

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

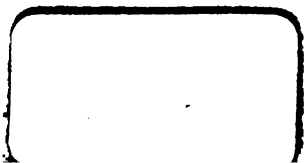
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

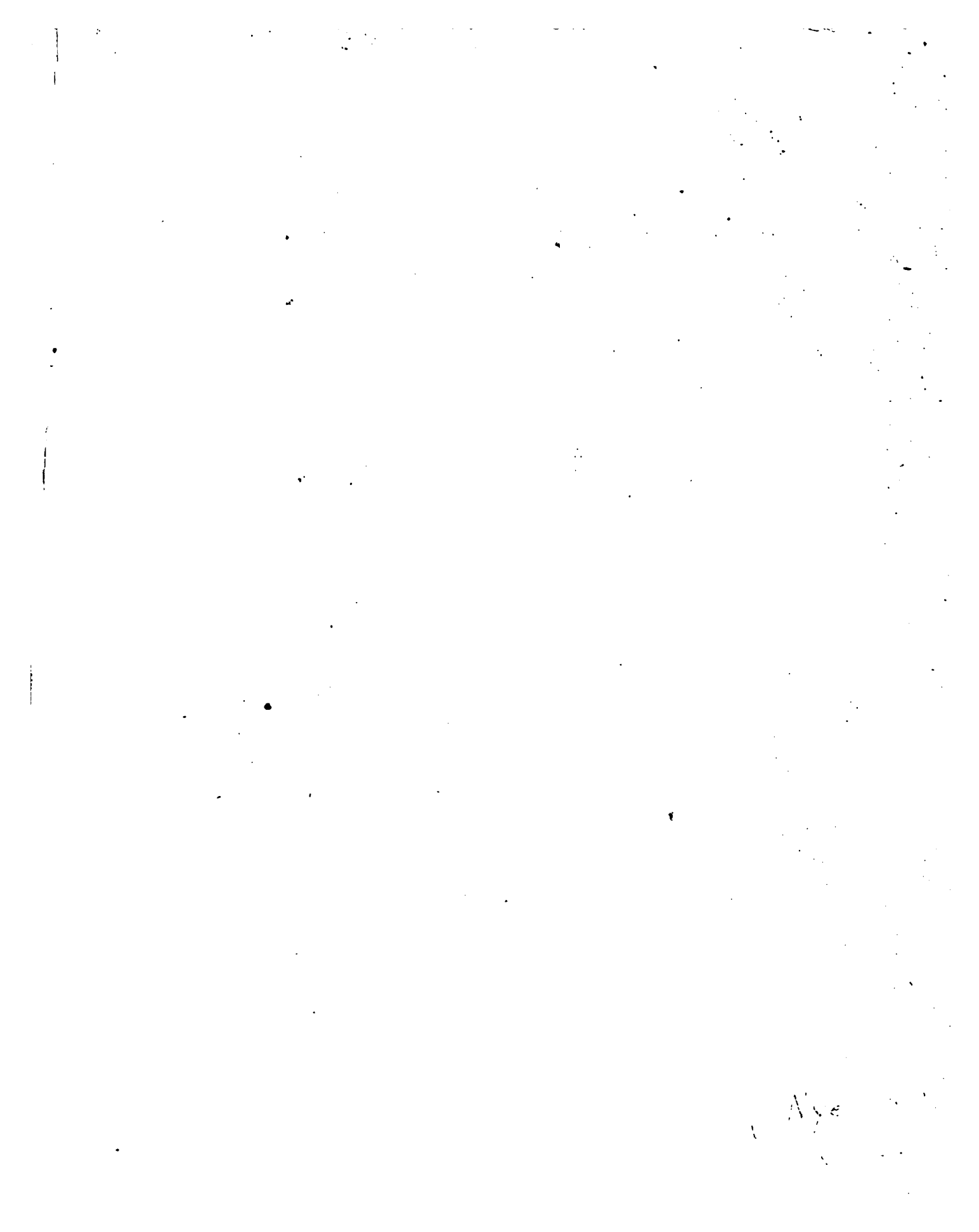
Om Google Bogsøgning

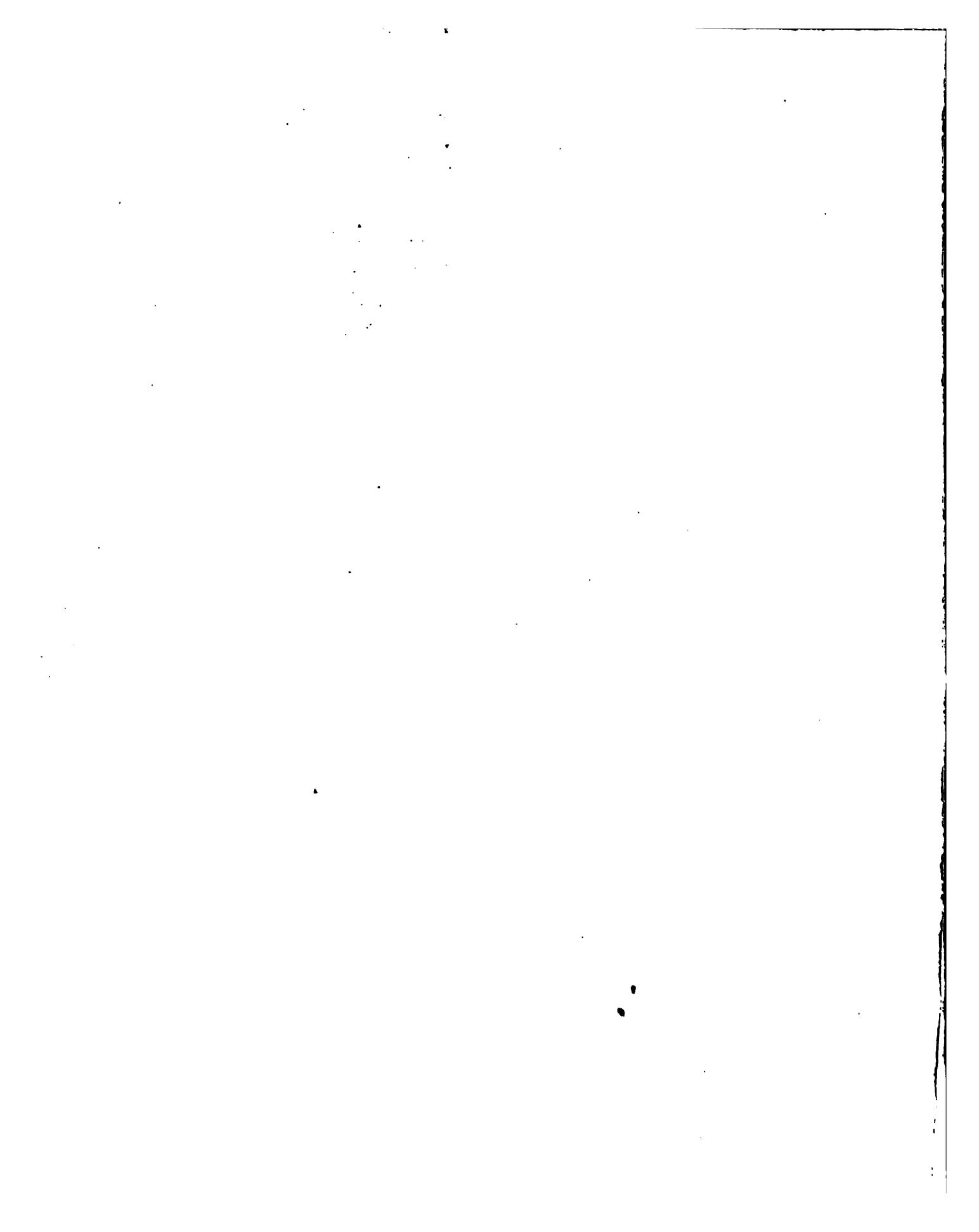
Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

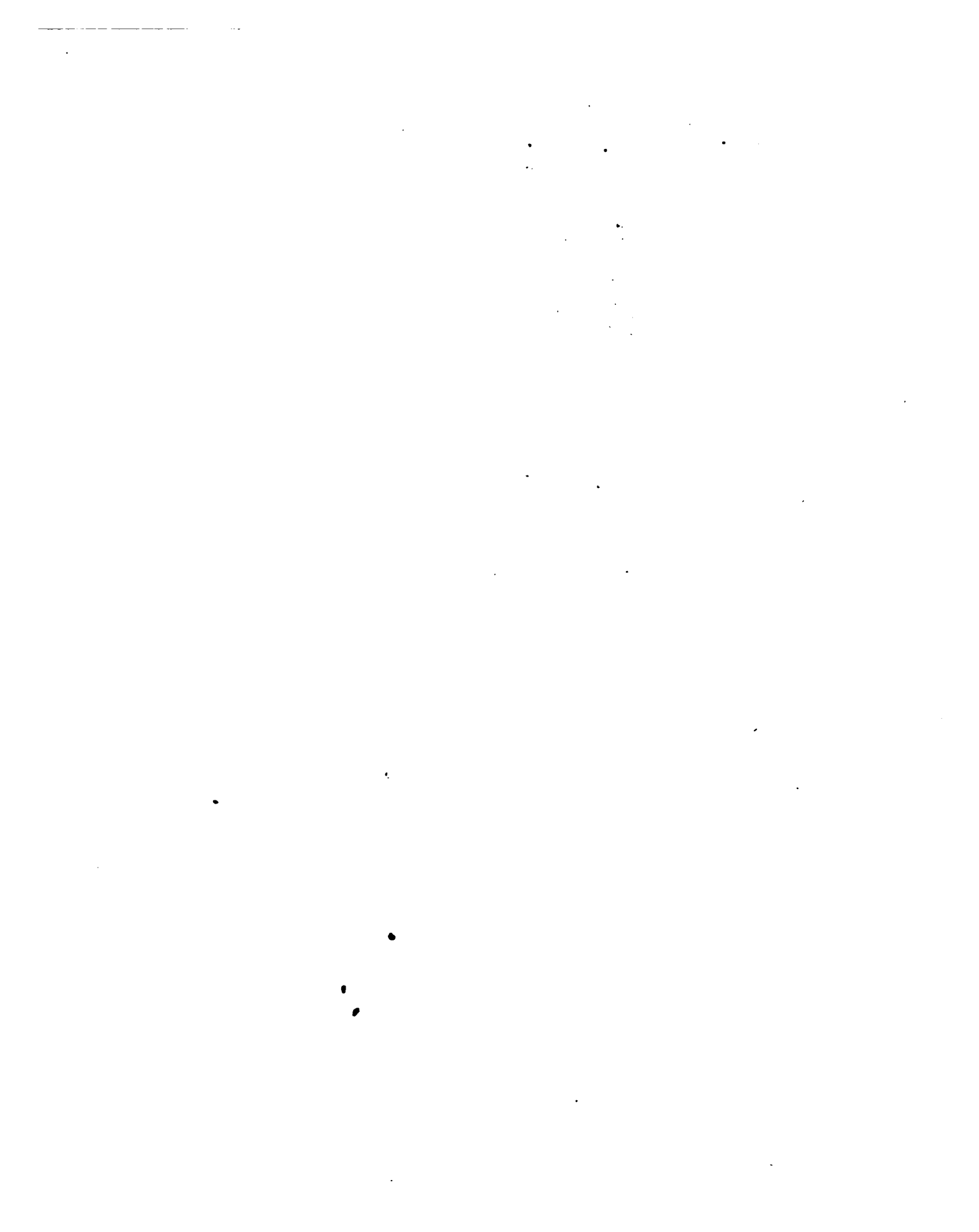

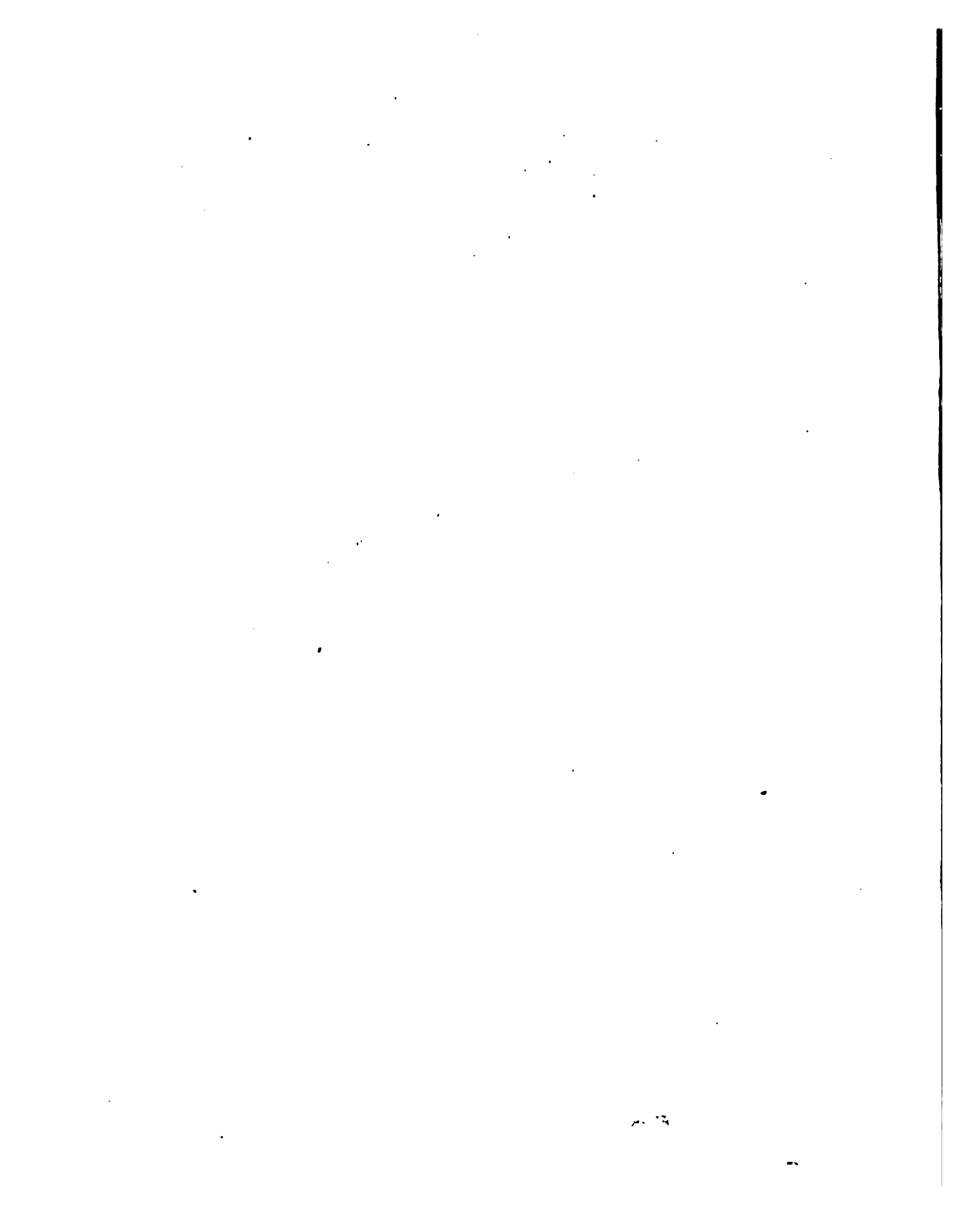
3 3433 07603795 5

Dansk og norsk
Litteraturlæxicon.

Anden Halvdel.

M—P.

Kjøbenhavn.

Trykt, paa den Gyldendalske Bøghandlings Forlag, i det Kongelige Officin.

1819.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATION
R. 100. L

Fortale.

Forerindringen til den, 1784 udkomne, 3die Del af det Wormske lærde Lexicon, gav Verket's Forfatter mig det Skudsmaal, at jeg havde vist en besynderlig Omhyggelighed for bemeldte Tomes Befordring.

Da Bogen, i Mangel af Fortsættelse, fra Tid til Tid tabte mere og mere af sin Brugbarhed, og jeg, som ansat ved det kongelige Bibliothek, ikke manglede Lejlighed til at kunne samle Bidrag til sammes Supplerings og Fortsættelse, forespurgte jeg mig hos Agent Gyldenbal, om han, som Forlægger af bemeldte Lexicon, ikke ansaae det passende, ved det 18de Seculi Udgang at skaffe Publicum et Supplementbind? Men han erklærede, at Verket ingen Afgang havde, og at folgelig derpaa var intet at tænke. Jeg lod da ogsaa være at tænke derpaa, og anvendte Tiden paa andre litteraire Syssler.

Jeg blev derfor baade behagelig og ubehagelig overrasket, da den gyldenbal'ske Boghandlings nu værende Ejer, Hr. Secretair Deichman, talte til mig om, at han ønskede at foranstalte "en ny Udgave af Worm." Behagelig — fordi et saadant Foretagende i lang Tid havde været mit inderlige Ønske; ubehagelig — fordi hint gyldenbal'ske Afslag havde betaget mig al Mod og Lyst til, ved Collectanea og Forberedelser at være beladet paa, tilbørlig at kunne røgte dette Kalb. Hertil kom endnu den Omstændighed, at jeg imidlertid fra det med saa overvattede en Hylde af Rational-Litteratur udrustede kongelige Bibliothek var bleven forflyttet til det i bemeldte Henseende kun tarvelig forsynede Universitetsbibliothek.

Dog — der er, som man plejer at sige, Raad imod Uraad. De Collectanea og Supplementer til Worm, som jeg ikke havde lagt mig efter at samle og ikke var i Besiddelse af,

de, vidste jeg, vare til og fandtes hos Candidatus Juris Hr. J. E. Kraft. Jeg havde selv seet dem fremstaae, formere, og voxe til en sielden Fuldstændighed; — ja, det som var det vigtigste, de røbede en større Flib og mere scrupuleus Nøjagtighed, end jeg, ved mine Embedsforretninger og andre litteraire Arbejder, vilde have været istand til at anvende derpaa.

Naar altsaa denne indsigtsfulde og driftige Litterator vilde forene sig med mig, kunde jeg gaae ind i den Reichmanske Plan. Denne Forening kom uden Vanskelighed istand, og saaledes bleve vi Udgivere af nærværende Lexicon.

Omtrent i de samme Aaringer, da Hr. Tradslateur Kraft laae her ved Akademiet og udfærdigede sin Fortsættelse af Worm, sad en Mand i en Aftrog i Kyn og i al Stilhed stræbte efter at naae det samme Maal. "Jeg er" — skriver Hr. Skolelærer Iversen i Midtelfart under 15de Martii 1813 — "i Besiddelse af en betydelig Samling af passende Bidrag til Fortsættelse af Worms Lexicon, som jeg med Fornøjelse skal assistere med. Foruden det, jeg selv har samlet, har den brave Hr. Pastor Melbye overdraget mig sit hele Forraad, hvorpaa han har samlet siden den sidste Deel af Worm udkom; saa jeg derved seer mig istand til at kunne levere en temmelig stor Mængde Bidrag igjennem hele Bogstavrækken."

Saaledes fuldelig udrustet med Materialier begav jeg mig til den af Hr. Reichman anstaaede Amalgamationsproces, i det Worms tredje Tome lagdes til Grund, og med dem sammensmeltede jeg og sammenskabte de kraftige og de iversenske Collectanea og Notitser. Ved denne Bearbejdelse havde jeg Gavn af 3 gennemskudte Exemplarer af det wormske Lexicon med skæbne Rettelser og Tillæg, som beredvilligen bleve mig laante af sammes Ejere: Hr. Justitsraad Werlauf, Hr. Pastor D. P. Smith, og Hr. Forstander Borch paa Opfostringshuset i Kjøbenhavn. I Hr. Smiths Exemplar vare Anmærkningerne af Cantor Sjesfing.

At nævne Alle, som, af Kjærlighed til Videnskaberne og Hu for dette Forehavendes Fremme, med forekommende Godhed har ved meddelte Bidrag understøttet Sagen, vilde blive for vidtløftigt. Een Mandes Iver og Nidkærhed har været saare udmærket, og han har betydelige Fortjenester af Verkets Fuldstændighed. Det er Hr. Lector Flor i Christiania. Han har, saavel ved mundtlige som ved skriftlige Anmodninger, allevegne i Norge stræbt at forskaffe Biographier, og det er lykkedes ham herlig.

Da endelig ved saa Manges forenede Bestræbelser det hele Forfatterlexicon, fra Alpha til Omega, efter nogle Aars Forløb, laae færdigt til Pressen, sendte Litterairhistoriens gode Genius Norges Langebech til Kjøbenhavn. Den selsomme Taksigelse, som Worm foran den 1ste Tome af sit Lexicon aflægger til Langebech, den samme skylder jeg i alle Maader Hr. Justitiarius Berg i Christiania. Worm skriver saaledes: "Hr. Etatsraad Langebech, hvis store Læsning og dybe Indsigt i Næderlandets Historie noksom er bekendt, har bæret dette Skrift med sin Revision, og beriget det med mange ypperlige Tillæg, for hvilken Godhed jeg erkjen-

der mig uendelig forbunden". Man forandre blot Navnet Langebeck til Berg, saa er Encyclopaediet forresten i alle sine Puncter aldeles adæqvæt og passende.

Hvad Verkets Plan angaaer, og de Regler, man i sammes Udførelse især har fulgt, da var vel Indretningen i det wormske Lexicon Hovednormen, hvorefter man rettede sig. Dog tillod man sig nogle faa Forandringer. Disse Endringer bestaae fornemmelig i følgende Besparelser.

- a) At forkorte Biographierne, imod med Flid at henvise til de Verker, hvor de udførlige Levnetsbeskrivelser ere at finde. (I de biographiske Notiser kunde vel endnu en og anden Omstændighed, for at spare Plads, have været udeladt. Naar En f. Ex. var bleven Rector, behøvede man ikke at lægge til, at han tog Magistergraden; thi den bød Loven dem alle at tage. Ligesaa, naar En nu er Biskop, at tilføje, at han er Ridder af Dannebrog, kan synes Papirspilde, aldenskund de alle blive det. Med hin Magistertitel er der forresten paa Grund af Prams Afhandling i *Minerva* 1790. III. 327 seqv. foregaaet den Forandring, at den er saagodtsom antiqueret. Vi har isæden derfor, paa tydsk Vis, faaet Doctorer i Philosophien.)
- b) At udelade de udenlandsstuderende Danstes og Norskes Dissertatser. Disse ere nemlig næsten altid forfattede af de Professore, under hvis Præsdium de ere holdte. Samme Beskaffenhed havde det forðum med de forøste Academisters Døvelstaler. De skreves sædvanlig af Academiets Professore eller Repetentere.
- c) Ved de Lærde, som enten udenlands fra eller fra Hertugdømmene kom til at boe i Danmark eller Norge, blot at anføre de Skrifter, som de under deres her værende Ophold have udgivet i Tryk. Ligesom ogsaa de Danske eller Norske, som forlode Rigerne, og enten bosatte sig i Hertugdømmene eller i fremmede Lande, derved gif ud af nærværende Registratur. Af 1ste Klasse kan nævnes Basedov, Bisking, Klopstock, Meursius, o. fl., af 2den Klasse: M. C. Bruun, B. S. Niebuhr, H. Steffens, J. B. Winslow, o. fl.
- d) At forbigaae Navnene paa Skribenternes Wodre og Hustruer, dem Worm har anført, men som man i udenlandske Verker af samme Natur, som det nærværende, aldrig finder antegnede. (Derimod ere Personer af det smukke Køn, som ved Skrifter have erhvervet sig et Navn, opstillede i Raderne med, naagtet de i sin Tid af Worm bleve udeladte).
- e) At udelade en hel Del uvigtige Forfattere. Dertil har man da især holdt sig berettiget ved de Afdøde. Disse, da de ere traadte fra Scenen, kan aldrig komme til at spille en Rolle. Ganske anderledes forholder det sig med de nu levende i mindre Grad besydelige Skribentere, der lettelig medleiden kan komme til at opnaae den Forfatter-

naakendighed, som ej endnu er deres Lod. I saa Fald vil da Efterverden vide os Tak for, at den her forefinder deres første Forsøg, tilligemed nogle Personalia, førte tilbogs.

Disse vare omtrent de Grundsætninger, hvorefter Verket blev udarbejdet, og de Anskuelsermaader, som fordetmeste bleve fulgte. Efterhaanden som disse bleve lagte Publicum for Dine, har det ikke manglet, at jo Litteraturens Indere paa Prent har meddeelt passende Raad og Forslag, yttret adskillige Betæneligheder, og fremsat visse Forbringinger, hvilket Alt man, naturligvis har søgt, efter Omkændighederne, at føre sig til Rytte ved Arbejdet imedens det endnu var Tid, det vil sige til Aarets Udgang 1816. Da blev Trykningen begyndt i den Form, det Hele nu har.

Den første offentlige Stemme, der lod sig høre, kom fra den Kant, man kunde vente, fra Hr. Professor J. Nøller, der ved sine Udfigter i den historiske Calendar og ved andre Arbejder har vist, at han er hjemme i Købernelandets Litterairhistorie, og overfluer vort hele lærde Væsen med et skarpt og grandseende Øje.

Saa snart i Marts Maaned 1813 Hr. Krafts og min "Anmeldelse" om vort Forehavende var udkommen, anbefalede han med Varme Sagen i No. 18 af Kjøbenhavn's Skilderte for samme Aar, yttrede sig over adskillige Puncter, og affagde en haard Forkastelsesdom over alle flette og ubetydelige Forfattere.

So Aar derefter (i Januar 1815) udkom i Octav en "Prøve" af Lexiconnet, saaledes affattet, som man dengang agtede at lægge det under Pressen. I Forerindringen til denne Prøve vedrørtes den saa saare vigtige Punkt om Grændsestjeldet imellem de registrerbare Litteraturartikler og saadanne usle Producter, som man ikke kunde tage Notits af, ifald man havde vedbørlig Agtelse for Værdien af Tid, Pæper, og Penge.

De vigtigste Undersøgelser og Raadslagninger, denne Prøve gav Anledning til, vare især følgende tvende:

- 1) Recensionen i Litteraturtidenden No. 8 for samme Aar, fuld af mange nyttige Bink og Erindringer, og blandt andet vigtig ved Udviklingen af Begrebet Forfatter.
- 2) Noget om det ny Forfatterlexicon i Maanedskriftet Athene 1815. April S. 363-74. Forfatteren, som er Hr. A. E. Boye, drøfter nogle i den nyssævnte Recension forekommende Ytringer, og han viser det Henkastmæssige i den wormske Plan at optage ubetydelige Skrifter i Lexiconnet.

Paa Prent har Ingen af dem, som har fremsat deres Tanker om Verket, drevet Paastanden om absolut Fuldkendighed og Bibeholdelse af hver Løddel hos Worm saavidt som Doctor Rosted. Han skrev mig til fra Koeskilde under 19de Maj 1816, og lod, blandt Andet, i Brevet indføde følgende: "Overalt — hvad kan man i Litteraturen kalde betydeligt og hvad ubetydeligt? Ere disse Benævnelser ikke meget relative? Jeg vil oplyse dette med nogle

Exempler: Statii Skatammer; Coldings blodige Brudgom; Hoff's Laas for Mundens Sarens Præstepine; Sjælens Luth; Evangelii Pegefinger; den aandelige Rathue; Ruges fornuftige Tanker, o. m. fl., som i æsthetisk og philosophisk Forstand vistnok ere Ubetydelig heder, men som desuagtet havde deres Plads i den danske Litteratur, og som Worm deskaarsag ogsaa har ladet vederfares Ret. Senere har man haft Keisers Ildebrands og Liv og Levnet og Forsølgelses-Historie; Lunds landlige Glæder, Syngespil i 3 Akter; Hysters Tilskueren i og uden for Koeskilde; Claus Witthammers Biographie; H. Hauges Skrifter; M. E. B. Eruse Epicedium in obitum Wertheri, trykt og uddelt til Professorer. Alle disse ere unægteligen i høj Grad Ubetydeligheder, men have dog en vis Interesse, qvoad scribendi genus. Vær disse forkastes, fordi de ere Misfostere? Vil man saaledes romstere, bliver der kun meget lidet tilbage i Litteraturens Rige, og man bliver da aldrig flog paa, hvad de danske Presser have frembragt, godt eller slet. Naar man høster en Ager, kan man ikke undgaae, at der jo følger noget Klinte eller Ugræs imellem Sæden; saaledes og, naar man vil foretage en videnskabelig Host, og Spørgsmaalet blot er om, hvad der er skrevet og trykt i et Land. Det glæder mig, at der gives Mænd, som ere af lige Mening med mig. Med vor agtbærdige Professor Bloch faldt Talen forleden paa det litteraire Lexicon, og jeg fandt her en Mand, som stemmede aldeles med mig. De har altsaa en Antagonist mere. Bloch sagde mig end videre hvad jeg ikke før har vidst, at De har besluttet at seje alle Forfatternes Mødre og Hustruer ud; og hvorfor det? kan der ikke gives Tilfælde, hvor det virkelig kan have Interesse at kjende en eller anden Familieomstændighed. Det har f. Ex. moret mig at vide, at Biskop Bagger var gift med den store Griffensfelds Søster, og at J. Kam. Hustru var den skjætte Anna Colbjørnsen. Dog, der kunne vel gives andre vigtigere Omstændigheder, hvor en Kvindes Navn kunde være af Vigtighed. Gamle Worm har moret mig uendelig meget; hos ham har jeg fundet Visper og Prælater, Jøder og Hedninger, Trompetere og Skrædere, Officiere og Dandsmestere, som alle have været Forfattere; mange morende Anecdoter: f. Ex. om Helvaderns, Coecins, Jacob Worm, Zoega m. f. Saadant maa til, hvor Anledning gives; thi ellers bliver det for haardt at faae den tørre Recensio nominum ned. Saavidt Rosed.

Det kunde aldrig blide min Tanke, i denne Fortale at gaae de Indbendinger imøde, der vil blive gjorte saavel imod Verkets Plan i det Hele som imod Udførelsesmaaden. Jeg kan desuden unuellig forudsæe dem alle. En og anden kan jeg nok foreskille mig. Man vil f. Ex. føre Anke over, i Bogen at savne Johannes Rhodius og Georg Zoega, tvende Forfattere, hvis Verker have bragt det danske Navn udsædelig Hæder. Men — hin var en Af-singer og denne var født i Møgelstønder. At Als ikke hører til Danmark, kan sees deduceret i Kjøbenhavns Skilderie 1815 No. 73; og hvad Zoega angaaer, da har Cordes i sit Schleswigholstein. Schriftstellerlexicon S. 408 med sit "innerhalb der geographischen Gränzen des Herzogthums Schleswig" saa stærk forskandset sin Adkomst til ham, at

Jeg har mistroiblet om at kunne hjemle nærværende Lexicon Ret til ham. Min Formening om den Sag staaer endnu fast, efterat have overvejet Alt, hvad en grundig og usjagtig Litterator i den Henseende har lagt mig paa Hjerte. Det er Hr. M. Røller, hvis skriftlige Ytringer lyde saaledes: "Archæologen Zoega hører unægtelig hid. Han var en dansk — ingen slesvigsk — Præsteson. Hans Fader talede, skrev, og prædikede Dansk, havde sit Kaldsbrev paa Dansk, gjennem det Danske Cancellie, var ordineret af Bispnen i Ribe, ham underordnet, og havde aldeles intet med den tydske General-Superint. i Slesvig at sasse. Han corresponderede med sin Son — som sees af dette Mars Minerva — paa Dansk, som altsaa var begge Modersmaal. Var den yngre Zoega kommen hid og død i sin Faders Huus, saa vilde Stiftet efter ham, som hørende til "lærde Folk", være bleven forrettet af den danske Probst, ikke af den tydske (o: slesvigiske) Herredsfoged, og den danske (o: ribeske) Probst har jo dog intet paa Embedsbesjen at gjøre med Kongens "tydske Undersaatter." — Er Zoega — der desuden, som Agent i Rom, var dansk Embedsmand under det udenlandske Departement i Kjøbenhavn, thi Professoratet i Kiel modtog han ikke — en Tydsker, saa høre Præsterne Mecklenborg og Nagaard (efterat denne sidste er kommen til Agerstov) ikke heller hid. Saa maatte ogsaa Biskop Meyer — om han havde levet — tilhøre Korde. Saa er J. W. Hornemann ogsaa en Tydsker! Af samme Marsag maae jeg vindicere Lexiconnet Pastor Meyer til Hagenberg paa Als, der forrige Aar udgav Menschenens Verstand x. (et Stridskrift imod Harms), som en igjennem det danske Cancellie beskikket dansk Præst, hørende til Kyens Stift. Han prædiker hver Søndag Dansk og forretter alle Ministerialia paa Dansk, da der i hans Menighed ikke tales eet tydskt Ord." Saaledes M. Røller.

Endnu bliver, før Fortalen slutes, at give tilkjende, at den, hele Verket igjennem ved saa utallige Stæder manglende Angivelse af Format er en Mangel, som finder Sted med Glid. Man har blot nævnt Folio og Quart; hvor ingen Format nævnes, er Bogen enten Octav, Duodez eller Sedetz.

Citaterne menes at være satte saa udsærlig, at det ikke behøves her foran at anbringe en Forklaring over de brugte Forkortninger.

Dette var saaledes en summarisk Udsigt over Fremgangsmaaden ved Bogen, der nu fremtræder for Publicum. Efter denne Fortale til det færdige Verk følger end videre en Fortale til sammes Anhang, hvoraf Haloparten ligger i min Pult og Haloparten i Hr. Tradslateur Krafts i Christiania.

At ikke Bogen, ved at komme ud i den vide Verden, skulde være udsat for altfor ubarmhertigt at vorde gennemheglet, ansaaes det nødvendigt, strax, saavidt muligt, at raade Bod paa dens aabenbare Mangler og helbrede dens luntlige Brøst. Ligesom Worm i sin Tid fandt sig nødsaget til at vedføje et Appendix til sin 3die Tomte, saaledes vi ogsaa her et Anhang. Dert leveres da dels de Forandringer, som ere indtrufne i det Triennium, Bogen svejede under Pressen, dels adskillige Tillæg og Forbedringer, samt Rettelse af de opdagede Fejl, hvortil da ogsaa hører Rettelse af de i Trykken indløbne Vildelser.

Dette Anhang, som vil være et uundværligt Hjælpemiddel saavel til at fuldskændiggjøre Verket som til at udstrække dets Brugbarhed lige til indeværende Aars Udgang, vil udkomme strax efter Nytaar. Til samme er Undertegnede bleven forsynet med Bidrag af adskillige Vn- dere af Litteratrhistorien; men i det Hele har dog Ingen saa store Fortjenester deraf, som de Hrr. W. Woller og Forstander Borch; hin med sin vidtudsatte Erudition, og denne med sin i en lang Række af Aar fortsat nøje agtpaaigivende Anstuelse af det danske Bogvæsen.

Ogsaa Verkets Medudgiver Hr. Kraft, samt dets Plejefader Hr. Berg, har haft alle de trykte Ark ihænde, og derefter emenderet og suppleret det Hele.

Det var i Junii Maaned, at Verkets da færdige 2den Afdeling, til D inc:skibe, med Skibsejlighed gik op til Christiania, og bad jeg da begge mine Venner om Bistand til, ved Rettelser og Tillæg at fremme vort fælleds Anliggende, saa at Norges Riges Litteratur for de senere Aar kunde i Lexiconnet have samme Grad af Fuldstændighed som Danmark.

Bod Slutningen af Julii Maaned modtog jeg fra Tradslateur Kraft en Skrivelse, dateret Sandesjord d. 21 Julii, hvori det heder: "Jeg modtog Deres seneſte Skrivelse, 3 Uger gammel, juſt ſom jeg ſtod paa Rippet til at gjøre en Rejſe omkring i en Del af Aggershus Stift, og da denne Rejſe er bleven langvarigere end jeg fra Forſpningen troede, maa jeg bede Dem om Dilation med Indſendelsen af de belovede Rettelser og Tillæg til det nu omſider fuldbragte Forfatterlexicon, til jeg kommer tilbage til Christiania, hvor jeg rimeligviis er om ſjorten Dage, og hvor da min forſte Forretning ſkal være at ordne de Berigtigeller jeg har at gjøre. Jeg ſkal bære Omſorg for, ogſaa at faae Bergs Ultimatum til den Tid."

Sjorten Dage kom og ſjorten gik, og Sommeren ſvandt imidlertid bort, uden at Hr. Trepla eller nogen Rejſende fra Christiania huſvaledede Deichmans og min Længſel efter de for- ſnſkede Bidrag. Forlæggeren var i Forlegenhed med Verkets Kjøbere, ſom, ved at modtage den 1ſte Afdeling, havde erlagt Betalingen for det Hele, og nu fra Tid til Tid manede ham om deres Tilgodehavende. Dette meldte jeg under 23de Sept. min Medudgiver, ſamt hvor- lunde Forlæggeren ikke ſaae ſig forpligtet til at bie efter vort Anhang længere end til Medio Octobriſ. Derpaa modtog jeg igaar den 16de October fra Hr. Tradslateuren en Soarſkrivelse, hvori det heder: "Jeg ſkulde forlængſt have opfyldt mit giøne Loſte ved at tilſikke Dem de til Forfatterlexiconnet beſtemte Rettelser og Tillæg; men forſt for otte Dage ſiden ſik jeg Ju-

stuarus Bergs Adbitamenter. Det Hele er for videløstigt til at sende med Posten, og jeg maa folgelig oppebie enten en af de sædvanlige Skibsflejligheder eller en Reffende".

Om denne Skibsflejlighed siger Forlæggeren, som har Erfaring af den ovenomtalte tre Ugers Sejlads i Juni Maaned, "vestigia terrent", og da han ikke vil lade mine Collectanea til Anhanget trykke, uden at i samme tilfælde indlemmes de norske, udgaaer Lexiconnet uden at være udfyret med det til samme hørende Appendix. Dette Anhang vil da kunne blive færdigt fra Pressen allerførst i indkommende Aar 1820.

Kjøbenhavn, den 17 October 1819.

H. Nyerup.

M.

Maalse (Hannibal Wilhelm Ludvig) født i Gamborg i Fyen, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Odense Skole. Blev 1800 personel Capellan til Raade i Smaalænenes Amt. Kom efter nogle Aar derfra, og opholdt sig i nogen Tid i Aarsens, hvor han brugtes som Hjelpepræst.

Prædiken i Anledning af den Apell 1801. Kjøbenh. 1802. 8. Roget om Undervisnings- og Opdragelsesforret. Kjøbh. 1804. (I. Lst. 1805 No. 38.) Bibelmaessige Betragtninger over den dybt fornædrede og højt opbøjede Jesum. ib. eod. (ret. ibid. No. 45.)

Machabæus (Johan) s. i Skotland af den adelige Mac-alpiniske Familie. Fygtede i Anledning af Religionsforfølgelse først til Engelland og siden med Familie til Tydskland. Studerede i Wittenberg og Golln. Melanchthon forandrede hans Navn Mac-alpinas til Machabæus Alpinas, og i Golln blev han Theologiæ Baccalaureus. 1542, da Kong Christian III kaldte ham til at være theologisk Professor ved Kjøbenh. Universitet, blev han Theologiæ Doctor. Døde i Kjøbh. 1557.

Themata theologica XII, de quibus disputavit publice. Havniæ 1554. in folio patenti. Themata theologica XIII de traditionibus et ceremoniis humanis in ecclesia. ib. 1556. in patenti.

Judicium et censura de libro *Interim* — et underkredet af ham og Palladius — i Dan. Bibl. V. 76. VI. 192. ligesom et Brev til det Roestidste Capitel ib. Tom. VII. 130 er underkredet af ham tilligemed Palladius og Chryostomus. — Bedenden von dem Irrthum Andr. Niantri. ib. S. 163. Oratio recitata anno 1553 cum Nicolaw Hemmingio gradus Baccalaur. in Theologia decerneretur. ib. VIII. 257-78. Et Brev til Palabius, i Hartoes Fortale foran Zwergii stell. Clereste S. 105-6.

Machabæus (Christian) en Søn af Næstforrige, født 1541 d. 3 Dec. i Wittenberg, hvor Dansk Literaturlexicon.

Faderen da opholdt sig. Han blev 1559 Magister. Derefter Professor Pædagogicus i Kjøbenhavn. 1586 Forstander for Sore Skole. Var to Gange sendt som Gesandt til Moskva. Til et Præbende i Lund, hvor han døde 1598.

Oratio funebris de vita et obitu Herlufi Trolle. Havn. 1566. 8.

Historia Biloam Prophetæ, hexametro. ibid. 1567.

Parænesis ad nobilem juventutem scholæ Herloviensis 1569.

Christiani Machabæi Alpinatis et Magni Matthiæ epistolæ duæ in obitum Elisæ (Laxmand). cœjugis Hilarii Grubbe de Lystrup. ib. 1577. 4to.

Memoria et merita Friderici II. carmine celebrata. ibid. 1588. 4to.

Nogle enkelte latinske Bryllups- og Eigs-carmina, trykte i Kjøbenhavn i Dvart.

Machholt (Friderich Christian) Inspecteur. Boede i Kjøbenhavn, hvor han døde 1797.

Kort udtog af en ny praktisk og theoretisk elementar-geometrisk Figur algebraisk Methode ubi en Plan ved en given Punkt og Diameter at have udfundne ubekjendte Størrelser &c. Kjøbh. 1792. (I. Lst. 1792 pag. 206.)

Mackeprang (Marcus) født 1726 d. 27 Dec. i Røddby i Solland, hvor hans Fader var Kjøbmand. Han lærde Apothekerkonsten hos von Weßen i Odense, og blev efter 5 Aars Forløb gjort til Evend. Siden efter deponerede han 1749. Tog 1753 den medicinske Doctorgrad, og blev derefter Apotheker paa Møen. Døde 1791.

Analysis visci ejusque usus in diversis morbis. Dis. inaug. Havn. 1753. 4.

Madal (Daniel) født d. 28 Jul. 1668 i Ungarn af en adelig Familie. Studerede fra 1692 (47)

af Medicinen i Königsberg, drog derpaa til Kjøbenhavn, og tog her Doctorgraden 1699.

Disf. inaug. de acite hydropo. Havn 1699. 4to.

Maderup (Oluf) blev 1741 dansk Missionair i Tranquebar. Døde 1776.

Journal holden paa Skibet Prinsesse Charlotte Amalia paa Rejsen til Tranquebar — indført i Bangs Saml. 2det St. p. 187-211 og 3die St. p. 359-83. It. i Bericht von der ostindischen Mission IV Continuation p. 1227.

Rogle Sprog af den hellige Skrift, som af de tamuliske Ordningers Stille, Ceremonier og Talemaader forklæres. udgivet med Fortale af S. Mossin. Bergen. 1776. 4.

Madsen (Christian). See: Rhode.

Madsen (Daniel) født i Roestilde. Var Professor i Sorø.

Oratio de Gymnastica et Schiomatica. Rostochii. 1625. 4to.

Madsen (Jacob) f. 1532 i Aarhus. Blev Student 1559. 1564 Rector i Aarhus. Rejste 1566 udenlands. Kom 1574 hjem og blev samme Aar Prof. i det latinske Sprog ved Universitetet. 1575 i det græske. 1580 i Theologie. 1582 blev Dector Theol. Døde 1586.

Historica præcipua libri 1mi Saxonis Grammatici carmine reddita. Witteb. 1568. 4to.

Adhortatio ad lingvam græcam discendam. Havn. 1577. 8vo.

Theses de artium origine. ibid. 1578. 8vo. Theses et Quæstiones de quibus undecim adolescentes primo honorum Scholasticorum gradu orandi responderunt die 14 Martii 1579. Hafn. fol. pat. Theses de doctrinæ coelestis et sacræ scripturæ origine et auctoritate. ibid. 1584. 8vo.

De litteris, libri duo. Basil 1586. 8vo.

Grammatica, Rhetorica, Dialectica sacra. Hafn. 4to
Doctrina de concionandi ratione et causis eloquentiæ. Introductiones ad scripturam sacram discendam et docendam. Prælectiones in Joëlem et Ecclesiasten. Alle 3 udgivne af Anders Kræg. Basileæ. 1589. 4to.

Prælectiones in Hoseam. ibid. 1590. 4to.

Doctrina de ratione docendi discendique artes. ibid. eod. 8vo.

Madsen (Jacob). See: Kjøbenhavn.

Madsen (Jacob). See: Matthiisen.

Madsen (Jacob). See: Vejle.

Madsen (Sens). See: Bøttorp.

Madsen (Johan) en bergenssk Borger, formentlig af H. Hauges Tilhængere.

Christelige Nordmands imellem sig havende Grindbringstater om deres Handeler og Fæbeler af deres Fædre de gamle Nordmand, saa og om den store Guds Gødhed, Raade og Barmhjertighed, som han formædelst sin Søn Jesum Christum har kaldet at være sit Gjensbomsfolk. o. s. v. Bergen. 1795. (I. Lst. 1797 No. 31.)

Madsen (Laurids) f. i Nyborg.

Oeconomia signorum, rebus creatis inditorum, quibus corpora nostra in novissimo die vere resurrectura demonstratur. Hafn. 1578. 4to.

Jonæ Prophetia heroico carmine reddita. ib. 1585. 4.

Madsen (Mogens) født 1527 d. 18 Sept. i Helsingborg, hvor hans Fader, Mads Pedersen, var Borgemeester. Deponerede fra Landekrone Skole 1543. 1546 blev Lærer ved samme Skole. 1550 Præst i Attrup. Rejste udenlands med Otto Pors. Kom hjem 1556 og blev 1557 Præst i Vorby. Var i nogen Tid Hofprædikanthos Kronprints Frederik, som var Statholder i Skaaene og residerede i Malmsø. 1571 blev han Præst i Lund og Stiftsprovst. 1589 Biskop i Skaaene. Døde 1611. (Zwerg. p. 466-71.)

Parentatio in obitum Elisabethæ (Kæmmand) Hilarii Grubbii conjugis. Havn. 1577. 4. Sigprædiken over Pernille Gjøse. ih. 1590. 8. over Anne Parsberg. ib. 1592. 8.

Terræpædagogici orationum Synodaliæ Lundinæ habitantium. Havn. 1604. 4.

Oratio de Juliano Apostata. ibid. 1605. 4. De verbi Dei præstantia. ib. 1606. 4. De hierarchia ecclesiastica. ib. eod. 4. De ceremoniis ecclesiæ. ibid. 1607. 4. De justificatione per fidem. ibid. 1608. 4. De auctoritate Patrum et Conciliorum. ib. 1609. 4. De ecclesiæ. ib. 1610. 4.

Episcoporum ecclesiæ Lundensis series, edid. Thomas Bartholin. Hafn. 1710. 8.

Consultatio de ritibus circa baptismum, deque exorcismo. — indført i Danske Biblioth. IV Etæd pag. 114-129.

Madsen (Morten) født 1594 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Mads Nielausen, var Bager. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet 1616 og 173 siden i Wittenberg. 1621 blev Informator for Kongens Børn ved Kirstine Munk, samme Aar Magister og tillige Rector i Sorø. 1622 Slotsprædikanthos Frederiksborg Slot, og derefter Hofprædikanthos i Kjøbenhavn. 1625 rejste med Kongen paa hans Felttog imod de Kejserske som Hofprædikanthos og Confessionarius. 1627 blev Biskop i Aarhus. 1634 Doctor Theologiæ. Døde 1643. Han forte ogsaa Tilnavn af Læsel (lat. Lælius) (conf. Zwerg.

Kell. Cereffe pag. 552-58. og Hertels Beskrivelse over Aarhus Domkirke 2den Afdel. Indledn. XXVII.

Treuhertzige Missive an alle wahre evangelische Diener des göttlichen Worts durch ganz Deutschland. 1626. 4. (angaaer det Syn, som Christian IV havde paa Rosenhborg.)

Eigprædiken over Henrik Lykke til Overgaard. Kjøbh. 1632. 4. over Rigens Marck Sorgen Urne. ib. 1649. 4. over Henrik Lykke. Aarhus 1650. 4.

Madsen (Peder) Blev 1603 Præst til St. Jbs Kirke i Varde, og 1630 var han Provst i Vester Horne Herred i Ribe St.

Eigprædiken over Dve Krag. Kjøbh. 1608. 8.

Forklaring over den 7de Psalm, kaldet Herrens Stridsvaaben imod de Ugubelige. ibid. 1633. 8.

Madsen (Povel) f. 1527 i Rjøge, hvor hans Fader, Mads Michelsen, var Raadmand. Dep. 1543. Rejste udenlands 1548-50. Blev 1554 Magister. 1555 Professor i det latinske og græske Sprog. 1557 i det hebraiske. 1560 i Dialectik. 1562 Biskop i Ribe. 1569 i Sieland. 1570 Doctor Theol. Døde 1590. (Zwerg. 92.106.)

Propositiones logicæ, Disp. Havn. 1559. in folio patenti.

Litanis publicis eller Bødebagsbønner for Karene 1578. 1581. 1583. 1586. 1587. 1588. 1589. Kjøbh. 8vo. Conciones in tribus diebus 27. 28. 29 Januar. 1578. 27. 28 Februar. et 1 Mart. 1581. 28. 29. 30 Jan. 1583. 25. 26. 27 Jan. 1585. 7. 8. 9 Febr. 1586. 27. 28. 29 Mart. 1587. 5. 6. 7 Febr. 1588. 17. 18. 19 Febr. 1589.

Alterbogen, udgivet. Kjøbenh. 1580. 8vo.

Tvende Prædikener over den 13ode Psalm. ibid. 1583. 8vo.

Han har forfattet den i Kirkerne brugelige Collect, som begynder: "O Herre Gud himmelske Fader! vi takke dig"; og han har freven Fortalen til M. Bændes rimede Evangelier. Han, tilligemed de to Professorer Anders Lauridsen og Hans Slangendorf, var Medarbejder ved Oversættelsen af den så kaldte Friderik den 2dens Bibel, som udkom 1589 i folio.

Magens (Joachim Melchior) født paa St. Thomas. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet, blev Stadshauptmand paa St. Thomas, og døde sammesteds 1783.

Grammatica over det creolske Sprog paa de danske Øjlande i Vestindien. Kbh. 1770. 8.

Die nywe Testament set over in die Creols Taal. ib. 1781. 8.

Magnusén (Arne) lat. Arnas Magnus, født 1663 paa Dvenebælle i Dale Syssel i Island, hvor hans Fader, Magnus Johnson, var Sysselmand. Deponerede fra Skalholt Skole 1683.

1684 blev Amanuensis hos Thomas Bartholin den yngre. 1694 rejste udenlands til Tpdkland. S. Ar blev Professor i de danske Antiquiteter. 1697 Archisecretair. Fra 1702 til 1712 var han mest paa Island i Anledning af at han var Medlem af en Commission til at regulere Landets Matrikelvæsen. 1721 blev han 2den og siden 1ste Universitetsbibliothekar. Døde 1730. (Om hans til Universitetsbibliotheket legerede Manuscripter samt en Capital til dermed at lønne to islandske Studerende, som lægge sig efter det antiquariske Studium, see Hofmans Sundatser I. 212-15. 275-80. X. Appendix I. 10 og Universitetsjournalen 1796. p. 6. 15. conf. Minerva 1786. II. 661. 1787. I. 301. 1788. I. 13. Suhms Ny Saml. til den danske Hist. III. 109-12. Sickesti Thesaurus II 316. Dis. præf. Sjöborg de legato Arna Magnæano. Lundæ. 1802.)

Incerti Autoris Chronica Danorum et præcipue Sialandis, Lips. 1695. 8. (siden indf. i *Scriptor. Rer. Dan.* Tom. II. p. 602-44.)

Testamentum Magni regis Norvegiæ. Hafn. 1719. 8. (indfært i Langebeks *Scriptores* Tom. VI. pag. 247-52.)

En Skrivelse til Biskop Holber Gabel angaaende Tri verettighed til Norges Rige — i *Ny Saml. til den danske Hist.* IV. II. 30:33. Versio latina juris ecclesiasticæ Aræani — i *Pontoppidans Annales* I. 785-821. Epistola ad Baslewitzium de lingua codicis argentei — indfært, foruden andre Steder, i Fortalen foran Denzelis Udgave af *Ulfilas*. De appellatione gothica linguæ islandicæ — indfært ved Slutningen af *Gunlaug Saga* p. 278-79. Explicatio inscriptionis cornu cujusdam ex Mulæo Clar. a Mellen — indfært i *Nova litter. mart. balth.* 1701. p. 62. Vita Sæmundi multiscii, vulgo *froda* — trykt foran den 1787 udtomne 1ste Bøme af *Eddæ, Sæmundi pars mythologica*. Pag. I-XXVII.

Extracter af nogle hans Breve findes i *Univerf. Journ.* l. cit.

Magnusen (Finn) f. d. 27 August 1731 i Skalholt paa Island hvor hans Fader, Laugmand Magnus Davsen, (Broder til Eggert og John Olaffen), var Deconomus. Dep. 1798. Rejste 1801 til Island, hvorfra han 1812 atter kom til Kjøbenhavn. Var imidlertid fra 1806 af ansat som Sagfører ved Overretterne i Island. Blev 1815 udnævnt til Professor, og tillagt Rang med overordentlige Professorer d. 10 Jan. 1818.

ubetydeligheder. 1ste Del. Kjøbenh. 1800. (I. Æt 1800 No. 10.)

Minisverb Iibindi 2det B. 3die Del og 3die Binde 1ste Del. Extraagarde i Island. 1801-1803. 8vo. (Disse islandske Annaler, hvoraf Begyndelsen er af M. Stephensens, forfattedes nu tilbeds ved de i Kjøbenhavn af det islandske Litteraturselskab udgivne Sagnabld. 3 de ders

af 1817 og 2de 1818 i Quart udgivne Hefter har Prof. Magnusen ogsaa taget Del.)

Dvæb i Runum 2c. 3: Dvæb i Runer, paa Kongens og Dronningens Kroningsdag 1815. (paa Islandsk, Dansk og Latin, med tilføjet Runearphabet.) Kjøbenh. 1815. 4to.

Eilien, et Digt fra det 14de Aarhundrede, overs. efter (vedføjede) islandsk Original. Kjøbh. 1818. 12mo.

I Scandinav. Museum er af ham det islandsk Land-lepnet, et Lærebog i 3 Sange, efter L. Olafssens islandsk Original overs. — i Karg. 1803. I B. S. 1711 210. Egelebes er i Selskabets Skrifter for 1813 af ham Forsøg til Forklaring over nogle Steder af Ossian, mest vedkommende Scandinaviens Hedenold. (rullige Særskilt aftrykt og rec. i Litt.tid. 1814 No. 42-43.)

I Minerva: Thules Klage. 1802. IV. S. 327. Bidrag til osjere Kundskab om attende Olds fortjente Is-lændere. 1803. II 294-334. Indledning til Forelæsninger over den ældre Edda. 1817. S. 53-74. Sang til Kalls Jubileum 1817 i Jun.

I Athene: Om Holbergs haarde Dom over Nordens Oldfager. I. S. 187-97. Indledning til Forelæsninger over den ældre Eddas mytiske og ethiske Digte. VI. 101-40. Digterbriften, en oldnordisk Mytke, med Forklaring. VI. 242-61. Høsten den Godes Mindesang af Gjvind Skaldespider, overs. VIII. 310-20.

I Kjøbenhavns Skilderie: blandt Andet: Sang paa Kongens Fødselsdag. 1813 No. 30. Ved Skule Thorlacius's Død. 1815 No. 28. Ved Friderik Vilts Hjemkomst ibid. No. 45. Om Islanderes Indflydelse paa dansk Orthographie 1817 No. 1. Dana til Nora ibid. No. 10. Et Jertlig Lun en Versemager? ibid. No. 58. Noget om gammel Grønland. ibid. No. 74-75.

Svar paa Lieutenant Ohlens Underretning om Bygningsmaaden i Island — i Kjöns Nyr Biblioth. VIII. 404 8. Portik Doversættelse af Stykker i Speculum Regale. indf. i de af Selskabet for Norges Vel udgivne histor. Saml. Islandsk Doversættelse af Abrahamsens tvende i Anledning af Krigen med England 1801 forsatte Krigsange — i Græters Idanna und Færmode 1812 No. 46-47. I Hookers Tour in Iceland, et islandsk Digt til Captain Alexander Jones med latinsk Doversættelse (Brudstykker deraf findes og i Mackenzies Travels in Iceland.) I Bahrdts Monumentum Pacis. Wratislaviae, (1816 i folio.) et dansk og et islandsk Digt i Anledning af Fredeslutningerne 1814 15. (conf. Kjøbenhavns Skilderie 1816 No. 88. 89-100.)

I den 1818 i Kjøbenhavn udkomne 2den Tome af Edda Sæmundi er af ham latinsk Doversættelse med Anmærkninger af de tvende Dvæb om den danske Konge Felge Hundingsbane pag. 53-116, samt følgende Tilæg: Specimen glossarii live Index vocum. Index nominum propriorum. Index rerum memorabilium etc. pag. 555-998.

Magnusfen (Sohn) f. 1601 paa Island, hvor hans Fader var Præst. Blev fra sit 4de Aar opfødt hos Magnus Olaffen, Præst i Laasaas, som han i Embedet succederede 1636. D. 1675.

Palma Postilla 3: Paraphrasis metrica in omnia Evangelia per anni circulum. (Deraf staae nogle i den 13de Udgave af den liturgiske Bog, generelt kaldet Grallari. (Johannæus III. 580.)

Hymni passionales, paa Islandsk. Skalholt 1690. No Ugepsalmer. Folium 1732 og oftere. Horologium spirituale, beskaacnde af 12 Sange. Typus morientium. Folium 1752. Oeconomia christiana I, Hustabla, Kbh. 1734 og Frappise 1774.

Magnusfen (Skule) f. 1711 d. 12 Dec. paa Gaarden Keldnæs i Norðerþyssel i Island. Blev i sin Ungdom opdragen ved Bøndearbejde; stob ogsaa som Dreng i en islandsk Krambod. Deponerepon. 1731. Blev 1734 Spfsselmand i Skaptæfjelds Spffel, og 1749 Landfoged i Island. Dpholdt sig adskillige Aar i Kjøbenhavn, hvor han døde 1794. (Worm. III. 500.)

Om Garnspinding, paa Islandsk. Kjøbh. u. X. 4to.

Svar til Islandophilus, eller Krigsraad Gudmundsen, om Handelen paa Island. Kjøbh. 1772. 8vo.

Sveitabonde d. e. Dplandsbonden eller Deconomiske Beregninger over det islandsk Bøndebrug — i det isl. Litt. Selsk. Skrift. IV og V B. Om Skovs Opelkning i Island. ibid. I Vlte Bind.

Magnusfen (Thorstein) Klosterholder til Lyfkeþay Kloster paa Island i det 17de Aarhundrede.

Relation om det forkræftelige Bøndesald, som kom fra Mirbals Isfelen, udgivet af N. Selvadurus. Kjøbenh. 1627. 4to.

Magnæus (Arnas). See: Magnusfen.

Magnæus (Gudmund) en Præstesen fra Island, født 1742 i Mule Spffel i Øster-Island. Blev Student fra Skalholt Skole 1761. Levede i Kjøbenhavn som Stipendiarius Magnæanus. Døde 1798.

Terentius cum notis Westerhovii et aliorum, in usum scholarum. Tom. I-II, Havn. 1780. (I. Lit. 1780 No. 39. Perimod udgav Autoren Antikritik paa 2 Blade i Octav.)

Den 1787 af den Arnæmagnæanske Commission udgivne Edda Sæmundi Pars 1ma er af ham oversat og bearbejdet.

Egils Saga cum interpretatione latina et notis. Hafn. 1809. (Litt.tid. 1810 No. 15. conf. Subms Levnet S. 123.)

Mahler (Peder Rogensen) født i Viborg 1619 d. 25 Mart. 1651 blev Provst paa Klosteret, 1653 Professor Theologiae og Præst i Sorø. Døde 1668.

Oratio Jubilæa, Hafn. 1651. 4.

Ejgprædiken over Bent Andersen og Niels Andersen. Sors. 1656. 4.

Mahling (Friederich Christian) f. 1724 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Etatsraad Sæter Mahling, var Stempelpapirforvalter. Blev 1750 Professor i Hofretten. 1771 Justitssecretair i Hof- og Stadsretten. Døde som Etatsraad 1785.

Schreiben an N. F. Ledermüller, einige microscopische Beobachtungen betreffend, og Schreiben aus Kopenhagen die Beobachtung einiger Infusionsthierchen betreffend — i Fränkische Sammlungen von Aumerfungen aus der Naturlehre zc. 21tes St. og desfra indført i Mengels Kopenh. Mag. II. 106:25.

Mahraun (Johan) f. d. 11 Jun. 1660 i Kdnigsberg, hvor hans Fader var Kjøbmand. Han studerede Medicinen i sin Fødeby, og tog 1695 Doctorgraden i Kjøbenhavn.

De triplici corporis alimento ejusque organis. Diss. inaug. Hafn. 1695. 4to.

Maj (Søren) Blev 1627 Capellan og 1632 Sognepræst i Holbæk. Var tillige Magister, samt Provst i Mierløse Herred. Døde 1659. (conf. Gjesfings Jubellær. III. 341:45.)

Ejgprædiken over Friederik Pasberg. Sors 1656. 4to.

Mallerbach (Carl Adolph) f. i Kjøbenhavn 1713. Faderen, Andreas Mallerbach, var Kammertjener hos Prins Carl. Studerede Chirurgie og var 5 Aar ved den keiserlige Armee i Tydskland. Gjorde siden en Rejse til Paris, hvor han fortsatte sit medicinske Studium. Kom hjem til Kjøbenhavn, og drog over til de danske Besiddelser i Vestindien. Tog Doctorgraden 1745. Døde i Vestindien.

Observationes de morbis advenas in America vexantibus. Diss. inaug. Havn. 1745. 4to.

Mallet (Paul Henri de) født 1730 i Geneve. Kom til Danmark som Hovmester for Lord Butes Sø. 1752 blev Professor i den franske sprog Litteratur, og derefter Informator i det franske Sprog hos da værende Kronprins, siden Konge Christian VII. Gjorde 1755 en Rejse til Norge og Sverrig. 1762 forlod han for sit svagelige Helbreds Skyld Danmark, og drog igjen til Schweiz, hvor han døde i Genf 1807. (conf. Ersch gelehrt. Frankreich II. 315:16.)

Discours prononcé a l'ouverture des leçons publiques des belles lettres françoises. Copenh. 1753. 8.

Mercurie Danois for Carène 1753:58. (siden continueret af Rev. xvij og gaar til 1761 inclus. conf. I. Lit. 1758 No. 44.)

Introduction a l'histoire de Danmark. ibid. 1755. 4to. 1765. 8vo. paa Dansk overs. ibid. 1756. 4to. paa Engelsk under Titel af Northern Antiquities etc. London 1770. 8vo. (Søst. Anz. 1764. 57. Acta Erud. 1759. 15:21. Subms Levnet 201:203.)

Monumens de la Mythologie et de la Poésie des Celtes. ibid. 1756. 4to. (rec. af Erichsen i Lilles lærde Efter. 1756. S. 309:36. conf. Warmholz Biblioth. Sviogoth. III. 178.)

Forme du gouvernement de Suede. Copenh. 1756. 8vo. (Lilles I. Lit. 1756. S. 724.)

Histoire de Dannemark, Tom. I-III. ibid. 1758:77. 4to. Tilligemed de ovennævnte Introduction og Monumens udgivet paa Ny i Genf 1763:64. 8 Bøll. 8vo. og 1787:88. 9 Bøll. 8. Paa Tydsk overs. I-III Theil Greifswald 1766:79. (Acta Erud. 1759. 64:69. Søst. Anz. 1764 S. 73. Dän. Journ. I. 4tes St. S. 1:30. Forfatteren leverte selv i Mercure Danois 1758. Sept. S. 31:42. afskillige Rettelser og Forbedringer til 1ste Tome. Ifølge Ersch I. cit. er den 1ste Tome udkommen i en russisk Oversættelse i Petersborg 1777. 8vo.)

Abregé de l'histoire de Dannemark. premiere partie. Copenhague. 1760. 8vo.

J. Karet 1786 udgav Mallet i Geneve en fransk Oversættelse af W. Cores Travels into Poland, Russia, Sweden and Danemark, og tilføjede i den sidste Tome Beskrivelse over sin Rejse i Norge. (rec. i Søst. Anz. 1787 No. 8.)

Excerpta ex archivo Vaticano de pristino statu Grönländia — indf. i Schlegels Saml. zur dän. Gesch. I B. I. Stüd S. 174:79.

Lettre sur Mr. le baron de Holberg et sur ses ouvrages — indf. i Formey's Bibliothéque German. Tom. XV. 1734. S. 60:90. og siden i Tillægget til hans nysnævnte norske Rejsebeskrivelse S. 358:73.

Malling (Ove) f. i Dec. 1747 paa Taarupgaard ved Viborg. Hans Fader, Peder Malling, var Proprietair og siden Borgemeister i Viborg. Han blev Student 1763. 1777 Kammersecretair. 1781 Committeret i Generaltoldkammeret. 1797 3die, 1802 2den, og 1804 første Deputered i bemeldte Collegium. 1805 tillige 2det Medlem af Directionen for Universitetet og de lærde Stoler. 1809 Commandeur af Dannebrogordenen og samme Aar entlebiget fra sit Embede som Deputered i Toldkammeret og derimod udnævnt til kongelig Historiograph. 1811 Storkors af Dannebrog. 1812 Gehejmeconferentsraad med Rang No. 13 i 1ste Klasse. 1814 Dverdirecteur for Rigsbanken. 1817 første Medlem af Universitetsdirectionen.

Beskr. i Hytten, et Spyngepl. Kjøbh. 1776. ogsaa indf. i Samlingen af Ny originale Stuepl. 1ste B. (Arit. Tilskuer 1777. S. 289.)

Store og gode Handlinger af Danke, Korke og Holstener. Kjøbh. 1777. 2det Dpl. Sors 1783. 3die Dplag. Kjøbh. 1794. 4de 1804. (Arit. Journ. 1778 No. 89. Arit. Tilskuer 1778 No. 3. Ergänz. blätt. zur hall. Litt. 3. 1806 S. 565. Neue Theolog. Annal. 1810. Jul. Aug.) overs. paa Tydsk af Abrahamson. Kopenh. 1779 og en

anden tryk Dersf. udkom samme Aar i Hensb. u. Leipj. (Gær. Anz. 1781. Aug. S. 88. Krit. Journ. 1779 No. 48.) Paa fransk overs. af J. M. Mourier Copenh. 1794. 8vo. Paa Engelsk af A. A. Sildborg. London 1807. 4to. Extract af dette Bort findes i Biesflgs Breytrag zu einem Gremelbuch. aus dem Dänischen. Strasburg. 1781. I. Lst. 1782 No. 27. Gær. Anz. 1781. S. 1072.

Tale til Erindring af Landhusboldningssekkelskabets afdøde Præsident J. M. Geusj. ibid. 1787. Paa Tydsk overs. af Ekhard. ib. eod. (I. Lst. 1787. S. 293.) Tale til Erindring af Landhusboldningssekkelskabets Præsident S. Berner. ibid. 1788.

J Forsøg til de Sjønne Vidensk. er af ham i det 1774 udkomne XI Stykke nogle Poesier, rec. i Krit. Journ. 1775 No. 23.

J Minerva: Tale i Landhusboldn. Selsk. i 1787. II. S. 41-57. Tale sammesteds i Anledning af Kronprindsens Formæling. 1790. IV. 1-23. (ogsaa særskilt aftrykt og rec. i Kritik 1794 No. 14.) Tale sammesteds, indeholdende Forsvar for almen Oplysning 1795. II. 351-67. Tale da Grundstenen blev lagt til Bøndesfrihedsmonumentet. 1792. III. 137. Sange i Sjentofte Kirke over Grev Bernstorff. 1797. III. 84. Sang ved den for Fattigvæsenet glione Concert. 1801. IV. 94.

J Scandinav. Museum: Det nordamerikanske Criminalsystem i Sammenligning med det britiske. i Aarg. 1803. II. 2det Hæfte. S. 12-34.

Han i Forening med J. Thaarup havde en statistisk Aarbog under Pressen, men Dplaget brændte i Kjøbenhavns Ildbrand 1795. Subscriptionplanen dertil vid. I. Lst. 1791 No. 27.

J Forening med V. K. Hjort udgav han 1799 nummervis Efterretninger om det Kjøbenhavnske Fattigvæsen.

Han med Abrahamson og Halle vare Hovedredaktererne af den evangeliske Psalmebog. See I. Efterr. 1799 No. 13.

Han er Forfatter til et Par bekjendte Selskabsange, neml.: Hvor herligt, herligt gik det til o. l. v. og Bedre at leve blandt iskladte Berge o. l. v.

Malling (Søren) en Sømand, som var antaget til at opmaale de islandiske Kyster, men døde forinden i Aaret 1779.

Om Eskortenes Fejl — indført som Anhang bag i Lamhauge om Strømmene. See Forberedelse til Olaus til Rejse til Island S. CXLIII.

Malmø (Jacob Rasmussen).

En Klagevisse over Friberik II. Kjøbh. 1588.

Malmø (Jens Poulsen).

En meget dejlig aandelig Psalme indrettet paa alle Søndags og hellige Dages Evangelier og Lexter — i Casinbens Psalmebog af 1677 i Appendix 3tia. ogsaa trykt særskilt 1725. 8.

Malthø (* * *) Magister og Præst.

Efterretninger om Lyge Bræbe — med Tillæg indførte i O. Bangs Samling 2det B. conf. Dauske Maagaz. II. 164. Note d.

Mand (Hans Eriksen) født 1653 b. 10de Maj i Grøvesthøbing, hvor hans Fader, Erik Mand, var Præst. Deponerede fra Vordingborg 1672. Tjente som Cornet i Krigen i Flaane. Begav sig siden igjen til Academiet og blev Magister. 1685 Præst til Vindeby i Solland. Døde 1690. (conf. Worm II. 9.)

Christi Krypbe de Christnes Himmel. Lund 1676. 8.

Mander (Carl van) den yngre. Søn af den 1580 i Delft fødte Carl van Mander den ældre. Var i mange Aar kongelig Maler ved det danske Hof i de sidste Aar af Kong Christian IVdes og under Kong Frederik IIIdes Regjering.

Lauwererants voor alle Liefhebbers des Snuyftrobacks L. a. et l. (Copenhagen 1665.) 4to. Udkom igjen med Tillæg af "eenige andere Gbedichten" L. a. et l. (Copenh. 1668.) 4to.

Manderfelt (Carl) En Svenssk, hvis Navn først var Carl Ingeman, men som 1770 fik Navnet Manderfelt og Karakter af Landraad. Han tjede fra Sverrig til Grev Danneberg-Laurvig i Norge, hvor han levede i nogle Aar. Kom siden til Kjøbenhavn, og derfra igjen til Sverrig. Døde i Wenersborg 66 Aar gammel 1813.

Eloge de Jean Baner. Copenhague. 1787.

Folkets Røst til Kronprindsen ved hans Ankomst til Norge. Kjøbh. 1788. (Blev stykket overs. paa Svensk i Almanna Tidningar for 1791. recensertes af Tode i Kritik 1788 No. 29 og 30. af Mandir i I. Lst. 1788 No. 33. conf. I. Lst. 1794. S. 535. Et Bort af ham kaldet Norges Hilsen til Kronprindsen er trykt i Derrens Adresscont. Efterretn. 1788 No. 27. og et fransk Bort i Anledning af Prinds Carls Rejse fra Christiania i de Christiansandske Ugeblade 1788 No. 28.)

Svar fra Forfatteren til Folkets Røst paa den i Kritik og Antikritik No. 29 og 30 indførte Recension. Kjøbh. 1788. (rec. af Tode i Krit. og Antikrit. 1788 den 30 Dec. No. 2.)

Falsk Politik og det Administration kappes med Eibernes Forber at ødelægge Staterne. Et Arbejde dicteret af den sunde Fornuft, bekræftet af Erfaring, og enhver Regent, enhver Minister, ethvert tankende Menneske tilegnet. Kjøbh. 1790. af Forfatteren selv oversat paa fransk ibid. eod. (Lærd Lst. 1790 S. 368. Kritik 7de Hæfte No. 15. Ngg. Litt. Zeit. 1791 No. 330. conf. I. Lst. 1791 S. 76-77. Krit. 1790 No. 44.)

Et det Klogskab og Retfærdighed at sætte Grændser for Trykkefriheden? Kjøbh. 1797. (rec. i Iris og Sebe 1797. IV. 376. og af Collet i I. Lst. 1798. S. 221-30.)

Fornødne Oplysninger ved Hr. Sejbergs Draabe i det store Hav af Skrifter om Trykkefriheden. Kjøbh. 1797

(rec. i Iris 1798. I. 102:3. I. Lst. 1798 S. 251:55. conf. Sejbergs Erindring i Tilskueren 1798 S. 62.)

Mandix (Jacob) f. d. 18 Jun. 1758 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Regimentsquartiermester. Dep. 1774. Rejste udenlands 1781: 83 og studerede i Göttingen. Blev 1783 Auscultant i Rentekammeret. 1786 Revisor for det da oprettede Pupil-Contoir. 1790 Secrétaire for det svenske og jydsk Landvæsens-Contoir. 1797 Chef for det danske og norske Labelcontoir. 1801 Amtmand paa Bornholm. 1804 Committeret i Rentekammeret. 1812 Etatsraad.

Forsøg til en systematisk Gaandbog over den danske Landvæsensret. I-II Del. Kjøbh. 1800. uden forøget udgave. ibid. 1813.

I Minerva: Om Borgerfrihed under det danske Styr 1785. Octbr. S. 1:35. Om Folkets Medvirkning med Regeringen til en Stats Lykkelighe. 1786. II. 397:409. Om Religions- eller Samvittighedsfrihed 1787. I. 141:73. Om Banker, i Aarg. 1818. i Majhestet.

Han er Forfatter til de Recensioner i lærde Lst. for Xarene 1785:1790, der ere betegne med et lille x.

Mandix (Søren) yngre Broder til Næstforrige, f. d. 15 Jan. 1759. Dep. 1776. Git som Volonteur i det danske Cancellie. Blev 1796 Borgemester og Byfoged i Slagelse. 1805 uden Assessor i Trøndhjems Stifts Dverret. 1814 Assessor i Norges Højesteret.

Undersøgelse om Kæbhenigheden af en Forandring og Forbedring i den danske og norske Lovgivning. — i Minerva 1806. I. 121:41. Om Vigtigheden af, at Undervisning i Rusik gives i Skolerne ibid. 1806. III. 71:89. Om Ordet diervs rigtige Bemærkelse — i Skandinav. Selsk. Skr. 1807. I. 211:23. Biographiske Efterretninger om C. Samner — i Norske Vidensk. Selsk. Skr. i det XIX Aarh. 1ste Hæfte. S. 225:32.

Mangor (Christian Clovius) født 1739. Hans Fader, Christian Siegfriid Mangor, var Præst til Sjentofte og Lyngby i Sieland. Depon. 1756. Studerede Medicinen og blev Hospitalstøge i Christianssand. 1764 tog Doctorgraden. Blev 1767 Landphysicus i Viborg. 1776 i Næstved. 1783 Stadsphysicus i Kjøbenhavn. Døde 1801. (conf. Tilskueren 1801 No. 18. Vårens om Mangor som Embedsmand, i Skandinav. Selsk. Skrift. 1806. 1ste B. S. 300:414. og som Fattigforsørger, i Perina 1806. No. 3 og 4.)

De sanguine humano. Disp. I-III. Hafn. 1759-61. 4to. De exploratione-obstetricia, Diss. inaug. ibid. 1764. 4to.

J. A. Davelius Landapotek, oversat af Sverf. Kjøbh. 1768. 2det Dpl. ibid. 1791. (I. Lst. 1791 No. 29.) 3die Dpl. med Tillæg udgivet af J. C. Tode. ibid. 1803.

Drakenbergs Lednet. Viborg 1774.

Krøgers Drømme. overs. ibid. 1776.

Underretning om Frugtsommeliges og Barselløners Bevmaade og Pleje. ibid. 1779. 2det Dpl. Kjøbh. 1794. (I. Lst. 1783 No. 9. 1794 No. 47. Tode's Bibliotek IX. 62.)

Efterretning om Næstveds patriotiske Selskab. Kjøbh. 1783.

Underretning om Radeslygens Rjendetegn Karsag og Helbredelsesmaade. Kjøbh. 1793. (Lærde Lst. 1794. No. 13. Tode's Journal I B. 3tes Hæft. Allg. Litt. Zeit. 1796. Mart. No. 92. Den blev, tilligemed N. Arboes Skrift om samme Syge, paa Tydsk oversat med en Fortale af P. G. Senlev. Leipz. 1797.)

Historie om det weimariske Baisenhuss, og Børnenes Fordeling i Stæderne og paa Landet. overs. ibid. 1795. (I. Lst. 1795 No. 41.)

Nogle Betænkninger i Anledning af Kjøbenhavns Plejekommissioners udgivne Regnskaber. ibid. 1796. (I. Lst. 1796. No. 18.)

Underretning om de bedste Redningsmidler for Skindsøbe. ibid. eod. (Blev 1803 gratis uddelt. See Collegialtidenden 1803 Pag. 107.)

Anvisning til at fjerne og helbrede Radeslygen. ibid. eod. (Er egentlig kun et udtog af den ovenansførte Underretning o. f. v.)

Pharmacopoeia Pauperum. Hafn. 1799. 4to. Ardens apothek. ibid. 1800. 8. (conf. Iris 1799. II. 86:87.)

I Acta regis societatis medicæ Hafn. et af ham: Historia cynanches parotidæ Viburgi 1772 epidemicæ — i Volum II. 165:75. Cura ascitidis per cicutam. ibid. 214:31. Historia conjugum duorum hydrophobia demortuorum. ib. 408:59. Epilepsia pedisymptomata sola ligatura curata. ibid. 452:59. Historia mulieris singulari modo venenata. Vol. III. 178:93.

Om de latinske Skoler. — i Minerva 1794. IV. 362. Bibliotheca Danorum medica eller Fortegnelse over danske medicinske Skrifter, i Phys. oeconom. medic. Bibl. X B. S. 133:62. Doct. Buchhaves Biographie — i Polit. phyl. Magaz. for Junius 1797 S. 732:45.

Han deltog i de første Xaraange af den Viborg Samler. I nogle Aar var han Medarbejder i den berlingiske lærde Tidende, og frev blandt andet den ogsaa særskilt udkomne Revision af Skrifterne om det norske Universitet. Imod denne hans Recension freves i Hermodet VI. 71 af S. Møller, og i Norske Intelligensbædler 1796 No. 7 af Johan V-n o: Bangensten.

Mannercrantz (Carl) Sverf af Fødsel. Dpholdt sig i Kjøbenhavn og informerte Cadetterne i Engelsk. Han antoges til at informere Printsesse Sophia Magdalena i Sverf, og fulgte i hendes Svite til Stockholm.

Engelsk Grammatica. Kjøbh. 1764. 4to.

Mansa (Johan Ludvig) født d. 10 April 1741 i Zwenbrüchen, hvor hans Fader var Hofgartner. Kom i sit 26 Aar til Holland. Blev 1799 Gart.

ner ved Fredensborg Slot og Slotsforvalter sammesteds. 1809 Dannebrogsmænd.

Havetalestemus eller Grundregler for nyttige Havetværs Dyrkning i Danmark. Kjøbh. 1787. 2det Dpl. ibid. 1796. 3die Dpl. 1804. (Arit. 1789 No. 80.)

Udkast til Havaanlæg i den engelske Smag. Kjøbh. 1798. fol. overs. paa Tydsk. ibid. 1799. (rec. af Oluffsen i Scandinav. Museum 1798. I. S. 426:33.)

Mansbach (Friederich) f. i det Fuldaiske 1742. Stod som Officier i württembergsk Tjeneste, da han ansattes i et hollandsk Regiment. Blev Chef for 2det vesterske og siden for det 2det smaaleske i Norge. Var en Tid commanderende General søndensfeldts og Commandant paa Frideriksten. Døde 1803 som Kammerherre og Ridder af Dannebrog.

Gebanken eines norwegischen Officiers über (Schmettaus) Patriotische Gedanken eines Dänen von Lebensden Seeren, politischem Gleichgewicht zc. Kopenhagen 1793. overs. paa Dansk. ibid. 1794. (Dette Skrift, som Forfatteren skal have udgivet af Hengivenhed for Prinds Carl og efter Opmuntring af Grev A. P. Bernstorff, er rec. i Univers. Journ. 1794. S. 33:36. i lærde Lst. 1793 No. 28. [denne Recension er paa Svensk overs. i Stockholmsposten 1793 No. 282.] conf. Minerva 1793. II. 393. Tillæren 1793 S. 439. Det danske Krigsblot 1. 359:72.)

Manthey (Johan Georg Ludvig) født d. 3 Jun 1769 i Sidskø, hvor hans Fader, som siden blev Præst ved St. Petri tydske Menighed i Kjøbenhavn, dengang var Slotspræst. Dep. 1785. Blev 1788 Lector i Chemien ved chirurgisk Academie. 1791 Apotheker i Kjøbenhavn. 1795 Professor i Chemie. 1801 konstsforstandig Administratør ved den Kjøbenhavnske Porcellainfabrik. 1807 Justitsraad. 1809 Ridder af Dannebrog. Boer nu paa Gaarden Falkenstein i Sjælland.

3 Bibliothek for Physik Medicin og Oeconomie er af ham: Om det lærde Selskab som følger Bonaparte til Egypten. overs. XV. 85:91. Forsøg med forskjellige flyvende Egemes Frysning ved en konglig Kule, ved Fourcroy Vauquelin og Guyton. overs. ibid. 253:58. Forsøg med forskjellige Gasarter betragtede som flyvende Egemer. overs. 258:59. Chemisk Undersøgelse (i Forening med Abildgaard) af de bornholmske og færøiske Stenul. ibid. 309:18. Om den menneskelige Urin ved Fourcroy og Vauquelin. overs. ib. 339:47. Vauquelin om forskjellige Pottemager- Arbejders Egenkaber. overs. XVI. 194:99. Vauquelin, om Adskillelsen af den saltsure Soda ved det opryberede Bly. overs. 199:201. Udtog af Efterretningerne fra Rationalinstituttet i Cairo. oversat 201:205. Om Arbejder foretagne til at bestemme Linnets Gehalt. overs. af Franck. 288:94. Chaptal om at tage Pletter af Tøj. overs. 356:61. Samme om en ny Waade at blege Bomulds-garn, overs. XVII. 92:97. Om Spejlglaslets Eodning. overs. 103:4. Om Spejdglassmetaller af Gasensfræs, overs. 172:74. Om det chromsure Fern. overs. 174:78. Analyse af Chings Dræmter. i

Det Bibliothek for Physik. VI. 409:22. Undersøgelse (i Forening med Scheel) af Vandet ved Bramsnæs i Sjælland. VIII. 176:80. Om et foreslaaet Bradsurrogat. IX. 190:219.

Om det bornholmske Cement — i Scandinav. Museum 1813. I. 315:34.

Gebanken von der gegenseitigen Wirkung, udgav han som Disputats i det Todekke Disputateselskab 1787.

Manthey (Johan Daniel Timotheus) Den Næstforrige Broder; f. i Sidskø d. 30te Mart. 1771. Dep. 1788. Blev 1796 Consulatssecretair i Algier. 1799 Legationssecretair i Paris. 1800 3die Secretair i Departementet for de udenlandske Sager. 1804 Legationsraad. 1808 Ridder af Dannebrog og Capitelssecretair. 1811 Sejme Legationsraad.

Duæle, Trauerspiel von Samsø. überf. Kopenhagen. 1800.

St ed England gelungen, seinen Raubzug gegen Dänemark zu rechtfertigen? Kiel 1807. Paa Dansk overs. af S. Spegel-Guldberg.

Reben gehalten in der □ F. j. g. h. d. 8 Maj 5805-tem d. 20 Nov. eod. a. 25 Maj 5809. 23 Jan. 5810. alle særskilt trykte i Kjøbenhavn. 8.

Epitro a Mr. August Guillaume Schlegel par un Svedois. Stockholm (=: Copenhague) 1813. overs. paa Dansk af T. C. Bruun, og paa Tydsk af Sander. ibid. eod.

Sørgtale over G. Colbjørnsen. ibid. 1815. og tvende Aaler holdne i Selskabet for Efterlægten 1815 og 1818 særskilt udgivne.

Udtog af et Brev fra ham fra Paris — i Physik. Bibliothek. XVI. 231:37. Udsigt over Forholdet mellem stemme og Røgters Gelændere og Børgerne i den Stat, hvori de ere accrediterede — i Minerva 1805. III. 70:99 (conf. Sall. Litt. Zeir. 1805. Dec. S. 519.)

Marcus (Nathan Szig) f. d. 1ste August 1780 i Prenslov i Uckermark, hvor hans Fader, af den mosaiske Troesbetjendelse, var Guldsmed. Lagde sig efter Medicinen. Kom 1801 til Kiel, hvor han led sig immatriculere som Student. Tog 1804 Doctorgraden ved Kjøbenhavns Universitet, og udgav da

De morbo hæmorrhoidali, diss. inaug. Havn. 1804. (Om den Disputatsen vedføjede Autobiographie vid. lærde Lst. 1804. S. 589:92.)

Marcussen (Bjørn) f. i Jylland. Studerede længe ved Kjøbenhavns Universitet. Blev derpaa først Oeconomus paa Høle Bispegaard, og forestod Bogtrykkeriet sammesteds. Var tillige Sysselmænd i Skagensfjords Syssel. Blev siden Laugsmænd i den sydlige og østlige Del af Jylland. Døde 1791.

Han har fra Bogtrykkeriet i Høle udgivet afskillige is-
landste Skrifter, hvoriblandt Nockrer margfrooder Sögu-
thættur islöndinga. 1756. 4to. og Agimtar Fornmannasö-
gur. eod. a. 8vo. (begge Samlinger rec. af Eriksen i Lit-
ties Efterretn. 1756 S. 932-41.) Samling af Psalmer,
to Dels. 1757. Den engelske og den svenske Robinson.
1756.

Marcusfen (Sohan Ambrosius) f. d. 23
Febr. 1773 i Rodenæs ved Løndern, hvor hans Fa-
der var Præst. Blev 1789 Student ved Universite-
tet i Kiel. Kom 1793 til Kjøbenhavn. Blev først
Præst til Åbnæs og siden til Faarevejle, begge i Dds-
herred. Døde 1811.

Rafns Plantefysiologie, Zerholde om Luftrensning,
og von Oppen om et Dendrometer, overs. han af Danst paa
Lybft. Ifølge Kordes's Fortale til det Schl sw. hollst.
Schriftstell. Ler. pag. XII havde han Marcusfen at
tælle for Bidrag til samme.

Marcusfen (Rogens Christian Marqvard)
f. 1708 i Worning i Viborg St., hvor hans Fa-
der, Peder Marqvard, var Præst. Depon. fra Ma-
riager. Blev 1733 Præst til Kovsted og Rodsted i
Narhø St. Døde 1786.

Mallix tergo stultorum. Luncburgi. 1741. 4to.

Offentlige Sørge- og Glædetaler. Kjøbenhavn. 1766. 8vo.
oplagte igjen med en Betragtning over Dronning Sophia
Magdalenas Eigtet. ibid. 1771.

Den bibelske Chronologie. Kjøbh. 1771. 4to. Bibelsk
Metaphysica. ib. 1773. 8vo. Bibelsk Ethica ibid. 1777.
8vo. (Arit. Journ. 1777 No. 8-9.)

Philosophia scholastica, in qua exhibetur Metaphy-
sica, Ethica, Logica, Rhetorica. Hafn. 1773. 8vo.

Subs Bibelskyrd blandt de Christne og andre Folk.
ibid. 1775. 4to.

Philosophia spiritualis. ibid. 1776 4to. (er dediceret
til Treenigheden.)

Marcusfen (Peder Marqvard) Søn af
Næstforrige, født i Kovsted 1742. Blev 1757 til
Academiet dimitteret af sin egen Fader, hos hvem
han 1779 blev Capellan pro persona med Succes-
sion, men døde samme Aar som Faderen 1786.

Forsøg til Betragtninger over Johannes Åbenbaring.
Kjøbh. 1771. 8vo.

Marebeck (Peder Christensen).

Danske Kongers Spejl. Kjøbh. 1661. 8vo.

Marezol (Sohan Gottlieb) var Universi-
tetspræst i Göttingen, da han 1794 blev kaldet til
Præst ved Petri Kirke i Kjøbenhavn, hvilken Post
han 1803 forlod, for igjen at rejse til Lybftland.

Andagtsbog for Fruentimre. I-II Del. oversat af S. S.
Guldberg. Kjøbh. 1793. (Aritik 1793. No. 23.) 2det
Dplag, oversat af Liebenberg. Kjøbh. 1797.

Dansk Litteraturlericon.

Prædikener, fornemlig med Henføn til vor Tidssalbers
Tær, holdne i Universitetskirken i Göttingen, overs. af
M. J. Liebenberg. to Dels. Kjøbh. 1804.

Prædikener over Religiositet. overs. af Guldberg. ibid.
1797.

Einige Lehren und Warnungen für unser Zeitalter, in
Predigten. I-II Hæfte. Kopenh. 1801.

Prædigt zur Feter des Friedens, am Neujahrstage 1802.
Kopenh. 1802. Paa Dansk overs. ibid. eod.

I Tilskueren staaer af ham: Om Forsnelse, i 1796
No. 11-12 og om Opdragelsen ibid. No. 38-39. I Minere-
va 1797: nogle Taler, nemlig om Grundsetninger til Ti-
dens Prævelse; om Sandheds Ringagt; om den Konst
at virke paa Menneker; og om Reformationens Belgjer-
ninger, hvorefter det nyttes. Alt af Kappel oversat
paa Dansk.

Mariager (Anders Sensen) Blev 1571
Præst til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn, hvor han døde
1582.

Fæderbor i 12 Prædikener forklaret. Kjøbh. 1580.
1586. og 1618. 8vo. overs. paa Islandsk og trykt i Høle
1606.

Nogle latinske Lejlighedsvers, hvoriblandt et Epiha-
lamium, in nuptias Thomæ Gregorii Hemettenlis in
arce Hainiensi concionatoris. 1568.

Mariager (Sens Sensen) var 1631 Ca-
pellan i Storeheddinge. Døde 1660.

Sjælens Skat og Menobie. 1627. Tungens Spejl.
1628. Gudstygtige Enters, faders og moderlige Børns
Apotheque og Rosengarb. 1637. Den gamle Adams
bitte Klage. 1655. Alle trykte i Kjøbenhavn i Octav
eller forma minori.

Marihoe (Jacob August) født i Kjøben-
havn, hvor hans Fader er Grosserer. Dep. 1799 ved
Universitetet og studerede Jura. Blev derpaa først
Auditeur ved Kronens siden ved Kongens Regiment.
1810 Assessor i Landsoverretten i Kjøbenhavn. Er
nu Bysfoged i Helsingør og har Justitsraads Titel.

Danmark i Aaret 1807. Heraf udlom 7 Nummere i
Kiel.

Haandbog i den militære Lovkyndighed. Kjøbh. 1809.
(I. Hft. 1810 No. 36-37.)

Om de militære Rætters henfægtsmæssige Organisation.
ibid. 1810. (rec. ibid. No. 37.)

Marihoe (Ludvig) Den Næstforriges Bro-
der. Bofatte sig som Kjøbmand i Christiania, og
kjøbte tillige Landejendom. Blev Capitain à la suite
i den norske Arme. 1817 Adjutant hos Kongen af
Sverige og Norge.

Anmærkninger ved Gjennemlæsningen af Prof. Pihls
Plan til en for hvert Præstegjeld og hver Stand anden-
delig ubdelt Fabrication af Klædesvare, Værkener, og
linnede Tøjer. Christiania. 1808. (I. Hft. 1809 No. 9.)

Rogle Ord om almindelig Barnepligt. *ibid.* 1815.

Rogle Ord om Rigsforsamlingens Beslutninger angaaende Statens Pengevesen. *ibid.* eod. Extract af Ideer om Pengevesenet. *ibid.* eod. Forslag til det norske Pengevesens Forbedring. *ib.* eod. Oplysninger og Tillæg til dette Forslag. *ib.* eod. Om Dyretelse af Regnekøler i store Kjøbsteder — indf. i Budstikken 3die D. Tillæg. S. 3.

Marien (Thomas Antoine de) var ansat paa et Handelscontoir i Helsingør.

Tableau des droits et ulages de Commerce relatifs au passage du Sund. Copenhague 1776. (I. Est. 1780 No. 39.) overs. paa Dansk af A. C. Astrup, med Tillæg. Kjøbh. 1795. og uden Udg. *ibid.* 1815.

Marcusard. Saaledes kaldtes undertiden i det daglige Liv de ovenanførte Mogens Christian Marcusen og Peder Marcusen, der sees af de aalborgske Maanedlige Tillæg for 1781 No. 5.

Marsillac (* * *) en fransk Avanturier, som under forskjellige Navne stakke om i Tydskland, Rusland og Sverrig. Under sit Ophold i Kjøbenhavn, hvor han kaldte sig De la Motte, udgav han uden Navn og under det foregivne Tryksted Londres:

Les Portraits ou Memoires de Diabrek. 1787. I den Anledning udkom 1788 i Kjøbh. to Octavblade med Titel: Lettre pour servir de l'eclaircissement a l'histoire de l'auteur du libelle nommé Memoires de Diabroc.

Marsløv (Erik Olsen.)

I. A. Comenii Vestibulum cum versione danica. Sorø 1650. og Hafn. 1696. 8vo.

Marsstrand (Nicolai Jacob) kongelig Mediciner, Commerceraad og Dannebrogsmænd, født den 5 August 1770 ved Nivne Kobberværk i Østerrøden i Norge. Ved dette Værk var hans Fader Bergskriver og Kasseler.

Anvisning til at fremme Instrumenter efter Monochordet. Kjøbh. 1816. 8vo.

Idee til en Bogn for Syge og Saarede — i Handels-tidenden 1808. No. 51. Om en forbedret Kulle. *ibid.* No. 88.

Adskillige Bidrag til de tvende 1810-16 udgivne Bind af Efterretn. fra Selskabet for indent. Konstid.

Martensen (Hans Andersen) født i Bøndestanden den 13 Januar 1782 i Kurup i Brandrup Sogn under Haderslevhus Amt. Han var i endel Aar Skipper, og lever nu i Kjøbenhavn.

Forsøg til en Haandbog for Skipper og Søhandlende. Haderslev 1815.

Raanens Højdemaaling, eller Anvisning til at finde Bredden eller Polshøjden ved Raanens øverste eller underste Rands maalte Meridianhøjde m. v. Kjøbh. 1816. Samme paa Tydsk. *ib.* eod.

Logarithmetable til Anvendelse ved den borgerlige Regnekunst, eller Anvisning til Logarithmeregning o. s. v. *ibid.* 1817. Samme paa Tydsk. *ib.* eod.

S. G. Meisners Undervisning i Bogholbertie. overs. Kjøbh. 1818..

Martfeldt (Christian) født den 8 Maj 1728 i Odense, hvor hans Fader August Martfeldt var Borgemeister samt By- og Raadskueskriver. Deponerede 1748. Studerede 1758-60 i Sorø. Rejste 1761 ved Understøttelse af Conferentsraad Ryberg udenlands paa det cameralistiske Studium. Kom hjem 1768, og blev da valgt til bestandig Secretair i Landhusholdningselskabet. 1773 blev han Committet i Deconomie og Commercecollegiet. 1774 igjen derfra entlediget, og beskiftet til Commerceconsulent. Døde som Etatsraad 1790. (conf. hans Autobiographie hos Worm i 3die Del pag. 958. og Magister Bjerings Gravminde over ham i Adressavisen 1790 No. 70.)

Sørgeskift ved Dronning Louises Død. Kjøbh. 1752.

Muzelli Compendium univiersæ latininitatis. overs. Kjøbh. 1754. 8. Ejusd. Infundibulum Grammaticæ latinæ. overs. *ibid.* eod. 8. Cellarii liber memorialis. overs. *ibid.* 1761.

Boileau's 12 Satirer — de 11 første oversatte ved Carl Worm, og den sidste ved Martfeldt. *ibid.* 1757. 8.

Plan og Indretning for det danske Landhusholdningselskab. *ib.* 1769. 8. (See dette Selskabs Skrifter 1ste Del i Fortalen pag. V-VIII.)

Beretning om Stentul paa Bornholm forfattet af S. S. Blischjeldt og Martfeldt. *ibid.* 1770. 8vo. (siden indført i Landhusholdningselskabet's Skrifter 1ste Del.)

De Tiend Efterretning om Stentuls Rytte. overs. *ibid.* eod.

Om Irlands Husholdning og Handel med fede Vædder samt om Hamborg Kjøbregning. *ibid.* 1771. (et i Dandens Journal 1772 No. 1-2 af Olrik recenseret Priskrift, som paa kongelig Befølning blev uddelt i Danmark Norge og paa Island, og et Udtag deraf forfærdiget for Kærterne. conf. Fortalen til Landhusholdningselsk. Skrift. 1 Del pag. LVII.)

Forslag til en kongelig Reformations-Kommission i Hensigt til Økonomi-Kommerse- og Finantsvesenet i Danmark. Kjøbh. 1771. oversat paa Tydsk. *ib.* eod. (rec. af Olrik i Crit. Journal 1772 No. 16-17.)

Philocosmi Betænkninger over adskillige vigtige Materier i Anledning af Phtodani (Guldbergs) Undersøgelser. *ibid.* eod. (Crit. Journ. 1771. No. 28.) Philocosmi Brev til Phtodanus, som Svar paa hans Aanter over Philocosmi Betænkninger. *ibid.* eod.

Angaaende Brandevinsbranden paa Landet — indført i Magazin for patriotiske Skribenter for 1771. No. 84. Om en Plan for Økonomi-Kommerse- og Finantsaffærer. — indført i Bibliothek for nyttige Skrifter 1772. No. 17-18. (conf. *ibid.* No. 20 og 25. item Kjøbenhavns Allehaande 1772. No. 5.)

Bevis at Danmarks og Norges 40 Aar gamle Kornhandelsplan, lagt ved Forordn. af 16 Sept. 1735, ikke

naar sin Hensigt. Kjøbh. 1774. (blev først publiceret 1785.) Gjenpart af en allerunderdanigst Promemoria til Kronprindsen angaaende den danske Kornhandel. *ibid.* 1785. (conf. *Minerva* 1786. I. 47.)

Trende mærkelige Spørgsmaale til Theologer og Geistlige. *ib.* 1786. Udtog og Gjenpart af 4 mærkelige Breve mellem Gulbrand Boe og Martfeldt. *ib.* 1788. conf. Ugeskriftet Samleren II. 296-98. it. lærde Lst. 1788. pag. 505. Et Ord om Silo eller Schito. i Anledning af 1 Mojses B. XLIX. 10. *ibid.* 1789. (conf. *Suhma Levnet* pag. 418-19.)

Efter hans Død udkom hans Anmærninger ved Wedel-Jarlsbergs Bog om Fordegnernes Indretning, i *Minerva* 1790. IV. 215; ved Morgenstjernens *ibid.* p. 335. Forrige Tidens Forvalterkneb eller Bidrag til Stilsbring af Bondens Kaar for Stavnbaandets Løsning, i *Statist. Jurid. Litterat. Bibliothek* 4 Bind S. 1:18. Om Humleavlen i Gjen, i *Didrichsens Magazin* VII. 394-410. Om Saltningen af de saarlalte Pilscharde i England. *ibid.* VIII. 425-26. Forsøg med Safranplantens Opdrætning i Danmark, i *Nyr. Bibl. for Phys.* III. 350-28.

Martin (Peter Salomon) født 1761 i Kjøbenhavn, hvor Faderen var Kjøbmand. Blev Forsøgelseskommissair i Hirschholm og 1806 Postmester sammesteds.

Henriette eller Husarrovet, i 5 Acter, af Plåmike. overs. Kjøbh. 1784. Greverne af Strozzi. oversat med Fortale af Probst Gutzeit. 2 Dele. *ibid.* 1802. (I. Lst. 1802 S. 360.) Jacob von Buchensteins Levnet og Bedrifter af Spies. overs. I-III Bind. *ibid.* 1804. (I. Lst. 1805. No. 31.)

Martini (Anton) født den 4 Jan 1773 i Søb i Lønder Amt, hvor hans Fader var Landmand. Dep. ved Kjøbh. Universitet 1793. Blev 1801 Cancellist i Archivcontoiret i det Slesvigholstenske Cancellie, fra hvilket Embede han 1815 blev entlediget.

Poetiske Markblomster. Kjøbh. 1800.

Almeenaanden, en Døe, i *Minerva* 1805. IV. 313. Det menneskelige Liv, et trykt Lærebog — stykkevis indført i *Minerva* i Xargangene 1806-8; udkom særskilt. Kjøbh. 1810. (rec. i *Litteraturtid.* 1811 No. 27.)

Adskillige i Kjøbenhavns Skilderie indførte Postier.

Martini (Ferdinand) født den 24 Martii 1734 i Rendsborg, hvor hans Fader var Amtschirurg. 1756 blev han anden Chirurg paa Floden. 1757 rejste han paa kongelig Bekostning til de preussiske Lazareth. 1758 blev ansat som Underchirurg i et dansk Feltlazareth. 1762 blev Regimentsfeldtkjær ved det da oprettede Husarregiment. Gik herfra sin Afsked, og nedsatte sig som Chirurg i Warde. 1769 blev han Regimentsfeldtkjær ved det slesvigske Infanteriregiment, siden ved Kronprindsens Regiment. Døde 1794. (conf. hans Nekrologie i *Physikalisk Bibliothek* I B. pag. 367-68.)

Noten ohne Text für den Wundarzt . . . 1ste Sammlung.

Chirurgische Streitschriften welche statt des gewöhnlichen Gramens zur öffentlichen Vertheidigung unter Verfassung des Hrn. Prof. Hennings im Hofrath der Wundärzte zu Kopenhagen aufgesetzt sind. Kopenh. 1764. (Gdrt. Anz. 1764. 1210. *Comment. de rebus in medic. ge- stis* XV. 30-33.)

Spuhr zum Begriffe von der Erschütterung des Hirnes. Kop. u. Leipz. 1764. (Gdrt. Anz. 1765. S. 568.)

Beiträge zur Verbesserung der Heilkunst. 1stes Stück. Haberslev 1766. 8vo. blev supprimeret, men udkom under samme Titel. Sors 1767. 8.

Neue chirurgische Versuche und Erfahrungen. Kopenh. 1767. 8.

Ein Duzend Beobachtungen das Hirn betreffend. Kopenh. 1768. Ein Dito. *ibid.* 1770. (Gdrt. Anz. 1769. 1296. og 1770. S. 933.)

Briefe, aus dem Englischen übersetzt. Sors 1768. Forlaggeren tog af Bogens stærke Sagning Anledning til et nyt Dptag, som udkom under Titel: Briefe über den schlechten Zustand des Landmannes und die Mittel ihn zu verbessern. aus dem Engl. (rec. i *L. Lst.* 1769. No. 12 i *Crit. Journ.* 1769. No. 3. conf. *Kjøbh. Adr. Cont.* 1768. No. 171. *Langebekiana* S. 403-6.)

Die Zeichen der Ergießungen zwischen Schebel und Hirnhaut. Hensburg 1769. 8. (rec. af *Abildgaard* i *Dansens Journ.* 1771. No. 1.)

Versuche und Erfahrungen über die Empfindlichkeit der Sehnen. Kopenh. 1770. (Gdrt. Anz. 1771. 3. 120.)

Untersuchung der Frage, ob ausgetretenes Blut wieder aufgenommen und dem Triebe des Herzens unterwürfig gemacht werden könne. *ib.* eod. (Gdrt. Anz. 1771. 3. 120, og af *Abildgaard* i *Dad. Journ.* 1771. No. 1.)

Betrachtungen in der Lehre von den Kopfwunden. I-VI Theil. Hamburg 1780-84. 8.

An den Professor Lobe. Haberslev 1784. Versprochene Antwort von Callisen, übersetzt und mit Anmerkungen versehen. *ibid.* eod. (I. Lst. 1785 S. 631.) Recension der beiden jüngsten Streitschriften vom Jahre 1785 für die dänischen Wundärzte, aus dem Dän. mit Anmerkungen. *ibid.* 1786.

Einfälle veranlaßt durch den Schriftstellerstreit über die Gerechtfame des Landmannes. *ibid.* 1787. (I. Lst. 1787. S. 441.)

Weder, in Gestalt eines Sendschreibens an den Hrn. Nicolai. *ibid.* 1787. Weder. o. f. v. No. 2. Kopenh. 1789. Sendschreiben eines Mitarbeiters an der allgem. deutsch. Biblioth. an den Hrn. Regimentsfeldtsch. Martini. *ibid.* eod.

Auch Etwas über Noget mere om Politibetjenternes og Regimentschirurgernes Uniformer. Koph. 1793. Schlibder Schladder zur Beantwortung des Schlibder Schladders Forderungs. *ibid.* eod. Die Gegenwaste; eine Schrift recensirt von Martini.

I den Kette lærde Tidende for 1771 ere i den 1ste Afbeiling alle de medicinske Recensioner fra S. 94 til 345 paa en nær, hans Arbejde.

Martini (Maurits Marqvard) Han blev født paa Østersøen, da hans Forældre rejste fra Hædersted til Kjøbenhavn. Han studerede Medicinen først i Kjøbenhavn, siden i Berlin, og tog Doctorgraden i Bützov. 1762 blev kongelig dansk Feltlæge.

Dis. inaug. de nimio et improvido corticis peruviani in febribus intermittentibus usu. Bützovii. 1763. 4.

Martinus de Dacia eller **Martinus Magni**, levede i det 13 Seculo, og havde studeret i Paris, hvor han var bleven Magister. Var i sin Tid en navnkundig Jurist og Dialecticus. Blev af Kong Erik Mendeb sendt til Rom for at tale Kongens Sag imod Erkebispens Johannes Grand. Døde 1304.

Tractatus de modis significandi (om dette Skrift og dets Autor see Dän. Biblioth. VII. 494-97. Subms Danm. Sift. XI. 470. 865.)

Maschius (Hans Mortensen) født i Bergen, hvor han opholdt sig 1673. Var Præst for Søssters Menighed i Sønbjærd i Bergens Stift 1676-78. (conf. den bergenske Borgerven for 1764 pag. 221.)

Norvegia religiosa in dei montem, sive Templum Nidrosianum: Korrekt, gubelig tilbreven, beklager sit Herrens Hus, den forfaldne Domkirke i Trondhjem, (i danske og latinske Vers.) Christiania 1661. 4to.

Maschmann (Hans Henrik) født i 70-erne i Christiania, hvor hans Fader var Apotheker. Tog 1796 pharmaceutisk Examen, hvorpaa han blev Ejer af Elefant-Apotheket i Christiania. 1808 fik Titel af Professor. Var Medlem af det kongl. Sundheds-Collegium i Norge indtil dette 1815 gik ind. Blev 1816 Ridder af Vasa-Ordenen.

Undervisning for Sandalmuen om at tilvirke raa Sæpeter. Christiania 1808. siden indført i Oluff. Annaler X. 33 48.

Mascov (Elias) fra Lybfland. Opholdt sig længe i Kjøbenhavn i stor Fattigdom, efterat han 1749 havde taget den juridiske Doctorgrad i Kiel.

Dis. inaug. de libero arbitrio juridico, vom rechts-gütigen freyen Willen. Kilonii 1749. 4.

Discursus panegyricus de Friderico V. Hafn. 1755. 4to. (conf. Catalogus librorum Septentrional. divendit. Hafn. 1781. pag. 21. No. 338 og 22 No. 345.)

Masius (Hector Gotfried) født 1653 den 13 April i Slagsdorf i det Razeborgske District i Mecklenborg, hvor hans Fader Nicolaus Masius var Præst. Studerede i Giesen hvor han blev Magister. Var nogetid i sin Morbroders Hofsprædikant Værmeres Hus i Kjøbenhavn. Rejste til Strasborg,

Basel, Holland, og kom atter til Kjøbenhavn. Her blev han 1682 Professor Theologiæ designatus og samme Aar Legationspræst hos Mejerkrone i Paris. 1686 Hofsprædikant og Prof. Theol. ordinarius. 1687 Doctor Theologiæ. Døde 1709. (Om hans Levnet vid. Zwergs Stell. Cleresse p. 701. 21. Worm II. 14. 15, samt i det i Universitetets Navn ved hans Død udstæbte af S. Lintrup forfattede Programma, hvilket findes optrykt foran den Lintrupske Udgave af Massi Dissertatser. Hans Portrait Hayes stukken af C. Srisch.)

Defensio de la religion Lutherienne contre les Docteurs de l'eglise romaine. Francf. 1685. 8. Päästliche Saurteig ausgelegt. Kopenh. 1688. 8. Siden udgivet under Titel: Der abgefertigte Jesuit in Frankreich. ib. eod. 8.

Das treue Lutherthum. ib. 1690. 4. Erinnerungsschreiben an Hubertum Mosanum. ib. 1691. 4. Unverzögerte General-Widerlegung des fernern Bericht's Hub. Mosani. ibid. eod. 4. Vernunft- und Gewissens-fragen an J. G. Wegman zu Beantwortung seiner Stossen über Massi Erinnerungsschreiben ib. eod. 4. Specimen Palinodis Bechmannianæ oder abgeändigter Widertus, welchen J. G. Wegman indirecte gethan. ib. 1692. 4. Kurzer Bericht von dem Unterscheid der wahren evangelischen Lutherischen und reformirten Lehre. ibid. 1691. og 1697. 8. (overs. paa Dansk af Jungbans 1724, og 1742 paa Hollandst. Amsterdam 1730. 8.) Das gründlich vertheidigte Treue Lutherthum in einer specialen Widerlegung des burmannischen fernern Bericht von der Reformirten Lehre von der weltlichen Obrigkeit 2c. I-II Theil. Copenh. 1691. 92. 4to.

Heilige Passionsgebunden. Kopenh. 1700. 8. (oversat paa Dansk af Hans Jols. ibid. 1701. 8.)

Herm. Zoëstii tria opuscula theologica. edid. Hafn. 1701. 8.

Evangelischer Unterricht von der wahren Selbstverleugnung. ibid. 1703. 8.

Väterliche Erinnerungen an seine Kinder von der Seelen Unsterblichkeit, und der seligen Seelen Zustände nach dem Tode. ibid. 1706. 8.

Erzuerrede bey des Hrn. Christian Gylbenlöves Lehenbegangnis. ibid. 1709. fol. (Udtag deraf i Koches Stertemæle for Februar.)

Heilsamer Unterricht samt heiligen Betrachtungen christlicher Communicanten. udgivet af J. Trellund. ib. 1716. 8. (paa Dansk af Conrad. Soph. Rostgaard. ibid. 1733. 8.)

Amica velitatio epistolariis cum Paulo Infantio de gratia univerlali, sive infantum. &c. cum præfat. Sev. Lintrupii. ib. 1718. 4.

Geistliche Lieber. ibid. 1731. 8.

Hans hos Worm II. 15 16 opregnede enkelte Disputatser ere samlede udgivne under Titel af H. G. Massi Dissertationes academicae &c. præfationem cum vita et catalogo scriptorum auctoris adjecit Sev. Lintrupius Hamburgi 1719. Af disse Disputatser havde nogle været flere Gange særskilt udgivne med Tractattitel f. G.

Interesse. Principum circa religionem evangelicam, der første Gang udkom i Kjøbh. 1687. og recenseredes i Acta Erud. Supplem. Tom. I. pag. 8-9 conf. Luden über Thomastus S. 80. u. folg. S. 116 u. f.

Masfmann (Nicolai Henrich) født 1766 den 10 Mart. i Heiligenhaven i Amtet Segeberg. Blev 1793 Præst ved Friderichs tydske Kirke paa Christianshavn. Stiftede i Aaret 1800 de Søndags-Soler, der endnu efter hans Død bære hans Navn. Blev 1809 Ridder af Dannebrog. Døde 1816.

Antitispredigt in der Friderichskirche über Rdm. I. 16. Kopenh. 1793. paa Dansk af L. Rejstrup. ib. eod.

Har udgivet: Sange for Søndags-Solerne. 1ste Hæfte. Kjøbh. 1802. 8. (rec. i lærde Lit. 1802. No. 48. og i Dagen 1803. No. 31-34.)

Matras (Daniel) En Franskmænd fra Wendesme, født den 3 Jul. 1598. Blev 1623 Professor i det franske og italienske Sprog ved Sors Academie. Opnaaede en Alder af over 90 Aar.

Compendium gallicum et italicum Grammaticum. Hafn. 1625. Fransk italiensk og tydsk Grammatica. Sors 1642 og 1668. En kort fransk Grammatica til Trykken befordret ved S. S. Bachleger. Kjøbh. 1663. alle i Octav.

Et tibet fransk og dansk Dictionarium. Kjøbh. 1628. Fransk, tydsk, italiensk og dansk Stofsbog. ib. 1631 og 1643. Dictionaire françois et latin. ibid. 1635. alle i Octav.

Fransøiske, danske, italienske og tydske Dødsprog. Kjøbenh. 1633 og 1643. Aureæ Sententia. Sors 1636. 8vo.

Matthiesen (Anton Henrich) født 1778 i Kjøbenhavn. Deponerede fra Friderichsborg 1795. 1803 blev Doctor Philosophiæ i Kiel. 1805 Præst til Hvidstrup og Slyng i Sieland.

Compendium historicum doctrinæ de Deo apud gentes veteres inprimis vere philosophos Græcorum. Diss. inaug. Hafn. 1803. (I. Lit. 1804 No. 7. Autors Antikritik med Rec. Svar i No. 11.)

Matthiesen (* * *) Chirurg ved Kær- aas Kobberverk.

Anvisning til at kjende og helbrede Rabesyggen. Kjøbh. 1796. 8. — siden indført i phys. med. oecon. Bibliothek 10de Bind. S. 363-73.

Matthisen (Jacob) kaldtes tillige Aarhus, født i Aarhus d. 17 Octbr. 1602. Hans Fader var Doctor Matthias Jacobsen eller Jacobæus, Kong Christian IV des Livmedicus. Han depon. fra Odense 1621. Rejste udenlands 1624. Kom 1630 hjem og blev samme Aar Professor Eloquentiæ i Kjøbenhavn. Aaret derpaa Magister. 1638 Hofprædikan. 1640 Doctor Theologiæ. 1645 Biskop i Aarhus. Døde 1660. (Zwergs Siell. Cler. S. 577-88.)

Oratio de exilio pietatis. Lugduni Batav. 1627. 4to. Oratio jubilæa. Hafn. 1630. 4to.

Disp. de recte tradendis disciplinis et artibus. Hafn. 1630. 4to. De usu philologiæ in omni studiorum genere. ib. 1635. 4to.

Eigprædikener over Giler Ulfelt. Kjøbh. 1645. (Extract deraf i Rothes Litterm. for August) over Kiels Krag. Aarhus. 1651. Dve Tuet. ibid. eod. Kiels Kriis. Sors 1654. alle i 4vart.

Udtog af hans Tegnebog er indført i Danske Magaz. I. 218-24.

Tvo Breve til Th. Bartholin indførte i dennes *Epi-stolæ medicinal.* Cent. I. No. 99, og II. No. 10. To til De Worm blandt *Wormii Epist.* 781-82. Et til Gejstligheden i Aarhus St. indf. i Poulsens *Bibliotheca Aarh.* pag. 75.

Hans Universitetsprogrammer opregnes i danske Magaz. I. 219.

Matthisen (Søren) født i Julii Maaned 1653. Var i mange Aar Klokker ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, og gav tillige Undervisning i Regnekonsten. Døde 1740. (conf. Nyerups Universitetsannal S. 261-62.)

Compendium Arithmeticum eller Vejviser til Regnekunstens rette Brug. Kjøbh. 1680. 1689. 1697 og oftere, i Octav. Udgivet 1756 med et Tillæg og med en Fortale af C. Horrebow. Atter udgivet med Forsøgelse af Tris-peter Sebulon Sofman, og med Fortale af O. S. Pihl. 1763.

Arithmetica compendiosissima eller meget kort og net Maade at regne paa. ibid. 1680. 4to. oplagt paany. 1689. 4to.

Tabeller over Rente paa Rente. ibid. 1684. fol.

En let Arithmetica eller Regnekunst. ibid. 1696, 1718, 1750, og ofte siden. overs. paa Tydsk. Kopenh. 1696. Alt i Duobets.

Formular til adskillige Breve. Kjøbh. 1721. 4to. (Saa des tillige som Anhang bag i Udgaverne af hans Compendium arithmeticum.)

Matthiæ (Christian) født 1584 i Melbory. Efterat have været Prof. Theol. i Durlach, Gießen og Altdorf, samt Superintendent i Söderbit-marcken, blev han 1630 Prof. Theologiæ og Præst i Sors. 1639 forlod han denne Post, og drog til Holland, hvor han døde 1655.

Geistlicher Rosengarten oder Erklärung des 45 Psalms vor dem Beylager Christiani des Vten und Magdalena Sibylla. Kopenh. 1637. 4.

Actus copulationis oder Copulationspredigt bey demselben Beylager. aus dem 128 Psalme gehalten. ibid. eod. 4.

Om hans svrige udenfor Danmark udgivne Skrifter tilligemed hans udsørligere Biographie see *Cimbria Litterata* I. 384-88. og Worm II. pag. 19.

Magen (Hans) Patrouillebetjent ved Norvejlands Grændsestjæl i Ribe District.

Udtog af Forordningen om Tolben og Consumtionen i Danmark og Norge med Forordninger til 1800. Odense 1800. 8vo.

Maurenbrecher (Johan Gabriel) født den 13 Decbr. 1746 i Därseldorf. Var Præst i Brien nærved Kleve, da han 1784 blev kaldet til Præst ved den tydske reformerte Menighed i Kjøbenhavn. Døde, 1801.

Beskræftelse zur Ausbreitung der Wahrhelt und Tugend, in einigen Predigten. Kopenh. 1787. overs. af Staal. ib. eod.

Eine Frühlingspredigt an einen schönen Maytage. ib. 1788. overs. paa Dansk af Staal. ibid. 1789.

Jubelpredigt in der reformirten Kirche. Koph. 1789.

An den Verfasser der Recension in der Kritik und Antikritik No. 3 über die Invitation aux deux Presbyteres &c. par Broca. Kopenh. 1791 med 3 andre Skrifter i denne Stridighed, hvorom kan sees l. Est. 1793 No. 18.

Meine erste öffentliche Confirmationshandlung zu Kopenhagen. Voran Etwas über zweckmäßigen catechetischen Unterricht. Kopenh. 1792. Uebersicht der Confirmationshandlung. ibid. 1800.

Das glückliche Dänemark; oder Etwas über Vaterlandsliebe, Freiheit, und Gleichheit, vorzüglich in Rücksicht auf Dänemark. ibid. 1793.

Korte Anmærkninger om nogle foreslaaede Presbysiterbeslæve. overs. Kjøbh. 1795.

Die Religion des Christenthums auf Natur und Bibel begründet, das beste Erziehungs- und Bildungsmittel der Menschheit. ibid. 1800.

Nogle enkelte Prædikener.

Mavors (Christian Friberich) En Søstersøn af Mag. Die Bjørn i Lihsted, og med ham indvillet i den thistedske Besættelseslag. Var Student, og blev ved Højesterets Dom af 1698 relegeret paa et Kar fra Universitetet.

P. Jurieu's Tractat om Andagt. overs. Kjøbh. 1704.

May (Søren) See Maj.

Mecklenborg (Sorgen) født 1741 d. 21 Sept. paa Den Amrum under Ribe Stift. Blev 1780 Præst for Højrup og 1789 for Bestofte i Ribe Stift. Døde 1808.

Uforgribelige Tanker til nærmere Eftertanke om Midler til Landbauens bedre Oplysning. Kjøbh. 1788. (Art. 1789. 26-27.)

Nogle Smaaafstykker i det Haderslevske Maanedstift.

Mecklenburg (Ezechias Gustav) født 1742 i Rendsburg. Var først Officier ved danske Fjoregiment. Blev 1773 Capitain siden Major og Oberst ved Artilleriet, og Lærer ved Artillerieskolen.

Var i nogle Aar Artillericommissair i Norge. Blev 1792 Commandeur for Artillericorpsen. 1802 Generalmajor og Commandant i Frederikstab. D. 1804.

Praktisk Undervisning for dem der ere bestemte til at betjene Feltartillerie og især Regimentsartillerie. Kjøbh. 1786.

Medelbnye (Povel Andersen) født i Medelby i Østerlissberg Herred Aarhus Stift 1557 den 30 Martii. 1585 blev Capellan til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. 1595 Slotspræst. 1597 Superintendent paa Sulland og Sognepræst i Bisby, men 1599 derfra affat. 1602 blev han Præst til Vor Frue Kirke i Odense, hvor han døde 1632. (Bløchs fynske Geistlighed. I B. pag. 752.)

Forklaring over Christi Pine og Døds Historie i 28 Prædikener, it. Forklaring over Vaasflemmet, Fodetvatten, og Legnene efter Christi Død paa Korset, i 3 Prædikener. Kjøbh. 1597 og 1626. 8.

Forklaring over Catechismum eller Børnelærdommen. ib. 1597 og 1623. 4to.

Eigprædikenen over Erik Hardenberg. ib. 1604. 8.

Forklaring over Christi Opstandelses Historie, item Christi Himmelfart og den Hellig Andes Udgydelse. ibid. 1607. 8vo.

Postil for Ungdommen. ibid. 1614. 1616. 8vo. 1621. 1633. 1635. 1666. 1695. 1741. 4to.

Forklaring over Epistlerne. ibid. 1621. 4.

64 Terter ubi Eigprædikener over adskillige Standspersoner forklarede. ibid. 1631. 4.

Medelsart. See: Middelsart.

Medelthou. See: Middelthou.

Meden (Andreas Peter) er født paa Søegaarden Petersholm ved Veile den 11 October 1771. Hans Fader var Birkedommer til Grundet Birk, og Inspector ved adskillige Godser i Omegnen ved Veile. Familien flytter sig fra Holland. Efter privat Undervisning af Huslærere blev han 1786 sat i Frederiksborg lærde Skole, hvorfra han 1790 blev biamitteret. I Aaret 1793 vandt han Accessit for Besvarelsen paa Universitetets Prisopgave om Americas Opdagelse. Under sit Ophold ved Universitetet mødte han især nuværende Biskop Winters Indest, og maa tilskrive ham, at han 1795 af det Schimmelmänniske Hvidekommis blev kaldet til residerende Kapellan for Lihøj, Hornel og Hellebel i Sjælland, hvorfra han 1802, ved Grev Schimmelmännens Opofrelse af Ralsrettighed til Lihøjs Kapellanie, forflyttedes til at være residerende Kapellan til Frue Kirke i Aalborg og Sognepræst til Sønder Tranders. Er nu Præst til Michaelis Kirke i Frederiks og Ridder af Dannebrog.

Affet's Prædiken, holden for Lilljabs, Hornbets og Selkebets Menigheder. Aalborg. 1802. Lilltrædelses-Prædiken, holden for Frue Menighed i Aalborg i Sønder-Tranthers Kirke. *ibid.* eod. Prædiken i Anledning af den uoplyttelige Jibsvaade i Aalborg. *ibid.* 1804. Postprædiken. Aalborg 1811.

Om Fattigvæsenet i Sønder-Tranthers Sogn for Aaret 1804. 5. 6. 7. til 1813 inclusiv. Aalborg 4to. (conf. *Pennia* 1813 No. 24.)

Om Søndagskolerne i Aalborg, 6 Hefter fra 1807 til 1813.

Om Begravellers Afkæffelse paa Kirkegaard og i Kirker i Aalborg. Aalb. 1807. (Dette Skrift, som er rec. i *Hall. Litt. Zeit.* 1808. Sept. 208, saavel som i de fleste af Om Søndagskolerne, har været indtrykt i *Maanedskriftet Cimbria*. og i *Sallensens Ovarralskrift* findes et udtag af Skriftet: om Begravellers Afkæffelse.)

Nogle Keiligheds Taler i *Sallensens Magazin* for Religionslærere, ogsaa nogle særskilt udtomne i Aalborg i Aarene 1811-13.

Han har oversat: J. G. Marezoll om den geistlige Talers Bestemmelse. Kjøbh. 1795. D. A. Teller De Gudtommeres Religion. *ibid.* 1795. A. S. Niemevers Paandbog for kristelige Religionslærere. I Del. *ib.* 1798. B. Ch. v. Gehren Franz W*, et mærkværdigt Offer for Tungtsindighed og religiøs Dværtro. *ibid.* 1796. (er og indført i *Sallensens Magazin*. V Bind S. 87-128. Et nyt og forbedret Dypag af Franz W* udgav Forfatteren siden, hvilket og blev oversat 1798.) J. J. W. Tischler Dr. M. Luthers Levnet, Bedrifter og Meninger, en Bog for menige Mand. *ibid.* 1798. (heraf er udtommen 2det Dypag.) Gudsben Philip Melanctons Levnet, et Sideskifte til Luthers Levnet. *ibid.* 1800. C. Meiners's Anviisning, hvorledes unge Mennesker bør arbejde, og især hvorledes de bør læse og excerperere. *ibid.* 1801. (2det Dypag af J. Boye.) C. Garve om Selbst og Gensomsbed. 2 Dele. *ibid.* 1799-1801. C. M. Sudwaller's Communionsbog for menig Mand. *ibid.* 1802. B. Ch. v. Gehren om Ungdommens religiøse Bestemmelse i nogle Prædiker. Aalborg 1804. Om Ejeneskafte Feit i vore Aalder: om Karlagene dertil, og Midler til at afværge dem. (udaf *Senkes Eusebia* I B. 3 St. Denne Afhandling blev ogsaa indført i Tillæg til de Aalborgske Trykte Erterretninger for 1804, hvoraf kun No. 1 udkom.) C. Veitlodders Morgen- og Aftenbønner. Aalborg 1806. (I. Lst. 1806 No. 13.) C. V. Kindervater Ueber nützliche Verwaltung des Predigtamts; under Titel: Prædiken som Taler, Lærer og Faber for sin Menighed især paa Landet. Odense 1808. (I. Lst. 1808 No. 11.) O. E. Rosenmüllers Anviisning til Bibelens opbyggelige Læsning. *ib.* 1809. (I. Lst. 1810 No. 18.) A. K. Gittersmanns Josefs Historie. Aalborg 1810. J. W. Reinhardts Christendommens Raad i Henseende til Trost i Lidelser. *ibid.* 1810. (I. Lst. 1810 No. 48.) A. S. Niemevers Fritimer under Krigen. *ibid.* 1812. 2det Dypag 1814. (Litteraturtid. 1812 No. 30.)

3 Journal for Politik, Natur- og Menneskekundskab er af ham: Om Instituter for Dødsomme og deres Reformere i Frankrig, Mai 1795. Bidrag til Toleransens Historie i Irland, Junii 1795. Anecdote om Jesuiterne, Junii 1795. Tillæg til Afhandlingen om de Dødsomme, Junii 1795. Bidrag til den franske Rationals

Karakters Historie. October 1795. Anecdoter og Synbarligheder, December 1795. Pittebarnet, Januar 1796. G. E. Lessings Levnet, et concentreret Udtag af hans af G. E. Lessing udgivne Levnet, Febr. 1796. Anecdoter om Dr. Sacherweil, Martii 1796. Den amerikanske Bilde og hans Hund, Mai 1796. Lovofter, Rappal, Turrenne, Junii 1797. Sicard, Julii 1797. Sobiesky, April 1797. Anmærkninger over Hovedstaden Neapel, Julii 1797.

3 Maanedskriftet *Cimbria*: Europas Interesse i Henseende til Tyrkiet af Archenholz.

3 politisk og historisk *Magaz.*, i *Sallensens Magazin*, i Sammes Maanedskrift og *Quartalsskrift*, samt i *Iris* og *Sebe* har han oversat adskillige Afhandlinger, hvorunder hans Navn findes.

Meedom (Anders) født 1788 i Meedom By Hlgod Sogn i Ribe Stift, af Bønderførelde. Lærte isin Ungdom Suederhaandværket. 1808 antoges paa Skolelærerseminariet i Borris. Rejste i Foraaret 1810 efter Cancelliets Foranstaltning til det gymnasistiske Institut i Kjøbenhavn, hvor han efter 1½ Aars Ophold tog offentlig Examen med Udmærkelse. Blev 1812 ansat som Lærer ved Seminariet i Borris i Gymnasiet, Sang, Musik m. v.

Anviisning til de almindeligste Legemsøvelser, til Brug ved de i Skolerne befalede gymnastiske Øvelser. Borris. 1816. (Sall. Ergänzbl. 1818 No. 73.)

Mehl (Anne Marie) født 5pt.

Baire af Voltaire. overs. Kjøbh. uden Aarstal. (rec. i *Düschings Nachr.* III. 712-14.)

Mehrn (Peder Nielsen) Blev 1653 Magister ved Sors Academie og 1656 første Subbibliothekar ved Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn. Døde 1675.

Han har af Tryk overlat følgende i Detav trykte Skrifter: M. Opitii Betragtelse over Christi Lidelse. 1654. D. Sennerss gudelige Betragtninger. 1657. Muntre dig op! eller Undervisning om ret Gudsfrygtigheds Øvelse. 1662. J. M. Dilberns Vej til Salighed. 1666. A. Fritsch den uchristelige Christendom. 1673. Josepfs Historie, comedievist udsat.

Meibom (Marquard eller Marcus) født i Tonningen. Opholdt sig nogen Tid hos Dronning Christine i Sverrig. Kom til Danmark, hvor han først blev Professor i Sors, siden Bibliothekar ved det kongelige Bibliothek, og endelig 1664 Tolddirecteur ved Dresunds Toldkammer. Tog 1668 herfra sin Afsted, og rejste til Holland, hvor han døde 1710 i en høj Alder. (conf. *Subms Ny Saml.* til den danske Hist. III. 113 og 115.)

Dialogus de proportionibus. Havn. 1655. fol. Responsio ad Wilh. Langii ad se epistolam. *ibid.* 1657. fol.

Om hans øvrige i Holland udgivne Skrifter og de ubeførligere Levnedsmændigheder kan sees *Cimbria Litterata* Tom. III. 443-51. og *Worm* II. pag. 30-32.

Mejdel (Christopher) født i Norge. Hans Fader var Røsbmand. Han blev, efterat have studeret ved Røsbhavns Academie, kaldet til Præst af de norske Røsbmænd i London. Her forfaldt han til Døctersecten, hvorover han blev affat, og levede siden kummerlig. Gik tilsidst over til den catholiske Religion og drog til Irland. (conf. *Lypdoriana* S. 284.)

William Penn's Ilden Kogel for at aabne Vejen for Alle til Døcternes Religion. overf. London 1706. Will. Dells Eardom om Daaben afslit for forrige og izige Tidens Misbrug. ib. eod. Rob. Barclays Forbar for den sande kristelige Theologie. overf. ibid. 1738.

Mejdel (Jacob Gerhard) Capitain i Artilleriebrigaden i Norge. Menes at være Forfatter til Felittoget i Norge 1814; af en norsk Officier. *Christiana*. 1815.

Mejer (Abraham) født i Helsingør om trent 1720. Var 1750 Præst til Klæbo ved Trondhjem. Forskyttedes 1758 til Bolsø og Moide. Døde 1786. Tale holden ved Agerse Kirkes Indvielse. Trondhjem 1775. 8.

Mejer (Albert) Professor i Philosophien ved Røsbhavns Universitet og Magister.

Disputatio continens prolegomena canonica, hypotheseis sphaericas, propositiones arithmeticas, paradoxa geometrica, musica, astrologica, quaestionem ex Computo, themata theologica, et impertinens grammaticum. Hafniae 1551 in fol. patentii. (vid. *Wielands lærde Tidende* 1736. No. 19.)

Mejer (Andreas) født i Rostock og blev sammesteds Student 1534. Studerte siden i Wittenberg. Blev Professor i Rostock. Kom til Danmark som Hofpræst og Confessionarius hos Kong Christian III, efter hvis Død han igjen begav sig til sin Fødeby.

Cantilona germanica loco epitaphii de morte admiranda Christiani 3iii, cum melodia quatuor vocum. Item Elegia in Eundem. f. l. et a. 8vo. er siden indført i Supplementet til den danske Udgave af *N. Kragil Anales Christ.* III. S. 247-52.

Mejer (Bernhard) født 1571 i Glensborg, hvor hans Fader var Præst. Han var først Rector i Haderslev. Blev om trent 1602 Præst til Petri byske Menighed i Røsbhavn. Døde 1634. (conf. *Rhodes Haderslev Amts Beskriv.* S. 239.)

Lampades I. Comœdia de virginibus prudentibus et lauis. Hamburgi 1620. 4to.

Rugenhagil Explicatio Psalmi XXIX; item de pædo-baptismo; it. Consolatio *Lutheri* mulieribus, quibus partus infeliciter cesit. E germanico in latin. versa, et edita a *I. P. Resento*. Havni. 1632. 8.

Panegyris gemina, una soluto altera ligato sermone, in noctem Jelu saluatori natalem. Accedit ode pin-darica in obitum Uldarici, hæredis Norvegicæ. Hamburg 1634. 4to.

Epistola ad G. I. Vosium — indf. blandt bennes 1690 i London i fol. udgivne Breve, Append. No. 119. Elegia in obitum Jacobi Werembergii junioris — aftrykt i *Genr. Bagets Tale* over Weremberg.

Mejer (Henrik) See: **Meyer.**

Mejer (Hildebrand) Var først Raadmand og siden Borgemeester i Bergen, hvor han døde 1785 som Cancellieraad i sin Alders 63de Aar.

Den bergenske Borgerven. Bergen 1764.

Tanter om Bergens Lærskifffhandel. ibid. eod.

Betænkninger over en Afsandling om Udsørfelsen fra Bergen i 10 Aar. ibid. 1766. 4to.

Betragtninger over Nordlands Fiskebares Export og Afsettelse. ibid. 1771.

Samling af nogle Afhandlinger indsendte til det nyttige Selskab i Bergen. ib. 1775. (Bestaer af 10 Stykker, begge Fiskerierne vedkommende.)

Mejer (Jacob Røbke) See: **Meyer.**

Mejer (Johan) Søn af den nyansførte B. Mejer, født i Haderslev. Reiste nogentid udenlands. Blev ved sin Hjemkomst Informator hos Prints Ulrik og fulgte ham paa hans Rejser. Blev 1640 Rector i Ribe. 1643 Magister. 1645 qvitterte han Rectoratet. 1650 blev han Conrector ved det bordsholmiske Gymnasium. Døde om trent 1660. (*Cimbr. Litt.* I. 400.)

Manes Uldarici live Parentalia in obitum Uldarici, hæredis Norvegicæ. Havni. 1634. 4to. Soteria Christiano IV, Regi Danicæ perloluta. Elegia prior et posterior ad Vinc. Fabricium — indf. i bennes *Opera*. Elegia ad Ol. Wormium, Seriem Regum Davicæ edentem, et Stephanium, Saxonem Grammaticum notis illustran-tem; og adskillige andre latinske Tjellighedsvers.

Vindiciae pro orthodoxia Joh. Reinbothii; opus posthumum. Slesvici 1661. 4to.

Mejer (Johan Heinrich) See: **Meyer.**

Mejer (Johan Herman) født af borgertlige Forældre i Røsbhavn 1726 den 18 Maj. Kom 1750 i Tjeneste som Haandskriver hos Commandanten i Friberis Generalmajor Hans Bartram Rangkau, og tjente siden to andre Generaler i Holsten i samme Stilling. Drog 1759 til Røsbhavn, hvor han i nogle Aar var Fuldmægtig hos Hofbygmeester An-

thon. Blev 1772 Chef for Casselletcontoiret ved det kongelige Lotto i Kjøbenhavn. Døde 1804.

Forløg til usmagelige Epigrammer. Kjøbh. 1760

Anhang til de lærde Tidender om Comoedien den blinde og Egtemand. *ibid.* 1766.

Anmærkninger til den 1ste Act af Svander og Alcimna. *ibid.* 1767.

Den spillede og den forfattede Overtættelse af Hovedrollen i Tragoedien Beverlej. *ibid.* 1771. 4to. (Da hans til Theaterdirectionen indleverede Overtættelse af denne Tragoedie ej blev antaget, lod han Hovedrollen deraf aftrykke ved Siden af den som var bleven opført.)

Han har oversat efterfølgende i Kjøbenhavn i Octav udfomne Skrifter: *Abdolonimus*, Konge i Sidon, en Comoedie, overs. af Franck. 1760. Den blinde Egtemand, Comoedie, overs. af Tydsk. 1761. Gamle Daarligheder til Tidsfordriv i nyere Lieder. 1773. Gertensbergs *Ugolino*. 1779. *Wedel Jarlsbergs* Aftandling om den ældre *Randinav*. Historie 1780. Gjud. Tabel over den *Randinavsk*-banke Historie. eod. a. *Salzmanns* alamoefte *Berneopdragelse*. 1783. *Mirabeaus* hemmelige *Efterretn.* om det *berlinkke Hof*. 1789. *Trent contra Mirabeau*. 1790. (I. *Ust.* 1791 No. 1.) *Goebor og Maria af Lajonraïne*. 1803. Af *Clevelandes* Historie ved *Prevot* oversatte *Fru Passov* Begyndelsen af 1ste Del, han de øvrige 1759-68. Af *Arkenholzs* Udfigt over det *brittiske Folks* Historie oversatte han det 3die og det 5te Bind. 1793-94.

Foletter ved Kongens Død af *Wedel Jarlsberg*. overs. Kjøbenh. 1766. 4to.

Han blev nogle *Recensioner* i de lærde Tidender 1759-60. I *Patrollen* for 1766 No. 24. I det ugentlige *Tillæg* til *Adressconr.* *Efterretn.* 1767. *Henriettes* Brev i No. 8. En *Datters* Brev til sin *Moder* i No. 12. *Forklaring* over nogle danske *Ordsprog* i No. 22. I *Magaz.* for *patriot.* *Skriv.* 1771 *Tanker* om *Sølvets* Indlevering til *Mynten* i No. 8. I det almindelige danske *Biblioth.* 1778 *Promemoria* til *Dronning Europa*, angaaende den *chinesiske Handel* i 2det Hæfte S. 93-106. *Tanker* om *ri* *Handel* i 3die p. 23-34. *Dylaa* leverte han nogle *Bidrag* til *dansk Museum* 1782 og til *Bibliothek* for det *smukke Bøn* 1784.

Mejer (Die Gjerløv) See: Meyer.

Meisland (Georg) f. i *Glauch* i *Meißen* 1605. Blev 1635 *Præst* til *Cronborg Slot* og *Sognepræst* i *Helsingør*. Døde 1651.

Fatum Jesu Christi, carmine heroico. *Hafn.* 1629 4to.

Leichenpredigt über Ursula, *Blasii Müllers* Tochter. *ibid.* 1637. über *Anna Brauns*. *ibid.* 1642. *Penning von Basfemwiz*. *ibid.* 1646. alle 3 i *Qvart.*

Meinig (Heinrich Carl) f. d. 25 *Martii* 1736 i *Odmiß* i det *Meklenborgske*. *Frequentere* *Gymnasiet* i *Altona*. Blev i *Året* 1775 *Agent* for *Hanseskæderne* i *Kjøbenhavn*, hvor han døde 1812.

ugebladet *Borgervennene*, som fra 1788 af begyndte at udgives for det *Kjøbenhavnske* *Underfattelsesforbunds* *Dansk* *Litteraturlæxikon*.

Regning, var han *Redacteur* af i *Karene* 1788-90. vid. 3die *Kargang* No. 15 det. 5te *Nov.* 1790.

Meisling (Simon) f. d. 7 *Octbr.* 1787 i *Kjøbenhavn*. Hans *Fader* var *Bildthandler*. Han blev 1803. *Bar Alumnus* i det *pædagogiske Seminarium*. Blev 1807 *Adjunct* ved *Skolen* i *Helsingør*. 1809 *Doctor* i *Philosophien*. 1812 *Adjunct* ved *Metropolitan* *Skolen*.

De Aoidis et Rhapsodis veterum Græcorum. *Disl. inaug.* *Hafn.* 1809. (*Engelstofts* *Annal.* 1809. I. 236-54.)

Homers Illade, 3die og 4de *Sang*, ved *S. Meisling* og *J. C. Petersen*. *Kjøbh.* 1810.

W. Shakespears *Lykspil*, oversatte. 1ste *Del.* *ib.* eod.

Muntelst eller Sammensværgelsen i *Florents*, et *Ser-gespil*. *ibid.* 1812. (Dette *Stykke*, hvoraf *Prover* havde været indtrykte i *Købets Sandfiger* for 1811 No. 45-47. og *Tillæg* til 47. er rec. i No. 3 og 4 af første *Kargang* af *Dannora*.)

Undersegelse om det *heroiske Beseemaals* *Sljebne* i *albre* og *nyere Lieder* hos *Europas* vigtigste *Folketlag*. 1b. 1816.

Virgilius's *Bukoliske Digte*, udgivne og oversatte. *ibid.* 1817. (rec. i *Søsts* *Søndagsblad* 1818 No. 9.)

I *Minerva* er af ham: *Diate* oversatte af det *Græske*. 1806. IV. 196-210. De 8 første *Stykker* af *Ovids* *Forvandlinger*, forudsatte *ibid.* 318. *Shakespears* *Sommernatsdrøm*. overs. 1807. IV. 141-90. 277-300. 1808. II. 128-50. *Ibylliske Digte* af *Dion* og *Moschus* i 1808 S. 289-300. 372-92.

I *Athene*: *Anskuelse* af *Italienernes* *poetiske* *Sitte-ratur*. I. 259-84. *Aphoristiske Bemærkninger* over *italienske* *Diatere*. II. 165 o. f. *Virgilius* 1ste *Eclogue* *metrif* oversat. III. 163 o. f. og et *Par andre Digte*.

Betragtninger over *Musaios* og hans *Digt* *Hero* og *Beander* — *indf.* i *Engelstofts* *Annal* 1810. II. 185. *Overtættelse* af selve *Diget* *Hero* og *Beander* er indført i *Joerfoms* *poetiske* *Kommedog* for 1813, hvortil han ogsaa har leveret nogle *Epigrammer* af den *græske Anthologie* og af *Martial*, *conf.* *Litteraturtid.* 1813 S. 28.

I *Nyerups* *Sertha*: *Pigen* fra *Donau*, en *dramatisk Scene*. S. 1-37. og *fortsættelse* under *Titel* af *Han-pigens* *Forvandling* i *Chieles* *Rosenblade* for 1818. S. 1, 34. *Ligeledes* har han leveret nogle *poetiske* *Epykker* til *Litteraturen*, ligesom et *Par* i *Rosenkildes* *Brevdue* 1818 No. 5 og 7.

Han har i lærde *Ust.* *Freven* *Rec* over *Gundelachs* *Dion* og *Moschus* i 1809 No. 35 37. og 39; i *Litteraturtid.* 1811 No. 12. over *Chlenschlagers* *Correggio*, imod *hvilken* *Recension* toges til *Sjemale* af *Sibbern* i *Kjøb.* *bend.* *Schild.* 1811 No. 61-63. *Meisling* *replizierte* *ibid.* No. 66-67. I *Litt. tid.* 1813 No. 34 og 35 har han rec. de 4 *Overtættelser* af *Virgil*, og i *Schilderiet* 1811 No. 4 og 5 *Frevet* om *Shakespears* *King Lear* og *Romeo* og *Julie*, *tildels* med *Hensyn* paa den *soersomme* *Overtættelse* deraf.

Meklenborg. See: Mecklenborg.

Melbye (Johan Christian) født d. 16de Oct. 1754 i Odense, hvor hans Fader var Postmester. Deponerede 1771. 1782 blev Informator paa Vaisenhuset. 1786 residerende Capellan til Rønne paa Bornholm. 1792 Sognepræst til Hable sammesteds.

Disf. Havn. 8vo. de vero sensu Iverborum Jesu Christi. Joh. X. 12. 13. 1776. (blev anmeldt i Crit. Journal 1777 No. 3, i hvilken Anledning Forfatteren samme Aar udgav nogle Erindringer) — de sabbatho Judaeorum 1780. — Enarratio orationis dominicae 1781. — Argumentum pro sinceritate Scriptorum Nov. Test. 1782. — Historia revelationis divinae juxta scripturam 1783. — Annotata ad dicta quaedam Sacrae Scripturam. 1784.

Ky og fuldstændig dansk Spillebog. Kjøbh. 1786. 8.

Melbye (Thor) Broder til Næstforrige, f. i Odense d. 8de Septbr 1744. Deponerede 1760. 1774 blev residerende Capellan i Åsens. 1795 Sognepræst til Middelfarth og Kauslunde. (Hans Levnet af ham selv i Blochs fynske Geistl. II. 171-81.)

Disf. Havn. 4to. De benedictione Japheti Genes. IX. 27. 1769. De miraculo legionis fulminatricis. 1770 De historia relevationis templi hierosolymitani a Juliano tentata et miraculo impedita disfert, dum 1771. 72. De Zacharia filio Barachiae, Matthaei XXIII. 35. 1773.

Forsøg til en fyndt Præstehistorie. 1ste Hæfte. Odense 1783. 8.

J. S. Seddersens Prædiken til Erindring af Hertug Leopold af Brunsvig. oversf. ib. 1785. 8.

Nogle Oversættelser i den 1767-70 i Kjøbenhavn udkomne Srenimmertidende og adskillige, saavel originale som oversatte, Afhandlinger, mest hørende til dansk Historie og Litteratur, indførte i Odense Adressecomtoirs Afsceerren. for Aarene 1772-87.

Mange Bidrag saavel til det Wormske lærde Lericons 3die Del som til den blokke fynske Geistligheds Historie.

Om hans Bidrag til nærværende Skrift see Fortalen.

Melchior (Hans Bøchman) f. d. 14 Maj 1773 i Grenaa, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Herlufsholm 1790. Blev 1797 Lærer i Physik og Mathematik ved samme Skole. 1801 Doktor i Philosophien.

Comparatio inter commoda et incommoda educationis publicae et privatae. Disf. inaug. Hafn. 1801. (Den. Litt. Zeit. 1803 No. 107.)

Korte Efterretninger om Herluf Trolle og de fra Hetslufholms Skole dimitterede Disciple. Et Indbydelseskrift til at blive Gæsten paa Herlufsholm for at celebrere Herluf Trolles 30de Fødselsdag. Kjøbh. 1816. 4to. (Kall. Litt. Zeit. 1817 No. 28.) Dette Programm er ogsaa aftrykt i F. rhandlinger ved Jubelfesten paa Herlufsholm d. 23 M. 1816. Kjøbh. 1817. 8vo.

Melchiorfen (Balzar.)

Matthæi Schwarz Følgelad mig ikke! d. e. Kast mig ikke under Bantem i eller aandelige og kristelige Bønner forbandede. Kjøbh. 1580. 1606. 1617. 1643. 8vo. vel forma minori.

Meldahl (Jens Tollefen) født i Viborg 1718. Deponerede 1738. Blev Hører i Aalborg. 1750 personet Capellan for Elling og 1751 for Søby Menighed i Aalborg Stift. 1753 Sognepræst for Sønder- og Nørre-Dalsild i Aarhus Stift. 1763 for Øster-Torslev i samme St. Døde 1792.

Rebedagsprædiken 1756 d. 14 April. Aalborg 1756. Et Hyrdebrev til Guds Menighed i Østertorslev; rimvis. Viborg 1779.

Meldola (Raphael) Traducteur og Mægler i Kjøbenhavn.

Bereftabeller. 1ste Del. Kjøbenhavn 1793. 8vo.

Mellerup (Franz Daniel) født 1765 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Raadmand. Deponerede 1786. Blev 1792 Catechet ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn. 1796 Præst til Greve i Sjælland.

J. J. Jacobis Tro paa den guddommelige Kæmberings Lykke, oversf. Kjøbh. 1794. Gallæris Errebog i den gamle Statshistorie. oversf. ibid. 1796.

Menard (Phillip) fransk Præst ved den reformerte Kirke i Kjøbenhavn. 1699 blev kaldet til Engelland som Hofpræst.

Oraison funebre de Son Alt. R. Monseigneur le Prince Christian, Pr. de Dannemarc et Norv. Amst. 1696. 8.

Meng (Hans Nielsen) født i Norge. Hans Fader, Niels Jensen Meng, var kongelig Commisarius. Rejste udenlands, og blev 1065 Magister. Døde som Sognepræst i Frederichsbad 1682.

Ligprædiken over Thomas Duffen (Blir) Kbh. 1671. 4.

Mengel (Christian Gottlob) f. i Schlesien. Var Boghandler i Kjøbenhavn. Døde 1769.

Han har, titels under Navn af Philander von der Westrig, paa Tydsk oversat og i Kjøbenhavn i Octav udgivet efterfølgende i Kjøbenhavns Adressecomtoirsregister. 1761. S. 68. 87. 176. 717. 725. 741. og i 1752 No. 85 opregnede Skrifter, nemlig Eleonora Christine Ulfelts Levnet 1754. opl. paa nyt m. Tillæg af Kristine Munkes Levnet. 1757. (I. Lst. 1757. S. 357. Buchings Nachr. II. 220-27.) Gørst Ulfelts Levnet ved Paus 1755. Just Jule ved Jonge, 1756. Paul von Birgens 1756. (Lillies I. Lst. 1756. S. 530.) Nogle Stykker af Deaus mellem spectatule Danoit. 1756 57. (Buchings III. 717-18.) Tyge Brades Levnet I-II Del 1756. (Lillies Lst. 1756. S. 530 og Berlings eod. a. No. 34.) Pythagoras Levnet af Lilschov. eod. a. (rec. ibid. S. 500.) De

bes's og Torſæi Færvernes Beskrivelse. 1757. Ruges Lanter. eod. a. (Büsching III. 714-16) Pontoppidan om Jordkjælv eod. a. Gjuub. Verdens Ryde 1758. P. Rojenſtand Goiffe Betragtning over Jesu Christi Esſentia 1758. Pibis Lanter om Landvaſener. eod. a. Kømer om Guinea. 1758. Pontoppidans Sandheds Kraft 1759. Moltke om Dverdaabighed 1759. Guldbergs omvendte Britanter 1762.

Kopenhagener Magazin von oekonomischen cameral-policey handlung u. s. w. Skriften. gesammelt und überſetzt von C. G. Mengel. I-II Band og Ulten Bandes 1fter - 8ter Theil. Kopenhagen 1757-1769. 8vo. (Bestaaer for det meste i Oversættelse af Brødrene J. og O. D. Lützens Skrifter, og Verkets enkelte Dele ſare ogſaa Titelen af oekonomische Gedanken zu weitern Nachdenken i Anledning af at Sviten tog sin Begyndelse med Oversættelse af dette Verk.)

Mengel (Engel Margaretha) født Thohbjerg. Var gift med nysansførte Boghandler Mengel. Døde 1762.

En Christens Lanter paa Nytaarsdag. overf. Kjøbh. 1761. En Mandts Betragtning paa den første Dag i Karet over tre Spørgsmaale 1) hvor kommer jeg fra? 2) hvor er jeg? hvor gaar jeg hen? overf.

Menſer (Felix Christopher) blev 1701 Diaconus og 1709 Pastor primarius ved St. Petri tydske Kirke i Kjøbenhavn.

Agus Papatus stabulum divi Martini laboribus repurgatum. Havn. 1697 4to.

Menſer (Johan Dvidius) fød i Januar 1708 i Trondhjem, hvor hans Fader, Dvidius Erichsen Menſer, var Klofter. Dep. 1729. Blev 1743 Etkidspræst paa Ostindien. Ved Hjemkomsten reſiderende Capellan ved Domkirken i Christianssand. Døde 1754.

Guds Børns daglige Poenitente over Synden, i Morgen- og Aftenandagter. Kjøbh. 1742. 4to.

Mengershausen (A. F. von) en tydske Student, som i nogen Tid stod i dansk Krigstjeneste, og, før han igjen forlod Kjøbenhavn, udgav

Elegien. Kopenh. 1789. Charakteristiske Båge aus dem Leben des sterbenden Weisen von Kazareth. ibid. eod. begge i Octav.

Mercator (Nicola) kaldte sig først Kaufman. Er født i Pølsen i Nærheden af Eismar. Studerede, foruden andre Steder, i Kjøbenhavn. Opholdt sig længe ved Kjøbenhavns Academie, hvor han, som Magister, nogle Gange præſiderede paa Auditorium inferius. Rejste til London og blev som en stor Mathematikus og Mechanikus Medlem af det der værende Videnskabs Selskab. Git af Christian V. Vocation til Danmark, men gif til Frankrig, hvor han døde 1687.

Disp. de Spiritibus et innato calido. Havn. f. a. 4to. De emendatione annua. ib. f. a. 4.

Astronomia Sphærica. Dantisci. 1651. 8. Trigonometria Sphæricorum logarithmica. ibid. 1651. 8.

Cosmographia f. descriptio Coeli et Terræ in circulos. ib. eod. 8.

Rationes mathematicæ subductæ. Havn. 1655. 4.

Hans ubferlige Levetidsomstændigheder og hans i England udgivne Skrifter angaaende vid. *Cimbria Littorata* Tom. I. pag. 410-11.)

Mesner (Leonhard) født 1571 d. 10 Junii i Lüneborg. Studerede ved adskillige tydske Universiteter og blev Doctor Juris i Basel. 1605 blev Professor Juris i Kjøbenhavn. 1615 Præsæs i det tydske Cancellie. Blev meget brugt i Gesandtskaber til fremmede Hoffer og deriblandt til Kæſer Ferdinand den II, af hvem han blev nobiliteteret. Tog sin Afſked 1625 for at leve sin øvrige Tid i Kolighed. Døde i Kjøbenhavn 1629. (*Windingii Acad. Havn.* 218-21. *Mölleri Cimbr. Litt.* II. 552-53.)

Dispp. Havn. 4to. De Sponsalibus 1607. De nuptiis 1608. De adulterio et stupro 1609. De rerum divisione ac acquirendo earum dominio, breviter continens jura rerum sacrarum, religiosarum. item jura maris, piscationum, aucupiorum, thesaurorum etc. 1610. De fidejusforibus et jure oblagii 1612. De injuriis et famolis libellis 1615.

Meursius (Johan) født 1579 i Eoosbupne i Holland, hvor hans Fader var Præsæs. 1610 blev han Professor lingvæ græcæ et historiarum i Leiden. 1625 kaldet ind til Danmark for at være kongelig Historiograph samt Professor historiarum et Politices i Sorø, hvor han døde 1639. (Hans af D. G. Møller og af J. B. Schram særskilt udgivne Biographier ere optrykte paa ny i 1ste Tome af den florentinske Udgave af hans Verker.) Siden sin Ankomst til Danmark udgav han følgende:

Historia Danica de prioribus tribus familiis oldenburgicæ Regibus. Havn. 1630. 4.

Denarius Pythagoricus, f. de numerorum usque ad denarium qualitate et nominibus secundum Pythagoricos. Leidæ 1631. 4to. ogsaa indf. i *Gronovii Thesaurus* Vol. IX.

Ælnothus Monachus de vita et passione Sti Canuti Regis Danicæ. Havn. 1631 et 1657. 4to.

Solon live de ejus vita legibus dictis atque scriptis. Havn. 1632. 4. — ogsaa aftrykt i *Gronovii Thesaur.* Vol. V.

Regnum Atticum live de Regibus Atheniensium libri tres. Amstel. 1633. 4to. og i *Gronovii Thesaurus* Tom. IV.

Historia Danica live de Regibus Danicæ, qui familiam Oldenburgicam præcellerunt, a Dano ad Canutum XL. Amstel. 1638. fol. *Historiæ Danicæ Continu.* (49')

atio f. de regibus Danis a Canuto VI ad Christ. I. ibid. eod. fol.

Alle hans Skrifter, som, foruden andre Stæder, opregnes i det normske Lexicon, ere samtlige fra 1746 af udgivne i Florents i 12 Bind i Folio. I samme Edition findes mange Anecdota, og deriblandt de 6 sidste Bøger af hans *Historia Danica*. Dem forkastede Gram Udgiveren, og tillige berigede han saavel dem som den 9 Tome, der indbefattede hans andre Arbejder i den danske Historie, med sine berigtigende og oplysende Anmærkninger. Hans Brevverling med Europas Lærde, hvoriblandt adskillige Danske, staaer i den Xde Tome. Denne florentinske Udgave af hans *Historia Danica* er af Pastor J. Lork rec. i *Dänshings Nachrichten* I. 557-65.

Meursius (Johan) Søn af Næstforrige. Født i Keijden. Døde i sin Ungdom i Cors.

Majestas Veneta. Lugd. Bat. 1640. 8.
Collectanea de tibis Veterum. Sorm. 1641. 8. — Indført i *Gronovii Thesaur.* Tom. VIII.
Observationes politicæ miscellanæ. Havn. 1641. 8.
Arboretum sacrum. Lugd. Bat. 1642. 8. optrykt i Xde Tome af Faberens *Opera omnia*.
De coronis liber singularis. Sorm. 1653. 4.

Meyer — Abraham, Albert, Andreas, Bernhard. See: Mejer.

Meyer (Henrik) Rejste som Student udenlands paa kongl. Beføstning. Blev derpaa Capellan til Balls Op. 1749 Sognepræst til Rørup og Slim i Sjælland. 1752 Præst ved Domkirken i Roeskilde. Døde 1756.

Prædiken ved St. Hans Dags Landemøde 1752 over Matthæi XVI. 18. — indført i *Sermones ad Clerum* No. 2 i 7de Samling.

Beskrivelse over Roeskilde. — udgivet af L. S. Winzling. Kjøbh. 1793. 8. (Artikl. 1793. No. 46.)

Meyer (Hildebrand). See: Mejer.

Meyer (Jacob Kjøbke) født i Bergen, hvor hans Fader var Skolelærer. Blev først Præst paa Kyften Guinea, derpaa Sognepræst til Houg i Bergens Stift.

Bemærkninger i Anledning af Boijens Plan til en forbedret Gudbedrift. Bergen 1806.

Meyer (Johan) Oberconducteur i Kjøbenhavn. Han Kal, ifølge Myerups Fortale til Udtaget af P. Syvs Drdsprog. S. LIII, tilligemed G. Sursman, havt Del i Udarbejdelsen af

(Des Roches) Drdbog over danske Drdsprog paa Fransk oversatte. Kjøbh. 1757. 4to.

Meyer (Johan). See: Mejer.

Meyer (Johan Heinrich) født i Brunsvig 1766 d. 1 Januar. Blev Doctor Philosophiæ og Privatdocent i Kiel 1791. 1797 RenteKriver ved det hollenske Contoir under Rentekammerets Resvigehollenske Cancellie. Er nu Committet i Rentekammeret og Statsraad.

Hvorledes det forenede Begravelles- og Enke-UnderstøttelsesSelskab for alle Stænder kan bestaae. Kjøbh. 1808. 8.

Hans Skrifter, udgivne for han kom til Danmark, sees i Bordes's Lexicon Schlesvigholstein. Skrifsteller p. 220.

Meyer (Johan Herman). See: Mejer.

Meyer (Doe Sjerløv) født paa Friderichshald. Studerte ved Kjøbenhavns Universitet. Blev 1778 Bysoged og Bykriver i Tønsberg og Holmstrand. Siden Afsesfor i Overhofretten i Christiania. 1790 tillige Laugmand over Tønsberg og Friderichstads Laugstol. Døde 1790. (conf. Minerva 1793. II. 270. it. Crit. Tilskuer 1775 Columne 292.)

Undersøgelse, hvorvidt de Aarsager kan gælde, der anføres som Hindringer for et norsk Academies Oprettelse. Kjøbh. 1771. (I. Est. 1795 S. 722. conf. norske Intelligentsedler 1772 No. 24.) En Normands Besvaarelse paa nogle nyere Indvoendinger mod et Academies Oprettelse i Norge. ibid. eod.

Betænkning over Recensionen af (J. A. Bruns) Jarine. Kjøbh. 1772. (Art. Journ. 1772 No. 34.)

Thimmels Wilhelmine, overs. ib. 1773.

Den ringe Stands Forbele — i det 1775 udfomne 1ste Stykke af det norske Selskabs Poesier.

Meyer (Peder Krog) f. 1779 i Bærdalen. Hans Fader var Major. Depon. fra Trondhjems Skole i Nov. 1796. Kom næste Foraar til Kjøbenhavns Universitet. Han var en af de første Alumni i det 1800 oprettede pædagogiske Seminarium, og fik tillige Plads paa Dorchs Collegium. 1801 blev Adjunct ved Metropolitanakolen i Kjøbenhavn. 1802 Overlærer i Theologie, Anthropologie og Hebraisk ved Skolen i Christiania. 1806 Overlærer i samme Videnskaber ved Skolen i Kjøbenhavn, og tillige extraordinair Professor i Theologien ved Universitetet. 1808 Informator hos Hertugen af Augustenborgs Dørn paa Als. 1815 Doctor Theologiæ. 1817 Professor Theologiæ ordinarius og samme Aar Medlem af Consistorium. (Hans Autobiographie i de i Anledning af Kroningen 1815 udfærdte *Solennia Academica*)

De navis, quos religioni Christianæ adpersit veterum vijus doctorum philosophia. Disl. Havn. 1802

Om Religionsundervisningens Plan og Ljemed i de lærde Srolers øverste Klasser. Et Indbydelseskrift til Examen i Christiania Skole. Christiania 1804. 4to.

De commodis ac incommodis, quæ scholis affert Academia vicinia. Prolusio scholastica. Hafn. 1806. 4to. (paa Danff indf. i *Engelstoftes Annal.* 1806. 2det B. S. 224-42.)

Hans Durchlaughtighed Hertug til Sleesv. Holst. Sønderborg Christian Carl Frederik Augusts-Confirmations-att. Kjøbh. 1808. 4to. Taler og Sange ved Prinds Frederik Emil Augusts Confirmation i Augustenborgs Slots Kirke, trykt i Sønderborg 1816. 8vo.

De ratione et argumento apologetici Arnobiani. Disf. inaug. Havn. 1815. 8vo. (Litteraturtid. 1815. No. 37.)

Lærebog i den kristelige Religions- og Sædelære, med Bønson paa Disciplinens Aar i de lærde Skolers øverste Klasser. Kjøbh. 1818. 8vo.

Recensioner i lærde Lit. i Aarg. 1806. 1807 og 1808. samt i Litteraturtid. 1818.

Meza (Salomon Theophilus de) født d. 4 Sept. 1727 i Amsterdam. Lagde sig efter Medicinen, og, efter fuldendte academiske Studia, disputerede for Doctorgraden i Utrecht 1749. Praktiserede derpaa nogen Tid i Hamborg og London. Kom 1753 til Kjøbenhavn, hvor han døde 1800.

De menstruis, disf. inaug. Ultrajecti ad Rhon. 1749. 4to.

Armamentarium medicum. Hafn. 1761. 8vo.

De l'education des enfans. Copenh. et Lips. 1769. (Krit. Journ. 1769 No. 11. conf. Autors Replik i No. 18.)

Diatribæ medicæ tres. Hafn. 1775. (Edit. Anz. 1776 S. 775.)

Opuscula pathologico-practica. ibid. 1776. (rec. ibid. 1778. S. 127.)

Observationes physico-medice circa frigus. Havn. 1776.

Compendium medicum practicum per fasciculos distributum. Vol. I-III. Havn. 1780-83. (Den 1ste Fascicel er anmeldt i *Todes Bibliothek* VIII. S. 433.)

Tentamen historie medicæ Pars I-II. ibid. 1794.) (Allgem. Litt. Zeit. 1796 No. 79.)

Troesbetjendelse, som blev aflagt ved hans Indlemmelse i den kristne Kirke, tilligemed den Tale som ved samme Følelighed blev holdt af Doct. Baskholm. ibid. 1783. (rec. af S. ydlig i *Jvrensens litt. Progr.* III. 198:200.)

I det medicinske Selskabs Skrifter er af ham: Ascitidis singularis historia. i *Collectanea* Vol. I. pag. 55. Epilepsia ex saturatissimo potu Caffee lethalis. ibid. pag. 154. Observationes de fortuitis curationibus Vol. II. p. 1. De fonticuli effectu in affectu hypochondriæ co. ibid. pag. 70. Tympanitis cum ileo lethali p. 73. De affectu spasmodico refractario. p. 259. De opio phthiælo prophylactico. pag. 309. De febre intermittente lethali et de hemizomatis necrosi, i *Acta* Vol. I. p. 138. De scarlatina maligna Vol. II. p. 63. De phthiæli gallica ope inunctionis mercurialis curata. ibid. p. 211. De alicite quinquenniali, ib. p. 269. Mors ex imaginatione- ibid. 281. Vis coctus peruv. suspecta

in hæmoptoes et phthiælo curations. i *Acta regie Societ.* Vol. I. pag. 40. Rara podagræ metamorphosis. ibid. pag. 213. Observationes de viaricæ in quarantam. p. 345. Febris lenta nervosa cum pyuria. pag. 375. De cancro aqvolvo nec non de oculo purulento infantum observationes Vol. II. p. 102. De tumoribus chronicis a lactea metastasi observationes. ib. pag. 142. Observationes dum de Ischuria. ib. p. 299. Succincta de animadversis circa scarlatinam anginofam Havnæ 1787. epidemicam narratio. i *Vol. III.* p. 81. De vi opii cardiaca, loporem discutiente. ib. pag. 202. Animadversiones practicæ in hæmoptoen. p. 302.

I physisk. oconom. medicinsk Bibliothek er af ham: Om de Aarsager, som gjøre Nervesygdommene hyppigere i vore Dage. i 3die B. S. 295-319. Om den byrtiske Barne. 5te B. S. 101-14.

I Kjøbenhavns Adressecontoirs Efterret. for 1766 No. 107 blev han Grundbringer til Philalethes angaaende Jæberne. (conf. N. S. Nyborg.)

Meza (Christian Jacob Theophil de) En Søn af den Næstforrige, fød i Kjøbenhavn den 26 Nov. 1756. Blev 1774 ordentlig Medlem af det chirurgiske Societet, som Lode oprettede for unge Studerende. 1781 fik han Plads som Candidat paa Accouchementhuset, hvor han under den ældre Sætorphs Anvisning havde megen Øvelse baade i Fødselskunsten og den medicinske Practik som hans Amanduensis i 3de paa hinanden følgende Aar. I Begyndelsen af Aaret 1783 tog han Examen medicam rigorosum. Samme Aar blev han Dr. Medicinæ ved Kjøbenhavns Universitet. I Aaret 1784 blev han boesiddende og Practicus i Helsingør i den af Bøde Dr. Salholts Sted. Nogle Aar derefter Medicus og Medirecteur ved det der under Geheimeraad Numsen oprettede saakaldte Drefunds Sygehospital. 1794 Stadsphysikus. Fra dette Embede 1803 efter Ansøgning entlediget.

Disfertation inauguralis theor. et pract. varii argumenti ad artem medendi et obstetricandi spectantes. Hafn. 1783. 8.

Tractatio de avibusdam notabilioribus objectis, ad artem obstetricandi spectantibus ibid. eod. (rec. i *Commentarii de rebus in medicina gestis* XXVII. 17-19.)

Om Gjordemødres Egenkaber og Pligter. ibid. 1784 (lærde Lit. 1788 No. 14.)

Som Medlem af det af Lode stiftede chirurg. Selskab udgav han: Bemerkung eines durch kaltes Wasser geheilten Zahnschmerzes. Kopenh. 1774. Von dem Gebrauch der kuffertigen Arzeneyen in der Arzeneykunst. ibid. 1776. begge i Octav.

I *Acta Societatis Regiæ med.* Hafn. er af ham: Commentatio de mixta graviditate Vol. I. p. 442. Observationes medico-practicæ quinque Vol. II. p. 28. Relatio febris tertianæ intermittens epidemicæ 1784 grassantis. pag. 197. Observationes varii argumenti-arterum obstetricandi spectantes pag. 373. Descriptio varii larum epidemicarum anno 1786 Helsingoræ grassantium Vol. III. p. 62. (Denne Afhandling er ogsaa indf.

i *Duncans medical Commentaries Decade Second Vol. II. p. 380.* og i *Giornale Fisico medico* der udgaves i *Parla af Brugnatelli.*) *Observationes medicæ.* Vol. III. pag. 276. *Florum arnicæ optime effectus in promovendo mensium fluxu.* pag. 278. (er ligeledes optaget i *Duncans Commentarier* og i det 13de Bind af *Samlung auserleener Abhandl. zum Gebr. prakt. Arznei.*) *Descriptio et methodus medendi morborum epidemiorum Hellingoræ 1785 grassantium.* pag. 323. Vol. 2. *Observationes circa quorundam medicaminum contemptorum partim noxiorum innoxios et bonos effectus.* (er ligeledes findes indført i nyudvante *Saml. auserle. Abh.*)

I *phys. oconom. med. chirurg. Biblioth.* findes følgende af ham: *Om Mængdens Biltfarelser i Henseende til Sundheden i 2den Del S. 253 og 3die Del. S. 4. 25. 76.* *Om Karlagrnerne til de efter Fødselen indtræffende Blodstørninger og Naad berimod.* 5die D. S. 434-52. *Roget om den 1791 i Helsingør grasserende Ræslings Epidemie i 5te Bind 1-14.* *Om en ikke med sædvanlige Tilfælde forekommende andendags Feber og Roget om forblummede Koldfebre i Almindelighed i 10 B. S. 121-23.* *Mærkværdige praktiske Jagttagelser — saasom: a) om Høststandens gavnlige og uventede Virkning i nogle farlige og besværlige Sygdomme. b) Om Blindtomternes sjensynlige og gavnlige Virkning i Lamsheb. c) En ved Brakmidler hævet Manie.* 16 B. S. 340-56 og 17 B. S. 243 og 337-48.

I andet Bind af *Bibliothek for Læger* udgivet af Directionen for det Glasenske Litteraturselskab, findes S. 154-62. een af hans Afhandlinger under Titel af *Stærkretens gavnlige Virkning i forskjellige Svagheder.*

Følgende Afhandlinger ere omarbejdede, forsegede og fordanffede af ham: *Kæserets Ratbord for Fødderne eller om den Kunst at pleie sine Fødder.* Kjøbh 1785. *Om Temperamenterne efter Båmpf.* Helsingør 1799. *Kæsebog til Gaon for Jordemødre og Høstfolk.* Kjøbh. 1801. *Udvalgte Fortællinger og smaa Romaner af fortrinlige Forfatters Skrifter.* 1ste Bind. *ibid. eod.*

Gæbelig ere endnu af ham i *Helsingørs Ugeblad* følgende Afhandlinger indrykkede: 1) *Om Vandtittige og deres ynkkelige Stjebne.* 2) *Om Helsingørs Hospital.* 3) *Om Duakvaldere og deres Skadelighed i Staten.* 4) *Roget om Rednings-Anskalter for Druknebe.*

Meza (Justus Ladig de) Broder til **Næst** forrige, født i Kjøbenhavn d. 8 Mart. 1754. Blev immatriculeret blandt Studenternes Tal ved Kjøbenhavns Academie. Tog 1777 den medicinske Doctorgrad i Wjzov, og døde samme Aar.

J. C. Kalls Svar paa det Spørgsmaal, om en Christen som er syg kan antage sig en jødisk Læge. overf. af Latin — indført i *Magazin for patriot. Skrib.* 1771 No. 7.

(*Suhms*) *Euphron, eine Erzählung.* aus dem Dän. Kopenh. 1776.

Jos. Quarins *Heilmethode.* aus dem Latein. *ib. eod.* (*Codes medicin. Bibl. IV B. 3tes St.*)

Specimen medicum de oalgia larvata. *ib. 1777. 8.*

Disf. inaug. sistens Observationes februm intermittentium therapiam concernentes. Vitzovii. 1777. 4to. (*Codes Bibliothek V B. pag. 606-8.*)

Strachs medicinske Beobachtungen der petechialischen Krankheiten. aus dem Latein. Leipz. 1777-8. (*conf. Physikalisch-oconom. Bibliothek XIV. 400.*)

Som Medlem af det af Løde fikkede kirurgiske Selskab udgav han:

Bemerkungen von einem örtlichen Fieber. (*febris topica.*) 1773. *Wahrnehmung von einem überaus großen Wurzgewächse.* (*Acrochordon.*) *Tentamen medicum de nicotianæ usu noxio et salutari.* 1775. *Rhapsodia iactricæ:* *ibid. eod.*

Mezburger (Frans Leopold, Baron von) f. i Gråz i Steyermark d. 15 Nov. 1746. Kom forst til Kjøbenhavn som kseffertig østerrigsk Gesandtskabssecretair. Blev siden Resident i Danzig.

Ud. Bianchi *Betrachtungen über verschiedene Gegenstände der allgemeinen und einzelnen Glückseligkeit.* aus dem Italien. Kopenh. 1775.

Michael. See: **Mikkil.**

Michaelis. See: **Mikkelsen.**

Mikkelsen (Hans) f. 1743 i Næstov, hvor hans Fader var Skovfoged. Kom til Kjøbenhavn og blev 1761 Skriver i Søcommissariatet. 1768 Inspecteur ved den nedroffte Sejlsbugsfabrik ved Kjøbenhavn. Fratrædte 1789 denne Inspecteurs tjeneste og kjøbte Gjøstgiverstedet Torbeksdal i Fiskerlejet Torbek. Døde 1803.

Oplysning om den nedroffte Sejlsbugsfabriks Stjebne. Kjøbh. 1790. (*Krit. 1791. No. 17-18.*) Bidrag til Oplysningen om den nedr. Fabriks Stjebne. *ibid. 1791.*

Mikkelsen (Hans Christian) Søn af **Næst** forrige, f. nær ved Kjøbenhavn d. 23 April 1769. Dep. 1787 fra Slagelse Skole. Blev 1799 Lærer ved Admiralitetets PigeSkole i Nyboder og tillige 1800 Præst til det civile Arresthus i Kjøbenhavn. 1804 2den Capellan til Holmens Kirke, og 1806 tillige Præst og Spøgetroster ved det ny Sætatens Hospital i Nyboder. Er tillige Lærer ved Søcadet-academiet.

Forsøg til en Besledning for romersk-catholske Troesbekendere, der vilde indlemmes i den lutherske Kirke. Kjøbh. 1817. (*Litt. tid. 1817 No. 47.*)

Han har af Lybke oversat følgende i Kjøbenhavn i Detav trykte Skrifter: *Sahnemans* Haanndbog for Mødre. 1795. *Tellers* Besledning til Religion. 1796. *Widers* Samling af Prædiker. 1797. *Lafontaines* Kristomnes og Sorgus. 1800.

I Forening med **G. T. Bang** har han udgivet *Dannekvindernes*, *Rytaarsgave for Dannekvinder*, og *Læ-*

ning for Danneqvinder, samt i Karet 1806 de tre sidste Avertaler af Polit. histor. Magazin.

Han har fra 1806 været Redarbejder i Ugebladet Borgervennen og dertil leveret adskillige saavel prosaiske som poetiske Bidrag. Blandt andet er der af ham: Om Dyrplagerie. i Karg. 1806 No. 24-28. Koget om Luthers Bærd og Fortjenester i 1807 No. 24-27. 1808 No. 2. 5-8. 34-37. 1809 No. 8-13. 36-42. Om Krig 1811 No. 3-8. Abrahamsøns Minde i Karg. 1818. No. 46-49. Om Høstetidskalkemisser. 1815 No. 32-37. Villien bestemmer Handlingens Bærd, (af Morgenbladet for gebildete Stænde) i 1817 No. 27-46.

I Egria er af ham en Tale holden ved den aarlige Høstidag i von Westens og Wendstrups Institut — i den Karg. 2det B. S. 259-71. Kort Beretning om bemeldte Institut. *ibid.* 272-77.

I Journal for Blinde: Afhandling om: hvo mest er at belyse, den Blinde eller den Døve. i 1ste B. 1ste Hæfte S. 58-70. Anecdoter. i 2det B. 2det Hæfte. S. 138-53.

Kogle enkelte særskilt udkomne Taler og Prædikener, f. E. en Tale holden i Præmieselskabet for den jødiske Ungdoms Indbringelse til Konster og Haandværk 1806. Prædiken holden 1ste Søndag i Fasten 1803 paa Raag til det residerende Capellan ved Helliggeistes Kirke. Kjøbh. 1803.

Nichelsen, Hans, Henrik, Jacob o. s. v.
See: **Nikkelsen.**

Middelboe (Stephan) født 1730 li Sept. i Sognebdal i Christiansands Stift. Hans Fader, Oluf Middelbo, var Handelsmand, Deponerede fra Bergen 1751. 1757 blev Personescapellan hos Præsten i Akevoib. 1762 Feltpræst ved det første norske Feltregiment. 1763 Præst til Akevoib. 1766 til Vor Frue Menighed i Aarhus. 1779 Doctor Theologiae. 1781 Præst til Domkirken i Ribe og Stiftsprovst. 1786 Biskop i Ribe. Døde 1811.

Den naturlige og aabenbarede Religionens Forsvar i en Samling af theologiske Taler holdte paa Engelst ifølge Kob. Boples Testamente, overs. Viborg 1776. (Krit. Journ. 1776 No. 28.)

De Evangelistis ecclesiam apostolicam, diss. inaugural. Havn, 1779. 4.

Brev til Halle bagi dennes Levnet ved J. Møller p. 108-10.

Middelfart (Rads Jensen) født d. 25de April 1579 i Middelfart, hvor hans Fader var Skomager. Blev Magister 1602. 1603 Rector i Svendborg. 1604 Præst sammesteds. Rejste 1607 udenlands til Wittenberg og andre tydske Universiteter Kom hjem og blev 1611 Præst i Vejle 1613 til Albani Kirke i Odense. 1614 til Nicolai i Kjøbenhavn. 1616 Hofpræst. 1620 Biskop i Skaane og Doctor Theologiae. Døde 1638. (conf. J. C.

Blochs syvende Gjesfellighed III. 611-23. Zwergii siellandske Cleresse p. 542.)

Encœmia sacra eller Indvielsesprædiken, da Helligtre. soldigheds Kirke i Christianstad i Skaane blev indviet. Kjøbh. 1628 og 1633. 4to.

Hans i Kjøbenhavn i Avert udgione Sigprædikener over Adelige, ere i alphabetisk Orden følgende: Over Hans Børnekov 1632. Jørgen Below 1628. Anne Brahe 1635. (Extract deraf i Koebes Eftermæle for August.) Christen Fris 1617. Elise Grubbe 1632. Knud Grubbe eod. a. Karen Gyldenstjerne 1629. Beate Hvitsfeldt 1629. Brejde Kanzow 1618. Mette Ryd. 1632. Kirken Urup 1621. Henrik Wind 1634.

Sigprædiken over Birgitta Lunge, holdet i Christiania 1628. udgivet i Kjøbh. 1630 i Octav.

Middelthou (Henrik Brydøl) født d. 12 Jul 1741 i Bergen. Deponerede 1756. Blev Professor ved Skolen sammesteds. Døde 1787.

Glaus Rhyndholt, 1et Sørgespil i 3 Acter. Kjøbh. 1770. (rec. i lærde Jst. 1770 No. 22. i Krit. Journ. 1770 No. 24.)

Det bergenske Magazin. Bergen. 8vo.

Terentii Andria, oversat. *ibid.* 8vo.

Nikkel (Fr.) levede med det 15de Seculi Slutning og var Præst til St. Albani Kirke i Odense. (conf. danske Digtekunstens Historie. I. S. 51 og følgg. J. C. Blochs syvende Gjesfelligheds Historie III. 600. Dänische Bibliothek 2tes St. S. 279.)

De creationes rerum. Her begynder en liden Bog, hvilken der tracterer og underviser, hvorledes Gud Fader af første Begyndelse haver Aiting Fadt. Kjøbh. 1514. 4.

De vita hominis. Her begynder en liden Bog, hvilken der tracterer om alt Menneskens Levnet. *ibid.* eod. 4.

Expositio pulcherrima super rosario beatæ Mariæ virginis. Her begynder en meget nyttelig Bog paa Danske om Jomfru Maria Rosenkrants og des Broderkab. *ibid.* 1515. 4to. (conf. Dänische Bibliothek II. 279-325. Af dette Skrift har Hans Thomason taget 4 Psalmer og med saa Forandring indlemmet dem i sin Psalmebog, nemlig de som begynde: Nu lader os talke af Hjertens Grund. O Jesu! her mig for Din Død. Synden gjør Mennesken blind og lam. Naar Legn er fæet i Raane og Sol. De tvende mellemste findes ogsaa i den lingoiske Psalmebog.

Nikkelsen (Anders). See: **Buch.**

Nikkelsen (Anders) Directeur ved Skipspersekabet i Kjøbenhavn.

Dansk Ordbog. Kjøbh. 1697. 8. Den voxende Brevs Tavle. *ib.* 1700. 8.

Nikkelsen (Hans) var 1517 Raadmand og derefter Borgemeester i Ralsmø, fulgte 1523 med

Christian II i Landfkygtighed. Døde i Harberwick 1532.

Kong Christian den 2dens Brev til Hans Wendeland, Borgemeester i Danzig, udgivet med Fortale 1526 8vo. (See Svitsfelt II. 1288.)

-Ehret nye Testament paa Danske. Leipzig 1524. 4to. (conf. Dän. Biblioth. L. 120:36. *Friedlieb de libris theologicis in Dania raris p. 5. Münners Reformationshistorie I. 407:28. Eb. Henderson Disertation on Hans Mikkelsens. Translation of the new Testament. Copenh. 1813.*)

Mikkelsen (Hans) født 1578 d. 1 Januar i Odense, hvor hans Fader, Mikkil Pedersen, var Kjøbmand. Deponerede 1601. 1603 rejste udenlands som Hofmeester for Tver Brykke. 1608 blev Rector i Odense og Magister. 1614 Husprædikanthos Fru Ellen Marsvin paa Lundegaard. 1615 Præst i Aasens og samme Aar Professor i det græske Sprog og Hofprædikant i Kjøbenhavn. 1616 Doctor Theologiae og Biskop i Hven. Døde 1651. (conf. Blochs fynske Gesltsighed I. 89:108.)

En gudelig Bøn at bede ubi Kirken paa disse almindelige Bededage saa og hjemme i Husene alle andre Dage. Kjøbh. 1628. 8.

Examen *Philippi* in usum Scholæ Orthoniæ breuius tabellis comprehensum. Hafn. 1632. 4.

Bini sermones adiaphoristici de ceremoniis circa utriusque sacramenti administrationem in Dania usitatis. ib. eod. 8. (overs. paa Dansk af Peder Jensen Koeskilde. ibid. 1633. 8.)

De reiectione Judæorum. ib. 1640.

Hans i Kjøbenhavn i Quartformat udgivne Eigprædikener ere i alphabetisk Orden følgende: over Catharine Brahe 1633. Claus Daac og Ingeborg Parsberg 1641. Marie Finke 1631. Barbara Fris 1639. Jesper Friis 1645. Johan Friis 1636. Sidjel Friis 1649. Elisabeth Øylbenstjerne 1639. Mette Hardenberg 1621. Dittlev Holt 1637. Muregaard Svitsfeld 1621. Hans Lindenov 1643. Anne Lykke 1646. Ebbe Munk 1625. Frederik Ranzov 1647. Anne Rosenkrants 1646. Beate Rosenkrants 1648. Holger Rosenkrants Kresløn 1649. Henrik Rosenkrants 1636. Palle Rosenkrants 1642. (Udtog deraf i Kothes Eftermæle for Junius.) Oluf Rosenpar 1638. Corfitz og Otto Rud 1631. Helvig Rud 1641. Jørgen Scheel 1632. Margrethe Scheel 1648. Jacob Usfelt 1626. Margrete Urne 1621. Penning Wallendorf 1633.

Hans Eigprædikener over Laurids Lindenov, Barbara Fris, Anne Brahe, Anne Krabbe, Sophie Brodshus, Christen Krag og Margrete Jul ere trykte i Aarhus 1638-47. 4to; over Ejler Wille i Sorø 1651. 4to.

Mikkelsen (Hans og Christian). See Michelsen.

Mikkelsen (Henrik) født 1580 i Haderslev, hvor hans Fader, Mikkil Henriksen Lisdorf, var

Santor ved Skolen, (siden Præst i Roager.) 1607 tog Magistergraden og blev Conector i Haderslev. 1610 Præst til St. Hans Kirke i Odense. 1635 Præst i Haderslev. Blev afsat 1639, og døde i Hamborg 1646. (conf. den fynske Gesltsigheds Sig. III. 820. og Rhodes Haderslev Amts Beskrivelse p. 163:76.)

Carmen de homine, in quo de ipsius ortu, lapsu, restauratione etc. agitur, in Academia Havniensi recitatum. Hafn. 1610. 4.

Eigprædiken over Penning Wallendorf. ibid. 1633. 4. Pfiingspredigt in der Psarrkirchen zu S. Catharina gehalten. Hamburg 1642. 4.

Bericht von dem wahren Essen und Trinken des Leibes und Blutes Christi auffre und in dem Abendmahl. ibid. 1643. 8.

Mikkelsen (Jacob) Tolder og siden Borgemeester i Kjøbenhavn. Døde 1644. Han udgav

Thomas Willumsens Paraphras over Davids Psalmer. Kjøbh. 1641.

Mikkelsen (Ludvig) Broder til nysanferte Henrik Mikkelsen; f 1595 i Roager ved Ribe. Blev 1625 Præst i Sorø og samme Aar Magister. 1632 Præst til Vor-Frues Kirke i Odense. Døde 1643.

Eigprædiken over Abel Skindæl. Kjøbh. 1638. 4to. over Mourits Akersteden. ib. 1643. 4to.

Mikkelsen (Niels) Præst i Helsingborg ved Pals 1585. (Worm II. 54. III. 51. Gjesfing II. 2det B. 99.)

Eigprædiken over Sten Bilde. Kjøbh. 1587. over Arild Ugerup. ibid. 1610. begge i Octav.

Mikkelsen (Niels) Var i mange Aar dansk Stoleholder i Goding.

Ky og konglig Regnebog. Kjøbh. 1615. 1624. 1646. 1666. 1681.

Mikkelsen (Niels). See: Aalborg.

Mikkelsen (Simon). See: Odstad.

Milche (Johan Jacob) født 1737. Laas som Student paa Ciersens Collegium. Blev Auditor og Sorenskriver i Toten. 1788 formedelst Svagelighed deraf affærdiget. Døde 1799. (conf. Norske Intelligentsedler 1799 No. 28.)

Tractatus juridicus de quatuor delictis in jure patrio memoratis Bøld, Hærværl, Kaværl og Ran. Havn. 1769. 4to. (Udtog deraf i Jurid. med. oecon. Tidende for 1770 No. 12.)

Et Ord om Norge. Christiania 1788. 8. (conf. L. Sjt. 1795. pag. 725.)

Plan til et Korn-deposit og Lombard samt hermed forenet Uds- og Lin-Manufaktur og Sygehus i Børgderne i Norge. — i *Min. rva.* 1788. III. 129.

Planer til Skoleanlæg og forbedrede Undervisningsanstalter, indførte i de norske Intelligentsedler 1788 No. 17 og i No. 24-25 for 1789.

Milthov (Gerhard) født 1629 d. 16 Febr. i Vos i Bergens Stift, hvor hans Fader, Henrik Gertsen, var Præst. Depoterede 1648. Rejste udenlands til Holland, Preussen og Tydskland. Studerede 1654 i Wittenberg. Blev 1657 Magister. 1658 Capellan og 1666 Sognepræst til Vos. Døde 1688.

Historia passionis Christi poetica metaphrasia. Witeb. 1656. 4.

Jesv. Henshau Horn subclivæ eller Spæretimer, overs. af Engelst. Kjøbh. 1662 og 1681. G. Sartlieb kristelige Dagbog. overs. ibid. 1682.

Presbyterologia Norvegica Vos-hardangriana, 1679. 4. (Jessens Norge. S. 120.)

Milthov (Jens) en Søn af Næstforrige; født paa Vos.

Disp. I-IV. de pileo libertatis symbolo. Havn. 1688. 93. 4to. — Haves ogsaa samlede under eet med Tractattitel.

Seria honoris amoris doloris officia epigrammatica. ibid. 1688. 8.

Epiphonema euchticon ad Christianum Vtum, Bergas invisentem. ib. eod. 8.

Mincke (Daniel Besling) En Nordmand der i mange Aar seglede som Styrmand og Skipper.

By dansk Sømands Haandbog, med Pas-Gort over Canalen. Kjøbh. 1756. 4.

Minert (Rogens) født af Bønderfolk i Lolland 1714. Blev Student 1732. Kort efter Degn i Arninge i Lolland og 1758 Sognepræst sammesteds. Døde 1781.

Den christelige Troes Barndom efter Lutheri Catechismus, rimois. Kjøbh. 1755. 8.

Minius (Giacomo) En Dominicaner Munk, født i Venedig, som gik over til den lutheriske Kirke, og nogen Tid opholdt sig i Kjøbenhavn.

Vita, salus, et resurrectio nostra Christus. Havn. 1691. 8.

Minorita (Petrus Olai). See: Olsen.

Mocenni (Enrico Dario Virgilio) En Italiener fra Siena. Kom til Danmark, og blev Secondlieutenant ved Marinregimentet. Gik af 1805. Blev 1808 ansat i en af norske Livregiments annek Danst Litteraturlexicon.

terede Bataillonet som Premierlieutenant. 1810 blev Capitain. Rejste 1811 igjen tilbage til sit Fædreland.

L'ombra di Linneo sul sepolcro di Vahl — i *Minerva* 1804. IV. 324. samt i *Dagen* 1805 No. 3.

Italiensk Grammatik for Danske. Kjøbh. 1805. 8.

Til den engelske Nation; et Poema paa Italiensk. Kjøbh. 1808. 8.

Haandbog i det italienske Sprog og dets nyere Litteratur. (paa Italiensk). ibid. 1811.

Mogensen (Hans) født i Kjøbenhavn. Depoterede 1544. Rejste udenlands. 1558 blev Magister og samme Aar Professor ved Kjøbenhavns Universitet til den saa kaldte *Lectio Virgiliana*. Kort efter Professor græcæ lingvæ. 1578 Biskop i Trondhjem. Døde 1595. (Danste Magazin VI. 333-36.)

Themata de tempore. Disp. Hafn. 1566 in folio pat. (pro gradu Magisterii eam publice defendunt septem Candidati.)

Den christelige Troes Hovedartikler som vi skulle forsøre og blive ved med Paven og Helvedes Porte, ved Dr. Morren Luther; forandret af Hans Mogensøn og med hans Formaning til læsesen. Kjøbh. 1578. 8.

De tolv Patriarkers, Jacobs Søners, Testamente, forandret ibid. 1580. 8. (conf. Norske Vid. Selsk. Bibliothek. I. p. 48.)

Ejgprædiken over Jacob Hvitseld. ibid. 1585. 8.

Mogensen (Mittel) f. 1590 i Norge, formentlig i Hassel i Nordlandene. Dep. fra Sorø Skole 1610. Blev først Rector i Trondhjem. 1618 Præst til Næsten i Nummedalen. (Danste Magazin V. 94.)

Threnologia Numdalenis, det er: Særgeligt Klagesmaal om den store Havsnød og Elæde, som Fete i Numdals Lehn 1625 paa det Farvand Golden Kjøbh. 1627. 4.

Mohr (Ancher) f. d. 16 Jul. 1757 i Høbro, hvor hans Fader da var Degn og Aftenfangstpræst. Blev Student 1777. 1798 Kirkesanger og Skolelærer i Odum i Aarhus St.

Min Levnetsbeskrivelse. Randers. 1814.

Mohr (Jørgen) f. i Kjøbenhavn 1640. *Euclides danicus,* bestaaende i to Dele. Amsterdam 1672. 4to. Samme paa Hollandsk overs. ib. eod. 4to.

Mohr (Nicolai) f. i Thorshavn paa Færø d. 22 Nov. 1742. Dep. fra Skolen i sin Fødeby 1765. Gjorte 1780 paa kongl. Bekostning en naturhistorisk Rejse til Island. Fulgte ogsaa med som Naturkyndig 1786, da Grønlands Østbesjægt under Lovensens Commando Rutbe opdages. Blev 1787 Controllør ved Porcellainsfabriken i Kjøbenhavn. Døde 1790.

Kortfug til en istandst Raturhistorie. Kjøbh. 1786. (rec. af Strøm i l. Lst. 1786 No. 35.)

Om Raaden hvorpaa Farsenserne, Stotterne og Indbyggerne paa Hertugdømmet Slesvig — i det 101. Litt. selsk. Skrift. III. 205-15. Om Havet — i Svasboes oeconom. Underretten. 1ste Hæfte.

Molbech (Johan Christian) f. i Maj Maaned 1744 i Christiania, hvor hans Fader var Sabelsmagtermester. Dep. fra Christiania 1765. Kom til Sors Academie 1772 som Kammerjunker Peder Sehesteds Høvmester. Blev sammesteds Repetent 1778, og 1787 Professor i Philosophie og Mathematik.

De Studerendes Antal ved Sors Academie i det sidste Decennio. Et Indbyggelseskrift. Sors 1793. 4to. (rec. af N. Kall i l. Lst. 1793 No. 11.)

Om Kjerlighed til Fæderlandet. En Tale holden paa Sors Academie. Sors 1802. 8.

Afhandling om Alkemy, et Priskekrift — indf. i Landhuusholdn. Selsk. Skrift. V. 319-624, ogsaa særskilt aftrykt. (rec. i Physis. Bibl. XVI. 97.)

Molbech (Carl Frederik) Søn af Ræstforrige; f. i Sors 1787. Dep. fra Slagelse Skole 1803, og blev siden Adjunkt ved samme Skole.

Slaget ved Marathon, overs. efter Herodot. — indf. i Athene IV. 317. Om Marsagens til Athenens vorende Magt og denne Stats Forhold til Talebamon efter den anden persiske Krig, overs. efter Thukydides. ibid. IX. 185.

Molbech (Christian) Den Ræstforriges ældste Broder; f. i Sors d. 8 Octob. 1783. Blev privat infereret ved Universitetet 1802. Amanuensis ved det store kongelige Bibliothek 1805. Blev 1806 Medarbejder ved Redaktionen af Videnskaberne og Selskabs danske Ordbog. Bibliotheksecretar 1812. Største 1812 en lærd Rejse til Lund, Stockholm og Upsala.

Historisk Udsigt over Stuarternes Regjering og Skiebne paa den engelske Trone. Kjøbh. 1805. (i. Litt. 1806 No. 7.)

Nogle Ideer over Historie og Historiekrivning, med Bidrag til en Kritik over Dr. G. L. Badens Skrift om Griffenfeld. ibid. 1808. (conf. Kjøbenhavns Skilderie 1808 No. 54. 55. 56.)

Baarblomster og Hæderter, metriske og prosaiske Blandsinger. Kjøbh. 1810. (Litteraturtid. 1812 No. 46.)

Om Dialekter eller Mundarter og Samling af danske Landfærd. ibid. 1811. (Litt. tid. 1811 No. 19. Sall. Litt. Zeit. 1813 S. 47.)

Ungdomsvaninger i mit Fædeland. ibid. 1811. (Litt. tid. 1813 No. 48. Sall. Litt. Zeit. 1816 No. 135.)

Historie om Ditmarskerkrigen Anno 1500 og Ditmarskens Erobring under Kong Frederik II. Kjøbh. 1813. (Litt. tid. 1814 No. 26.)

Dansk Haandordbog til Retkrivnings og Sprogrets-

tigheds Fremme, med Grundtræk af den danske Retkrivningslære. ib. eod. (Litt. tid. 1815 No. 13.)

Til Hr. Grundtvig i Anledning af hans Verdens Rejsnikke og Kjøbenhavns Skilderie No. 29. ib. eod.

Fragmenter af en Dagbog, Reven paa en Rejse i Danmark 1813. (Ogsaa med den Titel: Ungdomsvaninger i mit Fædeland. 2den Del.) Kjøbh. 1815. (Sall. Litt. Zeit. 1817. Erg. Bl. No. 61.)

Breve fra Sverrig i Karet 1812. I-III Del. Kjøbh. 1814-17. oversat paa Svensk. I Del. Stockh. 1815. paa Tydsk. I. 2 D. Altona 1818. Paa Svensk er Tillegget til 2die D. om den svenske Nationallitteratur, særskilt oversat, med nogle Nam. af Overl. Stockh. 1817. (rec. i Litteraturtid. 1817 No. 33-35. conf. Athene IX. S. 259-67. 1ste Del rec. i Sall. Litt. Zeit. 1816 No. 107-9.)

Peter Joersom om Samling af danske Landfærd, og om Sæder, Skikke, Evemaade, Egenheder og Døretro hos den lybske Almue i Ribe-Egnen; udgivet med en Forerindring. Kbh. 1818.

I Minerva er af ham; Udsigt over Ovids Levnet og Skrifter. i Kargangen 1802. II. 8. 71. (rec. i l. Lst. 1807 S. 374-75. cf. Tilfuerens Erindringer 1802 No. 39 og Autors Replik. ib. No. 50.)

I det Skandinaviske Selskabs Skrifter: Antonio Mengis da Correnio, et biographisk Udsat, med nogle Betragtninger over Kunst og Maleri. VII Karg. 1811 S. 364-435. Om Maleren Pehr Hørberg, hans Levnet og Kunst. Karg. 1816 og 17. S. 269-358. (overs. paa Tydsk. Kbh. 1818.) Bidrag til en Skildring af Sors Skikkelser i Stephani Tid. ibid. S. 443-62.

I Maanedskriftet Athene, som han fra II-LX Bd. 1814-17 har udgivet, er af ham, blandt andet, Omrids af Aabens Kronike. 1812. I. S. 147 o. f. Efterretning om Bibelselskabet i England m. m. I. 443-488. Om Statens Fæsen, Statskonst og Rationalaanb. II. 156. Almindeligt Oversyn af den danske Litteratur i Karene 1813-15. II. 74. IV. 65. VI. 89. VIII. 103. Forord til et Svar af Professor Sander. II. 258-54. Svar paa en Efterspørgsel af Daggensen i Bladet Dannora. II. 378-400. (cf. Kbh. Skilderie 1814 No. 59.) Betragtninger over histor. Domme og Meninger. III. 20-55. Om Græternes Ibunna und Hermode. III. 80-102. Om Historien i Almindelighed, som Videnskab og fortællende Kunst. m. v. III. 200-338. Mindekrift over Peter Frederik Suhm. III. 477-540. (ogsaa særskilt aftrykt.) Om Rationalisprogets Hellighed med en Efterskrift til det danske Pædagogikum. IV. 273-300. Dagens Historie (fra i Mart. til 13 Det. 1815.) IV. 374-468-554. V. 111. 293-515. Om Universalhistorien, dens Idee og Behandling. V. 429-482. Brudstykker af en Afhandling om Historie og Digtning, især den nordiske. VI. 314-341. Kort Efterretning om det store kongl. Bibliotheks Stiftelse, Skiebne og Tilstand. VII. 209-246. (ogsaa særskilt trykt, og rec. i Litt. tid. 1817 No. 36.) Om Norden og hans Rejse til Egypten. VII. 533-47. Om J. L. Zeibergs Skuepil Driftig vovet, halv er vundet. XIII. 77. 185. Nogle Ytringer om den komiske Poesie i Antebn. af Dr. J. L. Zeibergs Comedie: Indspøg og Antaarsløjser. VIII. 521-84. Bidrag til en Charakteristik af Kong Christian II. og hans Regjering. IX. 1-73. Agnes Bernauer, en historisk Anecdote fra det femtende Aarhundrede. IX. 231-291. Blade af en Rejsendes Rejsebog

(i Sommeren 1817.) IX. 292, 297. *Bjerget og Klosteret Montserrat i Catalonien.* IX. 481-528. *Til Athenes Læere ved Eidskriftets Slutning.* IX. 591-594. (Rec. over Naanedskriftet *Athene* høved i *Lit.tid.* 1814 No. II. 14. 1815 No. 10. II. *Jen. Allg. Litt. Zeit.* 1817. Ergl. Bl. No. 57-60.)

I Ugebladet *Kjøbenhavns Skilderie* har han, fra 1806 af, leveret endel Bidrag, saavel profaiske som poetiske. f. Ex. om Ordet *Urkræft* og *Partikelen Ur.* Xarg. 1808 No. 63, 64. (cf. *L. Lst.* 1808 No. 15.) Breve fra *Sors.* *ibid.* No. 79-94. med et *Postscriptum.* *ib.* No. 100. (cf. *ib.* No. 101, 102, 103.) *Blandede Sprogannættninger.* 1808. No. 8. 9. *Til Grundtvig,* om hans *Edsbalare.* 1809 No. 29. *Om Tyrups* Udg. af *Kret Thorstens Bile.* *ib.* No. 47. *Stjoldnæsholm.* *ibid.* No. 78-80. *Blandinger.* 1809. 7de Xarg. No. 18. *Trykkevalbestæken.* 1810 No. 48. *Et Par Ord i Anledn. af et Angreb paa hans Kbh. om Eioet, dets Væsen og Værd* 1810 No. 82. *Handring til Uhle re og Væredro.* *ib.* No. 85-87. *Om Kjerlighed til Modersmaalet.* 1811 No. 20, 21. *Til det danske Sprogs Benner* (om *Samling af danske Landkæbber.*) 1812 No. 9. *Til Publicum om Dr. Bænden som Historieforfatter,* og om hans *Angreb paa Forf. Ungdomsbanbringer.* 1812 No. 21, 22. *Anmeldelse af et for den nordiske Historie vigtigt Arbejde* (Vedel *Simonsens* Udsigt over *Rationalhistoriens* ældste og mærkeligste Perioder.) 1803 No. 17, 18. *Brev til B. A. Mærdom i Upsala* (om *Angreb paa den danske Litteratur*) *ib.* No. 41-42. *Erklæring i Anledning af Grundtvigs Kronikens Gjenmale.* *ib.* No. 59. *Om Ane Bind af norske Kongers Historier.* *ibid.* No. 63. *Imod en Censur over Christ. IV.* 1818 No. 88. m. fl.

I *L. Citerr.* og i *Athene* har han leveret *Recensioner,* og enkelte poetiske *Bidrag* i *Tyrups Ryttaarsgæver Tidnaa* 1812 og *Frigga* 1813, og i *J. M. Chiles Kosseblade* 1818.

Molberg (Christian Gran) født i Norge. Var en *Lid Auditeur* i *Trondhjem.* Døde i *Kjøbenhavn* i *December* 1799. Han har til den 3die Del af det wormske *Lexicon* leveret egenhændige biographiske *Efterretninger,* ifølge hvilke han skal være født paa *Hedemarken* d. 12 Maj 1714, deponeret fra *Bergen* 1728, rejst udenlandsk, og lært *Perseisk* af *Whiston* &c. &c.; men i den *Schuliske Avis* for 1786 No. 78 ere flere *Jubssigelser* imod hans *Beretningers Sandhed.*

Boroasters og *Sellmes Levnetshistorie.* *Kjøbh.* 1780. *Opri Ungdoms Historie af Ramsay.* overs. I II Del. *Kjøbh.* 1784-85.

Afhandling om Saltvandskysterne i Norge — indf. i *Landhusboldningssekskabets Skrivers 3die Del* pag. 345-85. ogsaa særskilt udgivet. *Kjøbh.* 1790.

Ifølge *Sættings Forregnelser* S. 348 skal han end videre have udgivet: a) *Plan til Egekovens Conservation* og *Korogelse,* samt *Ridder* til at hemme dens *Udførsel* til *Holland* og *Engelland.* b) *Evntale,* i *Anledning af en Bandlegning* i *Trondhjem.* *Trondhjem* 1774. c) *Resurens Husboldning inden Norges Grændser* i *Stens Plante- og Dyrriget.*

Molde (Henrik Pedersen) Ubentvil fra Norge.

Alabar den Store, et originalt *Bluespøll* i 3 *Oplog.* *Kjøbh.* 1773. (rec. i *Fortegnelse over Skrifter siden Trykkefrih.* III. 323. *Crit. Journ.* 1773 p. 170.)

Moldenhawer (Daniel Gotthilf) født 1751 d. 11 Dec. i *Königsberg,* hvor hans *Fader,* den i *Meusels Lexicon* forekommende *Joh. Heinz.* Dan. *Moldenhawer,* da var *Kirkeraad* og *Professor* ved *Universitetet.* Han studerte i *Göttingen,* hvor han 1776 blev *theologisk Repetent.* 1777 *Professor* *extraord.* i *Philosophien* og *Adjunct* ved det *theologiske Facultet* i *Kiel.* 1779 *Prof. extraordin.* i *Theologien* sammesteds og tog 1782 den *theologiske Doctorgrad.* Gjorde paa *kongelig Bekostning* en *lærd Udenlandsrejse* til *Holland,* *Engelland,* *Spanien* og *Overitalien.* Blev 1783 bestillet til *Professor Theologiæ ordinarius* ved *Kjøbenhavns Universitet.* Efterat have gjort en *Rejse* til *Spanien* blev han 1788 udnævnt til *Overbibliothekar* ved det store *kongelige Bibliothek.* 1789 *Medlem* af *Commissionen* for *Universitetet* og de *lærde Skoler.* 1800 *Directeur* ved det *pædagogiske Seminarium.* 1805 entlediget fra sit *Professorat* og udnævnt til *Medlem* af *Directionen* for *Universitetet* og de *lærde Skoler* med *Prædicat* af *Statsraad.* 1809 blev *Ridder* af *Dannebrog.* 1811 *Conferentsraad.* 1814 i *Naa-* da *frataget* for *videre Deltagelse* i de *Directionen* for *Universitetet* og de *lærde Skoler* paaliggende *Forretninger.*

Programma academicum in quo exhibetur Specimen Alcahuini de mirabilibus mundi e sermones Arab. versu. *Havn.* 1792. 4to.

Process gegen den *Orden der Tempelherren.* aus den *Originalen* der päpstlichen *Commission* in *Frankreich.* *Kiel* 1792. (Allg. *Litt. Zeit.* 1794 II. 397-98. *Neue Allg. D. Bibl.* I. 113 24. og af *Manter* i *L. Lst.* 1793 No. 8.)

Oratio, qua *Andreas Petro Comiti de Bernstorff* in *Auditorio regis Universitatis Havniensis Superiori* die 25 Mart 1798 *parentavit.* *Havn.* 1798. 4to. (rec. i *Geogr. Anz.* 1799 S. 1256.) oversattes paa *Dansk* af *Kabbel* i *Miverva* 1798 II. 129. hvilken *Oversættelse* tilligemed *Originalen* optryktes paa ny i det 1799-1800 udkomne *Bernstorffs Etermale* (conf. *J. G. Moltke*.)

I *Videnskabernes Selskabs Skrift.* er af ham: den spanske *Inquisitionens Oprindelse* og *Kæmngang* — i den *Ny Saml.* IV B. S. 552-68. (I. *Lst.* 1794 S. 582.)

I det *Scandin. Litt. Selsk. Skrift.* *Om Bogensurs* og *Censurforordningers Oprindelse* — i *Xarg.* 1802. 4de *Hæfte.* S. 68-94. *Afhandling* om den *Indflydelse,* de *Jøderne* i *Spanien* tilstaaede *Rettigheder* i *Middelalderen* havde paa *Statsforfatningen* og det *offentlige Vel.* i *Xarg.* 1806 2det B. S. 122-46. *Hannibal Schæffes* første *Ambassade* i *Frankrig.* *ibid.* S. 170-220 og 1808 S. 157-93.

Under sit *Ophold* i *Göttingen* var han *Redarbejder* i det *ældre* og *nyere* *Philolog. Bibliothek* og siden i *allg. deutsche Bibliothek.* I de *Kjøbenhavnske lærde Læser.* (50*)

rec. han i Karg. 1794 No. 41 Guldbergs Overtættelse af det Nye Testamente. 1795 udgav han med Fortale Cataloget over de til det kongl. Bibliothek af Grev D. Xhot tilhørende Manuscripter og Palæotyper. Hans Notits om Codices af de 4 Evangelister i Bibliotheket i Escorial er indrykket i X. Birchs Prolegomena til hans 1801 udkomne *Varia Lectiones ad textum 4 Evangeliorum* Pag. 70-90.

Som Medlem af Commissionen for Universitetet og de lærde Skoler har han conciperet de i Årene 1801-5 for de forandrede Skoler i Kjøbenhavn, Odense og Christiania udkomne Reglementer, Instruxer og Undervisningsplaner.

Molderup (Veder von) Ejer af Herregaarden Vestervig Kloster i Sjælland. Blev Kammerherre 1782. Døde 1789.

Om Lærdemøser — indf. i *Oeconomisk Magaz.* VI. 411-15.

Moltke (Adam Ludvig) Søn af General-lieutenant Johan Georg von Moltke, Commandant paa Cronborg. F. d. 6 Februar 1743. Blev 1767 Kammerjunker. 1773 Kammerherre. 1782 Ridder af Dannebrog. Som Militair var han i mange Aar Oberst en Chef for det fjerde Regiment. Døde 1808 som General-lieutenant af Infanteriet, commanderende General i Norge-Sjælland, og Inspecteur over Infanteriet sammesteds.

En dansk Adelsmands Tanker foranlediget ved (Duchwalds) Cahier aus meinem Portefeuille. Kjøbh. 1782.

Moltke (Gaspar Herman Gottlob, Greve af) Den Næstforrige Sødkendebarn, og Søn af Statsminister og Overhofmarskalk Grev Adam Gottlob Moltke f. d. 6 Dec. 1738. Blev 1752 Kammerjunker. 1759 Kammerherre. Blev først ansat ved et jydsk Cuirasseregiment. 1764 Deputeret i Generallrigsdirectorium. 1765 Oberst ved Garden. Til sidst General-lieutenant og Gouverneur i Rendsborg, hvor han døde.

Breve, indeholdende Anmærkninger ved det forrige og nu værende Krigssystem. Kjøbh. 1771. 8vo.

Moltke (Frederik) Broder til foranførte General A. L. Moltke. Han er f. i Odense d. 18 Januar 1754. Blev 1780 Kammerherre. 1782 Amtmand i Brabberg Amt. 1789 Stiftamtmand i Christianlands og 1790 i Aggershus St. Blev derefter første Deputeret i Generaltoldkammeret. 1800 Præsident i danske Cancellie. Sit 1804 derfra og blev Præsident i Generaltoldkammeret. 1810 Statsminister. 1815 Directeur ved Dresunds Told. 1816 Stiftamtmand i Aalborg. Han er Gehejmeconferentsraad, Ridder af Elefanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, samt Ordens Secretair.

Dyforbring til Gwald — indf. i *Adresseavisen* 1777 No. 140 og i *Litteraturjournalen* 1780 S. 405. (conf. *Søst. Clio* 2det Hæfte S. 116-18.)

Tabel over Brabberg Amt — indf. i *Chararps Materialier* 2det Hæfte S. 226-37.

Tale paa Kongens Fødselsdag d. 28de Januar 1818. Aalborg 1818. 8vo. ogsaa indf. i *Minerva* 1818 for Februar.

Moltke (Frederik Ludvig, Greve af) Broder til foranførte General E. H. S. Moltke; f. p. 27 Martii 1745. Han blev 1756 Hofjunker. 1757 Kammerjunker. 1764 Kammerherre. 1775 Ridder af Dannebrog. 1780 Gehejmeraad. Var i en Del Aar kongelig dansk Minister ved det svenske biskoppelig-libekke hertugelige hofsten-odensborgske Hof i Gütin. Har siden været Dom Dechant i Libek.

Breve om Overbaadighed og dens fabelige Folger i en Stat. Kjøbh. 1758. overf. paa Tydsk af L. S. Mengel. ibid. 1759. (conf. lærde Lit. 1759 No. 8. *Subms Lovnet* S. 275.)

Kort Efterretning om det fordelaglige Manufactur af Strømper, Vanter og Natstrøjer i Hammerum Herred — indf. i *Oecon. Magaz.* III. S. 339-48. Paa Tydsk i *Mengels Kopenh. Magaz.* II. 93-105.

Moltke (Joachim Godtke, Greve af) til Grevskabet Bregentved, Ridder af Elefanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Ordens-kandter og Overkammerherre. Han er født paa Nye-gaard paa Møen d. 25 Julii 1746 og Broder til Næstforrige. Reiste i sin Ungdom udenlands og studerede i Leipzig under Gellert og Ernesti. Blev 1768 Assessor og 1769 Deputeret i Admiralitets- og Commissariatscollegiet. 1772 Deputeret i det danske Kammer. 1773 første Deputeret i Generaltoldkammeret, samt 2den Deputeret i Finantscollegiet. 1776 første Deputeret i Rentekammeret. 1780 Chef for det store kongelige Bibliothek. 1781 Statsminister. 1784 entlediget fra sine hidtil havde Charge. 1808 blev han Ordenskanzler. 1814 Gehejme Statsminister. 1815 Overkammerherre. Døde 1818. Han har til Kjøbenhavns Universitet skænket den af hans Fader Grev Adam Gottlob Moltke efterladte Naturaliesamling, over hvilken Donation er forfattet et d. 28 Jan. 1810 dateret og af Kongen d. 13 April samme Aar confimeret Gavebrev, som er indført i *Collegialtidenden* 1810 No. 17, i lærde Efterretninger 1810 No. 13, samt i *Engelstofts Universitetsannaler* 1810 I. 223-31. conf. ibid. 1811 S. 78-82. Dette Naturalmuseum har Giveren fra Tid til Tid beriget ved at tilkjøbe flere Samlinger; conf. *Engelstofts Annaler* 1812 S. 66-67. Til det naturhistoriske Studiums Fremme har han end videre stiftet et

Unversitetsbibliotheket tilhørende og der opbevaret *Bibliotheca historiae naturalis Musæi Moltkiani.* (conf. Kjøbenhavns Skilderie 1818 No. 81 og 82. Kabbets Tilskuer 1818 No. 78.)

Ovintilians Anweisung zur Bereisamkeit. zehntes Buch. Kopenhagen 1776. (Aerde Lit. 1776 No. 45. Crit. Journ. 1777 No. 1.)

Nogle Recensioner i den leipziger lærde Tidende 1766-67.

I Aaret 1783 bestoede han Forfatter, skulde i Kobber, til Brug i Skolerne paa sine Godser. 1798 lod han trykke Moldenbawers Tale og Thaarups Cantate forfattede til den af ham foranstaltede Sogehjstideligbed ved Unversitetet over Grev X. P. Bernstorfs Død. (Disse Acter findes ogsaa trykte i det 1799-1800 udkomne Bernstorfske Eftermæle.) 1817 lod han i Anledning af Jubelfesten trykke og i hele Riget uddele en danst Overtættelse af Cramers "Den hellige Skrifts Hovedlærdomme". conf. Collegiatid. 1817. No. 56 S. 831.

Moltke (Joachim ell. Sochum) Boghandler i Kjøbenhavn. Døde 1664.

Han dels samlede dels oversatte efterfølgende i Kjøbenhavn i Octav og mindre Format udkomne aetiske Skrifter. En ny udfkommen Psalmebog 1640. (conf. Dan. Bibl. IX. 713-14.) Kæbelig Brandprijng eod. a, et sapius. W. Alardi Sjælens aandelige Apothek 1641. J. Wellers Eigprædiken over Prinds Christian. 1648. J. Solgsmans Fromme Qvinders Spejl. 1653. Tydsk og danst Bønne- og Psalmebog. 1654. Den hurtlariske Bønnebog af Tydsk paa Danst udfat. 1655.

Momme (Johan Friderik) Boghandler i Kjøbenhavn. Døde 1780, 49 Aar gammel. Naturlig Pererie. Kjøbh. 1768.

Monasteriensis (Johannes). See: **Spithovius.**

Monrad (David) f. d. 11 Nov. 1666 i Afsens, hvor hans Fader, Jørgen Marcussen, var Capellan. Hans Moders Navn Elisabet Davidsdatter Monrad. Dep. fra Dønsen 1684. 1689 blev Collega ved Skolen i Korsør. 1693 Cabinetsspræst hos Etatsraad Volle Lürdorf, da han gik som Envoye til Stockholm. 1701 Præst til Serpen i Aggershus Stift. Døde 1746. (Hans Biographie hos Gjesfing i 3die Del S. 191-97.)

Eigprædiken over Volle Lürdorf. Kjøbh 1699. fol.

Monrad (Erik) f. 1607 d. 24 Maj paa Als, hvor hans Fader, den hos Gjesfing III. 179 o. følg. i Noten omtalte Johan Monrad, var Præst til Kettinge. Dep. fra Dønsen. Rejste nogetid udenlands. 1638 blev Præst i Middelfart, 1642 til Helligestis Kirke i Kjøbh. 1643 Biskop i Ribe. Døde 1652. (Hans Levnet i Pontoppidans Anmal. IV. 148. conf. Gjesfing III. 221-22.)

Eigprædiken over Mogens Bille. Aarhus 1649. over Job. Brockenhus. ibid. eod. over Palle Robben. Kjøbh. 1647. over Riels Bind. ibid. 1648. alle fire i Dvart.

Monrad (Friderik) Søn af Næstforrige, f. 1648. Var i det 18 Seculi Begyndelse Præst til Øyer i Aggershus St. og Provst i Gulbrandsdalen.

L. Graves Eigprædiken over Margr. Bang og Hans Human udgav han. Kjøbh. 1702 og 1703. fol.

Monrad (Friderik) f. 1702 i Thoreby i Lolland, hvor hans Fader, Magister Erik Monrad, (om hvem Gjesfing III. 228-29.) var Præst. Blev 1731 Præst til Agerup i Sjælland. Døde 1758. (conf. Gjesfing III. 231.)

Forklaring over Epistelen til de Colossenser. Kjøbh. 1736 4to. Forklaring over Epistelen til de Galater. ibid. 1740. 4to.

Propheten Chabakus Spaadom forklaret. ibid. 1752. 4to. (udkom ogsaa paa Tydsk.)

De fem Parter af Luthers lidet Katekismus, oversatte paa Danst og oplyste ved en Forklaring. Ib. 1756. 8vo. (Blev formedeist nogle Ord og Talemaader, som Kirkeinspectionscollegiet fandt "ubequemme og anstøbelige", supprimeret. (conf. Suhms Levnet S. 248. Den er reenseret i Lillies I. Lit. 1756 S. 143-149.)

Monrad (Henrik) f. 1707 d. 27 April i Herringe i Fyen, hvor hans Fader, Marcus Monrad, Broder til ovenansførte David Monrad, da var Præst. (conf. Gjesfing III. 191-93 i Noten) Han Dep. 1723. Blev 1733 Præst til Ørsted i Fyn. 1767 til Sønder- og Nørre-Dalsid i Aarhus St. Døde 1794.

Salve i Silvad 2: Guds Børns Kæde og Trøst. Hønsborg 1749. Med Anhang om Fornøjelighed med sin Ektehøne udgivet ibid. 1750.

Monrad (Jochum Sten) Søn af Næstforrige; f. i Ørsted 1737. Blev 1776 Præst til Helligstis i Aalborg St. 1785 til Vinding og Bryrup i Aarhus St. 1793 til Hale og Lørring i samme St. Resignerte 1798.

Phil. Døddriges hellige Taler over udvalgte evangeliske Samheder. overf. Kjøbh. 1770.

Monrad (Johan) Søn af Biskop E. Monrad i Ribe; f. 1647. Dep. 1663 Blev nobiliteteret 1682. Døde omtrent 1700 som Etatsraad og Ejer af Rødtilde og Rallebølle i Fyen. (Gjesfing III. 224.)

Beretning om sit Dphold i Kjøbenhavn under Belejringen 1658-60. — i Tyerups Frederik III. S. 426-28.

Monrad (Johan Anton) f. 1745 i Lømmecrup i Sjælland, hvor hans Fader, Friderik Mon-

Vad, var Præst. Han blev seto Præst til Reskniæ i Sjælland 1782. Døde 1798.

Antikritik over Dr. Fleischers Recension i Bladene No. 40 og af Kritik og Antikritik. Kjøbb. 1794. Bidrag til R. Fleischers Karakteristik. ibid. sod. og 2det Bidrag til Fleischers Karakteristik. ibid. 1795. (conf. Kritik XVI Hæfte No. 26. 27 og 38. Kritik og antikritik. Journal 1796. S. 351-61.)

Monrad (Laurids) f. d. 8 August 1762 i Porsgrund, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Christiania 1779. Lagde sig efter Medicinen, hvori han 1787 tog Doctorgraden. Blev samme Aar adjungeret og succederende og 1806 virkelig Stadsphysicus i Bergen.

Adnotata quædam circa plenitudinem. En Disputats i det medicinske Disputereselskab. Hafn 1786.

De laude regiminis frigidi limitanda. diss. inaug. Hafn. 1787. (I. Est. 1788 No. 23. Codex Annal. 2tes Hæft S. 19.)

Monrad (Peter Ephraim) Karbroder til den ovennævnte Johan Anton Monrad; f. i Tommerup i Sjælland, hvor hans Fader, Peter Ranabes Monrad, var Præst. Dep. 1730. Blev 1739 Informator hos de kongl. Paget. 1743 resid. Cappellan til Hillerød. 1746 Sognepræst til Nysted i Lolland. 1757 til Ibsstrup paa Falster. 1766 til Domkirken i Aarhus og Domprovst. Døde 1793.

Ligprædiken over Christian Drakenberg, trykt tillige med Drakenbergs af Mængde udgivne Levnetsbeskrivelse. Siborg 1774.

Monrad (Peter Johan) Søn af den næstfølgende Rect. S. S. Monrad; f. i Christiania 1758 d. 18 Maj. Dep. 1776. Gik 1779 som Volontær ind i det danske Cancellie, i hvilket Collegium han er avanceret til at være Departementschef og Deputeret. 1812 blev han Conferentsraad. 1817 Ridder af Dannebrog. Han er Medlem af den kongl. Commission for Oldsager, samt Voresmedlem af det mineralogiske Selskab i Jena. Han ejer en af omtrent 10000 Nummere bestaaende Samling af Mineralier.

Collegialtibenden. Kjøbb. 1798-1818. (Dette Ugeblad, som endnu fortsattes, blev af ham og hans Collega i Cancelliecollegiet, Conferentsraad Knudsen, udgivet i Forening indtil 1813, da Knudsen døde. Fra den Tid af udgav han det allene indtil Julius 1815, da Statsraad A. S. Ørsted blev Medudgiver. De tre første Kargange deraf blev rec. af S. Thaarup i hans Magazin I. 467-98.)

Han var i Forening med Pram og Baggerens Udgifter af Wesfels 1787 udkomne Samtlige Skrifter.

Poesier af ham findes i Minervas første Kargange, i Kystaars gave for Damer, og i Rahbets Kommedog for Skuspilshendes 1788. Som Directeur for den værnste

Opbragelsesankalt paa Frederichsberg har han ladet trykke: Sange til Brug i det værnste Institut, trykte som Manuscript for Institutets Elever. Kjøbb. 1817. 8.

Monrad (Søren Seerup) født 1728 paa Avernats, hvor hans Fader, Peder Marcussen Monrad, var Præst. Han blev Magister 1752, 1754 Conceptor og 1781 Rector ved Skolen i Christiania. Døde 1788.

Dispp. Havn. 4to. de voce *coraxenior* Phil. II. 10. 1747. De memoria 1748. De triplici veterum Græcorum sacrificio Dispp. dum 1749-50. De vestigiis contractus avertendi periculi vulgo *Affecuratonis* apud Autores Latinos 1751.

Adskillige Skoleprogrammer, saasom: de Capitula Asloenli 1770. De Bibliothecis Norvegiæ 1777. De initiis bibliothecæ scholasticæ Christianiensis. 1778. alle trykte i Avert i Christiania.

Monrad (Søren) født 1744 i Tjæreby i Sjælland, hvor hans Fader, Jørgen Monrad, da var Præst, men døde som Præst til Waale i Aggershus Stift. Sønnen beponerede fra Christiania. Blev 1772 Decanus ved Communitetet. 1779 Rector ved den latinske Skole i Christiansand, og disputerede for Magistergraden. 1783 fik Prædicat af Professor. 1789 blev Rector i Trondhjem. Døde 1798.

Disp. de scripturæ sacræ lectione omnibus commoda. Havn, 1766. 4. Philautias brevis delineatio. ib. 1768. 8. De prudenti seramonis usu in communi vita 1770. 4to. Protopopoeia filii prodigi 1771. 8. Vita Einari Tambeksjelver. 1772. 8. Vita Thangbrandi. 1775. 8. Judicium de translata nuper (a *Radonio*) in linguam vernaculam *Tactio*, ibid. 1774. 8.

Cicero de officiis et claris oratoribus, cum notis. ibid. 1777. (Krit. Journ. 1777 No. 28. Litteraturjournalen for 1779 S. 290-95.)

Disp. continens observationes ad Brutum Ciceronis. ibid. 1779. (I. Est. 1782 No. 1. Crit. Journ. 1779 No. 44.)

Oratio in natalem Regis. Christiansand 1782. folio.

5 Skoleprogrammer, hvoraf det ene: de imitatione Ciceronis, ibid. 1785. 4. De temperamento poenarum in scholis. ib. 1784. 4to. (conf. I. Est. 1784 pag. 551.) et de osculis, ibid. 1788. (num. i Kritik og Antikritik. 1788 No. 37.) et de Lucretiana poetâ. ib. 1787. (rec. i I. Est. 1788 No. 40.)

Dampt eller den forulykkede Digter, en Satire — indf. i Poetiske Samlinger udgivne af et (det saa kaldte norske) Selskab. Iste Bind 3die Stykke. og rec. af Sander i I. Est. 1794. p. 543.

Kartotekerne — indf. i Blochs trondhjemske Samlinger p. 159-60.

Montaignu (René de) en Frankmand, som i Friderik IVdes Tid var Bestyrer af de danske Co-moedier.

Harangue de Mr. Bartholin sur la paix, traduit en françois. Copenh. 1720. 4.

Morgensjerne (Bredo Henrik von Munthe af) er f. d. 27 Sept. 1774 i Bordingborg. Hans Fader var Conferentsraad Ditto Christoffer von Munthe af Morgensjerne til Bøllekø. Han blev Student 1790. 1795 surnumerair Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret. 1802 Højesterets Advocat. Ristebe ved en Højesteretsdom disse Embeber 1804. Rejste derpaa til Lybfland og Holland. Kom 1806 til Moss i Norge, hvor han anlagde et Undervisningsinstitut, hvilket han 1809 forflyttede til Christiania. Blev 1810 udnævnt til Procurator ved alle Dver- og Underretter i Norge, og fik Aaret derpaa Cancellieraads Titel. 1814 blev han Sstrigsprocureur og samme Aar Advocat ved Norges Højesteret. 1816 Regjeringsadvocat.

Kjøbenhavns juridisk praktiske Maanedstidende I-II Bind. Kjøbh. 1796.

Politik og Historie; et periodisk Skrift i to Bind. Christiania 1807-1810.

Belmente Raad til den norske Forbruger med Hensyn til nærværende Krig. Christiania 1808. (rec. i Pastors Nennans Landvæsenstid. I. S. 321-24.)

Radværge, eller Erindring i Anledning af Anonymus Scandals Spørgsmaal i Intelligenscedlerne for 1809 No. 4. ibid. 1809. Antikritik eller Et Par Ord i Anledning af Procurator Debes's kritiske Bemærkninger. ibid. eod. Svar paa Tiltaale. ibid. 1809. Bevis at Procurator Debes hørken er Philosoph eller Videnskabsmand. ibid. 1810.

Forsøg over hvilke de rimelige Aarsager vare til de danske Trossers Sammentrækning i Holsten 1803 og til Armeens Dphold Sammentrækning i Aaret 1807. Christiania 1809. (rec. i Hall. Litt. Zeitr. 1811. Jun. No. 53.)

Norges Minerva. Et Maanedstid. 3 Hæfter. ibid. 1810.

Christian Augusts Mindetranst. ib. eod.

Rogle Bemærkninger i Anledning af Norges og Eversrige gjensidige politiske Stilling. ibid. 1813. (rec. af Pastor Wulfsberg i Bladet Tiden.)

Til Stortinget, angaaende den eidsvoldte Garantie. ibid. 1815.

Hvilken Procesmaade i Højesteret, den skriftlige eller mundtlige, opfylder bedst Fornuftens Forordninger paa en god Retsspleie? ibid. 1815. (Blev bedømt i Ørstedes nye jurid. Arkiv XII 208-44. hvilken Bedømmelse blev af Morgensjerne særskilt udgivet og ledsaget med en Forordning og nogle Bemærkninger. Christiania 1816.)

Spøg og Alvor, eller et Par Ord til (C. M. Lassen) Forfatteren af Bemærkninger angaaende hvilken Procesmaade, den skriftlige eller mundtlige, er den bedste. Christiania 1816.

Han har 1793 paa Dansk oversat sin Farbroders C. W. Morgensjernes Descente des Monarchies, og laa læstret afskillige Afhandlinger til Juridiske Maanedstidende. som han i Aarene 1802-3. udgav i Forretning med Assessorerne Sæf, Lassen og Ørsted.

Morgensjerne (Caspar Wilhelm von Munthe af) den Næstforriges Farbroder, f. 1744 paa Bøllekø i Sjælland, som hans Fader, Justitsraad Bredo Munthe af Morgensjerne (som hvem i Suhms Levnet S. 235. 241. 262.) ejede. Han var først Militair og gik i russisk Tjeneste, hvor han blev Major. 1773 kongelig dansk Generaladjutant. 1774 Kammerherre. 1803 Stiftamtmand i Aarhus. 1804 Stiftamtmand over Hollands og Falters Stift og Amtmand over Maribo Amt. 1808 Ridder af Dannebrog. Døde som Conferentsraad 1811.

Det danske Landvæsens Forsatning. Sors 1783. (conf. Minerva 1790. IV. 335. Blev rec. af Riegels i l. Lst. 1783. No. 20. Paa denne Recension blev Autor et Svar, som blev indrykket i No. 33.)

Bemærkninger over Bøges Afhandling om Bondeskandens. Kjøbh. 1786. (rec. af Mandix i l. Lst. 1787. S. 217.)

Roget om Bidskaberne. ib. 1792. (l. Lst. 1792 No. 30. Krit. 1793. No. 42.)

Examen des princeps repandus dans l'Ouvrage de Mr. Payne intitulé "Les Droits de l'homme" ou la defense des Monarchies. ib. 1793. overs. paa Dansk ib. eod. (rec. af Tode i Iris II. 108-10 af Steischer i Kritik XV Hæfte No. 4. i l. Lst. 1793 No. 21 og 28. i Alln. Litt. Zeitr. 1794 No. 107.)

Rogle Dplysninger i Anledning af Recensionen over "Examen des Princeps etc." i No. 21 af de berlingiske lærde Esterr. for 1793. Kjøbh. 1794. (Kritik XV No. 5. l. Lst. 1794 No. 10. conf. Autors Ant. ibid. No. 43.)

Dymuntringer til Hollands og Falters Stifts Bondeskand paa Kongens Fødselsfest. Kjøbh. 1809.

Morsing (Anders) Sognepræst til Hertumagle i Sjælland.

Eigprædiken over Dorothe Salow. Kjøbh. 1610. 8vo.

Morsing (Christen Mortensen) paa Latin: Christiernus Martini Morsianus. Frequenterte først Nyljøbing Skole paa Mors, siden Kjøbenhavns. Var Hører ved Kjøbenhavns Skole, da han 1544 blev Baccalaureus og 1546 Magister. Rejste derpaa udenlands til Frankrig med to Søner af Claus Wilde. Blev derefter Professor pædagogicus ved Universitetet og tilsidst Dialectices. Døde 1554. (conf. Sønnes latinske Parentation over ham trykt i Wittenberg 1554.)

Joh. Sulpitii Verulani Carmen de moribus puerorum in mensa pæcipue servandis, cum carmine C. M. Morsiani Havniensis. l. I. et a. 8vo.

Morsing (Christen Therkelsen) f. paa Mors omtrent 1485. Rejste i adskillige Aar udenlands, hvor han blev Magister og Juris utriusque Baccha-

Laureus. Ved sin Hjemkomst blev han først Rector ved Metropolitankolen og siden Professor ved Universitetet, men i Anledning af de urolige Tider rejste han igjen ud til Antwerpen, Gølln og Løven, og blev Doctor Med. i Basel imellem 1523-31. Ved sin Hjemkomst fra sidste Rejse, som skete omtrent 1537, modtog han den medicinske Professur ved Universitetet, det han hjalp til med at sætte paafode igjen. 1544 blev han Academiets Vicecansler. 1557 afsagte med et Canonicat i Koeskilde. Døde 1560.

De latina constructione præcepta Joh. Murellii. Regulae Grammaticae Joh. Bugenhagii. Rudimenta Joh. Despauterii. a Christiano Thorkilli Ludimagistro Havniensi collecta recognita et castigata. Havn. 1519. 4. (conf. *Nyerups Mantissa* p. 21-27.)

Arithmetica brevis et dilucida. Coloniae 1528. Basil. 1536 et 1553. 8vo.

Dionysius de situ orbis, a Rhennio Fannio latinitate donatus, a Christierno Thorkilli Morfiano ad exemplar graecum diligentem castigatus. Antwerp. 1529. 8vo.

Ordinatio lectionum in Academia Havniensi. Havn. 1537. 8. (optrykt paa ny i *Måneters Magazin für Birchengeschichte* i B. 2tes St. (jævnf. *Nyerups Universitätsannal.* S. 4-6.)

Om Pestilents's Aarslag, Forvaring og Lægebedom beretmod. Kjøbh. 1546 og 1552. item 1619. med Fortale af J. P. Kejen. (paa Latin overs. og indf. i *Bartholins Cista medica* locul. 3. p. 21. jævnf. *Phys. oecon.* Dtbl. X B. S. 141.)

Scholia in Elementa Geometrica Joh. Vogelini, Hafniae prælecta. Havn. 1550.

Jac. Henrichmanni Syntaxis recognita, Havn.

Fortale til Henrik Smidts Lægebog, som udkom i Valms 1556. (overs. paa Latin i *Cista Medica* locul. 3. p. 45.)

3 Bartholins de scriptis Danorum tillægges ham endnu Fasciculus thematum publice propositorum. Fragmenta varia medicinae theoreticæ; og Quærela privatae infelicitatis.

Morsing (Christen) født 1704 i Hjerth i Viborg Stift, hvor hans Fader var Præst. Døde fra Dødsen 1721. Blev 1738 Præst for Landet paa Laasinge. Døde 1760.

Strifteprædiken for en Delinquentinde, der havde født Barn i Dødsmaal. Kjøbh. 1758. 8.

Morsing (Elias Olsen) lat. Elias Olai Cimber. født paa Mors i Jylland. Var Ammannens hos Løge Brahe paa Hveen.

Diarium astrologicum et meteorologicum anni 1586, et de cometa quodam rotundo omniqve cauda destituito; qvi anno proxime elapso conspiciebatur. Uraniburgi. l. a. 4to. (jævnf. *Cataloget over norske Vid. Selsk. Bibliothek* p. 183.)

Morsing (Peder Jensen) Bogtrykker i Søstø 1653-55, i Kjøbenhavn fra 1655 til 1658. Han

blev under Kjøbenhavns Besæring i Sept. 1658 dræbt ved en svensk Granat. (conf. *Læsendes Aarsbog* for 1800 pag. 41-42.)

Psalmebog, med Epistler og Evangelia, Catechismus og Bønner. Kjøbh. 1653. 8.

Strifteprøver. ibid. 1658 i Kobesformat.

Mortensen (Glaus). See: **Tønderbinder.**

Mortensen (Jens) kaldes ogsaa Jens Pilt. født i Slaane. Var Magister, og i nogen Tid Ammannens hos Arild Hvitfeld. Blev siden Rector i Herlufsholm og endelig Præst i Slangerup. Døde 1595.

Norste Kongers Krønike udsat af gammel Kæst paa Dansk. udgivet af Svirefelt. Kbh. 1594. 8. Sibbern Bibl. p. 131-32.)

Mortensen (John) født i Jylland, deponerede ved Universitetet og var ved Midten af 18de Seculum Stipendiarius Magnæanus.

Fortegnelse over Exemplarerne af Sturlunga Saga. — indført i *Ny Saml. til den danske Historie.* IV. 2det Hæfte. 44 56.

Mortensen (Laurids). See: **Scavenius** og **Bidsted.**

Mortensen (Dovel). See: **Østrup.**

Mortensen (Thøger). See: **Hvasf.**

Morville (Niels) født d. 29 Jul. 1743. Hans Fader, Henrik Morville, var Præst til Lejreby og Jordrup i Ribe Stift. Deponerede fra Hørsens 1760. 1762 blev han ansat ved den geographiske Landmaaling. 1778 Landmaalingssconducteur ved Rentekammerets Landmaalingssarchiv. Døde som Justitsraad 1812. (conf. *Worms Lericon* III. p. 539. *Litteraturtidenden* for 1812 No. 43 og for 1813 No. 10)

Underretning for Publikum, om den geographiske Landmaaling til Landkarternes Forsætning er fornøden for Fædrelandet — indf. i *patriot. Magaz.* for 1771 No. 41. med Anmærkninger af en ubekendt Forfatter.

Geometrisk og oeconomicke Jorddelings- og Jordskiftingslære. Kjøbh. 1791. 4to. (Paa Tydsk udgivet af Joh. Wilh. Christiani, begleitet med en Børrebe von Rastner. *Stöttingen* 1793. conf. *Badens Univers. Journal* 1794. p. 190-91. *Gdtt.* Anz. 1793. 1301. *Esprides Journaux* for Dec. 1791. og *Appendix to the Critical Review* Vol. IV. 547. Den danske Original er anmeldt i *Gdtt.* Anz. 1791. S. 1567.)

Tabelle foreskillende Stats- og landoconomiske Berrægninger over Sjælland, Fyen, Lolland, Slangeland, Fal-

ster og Væse. Kjøbh. 1789, et Meblanark. (anmeldt i Kritik og Antikritik 1790 No. 10)

3 Vid. Selsk. Skrifter er af ham: Exponentiellings angers almindelige Oplosning — i Ny Samling 1ste Del S. 606-40. Om at bestemme Størrelsen af det Stykke Jord, som kan være tilstrækkelig Bederlag for Tiendes Oppebørsel. *ibid.* 2den Del p. 25-48. (conf. Lurdorfsiana p. 424.) Om Prøveregning med 11 Kallet og sammes fordelagtige Anvendelse paa mathematisk Egnings specielle Oplosning. *ibid.* 184-200. (conf. l. Est. 1791 pag. 210) Geographisk og geometrisk Beregning over Siøland, dets Amter, Indhold af Skovstrækning, Søplan, Torvemosers Overflade. *ibid.* 391-407. Om Vejarteres Afmåling i 3die Del S. 386-97. Geographisk og geometrisk Beregning over Hollands og Færsters samt underliggende Værs Indhold af Skovstrækning, Søplan, Torvemoser *ic.* *ibid.* S. 462-97. Ligeledes over Fyen samt underliggende Værs Engeland, Taasinge, Værs *ic.* i 4de Bind S. 37-85. Om gamle danske Jorde- og Landgildebøgers Translation og Landgildspecies Beregning til Hartkorn. i 5te B. S. 1-17. En ny analytisk Raade at finde Differentialerne til de foranderlige Størrelser. *ibid.* S. 188-98. (Paa Lybft i Scheels und Degens fysikal. Abhandl. 1ster B. 1ste Aftheil.) Mathematisk Betragtning over den Mængde og Vægt af Levnetsmidler, som udføres til et Menneskes daglige Underholdning. *ibid.* S. 451-63. Beregning over det Tab, der forarsages Kobbereren, naar Kobberne ved Jordkistningen gives de til Jædbegning usfordelagtige Stikkeser. *ibid.* S. 615-28. Mathematisk-statistisk Beregning over Brandsej — i Selskabets Skrifter for 1800. 1ste B. 1ste Hæfte S. 205-49.) aftrykt paa ny i Lunds Landværens Magaz. 1802 i Nov. og Decemb.) Bergr. og Geometr. Beregning over Hjørring, Kalborg og Randers Amter, deres Indhold af Skovstrækning, Torvemoser o. s. v. i Skrifterne for 1807-8. 2det H. S. 65-124. Forsøg til at bestemme Forholdet imellem Skovplantes Hartkorn og Ager og Engs Hartkorn. i Skrifterne for 1809-10 1ste Hæfte. S. 129-68.

Betragtninger over den mathematisk analytiske Raadskonks besunderlige Fornødenhed og særdeles Indsigtsfulde paa at fjerne Sjælevæne — indf. i det norske Vid. Selsk. Skrifters nyeste Samling 1ste B. S. 1-14.

Besvarelse paa Indvendingerne imod Jordubstykningens Rette — indf. i Oluffens Annaler V. 307-32.

Mosfin (Hans) fød 1716 d. 16 April i Dverstad i Kalborg Stift, hvor hans Fader, Peder Mosfin, var Præst. Deponerede fra Friberichsborg 1733. Blev Catechet ved Holmens Kirke 1742. 1747 Præst ved Abel Cathrines Boder. 1751 Capellan til Nylirken i Bergen. 1757 øverste Capellan til Domkirken. 1762 Sognepræst til Korstirken. 1771 til Domkirken og Stiftsprovst. 1779 Doctor Theologiae. Døde 1793. Han havde anskaffet sig et Bogtrykkerie i Bergen for sin egen Regning. (conf. hans Autobiographie i *Solennia Academica celebrata in memoriam inaugurationis Universitatis Havniensis*. Havnæ 1779. 4to. eller i *Acta Jubilæi*. *ibid.* eod. i Folio.)

Dansk Litteraturlæxicon.

Diapp. Havn. 4to. De emphasi particularum hebraeorum 1735. De nexu virtutum per definitiones Diap. I-III. 1736-37. De majestatis styli sacra scripturae diapp. tres. 1738-39. Compendium Hermeneuticæ sacrae diapp. dum 1740. De academia coelesti. diapp. inaug. 1779.

Forklaring over 1ste og 2den Mose Bøger. Kjøbenh. 1742-54. 4to. oplagt paa ny Bergen 1772. 4.

Betragtninger over Jubelteksten 1749. Kjøbh. 1750. 4.

Korte Betragtninger over adskillige moralske Materier. *ib.* eod. Over menneskelig Lyfslighed og Lykke. Bergen 1756. Over menneskelige Villor. *ib.* 1757. — over den første Bøn i Fadervor. *ibid.* eod. — over Dyder og Laster i Almindelighed. *ibid.* 1759. alle fem i Octav.

En moralsk Cosmologie eller Verdens fornuftige Betragtning. I-V Stykke. Bergen og Kjøbh. 1757-58. 8.

Menneskenes ulige Karakterer. Bergen 1759. 8.

Forsøg til en dansk Terminologie. *ibid.* 1765. oplagt paa ny. *ibid.* 1766. (Lorfs Journ. 1ste B. 2det St. S. 233-36.)

Samling af nyttige og lærerige Historier og Samtaler. *ib.* 1766. (Lorfs Journ. 1 B. 2tes St. 224-32.)

Huspostil. 1ste Del. *ib.* 1766. 2den Del 1768. 3die Del 1769. 4to.

Huspostil eller kort Forklaring over de evangeliske Texter for Aaret 1771. *ib.* 1772. 4. Tillæg til samme. *ib.* 1773. 4.

Kort Begreb om den Lærdom de Troendes virkelige Salighed i dette Liv. *ibid.* 1772. 4.

De Troendes Salighed i dette og det tilkommende Liv, forestillet i 6 Prædiker. *ibid.* eod. 4to.

Forsøg til Verdens almindelige Historie ihensende til Deconomien og Husholdningen. *ib.* 1772. 4.

Menneskets Betragtning, inddeelt i 15 Stykker. *ibid.* eod. Verdens Betragtning efter de tre Troens Artikler. *ibid.* eod. Værs og Insekters Betragtning. *ib.* eod. alle tre i Octav.

En himmelsk Bistube: Samling af vigtige Betragtninger over adskillige Ting i Verden. I-II St. *ib.* eod. 8.

Der rette Begreb om Liden, Verden og Evigheden. *ib.* 1773. 8.

Afsentanke til højere Eftertanke, af et patriotisk Selskab i Bergen. *ibid.* 1773. (Brit. Journ. 1773 No. 50.)

Beretning om Agerdykningsmaaden i Island, Holsten og Holland. *ib.* eod. 8vo.

Guds Hælligheds Aabenbarelse i Verden i de Troendes Hjertes, forestillet i Sindbildet over de 7 Bønner i Fadervor. Bergen 1773. 8.

Betragtninger over alle Søndags-Evangelierne for hver Aaaned i Aaret. *ib.* eod. 4.

Lutheri Katechismus forklaret ved Lutheri egne Ord. *ib.* 1774. 8.

Tanker om Religionens Tilstand blandt de Christne og om Føders og Hæningers Anvendelse. *ibid.* 1775. 4.

Samlinger af nogle Sange. *ibid.* 1776. 8. Betragtninger over adskillige vigtige Ting i Verden. I-IV Hæfte. *ib.* eod. 8.

Egprædiksen over J. P. Bruun-Bergen 1772. over Eyder Joh. Smidt ib' eod'. Fru Cathrine Fleischer fødte Seelmønden. ibid. 1774. Anne Margrete Wdding fødte Frimann, ib' 1775. Benjamin Dasf Angel. ib. 1776. alle 5 i Dvart.

Bortale til O. Maderups Sprog af den hellige Skrift.

Adskillige Stykker i det oeconomicke Magazin, hvoriblandt en Afhandling om Spinderiernes Nødvendighed og Nytte i Byerne.

En Del enkelte særskilt udgivne Prædikener.

Moth (Johan) fødte 1629 d. 11 Februar i Bredstum i Landskabet Bredsted i Flensborg Provstie, hvor hans Fader, Nicolai Moth, var Præst. Studerede i Helmstad. Blev 1664 Secretair i det tydske Cancellie. Siden dansk og tydske Archivsecretair. Omfird Landdrost i Holsten. Døde 1705. (*Cimbria Litterata* I. 419.20.)

De scopo reipublicæ Polonicæ et domo Austriacæ adversus Franci Marini libellum pro Hermanno Conringio. Hamburgi. 1665. 8.

Votum veterum annorum. Havn. 1666. 4.

Staatsgeschäfte zwischen den Häusern Frankreich und Oesterreich. aus dem Französl. I. 1. 1667. 8.

Moth (Povel) fødte d. 16 Sept. 1601 i Flensborg, hvor hans Fader, Matthias Moth, som havde været Medicus hos Keiserne Rudolph og Matthias, var praktiserende Læge. Studerede Medicinen i Kønigsberg og Kjøbenhavn. Rejste 1632 fra Kjøbenhavn til Leiden, og drog siden til Engelland, Frankrig og Italien. Tog Doctorgraden i Basel 1637. Kom hjem og begyndte at praktisere 1640 i Flensborg, 1645 i Lübek, 1646 i Odense. 1651 blev Hofmedicus og siden Livmedicus og Informator hos Kronprinds Christian. Døde 1670 (*Mølleri Cimbria Litterata* I. 420.21.)

Disp. inaug. de pleuritide legitima. Basil: 1637. 4.

Casus chirurgicus perforati thoracis fidelitor descriptione. Havn. 1656. 1658 og 1661. 4to.

Historia rarissima mulieris hydropicæ — indført i *Acta Med. Havn.* Tom. I pag. 17.24.

Et *Dispensatorium Havniense* som udkom 1658 4to, har han arbejdet paa 7ma. Hans Correspondence med Worm, see *Wormit Epistolæ* p. 583.89.

Mourier (Charles Adolph Dionys) fødte paa Macao d. 10 Dec. 1776. Hans Fader, Ferdinand Mourier, først Capitain ved det fjerde Regiment, siden i nogle Aar Supercargue i det assatiske Compagnies Tjeneste, er Broder til den nedennævnte Frederik Moises Mourier. Blev Student 1784. 1801 blev Eier af Herregaarden Hindems i Sjn og Justitsraad.

Betragtninger over det engelske Tægerbrugs Anvendelighed i Danmark. Odense 1803. (I. Lst. 1804 No. 7.)

Chateaubriand om Buonaparte, Bourbonnerne ic. overs. ibid. 1814.

Anvisning til Træplantning og Stoves Anlæg paa en Bondegaardens Løb — i Landhusholdn. Selsk. Skrift. Ny Saml. I. 73.128. (rec. i Oluffens Annal. X. 101.6.) Plan til en stor Gaards Drift uden Hoverte — ibid. II. 53.96. (Enhver af disse Afhandlinger belønnes med Landhusholdningssekskabets 2den Guldmønt.)

Mourier (Ferdinand Louis) Sønsøn af den nedennævnte Jean Ferdinand Mouriers Broder; f. d. 12 Nov. 1754 i Genf. Blev indviet som Præst i Zürich 1780. 1786 Præst ved den franske reformerte Menighed i Kjøbenhavn. 1ste Præst 1794. 1815 fik Prædicat af Professor og 1817 Rang med Kjøbenhavns Provst.

Discours religieux et quelques autres pieces relatives aux circonstances ou ils ont prononcés et a l'histoire de l'eglise reformée de Copenhague. Lausanne 1790. (I. Lst. 1791 No. 19. Kritik 1791 No. 44.)

Considerations d'un interet majeur pour l'eglise reformée de Copenhague. Copenh. 1791. (I. Lst. 1793 No. 18.)

Idées sur le vrai sens de la formule du Bâteme. ibid. 1796.

Preambule des reglemens proposés pour l'eglise reformée françoise. ibid. 1808.

Eloge funebre de Fred. de Coninc. Copenh. 1811.

Synopsis eorum, quæ continentur in opere gallice scripto dein forsan evulgando: Totus Christianismus ad tria, quæ dividi nequeant, principia revocatus. Hafn. 1814. (Paa Dansk indf. i *Møllers Theol. Bibliothek* IV. 63.77. conf. I. Lst. 1797 No. 46.)

J Saksefs Magazin er af ham: Den catholske Kirkes Tilstand i de danske Stater, især i Kjøbenhavn, siden Reformationen — i 3die B. S. 1. 24. Om Udsørlsen af den reformerte Cultus i Helsingør. ibid. S. 24.37. conf. pag. 341 og 420.

J Minerva: Liturgies baptismales, med dansk Oversættelse, i 1799. I. 231.560. Hans Confirmationsliturgie. ibid. III. 71 o. f. Om den ny franske Kalender 1801. III. 300 o. f. Betragtninger over Sneen, en Tale. 1804. I. 237 o. f. Indbydelse til Forelæsninger over fransk Sprog og Litteratur. ibid. II. 212 o. f. Historiske Notitser om Jean Henri Huguetan siden Greve af Guldensken. ibid. IV. 210 o. f. Om det forehavende 1801 at fæste Genf sin Selvstændighed, ibid. 208 o. f. Om J. P. Desmercières 1805. I. 288 o. f. At Calvin fortjener et Minde. ibid. III. 162 o. f. Necrologie over Carl Henrik Mourier. Minerva 1816 Jan. 80.83. Efterretninger og Anekdoter om Dronning Charlotta Amalia, i Aarg. 1816 i Maanederne Februar, April, Juni, Juli og August. (tilføjede særskilt aftrykt.) J. Monods Biographie i 1817. Nov. S. 77.88.

J Iris og Lebe: Biographier af Grev Guldensken, Desmercières, Bretonville og Iselin, indførte i Aarg. 1807 1ste og 3die Dvartal, med Korte og Tillæg der

fl. *ibid.* 4de Quartal pag. 96. 194-209. 229-84. Om Catechumenens Confirmation. *ibid.* IV. 80-93. Sophie Renée Razar de la Garbes Minde. *ibid.* IV. 97-122. Rigtige Begreb om Theologie og Religion. *ibid.* S. 122-136. Efterretninger om Huset Altenborg. 1808. L. 66-78. Historisk Fortælling over E. Spengler. *ibid.* 148-92. (ogsaa særskilt aftrykt.) Sophie Alexiewna, Regentinde i Rusland. *ib.* III. 177-212. Om Stephen Salomon Reybaz — 1818. 179-86. Biographiske Efterretninger om Averbil. 1809. II. 342-57. Henrik Vildt's Biographie. *ibid.* III. 158-78. Særligt Minde. 1810. III. 19-69. 129-35. (Alle disse saavel som de i Minerva og Salsens Magazin indførte Afhandlinger ere forbandte efter Forfatterens haandkrævede skæffe Originaler.)

Mourier (Friderik Moises) f. d. 4 Nov. 1728. Hans Fader var den nednævnte Johan Ferdinand Mourier. Han studerede i Genf og Lausanne. Blev 1754 efter sin Fader Præst ved den franske reformerte Menighed i Kjøbenhavn. Døde 1786.

Sermon sur la guerre presente. Copenh. 1757. 8vo.

Oraison funebre de Frideric V. Copenh. 1766. 4to. overs. paa Dansk af Jacobi. *ib.* eod. 4to.

Sermons sur divers textes. *ibid.* 1776. 8vo.

Niebuhrs Rejse paa Frankr. oversat og forkortet. Bern 1780. 2 Tomer i Octav.

Oraison funebre de la Princesse Charlotte Amalie. Copenhague 1782. 4to.

Catechisme. *ibid.* 1784.

Recueil de traits memorables etc. par O. Mallng. traduit de Danois. *ibid.* 1794. (anmeldt af Tode i J. A. 1794. I. 92.)

Mourier (Friderich Guillaume Henri) Søn af Næstforrige; født i Kjøbenhavn d. 16 Febr. 1766. Efterat have staaet 4 Aar som Regiments-Cadet ved norske Livregiment Curassereer, ansattes han som Sec. Lieutenant ved Bornholmske Infanterie-Regiment 1783. Siden indgaaet i det kongl. Artilleriecorp 1789 som Secondlieutenant. Er nu Oberstlieutenant i Corpsen og Forstander for det kongl. Artilleriecadet-Institut. 1809 Ridder af Dannebrog.

Begyndelsesgrunde til den højere Geometrie eller Afhandling om Keglesnittene, af S. J. Knebø. forbandet. Kjøbh. 1799.

A. Menus militaire Undersøgelser, oversat af Frankr. *ibid.* 1806.

Reichs Feltfortification. oversat, forkortet og for en Del forandret. *ibid.* 1813.

Vegs Forelæsninger over Mathematiquen. overs. og forkortet. I-II Del. *ib.* 1814.

Mourier (Jean Ferdinand) f. 1692 i Rolsle i Schweiz, hvor hans Fader havde Ejenomme. Blev 1717 ordineret til Præst i Lausanne. 1721 Præst ved fransk-reformert Kirke i Kjøbenhavn. D. 1754.

Reponse au plaidoyer de la Spectatrice Danoise en faveur de Francmaçons, par Philothee. Copenhague 1748.

Mule (Erik) født i April 1669 i Odense, hvor hans Fader, Mogens Mule, levede af sine Midler. Blev Student 1686. 1691 Præceptor og 1694 Sorector ved Skolen i Odense. 1711 Prof. græcos Lingvæ ved Gymnasium. Døde 1751. (Blochs fynske Gesl. I. 507.)

Subekstale 1736. Skullevis indført i de lærde Efterretn. 1755 No. 28 et seqv.

Mule (Hans) Den Næstforriges Fætter; født 1605 d. 8 Martii i Odense, hvor hans Fader, Jørgen Mule, var Borgemeester Deponerede 1624. Rejste udenlands, først med Erik Rosenkrants, derefter paa med to Lindenover, og endelig med Caj Lykke. Efter 15 Aars Udenlandsrejse kom hjem 1645. 1654 blev Deconomus ved Communitetet. 1660 Assessor i Commercecollegiet. Døde 1669. Etjæntede sit Bibliothek til Akademiet.

Numismata Danorum et vicinarum gentium. edid. Thom. Bartholin. Havn. 1670. folio et 4to. (Tit denne Designation foresandt man efter Mule isse Udskrift, samt en Fortælling, hvilket Alt Bartholin redigerede.)

Mule (Hans) født 1621 d. 8 Febr. i Odense. Hans Fader var Claus Mule til Risdal Gaard. Deponerede 1638. Rejste udenlands. 1652 blev Conrector i Odense. 1653 Magister og Præst til Vejlsby i Fyn. 1660 Præst i Nyborg. 1670 Provst i Vinby Herred. Døde 1692. (Blochs fynske Gesl. I. B. pag. 479.)

Eigpræbiken over Mette Claus Dotter. Kjøbh. 1670. 4to. over Elisabeth Schæffer. *ib.* 1693. fol.

Mule (Hans) født i Broby i Fyn, hvor hans Fader, Michel Hansen, som var gift med en Mule, Søster til Mag. Hans Mule i Nyborg, var Præst. Rejste som Student udenlands. 1676 tog Licentiatgraden i Medicinen ved Kjøbenh. Universitet. 1677 blev Prof. Medicinæ. Døde 1712.

Disp. inaug. de apoplexia. Havn. 1676. 4.

Mule (Jens) f. 1564 d. 15 Sept. i Odense. Dep. 1586 Rejste udenlands og tog 1593 Doctorgraden i Medicinen i Basel. Rejste med Hertug Hans til Moskva. Var siden praktiserende Læge i Odense, hvor han døde 1633.

Brevis historia febrilis. Baklom. 1598. 4to.

Mule (Johannes) f. 1714 i Nørrebro i Fyn, hvor hans Fader, Michel Mule, var Præst. Dep. 1733. Succederede sin Fader 1743. Døde 1787.

Disp. de Zacharia Barachias filio. Havn. 1738. 4to.
De sicu arefacta. ibid. 1739. 4to.

Han har oversat D. S. Bohnsteds Erstedbrev imod Fortrolselse. Kjøbh. 1741. Ejusd. Afhandling om Selvsornagtelse. ibid. 1755. D. J. Köppen Om det er nødvendigt at præbete om Jesu Kyldestgjorelse. Odense 1784. (Oversens litt. Progress. III. 241-56.) Han har have havt nogen Andel i den af P. Kraft 1742 udgivne Overtættelse af den engelske Spectator.

Mule (Ulrich Christian) Søn af Ræstfor-
rige; f. i Nørrebroj b. 5 April 1775. Dep. fra
Odense 1793. 1806 blev Adjunct ved Skolen i Fei-
berits. 1811 ved Skolen i Nyborg.

Stilbring af Hovedbegivenhederne i Historien, en Læ-
sebog for Ungdommen. I-III Del. Odense 1807-12. (Lær-
de Est. 1808 No. 39. 1810 No. 20.)

Mumme (Gerhard) Præst til Hovne og
Dinge Men'gheder i Fosens Fogderie i Norge. Dø-
de 1691.

Eigprædiken over Susanne Christoffers Datter Løn-
der. Kjøbh. 1687. 4to.

Mumme (Christoffer) Søn af Ræstfor-
rige, født 1676 i Vedsø Præstegaard. Deponerede
fra Trondbjem 1692. Blev Collega ved Skolen i
Ehisted; siden i Aalborg. 1701 Præst til Aasted og
Stierum i Aalborg Stift. 1706 Magister. 1735
Biskop i Aalborg. Døde 1737. (Hans Dispo-
sition angaaende See Minerva 1794. IV. 65.)

Catechismi Forklaring. Kjøbh. 1721. 1734 og 1737. 8.

Mummen (Jacob) f. d. 13 August 1737 i
Hamburg. Tog den medicinske Doctorgrad i Leip-
zig 1766. Opholdt sig fra 1784 til 1789 i Kjøben-
havn som Huslæge hos Grev Wernstorff. Blev 1789
Physicus i Hertskabet Pinneberg og Grevskabet Ran-
sau. (conf. Rordes.)

Gedanken über die Lust und ihren Einfluss auf Wach-
sthum und Erhaltung organischer und belebter Körper.
Hamburg 1787. (Allg. Deutsche Bibl. Anh. zu 53 86ster
B. 2te Abtheil. S. 652. Todes Annalen 6tes Heft.
S. 68.)

Tagebuch einer Reise nach dem nördlichen Theil von
Norwegen im Sommer 1788. Ein Manuscript für
Freunde. Hamburg u. Kiel. 1789. (I. Est. 1790 No. 49.
Allg. D. Bibl. 86 B. S. 209. Allg. L. 3. 1790 I. No. 2.)

Muncheberg (Friderich Carl) født 1723
d. 29 Jul. i Gurra i Litzjoh Sogn i Sieland. Hans
Fader var Skovrider. Deponerede fra Friderichs-
borg 1740. Blev 1749 Doctor Juris. Siden
Birkedommer ved det Standerborgske Rytterdistricts
Birketing og tillige Dyfoged i Standerborg. 1801
entlediget.

De origine actionis de pauperio ex ipsis penentia-
bus juris naturæ deducenda. Disp. I-II. Havn. 1745-46.

4to. Disp. de Henrici IV, Galliarum regis, publica ab
excommunicatione Pontificis Sixti V per Clementem
VIII facta abolutione omnibus regibus et principibus
ignominiosa. ib. 1747. 4. Disp. de Rege Romanorum.
ib. 1748. 4. De unione calmarionensi intet tria hæc reg-
na 1397 inita, Disp. inaug. ibid. 1749. 4. (rec. i Kjø-
benhavnste lærde Est. 1749 No. 15. og af Dalin i de
Stockholmske lærde Tidningar for 1749 No. 37. hvilken
Recension tillige er indført i Dalins Bitterhedsarbejdet
andra Bandet, VI. pag. 135-47.)

Munk. See under Munk.

Mundelstrup (Sens Nielsen) født 1657
d. 4 April i Mundelstrup i Aarhus Stift. Blev
1685 Conrector i Aarhus. 1686 Magister. 1692
Rector sammesteds. Døde 1701.

Diapp. Havn. 4to. De Syncategorematis 1679.
Prooemium Logicæ artificialis 1680. Prædicabilia the-
tice proposita eod. a. Prædicabilia Aristotelica 1682.
De Theologia Gentilium puriori. eod. a. De pomis
sodomiticis 1683. Specimen Gentilismi etiamnum su-
perstitis. 1684.

Collegium logicum. Francof. et Hanovis. 1686. 8.

Dgsaa tillegges ham: Exercitationes tres in Virgi-
lium — dum in Perlium, i Thura's Idea Histor. Lit.
pag. 76.

Mundt (Povel).

Et Brev om den Forligelse imellem Keiseren og
de 7 Guefverter til Regensborg om Udrøkning imod
Tyren. Kjøbh. 1596. 4.

Munk (Anders Nielsen) Præst til Højberg
og Eibborg i Aarhus St. i Jylland.

Fire aandelige Biser. Kjøbh. 1627. 8.

Munk (Christen Lauridsen).

En Psalm paa Kong Christian IVdes Ravn. Coro
1644. 8.

Munk (Hans) født d. 20 Jul 1770 i Kjø-
benhavn, hvor hans Fader, Justitsraad Munk, var
Secretair og Revisor i Generalpostamtet Depon-
erede 1787 fra Kjøbenhavns Skole. 1793 blev Doc-
tor Medicinæ. 1794 Medicus i Kjøben. 1799
Physicus i Stavanger Amt. 1802 i Huskeruds
Amt, og 1806 i Smaalehnene. 1815 Ridder af
Basaordenen.

Specimen inaug. de restringendo simplicium nume-
ro. Hafn. 1793. 8. (rec. i Gartensteils medicin. Zeit.
1795. II. Beylage zu No. 41.)

Love for Medicinalvæsenet, eller Forordninger, Placa-
ter, Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve, som ved-
komme Medici, Chirurgi, Apothekere og Jordemødre i
Danmark og Norge. Kjøbh. 1804. 8.

Rådrikt wie sich die "Kadefuge" in dem Krankenhan-
se zu Stavanger im Jahr 1799 gezeigt, und wie sie be-

handelt worden — i *Todes medicin. Journ. Vter B. 1stes Hest. p. 62-83.* Om Norges Radeslyge — indf. i *Swenske Verensk. Academ. Handlingar for 1815. S. 23.*

Munk (Jens) født d. 3 Junii 1579 paa Varsbo i Nedens Lehn i Norge. Hans Fader, Escapitain Erik Nielsen Munk, var bleven adlet 1580. Gjorde fra sin Ungdom af lange Srejser, og var 1609-10 i Nova Zembla. 1615 og 16 besøgte han de nordlandste, islandste og færøiske Farvande. 1619 blev han af Christ. IV sendt med 2 Skibe for at opsoge Vej igjennem Subsons Bugt til Ostindien. Kom tilbage med usorattet Sag efterat have udfaaet mange Besværligheder. Vilde nogle Aar efter igjen have paataget sig Opdagelsesrejse i samme Farvande, men just som Rejsen skulde gaae for sig, døde han 1628. (conf. *Worm II. p. 94. Solbergs Danmarks Hist. II. p. 665. Rothes brave danske Mandes Eftermæle II. 525-54.*)

Navigatio septentrionalis o: Beskrivelse om Sejlads og Rejse paa den nordvestiske Passage, som nu kaldes Nova Dania, igjennem Iretum Christiani at opsøge. Kjøbh. 1624. 4to. udgivet igjen med Tilføj af hans Levnet. ibid. 1723. 8. (Paa Tydsk er denne Rejsebeskrivelse afkommen i Frankfurt 1650. 4to. paa Hollandsk i Amsterdam. L. a. 4to.)

Munk (Jens Jensen) Deponerede fra Eosrs 1657. 1666 blev Præst for Hagested og Sieslinge i Sieland. Døde 1676.

En enig Enkes Sorge og Træstænd, forfattet til Fru Anna Cathrine Müller Doct. Casp. Bartholins. Kjøbh. 1673. 8.

Beretning om Else Christophers Datters D. Thomas Bartholins Husfrues Død. ib. 1675. 4.

Munk (Jens Pedersen) en Søn af Peder Munk, Sognepræst ved den ny Kirke udenfor Kjøbenhavn. Blev 1684 Præst ved St. Peders Menighed i Slagelse. Døde 1696.

Eigprædiken over Fru Karen Juul Kjøbh. 1690. 4to. over Hans Lindenov, som med sin Frue Deliana Løjov s. f. o. drukede 1690. Ovenfor 1693. 4to. over Magnus Løjov. ibid. eod. 4to.

Munk (Johan Storm) [Skriver sit Navn Munk] f. 31 August 1778 paa Waage Præstegaard i Guldbrandebalen, hvor hans Fader, Peter Munk, da var Præst. Hans Moder var en Søster til Digteren Edoard Storm. Depon. 1796. Efterat have taget Attestats conditionerede han hos Amtmand Baron Herman Levenfjold, indtil han 1805 af Kammerherre og Amtmand Marcus Sjøe Rosenkrants blev kaldet til residierende Capellan til Skieberg Menighed i Aggershus Stift. 1808 blev Feltpræst. Efter Freden var han i nogen Tid Læse

ved Institutet Christians Minde i Frederichshald. 1813 blev Sognepræst for Sande Præstegjæld i Jarlsberg Provsti. 1817 Præst til Aggershus Slot og Sognepræst til Ager.

Denons Rejse i Egypten under Bonapartes Felttog, oversat af Franz. Kjøbenh. 1804. 8vo. (I. Et. 1805 No. 37.)

Forsøg til en metrisk Overfattelse af Virgils Æneide. 2den Sang. ibid. eod. 8vo. (Literaturtid. 1813. No. 34 og 35.)

Norges Farvel til Prints Christian August, Overriges Kronprints. Christiania 1810. Mindetale over Christian August. ibid. eod. Genlyd af Sveas Sorg over Nordens store Tab. ib. eod. Biskop Rosenfeldts Eigprædiken over Carl August. overs. af Odensk. ibid. eod. alle 4 i Octav.

Skillers Don Carlos overs. Christiania 1813.

Fjeldblomster. ibid. eod. (Literaturtid. 1813 No. 20.)

Nordens Forening. ibid. 1814. (conf. Christiania Intelligensjedler 1815 No. 8.)

Saga, et Hjerdingaarskrift. I-IV Hæfte. ibid. 1816. (I Anledning heraf Frev Bonnevie Rogle. Kjøbenh. 1817. 8vo. i Anledning af Tidsskriftet Saga. conf. det norske Nationalblad 1817. 9de Hæfte. No. 53-56.)

At ham er Krigsang i Borgervennen 1801 No. 15. Harpspillerstuen — i Minerva 1803. II 334. Overfattelse af Horats's Dde 2den Bogs 10de og 16de Dde. ibid. 1804. IV. 33. Til Kongen, da han gav Norge et Universitet — i Tidsskriftet 1811. S. 245-48. 271-75. Han tog Del i Tidsskriftet Tiden, som Mulsberg udgav 1808. Eigefaa har han leveret Bidrag til Schwachs Aarsaarsgaver Aar for 1815 og 1816.

Munk (Kirstine) født d. 6te Julii 1598. Hendes Fader var Ludvig Munk til Nørlund. 1615 blev hun gift med Kong Christian IV, vist til hans venstre Haand, og fik Titel af Grevinde til Slesvig og Holsten. Døde 1655. (conf. Solbergs Danmarks Historie. Schönau S. 1022-98.)

Kaadens Ders aandelige Sammer. Kjøbh. 1648 og 1704. 8.

Munk (Peder).

Eigprædiken over Johanne Margrethe Binding. Kbh. 1675. 4to.

Munk (Pors) Ejer af Herregaarden Døben i Bendslyssel.

• Sommebog for Bønder. Kjøbenhavn 1786.

Munkgaard (Povel).

Observationes philologicæ. Hafnia 1672. 4to. (rec. i Bartholins Acta Med. Vol. II. p. 367.)

Munthe (Caspar Friderich) født i Rombalen i Trondhjems Stift 1704 d. 31 Oct. Hans Fader, Ludvig Iversen Munthe, var Soldat paa

Molbe. Deponerede 1723 fra Trondhjem. 1731 blev Hører ved Kjøbenhavns Skole. 1735 Magister. 1736 Corrector og 1740 Vicerector ved bemeldte Skole. 1748 Professor græcæ lingvæ ved Universitetet. 1759 qvitterede han Skoleembedet. Døde som Justitsraad 1763.

Diapp. Havn. 4to. Observationes in Nov. Testam. ex Herodoto. 1732. Observ. in Nov. Test. ex Diodoro Siculo Diap. I-IV. 1741:47. Historia græcæ lingvæ Diap. I-III. 1748:61. Observat. ad Heliodi *apra* Dial. I-II. 1757:60.

Critica sacra Novi Testamenti cum prolegomenis. Disput. ibid. 1762. 8vo.

Græff Grammatik. Kjøbh. 1744 og 2ftere. 8vo. (conf. l. Sfr. 1767 No. 10 og 24.)

Curfus vitæ Holsteinianæ seu Programma funebre in exitum Joh. Ludovici Comitis de Holstein. 1763. folio.

Hans ovenanførte Disputater Observationes in Nov. Test. ex Diodoro Siculo udtom samlede og forøgede, med Tractattitel. Lipf. 1755. (rec. i *Acta Erud.* 1756, pag. 613:20.)

Munthe (Christopher) Hans Fader var Biskop Ludvig Munthe i Bergen. Han blev 1638 Corrector ved Kjøbenhavns Skole. 1639 Provst paa Klosteret og Professor Poeseos. 1643 Professor Philosophiæ ved Gymnasiet i Lund. Døde 1644. i

Apospasmatum philosphicorum fasciculus triplicatus. Disp. Havnia s. a. 4to. *Παραβολαι* Chrestomathia poetica. Disp. ibid. 1640. 4to.

Coenaculum Solenium Phænomenorum seu Singula Arati Solenlis Phænomena, prælectione in regio Mularum Havnienlium coenobio exponenda. græce, Havn. 1641. 8vo.

Επιτομογραφος hierarchia physica. ibid. 1643. 8vo.

Munthe (Eiler Christopher Raasbøll) født 1759 i Vestfold Præstegaard i Trondhjems Stift, hvor hans Fader var Præst. Dep. 1776. Var først Pageinformatør. 1797 blev Lærer ved Skoleholderseminariet paa Blaagaard. 1798 Overlærer ved Metropolitan-skolen, først i Historie og Geographie, siden i det latinske og hebraiske Sprog. 1809 Rector ved den latinske Skole i Nyborg. D. 1814. (conf. Dagen for 1814 No. 69.)

Fædernelandets Geographie for de første Begyndere. Kjøbh. 1801.

Almindelig Geographie for de første Begyndere i de lærde Skoler og for Børn i Borger-skolerne. ibid. 1803. (l. Sfr. 1803 No. 26:27.)

De mærkvardigste Personers Levnetsbeskrivelse og de vigtigste Tilbragelser gjennem alle Tidsalder. ibid. 1804.

De proverbia: quom Jupiter odit, pedagogum facit. Præluca publici examinis in schola Havnianli. Havniam

1805. (l. Sfr. 1806 No. 49. *Engelstofts* Annual. l. 178:82.)

De vigtigste indtænkelige Tilbragelser og de mærkeligste Personers Levnetsbeskrivelser fra de ældre Tider til vore Dage. ibid. 1806. 2den Del 1816. Paa Tydsk oversatte af S. C. Wolf. Altdna 1810. (rec. i l. Sfr. No. 21 og 23.)

Ser Bøger af Virgils Æneide. overs. Kjøbh. 1812. (*Litteraturtid.* 1813 No. 34:35.)

Han har til Minerva leveret: Oversættelse af Badens Tale over Stampe 1790. IV. 157. Oversættelse af Ciceros første Tale mod Catilina. 1793. IV. 167. Oversættelse af Thucydids, Lucretis og Ovid om Pesten. 1794. III. 59. Mosis, Eycurgs og Solons Biographier 1795. III. 59. 3 Tilskueren 1805 No. 15 Badens Minde. En Tale paa Kongens Fødselsdag. Odense 1811. 8vo. (anmeldt i *Engelstofts* Annual. 1811. l. 115:23.)

Munthe (Eiler Christopher Raasbøll) født i Norge, og Sødfærdsbarn til den Næstforrige. Han døde som Kammeraad 1813, og var da Bogsolholder, Revisor, og Chef i de danske Kjøbstæders Brandforsikringscontoir under Deconomie- og Commercecollegiet.

(G. S. Seinsø's) Madam Sigbrit og hendes dejlige Datter. overs. l-II Del. Kjøbenhavn 1793. (l. Sfr. 1793 No. 49.)

Munthe (Jacob Lund) ældre Broder til ovenanførte Rector E. C. R. Munthe, f. 1749. Dep. fra Trondhjem 1771. Blev 1778 Catechet paa Rysien Guinea, hvor han dog ikke kom hen, da han 1779 blev Præst ved Abel Cathrines og det almindelige Hospital i Kjøbenhavn. 1783 Capellan ved Hofmens Kirke sammesteds. 1786 Præst til Allensager i Aggershus St. Døde 1808.

Ser Prædikener. Kjøbh. 1779.

Affædsprædiken for Holmens Menighed. ibid. 1796.

Munthe (Ludvig) f. 1593 d. August i Lissjø i Sjælland, hvor hans Fader, Hans Munthe, var Præst. Dep. 1612. Rejste udenlands med Dato Lindenovs Søner. 1619 blev Magister og siden Præst i Borreby i Slaane. 1634 Hofprædikant. 1636 Biskop i Bergen. Døde 1649. (Zwerg. S. 564:66)

Anvisning til Bønnen for Indbyggerne i Bergens Stift. Kjøbh. 1640. 8.

Sandsfærdig Beretning om nogle salsomme og underlige Fæleler i Bergens Stift. ib. 1641. 8.

Subs Ordts første Alphabet eller den kristelige Kærdoms Hovedstykker i Spørgsmaal forfattede. ibid. 1644. 8.

Muscæus (Anthon) født i Odense den 6te Dec. 1665. Deponerede 1686. Blev 1700 Magister og Præst for Rold og Webbestrup Menigheder i Viborg Stift. Døde 1713.

Zvende ny gubelige Morgen- og Aftenfange paa den Melodie: Med Tryk saa sagtelig o. f. v. Kjøbh. 1691. 8.

Disf. de manna Israelitarum. ib. 1695. 4.

Christian Soffmøtzens Lære- og Berjæ-Gatechismus. overs. ib. 1697. 8.

Den forfæste Jesus: Forklaring i Spørgsmaal og Sjenfvar over Christi Lidelse. ibid. eod. 8vo.

Muscus (Carl) f. d. 4 Sept. 1690 i Ny-
skad i Nedre-Ungarn, hvor hans Fader var lutherisk-
evangelisk Præst. Studerede Pharmaceutik i sin Fæ-
deby og derpaa Medicin i Wien, Jena, Halle og paa
flere Academier. Kom til Kjøbenhavn og tog Doc-
torgrad 1716. Blev Provincialmedicus i Syen og
Langeland. Døde 1754.

De ungribus monstris et cornuum productione in
puella cornigera Lalandiæ. Havn. 1716. 4to.

Mutte (Matthæus) En græsk Archidiaco-
nus fra Eppern, som 1638 opholdt sig i Kjøben-
havn og siden blev Translateur i Gottorp. (conf.
Jøcher III. 785.)

1794 utrumvis. Havn. 1638. 12mo.

Muus (Christen) f. d. 26 Oct. 1656 i Chris-
tiania, hvor hans Fader, Søren Lauridsen Muus,
var Kjøbmand. Depon. 1675. 1677 blev Magi-
ster. Var først Sognepræst i Urskog, saa i Næs paa
Folloug. 1694 Sognepræst og Stiftsprovst i Chris-
tiania. 1701 Bisop i Ribe. 1712 i Syen. D.
1717. (See Blochs syenske Gejstlighed I. 182-
206. Danke Digtekonsts Sist. IV. 72.)

Den norske Løve: Bers til Ulrich Frederich Oylens-
løve i Anledning af Krigen i Karene 1675-79. trykt i
Frederichshald 1683. 4to og optrykt paa ny i Wielands
Bersefamling 11te B. S. 563-79. Om de Longobarders
Udgang af Danmark. ubi en Ulyskning til Kong Frid.
IV, da han som Kronprints 1693 var tilbagelommen fra
sin udenlandsrejse, trykt i Kjøbh. i Dvart. og optrykt
paa ny hos Wielandt i 11te B. S. 494-517. Seters
og Benders Erreminde. ibid. 1709. i Folio, og flere
bestige Lejlighedsvers.

Muus (Hans) f. d. 26 Junii 1758 i Kjø-
benhavn, hvor hans Fader, Kage Muus, var Kjøb-
mand og siden Tolder. Blev inscriberet som Stu-
dent ved Universitetet 1780. Blev 1779 Volontair
i Generaltoldkammeret og avancerede i dette Collegium
indtil at blive 1787 Rentekriver. 1797 blev Told-
inspecteur i Kjøbenhavn. Var Prædicat af Ju-
stitsraad.

Om Bl og Blibrygning samt om Bryggerlaugene i Kjø-
benhavn. udgivet i Forening med N. Nyerup. Kbh. 1802.
(conf. Iris og Sebe 1802. III. 47.)

Muus (Jacob) født 1691 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var den nedennævnte Niels Ja-

cobsen Muus. Deponerede 1708. 1713 blev De-
canus paa Communitetet. 1716 Magister og samme
Aar Præst til Stenløse i Sieland. Døde 1783.
(Hans Autobiographie i Gjesfings Indbeller. II
D. 1ste B. S. 287-309)

De caducæo Mercurii Dispp. quatuor. Havn. 1715.
16. 4to.

Ligprædiken over Kong Christian VI. ibid. 1747. 4to.
Provstemodeprædiken — indført i Herslebs *Sermones ad
Clerum* 6te Samling. Alos semilocularis eller Embeds-
Lubelprediken. Kjøbh. 1768.

Ruinus illustræ Lisbonæ: eller Tanker og Betragt-
ninger over Lissabons Undergang. ibid. 1756. 8. (conf.
Subms Levnet p. 234)

Et Bers til Kongens Fødselsdag 1777 — indført i
Paqvæbbaaden 1777 No. 3.

Formula copulationis in gratiam Dni Laurentii Hel-
bech et amalis Elise Elisabethæ Rebecæ Muus habi-
ta die 31io Junii 1778 a Jacobo Muus anno ætatis 87mo.
Halm. I. a. 8vo. (conf. I. Lst. 1781 p. 789.)

Muus (Laurids) Broder til foranførte Ju-
stitsraad Hans Muus; f. i Kjøbenhavn 1745 d. 1ste
Februar. Dep. 1762. Blev først Canter paa
Balls. 1771 Præst for Haudrup og Kirke. Stjens-
ved Menigheder i Sieland. Døde 1774.

Karlagen til de høje Kornpriser og Raad berimod —
et Priskrift i Landhuusholdningselskabet's Skrifters
1ste Del p. 97-146.

Om de danske Kjøbstaders Dydskost — ligeledes et
Priskrift trykt sammesteds pag. 394-454.

Han havde nogen Del i den Oversættelse af Unzers
Læge, som Doct. Jriborg udgav.

Muus (Ludvig Frederik) Søn af Næstfor-
rige, f. i Haudrup d. 15 Julii 1772. Dep. 1790.
Blev Lærer ved Landcabetacademiet i Kjøbenhavn, og
har Krigsasseffors Karakter.

Loalbs Bestebning i Krigen, angaaende især den lille
Krig. overs. I-II Del. Kjøbh. 1810-II. 8vo.

Muus (Niels Jacobsen) reviderende Capel-
lan i Kjøbenhavn d. 15 Julii 1724.

Jesu Ravns rette Brug. Kjøbh. 1686. og Duen i Klip-
pens Riv, ib. 1705. 12mo.

Rogle smaa Tankerim. ib. 1705. 1780, og oftere.

Mugind (Frands) En Præsteføn fra Jyl-
land. Deponerede fra Odense Skole 1727. Blev,
formedelst nogle imod Professor og daværende Rector
Magnificus Detharding, ved Opposition mod dennes
Disputats de podagra (istte den de hæmorrhagia
som det hedder her foran p. 137.) brugte uanstændige
Udtryk, 1734 fra Universitetet retogret. Opholdt
sig siden nogetid i Leiden og Paris. Rejste 1736
med Prof. P. von Haven til Petersburg, hvor han

blev antaget til *Adjunctus Chemicæ* ved *Academiet*. Gik fra *Rusland* til *Italien*, hvor han ernærede sig med medicinsk *Praxis*. Antog den romerkatholske Religion, og kom til *Wien*, hvor han blev kejserlig Hofraad og levede i *Ure* og *Anselse*. *Jacquin* kaldte en *Plante* efter ham *Myginda*. Han meddelte *Schrader* mange *Bidrag* til hans *Verk* om *Græsarterne*. (conf. *Histor. Portefeuille* 1786. I. 684. *Kiegels Chr. Histor. Bilag* LIII. *Badens Jour.* nal 1797 S. 151-53.)

Diapp. Havn. 4to. *De morituro pro justo et bono.* 1731. *Theses philosophicæ.* 1731. *Catena ratiocinandi nova ratione explicata et juncta.* 1733.

Mygind (Niels) født 1736 d. 13 Julii i *Drøstlette* i *Fyen*, hvor hans *Fader*, *Jørgen Mygind*, var *Præst*. Deponerede 1755. 1770 blev *abjungeret* *Præst* til *Stepping* og *Frørup* i *Faderslev* *Pronstie*.

Bibelfaberne paa *Solgatha*. overs. *Kjøbh.* 1764. 8 *Efter* denne *Oversættelse* igjen oversat paa *Islandsk* af *Nomund Egnarsen*. ib. 1768. 8.

Mylius (Christen Andersen) Studerede 1648 i *København*. Er den samme som foran S. 16. *haves* anført under Navnet *Andersen*. *Minonnet Mylius* staaer *udtrykkelig* paa *Titelbladet* af hans

Eufobie prædeambulans. (Eigesom dette *Skript* paa 16 kaldes *Eufobie prædeambulans* for *prodeamb*, saaledes staaer *saamefters* *Cancellarius regii* for *Cancellarius regie*, og *throni* for *threnos*.)

Mylius (Johan Jacob) Søn af *Næstfotsgænde*. Født d. 6 April 1727. 1769 blev *Herrede-foged* og *Skriver* i *Ravnebjerg Herred* i *Fyen*. Blev 1785 tillige *Vicelandssdommer* i *Fyen* og *Langeland*. Døde 1803.

Diapp. Havn. 4to. *De admiralitate ad Legis Lib.* IV. 7. 1749. *De jure littoris obtenti ad Legis Lib.* IV. 4. 1750. *De defensione sui* 1751. *De origine feudorum Dano-Norvegicorum.* 1754.

Disp. continens *Compendium Juris publici*. Hafn. 1752. 8vo.

Mylius (Peder Benzon) Var *Student* og laae 1708 paa *Waldendorfs Collegium*. 1723 blev *Cancellarsecretar*. 1724 *Assessor* i *Hofretten* og 1728 i *Højesteret*. 1732 *Landsdommer* i *Siælland*. Døde som *Justitsraad* 1759.

Disp. an nulla in naturalibus datur subtilitas. Havn. 1708. 4to. *De Ulla*, II Sam. 6. ib. eod. 4.

Gort Adlers Liv og *Ervnet*. ib. 1740. 4to.

Myllner (Jacob). See: *Møller*.

Mynster (Jacob Peter) f. d. 8 Nov. 1775 i *Kjøbenhavn*, hvor hans *Fader* var *Inspecteur* ved *Friderichshospital*. Deponerede efter *privat* *Information* 1790. *Efterat* have taget *Attestats*, blev han *Huslærer* hos *Ordenscantsleren* *Grev J. S. Moltke* til *Bregentved*, hvis *eneste* *Søn*, *Grev A. W. Moltke*, han til *Academiet* *dimitterte*. 1801 blev *Præst* til *Spiellerup* i *Siælland*. 1811 *Capellan* ved *Frue Menighed* i *Kjøbenhavn*. 1812 *Lærer* i *Psychologie* i *Pastoralseminariet*. 1815 tog den *theologiske* *Doctorgrad* og blev *Ridder* af *Dannebrog*. 1817 *Medlem* af *Directionen* for *Universitetet* og de *lærde* *Skoler*. (Hans *Autobiographie* i de i *Anledning* af *Salvingefesten* 1815 udfkomne *Solennia Academica*.)

Prædikener. 1ste Bind. *Kjøbh.* 1810. (oplagt paa ny. ibid. 1814) 2det Bind. 1815. (I. *Lit.* 1810 No. 22-23. *Ergänz. bl.* zur *holl. Lit.* *Zeit.* 1816 No. 126.)

Sergetale over *Kong Christian VII.* *Kjøbh.* 1814. 1

De ultimis annis muneris Apostolici a Paulo gestis. *Disl. inaug.* Havn. 1815. (*Litteraturtid.* 1815 No. 34.)

Rede bey der *Trauing* des *Grafen von Bombelles* und des *Frauleins Adelaide Brun*. *Koph.* 1816.

Fem *Prædikener* i *Anledning* af *Reformationsfesten* i *Xaret* 1817. *Kjøbh.* 1817. *Subfygtigheds* *Bigtighed* i de *huslige* *Samsund*. en *Prædiken*. ibid. 1816.

I Minerva: Om den foreslagne *Forandring* i den offentlige *Subdyrkelse*. i *Karg.* 1806. II. 74 o. f. (rec. i *Zieler* *Lit.* *Zeit.* 1809 No. 35-36.) *undersøgelse* om *Forsatteren* af *Brevet* til de *Febraer*. 1808. S. 209-64. (haves ogsaa særskilt *aftrykt* og er recens. i I. *Lit.* 1810 No. 23.)

I Siellands *Stifts Landmød.* *forhandlinger*: Om *sakfattede* *Texters* *Fortrin* for de *fric.* i 1ste B. S. 59-74. Om *Justinus Martyrs* *Brug* af *vores* *Evangelier*. ibid. S. 126-67. *Bemærkninger* om den *Konst* at *prædike*. ibid. 420-69. (overs. paa *Svensk*. *Lund* 1815. vid. *Almann.* *Journal.* 1817 No. 26.) *Pauli* *Brev* til *Philippenserne*. overs. i 2det B. S. 1-34. Om *Apostelen* *Petri* *første* *Ophold* i *Rom*. ibid. 159-80. *Indledning* til *Brevet* til *Galaterne* i 3die B. S. 46-81.

I der *skandinav.* *Litterat.* *Selsk.* *Skrift.* *Over* *Lesings* *Kat* *han* *den* *Bise*. i *Karg.* 1814. S. 136-86.

Adskillige *Poesier*, f. *Er.* *Til* *Mhlenschlager* i *Tillkue-* ren 1805 No. 80. *Formaning* til *Amor*. ibid. 1806 No. 58. *De* *Christines* *Forventelse*. ib. 1807 No. 57. *Kogs-* le *Bidrag* til *Charis* for 1805. 1806. og 1807.

Mynster (De Hieronymus) Den *Næst-* forrige *ældre* *Broder*, f. d. 13 August 1772. *Dep-* fra *Kjøbenhavns* *Stole* 1788. *Lagde* sig efter *Med-* *dicinen*. *Tog* 1797 *Doctorgraden*, og *tiltraadte* *samme* *Kar* en *Udenlandsreise*. Blev 1800 *Adjunct* ved det *medicinske* *Facultet*. 1802 *første* *Medicus* ved *Friderichshospital*. 1805 *overordentlig* og 1817 *ordentlig* *Professor* i *Medicinen* ved *Kjøbenhavns* *Universitet*. 1817 *Ridder* af *Dannebrog*. D. 1818. (*Lit.* *tid.* 1818. No. 44. *Bers* over ham af *Mhlenschlager*

i Dagen, af J. E. Hejberg i Adresseavisen og desuden af adskillige unavngivne. conf. Rahbets Tilfuser 1818 No. 80-81.)

Blumenbachs Haandbog i Naturhistorien. overs. Kbh. 1793. (rec. i Dana 1ste B. S. 183-85. i L. Lit. 1793 No. 16.)

De carbone ejusdemque præcipuis connubiis, de æthiologia Beddoesiana, et de remediis alcalinis carbonicis, Diss. inaug. Hafn. 1797. (Allg. Litt. Zeit. 1799 No. 161. Sarsenkeils Zeit. 1ster B. Ergänzbl. 1798 No. 27.)

De indole Pharmacopœarum. Programma. Hafn. 1810. 4to.

Pharmacologie. 1ste Bind. Kbh. 1810. 8vo. (rec. i Biblioth. for Læger IV. 217-18.)

J Phys. oconom. medicus: chirurg. Bibliothek, hvoraf han indtil sin Udenlandsrejse var Redacteur, er af ham: Afhandling over Universitetets medicinske Prærogative for Kæret 1793: elino electricitas lignum distinctivum vitæ et mortis animalis? — i 3die Bind S. 131-49. Brev til P. E. Abildgaard. i XIII. S. 313-33. Tale i Selskabet for Drukkeses Redning — i Nyt Biblioth. I 433-44. Et Par historiske Bidrag angaaende hvorledes Legemer, som nedhænge frit fra en Haand, svinge. IX. 321-28.

J Vid. Selsk. Skrift.: Microelectrometriske Undersøgelser — i Skrifterne for 1807-8. 1ste Hæfte. S. 71-99.

J Scandinav. Selsk. Skrift.: Om populair Medicin. i Karg. 1800. 2det B. 2det H. S. 146-55. Grundtræene af Electricitetslæren og Magnetismen. 1806. 2det B. S. 1-62.

J Nova Acta Societat. Med. Vol. V.: Observationes de diabete melitto, og Nonnulla de foliis arbuti nova urli.

Rogle i Tilfueren og Charis uden Ravn indrykkede Poesier.

Al den paa Dansk oversatte Simkes Lebetraad ved Børns første Undervisning i Naturhistorien besørgede han den 3die Udgave, Kbh. 1802.

Mühlenfordt (Friedrich von) Oberstlieutenant ved det trondhjemske Regiment.

Et Digt til den oldenborgske Stamme paa Jubelfesten. Trondhjem 1749. 4to.

Mühlenpfordt (Johan Georg Heinrich) fra Göttingen. Conditioneredes nogetid i Tjen som Informator, først hos Kammerherre Hejn paa Holsulsgaard, siden hos Grev Schaffalitzky paa Arreskov. Blev 1795 Doctor Medicinæ i Kiel, hvorpaa han nedsatte sig som praktiserende Læge i Hjerteminde.

Scenen aus den Ritterzeiten. Kopenh. 1791. (rec. af Abrahamson i L. Lit. 1791 No. 42. Allg. D. Bibl. 113 B. S. 111. Neue Allg. D. Bibl. XI. S. 385.)

Fleischers allgem. Naturgeschichte aus dem dän. überf. 1ster Theil. Schleswig 1793. (L. Lit. 1793 No. 16.)
Dansk Literaturlexicon.

De ulceribus æthiomenis. Diss. inaug. Kilonii. 1795. 8vo.

Mühlhausen (Gottschald) f. i Kbh. d. 6 Oct. 1716. Studerede Medicinen og rejste udenlands. Tog 1740 Doctorgraden i Leiden. Praktisereede siden i Kjøbenhavn, hvor han døde 1759.

De cruditate, coctione, et crisi, Diss. inaug. Lugd. Batav. 1740. 4to.

Müllerz (Anders Gaaborg) f. d. 11 Sept. 1788 i Kallundborg, hvor hans Fader var Kjøbmand. Dep. fra det Schoubofske Institut 1804. Gik 1808 ind i det pædagogiske Seminarium. 1810 blev Adjunct ved den lærde Skole i Nyberg, og 1811 deraf fra forflyttet til Odense som Lærer i Historie og Geographie. 1817 Doctor Philosophiæ. (Hans Autobiographie i de i Anledning af Reformationsjubelfesten udgivne *Solennia Academica*.)

Cicero om Senkat, oversat. Kbh. 1807. 8vo.

Roget om Altertavlen i Frue Kirke i Odense. et Programma. Odense 1813. 8vo.

De causis propagatæ celoriter in Dania reformationis, Diss. inaug. Havn, 1817. 8vo.

Krigsfange — i Iris 1807. IV. 261-65.

Müllerz (Johan Carl) Den Næstforriges Færdroder, f. paa Tarupgaard ved Odense d. 3die Martz 1751. Tog pharmaceutisk Examen ved Universitetet. Blev derpaa Apotheker i Skien i Norge. Døde 1814.

Bidrag til Oplysning om Kædesøgend Natur og bedste Lagemaade. Kbh. 1799. (rec. i Phys. Biblioth. XVI. S. 405. L. Lit. 1800 No. 49 og 51.)

Beretning om nogle Forsøg med og Nyttens af adskillige norske vilde Bær — i Landhuusholdn. Selsk. Skrift. VII. 39-64.

Müller (Eyder von) f. i Stockholm d. 15 Febr. 1685. Kom i sin Ungdom til Kjøbenhavn, hvor den svenske Envoye Lovenslo, som var ham beslægtet, tog sig af ham. Han deponerede fra Eors Skole ved Kjøbenhavns Universitet omtrent 1705. Studerede Theologie, men i Mangel af Befordring ernærede han sig af privat Information, Døde 1750.

Diss. de genuina vocis *κρονος* significatione Actor. XVI. 3. Havn. 1706. 4to.

Don Pedros Besjlegriller. Kbh. 1724. (conf. Minerva for August 1785 S. 80.) Forsvarsvers for det nyligt trykte Besjleders. ib. eod.

Søndagens yndige og syndige Betragtelse. ibid. 1727. oplagt paa ny. ibid. 1737.

Den nødvendige Betænkning om det Aftenbøvendigste. ibid. 1727. Nødvendige Anmærkninger over Den aftenbøvendigste.

værdige Betænkning. ib. eod. Kom ihu, Kjøbenhavn! ibid. 1730.

Selvgjorte Eigers og fide trofste Formaning. ibid. 1748. 4to.

Müller (Adam Gottlob) Søn af nedenslaaende Conferentsraad Fr. A. Müller, blev født i Kjøbenhavn d. 6 Aug. 1769. Depon. 1785. Rejste udenlands 1788-90. Blev 1790 Adfessor i Hof- og Stadsretten, 1800 i Højesteret. 1811 blev Etatsraad.

Udsigt over den af afg. Conferentsraad Fred. Ad. Müller efterladte Kobberstiksamling. Kjøbh. 1796. 4 (rec. i Dagens Journal 1796 S. 175-76.)

Catharina Maria Müllers Biographie — i Dirchs Billedgallerie I. 302-12.

Müller (Carl) Kok paa Hvidkilde i Fyen, siden ved St. Hans Hospital; derpaa Spisevert i Kjøbenhavn, og endelig Kok hos Arveprinds Friderik. Døde 1794.

Ky Kogebog, med Figurer, som vise en net og ordentlig Beredningsmaade. Kjøbh. 1785. Heraf er 4de Dyp lag trykt. ibid. 1813.

Den danske Husmoder, med tilføjet ny Kogebog for Borgere og Landalmuen. ibid. 1793. 2det Dyp 1802.

Müller (Christian Rudolph) født 1651 d. 13 Nov. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Prof. Juris Johan Müller. Studerede ved Universiteterne i Königsberg og Kjøbenhavn. 1675 blev Selskabspræst. 1684 Lydf. Hofprædikanant i Kjøbenhavn. 1695 Prof. Theologiae ved det ny Ridder-Academie. 1700 Doctor Theologiae *bullatus*. 1703 Biskop i Fyen. Døde 1712. (Blochs fyenste Gjestlighed I. 176:80.)

Leichenpredigt über Friedr. Senten. Glückstadt 1678. 4to. über Dorothea von Reichenau. Kopenh. 1690. folio.

Plausus volivi ad Friderici IVti natalem 30mum. Hevn. 1701.

Müller (Elias) født i Lydfkland. Var Doctor Medicinæ og Landphysicus i Sieland. Boede i Cors, hvor han døde 1752.

Inhalt einer Abhandlung von Gårtreflichkeit der natürlichen Gewächse in Dänemarc und Norwegen. Hamburg. I. 2, 8vo.

Müller (Erik Christian) f. 1772 i Aarhus, hvor hans Fader var Viceborgemeester. Efterat have taget dansk juridisk Examen praktiserede han noget som Procurator. Var under Krigen ansat ved Landbeværnet, hvorfra han afgik med Prædicat af Captain. Er nu Proprietair til Røllerup i Aarhus St.

Intet Stridskrift mod Etatsraad Bredt, Pengesafnet angaaende. Viborg 1817.

Antittheser. ibid. 1818.
Grunde for den Mening, at Solværdighejd kan frittelles erlægges med sit paalydende Beløb i Oslo, saavel efter som til Forsatstiden. Aarhus 1818.

Müller (Frants Henrik) f. d. 17 Novbr. 1733 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, af samme Navn, var kongelig Materialforvalter. Han studerede først Apothekervidenskaben i Kjøbenhavn, siden Bergverksvidenskabernes og Naturhistorien i Upsala, i Norge, og paa Paris. 1756 blev Svardein og Myntmester ved Bankpen. Fil 1774 Waisenhusapotheket i Forpagtning. Anlagde en Porcelainsfabrik. Er Ridder af Dannebrog og Justitsraad.

Talbydelse til et Participatfskab i en dansk Porcelainsfabrik. Kjøbh. 1774. 8.

Om Sølvetts Prøvelse til Rette for Myntvæsenet og Solvhandelen — indført i Vid. Selsk. Skrift. Ny Samling 2den Del S. 153-73. Om Waarden og Ridlerne af prøve og vurdere alle i Handelen forekommende Brandevine. ibid. 3die Bind S. 202-219. Om Guldsprøvens nøjagtigste Omgangsmaade — ibid. 4de B. S. 1-28. Køjere Dphsning og Forbedring vedkommende Brandevinsprøveren. — i 5te B. S. 71-81. ogsaa indført i Handelsvidenden for 1789 No. 56-57. (paa Lydf i Scheels u. Degens physical. u. f. w. Abhandlungen 1ster B. 1ste Abtheilung.) Om Prøvemaaeden af jernholdige Fosflarter ved Smeltning eller Digelprøve. — ib. S. 235-52. (paa Lydf i bemeldte Scheel-Degenste Abhandlungen I Band 2te Abtheilung.) Forsøg paa Bronze eller gul Metal med Hensyn til sammes Anvendelse til Kanoners og Morseres Støbning. — i samme Selskabs Skrifter for 1801-2. 1ste Hæfte S. 161-216. (Paa Lydf i de af Rasm udgivne Abhandlungen der physik. Classen der Gejllsch. 2ter B. 1stes Hæfte.) Forsøg med enkelte og sammensatte Jord- og Stenarter med Hensyn til deres Beqvæmhed til Glasagtighed og dennes Anvendelighed ved Kobber- og Jernergers Smeltning. — ibid. 2det Hæfte S. 155-96. (paa Lydf indførte ibid. 2tes Hæfte.) Forsøg med Kjøbenhavns saakaldede Springvand, med Hensyn til sammes Rensning — i Skrifterne for 1803-4. pag. 25-40.

Recension i Krit. Journal 1770 No. 51.

Müller (Frants Henrik) en Søn af Næstforrige; født i Kjøbenhavn 1769. Deponerede ved Kjøbenhavns Universitet. Studerede 1790 og 91 i Lund, og 1792 i Göttingen. Døde 1794. (conf. Gravskrift over ham af Alstrup i Politisk og physik. Magazin for Junius 1794 p. 758.)

Specimen academicum de Zeolithis Svecicis. Lundæ 1791. 4to. (rec. af Lode i Iris 1791. I. 363. it. i Decks-mans Bibliotek XVII. 270.)

Müller (Frederik Adam) født d. 28 Maj 1725 paa Volker ved Horsens, hvor hans Fader, Peter Müller, var Forvalter. Depon. fra Horsens Skole 1745. Var under Frederik Vtes Regjering i

endel *Nat. Hoffrider*, blev siden *Stemplet-Papirs* Forvalter og 1784 *Conferentsraad*. Døde 1795. (Hans *Portrait* foran *Udsigten* over hans *Kobberstiks* samling. *conf. Badens Journal* 1795 S. 47.)

Han var *Redudgjort* af *Beskrivelsen* over danske *Mynter* og *Medailler* i den kongelige Samling. *Kjøbh.* 1791 i Fol. Har desuden samlet og ordnet det paa det kongelige Bibliothek værende Bærk *Pinacotheca Danonorvegica ars incisa*, over hvilken Samling hans ovennævnte *Søn A. G. Müller* har udgivet en *Udsigt*.

Müller (Hans Henrik) f. d. 1 Junii 1733 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var *Stræder*. Død. 1752. Blev 1768 *residerende Capellan* til *Horbelev* paa *Kjeller* og samme *Nat. Sognepræst* til *Brøndshøj* i *Sjælland*. 1773 *resid.* *Capellan* til *Helliggeistes Kirke* i Kjøbenhavn. Døde 1803. (*conf. Fallesens Maanedsskr.* 1803. I 240)

Et *angeneomt Stille* efter et *formendende Besr* : *Prædika* paa 5te *Søndag* efter *Kytaar*. *Kjøbh.* 1772. *Tvende* *Prædicationer*, den ene til *Kjæbed* for *Brøndshøj*, den anden til *Indtrædelse* for *Helligg.* *Menighed.* *ibid.* 1773. *Almissest.* *ibid.* 1795.

Müller (Jens Paludan) født d. 7 Novbr. 1771 i *Sors*, hvor hans Fader var *Forvalter* ved *Academiets Gods*. Deponerede 1789. 1794 blev *Waisenhusinformator*. 1799 *Præst* til *Ebise* i *Viborg Stift*. 1801 i *Kjærteminde*. 1813 *Ridder* af *Dannebrog*.

Tale, holden paa *Waisenhuset* d. 11 Dec. 1798 — *indført* i *Jris* og *Sebe* 1798. IV. 289-306. *Tale*, holden i *Kjærteminde* i *Anledning* af *Slaget* d. 2den *April* — i *Minerva* 1802. II. 206. *Forslag* til et *Fabrikantlag* ved *Fattigvæsenet* i *Kjærteminde* — i det *syndte* *parriort. Selsk.* *Tidskrift* 1ste *Hæfte* *udkommen* i *Dense* 1811.

Müller (Jeremias) *Søn* af den *nebenævnte* *Doctor Med.* P. Müller; f. i *Randers* 1783, og *deponerede* fra *Skolen* *sammesteds* 1799. *Rejste* som *Student* *udenlands* paa det *Lafsonske Stipendium*. Tog efter sin *Hjemkomst* den *philosophiske Doctorgrad*. Er nu *Præst* til *Sonderomme* i *Ribe Stift*.

De Diis Romanorum laribus et penatibus. *Disp.* *in-* *aug.* *Havn.* 1811. (*Den et rec.* i *Litt.* *tid.* 1812 *No.* 25-26. *Sær.* *Naz.* 1812 *No.* 64. og *Indholdet* *deraf* *indf.* i *Engelstoftes Amaal* 1811. II. 64-74.)

Müller (Johan) født i *Rostod* 1605. *Stu-* *derede* paa *adskillige tydske Universiteter*. Blev 1645 *Raad* hos *Kyrsten* af *Holsten*; *Sønderborg*. 1649 *Prof. Juris* i *Kjøbenhavn*. 1650 *Doctor Juris* i *Rostod*. 1661 *Borgemeester* i *Flensborg*. Døde 1672. (*Mülleri Cimbr. Litt.* II. 562-63.)

Disp. inaug. de operis novi nunciacione. *Rostock* 1649. 4. *Disp. de actionibus rerum in navem vel diverlorium, receptorum nominis competentibus.* *Havn.* 1650. 4to. *Disputationes lex feudales.* *Havn.* 1651. 61. 4to.

Müller (Johannes) f. d. 12 Februar 1758 i *Barde*. Blev i sin *Ungdom* *sendt* til *Amsterdam*, hvor han lagde sig efter *Videnkaberne* i *Almindelig-* *hed*, især *Medicinen*. Kom 1777 til *Kjøbenhavn*, hvor han fik *Understøttelse* af *Enkedronningen*. Blev *sat* i *Viborg Skole*, hvorfra han 1779 *deponerede*. *Rejste* ved *Hjælp* af det *Findeiske Stipendium* 1784 til *Tydskland*, *Engelland* og *Holland*. Blev 1787 *Doctor Medicinæ* i *Kjøbenhavn*. *Praktiserede* *der-* *paa* i *London*. Blev siden *Stadsphysicus* i *Chri-* *stiania*. 1813 *entlediget*. (Hans *uførlige Auto-* *biographie* i det i *Anledning* af hans *Doctorpromot-* *ion* *udstædte academiske Programma.* *conf. Miners-* *va* 1792. I. 362, 1796. IV. 363.)

Disf. inaug. sistens conspectum medicamentorum anti- *monialium.* *Havn.* 1787. ogsaa *indført* i 1ste *Tom* af *A. F. Schlegelii Thesaurus materiarum medicarum.* (*rec.* i *L. Est.* 1788 *No.* 22 og i *Todes Amaal* 2tes *Hæft.* S. 3-19)

L. von *Duch*s *Rejse* fra *Chistiania* over *Fillesfeld* til *Bergen*. *overf.* *indført* i de af *Selskabet* for *Norges Bel-* *udgivne Topographisk-statistiske Samlinger* 1ste *Deel* 1ste *B.* (*Litteraturtid.* 1812 *No.* 44-45.)

Müller (Otto Friderich) født i *Kjøbenh.* 1730 d. 2den *Marts*. Hans Fader, en *Tydsker* af *Fødsel*, var *Hoftrumpeter*. Han *deponerede* fra *Ribe Skole* 1748. *Studerede* ved *Academiet*, først *Theologie*, siden *Lovkyndighed*, og *endelig Naturhi-* *storie*. *Rejste* *udenlands* med *Grev Schulin*, som han havde *dimitteret* til *Academiet*. *Besøgte* med ham *Tydskland*, *Schweiz*, *Italien*, *Frankrig* og *Ne-* *derlandene*. 1771 blev han *Archivarius* i det *norste Kammer*. *Privatferte* fra 1772 af. Døde som *Conferentsraad* 1784. (*conf. Rector* *Lor. Hansens Tale*, da D. F. Müllers *Gibsbrypsbillede* blev *opfat* i *Ribe Skole*. *Kjøbenhavn* 1787. 8vo.) Hans *Por-* *trait* er *stulken* af *M. Haas*.

Dispp. *Havn.* 4to. *De Michaele Archangelo proba-* *bilium creato quam increato.* 1751. *De prophetis No-* *vi Testamenti* 1753.

Youngs Religionens Magt. *overf.* *Kjøbh.* 8vo.

Brode den *fredsbegode*, et *Hyrdestykke* i *Anledning* af *Jubelfesten* 1760. *Kjøbh.* 1760. 8. (Siden *indført* i *Fors-* *søg* til de *skønne Videnskaber* 6te *St.* 1767.)

Efterretning og *Erfarings* om *Evampe* især om *Ker-* *svampens* *veismagende Pille.* *ibid.* 1763. 4to.

Fauna insectorum Friderichsdalina. *Hafnia* et *Lipi.* 1764. 8vo. (I. *Est.* 1764 *No.* 35. *conf.* *No.* 40. *Østt.* *Naz.* 1764 *pag.* 291. *Comment. de rebus in scient.* *nat. gestis.* XIV. 297.)

Flora Friderichsdalina. Argentorati. 1767. 8. (Dän. Journal l. 379-92. i Crit. Journ. 1768. p. 106 af Doct. J. C. Lange. i Gøtt. Anz. 1767 p. 400.)

Von Wärmern des süßen und salzigen Wassers. Kopenhagen 1771. 4to. (Gøtt. Anz. 1771 S. 1060. Beckmans Bibliothek III. 53-54. Comment. de rebus ad scient. natural. XX. p. 234-43. i Bibliothek for nyere Strifter 1772 No. 18-16 af Zoega, paa hvilken Recension Müller svarede i No. 29.)

Pilletarven med boblett Hale og dens Phalene. Kjøbh. 1772. 4to. Paa Typp: Die Gabel-Schwanz-Kauepe. Leipzig. 1775. (Originalen er rec. i Gøtt. Anzeig. 1773-935.)

Vermium terrestrium et fluviatilium sive animalium infusiorum, helminthicorum et testaceorum non marinorum succincta historia. Vol. I-II. Havn et Lips. 1773-74. 4to. (rec. i Crit. Journ. 1774 No. 8. i Gøtt. Anz. 1773. 925. Comment. ad scient. natural. Vol. XXI. p. 18. Erlebens phys. Bibliothek I B. p. 9-19. og 334-43.)

Flora Danica. Fasciculus X-XV. Havnia. 1776-82. folio. (conf. Oeder, Vahl og Horneman. Xlde Fascikel er rec. i Gøtt. Anz. 1775. 24. og Zugabe p. 527. i Krit. Tilskuer 1775 No. 15, hvorpaa Autors Svar ibid. No. 26. Det XVde Fasc. er rec. i den danske Litteraturjournal IV B. 2det Stykke. Derpaa udfom et Svar, som er rec. i l. Lst. 1787 p. 510.)

Zoologia danica prodromus eller generisk og specifik Beskrivelse paa danske og norske Dyrrarter. Kjøbh. 1776. 8. (Gøtt. Anz. 1777. Zugabe p. 528. Beckmans Bibliothek X. 18-26. Comm. de rebus ad scient. natural. Vol. XXII. 302-7. i Erlebens phys. Bibl. III. 405-11. Krit. Tilskuer for 1776 No. 51-52. af M. Theiste, hvilk den Recension blev besvaret i No. 53-54.)

Zoologia Danica Icones eller (med dansk Romencias) Tegninger til Zoologia Danica. Fasciculus I-II. Havn. et Lips. 1777-80. fol. (1ste Fascikel er rec. i Gøtt. Anz. 1780. 484. og i Beckmans Bibl. X. II 17. Den anden Fasc. i Beckm. Bibl. XII. 74-84.)

Zoologia Danica. Vol. I. unum explicationi Iconum fasciculi I. mi ejusdem operis inserviens. Havn. et Lips. 1779. Vol. II. unum 1784. 8. (er rec. i Beckmans Bibl. af Joh. Herman. XI. 10-26, og desuden tilligemed 1ste Fasc. af Tegninger, rec. i Comment. de reb. in scient. nat. gestis Vol. XXIV. p. 396-403. og baade Vol. I. unum og 2dum i Gøtt. Anz. 1786 No. 8.)

Zoologia Danica. Vol. I. IV. Hafnia. 1781-1806. fol. (Heraf er 2det Vol. udgivet 1788 af den da afsede Autors Broder Kødberstifter C. J. Müller; det 3die 1789 af P. C. Abildgaard; til det 1806 udfomne 4de leverte Abildgaard, Vahl, Holten og Rathke Bidrag. Det 1ste Volumen, (som ogsaa udfom med typp. Text: Leipzig. Dessau 1782. folio) er rec. af O. Fabricius i l. Lsterr. 1784 No. 38. Det 4de i l. Lst. 1803 No. 6-8. item i Gallische Ergänzbil. 1810 No. 74.)

Reise igjennem Doretlemarken til Christiansand. Kjøbh. 1778. 8. (l. Lst. 1778 No. 34. Krit. Journ. 1778 No. 30. Krit. Tilskuer 1778 No. 30. og af P. C. Abildgaard i Alm. Dansk Bibl. 1778. III. p. 103-12.)

Hydrachna in aquis Danic palustribus detecta. Lips. 1781. 4to. (Beckmans Bibl. XII. 74-84.)

Kleine Schriften aus der Naturgeschichte. herausgegeben von A. L. Gölze. I Band. Dessau 1782. 8. (Gøtt. Anz. 1782. p. 428.)

Entomastraca seu Insecta testacea, quæ in aquis Danicæ et Norvegiæ reperiantur. Havn. 1785. 4to. (l. Lst. 1788 No. 11. Gøtt. Anz. 1786. 71.)

Animalcula infusoria, fluviatilia et marina, quæ detexit, systematicè descripsit, et ad vivum delineari curavit O. F. Müller, sicut opus hoc posthumum, quod in lucem tradit vidua ejus cura Othonis Fabricii. Hafn. 1786. 4to. (rec. af Lffard i l. Lst. 1787 No. 33.)

I det Kjøbenhavnske Videnskabssejlskabs Skrifter høves af ham: Det Røjsomme Røl i XII Del S. 85-92. Om Dyr i Dyr Indvolde. ibid. S. 223-36. Om Slimhornet. ibid. 237-46. Om Bendelorme. i Den ny Samling l. 55-96. Om tvende smaa Censjer. ibid. 406-12. Om Infusionsdyrenes Forplantelsesmaader. II 226, 39. Om et bespændeligt Bæsen i Strandvandet. ibid. 277-86. Om Infusionsdyrenes Frembringelse. III. 1-64.

I Naturhistorisejlskabets Skrift: Kort Efterretning om Svampe i Almindelighed, i 1ste B. 2det Hæfte. S. 176-210.

I det stockholmske Vetenskapsacad. Handl.: Beskrifning paa Eimsømpen. i Kerg. 1762. 2det Dvartal S. 105-14. Beskrifning paa en nyet liten Moska. 1764. 1ste Dvartal S. 28-33. Beskr. paa en kladad Bært eller Fropanta. 1769. I 71-75. Om Kaffar med vidbåndgande indføot. 1779. S. 329-35. Om gonium pectorale, et för blotta ögon ösynligt vattustrål. 1781. S. 21-28. Strandperlebandet och Armbandet, tvänne mis trospöiska Strandvärtar. 1783. S. 1-85.

I Beschäfte der berlin. Ges. naturf. Freunde: Bemerkung einer sonderbaren Ausfüdung bey einigen Arten der Kaulschwämme. I B. S. 152-69. Bemähungen bey den Intestinalwürmern S. 202-18. Beschreibung eines unbekanteten Schleimthiers. ibid. 406-10. Von der vielgestalteten Kortizelle. II 20-27. Beschreibung zweer Medusen. ibid. S. 290-98. Von einem in der Drangerie an einem Lorbeerbaum gewachsenen Schwämme. III. 344-55. Von unsichtbaren Wassermosen. IV 42-54. Von zween wenig bekannten Muscheln. ibid. S. 55-59. I samme Selskabs Skrifter: Bemerkungen bey den Intestinalwürmern. I B. 202-18. Erläuterungen einiger Abhandlungen in den Beschäfte. II B. S. 116-38. Von der rothen Wassermilch. III. 84-93. Von sich bewegenden Wassermosen. IV. 171-77. Von den Pfeilen der Schnecken. V. 394-99.

I Der Naturforscher: Beobachtungen über einige chaotische Thiere, Gewürme und Insecten. VII St. S. 97-104. Von einer sonderbaren Pflanze. id. S. 189-94. Synonymen aus dem unsichtbaren Thierreiche IX. 205-14. Von Thieren in den Eingeweiden der Thiere, insonderheit vom Krager im Hecht. XII. 178-96. Von Bandwürmern. XIV 129-203. Geschichte der Perlenblasen. XV. 1-20. Entdeckung eines Schmetterlings mit Raupentopf. XVI. 203-12. Die Wassererbk. XVII. 153-64. Vom Bandwurme des Sticlings. XVIII 21-37. Anmerkungen bey dem Durchlesen einiger Aufsätze in den 10 ersten Stücken des Naturforschers. XIX. 159-76. XX. 13-46. Verzeichniß der bisher entdeckten Eingeweidewürmer. XXII S. 33-86.

I Nova Acta Acad. Nat. Curios.: Enumeratio ze

descriptio libellarum agri Friderichdalensis. Tom. III, 122-31. Enum: plantarum terram vegetabilibus destitutam intra anni spatium occupantium. IV. 198-203. Enumeratio stirpium in Islandia sponte crescentium. ibid. 203-15. (conf. Gøtt. Anz. 1771. S. 324.) *Epistola de mulca vegetante Europæa.* ibid. 215-19. *Molluscorum marinarum Norvegiæ Decas I-II.* Tom. VI. 48-54. Tom. VII. 110-20.

Magazin für die Botanik: Ueber die ersten Gewächse unsers Erdkörpers und den vom Schöpfer eingeschränkten Platz ihres Aufenthalts, i Vtes St. 177 u. folg. (Eigebedes indført i Eggers's gemeinnütz. Magazin. 1 Jahrg. 1 Bierteljahr S. 21-26.) *Sammlungen der bern. oecon. Gesellsch. Beschreibung der Feilblüthe.* Jahrg. 1766. 1 Vtes St. S. 85-102. *Mélanges de Philos. et de Mathemat. de la Societé de Turin: Manipulus insectorum Taurinensium,* i Tom. III. S. 185-98. *Philosoph. Transact.: Observations on some bivalve insects found in common Water,* i Vol. 61. pag. 230-46. *Berlin. Samml.: Von der Entdeckung eines neuen Geschlechts von Thierpflanzen i 1ster B. S. 41-52. Gazette litteraire de Berlin: Lettre sur un remède contre la contagion de bêtes acornes, et Observations sur une éjaculation singulière de la Nerite des rivières. Journal de Physique: Observations sur reproduction des parties, et nommément de la tete, des limaçons a coquilles.* Tom. XII. pag. 111-18. Extrait d'une lettre. ibid. pag. 400-406. *Observations sur une explosion particuliere qu'on remarque dans quelques especes de clavaires et de Lycoperdon.* XIV. 467-74. *Lettre a M. l'Abbé Rozier.* XXIII. 455-56. *Sur la mousse d'eau invisible.* XXIV. 248-53. *Mémoires étrangers de l'Acad. des sciences de Paris: Description d'un papillon a tête de chenille.* i Tome VI, pag. 508-11. *Sur un nouveau genre d'animal aquatique.* i Tom. VIII. p. 615-24. (Begge disse Afhandlinger blide pag. 422 i *Démours Table generale* over det franske Academies Mémoires vrangeelig tillagte den russiske Legationstraad Müller i Petersborg.)

I de Kjøbh. l. Bst.: Om en ny Slagt af Bandinsecter kaldet Bandspindeler. 1769 No. 13. *Om ubestjendte Gensjer.* ibid. No. 52. (conf. Lørf's dan. Journ. II. 1stes St. S. 125-27. *Krit. Journ.* 1770 No. 3. og *Biblioth.* for nytt. Skrifter. 1772 No. 19.)

Et Brev til Müller fra Odø er indf. i Litteraturens Paquetbaad 1777 S. 46-47. og et fra en Anonym angaaende en Skolorm, i *Bibl. for nytt. Skrif.* 1772 No. 64.

J. J. Badens crit. Journal Fred han Recensioner, som opregnes i *Gust. Badens histor. Biblioth.* S. 7.

Müller (Peter) Broderen af ovenanførte Conferentsraad Fr. A. Müller, f. d. 6 Dec. 1744 i Karleby i Aarhus Stift, hvor hans Fader, Jeremias Müller, var Præst. Deponerede fra Roeskilde 1762. Rejste 1770 udenlands paa det Lasfonke Stipendium. Blev 1778 Doctor Medicinæ ved Kjøbenhavns Universitet. Siden Medicus practicus i Randers. Døde 1810.

Diapp. Havn, 4to. de somno 1765. de pinguedine corporis 1766. de raucitate 1767. de vi et effectu convetudinis in valetudine 1768. de tussu 1769.

Meletomata circa morbos quosdam incurabiles, Disp. inaug. ib. 1778. 8vo.

Müller (Peter Erasmus) Søn af ovenanførte Conferentsraad Frid. Adam Müller; f. d. 29 Maj 1776 i Kjøbenhavn. Deponerede efter privat Information 1792. Bandt 1796 Præmien for den theologiske Prisopgave ved Universitetet. 1797 blev Doctor Philosophiæ. Rejste 1797-99 udenlands til Lybfland, Frankrig og Engelland. Blev 1801 overordentlig og 1806 ordentlig Professor i Theologien. Tog 1803 den theologiske Doctorgrad.

Commentatio historica de genio moribus et luxu ævi Theodosiani. Particula Ima. Hafn. 1797. 2da Göttinge 1798. (Gøtt. Anz. 1798 No. 1 og No. 187. l. Bst. 1799 No. 5.)

Disf. inaug. de hierarchia et studio vitæ asceticæ in sacris et mysteriis Græcorum et Romanorum lateinibus. Accedit auctarium de disciplina arcana Eleusiniorum. Havn. 1803. (rec. i l. Bst. 1804 No. 24-25. *Ständling. Magazin.* II B. 2tes St. S. 465-79. *Allg. D. Bibl.* 83 Band 2tes St. 45-54. *Ergänz. zur hall. Litt. Zeit.* 1808. Nov. S. 1145. Et forfortet indført i *Neue Biblioth.* der schön. Wissenschaft. 69 B. 2tes og 70 Band des 1stes St.)

Antiquarisk Underfølgelse over de ved Sallæhus fundne Guldhorn, et af det Kjøbenhavnske Videnskabselskab kronet Priskrift. Kjøbh. 1806. 4to. Paa Tydsk overs. af Abrahamson. ibid. eod. (l. Bst. 1806 No. 42. *Hall. Litt. Zeit.* 1807. Jun. No. 147. Gøtt. Anz. 1807. S. 521. *Jenaische Litt. Zeit.* 1807. Jul. No. 160.)

Kristeligt Moralskæm. Kjøbh. 1808. (rec. i *Kieles Litt. Zeit.* 1809 No. 36-39.)

Kristelig Apologetik eller videnskabelig udvikling af Grundene for Kristendommens Gudsdommelighed. Kjøbh. 1810. (l. Bst. 1810 No. 45. *Neue theolog. Anualen* 1811 Junius. *Hall. Litt. Zeit.* 1811. Octob. S. 126.)

Om det islandske Sprogs Bigtighed, et af Selskabet for Norges Vel kronet Priskrift. Kjøbh. 1813. (Udgjort ogsaa IV Dels 1ste Bind af dette Selskabs *Histor. philosoph. Samlinger,* og er rec. i *Litt. tid.* 1815 No. 3.)

Ueber den Ursprung und Bersall der islandschen Historiographie, nebst einem Anhange über die Rationalitet der altnordischen Gedichte. aus dem Dänischem (Manuscripte des Verfassers) übersezt von L. C. Sander. Kopenh. 1813. (*Litt. tid.* 1815 No. 30 og 31. *Hall. l. Zeit.* 1815 No. 73-75. *Leipz. Litt. Zeit.* 1815 No. 276. *Ergänz. 3. Jen. Litt. Zeit.* No. 73-75.)

Tillæg til Recensionen over Pastor Grundtvigs Prosoverfattelse af Sazo og Snorro. Kjøbh. 1816.

Bogbibliothek, med Anmærkninger og Afhandlinger. I-II Del. Kjøbh. 1817-18. Samme udkom efter Forfatterens Manuscriptoversat paa Tydsk. 1r Th. Berlin 1816. (Originalens 1ste Del er rec. i *Litteraturtid.* 1818 No. 33.)

Den kristelige Religions-almindelige Symboler samt en Udsigt over Treenighedslærens Udvikling. Kjøbh. 1817. (*Litteraturtid.* 1818 No. 28.)

I det skandinaviske Litteraturselskabs Skrifter er af ham: Om Fæderlandstjærligheds moraliske Værd. i Aargangen 1800. 1ste B. 2det Hæfte S. 72-144. Sammenligning mellem Grækerne og Skandinavernes Forestillinger om Verdens Styrkelse. ib. 2det Bind 2det Hæfte S. 78-79. Om Benfald hos de gamle Skandinaver 1803. 1ste B. S. 247-66. Om gamle Skikke, og om Kønneskæns Gang til at forklare det Tilfældige som en Karlag til Tro paa Marsker. 1804. 2det B. S. 82-117. Historisk-philosophisk Undersøgelse om Udsdelighedsbegrebets Oprindelse og første Udsikling 1806. 2det B. S. 324-58. Om nogle eenstødige Ord's Bemærkelse. 1809 pag. 1-19. Om Kæphentien af Snorres Edda og om Malarens Hægt. heb. i Aarg. 1812. p. 1-97. (ogsaa særskilt aftrykt og r. i Lit. tid. 1814 No. 21. Paa Tydsk overs. af Sander 1811. rec. i Gidr. Aug. 1811 No. 179.) samt i Græters *Mercurzeitung* 1812 No. 12 it. i hall. *Litt. Zeit.* 1813. Januar p. 36-40.) Brudstykke af Aron Pjærtefjens Saga, om det norske Høstiv i det 13de Aarhundredet (og i den Anledning om de islandiske Hæstetæmper) i Aargangen 1814. 1-37. Fortælling om Preibær Kaffe, oversat af det Islandiske med Anmærkninger. i Aarg. 1816-17. S. 808-235.

I *Minerva*: Fragment af en Prædiken af Christophorus imod Emtne. i Aarg. 1806. IV. 13. Om Udgivelsen af et Sagabibliothek tilligemed Præfaten *Godes Saga*. og *Halls Saga*. 1816. Junii 15-33. I *Athenæ*: Samtale imellem Kong Harald Haardraabe og Stalens Stusf, overs. af Islandsk. i Aarg. 1814. Febr. 93-102. *Kratzenstein Studs Minde*. VII. 142. *profs Krages Saga*. VIII. 535. I *Engelstofts Annaler*: om de akademiske Høstideliigheds Bærd. 1813. S. 1-10. I *Møllers theolog. Bibl.*: *Quantum præsidii literarum studium vel inter ipsa bella civitatibus imprimis minoribus afferat*, en Tale ved M. Sommers Doctorpromotion. i VI B. S. 55-67. I *Wielands Mercur*: *Rogte Bemærkninger angaaende den i Dilettens Konfvertere forekommende Skik at folde Hænderne sammen*. i April 1802.

Programma, quo, notione amoris enucleata, illustratur præceptum Christi de amore erga Deum. Havniae. 1806. 4to. (i Anledning af den aarlige Reformationstale i Anledning af Frederik Viltes Høstideliighedsdag 1809. Paa Latin med dansk Oversættelse indf. i *Academisk Høstideliighedsact* i Anledning af Kongens Høstideliighedsdag. Kjøbh. 1809. Tale til Minde om Hertug Frederik Christian. 1814. Paa Latin med dansk Oversættelse, indført i den akademiske Høstideliighedsact, i Anledning af Hertogens Død 1814. Tale ved den theologiske Doctorpromotion i Anledning af Frederik den Viltes Salvingsfest. Paa Latin trykt i den akademiske Høstideliighedsact i denne Anledning Tale holden paa *Efterfølgelseselskabet's Stiftelsesdag* d. 4 Marts. Kjøbh. 1816.

I de Kjøbenhavnske lærde *Sitertænelser* var han Medarbejder siden 1799. Fra 1805 af har han været Redaktør og har udfærdiget *Bladet Privilegium* paa Anonymitet, see Aarg. 1809 S. 448. 1811 fjerde *Journalen Litter* og kaldes nu *Dansk Litteraturredende*.

Journal for udenlandsk Litteratur, som udkom i 7 Bind i Aaret i Aarene 1810-15, var han Medudgiver af.

Müller (Lage Christian) f. 1780 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Stræder. (Hans Fader

broder var den Pastor M. C. Müller i Højby i Døshered, som 1790 i Kjøbenhavn udgav *Tale ved Pastor Kasinus Foges og Tomfru Müllers Aegteforening*.) Han dep. fra *Borgerdydskolon* 1795. Blev 1806 Sognepræst til *Nørre-Snebe* i Aarhus St. 1810 til Kjøng i Sjælland.

Hvad er Benfald? Et Indbydelseskrift til Examen i det Schouboeske Institut. Kjøbh. 1805. 4to. (I. Lf. 1805 No. 51.) Om Begrebet af Dyd og Lykkeligbed; ligeledes et Program. ib. 1806. 4to. (I. Lf. 1807 No. 13. *Kieler Litt. Zeit.* 1807 No. 40.)

Et Par Ord om Bønsens liturgiske Plan — i *Sørensens Maanedskr.* VII. 402-23. Om Kønneskæns moraliske Frihed — i de sjællandske Land. mødeordb. III. 1-20. Over det Spørgsmaal: Er enhver Usandhed under alle Omstændigheder utiladelig? *ibid.* S. 172-204.

Müller (Wilhelm Johan) født i Harburg i det Rineborgske. Blev 1662 Præst i det danske africanke Societets Tjeneste i Landskabet Fetu, hvor han opholdt sig i 8 Aar. Da han kom tilbage, udgav han

Beschreibung der africanischen, auf der guineischen Goldküste gelegene Landschaft Fetu. Hamburg 1673. 8. R. 1673. og med Capels Fortale. Hamburg 1676. alt i *Detav.* (conf. *Mølleri Cimbr. Litt.* II. 564.)

Münster (Christian Sommerfeldt) Søn af nebenstaaende L. S. Münster; f. d. 26 Aug. 1779 paa Hornholm i Rønne. Dep. 1796. Rejste udenlands paa *Bergverksvidenskaben* 1804-1807 og senere til forskellige Læder i forskellige Dele af Tydskland, Polen og Italien. Blev 1811 ansat som kongelig Bergmester.

Andvisning til et virke Salt af Tang — i *Olufsens Anæl.* XI 73-86. ogsaa trykt særskilt og rec. i L. Nr. 1810 No. 14.

Münster (Gutzov Michael) Præst til Sæstrup og Sjus i Sjælland.

Et Par Ord til Læsere af *Proff Højbergs* Udfigt over *Tidebranten* i *Snoldebo*. Kjøbh. 1807.

Brev til Pastor *Kallefen* angaaende *Spørgsmaalet*, hvorledes en D. Hauge i vor Tidssalder har kunnet gjøre saa stærke Fremfærd. i *Kallefens Maanedskr.* VII. 137-42. Om aabne Begravelser for fattige Folk — i *Minerva* 1808. S. 265-70.

Münster (Thomas Georg) f. d. 17 April 1728 i Bergen. Var først Foged i Norge. Blev 1777 Amtsforsvalter paa Hornholm og 1787 i Halsborg Amt. Døde som Justitsraad 1799.

Fruentimmerets Ven, overs. af *Frank.* Kjøbh. 1761.

Under Opkrift "Anholt i Marts 1787" har han i *Minerva* 1787. 3die Hæfte S. 46. o. f. Erretet en Satire mod dem, som badte de ny Landvæsenforbedringer.

Münter (Balthasar) f. d. 24 Martii 1735 i Kåbed, hvor hans Fader var Kjøbmand. Studerede i Jena, hvor han 1757 blev Privatdocent og Adjunct i det philosophiske Facultet. Var Superintendent i Tonna ved Gotha, da han 1765 blev valgt til Præst ved Petri tydske Menighed i Kjøbenhavn. 1767 blev Doctor Theologiae. Døde 1793. (Hans Biographie af hans Søn S. Münter i Henskes Archiv 1794. 4de Avertal No. 3, i den 9de Del af hans "Oeffentl. Vorträge" og tillige særskilt, og af Sallesen i dennes Magazin II. 634-42. conf. Meusels Lexicon verstorb. Schriftst. IX. 450-54. Jordens Lexicon III. 731-38. Hans Portrait er Stukken af J. M. Preisler)

Inhalt femer Predigten og Adgæstede Predigten. Kopenh. 1766-77. 8vo. Derpaa fulgte: Predigten über die gewöhnliche Sonntagsevangelien in Verbindung mit andern Schriftstellen. I-VII Theil. ibid. 1778-84. (oplagt paa ny i 4 Dele 1787-90) og derpaa: Oeffentlige Vorträge über die Aeden und Begebenheiten Jesu nach den vier Evangelisten I-LX Th. ibid. 1785-94. (Heraf er I-V Del af N. Prahl overs. paa Dansk. Kjøbh 1789-95.)

Disq. inaug. de religionis christiana, incrementa sua neuitivam debente Philoiphia Stoica. Hafn. 1767. 4to. (rec. i Sporons Breve 1767. S. 122 o. følg. Lortks Journal II. 59-67.)

Geistliche Cantaten ibid. 1769.

Bekehrungsgeschichte des Grafen J. F. von Struensee. ibid. 1772. Leipz. eod. a. it. 1773. (Lit. Journ. 1772 No. 41-42. Göt. Anz. 1772 S. 1035.) overs. paa Dansk saavel af J. Wolf. Kjøbh. 1772. som af J. C. Schönbauer. ib. eod.; paa Hollandsk. Amsterd. 1772.; paa Fransk af Frid. Mourier. Kjøbh. 1773. af J. A. Bourguign. non. Laenburg 1773. og med Remarques Hamburg 1773; paa Engelsk af Wendeborn. London 1773. Paa Svensk. Stockholm 1772.

J. A. Cramers Obe über Dänemarks Errettung overs. paa Latin under Opkrift: "Ob hollæm Patrim devictum 17 Jan. 1772" Havn. 1772 4to.

Geistliche Lieder. Kopenh. 1772. 8vo. Erste Sammlung geistlicher Lieder. 2te Aufl. Leipz. 1773. 2te Samml. ib. 1775. Begge Samlinger ere udgivne med Melodier i Leipz. 1773 74 i Rodeseformat. (Allg. D. Bibl. 23 B. S. 466. 26 B. S. 425.)

Unterhaltungen eines nachdenkenden Christen mit sich selbst über die Wahrheiten seines Glaubens. I-II Theil. Hamburg 1775-76. (Allg. D. Bibl. 31 B. S. 82-85. 35 B. S. 83-89.)

Anleitung zu Erkenntnis und Ausübung des christlichen Glaubens. ibid. 1782 og 1785. Göt. 1786. (Göt. Anz. 1782. S. 1233.)

Om det er raadeligt at indbrage Professorernes saakaldte Corpora, og give de tilkommende Professorer ringere Lønninger med Haab om Tillæg efterhaanden? — overs. efter Forfatterens tydske Manuskript og indf. i Minerva 1790 I. 76-121.)

Der Pflegercommission zu St. Petri offentlige Rechnen-

schafft. Kopenh. 1790. 8vo. Fortgesetzte off. Rech. ib. 1793.

En Del særskilt i Kjøbenhavn udkomne Prædikener, hvoriblandt: Trauerrede über Friederich V. 1766. Prædigt om Begråbnistage der Princesse Charlotta Amalia. 1782. Drey Trauerreden bey den ehelichen Verbindung seiner Kinder. 1791. (Disse have ogsaa som A nhang i 7de Del af Oeffentlige Vorträge.) Entelte af hans Prædikener ere udkomne i danske Oversættelser, hvoraf et Par ere recenserte af Ussing i Badens Journal 1776 No. 33-34. Prædikenen om en Christens retmæssige Forhold i Hensende til Aeren, overs. af P. D. Gjörup, er haabe udkommen særskilt i Kjøbenhavn 1780 og tillige indf. i Viborger Samler 1780 No. 8-9. Hans Prædikenen paa 17de Søndag efter Trinitatis 1779 er udkommen paa Dansk i Trondhjem 1780.

Münter (Friederich) Søn af Næstforrige; f. i Gotha d. 14 Oct. 1761. Dep. ved Kjøbenhavns Universitet 1778. Rejste 1781 paa kongeligt Stipendium til Göttingen. Kom efter et Par Aars Forløb tilbage, og tiltraadte 1784 en Rejse til Stalien og Sicilien. Kom hjem og blev 1788 overordentlig og 1790 ordentlig Professor i Theologien, 1790 Doctor Theologiae. 1808 Biskop i Siekland, Ordensbiskop, og Ridder af Dannebrog. 1812 Commandeur og 1817 Stortors af bemeldte Orden.

Die Offenbarung Johannis, metrisch übersezt. Kopenh. 1784. 2te Ausg. ib. 1806. (Göt. Anz. 1808 S. 1687. Jall. Erg. bl. 1806 August S. 181. Leipz. Litt. Zeit. 1807. S. 2202. Jen. L. 3. 1807 Sept. S. 417.)

Om Hierarchiets Fremgang under Pave Innocentius III. Kjøbenh. 1784. (I. Lit. 1784 No. 3.)

Specimen versionum Danielis copticarum novum ejus caput memphitice at sahidice exhibens. Romæ 1786.

Fragmenta Patrum græcorum, Fasciculus 1mus. Hafn. 1788;

Erterretninger om begge Sicilierne, samlede paa en Rejse i disse Lande. I-II Del. Kjøbh. 1788-90. udgivet paa Lydd af Forfatteren. ibid. 1790. Paa Hollandsk, Harlem 1791-92. i Udtog paa Svensk. Upsala 1794. (I. Lit. 1790 No. 50-51. 1791 No. 57. Göt. Anz. 1789 S. 578. 1790. S. 556. og 1016. 1808 S. 1687. Monthly Review Vol. VII. pag. 540-46.) [Et Brev til ham fra Palermo dat. 10 Jul. 1788 er der Udtog af i Handelstid. for samme Aar No. 66.]

Commentatio de indole versionis novi Testamenti sahidicae. Hafn. 1789. 4to. (I. Lit. 1793 No. 10. Allg. D. Bibl. 94 B. S. 209.)

Proveforelæsninger holdne for det overordentlige theologiske Professorat af S. Münter og A. Birch. Kjøbh. 1789. (Arit. 1792 No. 18.)

De state versionum Novi Testamenti copticarum. Disq. inaug. Hafn. 1790. (I. Lit. 1791 No. 13. Arit. 1791 No. 30-34.)

Besuch über die kirchlichen Alterthümer der Osnostzer. Anspach 1790. (Allg. Litt. Zeit. 1791 No. 227.)

Magazin für Kirchengeschichte und Kirchenrechte Kopenh. I-II Theil. Altona 1792-96. (I. Lit. 1793 No. 8.)

Statutenbuch des Ordens der Tempelherren, aus einer altfranzöf. Handschrift herausgegeben. 1ster Band. Berlin 1794.

Tanker om den i Dagens Blade herkende Tone. Kbh. 1796.

Bermishte Beyträge zur Kirchengeschichte. Kopenh. 1798. (I. Lst. 1801 No. 1.)

Paandbog i den ældste kristelige Kirkes Dogmehistorie I-II Del. Kjøbh. 1801-1804. paa Tydsk overf. af P. G. Ewers. Gøtt. 1802. (I. Lst. 1801 No. 35. 1804 No. 27. Jen. Litt. Zeit. 1808 i Oktob. Leipz. Litt. 3. 1803 No. 160-61. Gøtt. Anz. 1806 S. 607. Allg. D. Bibl. 88 B. S. 96-102.)

Den danske Reformations Historie I-II Del. Kjøbh. 1802. (I. Lst. 1802 No. 47/conf. 1805 pag. 462.)

Forsøg til en Anviending for Lærerne ved Skoleholderseminarierne. trykt som Manuskript. ibid. 1804. (I. Lst. 1804 No. 31. Sall. L. Zeit. 1805 April S. 68.)

Betragtninger over den naturlige Theologie. ibid. 1805. (I. Lst. 1805 No. 38. Sall. L. Zeit. 1807. Jul. S. 36-39.)

Spuren ägyptischer Religionsbegriffe in Sicilien und den benachbarten Inseln. Prag 1806. (I. Lst. 1806 No. 33. Kieler Litt. 3. 1808 No. 5. Gøtt. Anz. 1807 S. 197.)

Die Belagerung von Kopenhagen im Sommer 1807. Kopenh. 1807. overf. paa Dansk af Abrahamson ibid. eod. og af Schubart paa Italiensk. 1809. (Sall. Litt. Zeit. 1809 April No. 109.)

Prædiken efter hans Indvielse til Biskop i Sjællands Stift. Kjøbh. 1808. 8vo.

Erklæring einer griechischen Inschrift, welche auf die samothracischen Mysterien Beziehung hat. ib. eod. (Lær. de Lst. 1810 No. 44. Leipz. Litt. Zeit. 1811. Febr. No. 22. Jen. L. 3. 1811 August No. 196. Gøtt. Anz. 1811 S. 1075.)

Rede bei der Ordination des Herrn Christlieb Augustin Saboti zum Missionair in Ostindien. Kopenh. 1812. 8vo. ogsaa aftrykt i Tsjcherners Memorabilien 8ter B. S. 112-24.

Antiquariske Afhandlinger. Kopenh. 1816. (Seidelsberg. Jahrb. 1818. Maj 435-48. Gøtt. Anz. 1818. No. 126.)

Religion der Karthager. ibid. eod. (Seidels. Jahrb. 1818. Sept. 924-28)

Die Religion des Nordens vor den Zeiten Obins. ib. eod. (særskilt aftrykt af Staudlins und Tsjcherners Archiv.)

Ordinationstaler. ibid. 1817. (rec. i Litteraturtid. 1818 No. 41-42.)

Bella in Lucania. Eine Beyträge zu Segewitsch über die Colonien der Griechen. Altona 1818.

I Vid. Selsk. Skrift. er af ham: undersøgt om de persopolitanske Inscriptioner. 1ste Afdeeling i Skrifterne for 1800 S. 251-92. 2den Afdeeling ib. 291-348. Paa Tydsk. Kopenh. 1802. (I. Lst. 1805 No. 2. Gøtt. Anz. 1802 S. 1185. Sall. Litt. 3. 1807 S. 705-8. Magaz. Encyclop. IX Xarg. 3die Tome pag. 1-27.) Sammenligning mellem de Gamles Betydelse og de i nyere Tider fra Himlen nedfaldne Steene — i Skrift. for 1803-4. S. 115-46. overf. paa Tydsk. Kopenh. u. Leipz. 1805.

(Gøtt. Anz. 1805 No. 187. Leipz. Litt. 3. 1805 S. 1163 og 1496. Sall. Litt. 3. 1807 No. 139.) Om Frankernes Wynter i Orienten, i Skrifterne for 1805-6. 1ste Hæfte. S. 1-49. ogsaa særskilt trykt og rec. i Leipz. L. Zeit. 1806. Sept. S. 1997.

I Minerva: Over Tilstanden i Galabrien efter Jordbæjvet 1783 i Xarg. 1787. III. 132-72. Om Baldekerne i Piemont. ibid. IV. 84-105. (Disse tvende Afhandlinger ere ogsaa indrykkede i Eggers's gemeinnütz Magaz. i Xarg. 2tes Vierteljahr S. 158-209.) Om Syracusas Ruiner. ibid. 203-44. 345-93. Om Palermo. 1788. II. 41-80. Om Korstogenes Birkning paa Norden. 1796. III. 1-23. Om friere Religionsmeninger i Norden i Middealderen. 1799. IV. 47-89. (ogsaa aftrykt særskilt) Om den af Brown og Horneman gjorte Opdagelse af Ammonstemplets Ruiner. 1801. II. 118-32. Om nogle nylige mellem Ruinerne af Babylon fundne Inscriptioner. ibid. 241-65 (er ogsaa overf. paa Tydsk og rec. i Gøtt. Anz. 1802 S. 1190) Beretning om Jesuiten Johannes Ring og hans Rejser og Ophold her i Norden. IV. 247-61. Cardinal Stephan Borgia. ibid. 277-309. (Paa Tydsk overf. af Korbes i Leipz. Litt. Zeit. 1805. Mart. Intellig. bl. S. 242-60.) Om Bistigheden af de efterlandste Didsagers Studium for den vordende Skriftegrandfker. 1805. I. 35-53.

I Skandinav. Selskabs Skrift. Om Kong Christian den 2dens Reformationsforsøg, i Xarg. 1798. 2det B. S. 135-205. 383-438. Om nogle i Carthago under Vandalerens Herredomme slagte Wynter. 1800. II. 2det H. S. 120-45. Tillæg dertil S. 162-63. Paa Tydsk i Schlichtegrols Numism. Annal II B. 1 Hæft. Om Røstede Monumentet i Scaane. 1803. I. 283-98. Lejre i Sjælland. 1805. II. 265-324. Sitbird, et æskionf Digt. 1807. II. 343-59.

I Achene: Om hebraiske Navne som findes blandt Regerne paa Guldkysten. 1813. S. 198-207. I Senkes Aktiv Geschichte der sicil. Inquisition i Xer B. 2tes St. paa Dansk overf. i Sallesens Magaz. X. 657-85. I Senkes Magaz. über die Akerter des Tempelherrenordens i 1ster B. 1tes St. I Seerens Bibliothek's Beskrivelse einiger ubelante griechischen Münzen, i Xtes Stüd S. 34-55. I Sjællands Stifts Landemødeforhandl. Om nogle Egenskaber ved en god Liturgie — i 1ste B. 1ste Hæfte S. 13-31. Den ældste Kirkes Forsølgelsehistorie 1ste Stykke ibid. 490-537. 2det Stykke ibid. 2det B. 35-67. Isøernes Dyrer under Kejserne Trajan og Hadrian. Et Bilag til 2det Stykke af den kristne Kirkes Forsølgelsehistorie ibid. S. 181-207. Sandsynlige Tillæg til Christi Lidelsehistorie af Evangelium Nicodemi. ibid. S. 419-42. (ogsaa særskilt udgivet og rec. i Walmarks Almänna Journ. 1817 No. 197. conf. ibid. No. 266-67.) Den kristne Kirkes Forsølgelsehistorie 3die Stykke. ibid. 3die B. S. 82-106.

Efterfølgende Programmer og Epistler har han forfattet og udgivet: Om Forelæsninger over Pastoraltheologien. Kjøbh. 1797. 8. De duobus monumentis veteris ecclesie, Epistola ad Archiepiscopum ecclesie Sviogoth. I. A. Lindblom. Havn. 1810 8vo. (I. Lst. 1810 No. 40. Gøtt. Anz. 1810. S. 1439.) De occulto urbis Romæ nomine, ad locum Apocalyp[se] XVII. 5. Hafn. 1811. 4to. (Gøtt. Anz. 1811. S. 1375. Leipz. Litt. Zeit. 1812. Januar.) De schola Antiochena, et Program til Biskoppekonferencen. Hafn. 1811. 4to. (Litt. tid. 1811 No. 37. Gøtt.

An3. 1812. April S. 527.) Ode gnollicæ Salomoni tributa, thebaice et latine. Havn. 1812. 4to. (Litt. tid. 1812 No. 27.) Episcoporum ecclesiæ Danoo-Norvegicæ Epistola encyclica ad clerum utriusque regni de officii edicto regio 1811 de 18 Oct. promulgato pastoribus denuo injunctis. ibid. 1812. 4to. Observationum ex matmoribus Græcis sacrarum specimen. ibid. 1814. 4to. De sacræ scripturæ usu liberrimo deque nova versionis Novi Test. vernaculæ recognitione. Havn. 1817. 4to. Antistitum ecclesiæ Danicæ Slesvico-hollaticæ et Lauenburgensis Epistola encyclica ad clerum de tertio Reformationis jubilæo. ibid. eod. 4to. (Jen. Litt. Zeit. 1818. No. 53.)

Han oversatte: Korte om Freminder for Voltaire. Kjøbh. 1779. Ewalds Balbers Død. ibid. 1780. Tommasi Gedächtnisschrift auf Filangieri. Anspach 1790. Han skrev Elegie om Ewalds Freunde. Kopenh. 1781. 4to. Efterretninger om Ewald i Deutsches Museum 1781. August. ogsaa indf. i Dansk Museum for Junius 1782. og i de aalborgske Bidrag til Belletristikken 1783. 3die St. Sang til Havet og Hymne til Stjernerne i de Iverssenske Poesiesamlinger. 1783-84. En Prædiken indført i hans Faders Offentlige Vortræge 7ter Theil 1784, i hvilken Samlings 9ter Th. han har leveret Dalth. Månters Leben und Karakter, der ogsaa særskilt er aftrykt, og tillige indf. i Senkes Arkiv 1794. IVtes Dvartal.

Han har udgivet Miscellanea Hafniensia theologici et philologici argumenti. Fasciculus I-II. Hafn. 1816 et 18. 8vo.

Han har i lærde Lst. recenseret Moldenhavens Protes gegen die Kempelherren i 1793. No. 8. Beskrivelsen over det kongelige Kynstcabinet i 1792 No. 12-13, og i Litteraturlitenden 1817 No. 6. Ramus's Catalogus nummorum veterum.

Møjnichen (Christian) født i Kjøbenhavn. Hans Fader var den nebensvante Livmedicus P. Møjnichen. Var først Amtsforvalter i Skive, derefter paa Landsdommer i Nørre-Jylland. 1720 Committet og 1724 Deputeret i Kammercollegiet. 1725 Obersecretair i det danske Cancellie. Fik 1730 sin Afsked. 1743 blev Stiftamtmand i Bergen. Døde 1749.

Disp. de Adonide Phœnicum idolo. Havn. 1702. 4to. Sententia Ebnicorum circa res novissimas. ib. 1704. 4.

Parodia Eclogæ 6tæ Virgillii. Bergis. 8vo.

Litteræ ad patres conscript. et Consistorii Bergensis senatores. Bergis. L. a. 8vo.

Møjnichen (Erik de) født paa Borsen i Nørlandene. Blev 1702 Corrector og 1708 Rector i Bergens Skole. Døde 1728.

Dispp. Havn. 4to. de conchis anatifera vindicatis 1697. — de venæsectionis usu et abusu 1698 — de homine nascens accrescente et decrescente 1699 — de febre maligna petechiali 1700 — de vomitu et vomitoriiis. 1700.

Dansk Litteraturlæxicon.

Møjnichen (Henrik de) født 1631 d. 4 Jan. i Malmø. Med. sin Fader, som søvde Chirurgien, kom han 1638 til Kjøbenhavn. Deponerede 1650. Rejste udenlands og tog Doctorgraden i Medicinen i Anjou. 1662 blev Hofmedicus. 1670 Livmedicus. Døde 1695 som Justitsraad.

Observationes medico-chirurgicæ. Havn. 1665. 8vo. et alibi sæpius.

Observationum pentas — indført i Bartholini Acta medica i Vol. I. II. og V.

Afkillige Breve til Th. Bartholin indførte blandt dens Epistolæ medicinales. Centur. II et III.

Møjnichen (Jacob Berndt) en Sønnensøn af den Næstforrige. Hans Fader, en Præst fra Hardanger, var Juvelerer i Kjøbenhavn. Her er J. B. Møjnichen født d. 26 Decbr. 1766. Dep. fra Kjøbenhavns Skole 1783. Conditionerede nogle Aar i Jylland. Blev 1801 Copiist i Financescæsedirectionen. 1807 Bogholder ved Administrationen for den spænde Fond. 1815 entlediget.

Den mennekelige Forstand i Svøb, Pendant til Bogen Nyssa. Kjøbh. 1790.

De nordiske Folks Overtro, Guder, Fabler og Helte, i Bogstavorden. Kjøbh. 1800. (I. Lst. 1800. No. 19.)

Haandbog for Præster og dem der agte at blive Geistlige. Kjøbh. 1802. (I. Lst. 1805. No. 9.)

Den franske Regergenerals Louis saint Louvertures Levnet. overs. ibid. eod.

Møller (Abraham) født d. 1 Febr. 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Etomager Dep. 1771. Blev 1780 Informator paa Waisenhuset. Døde 1781.

En Prøveprædiken. Kjøbh. 1780.

Første Forsøg til en almindelig nyttig dansk Orthografi. ibid. 1781. (I. Lst. 1781. No. 51.)

Møller (Andreas) født 1726 d. 27 Nov. i Horsens af fattige Borgerfolk. Deponerede 1747. 1762 blev personel Capellan i Besterhøisinge i Fyn. 1766 Sognepræst til Naby og Næstруп sammesteds. 1784 for Horslunde i Lolland. 1806 entlediget. Døde 1809.

Udtog af 8 Prædikener over Mæchelgensdags Evangelium. Odense 1773. Udtog af Prædikener over Søn- og Fæddagens Evangelier. ibid. 1774. Den lidende Jesus i Urtegaarden, forenklet i 8 Fasteprædikener. ibid. 1775. Prædikener over de sædvanlige Evangelier. ibid. 1775. Nogle Stykker af den udkomne Bibellæsnings forhandlede til Indgang i et Aars Prædikener. Kjøbh. 1800. Dets uden nogle enkelte særskilt udkomne Prædikener.

Røller (Carl Johan) født i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Forvalter ved Brændemagazinet. Dep. fra Hertugdømmet 1792. Bandt 1800 den academiske Præmie for det juridiske Prispørgsmaal's Besvarelse og 1801 saavel for den filosofiske som den æsthetiske Opgaves Besvarelse. Blev 1802 Secretair ved Protocollen i Højesteret. 1805 Adjunct og Notarius ved det juridiske Facultet. 1813 entlediget. Døde 1816.

Danneqvinderne, et heroisk Drama. Kjøbh. 1804. (I. Lst. 1806 No. 47-48. conf. Kjøbh. Skilderte 1805 No. 33.)

Kong Svend Danmarks Søvn, et heroisk pantomimisk Drama. ibid. 1808.

Udsigt over Christian VII's Regjering. indf. i den berlingke Seadstidende for 1809 d. 14 Aug. Tillæg No. 89.

I *Astræa* er af ham: Om og hvorvidt ere Menneskets Naturrettigheder forandrede ved det borgerlige Selskabs Stiftelse. IV. 1-118. Om og hvorvidt kan Personer hæftes for King efter den almindelige Retslæres Grundlæggninger. ibid. 300-359. Aphorismer om Gjeltslove og Gjelbskængler. V. 1-172.

I *Kjøbenhavns Skilderie: Bemærkninger i Anledning af den ny Comet.* i Karg. 1811 No. 76.

Røller (Cornelius) Opholdt sig 1762 i Norge. Blev 1769 Sognepræst til Kornerup, 1797 til Dufsted og Allidlev i Sjælland. Døde 1799.

Om Bandhønen — indført i det norske Vidensk. Selsk. Skrift. 2den Del S. 340-44.

Røller (Erting) født i Norge, uidentificeret paa Nørreås. Var Cassefører og Havneskriver ved Havne- og Canalcommissionen i Kjøbenhavn. Blev 1810 entlediget. Døde 1811.

Anmærkninger over Havnbygningsselskabet med Hensyn paa Kjøbenhavn. Kjøbh. 1800. 8vo.

I *Thaarups Arkiv* er af ham: Tanker om Redningsanstalter i Aldebrandstilsælde, hvor Ugangen af Værelset af Ilden kunde bespændes. i 1ste B. S. 446-60. Om Marine-societetet i Engelland. ib. 549-98. Om den franske Marine. II. 116-81.

Røller (Hans) født d. 20 Novbr. 1736 ved Frederiks i Byen Etoustrup, hvor hans Fader var Selvsjerbonde. Dep. 1758. Studerede Medicin og rejste til Paris og London. Blev ved sin hjemkomst Underlæge ved Friderichshospital. Rejste 1768 til Steen, for der at praktisere. Gjorde med Jernværksejer Schnell en Rejse til Frankrig Engelland Holland og Tydskland. 1771 blev Doctor Med. ved Kjøbh. Universitet. 1773 Landphysicus i Strødsberg Amt. Døde 1796. (conf. I. Lst. 1796 No. 10 Pag. 154-55 og Sermoder IX S. 87-91.)

Sundhedsmagazin. 1ste Stykke. Kjøbh. 1762. 8vo.

De viribus animæ humanæ ops medica firmandis, Diss. inaug. Havn. 1771. 8vo.

Forlæg til en Plan til et Universitet i Norge. Christiania. 1795. (I. Lst. 1795. No. 50. S. 797. conf. ibid. No. 46. S. 735.)

I det norske Vidensk. Selsk. Skrift. er af ham: Forsøg i det som angaar det norske Folks Sundhed. i Ny Saml. 1ste B. S. 193-262. (*Comment. de rebus in scient. nat. gestis.* XXXIV. 337-39.)

I *topograph. Journal: Raad og Adbarrel for dem som staae fare for at omkomme ved Kulbrænderie.* 1ste Hæfte. S. 87-97. (paa Tydsk i *Scheels Nordisches Archiv* I B. 3tes St.) Beretning om nogle uløstelige Pustecurer, og om nogle hos os vorende giftige Planter. i 2det Hæfte. S. 108-27. Om Fødemidler for Kreaturerne i Norge i Fodertrang. i 4de Hæfte p. 89-121. Om Stenbrøsten til Brød. i 7de Hæfte. 108-18. Om Stenurer i Norge; om Stensamlinger til Bagstuse; og om Stensamlinger til Brug i Krigen. i 20de Hæfte. S. 123-28.

I *Sermoder: En botanisk Sommer i Norge, med Anvisning til at lære Botaniken, og Anmærkninger om Planternes Brug i Lægevidenskaben og Oeconomien.* i No. III. S. 42-67. No. IV. S. 41-70. No. V. S. 1-14-89-98. Forskjellig Fortolkning af Forordn. 21 Jun. 1793. No. II. S. 78 o. f. Tanker foranledigede ved Strøms Hørlige Begjæring o. f. v. VI. 37. o. f. Anmærkninger til (Rangors) Recension over hvad der er skrevet om det norske Universitet. VI. 71 o. f.

Han Frev Fortalen til Cataloger over de Deichmannske Samlinger af Bøger o. f. v. som udfom i Christiania 1790. 4to. (I. Lst. 1791 No. 10.) En Skrivelse fra ham om Kædesygen er indført i *Todes medic. Journ.* V B. 1stes Hest.

Røller (Hans Frederik) født 1752. Var som Student Viebecanus paa Communitetet. Blev 1779 resid. Capellan til Dronninglund i Nalborg St. 1780 Sognepræst til Borglum. Døde 1796.

Diapp. Havn. de dicto Matth. II. 23. 1775. de dicto Judæ verl. 9. 1774. Paraphrasia Epistolæ Judæ cum notis, Particula I-II. 1777.

I det theol. Selsk. gud. Taler er af ham fire, nemlig een i hvert af de fire første Hæfter.

Røller (Jacob) født i Aarhus, hvor hans Fader, Jens Jacobsen Røller, var Kjøbmand. Blev 1692 Præst til Dover og Beng i Aarhus Stift. Døde 1730.

W. Comper 6 Dages Conference imellem en Evangelisk og Romerkatholik om nogle Religionstvivlsigheder. overs. efter den hollandske Version. Kjøbh. 1722. (rec. i den wieslandske lærde Tidende for 1722 No. 12. conf. ibid. No. 13.)

W. Caves første Christendom. overs. ibid. 1740.

Røller (Jens) født 1711 i Skelker, hvor hans Fader, Caspar Røller, var residerende Capel-

lan. Deponerede fra Slagelse 1730. Blev 1736 personel og 1739 residerende Capellan i Lønsberg. 1751 Sognepræst sammesteds. 1759 Provst i Jærdsberg Provsti. Døde 1773.

Beskrivelse over Lønsberg. Kjøbh. 1750. 4to. (conf. Jesens Norge S. 117-18.)

Beskrivelse over Jærdsberg Provsti. ibid. 1772. 4to. (rec. Arit. Journ. 1774. No. 6.)

Røller (Jens) født den 19 Marts 1779 i Karrebøl, hvor hans Fader, Joachim Christian Røller, var Præst. Depon. 1797 fra Slagelse Skole, ved hvilken han 1805 blev ansat som Adjunct og 1803 tillige Viceconrector. 1808 Prof. Theol. extraord. ved Kbhavns Universitet og 1813 Prof. Ord. samt Doctor Theol. (Sejvnt hans lat. Autobiographie i det ved hans Doctorpromotion udstædte Program.)

Om den pragmatiske Histories Misbrug og Forholdsreglerne derimod. Et af Vidensk. Selsk. belønnet Prisdiskurs. Kjøbh. 1808. 8. (rec. af Mølbach i l. Lst. 1808 No. 36-38.)

W. Månckers Lærebog i den kristl. Kirkehistorie. Overs. af J. C. Winther. Paa ny udgivet og fortsat af J. Røller. 1811. 8. (rec. i Litt.tid. f. 1811 No. 34.)

W. Månckers Lærebog i den kristl. Dogmehistorie. Overs. og med nogle Tilæg forøget. 1813. 8. (rec. i Litt. tid. 1813. No. 44.)

Theologisk Bibliothek. I-XIV Bind. Kjøbh. 1811-1818. 8. De fleste Artikler ere af Udgiveren. 1ste Bd. rec. i Litt.tid. 1811. No. 46. 2det og 3die Bd. ibid. 1813. No. 18-19. 4de og 5te Bd. ibid. 1814. No. 30-35. 6te Bd. ibid. 1815. No. 14-16. 7-10de Bd. inclus. ibid. 1817. No. 2. 4. 7. 8. Alle de 10 første Bind paa ren Gang rec. i Ergänz. Bl. zur Jen. Allg. Litt. Zeit. für 1817. No. 23-25.)

Historisk Calendar, udg. af ham og L. Engestrøft I-III Kargang. Kjøbh. 1814. 17. 8vo. med Kobber og Landskort. (I Karg. rec. i Litt.tid. 1814. No. 45, og i Aethene Febr. 1815. 2den Karg. rec. i Litt.tid. 1815. No. 15. Begge de første Kargange i Sall. Litt. Zeit. 1816. No. 73-75.)

Biskop Balles Levnet og Fortjenester, beskrevne og oplyste med en Del Bilag samt Udvalg af hans Breveværing. Kjøbh. 1817. 8. (Biographien selv, uden Breveværing, er ogsaa trykt i Theol. Biblioth. XII Bd.)

Jubelgave for evangeliske Christne, indeholdende den augsburgske Trædselsendelse, forordnet af Biskop Balles, udgivet og ledsaget med Anmærkninger, i Anledning af den evangeliske Kirkes 3die Jubelfest. ibid. eod. (Litt. tid. 1818. No. 28-29.)

Brevet til de Hebraer. En Prøve af den ny reviderede Bibels oversættelse, ib. eod. (rec. i Litt.tid. 1818 No. 13-14.) ogsaa i Theol. Biblioth. XIII Bind.

Mindekrift over Daniel Rangau. ibid. 1818. (conf. Fra Selskabet til de Kjønnede Videnskaber's Førfremmelse i An-

ledning af det nyligen udkomne Mindekrift over Daniel Rangau. Kjøbh. 1818.)

Hans academiske Skrifter, forfattede ved afsluttede Leiligheder, ere: a) De viis compendariis iterum literarum cultori haud facile commendandis. 1812. 8. (Et Indbydelseskr. til Skriver og Disputeresværelser, ogsaa trykt i Theol. Bibl. 3 Bd. b) De sive Eusebii Caesariensis in rebus Christianorum enarrandis. Diss. inaug. 1813. 8. (ogsaa i Theol. Bibl. 4 Bd. og senere aftrykt i Schindlins og Tschirners Archiv 3 Bd. 1 St. rec. af Dr. Zahn i Wiener Lite Zeit. 1815. No. 53. i Leipz. Litt. Zeit. 1815. No. 224.) De commodis nonnullis, quae ex Islamismo ad reipublicam Christ redudarunt. 1815. 4. (Et Program til Reformationsfesten, rec. i Litt. tid. 1814. No. 32-35. ogsaa trykt i Theol. Bibl. 5 Bd.) d) De eo, quod in Reformatorebus quotannis laudandis iustum est nostrisque temporibus salutare Oratio acad. habit. 1815. (ogsaa i Theol. Bibl. 8 Bd.) e) Om Videnskabelighed og Moralitet, begge betragtede i Forhold til Universitetet. Et Indbydelseskrift til Forelæsninger over Videnskaberens alm. Encyclopædie og Methodologie. 1815. 8. (ogsaa i Theol. Bibl. 9 Bd. cf. Prøve af Forelæsningerne selv i Theol. Bibl. 13 Bd.) f) De lectu litterata tanquam egregia Historiarum conservatrice, 1817. fol. (Universitets Program i Anledning af Xbr. Kalls Jubilaum. Oversat af Rahbel i Dansk Minerva 1817. Aug. og Sept.)

All det Skandinav. Litt. Selskab har han leveret: a) Udskat til den danske Historiographies Historie fra de ældste Tider indtil Gram, i Skrifterne fra 1809. 1ste Udvart. b) Hans Grams Levnet og Fortjenester. ibid. 1810. 1 Hæfte. c) Om den nordiske Mythologies Brugbarhed for de skjønnede tegnende Kunst. 1812. 2 H. (Overs. af Capt. Fries for Græters Odina und Teutona. cf. Myrups Wörterbuch der Skandinav. Mythologie. Einleitung S. 55-58.) d) De to Holme, en Skolehistorie (neml. om Hertudefholm og Frederiksborg) 1814. e) Systematisk Fortegnelse over Selskabets Skrifter i dets første 20 Aar: til Udgangen af 1814. ibid. eod.

All det kongl. danske Vidensk. Selskab leveret: Om den Billighed, Historiekrivningen bør vise.

All det kongl. danske Selskab for Jætrelandets Historie og Sprog: Dets Stifters, Jacob Kangebels Biographie. I Selskabets histor. Saml. 1ste B. 1819.

I Minerva er af ham: Var det gavnligt for Romens Kjønnede Litteratur om den gamle nordiske Mythologie blev antaget og af vore Digtere almindelig brugt istedet for den græske? et akademisk Prisdiskurs. i Karg. 1801. II S. 33-96. (conf. Danske Udskr. 1801. No. 47 og Nord. malmanach der Deutschen 1802 S. 256 u. f.) overs. paa Tydsk i Græters Odina und Teutona 1ste Bd. Sammenligning af Horaz's Høperræstra med Dvids, og Bedømmelse af begge Digteres Stikbringer, et acad. Prisdiskurs. Den latinske Original er ikke trykt, men Oversættelsen er indført i Minerva for Julii og August 1802 (rec. af Thortactius i l. Lst. 1807 No. 24.) Sommeren paa Landet, et Digt. 1805 i April. Skandinaviens Guder efter Munchausen og Graefenlands efter Schiller ibid. i Octbr. Skitners Kæsse, eller Kjærlighed, Guderens Straf. 1806 i Mai.

I Tilføeren: Teutona til Oeva og Dana ved deres Sjensforening, og Dana til Teutona. 1802. No. 58-59.

Qvindens Bærb efter Schiller 1803 No. 51. Forsøg til en Oversættelse af Schillers Don Carlos 1804 No. 96. Til Ahlensthalger 1805 No. 70.

Til Egeria: et Program af Engelstoft overs. i Karg. 4 S. En Prøve-Oversættelse af Quinctilian, II. i B. Nogle Bemærkninger over Prof. Ryerups Stolchistorie. ibid.

Til Engelstofts Univ. og Skole-Annaler: Om Præmie-Indretningen ved Kbhavns Universitet, 1806, 2det Kvartal. Rector P. Woldites Biographie, 1811, 4de Kvartal.

Til Strømlins og Tzschirners Archiv får alle nye Kirchengeschichte: Geschichte des Norwegischen Schwärmer G. R. Hauge, aus Actenstücken und Berichten von Augenzeugen zusammengetragen. S. 2 Bds. 2 Stüd. 1815.

I Kjøbh. Skilderie: Et Par Ord i Anledning af den ny udkommende Udgave af Worms Lexicon. 1813. No. 18. conf. No. 27.

Desuden har han verificeret endel af Hafis's Oer. (See Prof. Rasmusens Digt og Eventyr fra Østerland. i Samling S. 62-104.) og i Forening med afkølle Kolleger udgivet Journal for udenlandsk Litteratur. 1811-1815. 4to. Til lærde Lst. har han, fra A. 1808 af, leveret en Rængde Recensioner i det theol., historiske og æsthetiske Fag. Til A. Hofues's Efterretninger om den spanske Revolution, overs. af Capt. J. S. Chewis, har han frevet Fortalen. 1816. En Tale af ham om Bibelselskabernes Forhold til Tidens religiøse Lær, er indrykket i den 3die Bæretning fra det Danske Bibelselskab. 1818.

Møller (Maltze) er født d. 24 Nov. 1771 i Helsingør, hvor hans Fader, Peder Møller, var Tollcontrolleur. Hans Moder var en Datter af Amtsforvalter Maltze Bruun i Kjøbenhavn. Han dimittiretes 1788 til Universitetet af Skolens da værende Rector N. Trefchow, hvis offentlige og private Undervisning han havde nydt i 5 Aar. Han rejste 1792 til Tydskland, og studerede i Göttingen og Jena. Opholdt sig i Karene 1806-7 i Norge. Har i mange Aar privatiseret i Kjøbenhavn. Blev ved Resolution af 13 Dec. 1813 fritaget for at underkaste sig den theologiske Embedsexamen, og fik Tilladelse til i dens Sted at disputere. Af denne Bevilling har han hidtil ikke benyttet sig.

Repertorium for Fædrenelandets Religionslærere. I-Vte Hæfte. Kjøbh. 1795-97. 8. (1ste Hæfte blev rec. i l. Lst. 1795 No. 20. i Kritik 1795 No. 21-23. conf. l. Tid. 1795. No. 42. af Baden i Univ. Journ. 1795. S. 124-32, af Rode i Iris 1795. II. 335-40. conf. Sermøder IV. 113. ogsaa i Annalen der theol. Litteratur 1795. 24ste Woche. 2det og 3die Hæfte i Badens Journ. 1796 S. 28 40. i Kritik 1796 S. 43 46. Det 4de S. i Kritik og Kritik. Journ. 1796 S. 336-50. Det 5te S. i Badens Journ. 1797 S. 173-82. i Iris 1797. IV. 371-76. De i 3die og 4de Hæfte p. 333-34 forekommende Ytringer om Synodals Eftertryk gav Anledning til en Injurproces; vid Stevning Indlæggen og Dommen i Sagen ved Hof- og Stadsretten, indført i Morgenstjernes

Jurid. Maanedstidende 1796 S. 108-55. og tillige særskilt udgivet. conf. Gubernaths Recension deraf i hans Jurid. Biblioth. S. 160-92. samt Møllers Erklæring i Polit. phys. Magazin LX B. 1797. Mart. S. 369-84. item Collins Ytringer i Sermøder VIII. S. 100-101, og end videre Noget til Forsvar for Eftertryk i Kritik og Kritik 1796. S. 669-71.

Rathanael. Besning for tænksomme Mennesker. Anhang til Repertorium. Kjøbh. 1802 (l. Lst. 1803 No. 46. conf. Jallefens Maanedstidende 1803. II. og Dagen 1803. No. 141. 142. 146. 148. Subscriptionplan paa Rathanael blev indført i Iris for Marts 1803 og i Wolfs Journal 1803. I. 217-24.)

Ermpelsamling til Hælle i al Slags tydsk prosaisk Stil, med et Register over tydsk Ord og Talemaader. Kjøbh. 1802. 2den udg. ibid. 1808. 3die Udgave 1816.

Fortid og Rutid. et Aegtskrift. Kjøbh. 1808. 8.

Dagsposten, fra August 1817 til Octob. 1818. ib. 4.

Han har af Tydsk oversat følgende i Kjøbenhavn i Det udkomne Skrifter: Kant om den evige Fred. 1796. (l. Lst. 1797. No. 1.) Løfter om Jesu Bærbføld 1797. Niemeyer om Forberedelse til Præsteembedet 1803. Arfenholz om Pape Sixtus V. 1803. (l. Lst. 1804 No. 32.) Jacobs Alwin og Theodor. 1804. Den græske og romerske Mythologie efter Damm's og Moritz's Haandbøger. 1805. Kobjebues Rejse til Rom. I-II Del. 1805-6. (rec. i l. Lst. 1808 No. 44 og 46. og i Hall. Ergänzbl. 1811 No. 7a.) Brummachers Parabler I-II Del. 1812-13. (Litteraturtid. 1812 No. 28.)

Til Jallefens theol. Maanedstid. har han leveret: Seters Tale ved Forberedelse til Communionen i IV. 700-706. Syn danske Theologers til Christ. VI indsendte Betænkning om nogle fanatiske Separatister og deres Børns Daab. V. 61-87. Evil om Salomons Apokafte til Kjøbenhavn. ibid. 412-45. conf. ibid. 480. Theologiske og litterariske Bemærkninger af blandet Indhold. ib. 445-66. En ny Fortælling af 1 Corinth. XII. 28-29 af L. J. C. Just. VI. 57-79.

I Græffes Katechet. Journal rec. han Dalles Lærebog i det 1793 udkomne Ister B. S. 155-168. I de lærde Lst. rec. han E. S. Wolfs Historie af den danske Kirke i London, i Karg. 1803 No. 26, og Blochs herbraiske Sprogs Formlære, ibid. No. 29. I Dagen blev han Recensionen over Boissens Katechetik i Karg. 1803 No. 5 o. s. Til hint Blad leverte han overhovedet afkølle Bidrag i de 4 første Kargange.

Ryerups Beskrivelse von Kopenhagen. — Denne Oversættelse, som fører hans Navn, er kun tildeels af ham, men forresten af Forlaggerne forqvallet.

Møller (Morten Bendz) Candidatus Theologiae og Lærer ved Dpfostningshuset i Kjøbenhavn. Eiden Præst til Brøndshøj i Sjælland.

Tale og Cantate paa Dpfostningshusets Stiftelsesdag. Kjøbh. 1812. (rec. i Penia 1812. S. 218-24.)

Møller (R — S —) født i Norge. Stod i 16 Aar som Capitain ved de danske Tropper i Ostindien. Kom 1796 tilbage til Danmark, og opholdt sig siden nogetid i Norge.

Beskrivelse over de nicobarke eller Friderichsøerne i Ostindien — i det 15de Bind af den gyldebandske Samling af Rejsebeskrivelser, og tillige udkommen særskilt. Kjøbh. 1797.

Møller (Nicolai Johannes) Søn af ovenanførte Doctor Hans Møller i Steen. Depon. ved Kjøbenhavns Universitet. Rejste udenlands paa Bergverksvidenskaberne. Traadte i Tydskland over til den catholiske Religion, og levede siden nogetid i det Westphalske. (conf. Athene 1814. April p. 322-44.)

Om Anvendelsen af Stenul — i Bibliothek for Physik XVII. 117-36. Hans i Schellings Zeitschrift 3tes Heft. indførte Karakteristik af de 4 Verdensdele som faaer i Athene l. cit. er ogsaa udkommen paa Svensk i Stockholm 1815.

Møller (Dlaus Heinrich) født den 9 Mai 1715 i Flensborg, hvor hans Fader Johan Møller var Rector. Gik i Skole i Flensburg indtil 1734 da han drog til Universitetet i Jena. 1738 kom han til Kjøbenhavn, hvor han 1744 blev Professor honorarius i Litteraturhistorien. 1749 Rector i Flensborg, hvor han døde 1796. Af hans mange Skrifter, som dels opregnes hos Worm i det B. S. 60-68, i 3die B. S. 529-32 og 964, og dels hos Kordes S. 223-35, ere under hans Ophold i Kjøbenhavn blot udkommen følgende:

Däniske Bibliothek ober Sammlung von alten und neuen gelehrten Sachen aus Dänemark IV-IXtes Stück. Kopenhagen und Leipzig 1743-47. 8. (de 3 første Stykker udgav Jarbo og Langebek.) De 3 sidste Tomer af dette Bort eller 7tes 8tes u. 9tes Stück have ogsaa under Titel af: Altes und Neues von gel. Sachen aus Dänm. 1768. (vid. Minerva 1789 III. 67-68)

Nachrichten von einer vorhabenden Schleswig-Holsteinschen Kirchen-Prediger- und Schulgeschichte. Schleswig 1744. 4to. — ogsaa indrykket i Hamburgische Berichte von den neuesten gelehrten Sachen 1744. S. 190.

Møller (Peder) født 1642 d. 30 Nov. paa Rongsberg. Studerede 1663 i Wittenberg. Var siden Succentor i Christiania. 1669 Legationspræst hos Excellencen Gyldenløve i Engelland. 1674 tydsk Præst ved Christianshavns Kirke og tillige dansk Præst i den ny Hollænderby paa Amager. 1682 Præst ved St. Mikæls Kirke i Slagelse. Døde 1697. Han har oversat:

Senr. Müllers aandelige Sparetimer. I-III Part. Christiania 1667 og 1669. Kjøbh. 1674 og 1681. (conf. Norske Vid. Selsk. Bibliothek p. 73.) Ejusb. Laares og Trækstube. I-II Del. Kjøbh. 1677-79. Ejusb. Talekælder. ibid. 1683. Ejusb. Kjærlighedsbys. ibid. sod. Lancelot Andrews Guds Herrens Herres Krigsartikler 5te Mosebogs XX. 23. Christiania 1678. Fr. de Sales Anledning til et gudstygtigt Liv. Kjøbh. eod. Laufenil Morgen- og Aften-Bod — Skrifter. Communions- og andre Bønner. ibid. 1680 og 1683. Ejusb. bibelske Virak. ibid. 1688 og 1706. Ejusb. Passionsbetænkning.

ger. ibid. 1697. Job. Ovirsfeldts himmelske Havetsel. Kob. ibid. 1697. 1722. 1736. 8. Ejusb. Fruentimmers Sjæleprøvelse. ibid. 1697. Th. Watsons beformede Himmel. ibid. 1681 og 1683. Casp. Neumanns alle Bønners Kjerne. ibid. 1681 og oftere.

Møller (Peder) Navigationsmester i Trondhjem.

Speculum Geographicum. Trondhjem 1740. 8.

Betragtning over Nordlyset. ibid. 1741. 4.

Møller (Peter) født den 29 Octbr. 1767 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Brygger. Deponerede privat 1785. Tog 1787 juridisk Attestats. Blev 1789 Copiist i det danske Cancellie. 1793 Secretair ved Protocollen i Højesteret. 1800 Assessor i Kjøbenhavns Politieret. 1801 Assessor i Højesteret. 1815 ansat at være tillige Generalsekretær i Sættaten. 1818 Directeur ved Nationalbanken.

Er Overleverelse efter de danske Loves Grundsatninger nødvendig til at erholde Ret i Tingen? — Indført i Astræa i B. S. 199-230. og rec. af A. S. Ørsted i lærde Wfs. 1800 No. 15-16.

Møller (Dovel Martin) Søn af den næstfølgende Doct. Rasmus Møller, født d. 21 Martz 1794 i Ulbum. Dep. fra Nykjøbing 1812.

Forlæg til en metrisk Overfættelse af Odysseus Eventyr i Kystlopens Pule. Et Indbydelsesbrev til Examen i Borgerdybskolen. Kjøbh. 1816. 4.

Adskillige Poesier indførte i period. Skrifter, s. Ex. i Thieles Rosenblade.

Møller (Rasmus) Broder til foransførte Doct. og Landphysicus S. Møller, født i Stousstrup ved Friderichs 1763. Dep. fra Friderichs Skole 1781. Blev Decanus paa Klosteret og Alumnus paa Borchs Collegium. 1790 Magister. 1791 Præst for Ulbum og 1796 for Telling i Ribe Stift. 1802 for Kjøbeløv i Lolland. 1815 blev Doctor Theologie og Ridder af Dannebrog. (Hans Autobiographie i de i Anledning af Salvingsacten 1815 udgivne Solennia Academica.)

Dispp. Havn. 8vo. Tentamen vindiciarum disciplinæ morum christianæ contra graviores nonnullas, quibus ab adversariis petita fuit, calumnias. 1787. De præcipuis virtutibus in methodo docendi a Christo adhabita conspicuis. 1788. De præcipuis mutationibus, quas subiit quæstio de necessitate satisfactionis. 1790. De eo quod intrecit inter stilum epistolarem Ciceronis et Plinii junioris. Diss. inang. pro gradu Magisterii eod. a. (Kritik og Antikr. 1791 No. 121-22. conf. Iris 1792. I. 292-93.) Pauca quædam ad quæstionem hodie inprimis agitatum: bene an male rei christianæ confutere videantur, qui dogmata religionis christianæ propria a populari religionis institutione excludenda sentiant. Diss. pro gradu Doctoratus Theol. 1815. (Literaturtid. 1815 No. 34.)

Forslag til en Oversættelse af Pauli Brev til de Rømere. Kjøbh. 1793. (Dadens Univers. Journal 1793. S. 180-83. Saksens Magaz. III. 701-3.)

Forslag til en Oversættelse af Livius, med Anmærkninger. I-VI Pentade. Kjøbh. 1800-18. (I. Lst. 1803 No. 41. Univers. Journ. 1800. S. 169-74.)

Sallusts catilinariiske Krig, oversf. ibid. 1812. Sammes jugurthiniske Krig. oversf. ib.

Fem af Ciceros Kaler. oversf. ib. 1814. (Litteraturtid. 1815 No. 1-2. Herimod Brev Forsf. et Forsvar. see ogsaa Afdene 1814 August S. 177. Litteraturtid. 1814 No. 37. og Litteraturtid. 1815 No. 5.)

Livii Opera. Vol. I. Hafn. 1815.

Ciceros 4 Kaler mod Catilina, oversf. ibid. 1817. (Litt. Tid. 1818 No. 3-4.)

Møller (Søren) Deponerede fra Aalborg Skole. Conditionerede 14 Aar som Student i Norge. Blev 1777 resid. Capellan i Hjøring. 1782 Sognepræst til Nørholm i Viborg Stift. 1792 til Dting i Aarhus St.

Oversættelse af Opits's Lob des Felblebens — indf. i Norske Intelligentsedler 1770 No. 9-12 og derfra i Dergens Adresselcont. Lit. 1770 No. 23 o. f.

Skjaldbiende for 1777 — indf. i det af S. Holt i Aarst udgivne periodiske Skrift Paaverbaanden i Aarg. 1777.

Josephs Liv og Død. Kjøbh. 1777. (I. Lst. 1781 No. 16.)

Forslag til en Dde om Indfødsretten. Aalborg 1778. 4. Maanedlig Skjaldbiende. ibid. 1779. 4to.

Efterretning om det paa Ræstrup oprettede Capel. Balborg 1784. 8.

Forslag til Kirkepsalmer, dels af ny forfattede dels gamle forbedrede. Aalborg 1792. (I. Lst. 1794 No. 11. Iris 1792 S. 218-20. Kritik 1795 No. 24.)

Skibbrudet paa Bøsthyften af Sjælland d. 24 Dec. 1811. Aalborg 1812.

Adskillige Poesier — indf. i Maanedl. Tillæg til de aalborgske Efterretter. f. Gr. over Kjøbstaden Skrens Inderbrand d. 23 Nov. 1777 indf. i Aarg. 1778 No. 3. Xanter over Hjørings aldgamle og nuværende Tilstand. ibid. No. 7. conf. No. 11. S. 136. Efterlignelse af Horats's IV Bogs 1ste Dde i 1786 S. 34-36. Trende Fortællinger 1787 S. 29. Eligeledes Bidrag til de sammefeds t Karene 1785-88 udfomne Patriot. Saml. og til Cimbrica som udfom ibid. 1806-1808. I Iris: Brev til Biskep W. B. Krogh 1804. III. 260-69. Congreges Minde 1808. I. 1-5. Xanter da Kjellerup i Aalborg blev Agent. 1810. II. 215-20.

Kogle enkelt udfomne Eftlighedsvers.

Møller (Timothius) Broder til ovenanførte Secretair Carl Johan Møller; født i Kjøbenhavn. Døde sammefeds som Student.

Erfaringer for Officere af Kanariestugle, af Friedrich. oversf. Kjøbh. 1800.

Havelkonsten eller en paa mangeaartig Erfaring grundet Undervisning i at anlægge og dyrke Lyft. Kjøkken- og Blomster-haver, af J. C. Christ. oversf. med Anmærkninger af Gærterne Solbøl og Lindegaard. I-III Del. Kjøbh. 1802-1809. 8.

G. J. Wolfs mustafiske Lexicon, oversf. ibid. 1801. 8.

Kjøkkenhave, indeholdende Frilandsurter til Husholdnings Brug og Madurters Drivning. gjenemseet af Solbøl. Iste Del. ibid. 1810.

Adskillige Bidrag til N. Lunds Landvæsenmagazin

Møller (Thomas) født 1721 den 22 Mai i Svindinge Sogn i Sjælland af Bønderfolk. Dep. 1743. 1747 blev Præst til Børum i Aarhus St. Døde som Præst til Storehøddinge 1789.

Patriotiske Betænkninger om at spare og formere Brandevad — i Oeconom. Magaz. IV. 275-92.

Mølleffov (Andreas) Sognepræst til Dusested Allélev og Ledreborg Menigheder samt Provst i Bølsborg Herred i Sjælland. Døde 1797.

Klageprædiken over Grev Johan Ludvig Holstein, holden i Ledreborg Kirke. Kjøbh. 1790. (Kritik 1790. S. 615-16.)

Møllmann (Bernhard) født 1702 den 12 Sept. i Flensborg, hvor hans Fader var en fornem Borger. Studerte paa tydske Universiteter. Kom 1731 til Kjøbenhavn. Disputerede 1740 for den ved Akademiet vacant værende Professio juridica. Blev 1741 Professor Antiquitatum patriæ samt Biscarius for Holberg til at læse over Universalshistorien. 1748 blev Bibliothekar ved det kongelige Bibliothek. 1742 Magister og samme Aar Doctor juris. 1754 Professor i Historie og Geographie. 1755 kongelig Historiograph. Døde 1778 (conf. Suhm X. 43. Nyerups Afhandling om danske Historiographer S. 96 og Sammes Brev til J. F. W. Schlegel som Tilgift til bemeldte Afhandling.)

Disertatio epistolica de illustribus quibusdam in republica litteraria viris Flensburgo oriundis, ad Doct. Thomam Claulen. Flensburg 1721. 4to.

Diapp. Havn. 4to. Specimen meditationum in singularia quædam juris saxonici feudalis capita ex antiquitatibus danicis illustrata. 1740. Specimen elementorum processus judiciarii Dano-Norvegici. Diss. inaug. 1742. Antiquitatum Patriæ Spicilegii Periculum I-V. 1753-05. (Gdrt. Anz. 1753. 1194.) De foeminis Havniensibus inter regiarum nuptiarum solemnia 1478 temere suspensis. 1771.

-De certamine Friderici, Comitum Oldenburgici. cum Leone. Progr. Havn. 1749. fol (Er som Tillæg tilføjet den af J. S. Jugler besørjede Udgave af Schædes Tractat "de buccellariis." Lips. 1781. vid. Gdrt. Anz. 1781 S. 1241.)

Den almindelige Historie paa Dansk. Iste Del. Kjøbh. 1760. 4.

I Videnf. Selsk. Skrift. Genealogisk Forsøg om Erkebiskop Eriks Herkomst — i 1ste Tome S. 195-212. (I disse Skrifter latiniske Oversættelse S. 195-210.) Ti pragtfulde Billeder, som Fremmede have begaaet i Danmarks og Norges lærde Historie. Tome II. 251-62. i Estinen S. 253-64. Treende betydelig Ervfæjl i Hvitsfelds Beretning om det Slaviske Dyrer. Tome X. S. 154-65. i Feinzes histor. Abhandl. VI. 1-24.

Fortalen til Edwardsens Skjelers Beskrivelse.

Melsted (Hans Christian) født 1774 i Alsted i Sjælland, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Kjøbenhavns Skole 1794 1803 blev Præst til St. Hans Hospital og 1807 til Barton i Kjøbenhavn. Døde 1818.

Hvad lærer Jesu Religion os naar vi lide en Prædiken i Anledning af Bombardementet. Kjøbh. 1807. Postprædiken, udgivet til Bedste for vore saagne Landsmænd i Engeland. ibid. 1809.

Mønster (Peder) var ved Midten af 18de Aarhundrede Foged først paa Allinge Gaard, siden paa Bygholm, begge i Aarhus Stift.

Om Folkemængden i Danmark og Norge — i Oeconom. Magaz. V. pag. 57-86.

Han samlede de fleste Efterretninger om Drakenberg, som Doctor Mangor 1774 udgav. Han lod L. Drijchs "daglig Samtale med Gud" trykke i Aalborg paa sin Bekostning 1770, og skænkede Exemplarene deraf til Beboerne paa Bygholms Gods.

Mønster (Peder Hans) født i Bogenfse i Jyn 1773. Dep. fra Friderichsborg 1791. Rejste 1800 som Informator for den danske Handelsagentens daværende Cancelliarad Ewalds Værn til Lette i Kantonen. Kom deraf tilbage 1801. Blev 1802 Inspecteur ved Efterlægteselskabets Skole. 1805 Sognepræst for Gyrestinge i Sjælland. 1807 Amtspræst i Sorø Amt. 1812 Ridder af Dannebrog. 1813 Præst i Ringsted.

Sammenligning mellem Skolernes og vort Opdragelses- og Undervisningsvæsen, en academisk Prisdiskussion, som blev tilkendt Accessit. Kjøbh. 1797.

Thyms theologiske Encyclopædie og Methodologier. Kjøbh. 1800 (I. Lst. 1800 No. 36.)

Folkelange, samlede ved P. S. Mønster, med Indtællinger forskænde af O. Sorrebov. ibid. 1801. (I. Lst. 1801 No. 36.)

T. C. Bruun Neergaards Rejse imellem Alperne. overs. ibid. 1802.

Om Egensvælses Ismindelighed, et Programme til de offentlige Svælses paa Rachtigals Institut. Kjøbh. 1803. Om Svømmesvælses og deres Fremgang hos os, ligeledes et Indbydelseskrift sammefædt. ibid. eod. (ogsaa indført i Minerva 1804. I. 50-66.) Om Robertsmaalets Dyrkelse, et Progr. ved Examen i Efterlægteselsk. Skole 1805. (ogsaa i Minerva 1805. I. 312-23.)

Athenæum, et Tidsskrift. 1ste Bind I-III Hæfte. Kjøbh. 1804-6. (Deraf er særskilt aftrykt "Om Gymnastikken og dens Anvendelse paa Opdragelsen.") Athenæum er rec. i Jall. Litt. Zeit. 1805 Octbr. S. 81. og i Ergänzbl. 1807. S. 1214.)

I Minerva (foruden de to anførte Programmer) Tale ved Høitideligheden paa Rachtigals gymnas. Institut. 1800. II. 346-65. Om Huskommelseevnens Dyrkelse. 1804. I. 291-309. Tale i Anledning af Efterlægteselskabets 20de Aarsfest. 1806. I. 190-222. (ogsaa særskilt aftrykt.)

I Iris: Bidrag til P. F. Suhms Minde. 1798. IV. S. 70-78. Bemærkninger over den theologiske Embedsexamen 1798 for Septbr. (conf. 1799. I 181-209 og IV. 262-77.) Tale ved det ny litterariske (strax igjen opløste) Selskabs Indvielse. 1799. III. 166-96. Om Nutidens Opdragelse Fortrin fremfor Fortidens? 1800. II. 38-56. Beretning, en Fortælling. ibid. 193-212. Hverledes Fællesskaberne hensigtsmæssigt foredrages for den kuberende Ungdom? ibid. 213-22. Eugenas Død. ibid. 261-75. Under hvilke Omstændigheder trives Folkemængden bedst? ibid. 275-91. Enkelte Træk af de egentlige gamle germaniske Folkeslægters husslige Forsætning Elitke og Maade at leve paa. 1802. I. 45-63.

I N. Lunds Landvæsen-Magaz. Om Industri og dens Fremme især med Hensyn paa Danmark. i 1802. April. S. 55-105.

I Sjællands Selsk. videnskabelige Landemodfors handlinger (som han særk tilligemed B. F. Hjort og Anden med Succes har været Medudgiver af) er af ham: Kiltasmen betragtet som en almindelig Mytke. i 1ste B. S. 168-243. 310-29. II. B. 68-87. (Literaturtid. 1812 No. 32.) Om Gavnigheden af en praktisk Haandbog for Præster. i 1ste B. S. 371-80.

Et Par Ord til Prof. Bang — tryktes 1797 med to Stykker af N. C. Bruun under Titel af "Tria juncta in uno" vid. hans Erklæring besangaaende il. Lit. 1797. S. 674-75.

Mørch (Christian) født den 30 Dec. 1714 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Hørkræmmer. Han selv var Revisor ved Generalpostamtet og Kammersecretair. Døde 1782.

Den til en Tid undertrykte Sandhed og Oprigtighed. Kjøbh. 1749. 8.

Mørch (Povel) født 1658 i Sjerding i Bisborg St., hvor hans Fader var Præst. Blev 1687 Capellan til Frue Menighed i Aalborg. 1712 Magister. Døde 1736.

Prædikener over Propheten Jonas — deraf er den 1ste udgivet til Prøve, af hans Datteren Johan Wandal. Aalborg. 1770. 8.

Mørch (Lerkel) født den 27de Jan. 1767 i Kjøbenhavn. 1790 blev Cancellist i Søetatens Commissionscontoir. Blev 1802 Krigscancelliesecretair og samme Aar Postmester i Friderichsborg.

Pilgrimene, en Ribbertilbragelse af Schreiber. oversf. Kjøbh. 1792. 8.

Lille Magie eller Udbrug til Rytte og Moroe for Konsteskære og Enhver. ibid. 1799. (rec. i l. Lst. 1799 No. 16.)

Den usforklarlige, en Fortælling af Carl Rehlén. oversf. Aarhus 1800.

Reen og æbel Kjærligheds Mågt Kistret af J. J. Dusch. ibid. 1802. (rec. i l. Lst. 1805 No. 51.)

Bildfarelse uden East, Comœdie af Bøch. oversf. ibid. 1803.

Roget om Tjenestefolk. Bihog 1809.

Digte: Forsøg. Kjøbh. 1817.

R.

Nachtegal (Nivat Victorius Fredericus Franciscus) født 1777 d. 3 Octob. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Skræder. Dep. 1795. Anlagde samme Aar et privat Institut for Gymnastik. Blev siden Lærer i Gymnastiken ved Landcadet-academiet og de militaire Skoler, og fik 1804 Prædicat af Professor. 1815 blev Ridder af Dannebrog.

Instruction i Gymnastiken for Lærerne ved Kavalleriets og Infanteriets ExercerSkoler. Kjøbh. 1805. (er trykt paa kongl. Bekostning; see Denia 1810 S. 75.)

Indberetning til Kongen om Gymnastikens Fremgang i Danmark, Norge og Hertugdømmene i Almindelighed og i Kjøbenhavn i Særdeleshed, fra 1800 til 1810 — aftrykt i Denia 1810 No. 3 o: folg.

Nannestad (Friderik); født d. 21 October 1693 i Eidsberg i Smaalænenes Amt, hvor hans Fader, Christopher Nannestad, var Præst. Deponerede 1712. Blev Decanus paa Communitetet og 1718 Magister. 1722 Provst paa Communitetet og Collegium regium. 1732 Præst til Domkirken i Trondhjem. 1742 Doctor Theologiæ. 1747 fik Titel af Professor Theologiæ extraord. 1748 blev Biskop i Trondhjem. 1758 i Christiania. Døde 1774. (vid. Suhm X. 33. Gjesfings Jubell. I. 542-50. Sim. Wolfs Amindelsestale over ham. Trondhjem 1775. og i Willes Samling af Minde-taler p. 133-92. Fundatsen for hans Legatum til Regentzen i Engestr. Annaler 1809. II. 67-69.)

Disp. I-IV. de securitate Caino verbis promissa et signo confirmata. Havn. 1715-17. 4to. De mariolatria Pontificiorum horrenda, ex occasione monumenti cuiusdam Eidsbergensis. Disp. inaug. ib. 1742. 4.

Oratio parentalis de meritis Christiani VI in ecclesiam borealem. ibid. 1746. 4.

Hilaria Aarhufiensis, de beneficiis regum Danicæ ex stirpe oldenburgica in Aarhufium collatis. ib. 1747. 4.

Meletema de solenni deductione regis conjugis Salomonæ. ib. 1752. 4.

Kjæbedskrivelse til Trondhjem. Christiania 1759. 8.

Ugentlige korte Afhandlinger om nyttige og opbyggelige Ting. ib. 1760. 8.

Rogle Casualprædikener, saafom: Jubelprædiken. Trondhjem 1749. 4to. Pittersens Kirkes Indvielse. ib. 1757. 8vo. Ligprædiken over Provst P. Hammond. ibid. 1758. 4to. Ved D. Holmboes Indvielse som Stiftsprovst i Christiania. Christiania. 1762. 4to.

Opmuntning til Norges Indvaanere at betjene sig af Landets Graaskene til Bygninger — indf. i Decon. Magasin I. 67.

Han har med Fortale udgivet J. Kaffs Rejsebeskrivelse til Guinea. 1754. J. Colds Skrifter 1767. og liggeledes J. Menii Tractat om Exercismus, forandret af P. Palladius. Trondhjem. 1751. 4to.

Nannestad (Nicolai Engelhardt) En Broder søn af Næstforrige; født den 13de October 1730 paa Nordmør i Trondhjems Stift. Hans Fader, Laurids Nannestad, var Oberstlieutenant. Deponerede fra Trondhjem 1744. Rejste 1747 paa sin Færbroders Bekostning til Halle og Kjøbenhavn. Kom hjem 1750 og blev Aaret derpaa Informator hos Cadetterne. 1754 Provst paa Communitetet. 1755 Præst paa Hærlufsholm ved Magekiste med Sunnerus. 1758 Prof. lingvæ hebrææ og Lector Theologiæ ved Gymnasium i Odense. 1760 Doctor Theologiæ. 1766 tillige residerende Capellan ved St. Knuds Kirke i Odense. Døde 1782. (vid. Blochs fjerde Geistlighed 2det Hæfte S. 324-23 og 3die Hæfte 734-35. lærde Lst. 1782. pag. 366. og L. Ankers Ligprædiken over ham. Odense 1782. (conf. Syens Stifts Aviser 1782 No. 40.)

Disp. de usu legis necessario. Halm 1750. 4. De mente Deo et Christo devota. Havn. 1754. 4. (rec. Gøtt. A. 1754. 1068.) inaug. qva humanæ, circa mysterium redemptionis nostræ per Christum, explicationes et argutis dijudicantur. ib. 1760. 4.

Communionsbog. ib. 1760.

Dank Donat for Børn. ibid. 1761. (l. Lst. 1761 No. 17.)

Samling af bibelske Sprog til den kristelige Børns Stabskætte for Børn. ib. 1764 og 1769. 8.

Theorie over det menneskelige Liv. en Tale. Sorø 1764. (rec. i l. Lst. 1764 No. 32-53.)

Program om Fædernelandskærlighed samt om Kærlig-
hed til Kongen og Sproget — indrykket i lærde Lit.
1764. Anhang til No. 19.

Afhandling om dybtige Bedalngers Sællighed, i Anle-
dning af det 15de Capitel i Marmonfels Dellsarius.
Cors. 1768. (L. Lit. 1768 No. 49. Crit. Journ. 1769
No. 4.)

Forklaring over de 5 første Capitler af Matthæus.
Kjøbh. 1771. 4to.

Rødtæstlig Dplysning over FjrvantKæbsleb. Kjøbh.
1771. (rec. i Fortegn. over Skrivestib. Skrite. II-
81:87.)

Bejledning til en forbedret Christendomsundervisning.
Odense. 1772. (Crit. Journ. 1773 No. 6. Hverpaa svarede
Kutor i Odense Adressacon. Literr. 1773. Tillæg
til No. 14.)

Summarisk Indhold af Kstensangs- og nogle Højmed-
seprædikener. ibid. eod.

Christendommens Lære for Børn og Ungdom. ibid.
1775. (rec. af Buch i Vadens Journal 1776 No. 23.)

Første Elementer af Guds Ord for smaa Børn. ibid.
eod. 8.

Tabelle over Beslagte og Besvøgrede som maa eller
ikke maa komme sammen i Høgtæst. ib. 1776. 8.

Synchronistisk Tabelle over Universalhistorien. ib. 1778.
fol. pat. (L. Lit. 1781 No. 29.)

Et Guds Menneskes fulde Tilberedning efter Guds Ord.
ib. 1760. (rec. i den protestiske Literaturnjournal. 1780 3die
Quartal. L. Lit. 1780 No. 18. i Nyens Stifts Jour-
nal eod. a. No. 28:30. hvorpaa Kutor svarede i No. 32.
33. 34. 35. conf. ib. 1781 No. 61.)

Ende Læser holdte paa Kongens Fødselsfest, den første
om borgerlige Tolers Art og Rytte, ibid. 1775. den
anden om den borgerlige Sammenholdenhed. ib. 1777. 8.

7 danske Indbydelseskrifter og et latinsk, i Anledning
af Kongens Fødselsfest. ibid. 1763:78. fol. et 4to.; af de
danske handlede 3 om Menneskets Sællighed imod Kous-
seau, hvorfra det ene er rec. i Crit. Journal 1769.
pag. 168.

Et Par særskilt udgivne Prædikener.

I de Iversenske litteraire Progresser fæv han Recen-
sionen over Hennings's Philojsoph. Versuche i Aarg.
1781 S. 40:47, og i Ny Crit. Journal for 1778 S. 25
over Dalles Overs. af Pauli mindre Breve.

I de lærde Lit. 1751 No. 50 fæv han Paraphrasid
og Dplysning over Aloysiacks Ode til Kongen. (conf.
Schönaus lærde Fruent. S. 1229.)

I Odense Adressacon. Literr. har han i Aarg. 1773
No. 3:8 fævren om Almisse og Kuskatter for Fattige. I
Aarg. 1778 No. 48:49 svar paa Spørgsmaalet: om der
ikke er mindste god Drift hos et Menneske af Naturen.

Han er upaatvivelig Kutor til den Underretning om
Edda Resenii, som staaer i Baumgarrens Nachrichten
III. 437 et seqv.

Ransen (Hans) f. d. 28 Nov. 1598 i Glens-
berg, hvor hans Fader var en anseet Borgere. Læ-
de sig efter Handelen og gjorde Handelsrejser til Rus-
land og Island. Blev 1639 Raadmand og 1644
Borgemeester i Kjøbenhavn. Efter Souverainiteten,
som han hjalp til at indføre, blev han Assessor i Stats-
collegiet og Præsident i Kjøbenhavn. Døde 1667.
(Mølleri Cimbr. Litt. I. 457:58. Cf. Stejschers
Sigprædiken over ham, hvorfra Udtog i Kothes Ef-
termæle for Maj. Hans Portrait hos Kothe l.
cit. samt hos Hofman III. 126.)

Compendium Cosmographicum d. e. en kort Beskri-
velse over den ganske Verden, saa og en liden Chrono-
gie. Kjøbh. 1633. 1635. 1638. 1646. 8vo.

Ransen (Hans) En Descendent af Næstfor-
rige; født i Sogn i Bergens Stift, hvor hans Fa-
der var Sørenskriver. Opdroges i Danmark og blev
Student. Var i nogle Aar Vice-Landsdommer i
Lolland og Falster samt Dirkebdommer ved Friberikts-
verk i Sjælland. Blev derpaa Sørenskriver i Gulba-
len i Norge. Var ved Stortinget i Christiania
1814 Repræsentrant for Stavanger Amt.

Afkillige Poesier i de sidste Aargange af Iris og Se-
be. Udførelingsvers til Norges Forening med Evers-
rig, indførte i Tiden, og derfra i svenske Blade.
Tal på Rorriges Storting d. 14 Octob. 1814. Svensk.
Stockholm. 1814.

Bemærkninger over det den svenske Rigsdagsconsti-
tutionskommittens Betænkning som Bilag tilføjede Dicta-
men af Hr. Axel Gabr. Silfverstolpe. Christiania. 1815.

Raschou (Matthias) født i Aalborg, hvor
hans Fader var Bysfoged. Læse som Student i Ka-
rene 1782:86 paa Vorcks Collegium. Blev 1787
residerende Capellan i Bordingborg.

Dispn. Havn. 8vo.. Sylloge dictionum veteris Test.
in Epistolis catholicis citatorum. 1783. Sylloge dictio-
rum in Epistolis Pauli minoribus. citat. 1785. De prm-
matura Novi Test. lectione. 1786.

Raynals philosophiske og politiske Historie om Euro-
pæernes Handel og Besiddelser i Ost- og Vestindien. overs.
I-III Del. Kjøbh. 1805:8.

Hvad er menig Mand bedst tjent med, enten en fuld-
stændig Oversættelse eller et hænsfuldt Uddrag af den
hellige Skrift? Kjøbh. 1817. (Literaturtidenden 1817
No. 48.)

Rastov (Peder) f. i Rastov. Rejste som
Student udenlands med nogle Rosenkrantz. Blev
derpaa 1670 Præst til Skjoldstrup i Aarhus Stift.
Døde 1695.

Den rene og usforfælede evangeliske Religions Arti-
kler i 40 Prædikener. Kjøbh. 1735 og 1759. 4to. overs.
paa Engelsk af J. M. Wagens. New-york. 1754. 4to..

Rath (Wolf Carl Heinrich von der) født
1769. Hans Fader var Kammerherre Landraad
Friedrich Ditto Rigs greve von der Rath til Hesselberg.
(54)

Han selv var Kammerjunker. Døde 1793. Under sit Ophold i Kjøbenhavn udgav han

Mes opusculos. Copenh. 1792. (L. Eft. 1793 No. 7.)

Nathan-David (David) f. d. 25 Jan. 1793 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader er Grosserer. Dep. ved Kjøbenhavns Universitet 1809. Rejste 1814 udenlands.

Et Par Ord i Anledning af Forerindringen til Oversættelsen af Buchholzs Moses og Jesus. Kjøbenhavn. 1813.

Adskillige enkelte Digte.

Nathanson (Mendel Levin) født den 20 Nov. 1780 i Altona, hvor hans Fader er Kjøbmand. Kom 1793 til Kjøbenhavn. Stiftede 1805 Friskolen for fattige Jødeborn, og tog Del i Stiftelsen af Carolinekolen 1810. Har beskrevet adskillige Bøgers Krytning, og lader ved vore bedste Malere og Kobberstikkere forfærdige Scener til en ny Pragtudgave af Holbergs Skuespil. Han er Grosserer i Kjøbenhavn og Associé af Handelshuset Meyer & Trier sammesteds.

Hofraad David Amiel Meyers Levnet. Kjøbh. 1816. Samme udkom ibid. eod. i en rydst Oversættelse af Sanders, med Tilleg af Forfatterens "Borerinnerung an die deutschen Leser" pag. 1-XXIV. (Hogen er rec. i Litteraturtid. 1817 No. 11 og 12.)

Hornøden Gjenmale paa Th. Thaarups Anhang til Rids, stilligemed Bemærkninger om vor Handel og vort Pengevæsen. Kjøbh. 1816. Litter.tid. l. cit.

Foran Høft i Karet 1815 udkomne Oversættelse af Læder, om Jødernes Forædling; er af ham en Forerindring. Tilleg til denne Forerindring i Anledning af en Recension i Litteraturtid. 1813 No. 30.) udkom særskilt. ibid. eod.

3 Sandsigeren 1811 No. 70-71. 77-78 findes Bidrag af ham under Navn af Junior.

Om hans Plan med Holbergs Comedier, see Søst. Dannora for 1814.

Naur (Elias) f. 1650 d. 27 Febr. i Naur i Ribe Stift, hvor hans Fader var Præst. Frequenterede i sin Ungdom Skolen i Holstebro. Dep. fra Odense 1672. Blev 1674 Hører, 1680 Contrector, og 1687 Rector ved Skolen i Odense. 1691 Professor i Græken ved Gymnasiet. 1711 Prof. Theologie et lingvæ hebrææ sammesteds. D. 1728. (Gjesfing II. 117-25. Blochs fynske Gesfl. I. 313-19)

Pre. og Tallebigt til sin gamle Skoleby Holstebro for beviste Beskjerninger, med historiske Anmærkninger. Odense. 1687.

Avinds og Misandelses Afmalning. ib. eod. 4to.

Gions Sange. ib. 1688. Kjøbh. 1701.

Solgatha paa Parnassus. Odense 1689. 4to. Kjøbh. 1700. 8vo.

Ry Strenge paa Davids Harpe. Odense 1690. Kjøbh. 1699. og de første 50 Davids Psalmer sangvis udsatte. Odense 1692.

G. Pasors Christendoms Gjenvej. overs. ibid. 1693. Kjøbh. 1700. (conf. Gjesfing I. cit. p. 123.)

Passionis Christi Historia notis illustrata. Hafn. 1697.

Kandelige Paaskellier. Kjøbh. 1698. Kandelig Piatsemaj. ib. 1699. Kandelig Julestue. ib. eod. Langfredags Spejl. ib. eod. Himlen paa Jorden ell. Christi Himmelfarts Historie. ibid. 1701. Allesammen ofte oplagte.

De Rectoribus Scholæ Othoniensis, oratio valedictoria. Hafn. 1699.

Kandelig Lidsforbrud. ib. 1700. Den troende Kjærlighed. ibid. 1705.

3 Kingos første Psalmebog, Winterparten 1689, findes adskillige af Raurs Psalmer, som opregnes hos Gjesfing I. cit. p. 124.

Neergaard (Sens Weibel) f. paa Fjellinge i Sjælland, hvor hans Fader var Forpagter. Dep. 1794. Blev 1801 Lector ved Veterinærskolen og 1802 Medlem af Remontecommissionen. 1803 entlediget fra Lectoratet, og derimod ham tillagt en aarlig Understøttelse i 3 Aar, for paa en Udenlandsrejse at udvide sine Kundskaber i Veterinærvidenskab og Stutterievæsenet. Paa denne Rejse blev han 1804 Doct. Med. i Göttingen. Kom tilbage i 806. 1808 blev han Cornet ved det sjællandske Rytterregiment; men afgik det følgende Aar, da han blev med Karakter af Overkrigscommissair første Medlem af Remontecommissionen. Herfra afgik han 1811. Boer nu paa Landet i Sjælland.

Disquilitio, an verum organorum digestionis inservientium discrimen inter animalia herbivora carnivora et omnivora reperitur. Diss. inaug. Göttingæ. 1804. (Ebr. A. 1806 No. 152.)

Vergleichende Anatomie und Physiologie der Verdauungswerkzeuge der Säugethiere und Vögel, nebst einer Vorrede von J. F. Blumenbach. Berlin. 1806. (L. Eft. 1807 No. 1. Hall. Ergänz. bl. 1806 Sept.)

Beiträge zur vergleichenden Anatomie u. s. w. Göttingen 1807. (Zieler Litt. 3. 1807 No. 5. I. Efterr. 1807 No. 3. Hall. Litt. 3. 1807. Dec. S. 1198. Ebr. A. 1806 p. 1895.)

Tagtageder over en Sygdom, lig Kolopper, som i Sommeren 1801 grasserede mellem Hollanderiepaget og Rallepigerne paa Christiansdal i Hven. — i Ny Phys. Bibl. I. 468-79. paa Lybft i Nord. Arch. II B. 5tes St. og i Abhandl. für Chirurgen IV B.

Naturbeschreibung der Zähne des Pferdes. Kopenhavn. 1818. 4to.

Neergaard (Peter Johansen de) Ejer af Sunderløvholm i Sjælland. Hans Fader var Can-

cellieraad Thomas Neergaard til Lølse, som blev nobiliteret.

Forflag til en forbedret Agerbrug for Bondestanden — i Landhusholdn. Selsk. Skrift. ny Saml. III B. S. 89-129.

Neergaard (Lønnes Christian Bruun) Søbstendebarn til nysansorte P. J. Neergaard; f. d. 26 Nov. 1776 paa Svenstrupgaard i Sjælland, som hans Fader, Etatsraad Neergaard, ejede. Dep. 1795. Han har rejst meget i Sverrig, Norge, Tyskland, Schweiz, Italien, Frankrig og Spanien. Er Kammerjunker og ejer Godset Wolhag-Hütten i Slesvig. (conf. Kjøbh. Skilderie 1803 No. 8.)

De la situation des beaux-arts en France ou Lettres d'un Danois a son ami. Paris 1801. (I. Lst. 1802 No. 2. conf. ibid. p. 64.)

De l'etat actuel des arts en Geneve. ib. eod.

Des loisirs d'un Etranger a Paris. ib. eod.

Journal du dernier voyage du C. Dolomieu dans les Alpes. ib. eod. paa Dansk af P. S. Mønster. Kjøbenh. 1802.

Notice sur Taillason, peintre d'histoire. Paris 1810.

Voyage historique et pittoresque du Nord d'Italie. I-VI. livraison. Paris 1812-15. fol. (Gætt. Aug. 1814 No. 140.)

Mes Penées. Paris 1813.

Om de fjerne Sidenkæbers Tilstand i Sverrig har han frejet i Minerva 1804. I. 25. III 69. IV 113. om de bildende Konster sammesteds, i Minerva 1804. I. 184 og 251. II. 1 og 247. III. 113 og 225. conf. Iris 1807. III. 74-96. 3 Tilskueren 1804 har han overf. Wallerius om Sandhed, og om Aalmodighed, og Aulberg om Alderdommen.

3 N. Bibl. for Phvsik er Bidrag fra ham i I B. p. 289-94. IV. 346-50. VI. 241-62. VII. 142. 104-19. VIII. 400-403. 3 Gehlens Journal für Chemie IV. 417-27: Ueber den Saunp, eine neue mineralogische Substantz.

Nelle (Friderik Christian) Søn af den 1800 som Regimentsfeldtjær ved det Aggershusiske Dragonregiment og tillige Stabskirurg, i Christiania bortdøde, i Altona barnfødt, Peter Christian Nelle. Sønnen blev 1793 Chirurgus i det Holbøkke District i Slesland. Samme Aar Doctor Medicinæ et Chirurgiæ i Göttingen. (vid. I. Lst. 1793 p. 206.) Er praktiserende Læge i Steen og Dmogn.

Disl. inang. de febre scarlatina in Norvegia oppido Friderichshald ann- 1787 et seqv. observata. Hafn. 1793. (Gætt. Aug. 1794. 2050. Iris 1793. II. 324. I. Lst. 1793 No. 31. 1794 No. 12. Krit. 1795 No. 34. Norske Intellig. fedler 1798 No. 5)

Nestved (Sens) Først Hører ved Skolen i Calundborg; siden Capellan i Norge i 5 Aar; Sogne-

præst i Bømmetofte i 10; derfra 1729 forflyttet til Karise i Siælland, hvor han døde 1744.

Cornelius Nepos paa Dansk udsat. Kjøbh. 1716.

Nestved (Nelaus Poulsen) lat. Menelaus Pauli Nestvediensis, f. 1585 i Nestved. Blev 1610 Capellan og 1617 Sognepræst til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. D. 1626.

Sedula vulnerum Christi meditatio d. e. Christi Plænes og Døds Betragtelse. Kjøbh. 1619. Dødsens daglige Betænkelse, sangvis. ib. 1621. Begræbelse over Guds Ræns, Pines, Døds og Sacramentes Ridsbrug. ib. 1612. 4to. Poenitentens Graad. ib. eod. Gemitus viduarum d. e. Enkers Hjertesul. ibid. eod. Typus omnium morientium d. e. alle Mennekers dødelige Afsmaling, paa Rim. ib. 1622. 4. Sulpirium eller Hjertesul for Kongen og Rigens Raad paa Rigsdagen. ib. 1623. Decem lumina capita reipublicæ. ib. eod. 4to. Alwellig Hjertens Bøn for et bange Hjerte. ib. eod. Bønnenog kaldet Clangor Tubæ. ib. 1624. Clavis coeli d. e. Himmelens Provianthusnagel. ib. eod. Bøn for Kongen i den tybste Krig. ib. 1625. Kæmpefigenplaster. ib. eod. Græd ikke! Hjertetrost for en Gæst. Til Anne Lyffe. ib. eod. Xarons Røstelse mod Pestilensens Forgift. ib. eod. Pbil. Nicolai Prophetie, forbandet. ib. eod. 4to. Om et vanræbt Pigebarn. ibid. eod. 4to. Spørgsmaal, om Observatores eller Besørere maa sættes i den kristne Menighed for at give Agt paa dem, som modvillig overtræde Guds og Kongens Lov. ib. 1626. 4.

Nestius (Michael) født 1693 d. 24 Martii paa Rügen, hvor hans Fader var Præst. Dep. i Greifswald 1709. Kom under Krigen til at conditionere hos nogle Herkæber i Holland. Løb sig 1716 inscribere som Student ved Kjøbenhavns Universitet. 1720 blev Præst til Landet i Holland. Døde 1747. (Worm II. 111-12)

Eigprædiken over Elisabeth Casparsdatter Greve. Kbh. 1722. 4.

Neuchs (Hans Henrik) f. i Decbr. 1719. Var først Hører i Golding. 1750 blev residierende Capellan i Vejle og 1768 Sognepræst sammesteds. Døde 1785.

Den aandelige Karvaagenhed. Kjøbh. 1760.

Kammets Brudsalighed, en Tale, holden ved Ritmæger Lættichaus Bryllup til Tiele. ib. 1764. Lanker ved H. A. Broderlens Bortgang til Faberen. ib. eod. og Eigprædiken over Sophia Brockdorf. Odense 1788.

Neuchs (Johan Christopher) Var Broder til Nestforrige; f. 1717 d. 15 April. Depon. fra Golding 1737. Blev først Hører i Golding; 1759 Rector i Friberticia og 1770 i Kjøbenhavn. Døde 1779.

Udfyllige Skoleprogrammer og Skoletaler, fra Xarlene 1760-75, trykte i Qvart beld i Hadersleb og beld i (54*)

Risenhavn. De opregnes hos Worm II. 112. III. 561. Deriblandt handle de 7 om Guldhornene, conf. Müller om Guldhornene S. 13.

Neuman (Jacob) født i Drammen 1772. Hans Fader var Proprietair. Dep. fra Helsingørsk Skole 1787. Vandt 1798 den academiske Pris for den theologiske Opgaves Besvarelse. 1799 blev Doctor Philosophiæ og samme Aar residerende Cappellan til Aker i Aggershus Amt. 1805 Sognepr. sammesteds. 1811 blev Ridder af Dannebrog og 1816 af Nordstjerne-ordenen. Var 1814 Medlem af det overordentlige Storting og af den til Kong Carl XIII fra Stortinget sendte Deputation i Anledning af Norges og Sverrigs Forening.

Danmarks Rejsejagttager, udgivne. I-II Bind. Kjøbh. 1798-99. (I. Lfr. 1799 No. 45. Allg. Litt. Zeit. 1799 No. 415.)

Kater efter Liberens Lejlighed. Christiania 1801.

E. G. Wincklers Jesu Lærebuelighed og Læremaade. overs. Kjøbh. 1806. (I. Lfr. 1808 No. 9.)

Norke Landvæsenessamlinger. I-II Bind. Christiania. 1800-12.

John Collet som Landmand, en Mindetale. ibid. 1810. (ogsaa indf. i nyudgivte Samling 2det Bind 1ste Hæfte.)

Plan til et Bygdemagazin for Aker Præstegjeld. ibid. eod.

Luthers Catechismus, paa ny forandret og med Tillæg forøget. ibid. 1811. (Litteraturtid. 1813 No. 11.)

J Saltesens Magazin: En Balgprædiken i VII. 253. J Sammens Maanedsskrift: Et Document til Pietismens Historie i Danmark under Kong Christian VI. IV. 225-68. Om S. Hauges Lære. V. 106-21. Undersøgelse i Anledning af Boissens liturgiske Plan. IX. 202-45.

J Minerva: Tale holden i Skolen paa Barum Jernv. 1802. II. 142.

J Ageria: Om Skolevæsenet paa Landet i Norge, i 1ste Aarg. 2det B. S. 28-74. Plan for den i Aaret 1802 nyorganiserte Skole paa Barums Jernv. ibid. S. 235-519. (ogsaa særskilt trykt, og rec. i I. Lfr. 1805 No. 23.) Beretning om hvad Foranstaltninger Præsten Hr. Holst har gjort til Skolevæsenets Fremme i Røgen Præstegjeld. i 2den Aarg. I B. S. 21-38.

J N. Lunds Landvæsenemagaz: Karakteristik af de fortrinligste Jordbrugere i Christianias Omegn. i Aarg. 1803 Octob. S. 33-51. 1803 April 39-88. Maj 113-50. (Deraf er: John Collets Landbrug paa Allevold. Kjøbh. 1804. som er rec. i I. Lfr. 1805 No. 3 og i Hall. Lægangsb. 1807 S. 344. en af Collet befoftet Udgave, som ikke kom i Boghandelen.)

J Sermoder: Fragmenter af Smaareiser, i Breve til Benner. VIII. 73-86. IX. 24-43. XI. 84-103. XIII. 55-68. J Platous Samling af Mindeskrifter ved Anseersfestsfesten d. 11 Dec. 1811 er indført den af Neuman i Aker Kirke holdte Tale. J Bladet Tiden en Tale holden i Selskabet for Aker Præstegjelds Bel 1808. J den

norke Landboven afskillige Bidrag i Aarene 1809 o. f. J Walmarks i Stockholm udkommende Almånna Journal Breve til Walmars, i Aarg. 1815 No. 49. 51. 55-3 Storm Munka Saga; Rejse til Stockholm i Vinteren 1814-15. i 2det Bind 1ste og 2det Hæfte S. 158-204. (conf. Neumans Dffer paa Sagas Aalter vurderet af Comrad N. Schwach. Christiania 1817.)

Reynaber (Johan Stegfried Friedrich Wilhelm) f. d. 10 Nov. 1767 i Rendsborg, hvor hans Fader var Officier. Var i Aarene 1789-93 Volontair i det tydske Cancellie i Risenhavn.

J. S. Frickes Grundsatninger af Haandværkeres Ret. overs. med Anmærkninger og forøget med Tillæg af danske og norke Love. Kjøbh. 1795. (Art. 1795 No. 43.)

J Minerva er af ham: Tanker om de Lærdes Befors bringer. 1791. II. 54-83. Om Eb. ibid. S. 305-27. Hvorfor synes Antallet af udmærkede Mænd blandt Wisdenskabdyrkerne at formindres. ib. III. 53-65. (Paa Tydskt overs. i J. S. Schüzers Samml. angenehm. und nütz. Reisebeschreib. und Auffätze, aus der dän. Minerva gewählt. Leipz. 1792.) Om en almindelig Statsmoral. 1792. III. 182-98.

Nicolai — See: Nielsen.

Nicolaisen (Thorsten) En Islænder, der, som Student, var Alumnus paa Communitetet og Regensen.

De comœatu veterum Islandorum præcipue navali. Dial. I-III. Hafn. 1759-62.

Nicolaus — Var først Cannik i Lund, og blev 1361 Erkebiskop sammesteds. Døde 1379.

Chronicon Archiepiscoporum Lundensium udgivet af Th. Bartholin 1699. sden indf. i Ludwigs Reliquia Manuscriptorum Tom. IX. og i Laugebekes Scriptores Rer. Dan. VI. S. 621-39.

Niebuhr (Carsten) f. 1733 d. 17 Martii i Rådningworth i Landet Hadeln. Gil i Skole i Hamborg. Studerte i Aarene 1757-61 i Göttingen. Da i Aaret 1761 et lærd Selskab paa kongelig dansk Befostning blev sendt til Arabien for at undersøge dette og omliggende Landes Beskaffenhed til nærmere Oplysning i Naturvidenskaberne, Antiquiteterne og adskillige Skriftsteder, var han den ene af Selskabet, og hans Fag var det geographiske. De 4 Andre, som Selskabet bestod af, døde paa Rejsen, og han kom ene tilbage 1767. Levede derpaa i Risenhavn indtil han 1778 blev Landkriver i Spøderditmarschen. Døde som Etatsraad og Ridder af Dannebrog 1815. (Hans af hans Søn forfattede Biographie i Kieler Blätter III, 1-86. conf. IV. 113. paa dansk i Athene VIII B. 1-37. 117-166. conf. ibid. S. 224-76. Hans Portrait foran Geograph. Ephemerid. XXXI Bind.)

Beskræbning von Arabien. Kopenh. 1772. 4to. paa fransk overs. af J. Mourier. ibid. 1773. 4to. eftertrykt i Amsterdam et Utrecht 1774, og i Paris, med Tillæg, 1779. Et udtog deraf udkom i Biel 1790. 8vo. (Krit. Journ. 1772 No. 29. Gøtt. Anz. 1773. S. 457 og 514. Acta Erud. 1773 S. 241-64. og 387-415. Bibliothéque des sciences et des beaux arts. XXI. 53.)

Reisebeskræbning nach Arabien und andern umliggende Ländern. I-II Band. Kopenh. 1774-78. 4to. udf. baade i en fransk og i en hollandsk Oversættelse i Utrecht 1766 et seqv. hver af dem i to Quartbind. 3 udtog paa fransk ved J. Mourier. Bern 1780. 2 Bøll. 8vo. Paa Engelsk overs. af Robert Heron. Edinburgh 1792. 2 Bøll. 8vo. Paa Dansk i den guldendtske Samling af Rejser i XXIde Del 1794. (Krit. Journ. 1774 No. 16-18. Gøtt. Anz. 1774 S. 914-1778. Zugabe. S. 449. Gøtt. Journ. nal III. 1-124. Analytical Review. 1795. Januar.)

Det tyrkiske Riges politiske og militaire Forfatning. overs. af Lybfl ved S. W. Kiber. Kjøbh. 1791. — er i Original indført i Deutsch. Museum 1789. I-II St. (Hans saavel til dette som til andre tydske periodiske Skrifter leverede Bidrag findes antagne hos Bordes.)

De af ham udgivne Forstaafte Skrifter opregnes foran under Forskål.

Han recenserte Histoire de Nader Schach par Jones i Badens Journ. 1771 No. 29.

Niebuhr (Barthold Georg) Søn af Ræstforrige; f. i Kjøbenhavn og opdraget i Melbørg, hvor hans Fader fra 1778 af boede. Studerede i sin Ungdom under Bøsf i Eutin. Kom 1798 til Kjøbenhavn, og blev ansat som Bibliotheksekretair ved det store kongl. Bibliothek. 1800 blev han Assessor i Deconomie- og Commercollegiet, 1803 Meddirecteur ved Banqven. 1804 Committeret i Commercollegiet. 1806 entlediget, da han som preussisk Bankdirecteur gik til Berlin.

Efterretninger om Wilhelm Leyel og den danske ostindiske Handel under hans Bestyrelse — i det Skandinav. Selsk. Skrift. 1805. I. 142-69.

Niels — kaldes Broder Niels eller Nigels, og var mod Enden af det 15de Aarhundrede Munk i Klosteret i Sorø.

Kimtræniken. Kjøbh. 1495. 4to. 161d. 1533. 8vo. Mat. m. 1534. 8vo. Kjøbh. 1555. 1573. 1613. 8vo. Dentil Bogen hørende Dedicatidn til Kong Christian I. er indført i Langebøks Jubeltale over Kong Christian I. (conf. Danske Magaz. I. 28-32. Danske Digtekondis Hist. I. 19-50. Schönau lærde Fruent. 177-81. Grundtvigs Dannevirke 4de B. 2det F. S. 174-187.)

Nielsen (Christen) Drogthandler i Kjøbenhavn.

De gamle Bises Exempler og Bøssprog. overs. Kjøbh. 1618. (conf. Subms Saml. til den danske Hist. I B. 2det F. S. 91. Agerups Morstabelæsning S. 2-32.)

Nielsen (Christen) Sognepræst til Næstby i Sjælland.

Ejgprædiken over Birgitte Rosenkrants. Kjøbenhavn, 1589. 8vo.

Nielsen (Johan Christian Weisvoigt) født 4 Marts 1784 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Etatsraad Nielsen, er Hofinspæcteur. Depon. fra Schouboes Institut 1804. Studerede Jura, og blev Auditeur ved Kongens Regiment, siden Assessor i Lands-Over. samt Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn.

Ved hvilke Midler ved Hanskebærne i 14de og 15de Aarhundrede hele Nordens Handel til sig, og hvilke Fædelige Folger havde det for Danmark og Norge? En academisk Prædikanthandling, indf. i Engelskrosts Annual. 1807. II. 1-88. og 201-238.

Recensionen over Maribo's militaire Lovtynd. i Lst. 1810 No. 36-37.

Nielsen (Frants) Sognepræst for Hæde og Lisberg i Aarhus St. Døde 1676.

Ejgprædiken over Marie Belov. Aarhus 1654. 4to.

Nielsen (Friderik) Sognepræst til Hvalss og Søreløse i Sjælland.

Ejgprædiken over Anne Trolle. Kjøbh. 1610. 8vo.

Nielsen (Friderik Carl Emil) Søn af forrige Stutmester Nicolai Nielsen paa Friderichsborg. Er Stutmester paa Friderichsborg og Inspec. ved Schæferiet paa Esserum. 1811 blev han Ridder af Dannebrog.

Efterretning om det preussiske Stutterie Trakenen i Eitthauen — i Phys. oeconom. Bibl. I B. 4tes St. paa Lybfl i Leonhardis oeconom. Hæfte 1795. i Maj, Nov. og Dec. og med Berigtigelses i E. Viborgs Samml. für Thierarzte. II B. S. 69 leqv.

Indberetning til den kongelige Direction for Stutterievæsenet om Dvagracer, undersøgte paa en Rejse 1796 af Viborg og Nielsen — i Nys phys. oecom. Bibliothek V. 132-47.

Nielsen (Georg) f. 1710 d. 3 April i Nordborg paa Als, hvor hans Fader var Præst Studerede i Jena. Kom 1739 til Kjøbh. og blev Informator hos Pægerne 1755 Informator hos Kronprinsfen (siden Christian VII). 1766 Cabinetscasserer hos Dronning Caroline Mathilde og Bibliothekar ved det kongelige Haandbibliothek. Døde som Conferentsraad 1797. (Hans Biographie i Lahdes Mindesmærker IVde Hæfte. conf. I. Lst. 1797 S. 208. Iris 1797. II. 372-73. Badens Untv. Journ. V. 95.)

Rede in der Loge Borobabel in Kopenhagen. Hamb. 1746. 4to.

Relazione degli Stati e corte di Antonio Gunthero, Comte di Oldenbourg. overs. paa Dansk og udgivet med den posttrykte italienske Text. Kjøbh. 1756. 8vo.

Nielsen (Hans) See: Meng.

Nielsen (Hans) Præst i Gladsaxe i Sjælland.

Sørgeligt Spektakel, seet paa et nyfødt Nigebari i Stadsfars Sogn. Til et Stuespejl for alle dem, som holde hardt ved deres ny Roder og høje Løppe. Kjøbh. 1625. 4to.

Nielsen (Hans Christian) Skolelærer ved Borgerkolen i Hjærteminde. 1813 blev Dannebrogsmænd.

Materialier til Underviøning i Hovedregning. LIII Hæfte. med Fortale af Amtsprovst Lütken. Kjøbenh. 1811.

Regnebog eller Materialier til Tavleregning for Ungdommen i Borger- og Almuekoler. Kjøbh. 1816.

Nielsen (Herman) lat. Hermannus Nicolai. født 1570 i Ferslev i Sjælland, hvor hans Fader, Niels Hermansen, var Præst. Deponerede fra Roeskilde 1589. 1595 blev Collega ved Skolen i Sorø. Rejste 6 Aar udenlands med tvende unge Adelsmænd. Vred ved sin Hjemkomst 1604 Rector ved Dypflo Skole. 1607 Professor Pædagogicus i Kjøbenhavn. 1610 Prof. lingvæ hebrææ. Døde 1629.

Dispp. Havn. 4to. de sine honorum ex Pl.^m. i recite constituendo. 1611. Disp. I-X de lingvæ hebrææ. 1612-28. Theles ex Ecclesiaste Salomonis I-II. 1613-16. Theles de causis artium et philolophiæ. 1614. De philosophiæ definitione et divisione. 1620. Theles philosophicæ mixtæ. 1626.

Concio J. P. Resenti in obitum Reginæ Annæ Catharinæ latinè reddita. Francof. 1614. 4to.

Idea lingvarum Aramearum per comparisonem unius cum altera. et utriusque cum Hebræa. Havn. 1627. 8.

Nielsen (Jens) See: Haf.

Nielsen (Jens) født i Næskov, hvor hans Fader var Borgemeester. Rejste udenlands og blev 1652 Doctor Medicinæ i Hardervik. Praktiserede først i Næskov siden i Trondhjem, hvor han døde 1662.

Oratio eucharistica hebræolatina, Witebergæ habita pro pace. Witeb. 1645. 4. Notis illustrata per Th. Bang. Havn. 1647. 4.

Disp. inaug. de arthritide. Hatderv. 1652. 4.

Pium votum felicitati in victæ urbis et illustris sedis Friderici III consecratum. Havn. 1660. 4.

Nielsen (Jens) var Seminarist paa Blaagaards Skolelærerseminarium, blev derpaa Skolelærer og Kirkesanger i Udefundby i Sjælland.

Fanbøfange. Kjøbh. 1811. (Litteraturtidenden 1812 No. 14.)

Folkefange. Ib. 1816.

Nielsen (Jep) lat. Jacobus Nicolai. Borgemeester i Næskov i Reformationstiden.

En liden Disputats udaf den hellige Skrift imellem Borgemeester af Næskov og Cantor af Lund (Adger Pedersen) om retskindige Præster og Messerpræster. Sang og Sænsning, Åttere o. s. v. Næskov 1530. 8. (Siden indbrøgt i det danske Magazin II Bind p. 108-25.)

Nielsen (Johan) født d. 23 Januar 1748 i Haderlev, hvor hans Fader, Jens Nielsen, var Kjøbmand. Gik i Skole i sin Fødeby, drog 1767 til Halle, hvor han opholdt sig i 3 Aar. Kom til Kjøbenhavn, hvor han lod sig indskrive blandt Studenternes Tal, og 1778 blev Doctor Medicinæ. Aaret derpaa blev han Provincialmedicus i Christiania Stift. Døde i Christiania.

Disp. inaug. de præstantissima methodo illustrandi materiam medicam practicam. Hafn. 1778. 8. (rec. i Tødes Bibl. VII. 459 69.)

Nielsen (Laurids) i Almindelighed bekendt under Navn af Kloster-Lasse. Var født i Norge 1538. Gik i sin Ungdom i Skole i Kjøbenhavn. Blev loffet udaf Riget, og indgik i Jesuiterordenen. Kom til Sverrig, hvor Kong Johan ansatte ham som Professor. I Anledning af Urolighederne i Sverige tvede han først til Preussen, og derpaa kom han endelig til Danmark, hvor han tilbød sig at ville reformere Kirken. Men ham blev befalet at rømme Landet, og han døde omfærd i Vilna i Litthauen 1622. (conf. Hallenbergs Gustav Adolfs Historie IV. 977. Pontopp. Annal. III. 557. Münsters Reform. Hist. II. 43-48.)

Lithurgia Svecica sive nova Missæ ordinantia pontificio modo celebranda. Holmiæ 1576.

Rationes, ob quas Lithurgia debeat approbari. ibid. 1577.

Et Brev, som Studenterne af Danmark og Norge, værende udenlands for Studeringers Skyld, have tilskrevet Professorerne paa Kjøbenhavns Academie 1602 d. 1 Oct. udgivet først paa Latin. Kjøstod 1603. 4. Cracov 1606. 8. paa Dansk udsat. Brunsberg 1608. 4.

Confessio christiana de via Domini, quam christianus populus in tribus regnis septentrionalibus Daniæ Sveciæ et Norvegiæ constanter confessus est annis a Christi fide suscepta amplius sexcentis. Cracoviæ 1604. 4to. overs. paa Dansk. Brunsberg 1605. 4to. (conf. Norske Vid. Selsk. Bibl. S. 30-31.)

Nielsen (Laurids) See: Staaning.

Nielsen (Krogens) Studerede 1613-15 i Wittenberg.

Forklaring over det Julevers: Et lidet Barn saa lysteligt. Witenb. 1613. 8.

Hjærtigheds Bænd af den 133 Psalme ved Jørgen Nielsens Bryllup i Kjøbenhavn. ibid. 1613. 8.

Nielsen (Morten) Skolemeester i Viborg. Regnebog ubi Tal, Waaber, Bøgt og Rynt. Aarhus 1584. Kjøbh. 1681. 8vo.

Nielsen (Morten) Raadmand i Kjøbenhavn i Kong Christian Vtes Tid.

Resens Akenath. af Tydsk overf. Kjøbh. 1711. 1729. 1776 og oftere. (conf. Resens Bibliothek p. 318. Schönaus lærde Fruent. S. 948. Iris 1795 for Martz. Nyeups Morfabelæsnings S. 175.)

Nielsen (Nicolai) Hofchirurg ved Dronning Sephia Magdalenas Hofstat. Døde 1805 i en Alder af 82 Aar.

Tilmerkninger imod Winters Betændelsestheorie — i Phyz. oeconom. Dibi. II. 133-39.

Nielsen (Niels) See: Colding og Strim.

Nielsen (Peder) Præst i Grædsted i Sjælland.

Blodtegen i Grædsted i Høbo Herred. Kjøbh. 1625.

Nielsen (Peder) See: Rjøge.

Nielsen (Povel) Var Student. Blev ansat i Cancelliet, hvor han var Assessor og Dechiffreur. Aaleedes 1679 med Navnet Rosenpalm.

Fortalen til Christian den Vtes danske Lovbog. (See Zwerges siell. Cleresse S. 340.)

Nielsen (Thorbjørn).

Gamelion in nuptias Matthiæ Lagonis. Hafn. 1572. 4to. Carmen græcolatinum in obitum Johannis Bilde, et dum elegiæ consolatoriz, una ad conjugem Catharinam Rönnoor, altera ad fratrem Stenonem Bilde. Witteb. 1576. 4to.

Nielsen (Truels) paa Latin: Trugillus Nicolai Aslovius ell. Asloensis. født 1594 i Dpslo, hvor hans Fader, Niels Truelsen, var Kjøbmand. Døp. 1613. Blev 1617 af Jørgen Lunge til Ddden, Danmarks Riges Raad og Hovedsmand paa Bahus, kaldet til at være Slotsprædikant paa Elfsborg Slot. 1619, da Elfsborg blev tilbagegivet de Svenske, blev han Rector i Dpslo. 1621 Magister. 1630 Præst til Allensager paa Dvre Romerige. 1641 i Christiania. Døde 1669 (Hans Biographie i Manuscript nævnes i det norste Vid. Selsk. Bog-Catalog S. 534. Maafee er han den Samme som forekommer foran S. 182, under Navnet T. N. Sroft.)

Stephanoma parnasion live Epigrammata ad J. P. Reseniam et C. Brochmannum mihta theologica orandos. Hafn. 1615. 4to. Corona Olympica ad Olauum Boethium summos in Philolophia honores capesentem. ibid. eod. 4to.

Profodia græca. ibid. 1625. 8vo.

Salve Noricum ad homagium Friderici tertii. Christiania, 1648. folio.

Nielsen (Billads) født i Brøns i Haderslev Amt af Bønderfolk. Blev først Rector siden Rector Theologiæ i Viborg omtrent 1592. Døde 1637.

Nucleus locorum rommanium theologicorum. Witteb. 1592.

Nielsen (Billads) født 1607 d. 21 October i Hølstebro, hvor hans Fader var Præst. Blev 1629 Præst til Ubbj. neder og Kastberg i Aarhus Stift. Døde 1681.

Dyde- og Lyde-bog eller Forklaring over de 10 Bud. Aarhus 1651. 8. — andet forøgede Dplag. Kjøbh. 1681. 4to. Kjerlighedens Naaltid eller Forklaring over Aletrens Sacramente. Kjøbh. 1656 og oftere. Paa Svenff overf. af Marr. Abeck. Stockholm 1727. Himmeriges Barnemøder eller Forklaring over Daabens Sacramente. ib. 1671. 8vo. og 1685. 4to. Reglen til Guds Hjerte eller Herrens Bøn forklaret. ibid. 1674. 8vo. 1685. 4to. Kroens Bestandighed og Tommeffinger d. e. Forklaring over Kroens Artikle. ibid. 1678 og 1694. 4to. Gatchis mi Postbud eller Forklaring over Posttaalen. ibid. 1679. 8vo. 1682. 4to.

Kjerlighedens Naaltids Sjesteret; Naag op, eller en liden Formaning til Gudsfrøgt; og Ti stille! ere alle tre udtomne i Kjøbenhavn hos Daniel Paulli 1685. 4to, saavel særskilt, som tillige med et atmindeligt Titelblad. (De havde alle tre ferud været trykte i Aarhus, de to fiste Aar 1656. Den forstnævnte havde i den Aarhuske Udgave Titel af Dagens og Lydens Børn.)

Guds Børns Rejssebog, eller Ligprædiksen over Jutte Høg. Kjøbh. 1661. 4to. Rachels Barselseng eller Ligprædiksen over Mette Jespersdatter. ibid. 1670. 4to.

Salomons Stol, hvorved Kettens Kjerlighed, Dommens Sandhed o. s. v. beskrives. Kjøbenhavn. 1661 og 1684. 4to.

Samtlige Skrifter. Kjøbh. 1704. 4to.

Nintoft (Dve Christensen) født i Nintoft i Aarhus Stift, hvor hans Fader Christen Nagesen eller Dvesen var Præst. Blev 1624 Capellan til Graabrødre Kirke i Randers, og siden Sognepræst til Hammelev i Aarhus Stift.

Summariske Rim over Bibelen. Aarhus 1637. 4.

Officium Christianorum eller Underviøning om et christen Mennekes Kalb. Kjøbh. 1740. 8.

Nislov (Christopher) Var i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede Licentiatus Medicinæ og praktiserende Læge i Kjøbenhavn.

Idea curæ characteristica et superstitionis, detegens ejus vanitates et ludibria. Hafn. 1716. 4to.

Nielsen (Georg Nicolai) f. d. 22 Januar 1761 i Haderslev, hvor hans Fader var Kjøbmand.

• **Dybdroes af sine Norkesbrede**, Provst Joëga i Møgelstønder og Postkasjerer Justitsraad Joëga i Kjøbenhavn. Dep. 1778. Blev 1781 Fuldmægtig i Generalpostamtet. 1791 Legationssecretair ved den tydske Rigsdag. 1793 ved Hoffet i Wien. 1802 blev Legationsraad. 1805 Chargé d'affaires ved bemeldte wienske Hof. Kom tilbage til Kjøbenhavn 1810 og blev befuldmægtiget til Censur for de i Kjøbenhavn udkommende politiske Blade. Er Statsraad og Ridder af Dannebrog.

J Raanedkrifter og Ugeblade (s. Gr. i Almindel. Dansk Bibliorbet) haves af ham. fra 1778 af, danske og tydske Smaapoesier og prosaiske Udarbejdelser, saasom det danske Skuespil Arst; ligeledes Overtættelser i begge Sprog.

Nissen (Hans Nicolai) f. d. 17 Jul. 1755 i Ljornetund i Sjælland, hvor hans Fader var Forvalter ved Communitetsgodset og havde Cancellieraads Titel. Han dep. fra Slagelse 1770 og blev 1781 Decanus paa Communitetet. 1783 Professor i Lovkyndighed ved Sørs Academie. 1790 Nidlandsdommer i Sjælland og 1791 tillige constitueret Landstingshører og Skriver. Døde som Statsraad 1815. (conf. Kjøbenhavns Skilderie 1815 No. 79. 82. 86. 104.)

Sjællandsfars Landstingsfæstretninger. Et Raanedskrift. Sørs 1791-1795. Themis; et Raanedskr. ibid. 1796-1806. Remis eller Fæstretning om Overcriminationsretten i Danmark og de ved samme paadsømte Sager. ibid. 1810.

Fæstretning om de sjællandske og søenske Forbegødsers Hæftorn, Sjere, Kjøbpriser, Salg og Behæftelser. Sørs 1807. (I. Lst. 1808 No. 1-2. Ouffens Annal. X. 163-64.)

Pietatis erga populum monumentum æro perennius: lex Christiana de jure honorum indigenis proprio. Et Programm i Anledning af Kongens Fødselsdag. Sørs 1787. 4to. En Tale paa Kongens Fødselsdag. ibid. 1808. 8vo.

Nissen (Niels Lang) f. d. 21 Febr. 1771 i Ribe, hvor hans Fader var Organist. Dep. 1787. Blev 1793 Lærer ved Frue latinske Skole i Kjøbenhavn. 1795 Doctor Philos. 1799 Overtlærer ved bemeldte Skole i det græske og danske Sprog. 1801 Corrector og 1803 d. II Martii ved kongl. Resolution constitueret Rector ved samme. 1805 tillige Lærer i den danske Sprogklasse i det pædagogiske Seminarium. Fil 1811 Prædicat af Professor. (vid. Collegialtid. 1811 S. 15. conf. S. 78.)

De indole ævi Homericæ disp. pro stipendio Collegii Med. Hafn. 1795. 8vo. Electra Sophoclis cum Choephoris Æschyli et Electra Euripidis composita. Diss. inaug. ib. 1795. 8vo. De Tetralogia Apologorum Veteris Testamenti. Diss. loco examinis theologicæ. ibid. 1815. 4to.

J. G. Bøetichers Bink for Koraller o. s. v. om Selvbelmittelse. overf. Kjøbh. 1795.

Virgils Æneide. overf. 1ste Bogs 1ste Hæfte. ib. eod. 2den B. 1799. (I. Lst. 1796 No. 25. Dagens Univ. Journ. 1796. p. 129-31.)

Kortfattet græsk Sproglære. ib. 1798. 2den Udg. 1806. Sædikes græske Læsebog, udgiver. ib. 1799. Græsk poetisk Anthologie. ib. eod. Græsk prosaisk Schrestomatie. ibid. 1801. (De tre første ere rec. af Blodt) i I. Lst. 1800 No. 33-34. og den fjerde i 1801 No. 28 og 30.) Andet Dplag 1818.

J. S. de Sacy's Grundtræk af almindelig Grammatik, overf. med Grundtræk af dansk Grammatik ib. 1801. (Grundtræk af den danske Grammatik folgetes og laa sættilt og deraf udkom 3die forøgede Dplag 1816.)

J. M. Gesners græske Schrestomatie med Anmærninger og forbedret Text. ib. 1802. (I. Lst. 1804 No. 1 og No. 3.)

Bidrag til den græske poetiske Anthologies Fortolkning. ib. 1805. (I. Lst. 1806 No. 30-31.)

Grundtræk af dansk Sproglære, med en Forberedelse til samme for de første Begyndere. ib. 1808.

Plutarchs sammenlignende Levnetsbeskrivelser af Themistocles og Camillus, Alexander og Cæsar, udgivne efter den Kjöbenhavnsske Text. ib. 1809. Litteraturtidend. 1813 No. 17.)

Søstertlig Belgjorenhed. Et Avertskrift, indholdende de Fæstretninger, det søstertlige Belgjorenhedsfælleskab angaaende. Kjøbh. 1799-1810. og som et Halvårskrift i Årene 1811-1817. (Er udgivet af ham som Selskabets Directeur og udgives samme til Indtægt for Stiftelsen.) [Litteraturtid. 1818 No. 44.]

Udfællige i Avertformat trykte Skoleprogrammer, saasom Argumentum Choephorarum Æschyli et Electra Euripidis. adjecta interpretatione Electra Sophoclis. Hafn. 1803. (Iærde Lst. No. 48-49 og 51. conf. Auctors Antikritik som fulgte med No. 6 for 1804.) Om Classifikæmerne i Skolerne, 1808 og 1809. Dvide Fæstretninger, som i de senere Åar ere søjede ved Kjøbenhavns Cathedralskole til at fremme Sædelighed og Filid. 1811 og 1812. (Litter. Tid. 1812. No. 2, 3, 5.) Memorabilia quædam ad res scholasticas in primis Scholæ Havniensis pertinensia. fasciculi duo. 1814-15. Acta solemnia scholastica inauguratarum novarum Scholæ ædium. 1816. Symbolarum ad exegesin Psalmorum Davidicorum Specimen primum ad indicendum examen publicum. 1817. 8. Specimen secundum, ad indicenda solemnia festi secularis tertii in memoriam Reformationis. 1817. 8.

Acta solemnia scholastica tertii Reformationis Jubilæi. 1818. 4.

J Minerva: Overf. af 1ste Art i Sophocles Electra 1797. I. 291. Provst P. J. Sæghs Minde 1805 IV. 320.

J Nordia: Om vore lærde Skolers udbortes Bæsen L. 261-91. Herodots Fortælling, hvorlunde de 7 sammenførte Perser raabte om, hvilken Regjeringsform de skulde indføre. III. 72-81.

J For Sandhed: Om den græske Tragedies Fortællighed fra de Ræres Sørgespil. I. 306-42. (i. i Univ. Journ. 1798 p. 134-37. Auctors Replik i I. Lst. 1798

No. 44. Xenophons Socraticke Forbar. II. 127-50. Gyr: Afstedtale paa sin Dødseng. overs. af Cyropædien. II. 134-45. Panthea og Abrabates, et Fragment af Cyropædien. IV. 198-224.

Som Recensent i de lærde Efterretn. recenserte han, blandt andet, *Campes Revisionsværk* og *J. Samsens* latinske Grammatik.

Nissen (Peder Schjelderup) var først residerende Capellan og siden Sognepræst til Melhusen i Guldalens Fogderi i Trondhjems St.

Om Melhus Præstegjeld — i det kongl. norske Vid. Selsk. Skr. det 19de Aarh. 1ste B. S. 541.

Nissen (Martinus) født 1744 d. 19 Jan. i Trondhjem, hvor hans Fader var Kjøbmand. Deponerede 1762. 1767 blev Procurator ved Dver- og Underretterne i Norge, og samme Aar fik Privilegium paa Oprettelse af et Adressconcoit i Trondhjem. 1780 Raadmand i Trondhjem. Døde som Justitsraad 1795.

Tractatus philosophico-juridicus de juramento secundum principia juris naturalis et civilis. Romano-germanici et Dano-Norvegici. Nidrol. 1766. 8.

Jemfru Pecunia, en Comœdie, ibid. 1768.

Extract af og Register over Forordningerne og Rescripterne fra 1670-1792. 1-V Hæfte. Trondhjem 1768. 92. 8vo.

Juridisk Collegium over danske og norske Lovs 1ste og 5te Bog. 4 Parter. ibid. 1770. 8.

Theoretiske og praktiske Underretninger om Agerdyrtningen. ibid. 1776. 8.

3 Juridiske Afhandlinger a) om Lovene i Almindelighed. b) om de danske og norske Lovs. c) om Herredømme. ib. 1780. 8.

Udgav de trondhjemske Adressconcoits Efterretninger i Karene 1768 95. 4to.

Nold (Christen) født 1626 den 22de Junii i Højby i Slaane, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Landskrone Skole 1644. 1650 blev Rector i Landskrone. 1651 Magister. 1654 tog Afked fra Rectoratet og reiste udenlands. 1664 blev Professor Theologiæ. 1666 udgav han *Logica recognita* til Brug ved Communitetsøvelser, for hvilken Bog han 1667 blev assat og levede i 10 Aar uden Embede. 1676 blev han igjen restitueret i sin forrige Post. Tog 1678 Doctorgraden i Theologien. Døde 1683. (Hans Portrait er stullen af Woener.)

Leges distingvendi. Francoveræ 1657. et Francof. 1675. 8.

Historia Idumæa, s. de vita et gestis Herodum. Francof. 1660. 8.

Sacrærum historiarum et antiquitatum Synopsis. Hafn. 1602. fol.

Dansk Litteraturlericon.

Logica recognita. Hafn. 1666. 8. (conf. *Worms Lexicon* II. 125. Pontopp. *Annal.* III. 516 36.)

Dispp. dum contra *N. Sienonis* Scrutinium Reformatorum. ib. 1678-79. 4to.

Concordantia particularum ebræo-chaldaicarum Veter. Testamenti. ib. 1679. 4to. udgivet med Tillæg af *Tympius*. Jenæ 1754. 4to.

Collegium philosophico-theologicum. edit. a *Matth. Plade*. Havn. 1717. 4to.

Nold (Christen) Sønnensøn af Næssforrige og Søn af Christen Nold til Vitbyegaard i Sjælland, født 1699. var i sin Tid Decanus paa Klosteret, og blev 1732 Præpositus. 1735 Præst til Kæreboel i Sjælland. Døde 1748.

Dispp. Havn 4to. Theses miscellanæ 1721. De re-ditu Isaaci immolandi Genes. XXII v. 5. promissio. Disp. I-II. 1722-25. De abstractione lylogistica Sophismatum genericæ. Disp. I-II. 1724-25. Sciagraphia disputatoria 1726. Veritas religionis Lutheranæ ex justitia Dei. 1730. Vis religionis Luth. ad cavendam desperationem et securitatem. 1733. Denne sidste er paa Dansk overs. af *N. Bugge* ib. 1734. 8.

Lændemobeprediken — indført i *Sermones ad clerum* 1ste Saml. No. 6.

Norbagge (Niels) See: **Arctander**.

Nordahl (Peter Lønder) født ved Drammen d. 14 Dec 1727. Hans Fader var Tolder. Deponerede fra Christiansands Skole 1745. Blev 1756 Præsident i Trondhjem, og døde som Justitsraad 1788 (See *Willes Saml. af Mindetaaler* S. 286-87.)

Efterretning om Kirkeordnanssens forskjellige Udgaver — i *Dansk Litteraturjournal* III. 577-82.

J. Minerva en Efterretning om Th. Wegeners *Descriptio Norvegiæ*. i *Karg*. 1788. I. 186, og Brev til *Køerup*. ibid. IV. 65.

Nordahl-Brun. See: **Brun**.

Norden (Frideric Ludvig) født 1708 d. 22 Oct. i Gluckstad, hvor hans Fader var Oberstlieutenant af Artilleriet. 1722 blev han Secadet i København. Blev 1732 Secondlieutenant og reiste udenlands til Holland, Frankrig og Italien. 1737 gjorde han efter kongl. Ordre en Rejse til Egypten. 1738 kom han hjem og blev Capitain. Drog til Engelland og bivaanede adskillige Stog med den engelske Fløde. Døde i Paris 1742. (Hans *Bio-graphie* i *Geograph. Ephemerid.* 1804 August. og i *Athene* for Dec. 1816. Den sidstnævnte er paa Tydsk overs. i *Kieler Blätter* IV B. S. 427-36.)

Drawing of some Ruins and colossal Statues at Thebes in Egypt. with an Account of the same. Lond. 1740 4.

Voyage d'Égypte et de Nubie. Copenhague. 1755. fol. Paa Engelsk med Anmærkninger af P. Templeman London 1757. folio. og udkom tillige uden Kobber. ib. eod. 8vo. Paa Tydsk overfat med Templemans Anmærkninger. Breslau 1779. 8vo. Paa Dansk er den indført i den Gyldenbalke Samling af Keiser i 2det Bind. Et Udreg paa Dansk af J. Stauning udkom i Kjøbh. 1775. En ny udgave af Originalen besørget af Langle udkom i Paris 1802 i 3 Bøll. 4to. (r. i Lilles l. Lfr. 1756 S. 81 og folg. Gætt. N. 1756. S. 121. 1803 No. 106. *Monthly Review* Vol. XV. 1756. pag. 249-64. 344-61. 485-97.)

Nordenskjöld (August) En Svensk, som i Vinteren 1789-90 opholdt sig i Kjøbenhavn, og der udgav

Fødsamlingsformen uti det nye Jerusalem. Kjøbh. 1790. 4to. (l. Lfr. 1790 No. 32. Krit. 1790 No. 29-33.)

Norman (Cornelius) f. 1727. Var først Capellan til Lind i Doretellmarken. 1765 blev Præst ved Friderichs-Hospital i Kjøbenhavn. 1771 Præst i Kongsbjerg. Døde 1797.

Førstmans Passionsprædikener oversatte og udgav han særskilt i Kjøbh. i Karene 1763-64. (conf. l. Lfr. 1797. No. 50.)

Indhold af Lutheri rene og apostoliske Lærdom. Kjøbh. 1765. Jesus den trosfaste Herde, en rabbinsk Dde af C. Anthon. oversf. ibid. 1771.

Normand (Jacob Jensen) født i Norge. Drog i sine unge Aar til Holland, hvor han lærde Smedehaandværket. Tog derpaa Krigstjeneste og gik som Soldat til Brasilien. Sik sin Uffed og kom tilbage til Norge 1640. Blev siden Constabel og Ruffmester paa Aggershus og tjente i Hannibalstrigen mod de Svenske. 1648 kom ned til Danmark, blev Ruffmester og gjorde god Tjeneste under Drejeringen 1658-59. Siden blev han Inspecteur paa Rosenborg og sat over Konstkammeret og Modelkammeret. — Dette er udbragt af hans Autobiographie, som. under Titel af hans af ham selv forfattede

En ubenævnt dansk Konstners Levnetshistorie — er indf. i Sandvigs suhmffe Samlinger til den danske Historie II B. 3die Hæfte S. 134 53. (conf. Agerups Friderich III. S. 173-74.)

Norman (Johan Friderich) En Tydsker af Fødsel og Doctor Medicinæ, som i Trediveaarskrigen maatte forlade sit Fæderland og begav sig til Norge. Her blev han omtrent 1629 Berghauptmand ved Kongsbjerg Sølvverk, men forlod ubentvil efter en 4 Aars Forløb igjen Landet. (Han nævnes i *Museum Wormianum* Pag. 119 et seq.)

Kurze doch wahrhaftige Beschreibung des Silber- und anderer Bergwerke in Norwegen, so viel derselben 1649 bekannt gewesen. l. a. et l. 4to. oplagt paa ny Kjøbenhavn. 1685. 4to. (conf. Jesens Norge S. 134. Noget Yderligere i Normans Skrift saandt Participanterne i Sølv-

verket fornærmelige, og til at domme i Sagen ubnavn-tes Commissarier Aar 1632. Karstallet paa Titelsbladet 1649 maa efter alle Omstændigheder være en Trykfejl istedenfor 1629.)

Norman (S***E***) Gartner paa Gaarden Bogstad ved Christiania i Norge. Udentvil Tydsk af Fødsel.

Om Tobakspiantning i Norge. — i *Oeconom. tech. nolog. Saml.* udg. af Sells. til Norges Del 1ste Dels 1ste Bind, ogsaa særskilt udgIVEN, Christiania. 1809.

Nyborg (Christen Lauridsen) f. 1658 i Nyborg. Var først Seltpræst i Standeren, siden Præst paa Stibet Delmenhorst. 1695 Præst til Hasling og Willerslev i Aalborg St. Døde 1702.

Jo. Hayward's det uoverdelige Guds Søns Blod. oversf. Kjøbh. 1682.

Adresse til det engelske Sprogs Læsning. ibid. 1698.

Nyborg (Marcus Salomonsen) født 1733 i den jødiske Religion; antog 1769 den kristelige og blev døbt i Holmens Kirke med Navn Ludvig Jørgen. Han blev derpaa Borger og Tøehandler i Kjøbenhavn. Døde 1796.

Forsvarsskrift for Jøderne. oversf. Kjøbh. 1765. (rec. i *Maanedl. Tillæg til Adresscont.* Litter for 1767 pag. 77.) I Anledning af dette Skrift udgav en Anonym under Philalethi Navn et Brev til Nyborg, som er recens. i lærde Lfr. 1766 No. 37. Derpaa fulgte igjen i samme Aar flere Replikker og Duplikker saavel fra Nyborg som fra Philalethus, som Alt er ret. i l. Lfr. 1766 No. 38. 40. 44.

Boltaires Anhang til Jødig. oversf. ib. 1762. (*Dänisches Journal* l. 516.)

Bevægende Aarsager, hvorfor han har forladt den jødiske Religion. ib. 1769. (*Crit. Journal* 1770 S. 12.)

Forsvarsskrift for døbte Jøder eller Betænkning over det 20 Capitel i S. Ferners Vita, ibid. 1772. (rec. i *Sorteg.* over Trykkefrip. Str. II Aarg. pag. 415-16.)

Nyborg (Peder Andersen) Var i sin Tid Alumnus paa Borchs Collegium og blev 1694 Magister i Forestod Correcturen af den saakaldte Hus- og Rejsebibel, som derfra har Navn efter ham. Blev siden Præst i Eken i Norge.

8afte Grund i det latinske og danske Tungemaal. Kbh. 1684.

Diapp. Havn. 4to. de fundamentis Logices. 1690. De fundamentis Metaphysicis. eod. a. In Ethicam christianam. 1692. *χρησθηρια* in C. Bartholini *minora Logica præcepta*. Particula I-III. 1693-95.

Nyegaard (Peder Nicolai) født i Hals i Bendsyssel d. II Jun. 1745. Tilbragde sin Ungdom ved Landvæsenet og Handelen, men fik tidlig af Basesov i Sors og siden af Justitsraad J. B. Mow-

rab paa Falster Anvisning til Smag paa Læsning. 1781 blev han Løber i Randers Denne Post forlod han 1786 og levede siden i Kjøbenhavn, hvor han 1795 blev Administrator og Bogholder ved det forenede Begravelses- Enke- og Understøttelseselskab. Døde 1799.

En Christens daglige Betragtninger, overs. af Lydf. Kalberg 1776. (conf. Maanedl. Till. til de Kalb. Usterr. 1776 No. 3.) Alt hvad han ellers har oversat er udkommen i Kjøbenhavn, neml. Gebaldus Kochanker. 3die Del. 1777. Weisses Skuepil for Børn. 1778. Salzmans Underholdninger for Børn I-VIII; B. 1778-90. Audovici's Kjøbmandsspekter 1ste og 3die Del. 1778-88 Dames bibliotek ell. Samling af moralske Fortællinger I-VI B. 1792-95. Samlinger til Kundskab og Dyds Befordring I-III Aarg. 1792-95. Ny Samlinger o. s. v. I IV Bind 1794-98. Børneglæder eller Skoleundervisning i Samtalet. 1ste Hæfte. 1796.

Wethers Leiden af Gøde begyndte han at oversætte 1776, men Arbejdet standsede efter højere Ordre. See Lurdorfsiana S. 258-60.

Til Almind. dansk Bibl. leverte han Oversættelsen af Ossian efter Haralds Oversættelse.

I Minerva er af ham: Convention i det forenede Begravelses- Enke- og Understøttelseselskab — i Aargang. 1795. IV. 45 o. f. (conf. Hørgervennet 1805 No. 22. S. 172-73.)

Nyegaard (H *** G *** R ***)

Søn af Hæskforrige. Blev Student, og under Krigen 1807 Officier.

Han har oversat efterfølgende alle i Kjøbenhavn i Det trykte Skrifte: Jünners Wilhelmine 1ste Del. 1803. Valerie, af Baroness Arndner. 1804. Historie om de skæbnelige Landgange paa England. 1804. Rømers tabellærte Oversyn over den almindelige Historie. eod. a. Broders mærkbare Begivenheder af den almindelige Historie. 1805. C. Sildebrandes Robinsons Colonie. 1806. Trofæb paa Prøve, Comoedie af Lafontaine. eod. a. Gjud. Skildringer af lykkelig og ulykkelig Kjærlighed, ogsaa under Titel af Nye Bibliotek for Damer. eod. a. Samling af smaa Fortællinger af La fontaine, Schilling o. fl. 1807.

Nyegaard (Thor Andersen) Brygger i Kjøbenhavn. Døde 1757.

Morgen Ribdag, og Aftenbonnet, samt Psalmer og Himmsulke ved hvert Klokkeslag. Kjøbh. I. a.

Den ældgamle Spindelones Hørtot paa sin Spinderst. Kbh. 1749. (Er Hørrens Skjæne paa Rim.)

Adskillige danske Fæstlighedsvers i Karene 1746-51.

Nyerup (Admus) f. d. 12 Marts 1759 i Bøen Nyerup i Ørsted Sogn i Fyen. Hans Fader, Christen Admussen, var Fæstbonde. Dep. fra Odense Gymnasium 1776. 1778 blev Amanuensis ved det kongl. Bibliothek. 1781 Alumnus paa Borsh Collegium. 1784 Magister Philolo-

gie. 1785 Decanus ved Communitetet. 1790 Bibliothekssecretair. 1796 Professor i Litteraturhistorien. Samme Aar abjureret og succederende Universitetsbibliothekar og samme Aar tillige Dpfynkmand ved Communitetets Archiv. 1797 Interimspræpositus ved Communitetet og Regenten og siden Vicepræpositus indtil Aar 1814, da han blev virkelig Provst, og derimod entlediget fra Communitetets-archivariatet. 1807 blev han Secretair og Medlem i den da nedsatte kongl. Commission til Dbsagers Opbevaring. 1816 entlediget fra Secretariatet. Hans Portrait foran Sejdelsens Læsendes Aars bog 1801. ogsaa stullen af E. W. Bod i 10de Hæfte af J. P. Rosers i Nürnberg udgivne Sammling von Bildnissen.

Dispp. Havn. 8vo. De Lactantio 1781. Spicilegii bibliographici Specimina I V, exhibitia ex Bibliotheca regia Havniensi primitiarum artis typographicæ Mattairto incognitarum decades quinqve 1782-83. (vid. Worm III. 571. Gøtt. Anz. 1784 p. 15.) De libris Biblia Pauperum et Speculum humanæ saluationis dictis. 1783. Librorum, qui ante reformationem in scholis Daniæ prælegebantur notitia. 1784. et hujus Notitiæ Mantissa. 1785. (Gøtt. Anz. 1785 p. 251. 1786 p. 280.)

Adskilligt i Anledning af Ziehens Efterretning om en forestaaende Jordrevolution. Kjøbh. 1784. (I. Lst. 1784 No. 9.) Brev til en Bonde i Fyen i Anledning af Røstes Skrift om den danske Agedykers Kaar. ibid. eod. 2det Brev til den Samme. ibid. eod. Levninger af Midsælterens Digtekonst. 2det Hæfte. ib. eod. (Det 1ste Hæfte var udgivet af Sandvig.)

Brev til A. (v: Th. Nabye) og For Publicum. No. 1-3. ibid. 1785. (Om den skikste Action i den Anledning vid. Lurdorfsiana S. 183-254.)

Anders Sørensen Wedel om den danske Krønike af Frivo, udgivet med et Tillæg indeholdende Fortegnelse paa forskellige danske Historiekrivere. ibid. 1787. Brev til J. F. W. Schlegel; en Tilgift til Afhandlingen om de danske Historiograffer. ib. eod.

Symbola ad Litteraturam Teutonicam. Sumtibus P. F. Sukmtl. ibid. 1787. 4to. (Gøtt. Anz. 1787 S. 843-1. Lst. 1788 No. 14.) Schreiben an J. F. W. Schlegel über Beyträge zu ätteren deutschen Littcratur, so nicht herauskommen. ibid. 1788. 4to. tillige indf. i Neuefcløst. litt. Btbl. Mag. 3tes St. (I. Lst. 1788 No. 38.)

Om Skrivesejhedsanordningerne i Danmark og deres rette Forstand. Kjøbh. 1791. Nole Indvendinger imod uindfranket Skrivesejhed allerede 1771 besvarede af D. G. Sporon. ibid. 1797.

Lurdorfsiana. ibid. 1791. (Jris 1791. II. 229.)

Ny Samlinger til den danske Historie I-IV. Bind. ib. 1792 o. f. (Allg. Litt. Zeit. 1792 No. 268.)

Langebekiana. ibid. 1794. (Arit. 1795 No. 7.)

Index librorum præstantissimorum Bibliothecæ Comunitatis Regiæ, quem in usum Commilitonum conficit et typis excudi curavit, Hafn. 1796.

En Skjævt til Spørgsmaalets Afgjørelse om Menin-

gen af fjerde Artikel i danske Lovs 5te Bog. ibid. 1796. (rec. af Eggerts i l. Lst. 1796 No. 52 S. 831.)

Samling af fortjente danske Mænds Portraiter med biographiske Efterretninger, udgivne af Labbe og Nyerup. I-III Del. ibid. 1797-1802. Hver foranftattedes af Labbe en Tydsk Overtættelse af de to første Bind, is gesom ogsaa han allene udgav "Portraiter med Biographier af Danke, Norske og Holstenere". (l. Lst. 1802 No. 36. Hall. Ergänzungsbl. 1817 No. 16-18.) Af disse Biographier er Nyerups berømtste Biographie overs. paa Tydsk. Kopenh. 1798. (Neue Allg. D. Bibl. 54 B. 159.) paa Svensk. Stockholm 1798. (Journ. f. Svensk Lit. IV B. 12te Hæfte.) Hans biographiske Skizze af Suhm er af Thorslacius overs. paa Fransk og indf. i Millins Magaz. Encyclop. Thermidor. An. VII.

Udsigt over Nordens ældste Poesie. ibid. 1798. (Østr. Anz. 1799 S. 389. l. Lst. 1800 No. 2.)

P. B. Suhms Levnet og Skrifter med Valg af hans lærde Brevvevling. ibid. 1798. og Suhmiana. 1799. De udgives tillige den 15de og 16de Tome af Suhms samtlige Smaa skrifter. Biographien oversattes paa Tydsk af Eckard. Kopenh. 1799. (Erlang. Litt. Zeit. 1800 for Jul. Erfurt. gel. Nachr. 1800 No. 35.)

Bernstorfs Eftermæle, eller Samling af Almindeligheds Skrifter over ham. I II Del. Kjøbenhavn. 1799-1800. i for Octav.

Bidrag til den danske Digtekunsts Historie I-IV Del. udgivet i Forning med Prof. Rahdet. ibid. 1800-1808. (l. Lst. 1805 No. 29-30 1807 No. 13. 1808 No. 50-51.)

Kjøbenhavns Beskrivelse. ibid. 1800. (Østr. Anz. 1801 No. 90. Gasparis Ephemerid. 1800. August S. 145-156. Hall. Ergänz. bl. 1809 No. 44. (En forfattet tydsk Overtættelse af denne Bog udgaves Kopenh. 1807, hvoraf siden udkom, som det heder paa Titeltavlen: Neue bis auf jeglige Zeit fortgesetzte Ausgabe. Kopenh. 1815. (Hall. Ergänz. bl. 1817 No. 136.)

Historisk-statistisk Skildring af Tilstanden i Danmark og Norge i ældre og nyere Tider. I-IV Del. Kjøbh. 1802-1806. (Ifølge de dobbelte Titeltavle kaldes 1ste Del Culturhistorie, 2den Del Litteraturen i Middelaalderen; 3die Del i to Bind, De lærde Skolers Historie og Universitetets Annaler; 4de om Oldsager. (l. Lst. 1803 No. 7. 1804 No. 10. 1805 No. 4. 1806 No. 17. No. 32-33. Kieler Litt. Zeit. 1809 No. 17. 22-23. Hall. Ergänz. bl. 1806. Sept. S. 265.) Den første Del udkom paa Tydsk. Altona 1804. (Hall. Litt. Zeit. 1804 No. 334.) Fortalen foran 4de Del udkom ogsaa særskilt, under Titel af: Antiquarisk Fodrejse i Byen i August 1805. Kjøbh. 1806.

Det danske Sprogs Retfærdningstheoret. Kjøbh. 1805. (Litt. tid. 1813 No. 37)

Peder Syvs hjemsfulte Detsprog, udsøgte og ordnede, med en Fortale indehold. Bidrag til de danske Ordspørgs Litteratur. ibid. 1807. (l. Lst. 1807 No. 34. Tilfueren 1806 No. 100-101.)

S. Ahltoogaards og A. Nyerups antiquariske Rejser i Aarhus Stift i Xarene 1771 og 1807. Med et Tillæg indeholdende en halv Snes Obvenske Monumenter. ibid. 1808. (l. Lst. 1808 No. 12.)

Edna eller Skandinavernes hedenfke Gudelære. overs. af Islandsk. (Med A. B. Raaf og A. Nyerup.) ibid. eod.

Denne Overtættelse udkom paa Svensk overs. af Adlerbergh. Stockholm. 1810. paa Tydsk af Kùhs. Berlin. 1812. (Den danske Udgave er rec. i l. Lst. 1808 No. 21. Kieler Litt. Zeit. 1809 No. 18-16.)

Catalog over det norske Videnskabssekskabs Samlinger. I Del. Bøger og Haandskrifter. Kjøbh. 1808. 4to. (l. Lst. 1810 No. 29.)

Efterretninger om Regentzen. Kjøbh. 1809. (Engelsktofts Annal. 1809. II. 76-91.)

Udvalgte danske Biser fra Middelaalderen, efter Vedels og Syvs trykte Udgaver eller haandfæsnene Samlinger udgivne af Abrahamson, Nyerup og Rahdet. I-V. Tome. Kjøbh. 1812-14. (Litteraturtid. 1814 No. 38. 39-40. og den musikaliske Del ibid. 1815 No' 12. Hall. Litt. Zeit. 1815 No. 95-96. (Som en Prøve af dette Bær havde Nyerup 1809 udgivet Balladen Axel Thorsen og Eftan Baldborg, som blev rec. i l. Lst. 1809 No. 13. Kieler Litt. Zeit. 1809 No. 44. Kjøbenhavns Skilderie 1809 No. 47.)

Antiquarisk Rejse i Byen i Julli Maaned 1814. Kjøbh. 1814. (Litt. tid. 1815 No. 23. Kjøbenhavns Skilderie 1814 No. 82. Hall. Litt. Zeit. 1816 No. 68.)

Om Bibliothekarforelæsninger paa Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn, med Fortegnelse over Bibliothekets Rejsgjørerere, En Indbydelse til Vinterforelæsninger sammesteds. Kjøbh. 1815.

Karakteristik af Kong Christian IV. grundet især paa et Udvalg af hans egenhændige Breve. Kjøbenhavn. 1816. (Danck Litteraturtid. 1817 No. 22. Hall. Litt. Zeit. 1818 No. 14.)

Almindelig Norrfabslæsning i Danmark og Norge igjennem Aarhundreder. ib. eod. (Litteraturtid. 1816 No. 41. 42. conf. Strödda Antedningar rörande svensk Folkfäsning. i Svensk Litteraturtid. 1817 No. 30-31.)

Rejser til Stockholm i Xarene 1810 og 1812. Kjøbh. 1816. (Litteraturtid. 1817 No. 39. Neue Geograph. Ephem. 1817. 2ter B. S. 321.)

Børterbuch der Scandinavischen Mythologie. Kopenh. 1816. (Østr. Anz. 1818 No. 65. Hall. Litt. 3. 1817 No. 14. Leipz. Litt. 3 1817 No. 3. Jen. Ergänz. bl. 1816 No. 95. Danck Litt. tid. 1816 No. 45. og af Millin i Annal. Encycloped. 1818. Januar. p. 173-76.)

Efterretninger om Kong Friberik den tredje. Kjøbh. 1817. (Millins Annal. Encyclop. 1818. Febr. p. 322.)

Dansk-norsk Litteraturlexicon. (af J. Kraft og A. Nyerup.) 1ste Hæftel. Ar. Kbh. 1818. 4. (København Bær blev anfyndiget i Xaret 1813 og en Prøve deraf udkom i Octav 1815. conf. Litteraturtid. 1815 No. 8. item p. 170-72. Athene 1815. Januar. 86-96. April S. 363-74. Tilfueren 1815 No. 11 og No. 64. Kjøbenhavns Skilderte 1815 No. 13 og 21.)

Tit Joversens Samlinger har han leveret nogle Bidrag i 9de Bind 1ste Stykke 53 og 59.

Hans Bidrag til Minerva indtil Xaret 1800 opregnes i Sammes Almind. Register. Siden har han leveret Jens Hjernøes Eftermæle 1801. IV. 166. Om Landbærnsindretninger under Kong Christian IV. 1803. I. 180. Om Masquering i Prefuff. r Runtes Signelle. ibid. 334. Om Ric. Heloaberi Spaabom, Frants Manzons Død angaaende. 1804. I. 1. S. C. Dunsfloods Biogra-

phie. 1806. 314. Anmeldelse af svenske Biser fra Wids delalderen. 1815. Sept. 205-230. En Proces i Wids- spillet. *ibid.* Dec. 485-95. Artus-Ridderne. 1816. Maj 1-34. (Prøve paa den 1816 udtomne Korffabslæsning.) Om tre seldne Kobbererter. 1816. Jul. 1-24. Om Statsraad X. Kall som Universitetsbibliothekar. 1817. Jul. 68-76.

I Iris leverte han, fra Aaret 1795 1ste Quartal af en skikk. vis fordelt Udflugt over den danske Almues Korffabshøger, hvilken Udflugt med sine Supplementer af Dichter, Drorfon o. A. gaaer til Junihæftet 1799. Egeledes er der af ham "litteraire Optegnelser" om ny Bøger i Aarg. 1797-99. Fremdeles Udtag af S. Grubbes Dag- bøg. 1800. II. 97-113 241-45. J. Dirkerods Rejse til Stockholm. 1801. I. 105-21. P. M. Wedstovs Minde- 1806. II. 22-28. Pilegrimerejse til Gers. 1807. I. 1-29. (ogsaa særskilt aftrykt.)

I Journal for Politik: Otto Sperlings Frierie og Giftermaal. 1794. I. 133-51. Om Kong Christian d. 2dens Bilager og Kroningsceremonier. *ibid.* i Aprilhæftet S. 52-65.

I Ugebladet Borgervennen, hvoraf han i Aarene 1796-1802 var Redaktør, er, blandt Andet, af ham: Den Tøffenspillere. 1796 No. 15. o. f. Den svenske Baron J. Snytters Relation om hans Rejse til Danmark. 1615. 1798 No. 13. Om Maal og Vægt i Danmark. 1799. No. 26-28. P. Dyrkjøsts Brevverking med Biskop Jens Birkerød. *ibid.* No. 46-49. 1800 No. 19. Beskrivelse over nogle Lege. 1800 No. 41-44. 1801 No. 11-12. 1802 No. 4.

I det Norske Vid. Selsk. Skrift.: Om Biskop Jens Nielsen (Saf) i Dyplo og hans Tegnebog. i Nyeste Saml. 1ste Del S. 44-68.

I det Skandinav. lit. S. sk. Skrift.: Om et gammelt svensk Manuscript af blandet Indhold, paa Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn. 1798. I. 257. De fem Rose Bøger paa Spenk, et gammelt Manuscript paa det kongl. Biblioth. 1800. II. 3die Hæfte S. 152-70. Om nogle Forhaanelser imod de nordiske Oldsager. 1802. 3die S. S. 16-53. Mindestenen over Kong Nielses Minner helgi. 1803. II. 135-38. (Paa ny udgivet med Til- læg i Antiquar. Annal. 3die B. 1ste S.) Om de ældste danske Aviser. 1805. I. 228-55. Perioderne i Dødkum- meundervisningens Historie. 1806. I. 155-233. (ogsaa sær- skilt aftrykt og rec. i Kieler Lit. Zeit. 1810 No. 45.) Om Edda. 1807. II. 113-91. (Kieler Lit. 3. 1809 No. 15.) Om Trykgevældemonumentet. 1809. 404-47. Om Rub- det og hans Atlantica. 1813. 436-97. (tillige særskilt af- trykt og rec. i Svensk Litteraturtid. 1814. Bihang No. 8-10. Om Winklöv, især om Jacob Benignus Winklöv og hans Aposkaffe. 1815. S. 133-236. Om Christian IVs og Gustaf Adolfs personlige Sammentømter, i Aargang. 1816-17. S. 94-126. Rads Ravn's Sag. *ibid.* 359-424.

I Ny danske Magazin 2det Bind nogle Bidrag, som opregnes i I. Est. 1810 No. 32. I Antiquar. Annal. Om Bordingborg Slots Ruiner. I. 1-15. Antiquar. Beskrivelse over Samsø. *ibid.* 200-246. Beskrivelse over Trons Kirke. *ibid.* 258-77.

I Sejdels Læsvædes Aarbøger, blandt andet, De Kjøbenhavnske Bogtrykkeriers Historie, i Aarb. for 1801. S. 1-133. Han tog Del i Udgivelsen af Sandelsiden- den for 1788, hvori, blandt Andet, Stykket om Biser for

Almuen i No. 28 er af ham. Egeledes havde han Del i Udgivelsen af 1ste B. af Litterren. fra Selsk. for indent. Konstid, hvori han blev Beretningen om hvorledes Skriftpæd blev til. S. 31-57. Han var Redaktør af Maanedskriftet Athene 1ste B. 1813. Leverte siden i sam- mes 8de B. S. 37-53. Første Times Forelæsning over Historien af den nordiske Mythologies Studium. (udtom ogsaa særskilt i Kjøbenhavn 1817.) og nogle saa andre Bidrag, som opregnes i Registeret.

Til de af Løbde udgivne Assistentkirkegaardens Mo- numenter har han leveret Biographierne af Augustin, Waage, og Lutein. (Garstens, som fører hans Navn, et af Statsraad G. S. Garstens.) I de løbte Pro- spector af Stæder og Slotte ere nogle Beskrivelser af ham; dog er Beskrivelsen over Dønsø ikke af ham, men af Magister S. J. Gottschalk.

Nogle enkelte Bidrag til Ugebladet Samleren, til Morgenposten, Politivænen, Kjøbenhavns nyeste Skilderic, og nordiske Tilskuer. Egeledes nogle Bidrag i Græters Bragur; i Meusels histor. lit. bibliogr. Magaz. 2tes og 3tes St. (See I. Est. 1791. S. 462.); i Von der Jagens og Docens Muscum für altsächsische Litteratur.

2vende Programmer til Universitetets aarlige Refor- mationsfest; det ene af Aar 1799 med Dypskrift "Biblia Pauperum. editio Roeskildensis" om nogle Figurer i Choret i Domkirken i Roskilde (conf. Behrmans Beskrivelse S. 71.) Det andet af Aar 1802 "Pauper Olaus" et hidtil utrykt latin Poem. (rec. i Engelstofts Annal. 1809. I. 55-59.)

Bise om Slaget d. 2 April 1801; udtom særskilt som Gæderise, og er siden aftrykt i Sejdels Sammandsange samt i Søls Svenske Blade I. 141-46. Hans Efterret- ning om Universitetsbibliothekets Stjebne under Bom- bardementet 1807. er indført i Engelstofts Annaler 1807. II. 289-94.

Han har udgivet J. S. Schesteds Hvens Berøm- melse. Kjøbenhavn. 1784. 8vo. Enhms i Manuscript efterladte Danmarks Histories 1ode og 11de Bøme. *ibid.* 1809 og 1812. 4to.

Han har færdet Fortaler til Lechs Glossarium; Wan- dals Jagerspriske Mindesmarker 2det Bind 1ste Hæf- te; Sleschers Naturhistories sidste Del; Hakos lykkelige Aften, 2det Dplag; Thieles Prøve af Folkelag. (I den sidstnævnte Fortale har O. D. Lütken, junior, Del.)

Han var Redaktør af Ryttaarsgaverne: Idunna for 1812 (Lit. tid. 1811 No. 36.) Frigge for 1813. Hertha for 1817. (Litteraturtid. 1811-1813 No. 2. Athene VIII. S. 94-102.)

Han har oversat J. S. Schlegels Tale over P. Holm, 1779; Hermes's Gaandbog i Religionen. 1780; Decker om Landmandens Dplysning. 1786. (Oversættelsen af Goedes Rejse i Engelland, 1ste Del, som har Rperups Ravn paa Titelbladet, er af Wedstov.)

Han har leveret Bidrag til Schlegels Udgave af Ko- fod Ankers samtlige Skrifter, og til S. Muns's Af- handling om Albrøgning og Bryggerlaug i Kjøbenhavn. De berlingke lærde Efterretninger var han, (efter Ri- bers Ansættelse ved det blaagaardske Seminarium) Re- daktør af fra No. 15 i Aarg. 1790 og til Aarets Slut- ning 1797. Da traadte Collet til som Redaktør. Ef- ter Forordn. af 27 Sept. 1799 nedlagde denne sin Pen,

og Myerup paatog sig igjen Redactionen fra No. 37 i bemeldte Xargang, den han vedblev til Xarets udgang 1804, da Prof. P. L. Møller blev hans Eftermand.

Han var Redacteur af Efterretninger om udenlandsk Litteratur I-VIII Del. 1793-1795. 8vo.

Han er Autor til Recensionen i Kritik og Antikritik 1790 No. 23-26.

Nyholm (Christoffer) f. d. 2 Dec. 1750 i Slagtille i Sjælland, hvor hans Fader af samme Navn var Præst. Dep. fra Frederichsborg 1767 og var i nogen Tid Alumnus paa Eiersens Collegium. Blev 1777 resid. Capellan i Søby i Vendsyssel. 1780 Sognepræst til Ddden og 1783 til Munkelbjerrebj, begge i Sjælland. 1789 til Kalkeby paa Bornholm. 1790 til Søllerød i Sjælland. 1801 til Nyborg. 1811 fik Rang med Kjøbenhavns Sognepræster.

Tre Prædikener, holdte i Søby Kirke. Kjøbh. 1782.

Forslag til Religionsskuffers Udbredelse paa Landet. Cors 1785. Svar paa (J. Paludans) Adskilliges Samtaler og Anmærkninger, i Anledning af dette Forslag. ib. eod.

Forandring ved den offentlige Substjeneste, et Forsøg. ibid. 1799.

Sørgetale over residerende Capellan Peter Thonbo. Dden 1806. og over Rector Munch. ibid 1814.

Kogle enkelte Lejlighedsprædikener.

Nyløs (Jørgen Lauridsen) Præst til Næstby og Livelse i Sjælland.

Eigprædiken over Karen Brahe. Kjøbh. 1642. 8vo, og over Ditto Brahe. ibid. 1655. 4to.

Nyrop (Peder Jespersen) Søn af Biskop Christoffer Nyrop i Christianssand, hvis Biographie i det ved hans Død 1736 udstedte Universitetsprogram. Var først Præst til Nordrehoug, Houg ic. i Aggershus St. og fra 1763 af til Eger i samme St. Han var tillige Provst i Kongsbjerg Provsti. Døde 1774.

Substprædiken. Christiania 1749. 4to.

Nysted (Hans Olsen) paa Latin: Johannes Olai Neopolitanus. født i Trondhjem af borgerlige Forældre. Dep. fra sin Fødebyes Skole. 1691 var han Rector i Horsens. Blev 1693 Præst for Løsning og Korning i Karhus St. Døde 1740. (conf. Treschows Jubellær. 215-19.)

Melligo ex plantariis Hengeddi : Bidrat af Engeddi Plantedeb. Kjøbh. 1702 og 1722. 8vo.

Rhetorica laica : Eegmands Talekonst. ibid. 1708 og 1727. 8vo

Næraae (Hans) f. 1726 i Næraae i Fyen, hvor hans Fader, Peder Lauridsen Vul, var Degn. Han selv blev Degn i Fjeldsted. Døde 1784.

Forklaring om Biers Formerelse, samlet af 30 Xars Erfaring. Dden 1776. 8vo.

Næraae (Laurids) Den Næstforriges Broder, f. i Næraae d. 10 Julii 1714. Dep. fra Dden se Gymnasium 1735. Blev 1746 Chorsbogn i Gaaborg. 1754 resid. Capellan sammesteds. 1762 Sognepræst til Frue Kirke i Svendborg. Døde 1794. (conf. Kritik og Antikritik 1789. S. 641-44.)

Om Biers Behandling. Kjøbh. 1761.

Om Enge, Løvemoser og Stove — indf. i Oecon. Magaz. Rom. VI. 375-86. Om Spurvets Stædsigghed. ibid. VII. 367-74.

Den svenske Geistligheds Historie af J. K. Bloch, med Tillæg forøget. 1ste B. I-III Hæfte og 2det B. 1ste H. Dden 1787-90. 8vo.

Recensionen over A. C. Swilids Specimen i Iversens litt. Progress. 3die B. S. 10-21.

Nedskov (Poul Matthias) f. d. 24 Sept. 1757 i Høstebro, hvor hans Fader, som siden blev Degn i Idum, da var Snekker. Dep. fra Viborg 1774. Conditionerede siden i Jylland dels som Foged og dels som Informator. Blev 1785 Forvalter paa Thim Gaard og Virkefriver sammesteds. Døde paa Frederichshospital 1805. (conf. Iris 1806. II. 22-28.)

Beskrivelse over Thim Gaard og Thim Sogn. Viborg 1787.

Efterretninger om Jupiters Dversæt. Dden 1800.

A. G. Goedes Rejse i Engelland. 1ste D. overs. Kjøbh. 1805. (Paa Titelsbladet staer Myerups Navn, men han har blot revideret den nedskovske Dversættelse. 2den D. er overs. af J. Borch.)

I Viborger Samler adskillige Bidrag betegnede med Mærket A. v. I Iris: Navnkundige Krabblingers Gallerie i Xarg. 1805 og 6. (ogsaa særskilt aftrykt) Ejerne af Beldberg, et historisk Forsøg. 1806. III. 1-48. I lærde Lst. i Xarg. 1804, blandt Andet: Prøver af jydsk Ord og Talemaader i No. 48-49. Bidraa til Kundskab om den danske Xmuets Morskabsæstning i No. 50.

Nornisum (Jens Sørensen) f. 1609 d. 21 Julii i Nornisum i Ribe Stift. Var fra 1637 af Boghandler i Koeskilde, hvor han ved Ildbranden 1647 mistede Meget af sin Formue.

Sjælens sande og falske Egebdm, af Urb. Regius fordanf. Kjøbh. 1641. Kandelig Hudspejl. ibid. 1643. Haandbog befaaendes af Banner og Psalmer. ib. 1646. Avarsel mod Had og Xvind, Krig og Sjerrigghed. ibid. 1647. Om den adle og dyrebare Guds Gave, Fred. ib. eod. P. Palladii almindelige Skriftemaal, forbedret. 1652. Ddens og Dommens aandelige Spejl. 1653. Gjenfvar paa det Spørgemaal, hvorledes man skal forholde sig i Pesttid. 1654. Verdens Spejl. 1655. Bi-

belf Abc. 1660. Phil. Melanchron om de Dødes Opstandelse og det evige Liv. 1660.

En liden Bantavle om Urters Band. Kjøbh. 1641.

En kort dansk Kronike. ibid. 1645 1750 og oftere.

Historie om Erkebisp Jens Grand og Catalogus over Koeskilde Bispe. ibid. 1649.

Liden Tidsforbriv af aandelige og verdslige Drdsprog. Kjøbh. 1657.

Beskrivelse om de første Kirker og hvorledes danske Mand fik først Christi Kundskab. ibid. 1660.

Nørregaard (Laurids) født i Kjøbenhavn 1745. Dep. fra Friderichsborg Skole. Blev 1775 Secretair ved Protocolen i Højesteret. 1779 Adjunct ved det juridiske Facultet. 1782 Professor juris designatus. 1787 tillige Generalauditeur ved Søstaten og 1795 Deputeret i Admiralitetecolles

giet. 1803 fritaget for at tage Del i juridisk Examen, men vedblev som Medlem af det juridiske Facultet og af Consistoriet. Døde som Conferentsraad 1804. (conf. Sallesens Maanedskrift III. 358. 60. L. Lft. 1804 No. 8. Hans Silhouette foran Krohgs jurid. Arkiv No. 2.)

Natur- og Folkerettens første Grunde. Kjøbh. 1776. (Kris. Journ. 1776 S. 269) Samarbejdet under Titlen af: Naturrettens første Grunde. Kjøbh 1783. overs. paa Svensk af L. P. Wählin. Stockholm 1796.

Forelæsninger over den danske private Ret. I-VII Del. Kjøbh. 1792-99. (Hertil har A. S. Orsted leveret 3 Bind Supplementer.)

Scampes og Sevels Svar paa Spørgsmaale til det juridiske Facultet udgav han 1782. 4to, og et Responsum af ham selv i det jurid. Facultets Mavn, findes i Sermoder No. 1. S. 109.19.

Obdrup (Volradt Augustin) Er barnfødt i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Klubvert. Deponerede 1796. Blev Alumnus paa Worchs Collegium og studerede Medicinen, men døde 1810.

Descriptio plantarum officinalium in Sælandia nascentium. Disf. particula 1. Havniæ 1802. 8vo.

Begyndelsesgrundene af Botaniken, med Anhang om indenlandske giftige Planter. Kjøbh. 1803. 8vo.

Naturhistorisk Beskrivelse over de Sommerfruae, som findes i Omegnen af Kjøbenhavn. ibid. 1807. 8vo.

Han har af Tydsk overs. efterfølgende i Kjøbenhavn i Detav udfomne Skrifter: Schulz's Moriz. 1800. Koszebus Arrestanten. 1801. Lommebog for Læger til Brug ved Obductionsforretninger. eod. a. Deckers den maaenblige Henselse. (med en Fortælle af Code) 1804. Galle Lære om Hjernens Forretninger 1805 og 1806. Manskis Hudsyreens Naturhistorie, overs. med Tillæg. 1806.

Obelitz (Balthasar Gebhard von) f. 1728 d. 6 Aug. i Kjøbenhavn. Hans Fader var Major. Han blev dimitteret fra Koeskilde Skole 1744. Var som Student Alumnus paa Walkendorfs Collegium, og Alumnus paa Klosteret. Blev 1753 Vicarius til at læse og disputere for Dødsfor Universitatis P. Stampe. 1754 Prof. Juris et Philosophiæ designatus. 1755 Doctor og 1759 ordentlig Professor i Lovkyndighed. Døde som Conferentsraad 1806. (conf. Badens dansk Lovkynd. Hist. S. 99. Hans Autobiographie i det i Anledning af hans Doctorpromotion udfærdte academiske Program.)

Disp. Mavn. 4to. De fidei iustione secundum principia Juris Romano-germanici et Dano-norvegici. Par-

tacula I-III. 1746-50. De evictione jure naturali pariter ac danico præstanda, nec non de eo, quod jure patrio "uhjemlet" vocatur. Disf. inaug. 1755. (conf. Suhms Levnet 208.)

En Tale holden ved P. Trojels Doctorpromotion — indf. i Acta Jubilæi Univerf. Havniæ. 1779.

Obelitz (Dve von) Den Næstforriges Broder, f. i Mariager d. 17 Jan. 1750. Kom 1763 som Cadet paa Escadetacademiet. Blev 1771 Officier. Gik 1778 i engelsk Tjeneste, hvorfra han 1781 kom tilbage. Døde 1804 som Commandeur-captain.

Beskrivelse over Jamaica — indf. i Dansk Museum 1ste Hæfte. Kjøbh. 1782. S. 22 53.

Udførlige Bidrag til de i Kalborg udgivne patriot. Samling. 1785-88, og til Samleren, som udfom sammefebds 1798. Hans Bidrag til Minerva opregnes i sammes Register.

Han har overs. Mirza og Fatme. en Fortælle, af Franz. Kjøbh. 1776. Johanne Shore, et Sørgespil af Rowe, af Engelsk ib. 1782. Grice eller Bekalen, et Sørgespil overs. af af Franz. med originale Sange. Kalborg 1784. (Lærde Lft. 1784 No. 39.) W. Falconsers Stibbrubdet, af Engelsk. 1790. (l. Lft. 1792, No. 31.)

Oberton (Wilhelm) f. 1772 i Göttingen af en engelsk Fader. Løb sig som Student hverve til Soldat i Danmark. Kom til Kjøbenhavn, hvor han blev Underofficier og Sprogslærer. Døde 1806.

Engelsk Læsebog for Begyndere. Kjøbenh. 1803.

Oddur, en Munk i Thingøre Kloster i Island imod Enden af det XII Aarhundrede. (conf. Fortalen til Christnisfaga og *Johann. Hist. Eccles. I. 80.*)

Saga om Olaf Trygvason. paa Spenske og Latin, oversat af Jacob Ishmen Keenhjelm. Upsal. 1691. 4to.

Han menes ogsaa af Nogle at være Forfatter til den af Brocman 1762 i Stockholm udgivne Saga om Ingvar Vidfjarne. See sammes Fortale S. III-VIII.

Deber, Dehlenschläger, Derslef, Dersted, Dest — see: **Øder, Øhlen-schläger, Ørsted** se. under Bogstavet **D**.

Øftedal (Ears Andreas) f. i Kjøbenhavn d. 15 Maj 1781. Dep. fra Christianssand 1796. Var Adjunct ved denne Højskole, da han 1809 blev Præst til Rensø i Stavanger Amt. 1817 blev han resid. Capellan i Christianssand. Var 1814 Medlem af den Eidsvoldske Rigsforsamling.

Virgili ubdvalgte Dydler. overs. Christianssand. 1809.

Tale i Stavanger Kirke ved Universitetsfesten d. 11de Dec. 1811. — indf. i den Platouiske Samling.

Øfyld (Peder Radsen) Tiende-mand i Indherred i Trondhjems Stift.

Psalmebog kaldet Andens Glæde. Kjøbh. 1648. Sam-mets Sang og Psalmer over Evangelier og Collecter. ib. 1656.

Øhsen (Ole) ubentvil født i Tellemarken af Bønderfolk. Gik sin Dannelse ved det militaire In-stitut i Christiania, hvorved han siden var Repetent. Stod som Lieutenant ved det tellemarke Infanterie-regiment, da han 1804 var paa Opmaaling i Is-land. Blev 1807 Capitain; siden Major og Rid-der af Dannebrog. Døde 1814.

Om Båndspringene Sejser og Strol i Island — i Vid. Selsk. Skr. for 1805.6. 1ste Hæfte S. 233-46.

Beskrivelse over Bygningsmaaden i Island — i Nye phyi. Bibl. V. 85-92. conf. Grindringet derimod i VIII. 404-8.

Olaf, Lat. Olaus, født i Begyndelsen af det 15de Aarhundrede paa Den Østland, som da hørte til Norge. Rejste 1432 fra sit Hjem for at begive sig til Universitetet i Erfurt. Denne Rejse og Oli-veds Fortid paa den jydskke Kyst, beskrev han 1448 i en Elegie under Titel af

Pauper Olaus — udgivet af A. Agerap i et i An-leedning af den aarlige Reformationsfest udgivet Univer-sitetsprogramma. Hafnia 1802. 4to. (conf. Engelstofts Annaler 1809. I. 55.)

Olassen (Eggert) lat. Egerhardus Ola-vius. født paa Island 1726. Hans Fader (som

hvem see *Minerva* 1803. II. 303-7.) boede paa Grefney i Bredefjorden paa Vesterlandet. Depon-erede 1745. Blev af Videnskaberne i 1752 sendt med en sin Landsmand, Bjarne Paulsen, til Island, for at undersøge Landets physiske og econo-miske Mærkværdigheder. Kom 1757 tilbage til Kjø-benhavn, hvor han udarbejdede sin Rejsebeskrivelse. 1767 blev han Vicelaugmand i Islands Eyd. og Hæterlaugdomme, men druknede 1768. (Hans Lev-net af Bjørn Saldorsen. conf. *Minerva* 1803. II. 307.)

Enarrationes historicae de Islandiæ natura et consti-tutione. Hafn. 1749 8.

Dispp. dum de ortu et progressu superstitionis circa ignem Islandiæ subterraneum. ibid. 1751. 4.

Eggert Olassens og Bjarne Paulsens Rejse igjennem Island. I-II Del. Cors 1772. 4to. paa Tryk af Gouss. Kjøbh. 1774-75. 2 Dele i 2vart. Paa Frankt par *Gau-thier de Lapeyronie* Tom. I-V. Paris 1802. 8vo. (Brit. Journ. 1774. No. 37-41. Gøtt. Anz. 1774. Aug. 305. 1775. Aug. S. 329. Erplebens Bibliothek I. 344-51. Beckmans Bibliothek VI 178-91. 491-98. Caspari's Ephemeriden 1803. Februar S. 219-20.)

Lachanologia islandica eller Mat-urtabof; udgivet af Magn. Olassen og Bjørn Saldorsen. Kjøbh. 1774. (Hers lod Regjeringen en hel Del Exemplarer gratis uddede i Island.)

Bunadarklæ. Præps 1783. 8vo. Paa danske Bets overs. af J. Magnussen og indf. i Scandinav. Museum 1803. 1ste B. S. 171-210.

Han har udgivet følgende Lejlighedskrifter: Islandia expergefacta ad Jubilæum. Havn. 1749. 4to. Catmen dramaticum in obitum divæ reginæ Lovisæ. dan. et lat. ibid. 1752. 4. Fridriks-Drapa og Epicedium in obitum Friderici VII, prisca Danorum lingua cum versione latina. ib. 1766. 4to. Eigtale over Syffelmand Gudmund Sivertsen. ibid. 1755. 8vo.

Af hans Index Geographiæ veterum Islandorum ud-gav Thorkelm et Stykke 1780.

Olassen (John) Den Næstforrige's Broder; født 1731. Dep. 1753. Blev Stipendiarius Mag-næanus. Døde 1811. (Hans Levnetsomstændig-heder i Dansk Litteraturtid. 1811 No. 13.)

Disputatio metaphisica de nihilo. Havn. 1758. 4to.

Syntagma de baptismo sociisque sacris ritibus in bo-reali quondam ecclesia usita. is. ibid. 1770. 4to.

Diatribe historico-ecclesiastica de cognatione spiti-tuali a nostris quidem majoribus observata. ib. 1772. 8vo.

Om den gamle nordiske Digtekunst, dens Grundregler, Betsarter, Sprog og Foredragsmåde, et Priskrift. ibid. 1786. 4to. (rec. af Abrahamson i lærde Lit. 1788 No. 37.)

Index vocum poeticarum som er vedføjet den 1774 i Kjøbenhavn udkomne Islands Landnamabok, et hans Arbejde. Eigeledes Index til Fungurvala, samt Index og Fortale til Fyrbyggiasa. Han har ogsaa paa Latin

oversat de islandiske Stykker som staae i *Scriptor. Rer. Dan. II. 266. 423. III. 2. 31.*

I det islandiske Litteraturselskabs Skrifter er af ham: Gifterhyn og Retteelse i den islandiske Doversættelse af nogle Steder i de prophetiske Skrifter i det gamle Test. 1ste Stykke, med 5 Fortættelser, i de 6 første i Aarene 1781-86 udfomne Bind.

Om hans Andet i den danske Doversættelse i den af Schönning begyndte Udgave af *Seimskringla*: see Fortællingen foran sammes 1ste Bøme p. CXLIII.

Olaffen (John) f. 1705 d. 17 August paa Stad i Grunnavid eller Grunnevig paa Island, hvor hans Fader var Præst. Han dep. ved Kjøbenhavns Universitet, blev Amanuensis hos Arne Magnúsen og den første Stipendiarius Magnúsen. Døde som Studiosus emeritus i en høj Alderdom. (conf. *Einari Hist. Litt. Isl. p. 30. 31. Worm II. 141. Nyerups Fortælling foran hans Edda. Mål. lers Aechtheit der Asalehre S. 24.*)

Biskop Wgmund i Statholt hans Econetsbeskrivelse — i Danske Magaz. III. p. 338:52.

Om Digtbalevninger paa Island — i Antiquar. Anm. II. p. 157:92.

Olaffen (Magnus) f. paa Svefno 1728 og Broder til de to foranførte Eggert og John Olaffen. Lagde sig i Kjøbenhavn efter Lovkyndighed, og blev, efter sin Broder Eggert, 1769 Wicelaugmand i Island og 1791 virkelig Laugmand. D. 1800.

Beretninger om nogle Forsøg til Landvæsenets og Hævedyrningens Forbedring i Island. Kbh. 1765.

Anmærkninger til Jonsbogens danske Doversættelse her angaaende Recensionen over samme i I. Tid. 1763 No. 30. Kjøbh. 1765. 8vo.

Olavsen (Olaf) født 1754 paa Thvera i Stagesfjords Syssel paa Island. Deponerede 1777. Wandt 1781 paa Konstavademiet paa Charlottenborg 2 Sølvmedailler for sin Fremgang i Bygningskonsten. Blev 1783 Tegnemester og Lector i Mathematiken ved Seminariet paa Kongsberg. 1787 Lector juris sammesteds; og fik 1794 Prædicat af Professor. 1813 blev tillige Auctionsforvalter paa Kongsberg.

I det islandiske Litteraturselsk. Skrifter er af ham: Om Lagvad i 1ste Bind. 1781. Om Fuglesangsten ved Draango i Island i 3die Bind (overs. paa Dansk til Færøernes Rytte og udgivet for kongl. Regning. Kjøbh. 1784. 8.) Om Fuglesangsten ved Hellefos i Dramens Elv i Norge, som Tillæg til Reichens i 3die Bind indførte Afhandling over samme Emne. i 6te Bind. Om nogle Arter af Lim. ibid. Om Græs og Foderurter i Island i 8de Bind. Om Raaden at fornyede Leer, i X. Om at faaage Eufalt af Aste, i XI. Om Raablauning og Afbrygning i XII B.

Beretning om en Gave til Holum Skole i Island. — i Iris 1792. IV. 187:88.

Dansk Litteraturlæxicon.

Olaffen (Stephen) f. i Mule Syssel i Island, hvor hans Fader var Præst. Han blev 1649 Præst til Vallexæs og Provst i Mule Syssel. Døde 1688.

Voluspa. Philosophia antiquissima, Norvego-Danica. it. Havamal, ex Bibliotheca Petri Joh. Resenil. island. et. let. Hafn. 1665. 4to. (*Edda Snorronis* oversatte han ogsaa paa Latin, og ved Birketts Udgivelse betjente Rezen sig af hans Arbejde tilføjedes Magnus Olaffens.)

Thom. Kingos Morgen- og Aftenpsalmer, overs. paa Islandsk. Statholt. 1686. Holum 1751 og 1772.

Olai (Petrus). See: Peder Olsen.

Olavius (Johannes) f. 1624 d. 27 Sept. Hans Fader, den neden forekommende Ole Olsen, var dengang Præst til Linae og Dallerup, siden til Graabrødre Kirke i Randers. Han dep. fra Viborg 1642. Rejste 1655 udenlands med Gunde Rosenkrantz's Sønnen. 1660 blev sin Fader i Embedet adjungeret, og succederede ham 1666 som virkelig Sognepræst. Døde 1698. (Hans Autobiographie i Dan. Bibl. VII. 373:84.)

Epigrammata ad poetas, qui in Dania jam eminent. Havn. 1650. Strena novi anni, Sorø 1654. Epigrammata, Hafn. 1656. alt i Octav. Poemata gratulatoria ad Fridericum III. Hafn. 1660. fol.

Spindepsalme. Kjøbh. 1684. 8vo.

Elegia ad magnos hortorum cultores. Hefn. 1687. 8.

Afskillelige flere hans Vers, dels danske og dels latinske, opregnes i *Catalog. Biblioth. Resen.* pag. 249. 280. 300. 308. 314. 316. 331. conf. *Sorsterups Cacoethes Carminif.* Note 29.

Olavius (John) Broder til den nedenanførte Lotder Ol. Olavius. Depon. fra Statholt og studerede nogentid ved Kjøbenhavns Universitet. Blev siden Wicelaugmand paa Island. Døde 1778. Korte Betænkninger om den islandiske Handel. Kjøbh. 1772.

Olaffen (Magnus) født 1573 i Island af fattige Forældre. En Klosterholder paa Modraval, Benedict Halthorfen, satte ham i Hole Skole, og befordrede ham til Universitetet. Ved sin Hjemkomst til Island blev han 1621 Rector i Hole og Aaret derpaa Præst i Laufnaas. Døde 1636.

Specimen Lexici runici, — udgivet af O. Worm. Havn. 1650. fol.

Discursus de poesi Islandica — i Worms *Appendix ad Litteraturam Run.* p. 177:82 i Føldeudgaven, og pag. 190:96 i Quartudgaven.

Afskillelige Breve iblandt *Wormit Epistolar* pag. 351 et seqv. Hans Doversættelse af Snorros Edda brugte Rezen ved sin Udgave.

— **Olavius (Olaf)** f. 1741 ell. 1742 paa Ganderben Eyre i Hæfjords Syssel i Island. Dep. 1765.

Anlagde 1773 et Bogtrykkerie i Island. Gjorde 1775-77 paa kongelig Bekostning en economisk Rejse i Island. Blev 1779 Løstber i Skagen. 1788 Løstber og Consumtionsforvalter i Mariager. Døde samme Aar. (Hans ubferlige Biographie hos Worm III 581-82.)

Urtegaardebog (paa Islandsk) Kjøbh. 1770.

Efterretning om Fiskerier, især om Lorkjegarns Brug. (paa Islandsk) ibid. 1771.

Rimur af Thorstein Urasott, af Arns Bodvarsen. udgivet med Anmærk. ibid. eod.

Termini botanici. som Grunden til Plantelæren (egentlig Buchhaves Plantelære i alfabetsfærd Orden.) ib. 1772.

Kiatsesaga. paa Islandsk. ibid. eod. 4to. (conf. Suhms Levnet S. 434.)

Trøjels Afhandling om Kartofler, overs. paa Islandsk. Kjøbh. 1777. (af Landhusboldningselskabet gratis uddelt paa Island.)

Annales Björnonts de Skardsk. Tom. I-II. Hrapfo 1774-75. 4to. (rec. Krit. Journal 1775 No. 46. 1776 No. 52.)

Deconomisk Rejse igennem de nordvestlige, nordlige og nordøstlige Kanter af Island. I-II Del. Kjøbenh. 1780. 4to. overs. paa Tydsk. Dresden u. Leipzig. 1787. 4- (Deckmanss Bibl. XV. 116-20.)

Undervisning om Smør- og Oste-gjøren for Island. Kjøbh. 1780. 8. (Paa Dronning Juliane Mariæ Bekostning gratis uddelt i Island.)

Besjledning til Regnekonsten. ib. eod. 8. (Paa kongl. Bekostning i Island uddelt for Intet.)

En Færø-bog paa Islandsk. Kjøbenh. 1786.

Deconomisk-physisk Beskrivelse over Skagens. Kjøbstad. ibid. 1787. (I. Ust. 1788 No. 16.)

I det islandske Litteraturselskabs Skrifter er af ham: Nogle islandske Urte-, Fiske- og Fugle-Navne, med hedsjede latinske Navngivelser efter vore Tidens Naturkyndiges Brug. i 1ste Bind. Afhandling om Flynderværlingen paa Skagen i Jylland. i 2det Bind. Om Waasdebygning og Sestads ic. ibid. Om Katesangsten. i 3die Bind. Om Bindvaader. i 7de. Om den islandske Frikhandel. i 8de. Græs- og Foderarter i Island. ibid.

I Landhusboldningselskabets Skrifter er af ham: Afhandling om de opmuntringsværdigste Naturproducter af Planter og Dyrriget for Island. i 4de Del S. 1-128.

I Kjøbenhavns patriotiske Samlinger, som udkom i Kjøbenhavn 1771, er af ham en Oversættelse af J. G. Wahlbom om Planternes Bryllup og Trolovelse. S. 5-109.

Oldenborg (Friderik) f. d. 29 Sept. 1767 paa Friderichshald. Hans Fader, Adam Christoffer Oldenborg, var tilsidst Generalmajor og Vice-Commandant paa Friderichsten. Han tog 1785 den første eller Indtrædelsesexamen ved Sors Academie. Studerede der i 5 Aar, og tog sammesteds latinsk juridisk Examen 1790. Blev 1791 Hofjunker og

Auskultant i Rentekammeret. 1797 Secretair i Generaloldtkammerets Kammercancellie. 1798 Committetet i bemeldte Collegium og Kammerjunker. Er nu første Deputered, Kammerherre, og Ridder af Dannebrog.

Om lovbestemte Renter af Pengelaan, og hvorvidt Rager bør blive en Gjenstand for borgerlige Straffelov. Kjøbh. 1802. (rec. af Ørsted i Jurid. Maanedstid. 1802. I. 484-96.)

Om Gjenfærd og Sjengangere. Kjøbh. 1818.

Om Fosterford og Børnesøvel i Dolgemaal, og Ribler til at forebygge samme. — i Minerva 1801. i Januar S. 1-66. Hvorvidt kunne Stioforaldrer fortre Kærlighed, Arbejdighed og Lydighed af deres Stidsbørn o. s. v. ? — i Nyt juridisk Archiv I. 142.

Oldenborg (Henrik) f. d. 23 Dec. 1627 i Lübeck. Blev 166a tydsk Præst i Bergen. Døde 1703.

Leichpredigten — über Henrich Lemmich. Lübeck 1674. über Henr. Rejer. Hamburg 1682. über Arent Rouwen. Bremen 1691. Alle 3 i Dvart.

Olsvarius (Holger) født 1670 i Drstøv i Sjælland, hvor hans Fader, Magister Niels Olsvarius, var Præst. Dep. 1687. Rejste udenlands med Rostgaard. Blev 1705 sin Fader abjureret med Succession. 1711 virkelig Præst efter Faderen. Døde 1753.

Kandemobepredikten — indf. i Sermones ad Clerum. 2den Samling No. 1.

Relation i Anledning af de ham tilsendte Poster angaaende en geographisk Beskrivelse over Fæderelandet. 1743. — indf. i Thaarups Materialier 2det Hæfte. S. 187-216.

Olsvarius (Christen) Søn af Ræstforrige, f. i Drstøv. Læse som Student paa Valkendorphs Collegium. Blev 1739 personel Capellan i Førslev og Sneslev i Sjælland, hvilket han var endnu 1741, men døde ubentvilt kort derefter.

Dispp. Havn. 4to. De Judæis ante Christum platonizantibus. 1732. Miscellanea critica. 1733. De excommunicatione apud Danos morali. Particula I-II 1735-34. Critica 1734. Chronologica quædam ad æram Nabonassaræam. 1735. Theles. 1735.

Commentatio historica de vita et scriptis Pauli Elie Carmelitæ, vulgo Popel Wendelaabe. Hafn. 1741. 8vo. (Acta Erud. 1744. p. 613-16.)

Olsvarius (Clemens) Den Ræstforriges Broder. Var som Student Alumnus paa Slesvigs Collegium. Blev siden Forvalter og Forpagter. Døde 1785.

Dispp. I-II. De superstitionibus quibusdam Danorum circa morituros. Havnæ 1740. 4to.

Olivarius (Holger de Fine) født 1758 d. 16 August i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Arnold de Fine Olivarius, var Bogholder ved Banken. Deponerede 1775. Studerede først ved det Kjøbenhavnske Siden ved det Kieffe og ved det gottingke Universitet. Rejste derpaa til Schwein, Italien og Frankrig. Blev 1781 beskikket til at være Professor extraordinarius Juris danici et lingvæ danicæ ved Universitetet i Kiel.

Elementa juris privati Dano-Norvegici. Othin 1782. 8.

Rogte Rejseanmærkninger I-II Hæfte. Kbh. 1794. III Hæfte. Kiel 1795, 8vo.

Ueber einige Mittel den Zinsfuß herabzusetzen. Kopenh. 1794.

A Letter upon the subject of Molesworth. Kiel 1794.

Le Nord littéraire, physique, politique et moral. ouvrage périodique No. I-XXV. Kiel 1797-1804. 8vo. Heraf føre de tre sidste Nummere ogsaa Titel af Archives generales du Nord, y compris l'Angleterre et la Hollande. No. I-III. Kiel 1805-4.

Authentische und umständliche Beschreibung der Gesellschaft am 2ten April 1801. Kopenh. 1801.

Han har overlat: Besød Ancher om den fornødtige Subskription, af Danf. paa Lydf. Leipz. u. Kiel 1782. Rogte Stykker af Merciers Tableau de Paris, af Franf. paa Danf. Hamburg 1786. Archenholz's Engelland, af Lydf. paa Danf. 2 Dete. Kjøbh. 1787.

Olivarius (Niels) f. 1775 i Varde, hvor hans Fader, Holger Olivarius, nu Sognepræst til Ebeltoft, da var Personkapellan. Dep. fra Ribe 1792. Blev først Huslærer og derpaa Personkapellan hos Hr. Fog i Steenstrup i Fyen. 1810 Sognepræst i Eghesrup sammesteds.

Oversættelse af Pauli Brev til Philippenferne — i Sallæns Maanedskrift XII. 236-54.

Ostrif (Christian Magnus) f. 1728 i Sundsbordehn i Bergens Stift. Hans Fader var Kjøbmand. Deponerede fra Bergen 1746. Opholdt sig fra 1758 til 1764 i Sors som Hofmester først hos en Kæde og siden hos en Scheel. 1764 blev han Hospitalsforstander i Helsingør. 1773 Viceraadmand og 1782 Viceborgmester sammesteds. Døde som Justitsraad 1793.

Forsøg om Bergens Handel. Sors 1764. 8.

Fragmenter efterladte af den patriotiske Litteratur. Helsingør 1769. 8.

Afhandling om Kjøbnes Handel, et Priskeft Kjøbh. 1773. (Forregn. over Skrifter siden Trykkeskrif. III. 391-99.)

Aftvungne Oplysninger i Anledning af 5te Brev i Iris for December om Helsingørs Hospital I-II Hæfte. Kjøbh. 1792. 93.

Han har forfattet det 17de og sidste Capitel, som er lagt til i den 3die Udgave af Solbergs Danmarks og Norges geistlige og verdslige Stat. I Crit. Journal for 1772 har hanrevet Recensionerne i No. 1-2. 16-17 og No. 28.

Orog (Jens) født d. 28 April 1697 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Brygger. Blev Student 1711. Var Decanus paa Communiteret, blev Magister og holdt theologiske og philosophiske Forelesninger. 1729 blev Præst til Thorslundemagle og Tishøj i Sielland. 1733 Capellan til Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. Døde 1766.

Disf. de Romanis, quibus Paulus epistolam misit. Havn. 1722. 4. De schismate Corinthi orto. Ex occasione I Cor. 1. v. 12. ibid. 1725. 4.

Fortale til C. J. Birrrams Oversættelse af Betragtninger over et gudeligt Levnets Fordele og Bigtighed.

Orog (Peder) Søn af Næstforrige; født i Kjøbh. 1741 d. 18 Julii. Deponerede 1758. Rejste 1765 udenlands til Lydf. og Sverrig. Tog 1767 Magistergraden i Lund. Blev 1769 Compagor til Magleby paa Amager. Døde 1788.

Dødens Grundring i Anledning af en elsket Faders Død. Sættingen 1766. 8.

Afhandling om Psalmernes Fornødenhed. Kjøbh. 1768. Hellige Saler. ibid. 1769. (for dette Skrift fik han af det Kjønnede Bidskaberselskab en Prisedaille) Kandelige Sange. ibid. 1774. Communionbog. ibid. 1779. alle i Detav.

Sergetale over S. E. Bith. ibid. 1785. 8.

Tanker om Tiden — aftrykte i Thuras Oversættelse af Newton over Prophetierne 1ste Del.

Orog (Sejer) Den Næstforriges Broder. Rejste som Student udenlands til Lydf. og Sverrig paa det Rosenkrantziske og det Brockmanske Stipendium. Blev 1787 Præst til Rørup og Glim i Sielland. 1799 til Dusted og Åleslev sammesteds. Døde 1805.

Rejse til Lilleput af Swift. overs. Kjøbh. 1779. 8.

Olsen (Anders) Regnes og Skrivemeester i Kjøbenhavn.

En ny konstig Regnebog, ubi Kal. Raader og Bagter, paa Linierne og med Ciffer. Kjøbh. 1560. 1587. 1590. 8vo. Paa ny oplagt og forbedret af Niels Hansen. ibid. 1599. 1607. 1619. 1622. 8.

Olsen (Abraham) En Bønde i Laars Sognd i Lolland.

Silforladelig Underretning, hvorledes man skal behandle Bønden for den saars, at den skal blive fri for Bønden. Kjøbh. 1791. (I. Lfr. 1792. p. 335.)

Olsen (Andreas) født i Østerdalen i Norge, hvor hans Fader, som siden blev Raadmand i Ber- (56°)

gen, da var Sorenskriver. Dep. 1809. Rejste om Sommeren 1814 op til Norge.

Naarblomster. En Samling af Ungdomsarbejder. Christiania 1814. (Litteraturtid. 1814 No. 46. Arbene 1814. Decbr. 356-69.)

Ansøgnad til Fædrenelandet paa Rytaarsmorgen. Bergen. 1816.

Digte. 1ste Del. Christiania 1816.

Dlsen (Børge).

Ligprædiken over Karen Lauridsdatter. Christiania 1681. 4to.

Dlsen (Elias). See: Morfing.

Dlsen (Erik) f. i Bergen, hvor hans Fader var Skipper. Dep. fra Bergens Skole. Blev 1787 Catechet ved Holmens Menighed i Kjøbenhavn, og samme Aar Capellan til Bartov Hospital. 1789 Præst ved almindelig Hospital. 1792 Præst til Storsens Præstegjeld i Søndhorstlehn i Bergens Stift.

Saa Tanker til grundigere Eftertanke om mulige Forbedringer paa almindelig Hospital. Kjøbh. 1791. Kort Underretning som udkast til Plan for Skoleanstalten paa alm. Hospital. ibid. 1792. Underretning om det Passerede paa alm. Hospital. ib. eod.

Kort Underretning om Hellebrud og Høllernes Behandling og Røtte. Bergen 1797. (I. Lst. 1799 No. 51.)

Forestilling til Norges Regjering. ibid. 1813.

Om Mangel paa Storsen af Districtschirurger og Jordemødre — i Iris 1798. I. 300-46. Om den saakaldte Byggefret i Norge. ibid. 1799. IV. 81-112. Forsøg til en Skoleindretning paa Storsen. ibid. 1801. I. 49-104. Noget om Dødsretten. ibid. IV. 193-240.

Dlsen (Gottsche Hans) født d. 8 Sept. 1760 paa Ulrichsdal i Holland, hvor hans Fader, forhen Kjøbmand i Maribo, var Forpagter Depon. fra Roskilde 1777. Blev 1787 Repektent og 1791 Professor ved Sorens Academie. 1794 Consul i Tunis. 1798 Notarius Publicus i Kjøbenhavn. 1811 Medlem af Theaterdirectionen. 1813 Etatsraad. (conf. Søst. Dagspostens Søndagsblad 1816 No. 46.)

Campes Robinson Crusoe, overs. paa Dansk. Kjøbh. 1784. S. Peterien om Rationaloplysning, overs. paa Frans. ib. 1785.

Selskabsglæderne i de blandede Selskaber og i Klubber. en Tale paa Kronprinsens Fødselsdag. Sorens 1791. (I. Lst. 1792 No. 7. Krit. 1793 No. 34.)

Poesier. Sorens 1791. (r. af Tode i Iris 1792 I. 263. og af Abrahamson i L. Lit. 1792 No. 10.)

Opdragelsesvæsenet, en Tale i Anledning af Kongens Fødselsfest. Sorens 1794. 4to. siden indf. i Minerva for April 1794. overs. paa Svensk i Læsnings for Landmænd 2det Hæfte. Stockh. 1795. (r. i L. Lit. 1794 p. 748. anf. p. 800.)

Et Par forelskende Ord til mine Næbborgere. Kjøbh. 1798. Audiatur et altera pars. ib. eod. Duplik eller Gjenvar paa Sejbergs Replik. ib. eod.

Tale holden i den jødiske Griskole. Kjøbh. 1810.

Indlæg i Anledning af Professor Øblenslagers Appel til Publicum fra Theatercensorerne. ibid. 1816.

Han har leveret adskillige Poesier til næsten alle vore periodiske Skrifter fra den Schulziske Poesiesamling 1785 af og til Joersoms og Nyerups Rytaarsgaver 1812-13. Hans Sang: Saa stride de Hætte af anden April, er paa Svensk overs. af Rector Stolz og indført i Søst. G. blot til Lst. I. 277-81. Originalen skaaret, foruden andre Steder, i Tilskueren 1801. p. 239.

I Ugebladet Borgervennen, som han i Karene 1803-5 var Medarbejder i, er, blandt andet, af ham: Om Forholdet mellem Tjenestetjende og deres Herkaber, i 1803 No. 1-4. Arbejdsomhed allene gjør lykkelig. 1804. No. 21-26. Lykkelig betragtet som en Dyd. ibid. No. 37-41. Om Tegnekunstens Bæsen og Værd i Karg. 1803 No. 51-53 og 1804 No. 1-2. (denne sidstnævnte Afhandling er optrykt paa ny i Ageria II Karg. I B. p. 93-120.)

I Skandinav. Selsk. Skr.: Forsøg paa at bestemme Begrebet af Humanitet, med Hensyn paa sammes Stjerner i ældre og nyere Tid — i Karg. 1803 2 B. I S. p. 83-120. Om Kurus i de danske Stater. i Karg. 1805. II. p. 198-239. Forsøg til at besvare Spørgsmaalet, om gamle Digtere Kulle oversattes i Prosa, metrisk eller rimet. 1806. II, 460-73.

I Politivennen No. 276 Pris spørgsmaal til Fordel for Stuepiltjendene.

Dlsen (Hans). See: Dlusfen.

Dlsen ell. Dlusfen (Bjergen) født 1570 d. 24 Maj i Horsens, hvor hans Fader, Dlus Bjergsen, var Borgemeester. Han var ved den Aar 1613 Præst i Højrup paa Als, ogsaa i nogen Tid Præst i Ulkebølle samstedt; og skal være død 1622.

Carmen in natalem Christi. Herbom. 1595. 4. Oratio de ærumnis ludimagistrorum eorumque officii. accesserunt Pythagoræ carmina aurea verlu elegiaco reddita. Rostoch 1613. 4. Elegiæ quinque piis manibus avunculi sui Mag. Jacobi Matthiæ Fionis Episcopi ib. 1616. 4to. Luctus insula Allaticæ in funere Agnetæ Hedvigis Anhaltinæ, Johannis Junioris, Ducis Hollatiæ, conjugis. ib. 1617. 4to.

Dlsen (Laurids) lat. Laurentius Olai. En Marianermunk i det 15de Aarhundrede, formodentlig født i Døst.

Historia gloriosi martyris sancti Georgii, patroni ecclesie fratrum beatae Mariæ virginis in Brobjerg. civitatis Aarhusiensis. (See Pontoppidans Annal. II. 716. Langebek i Hist. Alman. 1764 pag. 1. i Fortegnelsen over de ældste i Danmark trykte Bøger.)

Dlsen (Laurids) Blev 1598 Capellan ved A. bani Kirke i Odense. 1602 Sognepræst til Allerup og Davinde i Spen, Dødt 1626.

Eigprædiken over Dve Blde. Kjøbh. 1620. 8.

Olsen (Ole) født 1589 i Vordingborg. Blev 1618 Præst til Linae og Dallerup i Aarhus Stift. 1623 Præst til Graabrødre Kirke i Randers. Døde 1666.

Eigprædiken over Mag. Thøger Pedersen, Sognepræst til St. Mortens Kirke i Randers. Kjøbh. 1643. 4.

Olsen (Peder) lat. Petrus Olai Minorita. En Franciscanermund i Klostet i Reformationstiden. Født i Sannerup i Sjælland. Han døde i det Decennium 1560:70.

Collectanea af hans Excerptbog har Langebet indført i sine *Scriptores Rer. Dan.* Tom. I. pag. 68.148. 171: 97. Tom. II. p. 10:17. 203:65.

Olsen (Peder) Handelsbetjent ved den grønlandske, islandske og færøiske Handel. Levede med det 18de Aarhundredes Slutning i Kjøbenhavn i fattige Omstændigheder.

Udtag af en Dagbog holden paa en (Opbagelses-) Rejse i Grønland i Aarene 1751:53. — indrykket støttedes i Ugebladet Samleren for 1783 i No. 7:18.

Olsen (Peder Blicher) [kalder sig i senere Tider Blicherolsen, hvortil han har anført Grunden i sit 1813 udkomne Skrift Et og Andet] ældre Broder af ovenanførte Gottsche Hans Olsen; f. i Maribo d. 21 Jul. 1759. Deponerede fra Klostet 1777. Gik som Volontair ind i Generalkontrollkammeret. Blev 1785 Consulssecretair i Marocco og derefter Gesandtskabssecretair i Berlin. 1789 Secretair i Departementet for udenlandske Sager. 1793 Consul i Marocco. 1800 Ministerresident og Generalkonsul i de forenede nordamerikanske Stater. 1801 fik han Prædicat af Gehejmelegationsraad og Rang med virkelig Statsraader. Er nu Conferentsraad.

En Dags Læsning. Kjøbh. 1785. (I. Aft. 1785 No. 25.)

Et og Andet. Kjøbh. 1813.

To Dages Læsning. ibid. 1815.

Oversættelse af Horats's 18de Blev i 1ste Bog — i Skandin. Skrif. Skr. 1806 II. 474:80. Enkelte Poesier i Kjøbenhavns Skuderie, saasom i Aarg. 1812 No. 13. 1813 No. 78.

Han har oversat efterfølgende i Kjøbenhavn i Octav trykte Skrifter: Pularrovet. 4 Dete. af Tybft. 1782. Taler over det Spørgsmaal: hvilket af disse 4 Undersaatter, Handelsmanden, Agerdykkeren, Krigeren eller den Berde væsentligst tjener Staten. af Franf. 1785. Kæfelas, af Johnson, af Engelst. 1809. (Literaturtid. 1814 No. 15.) Villers om den lutheriske Reformationens Aand og Indflydelse, af Franf. 1812. (Literaturtid. 1813 No. 36.)

Oshausen (Dettef Johan Wilhelm) født i Nordheim i det Hannoveriske d. 30 Martii 1766. Studerede i Göttingen, kom som Hovmester i Bancocommissair Camers Hus til Kjøbenhavn. Tog 1791 Doctorgraden i Philosophien ved Kjøbenhavns Universitet og Aaret derpaa disputerte han istedenfor at tage theologisk Embedsexamen. 1794 blev Diaconus i Dibeelo.

Prolegomena zu einer Kritik aller sogenannten Beweise für und wider Offenbarungen, Kopnag. 1791. (Lærde Sfs. 1792 No. 11.)

De immortalitate hominum sublata doctrina de animi simplicitate certa, dial. pro summis in philosophia honoribus. Havniæ 1781, 8vo.

Dial. de usu rationis in religione revelata. (loco examinis theologici.) ibid. 1792. 8. (ree, i Kritik 1793 No. 48. conf. I. Sfs. 1792. p. 702.)

Hans Bidrag til Eggers's Magazin og andre typiske periodiske Skrifter under hans Ophold i Kjøbenhavn, opregner Korbes.

Olsen (Hans) f. i Bergen. Var praktiserende Læge i sin Fødeby, og døde der 1683. (Dvs ham haves en Oratio parentalis af P. Brandt, trykt i Amsterdam 1685.)

Augustini Haandbog om Christi Beskuelse, fordanfket. Kjøbh. 1681 og 1739. Francs Kou's Himmeiske Academie. overs. ibid. 1685.

Oluffen (Oluf Christian) f. d. 20 Jan. 1764 i Viborg, hvor hans Fader var Raadmand. Kom 1781 til Kjøbenhavns Universitet. Tog 1784 Landmaalerexamen. Gjorde 1791 en Rejse til Norge. Blev 1793 Lærer ved det classenske Agerdyrkningsinstitut og fik Prædicat af Professor. Rejste i Aarene 1793:96 udenlands til Tydskland, Schweiz, og Engelland. Blev 1818 ansat ved Universitetet som Professor i Statsøconomien.

Ertræbens Naturlære efter Lichtenbergs Udgave. overs. Kjøbh. 1790.

Jochum og Maren. ib. eod. (I. Sfs. 1790 No. 38.)

Guldbaaen, et Lykspil. ibid. 1793. (I. Sfs. 1793 No. 39:40. Minerva 1795. I. 251.) overs. paa Tybft i Sanders Auswahl dän. Lustspiele, Zürich 1796. (Neue Allg. D. Bibl. XVI. 1stes St.)

Multiplicationstabelle, indeholdende Produkterne af Faktorer fra 1 til 1000 med 1 til 100. Med en dansk og tybft Forerindring. udgiven efter det kongl. Rentekammeres Befaling. Kjøbh. 1793. 4to.

Øconomiske Annaler I-XII B. og Ny oeconom. Annal. I-III B. Kjøbh. 1797:1817. (I. Sfs. 1810 No. 47. 1811 No. 18.19.) Adskillige af Udgiverens heri indeholdte Afhandlinger ere særskilt udgivne, f. Ex.: Anvisningen til Hampens Dyrtning og Anvisning til at brygge Ol, der begge paa Regjeringsens Beføjning bleve gratis udbelte: førstnævnte oversattes ogsaa paa Tybft. See lærde Sfs. 1810 No. 8. Jen. Litt. Zeit. 1814 No. 215.)

Roskalkjæberne, et Stuespil. Kjøbh. 1803. (Tilskueren 1803 No. 38.)

Lærebog i den danske Landøconomie. Ibid. 1805. En ny Udgave. Ibid. 1814. (I. Lst. 1806 No. 3; Landøcon. nom. Tid. II. 1:59. IV. 58.)

Danmarks Brændselsvæsen. Kjøbenh. 1811.

Efterretning om Stivelsesfulker. Ibid. 1812.

Grundtækt af den praktiske Statsøconomie. Ibid. 1815. overs. paa Svensk og rec. i Kongl. svenska Landbruks-academiens Ånval. 5te Karg. 1ste Hæfte. Stockholm 1817.

Bidrag til en statsøconomisk Dverfigt af Danmark. 1ste Hæfte. Ibid. 1818.

I Minerva afvillige, i Mineraregisteret specificerte dels poetiske og dels prosaiske Bidrag. Af de sidstnævnte er Brøvene fra Norge overs. paa Lybfl i (J. S. Schüb's) Samml. angenehm. Reisebeschreib. Leipzig. 1792.

Til Politievennen har han leveret nogle Bidrag, s. Er. Om Dverfarten over Beltet i No. 342. 345. conf. 546-47. I Dagten: Om Danmark og Danke. i Karg. 1801 No. 155. 157. 160. I de poulenske Nytaarsgaver nogle Poesier.

Til den guldendalffe Samling af Rejsebeskrivelser har han oversat Gods's 2den Rejse (hvilket paa Titelbladet af de særskilte Aftryk anses urigtigt.) Ligeledes har han i bemeldte Samlings 14de Del overs. Keates Efterretninger om Pelosserne. (Til samme leverte han Tillæg i Minerva 1797. I 174-79.) Og saa er Synæologiens 1ste Del af ham oversat.

Nogle Recensioner, saasom i l. Lst. 1792 No. 43 over 1ste Del af Daggens Labyrinth; i Scandinav. Museum 1ste B. S. 426-33. Karg. 1798 over Mansa's Haugekonk.

Omels (Bernhard) født 1642 d. 15 Febr. i Pjezenstein ved Nürnberg. Blev 1678 Doctor Med. ved Kjøbenhavns Universitet. 1681 Provincialmedicus i Ribe. Døde 1694.

De apoplexia. Disf. inaug. Havn. 1678. 4to.

Oppen (Johan Friderich Blix von) født d. 5 Febr. 1776 i Osterdalen, hvor hans Fader var Capitain ved Skieløberne. Frequenterede den militaire Skole i Christiania, hvorfra han 1786 blev dismitteret og ansattes ved Prints Frederiks Regiment. Er nu Kammerherre, Oberst i Armeen, Generaladjutant-lieutenant ved Generalstaben, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

Beskrivelse over et nyt Dendrometer — i Vid. Selsk. Skrift. for 1803-4. S. 75-80. paa Lybfl overs. af Marcussen, og rec. i Leipz. Litt. Zeit. 1806 Sept. S. 1840.

Osten (Johan Andreas von) Laae som Student 1735 paa Regentfen, og paa Worchs Collegium i Karene 1739-41. Var i nogle Aar Læge i Grønland. Levede sine sidste Dage i Kjøbenhavn uden noget offentlig Embede. (conf. Contin. Acta Med. p. 137-38) Døde 1765.

Theses. Hafn. 1759: Disp. de potioribus medicamentis hodiernis e cadavere humano petitis. Paricula. Hafn. 1739-40. Circo skeleton naturale bina experimenta. 1741. alt i Quart.

Anfille Jagttagelser i Grønland, uddragne af hans Dagbøger, holdne i Karene 1742-43. — i Ugebladet Samleren II. 369-97. III. 27. 140. 149. 166.

Osten (Johan Bibe von der) født 1708 i Trondhjem, hvor hans Fader, Ditto Frid. von der Osten, var Commandant. Sønnen blev Commandant sammesteds, commanderende General nordensfieldd, og var en Del Aar tillige Stiftamtmand. Han døde 1800.

Den 4de Act's 5te Scene af Moliere's Tartuf. overs. Kbh. 1741. fol.

Ostenfeld (Christen) født 1619 d. 14 Sept. i Viborg, hvor hans Fader, Peder Ostenfeld, var Borgemeester. Deponerede 1638. 1640 rejste udenlands. 1642 blev Conrector i Viborg. 1643 Magister. 1647 frasagde sig Conrectoratet og rejste atter udenlands med nogle unge Grever Holt. Kom hjem 1650 og rejste Aaret derpaa ud igjen. 1655 blev Doctor Medicinæ i Padua (conf. Worm II. 149.) 1656 blev han Prof. Med. ved Kjøbenhavns Universitet. 1661 Universitetsbibliothekar. Døde 1671. Hans Levnetsomstændigheder i det i Antebning af hans Død af Universitetet afskæbte Programma.

Laurus. Wirtenbergica, panegyricus Eberhardo III. Duci Wirtenb. pro restituta Academia Wirtenbergenfi dicta. Tubingæ 1652. fol.

Prodromus exercitationum de fundamentis Medicinæ. Havu. 1656. 4.

Oratio in obitu Thomæ Finckli. ib. eod. 4.

Palladium Danicum; panegyricus solenni servatæ urbis festo. ibid. 1661. fol.

Concordia Dano-Saxonica; panegyri. in nuptias Joh. Georg. Electoris Saxon. ibid. 1663. fol.

Af hans "Pharus Latinitatis" er et Specimen indført i C. Jalfsters Cogitationes philolog. pag. 52-68.

Ostenfeldt (Christen) født i Friderichsstad i Norge, hvor hans Fader var Borgemeester. Blev Præst til Spjellerup og Emerup i Sjælland. Døde 1761.

Landemødeprædiken over Høssangen VIII. 12. indført i Sermones ad Clerum 7de Saml. No. 6.

Ostenfeld (Jens) født 1671 ell. 72 i Viborg, hvor hans Fader, Magister Christen Eriksen, var Præst til Sortebroderne Menighed. Hans Moder var en Datter af Magister Jens Ostenfeld, Sognepræst sammesteds. Han blev først Høster, 1705 Conrector, og 1733 Rector ved Skolen i Viborg. Døde 1744.

Oratio metrica in obitum Johannis Trellundii, episcopi Viburgensis. Havn. 1735: fol.

Ostermejer (Abasverus Georgius) født 1721 d. 28 Sept. i Lauenburg, hvor hans Fader var Præst. Udvædede juridisk Praxis i Lübeck, da han i Aaret 1760 drog til Kjøbenhavn og tog ved Universitetet den juridiske Doctorgrad. (Hans Autobiographie i *Orationes inaugurales in memoriam imperii absoluti*, Havn. 1760. p. 43-48.)

De judicio in favorem Peregrinorum constituto, vom Gestracht; ex occasione juris Lubecensis. Havn. 1760. 4.

Osterson (Christen) født i Wesle, af hvilket Eftnavn han ligesaa vel er bekendt, som af Ostersen. Han var først Herredsfoged i Farsø, siden Raadmand i Roskilde.

Glossarium juridicum danicum, det er: alle gamle danske Glossers rette Forklaring, som findes i de Raanske, sjællandske og jydskke Lovbøger. Kjøbh. 1641. 4to. Derpaa udkom den anden forsøgte Udgave, under Titel: *Glossarium juridicum Danico-Norvegicum* (hvor de norske Lovbøger ere tagne med) ibid. 1652. 4to, og et nyt Op- lag ibid. 1665. 4to. (conf. Kofod Anchers Lovhistor. Aartudgaven I. 170 og 220. i Octavudgaven I. 308 og 408-21. Dagens biffor. Bibl. S. 209)

Tractat over alle de Faldemaal og Bøder som findes i alle vore Love. Kjøbh. 1652. 4to. (er et Tillæg til Beret, som blev tilføjet da den anden Udgave udkom.)

Otthense (Jens). See: **Poscholar.**

Otthense (Rasmus). See: **Svendsen.**

Ottesen (Otto) Blev 1769 personel Capellan i Skten. 1778 Sognepræst til Højland paa Fæderen i Stavanger Amt. 1791 Sognepræst til Født paa nedre Kommerice og Provst.

Ukyldige Zanter over Fornustigheds Misbrug i Guds Kirke. Kjøbh. 1786.

Underretning om Skorskerroben, dens Axl og Behandling til Kaffe. ib. 1791. (I. Lfr. 1791 No. 28.) Autor har siden anbefalet sin Underretning i Norske Intellig. Sedl. 1798 No. 46, og et Udtog deraf er indført i *Newmans Annal.* II. 218-32.

Brevvevling under de første Universitetsuroligheder i Norge — indf. i de berlingske lærde Lit. 1796 No. 5. Herimod Frev en Anonym i Polit. phys. Mag. VIII. 583-98. conf. *Sermoder* VII. 87-89. Koffeds Svar derpaa fulgte som et Tillæg med de lærde Lit. 1796 No. 16. Ottesen Frev en Apologie for sig, som fulgte med norske Intelligenssedl. 1796 No. 17. Derpaa kom Resplis i No. 221.

Durdal (Niels) En Bonde i Norge.

Om Dvælsretten, i *Minerva* 1799. I. 65-83.

Ovesen (Hans Christian) lat. **Johannes Christianus Ovenii.** Født i Aalborg. Studerede i Kjøbenhavn i det 17de Aarhundredes Begyndelse.

Oratio de passione et morte Jesu Christi. Kjøbenhavn 1613. 4. *De laudibus eloquentiæ.* ib. eod. 4. *De bacchanaliorum detestatione.* ib. 1614. 4.

Ovesen (Holger) En Staaning, som var Sognepræst til Kongelf i Baahus Lehn i Kong Christian IVdes Tid.

Sigprædiken over Jøer Juul. Kjøbh. 1630. 4to over Jens Sparre. ib. 1632. 4.

Orendorph (Søren Dinesen) Var En af dem, der som Ingenieur bestrede Landmaalingsoverret og Matriculens Indretning i Kong Christian den 5tes Tid. Blev 1692 Professor Matheseos ved Ridderskademiets i Kjøbenhavn.

Dansk Rættelæring. Kjøbh. 1687. fol. oplagt paa ny af S. Hofman ibid. 1769. 8. *conf. Catalog. Bibliothec. Luxdorf.* Tom. II. libri Manuacr. p. 3. No. 33.)

Introductionis in Mathesin disputatio Ima, Hafn. 1696. 4to.

Orholm (Peter Lotharius) Er barnfødt i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, som havde Rammeraaes Karakter, var Mynsterkriver ved Holmen. Blev 1779 Ingenieurlieutenant paa St. Croix, hvor han siden blev Medlem af Regjeringsraadet. 1799 deraf entlediget. Derpaa Medlem af Commissionen for den vestindiske Sjælds Liquidation. 1801 Oberst og Chef for det søndre sjællandske Landevernsregiment. 1805 Generalmajor. 1808 afsaaet som Regimentchef og ansat a la suite ved Armeen. 1814 blev han Generalgouverneur i Vestindien, hvorfra han 1816 igjen kom tilbage til Kjøbenhavn. Er nu Generallieutenant, og Commandeur af Dannebrog.

Indvisning til Feltingenieurkonsten, samlet og oversat af de bedste militære Skrifter. Kjøbh. 1777. 8. (rec. i Art. Tilskner 1779 No. 4. og af *Genosi Art. Journal* 1778 No. 39.)

De danske vestindiske Herskabs Tilstand i Henseende til Population, Cultur, og Finantsforvaltning. ibid. 1798. (I. Lfr. 1798 No. 10.) Imod denne Bog udgav en Anonym "Berigtigelse" (I. Lfr. I. cit.) hvorpaa fra Orholm udkom "Urigtigheder i de saa kaldte Berigtigelse" ibid. eod. (rec. ibid. No. 13.) hvilket Alt er r. i *Skandin. Museum* 1798 1ste B. S. 393-410.

I *Minerva* er af ham: Om Troshåttecanalen i Sverrig. 1802. I. 59-76. Om Rigsbagen i Sverrig 1800. i *Karg.* 1802 III 244-283. 260-319. (conf. *Høfts. Blot* til Lfr. II. 146.) Om Stavehandelsens Afkæffelse. 1806. II. 129-60.

Under det antagne Navn P. L. Olufsholm udgav han: Anmærkninger i Anledning af det i Sverrig udfomne Skrift: *Sur le système continental.* Kjøbh. 1813. med tvende Fortsættelser 1814. Han udgav ogsaa disse Anmærkninger samme Tid paa Lybck.

Oye (Fridrik Georg) f. i Haderslev. Var i nogle Aar Volontair i det 17de Cancellie i Kjøbenhavn.

havn. Blev 1791 Gouvernementssecretair ved det kongelige Stattholderkab i Hertugdømmene. Han meddelte i sin Tid Schirach Kjøbenhavnske Efterretninger for Politisches Journal.

Ell det danske Publikum fra den Kjøbenhavnske Korrespondents for den hamburgske politiske Journal. Kjøbh. 1786. 8vo. Perimod Krev Eckard den her foran under

hans Navn S. 149 ikke anførte Pjece: "Ell det eftertænksomme Publikum. Noget om det politiske Journalværken, og om den ny Kjøbenhavns Tidende for 1786. Kjøbenhavn 1787. 8vo. (jævnf. Kordes S. 104 og 260.)

Ueber die einheimischen Wollenmanufaktur insonderheit die in den Herzogthümern Schleswig und Holsten — i Schlesw. holst. Provinzialb.r. 1788. 5tes Heft. S. 144-52.

P.

Paasche (Henrik) født i Lübeck. Rejste i sine unge Aar udenlands, og tog 1614 Doctorgraden i Medicinen i Basel. Praktiserede siden i Kjøbenhavn.

Disp. inaug. de Phitli. Basil. 1614. 4.

Antilogia contra *resursum* et futilitatem loqvacitatem Joh. Ahalveri Ampsingij. Magdøb. 1619. 8.

Enchiridion de pestilentia. Hafn. 1629. 8.

Purgatorium medicum continens medicamentorum purgantium præparationes. ibid. 1631. 8.

Decas Thesium de gravissimis capitis affectibus.

Paasche (Niels) født i Løkker 1568. Deponerede 1591. Blev Rector først i Thisted, siden i Aalborg. Rejste udenlands til Tydskland, Frankrig, Engelland og Holland. Blev ved Hjemkomsten omtrent 1599 Præst i Staane. 1616 blev Biskop i Bergen og Doctor Theologiae. Døde 1636.

Theses philosphicæ ex apicula illius gallicæ, *Fabri Pybractii, Mellificio philosophico* bonam partem de-promta, et ad disputandum in Academia Lugduno-Batava a Nicolao Palchasio, Dano. propositæ. Lugd. Bat. 1598. 4to. Disputatio philosphica altera e *F. Pybractii Mellificio gallico* maximam partem excerpta, ibid. eod. 4to.

Figprædiken over Margrethe Gabrielsdatter Ateleje. Kjøbh. 1621. 4. over Knud Gyldenstjerne. ib. 1630. 4.

Admonitiuneula de quibusdam Zwiugliomanitarum emblematicibus Lexico græcolatino Novi Testam. *Passoris asperis*. ibid. 1636. 8.

Paasche (Ole Frederich) Sprogslærer ved den borgerlige Skole i Trondhjem, uidentvil født i Christiansand.

Tale ved Undervisningens Begyndelse i den borgerlige Skole i Trondhjem. Trondhjem 1783. 4to. Underretning om denne Skole. ib. eod. Desuden har han frevet det Næste i et periodisk Skrift, som i 4 binden paa følgende Aar udkom i Trondhjem under Titel af Trondhjems Allehaande.

Palladius (Niels) født i Ribe, hvor hans Fader, Esbern Jensen Plads, var en fattig Borger.

Gik i Skole i Odense. Studerede siden i Wittenberg. 1547 blev han Sognepræst til Frue Kirke i Kjøbenhavn. 1552 Biskop i Staane. Døde 1560.

Eftersigtede imellem den rene evangeliske Lærdom og Pausens ugudelige Lærdom. Wittenb. omtrent 1537. 8vo.

Vitl Theodori Summarier over hver Søndags Evangelium. overs. ib. 1552. 8.

Tractatus brevis de articulo prædestinationis, cum prælatione *Petri Palladii*. Havn. 1554. 8.

Et Himmelbrev, under Christi Navn, datum hos Gud Faders højre Haand. l. l. 1555. fol. pat.

Oratio de vera et catholica ecclesia. Havn. 1556. 8.

Concionator l. regulæ quædam utiles et necessariæ concinatoribus observandæ. ibid. 1556. og 1570. 8vo. udgivet af S. P. Rejen. ib. 1627. 8.

Commonisfactio de vera invocatione Dei et de vitandis idolis. Witeb. 1557. 8. (See det norske Vidensk. selskabs Bogcatalog pag. 62.)

Hoorebes et skriften Mennecke Kal paa sin Gottesceng bestilte sig til Døden. Kjøbh. 1558. 1562. 1575. 1580. 8.

Karlsager, hvorfor Jesus annammede Randbøhm. Læne Urne til Ryttaabsgave. Kjøbh. 1558. fol. pat.

Om Dommedag, en nyttelig Traktat, sammenfrevet og forbandtet. Kjøbh. 1557. 1575. 1607. 8. Af Gudbrand Thorlaksen overs. paa Islandsk. Holum. 1594. 1611. 8vo.

Det hellige Hættekabs Ordensregler. Kjøbh. 1557. 1561. og Lübeck 1596. 8vo. Kjøbh. 1647. 4to. (conf. Nihene 1813. p. 430. Er ogsaa indført i Rasmus Ravns Doversættelse af Caspari Melisjaris Hættekabsbog.)

Imod Hættekabs Djævel, forbandtet. Kjøbh. 1557. 8. Lübeck 1596. 8.

Davids Psalmer gjorde ubi Bønner. ib. 1570. 8.

Brev til den islandske Geistlighed — foran det i Kjøbenhavn 1558 trykte islandske Skrift Margarita theologica. See Hiemst. Catal. l. 119.

Palladius (Peder) Broder til Næstforrige, født 1503 i Ribe, hvor han gik i Skole. Blev Rector i Odense, men rejste snart derefter til Wittenberg for at høre Luther og Melancthon, hvilken sidste, efter de Tidets Maade, forandrede hans og

Broderens Navn Plade til Palladius. 1535 kom han hjem, blev Magister og tillige Professor Theologia ved Kjøbenhavns Universitet. 1536 blev han Doctor Theologiae i Wittenberg. 1537 den første evangeliske Biskop i Sieland. Døde 1560. (*Mölleris Cimbria* L. 476-79. *Zwerg* p. 55-82.) Hans Portrait er stukket af Haas.

En liden og nyttelig Bog om lønligt Skriftemaal. Kjøbh. 1538.

Forklaring over den lille Lutheri Catechismus. ibid. 1541.

Brevs expositio Catechismi pro parochis Norvegiae. Havn. 1542, 1559. Magdeburg 1546. Witeb. 1542. 1552. 1557. Lubecæ 1553. Francof. 1559. Paa Dansk overs. af M. P. Rosafontanus. Kjøbh. 1546. Paa Islandsk af Gudbr. Thorlacksen. 1576. (conf. *Norske Vidensk. Selsk. Bogcatalog* S. 65.)

Loci communes, det er: Bor kristelig Kærboms Høvedartikle, fortælligen sammenkævede for Eegsøll. Kjøbh. 1549.

En daglig Besjendelse til Gud. 1551.

Rogle mærkelige Bønner. Lübed 1558. Moskø 1572. Kjøbh. 1636. (3 Dedicationen til Gline Øye, som er dateret Palmesøndag 1551, siger Palladius, at han har udbraget disse Bønner af Bernard Ochinus.)

Undervisning af den hellige Skrift om Mildhed og Sagtmødighed. Kjøbh. 1553.

De mærkeligste Steder i den hellige Skrift, som forbyde den maledibede Xager. ib. eod.

Tractat om de Stykker, som Guds Ord skal holdes vedmagt med. ib. eod. (optrykt paa ny i *Danske Mag. Tom. III. S. 54-61.*)

En Præservativ mod Pestilente, af Petro Capitano, og en aandelig Recept og Præservativ af P. Palladius tilhøvekrævet af den hellige Skrift. Kjøbh. 1553 (Denne Palladii Recept er ogsaa indrykket i den danske Oversættelse af *Drochmans Manus Domini*. Kjøbh. 1630)

Tre mærkelige Sange, som Krøed Peetersen har skrevet, og P. Palladius oversæet og ladet prente Kjøbenhavns Pæblinge til Ryttaarsgave. Kjøbh. 1554. (paa ny i *Danske Mag. V. 345.*)

Grammatica latina in usum Danicæ juventutis, Magdeburg. 1555. 1556. Witeb. 1558. Francof. ad Oder, 1559. (conf. *Nyerup Notitia librorum qui in scholis prælegebantur* S. 23-26.)

Pia quædam cantica, quæ vulgo Responsoria vocantur, indices ab omnibus canenda et legenda, Havn. 1554.

Evangelisk Rimstok over Søndagers og hellige Dagers Evangelier. ib. eod. (indf. i *Casjubens Psalmebog* af 1677. S. 712-18.)

En nyttig Bog om St. Peders Skib, d. e. Om den kristelige Kirkes Forsølgelse baade i det gamle og det ny Testamente. Kjøbh. 1554. Helsingør 1615.

Ad Superintendentes Danicæ literaræ, sive Delinatio text. poenit. Hafn. 1554.

En hellig Historie om Christi Forklarelse paa Ljabor Bjerg, prædiket og ublagt. ibid. 1555.

Dansk Litteraturlericon.

Formula visitationis provincialis seu Præpositorum. Hafn. 1556. (conf. *Nyerup Universit. Ann. S. 19-24.*)

Paaminbelse om den uchristelige og forkræffelige Gudebepøttelse, som er Sværen og Bænden. ibid. 1556 og 1567. 4to. Samme paa Latin under Titel: Compendium in quo pessima et horrendissima jurandi et maledicendi consuetudo utcumque deprædicari possit. ib. 1556 og 1557. 8vo.

Druckens Kabs Aflysning, eller Karsag hvorfor en Christen bør Fye den formalebidede Druckens Kabs. ibid. 1556. 1559. 1610. 1626. (Paa de to sidstnævnte Editioners Titelsblad tillægges Bogen urigtig Forfatterens Broder Niels Palladius.)

Asterbog 3: Evangelier, Epistler og Collecter. Magdeburg. 1556. Kjøbh. 1564. og meget oftere.

Ulagge ad libros propheticos et apostolicos, cum prælatione *Phil. Melanchionis*. Witeb. 1557. 1558. et *Læpius*. Udgivet i fransk. under Titel af: De bibliis sacris et libris veteris et novi Testamenti. 1558. og: In quæstiones redacta et aucta a *Dan. Cramero*. Stetini. 1605. (conf. *Zwerg* S. 73.)

Catalogus aliquot hæresium hujus ætatis et earum refutatio. udg. af *Melanchton*. Witeb. 1557. Blev siden juldædigere udgivet af *Rexen* under Titel: De novis hæresibus sive Svermeriis sum ætatis Commonwealtho gravis et necesaria. Francof. 1638. (conf. *Fortalen* foran *Zwerg* S. 100-103.)

Explicatio orationis Christi Joh. XVII. Francof. 1558. Hafn. 1638.

De poenitentia et justificatione. Witeb. 1558. 1559. Havn. 1638.

Librorum Moisi, qui sunt fons doctrinæ ecclesiæ, explicatio. Witeb. 1559.

Trøsteskift til Kong Frid. II. over hans Or. Fæders Død. it. En kristelig Bøn tilskrevet Kong Frederik og hans højskaarne Gudsbede. it. Kong Christ. Ulbrics Afsted af denne Verden. Kjøbh. 1559.

En Undervisning fortællig at bede. ib. 1560.

Enarrationes lectionum evangelicarum juxta dominicarum ordinem, scriptæ a *Petro Palladio*, qui eas bona fide excepit publice recitatas a *Marc. Luthero*. Witeb. 1560.

Enarratio in Threnos Jeremias. ib. eod.

3 Kæret 1555 lod han et Kærl i folio patenti i Kjøbh. trykke: Declaratio verborum Elais IX Puer natus est nobis &c. og dedicerte samme som en Ryttaarsgave til Biskop Dve Bilde. Elgeledes samme Kærl og sammesteds 3a fol. pat. Sirena novi anni ad Hermol. Trolle, continens dicta Scripturæ quibus probatur Petrum non fuisse Romæ. Og Kæret derpaa, 1556, Rogle Jesu Christi Navne af den hellige Skrift, Hænkte Fru Pernille Dre og hendes Søstre til Ryttaarsgave, elgeledes fol. pat.

Han har paa Dansk oversat: Luthers liden Catechismus. Kjøbh. 1537. En ublaggelse eller Forklaring over Fædervor. Magdeburg 1541. En ensfoldig Bedebog af Luthers. ibid. eod. et *Læpius*. D. Theodori Sprog af den hellige Skrift. ib. 1550. (ifølge Dedicationen, en Ryttaarsgave til Fru Birgitte Gjøe.) Savanarola ublaggelse af den 51de Davids Psalme. ib. 1551. *Me.*

Lauchens Tractat om de Dødes Opstandelse og om det evige Liv. ibid. 1555 og 1638. Casp. Suberini to Tractater, den ene om Høstetids Stat, den anden om frugtsommelige Dvinder. ibid. 1556. (Athens 1813 S. 427-28.) Andr. Musculi Formaning og Advarsel om den lappede og forklubede Høstetids. ibid. eod. 4to. (Langebekiana S. 65.) Jesus Sprach, og Tobias Bog, begge hver for sig trykte i Læbet. 1558. Jesu Christi Pines Døds og Opstandelseshistorie ved Dungenhagen. Kjøbh. 1556. Si-ven ofte trykt og derhos tilføjet Tidemandes Jerusalems og Jædernes yttelige Forkyrring Almindelig Skriftemaal, udsat Melanchtons Loci communes. Kjøbh. 1561. Just. Menit Tractat om Exercitium, udgivet af J. Jannestad. Trondhjem. 1751. 4to.

Han harrevet Fortælle til Matthia Rosafontani Bedebog af Aar 1544, til N. Palladii tractatus de articulo prædicationis 1554, og til den danske Dovers. af Casp. Suberinus. om Guds Bredde og Raade, Aar 1548.

Hans Undervisning om besatte Føll er indf. i Danske Magaz. II. 89-96. og hans Modus absolvendi puero- rum oppressores i Sandvigs Saml. i Bd. 2det S. 137-38.

Om de af ham forfattede Psalmer see Danske Digtes. Sist. I. S. 201-2.

Han tilligemed Christophorus, Synningius og Macha- baus ere Forfattere af den saa kaldte Christian den 3des Bibeloverset af Aar 1550. Han var ogsaa Medarbej- der ved Christian den 3des Kirkeordinants, som først blev trykt paa Latin. Havnia 1537. og siden af Pallas- dius oversat paa Dansk og trykt i Koeskilde 1539. Kjøbh. 1542. 1553. og meget oftere.

Hans Brevvevling med Exercitiorne i Koeskilde og an- dre Prælater i Klosterne staar i Dän. Bibl. VII. 99-148. Det Jubilate fra de kjøbenhavnske Theologer imod "Interim" som læses i Dän. Bibl. V. 76-106. VI. 192-212, har han ventelig conciperet Palladii Skrivelse til Xpinus i Hamborg om samme Materie er aftrykt saavel i Dän. Bibl. loc. cit. pag. 67. conf. VII. 149, som i Sorgeseste Samml. von theolog. Sachen. 1738. S. 258.

Pallini (Friderich Joseph) [Egentlig : Johan Gottlieb Herman genant Eichhorn.] En Avanturier fra Tydskland, som under dette falske Navn i Aarene 1786-89 opholdt sig i Kjøbenhavn. (Udførlige Efterretninger om hans Løgne. Bedrager- rier og omskreffende Levemaade findes i Meusels verkstorb. Skrifst. IX. 269-75.)

Der rettschaffene Gottedverreter. Kopenhagen 1786.

Der Myttagog. Donabræd u. Hamm. 1789. (Lærde Lst. 1789. No. 39.)

Pallinis Antwort auf die ihm im 32 Stck des Sammlers gemachte Beschuldigungen des N. J. S. Blochs. Kopp. 1789. Untersuchung, ob die Blochischen Zeugen glaubwürdig sind. ib. eod. Gerichtlich documentirter Beweis, daß N. J. S. Bloch mit seiner sogenannten docu- mentirten Antwort dem Publicum einen blauen Dunst vorgebracht hat. ib. eod. (conf. Ugeskrift. Samleren II. 422-32. III. 116. Morgenposten 1789 p. 89. 179. 203. 221. I. Lst. 1789 No. 40.)

Palmer (Jens Peter) Academisk Borger og Seminarist; nu Skolelærer samt Forsanger i Hølløvd i Vendsboel. Han kaldte sig paa sine første Skrif- ter Skottved, efter den Gaard, hvorpaa han er født.

Rogle Blade fra Landmaelærerseminariet paa Blaa- gaard. Kjøbh. 1801.

Dansk Børneved efter Kochow. ib. 1809. (Lærde Lst. 1810. No. 35.) 2den Udg. Kjøbh. 1817.

Reformationens 3die Jubileum. ibid. 1817.

Paludan (Jens) født 1697 den 16 Julii i Aal i Riber Stift, hvor hans Fader, Hans Niels- sen Paludan, var Præst. Deponerte fra Ribe 1716. 1723 blev Rector i Ringsted. 1734 Præst for Thort- lundemagle i Sieland. Døde 1782.

Disp. de quæstoribus Romanis. Havn. 1719. 4.

De templo Sti. Lucii Roeskildens Disp. I-IV. ibid. 1720-22. (rec. i Sjøers Nova Litter. No. 6.)

Paludan (Johan) født 1756 d. 24 Sept. i Gullundborg, hvor hans Fader, Hans Jacob Pa- ludan, Broder til Næstforrige Jens Paludan, var Præst. Deponerede fra Koeskilde. 1775. Blev 1785 residerende Capellan i Stubdetjøbing. 1786 til Asminderød og til Fredensborg Slot. 1788 Sog- nepræst for Faneørd paa Røen.

Høstetidscatechismus, overs. af Tydsk. Kjøbh. 1783.

Adskillige Samtaler og Anmærkninger i Indledning af Nyvolms Forslag til Religionskonditionens Udbredelse paa Landet. ibid. 1785.

Kavaters Deportationshistorie. overs. ib. 1801.

Samlinger for Theologer I-II Bind. ib. 1803-5. (I. Lst. 1806. No. 8-9. Sall. Litt. Zeit. 1806. Dec. pag. 391.)

Undersøgelse om Aarsagerne til Sjeneskølls moralske Fordærvelse. ib. 1810. (Litt. tid. 1812 No. 15-16. Sall. Litt. Zeit. 1812. Jun.)

J Bibliothek for det smukke Kjøen adskillige Stykker; blandt andet, Brev om Slavehandelen.

J Iris for 1800 o. følg. Aar Adskilligt, for det meste af Tydsk oversat. Deraf er Rens eller den Tungtsindige, som stod i 1805. IV. 1-57, ogsaa særskilt aftrykt.

J Minerva: Kiegel's Minde 1802. III. 343. Cice- ros Tale for Archias, overs. ib. IV. 186. Om Ordet Gaardsede 1804. I. 178. Provst D. R. Blichers Minde. 1805. III. 194. Dptynsinger til Carl af Pommerns His- torie 1806. II. 305. conf. III. 300. Om den offentlige Gudsdyrteles Fordærvelse. ib. IV. 148. 269.

Til Sallesens Maanedsskrift har han, foruden Prædi- kener i VI. XI. XII B., leveret Collectanea til Fortset- telsen af hans Samlinger for Theolog i Xde Bind. S. 37-113. 441-66. XI. 293-326. XII. 26-86. 367-84.

Til Christens Amaalr nogle Agriculturemærkninger

i VI. p. 67. 74. 152. IX, 196. 206. 211. og om Stenul paa Rosen i X. 331-38.

Om Husfliden i hans Embedstreds paa Rosen — i Lit. fra Selsk. for Konstflid. I. 476 og 695.

3 antiquar. Annaler: Efterretninger om Røddinge Rjæmpebegravelse og om to Jettestuer, i 2det B. 2det Hæfte S. 221-66.

Hans Jacob Valudans Levnetsbeskrivelse — i P. Daludans Callundborgs Beskrivelse S. I-LXXXVIII.

Nogle enkelte Prædikener, og afsluttede i periodiske Skrifter aftrykte Vers og Sange. "Selskabs Lov," en Klubsang, blev trykt særskilt. Kjøbh. 1782.

Valudan (Sohan Lønborg) Søn af foransforte Jens Valudan, f. i Thorlundemagle 1757 d. II Sept. Dep. fra Roeskilde 1776. Blev 1788 residerende Capellan til Aarnehøje paa Amager og 1791 til Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. 1808 fik Rang med Kjøbenhavns Sognepræster.

Svar paa Recensionen over P. Valudans Prædikaalen. Kjøbh. 1782.

Vigtige Tantesprog af Salomon og Jesus Syrak, udvalgte og ordnede. ib. 1807. (Lærde Læst. 1809 No. 33. Sall. Ergänz. bl. 1807. Jun. 531.)

Betænkninger for Høstefolk som ej leve i god Forskaaffelse. Kjøbh. 1812. (Sall. Lit. Zeit. 1813. Jan. 108.)

Nogle særskilt udgivne og i Kjøbh. trykte Prædikener, f. Gr. Balsprædiken. 1785. Et Par holdte under Krigsurolighederne 1807.

3 Sallesens Maanedsskr. Yttringer ved X. B. Rothes Bog om Høstefolkstilstande — VII. 263-94. (rec. i L. Lit. 1806 No. 21.) Om vedholdende Forbedring i de anordnede Andagts- og Bærebøger. i XII 414-42.

Et og andet anonymt, f. Gr. Audiatur et altera pars i Minerva 1793. II. 149.

Valudan (Peder) Broder til foransforte Sohan Valudan i Faneskjod, født i Callundborg den 12 Jul. 1755. Dep. fra Roeskilde 1773. Blev 1779 Sognepræst for Tommerup i Sieland. 1785 Capellan til Frelsers Kirke paa Christianshavn. 1794 Sognepræst til Asminderød og Slotspræst til Frensensborg. Døde 1799.

Gudelige Taler over Aftensangstexterne. I-II Del. Kjøbh. 1785.

Religionstaler til Dybs Befordring i det huslige Liv. I-II Del. ibid. 1788.

Beskrivelse over Callundborg. ib. eod. (L. Lit. 1788. No. 39.)

Samling af Passionsprædikener. ib. 1789. 2det Dpl. ib. 1799. (Lit. 7de H. p. 207.)

Magazin for Læbende. I-II Del. ibid. 1790-92.

Samlinger til en Beskrivelse over Christianshavn. ib. 1791. (L. Lit. 1791. No. 24.)

3to Samling af Prædikener over Aftensangstexterne. I-III Del. ibid. 1793.

3 Ugebladet Borgervennen var han Medarbejder i 4de Aarg. og frev, blandt andet, om Amager Land i No. II.

Fragmenter af Gr. Pontoppidans Levnet — i Sallesens Magazin. VI. 605-19. VII. 353-80. VIII. 594-624.

En Del enkelte Prædikener og Lejlighedstaler f. Gr. Sørgetale over Dronning Juliane Marie. 1796.

Alt det theolog. Selsk. gudelige Taler leverede han som Medlem Bidrag, og da Selskabet var ophævet, blev det ham overdraget at besørge det 3die Bind 2det H. til Trykken. Deri er af ham 3 Passionsprædikener og et Anhang.

Han var Medarbejder i den i Kærene 1777-79 udkomne Ny Eric. Tilskuer.

Valudan (Søren) kaldes ellers ogsaa Søren Skriver. Er født i Ribe. Var først Slotskriver i Kjøbenhavn; siden blev han, omtrent 1564, Borgemeester og Tolde i Solbing. Døde 1582.

Han er Forfatter til de toende gamle Psalmer: Løst op dit Hoved, al Christenhed! og: Verden! hvad du est svigefuld.

Pancz (Anna Dorothea) See Crondahl.

Pape (Sohan Carl Christian) født den 29 Nov. 1723 i Berden i det Hannoveranske, hvor hans Fader var Capitain. Lærde i sin Ungdom Apothekerkonsten. Drog til Kjøbenhavn for at lægge sig efter Medicinen. Blev 1759 privatim inskriberet og tog derpaa den medicinske Doctorgrad 1754. Practiserede siden i Bergen, hvor han døde 1773. Hans Biographie i det ved hans Doctorpromotion udstedte Programma.

Disp. inaug. de rationali aithiologia rheumatismi et arthritidis. Hafn. 1754. 4.

Parelius (Jacob von der Lippe) var i sin Tid Amanuensis hos Biskop Sunnerus i Trondhjems. Blev 1774 residerende Capellan til Frue Kirke i Trondhjem. 1794 Sognepræst til Meldalen i Trondhjems Stift.

Kort Underretning om den i Trondhjem oprettede bergsgerlige Skole. Trondhjem 1783. 4.

Om Graafallen — i Norske Vidensk. Selsk. Skrift. IVde Bøge pag. 417-22. Beskrivelse over nogle Kors-trold. ibid. 423-28.

Varsberg (Christoph) til Frydendal. Født paa Trondhjems Slot 1632 den 17 Dec. Hans Fader Oluf Varsberg til Fernet (nu Frisenberg) var da Befalingemand i Trondhjem. Han studerede i Sors og rejste derpaa udenlands 1648. Kom 1653 hjem og blev Hofjunker. Gik 1659 som Gesandt til Polen. Rejste 1662 udenlands med Kronprinds Christian. Kom hjem Kæret derpaa, og blev efter

nogen Tid Vicepræsides i Cancelliet og Vicecancylær. 1671 ophøjet i Grevestand, men døde samme Aar.

Diarium pacis Olivensis — Frevet paa Dansk, men af E. Pontoppidan oversat paa Latin og indført i de af J. G. Böhme 1763. 66 udgivne *Acta pacis Olivensis* Tom. II. p. 49-518. Afvillige hans Epistler om samme Fredsforhandling findes der Udtag af i Schlegels Samml. II B. 3tes St. p. 138. (conf. Webers Samlinger til den danske Historie.)

Parsberg (Holger) en Søn af Niels Parsberg til Gøtjør, født den 31 Aug. 1631. Studerede i sin Ungdom i Sorø. Tjente i Krigen under Frederik III. Efter Freden blev han Landsdommer først i Lolland, siden i Sjælland. Døde 1692. Hans Levetid i det ved hans Død af Universitetet udstædte Programma.

Foraar for Saxo Grammaticus — i Suhms Ny Saml. til dansk Hist. II, B. I. 185.

Parthenay (Sean Blaise des Roches de) See: Desroches.

Parvus (Mathias og Petrus) See: Rosafontanus.

Paschen (Daniel Heinrich) fød i Rønneberg 1697 den 14 Sept. Hans Fader var Raadmand. Studerte ved tydske Universiteter. Kom 1723 til Kjøbenhavn, hvor han 1724 tog Doctorgraden. Hans Levetidsomstændigheder haves i det i samme Anledning udstædte Universitetsprogram.

De epilepsia, dial. inaug. Hafn. 1724. 4.

Pasfow (Anna Cathrina født Materna) Bar i sin Tid Actrice ved den danske Skueplads. Hun er født i Kjøbenhavn den 25 Januar 1731. Gifte sig 1752 med Lieutenant Christian Albrecht von Pasfow, der strax derefter gik som Lieutenant ved de ostindiske Tropper til Tranquebar. Hun døde 1757. (conf. Fortællingen til 1ste Del af den forordnede Cleveland, hvor disse biographiske Notiser meddeles, og hvor man har hendes Portrait.)

Ekfrens eller Kjærligheds Fæst, et originallt Hørdepukke i 1 Act. Kjøbh. 1757. (Lilles I. Hft. 1757 S. 68. Berlings for samme Aar No. 8.)

Den uventede Forliebelse eller Cupido Philosopher. ib. ood. (Lilles I. Hft. 1757. S. 581 o. f.)

Mariane eller det fri Balg, original Skuepille i 5 Acter. ib. ood. (rec. ibid S. 587 o. f.)

Prevors Den engelste Philosopher eller Clevelands Historie. overs. 1ste Del. Kjøbh. 1759.

Der Frau von Pasfow sämtliche Lustspiele. aus dem Dan. ibid. ood.

Paueles (Glaus) See: Pawels.

Pauesen (Hans Thomassen) født i Randers. Rejste udenlands. Blev siden dansk Resident i Lübel.

Disp. de bello ejusque jure. Grønninge. 1639. 4.

Diatribe de regno hæreditario contra novatorem (*Er. Vindingium*). Juliomagi. 1643. 4to.

Stemmata familie regalis et ducalis Dano-Hollaticæ a Theodorico Fortunato. Lubecæ 1657 et Havn. 1658.

Pauli (Johan) født i Nykjøbing paa Falsker. Tog 1763 den medicinske Doctorgrad i Båzov. Practiserede i Kjøbenhavn, hvor han døde i høj Alder.

Dansk medicinsk Urtebog. Kjøbh. 1751.

De insectis coleopteris danicis Disl. inaug. Bütsövii 1763. 4.

Der medicinske Richter in Betrachtung der Lobskläge. Kopenh. 1764. (Gæst. Anz. 1765. S. 1192.)

Ghymisch medicin. Abhandl. von denen bestirrkten Wässern und brennenden Geistern. Kopenh. 1769 (rec. af Wiltgaard i Brit. Journ. 1770. No. 12.)

Gfsterretning om de lollandske Mannagryn — i Oeconom. Journ. II, 388.

Han oversatte, fra 1757 af, de første Bind af det svenske Bidskaberselskabs Acter paa Dansk. (Jævnf. I. Hft. 1759. No. 41.)

Pauli (Johan Frederich) født i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Bager. Blev Student og derefter først Archivarius siden Revisor og endelig 1759 Postkasferer ved Generalpostamtet. Døde 1763.

Iustintani Lov i Tabeller. Kjøbh. 1745. fol.

Paulli (Simon) født den 6 April 1603 i Rostock, hvor hans Fader, Doct. Henrik Paulli, da var Professor i Medicinen, siden Livmedicus hos Frederik den 2dens Enkedronning paa Nykjøbing Slot. Simon Paulli deponerede i Rostock 1621. Rejste udenlands, hvortil han nød Understøttelse fra bemeldte Dronning. Kom tilbage 1626 og var i nogle Aar Hofmester hos nogle unge Adelsmænd ved Sorø Academie. Rejste derpaa udenlands igjen, og blev 1630 Doct. Medicinæ i Wittenberg. Practiserede i Lübel fra 1631 til 1634, da han blev Prof. Medicinæ i Rostock. 1639 Professor Anatomie Chirurgiæ og Botanicæ i Kjøbenhavn, og var tilføjede Stadsphysicus. 1648 overlod han sit Professorat til D. Thom. Bartholin. Blev 1650 Hofmedicus og 1656 kongl. Livmedicus. Døde 1680. (*Mollers Cimbr. Lit. II, 616-22. Ciceron durch Baumgarten III, 108-13.* Hans Biographie er ogsaa i det ved hans Død af Universitetet udstædte Programma. Hans Portrait foran Udg. 1708 af

Quadripart. Botan. *foran Bartholins Cista Med. og flere Steder.*)

Diapp. in 4to: — de hæmorrhagia, præf. Thoma Finckio. Hafn. 1629 — de arthritide, disl. inaug. Witeb. 1630 — de apoplexia, Rostochii 1634. — de suffocatione uteri. ib. 1636 — de tabaci abusu, ibid. eod. — de catharro. ib. 1637. — de dolore dentium. Hafn. 1639.

Quadripartitum botanicum de simplicium medicamentorum facultatibus. Rostochii 1639. Argentor 1667. Francof. 1708. 4to. (conf. norske Vidensk. Selsk. Bogecatalog S. 135.)

De anatomie origine præstantia et utilitate syntagma. Hafn. 1643. 4to.

Flora Danica eller Dansk Urtebog. Kjøbh. 1648. 4to. (Norske Vidensk. Selsk. Bogecatalog S. 206.)

Viridaria varia regis et academica publica, collecta et recognita. ibid. 1653.

Digressio de vera unica et proxima causa februm. Francof. 1660. 4to.

Commentatio de abusu tabaci et herbe Thee. Argentorui 1665, et sæpius alibi. 4to. Paa Engelst overs. af Doct. James. London. 1746.

Modus dealbandi ossa pro sceletopoeia. Hafn. 1668. — ogsaa aftrykt i *Mangesi Bibliotheca anatom.* Tom. II. p. 1185-86.

Machina anatomica. Hafn. 1668. fol.

Anatomisches und medicinisches Bedenken über ein Ebnigl. Keitpferd. Copenh. 1672. 4to. Francof. 1674. 4to.

Epistola ad Thom. Bartholinum de ossium dealbatione et de gramine ossifrago. Hafn. 1673. 4to.

Hans "Oratio habita Rostochii 1633. cum ibidem in numerum Professorum receperetur," er trykt i Rostok 1639. 4to, og tillige bag i hans *Quadripartitum Botan.* Hans "Oratio introductoria in Academia Havn. ad Unos Professores et studiosos habita, cum Galenum de ossibus publice eslet interpretaturus" er trykt Havnis 1641. 4to.

Tria programmata lectionibus et disertationibus præmissa. Havn. 1644-45. 4to. — siden indførte i *Tb. Bartholins Domus anatom.* pag. 7 et seq. Det ene af dem er ogsaa trykt i *W. Kirkeins* tydske Oversættelse af *C. Bartholins Institut. anatom.* p. 930. Hans "Programma de Medicorum Pharmacoepoeorum ac Chirurgorum officio, publice anno 1665 affixum, quo se publicis exercitiis botanicis abdicat" er trykt i Kjøbh. 1665. 4to, og tillige bag i *Quadripartitum botanicum.*

Adskillige hans medicinske Jagttogelser ere indtrykte i *de Bartholiniske Acta med. Havn.*; og i *Medicina Dan. domest.* hæves af ham de herbis inquilinis.

Han var med at forfærdige det 1658 udgivne *Dispensatorium Havnienle.*

Han har hans og 8 Sønners "Genethiacon in natiuitatem Christiani Principis heredit. 25 Mart. 1675" i *Folio.*

Paulli (Christian) En Søn af Næstfærrige.
Døde 1679 paa sin Udenlandsrejse i Paris.

Dania lugens, sive Epicedium in obitum Frederici III. Helmstad. 1670. fol.

Paulli (Daniel) Den Næstfærriges Broder;
født i Kjøbenhavn den 23 Maj 1640. Blev Bogsandler sammesteds og døde 1684. Han har udgivet:

En ny Maade at lære Catechismus. Kjøbh. 1673. 8.

En ny fultkommen Psalmebog. ib. 1680. og En liden Psalmebog. ib. 1682. (vid. Dan. Bibliothek IX. 714-16.)

Manual af nyttige Bønner. ibid.

Maanedlige Relationer fra 1672 til 1684. (De ere, ifølge *Bartholins Acta Medica* Vol. IV, p. 201, udgivne i *Folio*, *Quart* og *Octav* i Karene 1674-76, og i Karene 1677-79 i *Quart* og *Octav*.)

Paulli (Holger) Broder til de to Næstfærrige, født i Kjøbenhavn 1644. Var en velhavende Kjøbmand, men forfaldt til fanatiske Grillen, forlod Kone og Børn, rejste til Amsterdam, og paastod at være af Davids Stamme og af Gud befuldmægtiget til at føre Isøerne tilbage til Palæstina. (conf. *Serm. von der Hardt Novus in Belgio Judæorum Rex Oliger Paulli multis editis monumentis litterariis clarus.* Helmstad. 1701. og *Schönaus lærde Sruentimre* S. 1438-40.) Han døde omsider i Kjøbenhavn 1714 eller 1715. Under sit Ophold i Amsterdam udgav han fra 1697 af, dels paa *Folio* og dels paa *4to*, adskillige phantastiske Skrifter, som optegnes hos *Worm* II. 171. III. 971. conf. *Iris* og *Sebe* 1809. I 39. Efter sin Tilbagekomst til Kjøbenhavn udgav han:

Supplique an Frid. IV., worin der König wird gebeten zu befehlen den Bischof Borneman, den Confessionarius, der theolog. Facultet, Brunsmanno und dessen Discipel Winslow zc. ein jeder vor sich einzuliefern, wie Ctoi Ctoi zc. Matth. XXVII. 46. könne und müsse übersezt seyn. Copenh. 1706. fol.

An Ihre königl. Maj. von Schweden (Carl XII.) den jezo hervorkommenden unüberwindlichen Cores. Esat. XLV. 1-8. Copenh. f. a. 1 Art i *Fol.*

3 Kingos første Psalmebogs Winterpart er den Psalme: "Solen ubi mørke Klæder viser os til Korset hen," af Holg. Paulli.

Paulli (Jacob Henrik) Broder til de tre Næstfærrige. Deponerede 1655 ved Kjøbenhavns Universitet. Rejste 1658 udenlands. 1662 blev Prof. Anatomie designatus, men forandrede sit Studium fra Medicinen til Jura og Historien. 1664 blev Prof. historiarum og longl. Historiograph. Blev siden kongelig Secretair og brugtes i Ambassader. Var Resident i Hamburg 1686. 1693 var han ved

bet engelske Hof, hvorfra han 1697 blev hjemkaldet og samme Aar ophøjet i Adelsstanden med Navn af Rosenschild. (*Molleri Cimbria* II. pag. 614-16.)

Poema in homagium Friderici III regis Danie, Hafn. 1660. fol.

Propempticon ad Joh. Georg. III Saxonie Princip. ibid. 1663. fol.

Anatomie Billianæ Anatomie imprimis circa vasa morosa. Havn. 1663. 4. Argentorati 1668. 8-

Laur. Bellini, Florentini, anatomie de structura renum observationes. Argent. 1664. 8.

Epigrammatum libellus. Argent. 1664. 8.

Panegyricus quo Friderico III natalem 60mum est gratulatus. Havn. 1668. fol.

Machinationes Cornificii Ulfeldii. l. I. et a. 8vo. udtom ogsaa under Titel: Machinationum Corn. Ulfeldii lucincta Narratio. l. I. 8. og paa Dansk under Titel: Gørst Ulfelds listige Practicer. l. I. et a. 8.

Epistolæ tres amici ad amicum. l. I. et a. 8.

Clypeus veritatis consulibus et senatui Hamburgensi oppositus. Glückstadt. 1686. 4. Er og udgiven paa Typp. ibid. 4to.

Abgødningsde Declaration wegen des ausgeschrienen Berraths mit einigen hamburgischen Bürgern. 1686. 4to. Nähere Declaration wegen des vermeinten Berraths. Glückstadt. 1687. 4. Abgedrungen Continuation der Defensionschrift wieder den hamb. Rath. ibid. eod. 4. Wahrhafte Deductionsschrift, worinnen der Ursprung und Fortlauf des von den beyden executirten Tastram und Saitter x. Complots erwiesen wird. Hamburg 1687. 4.

Hymnologia sacra sive decades octo hymnorum, item Hymnologis Decas IX et X. Hafn. 1698. 8.

Apotheosis Christiani VII. Hafn. 1699. fol.

Tre Vers til Frid. IV i Karene 1698, 1699 og 1700. Folio.

Schediasma de ætliis Reventlovianis in prædio regio Freudenlund, et aliud in villam urbanam Guldorovii Sorgenfrey. fol. (anseres i den Sevelske Catalog pars II. p. 15. No. 210.)

Paulli (Joachim Richard) Søn af foranserte Holger Paulli. Blev 1717 Secretair i Hofretten i Kjøbenhavn. 1729 Inspecteur ved Kjøbenhavns Boldbod. 1734 Justitssecretair og Archivarius ved Rentekammeret. Døde som Kammerraad omkring 1759.

Den sendes Blinde. en original Comœdie i 3 Acter. Kjøbh. 1723. Julestuen og Masqueraden, et Skuespil paa 3 Acter. (Heraf et Udtog i Solbergs udvalgte Skrifter V. 356-60.) Han udgav en omarbejdet Udgave af Solbergs politiske Randeskrøber. Hvorom see Solbergs Skrifter VI. 16-25.

Christophbyggelig Eidsfordriv. Kjøbh. 1734.

En Haandsfuld af Kunst. Natur. og Forstandsmærkværdigheder. ib. eod.

Abriß des 1735 gesundenen gülden Horn. Kopenh.

1735. Fol. Siden paa Dansk under Titel af Tilførelselig Tegning paa det 1734 i Sylland fundne Guldhorn. ibid. 1735. Fol.

Avvertisement angaaende et Concorbantsregister over den danske og norske Lov. ibid. 1735. 4to.

Andvisning til Andagt ved Ungdommens Confirmation. ib. 1736.

Første Afdeling af et alphabetisk Concorbantsregister over danske og norske Lov. ib. 1738. 4.

Firebobbelt Register, 2 over Kirkeritualer og 2 over den nyeste Tolddrulle. Kjøbh. 1744 og 45. 4to. (Dangs Saml. II. 420:26. Sebeegaards Trifolium 3die Del. pag. 7.)

Interimsretretning om et Bindingsocietet. ib. 1757. (conf. Søbms Levn. 261:62.)

Paulli (Olger) See: Holger Paulli.

Paullini (Christian Frants) født den 25 Februar 1643 i Eisenach i Thüringen, hvor hans Fader var Kjøbmand. Studerede ved adskillige tyske Universiteter. Kom til Danmark og opholdt sig 5 Hjerdingaar i Sorø, hvor han hørte de derværende Professorets Forelæsninger. 1667 kom til Kjøbenhavn, hvor han ogsaa des hørte Professorene, des holdt selv private theologiske Forelæsninger. Rejste siden omkring i mange Europas Lands saavel sydlige som nordlige. Blev Doct. Medicinæ i Leiden. 1675 Livmedicus og Historieforfatter hos Bispen i Münster, men fra 1689 af praktiserende Læge i sin Fødested Eisenach, hvor han døde 1712. I *Mülleri Cimbria Litterata* epregnes i Tome II. pag. 626-31 alle hans mange Skrifter, men her kun de han har udgivet i Danmark, med Tillæg af dem der angaa norske eller danske Sager.

Laurus Poetarum magistra. Hafn. 1667. 4to.

Scrutinium phycico-medicum fontis medicati S. Helenæ prope villam Tiswell in Selandia Danica. Lubecæ 1668. 4.

Pygmæus academicus seu Epigrammatum selectorum tres centuriæ. Havn. 1671. 8.

Disf. botanica de chamæmore norvegica. Hamb. 1676. 4.

De famoso et ignivomo monte Heela observationes phycæ singulares. ibid. eod. 4to.

Disf. curiosa de Starcatero, famosissimo gigante boreali. Florentiæ. 1677. 4to.

De memorabili electione regia veterum borealium disquisitione. Holmiæ. 1677. 4.

Et Brev til W. G. Tengel om 4 Doctores Theologiae, som Kong Frid. III. per bullam creerede — indført i Tenzels monatliche Unterredungen 1692. p. 338.

Paulsen (Bjarne) født i Island d. 12 Maj 1719. Dep. 1746. Blev Alumnus paa Commu-

nitetet og Collegium regium. Gjorde med Eggert Olaffen paa kongl. Befølning en oekonomisk-naturhistorisk Rejse i Island. 1760 blev Landphysicus i Island. Døde 1779. (hans Levnet af Svend Paulsen, conf. Minerva 1803. II, 317-20.)

Observationes de plantis quibusdam maris islandici, specialim de alga saccharifera. Disp. Havn. 1749. 4.

E. Olaffsens og D. Paulsens Rejse i Island o. s. v. see Olaffen. conf. Erichsens Fortælle til Ol. Olavii Rejse. I. pag. LXXV.

Paulsen (Gunnar) født i Island. Var først Rector i Holum. Blev siden Præst til Harsdahl, og Provst i Dale Spøstel. Døde 1791.

Warudar gæla til Warudar Wiifa. 1769.

Marhildarqvida, øvers. efter Ketzensteins typiske Ode og trykt i Cors. 1770. 4to.

Siöfumarbarn, eller Islandsk Abce. Skrappe 1782.

Han har oversat og forklaret de Vers, som findes i Gulnauksaga (see Fortælle til Samme p. 19.) Han har ogsaa D:1 i udgivelsen af Biscens af Starfsa Anna-ler som udkom 1774, foruden fire andre kritiske Arbejder, som anføres i *Einari Hist. lit. Island. p. 30. 81. 91. Krit. Journ. 1778. p. 248.*

Paulsen (Joh) Præst til Grensadarstad, og Oekonomus samt Officialis ved Holum Bispestol paa Island. Døde 1472. (*Johannæi histor. eccles. II. 391. 476. 576. 591.*)

Carmen de Maria — trykt ved Slutningen af det "Fragmentum Runicopapillicum" som J. J. Poring-föld udgav 1721.

Paulsen (Johan Heinrich) født 1709 den 4 Aug. i Weidorf, hvor hans Fader var Chirurg. Studerede Medicinen i Leipzig og Halle. Kom 1739 til Kjøbenhavn, hvor han 1740 tog Doctorgraden.

Centuria thesium ex medicina morali, clinica, forenli desumtarum. Disl. inaug. Havn. 1740.

Paulsen (Svend) født i Island. Studerede ved Kjøbenhavns Universtitet. Gjorde 1791-93 en naturhistorisk Rejse til Island, hvor han 1799 blev Districts-Chirurg for Landets sydpøstlige Del.

Ætlinga Landphysici Bjarna Pálssonar. Leiraagarde. 1800. 8vo.

Udtag af en Dagbog holden paa en (af Naturhistorisk-Selskabet bestøttet) Rejse i Island — indf. i dette Selskabs Skrifter 2det B. 1ste Hæfte S. 222-34. 2det H. S. 111-46. 3die B. I H. S. 157-94.

Om en i Island 1803 og 1804 sig yttrende epidemisk Feber — i Tryk physikal. Biblioth. VII. 2det Hæfte. Om de vigtigste simple Sygdomme som i Island foraar- sage langvarigt Fældredsskab — indf. i det i Leiraagarde udkomne Saman og Alvara. 1ste Hæfte.

I det islandiske Lit. Selsk. er af ham: Om at brænde

Kalk af Jord, Sten og MuslingKaller i 9de B. S. 91-243. Om Husblas. ibid. S. 160-76. Register over islandiske Navne paa Sygdomme i 9de og 10de B. T. Bergman om de organiske Legemer paa Jordkloden. overf. ibid. Slutningen af Büschings Naturhistorie overf. i 13de B. S. 1-34. Om de i Island dadelige Sygdomme i 15de Bind. Om Sædesyde. 10de B. S. 124-48.

Han har paa Islandsk oversat de tvende følgende særskilt udkomne Skrifter: Martiners Menneskets physiske Beskrivelse og Hanses SundhedsKatechismus.

Paus (Hans) Deponerede 1740 fra Christiansands Skole. Studerede Jura og blev 1754 Sorenskriver i Finmarken. Døde 1770.

Gorsig Ulfelbts Levnet. I-II Part. Kjøbh. 1746:47. 4to. (Paa Tydsk af Mengel 1755.)

Betænkninger over Hævd. ib. 1748. 4. 2det Dpl. ib. 1760. 8vo.

Genealogisk Tabel, hvorved den første norske Enevolds- konge bevises at være en Stammefader for Kong Frid. V. og Dronning Lovise. 1749. Fol.

Naturens Ret som en Grundvold til den danske og norske borgerlige Ret. ib. 1750. 4.

De danske Dronningers Gratulation til Lovises Gæburtstidag. ib. eod. 4to.

De danske og norske Dronningers summariske Levnets- beskrivelse. ibid. 1751. 8.

Samling af gamle norske Love I-II Del, samt gamle kongelige Forordninger og Privilegier udgivne for Norge, indtil K. Friderik den 3dies Død. Kjøbh. 1751. 52 4to. (v. af Cold i Büschings Nachr. I. 189:210, hvilken Rec. er forbandket af J. C. Berg og indført i Krohgs Aktiv No. 1.)

Han har overf. *Hellodori Aethiopicen* under Titel af *Chariclea Historie*. Kjøbh. 1746. *Barclaji Argenis*. ib. eod. *Le Sages Hæltedanden*. ib. eod. *Sirubergs Synopsis harmoniæ evangelicæ*. 1748.

Sex historiske og geographiske Tabeller udgav han paa stort Royal Papir. Kjøbh. 1754. (conf. Kjøbenhavns Posttidende 1754 No. 4.)

I Kocqves 1747 paa fransk og dansk udkomne "Danmarks Forty Keller" har han leveret den danske Text.

Pawels (Glaus) født 1769 i Hjelmeland i Rypstke i Stavanger Amt, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Christiansand 1785. Blev 1793 residerende Capellan til Eidanger og Brevig i Aggershus Stift. 1796 Sognepræst til Hirschholm. 1799 anden residerende Capellan til Nicolai Menighed i Kjøbenhavn. 1805 Sognepræst ved Aggershus Menighed og Slotspræst til Aggershus Slot. 1813 Ridder af Dannebrog. 1815 af Nordstjerneordenen. 1817 Biskop i Bergen.

Gem Prædikener. Kjøbh. 1793. (I. Lst. 1796. No. 38.)

Samling af Prædikener. I-II Del. f. ib. 1800-1803. (Salk. Ergänz. bl. V Jahrg. 17501.)

Smaa Skrifter. Iib. 1805. (L. Literr. 1809, No. 29. *Sall. Ergänz. Bl.* 1810. Sept. No. 98.)

I Borgervennen, hvoraf han i Xarene 1803-5 var Medudgiver, er af ham blandt andet: Karsager til uylf-
kelige EgteKæber i 1803 No. 5-9. (ogsaa særskilt aftrykt)
Naturens Glæder og det seifabelige Livs Forlystelser. Ib.
No. 30-36. Om Undervisningsinstituter betragtede fra
den moralske Side 1804 No. 4-7. Om Forbomme 1805
No. 35-40.

I *Minerva* adskillige Poesier, som opregnes i sam-
meds Register og desuden Anmærkninger ved Bossens litur-
giske Plan i Xarg. 1806. I. 272. II. 160.

Rogle profaiske Smaaskrifter i Kabbels Tilstuer. I
Politikvennen fæv han om Portulningen under Subs-
tjenssten.

Enkelte Prædikener og Leilighedstaler. Deraf er en
Tale, holden i Stevig i Anledning af 26 Febr., indrykket
i *Jris* 1794. II. 237-59. En Tale, holden i von We-
stens Institut, indført i *Quartalsskriftet for Sandhed*
VI. 193-223. og en Balgprædiken i *Jallesens Magaz.*
VII. I S. 239-52. — Prædikenen om det Syndige i
Kjendbristens uordentlige Tilfredsstillelse. *Kjøbh.* 1800.
er re. i L. Lst. 1800 No. 7. Mindetale over John Col-
let. *Christiania* 1810. fulgte med *Norffe Dondeven*
No. 13, i hvilket Blad han ogsaa var Medarbejder.
Tale paa Fædresdagen den 25 Febr. *Christiania* 1815. Tale holden
i Vorfrelses Kirke ved Kronprindsens og Kveprindsens
Kjærværelse, paa Foreningsfesten den 4 Nov. Ib. 1815.

I de L. Lst. fæv han i Xarene 1797-99. 1803, 1805
og 1807 æsthetiske Recensioner tildeels under Bogstavmar-
ket M. S.

Pawelsen. See: **Pauelsen.**

Panngf (Peter Diderich) født i Husum
omtrent 1575. Var Doctor Medicinæ og for sin
Kjendighed i Chemien opholdt sig nogen Tid hos Kej-
ser Rudolph II. Blev siden Kong Christian IVs
Hofchymicus. Døde 1645.

Consilium de erysipelate — indført i *Bartholins*
Cista Medica locus XXXII.

Panngf (Ahasverus) Søn af Næstforrige.
født i Husum 1608 den 25 Junii. Rejste udenlands
og lagde sig efter Chemie og Medicin. Blev 1645
Doctor i Grønningen. Practiserede siden i Husum
og Kjøbenhavn, og blev Hofmedicus i Kong Fried-
rich den 3dies Tid. Døde 1667. (Om ham og Fa-
deren see *Mülleri Cimbria Litt.* I. 482.)

Disp. inaug. de corde. Grönn. 1645.

Operationes chymicæ rariores — i *Bartholins Cista*
medica p. 631.

Han var og med at udfærdige *Dispensatorium* Hav-
nionis af Kar 1658.

Panngf (Ferdinand) Broder til Næstfor-
rige. Rejste udenlands og var Magister. Blev
Præst for Løsning og Korning i Aarhus Stift. Døde
1660.

Da vita Dei in homine. Rostoch. 1628. 8vo. (conf.
Subms Saml. til Danske Lst. I B. 2 S. p. 190.)

Exercitatio moralis. Hafn. eod. a. 8vo.

Peckel (D. B. F.) Kammerassessor, Archi-
varius og Regnskabsfører ved det kongelige Statsse-
cretariat i *Christiania*.

Kongeriget Norges Hof- og Statscalender for Kar
1815. *Christiania* 1815. Ligeledes for 1816. (conf. det
norffe *Nationalblad* 1816. det Hæfte. S. 21-27.)

Peckel (Marcus Herford) See: **Peckel.**

Peckel (Thor) født 1776 paa Kongsberg,
hvor hans Fader Frants Peckel var Apotheker. Dep.
1793. Blev derpaa Lector Chemia ved det kongsberg-
ske Bergseminarium. 1802 Doctor Med. og Berg-
medicus paa Kongsberg. 1803 tillige Landphysicus
i Nummedal og Sandsværds Fogderi. Døde 1813.

*De variolis et optimo contra illos remedio prophyl-
lactico.* Disl. inaug. Hafn. 1802. 8vo.

Pedersdatter (Elisabeth) See: **Heebo.**

Pedersen (Absalon) See: **Bejer.**

Pedersen (Anders) See: **Kjøge.**

Pedersen (Anders) paa Latin Andreas
Petraeus. Præst til Dringstrup og Siersted i Sjæl-
land.

Emblemata XII, quibus hujus seculi mores pessimi
notantur. Hafn. 1582. 8vo.

Pedersen (Arvid) Var i Reformationsti-
den Præst til St. Jøbs Sogn paa Bornholm og havde
i Xarene 1524-25 studeret i Wittenberg.

Adskillige Psalmer — dels udgivne af P. Palladius.
Kjøb. 1554. 8. og dels i Forbindelse med Claus Mor-
tensens Psalmer. See *Den danske Digtekonijs Histo-
rie.* I. 195. (conf. *Danske Magaz.* V. p. 345-52.)

Pedersen (Berthel)

*Disprædiken over Hille Berentsdatter og Søster So-
phie Jensdatter.* 1652. 4.

Pedersen (Christen) født i Svendborg om-
trent 1480. Gil i Skole i Roeskilde. Var Sanik
i Lund 1505. Rejste udenlands og blev Magister i
Paris, hvor han opholdt sig 1511. Drog 1513
hjem til Danmark for at faae et Exemplar af *Sero*

Grammaticus. Da han erholdt det, rejste han igjen til Paris og lod det der trykke 1514. I Årene 1515 og 1517 var han endnu i Paris. Blev Christian den 2dens Historiograph, og fulgte med ham i Landflygtighed. Den papistiske Tro, hvori han var oplært, forlod han, og skal omsider være død 1554 som Præst enten i Stilling eller i et af Hellsingerne i Siciliand. (conf. Danske Magaz. I. 38-45. Nyerups Litteratur i Middelalderen 475-80.)

Rejser Carls Krønike. Kjøbh. 1501. 1636. 1695. 1707. 1731. og siden meget ofte. (conf. Iris 1795. I. 235-46. Nyerups Morstabelæsning S. 85-99.)

Olger Danstes Krønike. Paris. 1514 ell. 15. Malmø 1552. København 1665. 1695. 1706. 1729, og mangfoldig flere Gange (conf. Iris I. cit. pag. 246-63. Morstabelæsning S. 99-107.)

Vocabularium in ulum Dacorum. Paris 1510, gro. Coloniae 1514. 4to. Lips. 1518. 4to. (Nyerups Litteratur i Middelald.) S. 363-65.)

Diurnale Boeskildende, Paris 1511. 8vo. (Nyerup I. cit. S. 441.)

Misale Lundense. ibid. eod. folio. (Nyerup I. cit. 439-40.)

Danorum Regum Heroumque historie a Saxone Grammatico conscripta. ibid. 1514. folio. (Nyerup I. cit. 271-72. 283-84. Om Nordens Hypothese, at Christen Pedersen selv fulde have sammensædet dette Verk, see Litteraturtid. 1816. No. 36-37.)

Bor Frue Liber. Paris 1514. i Duobets. siden udg. af S. Smith. Leipz. 1517. (Nyerup I. cit. 451-56.)

I denne Bog læres at høre Messen. Paris 1514. 12mo. udg. af S. Smith. Leipz. 1517. (I. cit. 456-65.)

Statuta provincialia, Statuta synodalia, Casus episcopales etc. Paris 1514. 12mo (udgivet paa ny af Thorselin. Havnia 1778.)

Tertegni Postil. Paris 1515. folio. esteertrykt i Leipz. sig 1518. folio. (Dän. Biblioth. 1stes St. S. 78-119. conf. Grundravigs Dannevirke I B. 1816. S. 339.)

Petri Legista Laglandici Parabolæ sententiolæ cum familiari explanatione, Paris 1515. 4to. (conf. Nyerups Fortale til Udgaven af Peder Syvs Hjernefulde Ords forog pag. XI-XIII.)

Breviarium Lundense. Paris 1517. (Lit. i Middelald. S. 440.)

Davids Psalter. udsat paa Dansk. Antwerpen 1529. 1531. Kjøbh. 1586. 8vo.

Det ny Testamente, udsat paa Dansk. Antwerpen 1529. 1531. Wittenb. 1558. (Biblioth. Lorckiana IV. 98. Månsters Reformac. Hist. II. 71-80.)

Om Høttefab, og Børn at opsøde, Sub til Lov og Vte. Antwerp. 1531.

Om Børn at holde til Skole og Studium. ibid. eod. (Heraf er Extract indf. i Danske Magaz. I. 45. o. f. conf. Nyerup Notit. libror. qui prælegebantur in scholis pag. 68-71. Ugebladet Borgervennen 1797 No. 42-43.)

Dansk Litteraturlæxikon.

Den rette Vej til Himmeriges Rige læres her i de 10 Guds Bud-ord, i Greco, og Pater Noster etc. Antwerp (?: Antwerpen) 1531. En Christelig Bog om mærkelige Spørgsmaal og Svar om Troen og Kjærlighed, udsat paa Dansk. ibid. eod.

Jesu Levnets og Døds Historie, med Figurer, udsat paa Dansk. ib. eod. Om Bor Herres Død og Pine og om Billede. ibid. eod. En Bog hvortil hører hvert Menneske skal betænke Bor Herres Død og Pine. ibid. eod. Hvortil hører hvert Christet Menneske skal høre sit Kors med Jesu Christo, udsat paa Dansk. ib. eod.

De gratia divina et confessione. Malmögiv. 1532.

Hundrede og halvsjerdedsindstyve mærkelige og ret Christelige Spørgsmaal med deres Svar, som ensfoldige Christne Mennesker meget nyttelige ere at lære og vide til deres Sjæles Salighed, udsat paa Dansk. Malmø. 1533. (Iris 1796. I. 168-70.)

En nyttelig Lægebog for Fattige og Rige ic. Malmø. 1533. 4to. (conf. Mångors Bibliotheca Danorum med. i Physik. Biblioth. X. 136-37.)

Om Urtevaad til at læge allehaande Sotter og Sygdomme. ib. 1534. 4to. (See Mångor I. cit. S. 138.)

Legende om den hellige Sebalbus — indført i Subms crit. Sigt. af Danmark III. 227. (conf. Nyerups Udgave af Vedel om den danske Krønike S. 58-65.)

Pedersen (Hans) født 1538 i Nyborg. Blev 1595 Capellan sammesteds, og var tillige Rector ved Skolen. Blev 1578 Præst i Kjærteminde. Døde 1603.

Tigprædiken over Anne Knob. Kjøbh. 1581. 8vo.

Pedersen (Hans) boede 1788 i Christianssand.

Den forbedrede Tidsregning, eller en let og sikker Maade at finde den rette Tid af højt Vand, samt en Del Anmærkninger over Strømmens Løb, af det Engelske og Hollandske oversat. Christianssand 1788.

Pedersen (Hanning) Landinspector.

Forslag til et Forslag om et Landvæsens- eller Landmaalingcontoltes Drettelse i hvert af Danmarks 17 Amt. Bors 1800. (I. Est. 1800 No. 43.)

Pedersen (Sens.)

Beretning om et vanfæbt utidigt død Drengesotter. L. 1640 og 1641. 4to.

Pedersen (Sens) født i Gørding 1639. Dep. fra Helsingør 1658. Blev 1663 Sognepræst for Dalum og Sanderum i Spen. 1675 Magister. Døde 1704 eller 1705.

Et nyt Creatur. Kjøbh. 1665 og 1739. overs. paa Tydsk. Frankfurt. 1709.

Et fattigt forandret Rige, efter Psalm. CVII. 34. Kjøbh. 1667.

Rytaarsgave til Kong Frid. III. paa Rtm. ibid. 1670. Danmarks Begrædelse over Kong Frid. III. dets dødelige Borgang. ibid. eod.

Psalmer og aandelige Lovsange. Ibid. 1676. Ny Samling. ibid. 1684. (Af disse vare en Del indførte i den første Udgave af Konges Psalmebog, men udelodes i den reviderede Udgave.)

C. D. Reventlovs Oration om de Danstes Wibe. oberf. ibid. 1684.

Pedersen (Johan) See: Flensborg.

Pedersen (Lago) See: Brendsteen.

Pedersen (Laurids) Præst i Østet i Slaane.

Eigprædiken over Oluf Kosob, Borgemeester i Østet. 1636. 4to.

Pedersen ell. Petreus (Laurids) See: Thura.

Pedersen (Michel) Præst i Landkrone i Slaane.

Episkola Pauli ad Philomonem carminibus descripta. Grypswald. 1598. 4to.

Opblikke Spaadom, overs. af Tydsk. Beskringer 1605. Iris 1796. III. 93-98. Nyerups Morfædelæsning. 1798. 302.)

Lux Evangelii Evangelii Eys eller den lutheriske Reformations Historie paa danske Rim. Kjøbh. 1614. 4to. (Extract heraf i Minerva 1817 Nov. S. 3-17. og heraf særskilt i Raabets sammetid udgivne Jubelgave.)

Currus Spiritualis eller Himmelst. Bog. Kjøbenh. 1622. 8vo.

Pedersen (Mogens) kongelig Capelmester i Kong Christian IVdes Tid.

Pratum Spirituale: Aandelig Eng. eller Messer. Psalmer, Motteter, som brugelige ere i Danmark og Norge, komponerede med 5 Stemmer. Kjøbh. 1620. 4to.

Pedersen (Morten) kaldes af Nogle med Titnavn Alban. Født i Greenaa 1536. Blev 1565 Abbed i Sore Kloster. 1572 Lector Theologiae og Sognepræst i Roeskilde. Døde 1596. (Kr. Laeti Res Dan. p. 494.)

Tractat om en Comet, som lod sig tilskyne 1580. Kbh. 1581. 4to.

Bisshop Absalons og Eobers Snares Hertkomst, med Sore Klosters første Fundats. ib. 1589. 4to. Er ogsaa indført i Aetelbladets Schwedische Bibliothek 3tes Heft p. 164.

Pedersen (Niels) lat. Nicolaus Petrejus. Født i Kjøbenhavn i det 16de Seculi første Halvpart. Var først Præst til Loderup i Slaane, siden Præst paa Rosen, og tilsidst Superintendent i Sønderjylland.

Cimbrorum et Gothorum origines migrationis bella atque coloniam. Lips. 1695. 8. udtom paa Tydsk under

Titel: Die von Saphet herkommende Cimbern. Leipz. 1699. 8. paa Dansk af L. Winslow under Titel: Cimbrers og Gothers aldgamle Hertkomst og Handel. Kjøbh. 1707. 8. (conf. Warmholze Biblioth. Sviogisk. Tomus III. 67-68. Snyms Samlinger til den danske Historie I B. 2 S. pag. 138-40 og Ny Saml. 3die B. p. 133-38.)

Pedersen (Niels) paa Latin: Nicolaus Petreus. Er født 1601 i Dreløse i Sjælland, hvor af han paa Latin gav sig det Titnavn Aurilesius. Blev Student 1621. Reiste udenlands. Kom hjem 1626 og blev Professor lingvarum orientalium ved Universitetet. 1627 Magister. 1630 Doctor og Professor Theologiae. D. 1634. (Winding. 306-11.)

Disp. de bono originali. transcendentali naturali et morali. Havn. 1624. 4.

Enchiridion politicum. Geneva 1625. 8.

Disp. hebræo-theologica, hebræo-grammatica, hebræo-pernfoica, chaldæo-grammatica, syriaco-lexica, arabico-grammatica etc. Havn. 1626. 8.

Compendium Grammaticæ Hebrææ. ibid. 1627 et 1633. Fascis paradigmatum Hebræorum. ibid. 1627. Colloquia hebræa. ib. 1628. Nomenclator hebraicus. 1629. Grammatica ebræa et Lexicon ebraicum. 1633. Alt i Octav.

Nahum et Habacuc Prodrumi. ib. eod. 8.

Disp. de indole genuina loci de Sacra Scriptura. Hafn. 1631. De peripiruitate et puritate sacræ Scripturæ. ib. 1632. De interpretatione sacræ Scripturæ. ib. 1633. 4to.

Meditationes Spirituales. ibid. eod. 8.

Psalmen hos Kingo: Naar jeg betænker den Tid og Stund.

Pedersen (Niels) født i Randborg i Ribe Stift, hvor hans Fader var Præst. Han blev Præst til Ulfborg og Raasbø i samme Stift.

Eigprædiken over Holger Alfstand. Kjøbh. 1620. 8.

Pedersen (Ole) See: Rongsted.

Pedersen (Peder) født i Hjerteminde. Var Skibscapitain og Equipagemester ved Holmen. Døde 1665.

Jo. Berhards Undfrøgtigheds daglige Øvelse, overs. af Latin. Kjøbh. 1656. 8.

Gromvels Manifest med Spanien, udsat paa Dansk. ibid. eod. 4to.

Pedersen (Peder) See: Hie.

Pedersen (Povel) født i Jylland omtrent ved Midten af det 17de Aarhundrede. Opholdt sig nogentid hos J. S. Sehested paa Sellesbjerg i Sjen, og nogentid i Kjøbenhavn, hvor han var Redacteur af Bockenhoffers Kviser. (conf. Minerva 1785.

Jug. 33. Danske Digtekunsts Hist. III. 305. og Iris 1795. II. 238. 42.)

Kærligheds Væbning og Væbninges Spejl, forstillet i den spanske Herremand Don Pedro af Grenada, hans Livs og Levnets Historie, paa Vers. 1724 og 1756. 8vo. (Schlegels Werke V. 732. Sorcerus i Sarcophes hos Wielandt S. 729.)

Pedel (Marcus Heersfort) født 1712 d. 28 Dec. i Helsingør, hvor hans Fader var Apotheker. Deponerede 1733. Rejste 1737 udenlands paa det franske og hollandske Srependium, og opholdt sig mest i Halle. Kom hjem 1749 og blev samme Aar Doctor Medicinæ.

Connubium theoricæ et praxeos. Disp. LIV. Havn. 1734-35.

De necessaria motus et potus combinatione. Disp. inaug. Havn. 1749. 4to.

Pedel (Thor) skriver sig Pedel. see herforan.

Pelt (Christian Ludvig) født 1764 i Kjøbh. hvor hans Fader var Boghandler Frederik Christian Pelt. Dep. 1780. Blev 1787 Prof. i Economie- og Handels- Videnskaberne samt i det engelske Sprog ved Sorens Academie. 1792 Legationssecretair i Regensburg og 1798 i Dresden. 1804 Medlem af Directionen for det kongl. Sækerie- og Handelsinstitut i Altona. Døde som Justitsraad 1805.

Systematisk Handelslære med Henpaa til de danske Staters Handelsforfatning og Lovgivning. Kjøbh. 1804. 2det Dpl. 8vo. (I. Est. 1806 No. 14.)

Pelt (Franz Nicolai) Brøder til Ræstforrige. Han har oversat:

Køebnes mægtigste Aar, i Udtag. Kjøbh. 1802. Malaria af Lafontaine. ib. 1803. og et Par andre Ubesydligheeder. Udgav ogsaa Roget i Anledning af Kranslatur Højbergs Afreise fra Staden. ib. 1800.

Penich (Johan Gottlieb von) Søn af en Major. Blev 1769 Svanblieutenant ved Kongens Regiment. Avancerede til Major, og blev 1802 Chef for den 1ste Bataillon af det jydsk nordre Landsbeværn.

Incle og Varico, et Særgespil. overs. Kjøbh. 1780. (I. Est. 1782 p. 188.)

Petenati (Johan Rudolph) f. i Bragnæs. Var kongl. Rigssecretair.

Kanter om Biavl. Kjøbh. 1776.

Petersen (Adolph) f. i Kjøge, hvor hans Fader var Chirurg. Dep. fra Roskilde 1788. Var som Student Lærer ved Borgerdybskolen. Blev 1799 resid. Capellan i Ringsted. 1810 Sognepræst i Slangerup. Døde 1815.

Brev med Bilag om de nyeste Skoleforbedringer i Ringsted — i Egeria uden Karg. 2det B. 69-96.

Petersen (Carl Christian) Skibscapitain. født paa Bornholm, og Søn af den nebennævnte Auditeur J. D. Petersen.

Forsøg til en praktisk Afhandling om Eragdens Beregning tilføes; en Oversættelse af Engelst oplyst med Exempier. Kjøbh. 1792. (I. Est. 1794 No. 47.)

Petersen (Friderich Christian) f. den 9de Dec. 1786 paa Anderskov, hvor hans Fader var Fogepagter. Dep. fra Borgerdybskolen 1803. Tog 1814 Doctorgraden i Philosophien. Blev 1815 Adjunct ved det philosophiske Facultet. Gjorde 1817 en videnskabelig Rejse i Lybland. Blev 1818 Professor extraordinarius i Philologien.

Somers Illade, 3die og 4de Sang, ved Dr. Meisling og J. C. Petersen. Kjøbh. 1810. (Heri er Fortællingen og Oversættelsen af den 4de Skapstorie af Petersen.)

De AEschylæi vita et fabulis commentatio. Diss. inaug. Hafn. 1814. (Cæter. A. 1817 No. 198.)

Betragtninger over Ehlschlægers Starfobder — i Arbene 1813 p. 22-76. Indledning til Forelesninger over den græske og romerske Oldtids Litteratur. ib. 1814 i Det.

Fragment af Platons Bog om Statsforfatningen — i Sandfigeren 1811 No. 29. De tvende Kempter. ibid. No. 44.

De Mularum apud Græcos origine, numero, nominibusque — i Miscellanea Havn. Tom. 1. Fasciculus 3. pag. 77-112.

Rec. over Ehlschlægers Sjæfæren i Litt. tid. 1817 No. 310.

Petersen (Gudmund) En islandsk Student. Blev sin Faders, Sjøfælsmand i Nordre Nule Sjøfæls, Peter Thorstensen, i Embedet adjungeret. 1773. Virkelig Sjøfælsmand sammesteds 1786. Døde 1812. Vigaglums saga, sumtibus P. F. Sakmi. Hafn. 1786. 4. (Lurdorfiana p. 460.)

Petersen (Halgrim) født i Island 1614. Rejste til Studieforsøg for at lære et Haandværk. Kom derfra til Kjøbenhavn, hvor han ved sin lærde Landemands Brynjolf Eversens Rægtling blev antaget i frue latinske Skole. Han avancerede saa vidt, at han kom i Rectorlectie. Drag derpaa igjen til Island, hvor han omsider 1644 naaede at blive Præst. D. 1674. (conf. Einari Hist. litt. p. 61 og 236. Johann. Hist. eccles. III. 556.)

Diarium Christianum, paa Islandsk. Holum 1660. og oftere.

Platorum passionale, bestaaende af 30 Psalmer paa Islandsk over Christi Idelles Historie. Holum 1660 og mange Sange siden. Det 10de Dplag er af 1735.

Morgen- og Aftenbæver. udg. af Thord Thorslæf. Skalfholt 1692.

Samling af adskillige Psalmer, udgivne af S. Linar-
sen. Holum 1755 og 1770.

Petersen (Hans Henrik) Kol.

Ny original Røgebog. Kjøbenh. 1805.

Petersen (Henrik) Dep. fra Koeskilde Skole. Var som Student Informator ved den saakaldte Classeskole i Kjøbenhavn. Blev 1780 Degn i Torværd i Sjælland.

Den almindelige Verdenshistorie i kort Begreb. Kjøbh. 1779. (Lit. Journ. 1779. 316-17. Auctors Replik i Literaturrens Paavetbaad 1779 No. 42.)

En Tale holden i Classeskolen. ib. 1780. (ogsaa aftrykt i Paavetbaad. 1779 No. 49.)

Tanker om Læreligheds Indstyrelse paa en Stat. Odense 1783. (l. Lit. 1784 No. 42.)

Om Rationaloplysningen og dens Folger. ibid. 1785. (er overs. paa fransk af G. S. Olsen. Copenh. 1785.)

Den til Skolernes Brug udgivne Verdenshistorie om-
arbejdet, forkortet, og fortsat til nærværende Tid. Kbh. 1793. (Brit. 1793. No. 15. 1795 No. 44 p. 700. l. Lit. 1794 No. 15. conf. No. 31 og Sermoder No. IV. 121.) Til Publicum i Anledning af den udgivne Verdenshistorie og Prof. Balles Erklæring imod samme. ib. 1793. Iog et Par andre Pjecer i samme Anledning. vid. Brit. 1793 No. 24. og 1794 No. 3.

Petersen (Jacob) f. 175* i Niebøl i Amtet Løndern, hvor hans Fader var Nebstlager. Studerede i Kiel Jura. Kom til Kjøbenhavn, hvor han 1779 blev Copiist i Finantscollegium, Aaret derefter Fuldmægtig og 1786 Contoirchef. 1790 Amtsforsvalter i Bredsted Amt. Døde 1792. (conf. l. Lit. 1792. S. 831.)

Subms Geschichte Dänm. Norweg. und Holstens in 2 Auszügen. übers. Flensburg 1778. L. Viborg Beschreibung der Sandgewächse. aus dem Dän. Kopenh. 1789. Skrivelse om Professor Eggerts Forelæsninger, og et Par andre Skrifter oversatte han af Dansk paa Lyb.

Betænkning over J. L. Goshes Fragments — i Al-
nerva 1789. l. 257. Afhandling om Talloetteriet, ibid. i Decemberhæftet.

Petersen (Johan) Skolelærer og Kirkesan-
ger paa Hirschholm.

Om Ko- eller Melkekopperne. Kjøbh. 1801. 2det Dpt. ib. 1802 3die 1806.

Om Løv af Tang — i Handelsid. 1804 No. 13.

Petersen (Johan Dietrik) f. 1717. Var
Auditeur ved Garnisonscompagniet paa Christianss. D. 1786.

Berglehrens baltischer Wägel, alle auf Christiands ges-
hossen. Altona 1766. 4to.

Petersen (Johan) En Islænder, som ved
Kjøbenhavns Universitet studerede Medicinen og siden
blev Land-Chirurg i Nordfferdingen af Island. Døde
1801,

Om den islandske Stjorkug. Sors 1769. (r. af Abild-
gaard i Ariv. Journ. 1770 No. 22.)

Agric. um Itzfyki ell. Et kort Begreb om Sigt. Holum 1782.

Om Aarsager til Sygdomme i Island — 1 del. Lit.
Selsk. Skr. XI B. om Legemets Dmfindtlighed i XIII B.

Petersen (Martin Henrik) fødte d. 4 Jun-
nii 1780 i Kjøbenhavn. Hans Fader, Martin
Smith Petersen, blev 1781 Præst til Semb og Sla-
gen i Jarlsberg Grevskab. Sønnen deponerede; fra
Christiania 1797. Blev siden Alumnus paa Borchs
Collegium og Amanuensis ved Universitetsbibliotheket.
1808 Præst til Hærlufsholm i Sjælland.

De studio historis et nominatim patriæ, frustillam,
quod e lege, quam alumnis suis olim præscripterat Bor-
richius, sodalium judicio observanter submittit Havnis
1806. 8. (anmeldt i Engelstofts Annaler 1806. l.
260-63.)

En Tale, indført S. 45-63 i de af Brorson og Her-
nemann udgivne Forhandlinger ved Jubelfesten paa Her-
lufsholm d. 25 Maj 1816.

Petersen (Parmo Carl) f. d. 14 Jul. 1741
i Gjøtterup i Aalborg Stift, hvor hans Fader var
Landmand. Dep. 1760. Blev Alumnus paa Borchs
Collegium og Decanus paa Klosteret. 1772 blev
resid. Capellan i Gørding. 1793 Provst i Druff Her-
red. D. 1803.

Diapp. Havn. Meletemata circa 1 Cor. IX v. 26-27.
1765. 4to. De loco Matt. XII. 36. Diap. l-ll. 1767. 69.
8vo. De dictis probantibus in Theologia compendiis.
Disp. l-ll. 1770-71. 8vo.

En Prædiken over Ef. LXVI. B. 4. Kjøbh. 1770. 8.
Han var Medudgiver af den i 3 Bind udkomne For-
regnelse over Skrivestrib. Skrifter 1771-73. Rigeledes
var han i Aarene 1778-84. Recensent i de berlingske lær-
de Lst. under Martebogskaberne A-O. (conf. Maanedl.
Tilæg til de aalborgske Lst. 1781 p. 56-57.)

Et Brev fra ham, D. G. Sporon angaaende, faaet
i Universitetsjournalen 1796 p. 138-39.

Petersen (Peter) fødte d. 9de Julii 1767 i
Trøndhjelm, hvor hans Fader var Snekker. Dep.
1784. Var Lector ved Ingenieurcorpset. Rejste i
Aarene 1794-97 paa Bergværksvidenskaberne i Norge
og Sverrig. Blev 1797 Bergmester; og 1798 Be-
styrer af det Laurvigste Jernværk, hvorfra han 1815
tog sin Afsted. Til 1810 Prædicat af Bergraad.

(Schildmerds) Grundfæge zu Vorlesungen über regu-
laire Fortification, aus dem Schwed. Kopenh. 1788.

Om Krigsopfyndelserne havde mere Geniet end den ved Sids Hjerpebe Forstand at fatte for deres nærværende Fuldkommenhed — *Minerva* 1788. l. 151.

Om Norges Bergværter — i *Thaarups Materialier*, og *Genus's Biographie* foran for Cataloget over *Genus's* Bibliothek.

Petersen (Sigurd) født 1759 i Island og Broder til den ovennævnte Gudmund Petersen. Dep. fra Roskilde 1779. Blev 1790 Syffelmand i Guldbørge og Herredsdommer i Kjøse Syffel. 1803 formedelst Svaghed entlediget. (conf. *Rast's isl. Grammatik* S. 234 og 239.)

Bidrag til *Rast's* islandske *Chrestomathie*.

Om *Markens* Sjøbning — i det isl. *Litteraturselskabs* Skrift. I D. S. 192-200.

Peterfon (Matthias Conrad) f. i det Slesvigke. Var først Bogholder paa et Handelskontor i Trondhjem og Borgercapitain. Blev 1814 Grosshandler sammesteds i Fælledskab med Hans Seelmyden.

Stegie (paa Engelsk) over *L. Evensen* — indført i *Trondhjems Aviser* 1790 No. 10.

Han var fra 1795 af Udgiiver af de Trondhjemske *Tidender*, hvortil han i *Karene* 1798 o. f. ugentlig søjede et *Udvalgt*. Deras er No. 1 og 2 indf. i de *Kjøbb.* l. *Lst.* 1798 No. 9. (conf. *Selsk. Litteraturblade* for 1798 No. 46. og hans *Archiv* 1799 No. 3. 4.)

Petrum (Johan Hieronymus von) f. den 20 Aug. 1657 i Hamburg, hvor hans Fader var Præst. Studerede ved *tydske*, *engelske* og *hollandske* Universiteter. Var i nogle Aar Informator hos de tvende danske Prinsesser *Carl* og *Wilhelm*, samt Professor *Ethices* ved *Ridderacademiet* i *Kjøbenhavn*. Blev 1697 Licentiat i *Theologien* og Præst i *Izehoe*.

Exercitatio inaug. antisyncretistica de syncretismi in causa religionis. pro licentia. Hafn. 1697. 4to.

Petreyus (Jonas) en Søn af *Petrus Petreyus*, Præst til *Akshoug* og Provst over *Helgeland* i *Norge*.

Oratio de Bacchanaliorum detestatione. Rostochii. 1617. 4to.

Petreyus (Nicolaus). See: *Niels Pedersen*.

Petræus (Berthel).

Grunden af det italienske *Bogholderie*. *Kjøbb.* 1674. 8.

Petræus (Lago). See: *Grendsten*.

Petræus (Laurentius). See: *Thura*.

Petræus (Nicolaus). See: *Pedersen*.

Petræus (Severinus). See: *Rassundborg*.

Pfeiff (Daniel) født 1618 d. 13 Jul. i *Stettin*, hvor hans Fader var Advocat ved den pommerke Hofret. Studerede i *Königsberg*. Var i Besøg hos sin Svoger Prof. *Ernst* i *Sors*, og ved den Lejlighed kom til at rejse udenlands med to danske Adelsmænd. Kom 1651 her tilbage og blev først *Commissar*, siden 1654 *Sognepræst* til *Petri* *tydske* i *Kjøbenhavn*. 1662 blev han Prof. *Theologiae*, men døde samme Aar.

Leichpredigt über Gotthard Bram. Kopenh. 1655. 4to.

Pflueg (Christian Carl) født d. 19de Julli 1728 paa *Uggerslevgaard* i *Fyen*. Hans Fader, *Bendix Ludvig Pflueg*, var Major ved det fynske *Rationalsregiment*. Blev i sin Ungdom ansat ved *Forstificationen*. 1759 fik han kongl. *Stipendium* at rejse i fremmed *Krigstjeneste*. Kom 1762 tilbage og tjente under *Grev St. Germain*. 1765 blev han *Directeur* ved *Stiftelsen* for gamle *Soldater*, *Soldaterens* og *Soldaterbørn*, hvortil han selv havde gjort *Planen*. 1768 blev han Major af *Infanteriet*. Døde 1809. (conf. hans *Autobiographie* i *Worms Lexicon* III. 602-5.)

Observations militaires et historiques sur la campagne de 1761. Caslel 1761.

Underretning om Christiand Plejehus. *Kjøbb.* 1773. 4.

Tanker om at indlede og opmuntre Bindsideliighed hos Land- og Kjøbsalmuen. ib. 1774. 8.

Et moralsk Ugekrift om det Eatterlige. ib. 1782. 8.

Om Anonymitet. *Kjøbb.* 1799.

3 Minerva er af ham: *Nobel* til en *Balkemølle*. i *Arg* 1786. l. 413-25. *Roget* om *Landcabetacademiet*. ibid. 541-50. *Rogle Vint*, *Wassenhufets* *Gjenoprettelse* *betreffende*. 1797. l. 265-84. *Grev St. Germain's* *Karakteristik*. ibid. III. 145-203.

Han har paa *Dansk* oversat: *Münters* *Prædikener* om *Benner's* *Trøst* ved *Skitsmissen* i *Døden*. 1781. *Hallo's* *lyftelige Aften*, ved *Sinrentis*. I-III Del. 1788. (uden Udg 1801.) *Eulers* *Breve* til en *Prindsesse* i *Lybfland* o. f. v. I-III Del. 1792-93. (I. *Lst.* 1793 No. 52.) *Brev* fra *J. D. Salaville* til *Folkerepresentanten* *Boulay de la Meurthe* om *Revolutionen* i *Frankrig*, sammenlignet med *Revolutionen* i *Engelland*. 1800. *Kants* *Anthropologie*. 1802. *Gjusb. Logik*. 1803. (I. *Lst.* 1806 No. 31.) *Gjusb. almindelig Naturhistorie* og *Theorie* over *Himmelen*. 1806. *Seltmuds* *populære* *Astronomie*. eod. 2. Alt trykt i *Kjøbb.* i *Octav*. (Overs. af *Hallo's* *lyftel. Aften* blev rec. af *L. Smith* i l. *Lst.* 1789 No. 14-15. Af nogle *Yttringer* i *Recensionen* tog *Teilmann* *Anledning* til at skrive *Roget* i *Morgenposten* 1789 No. 71-95. hvorpaa *Smith* replikerte i l. *Lst.* No. 27-28.)

Af *Dansk* har han paa *Lybfl* oversat *S. M. Solm* om *Jordbranden* paa *Island*. *Leipz.* 1784.

Pflueg (Friderich Andreas) Den Ræstfor-
riges Broder. Var Capitain ved norske Livregi-
ment og 1764-72 Directeur ved det kongelige mili-
tairs Uldmanufaktur. 1767 blev Major. 1770
Medlem af Generallandvæsens-Commissionen, som
1773 ophævedes. Blev siden Directeur ved den
kongl. Klædefabrik paa Blaagaard. 1792 Krigs- og
Landcommisfair i det sjællandske nordlige District.
1803 deraf entlediget. Døde som Generalkrigs-
commisfair.

Svanejagden. en Comœdie. Kjøbh. 1771. (Krit Journ.
1771 No. 32.)

Bejlsler ved A. Schyttes Bære over adskillige Grene
i den danske Stat, især Agerbrug, Handel, Manufactur-
og Fabrikvæsen vedkommende. 1-ll Stykke. ibid. 1775.
(Krit. Journ. 1775 No. 19 og No. 50.)

Notabene angaaende C. Fleischers Levnetsbeskrivelse.
ibid. 1786. Bevis imod C. Fleischer, for saavidt han
har modtaget det ved hans Ervnet foranledigede Notabene.
ibid. eod.

Til Schmertons Militairbibliothek har han leveret
Udtag af Turpins Krigskonst i 1 B. 2det, 3die og 4de
P. Christiania 1765-66. Til Minerva: Om Extrac-
tionerne i Danmark. 1791. IV. 333. I Kiegels's Fri-
der. IV er i den D. 861-99 nogle Anmærkninger af
Pflueg over en fra Conferentsraad Koefoed, som Direc-
teur over Guldbuset, til Generalitetet indgivne Rapport.

Han har oversat Siegfried von Lindenberg, Ringen og
de andre Romaner af den brune Mand's Papirer. Kjøbh.
1786 og følg. (conf. Bordes S. 239.)

Pflug (Johan Paul Gottfried) født d. 23
Nov. 1746 i Wezlar, hvor hans Fader var lejerlig
Notarius publicus. Lagde sig efter Medicin og Chir-
urgie, og i Syvaarskrigen var han Chirurg ved
Feldlazaretterne. Efter Fredens Slutning kom han
til Kjøbenhavn, hvor han, efterat have taget offent-
lig Chirurgisk Examen, i Aaret 1781 holdt Foreles-
ninger for Studiosi Chirurgia. 1783 rejste han paa
Botaniken til Tydskland, og tog 1784 Doctorgraden
i Kiel. Kjøbte sig 1783 et Barbeeramt i Kjøben-
havn.

Der Einsame, ein poetisches Wochenblatt. Kopenh. 1765.
(Deras udkom 12 Aar i Octav.)

De arthritide et inflammatione oculorum syphilitica.
Dial. inaug. 1784. (Codes Biblioth. X. 156-60.) Ha-
ves ogsaa med Tractattitel: Dolinoatio arthritidis. Hal-
nis eod. a.

En ung Piges Eyge- og Spøgelseshistorie. Kjøbenh.
1786.

Wahrnehmung von einer rosenartigen Wassergeschwulst
an der Hand — i Versuche einer chirurg. Privatges-
elsch. zu Kopenh. S. 83. Om Pellerss Menoperatio-
ners Fremgang — i almind. dansk Bibl. 1778. Jul.
S. 65-93.

Han har paa Tydsk oversat: Piencks Chirurgiske Phar-
macie. 1776 og 1779. Doctrina Oculogic. 18er B.

1777. Calliens Abhandl über die Mittel den Seefah-
renden gesund zu erhalten. 1778. Piencks Abhandl. vom
Scharlachfieber. 1779. Alt trykt i Kjøbenhavn i Octav.

Pfluge (Henrik Dvlesen) Forvalter paa Grub-
beholms og Nørholms Godser i Ribe Stift. (Paa
Titelbladet af hans nedensaaende Bert skrives Ray-
net urigtig Pflug)

Den danske Pilgrim, eller en almindelig geographisk
Beskrivelse over den hele bekjendte Verden. Kjøbh. 1707.
4to. (conf. Jesens Norge S. 113.)

Pfordten (Ulrich Wilhelm von der) Hans
Fader var Generalmajor og Commandant paa Cron-
borg. Han selv døde som Generallieutenant af In-
fanteriet og Chef over Artillericorpsen 1762.

Krauerrede über Andreas von Fuchs. Pløn 1720. fol.
über Patroclus Admetius. Kopenhagen 1736. fol.

Pfreundt (Jordan Hansen) født i Kjø-
benhavn.

Jo. Pomarii Christelige og ærefjære Frelseners, Soms
fruers og tugtige Mærs L. Hauge. Jordanfæt. Helsingør
1601. Kjøbh. 1601 og 1606.

Pharodius (Henrik) See: Gardner.

Phiseldæck. See: Conrad Fried-
Schmidt

Phister (Joachim Friderich) Dlev 1773
Præst til Gjorslev i Sjælland. Døde, 53 Aar gam-
mel, 1797.

Betragtninger, hvorefter Gjørligheden er nyttig i en
Stat. Kjøbh. 1771.

Phoenixberg (Dovel Johannes) Bogtryk-
ker i Kjøbenhavn i Begyndelsen af det 18de Aarhun-
drede. (See Læsendes Aarb. for 1800 pag. 67.)

Adskillige enkelte fra Tid til Tid under Krigen med
Sverrig udkomne historiske Biser, alle trykte i Kjøbh. i
Octav, saasom: Triumf sang om de Dancks Sejrvind-
ing over Stabe. 1712. Rygens Landgang. 1715. Be-
retning om Stralsund, som til de Dancks blev overgivet
d. 23 Dec. 1715. 1716. Den svenske Armees Retirade
fra Norge. eod. a. De Svenskes anden Beskøft i
Norge. 1718.

Bise om P. Juels Intention mod Grønland. ibid.
1722.

Tobakskisconter. Kjøbenh. 1733. (conf. Sams Ry
Saml. 3die B. p. 77. Iris 1795. II. 249-50. Nyerups
Morstabeløsning S. 263-64.)

Det ny indrettede The- og Caffehus. udgivet nummer-
vis. ibid. i Octav.

Pihl (Abraham) er f. d. 3die Octbr. 1756 i
Guldal i Gudbrandsdalen, hvor Faderen var Sog-

nepræst. Dep. efter privat Information 1778. Blev 1783 Sognepræst til Lund og Flekkefjord i Christianssand Stift. 1789 til Bangs Præstegjeld paa Hedemarken, ogsaa siden tillige Provst i Hedemarkens Provsti. 1809 Ridder af Dannebrog. Han var, fra 1785 af og til Norges Adskillse fra Danmark, astronomisk Observator i Norge. (conf. Wolfs Journal 1812. II. 14-16.)

Til Videnskabernes Selsk. Skrift. har han leveret: Raaden at tillade den hemmeligholde engelske Guldfrens, og hvortledes Messinginstrumenter dermed bør overdrages — i Skrifterne for 1803:4. S. 279-95. Om Chronometerets Anvendelse til at finde den geographiske længde paa det faste Land — i Selskabets Skrifter for 1805-6 2det Hæfte S. 1-40.

I oconom. technol. Saml. udgivne af Selskabet for Norges Vel, er af ham: Besledning til at hugge Fide og Kæppe, i 1ste Deel 1ste B. og i Iris: Om Brandevinsbrænderen paa Landet i Norge, i Karg. 1796- Jun. S. 288-301.

Pihl (Die) den Ræfffortriges Broder; f. d. 25 Maj 1766. Dimittertes privat 1785. Efterat have taget Attestats var han i nogen Tid Amanuensis hos Biskop Schmidt i Christiania. 1790 blev refsk. Capellan til Bang paa Hedemarken, og 1792 til Bor Frelseres Kirke i Christiania. 1807 fik han Prædicat af Professor. 1809 efter Ansøgning entlediget fra sit Embede som Præst. Han fik 1811 Bevilling som Grosserer.

Invisning til paa en ny og forbedret Maade at drive Kglvært. Kjøbh. 1802. overs. paa Tydsk. ib. eod. (I. Lf. 1803 No. 14. Nlg. D. Biblioth. 80 B. S. 521.)

Plan til en for hvert Sogn og hver By anvendelig uddelt Fabrication af Klædevarer o. s. v. Christiania 1808. 2det Dpt. ibid. eod. (I. Lf. 1809 No. 9.)

Invisning til Standhaftighed paa Kødens Dag. ibid. 1808.

Hvortved foresges Selskabsalernes Kraft til at afgive Barm for vor Klode? — indf. i Hermoder No. 9.

Pihl (Die Stockfleth) født i Norge. Gaar 1748 som Alumnus paa Regentens og 1760 som Alumnus paa Borchs Gyllegium. Blev 1762 Professor i Deconomien ved Kjøbenhavns Universitet. 1764 Sorenskriver i Guldbakens Fogderie i Trondhjems Stift. Døde 1765

Disp. de vita et morte lingvarum. Havn. 1748. 4to. Annotatiunculæ quædam descriptioni Gudbrandsdalium inservituræ. ibid. 1760. 8.

Amærkninger over Litkows Postscriptum til Oversættelsen af Fontenelle. Kjøbh. 1749. (Herpaa hværedes Ellshov p. 102-51 i sit Gjenvar paa Stenersens kritiske Betænkninger over den eilschowste Konførdog. Kjøbenh. 1749.)

Kinge Læster om Landbasenet, Karvelighed og nyttige Fabricker. Kjøbh. 1757. (Paa Tydsk. overs. af Niengel. ib. 1758.)

Deconomisk Journal, som udkom maanedlig i Kjøbenhavn fra Januar 1757 til Februar 1758 inclus. 8vo. var han Hovedforfatteren af.

Selskabet som udgav Ellies lærde Efterretninger var han Medlem af, og i nogle Aar Redacteur af den berømteste lærde Tidende.

Brev til Lærdorphy — i Lærdorfiana p. 472-75.

Fortale til Tribeter Sedulon Hofmans Udgave af Søren Matthisens Regnedog, handlende om hensigtsmæssig Skoleundervisning og recenseret i L. Lf. 1763 No. 51.

Piluland (Elias).

Mångvergleichung mit der dänischen. Kopenh. 1674. Ellen: Maas: og Gewichtsvergleichung. ibid. L. 2.

Ciceronis Epistolar. edit. ibid. 1679.

Pind (Die) f. i Sal Præstegaard i Viborg Stift. Dep. fra Viborg Skole. Blev Procurator ved Dver. og Underretterne i Kjøbenhavn. Døde 1777, 68 Aar gammel.

Philobars Bejvisning til selv at gaar i Rette. Kjøbh. 1771. (Forregni. over Trykkesfrihedskr. II. 419.)

Afhandling om de Love, som angaar Handelen i Skov og paa fremmede Steder. Kjøbh. L. 2. 4to.

Tabeller med Inddeling og Beskrivelse over Ravnene paa alle Kongebreve i det danske og latinske Sprog. ib. 1773. fol. (En Udgave i Quart, som formodentlig er ældre end denne, forekommer i Sev. is Catalog. II. 79. No. 600.)

Pingel (Jacob Christian) født 1719 d. 10 Martii i Nyborg. Deponerede fra Helsingør. 1744 blev Capellan til Maria Kirke i Helsingør. 1755 Sognepræst til Frue Kirke i Aarhus. 1760 Sognepræst i Sorø og Prof. Theolog 1764 Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst. 1775 affat fra sit Embede. Døde 1782. (conf. Bloch L. 694. og III. 139-40.)

(J. L. Duschiz) Frimodige Breve over Christendommen, overs. Odense 1774. (rec. af T. Bloch i Vad. Journ. 1775 No. 6.)

Skilberiet af en ærlig Mand. ibid. 1777.

(Kochovs) Børneven. overs. ib. eod.

Læster om Sibilles Spaadomme. ibid. eod.

A. S. Bäckings Naturhistorie. overs. og forbedret. ibid. 1778.

Indskræbte Udfigter i Evigheben. (overs.) ib. 1779. (conf. Jyens Stifts Journal 1780 No. 24.)

(Sulzers) Øvelser for ungdommen til at opvække Agtpaagivenhed. I-III Del. overs. ib. 1782-87.

Piper (Hans) født i Jylland 1703 den 15de Aug. Tog 1731 den medicinske Doctorgrad i Halle.

Blev 1751 kongelig Livmedicus. Døde som Etatsraad 1776.

De scorbuto Danic non endemio, Diss. inaug. Havn. 1731. 4.

Historius (Gottlieb) fra Joachimsthal i Böhmen, var Professor lingvar. orientalium ved nogle tydske Universiteter; kom 1623 til Danmark, hvorfra han begav sig til Hamborg.

Tractatus phylologicus de metallis, conscriptus Havnia, cum in Norvegia fodina argenti foecundissima et lero inaudita esset aperta. Hafn. 1624. 4.

Blacette (Sean la) født 1639 d. 19 Jan, i Bearn i Frankrig, hvor han var Præst fra 1664 til 1685. I Anledning af det Nantiske Edicts Tilbagelæggelse maatte han forlade Frankrig, og blev af Dronning Charlotte Amalie kaldet til den første franske Præst ved den reformerte Menighed i Kjøbenhavn. 1712 gif han til Holland, hvor han med kongelig Tilladelse forblev til sin Dødsdag 1718. (conf. Nicerons Memoirer durch Baumgarten. II. 211:20.)

Hans mange moralske, æstetiske og polemiske Tractater, som mesteparten ere trykte i Holland, og hvoraf en Del af fransk ere blevne overs. paa Tydsk, opregnes i det wormske Lexicon II. 196:97. III. 609. i Buddei allgem. hist. Lexicon og hos Niceron I. cit. Deriblandt er paa Dansk udkommen: Om Drukkenskab overs. af M. S. Trondhjem 1742. og Christelig Moral overs. af C. S. Brygmand. Kjøbh. 1748. Om hans Porphonismus Pontificius see Solbergs 137 og 138 Epistel.

Blade (Matthias). Var Student.

Disp. de usu cineris lugentibus olim conveto. Havn. 1713. 4. Logicae lustranda et illustranda Specimina duo. ibid. 1715-16. 4to.

C. Noldii Collegium philosophico-theologicum, edit. ibid. 1717. 4to.

Plate (Sohan) Blev 1730 Capellan i Friberichshald. 1731 ved Domkirken i Trondhjem, og siden Sognepræst til Bugnæs i Lofoten. D. 1740.

Tale ved det trondhjemske Bøysenhuses Indvielse. Trondhjem 1742. 4to.

Platon (Ludvig Stoud) f. 1778 i Slagelse. Hans Fader er Præst til Hæstregisberg i Sjælland. Dep. fra Bordingborg 1795. Blev 1803 Adjunct og 1806 Doctør i Historie og Geographie ved Christiania Cathedralskole. 1809 Meddirecteur samt Secretair i Selskabet for Norges Vel. 1812 Ridder af Dannebrog. 1813 Professor i Historien ved det norske Universitet. Blev 1815 Expeditions-Secretair ved det norske Statsraads fjerde Departement og nedlagde da for det meste sit Professorat.

Kortfattet Jordbeskrivelse, for Borger- og Almuekolle. Kjøbh. 1803. 2det forbedrede Opflag udgivet af Ajer-

nif ib. 1806, og saaledes indtil 7de Dpt. besørget af Rabdet. ib. 1813.

Dansk Chrestomathie, eller Læse- og Declameresvulser for Ungdommen. Christiania 1806. 2det Dpt. ibid. 1813. (1ste Dpt. er rec. i Kieler Litt. 3. 1810 No. 24.)

Historisk udsigt over Norges Skiebne i den syvaarige nordiske Krig, et Skoleprogram. ib. 1808. (Engelstoffs Annal. 1809. I. 102:9.)

Haandbog i Geographien. to Dete. Christiania 1809. 2det Dpt. ib. 1812.

Geographie over Fæderelandene Danmark og Norge for Ungdommen. ib. 1809.

Udtag af Geographien for Begyndere. ibid. 1810. 2det Dpt. ibid. 1812.

Indberetninger om Rationalisten d. 11 Dec. 1811 i Anledning af K. Frederik VI's Befaling om et Universitet i Norge. Christiania 1812.

Budstikken, et Ugeblad. II V Bind. Christiania 1810-13. 4to. (1ste Bind var bleven udgivet af E. Falen.)

I Minerva: Besvarelse af Academiets offentlige Prispørgsmaal: Var det gavnligt, at den nordiske Mythologie fortrængte den græske. 1801. II. 390:335. III. 10:58. — Om Nimenes første Opkomst og Uddannelse, især hos vore nordiske Forsfattere. 1802. II. 26:48.

I Sistor. filosofoph. Afhandl. udg. af Selsk. for Norges Vel: Historisk Underløgelse om Saltfyndning og Salt-handel i Norge i 3die D. 1ste Bind. Fredshaabet, eller Tvillingsskærene i Nord. en Prolog. ibid.

Plesner (Christian Carl) f. d. 11 Jun. 1714 i Skjeldrup i Fyen, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Nyborg 1731. 1740 blev personl. Capellan til Gud og Hjarnø i Aarhus St. 1741 Sognepr. til Varret og 1751 til Naarup i samme Stift. D. 1778.

Dispp. Havn. 4to. De fidiis amandis et perfidis vitandis. 1736. De neglectu studiorum qui scelus est in patriam. Particula I-III. ib. 1737-39.

Anonymi Brev fra hans Ven, hvorudi raades fra Drukkenkabs Læst. Kjøbh. 1790. Subs. Bud til de Rige ved Pautum. I Tim. VI. 17. forklaret i en moralsk Afhandling om Rigdoms Misbrug og rette Brug. ib. 1766.

Plesner (Christian Carl) Dep. 1798 fra Horsens Stole. Blev Degen i Stenderup ved Horsens.

Roget om de af det kongl. Landhusholdningssekskab anstillede Forsøg med Plove — i Lunds Landvæsen. Maasg. 1804. Sept.

Recensionen over Mouriers Bog om det engelske Agerbrug — i I. Lit. 1804 No. 7, og over Diderichsens Udgave af Thaer om samme Emne. ib. No. 8 og 12. Bidrag af Melobier til den rhabdet-nyerupske udgave af Kampeviserne. See Fortalen til sammes 5te Tome.

Plesz (Povel) Døde som Studiosus emeritus omtrent 1750. Var i sin Tid uidentvil Lærer ved Waisenhuset i Kjøbenhavn.

Scriptorum a Societate Hafniensi bonis artibus promovendis dedita danice editorum nunc autem in latinum sermonem converlorum pars I-III. Hafn. 1745: 47. 4to.

Kortfattet Missionshistorie. overs. paa Dansk. 16id. 1755.

Plum (Claus) født 1585 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var kongelig Herold. Deponerede fra Herlufsholm 1604. Rejste i sin Ungdom næsten i alle Lande i Europa. 1617 blev Prof. Juris ved Kjøbenhavns Universitet. 1621 Doctor Juris. Døde 1649. (Hans Biographie hos Winding S. 273:78.)

Dispp. Havn. 4to. De usucapionibus Disp. I-II 1621-22. De jure connubiorum Disp. I-III. 1623 et seqv. De tutelis et tutoribus.

Plum (Fridrik) Sonnensens Søn af Næstforrige; født 1760 d. 12 Oct. i Korsør, hvor hans Fader, Claus Plum, var Præst. Deponerede fra Dønsø 1778. Blev Alumnus paa Eterisens Collegium. 1789 Præst til Årresthuset i Kjøbenhavn. 1790 Magister eller Doctor Philosophiæ. 1791 Sognepræst i Korsør. 1792 Doctor Theologiæ i Göttingen. 1796 Præst til St. Miklels Kirke i Slagelse. 1803 Sognepræst ved Frue Menighed i Kjøbenhavn og Stiftsprovst. 1811 Biskop over Sjæns Stift og Ridder af Dannebrog.

Historia interpretationis quarundam ebraicæ poeseos Metaphoracum inprimis loci Jovis X, 12-14. Diss. pro lumnis in Philosophia honoribus. Hafn. 1790. 4to. (L. Est. 1790 No. 42. Iris 1791. l. 92-93. Kritik VII Hæfte No. 5. conf. Iris l. cit. pag. 94. item Resensentens (A. Steuchers) Kritik ibid. 7de H. No. 10.)

Juvenal og Persius om Menneskenes Duster, to Satirer, overs. Kjøb. 1790. (L. Est. 1790 No. 36. Kritik 1791 No. 35-36. Iris 1791. l. 242-48.)

Observationes in textum et versiones maxime græcæ Obadiæ et Habacuci. Diss. inaug. Havn. 1792. Et Tilleg hertil i Stollands Stifts Landemodesforhandl. I B. 1ste Hæfte. (Allgem. Litt. Zeit. 1798 No. 196.)

Haandbog for Lærere og Opsynsmænd ved Borger- og Almue-Skoler; en Omarbejdelse af Riemans Beskrivelse der Neekanschen Schule. Dønsø 1802. (L. Esterr. 1802. No. 42-45. conf. Egeria 1ste Aarg. 1ste B. S. 115.)

Destalozzis Læremåde. Kjøb. 1803. (L. Est. 1806. No. 10.)

Egeria, et Quartalkrift for Opdragelses- og Undervisningsvæsenet, udgivet af Plum, L. C. Sander og A. B. Holm. I-II Aarg. Kjøbenh. 1804-6. (All. Litt. Zeit. 1805. April. S. 65 o. følg.)

Bidenskabelige Forhandlinger ved Sjæns Stifts Landemodesforhandlinger. Dønsø. 1816-17.

Marcellus Palingenius Stellatus. Til Grindring om Reformationens Aarhundrede. Dønsø. 1817. 4to. (Literaturtid. 1818 No. 43.)

Dansk Litteraturlæxikon.

Fremdeles er af ham: Sange ved Universitetsfesten. Kjøbenhavn. 1790. 4to. Swiids Biographie i de Læbedeske Mindesmærker. Forebring til S. L. Saas byes Dagbog. Adskillige Poesier i Minerva, i Poulsens Nytaarsgave 1794. samt i den 3de og 4de Samling af den hos Schulz udkomne Poesiesamling. Poesierne i Minerva opregnes i sammes Register. End videre er af ham i dette Aarndekrift: Anmeldelse af en Journal for Skolevæsenet. 1802. IV. 110. Om Lovløshed i Retstræningen. 1805. IV. 98.

Plum (Jacob Severin) Den Næstforriges Broder; f. i Korsør 1761. Lagde sig efter Handelen og blev omsider etableret Kjøbmand paa Diuvsvig i Island. Døde i Kjøbenhavn 1805.

Historien om min Handel paa Island, mine Srejser, og Handelser. Kjøb. 1799.

Den rejsende Tilværet i Island. 1ste Hæfte. ib. eod. (Iris 1799. II. 108-11.)

Pluer (Carl Christopher) født d. 28 Dec. 1725 i Hannover. Studerte i Göttingen. 1750 kom han til Kjøbenhavn. Blev 1755 Magister sammesteds, og holdt offentlige oeconomicke Forelæsninger. 1758 blev han dansk Legationspræst i Madrid. 1765 Compastor i Altona. Døde 1772. (Hans Biographie i lærde Lst. 1772 No. 26. conf. Meusels verkstorb. Skrifst. X. 475:77.)

Historia barometri. Havn. 1754. 4.

Plan der Deconomie. ib. eod. 4to.

Erweis, das die dänische Staaten es denen mächtigsten handelnden Nationen gleich thun können. ibid. 1755. 4. (conf. Lillies L. Est. 1756. p. 364-66. Subms Levn. p. 230.)

Patriotiske Tanker om Manufacturer og Fabriker. ib. 1757. 8. Samme udgivet paa Tydsk under Titel af Gedanken und Nachrichten von den Manufacturen und der Handlung in Ansehung Dännemærcks. Kopenh. und Leipzig. 1758. (Lorcks Nachr. l. 261:76.)

Undersøgning om at indføre Silkeavl i Danmark — indført i Decon. Magaz. II. p. 71 o. f. Paa Tydsk i Mengels Kopenh. Magaz. II. 303:12.

G. Majanfil Tullius s. de conjugenda latinitate cum doctrina et eloquentia. Hafn. 1770. 8.

Reisen durch Spanien. Herausgegeben von Belling. Leipzig. 1777.

Adskillige, mest spanske Antiggender betreffende, Afhandlinger, indf. i Dänchings Magaz. i 1ste, 2det, 4de og 5te B.

Podebust (Bibele) levede i det 16de Aarhundrede, var Datter af Claus Podebust til Krapsperup og gift med Evert Bild til Ravnholm i Sjæns.

Antegnelser om danske Sager fra 1464 til 1573 — indførte i Subms Saml. til den danske Lst. 2det B. 3de Hæfte p. 19:33.

Pohsman (Johan Herman) født 1761 i Hærdalen i Norge, hvor Faderen, der døde som Præst i Ringsted, da var personl. Capellan til Naas. Sønnen blev først personl. Capellan til Trøgsstad, og 1797 til Naas, Frøen ic. i Aggerdhus St. Døde 1801.

Rogle velmente Ord til en Møder i en af de smaa Kjøbstæder i Norge — i Minerva. 1794. II. S. 356-65.

Ponect (H** M**) var Informator hos en Grev Knuth.

Saaler over (Kofod Anders) Brev til Ingen om Jæter i Lov og Ret. Kjøbh. 1764. 4to. (I. Ust. 1765. No. 10 og No. 45.)

Pontanus (Johan Isachsen) født d. 21 Januar 1571 i Helsingør, hvor hans Fader, en Hollænder af Fødsel, var hollandsk Consul. Han gik i Skole først i Helsingør siden i Amsterdam. Studerede i Francker og Lejden, og var i 3 Aar hos Licho Brahe paa Hveen. Blev 1604 Prof. Philosophiæ et Histor. ved Gymnasium i Harderwijk og omtrent 1620 kongelig dansk Historiograph. (conf. Nyerup om danske Historiographen p. 82.) Da han vedblev at opholde sig i Harderwijk, hvor han 1640 endte sine Dage, hører han egentlig ikke i et dansk Forfatterlexicon. De Skrifter som vare en Frugt af hans Historiographbestilling, ere:

Historiæ Danicæ libri decem. Amstel. 1631. fol. (conf. Sibbern Biblioth. Hist. p. 37.)

Vita Christiani III. regis Daniæ, udgivet af Joh. Schæner. Hannov. 1729. 4. og Vita Friderici II. regis Daniæ, edit. a Georgio Kryssing. Flensburg. 1755. 4. er begge Dele Støtter af hans i Manuskript efterladte Continuation af hans danske Historie, hvilken fortsættelse under Titlen af Historia rerum Danicarum sub regibus e domo Oldenburgica ab excessu Christophori Bavari ad obitum Friderici 2di — hæves indført i Westphalens Monument. II. 714-1229.

Pontoppidan (Erik) født 1616 den 21 Jan. i Tyn i Broby Sogn, hvoraf han først frev sig med Tilnavn, Brobye, som siden blev forandret til Pontoppidan. Hans Fader, Erik Knudsen, var Forvalter hos Rigsraad Christian Høll. Dep. 1635 fra Odense. Rejste 1641 udenlands. Kom hjem Aaret derpaa og blev Magister samt Hovmester hos en Søn af Cancellær Christen Friis, der studerede ved Sors Academie. 1649 blev Slotspræst til Antvorskov Capel. 1665 Sognepræst i Rjøge. 1673 Biskop i Trondhjem. 1675 Doctor Theologiæ. Døde 1678.

Comœdie om Tobia Giftermaal, til Flemming Ulsefs Bryllup. Kjøbh. 1635. 8. (conf. Digtebooke Sist. II. 160.)

Aucupium Sielandiæ, ib. 1636. fol.

Disp. de spirituali inter Christum et ecclesiam conjugio. Havn. 1641. 4to.

Epigrammata. Lacra. ib. 1641. 8.

Ennuxior de victoria Davidis et Christi, græcis versibus. Franekeræ. 1641. 4. Bucolica Lacra. Lugd. Batav. 1643. 8vo.

Paraphrasis metrica in Cæciliæ Tabulam. Paris. 1642. folio.

Similitudines Ovidianæ. Sorø. 1643. 8.

Margarita Cimbrica, ib. eod.

Florilagium Cimbricum. Sorø 1646. fol.

Panegyris in coronationem Friderici 3iii. Havn. 1648. fol.

Centuria miscellanea epigrammatum item brevis de epigrammate dissertatio. ib. eod. 8.

Gudelige Betænkninger over Jesu Christi Blodbaad i Fastepredikener, og Teratologia : Forklaring over de Tegn, som fete ved Christi Blodbaad eller Eidsels. ib. 1653. 8.

Ryttaars Ibrætter. ib. 1655. 8.

Theologiæ practicæ seu Ethicæ sacræ synopsis. Disp. Sorø. 1656. 4to. Havn. 1673. 4.

Eigprædiken over Wenzel Rottkir. Sorø. 1656. 4. Eigprædiken over Anne Rasmusdatter. Kjøbh. 1669. fol.

Forklaring over den 21de Davids Psalme. Kjøbh. 1661. 8.

Grammatica danica. paa Dansk. ib. 1668. 8.

Epistola ad Bibliopol. Daniæm Pauli, in qua verba, avium et animalium voces experimentia, danice redduntur, trykt bag i den danske Udgave af *Comenii Orbis pictus*. Havniæ. 1671. 8.

Sjælens Opførelse til Herren og Himmelen ved aandelige Sange, ibid. eod. 8vo. (conf. Sorterups Cæciliæ Carminificum. Note 19.)

Comenii Vestibulum cum versione danica &c. in ulum scholæ Nidrosiensis.

Luthers Catechismus med nogle Anmærninger. (for Trondhjems Stift.) Kjøbh. 1676. 8.

En Del latinste særskilt trokte Beslighedsvers f. Gr. Aquila decantata, in honorem Remmatis Urnæ. Sorø 1643. Rosa Danica, in obitum Olig. Rosenkrantzii. ib. eod. Carmen in honorem Henr. Bjelke. Hafn. 1663. Strena, qua P. Griffenfeld de honoribus, qui meritis debentur, iudies crescentibus gratulatur.

Pontoppidan (Knud) Den Næstforriges Broder, født 1598. Deponerede fra Odense 1619. Blev Aaret efter Capellan og 1634 Sognepræst til Hæstved og Kunede Menigheder i Lolland. Døde 1662.

Eigprædiken over Borghard Rud. Kjøbh. 1656. 4.

Pontoppidan (Valentin) En Søn af foranførte Biskop Er. Pontoppidan. Var i nogle Aar

Kongl. dansk Resident i Venedig og blev af Kong Christian V adlet med Titnavn Lillienkrants.

Prodromus philosophicus, cum syntagmate dissertationum selectarum. Havn. 1679. 4to.

Pontoppidan (Ludvig) Brodersøn af ovennævnte trondhjemske Biskop Pontoppidan, født 1648 den 7 Maj i Vejle, hvor hans Fader, Mag. Henrik Pontoppidan, da var Præst. Han deponerede 1667. 1673 blev Rector i Sallundborg. 1675 Magister. 1676 Præst i Herlufsmagle. 1691 til Domstuen i Aarhus. Døde 1706.

Juleglæde. Kjøbh. 1680. 4to. (conf. Sorterups Caecothæ carminificum. Note 37.)

Talsigelse paa Kong Christian Vtes Fødselsdag. ibid. 1683. 4.

Steresiets Bryllupsstanke. ibid. 1684. 4. Dybens Strid med Døden og Dydens Krone efter Døden. ibid. 1685. 4. Steresiets Laurbærkrants. ibid. 1687. 4.

Pontoppidan (Erit) Søn af Næstforrige. født i Aarhus 1698 d. 24 Aug. Deponerede fra Frederiks 1716. Rejste 1720 udenlands med en Søn af Commandeur Hvitfeldt. 1721 blev Informator hos en Hertug af Holsten Pløn. 1723 Froprædicenspræst ved Nordborg Slot og Aftenangspræst i Byen Nordborg. 1726 Sognepræst til Hæherberg. 1734 Slotspræst i Frederichsborg og Sognepræst til Hillerød. 1735 dansk Hofprædikanant. 1738 Prof. Theologiæ extraordinarius. 1747 Biskop i Bergen. 1749 Doctor Theologiæ. 1755 Prokansler ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1764. (Hans Autobiographie i Dän. Bibliothek VI. 702. 31. conf. Zwergs sielandiske Cleresse 822. 43. De berlingiske lærde Esterr. for 1765 No. 25. 27. Jallefens Magazin VI. p. 605. 19. VII. 1ste Hæfte p. 353. 80. VIII. 594. 624. Engelstofts Annaler 1806. II. p. 279. 95. Suhms Skrifter X. 31. Stampes Erklæringer I. 175. 78. Suhms Levnet, de i sammes Register anførte Steder.)

Dialogus, Severi, Sinceri, et Simplicii von der Religion und Reinheit der Lehre. Glensburg. 1727. 4to.

Heller Glaubenspiegel. Franck. u. Leipz. 1727. 8o. 1728. Paa Dansk overs. af W. Egeberg. ibid. 1740. Tit i Octav. (I. Bst. 1727. No. 29.) Epistola apologetica ad I. I. Weidnerum continens vindicias opusculi Heller Glaubenspiegel. Altona. 1731. 4to.

Memoria Hafniæ oder kurtzgefaßte Beschreibung von Kopenhagen. Schleswig 1729. 4to. 2te Aufl. Glück. 1738. 4to.

Theatrum Daniæ veteris et modernæ, oder Schaubühne des alten und jezigen Dänmarks. Bremen. 1740. 4.

Kurtzgefaßte Reformationshistorie der dänischen Kirche. Lübeck. 1734. 8vo.

Everriculum fermenti veteris, live residuum in Danico orbe cum paganismi tum papismi reliquiæ. Havn. 1736. 8vo. (Bidrag bertil i Kjøbenhavns Skilderte 1811 No. 20.)

Sandhed til Subfygtighed: Fortklaring over Luther's Catechismus Kjøbh. 1737 og siden meget ofte. Paa Islandsk overs. Kjøbh. 1741. Egelebes oversat paa Tydsk. (conf. Müllers theolog. Biblioth. V. 167. 72.)

Marmoræ Danicæ. Tom. I-II. Havn. 1739. 41. fol. (Acta Erud. 1743. Pag. 433. 40. Dango Saml. 3die St. S. 262. 77.)

Omme Ordsprog som forbarve gode Sæder. Kjøbh. 1739. (conf. Myerups Fortale foran hans Udtag af Peder Svvs Ordsprog S. XLIX. LII og Borgervennen for 1801. S. 271. 72. 279. 80.)

Neue Untersuchung der alten Frage: ob das Tanzen Sünde sey? Halle 1739.

Den ny Psalmebog. Kjøbh. 1740. og 1745. (Dän. Biblioth. IX. 726.)

Gesta et Vestigia Danorum extra Daniam. Tom. I-III. Lips. et Havn. 1740. 41. 8vo. og nogle faa Exemplarer i Quart. (Suppl. ad Nova Acta Erud. Tom. VI. p. 205. 13. conf. Journal for Politisk 1810. II. 116.)

Annales ecclesiæ Daniæ oder Kirchengistorie des Reichs Dänemark. I-IV Kjøbh. Kopenh. 1741. 52. 4to. (Acta Erud. 1743 pag. 578. 84.)

Menaja, en asiatisk Prints som drog Beeren om og søgte Christne. I-III Rome. Kjøbh. 1742. 43. overs. paa Hollandsk. Leiden 1749. ogsaa oversat paa Tydsk. Den tydske Oversættelse, som er flere Gange oplagt, er af en uavangivne Autor forset med 3 Tomer. vid. Lort's Nachr. I. 134. 38.

Biske og vigtige Sandheder forekillede i nogle Prædikener. Kjøbh. 1746. Imens Prædigten der teutschen Congregemeinde zu Bergen gehalten. 1749. 4to. Det Bæfentlige af de Christnes Tro og Pligt i nogle Prædikener. Kjøbh. 1759. 8vo.

Glossarium Norvagicum eller Samling af rare norske Ord. Bergen 1749. 8vo.

De gradibus gloriæ coelestis pro viatore appetendis. Diss. inaug. Havn. 1749. 4to.

Forsøg til Norges naturlige Historie. I-II Rome. Kjøbh. 1752. 54. 4to. overs. paa Engelsk. London. 1755 fol. Paa Tydsk af Scheibe 1ste Th. Kjøbh. 1753. 8vo. (I. Bst. 1753 No. 37. Gødt. Anz. 1753 S. 753. Relationes de libris novis Vol. II. Falcic. IV. p. 441. 59. Vol. IV. falc. I. pag. 163. 78.)

Dybskellige Hørdebrev, aarlig fremsendte til Præsidentet i Bergens Stift. Bergen 1753. Paa Tydsk overs. af D. W. Schönsfeldt. Norkod 1754. (Gødt. Anz. 1755 S. 907.) Ogsaa skal han have udgivet kort Afhandling for Skoleholderne i Bergens Stift.

Det aldgamle og ensfoldige Christendom. Kjøbh. 1755.

Betænkninger over Karlag til Jordskæft. ibid. 1756. Paa Tydsk af Mengel. ibid. 1757.

Førnsjellige Aftentimer, eller Samtale imellem Philemon, Cato, og Svader. ibid. 1757. (Myerups Skoleannal. S. 238. 43.)

Collegium pastorale practicum. paa Dansk. ib. 1757 og 1765. 4to.

• Afhandling om Verdens Ryhed. ibid. 1757 og 1768. paa Tydsk af Mengel ibid. 1757. (Lillies lærde Usterr. 1757. 346-80. Suhms Levnet S. 191-92. Gdtr. Anz. 1758. S. 858.)

Sandheds Kraft til at overbevise den atheistiske og naturalistiske Kantro. ibid. 1758. paa Tydsk af Mengel. ibid. 1759. (Lorks Nachr. II. 142-49. Gdtr. Anz. 1759. 873.)

Eutropii Philadelphii oeconomiske Ballance. ib. 1759. Paa Tydsk ibid. 1760. (Gdtr. Anz 1759. S. 665. 1760 S. 672. conf. Hadens Univers. Journal 1797. S. 92.)

Origines Havnienles, eller Kjøbenhavn i sin oprindes lige Tilstand. ibid. 1760. 4to. (Lork Nachr. II. 425-43.)

Patriotiske Betragtninger over danske og norske Wænds borgerlige Frihed under et arveligt Enevoldsregimente. ib. eod. 8vo (udkom sammesteds og samme Aar paa Frank. Originalen findes tillige aftrykt i Danske Atlas I. 179-98.)

En Patriots Tanker om den ny Prøve paa Himlens Rebhold og Omhu for Danmark. Kjøbh. 1762. 4to.

Tractat om Sjælens Udselighed samt dens Tilstand efter Døden. ibid. eod. 8vo. Paa Tydsk ibid. 1764. (Gdtr. Anz. 1765. S. 12-13.)

Den danske Atlas. Tome I-VII. Kbh. 1763-81. 4to. (Heraf ere de 3 første Tomer af Pontoppidan, de 4 sidste berømed ere, tilbids efter Pontoppidans Collectanea, besjergede af hans Svoger S. de Hofman. Den 1ste Tome (rec. i Stockholms lärda Tidn. för 1764 No. 9 og Gdtr. Anz. 1764. S. 468.) udkom i tydsk Översættelse. Kopenh. 1765. 4to. (Gdtr. Anz. 1767 S. 1181.)

Nogle latinske, for en Del versificerede, Leiligheds-Prifter, saasom: Auspicatissimus reditus Principis Friderici Caroli. Flensburg. 1723. fol. Sol Danica et Norvegica occidens in morte Friderici IVii, oriens in coronatione Christiani VI. ibid. 1731. fol. Augustissima domus Oldenburgica in nuca angusta. Havn. 1747. 4to. (optrykt paa ny i lærde Tid. 1747 No. 41.) Hora visitationis potentum. Havn. 1757. 4to.

3 Vidensk. Selsk. Skrifter. er af ham: Om det danske Sprogs Stjebne i Sønderjylland — i Tom. I 55-76. (i disse Skrifters latinske Övers. ligeledes pag. 55-76.) Efterretning om den ved Jagerspris fundne Jetteskue. ibid. 307-16. (i Latinen ligesaa p. 307-16. Paa Tydsk i Heinzes Abhandl. VII. 285-308.) Om Peder Stram. Tom. II. 115-28. (i Latinen pag. 121-36.) Om nogle Colonier, som have sat sig ned i Danmark, især om Amagerne. Tom. III. 121-46 og Fortsættelse af samme Materie i VII. 197-234. Om Dannegejlb. i Tom. VIII. 85-100. (Paa Tydsk i Heinzes histor. Abhandl. III. 173-98.)

3 andre periodiske Skrifter findes følgende af ham: Översættelse paa danske Vers af Maximes de la legesse humaine i den wislandske lærde Tid. 1727. No. 29. Leben des Erzbischofs Absalon, (som Prøve af de siden udgivne *Annales eccles. dan.*) i Dan. Bibl. II. 1-31. (udkom paa Dansk i Kjøbh. 1769 og rec. i Krit. Journ. 1770. pag. 43.) Et Brev angaaende den Driftighed, med hvilken Arid Svitsfeld og andre Historiekrivere corrigeres af det danske Magaz. Forfattere, i Dango Saml.

7de Stykke. S. 603. (Blev strax besøret af Langebet. conf. Suhms Skrifter XIV. 243. Engelstofts Annal. 1806, 4de Avarial 227-29.) Indberetning til Kongen, dateret d. 3 August 1761, om det som i sidstafvigte academiske Aar (1760-61) var gjort og foresaldet ved Kjøbenhavns Universitet — i Engelstofts Annal. 1813. 2det Raste S. 161-78.

Det oeconomiske Magazin, som udkom i Kjøbenhavn i Aarene 1757-64, 8 Bind i Dvart, var han Udgiiver af, og tilføjede i hvert Bind sine Bedømmelser. I Aarene 1738-39 udgav han: Prøve af aandelige og andagtige Jule- Paaske- og Pinte-sange, efter Invitation forsørdigede. (conf. Danske Digtekunst. Hft IV. 370 og 420. Minerva 1816. i Januar.) 1759 oversatte han R. Darters en Christens Omgang med Gud.

Pontoppidan (Christian) Den Næstforriges Broder, født i Aarhus den 16 Juli 1696. Dep. 1714. Blev 1719 personel Capellan i Horne i Sjen. 1722 ref. Capellan i Næstved paa Falster. 1726 Sognepræst til Thorkildstrup sammesteds. 1736 i Ebeltoft. 1738 til Frue Kirke i Aarhus. 1748 til Domkirken samt Stiftsprovst. 1752 Doctor Theol. Døde 1765. (Hans Biographie i Programmet som udstædies i Anledning af Universitetshøjtideligheden ved Dronning Juliana Marias Indtog.)

De calamitolo calamitatis camino Klaim XLVIII. 10. Disf. inaug. Havn. 1752. 4to.

Enfoldig Forslag til en nøjere Kundskab om Sjælen, udgivet af Autors Søn S. Pontoppidan. 1761.

Pontoppidan (Carl) Søn af Procankler Pontoppidan, født i Bergen den 27 Septbr. 1748. Han blev ansat ved den islandske Handel og opholdt sig i Aarene 1766-81 paa Island. Kom til Kjøbenhavn og blev Medlem af den islandske og grønlandske, finmarkske og sørske Handelsrealisationsdirection. 1791 Viceraadmand i Kjøbenhavns Raadstue. 1814 Etatsraad.

• Svat- og Robbefangsten i Strathavids ved Spidsbergen og Ølandet Jan Weyn. Kjøbenh. 1785.

Samlinger til et Handelsmagazin for Island. I-II Del. ibid. 1787-88. (rec. af Stephensen i lærde Ust. 1787. No. 23-24. conf. Todes Svar i Krit. 1787. No. 4 og 8.)

Prospecttegning og Grundtegning af et Trankogerie. ibid. 1790. (i Usterr. 1791. p. 175-76.)

Finmarkske Magazins Samlinger. ib. eod. (I. Ust. 1791. No. 4.)

Magazin for almenyttige Bidrag til Kundskab om Indretninger i de danske Stater. I-II Del. ib. 1792-93. (Iris 1793. IV. 325.)

Regnskab til de Herr. Participanter for Medaljen i Anledning af en Prindses Fødsel. Kjøbh. 1793. 4to. (conf. et Brev fra Sjöberg i Polit. phys. Magaz. 1793 i Majbæstet S. 234-43 og Kjøbets Tilskuer 1793 No. 49.)

Journal om Brand- og Vandvæsenet i Kjøbenhavn. ib. 1796. (I. Lst. 1796 No. 22.)

Continuations-Underretning angaaende det danske Høfets Administration og dets Gjendebes Realisation. ib. 1811.

Til Minerva har han leveret Matth. Jochumsen (Vagel's) Papirer om Grønland 1788. III. 18. Om Vandvæsenet i Danmark 1758 i 1791. I. 169. Til Dødsstrafingshusets Historie 1796. I. 1. I Iris Bidrag til den islandske Handels Historie. 1793. i Julius. Til Statist. Jurid. Biblioth. Om Deconomien paa Aft. I. 66-75. Om nogle smaarste Handelsbetjentes uredlige Forhold. V. 428-36. Til Thaarups Materialier Betænkning om den grønlandske Handel. 2det Hæfte. S. 152-87.

Pontoppidan (Hans) Søn af Stiftsprovst Pontoppidan i Aarhus, født paa Falster den 11 Octbr. 1730. Deponerede fra Aarhus 1746. 1758 blev Sognepræst til Dalby og Tureby i Sieland. 1777 til Rønne paa Bornholm. 1780 Consistorialraad. 1785 Præst til Friderichsberg og Hvideøre i Sieland. 1787 til Bøstруп paa Falster. Døde 1802.

Diapp. Havn. 4to. de dicto Paulino Philipp. I. 23. 1755. — de Manna Israelitarum 1756. — de ineffabilitate beatitudinis coelestis 1757. de autore epistolæ ad Hebræos. 1758.

Figurprædiken over Sophia Amalia Blumb. Kjøbenhavn. 1759. 4.

Gesners Xbels Døds. et Rimdigt i 5 Sange. oversat efter Hubers franske Edition. ibid. 1767. (Critic. Journ. 1768 p. 310. I. Lst. 1769 No. 9 og 10. og i Spørgs Breve 1768. p. 49.)

Crimen læsæ et cæle Majestatis 3: Beskrivelse om Carl Stuarts Halskuggelse. ib. 1768. 8.

Figurprædiken over Dronning Sophia Magdalena. ibid. 1771. fol.

2vende Prædikener holdne i Rønne Kirke ved sørgelig og mærkbarlig Anledning. ibid. 1781. 8.

Samlinger af kristelige Sange. ibid. 1788. 8.

Hans Faders Forslag til nøjere Rundskaab om Sjælen et af ham udgivet 1761.

Pontoppidan (Sohan Ludvig Christian) de foransførte Pontoppidaner uvedkommende, er født 1735 den 12 October i Lille-Nestved, hvor hans Fader Børge Pontoppidan da boede som Compastor til Hertsusholm, siden Sognepræst til Torkildstrup paa Falster. Deponerede fra Nyløbings Skole 1752. Rejste paa det winstruprefenske Stipendium udenlands og studerede i Kjøbenhavn og Jena. 1764 blev Professor Historiarum et eloquentiæ ved Sorø Academie. 1765 Prof. Theologiæ, samt Præst til Sorø Petersberg og Kinderstofte Menighede.

ber. 1789 Præst til Budolphi Kirke i Kjøbenhavn og Stiftsprovst. Døde 1799.

Fulminum Synagogorum in lectam Schabbatai Sewitriæ. Sorø 1764. 8.

Om en Mandes Myndighed i Egteskabet. Sorø. 1764. Tale paa Kongens Fødselsdag om Religionens Røtte i Staten. ib. 1767. 4to. Ditto om Kæsternes Skade. ib. 1771. 4to.

Samling af 6 hellige Taler. ib. 1774. (r. af L. Bloch i Crit. Journ. 1775 No. 7.)

Tale ved Stiftsprovst Ryndes Begravelse. Kjøbenhavn 1789. og Rigtale over Kammerjunker Reizenstein — indført i den over ham udgivne Samling af Mindekrifter.

Latinsk Overs. af C. Parsbergs Journal om den ottende Fred. indf. i Bohemii Acta pactis Oliv. Forebrindning og historisk Tillæg til en af ham besørget Oversættelse af Grev Lynars Efterretning om Brødreunionen. Kjøbenhavn 1782.

Pontoppidan (Christian Jochum) Broder til Næstforrige J. L. C. Pontoppidan; født den 20 Febr. 1739 i Lille-Nestved i Sieland. Freguenterte Bordingborg Skole, som han 1757 forlod og gik i udenlandsk Krigstjeneste. Kom 1773 tilbage til Danmark, og blev siden Lærer i Tegnekonsisten ved de kongelige Pæger og ved Landcadetacademiet. Afgik 1800 formedelst Svagelighed. Døde 1807.

Fortælling over Constructionen af det af ham forfærdigede Kort over Skandinaviens. Kjøbh. 1781. (I. Lst. 1782 No. 29.) Paa Lydf. overs. i Materialien zur Statistik der dänischen Staaten. I. 412-28.

Dplysning til Kartet over det sydlige Norge. ibid. 1785. 8. (rec. af F. Giffard i lærde Lst. 1787. No. 359.) Bogen indeholder tillige summariske Extracter over de norske nationale Regimenteres Districter. i Tabeller.

Geographisk Dplysning til Kartet over det nordlige Norge. Kjøbh. 1795. 2den Udg. 1806. (Dplysningen over det sydlige Norge er rec. i Geograph. Ephem. 1785. IV. 429. og over det nordlige Norge. ibid. 1795. IV. 429.)

Pontoppidan (Børge) Søner, fra Fornavnet at slutte, til de sidstnævnte Pontoppidaners Familie. Han er født ved Horsens, og dep. fra denne Byes Skole. Blev 1803 Capellan i Grenaa, men snart efter igjen affat. Blev dog siden, 1805, Feltpræst, og 1809 Præst paa Baagøe.

Svorlebes forfatter man igjen den offentlige religiøse Cultus sin tabte Anseelse og Værd? af Dapp, overs. i Kallensens Qvartalstr. I. 355-69. En Prædiken trøst i Døds. 1807. Roget i Kjøbenhavns Skilderte 1815 No. 85.

Pors (Glaus) til Mlingsø i Holland. Hans Fader var Riddet Pors, Ejer af bemeldte Mlingsø og af Skovsgaarde paa Langeland.

En nyttig Husbog, rettelig kaldet Levnets Kompas. Kjøbh. 1613. udkom siden forkortet under Titel af Allehaande Skjemt og Alvor. ibid. 1703. og oftere. (See *Nyerups Morstabelæon*. S. 257-61.)

Pors (Matthias) født i Horsens. Var Rector i Ribe fra 1585-90, da han resignerede og rejste udenlands. 1595 blev han Sognepræst til Domkirken i Ribe, fra hvilket Embede han 1616 blev assat. (conf. *Worm II*. p. 214.)

Programma in nuptias Canuti Brahei. Havn. 1584.

Scite et sententiolo dicta Saxonis Grammatici. Slesvici. 1585. 8.

Genethliacon Jesu, et danst Bers med Rober. ibid. 1589. 4.

De nomenclaturis romanis recens danice factis libri quatuor. Francof. 1594. 8.

Porta (Niels) See: **Trygonius**.

Poscolan (Gudmand) født i Thorup i Sielland, hvor hans Fader var Præst. Var i sin Tid Alumnus paa Borchs Collegium, og Decanus paa Klosteret. 1694 blev Præst i Callundborg. 1700 Magister. Døde 1715.

Dispp. Havn. 4to: de iride coelesti. 1689. — de medicamentis catharticiis in genere 1691 — et in specie particula III eod. anno — *Themata miscellanea eod. a.* — *Theses miscellaneæ eod. a.* — *Flora Medicea Havniensis anni 1691*.

Poscolan (Jens Jensen) født i Odense. Var Informator i Musiken ved Hoffet i Kong Christian IVs Tid, samt de kongelige Pagers Hovmester. Døde 1640.

Det aandelige og troesterige Davids Psalters Grifftelike og nyttige Brug ubi gubelige Bønner. Kjøbenh. 1628. 8.

Joh. Gerhardsi *Aculeus mortis* o: Dødsens Braab. fordanffet. Kjøbh. 1619. Joh. Arndts *Parabifis Urtegaard*, paa Danst. ibid. 1625. 1663. 1679. 1733.

Poscolan (Magnus Christopher) Var Skoleholder ved Garnisonens Fattighole i Kjøbenhavn. 1758 blev han danst Feltpræst ved de i Holsten campierende Tropper. 1761 Pastor til Høllingsted i det Slesvigste.

En opbyggelig Passionsamtale imellem en Lærer og et Barn. overs. Kjøbh. 1752. S. Ståbeline *Betrægtning om en sand Christens Glæde og Bedrøvelse*. overs. ibid. 1753. Th. Wilcofs *Kristelige Hønningdraaber af Klippen Christo*. overs. af Engest. ibid. 1761.

Pouch (Johan) født i Ribe, hvor hans Fader, Johan Pouch, var Raadmand og Apotheker. Var Magister og blev 1648 Capellan til Domkirken i sin Fødeby.

*Protopopoeia sacra, continens coeleste senatusconsultum de generis humani reparatione per *Agv* incarnandum, merice*. Havn. 1643. 4.

Pouch (Ludvig) Den Næstforriges Broder, født i Ribe 1620 den 14 October. Gil i Skole i Ribe og Hamborg. Studerede siden ved Kjøbenhavns Universitet. Rejste 7 Aar udenlands i Holland, Frankrig, Tydskland og Italien. Blev 1646 Doctor Medicinæ i Padua. 1649 Provinciallæge i Ribe. Døde 1681. Han var med paa Herredagen i Kjøbenhavn 1660 som Deputeret for Ribe Capitel. (See *Subms Ny Saml. til danske Hist. II B*. 115.)

Epistola ad Th. Bartholinum de monstrosis unguibus lenis mendici — indført i *Bartholinus Epist. medicinal.* Centur. III. No. 99. (*Cimbr. Litt.* I. 502.)

Pouch (Ludvig Jensen) født i Ribe, og formodentlig beslægtet med de to Næstforrige.

Nyttige Fragstykker og Ordprog. Kjøbh. 1611 og 1624. 800. (I *Nyerups Fortale* til udtoget af Peder Syvs Ordprog S. XXII tillægges de urigtig en anden Autor.)

Poulsen (Andreas Benjamin) Deponerede fra Roestilde 1746. Var i sin Tid Alumnus paa Borchs Collegium. 1755 blev han Præst til Sjorslev i Sielland. 1758 til Sjentofte sammesteds. 1762 Slotspræst til Fribereichsborg. Han var en af de fjerne Videnskabselskabs første Medlemmer. Døde 1764. (*Digtelkonstens Histor.* IV. 449-52.)

Juvenalis 13de Satire overs. i danst Bers. Kjøbh. 1753. 4. (I. Tid. 1753. No. 22.)

Santate til Kongens Fødselsdag — indført i I. Sk. 1754 No. 13, og sammesteds No. 7 et Bers over Solberg.

Prøver af danst Bers. Kjøbh. 1755. 4.

Gellerts *Der Christ* overs. paa Bers. ib. eod. (optrykt paa ny i de Aalborgste Maanedlige Tilæg for 1786 1ste og 2det Stykke.)

Poulsen (Bjarne) See: **Paulsen**.

Poulsen (Elias) Præst til Natrup i Slesland 1684.

Onomatologia et Doxologia Salvatoris alphabetica o: 23 aandelige Sange om Jesu Ravn, efter Alphabetet. Kjøbh 1652. 8.

Poulsen (Knud) See: **Colding**.

Poulsen (Niels) See: **Scandorf**.

Poulsen (Poul) født paa Søbygaard i Aarhus St. 1674 den 8 Julii. Hans Fader var Commercesassessor. Deponerede fra Fribertia 1692. Rejste 1698 udenlands. 1700 blev Magister Phi

lologie i sin Gravetale. Samme Aar kom hjem, og Aaret derpaa blev Præst for Sarild og Næstev. Døde 1736. (Hans Autobiographie i hans *Catal. Pastor. Aarh. Dioec.*)

Disp. de cultu Molochi. particula I-II. Havn. 1696-97. 4to.

Bibliotheca Aarhulensis sive Biographia Episcoporum Aarhulensium. ib. 1725. 4. Catalogus sive recensio pastorum Dioeceseos Aarhul. ibid. 1727. 4.

Afvislige kirkehistoriske og antiquariske Afhandlinger indrykkede i den wieslandske lærde Tidende. 1721 No. 5. 1722 No. 2 et seqv. 1723 No. 32.

Poulsen (Poul) født i Kjøbenhavn 1760. Hans Fader var Sergeant ved Holmen. Han lærte Bogtrykkerkonsten og var i nogle Aar Bogtrykker paa Adresekontoiret i Kjøbenhavn. Solgte 1798 sin Officin til Northorsts Enke. Blev siden Landmand. Døde som Kirkefanger og Skolelærer i Usterdalen 1815.

En nygigt Mand's Dagbog. overs. Kjøbh. 1785. 2det Dyl. ibid. 1805.

Udtog af Regneløsten til Brug for Pigeborn. Kjøbh. 1791. Udtom under Titel af: Regneløst for Børn. ib. 1793. 4de Udg. 1806. Kortfattet Regneløst. et Forsøg. ib. 1793.

Savnlige Lidsforbriv for Børn. ibid. 1799.

Talssmanden eller Trykningen mod Kjedsomhed. I-II Samling. ib. 1804. (I. Uds. 1805. No. 27.)

Bejledning til at læse Skrift. ibid. 1805.

Læsning for Børn. ib. 1806.

Sandhedsribberne af Langbein. overs. ibid. 1807.

Yttringer om Qvindeliennets Krav paa Staten. ib. 1808.

Sincernis's Fader Robert blandt sine Børn. overs. 1ste Haldpart. ib. 1811. (Lit. tid. 1811 No. 25)

En hel Del. mesteparten oversatte, Bidrag til Naars nedskriftet Iris og Zebe i de sidste Aargange.

Poulsen (Simon) Broder til Næstfærdige; født den 20 Maj 1757. Dep. fra Kjøbenhavns Skole 1779. Satte sig i Aaret 1786 ned som Boghandler i Kjøbenhavn. 1793 blev Hofboghhandler.

Morgenposten, et Ugeblad. Kjøbh. 1786-93. 8vo. — var han Udgiver af, og leverte dertil selv nogle Stykker. Middagsposten, et Ugeblad, som Primon begyndte 1793. Udg. Poulsen Fortsættelsen af. Maanedskriftet Iris. Kjøbh. 1751-95. og under Titel af Iris og Zebe i Aarene 1796-1809 var han ligeledes Redacteur af og han Fæd selv om Stuepilsene i Helsingør i Aarg. 1803. IV. 37-48. 138-44. 214-38. 1804. I. 46. 162. 243.

Han var Udgiver af Nytaarsgave for Damer. 8 Bind, nemlig for Aarene 1792-99. Nytaarsgave for 1800-1807, en Fortsættelse af Nytaarsgave for Damer.

Poulsen (Sveder) See: Pitting.

Poulsen (Søren Poulsen Gottlander)
See: Judichær.

Praëm (Key) født 1723 i Aalborg Stift, hvor hans Fader var Præst. Var som Student Informatør paa Vaisenhuset. (conf. Worm III. 617.) Blev Præst for Næst og Vestes i Aalborg Stift. Døde 1791.

Lovtale over Statsraad Frid. Bagger. i Maanedl. Tillæg til de aalborgiske Uds. 1781 No. 9. samt Aumerkninger til S. Bagger's Personatier i Iris for Maj og Jun. 1792. (conf. S. Bagger.)

Prahl (Bendix Djurhus) født paa Jyderens i Christiansand Stift og opdraget hos sin Morbroder Bendix Djurhus Sognepræst til Haase sammenfædd. Deponerede fra Christiania Skole. Conditionerede nogle Aar som Student. Tog juridisk Examen og gik som Procurator til Vestindien. Kom derfra tilbage til Kjøbenhavn, hvorefter han 1791 blev Toldet og Controllør i Tranquebar. 1804 Op- og Raadskueskriver i Christiania, fra hvilket Embede han 1809 med Pension blev entlediget. Døde 1814. (Hans Autobiographie i Fortællingen til hans Bog om de nicobariske Der.)

De nicobariske Ders nærværende Tilstand. Kjøbh. 1804. (Et Fragment deraf stod i Minerva 1803. III. 101.) Bogen er rec. i Geograph. Ephemerid. 1804. 37 Bind S. 74.

Stykker af romerske Mænd som kjæmpede for Frihed og Magt. to Dels. Christiania. 1807.

Forsøg til en romersk Historie efter en ny Plan, af Darrhølemey. overs. ibid. 1808.

Doversættelse af *Political Review*. I-II Hæfte. ib. 1809.

Forsøg paa at udvikle de Fordele for Universitetets Anseelse og Indflydelse paa Nationen, som vilde følge af dens Oprettelse i Christiania. et Præskrift — indf. i Historiske philos. Saml. af Selskabet for Norges Vel og tillige særskilt udgivet. Remesse 3 Spørgsmaal: hvilke ere de mest hensigtsmæssige Midler til at forøge de norske Kjøbstæders Almueuagdom, taget i Overvejelse — ibid. Vte Bind 1ste Del. S. 1-138.

Han havde Del i Udgivelsen af 3de og 4de Bind af Ugebladet Tiden. (conf. Wulfsberg.)

Enkelte Poesier af ham findes i Minerva 1787. III. 219. IV. 417; i Kabbels Skuespil Lommebog for 1788; og i andre periodiske Skrifter. Hans Bise om Åbor Porsland blev 1808 optrykt i Dagen No. 188 og i Tilføeren No. 82-83.

Prahl (Jacob Peter) født den 6 Julii 1737 paa Børnholm, hvor hans Fader var Præst til Evannike. Han studerede først Chirurgen og nedsatte sig 1757 i Evannike som Chirurgen. Besturede at

gaae en anden Bane og blev 1761 Student ved Kjøbenhavns Academie. 1762 blev han Cantor ved Ny-Hjør Kirke paa Bornholm. 1767 tog theolog. Attestats. 1775 blev Cantor ved Vester Mariæ Kirke. 1779 Sognepræst til Røe. 1787 for Østerlarskær, og 1792 til Østermarie sammesteds. Døde 1810.

Agerdyrkningscatechismus efter Bornholms Agerdyrkningsmaade. Kjøbenhavn. 1777.

Sumal og Lina, af Loefius, overs. ib. 1797. (Tis 1796. IV. 231-32.)

Prahl (Niels) Den Ræffforriges Broder; født 1724 i Østermarie Sogn paa Bornholm. Deponerede fra Frederichsborg. Conditionerede som Student i adskillige Aar i Norge og Sieland. Levede siden i Kjøbenhavn af sin Pen, dels som Regnskabsfører for et og andet Contoir, dels som Correcteur i nogle Trykkerier, dels som Bogskriver. Døde 1792. (See Ellards Noget om N. Prahl's literar. Fortjenester — foran den prahl'ske Oversættelse af Schummels lille Voltaire. conf. Digtek. Sift. IV. 469.)

Den bortsnappede Jomfru, eller Filles lykkelige Rejse. Kjøbh. 1750. 4to. (Lærde Tid. 1750. No. 37.)

Den hjemtende Avis. ibid. 1751. 4to.

Ville Xne eller det fide Valg. et Digt. ibid. 1757. 2det Dpl. 1773.

Actricen, et Ugeblad. ib. 1758. 4to.

Sars Larsen Agerups selsomme Hændelser. I-II Del. ib. eod. 2det Dpl. ib. 1777.

Obe til Kongens Fødselsdag; Ditto til Dronningens; Ditto til Enkedronningens; alle 3 udkomne i Aqvart 1758. (Den førstnævnte af dem er tillige indført i L. Lit. No. 15 og rec. i *Mercurus Danois*. April. p. 97.)

Undervisning om Børns Opdragelse i alle Stænder, hvori vises de første 7 Leveaars Vigtighed. oversat af Franck. ibid. 1759.

Maaendelig Skjaldbende. Kjøbh. 1761-66. 4to. (I Aargangen 1766 ere nogle Nummere af J. C. Die, nogle af C. S. Jastings.)

Freedsoffer til Kongen; og Obe til Kronprindsen, Begge udkomne. ibid. 1763. 4to.

Det danske oldenborgske Kongehus i Bers, med historiske Anmærkninger, og Kongernes og Dronningernes kobberstakne Portraiter, beskrevet af M. Frydensberg. Iste Del. Kjøbh. 1763. Af 2den Del udkom blot Iste Hæfte indeholdende Kong Frederik III. (Foruden Prahl, havde ogsaa C. Fleusborg og Schjermann Del i dette Verk.)

Faktsange. ib. 1764. 2det Dplag n. X. Moralske Sange. 1765. Julefange. 1768. og Gudelige Sange. 1773. Af mor. Sange udkom det 2det Hæfte 1780, og det Iste Hæfte blev oplagt paa ny 1782. (rec. i *Lorks Nachr*. IV. 2tes St. p. 10. l. Lit. 1781 p. 617.)

Om J. S. Struensee (paa Bers) ibid. 1772. 4to.

Kjøbenhavns Altschaand. et Ugeblad. Kjøbh. 1772-75. Den patriotiske Sandfegers (L. Thuras) Bedrifter, Bedømmelse og Dom. ib. 1773. (See *Lindorsiana* p. 169.)

Trykst og dansk Haandlexicon. ib. eod.

Den oeconomicke Haandbog I-III Hæfte. ib. 1776-84.

Adressaavise for Børn. ib. 1779-80. 4to.

Læsebog for Børn. ib. 1779. 3die Dpl. 1788. en forsgt Udgave af Ellard 1793. (l. Lit. 1793. p. 829.)

Haandbog til Danstiens Rettskrivning. ib. 1779. (*Lit. Journal* 1780. p. 530-35. l. Lit. 1781. 337-40.) en ny Udg. ib. 1787. (r. af Abrahamson i L. Lit. 1790. pag. 313.)

Den Røge Mand's Haandbog eller adskillige Husraab og Lægemidler — samlet af J. Solt 1775 — det 3die forøgede Dplag ved Prahl. ib. 1781.

J. Solt's Levnetsløb. ibid. 1783.

Dansk-trykst Haandlexicon. ib. 1783. et nyt Dplag. ibid. 1791.

Nogle Andres Domme og egne tilfældige Tanker over Bastholms liturgiske Plan. ib. 1785.

Harmonie over de 4 Evangelister. ib. eod.

Nytaarsgave for Almuen og Landboen; et Bidrag til Almuesange og Landboviser. (ogsaa under Titel af *Maars Fødsels-gave*) ib. 1791.

Luthers Ilden eller mindre Catechismus. ib. eod.

Spørgsmaale til den ny Lærebog. ib. eod. (l. Lit. 1792. p. 84.)

Kjøbenhavns Brevsamler. ib. eod. (l. Lit. 1791. pag. 821. *Arif*. X. 452.)

N. Jonges Jordbeskrivelse. 7de Del. ib. eod. 4to. (l. Lit. 1792. p. 794-97.)

Af Trykst har han oversat en hel Del, og beriblandt: Historie over alle Rejser, i Aqvart, XIII-XVII D. 1757-62. Thielos det ubekjendte Land. 1757. Dødbandska. 1762. (Tis 1796. IV. 54. *Arif*. 1795 No. 46. p. 722.) Bunians Levnet. 1772. Bunians Omvendelses-Historie. 1773. Tauleri Omvendelses-Historie. 1775. Kungens Moral for Fruentimmer. eod. a. Storms Morgen og Aften-andagter. 1779. Münsters Prædikener over Jesu Færdom og Levnet. 4 Dels. 1787-90. Zimmermann om Frederik den Store. 1788. Biskops Frederik den 2dens Karakter. 1788.

Af Eversk overs. a) J. S. Mørks Thekla, en gubelig Roman, I-II Del, og dertil føjet en 3die Del som original. Kjøbh. 1773. (l. Lit. 1773. pag. 326.) b) S. Lindoms Grev N. Stenbuds Levnets-Historie. I-III Del. ib. 1789-90.

I Graaes Arter og Sange er No. 16 i 2den Del af ham; ligesom ogsaa et Bers af ham staaer foran 2den Tome af Borups Udgave af *Saltensanden*.

Pram (Henrik Frederik) er født 1724 i Nummedalens Fogderie i Trondhjems Stift. Hans Fader, Christen Pram, barnsfødt i Skelker, var født i nogle Aar adskillige Kirkers Bygning i Hjelmslands og Nummedalens Fogderier, hvorefter han,

omtrent 1730, blev Foged i Gudbrandsdalen. Søn-
nen dep. fra Christiania 1744. Blev 1750 Ca-
pellan paa Læses i Gudbrandsdalen. 1765 Sogues-
præst i Stagslunde i Sjælland. Døde 1800.

P. Lundbergs Havedyrkning, overs. af Svensk. Kbh.
1762. 2det. Dplag. ibid. 1775.

Beretning om en hedensk Begravelse — i Minerva
1786. II. 546-50.

Bran (Christen) Søn af Næstforrige; f. i
Gudbrandsdalen d. 4 Sept. 1756. Dep. 1772.
Blev 1781 Fuldmægtig i Deconomie- og Commerces-
collegiet. 1786 SpasKriker og Archivar samt Se-
cretair ved den da oprettede Postcassespensionsdirection.
1797 afgik fra Archivariatet og blev Committeret i
bemeldte Collegium. 1802 Justitsraad. 1808 af-
gik fra PasKrikeriet. 1809 fra Pensiondssecretaria-
tet. 1810 blev Ridder af Dannebrog. 1811 Stats-
raad. 1812 Deputeret i Commerce-Collegiet. 1815,
da dette Collegium blev forenet med Generaltold-
kammeret, fik han sin Afled. Han vandt 1779 det
fjønne Vid. Selskabs første Pris for Heroïden Phi-
lippa til Erik; 1787 Landhusholdn. Selskabets 3die
Guldmedaille for en Afhandling om en Husmoders
Digter; 1793 den 2den af de tre af Regjeringen ud-
satte Præmier for en Afhandling om Nationaldragt;
1796 den 1ste af de af et Selskab i Christiania ud-
satte Priser for Undersøgelsen om en Højskoles Anlæg
i Norge. Han rejste 1798 til Bornholm for at un-
dersøge Stenkullene. Gjorde i Karene 1804 6 en
oconomisk Rejse i Norge, især med Hensyn til Fi-
skierne. Hans Portrait staar foran 2det Bind af
Minerva.

La Morres Ines af Castro, et Sørgeespil, overs. Kjø-
benhavn 1778. Bildmanden, et Syngestykke, ligeledes
overs. af Frankf. ibid. 1780. Cecilie ligeledes 1782, og
Hjrdinden paa Alperne. 1783. (Af disse er de 3 sidste af-
trykte paa ny i den guldendalste Saml. af Syngeespil 4de
og 6te B. Den førstnævnte er r. i Krit. Journ. 1778
p. 382.)

Emilies Kilde. Kjøbh. 1782.

Infanterne af Marmontel. overs. I-II B. ib. 1783.

Hymne til Baaren. ib. 1784. (optr. i Tilskueren 1803
No. 29.)

Starkobber, et Digt i 15 Sange. ibid. 1785. (r. af
Kahbe i l. Lst. 1785 No. 45-47. Lyrdoriana 254.)

Samling af Oversættelser i Prosa til Pytte og For-
tærsejse. I-II Del. ib. 1788. Blev forfat af Staal.
(l. Lst. 1789 No. 10 og No. 22.)

Lagertha, et dramatisk Forsøg — i Kahbe's drama-
turg. Saml. II B. ogsaa astr. i Østs Bidrag til Kund-
skab om Bøger No. 2-5. tillige særskilt. (r. af Abra-
hamson i l. Lst. 1789 p. 743-44.)

Damon og Pythias, et originalt Stueespil. ib. 1790.
(r. af Abrahamson i l. Lst. 1790 No. 34. conf. Minerva
1790. II. 433)

Dansk Litteraturlæxicon.

Frode og Ringal. Stueespil i 5 Actog. ib. eod. (Krit.
7de Hæfte No. 7.)

Forsøg om Dragten især for Danmark og Norge. ibid.
1791. overl. paa Lydbst. ibid. 1792. (r. l. Lst. 1792 No.
33-35. Krit. XIII No. 1. Gøtt. N. 1792 No. 167. Allg.
Lit. 3. 1792 No. 253.)

Serenaden, eller de sorte Kæser, et Syngestykke. ibid.
1795. (Minerva 1795. II. 243.)

Forsøg om en Højskoles Anlæg i Norge. Christiania
1795. (r. i Silverstøltes Litteraturtidn. Upsala 1796.
3die H. af Baden i Univers. Journ. 1796 p. 40-44. 81-
87. af Mangor i l. Lst. 1795 p. 768 et seqv. conf.
Min. 1794. II. 122. Saml. 1795. II. p. 39-40.)

Undersøgelse om, hvad der nu kan og bør foretages
med Kjøbenhavns Waisenhus-Stiftelse, efterat dens Bøg-
ninger ere afbrændte. Kjøbh. 1796. (Minerva 1796. III.
540. IV. 265. 313. 1797. I. 265. lærde Lst. 1797 No.
2 o. f.)

En historisk ny Bise eller sangvis forfattet Rimkrøni-
ke om vore Drilogshele i det drabelige Slag d. 2den
April 1801, med oplysende Tillæg. ibid. 1801.

Prolofen i Bellevue, en Comœdie. Kjøbh. 1813.

Drømmeren, Stueespil i 5 Actog. ib. 1917. (See Søstes
Søndagsblad 1818 No. 6.)

Om Forbrugning af Tobak i Danmark. ibid. 1817.

Maanedsskriftet Minerva udgav han i Forening med
Kahbet i Karene 1785-89, og allene i Karene 1790-93.
Hans egne Bidrag dertil opregnes i det nperupste 1801
udtomne Minervaregister. Siden dette Register kom
ud, har han dertil leveret trede Aaler: i 1803 III. 139-
1804 III. 35. 1805 III. 113.

Handelstidenden, som udkom i Kjøbenhavn fra 1782
af, redigerte han si Karene 1782-87. Han havde til Med-
udgivere 1782-83 Fred. Cramer, der tilligemed ham var
Fuldmægtig i Commercecollegiet, og Secretair Ehrhart;
siden den sidstnævnte allene. Den udkom under Titel
af Efterretninger om den inden- og udenlandske Handel,
Stiftsart, Fabrik- og Manufacturvesen, 3 Kargangen
1811-18 blev deri indført hans Rejsedmærkninger i Nor-
ge 1804-6, hvilke Bemærkninger derfra igjen bleve ud-
stykkede i Dagen, Kjøbenhavns Skilderie, og andre
Ugeblade.

Fra 1796 til 1804 var han Medudgiver af Ugebladet
Dørgervennen, og frev deri, blandt andet, i Karg-
1796 om Roden No. 11. 12. 14. 33. 34. Om Opdra-
gelsen No. 35-36. i 1797 om Piittighed No. 26 29. i
1798 om Brødtøve i No. 23-24. Udslygthed og Høflig-
hed i No. 27-31. i 1800 forskjellige Climaters forskjel-
lige Beskaffenhed No. 38-40. i 1801 om Udenlandsrejser i
No. 6-7. Tidsfordriv No. 29-30. 1802 Tale med Hø-
teffabsstiftsmisse af Leopold, overs. af Evensf i No. 19-
20, og i samme Karg. flere Stykker af Leopold og nogle
af Gleims Halladat. i 1803 om Høt i No. 14-20. i 1803
om Gøvmildhed i No. 41 o. f. i 1814 om Bogskriverie
No. 12 o. f. (conf. Hvorfor man skalde skrive Bøger? i
Minerva 1793. III. 165.)

3 Scandinavisk Litteraturselskabs Skrifter er af
ham: Om videnskabelig Belønning — en Tale holden i
et Undervisningsinstitut, i Museumet for 1798. 2det B.

p. 83-121. *En Bog-Papirs Historie*. i Karg. 1803. 2 B i 4. p. 1-82. *Pathologiske Bemærkninger over Rejseskrivervygdommen*, tilligemed et lille Stykke Rejsebeskrivelse ib. 1805. II. p. 1-81. *Roget om Eystreiser*, med Andenning til en saadan. 1806. II. 339-44. Om Befolkningen i Skandinavien og dens Tilvæxt i Tidsløbet 1769-1800. i 1808 pag. 337-432. (conf. Kjøbh. Skild. 1809 No. 94. og 1810 No. 1 p. 378.) Tale paa Kongens Fødselsdag 1811, med Anmærkninger og Bilag. i Karg. 1811. p. 265-363. er ogsaa særskilt aftrykt og Extract deraf i *Sandelsridenden* 1812 No. 12-13. Afhængende Digte haves adskillige Iddyller og Sange i *Ulmind*. *Dansk Biblioth.* vid. Karg. 1778. IV. p. 547-48. *En Del*, mestendels Imitationer efter Horats, i *Joversens Poesiesamlinger* 1782-85. *Philippa til Erik*, en Heroide, og *Doverfættelse af adskillige græske og latinske Digte* i XIV Stykke af *Forsøg i de Skønne Vidensk.* 1783 (r. i l. Lit. 1784 No. 46 og 49.) *Elegie* i *Antledning af Rector Herslebs Død*, i det norske Selskabs Saml. 2det St. 1783; *Adskilligt* i den med Kæret 1785 begyndte *Schulziske Poesiesamling*. I *Selskabsangene* udgivne med Rober 1785 er af ham No. 15. 27. 31. 32. 33. *Fremdeles* i *Tilskueren* og i *Sandsigeren*, i *Iris* 1796. IV. 265, i *Charis*, i *Blods Trondhjemske Blandsinger* 3die B., i *Stofets Lyna*, *Kyptaarsgave* for 1810 og i flere *Tidskrifter*.

Hans i *Minerva* fra Tid til Tid indførte *Fortællinger* ere overfattede paa Tydsk af *Sander* i tvende hans Samlinger, hvoraf den ene udkom under Titel af *Scherz Laune und Mannigfaltigkeit in komischen Erzählungen*. Hamburg 1790. (r. af Abrahamson i l. Lit. 1791 No. 20) Den anden under Titel af *Muntere Erzählungen*. 1-11 Th. Kopenh. u. Leipz. 1802.

Anmeldelse af en Udgave af hans samtlige Skrifter fød han trykte særskilt 1817. Samme er ogsaa indført i *Minerva* 1817 Sept. jævnf. *Kæbeks Tilskuer* 1817 No. 68.

Brangen (Johan Friderich August von) født i Kiel. Blev 1794 Doctor Med. ved Kjøbenhavns Universitet. Siden efter praktiserende Læge i Korsør. Døde 1816.

De morbis spasmodicis, hyster. cis præsertim, dis. inaug. Havniæ 1793. (*Sartenskells Zeit.* 1795. II B. Beylage zu No. 41.)

Pratenfis (Johan) født 1543 i Aarhus. Hans Fader, Philippus a Prato, fra Normandiet, fulgte herind med Kong Christian d. 2dens Gemalinde, og fik et Canonat i Aarhus. Sønnen kom til *Academiet* 1560. Blev *Magister* og derpaa *Rector* i Aarhus. Rejste udenlands med *Peder Sørensen* (Petrus Severini), og blev *Doctor Med.* ved et *Universitet* i Italien. 1571 blev *Prof. Med.* ved *Kjøbenhavns Universitet*. D. 1576. (*Worms Lexicon* S. 217-18. *Vindingii Acad. Havn.* 128-31. *Er. Læti Res Dan.* p. 503.)

Ecloga Daphnis, seu votum in nuptias Johannis Thomæ, Ripensis. Hafniæ 1563. 4.

Prognosticum astrologicum super revolutiones planetarum Izygias ad annum 1566. ibid. 1567.

De ortu progressu, et partibus artis medicæ. ibid. 1572. 4to. (conf. *Barthol. Cista Med.* p. 640.)

J. T. *Drages Contemplatio de nova stella* har han frevet Fortalen og et Brev til *Autor*. Et hans Brev til *Petrus Severini* er aftrykt i *Dän. Bibl.* VIII. pag. 476, og i bemeldte *Sørensens Idea Philosophiæ* er der bagt et *Carmen gratulatorium* til *Forfatteren*.

Preisler (Joachim Daniel) født 1755 d. 16 Nov. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var *Kobberskifter* J. M. Preisler. Dep. 1772. Blev kongl. *Stuespiller* 1778. Gjorde 1788 paa kongl. *Detstning* en *dramaturgisk Rejse* i Frankrig og Tydskland (conf. *Minerva* 1788. II. 384.) Forlod *Theatret* 1792. Blev dog siden *Souffleur* derved 1800; men kun i kort Tid. Døde 1808.

Hververne, Comœdie af Stephanie den yngre, overs. Kjøbh. 1783. — (indført i den guldne Saml. af *Stuesp.* Tom. VIII og rec. i l. Lit. 1783 No. 37.)

Journal over en Rejse igennem Frankrige og Tydskland 1788. 1-11 Del. Kjøbh. 1789. 8. (1ste Del er rec. af *Ud:* i *Krit.* 1789 No. 27; og i l. Lit. 1789 No. 33-34. 2den Del i l. Lit. 1790 No. 44.)

Ferdinand Braun, der Golde, Romantisk Biographie. ib. 1802. 8.

Die Invaliden, oder der Triumph des 2ten April. *Schauspiel.* ib. eod. 8.

Ultimatum til den saakaldte Sandhedsven N. T. L. Gunnar. Kjøbh. 1807.

Priebst (Christian Michael) født 1724 d. 23 Dec i *Strømbo*, hvor hans Fader var *Kjøbmand*. Var *Informator* hos *Grev N. G. Moltkes Sønnen*. 1757 blev *Gvarnisonspæst* ved *Citadellet* *Friderichshavn*. 1760 *Sognepræst* til *Gvarnisonsmenigheden* i *Kjøbenhavn*. Døde 1774.

Dde til Ddemesteren. Kjøbh. 1752. 4to.

Avvertissement fra l'Académie Française angaaende Hr. B's (C. P. Rothes) Forslag om det danske Sprogs Indførsel i Frankrige. ibid. 1756. 8. vid. *Suhms Levnet* pag. 231-32. (conf. C. P. Rothe.)

Kæbendige Anmærkninger over John Nordkroffs Levnetsbeskrivelse. ib. eod. 4to. (rec. i *Lilies lærde Lit.* 1756 p. 438-43.)

Efterretning om Jordkjælvbet i Lissabon. oversat af *Frank.* Kjøbh. 1757. 8.

Tre enkelte Prædikener.

Brimon (Carl Friderich) født i *Slesvig* 1763 d. 13 August. Deponerede fra *Ddense Skole* 1781. Blev *Translator* 1799. D. 1812.

Middagsposten, et Ugeblad. Kjøbh. 1793. (blev fortsat af S. Poulsen.)

Efterretning om Gattiganstallerne i Hamborg. overs. ib. 1795.

Rine Luner. Kjøbh. 1797.
 Not en Doffis om det hollandske Document og Rotariis public-embedet. ibidem. 1798.

Til Publicum fra Forfatteren til Not en Doffis b. eod.

Authentische Geschichte des jeg. Krieges zwischen Dänemark und England. Kopenh. 1801.

Den gamle Richards Kunst at blive rig og lykkelig (af Franklin). oversf. ib. eod. (rec. i Borgervennen 1801 No. 48.)

Ueber die gebräuchl. Biffation der neutralen Schiffe, von M. J. Bornemann. aus dem Dän. ib. eod.

Flobergs Beschreib. eines neu erfund. Stubenofens. aus dem Dän. ibid. 1802.

Nytaarsgave for Enhver. Kjøbh. 1804.

Smaafortællinger i Lafontaines Maner. ibid. 1805. (l. Lst. 1805 No. 34.)

Forvertlingerne eller Frank Wilburg, original Roman. ib. eod., ogsaa som 2den B. i Hæfte af en Samling under Titel: Udvalgte Fortællinger og smaa Romaner, (see l. Lst. 1805 p. 41.)

Ryefke Lese- og Billetbog, en Nytaarsgave for Børn. ib. 1806.

L. J. Silberbecks Urnen i den ensomme Dal. 3die og 4de Del. oversf. ib. 1806. (l. Lst. 1807 No. 24.)

Lexicon over alle de fremmede Ord og Udtryk, der jævnlig forekomme i det danske Sprog, med hosfjet Oversættelse og Udtale. udarbejdet efter Campes Wörterbuch der fremden Ausdrücke. ib. 1807. (l. Lst. 1809 No. 40.)

Conversationsbog eller Anvisning til en velankendelig Dmngang med Mennesker i alle Stænder, oversf. af Frankf. ib. eod.

Salzmans tydske Lesebog eller Concord Riefers Abecis und Lesebüchlein med en dansk Forklaring af de vigtigste tydske Ord. ib. 1808.

Tydske Stilovelseshog for Danske. ib. eod.

Guide par l'isle de Solande et par la Suede, contenant des avis sur les routes de la poste et des voyageurs, des descriptions abrégés des villes principales etc. ib. eod.

Bioconda, en Tilbragelse under det franske Krigstog i Italien. oversf. ib. 1809.

Poesker af ham i Minerva. See Sammes Register. Til Iris har han i Aarg. 1804-5 leveret Udgangene eller Blandinger i Vers og Prosa, som ogsaa særskilt ere aftrykte og rec. i l. Lst. 1806 No. 9.

I det andet meget forsøgte og forandrede Dypag af Keislers Guddkændige dansk-tydske Lexicon (rec. i Kieler Litt. 3. 1809 No. 35.) har han havt megen Andel. Om hans Deltagelse i Ugebladet S. Ilevnennen see Morgenskjernes juridiske Maanedstid 1796. p. 21.

Pristorff (Peder Danielsen) Præst til Indereen i Trondhjems Stift. D. 1764.

Eigprædiken over Oberst Janus Claudius Gedde. Trondhjem 1742. 4to. og over Anna Maria Stralen. ibid. 1755 4to.

Prißbuer (Joachim) En meklenborgsk Adelsmand, som med Frederik d. IVdes Dronning Lovise kom til Danmark. Han blev Stiftamtmand i Sjen og 1712 Ridder af Dannebrogordenen.

Index concisus familiarum nobilium Ducatus Megapolitani. Havnæ 1723. 8vo.

Protten (Christian) født i Sveina. Blev Student ved Kjøbenhavns Universitet, og derpaa Informator for Mulatbørnene i Christiansborg der paa Kysten.

Grammaticalke Indledning til det fanteiske og acraiske Sprog. Kjøbh. 1764. 8vo.

Protten (Daniel) Var Medicus i Hørsingør, og vilde have taget Doctorgraden, da han i det samme døde.

Udførlige medicinske casus — indførte i Bartholins Acta Havn. Vol. III. pag. 42 og 47. conf. pag. 57.

Prætorius (Lorentz) Var Deputeret i Generalkollegiumet. Døde i Christiansfeldt som Conferentsraad i sin Albers 73de Aar.

Udførlige af Rentekammerets Archiv samlede Efterretninger, det danske Myntvæsen betræffende, indførte i den 1791 udfomne Beskrivelse over det kongl. Myntcabinet.

Purribus (Christian).

Havnæ delineatio over Beskrivning der Stadt Kopenhagen. Koph. 1663. 4to.

Dvislin (Ears Ibsen) Blev 1688 Magister, og var de Slotsprædikant til Aggershus og Sognepræst til Agger.

Ejgprædiken over Kirstne Eindenov. Christiania 1689. Folio.

Solatium relapsorum b. e. Trøst for dennem, som efter Striftemaalet og det højværdige Rabverens Sacramentets Delagtighed falde paa ny og forsee sig. *ibid.* 1697. 8.

Dvist (Friderik) født 1714 d. 26 Maj i Hjortunde i Sieland, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Friderichsborg 1732. 1741 blev Catechet ved Frue Kirke i Kjøbenhavn. 1745 Præst til Raarup og Ollm i Sieland. 1748 Slotspræst i Kjøbenhavn. 1752 Hofprædikant. Døde 1778.

Diapp. Havn. 4to. De philantia, malorum omnium fonte. 1755. De mensa Gad et libamine Meni. Elais LXV. 11. 1756. Cur Paulus Actorum XIV. Mercurius vocatur. 1757.

Heldig Winds Grevinde af Holsteins Levnets Løb, Døds Tanter, og sidste Afsked. Kjøbh. 1756. 10l.

Dvist (Povel) født ved Friderichsborg, og dimitteret fra den derværende Skole. Var først Præst paa Kyften af Guinea, 1797 til Kjelvig i Finmarken, og 1806 til Næskødden i Aggershus Stift.

4 Prædikener. trykte i een Samling i Trondhjem. vid. Østs Litteraturliste for 1799 No. 46.

Dvistgaard (Iver) En Søn af næffselgende Justitsraad M. Dvistgaard; født 1767. Blev Student 1786. Studerede i Göttingen, hvorfra han 1792 kom tilbage. Blev Etatsraad 1810 og 1816 Viceborgemeester i Kjøbenhavn.

Index chronologicus listens foedera pacis, defensionis, navigationis, commerciorum, subsidiorum, et alia, a regibus Danicæ et Norvegicæ et Comitibus Holsatiae inita cum gentibus intra et extra Europam. Göttingæ 1792. 8. (rec. af Thaarup i L. Lst. 1793 No. 6. Sær. N. 1792. p. 1609.)

Dvistgaard (Morten) Ejer af Gjerdrupgaard i Sieland; født 1731 d. 15 Maj. Døde som Justitsraad 1798.

Copie af den Betænkning jeg i Landvæsenstommissskossen har som Medlem af samme neslagt over adskillige Posten. Kjøbh. 1787. 8. (rec. af Mandix i L. Lst. 1787 p. 328-29.)

Dvizov (Anne Margaretha) f. paa Sandagergaard i Fyen. Hendes Fader, Erik Dvizov, var Oberst, og Ejer af Sandagergaard. Hun blev 1678 gift med Christian von Pappenheim.

Hendes egen Ungdomshistorie — Freden paa Latin, er aftrykt i Thuras, Schönaus og Dirchs Skrifter om danske lærde Fruentimre.

Maarup (Anders) født 1713 i Stadel i Riber Stift, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Ribe 1733. Var 1742 Vicerector i Horsens Skole. 1743 blev Præst i Misted i Aarhus Stift. Døde 1790

Tale paa Jubelfesten 1749. Kjøbh. 1750. 8.

Bers over Kong Friderik IVdes Regiments af C. Salsker, udgivet. Kjøbh. 1776. 4to.

Adskillige smaa Afhandlinger i den Viborger Samler mærkede med Bogstavet K.

Raben (Christian) født 1782 i Stangerup, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Friderichsborg Skole. Tog 1806 den medicinske Doctorgrad. Blev først Landphysicus i Jarlsberg Grevskab og 1814 i Brædberg Amt. Døde 1817.

De diabete mellito. Disf. inaug. Havniæ 1806. 8vo.

Raben (Friderich) af meklenborgsk Adel; f. 1693. Blev 1724 Overhofmeester hos Kronprindsesse Sophia Magdalena. 1737 Stiftamtmand i Lolland. Døde 1773 som Geheimtconferentiraad, Ridder af Elefanten, og Præsæs i Collegium medicum.

Beskrifning om Lefmaaten paa Bildapel, Bot och Lérne — i Svenska Vercenskaps Acad. Sandl. 1749. S. 130-33. Evånne märkværdige Stofdrag, observerade vid Kjöfsted paa Saaland. *ibid.* Aarg. 1750. S. 276-78.

Rachlov (Andreas Thamdrup) Rejste som Student udenlands i Lydfkland, Frankerig og Italien. Blev 1769 Præst i Snoldelev i Sieland. D. 1812. (Hans Materiefamling, hvorefter læses i Kjøbh. Skilderie 1804 No. 18, og i L. Rabens

Fortale til hans Hageborns Brieve, brændte 1806 med Gaarden hvori den stod. see Skilderiet 1807. p. 720. conf. Th. S. Seiberg.)

Forslag til de ældste Tilbragelses Afbvikling efter Rosses Skrifter. 1-11 Del. Kjøbh. 1788 89. (Arit. 1788 No. 48. 1790 No. 47.)

Om Siellands Stifts geistlige Brandcasse — i Minerva 1792. III. 141. og Karmere Dplysning til Undersøgelsen af nogle Spørgsmaal den geistlige Brandcasse vedkommende. Kbh. 1793. 8vo.

Tanter i bunden Stil. Kjøbh. 1793. (Arit. 1794. No. 20.)

Forsøg med Winterhør — i Diderichsens Mag. VII. 434-38.

Kachlov (Jesper Rasmussen) var 1683 Skibspræst paa den danske Flode.

Zaareperke, eller aandelige Sange. Kjøbh. 1684. 1697. 1714. 1722. 1748 og oftere. (Sorterup i *Cacoëtes Carminif.* No. 15.)

Kasn (Carl Gottlob) født d. 31 Julii i Viborg, hvor hans Fader var Landstingsprocurator Justitsraad Kasn. Deponerede 1788. Blev 1797 Professor i Oeconomie. og Commercecollegiet. 1801 Medlem af Fabricdirectionen. 1802 Secretair i den angaaende Drettelsen af et Museum for Naturvidenskaberne anordnede Commission. 1804 Committet i Commercecollegiet. Døde som Justitsraad 1808. (Hans Biographie i lærde Lst. 1808 No. 36. conf. Kjøbh. Skilderie 1808 No. 64. Minerva 1808 S. 288.89.)

Besvarelse paa det kongl. Videnskabsakademis udsatte Prisspørgsmaal om den bedste Plan til en praktisk Agerdykningskole. Kjøbh. 1794. 8. tillige indf. i *Physik. Bibliothek* 2det B. p. 1172. ogsaa overs. paa Svensk. Stråholm 1800. (rec. i l. Lst. 1794 No. 39.)

udkast til en Mantephyssologie. Kjøbh. 1796. 8. (rec. i *Skarbs krit. Journ.* 1796. p. 165-74.) Bogen er "mit vielen Zusätzen und Veränderungen des Verfassers" aus dem Dän. übersezt von J. A. Marcusen. Koph. u. Leipz. 1798. 8. rec. i *Intelligentsblad der medicin. Nationalzeit.* für Deutschland 1798 pag. 79. i *Sartenskells medicin. Zeit.* 4ter Ergänzungsband No. 99. i *Schraders Journal der Botanik* 1fter B. i Gøtt. Anz. 1799 p. 752. Paa Svensk overs. af Doct. Olin. Upsala 1798. (rec. i *Journal für Literatur* III B. 12 Hæfte.)

Danmarks og Holstens Flora. I-II Del. Kjøbh. 1796-1800. 8. (rec. i *Ergänzungsblätter der Litt. Zeit.* III Jahrg. I B. No. 67. l. Lst. 1798 No. 12, af Christ Hammer saavel i *Skarbs Journal* 1799 p. 407-15 som i *Anhang til No. IX af Hermoder.* it. r. i *Sartenskells Zeit. Ergänz.* band 1798 No. 23. end videre af Skarb selv i hans *Journal* for 1796 p. 428-35.)

(Dokters) Kob- og Hjælpebog for Bøndestanden, oversat af Provst Paffe, omsarbejdet og udgivet af Kasn. Kjøbh. 1800. 8. (l. Lst. 1800 No. 13.)

Undersøgelse over Liv og Død, et Udtog af *Starks Recherches sur la vie et la mort*, med Anmærkninger af Herholdt og Kasn. Kjøbh. 1802. 8. (l. Lst. 1802 No. 34 og 41.)

Naturhistorie for hver Mand i Vinds 1ste Del. Kjøbh. 1802. 8vo. I B. 2den Del 1805. (l. Lst. 1805 No. 39.) er fortsat af Aletjen.

Suppe og Selee af Been, samt nye Efterretninger om Brugen af Hestekjøb. Kjøbh. 8vo. 2det Udg. ibid. 1803. (rec. i *Beckmans Bibl.* XXVIII. 84-85.)

Besvarelse paa Landhusboldningssekskabets udsatte Spørgsmaal: hvorledes man bedst forvandler Been til en nærende Føde. et Prisprøve af Viborg og Kasn. Kjøbh. 1805. 8. (rec. i *Oluffens Annaler* X. 115-41. En Bedømmelse deraf fra Nationalinstituttet i Paris er indført i *Handelsidenden* 1805 No. 29.)

Bejledning for Bønden til at dyrke Hør. Kjøbh. 1806. 8. (rec. i *Oluffens Annaler* X. 176-78. og i l. Lst. 1807 No. 38.)

Steder hvor Landmanden kan affatte sin Uld af forbes bret Race, og Raaden hvorpaa han kan sortere og vaske den. ib. 1807. (r. i *Oluff. Annal.* X. 165-76.)

Physikal-oeconomisk og medico-chirurgisk Bibliothek. Kjøbh. 1794-97 i 12 Bind, siden under Titlen af *Bibliothek for Physik, Medicin og Oeconomie.* 1798-1800 i 6 Bind, og endelig under Titlen af *Kyrt Bibliothek for Physik o. s. v.* 1801-7. 9 Bind og 3 Hæfter, var han (efter D. P. Wylster) fra Aaret 1799 Redacteur af. Af hans heri indførte chemiske, naturhistoriske, physiologiske og oeconomiske Afhandlinger ere adskillige særskilt udtomne, som f. Ex. Historisk Udsigt over Redningsanstalterne for Drukne af J. D. Zerholder og C. G. Kasn. Kjøbh. 1796. 8. rec. i l. Lst. 1796 No. 34. samt i *Hedens Sandringar för Läkare.* V Tome 1ste Hæfte.

Handels- og Industrietidenden. Kjøbh. 4to. var han i Aarene 1798-1807 Redudgiver af (først i Forening med Schmidt Physikebeck siden med J. Drantø.)

3 Vidensk. Selsk. Skrift.: Physiologisk Undersøgelse over Livskrafterne i den organiske Natur, især med Hensyn til det vegetative Liv — i Skrifterne for 1803-4. p. 255-78. (ogsaa særskilt aftrykt og rec. i l. Lst. 1808 No. 18.) Han besørge ogsaa Udgaven af Skriften der *physik. Klasse der kongl. dän. Selskabs* der *Wissenschaften in Kopenhagen.* 1fter B. für das Jahr 1800. 2ter B. für das Jahr 1801. Kop. u. Leipz. 1801-1803.

3 Landhusholdn. Selsk. Skrift.: Høravens Bigtighed for Danmark og dens Tilstand paa Høravlingsinstituttet Lytkensløbe i Fyen. — i 7de Del pag. 1-38. (ogsaa særskilt og rec. i l. Lst. 1804 No. 9.)

3 Scandinav. Selsk. Skrift.: Sammentigning mellem Forsøg anstillede i Danmark og Frankrige for at bestemme hvor meget Mel og Brød en vis Mængde Korn kan give — i 1806. I 77-96. ogsaa indf. i *Oluffens Annal.* VIII. 401-44. Indbydelse til alle Danmarks og Norges Mand forenede at underkaste de indenlandske Manufacturer, og skade Fienden ved høitideligen at forpligte sig til, ikke herefter at kjøbe engelske Været. 1807. I. 307-36. ogsaa særskilt aftrykt (conf. *Efterretn.* om indentl. Komiss. 1ste B. S. 31 o. f.)

3 Kvartalsskriftet for Sundhed: Helens Kilde i Sielland I B. p. 50-63. 3 Minerva: Hvad er der indvendt

mod det Kjøbenhavnske Selskab for bruknebe Mennekers Redning, og hvorvidt ere disse Indvendinger grundede, undersøgt af Serpholde og Kasin. 1797. I. 137.

Han besørgede 1808 en ny Udgave af O. Lütrens Fruentimmerets Raad til at opbjielpe Staten.

Rahbek (Knud Lyne) er født d. 18 Dec. 1760 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Justitsraad Rahbek, var Inspecteur ved Loldboden. Han deponeerede fra Herlufsholm 1775. Rejste 1782 til Kiel og derfra til andre tydske Universiteter, samt til Paris, hvorfra han 1784 kom tilbage. Rejste anden Gang til Tydskland 1789. Blev 1790 Professor i Esthetiken ved Kjøbenhavns Universitet, og 1794 Secretair i Commissionen for Universitetet og de lærde Skoler. 1799 efter Ansøgning entlebiget fra sit Professorat. 1805 blev Lærer ved den kongelige dramatiske Skole. 1807 Inspector i det pædagogiske Seminariums danske Klasse. Samme Aar Capitain ved Kongens Livcorps, og havde han, som saadan, Vagt paa Universitetsbibliotheket under Bombardementet. (See Engelstofts Annaler 1807. II. S. 291.) 1809 Medlem af Theaterdirectionen. 1811 Ridder af Dannebrog og fik samme Aar Diplom som Doctor Philosophiæ fra Kiel. Blev 1817 Professor ordinarius ved Universitetet med Anciennitet fra 1ste Januar 1814. Hans Portrait foran Myerups Nytaarsgave Strigge for 1813.

Den unge Darby, et Skuespil. Kjøbh. 1780. paa Tydsk overf. Glensborg 1783. (I. Lfr. 1783 No. 35.)

Breve fra en gammel Skuespiller til hans Søn Kjøbh. 1782 (er en forsøgt og omarbejdet Udgave af de Skuespillerbreve, han først havde ladet indrykke i almindel. Dansk Bibliothek. Recension derover af Sander hæved i I. Lfr. 1787 No. 10. De oversattes paa Tydsk af C. J. Reichel. Kopenh. 1785.)

Profaiske Forsøg. I-VIII Del. ibid. 1785-1806. (den 2de Del er rec. i I. Lfr. 1791 No. 38. 3die D. 1793 No. 34, 4de og 5te D. 1798 No. 38. Den 6te D. er rec. i Skand. Museum 1798 I. 413-26. samt af M. Brun i den parisiske Journal de la litterat. estrang. 1ste Aarg. p. 33-34) Brevet er paa Tydsk overf. dels af Sander under Titel af Moralische Erzählungen I-II Th. Kopenh. 1800-1801. (I. Lfr. 1800 No. 24. Allg. D. Bibl. 55 B. S. 65.) dels af J. L. Tobiasen under Titel af Profaische Versuche I Th. Hamburg 1800. (Jen. Litt. Zeit. 1801 No. 54. Erlang. Litt. 3. 1801 No. 139.) Paa Svensk hæved deraf Fortællaren eller Tidens Seber. Götzeborg. 1797. Den Fortrolige, et Drama i 1 Act. Lund. eod. a. Sidsknavnte Stykke findes ogsaa paa Tydsk tilligemed Sophie Brauned i Sanders Auswahl dän. Lustspiele. Zürich 1794. Fortællingen Eulalia Weinau er af Sander paa Tydsk indf. i Eggers's Magazin; og derfra aftrykt i Kofbarkeiten zur angenehmen Unterhaltung. Adnigsberg 1797.

Dramaturgiske Samlinger. I-II Bind og III B. 1ste Hæfte. Kjøbh. 1788-94. (I. Lfr. 1789 No. 46-47. Articul 1790 No. 28 og 30.)

Kommedog for Skuespilyndere. 1788. (I. Lfr. 1790 No. 3. Kritik 1788 No. 17.)

Die Matrone von Ephesus, Lustspiel von Lessing, ergångt von Rahbek. Mannheim 1790. overf. paa Dansk af D. J. Staal. Kjøbh. 1791. (Allg. D. Bibl. 102 B. S. 404. I. Lfr. 1791 No. 48.)

Dramatiske (dramaturgiske) og litterariske Tillæg (til Morgenposten) I-II Hæfte. Kjøbh. 1792-93. (Er Continuation af de dramaturgiske Bidrag, som i Aarene 1790-92 indrykkes i selve Morgenposten.)

Poetiske Forsøg. I-II Del. Kjøbh. 1794-1802. (Den 2den Del har tillige et Titelsblad, hvorpaa Bogen kaldes Samlede Digre; og af 1ste Del blev 1803 gjort et nyt Dptag, som ligeledes baade har Titel af Poet. Forsøg 1ste Del. 2den Udg. og tillige af Saml. Digte. Bogen er rec. i I. Lfr. 1798 No. 37 og 1803 No. 18.)

Dansk Lesebog og Exempelsamling I-II Del. Kjøbh. 1799-1804. (Af dette Bælt, hvoraf hæved to nyere Udgaver, er begge Delene rec. i Kieler Litt. 3. 1810. No. 20-24. Den 1ste Del i Dagens Journal 1799. S. 187-88. I. Lfr. 1799 No. 38. Den 2den D. i I. Lfr. 1804 No. 31. Paa den sidsknavnte Recension hvævede Forsætteren i Tilskueren 1804 No. 65.)

Fjerne Gjenlyd af Danmarks 2den April. Kjøbh. 1801.

J. G. Solbjørnsens Minde. ibid. 1801. (rec. i Jurid. Maanedssid. 1802. I. 332.)

Forsøg om den danske Stil. ibid. eod. 2det Dpt. 1813. (I. Lfr. 1802 No. 9.)

Haandbog i den europaiske Statshistorie. ibid. 1803. 2det Dpt. 1805. (I. Lfr. 1803 No. 27.)

Samlede Fortællinger. I-IV Del. ibid. 1804-14. (I. Lfr. 1809 No. 45-47.)

Samlede originale Skuespil. I-III Del. ibid. 1809-13. (Samlingen bestaaer af afbillige i Aarene 1807-13 særskilt udfomne, for det meste nationale, Dramer, saafom: Hans Kofsgaard og hans Hustru 1808. Anne Solbjørns eod. a. Trondbiems Bestielse 1809. Skottekrigen 1810. Peter Skram 1812. Lordenstjold i Marstrand o. s. v.)

Danske og norske historiske Mindebesange, samlede og med Anmærkninger udgivne. Kjøbh. 1810. (Litteraturtid. 1811 No. 14 og 16.)

Om Skuespilkonsten. ibid. 1810.

Forsøreten, et borgerligt Sørgepiel. ibid. 1814. (conf. Tilskueren 1792 No. 81 og 1806. No. 40. S. 317.)

Om Ludvig Holberg som Lykspildigter og om hans Lykspil. I-II Del. ibid. 1815-16. (Sall. Litt. Zeit. 1818. No. 233.)

De antiquissimis ecclesiis Danicis lingua vernacula hymnariis, hymnorumque autoribus. et Program til den aarlige Reformationssfest ved Universitetet. Havnis 1818. 4to.

Han har oversat efterfølgende alle i Kjøbenhavn i Det trykte Skrifter:

a) af Latin: Horatii Brev til Pisonerne. 1790. (I. Lfr. 1790 No. 46. Iris 1791. I. 85-90.)

b) af Engelsk: Collmans Skinsuge Kone. 1800. Høvers Betragtninger over Krigen med Danmark. 1807. Postkaretten. 1814.

c) af **Fransk**: **Diderots** *theatraliske* *Becker*. 1ste D. 1779. (I. *Lit.* 1783 No. 8.) *Figaros* *Brøllup* eller den *gaine* *Dag*. af *Beaumarchais* 1786. *Eddikemanden* og hans *Hjælper*, af *Mercier* 1788. (*Kritik* 1789. No. 47.) *Rogle* *Dele* af *Florians* i *Karene* 1791-1802 paa *Dansk* i 8 *Tomter* udfomne *Skrifter*. *Marmontels* *nyeste* *Fors*
*te*linger. I D. 1794. *Pipericourts* *Elisa* *Berner*. 1806. *De* to *Fædre* af *Dupaty*. eod. a. *De* *giste* *færdige* *Piger* af *Picard*. 1807. *Døds* *bedelen* af *Samme*. eod. a. og *flere* *enkelte* *franske* *Stuespil*. *Fremdeles*: *Molieres* *ud*
valgte *Skrifter*, paa *ny* *for* *dan* *skede* *til* *Stue* *pladens* *Brug*. I *Del*. 1814. (*Litt.* *tid*. 1814 No. 22.) *samt* *hans* *Snier* 1817.

d) af **Tydf.** **Stephani**: *s* *Dis* *serteuren* *af* *sønlig* *Kjærlighed* 1784. *Kathan* *den* *vise*. 1799. (I. *Lit.* 1799 No. 43.) *Lajou*
taines *ud* *valgte* *Fors* *tællinger* I II *Del*. 1799. *Dolz's* *Be*
traaad *den* *almin* *delige* *Kenne* *te* *historie*. 1800. (2det *Dpl.* *Fridericia* 1805.) *Den* *Konst* *at* *være* *lykkelig* *med* *Kæm*
den. 1800. (I. *Lit.* 1800 No. 42.) *Sørdes* *Wilhelm* *Meister*. I-IV *Del*. 1801-2. *Den* *Konst* *at* *være* *lykkelig* *med* *Koner*. 1802. (I. *Lit.* 1802 No. 3.) *N. S. Nie*
mejers *Kærebog* i *Religionen*. 1800. *Eberhard's* *aa* *nd*
bog i *Æsthetiken*. 1803. *Lancredo* *af* *Voltaire* *og* *Göthe*. eod. a. *C. G. Hermans* *Kærebog* i *den* *kr*
istelige *Reli* *gion*. 1803. 2det *Dpl.* 1807. *J. N. Lohrs* *Billed* *og* *Læse*
bog. (I. *Lit.* 1804 No. 51.) *Schillers* *Wilhelm* *Tell* 1805. (I. *Lit.* 1805 No. 37.) *Sammes* *Maria* *Stu*
ert. 1812. *Sammes* *Johanne* *d'Arc*. 1813. (*Litt.* *tid*. 1814 No. 27.) *Guld*. *Wallenstein*. 1815. *Gallerie* *for* *de* *for*
nemste *Konster* *og* *aa* *nd* *verker*, *en* *Billed* *bog* *for* *Ung* *dommen*. 1805. (I. *Lit.* 1804 No. 51.) *Tjllands* *Man*
den *af* *Ord*. 1806. *Dolz's* *tor* *te* *Tankelære*. 1807. (I. *Lit.* 1809 No. 37.) *Sammes* *Anst* *and* *igheds* *lære*. 1810. (I. *Lit.* 1810 No. 42.) *Kal* *sk* *lag* *s*
ka *berne* *af* *Gør* *the*. I-II *Del*. 1811-12. *Rogle* *Stuespil* *af* *Kogebue*. m. m.

e) af **Svensk** (**Granbergs**) *historiske* *Skil* *bring* *af* *Sver* *rigs* *for* *rige* *Konges* *Gustav* *IV* *Adolfs* *seneste* *Re*
gerings *saar*. I-III *Del*. 1810-14. (*Litteratur* *tid*. 1811 No. 17.)

Minerva, et *Maaned* *skrift*, som *begyndte* *med* *Julius* 1785, var *han* *Red* *acteur* *af* *i* *Forening* *m.d* *Pram* *ind* *til* 1790. (conf. *Pram*) *Siden* *allene* *fra* 1794 *til* 1798. *I* *Foren* *ng* *med* *Cokset* *i* *Karene* 1798-99, *og* *der* *paa* *atter* *allene* *ind* *til* *den* *ophørte* 1809. *Hans* *egne* *Bidrag* *der* *til* *ind* *til* 1800, *hvor* *af* *nogle* *og* *laa* *ere* *for* *skilt* *ud* *givne*, *op* *regnes* *paa* 6 *Blade* *i* *det* 1801 *ud* *komne* *Re*
gister. *Siden* *den* *Tid* *har* *han*, *blandt* *andet*, *der* *til* *le* *det*: *Overs* *ættelse* *af* *to* *Kjerulfske* *Programmer*, *et* *om* *Rationer* *som* *ikke* *for* *sage* *de* *i* *Farer*, *i* 1801. *og* *et* *om* *det* *ulempe* *Pier* *arkie* *med* *fører*, *i* 1803. *Om* *Censur* *og* *Tryk* *ke* *fri* *hed* 1804 l. 22. 1808 p. 181. *Om* *Reger* *h*
anden. 1804 III. 298. 1805 l. 188. 1806 III. 1. 142. 259. IV. 1. 1807 l. 199. *Den* *bes* *krivende* *Digte* *arts* *Littera* *tur* *hos* *os* *1801* IV. 298. 1802 IV. 144. 274. *Sammens* *ligning* *imellem* *Her* *skenerne* *i* *Macbeth* *og* *Walt* *pries* *ter* *ne* *i* *Walders* *Død*. 1803. III. 65. 209. IV. 181. 264. *Om* *Holberg* *som* *Lyk* *spil* *digter*. 1806. I. 140. IV. 20. *Ad* *vil* *lig* *st* *ud* *af* *det* *danske* *Litteratur* *for* *skabs* *Archiv* 1807 l. 83 *og* 133. *Hvo* *er* *Anden* *i* *Paton* *Jari*? *ibid.* IV. 200. *Fra* *Julius* 1815 *begyndte* *han* *igjen* *at* *ud* *give*. *Minerva*, *som* *endnu* *ved* *varer*. *Deri* *er* *af* *ham* *selv*, *blandt* *Andet*: *Et* *Par* *Ord* *om* *den* *Scandinaviske* *Litter* *ature* *en* *hed*. *i* *Jul.* 1815 S. 42-57. *Om* *den* *poetiske*

Litteratur *under* *Christian* *VI*. 1816. *Januar* 1776. *Dra* *marisk*, *Scenisk*, *Theatralisk*, *Prøve* *af* *hans* *an* *meldte* *al* *ph* *abetiske* *aa* *nd* *bog* *i* *de* *Kjønne* *Biden* *skaber*. *Jun.* S. 73-78. *Om* *Klopstochs* *Ind* *skabelse* *til* *Danmark*, *og* *den* *umiddelbare* *Ind* *skjæbne* *deraf* *paa* *vor* *Litteratur*. *Jul.* S. 37-50. *Om* *Selskabet* *til* *de* *Kjønne* *Biden* *skaber*, *det* *stiftelse*, *og* *Stiftere*. *Sept.* S. 228-59. *Svar* *til* *Pram* *paa* *hans* *Skrivelse* *i* *An* *ledning* *af* *Pre* *stons* *af* *hand* *ling* *om* *de* *tydske* *Skr* *ibenteres* *Egen* *heder*. 1817. *Marts* S. 40-55. *Andet* *Brev* *til* *Pram*. *ibid.* *Maj.* S. 1-45.

Danske *Tilskuer*, et *Uge* *blad*. *Kjøbh.* 1791-1808. 800: *Som* *fort* *sættelse* *ud* *gav* *han* 1811 *Sand* *sig* *geren*, *og* *fra* 1815-18 *atter* *Tilskueren*. (*Aarg.* 1799-1805 *ere* *an* *meldte* *i* l. *Lit.* 1806 No. 12.)

Charis. (i: *poetisk* *Ky* *taars* *gave*) *for* *Karene* 1797. 1799. 1800. 1801. 1803-7. (*rec.* *i* *Dagen* 1803 No. 3. l. *Lit.* 1805 No. 7.) *Af* *ter* *tranden*. *Ky* *taars* *gave* *for* *begge* *Kjøn*, *ud* *givet* 1817.

Comus *og* *Romus*. *Et* *Tids* *skrift*. 1809.

Bidrag *af* *ham* *fore* *findes* *i* *saagodt* *som* *alle* *danske* *per* *riodiske* *Skrifter* *af* *æst* *hetisk* *eller* *blandt* *Ind* *hold* *fra* 1778 *af*. *i* *Gr.* *i* *Almind.* *Dansk* *Bibliotek*; *i* *Sver* *sens* *og* *Schulz's* *Poes* *te* *jam* *linger*; *i* *Poussens*, *i* *Ser* *osts*, *i* *Ky* *erups* *og* *Andres* *Ky* *taars* *gaver*; *i* *Sam* *leren* III. No. 66; *i* *Journal* *for* *Politik* 1795. l. 214-40; *i* *Thaa* *rups* *Arkiv* III. 1-152; *i* *Schwarz's* *Lomme* *bog* *for* 1785 *tre* *Breve* *til* *Rosing*; *i* *Soer* *rioms* *Ky* *taars* *gave* 1807 *Roses* *Minde*. *I* *Lad* *des* *Minde* *smær* *ker* *3die* *Hæfte* *Madam* *Preislers* *Biographie*. *I* *den* *hos* *Popp* 1806 *ud* *komne* *Biographen* *General* *Monts* *Leonet*. *I* *Ud* *gave* III. 105. *Historie*, *Historie* *skriver*, *Historie* *stil*, 3 *Artikler* *til* *Prøve* *af* *en* *al* *ph* *abetisk* *aa* *nd* *bog* *i* *den* *Kjønne* *Litteratur*.

I *Quartals* *skriftet* *for* *Sand* *hed* *bestaae* *hans* *fleste* *Bidrag* *i* *Overs* *ættelser* *af* *Svensk*, *efter* *Adler* *bergh*, *Dan* *lin*, *Gyllenborg*, *Kellgren*, *Leopold*. *Ud* *ser* *den* *er* *det* *af* *ham*: *Had* *er* *Sand* *hed*; *item* *Junker* *Schwerenoth* *eller* *den* *an* *holdte* *Don* *quixot*. *overl.* *paa* *Svensk*. *Stock* *holm* 1799. (*Dadens* *Journ.* 1799. S. 127-28.) *Om* *Factionerne* *i* *Frankerig* *fra* *Re* *volutionens* *Begyndelse* *og* *deres* *for* *nemste* *Kampe* *og* *Kamp* *dage*. IV. 257-340.

I *det* *Scandinav.* *Litt.* *Selsk.* *Skrift.*: *Penelope* *til* *Ulys* *ses*, *overl.* *efter* *Ovids* *1ste* *Heroide*. 1805. l. 256-62. *Hvor* *ledes* *bestemmes* *Epopeens* *rette* *Begreb*? 1806. l. 415-37. *Wil* *de* *det* *være* *til* *For* *del* *for* *Sør* *ges* *spillet* *Paton*, *at* *Scenen* *med* *Er* *ling* *blev* *udel* *adt* *eller* *for* *an* *dret*. 1802 l. B. S. 309-45.

Han *har* *ud* *givet*: *Sams* *øes* *Skrifter*, 10 *Dele*. 1796. *Tullins* *Digte*. 1799. *Wessels* *Skrifter*. 10 *Dele*. eod. a. *Eust.* *ud* *valgte* *Digte*. 1801. *Er* *sjelernes* *Digte*, 10 *De* *le*. eod. a. *Kibers* *Digte*, 10 *Dele*. 1803. *Holbergs* *Peder* *Paars*, *paa* *Sejdelins* *For* *lag* 1797. (*rec.* *i* *Skand.* *Museum* 1798. l. 515-25.) *Holbergs* *ud* *valgte* *Skrif* *ter*. 21 *Dele*. 1804-14. (*Af* *den* *21de* *Del* *ud* *kom* *to* *Er* *ed* *ie* *dele* *tillige* *for* *skilt* *under* *Titel*: *Holbergs* *Le* *onet* *for* *fattet* *af* *ham* *selv*, *i* *tre* *Breve* *til* *en* *for* *nem* *Herre*, *af* *Latin* *over* *sat* *med* *An* *mær* *kninger*. *Kjøbh.* 1814.) *Sej* *bergs* *Stuespil*. 2den *Udg* *ave*. 3 *Dele*. 1806. *Wadums* *aa* *nd* *bog* *i* *Dit* *tids* *ens* *og* *Widdelal* *berens* *Historie*. 1810.

I *Forening* *med* *K. Ky* *erup* *har* *han* *i* *Karene* 1800-1808 *ud* *givet* *Bidrag* *til* *den* *danske* *Danske* *Dig* *te* *kon* *st*

Historie. 4 Dele; samt i Forening med ham og Abrahamson, i Karene 1812-14. Udvalgte danske Viser fra Middelalderen. 5 Tomer. I Forening med Jorskov udgav han to Hæfter af et Tidsskrift ved Navn *Æthone*. Efter K. P. Seibels Død formaaede bennes enke ham til at paatage sig Redactionen af Bladet *Dagen*, hvorfra han af dets følgende Gjere i Junius 1814 igjen blev forløvet.

I lærde Afskræm. har han skrevet adskillige mest æsthetiske Recensioner, især i Karene 1782-1786, og var hans Recensentmærke sædvanlig R*** L. I Iversens list. *Progress*. betegnes hans Recensioner med Bogkavet L.

Alle hans litteraire Controverser høre: Svar paa (Sejbergs) det første litteraire Product af Northorsts Presse. 1787. (rec. af Tode i *Articel* 1787 No. 6.) Til Publicum i Anledning af Dagensens Til det virkelige Publikum. ib. 1789. (r. ibid. 1789 No. 27.) Aftoungtet Svar til Forfatteren af dramatiske Tillæg (3; Tode). Kjøbh. 1789. Svar paa Prof. Ohlenschlägers Til Publicum i Anledning af Lysspillet *Herjas Alter*. ib. 1816.

Han har skrevet adskillige Kortaler; blandt andre til de af Seibels udgivne danske Digtere, til Kibers og Samsoes Skrifter, til Bergenhammers *Maria Stuarts Historie*. m. fl.

I øvrigt har han adskillige Gange fundet sit Navn paa Titelbladet af Skrifter, meest Oversættelser, som han kunde have gjennemset, thi endt han først flere Aar efter erfor dets Tilværelse.

Kahbel (Matthias) Broder til Nassforrige. Dep. 1797. 1812 blev personel Capellan ved Nykirke og Gode Menighed i Ribe Stift. Er nu Sognepræst til Thyregod og Vesten i samme Stift.

Rinaldo Rinaldini, overs. gjennemset og forøget med en Fortale af K. Kahbel. 1-11 Del. Kjøbh. 1800-1801. (I. Aft. 1800 No. 26 og 40) *Attala* eller de tornede Billedes Kjærlighed i Orken, af Chateaubriand. oversat. ib. 1801. *Reverne*, af Schiller. overs. Helsingør. 1801. *Louvetts Flugt*. overs. med en Fortale af K. L. Kahbel. ib. 1802.

Kahlf (Georg) f. d. 7 Martii 1765 i Gammendorp paa Femern. Hans Fader var Proprietair. Studerede i Hamborg og gik derfra til Berlin for der at studere Medicinen. Blev 1785 immatricularet ved Kjøbenh. Universitet, og tog 1807 den medic. Doctorgrad. Var i nogle Aar Læge ved Tugt- og Forbedringshuset paa Christianshavn. (Hans Autobiographie er vedføjet hans Doctordisputats).

Adnotata quædam circa febrim puerperalem, en Disputats i det Todeste Disputereselskab. Kjøbh. 1787.

Electricitatis tanquam medicaminis dijudicatio. Dis. inaug. Havn. 1807. 8vo. (I. Aft. 1809 No. 20 og 22.)

Nova Acta Societ. med. er af ham: De cataplasmatum emollientium virtutibus resolvente et resorbitionem juvante et de hujus medii quæ talis in inflammationibus topiciis efficacia et præstantia. De polytis uteri, et præcipuis horum incommodis, quin vitæ discrimine,

quæ mala, tam rationis momentis, quam factorum et caluum memorabiliun fide confirmantur. De placenta partibus ac munere commodis et incommodis, tam sub graviditate, quam sub partu. Primæ lineæ de ævi nostri vi in gænu humanum, in mores, in artes bonas ac literas. De sphacelo spontaneo lethali. De phihili tuberculosa, ut sequela phlogosæ chronicæ in luppurationem transeuntis ac desinentis.

Kameter (J. P. G.) Chef for Artilleriet paa Bornholm og Oberstlieutenant. Døde 1806.

Forsvar for min egen og sal. Oberstlieutenant Schors af P. N. Slogvaard ubillig angrebne offentlige Agtelse. Kjøbh. 1805. 8vo.

Kamm (Nicolaï Hersted) var Lieutenant og blev siden Forstinspæter ved Koraas Kobberverk; fød i Norge og saavidt vides paa Hedemarken.

Isagttagelser over Kulfegraden og Quakelvæts Frysning om Vinteren 1799 ved Lønst 4 Mile sønden for Koraas. indført i Bibliothek for Physik 15de B. S. 173-78. (conf. XVI. 38-43.) ligeledes aftrykt i *Topograph. Journ.* XXIV Hæfte p. 179-84.

Kamlose (Hans) fød 1681 d. 1 Julii i Halsborg, hvor hans Fader, Hans Kamlose, var Præst til Vor. Frue. Kirke. Deponerede 1698 fra Halsborg Skole, hvor han siden blev Lærer. 1707 Præst for Hvidberg i Halsborg Stift. Døde 1729.

De Syges Sengebog. Kjøbh. 1714 og 1728. 8. Adams og Eva Kalb. paa Bæst. ibid. 1727. 8.

Kamlose (Peder Clausen) Blev 1676 nyderste Capellan ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn. Døde 1697.

Disp. de ritu. Havn. 1673. 4.

Enarratio orationis dominicæ. Francof. 1687. 8.

Kamshart (Peder) fød 1740 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Statsraad Kamshardt som i sin Tid havde været Gehejme-Cabinetsecretair hos Kong Friderik IV. og siden blev Overtoldinspæcteur ved Kjøbenhavns Toldkammer. Sønnen blev 1752 Søcadet, og døde som Contreadmiral 1813.

Efterretning om det bekjendte af den danske Flodes Tjeneste, efter alphabetisk Orden, fra Aar 1752 og til 1807. Kjøbh. 1808. 8vo.

Kamus (Jonas) fød paa Akeren i Romsbald Fegderie i Norge, hvor hans Fader, Daniel Kamus, var Præst. 1681 blev han personel Capellan hos Præsten i Sørum i Aggershus Stift, Solbjørn Thorstensen. 1682 Sognepræst til Norderhøug paa Ringerige i samme Stift. Døde 1718. Hans Hustru var den af Mallings Store og gode Sandlinger bekjendte kjælle Anna Solbjørnsen (egentlig Solbjørnsdatter.)

Kaadens aandelige Markeskib. Kjøbh. 1680. 1696. 1698. 1734. 1743 og oftere. 8vo. Aandelig Herbarium eller Sjælens Lykthave. Christiania 1695. 8vo.

Nori Regnum 3: Norvegia antiqua et ethnica. Christiania 1689. 4to. (er først overs. paa Dansk af N. J. Borf. Kjøbenh. 1811. 4to. (conf. Minerva 1787. I. 258.) Siden oversat af Autor selv og forøget med den 2den Part fra Harald Haarfager til Oluf Hagensen udgivet af J. Spidberg. Kjøbh. 1779. 4to. Jesens Norge 79 82.)

Ulyses et Othinus unus et idem. Hafn. 1702. 1713. 1716. 8vo (Acta Erud. Suppl. VII. 40. conf. Warmholts Bibl. Svalgoth. V. 107-13.)

Kirke- og Verdslige Historier. Christiania 1704. fol. Paa ny oplagt med Waterholts Continuation. Kjøbh. 1736. fol.

Oratio ad Regem Fredericum IV, pro clementissima regni norvegici visitatione et sollicita peregrinatione. Christiania 1704. fol.

Norges Beskrivelse. Kjøbenh. (1735) 4. optrykt paa ny i. a. 1816. 4to. (conf. Catal. Biblioth. Sevel. II. 184. Jesens Norge S. 110-13.)

Ramus (Daniel) Søn af Næstforrige.

Lytenfning til Vice-Stattholder Johan Wibes Ankomst fra Trondhjem til Christiania 1709 — aftrykt i den Wielandske Samling af Vers 13de Bind.

Ramus (Melchior) Broder til foranførte Jonas Ramus. Var Alumnus paa Klosteret. Siden Lector Theologiæ i Trondhjem. Blev 1682 Magister. Døde 1692.

Theatrum Idolorum. Hafn. 1667. 4to.

Dispp. physicae dum de aëris natura. ib. eod. 4to:

Ramus (Christian) Søn af Næstforrige; født i Februar 1687 i Trondhjem, fra hvis Skole han deponerede 1707. Blev 1709 Decanus ved Communitetet. 1711 var først Interimspræst ved Garnisonkirken i Kjøbenhavn, og derpaa Capellan ved Holmens Kirke sammesteds. 1718 Præst i Bordingborg. 1730 til Helliggejsts Kirke i Kjøbenhavn. 1732 Biskop i Sjn. Døde 1762. (Blochs fynste Gesjællighed I. 213, og S. Andersens Oratio funebris in obitum C. Rami. Hafn. I. a. 4to.)

Dispp. Hafn. 4to. Disertatio historico-politica rna de civitatum origine 1709. 2da de forma civitatis. eod. a. De alchemia biblica. 1710. De medicamentorum Galenicorum et Chemicorum æquipollentia. 1711.

En Hjertens Bøn og Taksigelse til Gud: saa og to aandelige Psalmer (udgivne medens han var Capellan til Holmens Kirke) i. l. et a. i afgang Duobets.

Ramus (Jochum Friderich) Broder til Næstforrige; født i Trondhjem 1686 d. 3die Julii. Deponerede 1707. Blev 1718 Stabsconducteur i Kjøbenhavn. 1720 Directeur ved Navigationskøns Dansk Litteraturlerikon.

len paa Næst. Derefter Professor mathematicum inferiorum ved Universitetet. Døde som Senior Universitatis og Justitstraad 1769. (Giesings Jubellærere 2den Del 1ste B. 193-200. Minerva 1786. II. 559.)

Dispp. Hafn. 4to. Memoriale trigonometricum 1710. De Spectris Norvegiæ fortuitis. eod. a. Methodus solis a terra distantiam metiendi. 1712. Jupiter planeta cum quatuor satellitibus 1713. De instrumentis astronomis eod. a. De primis juventutis Academicæ studiis 1739.

Elementa Geometriæ sex prioribus libris Euclidis comprehensa. Hafniæ 1737. 4to. udkom i en forøget udgave in usum scholarum. Hafn. 1740. 8vo. (Giesing I. cit. S. 198.)

Historisk og fysisk Fortællelse om de forunderlige Nordlyses Natur og Oprindelse — indført i Videnskabsberneselskabs Skrifter Tom. I. 317 og Tom. III. pag. 309. i disse Skrifters latinske Oversættelse Tom. I. pag. 317-94. Tom. III. p. 209-72.

Han har forfærdiget et Kort over Norge, stillet i Dresden af M. Wobenehr 1714. som hører til Jonas Ramus's Norges Beskrivelse; og et med Opkrift *Hallogia Saxonis*, som er vedfæjet Sammes Tractat om Ulyses.

Almanacken for 1714.

Skrev Fortalen til Ziegenbalgs Euclides.

Ramus (Johan Daniel) Broder til de to Næstforrige; født i Trondhjem 1682. Deponerede omtrent Aar 1700. Var 1703-4 Alumnus paa Klosteret, og laae 1706 paa Eiersens Collegium. Rejste siden udenlands, hvor han gik over til den romersk-catholske Religion. Døde 1762 som Jesuit og Bibliothekar hos Biskoppen af Cöln.

Dispp. Hafn. 4to. Trias problematum criticorum 1703. Biga theorematum logicorum eod. a. Trias thematum logicorum eod. a. Tres thesium philosophicarum triades 1704. Schediasma de ara Dei primogeniæ Disp. I-III. eod. a. Schediasma de numero et ordine decem persecutionum Disp. I-II. 1704-5. De ancilibus Romanorum. 1706.

Ramus (Cosmus) Søn af ovenanførte Biskop Christ. Ramus. Født i Kjøbenhavn 1717 den 24 Januar. Deponerede fra Odense 1734. Blev 1742 Præst i Marslev i Sjn, og 1767 i Assens. Døde 1782.

Saurins Prædiken om Christi Opstandelse, overs. af Frank. Odense 1781. 8.

Ramus (Jacob) Næstforriges Broder; født i Kjøbenhavn 1716 d. 6 Februar. Deponerede fra Odense 1734. 1741 blev Fredagspræst til St. Knuds Menighed i Odense. 1744 Capellan og 1745 Sognepræst ved samme Menighed. 1747 Provst i Odense. (61)

se Herred. 1762 Biskop i Fyn. Døde 1785. (Blochs fynske Gesellighed I. p. 221)

Første Samling af 50 gudelige Psalmer. Odense 1782. 8vo. 2det Dplag. ibid. 1786. 8. Anden Samling af 100 gudelige Psalmer. ib. 1782. 8. Tredie Samling af 100 Psalmer, med et Tillæg af 30 Bønner. ibid. 1783. 8. Samlede bleve de trykte i aflang Format. ibid. 1785.

Kale ved Professor Laubers Indsættelse som Rector i Odense Skole. ib. 1782. 8. Kale ved Prof. Sibberns Indsættelse som Conrector sammesteds, ib. eod. 8. Kale ved Biskop Balles Indvielse til Biskop i Sjælland. ib. 1783. 8.

Amærkninger over Metopilli Lanter om Præsteklubben. ib. 1784. 8.

Ramus (Christian) født 1765 d. 3die Jan. i Maribo i Lolland, hvor hans Fader, af samme Navn, der var Broder til de tvende Sidstnævnte, **Cosmus** og **Jacob Ramus**, var Sognepræst. Deponerede 1781 fra Hertusholms Skole. Rejste 1789-93 paa det kassonke Stipendium udenlands til Tyskland og Italien. 1793 blev Doctor Philosophiæ. 1795 Bibliothekar ved det classenske Bibliothek i Kjøbenhavn. 1799 tillige Inspecteur ved det kongelige Myntcabinet. 1802 fik Prædicat af Professor. 1817 blev Ridder af Dannebrog.

Disp. qvæ ostenditur doctrinam de immortalitate animæ in profanis antiquitatis populari religione fuisse cognitam, Havn. 1788.

Commentatio de sermonibus funebribus, qui publice Athenis habebantur. specimen inaug. Hafniæ 1793. 8. (sec. af Kleischer i Kritik XV Hæfte No. 1.)

Catalogus nummorum veterum Musei Regis, Den. Græcorum et latinorum Havniæ 1816. 4to. (Litteraturtid. 1817. No. 1. 5. 6. Gdrt. Anz. 1817 No. 114.)

J Minerva er af ham: Over Kalenderne i Almindelighed og den ny franke i særdeleshed. i Aargang. 1793. IV. 265. Breve fra en Rejsende i Italien. 1794. I. 168. II. 55. Om Busten i det classenske Bibliothek. 1798. III. 84.

J det Scandinaviske Selskabs Skrifter: Recensioenen over Seidelins Udgave af Holbergs Peder Paars i Aarg. 1798 2det B. pag. 515 25. Om de Raarne Stene og Konsten at gravere samme. i Aarg. 1800 I B. S. 84-108. (paa Tydsk særskilt udgivet. Kjøbh 1800. 8vo.) Beretning om et Antal gamle mest tydske Mynter, fundne 1801 paa Fælster. ib. 2det B. 2det Hæfte S. 164-72. Om Brakteaterne. 1803 1ste B. S. 117-48. Nogle Bemærkninger over de nyere Tidens historiske Medaljer. 1805. 2det B. S. 325-62. Historisk Beretning om de Guldmynter som ere slagne i de danske Stater. 1807 1ste B. S. 124-201. Om nogle i Padersted Amt fundne Mynter. ibid. S. 202-10. En fattelig Forklaring af en antik Myntsamplings Indhold, Indretning og Anvendelse 1814. 187-239.

Om Primstave eller Kunstcalendere — er indf. i Agerup om Oldsager S. 169-73.

Ranch (Hieronymus). See: Justesen.

Randrup (Andreas) Skovrider ved de ny Anlæg paa Randbøl Hede.

Nogle Tænde- og udenlandske Jagttagelser, Fortskænnelse angaaende, samlede paa en Rejse i Aaret 1802. — indf. i Nordist Landvæsens Magazin 1803. i Sept. og October Hæfterne.

Randrup (Eggert Christian Schnabel) født i Slagelse 1765. Dep. fra sin Fødested latinke Skole. Blev 1795 personel Capellan i Slagelse lunde i Sjælland. 1799 Sognepræst til Laagerup i Lolland.

J. S. Campe om Opdagelsen af America, en Læsebog for Ungdommen, overs. I-III Del. Kjøbh. 1787. 88. 8vo. 2det Dpl. ibid. 1813.

Salzmans Himmelen paa Jorden, overs. ibid. 1788. 8vo. 2det Dplag. ibid. 1801.

Kale ved den ny Skoles Indvielse i Laagerup. ibid. eod. 8vo. og Mindetale over Kammerherre P. A. Esch. ib. 1805.

Et Par Bidrag til Minerva, hvoriblandt over Prof. Paullsen i 1790 Februar og Martshæftet.

Randrup (Friderik) f. 1742. Blev 1771 Præst i Keersted og 1777 i Brejninge i Sjælland. Døde 1813.

Udtag af Brudevielsfestaler Kjøbh. 1778. Fortsættelse af disse Taler. ibid. 1783.

Hyrdebrev til Brejninge og Bjergsted Menigheder. ib. 1780. (lærde Lst. 1781 No. 3.)

Samling af Lejlighedstaler i Præstembedet. ib. 1793. (Brit. XIV Hæfte No. 32. lærde Lst. 1794 No. 52. Autors Gjenmæle herimod i Brit. 1795 No. 43.)

Brev for Christendommens Sandhed efter Lægmænds Hættevne. ibid. 1797. (I. Lst. 1797 No. 14. Autors Replik ibid. No. 28.)

Sandheder til Eftertanke for vor Tid, i Breve til en Ven. ibid. eod.

Afværel imod Drukkenkab. En Afhandling. ibid. 1803.

Christelige Børnesange. ibid. 1805.

4 særskilt udkomne enkelte Prædiker, og i indført iblandt den 1766 utgivne Samling af Prædikener til at besordre en hellig Wandel.

Forret over Dplæring og ny Reformation. oversat. Kjøbh. 1786.

Randrup (Lars Nielsen) født i Byen Randrup i Ribe St. Var først Hører ved Randers Skole. 1689 abjureret og 1692 virkelig Præst ved Hospitalet i Randers. 1701 Sognepræst for Simlinge og Lem Menigheder. Døde 1707.

Randers March og Randers Stads Drifters Befridelse, Dyders Berømmelse og isige Ringheds Betragtelse

udgivet af J. M. Wilmshel. Cors 1769. 8. (Art. Journ. 1770 No. 17.)

Randrup (Niels). See: Jensen.

Randulf (Enevold Nielsen) Er født i Haderslev d. 18 Februar 1596. Var Informator hos Kong Friderik III og rejste med ham udenlands. Blev 1627 Præst i Rorskilde. Døde 1666.

Eigprædiken over Ahmas Sehested. 1629.

Tuba Danica s. Disputatio theologica de auro corona in Cimbria invento. Hafn. 1644. fol. (conf Wormii Episl. pag. 887. Müller om Guldhornene S. 11.12.)

Resonabilis Eccho h. e. Orationis sermō mira vis. ibid. 1649. 4.

Bevisning, at Jesus Christus er pint, korsfættet, død og begravet om Fredagen. Ib. 1651. 8.

Tractat om den Formørkelse, som skete i Solen d. 2 Aug. 1654. ibid. 1655. 8.

Randulf (Niels) en Søn af Næstforrige født i Rorskilde 1630 d. 20 August. Deponerede 1648. Rejste udenlands i 7 Aar; og blev ved sin hjemkomst Magister 1657. 1661 Præst i Rjøge. 1665 til Helligestis Kirke og samme Aar Biskop i Bergen. 1675 Doctor Theologiae. Døde 1711. (Gjessings Jubelær. I. 359-71.)

De Jesu Christi resurrectione. Disp. Lips. 1652. 4to.

Eigprædiken over Inger Mlvs Datter Worm. 1680. 4to. over Ambrosius Hardensel. ibid. 1695. folio. over Mag. Anders Bruun. Ib' 1706. 4to.

Randulf (Peder) Foged i 2nd Herred i Trondhjems St. i Norge. Døde i Kjøbenhavn 1776 53 Aar gammel.

Anledning til Agerdyrningens Forbedring, grundet i Naturlæren og ved hymiske Forsøg fæstet. Kjøbenh. 1757.

Ranzau (Henrik) en Sønnesøn af den lærde Henrik Ranzau til Breitenberg, og Søn af Franz Ranzau, Lehnsmænd over Korsør, Callundborg og Silkeborg. Han er f. d. 26 Jan. 1599; ejede Rosenvold, Møgelkær &c. og var Ridder af Elefantorden, samt Lehnsmænd paa Havreballegaard, Kalls, og Stjernholm. I sin Ungdom gjorde han vidtløftige Rejser baade i og udenfor Europa. D. 1674.

Denkwürdige Reisebeschreibung seiner Anno 1623-24. auf Jerusalem, Cairo, und Constantinopel gethanen Reisen. Kopenh. 1669. 4to. Hamb. 1704. 8.

Ranzau (Johan Joachim) Student. Dep. fra Bordingborg Skole.

Virgils 10de Eeloge. overs. i Minerva 1806. I. 51.

Ranzau (Otto Manderup) Seve; født d. 22 Maj 1719. Hans Fader var Grev Christian Ranzau, Statthalder i Norge og siden Stiftamtmand i Spen, hvis Breve til Falster læses i Danske Digtekunstns Historie IV. S. 233-36. 287-88. og til Gram i Wolfs Journal for Politik 1810. Sønnen blev, efter nogle Aars Udenlandsrejse, 1742 Assessor i Højesteret. 1746 Stiftamtmand over Island og Færøerne. Døde i Kjøbenhavn som Gehejmetaad 1768.

Evende Tale, holdne i Videnskabssekskab, i Anledning af R. Christian Vilts Død og Friderik d. Vtes Salving. Kjøbh. 1747. 4to.

Tale i Anledning af Jubelfesten 1749. udgivet af J. C. Schönau. ibid. 1753. 4.

Edda islandoise, a l'occasion de la confirmation du prince hereditaire. ibid, 1765. 4to, og Stances a l'occasion du premier lit de justice tenu par Chret. VII. ib. 1766. 4to.

Rause (Andreas Broberg) født i Kjøbenhavn d. 13 Febr. 1751. Hans Fader var Student. Han dep. 1768. Tog den medicinske Doctorgrad 1779. Blev 1800 Læge ved Frederikshospital og Prof. Med. extraord. ved Universitetet. Døde 1801. (Tilskueren 1802 No. 2.)

Diapp. Havn. Tentamen circa circulum sanguinis in foetu 1774. Observationes de pleuritide idiopatica 1775. Specimena medicum circa lebrum puerperalem 1776. Experimenta circa usum ligni quasiam in affectibus phlyericis 1777. Centuria thesium med. 1778. Adnotata medico-practica. Disf. inaug. 1779.

3 Acta reg. Societ. med. Havn. Symbola ad historiam dysenteriae epidemicae autumnis 1779 circa Aarhusum grassantis. Vol. I. 31-40. Symb. ad historiam morbillorum epidemios 1781 grassantium ib. p. 206. Observata circa lebrum intermittentium diurnarum et male tractarum sequelas p. 385. Observatio de graviditate vesiculari. Vol. III. 151. Item Observationes medico-practicae. Vol. I. 331-451. Vol. II. 9. 108. 154. 506. 346. 392. og endelig Sciographia morborum quos 1789 observavit i Vol. III. 210 og 342. paa Dødsf overs. i J. Eyerels medicin. Chronich i B. 2tes u. 3tes Hest. Wien 1795.

Han var Medarbejder i ny kritisk Tilskuer 1777-79.

Rasch (Friderik) f. d. 15 Dec. 1742 i Ulev ved Horsens, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Frideriks 1759. Var Amanuensis hos Biskopsperne i Aarhus Bilsøe, Hee, og Janson. Blev 1777 Capellan til Frue Kirke sammesteds. 1794 Sognepræst til Chistrup og Horn og 1802 til Hardseløv og Albæk i Aarhus St. Døde 1818. (conf. Seriels Aarhus Domkirke II. 525-29.)

Broderlystet. Aarhus 1792.

Barselskuen hos Peder Knudsen Ruus. Aarhus 1806. (I. Efr. 1806 No. 25.) Peder Knudsen Ruus; eller en (61')

Dondes Levnetsbeskrivelse i morønde Fortællinger. 1ste Hæfte. Fredericia 1809. (1. Udg. 1810 No. 26.) 2det H. Randers 1810. (Litt. tid. 1811 No. 20.) 3die og 4de Hæfte udkom i Randers 1811-12.

Anvisning til at forene den evangelisk-kristelige Psalmebog med den forordnede Lærebog. Randers 1813. 2det Dpl. 1814.

Rasch (Georg) fra Anhalt-Desau. Levede længe i Danmark.

Jensens Troens Kamp og Sejer, overs. paa Tydsk. Kopenh. 1640. Jensens geistl. Lehr- und trostreiche Schriften ins Teutische übersezt. Frankfurt. 1685.

Rasch (Jacob) var først Rigens Skriver, og derpaa i Kong Frederik den 3dies Tid Laugmand i Stavanger.

Norke Lovs Memorial. Kjøbenh. 1650. 4to.

Rasch (Jacob) født i Stavanger 1669 d. 27 Dec. Hans Fader, Michael Sundersen, var Sorensskriver over Jaderen og Dalerne i Stavanger Amt. Hans Moder var Datter af nyansførte Laugmand Jacob Rasch. Deponerede fra Stavanger 1688, og tog 1696 Magistergraden. 1706 blev Rector i Christiania. 1715 Lector Theologia. Døde som Cancellieraad 1738. (conf. Suhms Levnet S. 315-16)

Diapp. Havn. 4to. Urinae decoloratae sive thesae physico-medicae de lignis dubiis et infidis, quae ex urinarum coloribus delumuntur. 1696. Abdas in Aula sive Cogitationes quaedam circa persecutionem perlicam. 1699.

Gudehge Betænkninger over 4 Skriftens Sprog. Kbh. 1700. 8.

Annua memoria diei 13 Jul. 1719, quo alma scholae Christianensis domus inaugurata, repetita 13 Jul. 1720. Havn. f. a. 4to. Samme udkom i dansk Oversættelse af en Anonym. 1721. 4to. (rec. i Højers Nova Litteraria No. 13 conf. Luzzorphiana p. 266.)

Tabel over Informationen udi Christiania Skole. Christiania 1720. in patenti (optrykt paa ny i Nyernys Skolehistorie p. 162-66.)

Tabel over de Indkomster og den Underholdning som Disciplene sammesteds kunde nyde. ib. eod. in patenti. (1. Udg. 1800. 372.)

Rasch (Johannes) født 1678 d. 20 Febr. i Halsked i Laaland, hvor hans Fader, af samme Navn, var Præst. Deponerede fra Nylsøbing Skole 1697. 1708 blev Garnisonspræst paa Fæstningen Christiansborg i Guinea. Kom hjem 1713 og blev 1714 Præst til Rørstad i Nordlandene. Døde 1744.

Rejsebeskrivelse til og fra Guinea. udgiven med Fortælle af S. Kannekad. Trondhjem 1754. 8.

Rasch (Tørgen) Broder til Næstforrige; født i Halsked i Lolland. Var den første Navigationsdi-

recteur ved Navigationskolen paa Møen. Blev 1719 Professor Mathematicum superiorum ved Universitetet. Døde 1714. (conf. Badens Univ. Journ. II. 140.)

Den nævnte Styrmandsbog. Kjøbh. 1702. 4to.

Rasch (Laurids) var 1707 Præst til Haa- bel i Smaalønenes Amt. Døde 1759, i sin Alders 83de og Embeds 53de Aar.

Grandævi Pæopositi epistola valedictoria. Christiania. 1750. 4to.

Rasch (Rasmus Kristian) født d. 22 Nov. 1787 i Brendekilde ved Odense, hvor hans Fader var Husmand. Dep. 1807 fra Odense Skole. Blev 1808 Volonteur, 1812 Amanuensis, og 1814 Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket. Gjorde i Aaret 1812 en lærd Rejse til Stockholm, og i Aarene 1813-15 en til Island, begge paa kongelig Beskostning. Tiltraadte 1817 en ny Udenlandsrejse, som først gik til Sverrig, Finland og Rusland. 1818 fik han Titel af Professor. Hans Portraitt foran Afjelii Udgave af Sæmunds Edda.

Bejledning til det islandske eller gamle nordiske Sprog. Kjøbh. 1811. (r. i Sall. Litt. 3. 1812. Februar. Litteraturtid. 1813 No. 7-8.)

Hjørns Saldorjens islandske Lexicon. udgivet id. 1814. 4to. (Litteraturtid. 1815 No. 2 og 17.)

Angelsaxisk Sproglaere tiligemed en kort Læsebog. Stockholm 1817. 8vo.

Undersøgelse om det gamle nordiske eller islandske Sprogs Oprindelse. Et af det kongelige danske Videnskabsakademii kronet Præisprist. Kjøbh. 1818. 8vo.

Den nyoprukke Oversættelse af Edda Snorronis havde han, som sees af sammes Fortale, en stor Andel i. Ligeledes i A. A. Mizelii 1818 i Stockholm i Octo udgivne Edda Sæmundar hinna Froða.

I Kjøbenhavns Skilderie er af ham: Betænkninger om Ordet Ukraft i Aarg. 1808 No. 60 og 62. conf. Molbechs Replik i No. 63 64, hvorpaa Rasch svarede i et Tillæg til No. 66. Bemærkninger over den af Grundtvig lovede Oversættelse af Edda. 1810 No. 34-35. (conf. Grundtvigs Replik i No. 37-38.) Om de gamle Nordboers Raahed. ibid. No. 109-11. I Minerva: Om den glavendruppte Runesten i Aarg. 1808 S. 27-87. I Zieler Litt. Zeit. Bemerkungen über die Scandinavische Sprachen, veranlaßt durch den 2ten Theil des Adeltungischen Mythridates. i Aarg. 1809. Jul. No. 4-6.

Han leverte Bidrag til Nyerups Jounna 1812, og til Sammes Frigge 1813. Udtog af hans Breve fra Island havde i Aigene 1814. i Januarhæftet S. 57 o. f. Recension af Rings Narne, i Upsala Litteraturtid. 1817 No. 18.

Rasmussen (Haagen). See: Ydsted.
Rasmusen (Hans). See: Skomager.

Rasmussen (Hans) f. i Kjøbenhavn, og gik der i den latinske Skole. Blev Sognepræst i Helsingborg.

Oratio funebris de vita et morte Joh. Schougaardii, Regis Fridorici adi. Consiliiarii. Hafn. 1581. 4.

Rasmussen (Jens Lassen) Søn af den nedennævnte Michael Rasmussen; f. 1785 d. 22 Aug. i Bestenkov i Lolland. Dep. fra Verbingborg 1802. Vandt 1809 Præmien for Besvarelsen af den academiske Opgave i Historien. Blev 1811 Doct. Philos., og reiste samme Aar udenlands paa kongl. Stipendium for at dyrke de østerlandske Sprog (conf. Litt.tid. 1812 S. 267.) Kom hjem 1813 og blev Rector i disse Sprog ved Universitetet. 1815 Professor. (conf. Dagen 1814 No. 301.)

De monte Cas, Disl. inaug. Havn. 1811. (Litt.tid. 1811 No. 27.)

Kortfattet hebraisk Sproglære. Kjøbh. 1815.

Digt og Eventyr fra Østerland. 1ste Saml. ib. 1816. (Litteraturtid. 1816 No. 28.)

Historia præcipuorum Atabum regnorum rerumque ab iis gestarum ante Islamismum. Hafn. 1817. 4to. (Øst. Anz. 1817 No. 202. Jall. Litt. Zeit. 1818 No. 63-64. Journal des Savans 1818. Januar. pag. 18-26.)

Declinations- og Conjugations-tabeller i det hebraiske Sprog. ibid. 1818. 4to.

Det under Kong Frederik V fiftede africanske Compagnies Historie, med Fortælle af Engelstoft. ib. 1818. 8.

Kong Salomons Rejse til det fortryllede Slot, overs. af Arabisk — i J. Müllers theolog. Bibl. V. 1:32. Tvende Omvendelsesbreve af en af Drulernes Apostler. overs. af Arab. ibid. VI. 68-121. Om Arabernes og Persernes Bekjendtskab og Handel i Middellænderen med Rusland og Skandinavien — i Aethene 1814 i Marts, April og Maj, og tillige særskilt aftrykt (rec. i Litteraturtid. 1814 No. 45.) udtom i svensk Oversættelse i Stockholm 1817. 8vo. vid. Walmarks Journal 1817 No. 204. I Wolfs Journal er nogle af ham oversatte arabiske Fortællinger.

Han har i Litteraturtidenden recens. Lemmings Doctordisputats, Gedalias Skrift, og Luchels Habakuk. ligeledes sammefæds fæven Rector Stoubs Biographie.

Rasmussen (Nads) født af Bønderfolk. Gik i latinsk Skole og blev Student. Derefter Præst paa et Sted, som 1613 gik til Ostindien. Kom tilbage 1626 og blev Sognepræst til Vallensbæk i Sjælland.

Dagbog over Rejsen til Ostindien. — i Dansk Mag. 1. 104-13, og derfra i Wolske Journal 1808. 1. 149-62.

Rasmussen (Michael) født i Uterblev i Lolland, hvor hans Fader var Husmand. Depon. fra Natkov 1764. Var i 17 Aar Høret ved Natkov Skole; blev derpaa 1782 resid. Capellan til Bes-

stenkov i Lolland. 1798 Sognepræst paa Bøge ved Falster. Døde 1810.

Tvende aandelige Taler. Kjøbh. 1779, (Lærde Esterr. 1779 No. 48.)

Rogle Jæret om Undervisningsvæsenet paa Landet i Danmark. Minerva 1795. 1. 193-224.

Rasmussen (Poul Edvard) født d. 29de Oct. 1776 af Bønderfolk i Farum ved Kjøbenhavn. Blev som Plejesøn opdraget af Digteren Storm og gik i Esterfløgtelskabets Skole. Blev privat instrueret som Student 1794. Tog latinsk juridisk Embedsexamen 1801. Blev 1802 Auditeur ved Søetatsens combinerede Rec. 1809 efter Ansøgning entlediget med Wartpenge.

Dansk Kortkrivning (= Stenographie.) Kjøbenhavn 1812. 4to.

Rasmussen (Rasmus) født i Kjøbenhavn 1727. Var Borgemeester i Kjøge, hvor han døde som Cancellieraad 1809.

Frimodige Tanker over vore Love angaaende Tyverie og Betlerie. Kjøbenh. 1802.

Hvorvidt en ikke i rette Tid tinglyst Panteobligation kan som Pantebrev være gyldig eller ikke — formodentlig trykt ib. eod. See Recensionen derover i Jurid. Maanedstid. 1803. 5te H. p. 174-76.

Rasmussen (Søren) f. i Norge. Hans Stivsader, Rasmus Sørensen, var Politimester i Christiania. Dep. fra Christiania 1787. Blev 1797 Overlærer i Mathematik ved Cathedralskolen i Christiania. 1813 tillige Prof. i den theoretiske Mathematik ved det norske Universitet.

Adskillige i Christiania i Qvart trykte Skoleprogrammer, saasom: Om Vigtigheden af den mathematiske Videnskabs Foredrag i enhver større Undervisningsanstalt. 1803. Om Fremgangsmaaden ved Undervisningen i Regnekunsten, hvorved den kan blive et Bidrag til Tankekræftens Udvikling. 1807. (astr. i Engestrøfses Annaler 1808. H. 1:14.) Om Hjemedet og Vigtigheden af offentlige Skoleexamina. 1812.

Rasmussen (Thomas) f. 1744 d. 28de Maj i Kølholte Præstegaard. Dep. 1763 fra Nordkild. Blev 1774 Sognepræst for Grevinge i Odsherred i Sjælland. Døde 1800.

udkast til en kristelig Børnesopdragelse. Kjøbh. 1785, (Lærde Est. 1785 No. 36-37. conf. Lurdorfiana 6, 136-37.)

En Faders Samtaler med sine Børn om Religionens vigtigste Sandheder ib. 1786. Kort Indhold af Religionens Hovedsandheder at lære udenad for de Børn, som have læst en Faders Samtaler o. s. f. v. ib. 1787.

Abccc. ib. 1747. it. 1791. 3de Dpl. 1793. nyt Dplag 1812 Abccc og Læsebog. ib. 1798. Abccetens Afslutning. ib. 1799.

Kanter over afstiklige ikke vigtige Materier i Anledning af Recensionen i Kritik og Anst. over Religionsbogen og Aetce, ib. 1790. (Arit. 1790 No. 46.)

Indledning til flere Kundskaber, i Form af en Læsebog. ib. 1793. 2det Opl. 1801. (Arit. 1793. III. 219-21. Arit. 1793 No. 17.)

Salzmans med saa megen Bram udbasunede og af det kongl. Renteskammer udbredte Aetce og Læsebog, vejet paa min Dagtskaal og fundet for let. ib. 1799. (Arit. 1799. III. 110-12.)

Arine, en Landhusbolberindes Biographie, — i Minerva 1788. II. 273-302. (og derfra i 2det Bind af Haandbibliothek for det smukke Kjøb.) Brev til Udgiverne af Minerva, angaaende en Læsebog for Børn. i Aarg. 1797. II. 257-73.

Rathje [sic] (Matthias) f. 1766 i Christiania, hvor hans Fader, Caspar Elias Rathke, var Kjøbmand og Boghandler. Dep. 1785. Døde som Student i Aaret 1800.

Afstiklige mest poetiske Bibrag til Samleren baade da det var Ugræskrift og da det blev Raanedskrift; samt til Iris og Iris og Sebe.

Han har oversat efterfølgende: Eggers om den franske Revolution 1-2 Del. Kjøbh. 1795-97. Cornelius Nepos ib. 1796. (I. Lst. 1796 No. 34.) Terentii Andria. ib. 1796. og Phormio 1797. (I. Lst. 1797 No. 9.) C. R. Andres's Fruentimmeret eller forfatteret Bibliothek af det Bibevarningskøbe om Kvindekønnets Bestemmelse og Oplysning. I-III Hæfte. 1797.

Rathke (Zens) Broder til Ræstfortrige; f. i Christiania 1769 d. 14 Nov. Dep. 1787. Studerede først Theologie, og tog Attestats 1791. Lagde sig derpaa efter Naturhistorien, hvori han lod sig examineres ved Naturhistorieinstituttet i Kjøbenhavn. Sfik derpaa Underforskottelse til at rejse udenlands til Lydfkland og Frankrig. Blev 1799 Overlærer i Naturhistorie ved Skolen i Christiania. Rejste derefter paa kongelig Beføstning til Nordlandene og Finmarken for at undersøge Fiskerierne. 1810 blev han Professor i Zoologie ved Kjøbenhavns Universitet og 1813 ved det norske i Christiania.

Ascanii Icones rerum naturalium. Fasciculus V. Hafniae. 1805. er af ham besørgt. vid. I. Lst. 1806 No. 49.

I det norske Vid. Selsk. Skrift. Beskrivelse over den knudrede Flodfildpade — i Nyste Saml. I. 255-74. I Naturhistor. Selsk. Skr.: Jagttagelser hørende til Indvolberormenes og Bloddyrenes Historie i 3die B. 1ste H. p. 61-148 Entomologiske Jagttagelser. ib. S. 191-207. Angaaende Dyrplanterne. 203-21. Om de for Søbearderne fædelige Insecters Naturhistorie. ib. 2det H. S. 138-47. Om Dammuslingerne IV. I. 139-79. 2det H. 173-85. (I. Lst. 1798. S. 79-80.) I Skand. Litt. Selsk. Skr.: Jagttagelser over Norges ældre Landhusboldning og Handel. 1807. 360-88. I physiske Bibl. Om Brændevinsbranden paa Landet i Norge. XVI. 105-11. Et Brev fra Paris, i XVII. 348-52. I Bibl. for Læ-

ger: Om Ribler til at holde fiskekænder Band i sund Tilstand o. s. v. III. 1-29.

Everte Bibrag til Müllers Zool. Dan. Vol. IV. samt til Madame Andersens Biographier af Arant og Zoega i de Læbdeste Mindeemærker.

Skrev Recensioner i I. Lst. 1802 No. 49-50 og i 1804 No. 36-37.

Ratiche (Johan Dieterich) f. i det Brandenbergske 1727 d. 12 Maj. Studerte i Halle. Kom til Kjøbenhavn, hvor han blev personel Capellan hos Præsten ved Garnisonskirken, Giese. Døde 1758. Hans Levnetsomstændigheder sees i

Schwauengefang ober dessen zwey letzte gehaltenen Predigten über Esaia LX. 1-6 und Luca XI. 41-52. udgiven af M. C. Pokolan. Copenh. 1758 8.

Raude (Johan). See: John.

Raue (Johan) f. 1613 i Berlin. hvor hans Fader, af samme Navn, var Præst. Var Professor Philosophia i Rostock og siden i Greifswald. Blev 1639 Prof. eloquentia et Logices i Sorø. Sfik 1646 sin Afsked og drog igjen til Lydfkland. (Europ. dorfiana 110. O. Wolfs historiske Ordbog. X. 36.)

Gratulatio ad Christ. IV de exacto magno anno climacrerico. Sorø 1640. fol.

Kurzer Begriff der Philosophia Comeniana, ibid. I. 2, 4to.

Diapp. Soronæ. 4to. Miltiades Cornelii Nepotis 1641. Prælectiones Livianæ eod. a. Super C. Julium Cæsarem de bello civili eod. a.

Summa studiorum pro nobilitate danica, ibid. 1642. 4.

Aphorismorum militarium Disput. I-IV. 1642.

Rawert (Sorgen Hentich) er født d. 16 August 1751 i Christiania. Hans Fader, Ole Sorgen Rawert (sic), født i Sogndal i Bergenhus Lehn, var Capitainlieutenant i det 1ste aggerøhusiske Regiment, og døde paa Kongenberg 1795. Sønnen stod først som Cabot ved den mathematiske militaire Skole i Christiania. Blev 1775 ansat som Designateur ved Ingenieurcorpset i Kjøbenhavn. 1776 blev Secondlieutenant i Corpset. 1783 fik Prædicat af Professor. 1787 ansat som Lærer i ovennævnte militaire Skole i Christiania, uden dog at gaae af fra Ingenieur-Corpset. Derfra og fra hint Lærerembede traadte han ud, da han 1790 blev Stabsconduc- teur i Kjøbenhavn. 1800 blev han Professor i Mathematik ved Konstacademiet. 1802 Medlem af Administrationen for Bygningsvæsenet under Renteskammeret. 1807 Lærer i den civile Bygningskonst ved Ingenieurcorpset. 1808 fik Generaltrigskommisairs Karakter. 1811 ansat som Intendant ved

Brolægningen i Kjøbenhavn, fra hvilken Post han igjen efter Ansøgning blev entlediget.

Forelæsninger over den geometriske, trigonometriske og militaire Landmaaling. Kjøbh. 1793, 4to.

Om Brandankalter og et opfundne Slukkemiddel. ib. 1795. (Aric. XVII Hæfte No. 5.)

Om Sommerets Styrke i Almindelighed. ibid. 1796.

Beretning om den Plan der blev lagt og udført i Anledning af den store Ijdsbrand i Kjøbenhavn 1795, efter hvilken den afbrændte Del af Staden mere regular og brandfæst kunde opbygges. ib. 1800. (r. Scandinav. Mus. 1800. IV. 173-82.)

Forelæsninger over Bygningskunsten 1ste Del. ibid. 1802. 4to. (I. Lfr. 1802 No. 4.)

Lærebog over Søileordenerne, efter Dignola. 1ste Del. ib. 1814. 4to.

Det danske Krigsbibliotek — udgav han i Forening med Abrahamson to Aargange. Kjøbh. 1794-95; derpaa senere III-V Aarg. 1796-98 og under den forandrede Titel af det danske Krigsmagasin I-III Hæfte 1799-1800

I Nyr Bibl. for Physik er af ham: Beretning om Stueovne i Almindelighed og den saakaldte Flobergste i Særdeleshed. V. 148-60. (conf. Politivennen No. 285, 86, 88, 89, 92, 93.) Beskrivelse af en ny Indretning af en Bagerovn VIII. 152-56. Forslag til Forbedringer ved Sulterraffinaderierne. ibid. 156-65.

I Handelsvidenden: Om en ny Maskine til at redde Folk i Ijdsfare fra 3die og 4de Etage. 1804 No. 33. Brandbesparelse angaaende ib. No. 62. Om at anstyre de Tagtæne med en Jernis for at gjøre dem vandtætte. 1806. No. 27.

Kawert (De Jørgen) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn d. 3die Januar 1786. Depon. ved Universitetet og tog latinisk juridisk Examen. Blev derefter Medlem af den kongelige Fabrikdirection, og 1815 Kammerjunker. Har fra 1815 af rejst udenlands paa Kameralvidenskaberne, og opholdt sig i Tydskland, Schweiz, Italien, Frankrig, Holland og Engelland.

Lacraux Calleville's Beskrivelse over Hærsøen. overs. Kjøbh. 1816.

Handels- og Industrietidenden — har han været Med-udgiver af fra No. 31 i Aargangen 1811 og til den opførte med Aaret 1814.

Kavn (Albert) Præst til Vadum ell Bømb i Jerts Herred i Skaane.

Himmelske Herredog, om Dømedag, det evige Liv og den evige Død. Kjøbh. 1652. 1633. 1667. og meget oftere.

Kavn (Hans) født i Ralms 1569. Dyr. 1589 ved Kjøbenhavns Universitet. Studerede 1 Aar i Kjøbenhavn, var i nogen Tid Collega ved Skolen i Ralms, hvor han ogsaa tilsidst blev Præst. D. 1625. (conf. Sommelii Lexicon II. 102.)

Basilii Sørin Xandellig Bændlilde af den hellige Herredlilde, forandret. Kjøbh. 1615. 1645. 1673 og oftere, Kjø fuldstændig Hus- og Ristebog. Lund 1674.

Kavn (Hans Mikkel) f. i Færevje i Jylland. Blev Magister 1640, og var først Hører i Hertusholm, siden Rector i Slagelse. Blev derefter Præst til Drøvel og Bjerre i Sjælland. D. 1663.

Præcepta componendi. Sorø 1644. 12mo.

Heptachordum Danicum. Hafn. 1646. 4. (Catal. Bibl. Soc. Scient. Norveg p. 186.)

Rythmologia Danica, ib. 1649. 4. (Forts. til Digres. Hist. siden D. p. 24-31.)

De scholis constituendis admonitio — aftrykt paa Dansk i Nyerups Skolehist. p. 114-25.

Kavn (Mikkel Christophersen) født i Blesing. Var Præst til Gudmantorp i Skaane.

Arthur Warwicks Sparetimer. forandret. Kjøbenh. 1680. 8.

Virgili Georgica paa danske Rim. ib. eod. 8.

Sladefig Dag for Kong Carl den XI, Dronning Ulrica Eleonora, og de Svenske, da hun 1680 holdt sit Indtog i Stodholm. 4to.

Kavn (Peder)

Hundrede Tanker. Kjøbh. 1726. 4.

Christiani Vti danske Lovbogs Indhold, forfattet capitel- og rimvis (af [Søren?] Block) med Advarsel til Dommeren og Bidnet om Egen af P. A. L. L. et a. 4to.

Kavn (Rasmus Pedersen) Rector ved Rønne Skole paa Bornholm.

Bers over Fru Ene Gyldenstjerne. Kjøbh. 1640. 4to.

Casp. Mellstrandri Egteskabsbog, forandret. ib. 1647. Josv. Stegmanni Hjertesul eller andægtige Bønner. oversf. ibid. 1648.

Kavn (Wilhelm Frederik) f. 1705 i Drøvellette i Fyen, hvor hans Fader var Præst. Var Casseferer paa de danske Skibe, som i Aaret 1751 sendtes til Marocco; han blev siden Deconomus paa Friderichs Hospital. Døde 1788.

Kort Underretning om det maroccaniske Slaverie. Kbh. 1754, 8. (oversf. paa Tydsk af H. Schumacher ib. eod. 8. (Muschings Nachr. II. p. 237-42. og i Gæst. Anz. 1754- 1237.)

Rebolledo (Bernardino Greve af) spanisk Minister ved det danske Hof under Kong Friderik III. (conf. Nyerups Friderik III S. 412-21. og Bouterweks Gesch. der Poesie III. 495-96.) Han døde 1676 i sit Fæderneland i en Alder af 80 Aar.

Ocios. Amberes. 1650. 8vo.

Selva militar y politica. Colon. Agrippina, 1652. 8vo.

Selvas Danicas. Copenhagen. 1655. 4to.

Disertatio apologetica ad Joach. Gerstorf scripta 1656, ex hispan, in latin, versa. Colon. Agripp. 1660. 4

Selva sagrada, ibid. 1657. 4to. Idilio sacro. Ambers 1660. 4to.

Samlede udkom i Dvart: Ocios. Tomo primero de sus obras poeticas. Amberes 1660. Selva military y poliicas. Tomo segundo de sus obras poet. ibid. 1661.

Recke (Ditlev Adolph) født i Christiansand i Norge, hvor hans Fader var Officier. Blev i sin Ungdom oplært i det militaire Institut i Christiania. Ansattes som Officier i Danmark, og avancerede indtil at blive Oberst. Var tilfids tillige Landinspæcteur og Sandflugtscommisair i Sjælland. Bode en Del Aar paa Fredensborg, hvor han døde 1816. (conf. Rahbels Tilskuer 1816 No. 75.)

Om Koret paa Falster — i Polit. phys. Magaz. VI. 243-56. conf. ibid. S. 368. Nogle Bemærkninger angaaende en stor Gaards Drift i Sammenligning med mindre Gaarde — i Oluffens Amaal. VII. 36-45. Ytringer til Landeværnsmandene ved første Røde 1ste April 1801. — i Minerva 1801. II. 100.

Reenberg (Frants) født d. 24 Dec. 1653 i Viborg, hvor hans Fader, Claus Christensen, var Borgemeester. Deponerede 1671. Rejste 1674 udenlands til Holland, Engelland, Frankrig og Italien. 1683 blev Doctor Med. ved Kjøbenhavns Universitet. Siden Provincialmedicus i Aalborg, hvor han døde 1727. Hans Levnetsomstændigheder i det i Anledning af hans Promovering udsædte Universitetsprogram.

Disp. inaug. de morbis soporosis. Havn. 1683. 4to.

Reenberg (Morten) Næstfættiges Broder; født i Viborg 1660 d. 18 Junii. Deponerede 1677, hvorefter han rejste udenlands til Tydskland, Holland, Engelland og Frankrig. 1693 blev Seltpræst og Provst ved de danske Tropper i Brabant, men samme Aar blev han kaldet til Præst i Stege paa Møen. 1694 Magister. 1709 Præst til Helliggeist Kirke i Kjøbenhavn. 1720 til Fjere Kirke sammesteds og Stiftsprovst. Døde 1736. (Universitetsprogrammet over ham ved hans Død er indf. i Dan. Bibl. I. 419-49, og i Kothes Eftermæle for Februar. conf. Paludans Magazin for Livende 3die Hæfte 22/35. Hans Portrait er stukket af Lode.)

Erstebrev til Bert Willumsen, Amtsskriver i Bordingborg i Anledning af hans Sustrues bebrevelige Død. Kjøbh. 1705.

Genr. Dorpti Historie om Anabaptisterne i Mænker. Paa Tydsk med dansk Oversættelse ved Siden. Kjøbh. 1733. 4to. (holdes han for at have besørget trykt.)

En Bønnebog oversatte han af Engelsk, og den blev igjen af J. T. Vidalin af Dansk oversat paa Islandsk. Volum 1738. (vid. Einar Hist. litt. Isl. pag. 235.)

Intimation i Frue-Kirke til Christoffer Rummets Indvielse som Biskop i Aalborg — i Minerva 1794. IV. 65. Forholdsregler for dem som ville rejse udenlands — i Iris 1794. III. 225-25. Noget om en hans Landemobeprediken — i Sallensens Magaz. IV. 680-85.

Reenberg (Tøger) Broder til de tvende Foregaaende; født i Viborg den 10 October 1656. Deponerede 1675. Rejste udenlands 1680 til Holland, Engelland, Tydskland, Frankrig og Italien. Var derefter først Forpagter paa Lynderup Gaard, ejede siden Herregaarden Wistrup ikke langt fra Aarhus. Blev 1703 4de og 1714 2den Landsdommer i Sjøland. Døde som Justitsraad 1742. (conf. Efterretningerne om ham foran Udgaven af hans samtlige Poetiske Skrifter, hvor man ogsaa har hans Portrait stukket af Preisler.)

Et Kønneskeds Skyldighed mod Gud, sig selv, og sin Næste. oversat af Engelsk. Kjøbh. 1686. 1740 og 1779. 8vo. (det 3die Dplag er rec. i Litteraturjournalen for 1780 p. 320-25.)

Poetiske Skrifter, udgivne af hans Datteren Tøger Reenberg Teilman med (Kosod Ankers) Fortale og (D. W. Lührdorfs) Anmærkninger. I-II Del. Kjøbh. 1769. 8. og tillige aftrykt paa Dvartsider. (De havde i Forvejen for største Deelen staaet adspredte i begge de wieslandiske Samlinger af smukke danske Vers. Denne ny Udg. er rec. i Badens Crit. Journal 1770 No. 10-II. conf. Bidrag til den danske Digtekunstens Historie IV. 17-50.)

Reenberg (Christian Christopher) Søn af ovennævnte Doctor Frants Reenberg; født i Aalborg. Laae i Karene 1708-11 som Alumnus paa Borchs Collegium. Blev siden Præst til Funderup og Provst i Løve Herred i Sjælland. Døde 1757.

Dispp. Havn. 4to. Tentamen quo Japheto asseritur Melchisedechi dignitas 1708. Probl. aristotelicum de passiva et possibili existentia mundi ab eterno. 1710. de re litteraria theses quatuordecim 1711. (af disse Disputatser blev den næstsidste "de existentia mundi ab eterno" som forargelig supprimeret. See Langebeckiana pag. 391-95.)

Landemobeprediken i Korskilde 1740 over Genf. XXVII. 16-17. — indf. i Sermones ad Clerum No. 5 i 2den Samling.

En Faders sidste Brev til en ung Student angaaende den danske Sandemand. (Kjøbh. 1745.) 4.

Reerslev (Laurids Christian) Studerede ved Kjøbenhavns Universitet. Blev 1749 Acteur ved den danske Skueplads. Døde 1770.

Disp. de exemplis. Havn. 1741. 4to.

Forlystningstempel, en Cantate paa Kong Frid. Vtes og Dronning Lovises Saltingsfest. Kjøbh. 1747. 4to.

Den nævnte Hyrde, eller Naturen forsojet med Eibet, et originalt Hvedestykke. Kjøbh. 1759. 4to 1760. 8.

Han har til Theatrets Brug forfærdiget adskillige, til dels i Schwarz's Lommebog for 1784 indførte, Protoger for Theatret.

Han oversatte en hel Del Skuespil af Frank paa Dansk. Deraf bleve Den forliegte Autor og Liener; det gjenstridige Sindelag; og Le Grands Hver Mand's Ven, opførte første Gang 1754. Til hans Oversættelsesarbejder hører, blandt andet, ogsaa: Dourfaulds Hesopus ved Hofset og Hesopus i Byen. Sors 1763. (Lorke's Nachricht. H. 174-76.) Brægtel af Saucin, indf. i den guldne halve Skuespilsaml. 2det B. Madrenes Skole af Maarivaur. ibid. i den 5te Tome.

Keff (Johannes) Levede i Reformationstiden, var Cannik i Trondhjems Domcapitel og Erkebisp Erik Valkendorfs Secretair. Rejste 1516 til Paris, dels for at studere, dels for at lade trykke det trondhjemske Breviarium. Han menes at være den samme Johannes Keff, som var den første evangeliske Biskep i Dpslo.

Breviarium Nidrosiensis cura Erici Valkendorfi, Archiepiscopi Nidrosiensis, per Johannem Keff, editum, impressum apud Parisiorum Lutetiam 1519. 8vo. (Nyserups Litteraturen i Middelaib. p. 449-451.)

Regelsen (Regel) formodentlig født i Slaane eller paa Sulkand.

Primitiv live historia Jonæ in versus illigata. Hafn. 1618. 4to.

Poematum liber I. ib. 1619. 8.

Regenfus (Franz Michael) En Robberstifter, født i Nürnberg 1718. Kom herind til Danmark omtrent 1756, og blev siden kongelig Hoffboberstifter. Døde 1780. Han raderede

Kæberlesene Schnecken, Muscheln, und andere Schaalthiere. 1 Theil. Kopenh. 1758 i stor Folio, med Figurer. Texten til Robberplabernes Forklaring, som er paa Tydsk og paa Frank, er forfattet af Krassenstein, Acanius og Spengler. Indledningen dertil af Gramer. (conf. Brännich's Bibl. Hist. Nat. S. 173. Acta Erud. 1759 S. 289-92. Lorke's Nachr. II. 283-314. I. Eit. 1759 No. 31. Hamburg. neues gemeinnütz. Mag. 1760. 147 et seqv. og derfra i Kjøbenhavns Adresscontoirs Lit. 1760 No. 57. Om Begyndelsen til 2den Tome see Berlin. Saml. VI. 667-69. Brännich's Indledning til Naturvid. Fremgang. S. 22.)

Rehbinder (Johan von) er født 1751. Hans Fader, Gustav von Rehbinder, var Hofpræstelig Kammerraad i Holsten. Sønnen studerede i Kiel, da han 1780 blev Consulatssecretair i Algier. 1781 blev han constitueret og 1784 virkelig Consul sammesteds. 1797 rappelleret. 1804 fik Rang med Etatsraader. 1809 blev Ridder af Dannebrog. Lever nu i Preet.

Dansk Litteraturlæxicon.

Relation om den spanske Expedition paa Algier i Aaret 1783. indf. i Minerva 1786. I. 815.

Abul Casem Mahommed, ein Beytrag zur politischen Weltkengtschichte. Kopenh. 1799. 8.

Rehling (Andreas Johan) født d. 22de Febr. 1748 i Kølbye paa Samsø, hvor hans Fader, Magister Johan Rehling, da var Præst. Deponerede 1764. Blev 1771 personel Capellan hos sin Fader, som da var Præst i Haste i Sieland. 1774 Præst for Egebjerg Mentighed i Ddsberred. 1786 Slotspræst for Friderichsborg og Sognepræst for Hillerød. Døde 1791. (Hans Levnetomsændigheder af Haste foran hans 1791 udgivne Valer. conf. I. Lft. 1791 p. 96.)

Prædicence holdne ved adskillige Lejligheder. Sors 1763.

Prædiken holden i Friderichsborg Slotskirke Søndag efter Udebranden, som d. 27de Maj lagde en Del af Byen i Aske. Kjøbh. 1788. En kort Tale, holden paa Friderichsborg Slot, da Rentekammerchefen Grev Reventlow levede de første Gjendomsstjæder til 14 Bønder af Friderichsborg og Cronborg Amter. ib. ood. Soregeligt Minde for en uforglemmelig Hustru Juliana Brand Beckman. ibid. 1789. Opbyggelsestaler i enkelte Livets Tilfælde, med en Fortale af P. S. Sæste. ibid. 1791.

Rehling (Johan) Søn af Næstforrige. Deponerede fra Friderichsborg 1793. Blev 1804 Dyfoged og Dyfkriver, Stiftesforvalter og Stifteskriver, samt Auditeur, Foged og Politimester i Tranquebar.

Poesier i Iris og Sebe 1801. III. 281-84. og 1803 II. 95. og i Nytaarsgaven for 1804 S. 77-178.

Reichel (Christian Heinrich) født i Leipzig. Conditionerede i nogle Aar som Informator hos Grev Ahlefeldt paa Langeland, med hvis Sønnen han siden rejste til Philanthropinet i Dessau. Blev derefter dansk og spensk Sprog lærer i Leipzig og 1794 fransk Sprog lærer i Bittau. Under sit hervedværende Opbold oversatte han

Dänisches Theater. 1ster B. Hensburg und Leipz. 1782. Todes Begrebsdjavelen eller Bankerotten. Leipz. 1784. Kothes Nordens Staatsverfassung. I-II Th. Kop. u. Leipz. 1784-89. Kabbets Breve fra en gammel Skuespiller til sin Søn, "unter den Augen des Verfassers übersezt" Kopenh. 1784. Suhms Sigrid, die Drey Freunde und Xiffel. ibid. 1785. Vastholm über Verbesserung der deutschen Gottesdienst. Leipz. 1786. o. fl.

Reichwein (Ingeborg Kirstine) en Datter af Oberste Reichwein i Friderichshald, (formodentlig Søn af den Oberst Reichwein i Christiania, hvis Brev til Simon Pauli staaer indf. i dennes Epist. ad Th. Barthol.) Hun havde i sin Ungdom Magister Eilskov til

Informator. I sit 7de Aar holdt han offentlig en Tale, som er trykt under Titel:

Betragtninger over Christi Fødsel fremførte i en offentlig Tale paa anden Juledag. Kjøbh. 1743. 4to. (dansk og fransk.)

Rejersen (Andreas) født 1716 d. 5te Nov. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Justitsraad Jens Rejersen, var Bogholder ved Sætatens General-commissariat. Deponerede 1735. 1742 blev Præst for Nou Menighed i Viborg Stift. 1769 Præst i Ringsted. 1778 Slotspræst til Frederichsborg og Sognepræst til Hillerød. Døde 1785.

Disp. I-II de Iudis Nemeis. Havn 1738-39. 4to. Disp. Canticum Canticorum e versione LXX latine versum et notis illustratum. Particula una. ib. 1741. 4to.

Tabulæ Iyopticas in J. J. Rambachii Hermoneut. Sacram. Havnæ et Lipsi. 1741. 8.

Josephi Jødiske Historie, overs. af Græff og med Anmærkninger oplyst. I-III Del. Kjøbh. 1750-57. 4to.

Gudelige Tanker over Højmesselektterne, ubi aandelige Sange. Kjøbh. 1758.

Pape Clementis den X'tes Bulla *Unigenitus* med dens historiske Beskrivelse til vore Læber. ibid. 1769.

Beskrivelse over St. Bendts Kirke i Ringsted. Kjøbh. 1779. 4to.

A. G. Spangenberges Idea fidei fratrum, forbættet. ibid. 1781. 8.

Den 3die og 4de Tome til Supplerings af Holbergs Kirkehistorie forfattede af J. L. Köhler, bleve af Rejerssen oversatte og forøgede med det fornemteste af den danske Kirkehistorie. Sers 1769. 4to.

Rejersen (Niels) Næstforriges Broder, født i Kjøbenhavn 1707. Rejste i sine unge Aar udenlands. Blev Magister 1732. 1755 Capellan i Mariager. 1741 Sognepræst til Nicolai Kirke i Svendborg. Døde 1778.

Panegyricus ad unctionem Christiani Viti. Lipsiæ d. 6 Junii 1731 dicta. Lipsi. 1731. fol.

Reimer (Joachim Ludvig) En Hamburiger, som var Magister, og studerede ved Pæd 1656 ved Kjøbenhavns Universitet. Blev først Sæltpræst ved den kongelig danske Armee, og siden, omtrent 1663, Rector ved Skolen i Wilsker.

Diisert. de Patriarchia in populo sancto sub Vet. Test. Havnæ s. a. 4to; de indivisione in se, per quam ens est unum. ibid. 1656. 4.

Specimen antiquitatum abstrusiorum in Novo Foedere. Lugd. Bat. l. a. et Havnæ 1657. 4to.

Respublica Hebræorum. Havn. 1657. 8. Altenburg 1671. 8. Rostochii 1710. 4to.

Metaphysica Metaphysicarum, Logica Logicarum etc. Havn. 1657. 4.

Hans øvrige i Holsten udgivne Skrifter vid. *Mølleri Cimbr. Litt.* l. 538.

Rein (Jonas) f. d. 30 Januar 1760 i Enderdalen paa Nordmør, hvor hans Fader var Præst. Dep. privat 1777. Blev 1791 Præst til Kautokeins i Finmarken, men Aaret derpaa resid. Capellan til Skieberg i Aggershus Stift. 1800 Sognepræst til Eidanger i samme St. 1808 til Nylirken i Bergen.

Hagen og Axel, et originalt Sørgeepil. Kjøbh. 1786. (L. Lit. 1786 No. 49.)

Samlede Digte. I-II Del. Ibid. 1802. (Lærde Est. 1803 No. 6.)

Nyeste Digte. Ibid. 1810. (Litt. tid. 1811 No. 26.)

Afsprebte har disse hans Poesier faaet dels i *Mitersva* (se sammes Register); dels i *Ugekristet Samleren*; i *Norste Selskabs Samlinger*; i *Sermoder* No. 1 og No. XI; i *For Sandhed* IV. o. fl. Steder.

Reiner (Jens) var personl. Capellan til Baaler i Smaalehnene paa 6te Aar; derefter Sæltpræst i 2 Aar. 1745 blev Sognepræst til Løsten paa Hedemarken. D. 1777.

Afhandling om Schæfferiers Anlæggelse — i de i Christiania 1768 udfomne *Maanedl. Afhandlinger*. pag. 353-71.

Reinhard (Martin) fra Typpfand; den første som her i Landet efter kongelig Befaling offentlig prædikede og lærde den evangelisk-lutheriske Religion. Om hans Levenetsomstændigheder og særdeles flakkende Dophold i Kjøbenhavn gives Underretning i *VidenSkab. Selsk. Skrifter*. III. S. 7 o. f. i det *Vormste Lexicon* III. p. 633. og i *Manters* Reformat. Sist. l. S. 263-75.

Positiones ex libro (*Lutheri*) de Captivitate Babylonica. Hafn. 1521.

Reinhardt (Johannes) født 1776 i Rensdalens Sogn i Østerdalen, hvor hans Fader da var Præst. Dep. privat 1793. Dopholdt sig i Marne 1801-6 for det meste i Typpfand, Schweiz og Italien. Blev 1806 ansat ved det kongl. Museum for Naturvidenskaberne. 1813 Lector og 1814 Professor i Zoologien ved Universitetet.

Om Respiration og Respirationsorganer hos Insecterne. Et Indbydelseskrift til zoologiske Forelæsninger. Kjøbh. 1809. 4to.

Reiser (Carl Frederich) født d. 23de Julii 1718 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Guldmægter paa Politikammeret, Sønnen blev Stadschirurgus i Kjøbenhavn. Døde 1786.

Krøftice über einige sehr gefährliche Patienten, welche in meiner 40jährigen Praxis vorgekommen — indført i

Todes medic. Bibl. VI B. 1 St. Kopenh. 1778 p. 244-49. (ogsaa særskilt aftrykt.)

Historiske Beskrivelse over den mærkværdige og meget frygtelige (sic) store Ildbrand 1728, til Guds Ære og Pris 2c. Kjøbh. 1784. 8vo. 2det Oplag ib. eod. 8vo. (conf. L. Æfr. 1786 No. 9.)

Hans Livs, Levnets, og Forsølgelses Historie af ham selv. ibid. 1786.

Reisler (Carl Gottlob) f. d. 15 Januar 1743 i Biebingen ved Frankfurt an der Oder, hvor hans Fader var Præst. Git i Skole i Berlin. Kom 1773 til Kjøbenhavn, hvor han siden den Tid har levet som tydsk Sproglerer.

Tydsk Grammatik for Danske. Kjøbh. 1782. Heraf udkom 6te Oplag i to Dele 1808. (L. Æfr. 1797 No. 9. 1799 No. 14.)

Tydsk og dansk Haandlexicon. ib. 1793. (rec. af Æfr. Kard i L. Æfr. 1796 No. 9 og i Kritik XVIII. No. 38-39) Den dansk-tydske Del udkom 1799.

Tydsk Læsebog for Begyndere. ibid. 1801.

Fuldstændig tydsk og dansk Ordbog. I-II Del. ib. 1804-7. Fuldstændigt dansk og tydsk Lexicon, 2det Oplag. 2 Dele. ibid. 1808, (Kieler Litterat.zeit. 1809 No. 35.)

Rejstrup (Lorents) var Boghandler i Kjøbenhavn.

Han har af Tydsk paa Dansk oversat følgende i Kjøbenhavn i Octav udkomne Skrifter: *Gravinde de la Rottes Begivenheder*. 1789. *Drekmets en liberliges Levnet*. I-IV Del. 1792-93. (Iris 1792. IV. 221. I. Æfr. 1794 No. 22.) *Den astronomiske Børneven* 1794. *Guthomuchs om Sammelkomsten*, 1800. *Prijelii Rideløst*. 1802.

Af Sventz oversatte han *Stiri Brahe af Gustav III*. 1797.

Reitner (Christen) fød i det søndensjædske Norge. Denne Underretning om ham findes i hans

Disfert. historico-geographica de orbe septentrionali, in Auditorio superiori disputata. Havn. 1664. 4½ Art. 4to.

Reisenstein (Wolf Veit Christoph von) af frantsk Adel, f. 1709. Var først Lieutenant ved Genaderetne. 1734 Hofjunker og Forskjerer. 1736 Kammerjunker og 1747 Hofmarskalk hos Dronning Sophia Magdalena. 1756 Amtmand i Segeberg og 1758 over Bordingborg og Trøggevælde Amter. 1766 Oberhofmester i Sors. Blev naturaliseret 1776. Entlediget fra sit Oberhofmesterembede 1781. Døde samme Aar og var da Gehejmeconferentsraad og Ridder af Elephanten. Hans Portrait findes i Kiste af Klevs.

Afschiedsrede ved Niderlegung der Oberhofmeistercharge i Sors. Sors 1781.

Abskiulge tydske, dels i Kjøbenhavn og dels i Sors 17 Aart trykte, Lestighedsbige; f. Fr. Sørgeranter over

Jordkjædet i Lissabon 1755 og over Kong Frd. Vtes Død 1766; Glæde over Nathlides Ankomst 1766 og over 17 Jan. 1772; Ode auf des Kaylers Josephs glückliche Zurückerkunft 1777; og et Sorgeligt ved hans eneste Søns Død 1778.

Reitner (Christian) fød i Kjøbenhavn 1665 d. 5 October. Hans Fader var Assessor Jørgen Reitner. Deponerede 1683. Reiste i sin Ungdom tvende gange udenlands. Tiltraadte 1693 den juridiske Professur ved Universitetet, hvortil han 1689 havde faaet Designation. Blev 1705 kongelig Historiograph. 1709 Assessor i Højesteret. 1712 Assessor i Oberadmiralitetet. 1723 Stiftamtmand i Trondhjem og 1726 i Aalborg. Tog sin Afsked 1730. Døde 1736. (Om hans Bibliothek, som han folgte til Kongen, see *Minerva* 1786. II. 321. og *Ny Samling til den danske Historie* IV. Bind. II. 93-95)

Dispp. Havn, 4to. de obligatione fontium ad obeundam poenam 1693. Positiones ex jure divino seu universalit. 1694. de conlangvinitatis proprietatibus, graduumque computatione. 1701, De iis quæ univervo in jure præcognita esse debent. 1702.

Oratio jubilæa evangelica. Havn, 1702. 4to.

Udgav paa sin Betøftning og med Fortale *Torsæl Hi. storia rerum Norvegicarum*, Havn, 1711, fol. 4 Voll. (conf. *Minerva* 1786. II. 321.)

Rembert En Flemming, som var en af Christendommens første Befordrere i Danmark, Ansgars Discipel og Medarbejder. Var først Ludimagister saavel i Klosteret Turholt i Flandern, som i Sorbej i Westphalen Blev omtrent 860 første Biskop i Ribe. 865 Erkebisp i Hamborg. Hans Levnet er indført i Langebeks *Scriptor. Rer. Dan.* Tom. II. pag. 126.

Vita Sii Ansgarii — indført, foruden andre Stæder, i *Acta Sanctorum* ad III Februar, i *Abbillons Sec. IV Sanctor. Ord. Sii Bened.* Tom. VI. p. 75 leqv. og i *Langebeks Scriptores* Tom. I. p. 427-95.

Renault (J* F***)** En fransk Sprogmeester, som et Par Aars Tid opholdt sig i Kjøbenhavn, og her lod trykke

Dialogues de Societe ou le Moyen de se faciliter l'entente de la langue Française. Copenh. 1806. 8vo. (Paa Titellbladet af denne Bog tilføiede han sit Navn efter følgende Præbilater: "Professeur de la dite langue, ancien Institutteur a Paris, Membre de la Societe academique d'Institution nationale y etablie, de celle de Tours, et de plusieurs autres Societés de Savans etc. etc." Med denne Bram Rets Indsigelse i Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1805. S. 1431-32.)

Repholts (Matthias Georg Peter) fød d. 22 Julii 1791 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader er Maaler og Lakerer. Dep. fra Brendstrup og v. Westens (62*)

Institut 1808. Alumnus paa Valkendorfs Collegium 1812. Vandt Universitetets Præmiedaille i Theologien i 1814, og har fra 1813 af været Lærer hos Kammerherre Baron Stampe.

Om Reformationens Aaret, eller hvilken Tilbragelse har gjort Aaret 1517 saa mærkbarligt, at den ved Luther iværksatte Religionsforbedring regnes fra dette Tidspunkt? en historisk Fremstilling. Kjøbh. 1817. (Lit. tid. 1817 No. 45.)

Den mystiske Theologies Hovedindhold og Grund, udbraget af Nyttighedens Skrifter og Ibslaget af Bemærkninger — i J. Möllers theol. Bibliothek 10de Bind pag. 123-173 (rec. i Litteratortid. 1817 S. 334.)

Beskrivelse over den paa Ammebrup Mark i Foraaret 1816 udgravede Rildshøj paa Baroniet Stampenborg, (Præstø Amt) med Tegning — i antiq. Annaler 3 B. 1ste S. p. 149.

Keravitus (Rasmus Hansen) født i Lolland. Var først Capellan i Drøstø, siden Sognepræst til Birnæs sammesteds. Derefter var han noget Tid Præst ved et af Hospitalerne i Kjøbenhavn. Endelig 1577 Sognepræst til Rødby i Lolland. Døde 1582. (conf. Worms Lexicon II Del S. 243-44.)

Om Høstetab. paa Rim. Kbh. 1572.

Hustavle med gudelige Bønner for alle Stater. ib. eod. oplagt igjen 1639.

Ersk og Husvælselse af Guds Ord for søgelige Dannede kvinder og Barleqvinder; udbraget af Cyriaci Spangenbergers Brudeprædiken. ibid 1572. oplagt igjen 1577.

Bønnebog med Figurer. ibid. 1573. Høstinger 1611. Kjøbh. 1631 og 1647.

Kong Friderik den 2dens og Dronning Sophies Kronings og Bryllups Historie paa Rim. Kjøbh. 1568. (Danst Digter. Sift. I. 284-88.)

Eggsprædiken over Frue Elise Krabbe. ibid. 1581.

Gudelig Haandbog, indbefattende Søndagsvangelier, Catechismum, Christi Lidelseshistorie m. m. ibid. 1610.

Han har fordanstet efterfølgende Skrifter: Casp. Zuberini kristelige Ridder. 1568. Jo. Spangenbergers kristelige Ridder. eod. a. Joh. Mæhesti Deconomie. paa Rim. 1569. (Danst Digter. Sift. I. 282.) Unge Karles og Drenges Spejl. 1571. 1626, og meget oftere. (Tis 1795. I. 10-14. Nyerups Morstabslæs. S. 208-11.) L. Lascii gyldne Klenodie. 1572. Passional: Jesu Christi Pinis og Døds Historie. 1573. G. Dusch om den ny Stjerne, som sig haver ladet tillyne i Nov. 1572. eod. a. Lutheri Formaning om Christi Legems og Blods Sacramente. 1574. P. Riddun om Husfred. 1575. oplagt igjen 1634. Niels Semmingens Postil. 1573. 1600. 1613. Joh. Pfeffingers Erkebog. 1576. Luthers Forklaring over den gode Davids Psalme. 1580, Mich. Dochs sarrigfulde Hjerters Urtegaard. 1580 og 1597. Niels Semmingens Undervisning om Erubrom, Sighelse, Rønselse &c. 1618. De ere alle i Octav eller mindre Format, undtagen Passionalet som er i Quart, og Semmingens Postil som er i Folio.

Kesch (Wolfgang Sigismund) født i Norge. Hans Fader var Sorenskriver i Stor- og Værdals Fogderi. Han deponerede 1796 fra Christiania Skole. 1807 blev Translator.

Baggelsen og hans Gjenganger. Kjøbenh. 1807. og Museum No. I-II. ibid. 1807. (See Kjøbenhavns Skilderie 1807 No. 84. 85. 86.)

Kesen (Hans Povelsen) født 1561 d. 2den Februar i Kesen i Riber Stift, hvor hans Fader, Poul Hansen, var Præst. Deponerede fra Viborg 1581. Blev 1583 Subrector i Viborg. Rejste strax derefter udenlands med Friderik Rosenkrants og blev Magister i Wittenberg. 1591 kom hjem og blev samme Aar Professor Logices ordinarius og Theologiae extraordinarius i Kjøbenhavn. 1597 Biskop i Sieland. Døde 1638. (conf. Winding p. 175-92. Worm II. p. 249-50. Zwergii Cleresie 132-69. Trefhovs Jubelær. 40-65. og N. P. Scandorphs Eggsprædiken over ham, hvoraf Extract i Korthes Estermale for August.) Hans Portrait er stukket af Haas.

Dispp. Hafn. 4to. Theses logicæ 1595. Logica problemata repetita ex libro 1mo Organi. eod. a. Eadem ex libro 2do Organi 1596. De agapis primorum Christianorum dispp. dum 1600 et 1601. De illustri gratia Dei disp. I-IV, 1602-5. De Deo triuno 1609. De conjugio et polygamia 1610. De juno mediatore Dei et hominum disp. I-III. 1611-13. De gratia universali, pro Nicolao Hemmingio contra Piscatorum Disp. I-V. 1615-20. De symbolo Lutheri: verbum domini manet in æternum disp. I II. 1626-30.

Parva Logica Philippi. Havn. 1605 ell. 4. Præceptiones Logicæ. ib. 1609. Initia parva Logicæ et Rhetoricæ ibid. 1610 et 17. Den lille Logices Begyndelse, lige efter Latinen, for den 5te Læstie i Børnskoler i Danmark. ib. 1610. (v. Slanges Christ. IV. d. 2. durch Schlegel. 2tes Buch p. 360.) Epitome ex parva Logica Philippi. Ib. 1618.

Parva Rhetorica Philippi et Hermogenis ibid. 1606. Præceptiones rhetoricæ ib. 1632. aucta a G. Hilario. ib. 1697.

Scholia succincta in Arithmetica Gemma Frisii, edita a P. N. Gelfsrup Witteb. 1611 og Initia geometricæ, edita a Joh. Knoffio. ib.

Exegesis aphoristica paradoxo, quod Christus pro nobis factus sit execratio. Havn. 1608.

De officiis Studiorum regis Academiæ Havniensis. ib. 1611. 8vo. (Extracter deraf i Nyerups Univ. Sift. pag. 101-105.)

De sancta fide in verum Deum etc. libellus apologeticus. ibid. 1614. Paa Dansk ibid. eod. (conf. Pontoppidans Annal. III. 668 76.)

Jubilæus christianus lub Christ. IV in Dania et Norvegia celebrandus. ib. 1617. 4to. Lutherus triumphans ib. eod.

Phylica generalis præcepta. ib. 1618.

De locis communibus *Phillippi*. ib. 1620

Τῆς Θεολογίας ἀρχὴ καὶ τέλος. ibid. 1624. 4.

Partitiones evangelicæ. ib. 1626. fol.

De visitatione catechetica cum epistola *Petri Palladii* de vita ministrorum verbi divini quotidiana etc. ib. 1627. Paa Dansk under Titel af: Om Børnelærdoms Bistats i Almindelighed. ibid. eod.

D. Morten Luthers lille Catechismi Bistats. ib. 1628 og 1633. (vid. *Norske Vid. Selsk. Catalog.* p. 65.)

Instructio executionis catechetica; hvorledes Catechismi Øvelse bør drives med idelig Flid o. s. v. ibid. 1636.

Jesu Christi Testamente, om Herrens Nadveres Sacramente; item hvorledes Jesu Christi Legeme og Blod siges her at være i, med og under Brød og Vin. ibid. f. a.

Psalmus XXIX a *Joh. Bugenhagio* explicatus; etiam de pædobaptismo contra Anabaptistas; item Consolatio *Lutheri* scripta mulieribus, quibus partus infelicitate cessit etc. pro ecclesiis Danicis et Norvagicis una cum *Hollaticis*, edidit *J. P. R.* ib. 1632.

Latinske Eitanier, Collecter og Bedebagstexter særskilt udgivne i *Axene* 1617-39. Deraf ere Eitanierne for 1631 udkomne paa Dansk. ibid. 1632, oversatte af *Mads Dredal* Wæble (formodentlig Broder til den paa sit Sted anførte *P. Dredal*.)

Eigprædiken over Dronning *Anna Cathrine*. *Kjøbenh.* 1612. 4to. paa Latin overs. af *Hermannus Nicolai*. *Francol.* 1614. 4to. og paa Tydsk af *Job. Kraft*. *Sieck* sen 1614. 4to. over *Karine Banner*. *Kjøbh.* 1616: 8. over *Christiaan Bernetov*. ib. 1613. 8. over *Enbold Kruse*. ib. 1625. 4. over *Tyge Kruse*. ib. 1629. 4. over *Henr. Eske*. ib. 1612. 8 (Extract deraf i *Koches Eftermæle* for September.) over *Jørgen Eske*. ib. 1621. 8. over *Frans Kangau*. ib. 1612. 8. (Extract deraf i *Koches Eftermæle* for April.) over *Elisabeth Rosenparre*. ib. 1628. 8vo.

Dans Overfættelser ere:

Det ny Testamente paa Dansk. *Kjøbh.* 1605. 8. De fem Rose Bøger. ib. 1606. 8. Bibelen. ib. 1607. 8vo. og 1633. folio. Igjennemseet og med Summarier forbedret af *Swavingius*. ib. 1647 i *Dvart* og i *Folio*. *Sieron*. *Savonarola* Gyldne Gris paa Bibelen og den gyldne Fadervor. ibid. 1610. *Lutheri Immanuel*, Gud med os. Over den anden Artikel af vor heistelige Tro, derhos *Lutheri* lille Catechismus jordanfæst. ibid. 1631. *Lutheri* aadnbare Skriftemaal, det er den sande Christen Troes fri Bekjendelse udførligere, som ellers kaldes de smalkaldte Artikler. ib. eod. *Lutheri* sande Christendom, eller Prædikener over Summen paa Guds Bud ellers Guds Kjærlighed. ib. 1632.

Fortæller har hanrevet til: *Luthers* af *N. M. Zahborg* oversatte store Catechismus. *Kjøbh.* 1629. Den *Kugsburgske* Confession og dens Bekjendelse, paa Dansk oversatte af *Olnf Jacobs*. *Kjøbbing.* ibid. 1618. 4to. *Christ. Torkelsen Morsiani* paa Dansk oversatte Undervisning om at præservere sig imod Pest. ibid. 1619. 8. *Philippi Nicolai* af *L. Ryde* paa Dansk oversatte *Theoria viam eternam*,

Følgende *Palladii* Skrifter har han paa ny med Fortæller udgivet: *De novis hæresibus et Iværmeriis*. *Havn.* 1638. 8. *De poenitentia et iustificatone*. ib. eod. 8. *De pessima et horrendissima jurandi et maledicendi consuetudine*. ibid. 1627. 8. *Brevis explicatio orationis Christi*. *Joh. XVII.* ib. 1638. 8.

Han er desuden Forfatter til *Judicium de exorcismo* i *Dän. Bibliothek* IV. p. 131-38. og til *Kirkebønnerne* paa *Rytaars*, *Allehelgens*, og *Bedebagen*. Ogsaa tilskrives ham disse Psalmer: *Al Verden fryde sig denne Tid*. o. s. v. *Herre Christ! Du mig forlene den Naade*. o. s. v. *Jesu Christi Naade og Fred være med os i al den Sted!* o. s. v. *Herre, Lov og Pris i højeste Tone*. o. s. v. En evangelisk Julefang om vor Herres Jesu Christi naaderige Fødsel.

Resen (Hans Hansen) Søn af Næstforrige; født i *Kjøbenhavn* d. 19 Oct. 1596. Deponerede 1614. Rejste 1615 udenlands. 1621 blev Rector i *Hershusholm* og Magister. 1624 Prof. Philosof ved Universitetet. 1635 Prof. Theol. 1636 Doctor. 1652 Biskop i *Sjælland*. Døde 1653. (*Zwerg.* 237-46. *Winding.* pag. 298-306.)

Diapp. *Havn.* 4to. *Heptas duplicata quæstionum philosophicarum*, 1624. *Disputationum logico-metaphysicarum prodromus*, 1633. *De generalissima istarum disciplinarum genuina constitutione* 1634. *Logologicæ sacræ disputatio* ima ad *Joh. I. 1. 2.* 1640. Iida ad *Joh. I. 3-15.* 1641. *Amnologia sacræ* ad *Joh. I. 29-36.* 1642. *Praxis Christianorum propria ex vera sua Theoria haulta*, h. e. tractatus de poenitentia 1643. *Uranologia sacræ* ad *Joh. III. 1-16.* 1645. *Appendix Uranologicæ sacræ* ad *Joh. III. 16-22.* 1650. *Idea boni pastoris ex 1 Thesalon. II. 1-8.* ima et ada. 1652.

Heterodoxia Pontificiorum de adoratione Sanctorum. *Havn.* 1639. 4to.

Oratio in obitum Cancellarii Christiani Friis de Kragerup. ib. 1640. 4.

Bedebagsprædikener over den 6te *Davidis* Psalme. ibid. 1653. 8.

Resen (Elias) Søn af Næstforrige. Rejste i sine unge Aar udenlands, og draktede i en Canal i *Amsterdam*.

Oratio metrica, græca et latina, de nativitate Christi. *Havnæ* 1650. 4to.

Resen (Hans) Broder til Næstforrige. Blev, efterat have rejst udenlands, først 1653 Rector i *Stangerup* og samme Aar Magister. Efter 7 Aars Forløb Sognepræst til *Østved* i *Staaen*, hvor han døde 1676.

Eigprædiken over *Erik Hardenberg* Gyldenstjerne. *Malmø* 1667. 4.

Resen (Peder) Broder til de tvende Næstforrige; født i *Kjøbenhavn* 1625 d. 17 Junii. Deponerede 1643 fra *Kjøbenhavns Skole*, ved hvil-

ten han 1646 blev Høter. 1647 reiste udenlands og blev 1653 Doctor Juris i Padua. 1657 Professor Ethices i Kjøbenhavn. 1662 Prof. Juris. 1664 tillige Borgemeester. 1672 Præsident i Kjøbenhavn. 1680 blev optaget i Adelsstanden. Døde som Etatsraad 1688. (Biographiske Notiser om ham i *Vindingii Academia Havnensis* p. 424-28, og hans Autobiographie, saavel paa Latin som paa Dansk, foran Cataloget over hans Bibliothek, det han skænkede til offentlig Brug. Derfra indført i *Kothes Eftermæle* for Jan. O. Wolfs Sist. Ordb. X. 60-61. Hans Portrait hos Kothé l. cit. samt foran bemeldte Catalog.

Disp. inaug. de jure et justitia, Havniæ 1658. 4.

Edda Islandorum *Snorronis Sturlæ*, islandice danice et latine, ibid. 1665. 4to. Med Tillæg af *Voluspa* og *Savamal* (conf. Schözers isländische Litteratur S. 15-25. Baumgartens Nachrichten III. 437.)

Philosophia antiquissima norvago-danica, dicta *Voluspa*, quæ est pars Eddæ Sæmundi, islandice cum interpretatione lat. *Gudmundi Andrew*, ib. 1673. 4to.

De gradibus Academicis. et Program til en Magt. skerpromotion. (Deraf er leveret udtog i *Engelcrosts Aunaler* 1809. l. 41-54.)

Inscriptiones Havnenses. ib. 1668. 4.

Jus aulicum Norvegiæ vulgo *Hirdskraa*. It. Jus aulicum vetus Danorum; vulgo *Virbelageret*. island. dan. et latine, ibid. 1675. 4. (conf. *Nyerups Litterat. i Middealid*, p. 190-92.)

Kong Frederik den 2dens Krønike. ib. 1680. fol. (conf. *Sibberns Bibliotheca* p. 181-84.)

Gudmundi Andrew Lexicon islandicum. edid. ib. 1683. 4.

Nonnulla antiqua jura civitatum Daniæ scil. civitatis Hafniensis et civitatis Ripensis. latine dan. et german. ibid. 1683. 8.

Erik Krabbes tydske Oversættelse af Waldemar den 2dens jydste Lov. udgivet med Fortale. ib. 1684. 4. (conf. *Tofod Anders Lovhistorie*. l. S. 193 o. f.)

Christian d. 2dens Love. ib. eod. 4. (conf. Ugebladet *Borgervennen* for 1797 No. 43. p. 343.)

Bibliotheca regniæ Academiæ Havnienfi donata. ibid. 1685. 4.

Synopsis vitæ Tychonis Brahe e Perri Gaslendi tractatu aliisque documentis collecta — indført i *Henn. Wittes Memoria Philosoph. &c.* Decas I. pag. 5-17.

Atlas Danicus, Hafniæ 1677. folio. — Et Kobberstykke til et Værk, hvis Vært ikke blev trykt. See om dette Værks Historie *Tofod Anders Lovhistor.* II. S. 384. *Subms Ny Saml.* IV. II. 87-93. *Minerva* 1816. Jul. S. 2-16. *Lortz Nachr.* I. 15-17. Udtog af Texten er indført i *Dän. Bibl.* II. 32-112. III. 1-72. Som Præve af Værket udtom: a) *Delineatio Hafniæ*. i Folio parenti, med tydske Vært 1674. b) *Descriptio Samlæs.* Hafn. 1675. folio. c) *Hafniæ, Daniæ Metropol.* de scriptio conscripta a *Petro J. Resenio*, med dansk Vært. fol. 1677.

Resen (Morten) Bøede i Farbal i Nordlandene.

Sjælens sjungende Opmuntring til Poenitentse, Skriftemaal og værdig at communicere. Trondhjem 1740 og 1757. 8. Et Guds Barns Samfund med Gud ved Solens Opgang og Nedgang i 6 Sange. et Morgenful og et Aftenful. ib. 1743. 8.

Resen (Poul Hansen) en Præsteson fra Grong i Dverhaldens Præstegjeld i Nummedalen. Blev 1706 sendt til Nordland, Finmarken og Lapland, for at undersøge Landenes og Beboernes Beskaffenhed og Tilstand. Var siden Krigsraad og Krigscommissarius ved den bergenshusiske Militie. (conf. *Sammonds Missionshistorie* S. 15.)

Presentation over Maria Elisabeth Luxen. Bergen 1722. fol.

Fragment af hans Rejse-Journal er indført i *Athene* for August 1813 S. 136-43.

Resenius (Friedrich Gabriel) født i Berlin 1725. Var Oberprædikanant i Dvedtlinburg, da han 1767 blev kaldet til at være Pastor ved St. Petri Kirke i Kjøbenhavn. Forlod Danmark 1774 og blev Generalsuperintendent i Hertugdømmet Wagdeborg samt Abbed i Klosterbergen. Døde i Wagdeborg 1806. (conf. *Meusels gelehrtes Teutschland* 5te Ausg. 6ter Band S. 313. Hans Portrait foran *Ulg. D. Biblioth.* 40 B. ogsaa stukken af *Preidter* 1775.)

Adtrittsædigt zu Kopenhagen. Kopenh. 1767. 8.

Innhalt seiner Predigten auf die Jahre 1768-74. Kopenh. 1768-74. neue Ausgabe. Kopenh. u. Leipzig. 1784 u. folg. 8vo.

Die Versorgung der Armen. Kopenh. 1769. 8vo.

Predigt auf das Absterben der verwitweten Königin Sophia Magdalena gehalten. ib. 1770. 8.

Nachricht an das Publicum von der neuen Verfassung der Armenpflege in Kopenhagen und von der Realschule des bisherigen Waisenhauses. ibid. 1771. 4.

Misokalias imod Philopatresas. ib. eod.

Die Erziehung des Bürgers. ib. 1773. (Gött. A. 1773 p. 853. *Krit. Journ.* 1773 No. 32.) Paa Dansk blev den overs. af S. J. Clementin og beløst trykt af A. Nyberg. ib. 1774. 2det Dpl. 1776.

Lezte Predigten in der teutschn Petri Kirche gehalten im Jahr 1774, nebst der Abschiedspredigt. ib. 1775. (l. *Lst.* 1777 No. 12.)

Ressted (Hans Rasmussen) Var 1764 Foged i Høggens og Frølands Fogderie.

Beskrivelsen over dette Fogderie i *Topograph. Journ.* XXVII. 81:106 menes han at være Autor til.

Reus (Hector Albert) Svarnsfontaubiteur i Kjøbenhavn.

Regifter over Søartiklerne. Kjøbh. 1739.

Inhalt aller königl. Befordrungen den Militäretat concernerende. *ibid.*

De romerske og danske borgerlige Love med Exempler og Tykke, og den sidste med Krigsartiklerne sammentignet. Kjøbh. 1740. 8. (Heraf blev ikke mere trykt end de 4 første Art.)

Reus (Henrik den 6te, Greve af) Herre til Plauen; født 1707 d. 1 Jul. Studerede i Jena og Halle, og rejste siden til Holland, England og Frankrig. 1732 kom til Danmark og blev ansat i det tydske Cancellie. 1742 blev Stiftamtmand i Christianssand. 1746 Oberhofmester ved det ny Sors ridderlige Academie. 1754 Amtmand i Sønderborg. Død 1765 i preussisk Tjeneste.

Disp. de jurejurando per procuratorem. Jense. 1729. 4to.

Tale ved Sors Academies Stiftelse. Kjøbh. 1748. 8vo.

Reusf (Jeremias Friderik) født d. 7 Dec. 1700 i Hørheim i det Würtembergke, hvor hans Fader var Hofjoged. Studerede i Lützen, hvor han 1731 blev Magister repetens i det theologiske Seminarium. 1732 blev kongl. tydske Hofpræst i Kjøbenhavn og Prof. Theologiae ordinarius ved Academiet. 1742 Doctor Theologiae. 1749 Generalsuperintendent i Hertugdømmene Schlesvig og Holsten. 1757 Cancellar i Lützen. Døde 1777. (Zwergs *fiell.* Cleresse p. 815-22. Dän. *Bibliothek* VI, p. 690-701. *Birchs Lærdes Levnetsbeskriv.* I B. 2den Saml. S. 116-31. *Meusels* *verstorb.* *Schriftst.* XI B. p. 236-40.)

Diisp. Havn. 4to. De usu experientie spiritualis in interpretatione Scripturarum. 1732. Ead. recula Francof. et Lipsi. 1735. Meletemata de sensu 7 paraboliarum Matth. XIII propheticis 1733. Ead. recula Jenæ 1734. De testimonio spiritus sancti interno. 1734. Annotationes practicae ad formam doctrinae de justificatione 1735. ada 1736. Theses de scylla quadam philosophiae recentioris, 1737. Ead. recula Göttingæ l. a. (udkom siden med Tillæg under Titel: Meletema de scylla etc. Havn. 1737. 4to. og er rec. i *Suppl. ad N. A. E.* Tomus IV. p. 223-30) De luctu poenitentium. 1738. Specimen Theologiae naturalis 1739. Dilucidationum de mundo optimo I, IV. 1741-45. De officiis Christiani erga se ipsum. 1742. Specimen elementorum Theologiae moralis. 1748.

Justa vindiciae thesium quarundam, cum aphorismis de cultu Dei. Havn. 1735. 8.

Ötliche Predigten über einige Grundstücke des Christenthums. *ibid.* 1737. 8.

Sammlung heiliger Reden. Nürnberg und Leipzig. 1743 og 1748. 8.

Tire som i Karene 1737-41 indlæst udfomne Prædicationer.

Latinsk Sørgetale holdet paa Universitetsauditorium over Markgrevinde af Gumbach 1737 — indført i Dän. *Bibliothek.* II. 457-95.

Oratio die natali regis Christiani VII. Hafn. 1739. 4.

Reus (Asmund) Cap. til Eids Præstegjeld i Nordfjord i Bergens Stift, Døde i Holland.

Cramers Prædicationer ved Kronprindsens Confirmation, overs. Bergen 1765. 4to.

Et kort Forsøg. Esala Bjerg eller Kirkens tilkomme store Lyksalighed ved den jødiske Nations Omvendelse, dist af Esala II. v. 2. 3. 4. Kjøbh. 1772. 8.

Maalet hvortil Gud skabte Rennefler, i en Aften-sangstale paa Fæstelaans Søndag 1772. *ibid.* 1772. 8.

Reventlov (Christian Ditlev, Greve af) Søn af Storkancellar Conrad Reventlov; f. 1671 d. 21 Jun. Blev 1690 Amtmand i Haderslev. 1699 Oberst ved Gwarden. Commanderede 1710 som General den danske Armee i Steane. 1713 blev han Oberpræsident i Altona. Døde 1738. (See *Rhodes Haderslevhus Amts Beskriv.* S. 51-53.)

Oratio panegyrica de gentis Danorum antiquitate, rerumque ab ea gestarum celebritate, Christiani VII. die natali in Auditorio Havniensi, anno ætatis XIII. recitata. Havn. 1684. fol. udkom paa Dansk, *ibid.* eod. (conf. *Möllert Cimbr.* I. 541.)

Reventlov (Christian Ditlev Friderich, Greve af) til Grevskabet Christiansøde i Lolland, Ridder af Elephanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Gehejme Statsminister, og i Karene 1792-1808 Kancellammerpræsident; er født d. 11 Martii 1748. Hans Fader var Gehejmeconferentsraad og Ridder af Elephanten Christian Ditlev, Greve af Reventlov, til Christiansøde, Friherre til Baroniet Brahetrolleborg.

Formentlige Resultater af en Del fortsatte Undersøgelser angaaende Indfyddelsen af Trærnes gjensidige Afstand paa deres mete eller mindre fordelagtige Vegetation — i *Vidensk. Selsk. Skrift.* for 1811-12, eller 6te Dels 2det Hæfte S. 1-24.

Tale til Sønderne i Friderichsberg og Cronborg Amter, da han overleverede dem Arveejendomsstykker paa deres Gaarde — i *Minerva* 1788. IV. 1-7. (conf. hans Raad i *Minervaregisteret.*)

Udførlige Betænkninger — i Landboecommissionens Forhandlinger.

Reventlov (Sohan Ludvig, Greve af) til Baroniet Brahetrolleborg i Sjælland, den Næstforriges yngre Broder, født 1751. Han blev 1774 Kammerherre. 1784 Deputeret i Deconomie og Commercecollegiet. Døde paa Trolleborg 1801. (conf. *Tilskueren* 1801 No. 18. S. 139.)

Omkring angaaende en General-Polsecommissions og beretter en General-Polsecommissions Indretning. Kjøbh. 1787 (Arit. 1787 No. 34. I. Lst. 1788 No. 38.)

Forlæg til at gjøre Luthers Catechismus fatteligere for vore Samtidige. ibid. 1798.

Bekjendtgjørelse om en Pensionsanstalts Oprettelse i det nyeste Skolelærerseminarium — Minerva 1797. III. 224-29. 1799. I. 129-33. conf. ib. 1800. II. 129-36.

Et Brev fra ham til Halle bagi Halles Lærner ved J. Møller p. 98-99.

Reverdil (Elsie Salomon François) født 1732 i Nyon i Schweiz, hvor hans Fader var Advocat. Han studerede i Lausanne og Geneve. Kom til Kjøbenhavn i Philiberts Boglade. Blev 1759 Professor i Geometrien ved Konstacademiet, og, efter Mallet, Kronprindsens (Christian VII's) Informator i det Franste. Ved Kronprindsens Tiltrædelse til Regjeringen 1766 blev han kongel. Cabinetsecretair. Gik sin Dimission 1767 og drog da tilbage til sit Fæderneland. 1771 blev han igjen kaldet herind, men drog 1772 igjen tilbage. Døde 1808. (Hans Biographie i Iris 1809. II. 342-57 og i Gøtts Elio adet H. conf. Lurdorfiana p. 263. Minerva 1791. IV. 74. 84. I. Lst. 1811 p. 99.)

Lettres sur le Danmark. Tome II. Copenh. 1757. (Den 1ste Tome er af Roger.)

Mercur Danois — som 1755 var begyndt af Mallet — continuerte han fra 1758 til 1761. (conf. I. Lst. 1758 No. 44.)

Afkillige hans Breve ere indførte i Bibl. for nyttige Skrift. 1772.

Han oversatte paa Franst Lurdorfs latinske Vers over Carl Gustavs Tog over Beltet, som blev indtrykt i Mercuren 1758 i Februarheftet, og tillige udkom særskilt. Han concurrete til det berlinste Prispørgsmaal: sur l'influence reciproque des opinions sur le langage, og vandt Accessit. Hans Afhandling tryktes tilligemed Riwaelt's Priskeft. Berlin 1761. 4to.

Rhod (Laurids Christensen) født i Jylland. Var Raadmand i Helsingør 1632, og blev Borgemeister sammesteds omtrent 1648.

Phil. Nicolai Theoria vitæ æternæ, fordanstet. Kjøbh. 1632. 4to. Georg Cieglers Verdens Spejl, fordanstet. ib. 1648.

Rhode (Christen Radsen) født i Roestilde.

Historilogium sacrum: historisk Beskrivelse paa hvis sig haver tilbraget i Israel og Juda fra Samuel indtil det babyloniske Fængsel. Kjøbh. 1609.

Rhode (Glaus) f. i Trondhjem, hvor hans Fader var Feldbereder. Blev først Hører ved Cathedraalkolen sammesteds. 1770 Præst til Aafforden i Hofens Fogderie. 1779 til Flagstad i Nordlandene. Døde 1790.

J. G. Chauspid den hstfællige Religionens Sandhed, overs. Trondhjem. 1762.

Rhode (Hans) f. 1625 d. 6 Januar i Kjettinge paa Als, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Ddense 1642. Blev 1650 Hører i Aarhus. 1660 Conrector i Ddense. 1661 Magister og samme Aar Conrector i Aarhus. D. 1679. (Blochs synske Gejstlighed I. 489.)

Epitome elegantiarum Syntaxeos latinæ e Thomæ Bangii Observationibus philologicis congesta. Hafn. 1666 og 1705.

Comenll Orbis sensualium pictus, dapico-latino-germanicus. ib. 1672. 1686. 1721.

Rhode (Morten) født i Roestilde 1643. Var først Feltpræst. Blev 1681 Sognepræst til Graabrødre Kirke i Viborg. 1682 Magister. D. 1716.

Rytaarsgave til Kong Christian V. 4to.

En Sang for Kong Christ. V ubi Krigstider — findes i Cassubens store Psalmebog pag. 1061.

Christl. Tegeme: den stribende Kirke under et Kænnes Beskalt. Kjøbh. 1699. 4to.

Rhode (Peder) født 1734 d. 24 Dec. i Solbing, hvor hans Fader var Farver. Deponerede fra Gølding Skole. Blev 1760 Capellan hos Præsten til Steppinge i Haderslev Amt. 1767 Sognepræst til Uterslev i Lolland. Døde 1793.

Jules og Rytaarspsalmer. trykt i Haderslev. og Troens Hjælpe til den Herre Jesum. ib. 1761.

Afhandling om Feskene, Helliger og Sønbagene. Kjøbh. 1765. 800.

Ersketanker paa hver Dag i Ugen hele Aaret igjennem. ib. 1773. 8.

Samlinger til Haderslev Amts Beskrivelse. ibid. 1775. 8. (Krit. Tilst. 1775 No. 40-41.)

Samlinger til de danske Hers Kaalands og Falters Historie. I-II Bind. Kjøbh. 1776-94. 8. (Krit. Tilst. for 1776 No. 31-32.)

Gudelige Psalmer til egen Andagt. Ddense 1781. 8.

Rhode (Peter) Underofficier ved det norske Livregiment i Kjøbenhavn.

Der Gesang eines würdigen Soldaten. Kopenh. 1767. 4. Gedanken über den an Capitain Witt begangenen Noth. ib. eod. 4. Teutsches Echo wider die Danke Skriveres nette Stiebne, af Pietro Romano. ibid. 1771. 8.

Rhodius (Ambrosius) en Sachser, som i 30aarskrigen tog sin Tilflugt til Danmark. Blev først Medicus ved Børnehuset i Kjøbenhavn, og et Aars Tid efter Stadsphysicus i Christiania samt Professor Phylices et Matheseos ved Gymnasium sammesteds. Blev 1661, ifølge Højesterets Dom, sat

i Arrest i Christiania og siden ført til Wardshus i Februar 1662. Kom paa fri Fod 1666. Han døde i sin Fødeby Remberg i Sachsen i en Alder af 92 Aar. (conf. J. S. Seufflings *Gyneceum hereticofanaticum*. Francof. 1704. 8vo. pag. 658-59. Hans Liv og Levnet er beskrevet af Gottlieb Müller. *Wittemb.* 1760. conf. Kästner *Gesch. der Mathem.* IV. 407.)

Disq. de scorbuto. Havn. 1635. 4. de astrorum influxu. ib. eod. 4.

Dialogus de transmigracione animarum pythagorica. ib. 1638. 8.

Commentarius in Petri Severini *Ideam Medicinæ Philosophicæ*. ibid. 1643. 4.

Et Brev fra ham i Ny danske Magazin III. pag. 71 og et Par Breve fra ham til D. Worm, see *Wormii Epist.* p. 776-77. et fra Th. Bartholin til ham i *Bartholino Epist. medicin.* Centuria II. No. 66.

Rhon (Anton Christoph) født 1696 d. 26 Dec. i Wisler i Holsten. 1722 blev Præst i Eddelak, 1725 i Dovenov, 1729 i Rendsborg, og samme Aar kom til Petri Kirke i Kjøbenhavn. 1736 blev Consistorialraad. Nedlagde 1767 sit Embede formeddelt Svagelighed og døde 1774.

Denkmahl der Liebe in verschiedenen Prettigten. Kjøbenhavn 1768. 8.

Rhud (Niels) var som Student Alumnus paa Dorchs Collegium.

Disp. de prima origine religionis christianæ in Dania. Hafn. 1735. 4.

Rhud (Otto) født 1712 den 17 Oct. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Laurids Rhud, var Procurator, og havde allerførst havt kongeligt Privilegium paa at holde Assistenthus. D. Rhud blev dimitteret 1727. 1729 blev han Høer i Kjøge. 1734, efter foregaaende Examen, Magister, og samme Aar Rector i Næstved. Ved denne Skoles Reduction, 1739, Conrector i Slagelse. 1749 Rector sammesteds. 1777 efter Ansøgning entlediget fra dette Embede.

Har fra 1768 til 1777 aarlig ladet trykke to Programmata, deraf handle de to første, som vare in folio, *de festo Jul.*, og de andre, som alle vare i Quart, mestendels *de Slaglosia*.

Rhuman (Wulfgang) født 1572 i Golding, hvor hans Fader Hans Rhuman var Drothingernes Dorotheas og Sophies Hoffræder og Forvalter over Rådekammeret. Studerede paa kongelig Bekostning først i Sors Skole og siden udenlands især i Helmshab. Rejste derpaa udenlands som Informator for nogle adelige Draber og tog Magistergraden i Basel. *Dansk Litteraturlæxicon*.

1607 blev Profesfor Pædagogicus, 1608 Rhetoricæ, 1634 Dialecticæ ved Kjøbh. Universitet. Døde 1637. (*Mölleris Cimb. Litt.* I. 542. *Winding.* 221-25.)

Dispp. Havn. 4to. Introductio ad Institutionem Rhetoricæ. 1610. — de bene dicendi caulis, 1611. — de elocutione rhetorica in genere 1612. — de officio oratoris disp. I-II. 1613 — de dispositione oratoria 1618. — de congressu vulgi 1621. — Laurus delphica in Brabeuterio quod Havnæ est, 18 Candidatis data, 1621. — de inventione rhetorica Disp. I-II. 1622-24. — Disputatio inauguralis 23 Candidatorum pro gradu Magisterii 1625. — de elocutione 1626. — de natura Rhetoricæ 1627 — de pulchro disp. ima 1631. — fori romani instructio ex Aristototele; ima 1632. — de natura Logicæ. 1637.

Rhuman (Arnold) Søn af Næstforegaaende, født i Kjøbenhavn 1633. Deponerede 1650. Blev 1661 Rector i Slangerup. 1662 Conrector i Roeskilde. 1663 Magister. 1672 Lector og Prof. Theologiæ ved Gymnasium sammesteds. Døde 1682.

Compendium Rhetoricæ *Joh. Resenti*. Havn. 1655. 8.

Romæ Atticæ Suburbium, ib. 1679. 4. (Var Forløber for et større Værk som han agtede at udgive under Titel af *Roma Attica*, live Tractatus quo probatur asertio Prisciani, Romanos Græcis in omni doctrina autoribus usos.)

Ribe (Sorgen Jensen) lat. Georgius Johannis Ripensis. Født i Ribe, hvorfra han 1684 deponerede. Blev derefter Høer ved Odense Skole, hvorfra han 1707 af Prof. Eloquentiæ ved Gymnasium L. Luja blev kaldet til at være hans Capellan ved Altese og Næstbyhøveds Broby Menigheder i Sjn. Blev urolig i Hovedet, saa at der 1724 blev sat en Provokeret over ham; men han slap med at holde en Capellan. Døde i en høj Alder.

Nomenclator syntacticus latino-danicus. Havn. 1702. 8.

Collarii liber memorialis paa Dansk. Ib. 1702. 1710 og oftere. 8vo.

Grammatica et Syntaxis latino-danica. Havn. 1725. 8. (Hans Syntaxis er udkommen paa Svensk, overs. af A. Blomel. Lund 1726. 8.)

Riber (Christen Hansen) See: Hansen.

Riber (Hans Wilhelm) født 1760 d. 7 Jan. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Høstrammer. Dep. 1774. Gjorde i Aaret 1790, paa offentlig Bekostning, en Rejse til Tydskland for at besee nogle af de vigtigste Undervisningsanstalter, og blev ved sin Hjemkomst samme Aar Lærer ved Skoleholderseminariet paa Blaagaard. Døde 1796. (*Tilskuer* 1796 No. 97. *Minerva* 1796. IV. 216. *Iris* 1796. IV. 387. *Badens Univers. Journ.* 1796. 188. Hans Minde ved Halle. Kjøbh. 1796. ved Guldb.

berg ibid 1797. Hans Biographie ved Sander i *Egeria* I. 185-97.)

H. W. Ribers samlede Digte. I-II Del. Kjøbh. 1803. (Disse af Rabbel og Sander samlede Digte have først været indtrykte dels i *Minerva* dels i de Schulske Rytaarsgaver, eller lejlighedsvis enkelt udgivne. Samlingen er rec. i *L. Lst.* 1805 No. 17.)

Han har af Tydsk oversat efterfølgende i Kjøbenhavn i Octav udlomne Skrifter:

Jerusalem over de mosaiske Skrifter 1779. G. J. Sejlers Forsvar for Christendommen. 1780. Sturm's Prædikener over Epistlerne. 2 Dels. 1781. Jesu Anhang til Jesu Levnet. 1783. Cramers mørke Taler og andre lærerige Spørgsmaal. 1788. Niebuhrs det tyrkiske Riges Forsatning. 1790. Marezols Prædiken efter den store Jdebrand, samt den om Tager. 1795. Desuden nogle Fortællinger i Birchs ny Magazin II B. 2 D. nogle Stykker i *Wiesses* af Birch oversatte Sange for Børn, samt nogle Raamæder i de Sturmske Betragtninger over Guds Gjerninger, som Birch udgav.

Af Svenst oversatte han *Doråsladen* — som skæer aftrykt bag i 1ste udgave af *Storms Fabler*. Af Engelsk Shakespeares *King Lear*. Kjøbh. 1797. Han havde ogsaa Del i *Doversættelsen af Clarice og Grandison*.

Han var Redacteur af den Samling af Poesier, der udkom hos Schulz som Rytaarsgave i Karene 1785-90. Ligeledes var han, efter Hierulfs, fra 1785 og til No. 15 i 1790, Redacteur af de berlingske *L. Lst.* Han skrev Litteraturartikelen i *Minerva* i Karene 1787-89.

Hans Rejsejournal er af Sander indført i *Egeria* loc. cit. pag. 197-263.

Riber (Jens Kjeldsen) See: Kjeldsen.

Rickers (Johan Henrik) Captain ved Infanteriet og Captain-Vagtmester i Citadellet Friedrichshavn.

Ceremoniel ekstrahert aus allen 3 Theilen des Infanteriereglements. Kopenh. (1747) 4to.

Rieffelsen (Peter) Mechanicus, født i det Slesvigsk. var Dannebrogsmænd. Døde i Odense 1816. 52 Aar gammel.

Beschreibung einer Kraft- und Hebemaschine. Hamburg 1810. 4to. (rec. i *Leipz. Litt. Zeit.* 1810 No. 136.)

Riegels (Niels Ditlev) født 1755 paa Sølestebygaard i Lolland, hvor hans Fader var den i Rhodens Lollands Historie p. 74 omfrevne Justitsraad Hans Riegelsen. Han deponerede 1771. Rejste udenlands 1775-79 og studerede Theologie i Kiel og i Göttingen. Blev 1781 Hovmester hos Dronning Juliane Maria's Piger, fra hvilken Post han blev entlediget 1784. Boede siden for det meste paa sin Gaard i Byen Højet paa Falster indtil Aar 1800, da han anlagde et Undervisningsinstitut i Sorø. Døde 1802. (conf. *Worms Lexicon* III. 646.47. *Lar-*

de Esterr. 1802. pag. 331 og 348. *Minerva* 1802. III. 343. *Nyt Bibliotek for Physik* IV. 236-37. *Høst Ej blot til Lyst* I. 275 og 288. *Dt's Journal* for 1802 pag. 238-39 og 254-56. *Kjøbenhavns Skilberie* 1805 No. 68-70. *Halles Levnet af J. Møller* pag. 113. Hans *Portrait* foran *Læsendes Narbog* for 1800.)

Forsøg til en Kirkehistorie i Tabeller. 1ste Seculum Kjøbh. 1774. 4to.

Tentamen de doctrina publica ecclesie græcæ seculo a Christo nato sexto versè christiana. Kilon. 1778. 4to. (Gdtt. *Anzeig.* 1779 Aug. 429. *Brit. Journ.* 1778. p. 194.)

Tentamen de doctrina publica nec non orthodoxia ecclesie latinæ seculo a Christo nato sexto. Havn. 1779-4to. (Gdtt. *Anz.* I. cit.)

Fuldstændig Kirkehistorie. I-III Del. Kjøbh. 1781-86. 8vo. (1ste Del er rec. i *Gdtt. Anz.* 1782. 475. og i *L. Lst.* 1781 No. 49. 2den Del i *Kritik og Antikrit.* 1788 No. 23. 2den og 3die Del i *L. Lsterr.* 1788. No. 51-52.)

Fri Oversættelse af Apostelen Jacobs Brev. Kjøbh. 1784. (i. *Lst.* 1784. No. 32)

Justinus, Celsus, Origenes &c. glæds sig over, at den danske Geistlighed kan sæe Tid at igjendrive Indvendinger. Kjøbh. 1785. 8. (i. *Lst.* 1785. S. 559 o. folg.)

Ukeligt Substitutkrig over 8 hedenke Svins Indbrud i Kirkens Ringaard. ib. eod. og Brev imellem tvende Bøener angaaende Halles Vej til Sæderlighed. ib. eod. (Menes at være af ham.)

Dypnsning i Anledning af Prof. Galkens Til mine Nædborgere. Kjøbh. 1785. ogsaa indtrykt i *L. Lst.* 1785 No. 12 og 13. Svar paa Galkens Svar efter *Lst.* ibid. (rec. i lærde *Lst.* 1785 No. 40-41.) Tilleg til de striddede No. 40 og 41 af de Kjøbenhavnske lærde Efterretninger om lærde Svger. Kjøbh. 1785. (rec. sammesteds No. 52.)

En Tale af Basilus den store, samt noget historisk Proskit til berlingsk uhistorisk Rosen. Kjøbh. 1786. (i. *Lst.* 1786. No. 33.)

Julemarker fra Landet. Kjøbh. 1786. (rec. af Mandis i lærde *Lst.* 1787. No. 5.)

Forsøg til Chirurgens Historie. ib. eod. (rec. i *Todes* *Bibliotek* X. 225-50.)

De fatis faullis et insaullis Chirurgia. ibid. 1787. (rec. i *Gdtt. Anz.* 1789 pag. 19. blev ogsaa tilligemed den næstforegaaende rec. i *L. Lst.* 1788 No. 46-49. conf. *Kritik og Antikrit.* 1789 No. 11.)

Spørgsmaal og Svit i Anledning af Procantker Jansens Beskrivelse over Kjøbenhavns Unversitets Midler. ibid. eod. 4to. (rec. i *L. Lst.* 1787 No. 49, af Tode i *Krit. og Antikrit.* 1787. No. 8. og i 1788 No. 10. conf. ibid. No. 12. it. *Halles Levnet ved Møller* p. 116 o. f.)

Brevverling imellem Abildgaard og Riegels om at studere *Dyrens Anatomie*. ib. 1788. 8.

Alex. Monro Forsøg i *Anatomia comparata* overtat af Engelsk og med Anmærkninger forsynet. ibid. eod. 8. (i. *Lst.* 1788. No. 34.)

Forsøg til en Bondes Arbejdscalendar, udgivet ibid. eod. 8. (Lærde Skærr. 1788. No. 27.)

Et Octavia er færre end Cicopatra og Stændernes Liv begavt vigtig, vist af græske og romerske Skribentere. ib. eod. (rec. ibid. No. 11.)

Kjøbenhavns Skilberie, et Raanedeskrift. I-III Karg. Kjøbh. 1788-90. 8vo. (rec. i l. Lst. 1790 No. 49 af Abrahamson, i Kritik og Antikrit. 1790 No. 23-25 af Auerup. Roget af Skilberiet findes indrykket i Joversens litterair. Progresseser. IV. 227-332.)

Tanker ved Gjennemlæsningen af Præveforelæsningerne for det theologiske Professorat ved Kjøbh. Universitet. ib. 1789. (Kritik XII Hæfte No. 33-34)

Roget Spøg blandet med Kloor om Recensentvæsen. ibid. eod. 4to. (anmeldt i Kritik og Antikrit. 1789. 334-35.)

Brev fra Mads Bager til Udgiveren af Minerva. Kjøbh. 1789. (rec. i Kritik og Antikrit. den 19 Januar 1790. No. 9.) Bager Mads's Brevtafle. ib. eod. (l. Lst. 1789 No. 50.) En angergiven Præsidents Brevverting. ibid. eod. (l. Lst. 1790 No. 1. og i Krit. o. Antikrit. 1790. No. 11.) Brevverting imellem en Landmand og en Kjøbenhavns Borger o. s. v. ibid. eod. ((l. Lst. 1790. No. 2.)

Frimodige Tanker over Indsoget. Kjøbh. 1790.

Zulemarker fra Landet og Byen o. s. v. ibid. 1790. 8. (rec. i l. Lst. 1790 No. 44. samt i Krit. o. Antikrit. 7de Hæfte No. 11. conf. Politiseretsdommen berøver i Minerva 1790. IV. 263. og l. Lst. 1792 pag 479.)

Magazin for moersom Læsning, mest Udbragelsen angaaende. Kjøbh. 1790. (Krit. o. Antikrit. 7de Hæfte. No. 11.)

Roget at overveje for Directionen i Naturhistorielesetab. ibid. eod.

De ulu glandularum suprarenalium in animalibus, nec non de origine adipis disquisitione anatomica. Hafn. 1790 (rec. i Allgem. Litterat. Zeit. 1792. No. 127. i l. Lst. 1792. No. 36.)

Forsøg til en Katechismus om Hestes og Køers Pleje og Helbredelse. Kjøbh. 1790. (l. Lst. 1790 No. 13. Krit. o. Antikrit. 1790 No. 31.)

Dronning Charlotte Amalies Opmunt. ing til nærøende Læber. Kjøbh. 1791. 4to.

Oplysning for en halv Skilling i Gaarkrøller. ib. eod. 4to. (Krit. o. Antikrit. 1792 No. 46.)

Forsøg til femte Christians Historie. Kjøbh. 1792. 8. (rec. i Jen. Litt. Zeit. 1794 for Januar. i Gbet. Anz. 1796 p. 606. i l. Lst. 1793 No. 3 og 4. i Iris 1793. I. 214-23 af Tode. i Badens Univers. Journ. 1793. p. 80-85. Imod denne badenske Recension replicerte Riegele i Iris IV. 291-92. conf. Minerva 1793. I. 391.) Bogen er overs. paa Lybsk. Kopenhavns 1795. og rec. i Organ. zungsblatt. zur all. Litteratur Zeit. IV. I. No. 57. og saa overs paa Svensk i Udtoz. Stockholm 1795. (rec. i lærde Lst. 1796 No. 13.)

Om Agerdykningskøten paa Corsellige paa Falster. Kjøbh. 1793. 8.

Afslut til fjerde Frederichs Historie, efter Højer. I-II

Del. Kjøbh. 1795-1800. 8vo. (1ste Del 1ste Hæfte er rec. af Baden i Univ. Journ. 1794 p. 170-79. 1ste Del er rec. i lærde Lst. 1795 No. 27 i Iris 1794. III. 111-12. 219-24. 2den Del i lærde Lst. 1800 No. 5.)

Gornustens og Mennekehedens Rettighedsers Archiv. No I-VIII. Kjøbh. 1795-97. 8. (Heraf er No VII. som angaaer Liendevæsenet, særskilt aftrykt, og rec. af Tode i Iris og Zebe 1796. III. 359. it. i lærde Lst. 1796 No. 28.)

Om aa historiske Skrifter. I-III Del. Kjøbh 1796-98. (lærde Lst. 1796. No. 13-14.) Heraf sælges Det som angaaer K. Christian VI som en særskilt Bog under Titel af Christian Vites Levnetsbeskrivelse. 1790.

Roget til Oplysning for Christian Solbjørnsen. Kjøbh. 1797. 8.

Ende Breve til Højberg om Winkelkrivere zc. ibid. eod. (anmeldt i Iris og Zebe 1797. III. 244.)

Et Brev til Sudenrath, om den afdøde Grev Bernstorff zc. ib. eod. (Iris 1796. IV. 240.)

Roget ganske Ryt om Væsthuset og atmindelig Hospitalet. ibid. 1798 (anmeldt i Iris 1798. II. 339. conf. ugekriftet Samleren II. 409-15.)

Historiske Malerier som Vejvisere til Dyd paa Livets Bane. I-II Hæfte. Kjøbh. 1799. 8vo. (Iris 1799. II. 106)

Rymdens Kortspil, indeholdende satiriske politiske Spørgsmaal og Svar. ibid. eod. 8.

Philosophia animalium, fasciculus unus et adus de erinaceo. Hafn. 1799-1800. (rec. i Baldingers nene med. Journals II B. ates Et.

Dog Roget om St. Hans Hospital. Kjøbh. 1800. 8. Demophilus's Eigheder og Leveeregler, forklaret ti Brug for Læceinstituttet i Gers. Kjøbh. 1802. 8.

I Minerva: Betragtninger over Stændernes Ligevægt. i Karg. 1786. I. 705. Tale holden paa Gers Læceanstalt, med en Efterretning om Læceanstalten selv. 1801. II. 228-41. I Iris: Avisformu. i Karg. 1793. I. 151-57. Forespørgsler 1794. II. 185-95. Til Statens Ven Døye 1794. II. 273-88. I Journal for Politik: Avisformu. i Karg. 1794. Februar p. 113-19. I Politisk og Phys. Magazin: Menneket aldrig Læe efter Naturen men vel efter Banen, i 1ste Bind i Februarhæftet (rec. i lærde Lst 1794 No. 15.) Et Brev ibid. i Januarhæftet 1793 pag. 318-26. Subscriptionsplan paa danske Dyrs grandstende Dyrehistorie, i Julihæftet pag. 127-28. conf. et hans Brev i den Anledning med tilhørende Svar i Augusthæftet 238-51. og All Udgiverne af Kritik og Antikrit. i Octoberhæftet p. 501-6. samt i December pag. 751-53. Wand: og Udslutningsgrandstning i 5te Bind for Februar 1795 S. 199-224 conf. ibid. pag. 243. 368. 741. Breve til G. E. B. Schutte VI Bind. S. 483-501. Brevverting i Anledning af Aristokraternes Gatedchismus VII. 463-74. Udtoz af en rejsende Rabbis ners Brev i Anledning af Medaljen til Halle. ibid. XI. 744-52. I Phys. oeconom. medicinsk Bibliothek: Om Naturgrandstning. i 2det Bind S. 386-90. En Skrivelse (angaaende en Chirurgisk Gramen.) ibid. S. 447-55. Om Lustens Indaandning gennem Hudhinden hos de Dyr der have varmt Blod. IV B. S. 320-53. Underfølgelse af Svulders og de Vidres Meninger om Insecternes Raring. (63')

i Nye Bibliotek II. 250-311. I Naturhistoriefelskabs Skrifter: Forsøg til Guldhundredes Beskrivelse i 2det B. 1ste Hæfte. S. 137-97. rec. i lærde Lst. 1793 p. 53. I Statistisk-Jurid. Bibliotek: Dplysning og Ansvar forklare end Bønnen, denne stærkere end Enkeltes Biddom. i 3die B. S. 38-87. 150-93. I Ugebladet Borgerveneren: Adskillige Bidrag i Karene 1788-89, saasom: Om at udvilde Egenfindighed af Børn; Gallerie af Christian IV; Charakter af Dronning Charlotte Amalia; Religionens Historie; Skilderie af Christian II. i 1ste Aargang. Religionens og Dplysningens Skiebne samt Indflydelse paa Menneskeheben i det 16de, 17de og 18de Aarhundrede. i 2den Aarg. conf. lærde Lsterr. 1790 S. 150-56.

Han har skrevet nogle Recensioner i: Ebit. Anztig.; Kieler Literaturjournal; i Kritik og Antikritik. saasom i 9de Hæfte. p. 116; i de berlingke lærde Lst. da i Aarg. 1784-85 de Recensioner ere af ham som ere betegnede med *.

Fod i Aaret 1787 begynde at trykke paa et Compendium i Universitshistorien, som ikke fuldførtes.

Ries (Sorgen) Sec: Riis.

Ries (G. Wilhelm Otto von) Var først Capitain, og Adjutant hos Kronprindsen. 1801 blev Generaladjutant og Major samt daglig opvartende Cavallier hos Kongen. 1802 Bataillonscommandeur ved det nordre sleskandske Landværneregiment. 1808 Kammerherre. Boer nu i Reinbeck ved Hamborg.

Gedichte, seinen Freunden gewidmet. herausgegeben von Anton Jæderichien. Copenh. 1792. (rec. af Tode i Nro. 1792. I. 147-52 af Abrahamson i lærde Lst. 1792. No. 9.) Balladen. andere Gedichte, und kritische Versuche. Kopenhagen. 1817. (Zall. Ergänz. bl. 1818 No. 8.) Die höchstenwärtigen Theles des Herrn Farms besueget von Einem aus dem Volke u. s. w. Altona. 1818.

Riese (Johan Heinrich) Var 1764 kongelig Kammerlaquai.

Krithmetische und geometrische Vergleichung. Kopenhagen 1759. 4. (conf. Kjøbh. Adressecont. Lsterr. 1764. No. 31.)

Riese (Otto) født 1697 i Aggerkov i Ribes Stift, hvor hans Fader, Christian Riese, var Præst. Studerede i Kiel, Jena og Kjøbenhavn. Blev først Præst til Sengeløse i Sieland; derefter 1730 sin Faders i Aggerkov abjungeret med Succession. Døde 1779. (Rhodes Haderslev Amt pag 481.)

Hart Duffs besunderlige Aventure i Tyrkiet og Hjemkomst til sit Fødested Xrum N. Kjøbh. 1747. Slesvig 1762. Haderslev 1777. alt i Octav.

Orthophtil Antwort nebst Aetophill Replique, das die Meinung von Bewegung der Erde der Schrift und Erfahrung widerspricht. Hadersleben 1767. 8. Orthophtil Untersuchung, wie weit Aetophill Gedanken gegründet seyn. Kjøbh. 1768. 8.

Riese (Thomas) Var som Student Alumnus paa Clerfens Collegium. Han blev 1761 personel

Capellan til Dvindhvereds Præstegjeld i Sundhørløhn. 1771 blev Sognepræst sammesteds. 1777 Konfistorialraad. Døde, med Prædicat af Professor for Theologia, 1804.

Disp. dum de processu in genere secundum legem Danicam. Hafn. 1759-60. 4.

Riis (Sorgen) født 1716. Var først Høer i Nykjøbing paa Falster; blev derefter Fuldmægtig hos Byfogeden i Kjøbenhavn, omsider Advocat i Højesteret; men døde kort efter af Smaalopper 1749. (L. Lst. 1749 No. 41. Danske Digtek. Sist. IV. p. 352-57)

Den danske Sandemand eller Spectator. et Ugeblad. Kjøbh. 1744-45. 4to. (Udkom paa Hollandsk under Titel: De deensche Spectator van L. Solberg. Amsterd. 1747. 2 Dele.) Den danske Antispectator. ib. 1744-45. 4. Den politiske Tilskuer. ib. 1745. 4. Eregetiske Betænkninger over vigtige og vanskelige Steder i det ny Testamente. ibid. eod. (Om disse Skrifter handles i Wille Søjbergs Fortæle foran Solbergiana Artet c.)

Riisbrigh (Børge) født 1731 b. 5 Dec. i Vejby i Fyen, hvor hans Fader var Præst. Deponerede 1749 fra Frederiks Skole. Blev 1760 Decanus paa Klosteret og 1765 Magister. Rejste 1762 til tydske Universiteter og til Paris. 1767 blev Professor Logices et Metaphysices extraordinarius ved Universitetet. 1773 Professor ordinarius. 1803 entlediget med Etatsraads Karakter. 1809 blev han Ridder af Dannebrog og døde samme Aar. (conf. Engelstofts Annaler 1809. I. lærde Lsterr. 1809 No. 12. Jallefens KvartalKrift I. 240-46. Grundtvigs Vers i Kjøbh. Skilderie 1809 No. 58. Hans Portrait foran 1ste Del af hans overs. *Diogenes Laertius*.)

Dispp. Havn. 4to. de comparationibus 1754 — de fortuna hominum, ima et ada 1755-56. Dubia contra eos, qui imputationem nude possibilitium negant, 1758. Disquisitionum, quibus unum et alterum philosophiam caput aut punctum dilucidari posse videtur, specimen 1770.

Prænotiones philosophicæ. Hafn. 1775. 8. (rec. i Krit. Journ. 1776 No. 5. Herpaa svarede Riisbrigh i No. 9.) 2det Dplag. ibid. 1781. 8.

Diogenes Laerties filosofiske Historie, oversat med Anmærkninger, efter Oversætterens Død afgivet af D. Thorlacius. 1-11 Del. Kjøbh. 1812.

Underfølgelse om og hvorvidt deres Mening er grundet, som holde for, at sand Philosophie og et suidkundigt Begreb om sand Philosophie først i vore Aider er bleven til. — i Vidensk. Selsk. Skrift. for 1801-2. I Hæfte p. 1-96. overs. paa Tydsk af J. N. Marcusen. Kopenh. u. Leipzig. 1803. 8. under Titel: Ueber das Alter der Philosophie. (rec. i de Tübingske gelehrte Anzeigen for 1803. No. 73. it. i Neue allg. deutsche Bibl. 92 Band 1stes Stück. i L. Lst. 1805. No. 31.)

Ringelman (Gasper) født i det Oldenborgske. Kalder sig paa Titelen af sin italienske-Tale: "Nobile in Chr. und Gnadenfelt."

-Augusti natales principis Christiani, cum annuum ætatis XIII ingrederetur, celebrati. Hafn. 1659. 4. Arctos triumphans ad natalem Christiani VII. ibid. 1687. fol. Applausi festivi della nova Academia equestre di Copenhagen li XV April del giorno natalizio di Christ. V. ibid. 1695. fol.

Ringtjøbing (Anders) lat. Ringcopius. født i Ringtjøbing 1597 d. 1 October. Var først Rector i Aalborg. 1621 Præst til Høne siden i Varde. 1639 Præst og Provst til Holmens Kirke i Kjøbenhavn. 1641 Magister. 1642 Biskop i Aalborg. 1653 Doctor Theologia. Døde 1668. (Giesings Jubellærere I. 289-95.)

Eigprædiken over Otto Brahe. Kjøbh. 1643. Eigprædiken over Christenske Dyre. ib. 1652. (Extract deraf i Roches Eftermale for April.) Dito over Elisabeth Syldenbjergne. ib. eod. Dito over Tyge Kruse. ibid. 1661. Dito over Birgitte Lindenov. ibid. 1649. Dito over Hedevig Lindenov. ib. 1656. Dito over Birgitte Hammel. Sors 4167. over Mette Rosenkrants. Kjøbh. 1647. over Sophie Sandberg. ib. 1650. De tre alle i Avert.

Rist (Johan Peter) født paa Stegen i Nordlands Amt. Hans Fader var Justitsraad og Laugmand. Han tog 1794 dansk juridisk Examen. Blev derpaa Dret- og Underrets-Procurator i Trondhjems Stift.

Plan til Ordens Dyrkelse og Bedlighedsbærelse ved Nordlands Fiskerier. Kjøbh. 1801. 8. Kort Udsigt over hvad der kan tjene til den finmarkske Hantels Ophøvels. ibid. eod. 8.

Forflag til en forbedret Indretning ved den nordlandske og finmarkske Post. i Minerva 1802. III, S. 248-95.

Rist (Jonas) født i Fiskevaag Præstegjeld i Nordlandene, hvor hans Fader var Præst. Var i nogle Aar Collega eller Hører ved Skolen i Friderichshald om trent 1716, og døde som Præst til Ullensaker paa Øre Romerige.

Friderichshalds Trekants, bestaaende af 5 Aars, nemlig 1658, 1659, 1660, samt 1716 og 1718, skendtlige Anfald og Belejringer. — Indført i Danske Museums for Junii Julii og August Maanedes 1782. Serkilit udgivet. Kjøbh. 1809. 8.

Robertson (Andreas) fra Aberdeen i Skotland. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet imod Slutningen af det 16de Aarhundrede.

David Lyndseys Skrifter, paa Latin oversatte — efter hvilken Oversættelse Jacob Madsen Kjøbenhavn satte dem i danske Rim, og udgav dem. Kjøbh. 1591. 4. (Digtekomplets Likhorte Tom. II, p. 89-90.)

Roches (Jean Blaise des) See Desroches.

Rocque (Barthelomæus) En Kobberskifter fra Geneve, der blev indforskrevet for at han skulde stille de nu i det kongelige Haandbibliothek opbevarede Tegninger og Prospecter over Christian Vites Rejse i Norge, i Kobber. Han gjorde sit Arbejde flet, og drog igjen ud af Landet uden at være bleven færdig med bemeldte Voyage pittoresque. (conf. Minerva 1816. Julius. S. 16-20.)

Les delices de Dannemark. Danmarks Fortyffelser. paa Dansk og Fransk. Kjøbh. 1747. 4to. (Den danske Læst er af Paus.)

Rode (Hans Henrik) Var 1794 Lieutenant, er nu norsk Generalkrigscommissair og Oberst.

Recrutererering — indført i det danske Krigsbibliothek i 1ste Aarg. S. 208 og 319. II S. 44. 171. og 233. III, 233. i IV. 77. conf. 5te Aarg. S. 128.

Rode — see forresten dels under Rhode og dels under Rohde.

Rodriguez (Cari) født 1618 d. 14 Jun. i Madrid. Var først Professor i det franske, spanske og italienske Sprog ved Sors Academie. 1669 blev Professor i samme Sprog ved Kjøbenhavns Universitet og Auctionsdirecteur i Kjøbenhavn. Døde 1689.

Fundamenta lingvæ hispanicæ. Hafn. 1662. 8.

Rodriguez (Frideric Christian) Søn af Raskforrige, født i Kjøbenhavn 1668. Deponerede 1688. 1698 blev Præst til Nalkov og Branderslev i Lolland. 1712 blev Slotspræst i Kjøbenhavn. 1715 Sognepræst til Trinitatis Kirke sammesteds. Døde 1726. (Rhodes Lolland pag. 124.)

Eigprædiken over Hans Rasmussen Holm. Kjøbh. 1704. 4to; over Christ. Frid. v. Knuth. ib. eod. 4to; over Mag. Simon Aarhus. ib. 1704. 4.

Rodtwitt (e . . S . .).

Om Østers Forplantelse — i Oeconom. Mag. IV. 167. Om Forrettedes Forplantelse. ib. VII. 349.

Rodtwit (Laurids Augustinus) født 1773 paa Gaarden Drsteenvig paa Søndermø. Hans Fader var Major. Han depon. fra Bergen 1794. Blev 1800 personel Capellan ved Boldens Menighed i Bergens Stift, siden i Leirdal i Sogns Provstie. 1810 Sognepræst til Vandelsen og Sønde paa Søndermø.

Sergetale over Provst Rordam. Kjøbh. 1803.

Breminde over Prof. Strøm — i Hermoder IX. pag. 12-24. over Bernstorff. ib. X. 119-23. Liebals Hørnet, et Digt. ibid. No. XIII, og desuden flere Poesier sammes Rets. Efterretninger om S. R. Karstoft — i Minerva 1798. III. 272. 1799. I. 85. Bergen og omliggende Egn, et Digt, med Anmærkninger — i Topogr. Journ. XIII. 80-113. 189-92. conf. Roget i den Anledning af Rector Arentz XXV. S. pag. 166-93.

Rogte enkelte i Bergen trykte Prædikener.

Roeskilde (Peder Jensen) See: Jensen.

Roeskilde (Matthias og Petrus) See: Roscfontanus.

Roger (Urban) født 1772 i Bern. Var fra 1752 af privat Secretair hos Grev F. H. E. Bernstorff. Døde 1759 i Hamborg, i hvis Nærhed han paa en Rejse ved at velte med Bognen havde forslaaet sit Hoved.

Le Traducteur, ou traduction de diverses feuilles choisies, tirées des papiers périodiques anglois. Copenhagen 1753-54. 4to. (udtom som et Ugeblad.)

Lettres sur le Danmarc. Tom. I. Geneve (3: Copenhagen) 1757. (2den Tome af Revedil ibid. 1764) udfom paa Engelsk. London 1762. paa Tydsk Kopenh. 1758. paa Dansk af Cortin Tom. I-II. Kjøbh. 1757-70. Alt i Deten.

Rogert (Ditlev Ludvig) født d. 11 April 1742 i Usterlev i Lolland, hvor hans Fader, den nedennævnte Poul Rogert, var Præst. Deponerede fra Raskov 1759. 1782 blev Vicelandsdommer og 1784 virkelig Landsdommer paa Bornholm. 1800 tillige Landstingshører og Skriver. Døde 1813.

Historisk Skildring af Hertug Ferdinand af Brunsvig-Wolfenbüttel til Forklaring over et allegorisk Landkort anbragt paa Hertugens Krestofte i Lunben ved Jagerspris. Kjøbh. 1782. 8. oversat paa Tydsk. Kopenh. und Leipzig. 1784. 8.

Forsøg til en Karakteristik over Generaladmiral-Lieutenant Poppe — i Minerva 1795. III. S. 182.

Over sidstafdsde Gouvernør paa Bornholm Georg Albrecht Koesoed, en Fantasie. Kjøbh. 1809. 8.

Rogert (Johan Philip) født 1745 den 13 Dec. i Hvidberg i Lybe, hvor hans Fader, Wilhelm Rogert, var Præst. Deponerede fra Roeskilde 1764. 1776 blev Doctor Medicinæ og samme Aar Landphvsicus i Viborg. Døde 1794.

Disp. inaug. sistens observationes circa fallaciam signorum in inflammationibus abdominalibus. Hafn. 1776. 8vo.

I Collectanea Societat. med. Havn. et. af ham: De simplicissima methodo tractandi puerperas in domo obsterica haviensi anno 1773 observata i Ved. I. p. 358. De disruptione colli uteri et vaginæ lethali. i Vol. II.

p. 326. I Acta Societ. Med. Havn.: De insolito partu et ovario hydropico, i Vol. I. pag. 144. De retroversione uteri. Vol. II. p. 254. I Acta regii Societ. Med. Observatio de morbo maculoso hæmorrhagico. i Vol. I. p. 184. En Skrivelse af ham er indført i Todcs Bibliothek VII. 196-204.

Rogert (Povel) født 1702 i Raskov, hvor hans Fader, Poul Andersen Rogert, da var Capellan. Deponerede 1722. 1728 blev Hører ved Skolen i Raskov, fra hvilken han var dimitteret. 1732 personel Capellan hos Sognepræsten sammesteds. 1735 Sognepræst for Usterlev Menighed i Lolland. Døde 1749.

Den faldne og igjen oprejste Salvande, en Comœdie. Kjøbh. 1747. 8. (conf. Rhodes Laalands Beskrivelse. pag. 192.)

Evende Stykker til den danske Krigshistorie, indeholdende 1) Raskovs Omgivelse til de Evenste 1658, sammentrevet af P. Rogert. 2) Raskovs Omgivelse 1659 rimvis forfattet af Niels Saxtrup, med Anmærkninger af P. Rogert. Kjøbh. 1775. 8. (conf. Sumps Skrifter X. pag. 46.)

Roggenkamp (Albert August) født i Celle 1721. Kom i sin Ungdom til Danmark og var da han døde 1758 Præst i Røstved. (conf. Worm II. 273-74.)

C. Semlers den hellige Skrifts Antiquiteter o. s. v. overs. Kjøbh. 1743. (conf. O. Bangs Saml. 277-86.)

Rohde (Peder Severin) Son af Borgemeester Niels Rohde i Aarhus. Dep. fra Aarhus Tog 1795 juridisk Attestat og blev Procurator. Døde 1811.

Samlede Digte, eller Ungdomsarbejder. Aarhus 1806. 8vo.

Rohde (Ulrich Andreas) født i Bergen, hvor hans Fader var Haandværksmand. Deponerede 1781. Blev Decanus paa Communitetet og 1799 Doctor Philosophiæ. Samme Aar Overlærer ved Skolen i Christiania. 1802 Overlærer i Religion, Moral, Anthropologie, og det hebraiske Sprog ved Cathedralskolen i Odense. 1814 Rector i Nyborg. Døde 1816.

Griesbachs Anvisning til den populaire Dogmatik. overs. Kjøbh. 1790. 8.

Dis. de veterum Poetarum sapientia gnomicæ, Herbariorum imprimis et Græcorum. Hafn. 1799. (rec. af L. Baden i Univ. Journ. 1800 pag. 88-85. og af P. E. Rüller i L. Est. 1800. No 38.)

Forsøg til en metrisk Oversættelse af Salomons Bisdøm. 1ste Prøve. Et Indbydelsesbrev til Cathedralskolens Føstidellighed paa Kongens Fødselsdag. d. 29 Jan. Odense. 1806. 8.

Rohr (Julius Phil. Benjamin v.) Ljente, fra 1757 af, længe som Landmaaler paa de danske Øer i Vestindien, siden 1765 tillige som Opsynsmand ved de fær

gelige Bygninger og ved Forterne, under Titel af Overconduktor med Capitains Rang. I Aaret 1786 overgav han sig gaudske, efter General-Land-Deconomie- og Commerce-Collegii Onske, til Rejser og Undersøgelser om Bomuldsplantningen. Ved kongelig Resol. af 13 April 1791 blev han i Raade affædiget fra bemeldte Embede, som Landmaaler og Overbygnings-Inspektør, med Pension af 800 Rd. vestindisk, samt det ham hidtil forundte personlige Ligg af 400 Rd. vestindisk, og "i Betragtning af hans lange og tro Tjeneste og hans gavnlige Flid" blev ham forundt Charakter af Oberstlieutenant af Infanteriet med Befalling dertil gratis.

Anmerkungen über den Kattunbau, zum Nutzen der bairischen westindischen Colonien auf königl. Befehl geschrieben. 1-ll Theil. Altona u. Leipzig, 1791. 8. (rec. i *ALL. D. Bibl.* 107. B. S. 469.)

Nogle Planteslagter beskrevne — i *Naturhistorie-felskabers Skrifter* II B. 1 Hæfte. S. 205-21. vid. *Phyſ. oecom. Bibl.* IV B. S. 309-20.

Romdorff (Anders Pedersen) født den 28 August 1605. Var i nogle Aar Informater hos nogle unge adelige Seefælder, som studerede i Sorø. 1630 blev Rector i Ribe og samme Aar Magister. Dvixerte Rectoratet 1640 og blev Istedenderfor Archidiaconus Kannik og ædituus ved Domkirken sammesteds. Døde 1649. (*Cimbria Litt.* I. 566.)

Decachordum Jubilæum b. e. aandelig Jubelfryd over vor Frelseres Jesu Christi naaderige Fødsel i 10 Julefange, udgivet med Fortale af J. L. Raabov. Kjøbh. 1668. 8vo.

Paraphrasis Apoclyptica. edid. *Matth. Friis.* Luneb. 1683. fol.

Roos (Bernhard Ludvig Friderich) Chthurg ved Bømmestofte adelige Jomfruskolster i Sielland.

Om Dvaakalvære paa Landet — i *Phyſ. Biblioth.* IV. 309-20.

J. T. Seiffers nye Aftenandagter paa enhver Dag i Aaret. overf. Kjøbh. 1801. 2 Del. 8.

Rose (Christian) Rimeligvis født i Norge. Deponerede ved Kjøbenhavns Universitet. Var nogen Tid Cantor i Odense i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede. Døde i trange Aar. (conf. *Danskt Digtekonsts Historie* IV. III-23. 142-52.)

P. *Ovidii Nasonis* Heroum et Heroidum Epistolæ, d. e. Gifvende Ferkinders Sørges- og Klagebreve og elskende Ferkers og Ferkinders Kjærlighedsbreve, af det latinske overfat. Kjøbh. 1703. 4to.

Odæ sacræ Kingovianæ matutinae et vespertinae romana civitate donatæ. Havn, 1739. Sorø 1768. 4 oblong.

Rosenberg (Frants Nielsen) født 1593 i Aalborg, hvor hans Fader var Borger. Rejste som Student udenlands og opholdt sig i Aarene 1616-18 i Wittenberg. Efter sin Hjemkomst blev han 1623 Magister, og siden Professor Matheseos ved Gymnasiet i Lund. Derefter Præst til Biberup, øverste Capellan ved Lunde Domkirke og Lector Theologice sammesteds. 1642 Biskop i Viborg. Døde 1658.

Gamelion in nuptias Svederi Pauli et Barbaræ Rosenbergiæ. Witteb. 1617. 4.

Eudæmonologia. ibid. 1618. 4to.

Exercitationes physicæ I-XIII. Hafn. 1624-26. 4to.

Eigprædiken over Anna Sandberg. Aarhus 1648. 4. over Ide Lange. Kjøbh. 1651. 4. (Udtag deraf i *Korhes Ostermale* for April.) over Anne Margrete Høgh. ibid. 1653. 4. over Ebbe Ulfeld. Aarhus. 1656. 4. over Erik Bille til Esboismose — efter Manuscript indført i Udtag i *Korhes Ostermale* Tom. I. pag. 661-70.

Rosenberg (Johanne Dorothea) født den 19de Martii 1714 i Kjøbenhavn, hvor hendes Fader, Christian Rosenberg, var Capitain ved Artilleriecorpset. Hun blev 1743 gift med Magister Jørgen Karstens Bloch, da Capellan til Holmens Kirke.

Nogle Bærs — dels Oversættelse af latinske Sententser, og dels original — indførte i *Gilrovs Anmærninger* over forliebte Daarligheder, samt hos *Schønau* p. 1242-57.

Rosenfeldt (Niels) født i Christiania, hvor hans Fader var Raadmand og Contralleur. Blev Student, og fik 1793 Bevilling som Procurator ved Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn og 1796 som Procurator ved Overhofretten i Christiania. 1802 blev Byfoged og Byfriver paa Strømsø. Døde 1805.

Han har oversat følgende i Kjøbenhavn i Detas udkomne Skrifter: *Katterne* paa Landet af de la Veauy, 1-ll Del. 1786-89. *Magbeth*, et Sørgespil af Shakespears, 1787. (rec. af Lode i *Arit.* 1788. No. 9.) *Shakespears Skuespil*. oversatte. 1-ll Del. 1790-92 (I. Lst. 1790. No. 27. 1793. p. 767-68.) *Rousseau om Selvforsørens forening*. 1795.

Indlag for Prof. Dbin Wolf i Sagen det philosophiske Facultet contra Wolf — indført i *Gudenratss Juridiske Bibliothek* Pag. 1-50.

Rosenkilde (Jørgen) født 1725 den 17 Febr. i Bergen. Dep. fra Høisingers Skole 1743. Henlevede sin Tid i Kjøbenhavn, og døde som Student i en høj Alder.

Disp. de physica rusticorum, particula 1-ll. Havn 1745-46. 4to. De sapientia Salomonis, I a, 4to.

De Forandringer Norge har været underkastet. ibid. 1771. 4to.

En Skatliste, opfyldt med Hjerteful over disse bibelske Syng. ibid. 1773. 8vo.

Han har oversat følgende i Kjøbenhavn i Octav udgivne Skrifter: *L. Pantoppidans To Prædikener om det mennefelige Livs Glendighed.* 1762. *Lucas kristelige Tanker til enhver Dag i Maanedens.* 1771. *Den kristelige Religions Natur og Fortræffelighed.* eod. a. *Et Brev fra en Missionair i China til Abbed Bignon om Dybdagelser i Stjernetonsten, Jordbeskrivelsen, og Naturalhistorien.*

Rosenkrants (Gorsig) En Søn af Holger Rosenkrants til Slimminge. Reiste i sine unge Aar udenlands og paa denne Rejse døde han 1653 i Madrid. (conf. *Suhms Saml. til den danske Hist.* I B. 3 S. p. 147-48.)

Quæstiones juris controversas. Sorø 1645. 4.

Propositiones selectiores ex jure Danico, cum Jure Justiniano in nonnullis discrepantes. Argentorati 1649. 4to.

Rosenkrants (Grit) en Søn af nedennævnte lærde Holger Rosenkrants til Rosenholm, født 1612 den 12 Martii. Gik i Odense Skole; studerede siden ved Sorø Academie, og rejste derpaa udenlands til England og Holland. Kom hjem 1634 og fulgte 1637 med Hannibal Sebested til Spanien, og derefter med Hans Ulrik Gysdensøve til Portugal. Gik 1652 som Envoye extraordinaire, tilligemed Peter Res, til England. 1642 blev han Besalingsmand over Høsteb Kloster, 1651 over Havreballegaard, og 1660 over Kalls og Stjernholm Amter. Døde som Gehejmerraad 1681. (Hans Portrait af Zub. Schaten)

Statens Frelse ved Dødens idelige Betragtelse. Kjøbh. 1668. 4.

Epistola ad Ol. Borrichium de variis rebus chymicis. — indført i Dän. Bibliothek. Tom. VIII. pag. 499-504.

Rosenkrants (Gunde) Broder til Ræstfregaaende, født 1605. Han var neppe 14 Aar gammel, da han blev sendt udenlands, og studerede i Strasburg. Blev siden Rigsraad, Landsdemmer i Steaane, og Besalingsmand paa Kalls. 1664 faldt han i Unåde til Hove, og retirerede over til Steaane, hvor han døde 1675. (Sofman II. 119:23. conf. *Nyerups Frid.* III. S. 347-59. Hans Portrait af N. Hællweg.)

Soterion in honorem Christiani IVti, expulsis Svecorum clasibus. Havn. 1644. fol.

Dania ad Exteros de perfidia Svecorum, ib. 1644. 4.

Corona amoris et obedientiæ ob desiderium pacis. ibid. 1645. fol.

Tuba danicæ pacis eucharistica, ib. eod. fol.

Salligheds Vej, særskilte Tanker i at øve og prøve om vor kristelige Børnelærdom. ibid. 1651. 4. (er en Gatelyst fortælling freven til Brug for den udsvalgte Prinds Christian, som siden blev Konge.)

De sacrosanctæ coenæ dominicæ vero sensu et usu ad filios paternæ admonitio. Sorø 1653. 8. paa Tydsk oversat og trykt Michaelstein ell. Michelfeld. 1715. 8. paa Svensk Stockholm 1694. 8.

Davids Psalmebog, med nogle gudelige Tanker. Sorø 1655. 4to.

Boni civis ad cives fideles admonitio de necessitate conjunctionis danicæ ac belgicæ clasibus. Havn. 1657. 4. Samme udkom ogsaa saavel paa Tydsk som paa Dansk. ibid. eod. 4to.

Speculum fidei danicæ et perfidiæ Svecorum, ibid. 1659. 4. Samme paa Tydsk. I. I. 1659. 4. og ligeledes paa Hollandsk. eod. a. 4to.

Disertatio juridico-politica de Legato Svecico, durante obsidione havniensi, a Rege Danicæ jure retento. ibid. eod. 8.

Tela Svecici aranei, injuliam armorum Svecicorum prætexta, jussu regio disrupta. Sorø 1660. 4to.

Retorsion på nogle vanartige Utsprædelser om sin Udvikning af sit Fæderland. 1664 4to.

Rosenkrants (Holger) Søn af Danmarks Riges Raad og Statthalder i Jylland, den nedennævnte Jørgen Rosenkrants. Han er født 1574 den 14 Decbr. Gik i Skole i Aarhus. Rejste 1590 til tydske Universiteter. 1617 blev han Rigsraad og Lehnsmænd over Datum og St. Hans Kloster i Odense. Tog 1627 sin Afsted fra Statens Tjeneste og levede siden i Kølighed paa sin Gaard Rosenholm, der den Tid var som et Seminarium for unge Adelsmænd. Han døde 1642. (see mere om hans Fortjenester af Videnskaberne samt om hans Controvers med Theologerne Sofman II. 112:19. Pontoppidan IV. p. 281. leqv. Jverg. pag. 183:200. Eighedsbrevet over ham af D. J. Wind, som er ekstraheret i *Kostes Eftermæle* for October Om det af ham stiftede Rosenkrantske Stipendium see *Dødens Univ. Journ.* 1795. 97:103. Hans Portrait af Simon de Pas og af J. Haas.)

Disp. de legatis et fidejusforibus. Witteb. 1594. 4. — *de prudentia in scientiis necessaria, ibid.* eod. 4.

Fürstenspiegel. Aarhus. 1636. 4.

Veritas viæ vitæ æternæ. Kjøbh. 1637.

Her danske Mand. Med Fortælling over Herrens Ben og Karons Beskæffelse. ibid. 1643. 4. (Af denne Bog ere 13 Sange indførte i *Gassubens Psalmebog* for 1667 appendix secunda.)

Daglig Bønnebog. ibid. 1645. 8.

Tro og Beskjendelse om alle Guds Børns trolybige Gjeringers Egnelse imod Vor Herres Jesu Christi Bønner og Gaar og dyre Fortjeneste — indført i *Pontoppidans Annales* Tom. IV. p. 290. o. folg.

I danske Bibliothek Tom. II og III forefindes endel af hans Brevveret med inden- og udenlandske Lærde, og i *Ny Saml.* til den danske Hist. IV p. 183-84 et hans Brev til Just. Fog, Dverhofmester ved Sorø Academie.

Rosenkrants (Jacob) en Søn af foran- nævnte Gunde Rosenkrants. Rejste med sine Foræ- dre til Sverrig, og døde i Stockholm 1668.

Panegyricus paci belgicæ dictus. Franckeræ. 1655.
4. Panegyricus ad Fridericum III. Havn. 1657 fol.
Laudatio funebris Falconis Gjøe. ibid. 1660. fol.

Rosenkrants (Jens) Søn af Jørgen Ros- senkrants, Hofmester paa Cors. Han studerede ved bemeldte Academie. Vlev Hætte til Lvigsholm og Færskov. Døde 1695.

Oratio in obitum Christiani Thom. Schæsted. Sorø 1658. fol.

Rosenkrants (Ivar) til Rosenholm, Ge- heimeraad, Statsminister, Patron for Universitetet. Søn af Er. Rosenkrant til Rosenholm; f. d. 5te Dec. 1674. D 1745. (conf. Hofman 2den Tomr.)

Svar paa Koffgaards Vers om Xbelens Oprindelse. i Minerva 1791. III. 421. conf. Ny Saml. til 5ist. II B. I. 79. Latinke Vers til Gram. i Ny danske Ma- gaaz. II. 62 64.

Rosenkrants (Jørgen) til Rosenholm; Søn af Otto Holgersen Rosenkrants, født 1523 Christi Himmelfartsdag paa Tørring i Sønder-Jylland, som hans Fader havde i Forlehnning. Studerede i Wittenberg under Luther og Melancthon. Efter sin Hjem- komst blev han brugt i Statens Tjeneste, og var, da han døde, 1596, en af de i Christian IV des Mindre- aarighed regjerende 4 Herrer. Hans Levnetsløb be- Reeven af ham selv — indført i D. Mag. IV. 193- 204.

Breve til hans Søn Holger Rosenkrants. indførte i Subms Ny Saml. til den danske Hist. 3die B. pag. 35-42. og desfra i Kjøbh. Skilderie for 1806 No. 48.

Rosenkrantz (Jørgen) Søn af Holger Ros- senkrants til Rosenholm, f. 1607 d. 10 Julii. Var først Secretair i Cancelliet, siden Lehnsmænd over adskillige Lehne, samt i 28 Aar Overhofmester paa Cors Academie. Døde 1675.

Tuletanker, eller det underlige Børns underlige Fødsel. Kjøbh. 1649. 1669 og 1765. Undervisning for et Subd Børn, som vil gaae til Sundsbord. ibid. 1650. Samme paa Lydf. Cors I. a. Pii vita pia 2; et Subd Børns gu- delige Liv. Kjøbh. 1650. Om den velplagede Mand. eller Langfredags Vinde. Ib. 1653. alle i Octav.

Cors Academie talter Sub. Cors 1645. 1656. 1657 og 1658. 8vo.

Toende smaa Bønnebøger. Kjøbh. 1658. 8. Davids salige Mand, efter den første Psalm. i ibid. 1671. 8vo. Sjælens Lyshave. Christiania 1695. 8.

Rosenkrants (Die) en Søn af Holger Rosenkrants til Skimminge, født i Halland 1622. Dansk Litteraturlæxicon.

Rejste i sin Ungdom udenlands og opholdt sig 1641 i Dersort. Ved sin Hjemkomst blev han ansat som Secretair i Cancelliet. 1671 ophøjet i den friberli- ge Stand og samme Aar Ridder af Dannebrog. Formedelt sin Bog *Apologia Nobilitatis Dani- cæ* saldt han 1681 i kongelig Unnaade og en særlig Proces blev rejst imod ham. Bogen blev confisque- ret, og Højesteretsdommen, som lød paa hans Hø- vedløbs Kortabelse, blev af Kongen formildet bidhen, at han skulde betale 20,000 Rdlr. til det ny Ridder- academie. Han døde kort efter, nemlig 1685 (conf. Worm II. 285, 86. Hofman II. 93-99. Rothe brave danske Mænds Eftermæle 2den Del S. 567-701. Hans Portrait af N. Hæleweg og J. Saas.)

Nobilitatis Responsum ad famosum factiosi calum- niatoris (Pauli Tscherningii) libellum (Amstelodami. 1663. 4to editum) de ordine subditorum in regno Da- nia. (I. a. et I. 3 Act i Dvart.)

Statua triumphalis memoris Dni Nicolai Trolle erecta, (Havniæ 1666. 4to.

En sandfærdig Reptique imod den falske Deduction, som underfundeligen er sammenspundet af Baron Jørgen Sperling imod sal. Jørgen Krabbe. I. a. et I. (Kbhv 1678.) 4to.

Kort og sandfærdig Relation imod den figurerede Exe- cutionsdom, som Baron Jørgen Sperling haver anvettes i Ratms 1678 over Knud Folger og Lage Thott. Læ- bod 1679. 4.

Apologia Nobilitatis danicæ contra larvatum illum Franciscum Irenæum (leg. Irenicum, nempø Franciscum Irenicum Burgoldensem 2; Philippus Andreas Oldenburger) et projudiffum illum holophantam Jo- hannem Bunonem, (Lubeccæ) 1681. 4.

At ham er i Bartholins Acta II. 55. Underretning om den hellige Birgittes Levetid.

Rosenkrantz (Pernille) En Datter af Ja- cob Rosenkrantz til Arrethov; gift med Gunde Ro- senkrantz, som hun fulgte, da han forlod sit Fædre- neland og drog til Sverrig.

Subd Børns Tro og Likid til Sub i Bedrøvelser. Lund 1673. 8. (Hun har paa Titelsbladet tilkjendeginet sit Navn med de 5 udmærkede Bogstaver: P. A. R. J. D. (2; Pernille Rosenkrants Jacobsdatter.)

Rosenkrone (Edvard). See: Londe- man.

Rosenlund (Søren) født i Sarsø paa Falster. Var nogetid Procurator paa de danske E- lande i Vestindien. Døde i Kjøbenhavn 1775.

Under Navn af Junior Philopattæjas udgav han i Skrivefrihedstiden endel Ubetydeligheder, som findes ef- ter Fortjeneste bedømte i Fortegnelsen over de Skrifter som Trykkefriheden har givet Anledning til. Kjøbh (64)

1771-72. — (conf. Lurderflama 512. Crit. Journ. 1771 No. 17.)

Et Brev fra ham til Suhm findes i Suhms Levnet. pag. 435-37.

Rosenpalm (See: Nielsen, Povel)

Rosenschiltz (Jacob Henrik). See Paulli.

Rosenstand. See under Goiske.

Rosenvinge (Jens) født d. 20 Sept. 1679 i Odense, hvor hans Fader var Borgemeister. Deponerede fra Odense Gymnasium 1697, og blev derefter Collega ved Skolen sammesteds. 1707 Præst til Bissenberg. Døde 1739.

Excerpter af hans Dissertats de lithogenesis in animalibus indførtes i *Nova Litterar. Maris Balti.* 1707. p. 130. Om hans opera affecta vid. ibid. 1705 p. 220.

Rosenvinge (Peder Kaasbøl) en Søn af Jacob Rosenvinge, Kongens Foged i Nordland. Var Præst til Selbo Præstegjeld og Provst i Indferred i Trondhjems Stift. Døde 1766.

Eigprædiken over Provst Jacob Hersted. Trondhjem 1758. 4.

Rosenvinge (Eiler Hagerup) Søn af Næstforegaaende. 1778 blev han Sorenskriver for Saltens Sorenskriveri i Trondhjems Stift. 1793 Borgemeister i Bergen. Døde 1805 som Cancelliaråd.

Kogle Ord til Bergens Byes Publicum om Fattigvæsenet og de i Forbindelse dermed staaende Indretninger i Bergen. Bergen 1799. (I. Lst. 1803 No. 17.)

Rosenvinge (Jens Laurids Andreas Kolderup) født d. 10de Maj 1792 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Etatsraad Peter Kolderup Rosenvinge, en Nordmand af Fødsel, er Medlem af Generalpostdirectionen. Han deponerede efter privat Information: 1809. Blev 1814 Notarius og 1815 Adjunct ved det juridiske Facultet. 1815 Licentiat og 1817 Doctor Juris. 1818 Professor Juris extraordinarius (Hans Autobiographie i Universitetets ved Højtidelighederne 1815 og 1817 udstødte Programmer.)

De usu juramenti in litibus probandis ac decidendis juxta leges Danicæ antiquas. Diss. inaug. Sectio 1ma. Hafnia 1815. Sectio 2da. ibid. 1817. 8vo.

I det ærkedigste ny jurid. Arkiv er af ham: Bidrag til Fortolkningen af Christian Vtes Lov ved Hjælp af vore gamle Lovs, som Beviser paa dennes Bigtighed for den Lovkyndige. i 7de og 8de Volumen. Om Ebens Anvendelse til Denis (eller Inauguraldissertations) første Seco-

tion forbanstet) i 14de Vol. S. 1-154. Bemærkninger ved Prof. Vedel-Simonsens Strift: Den danske Adels og Ridderstands Historie. i 17de Vol. S. 102-139. Ere Børnebørn pligtige til at indføre i Bedsteforalbrændes Bo, hvad disse have givet deres Børn? ibid. S. 140-65. Om den oprindelige Bemærkelse af Ordene Nord og Nordbrand. ibid. 166-78. Bemærkninger om Fortolkningen af danske Lovs V. 8. 14. i Vol. 19. S. 176-91.

I det Scandinav. Litr. Selsk. Strift: Bemærkninger i Anledning af Rabs Ravns Sag — i Karg. 1816 17. S. 424 o. følg.

Rosing (Hans) født 1625 d. 9de August i Bruns i Nordlands Amt, hvor hans Fader, Claus Rosing, var Præst. Blev Student 1645 og rejste udenlands fra 1649 til 1652. Blev først Præst i Aureby og Dalby i Sieland. 1660 i Gallundborg. 1664 Biskop i Aggershus Stift. 1675 Doctor Theologiae. Døde 1699.

Eigprædiken over Elisabeth Thot. Cors 1657. 4. over Anders Rabben i Christiania. 1674. 4to.

Rosing (Michael) født d. 19de Febr. 1756 i Trondhjem. Deponerede fra Trondhjems Skole 1775. Blev 1777 Stuespiller og siden Instructeur ved det kongelige Theater i Kjøbenhavn. D. 1818. (conf. Registeret til Minerva Kjøbenhavns Skilderie 1818 No. 83. Tilskueren 1818 No. 80-81.)

udtog af hans Dagbog — i Kabbels dramaturgiske Samlinger 2det B. S. 15-70.

Han har i Aaret 1785 oversat Den høje Elsker, Met dicerne af Brandes, og Juliane von Einboral af Gozzi, hvoraf de to første ere indrykkede i den guldendalke Samling af Stuespil XI B. og det sidstnævnte i Xde. De udkom ogsaa særskilt. Fremdeles har han oversat Rejsten til Byen af Jland. Sammenhængelsen imod Peter den Store, af Kræter. 1796. Heraft Sechelles om Declamationen, med Anmærkninger. 1809. (I. Lst. 1809 No. 10.)

Rosing (Rasmus) Præst paa Hitterøen i Trondhjems Stift.

Den grædende Jeremias og den svingende Salomon. Kjøbh. 1696. (Sorterups Cacoethes. Note 12.)

Rosted (Eling) f. 1720 d. 4 Junii i Bergen. Hans Fader var Sorenskriver. Dep. 1739. 1749 blev Missionair i Nordland. 1750 resid. Capellan til Torshøen og 1757 til Transen i Finmarken, 1759 Sognepræst til samme Kald. D. 1796. (I. Lst. 1797. S. 675-76)

Om Steentobben — i norske Vid. S. Skrift. 179 Saml. 2den Tome S. 183-200. (Comm. Scient. nat. XXXIV. 341.) Om Haatjæringen. ib. 201-12.

Rosted (Henrik) f. 1761 d. 16 Jul. i Fredensborg. Hans Fader var Amtsforvalter. Dep. fra Koeskilde 1779. Beskikkedes i Aaret 1789 til

Læge ved Felt-hospitalet i Frederichstad i Norge. 1790 blev Doctor Med. Var fra 1792 til 1802 Bergmedicus paa Kongsberg. Levede siden i Kjøbenhavn indtil 1815, da han spittede til Koeslitte. Døde 1816. (Hans Autobiographie i Programmet som udstædtes ved Universitets-højtideligheden i Anledning af Indtoget 1790.)

De colica Pictonum. diss. in societate medica disputator. Havn. 1786.

Diss. inaug. siltens adnotata circa morbos inter copias Norvegicas anno 1789 grassatos. ibid. 1790. (I. Lst. 1790 No. 32. Todes Ann. XI. S. p. 54-69. Sarsenkeils Zeit. 1795. II. No. 41. Beylage.)

Medicinsk Beskrivelse over Kongsberg — i Nye Bibl. for Læger 1ste B. pag. 157.

Rosted (Jacob) f. d. 23 Oct. 1750 i Hølands Præstegjeld i Aggershus Amt, hvor hans Fader, Jacob Rosted, var Præst. Dep. 1766. Blev 1777 Hører, 1780 Subrector, 1781 Conrector og 1803 Rector ved Skolen i Christiania. Blev 1780 Philologisk Mag. 1805 Prof. 1811 Ridder af Dannebrog.

Afhandling om hvad Begreb man skal gjøre sig om Baudet oven til. i Mose B. I. 7. — i de norske Intelligentsjedler 1772 No. 26-34.

Rosenmüllers skriftlige Undervisning for Ungdommen. overs. Kjøbh. 1774.

Beskrivelse over den paa Pergament skrevne Bibel i det Reichmanke Bibliothek. Christiania 1786.

Forsøg til en Rhetorik, i udtog af S. Blairs Lectures on Rhetoric. ib. 1810.

3 Topograph. Journ. hvoraf han var Redacteur, og hvoraf der i Aarene 1792-1818 ere udfomne 34 Hæfter, er af ham selv: Beskrivelse over Munsværket ved Dypsto i 3die Hæfte S. 1-74, og om den i Eggen af Christiania foretagne Boring efter Stenul i 15de S. pag. 83-92.

3 Sermoder, som han fra No. 8 til 15 var Redacteur af, Svar paa Willes Rogle Ord for det norske Publicum i No. IX. 66-87. Undersøgelse om det er rigtig og i hvad Mening, at i ethvert Land Rgtelse for Forstantsevner tillægger ligesom for Dyden aftager, i 71-103.

3 Egria, en Skole-Tale, hvormed Candidaternes Examen blev aabnet d. 1 Oct. 1804. — i den Karg. I. 72-92.

3 Budstikken for 1812 No. 1-6. Tale om de gjensidige Fordele, som ville tilskyde det kongl. Selskab for Norges Vel af den norske Højstole og denne igjen af Selskabet.

Adskillige i Christiania i Dvart trykte Skoleprogrammer, hvoriblandt et af 1800 om Christiania Skole, dens Midler, og forrige Forsatning; et af 1801 om de sædvanlige Aarsager, hvorfor saa Mange bestemmes til Studeringer, som ikke have naturlig Begjæmhed dertil. Aarnde ere indførte i de Engelstøtste Aunat. neml.

om Robersmaalets Dyrkelse i Skolerne. 1806. II. 205-23. Om Patriotismens Begreb og Bæsen. 1811. I. 161-78. Om Orden som et Middel til Sædelighed. ib. II. 1-19.

Hans Svar paa O. Oetrefens Stille Brevoverlæg om det norske Universitet fulgte som Tillæg med de I. Lst. for 1796 No. 16.

Om den Stik at høfdebelligholde sin egen og Andres Fødselsdag, dens moralske og, med Hensyn paa Hverstens Fødselsdage, ogsaa politiske Bærd — i Selsk. for Norges Vel dets Sjtor-philosoph. Saml. 3die D. 2det B.

Rosted (Niels).

Skjulte Fordele til Landets Vel ved Kartoflernes Forærelse og videre Behandling til Pudder, Stivelse, Brød. Kjøbh. 1790. 8.

Rostgaard (Friderik) født paa Kraagerup i Sjælland d. 30 August 1671. Hans Fader var den berømte Hans Rostgaard, hvis Levnet er beskrevet af L. Thura. Han dep. fra Kjøbenhavns Skole 1687. Rejste 1690 udenlands til Tyskland, Holland, England, Frankrig og Italien. Kom hjem 1699. Blev 1700 Gehejmearchivar. 1702 nobilitet. 1709 Assessor og 1719 Justitiarius i Højesteret. 1721 Obersecretair i det danske Cancellie. 1727 Amtmand over Amtvorkov og Korsør Amter. 1730 Translateur ved Drefunds Lold. 1731 med Pension entlediget. Døde som Conferentsraad 1745. (Hans Biographie forfattet af Kordes i Intelligengibl. zur Leipz. Litt. Zeit. 1809 S. 241. Hans Autobiographie i Dän. Biblioth. VI. 509-84. VIII. 675 700. deraf Udtog i Schönaus lærde Fruentimm. p. 1284-1319. Om hans Legata til Universitetet see Hofmans Sundats. Tom. I. 208 og 216. Badens Univ. Journ. 1798. p. 29-41. Hans Portrait er stukket af J. Haas.)

Dolice poetarum Danorum, Tom. I-II. Lugd. Bat. 1693. (Acta Er. Decenn. II. Tom. III. p. 27.)

Projet d'une nouvelle methode pour dresser le Catalogue d'une Bibliotheqve selon les matieres. Paris. 1697. fol. nouvelle edition. ib. 1698. fol. er paa Italiensk oversat af Abbed Frescottti og indført i Galleria di Minerva Tom. III. siger Jugler I. 72-73. er ogsaa indført i Joh. Dav. Kölers Sylloge Scriptorum de bene ordinanda et ornanda Bibliotheca 1718. 4to.

Genealogia Regis Christiani, principis hereditarii Dan. et Norv. Halm. 1707. fol. Samme paa Tydsk af J. Wieland. ib. eod. fol.

Greg Friis's og hans Grevinde's Stamtafle. ib. 1711. 4to. P. Vindingil Comitiss Revenloviana. paa Dansk overs. ib. 1714. fol. Atrium domus Reventorianæ Lubecæ 1715. fol.

Kjærlighed og Mandhaftighed udvist i en norsk Sigbee gjængelse. Kjøbh. 1716. (siden indført i 2det B. af den wieslandtske Vers-Samling.)

Dansk Overfattelse af adskillige tydske Psalmer — Heraf af udfom i Aaret 1718 6, 1758 34, og 1742 41 Styk (64*)

1771-72. — (conf. Lurbofiana 512. Crit. Journ. 1771 No. 17.)

Et Brev fra ham til Suhm findes i Suhms Levnet. pag. 435-37.

Rosenpalm (See: Nielsen, Povel)

Rosenschild (Jacob Henrich). See Paulli.

Rosenstand. See under Goiske.

Rosenvinge (Jens) født d. 20 Sept. 1679 i Odense, hvor hans Fader var Borgemeester. Deponerede fra Odense Gymnasium 1697, og blev derefter Collega ved Skolen sammesteds. 1707 Præst til Bissenberg. Døde 1739.

Excerpter af hans Dissertats de lithogenesis in animalibus indfortes i *Nova Litterar. Maris Balti.* 1707. p. 130. Om hans opera affecta vid. ibid. 1705 p. 220.

Rosenvinge (Peder Kaasbøl) en Søn af Jacob Rosenvinge, Kongens Foged i Nordland. Var Præst til Selbo Præstegjæld og Provst i Inds Herred i Trondhjems Stift. Døde 1766.

Eigprædiken over Provst Jacob Hersted. Trondhjem 1758. 4.

Rosenvinge (Ejler Hagerup) Søn af Ræstforegaende. 1778 blev han Sorenskriver for Saltens Sorenskriveri i Trondhjems Stift. 1793 Borgemeester i Bergen. Døde 1805 som Cancellieraad.

Rogte Ord til Bergens Byes Publicum om Fattigvæsenet og de i Forbindelse dermed staaende Indretninger i Bergen. Bergen 1799. (I. Lst. 1803 No. 17.)

Rosenvinge (Jens Laurids Andreas Kolderup) født d. 10de Maj 1792 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Etatsraad Peter Kolderup Rosenvinge, en Nordmand af Fødsel, er Medlem af Generalpostdirectionen. Han deponerede efter privat Information: 1809. Blev 1814 Notarius og 1815 Adjunct ved det juridiske Facultet. 1815 Licentiat og 1817 Doctor Juris. 1818 Professor Juris extraordinarius (Hans Autobiographie i Universitetets ved Højtidelighedernes 1815 og 1817 udstedte Programmer.)

De usu juramenti in litibus probandis ac decidendis juxta leges Danicæ antiquas. Diss. inaug. Sectio 1ma. Hafnia 1815. Sectio 2da. ibid. 1817. 8vo.

I det ærkedigste ny jurid. Arkiv er af ham: Bidrag til Fortolkningen af Christian Vtes Lov ved Hjelpe af vore gamle Lovs, som Reviser paa disses Bigtighed for den Lovgivende. i 7de og 8de Volumen. Om Ebens Anvendelse til Denis (eller Inauguraldissertatsens første Sec-

tion forbancket) i 14de Bol. S. 1-154. Bemærkninger ved Prof. Videls-Simonsens Skrift: Den danske Adels og Ridderstands Historie. i 17de Bol. S. 102-139. Ere Børnebørn pligtige til at indføre i Bedsteforsørgelses Lov, hvad disse have givet deres Børn? ibid. S. 140-65. Om den oprindelige Bemærkelse af Ordene Nord og Nordbrand. ibid. 166-78. Bemærkninger om Fortolkningen af danske Lovs V. 8. 14. i Bol. 19. S. 176-91.

I det Scandinav. Litt. Selsk. Skrift: Bemærkninger i Anledning af Rabs Ravns Sag — i Aarg. 1816. 17. S. 424 o. følg.

Rosing (Hans) født 1625 d. 9de August i Bruns i Nordlands Amt, hvor hans Fader, Claus Rosing, var Præst. Blev Student 1645 og rejste udenlands fra 1649 til 1652. Blev først Præst i Tureby og Dalby i Skjelland. 1660 i Gullundborg. 1664 Biskop i Aggershus Stift. 1675 Doctor Theologiæ. Døde 1699.

Eigprædiken over Elisabeth Thot. Sors 1657. 4. over Anders Madsen i Christiania. 1674. 4to.

Rosing (Michael) født d. 19de Febr. 1756 i Trondhjem. Deponerede fra Trondhjems Skole 1775. Blev 1777 Skuespiller og siden Instructeur ved det kongelige Theater i Kjøbenhavn. D. 1818. (conf. Registeret til Minerva Kjøbenhavns Skilberie 1818 No. 83. Tilskueren 1818 No. 80-81.)

Udtog af hans Dagbog — i Kabbets dramaturgiske Samlinger 2det B. S. 15-70.

Han har i Aaret 1785 oversat Den høje Elsker, Der diceerne af Brandes, og Juliane von Lindorff af Gozzi, hvoraf de to første ere indtrykte i den gyldebaldige Samling af Skuespil XI B. og det sidstnævnte i Xde. De udtom ogsaa særskilt. Fremdeles har han oversat Rejsten til Byen af Island. Sammenbærgelsen imod Peter den Store, af Brætt. 1796. Heraft Sechelles om Declamationen, med Anmærninger. 1809. (I. Lst. 1809 No. 10.)

Rosing (Rasmus) Præst paa Hitterøen i Trondhjems Stift.

Den græbende Jeremias og den svingende Salomon. Kjøbh. 1696. (Sorterups Cacocætes. Note 12.)

Rosted (Eling) f. 1720 d. 4 Junii i Bergen. Hans Fader var Sorenskriver. Dep. 1739. 1749 blev Missionair i Nordland. 1750 reisd. Capellan til Torshøen og 1757 til Transen i Finmarken, 1759 Sognepræst til samme Kald. D. 1796. (I. Lst. 1797. S. 675-76)

Om Steentobben — i norske Vid. S. Skrift. Ny Saml. 2den Tome S. 183-200. (Comm. Scient. nat. XXXIV. 341.) Om Høstjæringen. Ib. 201-12.

Rosted (Henrik) f. 1761 d. 16 Jul. i Fredensborg. Hans Fader var Amtsforvalter. Dep. fra Roeskilde 1779. Beskikkedes i Aaret 1789 til

Læge ved Felthospitalet i Frederikstad i Norge. 1790 blev Doctor Med. Var fra 1792 til 1802 Bergmedicus paa Kongsberg. Levede siden i Kjøbenhavn indtil 1815, da han flyttede til Koeskilde. Døde 1816. (Hans Autobiographie i Programmet som udstædtes ved Universitetshøjtideligheden i Anledning af Indtoget 1790.)

De colica Pictonum. dis. in societate medica disputator., Havn. 1786.

Dis. inaug. sistens adnotata circa morbos inter copias Norvegicas anno 1789 grassatos. ibid. 1790. (I. Aft. 1790 No. 32. Todes Ann. XI S. p. 54-69. Sarsenkeils Zeit. 1795. II. No. 41. Beylage.)

Medicinsk Beskrivelse over Kongsberg — i Nye Bibl. for Læger 1ste B. pag. 157.

Rosted (Jacob) f. d. 23 Dec. 1750 i Høslands Præstegjeld i Aggershus Amt, hvor hans Fader, Jacob Rosted, var Præst. Dep. 1766. Blev 1777 Hører, 1780 Subrector, 1781 Conrector og 1803 Rector ved Skolen i Christiania. Blev 1780 Philologisk Mag. 1805 Prof. 1811 Ridder af Dannebrog.

Afhandling om hvad Begreb man skal gjøre sig om Bændet oven til. I Rose B. I. 7. — i de norske Intelligentsjedler 1772 No. 26-34.

Rosensmållers skriftlige Undervisning for Ungdommen. overf. Kjøbh. 1774.

Beskrivelse over den paa Pergament skrevne Bibel i det Deichmanske Bibliothek. Christiania 1786.

Forsøg til en Rhetorik, i udtog af S. Blairs Lectures on Rhetoric. ib. 1810.

I Topograph. Journ. hvoraf han var Redacteur, og hvoraf der i Aarene 1792-1818 ere udkomne 34 Hæfter, er af ham selv: Beskrivelse over Munsværket ved Dypflo i 3die Hæfte S. 1-74, og om den i Eggen af Christiania foretagne Boring efter Stenkul i 15de S. pag. 83-92.

I Hermoder, som han fra No. 8 til 15 var Redacteur af, Svar paa Bilses Nogle Ord for det norske Publicum i No. IX. 66-87. Undersøgelse om det er rigtig og i hvad Mening, at i ethvert Land Rigtelse for Herstantævnet tillægger ligesom for Dyden aftager, i 71-103.

I Egeria, en Skole-Tale, hvormed Candidaternes Examen blev aabnet d. 1 Dec. 1804. — i 2den Karg. I. 72-92.

I Budstikken for 1812 No. 1-6. Tale om de gjensidige Fordele, som ville tilflyde det kongl. Selskab for Norges Vel af den norske Højskole og deene igjen af Selskabet.

Afkillige i Christiania i Quart trykte Skoleprogramgrammer, hvoriblandt et af 1800 om Christiania Skole, dens Midler, og forrige Forsamling; et af 1801 om de sædvanligste Aarsager, hvorfor saa Mange bekvæmtes til Studeringer, som ikke have naturlig Begjæring dertil. Aende ere indførte i de Engelstøtste Aanal. neml.

om Mobermaalets Dyrkelse i Skolerne. 1806. II. 205-23. Om Patriotismens Begreb og Bæsen. 1811. I. 161-72. Om Orden som et Middel til Gædelighed. ib. II. 1-19.

Hans Svar paa O. Oretens Stille Brevverling om det norske Universitet fulgte som Tillæg med de I. Aft. for 1796 No. 16.

Om den Stik at højtidelighedske sin egen og Andres Fødselsdag, dens moraliske og, med Pension paa Fyrstens Fødselsdage, ogsaa politiske Bærd — i Selsk. for Norges Vel dets Højskole-philosoph. Saml. 3die D. 2det B.

Rosted (Niels).

Skjulte Fordele til Landets Vel ved Kartoffernes Formereise og videre Behandling til Yubder, Stivelse, Brød. Kjøbh. 1790. 8.

Rostgaard (Friderik) født paa Kraagerup i Sjælland d. 30 August. 1671. Hans Fader var den berømte Hans Rostgaard, hvis Levnet er beskrevet af L. Thura. Han dep. fra Kjøbenhavns Skole 1687. Rejste 1690 udenlands til Tydskland, Holland, Engelland, Frankrig og Italien. Kom hjem 1699. Blev 1700 Geheimearchivar. 1702 nobiliteteret. 1709 Assessor og 1719 Justitiarius i Højskeret. 1721 Obersecretair i det danske Cancellie. 1727 Amtmand over Amtvorskov og Korsør Amter. 1730 Translateur ved Dresunds Loid. 1731 med Pension entlediget. Døde som Conferentsraad 1745. (Hans Biographie forfattet af Rordes i Intelligengibl. zur Leipz. Litt. Zeit. 1809 S. 241. Hans Autobiographie i Dän. Biblioth. VI. 509-84. VIII. 675 700. deraf Udtog i Schønauers lærde Fruentimm. p. 1284-1319. Om hans Legata til Universitetet see Hofmans Sundatsf. Tom. I. 208 og 216. Badens Univ. Journ. 1798. p. 29-41. Hans Portrait er stukket af J. Saas.)

Delicæ poetarum Danorum. Tom. I-II. Lugd. Bat. 1693. (Acta Er. Decenn. II. Tom. III. p. 27.)

Projet d'une nouvelle methode pour dresser le Catalogue d'une Bibliothéque selon les matieres. Paris. 1697. fol. nouvelle edition. ib. 1698. fol. er paa Italiensk oversat af Abbed Frescotti og indført i Galleria di Minerva Tom. III. siger Jugler 1. 72-73. er ogsaa indført i Joh. Dav. Küleri Sylloge Scriptorum de bene ordinanda et ornanda Bibliotheca 1728. 4to.

Genealogia Regis Christiani, principis hæreditarii Dan. et Norv. Hafn. 1707. fol. Samme paa Tydsk af J. Wieland. ib. eod. fol.

Grev Friis's og hans Grevinde's Stamtafle. ib. 1711. 4to. P. Vindingii Comitatus Revenloviana. paa Dansk overf. ib. 1714. fol. Atrium domus Reventlovianæ Lubecæ 1715. fol.

Kjærlighed og Mandhaftighed udvist i en norsk Sigebjængelse. Kjøbh. 1716. (siden indført i 2det B. af den wiclandtske Bærd-Samling.)

Dansk Overtættelse af afkillige tydske Psalmer — heraf af udkom i Aaret 1718 6, 1758 34, og 1742 41 Styk (64)

ter. alle tre Samlinger trykte i Kjøbenhavn i Octav. (conf. Danmarks poetiske Litteratur under Frederik 5tes Regering. Indledning. pag. XLIX-L.)

Castrator — et latinſt Vers. Hafn. 1719. 8vo. (ogs trykt paa ny i *Ephemer. Acad. Nat. Curios. Ann. IX et X.* p. 156-58.)

Grindring om det Ord Respective. Kjøbh. 1733. fol.

Smaa Grindringspøster om danske Vers. — i *Minerva* 1790. III. 52. *Dadens Univ. Journ.* 1800. 64-72. (conf. *Dansk Digtekunst IV. S. XVII* i Forerindringen.)

Emendationes in Evangelia *Ostfridi* — trykte bagi *J. G. Ecardi Leges Francorum Salicæ*, og *Fragmentum theoticum Isidori Hispal* i *Dän. Bibl.* II. 326-409. *Varianten til Thucydides* — anbragte i *Duckers Udgave* 1751. *Libanii Epistolarum* — som *J. C. Wolf* udgav 1738 — havde han samlet. *Enchiridion Studiosi*, arab. et lat. udgav *Sadr. Keland* af hans *Museum* 1709, og den ene af de toende tilføjede latinske *Oversættelser* er af *Rostgaard*.

Bordings Vers som udkom med en *Fortale* af *Gram* 1735, havde han samlet, og i den; *Anledning* 1703 og 1706 ladet trykke *Designation* over sine *Bordingiana*. Ved hans *Foranskaltning* blev *Kongeloven* paa kongl. *Beskrivning* stulten i *Kobber* og udgivet *Kjøbenh.* 1709. fol. og siden trykt *ib.* 1722 i *Octav*.

Der *Oversættelser* i danske Vers af *Famiani Stradae* lat. *Epigram* over en *Rattingale* *Endelig*, forarbejdede i *Anledning* af (*Rostgaard*s) *Indbydelse*. Kjøbh. 1739. 4to. (*Digtekunst. Sift. IV.* 371-73. 421-26.)

Ved sit *Dphold* i *Drford* lod han trykke *Oversættelse* af den tydske *Psalm*: *Hvo ikkun lader Herren raade o. s. v.* i *Theatro Sheldoniano* 1694, og i *Paris Corneilles Cid* den 3die Act's 3die Scene forordnet. 1696. 4to. som siden er optrykt i den *wielandtske Saml.* I B.

Kogle hans latinske *Breve* paa Vers ere indførte i *L. Thuras poetiske Sager*. et *Brev* til *P. Svo* i *Suhms Saml.* til D. *Sift. I B.* abet S. p. 134-37. til *Langebet* om den danske *Ordbog* i *Lurdoxiana* p. 277-83. og om de danske *Kvise* i *Langebekiana* S. 32-33.

Foruden de allerede foranserte *Brev* han adskillige, saavel danske som latinske, *Selskabsvers*, *Inscriptioner*, *Emblemata*, og *beslige*, som mest skaae *afspredte* i den *wielandtske Poesiesamling*, og dels særskilt ere *udgivne*. *Deriblandt* ogsaa *Guds* *besonderlige Baretagt* — i *O. Bangs Saml.* I B. 3die St. S. 384-92. *Abelens Dyrindelse*. i *Minerva* 1791. III. 83. (hvorom see *Digtekunst Sift. IV.* 226.)

Rostgaard (Conradine Sophie) En *Datter* af den *Næstforrige*; født 1704 paa *Farumgaard* i *Sielland*. Kom 1720 i *Wgteskab* med *Ritmester von der Maase* til *Lpberg*, og, efter hans *Død*, 1736 med *Assessor Duf Bruun*. Hun døde 1758. (conf. *Schönaus lærde Sruentimre* pag. 1283-1357.)

Et *Vers* over *Ciceros Ord*: *amicus certus in re incerta cernitur* — indført i den 1739 af *Holberg* *udgivne* *tredje Prøve* af *airlige danske Vers*.

S. S. Massi *underretning* samt *hellige Betragtning* for *christelige Communicanter*. udgivet af *Job. Crellund* og nu af *Trydſt* paa *Dansk* *oversat*. Kjøbh. 1733. 8.

Den *christelige Troes Artikle*, kortelig i *danske Vers* *besatte*, efter den *hos de Franſke* *brugelige Maade* *boutsrimes kaldet*; til *Trykken* *besordret* ved *Schönaus*. *ibid.* 1752.

Adskillige Vers indførte i *Schönaus lærde Sruentimre* S. 1324-45. (af disse er *Memorialen* pag. 1331-32 *indf.* i *Langekiana* S. 43-44, hvor hendes *Maad*, *Bruun*, vil have *Ravn* for at være *Autor* *deraf*.)

Rostgaard (Jens) *Amtsforvalter* i *Erøsborg Amt*; *Sødskendebarnd* til *Frid. Rostgaard*.

Kjøbenhavns historiske Beskrivelse. Kjøbh. 1733-1737 og meget *oftere*. 8vo.

Ekstra eller *Byes Bedtægter* — i *Oeconom. Journ.* for *Jul.* 1757. Om *Forvætning* mellem *Sielland* og *Skane*. — i *Thaarups Arkiv* II. 301-7. Om *Bagthold* og *Bauner* paa *Sejers* i *Krigstid*. *ib.* 330-38.

Rostoch (Mads) f. d. i *Jan.* 1655 i *Ribe*, hvor hans *Fader* var *Stomager*. *Dep.* 1672. *Var* et *Kars Tid* *Hører* ved *Ddensse Skole*, før han 1678 blev *Capellan* ved *St Knuds Kirke* *sammesteds*. 1704 *Sognepræst* i *Midelfart*, hvor han døde 1713. (*Digtekunsts Sift.* III. 274-75. *Keenbergers Skrift.* II. 117 i *Noten*. *Bloch's fyenſte Gejstlighed* 3die *Hefte* S. 724-27.)

Guds Børns *christelige* *Wordbik* ved *Herrens* *Word*. *Ddense* 1689 og 1694. Kjøbh. 1697.

Suus og *Rejsepostil*. Kjøbh. 1699. *optagt* *igen* med *Fortlaring* over *Epistlerne* af *S. Bang*. Kjøbh. 1726 og 1735. 4to. (Paa *Islandſt* af *P. Einarſen*. *ib.* 1739. 4to.)

Catechismi *Fortlaring* : den *usvigelige* *Reil.* *ibid.* 1735. 1745 og *oftere*.

Rostrup (Hans Thomesen) født 1627. Blev 1655 *Capellan* i *Nytkjøbing* paa *Falster*. 1666 *Sognepræst* i *Ratkov*. Døde 1684.

Etgrædiken over *Peder Jacobsen Mund*. *Kjøbenh.* 1674. 4.

Rosafontanus (Matthias) af den *adelige* *Familie Lille* ell *Litle*, hvorfor han ogsaa kaldes *Matthias Parvus*; født i *Roskilde*, hvorfra hans andet *Titnavn*. Han levede i *Reformationstiden*.

En *ret* *Bebeog* af den *hellige Skrift*, med den *rette* *Passional*. Med *P. Palladii* *Fortale*. Kjøbh. 1544. *Lutheri* *Undervisning* om den *yperrste* *Kardoms* *Hovedstykker*, *fordanſket*. *ib.* eod. *Urbani Regii* *Sjæleens* *Udgødem* for de *Karſte* og *Syge* i disse *farlige* *Tider*. *Overf.* *ib.* eod. En *kort* *Catechismi* *Udlagelse* *skreven* paa *Latin* af *P. Palladius* for *norſke* *Sognepræster* og nu ved *Matthiam Parvum Rosafontanum* *udſat* paa *Danske*. Kjøbh. 1546. 8.

Rosæfontanus (Petrus Parvus) o: Peter Lille fra Roskilde. Den Ræstforriges Broder. Studerede i sin Ungdom under Luther og Melancton i Wittenberg. Kom hjem 1520 og begyndte at bekendtgjøre den lutheriske Lære. Drog 1523 med Kong Christ. II i Landskypstighed. Kom tilbage og blev 1556 Professor Rhetorices i Kjøbenhavn. Døde 1559. (vid. *J. Gamst Diss. de vita et scriptis Petri Parvi Rosæfontani*. Havn. 1755. 8. Nyerups Middelald. Litt. p. 482-83.)

Epistola ad *Henr. Fabrum* — indført i bennes *Horulus Synonymorum* Havn. 1520. og berfra i *Nyerups Mantissa* p. 32-36.

Psalmorum omnium juxta hebraicam veritatem paraphrastica interpretatio. Roskildiam 1556. (Er af ham udgivet, og har han dertil lagt sine egne "Annotationum ad explanationem aliquot locorum intellectu difficilium." (See *Lorfs Bibelgesk.* 1ste Theil 2 Art. No. 22.)

Gvil. Gnaphæi Acolastus, Comoedia de filio prodigo, cum Icholiis. Roskildiam 1557

Ant. Corvini Postil, udsat paa ret Dansk. Kjøbenh. 1539. Summen paa Skriftens Begret, af Franck udsat paa Dansk. Kjøbh. 1543.

Carmen in obitum virginis Annæ a Bruchhofen, Henrici, concionatoris in aula regis Danicæ, sororis. Witteb. 1557. 4to.

Refutatio calumniarum *Johannis Magni Gothi Upsalensis* etc. som udsom under Rosæfontani Havn 1560. 4to. er ikke af ham, men af den ældre Hans Svane eller Svanningius. (see Grams Fortale til *Cimbria Litterata* pag. 28. *Lurdorfiana* p. 285-87. *Gamst* p. 47-54.)

Rothel. See: **Rottel.**

Rothe (Carl Christian) f. i Randers. Hans Fader, Cancellieraad Carl Adolph Rothe, var Regimentsquartiermester. Blev 1765 Præst til Søborg og Gilleleje i Sjælland. D. 1770.

Brev Baldemar Levenbals Liv og Levnet og Bedrifter. Kjøbenh. 1750. 12mo.

Rothe (Caspar Peter) Broder til Ræstforrige; f. i Randers 1724 d. 6 Maj Dep. fra Elsegge Skole. Blev 1758 Bysfoged i Skive og Herredsfoged i Salling Herred. 1761 Landsdommer i Nørrejylland. 1773 resignerte sin By- og Herredsfogedstjeneste. Døde, som Statsraad, paa sin Gaard Arup i Jylland 1784. Hans Portrait staar foran 1ste Del af hans Eftermæle.

Forlæg til navnkundige danske Mandes Liv og Levnetsbeskrivelse — under denne almindelige Titel udsom som 1ste Stykke: Griffenfeldts Liv og Levnet. Kjøbh. 1745. 4to. 1748. 8vo. (Grams Græsur berover i Kjøbh. Skild. 1809 No. 90 og Suhms i hans SmaaKrisler X. 587. conf. *Schönhaus* Hist. og crit. Betænkninger over Griffenfeldts Levnet. Kbh. 1749.) som andet Stykke: Lørdenskjolds Liv og Levnet. 1 ill. Del. ib. 1747-50. 4to. 2det Dpl. Siborg 1772. i Octav. Paa Tydsk Spenh. und Franckf. 1753. (Wüschings Nachr. l. 129-35. *Estt. Anz.* 1753 p. 806. *Krit. Journ.* 1774 No. 31.)

Samling af Lovtaler over Lørdenskjold i bunden Stilk. Kjøbh. 1750. 4to. (udfom som et Anhang til foregaaende Berks 3die Tome.)

Brave danske Mandes og Dvinders Eftermæle. 1 ll Del. Kjøbh. 1753:54

Christopher Wallendorfs Liv og Levnet, med Fundatsen for det wallendorfske Collegium. ib. 1754. (Lillies l. 2. S. 467-69.)

Udtag og Samling af kongelige Rescripter 1-ill Part. Kjøbh. 1754:69. (conf. Suhms Levnet pag. 194.)

Forslag om det danske Sprogs Indførelse i Frænterig. ib. 1755. (Herimod Frev C. M. Priebs en Piece under Titel af Advertisement fra l'Acad. Françoise. ib. eod. og Rothe en Repliq, hvorpaa han ikke kunde faae Inprimatur. See Suhms Levnet 231-33. Lillies l. 2. S. 1756 p. 46.51.)

Nordkroos's Levnet. ib. 1756. 2det Dpl. 1786. overs. paa Tydsk. Leipz. 1757. paa Svensk. 1768. (Herimod Frev Priebs Rødvendige Anmærkn. conf. Lillies lærde 2. S. 1756 p. 336-47 og 438. Suhms Levnet 248. berl. l. 2. S. 1788 No. 19.)

Lovtale over Skobersten. Kjøbh. 1771. (*Krit. Journ.* 1771. No. 14. *Lurdorf.* S. 512.)

En dansk Patriots Betænkning over de ved Trykken udgivne Commandoords. Siborg 1773.

Kong Christian 5tes Frevne Befalinger, Anordninger og Rescripter for Danmark. Kjøbh. 1776. 4. for Norge, Island, Færøerne og de indiske Besiddelser. ib. 1777-78.

Forslag til et frit Bogtrykkerie — i de berlingske lærde Tidend. 1754 No. 26. paa Tydsk i Wüschings Nachr. l. p. 593-602,

Betragtninger over Ulejlighederne af de fynske Proprietairers og Bonders Kæledskab. i *Deconom. Mag.* 1ste Tome S. 1-36.

Viceadmiral Lønders Levnet — blev ikke færdig trykt. Til de af J. Haas udgivne Portraiter af de skandske Bisper Frev han de 7 første Biographier. Resten Frev N. Jonge.

Han har oversat:

Gustav Vandkrans Levnet eller den svenske Robinson. Kjøbh. 1743. (Iris 1796. IV, 321-22.) af Dansk overs. paa Islandsk. Holum 1756. J. Willefs Udtag af den danske Hist. overs. af Latin. Kjøbh. 1752. 4to. Nordbergs Anmærkn. ved Carl Klites Hist. overs. af Svensk. ib. 1754. De spanske Rigsdagsforhandlinger. ib. 1756. (conf. Suhms Levnet S. 252.) Philedors Underretning om S'attpit. Siborg 1773. Gebrjme Beretning om Caroline Mathildes Odbemøder, Kong Georg den 1stes Gemalinde, overs. af Franck. ib. eod.

Han har udgivet: Christian d. Vtes danske Lov. Kbh. 1750. 1753, og oftere. Sammes norske Lov. ibid. 1752 og 1757. (rec. i berl. lærde Tid. 1752 No. 28-29.) Marcus Gipes Rigstale over R. Juul. ib. 1753. J. A.

ter, alle tre Samlinger trykte i Kjøbenhavn i Octav. (conf. Danmarks poetiske Litteratur under Frederik 5tes Regjering. Indledning. pag. XLIX-L.)

Castrator — et latinſt Vers. Hafn. 1719. 8vo. (ogs trykt paa ny i *Ephemer. Acad. Nat. Curios.* Ann. IX et X. p. 156-58.)

Grindring om det Ord Respective. Kjøbh. 1733. fol.

Smaa Grindningspøster om danske Vers. — i *Minerva* 1790. III. 52. *Dadens Univ. Journ.* 1800. 64-72. (conf. *Danſt Digtekunst* IV. S. XVII i Forerindringen.)

Emendationes in Evangelia *Oisfridi* — trykte bagi J. G. *Accardi Leges Francorum Salicæ*, og *Fragmentum theotiscum Iſidori Hispal* i *Dän. Bibl.* II. 326-409. *Variantes til Thucydides* — anbragte i *Duckers Udgave* 1751. *Libanii Epistolæ* — som J. C. Wolf udgav 1738 — havde han samlet. *Enchiridion Studioli*, arab. et lat. udgav *Sadr. Keland* af hans Museum 1709, og den ene af de toende tilføjede latinſke *Doversættelser* er af *Rostgaard*.

Bordinge Vers som udkom med en *Fortale* af *Gram* 1735, havde han samlet, og i den; *Anledning* 1703 og 1706 laabet trykke *Designation* over sine *Bordingiana*. Ved hans *Foranstaltning* blev *Kongeloven* paa kongl. *Beskrifning* stukket i *Kobber* og udgivet *Kjøbenh.* 1709. fol. og siden trykt ib. 1722 i *Octav*.

Se *Doversættelser* i danske Vers af *Famiani Strada* lat. *Epigram* over en *Rattergats* *Endeligt*, forfærdigebe i *Anledning* af (*Rostgaard*s) *Indbydelse*. Kjøbh. 1739. 4to. (*Digtekunst*. Sift. IV. 371-73. 421-26.)

Ved sit *Dyphold* i *Orford* lod han trykke *Doversættelse* af den tydske *Psalme*: *Hvo itkun lader Herren raade* o. s. v. i *Theatro Sheldoniano* 1694, og i *Paris* *Corneilles* *Cid* den 3die *Act*s *3die Scene* forordnet. 1696. 4to. som siden er optrykt i den *wielandtſke* *Saml.* I B.

Rogle hans latinſke *Breve* paa *Vers* ere indførte i *L. Thuras* *poetiske Sager*. et *Brev* til *P. Svo* i *Suhms* *Saml.* til d. Sift. I B. adet S. p. 134-37. til *Langebet* om den danske *Drbbog* i *Lurdorfiana* p. 277-83. og om de danske *Kvise* i *Langebekiana* S. 32-33.

Foruden de allerede foranstøttede *Breve* han afstillede, saavel danske som latinſke, *Lejlighebeders*, *Inscriptioner*, *Emblemata*, og *beslige*, som mest staae adspredte i den *wielandtſke* *Poesiesamling*, og dels særskilt ere udgivne. Deriblandt ogsaa *Guds* *besonderlige* *Baretagt* — i *O. Wangs* *Saml.* I B. 3die St. S. 384-92. *Abelens* *Dyvindeelse*. i *Minerva* 1791. III. 83. (hvorom see *Digtekunst* Sift. IV. 226.)

Rostgaard (Conradine Sophie) En *Datter* af den *Næstforrige*; født 1704 paa *Farumgaard* i *Sielland*. Kom 1720 i *Wgteskab* med *Ritmester* von der *Maase* til *Lyberg*, og, efter hans *Død*, 1736 med *Aseffor* *Stuf* *Bruun*. Hun døde 1758. (conf. *Schönaus* *lærde* *Sruentimre* pag. 1283-1357.)

Et *Vers* over *Ciceros* *Ord*: *amicus certus in re incerta cernitur* — indført i den 1739 af *Holberg* udgivne *resedie* *Prøve* af *airlige* *danske* *Vers*.

J. G. *Maffi* *Underretning* samt *hellige* *Betragtning* for *christelige* *Communicanter*. udgivet af *Joh. Trelund* og nu af *Lydſt* paa *Danſt* *oversat*. Kjøbh. 1733. 8.

Den *christelige* *Troes* *Artikler*, kortelig i danske *Vers* besattebe, efter den hos de *franske* *brugelige* *Maabe* *boutsrimen* kaldet; til *Trykken* *besfordret* ved *Schönaus*. ibid. 1752.

Abstillede *Vers* indførte i *Schönaus* *lærde* *Sruentimre* S. 1324-45. (af disse er *Memortalen* pag. 1331-32 indf. i *Langekiana* S. 43-44, hvor hendes *Maad*, *Bruun*, vil have *Maad* for at være *Tutor* *deraf*.)

Rostgaard (Jens) *Amtsforvalter* i *Cronborg* *Amt*; *Sødskendebarn* til *Frid*. *Rostgaard*.

Kjøbenhavns *historiske* *Beskrivelse*. Kjøbh. 1733-1737 og meget *ostere*. 8vo.

Stkaa eller *Dyes* *Betragter* — i *Oeconom. Journ.* for *Jul.* 1757. Om *Isøvæking* mellem *Sielland* og *Staae*. — i *Thaarups* *Arkiv* II. 301-7. Om *Bagthold* og *Bauner* paa *Sejers* i *Krigstid*. ib. 330-38.

Rostoch (Mads) f. d. i *Jan.* 1655 i *Ribe*, hvor hans *Fader* var *Stomager*. *Dep.* 1672. Var et *Kort* *Tid* *Hører* ved *Ddenſe* *Skole*, før han 1678 blev *Capellan* ved *St Knuds* *Kirke* *sammesteds*. 1704 *Sognepræst* i *Middeſart*, hvor han døde 1713. (*Digtekunsts* *Sift.* III. 274-75. *Keenbergs* *Skrist.* II. 117 i *Noten*. *Blochs* *fyenske* *Gejstlighed* 3die *Hefte* S. 724-27.)

Guds *Børns* *christelige* *Bordſpil* ved *Herrens* *Bord*. *Ddenſe* 1689 og 1694. Kjøbh. 1697.

Guus og *Rejse*-*postil*. Kjøbh. 1699. oplagt igjen med *Forklaring* over *Epistlerne* af *J. Bang*. Kjøbh. 1726 og 1735. 4to. (Paa *Islandſt* af *P. Ejnarsen*. ib. 1739. 4to.)

Catechismi *Forklaring* 2: den *ufvigelige* *Mell.* ibid. 1735-1745 og *ostere*.

Rostrup (Hans Thomesen) født 1627. Blev 1655 *Capellan* i *Nytkjøbing* paa *Falster*. 1666 *Sognepræst* i *Nakſkov*. Døde 1684.

Elgprædiken over *Peder* *Jacobsen* *Mund*. Kjøbenh. 1674. 4.

Rosafontanus (Matthias) af den *adelige* *Familie* *Lille* *ell* *Litle*, hvorfor han ogsaa kaldes *Matthias* *Parvus*; født i *Roskilde*, hvorfra hans *andet* *Litnavn*. Han levede i *Reformationstiden*.

En *ret* *Bebebo*g af den *hellige* *Skrist*, med den *rette* *Passional*. Med *P. Palladii* *Fortale*. Kjøbh. 1544. *Luthers* *Undervisning* om den *opperste* *Kardoms* *Overſtykker*, forordnet. ib. eod. *Urbani* *Regii* *Sjælens* *Lægebo* for de *Karſte* og *Sogge* i disse *farlige* *Tider*. *Overſt*. ib. eod. En *kort* *Catechismi* *Udlæggelse* *Kreden* paa *Lat*in af *P. Palladius* for *norske* *Sognepræster* og nu ved *Matthiam* *Parvum* *Rosafontanus* *udſat* paa *Danſt*. Kjøbh. 1546. 8.

Rosæfontanus (Petrus Parvus) o: Peter Lille fra Roskilde. Den Næstforriges Broder. Studerede i sin Ungdom under Luther og Melancthon i Wittenberg. Kom hjem 1520 og begyndte at bekendtgjøre den lutheriske Lære. Drog 1523 med Kong Christ. II i Landskypgtighed. Kom tilbage og blev 1556 Professor Rhetorices i Kjøbenhavn. Døde 1559. (vid. *J. Gamst* Diss. de vita et scriptis Petri Parvi Rosæfontani. Hafn. 1755. 8. *Nyerups Middelald. Litt.* p 482-83.)

Epistola ad *Henr. Fabrum* — indført i dennes *Horulius Synonymorum* Havn. 1520. og bersta i *Nyerups Mantiſa* p. 32-36.

Psalmorum omnium juxta hebraicam veritatem paraphrasica interpretatio. Roeskildie 1556. (Er af ham udgivet, og har han dertil lagt sine egne "Annotatiuncule ad explanationem aliquot locorum intellectu difficilium." (See *Lorke's Bibelgesch.* 1ste Theil 2 Art. No. 22.)

Gvll, Gnaphæ Acolastus, Comoedia de filio prodigo, cum Icholiis. Roeskildie 1537.

Ant. *Corvini* Postil, udsat paa ret Danſk. Kjøbenh. 1539. Summen paa *Striktens Bøger*, af *Franſk* udsat paa Danſk. Kjøbh. 1543.

Carmen in obitum virginis Annæ a *Bruchhofen*, *Henrici*, concionatoris in aula regis Daniæ, sororis. Witeb. 1557. 4to.

Refutatio calumniarum *Johannis Magni Gothi Upsalensis* etc. som udkom under Rosæfontani Navn 1560. 4to. er ikke af ham, men af den ældre Hans Svane ell. Svanningus. (see *Grams Fortale til Cimbria Litterata* pag. 28. *Lurdorfiana* p. 285-87. *Gamst* p. 47-54.)

Rothel. See: **Rottbol.**

Rothe (Carl Christian) s. i Randers. Hans Fader, Cancellieraad Carl Adolph Rothe, var Regimentsquartermester. Blev 1765 Præst til Søborg og Gilleleje i Sieland. D. 1770.

Grev *Baldemar Levenbals* Liv og Levnet og Bedrifter. Kjøbenh. 1750. 12mo.

Rothe (Caspar Peter) Broder til Næstforrige; s. i Randers 1724 d. 6 Maj Dep. fra Elagelſke Skole. Blev 1758 Bysfoged i Etive og Herredsfoged i Salling Herred. 1761 Landsdommer i Nørrejylland. 1773 resignerte sin By- og Herredsfogedtjeneste. Døde, som Etatsraad, paa sin Gaard Urup i Jylland 1784. Hans Portrait staaer foran 1ste Del af hans *Lstermale*.

Forsøg til navnkundige danske Mænds Liv og Levnetsbeskrivelse — under denne almindelige Titel udkom som 1ste Stykke: *Griffenseldts* Liv og Levnet. Kjøbh. 1745. 4to. 1748. 8vo. (*Grams* *Censur* derover i Kjøbh. Skild. 1809 No. 90 og *Subms* i hans *Smaaſkrifter* X. 587. conf. *Schönaus* *Histor.* og *crit.* Betænkninger over *Grif-*

fenfeldts Levnet. Kbh. 1749.) (som andet Stykke: *Lordenſtolds* Liv og Levnet. I III Del. ib. 1747-50. 4to. 2det Dpl. Siborg 1772. i *Dctav.* Paa Tydſk Copenh. und *Franſk.* 1753. (*Wischings Nachr.* l. 129-35. *Gøtt. Anz.* 1753 p. 806. *Krit. Journ.* 1774 No. 31.)

Samling af *Evttaler* over *Lordenſtold* i bunden *Stil.* Kjøbh. 1750. 4to. (udkom som et Anhang til foregaaende *Berts 3die Tome.*)

Brave danske Mænds og *Dvinders* *Eftermale*, I II Del. Kjøbh. 1753-54.

Christopher Wallendorfs Liv og Levnet, med Fundatsen for det. wallendorfske Collegium. ib. 1754. (*Lillies* l. *Lst.* 467-69.)

Udtog og Samling af kongelige Rescripter I-III Part. Kjøbh. 1754-69. (conf. *Subms* *Levnet* pag. 194.)

Forslag om det danske Sprogs Indførelse i *Fränkerig.* ib. 1755. (Herimod *Frev C. M. Priebs* en *Pſece* under Titel af *Advertissement* fra l'Acad. Françoise. ib. eod. og *Rorhe* en *Repliq.*, hvorpaa han ikke kunde faae *Inprimatur.* See *Subms* *Levnet* 231-33. *Lillies* l. *Lst.* 1756 p. 46-51.)

Nordkroods Levnet. ib. 1756. 2det Dpl. 1786. overf. paa Tydſk. *Leipz.* 1757. paa *Evensk.* 1768. (Herimod *Frev Priebs* *Rådsvendige* *Anmærkn.* conf. *Lillies lærde Lst.* 1756 p. 336-47 og 438. *Subms* *Levnet* 248. *berl.* l. *Lit.* 1788 No. 19.)

Evttale over *Slobærsten.* Kjøbh. 1771. (*Krit. Journ.* 1771. No. 14. *Lurdorf.* S. 512.)

En dansk Patriots Betænkning over de ved *Trykken* udgivne *Commandoer.* Siborg 1773.

Kong *Christian 5tes* *Frevne* *Befalinger*, *Anordninger* og *Rescripter* for Danmark. Kjøbh. 1776. it. for *Norge*, *Sjælland*, *Færøerne* og de indiske *Besiddelser.* ib. 1777-78.

Forslag til et frit *Bogtrykkerie* — i de *berlingske lærde Tidend.* 1754 No. 26. paa Tydſk i *Wischings Nachr.* l. p. 593-602.

Betragtninger over *Ulejlighederne* af de *franske* *Proprietairers* og *Bønders* *Kælleſkab.* i *Oeconom. Mag.* 1ste *Tome* S. 1-36.

Viceadmiral Lønders Levnet — blev ikke færdig trykt. Tit de af *J. Haas* udgivne *Portraiter* af de *skellandske* *Bisper* *Frev* han de 7 *førstes* *Biographier.* *Resten* *Frev N. Jonge.*

Han har oversat:

Gustav Landkrøns Levnet eller den *franske* *Robinson.* Kjøbh. 1743. (*Jris* 1796. IV, 321-22.) af *Danſk* overf. paa *Sjælandſk.* *Holum* 1756. *J. Ulfelts* Udtog af den danske *Hift.* overf. af *Latin.* Kjøbh. 1752. 4to. *Nordbergs* *Anmærkn.* ved *Carl Xlites* *Hift.* overf. af *Evensk.* ib. 1754. De *franske* *Rigsdagsforhandlinger.* ib. 1756. (conf. *Subms* *Levnet* S. 252.) *Philedors* *Underretning* om *S'atſpit.* Siborg 1773. *Geheime* *Beretning* om *Caroline Mathildes* *Dobemoder*, *Kong Georg den 1stes* *Gemalinde*, overf. af *Franſk.* ib. eod.

Han har udgivet: *Christian d. Vtes* danske *Ev.* Kbh. 1750. 1753, og *oftere.* *Sammes* *nerſke* *Ev.* (ibid. 1752 og 1757. (rec. i *berl. lærde Tid.* 1752 No. 28-29.) *Marcus* *Gipes* *Ligtale* over *N. Juul.* ib. 1753. *J. A.*

Nordbergs Anmærkingar vid Konung Carl den Xlites Dittoria. ib. 1754. (l. Tid. 1755 No. 16.) Corbachs Stanbrede bry der Beerdigning ved Justit. J. P. Reszgen ib. eod. Lettre sur ce qui s'est passé dans l'affaire de l'empoisonnement arrivée a la Cour de Danmarc 1699. ibid. 1756. Kongeloven. ibid. 1757. (Lorcks Nachr. l. 59.)

Kothe (Enge) Broder til de tvende Næssforrige; f. 1731 d. 16 Januar i Randers. Dep. 1744 og tog 1747 theologisk Attestats. Opholdt sig nogentid som Hovmester hos en adelig Jul i Sorø. Rejste 1756-57 udenlands til Tydskland, Schweiz og Frankrig. 1758 blev Informator hos Arveprinds Frederik. 1759 fik Prædicat af Professor. 1761 blev han Assessor i Generaltoldkammeret, hvorfra han dog snart tog sin Afked, og flyttede ud paa sin Gaard Tyberggaard i Sielland. 1765 blev Vice-landsdommer i Sielland. 1769 Committeret i Toldkammeret. 1771 Borgemester i Kjøbenhavn og kort efter Deputeret i Rentekammeret. 1772 Amtmand i Segeberg. 1773 fik med Pension sin Afked fra Amtmandskabet, og levede siden uden noget offentlig Embede. Døde som Statsraad 1795. (Hans Minde ved Rahbek i Tilskueren 1795 No. 104. [conf. Sandfigeren 1811 No. 38] ved Rjerulf i Minerva 1796 Ill. 150. ved Abrahamson i Landets Mindesmærker 2det Hæfte. Hans Karakteristik af Baden i Univers. Journ. 1796. S. 24-25. Hans Biographie af Bårens i jurid. Lommebog for 1797 No. 65-83. og af Søst i Clio 1. H. pag. 119-29. Hans Buste er forfærdiget af Thorvaldsen. Hans Silhouette foran Bårens Lommebog 1797. Hans Portrait, efter Juels Materie, foran Engelsktofts og Møllers histor. Calendar 2den Aarg.)

De gladii Veterum inprimis Danorum. Hafn. 1750 og med et omtrykt Littelblad 1752. Siden indf. i Veltreids Dan. et Svec. Litt. Opuscula Tom. 1. (r. i Gøtt. Anz. 1753 p. 1123. Dischings Nachr. II. 327-32.)

Lettre sur une Ode de Mr. Tallin. — i Mercure Danois 1758. Dec. p. 415. (conf. J. S. Suedorfs Skrifter VIII. 501.)

Om Kjærlighed til Fædernelandet. Kjøbenh. 1759. (l. Lst. 1759 No. 19. Suhms Levn. S. 271.)

Breve til Babue. ib. eod. optrykt paa ny i Suedorfs Skrifters 8de B. (er rec. i Mercure Dan. 1759. April. og tilligemed Suedorfs Svær overs. paa Tydsk. vid. Biblioth. der schdn. Wiss. X. 103 i Noter.)

Christendommens Vækning paa Folkenes Tilstand i Europa I-II Del. Kjøbh. 1774-75. (er overs. paa Tydsk og rec. i Gøtt. Anz. 1778. Aug. p. 594. Er ogsaa oversat paa Hollandsk, f. l. Lst. 1801 p. 724.)

Udsigt over det franske Monarkie og Carl den Store. eller Christendommens Virkn. 3die D. 1ste St. ibid. 1776.

Om Danmark, da Suhm havde sjunget om Norge. ib. eod. (Arit. Journ. 1776 p. 130.)

Om Indfødsretten. ib. 1777. (Arit. Journ. 1777 No. 15. og l. Lst. 1800 p. 130.)

Brev og Bøn til vore Skribenter om Svær paa nogle Fornærmelser mod os i en tydsk Bog kaldet Kinderspiele. ib. 1778. (Arit. Tilskuer 1778 No. 3.)

En Christens Sange. I-II Saml. ibid. 1778-80. (l. Lst. 1778 No. 10. 1780 No. 25.)

Om Hierarkiet og Pavemagten. I-II Del. ibid. 1778-79. — kan ansees som 4de Del af Christendommens Virkning. (Arit. Journ. 1778 No. 43. Literaturjourn. for 1779. p. 458-505.)

Undersøgelse om ikke de Fremmede, som uden Betingelse oprettedes for Voltaire, vare til Gaan for vor Tæetid. ib. 1779. overs. paa Tydsk af J. Münter ib. eod.

Udsigt over Mennekets Bestemmelse. IV udsigt. ibid. 1779-81. (l. Lst. 1780 No. 18.)

Nordens Statsforfatning før og i Kænstiden. I-II Del. ibid. 1781-82. (Er overs. paa Tydsk og r. i dansk Litt. Journ. for 1781. 2det H. 1-33. Aug. D. Bibl. CXI B. 2tes St. Aug. Litt. Zeit. 1791 No. 138.)

Europas Kænstvasen. 1ste Del. ib. 1783. (er Fortsættelse af Bogen om Christendommens Virkning og i Ordenen den 5te Del. Heraf saavel som af Bertels om Nordens gamle Statsforfatning er et Udtog i Materialien zur Statistik der dan. Staaten II. 252-380.)

Danske Agerdyrkeres Kaar eller Bort Landvæsenstystem, som det var 1783. Kjøbh. 1784. (l. Lst. 1784 No. 24-28.) Her til kom siden Supplementer under Titel af Anhang, hvoraf I-IV udgjøre Bertels 2den Del. 1784-85. og 3de Dels 1ste Stykke. 1786. (Lærde Lst. 1786. No. 30.)

Til Publicum om Selkabet for Borgerbyd. ib. 1785. Sange for den hæderlige Bondestand. 1ste Saml. ib. eod.

Kaer i Anledning af Hertzbergs Tale paa hans Konges Fødselsdag. ibid. 1786.

Om Preussens Frederik med Hensyn paa den danske Stat. ib. eod. overs. paa Tydsk med Anmerk. af D. A. Heinze. Koph. u. Leipz. 1787. (Gøtt. A. 1788 No. 20. Handelsid. 1788 No. 16.)

Bed Kjærlighed af Fortællingen om Kronfølgeren i Sønder. ib. 1787. (l. Lst. 1787 No. 45.)

Om nogle Danmarks og Norges Forbringere til hinanden i Anledning af Kongens Rejse til Norge. ibid. 1788. (rec. formodentlig af L. Smir, i Arit. 1789 No. 4. l. Lsterr. 1788 No. 32. conf. Samleren II. 162. l. Lst. 1794 p. 535.)

Tale til Gærners Vinde. ib. eod.

Philosophies Ideer til Kundskab om vor Art. I-II Del. ib. 1788-89. 1ste Del er overs. paa Tydsk. ibid. 1790. (Aug. Litt. Zeit. 1790 No. 234. Aug. D. Bibl. 106 B. p. 166. l. Lst. 1790 No. 28-30.)

Naturen betragtet efter Bonnets Maade. I-VI Del. ib. 1791-94. (l. Lst. 1791 No. 43. 1792 No. 27. Pöyf. Bibl. I. 464-73. Aug. Litt. Zeit. 1791 No. 343. 1792 No. 284.)

Kaer om hvad det er at Kronprindsen har taget Sæde i Admiralitetet. ib. 1792. (l. Lst. 1792 No. 38.)

Til de prisfælige Mænd hviſte have udfat Præmie med Sønsyn paa et Universitets Anlæggelse i Norge. *ibid.* 1793. (t. af Daden i *Univ. Journ.* 1793 p. 173-75. og af Mangor i *l. Lst.* 1795 No. 48.)

Karen Bjørns Minde. *ib.* 1795.

Jorden efter Kjenbellig lagt Plan en Berden for levende og vel lidende Søfener. 1-ll Hæfte. *ib.* 1795. (*Iris* 1795. l. 216-18.)

Udsprede Skrifter — udgivne af N. B. Rothe. 1-ll Del. *ibid.* 1799. (*Univ. Journ.* 1799. 128-31. *l. Lst.* 1799 No. 11 og 1800 No. 9.)

Med afvillige, tilbørlige betydelige, Anledninger har han udgivet en Del enkelte Digte, nemlig Dde efter Kongens Eggdom. 1760. (*Suhms Levnet* S. 284.) Om de jydſke Høders Bebyggelse *ib.* l. a. Dagen d. 17 Jan. 1772. (*Arit. Journ.* 1772 No. 6.) Med det fyrstelige Hofstus Dverdragelse. *ib.* 1773. Til *Liomedicus* Berger. 1776. I Anledning af Suhms Søns, af Præcantslerins de Gramers, og af Grevinde Schimmelmans Død.

I Videnskaberneſelskabs Skrifter er af ham: Om Menneskenes borgerlige Tilstand blandt vore Fædre i de gamle Tider og om Erhænjgerings senere Opkomst. i *ll Del.* S. 325-70. Om Bryder. i den *Ny Samlings* 2den Del S. 433-60. At Mærksen, da Stamfolsket for Norge og Sverrig er kommet fra Kſien, har været anderledes beſtaffen end nu. i *Ny Saml.* IV Del. S. 137-68. paa Tydſk i *Prinzes hiſtoriske Abhandlungen* VII Bind, rec. i *Neue allgem. d. Biblioth.* 55 B. 2tes St. p. 463.

I *Naturhiſtorieſelskabets* Skrifter: Om en mærkkelig Sten, som findes ved Tybjerregaard i Sieland. i 2det Bind 2det Hæfte. p. 1-11. Om en kryſtalliseret Galtedon. *ibid.* S. 174-76. Om nogle, efter Eigende ſigparende Polyper. i 3die B. I Hæfte S. 91-96. Om en pyramidalſk tilspidset Basaltſtøtte fra Færøerne. *ibid.* 2det Hæfte S. 207-16. (overſat paa Tydſk i *Sammlung einiger Schriften über vulcaniſche Gegenstände herausgegeben von C. W. Noſe.* Frankf. am M. 1795.)

I *Minerva*: Hvad Menneskene i een Tid have været, det kunde de atter i en anden Tid blive. 1785. Nov. S. 121-55. Tale i *Borgerdydſelskabet.* 1786. l. 1-26. Hvad betyder Ordet *Publicum*. *ib.* S. 131-85.

I *Høfts Elfo*: to Breve til *Abildgaard* i 2det H. p. 149-54. og et i den halveſte Brevverſling bagi *Dalles Levnet* pag. 100-101.

Rothe (Andreas Bjørn) en Søn af Næſtforrige; født i Kjøbenhavn d. 2den Nov. 1762. Deponerede 1778. Blev 1783 Aſſeſſor i Hof- og Stadsretten. 1809 Deputeret i det *Schlesvigholſtenſke* Cancellie. 1810 Ridder af *Dannebrog*.

Samling af de til *Fortligelsesvæsenet* henhørende Forordninger, Placater og Reſcripter, indrettet i Form af et *Realregiſter.* Kjøbenh. 1801. (*l. Lst.* 1805 No. 21.)

Memoires sur l'origine et l'organisation des comites conciliateurs en Danemarck *ib.* 1803 Paa Danſk overſ. af J. V. S. *ibid.* 1804. (*l. Lst.* 1805 No. 20. *Jurid. Maanedstid.* 1803. l. 183-99. *Jen. Litt. Zeit.* 1804 No. 70-71.)

Bevtræge zur Kenntniß der Vergleichseinrichtungen in Dänmark. *ib.* 1805. (*l. Lst.* 1805 No. 47. *Ørstedes Arv* Liv No 5. *Jen. Litt. Zeit.* 1805. Jul. p. 214.)

Om *Høſteſkabs* Kildemiſſe, et Forſøg til udviklingen af *Evogbningens* Grundſætninger herom. Kjøbh. 1805. *Besgen*, om hvis Anledning ſee *Tilføieren* 1805 No. 90 og 97, er tilligemed J. L. Paludans *Utttringer* herom i *Jallesens* *Maanedſkr.*, *Berners* i *Dorgervennen*, ſamt Autors eget Bidrag i *Minerva* 1806. l. 233. udkommen i *Forening.* *ib.* 1806. (*l. Lst.* 1806 No. 21-24.)

I *Minerva* er af ham: Om *Mindrearrigheds* Exceptioner, i *Karg.* 1793 for Sept. (*l. Lst.* 1795 S. 13.) Brev angaaende *Fortligelses*commissionerne. i *Karg.* 1805-1V. 66.

Han har udgivet *Tyge* *Rothes* udsprede Skrifter 1-ll Del. Kjøbh. 1799.

Rothe (Chriſtian) Søn af Næſtforrige; f. i Kjøbenhavn 1790 d. 16 Jul. Dep. 1807. Blev 1816 ſurnumerair Aſſeſſor i *Landes* Dver. ſamt Hof- og Stadsretten.

Alphabetiſk *Realregiſter* til (det *Krobg.* *Ørstedes*) *Juridiske* *Arkiv* 30 Dele. Kjøbh. 1814.

Rothe (Waldemar Henrik) Søn af foranførte *Statsraad* C. P. Rothe paa *Urup*; f. 1777. Dep. fra *Århus* 1794. Rejſte ſom Student udenlands til *Tydkland*, *Frankerig* og *Italien*. Blev 1810 *Sognepræſt* til *Høſſinge* og *Waldbye* i *Sieland*. 1818 til *Bartov* *Hospital* i *Kjøbenhavn*.

Joachimus Rönnovius, Electus Roeskildensis. *Diſſ. pro* *Kipendio* *Collegii* *Medicæ.* *Havn.* 1802. 8vo.

Rottbøll (Chriſten Friis) f. 1727 d. 3die April paa *Hørby* *Gaard* i *Sieland*, hvor hans Fader, *Chriſten* *Michelsen* *Rottbøll*, var *Forvalter*. Hans Moders Navn var *Margretha* *Catharina* *Friis*. Han dep. fra *Roeskilde* 1745. Blev 1754 *Medicus* ved *Waiſenhuſet* og *Decanus* paa *Kloſteret*. 1755 *Doctor* *Med.* 1756 *Profeſſor* *Medicæ* *designatus*. Gjorde en Rejſe til *Sverrig* for at høre *Linne*, og ſiden til *Tydkland*, *Frankerig* og *Italien*. Kom 1761 hjem, blev 1776 *Profeſſor* *Med.* *ordinarius* og ſit *Academiets* *botaniſke* *Hauge* ſig overdraget. Døde ſom *Conferentsraad* 1797. (Hans *Autobiograpie* i det ved hans *Doctorpromotion* udfærdte *Program*. Hans *Karakteristik* i *Biblioth.* for *Læger* i B., hvor ogſaa hans *Portrait* findes.)

Diſſ. *Havn.* 4to. de constructione æquationum cubicarum per loca geometrica, part. 1ma et 2da 1748. de igne, 1ma et 2da 1750. de motus muscularis causis præsertim occasionalibus. 1752. (*l. Lst.* 1753. No. 12.) *Trifolium* *observationum* *medicarum* 1753. de morbis deuteropathiis seu lymphaticis, particula 1ma 1754. *succincta* *balnearum* *historia* 1755. *Theoria* *balnearum*. *Diſſ.* *inaug.* 1755. *Deſcriptionis* *rariorum* *plantarum* *nec* *non* *materia* *medicæ* *e* *terra* *ſurinamensi*

Fragmentum. Dial. pro loco Conflit. 1776. (Codes Bibl. IV. 1stes St.)

Disertatio, continens prælectiones academias in formulas. 1ma Hafn. 1765. 2da ib. 1768. 899.

Afhandling om Smaatopperne. Ibid. 1766. (Lorcks Journ. I B. I St. C. 71:81.)

Botanikens udstrakte Rytte, foredraget i et Indbydelsesskrift til Forelæsningerne i den botaniske Høve. Ibid. 1771. (i Gøtt. N. 1772. Aug. 280 og af Abildgaard i Crit. Journ. 1771 No. 41.) Descriptiones plantarum rariorum iconibus illustrandæ. et Program ib. 1772. og Programma describens plantas rarioras horti Universitatis. ib. 1773. begge i Quart.

Descriptiones plantarum rariorum iconibus illustratæ. Havn, 1773. fol.

Orationes dum, altera in natalem regis 1777, altera in deponendo magistratu academico eod. anno habitæ. ere, tilligemed ovennævnte Afhandling om de Euripæiske Planter, indf. i Acta lit. Acad. Havn. 1778.

3 Vidensk. Selsk. Skrift.: Forsøg til en ny Grundlæggelse om Koppernes Indpobning samt Anhang til Indpobningens Historie. IX. p. 449:511. Afhandling om en Del rare Planter fundne i Island og Grønland, tilligemed en kort Indledning om Urtelærens Tilstand i Danmark. X. 393:468. Om forskjellige Slags Fyldingsbeem (osla supernumeraria) item Sømmenes (Lururum) Danneelse og Beskaffenheder med flere Mærkværdigheder ved Benene paa Hovedskaalen. i den Ny Saml. I. 249:74. Beskrivelse over nogle Planter fra de malebariske Kyster. II. 525:46 og 593:94. Anmærkninger og Oplysninger til Cato de re rustica IV. 229:300. (Gøtt. Anz. 1792 pag. 92) Beskrivelse over Strolizia reginæ. ib. p. 301:9.

3 Collectan. Societ. medicæ Vol. II. Observat. ad genera quædam rariora exoticarum plantarum cum generis novo Rolandæ. (conf. Hornemans Estereta. om Rolander i Skand. Sciff. Skr. 1811. 457:94.)

Den under Gärtner Bachs Raad i Aaret 1788 udførelse Besørgelse paa Lønder Lunds Angreb paa den botaniske Høve, er forfattet af Rottbøll. Om hans Opposition mod Oders Disputat. see Langebekiana pag. 347:64.)

Rottbøll (Christen Mikkel) Broder til Ræstfærdige; født paa Hørbygaard 1729 d. 12 April. Deponerede 1745. Blev Hører ved Skolen i Nyborg 1752. Resignerede 1755 og drog igjen til Aarhemmet, hvor han blev Decanus paa Klosteret, 1759 Sognepræst i Sors og Professor Theologiæ honorarius ved Sors Academie. 1760 Sognepræst til Frue Kirke i Aarhus. 1765 Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken sammesteds. 1766 Sognepræst til Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. 1767 Doctor Theologiæ. 1770 Biskop i Viborg. D. 1780. (Hans Biographie i Maanedl. Tillæg til de aalborgiske Lst. 1780 No. 12. Hans Portrait af J. Saas.)

Disert. de vesibus et calceis Israëliitarum in desereto non auritis. Hafn. 1756. 4to.

Garboes Sigtaale over Biskop Hertleb. overs. 1648. 1758. 4.

Dial. inaug. de epistolarum 2da et 3tia Johannis inscriptione. ib. 1767. 4.

Guldstændig udkast med Forberedelsesbønner til Søns og Færdiges Prædikener til Højmesse. Kjøbenhavn. 1768:71. Et 3te Aargang, og deraf er 1ste Aargang oplagt igjen. Ibid. 1775. (Crit. Journ. 1769. p. 66.)

Programma in solennem inaugurationem Scholæ Viburgensis. Viburg. 1772. fol.

Samling af de Kirkepsalmer, som bruges ved Skriftemaal i Viborg. ib. 1773.

Morgens- og Aftensbønner til hver Dag i Ugen. blets original danske. blets frit oversatte. Sors 1775. nyt Optryk Kjøbh. 1780. (L. Lst. 1780 pag. 450. Litjourn. 1780 p. 479.)

Tale i Anledning af Indførelsen, med et latinssk Indbydelsesskrift. Viborg 1776.

Luthers lidet Catechismus med Høstavlens og Sententser, samt nogle Tillæg. ib. 1780. (L. Lst. 1780 No. 28. Maanedl. Till. til Aalv. Lst. 1780 No. 6.)

3 enkelt udkomne Prædikener.

Rottbøll (Jens Laasbye) Søn af Ræstfærdige; født 1766 d. 19 Dec. Dep. 1782. Var i Aarene 1785:89 Alumnus paa Borchs Collegium. Blev 1791 Advocat i Højesteret. 1805 Justitsraad.

Dial. de deliciis Ran, Boid og Hervært. particula I-III. Hafn. 1786:88. Pauca ad Juvenalem pertinentia. Dial. ibid. 1789. (Trio 1792. I. 303:8.)

Hans Procedure i Sagen Agent Gudenbal contra Schubothe (angaende et Sted i Malske Møllers Repertorium) er aftrykt i denne Sags Acter, som ere indtrykte i Morgenstjernes Jurid. Maanedstid. 1796 pag. 108:55 og tillige særskilt udkommen. (Gudenraths Jurid. Bibl. 166 o. f.)

Han besørge de udgivelsen af Stampes Erklæringer. (conf. Dagens Univ. Journ. 1794 p. 130:31.)

Rud (Otto). See: Rhud.

Rude (Mikkel Nielsen) Skoleholder, først i Faaborg, siden i Odense.

Dansk Regnebog. Odense 1688.

Rudeman (Julius Conrad).

De novo anno apud Veteres. Havn, 1699. Som Ende des gegenwärtigen Seculi. ib. eod. Incerti Autoris Diatribæ de novo anno. ib. eod.

Laus murium. ibid. 1700. (er dediceret til Biskop Christian Ruus.)

Rudolphi (Gottward Benjamin) f 1712 d. 13 Jun. i Leipzig, hvor hans Fader var Kjøbmand. Studerte ved tydske Universiteter. Kom 1742 til Kjøbenhavn og tog Doctorgraden 1745. Døde ogsaa her.

De Specifico prophylactico oculorum, Disf. inaug. Havn. 1745. 4to.

Ruge (E***E***) Eaavdt vides, en Sønnesøn af efterfølgende Herman Ruge, og uidentificeret født i Gudbrandsdalen. Var Hændrik ved det Oplandske Infanterieregiment og Reperent ved den militære mathematiske Skole i Christiania, hvor han havde erhholdet sin Dannelsse.

Krigerens Mod, en Tale til Afsked ved Cursus's Slutning i den militære mathematiske Skole 1798. — i Sermoder XII. 77:104.

Ruge (Herman) f. 1706 d. 14 December og Søn af Christian Ruge, Præst til Næsodden i Aggershus St., der er Forfatter til de Fornøjelige Tanker ved Guds Ord's Betragtelse. Kjøbh. 1740. Sønnen blev 1729 Capellan hos sin Fader. 1737 Sognepræst til Slidre i Balderø. 1763 til Eidanger. D. 1764.

Fornøjelige Tanker over adskillige curieuse Materier. Kjøbh. 1754. 4. overs. paa Tyds. af Mengel. ib. 1757. (Wüschings Nachr. II. 549:76. II. 714:16.)

Brev om Hæftets Ulovlighed med Fruentimmer over 50 Aar. Bergen 1770. 4to. (hører til foregaaende Skrift, men blev ved dets Trykning 1754 supprimeret. see berlingke I. Aft. 1757 No. 27)

Forflag hvorefter man kan udbrøde de onde Urter eller Morgenstuer af Agrene — i Oeconom. Mag. III. 147. Om Skovplantnings Fornødenhed — i de Christianienske Maanedl. Afhandl. til Forbedr. i Husholdn. pag. 131. Om stedsbevarende Lins Plantning. ibid. 163. Om Plantninger til at lette Hungeren. pag. 259. Om en Del Planter, som kunne bruges til at bakte Huder med. pag. 323.

Ryberg (Niels) Var som Student i Arene 1731-34 Alumnus paa Valkendorfs Collegium. Blev 1734 Doctor Med.

Diapp. Havn. 4to. De aëre pluvioso, sereno leviori 1731. De principiis juris naturæ conciliandis 1732. De aere vitæ pabulo 1733. Theses 1734. De podagra, disf. inaug. 1734.

Ryberg (Niels) f. 1725 d. 14 Sept. i Ryberg By i Salling i Aalborg St. af Bønderfolk. Døde i Kjøbenhavn som Grosserer og Conferentsraad 1804. (Hans Biographie med Portrait er udgivet af Lahde og Nyerup 1797.)

Forflag (af 1762) til Opføstringshusets Directeurer angaaende Børnenes Oplærelse — i Minerva 1796. I. 28:32.

Et Interessenterne i det asiatiske Campagne. Kjøbh. 1784. udkom ogsaa paa Tyds. ib. eod. (I dette Skrifts Udarbejdelse havde uidentificeret Christ. Colbjørnsen Del.)

Han betoksede udgivelsen af Resewitz's Erziehung des Bärger's, paa Dansk, og af Dunters Biser for Spin-Dansk Litteraturlæxon.

beholerne. Han ubestokkede Marsfelt paa hans oekonomiske og Prof. M. S. Sevel paa hans pabagogiske Udenlandsrejse.

Ryberg (Svend).

Amthors Jubelkrig, Ida K. Frid. IV 1716 fejerrig hjemkom til Kjøbenhavn. overs. — i den wieslandske Berdaml. III. 197:212. Tordenstjoldes lykkelige Action uti Dymelilde 1716. ib. 219:23.

Ryge (Andreas Nicolai) født d. 12 Junii 1724 i Korskilde, hvor hans Fader var Cantor. Dep. fra sin Fødebyes Skole 1741. Blev 1752 Magister. 1753 Cantor og Catechet ved Balløe Stift. 1761 Sognepræst for Lidemark i Sieland. Døde 1767.

Jf. Watts over Troen og Pligterne. overs. Kjøbh. 1755.

J. P. Galundani (eller Kallundberg) Levnet. ibid. 1759. 4to.

Peder Dre's Levnet. ibid. 1764. 4to.

Ryge (Immanuel Christian) Broder til den Næstforrige; f. i Korskilde d. 4 Januar 1734. Dep. 1751. Blev 1767 Bogholder ved ExtraRatcontoiret. 1781 Assignationsbogholder ved det danske, norske og tydske Kammer. 1788 Medlem af Finantscassedirectionen. 1789 Assessor i Finantscollegiet. 1790 Deputeret. 1802 afskediget med Karakter af Conferentsraad. Lever endnu i Kjøbenhavn.

Plan til et musikalsk Academie. Kjøbh. 1786. 8vo. ogsaa aftrykt i samme Aars Minerva II. 265:96.

Ryge (Johan Christian) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn d. 8 Februar 1780. Dep. privat 1795. Blev 1806 Doctor Med. i Kiel. Samme Aar Physicus i Cappeln, og 1807 i Glensborg. Forlod 1813 denne Station og blev Skuespiller ved det kongelige Theater i Kjøbenhavn.

De partu serotino. Disf. inaug. Kilon. 1806.

Wiedemans Jordemoderbog oversatte han paa Dansk til Brug ved nogle Forelæsninger han i Aaret 1806 holdt i Kiel i Prof. Wiedemans Gravarelse.

Rynning (Friederich Benjamin) Søn af den nedennævnte Menk Rynning. Dep. fra Christiania 1792. Blev først Feltpræst. 1809 resid. Capellan til Eidanger i Aggershus St. Er nu Sognepræst paa Mos.

Taler ved Sr. Oberstleutenant von Rabers og Capitain von Palts Jordefærd. 1809.

Rynning (Jens) f. paa Kastnæs i Trans Præstegjeld i Finnmarken d. 30 Maj 1778. Hans Fader var Dver-Auditeur og Foged over Senjen og Tromsø i Nordlandene. Deponerede fra Trondhjem

1797. Var i nogen Tid Lærer ved Søndagskolen i Trondhjem. 1805 blev resid. Capellan til Kongsager i Aggershus St.

Til Almuen i Norge om Karsagen til den nærværende Mangel og et simpelt Raad for at afværge en lignende Rød for Fremtiden. Trondhjem 1804.

Lærer om Tangbrændingens Indflydelse paa Fiskerierne og Agerdyrking. *ibid.* 2od. ogsaa aftrykt i *Disberichsens Nye Magaz.* VI Hæfte. p. 180 92.

Gjænr Lambeskjelver saaledes som Snorre Sturlesen lærer os at kjende ham. *Christiania* 1817.

I *Minerva* er af ham en Afhandling om *Odelretten* 1802. II. S. 245. I *Sandelord.* 1804 No. 32 et Brev til *Begtrup.* I *Nord. Landvæs. Magaz.* 2det Bind August Hæftet *Clementair Indledning* til de kem. og mehan. Videnskaber for saavidt de have Indflydelse paa Landbruget. Om Kjeldere over Jorden. *ibid.* i *Novem. ber.* Om *Kastaldes* hensigtsmæssigste Indretning. — I *Blochs Trondh. Bland.* Om et Par ny indrettede *Lærke- og Hørvæmmer* i 3die Hæfte, og i 1ste Hæfte *Tillæg* til Afhandlingen om *Tangbrændingen* (*conf. Ruffes Nye Bibl.* VIII. 227.) I de af *Selskabet for Norges Vel* udgivne *Sistor.* *philosophy.* Sam. 4de B. en *Pris-* *afhandling* om *Odelretten.*

Rynning (Rens) født i Trondhjem. Var først Hører ved Skolen sammesteds. Blev 1755 resid. Capellan til *Strøm, Ulleren* &c. i *Aggershus St.* Dore *Romerige Provstie.* 1765 *Cognepræst* til *Binger* og *Eidkong* i samme St. D. 1789.

Terentii Comœdier paa *Dansk* overs. *Kjøbh.* 1755.

Jac. Serenii Christendommens Stykke af *Hedninger-* *nes,* ifar *Josephi,* *Reninger* om *Christus.* oversat af *Ovenf.* *ibid.* 1781.

En *Fabers* Raad til sin *Søn* (af *J. V. Lillestråle*) overs. af *Svensk.* udgivet af *Doversatterens Søn* (*Cognepræst* til *Binger*) *Sigvard Jørgens Rynning.* *ibid.* 1791. 4to. (*Artic.* 1792 No. 9. I. *Lit.* 1793. *Re.* 1.)

Rysfenberg (Sean Reutner) Capitain ved det *vesterslehnste Regiment* i *Norge.*

Dänisch-deutsche Grammatik. *Kopenh.* 1709. 8.

Rytter (Peder Rasmussen) Var først Hører i *Aarhus.* 1660 blev *Præst* i *Horsens.* 1661 *Magister.* Døde. 1695.

Eigprædiken over *Johan Andersen.* *Kjøbh.* 1674. 4- over *Maren Tonboe.* *ibid.* 1686. 4.

Rüdinger (Andreas Christoph) født i *Leipzig* d. 29 Oct. 1746. Studerte i *Altona* og *Sors.* Blev *Lieutenant* paa den *danske Eskvadre,* som 1770 gik til *Algier.* Blev 1774 *Capitain* ved *Kongens Regiment,* og gik samme Aar som *Legationssecreraire* til *Berlin.* Døde i *Altona* 1797.

Armstrongs Beschreibung von *Minorca,* im *Auszüge* mit *Anmerk.* *Hamburg* 1771. 8.

Røepstorff (Ulrich Wilhelm) født 1731. Var først *Lieutenant* i *Sæetaten.* Blev 1764 *Commandant* paa *St. Thomas,* og 1771 *Generalgouverneur* i *Bestindien.* Entlediget 1773. Levede siden i *Spn,* hvor hans *Jordbegodser* bleve 1810 oprettede til *Grevskabet Røepstorff.* (*conf. Collegialt.* 1801 p. 307.)

Fremmede Rationers urigtige Begreb om den *danske Constitution.* *Odense* 1786. (I. *Lit.* 1787. p. 214. *Jøvi- Progr.* IV. 219-21.)

Bemærkninger over det *engelske Tog* mod *Kjøbenhavn* 1807. *Frevet blot* for *Bønder* *ibid.* 1808.

Dicteringer om *Legater* og *Testamenter* m. m. *ibid.* 1816.

Römer (Diderich Christian) f. i *Hovedsta-* *den* i *Grevskabet Oldenborg* d. 19 *Januar* 1748. Studerede *Jura* i *Göttingen* og *Leipzig,* og blev *Advocat* i sin *Fødeby.* Tog 1770 *Doctorgraden* i *Kjøbenhavn,* hvor han udgav og *defenderede* sin

Dis. *inaug. de infirmationibus judicialibus,* *qvæ par-* *tibus sunt.* *Havn.* 1770. 4to.

Römer (Ludvig Ferdinand) f. 1714 d. 9 *Jan.* i *Elfsleth.* Opholdt sig i mange Aar paa *Guinea* i det *danske* *guineiske Compagnies* *Tjeneste,* først som *Copiist* siden *efterhaanden* som *Dverassistent,* *Bogholder,* og *Dverkjøbmand.* Kom derfra 1744 hjem til *Kjøbenhavn,* hvor han anlagde et *Sut-* *teraffinaderie.* D. 1776.

Efterretning om *Regotien* paa *Kysten Guinea* og *Best-* *indien.* *Kjøbh.* 1756. 4. (*Lilles* I. *Lit.* 1755. p. 904-26. *conf. Verlings lærde Tid.* 1757 No. 8.)

Litforlæbelig Efterretning om *Kysten Guinea.* *ibid.* 1760. paa *Lyd* overs. *Leipz.* 1769. (*Gött. Anz.* 1769 p. 876.)

Römer (Die) f. 1644 d. 25 *Septb.* i *Aar-* *hus,* hvor hans *Fader,* *Christen Römer,* var *Han-* *delsmand.* Dep. 1662. Fulgte 1671 med den *franske* *Mathematiker Picard* til *Frankerig,* hvor han opholdt sig i 10 Aar, og indlagde sig ved sine *mathes-* *mathematikke,* *astronomiske* og *mechaniske Indsigter* *megen Berømmelse.* Blev imidlertid 1676 *Profes-* *for Mathes. designatus* ved *Kjøbh. Univ.* og 1681 hjemkaldet for at tiltræde *Professuren.* Gjorde 1687 en *Rejse* til *Lpdkland,* *Frankerig* og *Engelland,* og kom Aaret derpaa tilbage. 1705 blev *Politieimester* og *Borgemeester* i *Kjøbenhavn.* Døde som *Stats-* *raad* 1710. (Hans *Biographie* i det af *Universitetet* ved hans Død udstædte *Program,* hvilket *P. For-* *reb* har indtrykt foran i sin *Basis Astronomia.* *conf. Badens Universitetsjournal* 1793 S. 158-60. *O. Wolfs* *hisor. Ordbog* X. 160-62.)

Triduum Observationum Tusculanarum Römeri — i *P. Forrebows Basis Astronomia* i den første Udgave.

pag. 157-98, og i hans *Opera mathem.* Tom. III. pag. 167-209. Sammenfæds giver Horrebov ubferlig Underretning faavel om de af ham opfundne astronomiske Instrumenter, som om hans astronomiske Opbagelser.

Römeri *Regula de crassitie et viribus tuborum in aqueductibus secundum diversas fontium altitudines diversisque tuborum diametros, nec non ipsius experimenta circa altitudines et amplitudines projectionis corporum gravium instituta cum argento vivo* — indfortte bagi det under Titel af *Divers ouvrages de Mathematique et de Physique, par Messieurs de l'Academie royale des sciences*, i Paris 1693 i Folio ubformene Berf.

Hans Brevevorking med Leibniz og andre Lærde — i *Horrebovii Opera* Tom. II. 122-72, Tom. III. 80. *Misellan. Berlin.* Continuat. II. p. 276. *Wolfs Journa.* 1816. Sept.

Røn (Dovel) f. 1716 paa Vestervig i Thye, Læge som Student paa Electisens Collegium. Blev 1766 Sognepræst til Friderichstad i Norge. Døde 1789. (conf. *Thaarups Arkiv* II. 375 80.)

Catechismi Anatomie. Kjøbh. 1750.

Hans Lausens Levnet. ib. 1757.

Notitia templorum veterum. Disl. I-III. ibid. 1758-61.

Rennau (Cornelius Thomas) født i Christiansand. Var først Præst paa et Chinastib. Blev 1788 residierende Capellan, og 1794 Sognepræst til Bejstsladen i Trondhjems St. 1802 til Dpdal i samme St. 1809 Ridder af Dannebrog.

Et ungt Menneskes bedste Beslutning paa Confirmationdagen. Trondhjem 1803.

Religiøse Høitideligheder i Norge — i *Fallefens Maagaz.* XII. 243-54. Et Par Sange i Pallas den yngre. Bidrag af Melotier til den ny Udgave af *Kjæmpeviserne.* (See Fortalen til 5te Tome pag. XI-XII.)

Om Dpdals Præstegjeld — i *Det norske Vid. Selsk. Skrifter* i det 19de Aarhundrede 1ste B. S. 344-49.

Rönnerberg (Bernhard Henrik) født i Parchim i det Mecklenborgske 1717. Studerede i Roskø og Jena. Blev først Prof. Eloquentiæ i Roskø, og siden Rector i Wismar. (Hans Biographie hæved i det Programma, som udgik ved Kjøbenhavns Universitets Høitidelighed i Anledning af Jubelfesten 1749, ved hvilken Lejlighed han blev Doctor Theologiae.)

De cognitione peccatorum, an ex sola Lege, an simul ex Evangelio, petenda sit. Disl. inang.

Rønne (Bone Falch) f. d. 20 Dec. 1764 i Friderichs, hvor hans Fader var Klokker. Dep. fra sin Fødebyes Skole 1784. Blev 1790 Informator hos Hans Højhed Printz Christian Friderich og Printsesse Juliana Sophia. Blev 1794 Præst til

Ljærbye og Alsbyderup og 1802 til Kongens Lyngby i Sjælland.

Uffylldig Tidsforbiv for Børn. I-III Del. Kbh. 1792-94. (I. Lst. 1792 No. 52. 1793 No. 34.) Stave- og Læsebog for smaa Børn. ibid. 1793. Læsebog for Børnbørn. ibid. 1796. 2det Dplag 1798. Kort Udtog af den bidelske Historie. ibid. 1797. 2det Dplag 1805.

Efterretning om Lyngby Sogns Fattigvæsen. Friderichs 1803. (I. Lst. 1804 No. 30.)

Eigprædiken over Provst S. J. C. Høegh Kjøbh. 1805. over Statsraad de Coninck. ibid. 1811. over Frøken C. E. Wærstedt. 1811.

Kort Vejledning for Almues-Børn til at kende Dyrenes Natur og Bestemmelse og Menneskets Pligter imod dem. Friderichs 1806. (rec. i *Egeria* 2den Aarg. 2det Bind. 235-37.)

Brev fra Stiftsprovst Plum til Pastor Rønne med dennes Erklæring om sit Forhold under Krigen med Sælland. Kjøbh. 1807.

Brev til den danske Sende angaaende en betydelig Indtægt af Sjæffenes Sommerplukning. Kjøbenh. 1808. (conf. *Erindringer* derimod i Kjøbh. Studierie 1808 No. 88 og 89.)

Afsandling til at behandle fine Bier med Stogkøb. Densle 1809. (I. Lst. 1810 No. 31.)

Læker i Anledning af Prof. Gulbbergs saakaldte Børsprædiken. Kjøbh 1813. og Sjensvar paa Gulbbergs Svar. ibid.

Kolskarens Pligter og Rettigheder. Kjøbh. 1816.

Efterretning om det i Lyngby oprettede Bidselskab. Ib. 1817. Med Fortættelse 1818.

Om saakaldte eller frie Lektors Fortrin — i *Siell. Landdemobeforhandl.* I B. i H. p. 75-85. Om Arbejdsansætter paa Landet — i *Politivennen* No. 305 7. Om Bispestolens Nedlæggelse. i Kjøbh. Skilderie 1811 No. 8. og om Berberisernes Stadelighed i 1813 No. 71. Udfillige Bidrag i de 1810-16 udkomne *Lsterr.* som indent. Konststid.

Han tilligemed Drewsen og Deconinck udgav *Landøconom.* Tidender, hvoraf fra 1815 til 17 i Kjøbenhavn udkom 6 Bind i Octav.

Om hans Virksomhed i Skolevæsenet see *Egeria* II Aarg. I B. S. 286-96. 2det B. 173-82.

Rønne (Hans Nicolai) Broder til Næss forrige, f. 1769. Dep. 1789. Blev 1804 Sognepræst til Jørgensfiord paa Sønder i Bergens St. og 1808 til Stadsbysjden i Trondhjems St.

Læse i Jørgensfiords Kirkes Korber 3die Søndag efter Paaflæ 1808. (under Krigen.) Bergen 1808. og derefter ogsaa trykt i Trondhjem. Læse holdt i Stadsbysjdens Kirker d. 28 Januar 1810. Trondhjem 1810.

Rønne (Marcus Glob) Den 3die Broder, er født d. 30 April 1771. Dep. 1792. Blev først Reservecirurg ved det kirurgiske Academie. Er nu Regimentsselskjer ved det vesterlehnste Regiment i (65°)

Christiansand og har som saadan faaet Capitains Rang.

Om Feber og dens Behandling i Almindelighed, et Udtog af Keil vom Gleber. — i Ppysk. Bibliothek. XVIII. S. 377-425.

Rennov (Carl) f. i Svendborg. Hans Fader var Claus Rennov, Rigets Hovmester. Han var Biskop i Fyen, og døde 1501.

Graduale in usum ecclesiarum Fyonicarum, sive Liber ceremoniarum et cantuum sacrarum. Lubecæ 1483 et 1492. (Nyerups Middelald. Litr. S. 443.)

Røpstorf. See: Røepstorf.

Rørbye (Søren Hattling) f. 1740. Blev 1774 Capellan til Røpe i Aarhus St. 1780 uden og 1799 1ste Cap. til Nicolai Menighed i Rjøbenhavn. D. 1802.

Udførlige Recensioner i Kritik og Antikritik; see f. Sr. 7de Hæfte p. 175-76.

Rørdam (Christian Bolle) f. i Sjælland. Var som Student Alumnus paa Borchs Collegium. Blev 1769 Præst paa St. Croix. 1778 til Ringsted i Bergens Stift, hvor han døde 1803.

Dist. Havn. 4to. In dictum Elais VIII. 20. 1764. De tribus in coelo testibus 1765. De principio restaurationis corruptæ naturæ, 1765. De libertate intercedendi pro peccatoribus ad mortem 1766. De sensu dicti I. Joh. V. 1767. De generalibus concionis sacræ requisitis 1768.

Sørgetale over Andreas Skriverup, Sognepræst til Vigør i Bergens Stift. Illigemed den Afdødes Konet. Bergen 1793.

Rørdam (Ferdinand Holger) Søn af Næstforrige; f. 1770 paa St. Croix, hvor hans Fader dengang var Præst. Sønnen blev opdraget i Norge og deponerede fra Bergen Blev 1798 Sognepræst for Fjrrstrup og Fuglsed i Aarhus St. 1807 Doctor Theol. i Kiel.

Anmærkninger angaaende Professionister og Laadshypoteker i Danmark, i *Minerva* 1802. IV. 233-67. (conf. *Ugeria* I. 102-20.) Om Fattigvæsenets Bestyrelse paa Landet i Danmark. Ib. 1804. II. 12-19. Indbydelse til Bidrag til et Laanebibliothek for hans Menigheder. 1805. I. 330. Røget om Kartoffelbrød og Kartoffelavl — i *Ulusfens Ann.* VIII. I-II.

Rørdam (Thomas Schatt) Broder til Næstforrige; f. i Vestindien 1776. Dep. fra Roeskilde 1792. Blev først Sognepræst for Seerup og Lemming i Aarhus St. 1805 til Dindløse og Søndensted i Sjælland.

Om det fri Foredrag eller Extemporeringen, overs. — i *Theol. Maanedskr.* V. 1-61.

Røtler (Johan Peter) f. 1749 i Strassborg. Dep. ved sammes Universitet 1766. Git 1776 som dansk Missionair til Tranquebar. Levede endnu 1808 som engelsk Missionair i Wæperi ved Madras.

Rattunfildring eller Maaden hvorpaa de indiske Sirkler forfærdiges — i *Naturhist. Selskab. Skrift.* V B. 2det H. pag. 158-71. Hans Indberetninger, 2 Bøger o. s. v. haves i de i Halle udkommende Missionsberichte.

S.

Saabne (Hans Egede) Dattersøn af Grønlands Apostel, Hans Egede; født 1746 paa Strypnø, hvor hans Fader da var Præst. Deponerede fra Roeskilde. Git som Missionair til Grønland 1770. Blev 1780 Sognepræst til Waalse paa Falster. Kom derfra til Versløv i Sjælland, og endelig til Ubbøpe i Fyen, hvor han døde 1817.

Brudstykke af en Dagbog, holden i Grønland i Aarene 1770-78. Udenf. 1816. overs. paa Svensk. Stockholm 1817. (Svensk Litteraturtidn. 1816 No. 16.) paa Tydsk af Capitain G. Fries, mit einer Vorrede des Uebersetzers enthaltend einige Nachrichten von der Lebensweise der Grönländer &c. Hamburg 1817. (Vertuchs Geograph. Ephemerid, 1818. II B. IV St. S. 37-56.)

Sabroe (Matthias Sunderman) født d. 16 Mart. 1747 i Aarhus, hvor hans Fader var Rjødmand. Deponerede 1766. Var først Degn i

Viborg Stift. 1776 blev Capellan til Sønder Sogns Kirke i Viborg og 1777 til Domkirken sammesteds. Døde 1781.

Lærers velgrundede Trøst i Lærerebedets Besværligheder, en Indtrædelsesprædiken. Viborg 1778. og Forsøg til hellige Taler. ibid. 1779.

Sadolin (Albert) En Søn af Christian Sadolin, Sognepræst til Graabrødre Kirke i Viborg. Han blev 1761 Præst for Hinge og Bundersted, og 1790 til Skertersted i Aarhus Stift. Døde 1810 75 Aar gammel.

Sørgetale over Ufa Cathrine Jøe, Raadmand R. Døsfelds. Viborg 1774. 8.

Sadolin (Søren Jensen) født 1499 i Viborg, hvorfor han ogsaa kaldes med Titnavn Vibergius. Navnet Sadolin skal han have faaet deraf

at hans Fader var Sabelmager. Gil i Skole i Aarhus under Morten Vorup; studerede siden i Wittenberg; kom derefter til Odense, hvor han prædikede den evangeliske Lærdom. Han var en kort Tid den første evangeliske Præst til Frue Kirke i Kjøbenhavn; blev 1537 Biskop i Odense. Døde 1559. (Blochs fynske Gejstlighedss Hist. pag. 3-13. Hans Effigies i Danske Magaz. X. p. 193.)

Tvøenue Bestutninge med nogle christelige Raad af Guds Ord om Hættefab, af M. Luther. forpanket. Wiborg 1530.

Kort Fortælling om hvad Gud i sin Sag har udrettet ved Herradagen 1530. Wiborg 1530. (Extract deraf er indført i Danske Magaz. l. 88-95.)

En Catechismus, eller den sande hellige Kirkes gamle Lærdom, forfattet af udvalgt Biskop i Fyn, Knud Gyldebrandt til Præstemødet i Odense. forpanket. Kjøbenhavn 1532. (conf. Nyerup Litteratur i Middelalder. pag. 493-95.)

Den augsborgske Troesbekjendelse, udsat paa Danske. Kjøbh. 1533. (conf. Münters Reformator. Hist. II. 275.)

Kandelige Psalmer. ib. 1534. (conf. Danske Digterkonsts Hist. I. S. 196-97.)

Sadolin (Jens) en Søn af Næstforrige, hvis andet Aftnavn Dibergius han ogsaa førte. Studerede først i Kjøbenhavn, siden i Wittenberg. Blev 1559 Sognepræst til Thoreby i Lolland. Fors medelst begaaet Lejernaal dømtes han 1576 fra sit Kald, og man kjender ikke hans videre Skjebne. (Fynske Gejstlighedss Hist. I. p. 13-16.)

Elegidia Viteb. 1552. (conf. Suhms Saml. til den danske Hist. I B. 2 S. p. 172.)

Parænesis s. Institutio edita in usum puerorum. accessere Dillicha ejusdem moralia. ib. 1553.

Dillicha moralia. ib. (1559.) 4to.

Chorus regum Danieorum a Dano ad Christ. IV. carmine elegiaco. ad calcem Epigrammata de inlignibus Regum Danie. Hafn. 1569. 4to.

Enchiridion evangelicum, carmine jambico dimetro scriptum ib. 1572.

Uranie sive de rebus divinis liber, ad Senatam Lubecensem. Rostochii 1574.

Interpretario carminum Pythagoræ et Phocylidis. Rostoch. 1574.

Psalmorum poenitentialium metaphrasia metrica. Hamb. 1575.

Piarum meditationum liber. Havn. 1581.

Sylvarum liber. ad Fridericum II. ib. 1582.

Carmina de coronatione et laude Christiani IVii. ibid. 1597. 4.

Og nogle flere latinske Gejstlighedsbidte.

Sadolin (Jørgen) Sønneson af Næstforrige, og Søn af Theophilus Sadolin, Præst til Ka-

strup paa Falster. Deponerede fra Sorø Skole 1619. Studerede i Wittenberg 1624. 1625 blev Magister og Conrector ved Kjøbenhavns Skole. 1626 Præst til Stottemark i Lolland. Døde 1650.

Compendium Mosaicum. Havn. 1642. 8.

Elegidia in memoriam Christiani IVii. ib. 1648. 4to. Carmen de homagio Friderici III. ib. 1649. 4to.

Sagen (Lyder Christian) f. 1777 i Bergen, hvor hans Fader var Kjøbmand. Dep. 1797. Var i nogle Aar Lærer i Hofpræst Christianis Institut paa Vesterbro ved Kjøbenhavn. 1805 blev han Adjunkt ved Cathedraliskolen i Bergen, hvor han nu er Overlærer.

Lucians Samtaler i de Dødes Rige. overs. Kjøbenh. 1803. (I. Lst. 1805 No. 28.)

Polychora, Nytaarsgave for 1805. ogsaa under Titel af: Digte efter det Græske og Latinske. ibid. 1805. (Lærde Lst. 1805 No. 14.)

Dansk Lese- og Declamations-Øvelsesbog for Ungdommen. Bergen 1808.

J Minerva, foruden Poesier, Bidrag til Norges Konsthistorie 1800. IV. 277. Geble Pedersen Biskop i Bergen ang. 1805 II. 135.

J For Sandhed: Nogle af Anacreons Sange overs. i Vte og Tyræi Krigsang i VI Bind.

J Tilhæveren afbillige poetiske Bidrag f. Gr. Jo. Frid. Foswinkels Minde 1800 No. 12. Ved Kasselms Grav. ib. No. 57. Cleanths Hymne til Gud ibid. No. 96. Norsk Krigsang 1801 No. 21. Skjærfliberen 1804 No. 3-4. Egeledes afbillige Bidrag i Charis i Karene 1801-6. J Nyerups Idunna 1812. om de bergenhustske Militærets Fæst i Bergen d. 8 Marts 1810, og om norsk Bondepoesie. S. 55-85. Ogsaa Poesier i Dagen for 1809 og 13.

Sahl (Laurids) født den 10de December 1734. Hans Fader var Degn til Trandets Menighed ved Aalborg. Dep. fra Aalborg 1754. Blev 1759 Decanus paa Klosteret. 1761 Magister. 1762 Conrector ved Kjøbenhavns Skole og Vicarius for Prof. græcæ lingvæ ved Universitetet. 1781 virkelig Prof. i det græske Sprog. 1801 entlediget. D. 1805. (I. Lst. 1805 No. 48 p. 763.)

Philosophia rationalis. Hafn. 1760.

Paraphrasia in epist. Pauli ad Romanos. ibid. 1763. (Heraf udkom et Specimen som Disputats 1762. 4to.) Paraphrasia in 1 epistolam Pauli ad Cor. Disp. part. I-IV. ib. 1766-71. 4to. (samlet udg. ib. 1778. 4.)

Disquisitio de diversis Græcorum nominibus. Disp. ib. 1768. 8vo.

Afbillige i Octav udgivne Skoleprogrammer, saasom: de antiquitatum græcarum et patriæ conjuncta descriptione. 1768. Sermonum philosophicorum Specimina I-III. 1769-73, (paa Dansk oversatte 1774.) Ciceronis Lælius sive de amicitia 1772. Ovidii Metamorphosis latine, cum versione danica ligata, particula I-II. 1773-

74. *Chrestomathia grammatico-syntactica*, 1776. *Chrestomathia ex libris Ciceronis de officiis*, 1777.

Ciceronis Cato major cum notis et versione danica. Havn. 1767. (*Dagens Maanedl. Till.* pag. 33. conf. l. *Lst.* 1767 No. 23 og 44. 1768 No. 26. *Crit. Journ.* 1768 No. 7.) *Cicero om Venflab.* oversf. ib. 1768. *Ciceros Are om Pligterne.* oversf. ib. 1776. npt Dpl. 1789. (*Krit. Journ.* 1776 No. 36. *Krit.* 9de S. p. 51. 60. 101. 168. 189.)

Theophrasti Karakterer. oversf.; ibid. 1768. (l. *Lst.* 1768 No. 10.) Id. lib. græce. ib. 1775 et 1799. (l. *Lst.* 1801 No. 38. *Sall. Legendz. bl.* 1809 Febr. 160.)

Plutarch om Forfæjel imellem en Ven og en Hylter. ibid. 1768.

Introductio in philosophiam. f. l. et a. (l. *Lst.* 1770 No. 48.) *Prælectiones philosophicæ in Logicam et Metaphysicam*, Havn. 1771.

Quintilianus X-XII Bog forbandet. ib. 1776.

Kort Begreb af den gamle danske og norske Historie i den første eller hedenfke Periode. ib. 1777. (Af dette Skrift har Forlæggeren siden efter bortfkaaren Fortalen, og sat et Aiterblad foran saaledes affattet: "Den gamle danske og norske Historie fornemmelig i den første eller hedenfke Periode, ved Gerhard Schønning. 3die Dplag". *Kjøbh. f. a.*)

Sorats om Digtekunsten oversf. samt *Ciceronis Brutus* forbandet. ib. 1778. (*Krit. Tillf.* 1778 No. 48.) *Horatii Ars poetica cum exegeli et notis, adjuncta Aristotelis Poetica* græce et lat. ib. 1788. (*Krit.* 1792 b. 10 Jan. No 23.)

Novum Testamentum Seb. Castellionis cum notis exegeticis. Vol. I-II. ibid. 1780. (r. af P. C. Peterien i l. *Lst.* 1780. No. 34. af Tauber i *Jversens Progr.* III. 33-45.)

Min critiske Læsning. 1ste Stykke. f. l. et a. (l. *Lst.* 1780 No. 14.)

Onomatologia græca politica, sacra, militaris, oeconomica. ib. 1781-82. 2 Hæfter.

Notarum in librum ædum Herodoti spicilegium I-II. ibid. 1781-82.

Kort systematisk Begreb af den gamle græske Heltehistorie. ib. 1782. og *Græsk Heltehistorie.* ib. 1783.

Allernyeste Efterretning om hans Heltehistorie og hans herodotiske Anmærkninger med Hensyn paa de derom udfomne nye og nyeste Efterretninger i de berlingfke lærde Tidender. ib. 1783.

Allernyeste Efterretninger om hans philologiske Skrifter, med critisk Revision. 1ste St. ibid. eod.

Homeri Ilias cum interpretat. latina. ib. eod. editio secunda 1798.

Epicteti Enchiridion gr. et lat. ib. eod. en ny Udg. ib. 1791. Samme paa Dansk. ib. 1785. npt Dpl. 1791. (l. *Lst.* 1792 No. 15.)

Herodots 2den Bog oversf. paa Latin med Anmærkninger. ib. 1784.

Kort Anmeldelse til bestandige academiske Forelesninger med Efterretning om en formobentlig Udgave af det ny Testaments græske Text. ib. eod.

Fortitudinem Lutheri tanquam summum Reformationis instrumentum ex præmislo programmate commendans Oratio. ib. 1788.

Chrestomathia græca historico-mythologica. Particula 1ma et 2da. ib. 1789-90. samt højsfforuden Forklaring over *Historiæ mythologicæ Chrestomathia græca.* ib. 1790. (*Krit.* 1791 No. 41-43. l. *Lst.* 1792 No. 15.)

Kristoteles om Digtekunsten. oversf. ib. 1791. og oplysende Anmærkninger over nogle vanskelige Steder i den aristotelliske Digtekunst. ib. 1791. (*Krit.* 9de S. No. 22.)

Xenophontis Memorabilia. Socratis. græce. ib. 1792. (l. *Lst.* 1793 No. 36.)

Sophoclis Tragediæ. ex recensione Brunckii, Pars I-II. ib. 1792. (r. *Univerf. Journ.* 1793. p. 133-35.)

Æschylli Agamemnon. cum præmisla Pelopidarum historia mythologica. ib. 1798.

I de berlingfke lærde Tidender, hvoraf han var Redacteur fra 1763 til 1777, har han indrykket: *Poetisk Doversættelse af Homers Odysse* 1764. (see de *Sorsfke Saml.* p. 147-59.) *Plutarchs Træktale til Apollonius* samt om at søre sig Tiender til Kytte. 1768. *Ovids Forvandlinger* 1ste Bog. og *Plutarch om Benneris Mængde.* 1769. *Plutarch om Børneopdragelsen og Sammes Levregler for Bgtefolk.* 1770. *Ovids 1ste Helteindreb.* 1771. *Gjusb. Forvandlingens 2den B.* 1771 72. *Gjusb. 2det og 3die Helteindreb.* 1773. *Anmærkninger til Doversættelsen af Ovids Forvandlinger.* 1776. (conf. *Minerva* 1800. III. 200.)

Saint-Simon. See: Simon.

Salehorn (Christoph P. der Theodor) f. i Rendsborg d. 12 Jan. 1764. Studerede i Kiel og blev 1790 *Volontair* i Rentekammeret i Kjøbenhavn.

Ueber die Frage: wie soll der dånischen Bettelcirculation geholfen werden? Kopenh. 1790. (l. *Lst.* 1792. S. 523.)

Detroy u. Reglement der dån. norweg. *Speciesbank*, aus dem Dån. ib. 1791.

Saldern (Gaspar Salomon von) født d. 13 Jun. 1770 i Haderslev. Kom til Kjøbenhavn for at studere Medicin og blev Reservecirurg ved det chirurg. Academie. Døde, paa en Udenlandsrejse, i Lausanne 1794.

Breve fra en reisfende Ægte — i *Iris* 1794 for Jan. S. 56-55.

Saltholt (Ejler) f. 1750 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Procurator. Depon. 1765. Lagde sig efter Medicinen, og blev Chirurgus først paa en Flode i Østersøen og Middelhavet, siden paa et Chikanstib. Efter sin Hjemkomst praktiserede han i Helsingør. Tog Doctorgraden 1779. Døde 1784.

Jo. Clarks Beobachtung über die Krankheiten auf langen Reisen, besonders in Ostindien, aus dem Engl. Koph. 1778.

Annotata medico-practicoa. Disl. inaug. Havn, 1779. (Todes Bibl. VIII. 67-69.)

Saly (Jacques François Joseph) fransk Billedhugger, født i Valenciennes. Blev 1753 kaldet til Danmark for at forfærdige den Frederik V's Statue, som det asiatiske Compagnie lod oprette paa Frederichspladsen i Kjøbenhavn. Han blev her Directeur ved Konstacademiet, men drog 1774 igjen tilbage til sit Fæderneland. (see Weinwicks Konsthist. 157-58. Wolfs hist. Ordb. X. 177-78.)

Description de la statue equestre. que la Compagnie des Indes Orientales a consacré a la gloire de Frédéric V. Copenh. 1771. 8. (Udtog deraf i Schlegels Samml. zur dän. Gesch. i Band, og Recension deroover i Neue Bibl. d. sch. Wissensch. XIV. 148.)

Salling (Søren) født 1739 i Harre i Salling af Sønderfolk. Deponerede fra Aalborg 1765. 1772 blev Præst for Junget og Torum i Viborg Stift. 1773 Magister. Døde 1791.

Fornuftens og Skriftens Bevis for en overnaturlig Aabenbarings Tilværelse og Hensigt. Kjøbh. 1771. (1. Lst. 1778. pag. 742.)

Salling (Søren Christian) født 1778 i Midbelfart. Deponerede fra Goldberg 1796. Blev Lærer ved et Opdragelsesinstitut i Gaaborg. 1809 ordineret Catechet ved Petri Kirke i Kjøbenhavn. 1812 Præst til Vonsild og Dalbye i Haderslev Amt.

Tromsøeris ApotekerKole eller Forsøg til en tabelarisk Forestilling af den hele Pharmacie. overs. Odense 1804. 4to.

W. Henry Haandbog i Chemien, overs. og forbedret. I-II Del. ib. 1805.

Bejledning til at undersøge mineralisk Vand og mineraliske Egemer i Almindelighed. ib. 1807.

Newton for Ungdommen, ell. physikk, astronomikk og chemikk Børneven. oversat. ibid. 1806. (1. Lst 1807 No. 48.)

Lærebog i Naturlæren, en Ledetraad ved Naturtildragelsernes Betragtning. Odense 1804. andet Dpl. Kjøbh. 1806.

Opdagelser i Læren om Lysets Bøjning. overs. indført i Røms Nye Bibl. VIII. pag. 370-395. Om Lærreds Blegning — i Handelsridenden 1805 No. 7 og 8. En ny Raade at fabrikere Alun paa. ib. No. 33.

Salomonfen (Isac Heinrich) f. i Kjøbenhavn 1755. Blev Doctor Med. 1784. D. 1794.

Meletemata circa irritabilitatem, Disl. inaug. Bützov. 1784. 4to.

Salomonfen (Salomon) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn 1786. Dep. fra Cathedralskolen 1806.

Buttmans græske Grammatik. overs. Kjøbh. 1819.

Om de i det gamle Athen bosiddende Fremmede — i Maanedskriftet Athen for 1817 i Marts og Aprils Hæfterne

Games (Carl Erich von) f. 1755. Hans Fader Generallieutenant og Ridder af Dannebrog, Carl Wilhelm von Games, var Commandant i Rendsborg. Sønnen var 1777 Kammerjunker og Lieutenant ved det oldenborgske Regiment. Blev Legationssecretair i Madrid, London og Paris. Var siden Medlem af Theaterdirectionen. 1801 blev Oberst ved Landeværnet. 1809 Kammerherre og Generalmajor.

The Spanish royal Navy List. London. 1797. 4to.

Kanter om Landværnets Indretning. Kjøbh. 1805.

Samling (Jens) Blev 1786 abjungeret og succederende Præst til Thjalling i Grevelske Laurvig. 1800 Præst til Brunlangnæs sammesteds.

Om Skolevæsenets Forbedring i Norge. i Sermoder XV. S. 72-102.

Samling (Peder Andersen) født i Svendborg. Var Præst i Kamme i Ribe Stift, hvilket Kald han 1682 resignerte. Døde 1690.

Job. Salls Betænkning om det evige Liv og den timelige Død. overs. af Engelst. Kjøbh. 1669. Gudelig Tidfordriv eller 300 gudelige Kanter. ib. eod. oplagt igjen 1686, 1733. 1736. 1739. Augustinus om den tredobbelte Hellig. overs. ib. 1685. Ledsegning til Bisdom, fordanstet. ib. 1686.

Samsøe (De Johan) født d. 21 Martii 1759 i Næstved af borgerlige Forældre. Deponerede fra Goldberg 1776. Rejste 1782 paa egen Betøffning til Tydskland og Frankrig. Blev efter sin Hjemkomst Pageinformator. Derfra entlediget 1791. Karet derpaa Lærer i Frue Skole. D. 1796. (Hans Biographie af Rahbek foran hans efterladte Skrifter, og af Guldberg i de Lædste Mindesmærker i Hæfte. conf. Sermoder VII. 86. og Tilskueren 1796 No. 4. 5 og 9.)

Dyvels et Særgespil. Kjøbh. 1796. (conf. M. Bruns Svada 1796. Minerva 1796. I. 106. 1797. I. 205 IV. 64. 186. 333. 1798. I. 72. 190. 321. II. 84. Blev dets oversat dets omarbejdet paa Tydsk af A. L. Altona u. Leipzig. 1797. (Allg. Litt. Zeit. 1799 No. 76.) en anden Omarbejdelse af Rab. Amberg udkom i Altona. En 3die tydsk Dverf. er af S. Kirck med en Fortale af J. Wffard. Gotha 1798. (Wffards Fortale er aftrykt i Lits Inceiligent 3. I. 1797. 665-66.) En hollandsk Dverf. af Rade Solm udt. 1805.

Efterladte digteriske Skrifter. I-II Del. udg. af A. L. Rahbek. Kjøbh. 1796. tre Gange oplagt. (1. Lst. 1798 No. 42 og 47, Badens Univers. Journ. 1797 129-34.) Deraf hoved: Kritikof Hildur og Haisdans Søner 3ue

norðiska Sagor, öfvers. utur O. J. Samsöes Skrift. Stockholm 1814. (rec. i Upsalke Litt.tidn. 1814 No. 32.)

Til Kabbets Tilfuer leverte han adskillige Bidrag, saasom Sigurd Snogöjes Trodslygte og sammes Afbitning af en nymodens Hoomester i 1794 No. 10:11. 24:25.

Hans Bidrag til Minerva opregnes i sammes Register.

Floriens Skuespil oversatte han af Fransk.

Samuel (Henrik) Hans Fader var Jan Samuel, Præst til Vesterborg og Birket i Lolland. Som Student var han Alumnus paa Valkendorfs Collegium, og blev

Disp. de erroribus ab Exteris in geographia Fallstris et Lollandiæ commissis. Havn. 1747. 4.

Samuelsen (hans). See: Schreuder.

Sandal (Henrik Paulin) f. 1751 i Seerup i Fyen, hvor hans Fader var Degn. Depon. fra Dnse 1772. 1780 blev Lærer ved Landcabets-academiet. 1786 Præst til Magleby paa Møen. 1789 Slotspræst til Cronborg og Prædikant ved den tydske Menighed i Helsingør. 1813 i Udby i Sieland og samme Aar fik Prædicat af Professor.

Vigtige Spørgsmaal med hosjøet Undersøgelse om Religion og gode Sæder hos Landatmuen. Kjøbh. 1785.

En Skolelærers Undersøgelse, hvorvidt Luthers Catechismus er tilfiet til at være Lærebog for Ungdommen. ib. 1786. (r. af Worm i l. Bst. 1786 No. 14:15 og af Seyditz i Jverf. Progr. IV. 192:208.)

Tillæg til Maanedskriftet Iris, indeholdende Oplysninger om Brevene om Helsingør. ib. 1792.

Ausführlicher Beweis, daß die Tafel der Categorien eine vollständige mathematische Demonstration des Raumes und der Zeit enthält. ib. 1807.

Cosmogoniæ Antiquitatis primæ lineæ. Pars Ima ib. 1811. (Litteraturtid. 1812 No. 35.) Pars II. ib. 1819.

I Maanedskriftet Iris: Brevene om Helsingør i Aarg. 1791:92. Plan til en Religionsbog for opvoren-de Christne i Aarg. 1791:94. Til Publikum angaaende Uordener ved de offentlige Stiftelser i Helsingør. i Aarg. 1793. Bym Grabe des Hrn. D'Aubert, Commandanten der Besætning Cronborg. 1793. IV. 235:40. Afhand-ling om Raisenhulets Gjenoprettelse, et Præskrift. i 1796. IV. 229:315. (ogsaa særskilt udgiven og rec. i l. Bst. 1797 No. 2 o. f. conf. Minerva 1796. IV. 465 og Collins Uttringer i Hermoder VIII. p. 124.)

Han har udgivet et Par enkelte Prædikener, og til Brug for Landcabetterne ladet trykke de tydske Declina-tioner og Conjugationer.

Sandberg (Gerhard) f. i Trondhjem 1742. Var 8 Aar Missionair til Waranger i Finmarken. Kom 1775 til Kjøbenhavn og blev da af Missions-collegiet antaget til at bringe Professor Leems Pa-

pirer i Deben. Blev siden Præst til Dns Præste-gjeld i Søndhorblehns Provstie i Bergens Stift. Døde 1805. (conf. Nordal Bruns Gravskrift over ham i Bergens Adresscont. Efterroen. 1805 No. 20.)

Danst og grønlandsk Catechismus. Kjøbh. 1777. 8.

Lexicon Lapponicum. Pars Ima lapponico-danico-lati-na cura et studio C. Leem. Nidrol. 1768. 4to. Pars Ima danico-latino-lapponica cura Gerh. Sandbergii. Hafn. 1781. 4.

Agtekabet hæderligt hos Alle &c. i Aalebning af For-ordn. 4 Aug. 1788 og dens Monitorium af 18 Jun. 1791. Bergen 1791 8.

Sandberg (Die Rømer Aagaard) f. d. 15 Dec. 1761 i Christiania. Hans Fader var Klof-ter i Friberichshald. Dep. fra Christiania 1778. Blev 1785 Catechet ved Frelsers Kirke i Christiania. 1788 resid. Capellan til Aas Præstegjeld i Aggers-hus Amt. 1795 Sognepræst til Eibitved i Smaalænenes. 1803 for Dpslo Menighed og Hospitalet sammesteds. Tillige Lærer i Religion og Moral ved det militaire Institut i Christiania. 1803 Præst til Dns i Smaalænenes Amt, hvor han døde 1817.

Prædikener over nogle af de sædvanlige Højmesse-terter. Christiania 1788.

En Tale ved Frue Bispinde Schmidts Forbærb. Kbh. 1798.

I Minerva: To Taler, den ene i 1800. III. 96, den anden 1802 i November. I Jverjens Nytaarsgave for 1784. Efterligning af Horats's 16de Ode i 2den B. I Hermoder, foruden Berg, Roget om Tidens Aand i No. III. 78:101. Anmærninger i Aalebning af M. Wollers Herfortorium. No. V. 42:70. En Tale paa den mili-taire mathemat. Skole. i XII. 1:24. I 2den Dels 2det Bind af Hist. Philosoph. Saml. udg. af Seltf. for Norges Vel Forsøg til Besvarelse af de opgivne Spørgs-maal om et Universitets Oprettelse i Norge.

Sander (Christian Levin) født d. 13 Nov. 1756 i Ikehoe, hvor hans Fader var Stræ-der. Studerede i Kiel. Var fra 1779:83 offent-lig Lærer ved det Desfaufke Opdragelsesinstitut. 1784:89 Privatlærer i Grev E. D. Reventlows Hus i Kjøbenhavn. 1789:91 Fuldmægtig ved Credit-cassen. 1791 blev han Secretair ved Generalvej-commissionen. 1800 Professor i Pædagogik og Me-thodik ved det philologiske Seminarium.

Gargantua und Pantagruel, sammengeschmolzen und umgearbeitet nach Rabelais und Fischart, I-III Band. Hamburg 1785:87.

Die Fischer, ein Singspiel nach Lwold, verdeutschet. Kopenh. und Leipz. 1786.

Papiere des Kleeblattes, oder Cackeliana Brandiana und Andreiana. Reibdorf 1787. (Deraf særskilt aftrykt: Der Schlafrund, ein Lustspiel in 2 Aufzügen.)

Kæstetiske Blumenlese aus der allgemeinen deutschen Bibliothek. Lueblinburg. 1789. (rec. af Abrahamson i l. Lit. 1790 No. 22.)

Salz, Laune og Mannsfaeltighed, in komischen Erzählungen. Hamburg 1790. 8. (l. Lit. 1791 No. 20.)

Komische Erzählungen oder Scenen aus dem menschlichen Leben alter und neuerer Zeiten. Kopenh. und Leipzig. 1792.

Udvaldt danske Lustspil for Deutske, herausgegeben, nebst einer Schilderung des dänischen Theaters von A. L. Rahbek. 1stes Bändchen. Zürich 1794. 8. (rec. i N. allg. deutsche Bibl. XVI B. 1stes St. og i Allg. Litt. Zeit. 1794. IV B. S. 265-68. i Iris 1796. III. 361-62.)

Erbauliche Gedanken bey den Ruinen des stolzen Thurms und der uralten gothischen Kirche Sancti Nicolai zu Kopenhagen, in Reimen von Magister Rosenpluth. Koph. 1795. (Iris 1795. III. 231.)

Graf A. P. Bernstorff, eine biograph. Skizze von A. Nystrup. aus dem Dän. ib. 1797.

Niels Ebbesen af Korreris, et Sørgespil i 5 Acter. — i Skandin. Mus. 1ste B. ogsaa særskilt trykt med nogle Forandringer. Kjøbh. 1798. 3die Udg. 1816. Af Forfatteren selv udgivet paa Tydsk. ibid. 1799. (Badens Univ. Journ. 1798. 175-78. l. Lit. 1799 No. 33. Minerva 1797. l. 117. 220. II. 74. 223. 1800. IV. 135. 305. Journal für wensch. Litteratur 2det B. p. 591-92.)

Moraliske Erzählungen von Rahbek. übers. III B. Kopenh. 1800-1801.

Skjortedag, en liben Skizze med et Robber over Slaget den 2den April. 1801. 4. (Tilskueren 1801 No. 4-46.)

Runtre Erzählungen von Præm. übersetzt. I-II Theil. ibid. 1802.

Cropolis, et Syngestykke. ibid. 1803. af Forf. selv overs. paa Tydsk. (i 3dte B.) blot til Lyt III. 170-76. Dagen 1803 No. 43-55. 57. 70. Sall. Litt. Zeit. 1807 Sept. p. 535.)

Bidrag til Pædagogiken og dens Historie. I-II Bind. ib. 1803-6. (l. Lit. 1804 No. 4. 5. 1807 No. 1-3.)

Forelæsninger over Shakspear og hans Sørgespil Macbeth. ib. 1804. (1erde Lit. 1804 No. 14. 17. 18.)

Stoa eller Feyer der Liebe, ein lyrisches Gedicht. ib. 1805. (l. Lit. 1807 No. 1.)

Hospitalet, et Kyskspil i 5 Acter. ib. 1806. (Kjøbh. Skilderie 1806 No. 70.)

Odeum eller Declamationskonstens Theorie praktisk forelæst. ib. 1808. (r. i l. Lit. 1808 No. 32. 33. 34. 37. Denne Bedømmelse udgav Sønder med Anmærkninger. ib. 1809. see l. Lit. 1809 No. 50.)

Knud Lavard, Danmarks Hertug, et Sørgespil i 5 Acter, ib. 1809. (Kjøbh. Skilderie 1809 No. 33 b. 31 Januar og No. 35 b. 8 Febr.) 5 Acter af Stykket er af Autor selv overs. paa Tydsk. og indført i Deckers Teatrol. X B. 1810.

Harpen; en Prøve af en romantisk Epøee. ibid. 1810.

Dansk Litteraturlæxicon.

Polyhymnia Cuterpe og Theone, eller theoretisk Sammenligning mellem Musik, Rhythmus og Declamationskonst. Kjøbh. 1813.

Evada, eller Besjledning til Betoningskonsten. ib. eod. D. Manthrys Epique a M. A. G. Schlegel, paa Tydsk. overs. ib. eod.

Udvaldt altdanske Heltenlieber und Balladen, übersetzt. ibid. 1816. (Sall. Litt. Zeit. 1817 No. 225.)

Han var i Karne 1804-6 Medudgiver af Egeria, et Quartalkrift for Opdragelses- og Undervisningsvesenet i Danmark og Norge.

J Minerva, blandt Andet, Anmærkninger over Kammerets Rejse til Danmark. 1792. III. 203. (conf. l. Lit. 1793. p. 696.) John Locke, en Forelæsning i Stoleserminariet. 1800. IV. 245. Rousseau, en Forelæsning. 1807. l. 80. J. B. Bassebov, ligeledes. ibid. pag. 113. Om Pædagogikens Rytte. ib. IV. 237. Bidrag til Dibattikens Historie i og efter Luthers Tid. 1802. l. 1. 121. 241. Pædagogisk Sammenligning imellem Athenienserne og Romerne. 1803. l. 1. Forledes kan Ungdommen opdrages til gode Baner, efter Kefewig. 1804. III. 249.

J Iris: Indledning til Forelæsninger over Macbeth, Balders Død og Ballenkein 1802. l. 71-86. Bassebov, Gulzer, Miller, Kefewig, Feder, Trapp, Campe. to pædagog. Forelæsn. 1802. II. 193-247. Om Spartanerne. ibid. IV. 249-65. Densingers og Niemejers Tanker om Forskjellen imellem Opdragelse og Undervisning. 1804. IV. 193-218. Ny Krigsfange 1808. III. 1-28. (Disse ere tillige særskilt aftrykte.)

J Sorkoms Ryttaarsgave for Skuespilnydere 1807. Kurik og Helge, udkast til et Sørgespil, og Sammedes Den ny Penelope, udkast til et Kyskspil med Sang. og i Neumans Rejsejagtrægselser i B. Sendebrev til Saltman.

Hans af det kurf. tydske Selskab i Mannheim belønnede Priskekrift om de tydske Synonymer, er aftrykt i dette Selskabs Skrifter 8de Bind.

J Eggers's deutsches gemeinnütz. Magazin: Storms Bræger, overs. i 1 Jahrg. 2tes Dvart. p. 224. Wiederlegung einer Stelle in Campens Reisebeschreibung 2ter Th. S. 45. ibid. p. 266. og II Jahrg. 2tes Dvart. p. 304. Ein Duzend profaischer Fabeln i Jahrg. 3tes Dvart. p. 86. Wiederlegung einer Stelle in Trapps Abhandlung über das Studium der classischen Schriftsteller. II Jahrg. l. 278. Wiederl. einer Stelle von Lampe in seinen Nachrichten im Draunschs Journ. von den Progressen der Deutschen in der Versmacherey. ibid. II. 253. I Sammes Deutsches Magazin er hans fleste Bidrag Poesier, ligesom der ogsaa findes Digte af ham i Deutsches Museum, Deutscher Merkur, Voss's Museum, manusk. og Berliner Monatschr.

Danske Poesier af ham haars i Minerva, Tilskuer, Iris, Ryttaarsgaverne og Rudsangene, for en stor Del forud særskilt trykte ved allehaande Lejligheder, f. Ex. ved Klub- og Familiehøjtideligheder, ved Kongens og de kongelige Personers Fødselsdage o. s. f.

J den af Rahbe besorgede ny Udgave af J. J. Brunns *Novus Atlas Dantæ* er en Del Beskrivelser af ham. C. A. Boles paabegyndte tydske Overtættelse af Horus (66)

mans filosofih. Skrift. bragde han til Ende. 3 Aftene. 1814 Martshæftet: Svar til hans ubekjendte Dommer i Kjøbenhavns Skiltverie. Han leverte Bidrag til *Adrastea*, et Ugeblad, Kjøbh. 1815.

Recensjoner i *Todes Arvrit* og *Analyse* samt i nogle Kargange af de lærde Lit.

Om hans Skrifter før han kom til Danmark, see *Bordes's Lexicon*.

Sandersen (Jens) Præst i Sjantofte i Sieland.

P. *Laurenbergs Acerra philologica*, overs. Kjøbh. 1639.

Sandgaard (G* P***)** født i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Segl-Flag- og Com-pasmager, og hvor han selv øvede samme Profession.

Om den magnetiske Bues bestandige Variation — i *Oeconom. Magaz.* Tom. II. p. 45. Paa Tydsk overs. i *Mengels Kopenhag. Magazin* I B. 5ter Theil S. 61-72. (Gert. Anz. 1759. S. 492.)

Sandoval (Antoin de) en spansk Adelsmand, som 1657 i Kjøbenhavn gifte sig over til den lutherske Religion og 1661 efter kongl. Befaling blev *Alumnus Communitatis et Collegii regii*. Døde paa *Bornholm* 1678.

Epistola ad Alexandrum VII Pontif. max. Hafn. 1661 4to. *Epist. ad Philippum Hispaniæ regem*. ib. eod. 4to. ogsaa overs. paa Dansk. ib. eod. 4. *Ep. ad Frid. Daniæ regem*. ib. 1669. 4to. Paa Dansk af N. *Valles* Hilde. ib. eod. 4to. *De religione christiana orthodoxa fidei declaratio*. ibid. 1671. 4-

Sandrue (Hans Christopher Hersleb) født i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, der havde været Tjener hos Conferentsraad H. C. Hersleb, var Bedemand. Blev Student; lagde sig efter Lovkyndighed og blev *Procurator*.

Kraakenes Forelæsninger over Physiiken. oversat. Kjøbh. 1791.

Afskrift af *Martfelds Antegneller* Sandvæsenet vedkommende — i *Minerva* 1790. IV. 215 og 335.

Sandvig (Berthel Christian) født 1752 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Fiskebøder. Han deponerede fra *Frue Skole* 1768. Blev 1781 *Secrétair* i det kongelige Selskab for dansk Historie og Sprog. Ligeledes var han *Secrétair* i det genealogiske Selskab. Døde 1786. (Hans Biographie i *Fortalen* foran *Symbolæ ad litt. Teuton.*)

Seladon og Chloris. (udgivet). Kjøbh. 1771. (Lærdorphyana p. 257.)

Beskrivelse over *Roen*. ib. 1776. 4. (Arzt. Journ. 277 No. 6.)

Cornelius Nepos, in usum Scholarum. ib. eod.

Krags og Stephani's Skrift. 3dies Historie, udgivet i 2 Dele med et Supplement. ib. 1776-79. 4. (Arzt. Journ. 1777 No. 11. 1778 No. 49-50. I. Lst. 1777 p. 240. 1778 p. 289. 333. 385. 1782 p. 388.)

T. Sofmans *Portraits* histor. paa Dansk oversat af C. Lunge, udgivne med *Rettelser* og *Lilæg* af *Sandvig*. I-III Del. ib. 1777-79. 4.

Peder Svaves *Liv og Levnet*. ib. 1777. 4. (I. Lst. 1781 p. 641.)

Suhms Samlinger til den danske Historie. I-II Bind. ib. 1779-84. 4. forfattedes af *Nyerup*.

Statuta concilii provincialis Aulois anno 1436 celebrati, edid. ib. 1779. (Heraf bleve kun 25 Exemplarer aftrykte, men de optryktes paany i *Ny Danske Mag.* I B. 2det H.)

Wielands en *Christens Følelser*. overs. ib. eod.

Danske Sange af det ældste Tidrum. ib. 1780. (conf. *Suhms* *Ny Saml.* III. 88 90.)

Levninger af *Wibbelsberens* *Digtekunst*. 1ste Hæfte, ib. eod. (et 2det Hæfte udgav *Nyerup*.)

Fragmentum carminis antiqui theotisci de Sancto Georgio, cum versione latina et notis. ibid. 1783. Dyr tryktes paa ny i de af ham begyndte *Symbolæ ad Litteraturam Teutonicam*, som *Kyernp* efter hans Død bragte til Ende.

Semunds *Edda*. overs. I-II Hæfte. ibid. 1783-85. (I. Lst. 1788 No. 17.)

T. Sofmans Afhandling om at tage Liende, besørge de han 1777 en ny Udgave af med *Lilæg* og *Rettelser*. 3 det 1794 udkomne 1ste Bind af det *Ny danske Magazin* ere de 6 første Hæfter af ham. I den 7de Tome af danske Atlas havde han, ifølge *Fortalen*, megen Del. I *Minerva* er af ham i 1785 i *Julius*, *Welchior* *Leuchs* *Biographie* som *Prøve* af et *Lexicon* over danske og norske Kunstnere. Hans *Collectanea* til dette Bort bleve indfarte i *Ny Saml.* til den danske *Lit.* IV. B. p. 1-134.

Han var *Redudgiver* af *ny kritisk Tilskuer* 1777-78. Skrev ogsaa et Par *Recensjoner* i *I. Lst.* nemlig i 1785 No. 25 og 27.

Sandvø (Jens) f. 1743 d. 18 Aug. i *Holbøl*, hvor hans Fader var *Kjøbmand*. Depon. fra *Køeskilde* 1759. Laae som *Student* paa *Clertsens Collegium*. Blev 1768 *Præst* til *Vesterulstev* i *Seland* og samme Aar *Magister*. 1775 *Præst* for *Thoreby* sammesteds. 1779 *Doctor Theol.* 1805 entlediget. Døde 1817.

Dispp. Havn. 4to. *De vero honoris studio*. 1766. *De bello punitivo*. f. a. *Contra duellatores*. 1768. *De statu vita functorum*, *Disf. inaug.* 1779.

Lanker om *Uroes* *Endring* i *Ægtefauden*. *Sors* 1762.

Religionens *Trost* imod *Døden*, et *Dratorium*. Kjøbh. 1786. (I. Lst. 1786 p. 152.)

Et *Digt* over *Fru Cath. Margr. Balmøden* født *Etha*. ib. 1788.

I Forsøg til Njonne Vid.: Dde om Guds Hellighed. i 4de Stykke, og Urania eller Religionen, en Dde. i 13de St.

Et Par enkelte Lejlighedsprædikener.

Sangaard. See: Sandgaard.

Sanne (Jens) Kjøbmand i Christianssand.

Christianslands Districts Forhandlinger fra Jul. 1810 til Dec. 1811. Christianssand 1811.

Sartorius (Peter) født i Frankfurt ved Main. 1663 blev han fransk Hofprædikant hos Kong Frederik III. 1670 Præst i Sluskstad. Døde 1679.

Des Frn. de la Serre Gedanken von der Ewigkeit. aus dem Franzöf. Francfurth 1667. 1669. 1684. og 1700. 8vo.

Sascerides (Johan) født 1526 d. 24 Jun. i Barmenhus nær ved Almar i Holland Studerede i Utrecht og Löwen, og siden i Wittenberg. Blev ved Melancthons Anbefaling 1557 Professor i det hebraiske Sprog ved Kjøbenhavns Universitet, og samme Aar Magister. 1558 Baccalaureus Theologiae. Døde 1594. (Winding. pag. 104.7.)

Dispp. Havn. in folio patenti: Themata de vocula *Noster* in exordio precatationis dominicae. 1572. Themata quæ 25 honesti probique adolescentis primo in Philosophia gradu ornandi defendebant die 6 Martii 1574. Themata de una petitione orationis dominicae die 2 Mart. proposita in disputationem 1577. Themata circa 2dam petitionem orationis Dominicae, de Antichristo. 1579. Themata quinque vel lex de regno Christi glorioso. 1581. De tertia petitione orat. domin. 1582. 4to. Theses de littera et spiritu 1589. 4to. De regno Christi quomodo differat a regnis mundi. 1591. 4to.

Carminum sacrorum libri novem, ad Regem Christianum III. Basil. 1557.

Epicedion in obitum Christiani III. Regis Danie cum carmine gratulatorio ad Fridericum II. de victoria dithmarsica et historia coronationis ejusdem. Havn. 1559. 4. (Sørgedigtet over Christ. III. er optrykt i *Cragii Annales* pag 403.)

Themata de affectibus. ib. 1565.

Passionis ex quatuor Evangelistis concinnata enarratio, septem concionibus absoluta. Witteb. 1567.

Carmen gratulatorium, ad Fridericum II, de nato filio. adjunctus eugnomonum liber in laudem Regie Majestatis, Hafn. 1577.

De agni live Christi victoria contra Gogum et Magogum libri quatuor. ibid. eod.

Oratio de observando Christi die; item de morte arcana; it. de mysterio patriarcharum. Witteb. 1585.

Sascerides (Gellius) En Søn af den Næstforrige; født i Kjøbenhavn 1562 d. 3 Martii. Døde

ponerede 1575. Rejste 1578 til Wittenberg, hvor han var i 3 Aar; siden i 6 Aar hos Tyge Brahe paa Hvern. 1588 rejste atter udenlands paa kongl. Stipendium og blev 1593 Doctor Med. i Basel. 1598 Medicus i Lund i Skaane. 1603 Professor Medicinæ i Kjøbenhavn. Døde 1612. (Winding. pag. 209.12. conf. danske Magaz. 1ste Bind S. 285 c. f.)

Dispp. Havn. 4to. De elementis. 1604. De humoribus corporis humani. 1605. De partibus similaribus 1606. De spiritibus et calido innato 1607. De corpore humano 1609. De rebus non naturalibus in genere, atque in specie de aere 1610. De alimentis 1611. De excretis et retentis. 1612.

Sasf (Niels) født 1608 i Hadslev, hvor hans Fader var Hospitalsforstander. Deponerede 1628. 1639 blev Magister og samme Aar Conrector i Odense. 1641 Sognepræst til Kkens og Kjerum, og derefter Provst i Bogherredet. Døde 1665.

Historia des Leidens und Sterbens Jesu Christi. Kopenhagen 1637. 4to.

Adskillige bøger latinske, bøger tydske Vers, saasom, af første Slags: Threnodia memorie Uldarici, hæredis Norveg. Ducisque Slesvici. Havn. 1633. 4. Threnodia et Epitaphium memorie Henrici Comitis ab Holk sacra. ibid. 1634. 4. af de tydske: Geistlich Neujahr- und Friedens-Geschende. ibid. eod. 4to. Englische Schildewage oder Loblang auf das heil. Engelsest. ib. 1635. 4.

Sasf (Gort) Søn af Næstforrige, født i Kkens. Døde som Student.

Tredobbette Stjerne, overs. af Engelsest. Kjøbh 1692. Laur. Andrews dobbelte Binperse. overs. af Engelsest. ibid. 1692. Gyldne Regelsealter, overs. ib. 1703. Flarly famulus pietatis. overs. f. l. et a. Enbetlig adskillige latinske Vers udkomne i Karene 1716-20.

Satterup (Laurids) født 1732 i Frideriks. Var først residerende Capellan til den tydske Kirke sammesteds. 1770 blev han Sognepræst til Danemarke i Holland. 1779 Provst i Sønder Herred. Døde 1788.

Afhandlinger over stigtige Sandheder af det lollandske Laeselskab. Kjøbh. 1782. 8.

Saurbier (Jacob) f. i Travemünde, hvor hans Fader var Skipper. Han blev 1746 antaget af Skrive- og Regnemesteren ved St. Petri tydske Skole i Kjøbenhavn som hans Medhjælp. 1750 blev han af Magistraten i Aalborg forskrevet til at være Skriver, og Regnemester sammesteds. Døde 1789.

Rogle Njonne blediske Sprog at bevise vor Frelseres Gubdom og Randsdom. Aalborg 1757. 8.

De betydeligste Spaadomme om Christo, med Bevis af det ny Testamente paa deres Døpfødselse. ib. 1768. 8.

Saxild (Niels Hansen) f. 1562 i Saxild i Aarhus Stift. 1596 blev Præst til Følkerslev og Særdlev i Sieland. Døde 1623.

Hans Oluffen Sangerups Sørgetale over Kong Friderik II. paa Dansk oversat. Kjøbh. 1589.

Saxo (med Tilnavn Grammaticus.) Han er født i Sieland; florerede i det 12te Aarhundrede og var som Secretair eller Cancellist hos Biskop Absalon, efter hvis Tilskyndelse han skrev den danske Historie. Han skal være død 1204 og ligge begravet i Roskilde. (vid. Prolegomena til Stephani's Udgave af Saxo's Verk. Diss. *Georgii Reimeri præside Carpio de vita et scriptis Saxonis*. Helmst. 1762. Worms Lexicon I. 365. Wandals Jægerspris I. 1ste Del S. 149-56. Vaden om vor danske Histories Fader Saxo Grammaticus. Odense 1809. Tegewisch i den guldbergste Zeitung für Litteratur 1807 No. 10-12. Grundtvigs Fortale til hans Doversættelse af Saxo.)

Danorum Regum Heroumqve historiarum cura *Christi Petri*. Paris. apud Alcenium. 1514. folio. Basileæ 1534 fol. Francof. 1576. fol. Soræ cum notis *Stephanii*. 1644. fol. Lipsiæ cura *C. A. Klozii* 1771. 4to. (Gdte. Anz. 1772. p. 645 item *A. Er.* 1771. pag. 64-78.) Paa Dansk overs. af *A. S. Vedel* Kjøbh. 1575 og 1610. fol. ved *Sæter Schousballe* 1752. 4to. og endelig ved *A. S. S. Grundtvig*. 1ste Del. Kjøbh. 1818. 4to. Saxo's 1ste Bog er udgivet med Anmærkninger og Kobberstjæker af *Johan Laurentsen*. Kjøbh. 1713. 4to. — Alle Bøerne i Saxo's Krønike har *L. Thure* oversat paa danske Rim, og de faaer som et Anhang i hans Poetiske Sæger. Kjøbh. 1721. 4. Et Udtog af Saxo blev i det 15de Seculo forfattet paa Latin af *Thomas Gheisner*, aftrykt i *Scriptores Rer. Dan.* II. p. 286 et seqv. og allerede i det 16de Seculo udkom det paa Plattysk. I. I. et a. 4to (conf. *Warmholz Bibliotheca Sviogothica* Tom. V. 16-70. *Nyerups* *Widdelsiberens* Litteratur p. 267-92. *Langebekiana* p. 299-305. *Lürdorffiana* p. 115-18. it. p. 469-71. 473-74. *Subms Ny Saml.* til den danske Hist. II B. I. 185. Om Nordins Hypothese, at Børet skalde være uagte, See *P. E. Müller* i den danske Litteratuttidende 1816 No. 36-37.)

Sartorf (Hans Christian) født 1726 den 13 Febr. i Rønde Præstegaard i Alsted Sogn i Sieland, hvor hans Fader, Ole Sartorf, der døde som Præst til Mejrup i Ribe Stift, da var Capellan. Han deponerede fra Nephobing Skole paa Falster Dpholdt sig en Del Aar ved Academiet og blev 1748 Magister. 1757 blev han Hører i Nephobing. 1760 Conrector og 1775 Rector i Roskilde. Døde som Justitsraad 1787.

Programmata Scholast. 4to. Memoria Schnabeliorum patris et filii. Havn. 1768. (rec. i Crit. Journ.

1769 No. 2.) *Meditationes ad § 536. Element. Hydrographiæ C. Wolffii*. Soræ 1769. De calculo litterali. ibid. 1770. *Prima elementa calculi algebraici*. ibid. 1771. De æquipondiis in vecte. ib. 1772.

Sartorf (Matthias) Broder til den næstforrige; f. d. 1 Jun. 1740 i Mejrup ved Høstebro. Blev dimitteret af sin Broder 1756. 1758 Alumnus paa Eiersens Collegium. 1765 Medicus subordinatus ved Frederiks Hospital. Rejste 1767 paa kongelig Bekostning udenlands til Wien, Strassburg og Paris. Kom hjem 1770. Tog Doctorgraden 1771 og blev samme Aar Stabsaccoucheur og Medicus ved Plejeanstalterne i Kjøbenhavn. 1773 Prof. Med. designatus ved Universitetet og 1794 ordinarus. Døde som Etatsraad 1800. (Hans Autobiographie i Lahdes Portraitsamling conf. Scheels biographiske Esterr. om ham i Nord. Ark. II B. 2tes St. Hans Portrait er stukket af Lahde; og desuden af Lips foran 3die B. af Biblioth. for Læger.)

Dispp. in Colleg. Elersiano: De situ hominum convenientissimo tam in euudo quam in jacendo Particula I-II. 1759. Quælio anatomico-critica, cui bono? 1761. De doloribus parturientis. 1761.

Erferinger, samlede paa det kongl. fri Fortemøderhus angaaende den fuldstændige Fødsel. Soræ 1764. (r. i I. Lit. 1765 No. 6.) blev overs. paa Tydsk 1766 og r. i *Zallers Bibliotheca Anatomica* II. 602.

De diverso partu ob diversa capitis ad pelvim relationem mutuam. Diss. inaug. Havn. 1771. og med Tractattitel: Theoria de partu diverso etc. (r. Gott. Anz. 1771 p. 341 og 1772. 20 St *Commentar. scient. nat.* XXI. 412-20. Allg. D. Bibl. XXII. 1stes St. Denne sistnævnte Rec. besvarede Tode i sit Bibliothek II B. 1stes St. 172-88)

Plan til Forelæsninger over Fødselsvidenskabem. I-II Del. ib. 1772-73.

Kort Udtog af Fødselsvidenskabem. ibid. 1776. Paa Tydsk overs. af Carl Franz Schrøder. Koph. und Leipz. 1783. Paa Isølandsk af John Svendsen. Kjøbh. 1789.

Oratio in memoriam juvenis nobilissimi Joh. Gvil. de Berger. ibid. 1779.

Næste Udtog af Fødselsvidenskabem til Brug for Fortemøder. ib. 1790. Heraf er to tydske Dovers., den ene af *J. C. Tode*, den anden af *Joh. Christ. Kerstens*, begge Kopenh. u. Leipz. 1792, og r. i *N. Allg. D. Bibl.* II. S. 53. Todes Doversættelse er 3 Gange oplagt, den 3die er af 1801. (rec. i *Sartentkeils Zeit.* 1803. 2tes B.)

Kort Indhold af Næste Udtog o. s. v. ib. 1792.

Osteologie, 1ste Del. Kjøbh. 1800.

3 Videnskab. Sælf. Skrift.: Om den Tilværet. Forbedring og Nytte, som Fødselsvidenskabem har vundet i Danmark ved Fødselshospitalets Stiftelse i Kjøbenhavn i Ny Saml. 2den Del pag. 112-52. (og saa særskilt udg.

det i *Actav. Kjøbh. 1782.* Om en saakalbet Børnevogter i 3die Del p. 255-63. Om nogle Sjeldenheder og Børnskabninger iblant Mennesker. i 4de Del S. 423. (ogsaa særskilt trykt i *Actav. Kjøbh. 1791.*) Beskrivelse over tvende Børn paa hvide Underlivets Bedækninger mangiede. i 5te Tome S. 105-15. ogsaa udkommen særskilt 1794 i *Actav.* og paa Tydskt overs. i *Phys. Chem. u. s. w. Abhandl. der Gesellsch. der Wiss. i B. 1ste Abtheil.*

Iblandt det medicinske Selskabs Skrifter: De funicularibus umbilicalibus infantum vivorum nodole complicatis. i *Societatis medicæ havnensis Collectanea.* Vol. I. Havn. 1774 pag. 7. De usu forcipis, ejusque in situ faciei laterali applicandi modo. *ibid.* pag. 287. De placenta in orificio uteri irradicata. *ibid.* p. 310. De tumoribus insolitis in duobus foetibus oblervatis, quorum unus partum impedit, alter vero nullum partui obstaculum fecit. *ibid.* Vol. II. Havn. 1775 pag. 23. Animadversiones de correctione uteri et foetus in partu. *ibid.* pag. 127. De variis sub partu occurrentibus impedimentis, quæ futuras cranii, ejusque fontanelas, tangi prohibent. *ibid.* 270. De ischuria ex utero retroflexo. *ibid.* pag. 299. De lethali uteri hæmorrhagia. i *Acta Societatis med. Havn.* Vol. I. Havn. 1777 p. 93. De graviditate molari. *ibid.* pag. 159. De hæmorrhagiis partum insequentibus injectione frigidorum in utero sistendis. *ibid.* Vol. II. Havn. 1779 pag. 127. De singulari uteri stricture. *ibid.* pag. 197. De morbo et morte a tumore ovarii pilosi pendente. *ibid.* p. 259. Observatio de foetu aperto abdomine. visceribusque abdominalibus solo peritonæo tectis, nato. i *Acta regis societatis Med. Havn.* Vol. I. Havn. 1783. p. 191. Meditationes de utero graviditate rupto, ægrota persè hebdomadas superstitæ. *ibid.* p. 398. Observatio de loquela in foemina hysterica singulari modo restituta. *ibid.* Vol. II. Havn. 1791. p. 245. De usu forcipis Levretianæ in extrahendo capite, oblique ad marginem lateralem pelvis sito. *ib.* p. 339. Observationes de usu interno Sacchari Saturni. *ib.* Vol. III. Havn. 1792. pag. 88. De diversis uteri inversi speciebus. *ibid.* p. 396.

M. Sartorfs samlede Skrifter om geburtskiftet og den naturlige og kunstige Fødsel. Havn. 1803. (r. Leipz. Litt. Zeit. 1804 No. 95. Jen. Litt. Zeit. 1804 i April. Gœtt. Anz. 1804 No. 89.)

Sartorf (Peder) Broder til de tvende Næste foregaaende; f. 1730 d. 14 Maj. Depon. 1745. Var Lærer ved Bøjsenshuset. Blev 1759 Sognepr. til Rørup og Glim og 1762 til Saabye og Ritsrup i Sieland. 1774 nederste, 1780 øverste Capellan og 1799 Sognepræst til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. Døde 1803. (Sallefens Maanedskr. 1803. II. 599 600.)

De Troendes Stat og Menighed, i 3 Dele, nemlig: 1) den foragtede Jesus i sin fattige Fødsel. Kjøbh. 1757. 2) Jesus i sin bioblige Livelse. 1758. og Jesus i sin Begravelse, Opstandelse og Himmelfart. *ib.* 1759.

De store Saligheder i den hellige Nadvere. *ib.* 1762. 8.

Passionsprædikener — som et Tillæg til Brochmans Huspostil ved Udgaven Kbh. 1762. 4to.

Udtog af Pontoppidans Forklaring. *ibid.* 1771. og oftere.

En Prædiken over i Petri III. 18:22. 1774, og Sigprædiken over Prindsesse Charlotta Amalia 1782.

Sartorph (Friderich) Søn af foransførte Rector Sartorf; født i Roeskilde. Lagde sig som Student efter Chirurgie og Medicin. Blev 1796 Regimentschirurg ved Prinds Christian Friderichs Regiment. D. 1808.

Disertatio osteologica, præparationem ossium monstrans — i det medicinske Disputereselskab. Havn. 1786.

Electricitetslære: I-II Del, Kjøbh. 1802-3. Paa Tydskt overs. Kopenh. 1803. 1ster Th. r. i N. Aug. D. Bibliothek 91 B. stes St. (Originalen blev af Ørsted rec i l. Lit. 1805 No 26-27. I den Anledning blev Autor en Antikritik, som blev trykt særskilt og med højsøjet Svar af Ørsted fulgte med l. Lit. Karg. 1805.)

Om den bedste Indretning af en Electricitetsmaskine — i *Nafns Phys. Bibl.* XII. 201-9. Om et nyt Middelet mod Fnat. i *Nyt Bibl.* VIII. 296-327.

Sartorph (Jacob) Den Sidstnævntes Broder; f. i Roeskilde 1771 d. 7 Sept. Depon. fra Roeskilde 1788. Blev 1789 Lærer ved Skolen i Roeskilde. 1799 Lærer i Historie, Geographie, Physik og Mathematik og tillige Inspecteur ved Skolelærerseminariet paa Blaagaard, som siden blev forflyttet til Jonstrup i Sieland. 1807 fik Prædicat af Professor. 1810 blev Ridder af Dannebrog. 1818 Rector ved Latinskolen i Odense.

J. G. Schraders Begyndelsesgrunde til Experimentalkæmpe i den kemiske Del. overs. Kjøbenhavn. 1797. 2det Dpl. 1805. (l. Lit. 1805 No. 48.)

G. U. N. Dieths physikaliske Børneven, overs. 1ste Hæfte; ogsaa under Titel af *Physikkens Lærdomme populært fremfattede.* Kjøbh. 1799. (l. Lit. 1801 No. 49.)

Forsøg til en Lærebog i Naturkæmpe. *ib.* 1799 (l. Lit. 1799 No 6.)

Afhandling om Galvanismen. *ib.* 1804.

Tale i Anledning af det blaagaardse Seminariums Stiftelsesdag. *ibid.* 1806.

Kort Vejledning til Kundskab om Electriciteten. *ibid.* 1807. (l. Lit. 1808 No. 10.)

Receipt til Ribevin — i Landhusholdn. Selsk. Skr. Ny Saml. I. 189-92. og en Tale i Arhene 1814 Februar p. 139-54.

Forslag til Skolelæreres Dannelse o. s. v. udgivet 1810 i Forning med Biskop Doisen. See Doisen.

Sartorph (Johannes Sylvester) Søn af Etatsraad M. Sartorph, f. i Kjøbenhavn d. 27 Oct. 1772. Blev Student 1788. 1792 Underchirurg ved Friderichs Hospital og Lector i Jordemodervidenskaben ved Jordemoderstiftelsen. 1795 blev Doctor Med. og rejste paa kongelig Stipendium til

Wien, Paris og London. Kom hjem 1798. Blev Aaret derpaa Professor extraordinarius i Chirurgie og Jordemødervidenskaben. 1800 Stadsaccoucheur og Accoucheur ved den kongl. Stiftelse. 1805. Prof. Med. ordin. ved Universitetet. 1817 Ridder af Dannebrog.

Examen armamentarii Lucinae. Disl. inaug. Havn. 1795. Udtog deraf i Todes Journal II B. 3tes S. conf. Phys. Bibl. IX. 191-97, hvor udenlandske fordelagtige Recensioner deraf anføres.

Om en særdeles haard Fødsel foremedst et Moderudfald — Phys. Bibl. I. 17:30. (Paa Tydsk i Schæls Archiv II B. 2tes St.) Breve over Medicinalanstalterne i Paris. ibid. XI. 195:211. 301:12.

Universitetsprogramma i Anledning af Reformationsfesten 1801. 4to. i Udtog af Schæls under Titel: Einige Beobachtungen über die bisweiligen Nachttheile der nach der Geburt zurückgelassenen Nachgeburt. i Nord. Arch. II. S. 671:80.

Saxtrup (Niels) Blev 1655 personel Capellan hos A. Krag, resid. Capellan i Raskov og Sognepræst til Lille Løjetoft, den han succederede 1658. D. 1686. (Rhodes Lolland S. 131.)

Rimvis forfattet kort og sandfærdig Beskrivelse over den Belejring som Raskov af de Svenske 1659 udfod — udgivet med Anmærkning af Poul Rogert. Kjøbenh. 1775.

Scandorph (Niels Povelsen) født 1596 d. 1ste Aug. i Standerborg, hvor hans Fader var Slotspræst. Deponerede fra Hertusholms Skole. 1619 blev Hører i Sorø, og kort efter Rector i Slagelse. Nedlagde dette Embede og rejste udenlands 1621. 1624 kom hjem og blev Rector i Hertusholm. 1625 Magister og Rector i Viborg. 1626 Præst til Budolphi Kirke i Aalborg. 1634 til Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn. 1639 Professor Theologiae og 1640 Doct. Theol. Døde 1645. (Winding. pag. 341:45.)

Dispp. Havn. 4to. De justificatione. 1641. De lucra carnis et spiritus. 1642. Explicatio Phil. II. 6 10. cor. I. a. De rejectione Judæorum et adoptione Gentilium. Dispp. I-III. 1643-44. De usu christianæ libertatis circa adiaphora 1645.

Eioprædiken over D. Hans Povelsen Resen. Kjøbenh. 1639. 4to. (Extract deraf i Kothes Eftermæle for August.)

Scavenius (Claus) fød egentlig først Claus Skabo, som den der var født i Slagen, hvor hans Fader var Raadmand. Navnet blev i Latinen forandret til Scavenius. Han rejste udenlands med Johan Dre. Ved sin Hjemkomst blev han først Professor Mathematicum i Kjøbenhavn. 1562 Professor Physicæ. Døde 1590. (Winding. pag. 92.)

Arithmetica, Regnelonk baade med Cifferer og Regnepenning. Paris 1552. 8. (See danske Magazin Iste Tome p. 118:25. og Kjøbb. Skilde. 1812 No. 23.)

Sod som Decanus i det philosoph. Facultet i Aarene 1558:73 i Kjøbenhavn i patent Format trykke saa kaldte Thematia eller Theles til at disputere over, hvorved Candidater til Magister- eller Baccalaureigraden vare Respondenter. Indholdet af disse Theles var dels mathematisk, dels logisk, etisk, fysisk, grammaticalsk.

Scavenius (Jacob Brønnum) født 1751 d. 2den April i Slagen, hvor hans Fader, hvis Familienavn var Brønnum, var Handelsmand. Deraf fra Aalborg Skole 1770, og fik i sit Testimonium Bivnavnet Scavenius d. e. Stavbo. Var som Student nogle Aar Volontair i Rentekammeret. Gik derpaa 1776 som Assistent i det asiatiske Compagnies Tjeneste til Indien, hvor han snart blev Factor og levede 15 Aar i Bengalen. Kom tilbage til Kjøbenhavn 1792. Kjøbte P. E. Wandals i Fædernelandets Litteraturrige Bibliothek. Da det brændte paa Christiansborg Slot 1794, købte han, isteden derfor, Notarius Publicus Justitsraad C. Schmidts, hvilket han mistede ved det engelske Bombardement 1807. Ejede Godset Gjørsklev i Sjælland.

Af ham findes Sangen S. 27:30 i den Samling af Poesier, som under Titel af "Over Indførsretten" blev udgivet af et Selskab. Kbh. 1777. 8vo. og Et Par af de Stridskrifter, som angaaende det asiatiske Compagnies indvortes Bestyrelse, udfod i Kjøbenhavn 1796.

Scavenius (Laurids) En Søn af foranførte Claus Scavenius. Var Rector ved Kjøbenhavns Skole 1590. Blev 1594 Professor Pædagogicus. 1600 Præst til Laarneby paa Amager. 1605 Biskop i Stavanger. Døde 1626.

Tabula chronographica dioeceseos Stavangtensis — indført i Blaeuvs Atlas (See Jesens Norge S. 29.)

Scavenius (Martinus) paa Dansk Morten Andersen Stavbo. Var Sognepræst til Skamstrup i Sjælland.

Eioprædiken over Anne Rosenkrantz. Kjøbb. 1591. 4.

Ode sapphica de passionis, morte, etc. Jesu Christi. ibid. 1594. 4.

Scavenius (Laurids Mortensen) f. 1589 d. 6 Aug. i Slagen, hvor hans Fader, Morten Lauridsen, var Fisker. Frequenterede Frue Skole, og tog Prof. Thomas Finde sig især af ham. 1610 blev han Hører i Frue Skole. 1612 rejste udenlands med Borgemeester Mikkel Wibes Søner. 1617 blev Magister. 1620 Præst og Rector Theologiae i Roskilde. 1627 Præst til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. 1639 Prof. Theolog. 1640 Doctor. 1653 Biskop i Sjælland. Døde 1655. (Zwerg. 246:55.)

Dispp. Havn. 4to. De sacramentis ecclesiae particula I-IV. 1643-53. De bonis operibus 1644. De sanctorum invocatione. eod. a. De persona et officio servatoris nostri 1647. de fidei salvificae principio ac fundamento in Christo Jesu. 1653.

Eigprædiken over Kirstine Runt. Kjøbenh. 1626. 8. over Jochem Friderich Basse. ib. 1633. 8. over Sophia Ranzau. ib. 1635. 4. over Mads Bergen. ib. 1649. 4.

Oratio in obitum Regis Christiani IV. ibid. 1649. fol.

Søn i Præstebn. ibid. 1654. og Bebedags Lectier og Evangelier kortelig paa Dansk forklarede, ib. 1655. 8.

Scavenius (Peder Lauridsen) en Søn af Næstforrige, født i Roeskilde 1623 den 23de August. Deponerede 1640. Rejste siden udenlands i adskillige Aar. 1657 blev han Professor Juris ved Kjøbenhavns Universitet og Doctor juris utriusque. 1660 Generalprocurator og Assessor i Højesteret. Døde 1685 som Etatsraad. (Winding. p. 419 20.)

Disputatio miscellanea. Havn. 1642. De re militari Veterum. ib. 1657. De sponsalibus, disl. inaug. ibid. eod. alle tre i Quart.

Designatio librorum in supplementum Bibliothecæ Regiæ conquisitorum, Hafn. 1665. 4to.

To Breve fra Rem. Besenius til Scavenius ere indførte i Dan. Bibl. II. 199-209.

Han var en af de fornemste Medarbejdere ved Christian Vtes danske Lovs Revision.

Schack (Nicolai) født i Nærheden af Ribe, hvor hans Fader havde en Landejendom. Dep. fra Ribe blev 1807 ordineret Catechet ved Frue Kirke i Kjøbenhavn og samme Aar Præst i Sengeløse i Sieland. 1814 Doctor Philosophiæ.

De civili et religiosa Pontificis Maximi Romanorum, Regum et reipublicæ liberæ tempore, potestate, Disl. inaug. Havn. 1813. 8.

Forsøg til Besvarelse af den academiske Prisopgave om Hierarkiets Nødsættelse og Indfyldelse i Norge — i Langelroths Annaler 1806. 2det Bind. — De Valeriano, Seculi VII Homileta, Christiano, indført i Møllers theol. Bibl. 6te B. ogsaa særskilt aftrykt. De libro *ser Maximo*, qui Flavio Josepho vulgo tribuitur, tentamen historicocriticum, — i Siell. Landemodetforhandl. 2det B. p. 356-96.

Schacht (Mads ell. Matthias) f. i Bihorg d. 29 April 1660. Dep. 1678. Rejste udenlands. 1682 blev Hører i Viborg, men rejste snart efter atter ud. 1686 blev Rector i Kjørteminde. Døde 1700. (vid. *Nov. litt. mar. balth.* 1698 p. 186. 1699 p. 23. 116. 1702 p. 82. conf. Sjersing de claris Viburgensibus p. 9.)

Excerptum e litteris ejus — indf. i *Nova Litteraria maris balth.* ann. 1699 p. 116. Schediasma de eruditus Danicæ mulieribus, 1700 p. 209. De anseris mon-

strofo tribus rostris na:o. ibid. p. 253. De antiquitatibus quibusdam e tumulis veterum Fionensium effusis. ib. p. 353.

Schade (Caspar) f. d. 30 August 1754 paa Avernatse ved Fyen, hvor hans Fader da var Præst. Dep. fra Næstkov 1779. Blev 1787 Præst til Aabring i Aalborg Stift. 1793 til Nykjøbing paa Mors.

Forsøg til en Beskrivelse over Den Mors. 1ste Hæfte. Bihorg 1806. (Olufsens Annual. IX. 55-57. I. Sjt. 1807 No. 9.)

Beskrivelse over Den Mors. Aalborg 1811. (Litt. tid. 1812 No. 45. Geograph. Ephemer. 1815. 46 B. S. 214-17.)

Om Konfliktens Tilstand paa Mors i Aarene 1810-11. — i Ust. fra Selsk. for indentl. Konstl. II. 66.

Schallemose (Friderich) f. 1783 paa Wedelsborg i Fyn, hvor hans Fader var Stovrider. Depon. fra Horsens 1801. Blev 1807 Lieutenant. Toget til Fange paa en Overtart mellem Jylland og Sieland, og kom ved Skibets Stranding til Sieland. Gik 1808 som Soldat i hollandsk Tjeneste og bivaanede Stralsunds Erobring 1809. Gik siden som Officier til den franske Armee i Portugal. Kom 1812 tilbage til Paris og derfra til Danmark. Er nu Adjunct ved Skolen i Nykjøbing.

Smaadigte. Kjøbh. 1815. 8vo. (Afsprede har disse Poetier staet i adskillige period. Skrifter, især i Kjøbh. Skid., alt efter hans Tilbagekomst til Fæderlandet.) Arbejdet er af ham: Nordens Guder i VI B. S. 342. Stabelsen overs. efter Ovids Forvandlingers 1ste Bog, i IX. 164.

Schaller (Johan) født mod Enden af det 17de Aarhundrede i Siebenbürgen af Sachsiske Forældre. Studerede i Wittenberg. I Anledning af det siebenburgske Oprør forlod han sit Fæderland, kom omtrent 1703 til Norge, og derfra 1713 til Kjøbenhavn, hvor han underviste i det tydske Sprog.

Indledning til det højttydske Sprog. Kjøbh. 1716, og eftere. 4to.

Schanze (Hans Jonæsen) ventelig af den gamle norske Familie Skanke; var først Conrector og blev 1728 Rector i Trondhjem, siden Præst til Meelhus i Trondhjems Stift, hvor han kort efter døde.

Kandelige Psalmer. Trondhjem. 8vo.

Zonas, et Poem, udgivet af Biskop Gunnerus. ibid. 1759. 8vo. (I Fortæll. leverer Udgiveren nogle Efterretninger om Autor.)

Et Brev til Missionscollegium om Dvæerner og de 9 finniske Sproglecter. — i O. Dangs Saml. VII. p. 603-8. Kata Nidrosiana — i det norske Vid. Selsk. Str. i det 19de Aarh. I B. S. 275-94.

Schandorf. (Jacob Christlieb) født d. 18de Maj 1775 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Boghandler. Han lærte Apothekerkonsten paa Hofapotheket. Kom til Elefant-Apotheket i Christiania. Tog siden Del i et Viddikebrøggerie sammeføds. Blev Secretair ved det norske Sundheds-Collegium, og, da dette 1815 gik ind, blev han Fuldmægtig og 1816 Bureau-Chef i det norske Statsraads 3die Departement for at overtage de Forretninger, som henhøre til Medicinalvæsenet.

Om Lærskifts Anvendelse til Meel — i Christiania Intelligensblad. 1808 No. 84, og deraa i Sundhedsb. for samme Aar No. 97.

Udfillige Smaastykker i de i Christiania udkommende norske Intelligensblader.

Schandrup (Jacob Knudsen) var i det attende Aarhundredes første to Decennier Herredsfoged i Nebelsom og Lyng Herreder i Viborg Stift. Døde før 1728.

Curieuse poetiske Skrifter. Kjøbh. 1728. 4. (Danske Digter. 4. Hft. IV. 51-56. og Minerva 1794. III. 364.)

Schardebel. See: Eric Jesßen.

Schaumburg (Leopold Henrik von) f. i Dübendorff i det Eyderstædtske d. 28 Jul. 1743. Tjente fra 1758 som Cadet og Officier ved adskillige Regimenter, og i lang Tid ved Jægercorpset i Kiel. 1801 blev Capitain og Chef for Nyborg Garnisonscompagnie. D. 1816 i Viborg som Generaltrigscommisair. (conf. Kordes S. 289-90.)

Reise von Kopenhagen nach Lissabon, dem Vorgebürgen der guten Hoffnung, und den azorischen Inseln. Ddenfe 1784.

Schavenius. See: Scavenius.

Schavland (Aage) var fra 1752 til 1762 personel Capellan til Stadsbysgden i Storkøpens Provstie i Trondhjems Stift.

Eigprædiken over Provst Michael Stub, Sognepræst til Stadsbysgden. Trondhjem 1759. 4to.

Schavland (Lorentz) f. i Stads Præstegjeld i Nordre Trondhjems Amt af Bønderforældre. var Catechet ved Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. Blev 1794 resid. Capellan og Sognepræst ved Frue Kirke i Trondhjem. var i nogle Aar Secretair ved det beværende norske Vid. Selskab.

Efterretninger om den borgerlige Realrolle i Trondhjem. Trondhjem 1805, siden indført i Eggeria den Aarg. II. 201-33. 407-30.

Scheebye (Alexander) f. 1738 d. 12 Mars i i Skib i Spen, hvor hans Fader, Hans Schee-

by, var Præst. Depon. fra Viborg 1756. Blev 1769 Stidspræst paa den mod Algier udfirkede Skibe. 1771 Præst ved den tydske lutheriske Menighed i Lissabon. 1772 Capellan og 1778 Sognepræst til St. Olai Kirke i Helsingør. D. 1793.

Af ham have en enkelt Prædiken, udkommen i Kjøbh. 1776; Tanker om Verdens Ende. ib. 1777. (Arit. Tilsk. 1777 No. 35.) Eigtale over Junker Hannibal Scheef. Kjøbh. 1789. 8vo.

Scheel (Christen) til Fusinge og Valls, f. d. 27 Julii 1603. Hans Fader var Danmarks Riges Raad Admiral Albert Scheel til Fusinge. Han studerede i sin Ungdom ved tydske Universiteter og rejste siden i Nederlandene Frankrig og Italien. Ved sin Hjemkomst 1627 gik han i Krigstjeneste, men tjente siden Fædernelandet som Etatsmand og blev udnævnt til Danmarks Riges Raad. Døde 1659. (Sofman I. 43-46. hvor ogsaa hans Portrait findes.)

En Patriots trohjertige Grundring til sit Fæderneland om de rette Aarsager, hvorfor de danske Skibe conjungerede sig med de hollandske for Danzig. Kjøbh. 1657. 4.

Ævnde Skrivelser — i Subms Ny Saml. I. 299-310. (conf. Spillers Gesch. der Staatsveränderung. den danske Oersf. S. 16-21.)

Scheel (Georg Christian von) f. i Fridestads i Norge, hvor hans Fader, af samme Familie som den nedennævnte H. D. v. Scheel, var Commandant. Sønnen tog ved Universitetet dansk juridisk Examen, og opholdt sig derpaa i Norge.

Lesings Philotas. oversf. Kjøbh. 1793.

Betræktninger over den franske Revolution og Frihedsvæbmeriet. oversat af Hofmans wienfke Tidsskrift. ib eod. (I. Lst. 1793 No. 43. Arit. 1794 No. 44-45. M. Møllers Repertorium I. 162. 270-76.)

Danske om flere Bogtrykkerier i Norge — i 8tes Archiv 1799. S. 38-90. conf. ibid. S. 91-93.

Scheel (Henrik Otto von) f. d. 1 Novbr. 1743 i Rendsborg. Hans Fader, Georg Heinrich Scheel, var Oberst ved Artilleriet. Han blev 1760 Støtjunker, 1761 Lieutenant og 1772 Capitain ved Artilleriet. Gjorde 1767 paa kongelig Bekostning en Rejse til Strasborg for at faae Kundskab om det franske Artillerie, og 1778 til den preussiske Armee for at bivaane Feltslaget mod de kejserlige. Efter den paafulgte Fred rejste han hjem 1779, og blev derpaa Major ved Artilleriet. 1787 forlod han Fædernelandet, og blev Directeur ved Ingenieuracademiet i Potsdam. 1803 Generallieutenant. Døde 1808. (I. Lst. 1808 p. 460-64.)

Memoires d'Artillerie. Copenh. 1777. 4. (t. af Geuss i Arit. Journ. 1778 No. 3.)

Prospectus von einer Kriegshistorie Königs Friederichs IV. ib. 1782. 4to.

Udkast af Krigens Skueplads, eller geographisk, topographisk og historisk Beskrivelse over Danmark, Norge og Sverrig, som Indledning til Kong Friderik IV'ss Krigshistorie, efter S. O. Scheels tydske Manuscript forbandt af Th. Thaarup, Kjøbenh. 1785. 4. (L. Litt. 1785 No. 48.) Den Del af Brevet som angaaer Hertugdømmerne, er med Anmærkninger overs. i Provincialberichte 1793. IV og VI. 1794. IV. og 1795. IV Hæfte. Om Brevets Fortsættelse see Dagen for 1813 d. 20 August No 198.

Scheel (Søren) til Broholm og Arrekov, en Son af Otto Scheel til Katholm. Studerede i Sors og Tübingen. Døde som Etatsraad 1698.

Oratio de notitia su. ipsius. Sora 1652. fol. og de ordine inordinato. Tubingæ 1655 fol.

Scheel (Mogens) til Fufings og Dden, f. 1650 d. 5 Jul. Hans Fader var den ovennævnte Christen Scheel til Fufings. Rejste 1668 udenlands. Var nogentid i Krigstjeneste under Prinsens af Oranien. Siden efter Envoye først ved det brandenborgske og derpaa ved det svenske Hof. Blev 1688 Stiftamtmand i Aarhus, siden i Viborg. Døde 1694.

Morc. Opis's bank talende Jubith. Kjøbh. 1666. 4.

Scheel (Otto) til Valls og Rudholt, den Næstforriges Broder; f. 1633 d. 8 Jan. Studerede først i Sors, og rejste derpaa udenlands til Tydskland, Frankrig og Italien. Noget Aar efter sin hjemkomst blev han 1677 Deputeret i Krigscommissariatet. Døde som Gehejmetaad og Ridder af Dannebrog 1695.

Encomion Academiæ Soranæ. Sora 1652. 4to.

Oratio de Nobilitate recta et beata vita, ib. 1653, fol. De Monarchiæ dignitate. Tubingæ 1655. fol. De cæde Caroli 1mi Britanniarum regis. ib. eod. fol.

Disl. de historiæ universalis usu. Heidelberg 1656.

Han skal (ifølge Hofman l. S. 47.) være Forfatter af den i Suhms Samlinger 2det B. I Hæfte S. 49-78 aftrykte Breve og Friherrens Comodie.

Scheel (Joachim) f. i Kjøbenhavn. Bar Doctor Medicinæ, og praktiserende Læge i Kjøbenhavn.

Bericht von der Pest. Koph. 1636. 4.

Tob. Dorncrellii Medulla totius praxeos Medicinæ aphoristica, ab ipso et Val. Andr. Mollenbroccio aucta. Arnstad. 1656. 4.

Scheel (Paul) f. 1773 d. 28 Febr. Tjeboe, hvor hans Fader var Advocat. Studerede Medicinen i et Par Aar i Göttingen. Blev 1794 privat indskrævet blandt de Kjøbenhavnske Studerendes Tak Danst Litteraturlæxicon.

1795 Reserveaccoucheur ved Høbelskistelsen. 1798 Doctor Med. 1801 Reservelege ved Plejeskistelsen i Kjøbenhavn for nyfødte Børn og samme Aar Hofmedicus samt Stadsphysicus i Kjøbenhavn. Døde 1811. (Biograph. Esterr. om ham i Litteraturtid. 1811 No. 20. Venia 1811 No. 14. Bibl. for Læger IV. 315-20.)

De liquoris amii asperæ arteriæ foetuum humorum. Disl. inaug. Hain. 1794. (Lærd. Esterr. 1799 No. 16 og 18. Todes Journal IV. 1stes Hest. Phaffs Archiv I B. I St.)

Die Transfusion des Blutes und Einspritzung der Arzneien in die Adern. Ill B. ib. 1802-3. (N. Allg. D. Bibl. 89 B. p. 79-82.)

Er Kjøbenhavn virkelig i overordentlig Grad smittet af den veneriske Sygdom, og kan den svenske Dordels indretning ansees gavnlig her i Staden for at formindre dette Onde? Kjøbh. 1810. (Bibl. for Læger IV. 222.)

Phyl. chem. naturhist. und mathematische Abhandlungen aus der neuen Sammlung der Schriften der königl. dan. Gesellschaft der Wiss. übersetzt von P. Scheel und C. S. Degen. I Band 1-ll Abtheil. Koph 1798-1800. Ligeledes udgav han i Forening, først med Prof. Pfaff i Kiel siden tillige med Prof. Rudolphi i Greifswald, Nordisches Archiv für Natur- und Arzeneiwissenschaft 1-ll B. Koph. 1799 1801 og Neues nord. Archiv 1ter B. Frankf. an der Oder 1807. (r. Tromsdorfs chem. Bibl. II. 2tes St. 54-63. Jall. Ergänzb. 1809. Febr. 129. Inselands Bibl. V. No. 3. p. 37-112.)

Af Stallens har han oversat G. Baldwins Bemærkninger über die Wirkungen der Einreibungen des Olivenöls gegen die Pest. Koph. 1801. og Palloni medicinske Bemærkninger over den i Livorno herskende Feber. ib. 1805.

Af Engelst paa Tydsk: Crampe Inquiry into the nature and properties of Opium trykt 1796. Browns System der Heilkunde. 2ter Th. og John Browns Biographie. Ein Anhang zu seinen System der Heilk. Koph. 1797.

I Kops Bibliothek: Hvorledes lader Sevandet sig bedst gjøre driffligt og hvorledes kan man bedst gjøre forberet 1er Band paa Skibene driffligt igjen i XVIII B. 182-225. Beskrivelse over et Apparat til Vandets Decomposition ved det Voltaiske Batterie. i Nye Bibl. I. 109-16. Om Kølopperne i Italien. ib. 480-86. Physiolog. Forlæg. III. 409-16. Beskrivelse over en ny Krogtag og et Perforatorium med en Skede. IV. 303-18. Om Slangegift som Midde mod Bandsty. ib. 411 o. f. Udkast til en medicinal Politianordning Drifkevandet angaaende. V 345-57. Undersøgtse, i Forening med Mantey, af Vandet i Bramsnæs i Sieland. VII. 176-80. (opt. i Politivennen 1804 No. 326.) Beskrivelse over to i Høbelskistelsens anatomiske Samling værende Livlingscyloper, IX. 56-66. Om Barlekoners og Spæde Børns Behandling i Island. ib. 83-94.

I Bibliothek for Læger: Om en i Indien brugelig Raade at forbedre Opiumets narlotiske Virkning. II. 43-60.

I det Randinav. Lit. Selsk. Skr.: Bemærkninger over nogle med smittende Sygdomme nødvendige Foranstaltninger. 1806. L. 97-134. Kendsborgs Besæjring i Xaret 1645. 1807. L. 224-48.

I Politivennen: Nogle Bemærkninger i No. 327 og 390. og i Kjøbb. Skilderie 1809 No. 89-90. nogle Bemærkninger over Kjøbenhavns Dødeliste for Xaret 1808.

Han har udgivet: Matthias Sartorps samlede Skrifter, geburtsl. og physiol. Inhalts; med dens Biographie begleitet. Koph. 1803.

Scheffer (Friderich Christian) Blev 1772 refid. Capellan til Fredensborg Slot samt til Adminderad og Grønholst Menigheder. Døde 1776.

Danke Kaldet. Kjøbb. 1770. (I. Ltr. 1770 No. 51.)

Tanker om Gæstligheden i en Stat. ib. 1771.

Han har overs. Gesners Daphnis. Kjøbb. 1763. Fize af Cramers Passionsprædikener. ibid. 1764. Den Konst altid at være fornøjet. Cors 1767. Almindelig Recept for Daarer og Kruellose Hjernet. 1770.

Scheffer (Jacob Andersen) f. 1623 d. 29 Januar i Nyborg. Han døde, som Raadmand i sin Fødeby, 1668.

Dial. politica de majestate regia in sepultura defunctorum et inauguratione successorum. Hardervici. 1648. 4to. Gratulatio ad Frid. III. Regem Danie. ib. eod. folio.

Prudentis Symbolum Tandem sacro phoenicis circulo impositum. Havn. 1653. 4.

Tynske Skakspil, exerceret paa Friderichsbad d. 14de Nov 1660. L. a. et l. (Er en Bise over Slaget, som de Svenske tabte ved Nyborg, og begynder: Kommer, I cimbriske Gætte med Xre. Bliver af Nogle urigtig tils Breven J. S. Schesteds. see Digtekonsts Sist. III. 291.)

Scheibe (Sohan Adolph) f. 1708 i Leipzig, hvor hans Fader var Orgelbygger. Blev 1739 Capelmester hos Markgreven af Culmbach, som var Statholder i Holsten, og strax efter ved det kongl. danske Hof. 1749 var han i Sønderborg paa Als for at anlægge en musikalsk Skole til Undervisning for Ungdommen. Døde i Kjøbenhavn 1776. (conf. Meusels verstorb. Skrifst. XII. 112-13.)

Critischer Musseus. 1737, 2det Dpl. Leipzig. 1745 (3den Udgave er Belsærelse af nogle med Verket gjorte Indvendinger.)

Neue Freymäurerlieder. Koph. 1749.

Thusneide, ein Schauspiel. mit einem Vorbericht von der Möglichkeit und Beschaffenheit guter Singspiele. ib. eod.

Singebüchle bey der Einweyhung des den wöchentlichen Zusammenkünften der musikalischen Gesellschaft gewidmeten Saales. ib. 1751. Der Tempel des Ruhms, auf den Einzug der regierenden Königin. ib. 1752.

Abbildung der Martern Christi, ein Oratorium. ibid. 1753. Thränen der Sünder, eine Passioncantate. ibid. 1754. Die Todt des Welckerlifers, ein Oratorium, Altona 1754.

Abhandlung vom Ursprunge und Alter der Musik. Xf tosa 1754. (Gestr. Anz. 1755. p. 148.)

Tragische Cantaten in die Musik gesetzt. Hensborg und Leipzig. 1765. fol. (Lorchs Nachr. IV. 6tes St. p. 40-49. Biblioth. der schön. Wiss. XII. 343.)

Schreiben an die Verfasser des neuen period. Schrift. Sammlung af abskillige Skrifst. o. f. v. Kjøbb. 1765. (besvaret i Fortalen til bemeldte Sørbeske Samlingers 3die St.)

(C. S. Weisses) Kleine Lieder für Kinder mit Melodien. Hensborg 1766 fol.

Anekdoten eines reisenden Russen. Læbel (Kopenhagen) 1771. (Arist. Journ. 1771 No. 23.) Af Skrifstet udkom i samme Xar 2det forbedret Dplag og to forskjellige danske Doversættelser.

Ueber die Musikal. Composition. I Theil. Leipzig. 1773-4.

Han har af Dansk paa Lydst oversat en hel Del og deriblandt Diehls Schauspiele 1767. 2 Bøll. Blochs Søren Knudsens Heldegeshichte. 1756. Brünnichs Ederflugtens Beskrivelse. 1763. Terslebs Prædikener X-XII Theil. Holbergs Peder Paars. 1750 og ny Doversættelse med Holbergs Ervnet. 1764. (rec. i Gestr. Anz. 1765. 688. Biblioth. der schön. Wiss. XII. 114.) Gjuëd. Fabeln. 1751 og 1761. Pontoppidans Naturhistorie von Norwegen I-II Theil 1753-54. neue Aufl. 1769. Gjuëd. Dänischer Atlas. I Th. 1765. C. P. Koches Xorden. Kjølb. 1753.

Scheidt (Christian Ludvig) født d. 26 Sept. 1709 i Waldenburg i det Hohenloiske. Studerede i Altdorf og Strassburg. Var Doctor og Professor Juris i Göttingen, da han 1738 blev kaldet til Kjøbenhavn, for at være Professor Juris ved Universitetet og Informator hos Kronprinsessen (siden Kong Friderik V.) Til 1743 Karakter af Justitsraad. Blev 1748 kongelig Historiograph, men forlod 1749 Danmark, og blev Bibliothekar og Historiograph i Hannover, hvor han døde 1761. (Hans Biographie i Büschings Lebensgeschichte 3ter Theil. conf. Suhms samlede Skrifst. III. 29. X. 29. Meusels verstorb. Skrifst. XII. 120-23.)

Abgedruckene Apologie wider das Gerücht, als ob er an den neulich publicirten Klagen Mosi einigen Antheil hätte. Kopenhagen 1740. 8.

De jure regis Danie prohibendi navigationes et plicaciones exteriorum in mari boreali contra novissimas litavorum preteniones. Havn. 1741. 4to. (See Schlesgels Naturret II. 228.)

Dispp. Havn. 4to. De regii Vandalorum tituli Danie regum origine particula I-II 1745. De convenientia et differentia-juris publici et privati 1744. De ratione belli. eod. ann. De Buccellariis. 1745. (Heraf er en nyere Udgave besvaret af J. S. Jugler. Lipl. 1780. 4.) De Munuo. 1746.

Ethica philosophica. Hafn. 1745. 8. Compendium, Ethicæ philof. ib. eod. 8.

Leibnitii Protogea. Göttingæ 1748. 4.

3 Dänische Bibliothek: Declamatio contra imperios judices — indført i Tom. 5. p. 432-76. og Oratio parentalis in Christianum VI. i Tom. 9. p. 551-658.

3 Videnskaberneſſelskabs Skrifter: Bevis, at Danmark ikke nogenſinde har været et Lehn af det tyſke Rige i Tome I. p. 87-196. Fortættelse af denne Materie i Tome II. pag. 171-250. 3 diſſe Skrifters latiniſke Overt. i Tom. I. p. 87-194 og Tom. II. p. 177-252. Om Kongeriget Norges ældgamle Frihed i Tom. II. p. 309-374. i Latinen p. 317-84.

Schelde (Niels) En Bøndesøn, født i Lejrebov i Goldberg Amt. 1737 blev han Regimentsſkriver over det Dronningborgſke Rytterdistrict i Jylland. Døde ſom Kammeraad 1762. (conf. Kjøbenhavn. Adreſſecont. Lft. 1762 No. 89.)

Om Karſagen til Folkemangel i Danmark — indført i Oeconomiſt Magazin 5te Tome pag. 21.

Rogle Bør indførte i Viborger Samler 1773 No. 13 og No. 22. og ſammefæds i et andet No. Guds Bærelſe beviſt af Menneſkets Bantundighed.

Schelderup (Jens Pedersen) født 1499 af Bønderfolk i Skelderup i Fyn. 1544 blev han Baccalaureus Philoſophiæ et Medicinæ og derefter Magiſter. 1551 Profeſſor Phyſicæ i Kjøbenhavn. 1553 Baccalaureus og ſiden Doctor Medicinæ. 1557 Biſkop i Bergen. Døde 1582. (Winding. S. 90-91.)

Medica Themata de partibus humani corporis. Hafn. 1554. (ubentvil in patienti)

Underviſning af den hellige Skrift om hvad en Chriſten ſkal holde om afgudſke Billeder. Kjøbh. 1572. 8.

Schelderup (Peder Jensen) Søn af Næſtforrige, født i Bergen 1571 d. 7 Sept. Deponerede fra Sorø Skole 1593. Rejſte 1595 til Wittenberg. Kom hjem 1598 og blev 1599 Capellan i Mandal. 1604 Sognepreſt ſammefæds. 1607 Slotspreſt i Friederichsborg. 1608 Sognepreſt til Frue Kirke i Kjøbenhavn. 1622 Biſkop i Trondhjem. Døde 1646.

Eigprædiken over Peder Grøm, Langmand i Trondhjem. Kjøbh. 1631. 8.

Schelderup (Jens Pedersen) Søn af Næſtforrige, født i Mandal d. 14 Febr. 1604. Deponerede 1622. Rejſte til Wittenberg, kom hjem 1631 og blev Rector i Lund. 1636 Sognepreſt ved Domkirken ſammefæds. 1637 Hoſpreſt. 1639 Preſt til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. 1649 Biſkop i Bergen. Døde 1665.

Disputatio de quæſtione an juſti poſſint bene operari et legem Dei implere. Witteb. 1630.

Schelderup (Peder Jensen) Søn af Næſtforrige. Rejſte ſom Student udenlands og døde i ſine unge Aar i Engelland.

Annotata Anti-Grotiana ad Zachar. Cap. 19. 10. 11. Witteb. 1667. 4to.

Schelderup (Niels Mortensen) f. 1587 i Skelderup i Fyn, hvor Faderen, Morten Nielsen Neſtling, var Preſt. 1619 blev Magiſter. 1620 Conrector i Kjøbenhavn. 1622 Rector i Sorø. 1627 Prof. Logices ved Academiet ſammefæds. 1632 Sognepreſt i Sorø og 1639 Profeſſor Theologiæ tilige. Døde 1640.

Oratio de Julio Cæsare an juſto ſit interfectus. Witteb. 1614. 4to.

Apophthegma Chriſtiani Friſii Cancellarii Danici, ſides calvinistica eſt manus Thomæ, oratione illustratum. Havn. 1638. 4to.

Underviſning om beres, ſom Salighed fulde arve, gubdommelige Udvælgelse til det evige Liv. ib. eod. 8.

Jeſu Chriſti 7 Død paa Korſet, ubi 7 Prædikener. ib. 1640. 8.

Lutheri luctus Chriſtianorum in morte et epultura defunctorum paa Danſk udfat. ib. eod.

Schelderup (Dve) Blev 1704 Amtmand over Nordlandene. Ejede Hoſengård i Orland Præſtegield. Døde ſom Conſerentraad 1751.

Udtrag af Amtmannens Schelderups Beſkrifning öfver norſka Mahlſtrömen — indført i Svenske Verenskaps-Acad. Handlingar Vol. XI. for Aar 1750. pag. 171-78. Dette Udtrag er forfattet af Biſkop Brovallius.

Schelven (Andreas) født 1738 i nordre Trondhjems Amt. Blev 1771 Preſt til Laurvigen og 1775 til Sandefjord Præſtegield i Laurvigs Grevſkab og Provſt i Laurvigs Provſtie. Døde 1799.

Beſkrivelse over Laurvigs Grevſkab. 1ſte Stykke, indrykket i Topographiſt Journal for Norge XXVII S. tiligemed Tillæg af J. C. Berg.

Schellenberg (Anton Otto) en tydſk Student, der blev hvervet og levede nogle Aar i Kjøbenhavn ſom Underofficier. Efter ſin Tilbagekomſt til Tydſkland udgav han

Freie Bemerkungen über Copenhagen, 1796. (rec. i Thaarups Archiv I. 537. conf. I. Lft. 1796 p. 480. Tilſtueren No. 48-49. Kjøbh. Skilderte. 1808. p. 394.)

Scherewien (Carl Leopold von) f. i Meltenborg 1718 d. 7 Jul. Hans Fader var Capitain i ruſiſk Tjeneste. Han blev Student i Roſtock. Gav Skj paa ſin Fædrearv i Ruſland for at blive ved

den evangeliske Religion, og traadte 1737 i dansk Krigstjeneste, hvori han avancerede til Major. 1760 blev han Vicelandsdommer i Fyn og 1772 virkelig. Døde som Conferentsraad 1779. (conf. Suhms Skrift. X. 44.)

Leben des Tycho von Hofman. Copenh. 1754.

Mably Grundsæge der Staatsunterhandlungen. I aus dem Französl. ibid. 1750.

Harde Del i Nachr. vom Zustande der Wissensch. in Danmark.

Scheving (Hallgrim) f. paa Helgostad i Thingøe Syssel paa Island, hvor hans Fader var Provst. Dep. 1804. Var Alumnus i det pædagogiske Seminarium, og blev 1810 Adjunct ved Besættede latinske Skole paa Island. 1817 Doctor Philosophie.

Kritisk Undersøgelse om et Par Stropher i Voluspaa. — i Scandinav. Selsk. Skrift. 1810. S. 175-220. og saa særskilt aftrykt.

Observationes criticæ ad quædam Bruti Ciceronis loca. Diss. inaug. Hafniæ 1817.

Scheving (John) født paa Nordlandet i Island. Frequenterte Kjøbenhavns latinske Skole i Karene 1761-67. Blev siden Skoleholder paa Amager.

Den 3die Bog af Curtius forbanket. Kjøbh. 1764. og Dymuntringstale til det ny Testaments fittige Læsning i Skolerne, trykt som Anhang til No. 26 af de lærde Tid. 1767, (formodentlig begge af L. Sahl.)

Schjelderup. See: dels **Schelderup** dels **Skjelderup**.

Schjerman (Hans) født 1729. Depon. 1749 fra Roestilde Skole. Var 1756 Alumnus paa Communitetet. Efterat have conditioneret adskillige Aar i Kjøbenhavn blev han 1766 Sorenksriver i Thune, Aabøjsge o. s. v. 1778 i Colør og Dubalen. D. 1796.

Prodomus pathologiæ psychologicæ. Dissp. Havn. 1758. 8.

Overfat Poesse for Poeter og Konstdommere. I. 1. et 2. (Kjøbh. 1762.) Lorets Nachr. III. 427. conf. Suedorfs Tilskuer No. 157.)

Forsøg til fri Poesse i det danske Sprog. 1ste St. ib. 1705. (r. i de Sorsesse Saml. 2det St.)

Voltaire's Meropé. overs. — i Forsøg i de Skjønne Vid. 2det St. (r. i Sorsesse Saml. 1 St. pag. 7-19. I. Lit. 1765 No. 11. hvormod Autor svarede i No. 12.) Svar fra Severus paa Lürdorfs Toffernes Ufsalighed. Ib. 3die Stykke. Papes Forsøg om Critiquen, og Tanker ved Frid. Vtes Fig. ib. i 4de St.

Rogle Stykker i det af Frydensberg bestilte Bert om de Oldenborgske Konger. (conf. Slensborg og Prahl) og formodentlig No. 229 i Suedorfs patriot. Tilskuer.

Schifter (Christen) født 1739 i Jagerslev i Aarhus Stift, hvor hans Fader var en velhavende Selvejerbonde. Han blev 1775 abjureret og succederende Secretair og Brevskriver ved Kjøbenhavns Hof- og Stadsret. Døde som Assessor i denne Ret 1802.

Maanedlige Betjendtgjørelser af alle Breve eller Documenter, som i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret ere læste og protocollerte. Kjøbh. 1790-1801. Blev for Aaret 1802 forsat af Bogholder D. G. Borch. (conf. I. St. 1792. S. 556. Statist. jurid. Bibl. I. 394-402. Seibergs Fortale foran hans Politijorhør, samt foran hans Comœdie Donner og Danner.)

Schinnerup (Peder) f. 1778 i Marcks Maa- ned i Skinnerup i Aalborg St., hvor hans Fader var Bonde. Dep. fra Aalborg 1803. Blev 1808 personel Capellan til Lier i Norge. 1812 Hjælpepræst til Hillerslev og Raastrup i Aalborg St. 1817 Sognepræst til Rhør i samme Stift.

Plan til et norsk Universitet, et Priskeft — indf. i de af Selskabet for Norges Vel udgivne Sistor. philosof. Samlinger 2den Del.

Schive (Jens How) f. 1716. Blev 1742 Præst til Græsted og Morum i Sieland. Døde 1800.

Grundregler for den kristelige Religion. Kjøbh. 1790. (I. St. 1792 No. 10.)

Eucharisticon N. E. Ballo dicatum. 1798. (Tis 1798 IV. 343.)

Rogle enkelte Leilighedsvers.

Schive (Laurids) f. 1677 d. 24 Decbr. i Skive, hvor hans Fader var Handelsmand. Dep. fra Viborg 1697. Var Amanuensis hos Romer. (vid. *Horrebovii Opera* III. 247.) Blev 1710 Prof. mathematicum superiorum ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1711.

Dispp. Havn. 4to. Synodus chronozœutica I. de conjunctione Saturni et Jovis. 1702. Rudimenta Geometriæ. eod. 2. Theses mathematicæ 1703 et Opticæ 1704. De dimensione telluris. 1705.

Almanatterne for Karene 1701-12 inclusive.

Schive (Niels) født af borgerlig Stand i Skive 1694 d. 8 Aug. Deponerede 1713 fra Viborg. 1727 blev Capellan til Domkirken i Viborg 1731 Hospitalspræst i Randers. 1732 Sognepræst i Ringe i Fyn. 1733 til Voldum og Rude i Aarhus Stift og Cabinetspræst hos Entefronning Anna Sophia paa Clausholm. Døde 1764.

Eigsprædiken over Dronning Anna Sophia. Kjøbh. 1743, 4to.

Subs Omsorg for sin Kirke — en Landmødeprædiken. i *Sermones ad Clerum* No. 11 i VI Samling.

Schimnelman (Ernst Henrich Greve af) Greve til Lindenborg, Ridder af Elefanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Gehejme Statsminister m. m.; er født 1752. Hans Fader var Henrich Carl Greve af Schimnelman, Ridder af Elefanten, Statsminister, og Statmester, hvis Biographie findes i J. A. Sjöfs *Cllo.*

Tale ved Festen i Anledning af det norske Universitets Stiftelse d. 11 Dec. 1811. i de derom udgivne Forhandlinger S. 96-103. Tale i Vidselskabet i Kjøbenhavn, indført i Selskabet's 3die Beretning S. 38-52.

Schjødtt (Carsten Ludvig) født i Kregome i Sieland 1769. Hans Fader, Berthel Schjødtt, var Handelsmand i Friderichsund. Hans Moder var norsk. Han dep. fra Friderichsborg Skole. Lagde sig efter Chemie, og blev ansat ved Salpeterverket i Friderichsborg. Døde 1816.

Sourcroy's kemiske Philosophie. oversat. Kjøbh. 1797. Doversigt af den kemiske Videnskab, af *Sourcroy*. overs. og foræget. *ibid.* 1805. Begge i *Detav.*

Schjødte (Matthias) født d. 9de Januar 1750 i Afsens, hvor hans Fader var Vedemand og Snekker. Deponerede 1765. Conditionerede adskillige Steder i Fyn, indtil han 1786 blev Præst paa Avernats. 1788 til Snøde paa Langeland. Han døde 1803.

Han har oversat Afkilligt ndaf *Olla potrida*, Særlingiske Magazin, Schlozers Briefwechsel o. s. v. som er indført i de forfættede almennyttige Samlinger. 1780 o. f.

Schjønning (Peder) Broder til den i det norske Lexicon's 2den Del S. 337 anførte Provst Jørgen Leth Schjønning. Han blev Secadet og avancerede til at blive 1769 Capitain. Afgik fra Staten 1781. Døde 1813.

Klage og Formaning til Wgtefab af en gammel Frelm. Kjøbh. 1771.

Hans i det norske Lexicon 3die Del S. 984 nævnte *Collectanea* blev 1814, ifølge Testamente, efter hans Død skænkede til Universitetsbibliotheket.

Schjønning (Glaus Ursin og Gerhard)
See: Schöning.

Schjörning (Niels) født 1743 paa Ulstrup i Aarhus Stift. Lærte Elementerne af Musikken hos sin Morbroder Organist A. Lytken i Horsens. Kom derefter til Kjøbenhavn, hvor han nød Undervisning af Schejbe, ligesom et Par Gange af Bach

i Hamborg. 1775 blev han Kammermusicus hos Kongen. Døde 1798.

Kirkemelodierne til den ny Psalmebog for Claveret. Kjøbh. 1781. i Nodefomat. Choralbog. *ibid.* 1783. i Nodefomat. Sangbog eller de Sange og Psalmer, som indeholdes i den ny Psalmebog, med deres Melodier. *ib.* eod. og Firestemmige Choralsange. *ib.* eod. (alle 3 rec. i l. *Lit.* 1783. No. 34.)

Selskabsange med Moder. I-II Hæfte. *ib.* 1783-85. 8.

Pergolesis Musik til Stabatmater med D. G. Sporsens dertil satte Passionsang, udgivet i et Claverubtog.

Forflag til Kirkesangens Forbedring, med Anmærninger om Bedes og Sorgesangenes Wæde og Kirkemusikens Indretning. *ibid.* 1785. 8.

Twey Litanejen aus dem Schleswigholst. Gesangbuche, mit Melodien für 8 Singstimmen, ein Partitur von C. P. L. Bach. *ib.* 1786. 4. (l. *Lit.* 1788. p. 332.)

Symphonie til Kjærlighed uden Strømper af Scalias brini, indrettet for Claveret. *ib.* eod. tol. Xrier og Sange, Divertissemens o. s. v. af danske Syngestykker, indrettet for Claveret. I-II Bind. *ibid.* 1786-89. Blandsinger for Sang og Claveret. *ibid.* 1787. (l. *Lit.* 1788 No. 16 it. 1791 No. 7.)

Schjot (Søren Andersen) Levede 1758 i Kjøbenhavn.

Om de i Jylland øde liggende Hødemarkers Optagelse og om en bequemere Plog — i *Oeconom. Magazin.* III. 113. Om Engbundens Forbedring, om Haves og Skovvært m. m. *ib.* 127.

Schjøth (David) En Nordmand, f. 1700. Var først Conrector i Christiania Skole omtrent 1734, da han blev Magister. Blev siden Sognepræst for Kroens Præstegjeld i Gudbrandsdalen, hvorfra han 1751 for Svagheds Skyld blev med Pension entlediget. Levede siden i Kjøbenhavn, hvor han døde 1779.

Om Blavling. Kjøbenh. 1756. 8vo. (oversat paa Tydsk. *ib.* eod. 8.)

Om de norske Bjerge. indført i *Oeconomist Magazin.* Tom. II. 317. Paa Tydsk i *Mengels Kopenh. Magazin.* II. 225-54. Om Salg af Sæbekorn, især den norske Rug. Tom. IV. p. 217. Om den almindelige Landhusholdning og især om en FordebrugsKole. *ib.* 293. Om Skjæfers Ren til Husets Bygning. *ib.* Tom. V. p. 171.

Schjøth (Jens Ridderman) f. i Kjøbenhavn 1756. Dep. 1773. Blev 1778 Decanus ved Communitetet. 1781 Magister og samme Aar Rector i Randers. 1788 Præst i Vejle. 1804 i Valterup i Sieland. Døde 1816.

Disp. de differentia inter vaticinia Sacra Scripturæ et oracula Gentilium. Particula 1. Havn. 1776.

Tale paa Kronprindsens Fødselsdag. Viborg 1788. 4. og et Par andre enkelte Lejlighedstaler.

Schiott (Carl Gustav). See: Schytte.

Schjøs (Simon Christen) f. 1782 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader er Casserer ved det borsgerlige Laane- og Livrenteselskab. Deponerede 1797. 1804 blev surnumerair Cancellist i Generalitetet. Er nu Bysfoged o. s. v. i Mariager, og har Krigsraads Karakter.

Har oversat Solobrylluppet af Rozsbue. Kjøbh. 1801. Rinaldo Rinaldini, et Skuespil. ib. eod. De sorte Brødre, en romantisk Historie. 1805. Nazario den store Kæver. og mere deslige.

Schiøtz (Peder) født 1770 i Stavanger. Hans Fader, Cancellieraad Søren Schjøs, var Sorensskriver i Sundhorblehns Fogderie. Var først Catechet ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn. 1795 blev residuerende Capellan til Tingvold i Trondhjems og 1804 Sognepræst til Tysnæs i Bergens Stift. Ds. de 1805.

Tanter angaaende Et og Andet i vore Kirkeskifte, indført i Minerva for August 1800. Noget om de residuerende Capellaner i Norge. ibid. for Junii 1801.

Prædiken paa Fredsfeften. Trondhjem.

Schlegel (Johan Elias) født i Meissen 1718 d. 28 Januar. Hans Fader var Johan Friedrich Schlegel, Chursaxif Appellationsraad og Stiftesyndicus i Meissen. Drog 1739 til Universitetet i Leipzig. 1743 kom han til Danmark som Secretair hos den sachske Minister ved det danske Hof von Spener. Blev 1748, efter Ministrenes Beretning og Wolffes Forslag, Professor Historie et Politices ved Sots Academie. Døde 1749. (Hans Biographie foran 5ter Theil af hans Werke. conf. Meusfels verstorb. Schriftstell. XII. 195. Jørdens Lexicon IV. 497-521.)

Der Fremde, et Ugeblad. Kjøbh. 1746. 8. (om Anledning til at det hørte op vid. Engelstofts Annaler 1806 p. 292-93.)

Theatraliske Werke. ibid. 1747. Beyträge zum Dan. Theater. ib. 1748. 8.

Gedicht auf die Geburt des Kronprinzen. ib. 1749. 4.

Conjectura pro concilianda veterum Danorum Historia cum Germanorum robus gellis. ibid. eod. 4to.

Johan Elias Schlegels Werke, herausgegeben von Johan Heinrich Schlegeln. 1-V Theil. Kopenh. u. Leipzig. 1761-70. 8. (rec. i Lorks Dänisches Journal i B. IV Et. p. 129-48. Biblioth. der schöne Wiss. VIII. 101. IX. 59. Neue Bibl. I. 36. II. 323. Allg. Deutsche Bibl. V B. I Et. S. 166-75. XV Band. Et. I. S. 231-33.)

3 Briefe berühmter Deutschen an Bodmer, Stuttgart 1794. findes S. 30-54 nogle Breve fra J. C. Schlegel. Egetedes Breve fra ham til Hagedorn i Hagedorns af Eschenburg udgivne poet. Werke 5ter Th. S. 284-99.

Schlegel (Johan Heinrich) Den næstføriges Broder, født i Meissen 1726 d. 24 Novemb. 1745 deponerede han ved Universitetet i Leipzig. 1748 blev han Hofmester hos forrige Statholder i Norge og da værende Stiftamtmand i Fyn Grev Christ. Ranzaus yngre Sønner, med hvilke han 1758 fulgte til Sors, og havde sammesteds Opføyn med deres Studeringer indtil 1760, da de forlode Academiet. Han blev derefter Secretair i det danske Cancellie og endnu samme Aar Professor Philosophiæ designatus. 1770 beffillet til succederende Historiographus og Bibliothecarius regius. 1776 blev Medlem af Consistorium og begyndte at læse og examinere i Historie og Geographie i Mølmans Sted. 1778 blev, efter Mølmans Død, virkelig Bibliothekar. Gjorde Aaret derpaa en Rejse i Tydskland. Døde som Justitsraad 1780. (Bidrag til hans Levnetsbeskrivelse af ham selv i hans 1779 udgivne Betragtninger over Journaler. conf. Meusfels verstorb. Schriftstell. XII. 195-97. Jørdens Lexicon IV. 534-37.)

Geschichte Christian des IVten von N. Stange, übersetzt, kurzer vorgetragen, und mit Zusätzen erweitert. 1-III Bueh. Kopenh. u. Leipzig. 1757-71. 4to. (Gøtt. Anz. 1758. N. 275. 1773. S. 1173.)

De initiis restauratorum in Dania sacrorum. et Programma i Anledning af Reformationensfeften. Hafn. 1762. fol. og Oratio de optimo reformandi modo. ib. eod. 8vo.

Afhandling om det danske Sprogs Fordele og Rangler i Sammenligning med det tydske og franske Sprog. ibid. 1763. Samme paa Tydsk, Gleswig. eod. a. (rec. i Lorks Nachr. II. 174-89. og Anmærkninger derover ere indførte i de Sørpeste Samlinger 2det St. S. 112-37.)

Geschichte der Könige von Dänmark aus dem Oldenburg. Stamme. mit Bildnissen, gestochen von J. R. Preidler. I Theil. Kopenh. 1769. 2ter Theil. ibid. 1777. folio. Af 1ster Theil er udkommen 2det Dplag. ibid. 1771. fol. og oversat paa Frans af Champigny udkommen i Amsterdam 1776. 4to. (rec. i Crit. Journ. 1769 No. 33. Allg. D. Bibl. XIV B. 136-41. og i Gøtt. A. 1769. 1185. 2ter Th. i Gøtt. A. 1778. 521. 1-ll Th. af Sandvig i Crit. Tidskr. 1777 No. 36.)

Sammlungen zur dänische Geschichte Münzkennnis, Oeconomie und Sprache 1-ll Band. Kopenh. 1771-76. 8. Heraf er: Ueber die dänische Reichsräthe — særskilt aftrykt 1774.

Dänische Reisebeschreibungen und andere denkwürdige Handschriften in der Sammlung zur dan. Gesch. übersetzt. ibid. 1776. 8.

Om historiske Forelæsninger. ib. 1778. 8.

Observationes criticae et historicae in Cornelium Nepotem. ibid. 1771. 4to. (lærde Est. 1781 No. 34. og i Gøtt. A. 1778. 3. 780. i Crit. Tidskr. 1778 No. 35.)

Oratio in memoriam Petri Holmii habita. ibid. eod. 4to. overs. paa Dansk af A. Nyerup. ib. 1779. 4. (Litteraturjournalen 1779. S. 362-66. 1780. 277-82.)

Betragtninger eller Journaler og lærde Tidender i Anledning af nogle Recensioner i den kritiske Tilskuer. ib. 1779. 4to. (rec. i Litteraturjournal. for 1780 p. 80-87.)

Han har skrevet Betragtninger over danske Landkort, i Vid. Selsk. Skr. XII Del S. 51-64. Afbildning af Danmarks Historie fra den ældste Tid indtil 1523 i Crasmers Fortællelse af Boscuet i 5te Dels 1ste Afteling. J. S. Winstovs Levnet i Løkke Danisches Journal I B. 2tes St. Kogle Breve i *Lettres sur la Danmark*, Remarques sur l'Edda et la Mythologie du Nord i *Mercurie Danois* 1755. Jun. S. 1-16. Jul. 147-93. Fortælle til Werners Clavis.

Acta litter. Univers. Havn. som udkom 1778 i Kvart, er af ham fra pag. 357-414, foruden ovennævnte Program og Tale af 1762, indførte tria programmata: de difficultatibus in historica veritate indaganda; de statu rei litterariæ in Dania sub Rege Christiano Vto. et sub Rege Frid. IVto.

Han har oversat: *Congreves double Dealer* paa Tydsk, under Titel af *Der Arglistige*. Kopenh. 1756. Thomsons *Sophonisbe*. Leipzig. 1758. Gjuub. Agamemnon og Coriolan. Kop. u. Leipzig. 1760. Trauerspiele, aus dem Engl. Kopenh. 1764. Lehreiche Erzählungen, aus verschiedenen Sprachen. I-II Theil. Leipzig. 1768. M. Hübners Trauerrede über den Grafen Bernstorff. Kopenh. 1772. Carstens om aabne Vocalers Medvirkning til det poetiske Udtryk Stykke — indført i *Neue Bibl. der schön. Wiss.* IV. V Th. Kogle Stykker i de 3 første Bind af de almindel. Rejsebeskrivelser, overs. af Engelst paa Tydsk.

Han har udgivet *Deconomiske Prisdiskussioner*. Kjøbh. 1774. 8. Johan Elias Schlegels Werke i 5 Dele, hvoraf Esben Joh. El. Schlegels er udkommen særskilt. Kopenh. u. Leipzig. 1770.

Han har forfattet Recensionen af J. Vadens Anweisung zur Dän. Sprache — indført i *Løkke Dän. Journal* II Band 1stes Stk., og af Böhms. *Acta pacis Olivensis* — i *Løkke Fortællelse* Nr. 111. 3tes St. i *Dän. Journ.* I B. 1stes St. og i *Sammlungen zur Dän. Geschichte* 2ter B. 3tes Stk.

Skrivelse til Lærdorf — i *Lurdoziana* p. 497-502.

Schlegel (Johan Frederich Wilhelm)

Søn af den Næstforrige, født i Kjøbenhavn 1765 d. 4 October. Deponerede 1782. Blev juridisk Doctor ved Communitetet. 1786 rejste med kongelig Stipendium til Göttingen og igjennem de østerrigske Nederlande til London. Kom hjem i Sept. 1788 og concurrerede med Cold og Gudenrath om det overordentlige juridiske Professorat. 1789 blev Adjunct i det juridiske Facultet og 9de Octob. samme Aar Prof. Juris extraord. 1790 Doctor Juris. 1800 Prof. Juris ordinarius. 1801 udnævnt til 6te Departement, men 1803 bestemtes han til at vedblive sit Embede som Professor ved Akademiet og blev den 15 April virkelig Etatsraad. 8 Jan. 1810 blev han Ridder af Dannebrog, og 28 Jan 1812 Conferentsraad. (Hans Autobiographie i de i Anledning af Kongens Formæling 1790 udståede *Acta Academica*.)

De eo quod iustum est circa emigrationem civium. Göttingæ 1787. 4to. (Bar af det Gøtt. Univers. tilkjendte Accessit. conf. lærde Lst. 1787 S. 746. Duschings wöchentl. Nachr. for 1787 p. 374.)

De discrimine inter possessionem bonæ et malæ fidei secundum juris Romani principia. Diss. inaug. Havn. 1790. 8vo. (lærde Lst. 1792 No. 14.)

Statistisk Beskrivelse af de fornemste europæiske Stater. 1ste Del, som indeholder Indledningen og den første Part af de danske Staters Statistik, og 2den Dels 1ste Hæfte. Kjøbenh. 1793-96. (Gøtt. Anz. 1795 S. 434-436. Allg. Litt. Zeit. 1794 No. 35. I. Österr. 1793 No. 40. 47. 52. Krit. XIV. No. 33.) Heraf er hans Beskrivelse over Færøerne oversat paa Tydsk i *Sprengels Auswahl geograph. und statist. Nachrichten* IV B. S. 1-48.

Tillæg til No. 39 af de I. Lst. 1794, indeholdende Svar paa Koget fra Prof. Thaarup. Kjøbh. 1794. (Hersimod udgav Thaarup sit Rødværge som Tillæg til bemeldte Tidendes No. 40.)

Programma i Anledning af Reformationseften 1796. 4to. (Handler om Morgengave og er tillige indført i *Astræa* 2det B. 2 H. S. 168-247. Recension derover i *Lærdes Journal* 1796. S. 54-56.)

Astræa, et Tidsskrift. I-V Bind. Kjøbh. 1797-1805. (I. Lst. 1800 No. 14-19.) Særskilte Aftryk heraf ere:

a) Grundringer mod Birchner om Trykkefriheden (rec. i *Juris* 1797. III. 232-43. I. Lst. 1798. S. 209 o. følg. 439 o. f. *Philosoph. Repertor.* II. No. 6 g.)

b) Om J. C. Colbjørnsen som Ridenkabsmand og Embetsmand. (rec. i *Jurid. Maanedstid.* 1802. II. S. 283-93.)

c) Frimodig Prøvelse af den engelske Admiraltetsrets Dom, affagt d. 12 Jul. 1799 i den bekendte svenske *Convoissag*, tilligemed en foreløbig Skildring af det europæiske især engelske Kapersystem. i *Astræa* III. 1ste St. 1-156. 2det St. 224-60. Blev under Forfatterens Opsyn overs. paa fransk af Dejeu under Titel af *Sur la visite des vaisseaux neutres lous convoi*. 1800. Tvende engelske Oversættelser udkom derefter af paa een Gang: den ene (af Consul J. Wolf) efter den danske Original; den anden efter den franske Oversættelse. London 1800. Derimod udkom i Englands en Del Skrifter, hvoraf de vigtigste ere *Lettres of Sulpicius* (da værende Stabssecretair Lord Grenville) on the northern Confederacy. London 1801. og *Remarks on Mr. Schlegels Work upon the visitation of neutral Vessels under convoy*, by *Alexander Croke*, Esq. London 1801. A treatise of the relative rights and duties of belligerent and neutral powers in maritime affairs, in which the principles of armed neutrality and the opinions of Hübnner and Schlegel are fully discussed by *Robert Ward*, Esq. London 1801. (Bogen blev rec. i I. Lst. 1800 S. 280 og følg. 294 o. f. og af *Malthe Brunt* i *Moniteur* for 1801 S. 119.)

Naturretten eller den almindelige Retslæres Grundsatninger. I-II Del. Kjøbh. 1798. 2den forbedr. Udg. ib. 1805. (I. Lst. 1799 No. 23-27 og No. 29. 1807 No. 10-12. Forfatterens Antikritik mod denne Recension fulgte som Tillæg til No. 15 af de lærde Lst. for samme Aar. hvorefter paa A. S. Ørsted, som var Recensenten, gav sin Duplik i sit Arkiv No. II. S. 162-202.)

Aperçu sur la liaison politique entre les Duches de Slesvig et de Holstein et sur le droit de rassembler les Etats dans ces deux provinces. (au lieu de Manuscrit) a Copenhague 1816. Udgaves paa Tydst, med Anmærkinger, af Prof. Falck. Kiel 1816. i hvilken Anledning gives en Erklæring af Forfatteren i Altonaer Mercure for samme Aar.

Hans Bidrag til periodiske Skrifter ere, blandt Andet: Poorvidt er det gavnligt, at det smukke Kjon dyrker Videnskaberne? i det kunstselskabs Bibliothek No. 2. 1786. Poorvidt er Staten berettiget til at blande sig i Opdragelsen? i Minerva 1739. Ill. 208. (optrykt paa ny i de aalborgske maanedl. Tillæg for 1789 6te og 7de Stykke) Om Formildelse i Straf for Forbrydelser. (en af hans Prøve-Forelæsninger) i Minerva 1791. ll. 595. Om Rytten af den almindelige Retslæres grundige Studium. i Skandinav. Selsk. Skrift. for 1800. I B. S. 68-83. Om symboliske Bøgers Indførelse i den danske og norske Kirke. ibid. 1803. ll. 1ste Hæfte. S. 139-60. Om Agerdyrningens og Landøkonomiens Tilstand i Danmark før og under de første Waldemarer. ibid. 1806. ll. 273-323.

De Taler han, som det juridiske Facultets Decanus, holdt ved Doctorpromotionerne i Anledning af Kroningsfesten og Reformationsjubilaet, ere aftrykte i *Acta Universitatis* pag. 57-63. og pag. 59-62.

Noget hans juridiske Respona findes indførte i *Orstedes Ny jurid. Archiv*, andre i *Astræa* o. fl. St. En hans Aperçu sur l'état des Catholiques dans les états du Roy de Danemarck selon les loix du pays, (en Memoire af 8 Jan. 1816, efter Forlangende meddeelt den engelske Minister i Kjøbenhavn til Afbenyttelse ved Parlementsdebatten over Catholikernes Forbring) er indført i Rapport from the Select Committee, om denne Sag. 1816. Folio. pag. 433-44.

Han har frevet juridiske og statistiske Recensioner i de lærde *Littererum*. og i Skandinav. Museum. Eigesom han ogsaa var Medudgiver af den i Aarene 1810-14 i Qvart udgivne *Journal for udenl. Litteratur*.

Han udgav (i Forening med Ryerup) Kosob Anders samlede juridiske Skrifter I-II Bind og 3die Bind 1ste Afdeling. Kjøbh. 1807. 1808. og 1811. (*Litteraturtid.* 1818 S. 481-93 505-10. *Seidelbergs Jahrbücher* II Jahrg. I S. 47-51.) Heri har han indført Ny Undersøgelse om den skaanske og gamle sleslandske Lov med rette tillægges Kong Waldemar den 1ste, som ogsaa staar i *Astræas* 4de Bind. (conf. *Grimms Litteratur der alt-nordischen Gesez* i Savignys u. s. w. *Zeitschrift für geschichtl. Rechtswiss.* III B. S. 88.) Desuden har han ledsaget hele Brevet med oplysende og berigtigende Anmærkninger, især den anden Afhandling om de gamle Loves Grundsaetninger.

Schlegel (Henrik Friderik) Søn af foranførte Prof. J. L. Schlegel; f. i Sors d. 19 Julii 1749. Dep. fra Herlufsholms Skole 1765. Laas som Student paa Borchs Collegium og var Observator paa det astronomiske Observatorium. Sit 1776 som Volontair ind i Oeconomie- og Commercecollegiet. 1797 blev han Committeret i Collegiet for de østindiske Sager og sit Prædicat af Justitsraad. 1800 blev han valgt til Meddirecteur af den 1799 organiserede Direction for Kjøbenhavns Sattigvæsen.

Denne Post vebblev han, da han 1803 med sin fulde Gage i Wartpenge blev entlediget fra sin Post i Commercecollegiet.

Disp. de graviditate planetarum. Particula I-II. Hafn. 1768-69. 4to.

Om Pilehegn og Baandenens Anvendelse til Kurvema-geararbejde — i *Kasns Nye Bibl.* VIII. 345-54.

Schletter (Christoph). See Sletter.

Schlosser (Gaspar Wilhelm) f. i Dortmund i Westphalen 1698 d. 4 Sept. Tog 1723 Doctorgraden i Medicinen ved Kjøbenhavns Universitet.

Disl. inaug. de ictero. Havn. 1723. 4.

Schmettow (Herman Boldemar, Greve af) f. 1717 i Dresden. Hans Moder var Søster til Feltmarskal Løvendahl. Han studerte i sin Ungdom i Leipzig. Han kom 1746 til Danmark som Generalmajor og Chef for Livregimentet Curassierer. Blev 1764 commanderende General i Norge. Forlod denne Commando 1767. og opholdt sig fra den Tid af i Pøen. Døde, som Kammerherre og Ridder af Elephanten, 1785. (conf. *Meusels værstor. Skriftstell.* XII. 239-40. Saa findes og en Del af hans Karakteristik i hans Søns Grev Waldemar Friderich Schmettows patriot. *Bedanken*.)

Militærisk Bibliothek I-IV Stykke. udgivet. Christiania 1765-66. (I. Bst. 1765 No. 49. og folg.)

Tale ved hans Optagelse i Materacademiet — indf. i *Mercur Danois* 1757 i Februar. Afstedskrivelser til Regimentscheferne ved den norske Arme. i *Minerva* 1790. I. 237.

Om hans 1772 i Pøen trykte "Blätter aus Liebe der Wahrheit" som bleve confisqueret, see *Lurdorfiana* p. 49-86. og *Schleswig-holst. Anz.* 1772 No. 83.

Schmidt (Christen) f. d. 15 Sept. 1721 i Byen Kelleklinte ved Callundborg, hvor hans Fader var Smed. Dep. fra Callundborg 1739, og tog Attestats 1741. Arbejdede nu som Doversætter for Boghandlere indtil han 1756 blev Notarius publicus i Kjøbenhavn. Døde, som Justitsraad, 1810. (conf. *Kjøbh. Skild.* 1810 No. 58.)

Luthers Liv og Levnet ved B. Lindner, overs. Kjøbh. 1748. 4to. (ævnf. I. Tid. 1750 No. 19 og 24.)

Luthers Huspostil, overs. III Del. Kjøbh. 1756. 4to. Draklet, Comoedie. overs. af Frankf. ibid. 1748.

Doversættelsen af Almindelig Samling af Rejsebeskrivelser, som udkom i Kjøbenhavn 1748-62. 17 Del. i Qvart, og hvis Forlagger var Jacob Christian Schmidt, Bordenes- og Tapetseriefabrikør paa Christianshavn, der døde 1764. 48 Aar gammel, havde han Del i See Fortalen foran det 1749 udkomne 4de Bind.

Holbergiana. Kjøbh. 1755. var han Udgiver af tillige med W. Sjøberg.

Schmidt (Christian Frants) f. paa Als 1734. • Var 1783 General-Inspecteur over de kongelige Haveplantager og Slotsforvalter paa Fridesrichsberg. Siden Inspecteur ved de kongelige Haveplantager ved Nygaard i Haderslev Herred. (conf. hans Autobiographie foran hans nedennævnte i Haderslev 1793 udkomne Skrift.)

Forsøg til en Opdagelse af nærværende Træ- og Brændmangels Aarsager, samt nogle Midler mod de onde Folger deraf. Kjøbh. 1783.

Forslag til nogle Forbedringer i Hauge- og Træfrugtdyrkingen samt nyttige inden- og udenlandske Træers Opveksling. Haderslev 1793.

Uvordige Betragtninger over Træmangelen og Træets trykkelige Priser. Kjøbh. 1799.

3 Landhusholdn. Selsk. Skr. Afhandl. om vilde Træers Opveksling samt Stoves rette Anlæg i Danmark. i III. p. 1:170. (ogsaa særskilt aftrykt.) Om den bedste Maade at bevare Humlen i sin Kraft. IV. 163:82. Om Indbegninger omkring Mærke og Haver. VI. 329:408. (ogsaa særskilt trykt) Forsøg med Pirens Dyrkning i Danmark VII. 286:99. ogsaa indf. i Handelstid. 1803 No. 78.

Schmidt (Eskild) f. 1769 i det Slesvigke. Log 1792 theologisk Attestats ved Kjøbenhavns Universitet.

Skolemesteren paa Landet. Et Kvartalsskrift. 1ste Hæfte. Aalborg 1803.

Schmidt (Friderich) Søn af den som Biskop i Aggershus Stift 1804 afdøde Christian Schmidt, forfatter til en Afledning, holden for det kongel. Heskab, trykt i Kjøbenhavn 1774. Han er født d. 27 Maj 1771 i Asminderød ved Fredensborg, hvor hans Fader da var Præst. Drog fra Christiania Skole. Blev 1792 Præst ved Lugt- og Manufacturhuset i Christiania. 1797 Sognepræst til Eger i Aggershus St. Er Provst i Kongsberg Provstie og blev 1813 Ridder af Dannebrog. Rejste 1818 til Lydkland, Frankrig og Italien.

Læser ved en Britanters Dødsleje, en Oversættelse. Et Poem, som fulgte med Norske Intelligentsedler 1789 No. 39.

Danmarks Hæderskamp mod Witters Overmagt, et poetisk Forsøg. Kjøbh. 1801.

Samlede Digte. Kjøbh. 1811. (i. i Literaturtid. 1811 No. 93.)

Afprebte har hans Poesier staaet i Hermoder, Minerva, Tilskuer, Charis, Samleren, Poulsens Nytaarsgaver og andre periodiske Skrifter.

Indbydelsesfrist og Cantate til Høstidsligheden i Dramen d. 11 Dec. 1811 — indf. i den af Platon udgivne Samling. Aaler holdne i Eger Høvedskole paa den anden Danst Literaturlexikon.

ordnede Bededag i Marts 1814. Christiania 1814. Nogle enkelte Besigtigelsestaler, hvoraf hans Indtrædelsesprædiken paa Eger er indført i Sallesens Magaz. VIII. 376:94.

Han var i Karene 1795-96 Redacteur af det i Christiania udkomne periodiske Skrift Hermoder. (Det blev siden udgivet af Rosted.)

Schmidt (Hans Jacob) Broder til nyankomne Provst S. Schmidt. Blev 1789 Sognepræst til Skibvedt i Smaaløenene. 1795 til Løsten paa Hødemarken. Døde efter 1811.

Nogle afprebte Poesier, f. Ex. i Norske Intelligentsedler 1803 No. 5. 1804 No. 19. Minerva 1805. I. 325. i Hudstikken 1811 p. 275:76.

Schmidt (Hentich Christopher) Blev 1797 personel Capellan og 1800 Sognepræst for Bær og Nebel i Aarhus St. 1812 Amtsprøbst.

Roget om Liturgien, i Anledning af Biskop Boisens Plan. Kjøbh. 1806.

Schmidt (Jacob Christian) f. i Drensen. Var Læge paa de Schimmelmannske Plantager i Vestindien. Døde i Kjøbenhavn 1807.

Blandede Anmærkninger samlede paa og over Glandet St. Croix — i Samleren 2det B. S. 198:206. 214:250.

Schmidt (Marcus) født d. 30te Martii 1749 i Apenrade, hvor hans Fader var Kjøbmand. Blev 1781 Fuldmægtig hos Boghandler Kothé i Kjøbenhavn.

Poetiske Gedanken in der Einsamkeit. Kjøbh. 1783.

Schmidt (Thomas) Var i sin Tid Alumnus paa Valkendorfs Collegium, blev derefter Høret i Odense Skole, og 1754 Magister.

Dispp. Havn. 4to. Versionis Suetonii particula quædam difficilior. 1751. Meditationes in dictum Aulianum a Plinio l. 9. citatum: satius est otiosum esse quam nihil agere. 1752 et 54. Scrupuli quidam circa nonnulla Baumestri placita. 1754. Problematum quorundam ex Clerici operibus philosophicis falciculus 1mus. 1755.

Svetonius paa Dansk. I-II Del. Kjøbh. 1750:51.

Plinii Epistler paa Dansk. ibid. 1754. (Bischings Nachr. III. 632:38.)

Schmidt-Phisfeldeck (Conrad Friderich von) født 1770 d. 3 Julii i Brunsvig, hvor hans Fader, Dr. juris Christoff von Schmidt-Phisfeldeck, da var Professor. Studerede i Helmstadt, og blev der Doctor i Philosophien. Kom til Kjøbenhavn som Lærer i Conferentsraad Bruuns Hus. Log Magistergraden ved Kjøbenhavns Universitet (68)

1792. Blev 1797 Professor, 1801 Committeret og 1812 supernumerair Deputeret i Oeconomie- og Commerce-Collegiet. 1812 Etatsraad og Ridder af Dannebrog. 1815 Directeur ved Rigsbanken og 8 Octob. 1809 Kar Meddirecteur for den kongelige Entekasse.

De notione perfecti ad hominem translata. Disl. inaug. Havn. 1792. (I. Litt. 1792 p. 126. Brit. XI. No. 14.)

De morali Christianorum societate sub typo regni coelestis annunciata. Disl. loco examinis theologici. ib. 1794 4to. (Brit. 1794 No. 46.)

Conspectus operis systematici philosophiam criticam secundum Kantium exposituri. ib. 1795. (I. Lit. 1795 No. 41. it. r. i Nordia for Det. af Rissen, hvorpaa fulgte Schmidts Replik i I. Lit. 1795 p. 827-29, og Rissens Duplik ib. 1796 p. 28-30.)

Philosophiæ Criticæ secundum Kantium Expositio Systematica. pars Ima. Havniæ 1796. Pars II. Altonæ 1798.

Bertraute Briefe über Gegenstände aus der praktischen Moral. Kopenh. 1791. (Allg. Lit. Zeit. 1797 No. 12.)

Briefe über. Inhalts. Altona 1797. (Allg. Lit. 3. 1798. II. 553-58.)

Oplysende Svar paa Lord Fitzgeralds Bemærkninger over den senere Opbringelse af neutralt Skibe. Kjøbh. 1800. Paa Fransk overs. af M. Sagerup. ibid. eod. oversat paa Engelsk. London 1800.

Bersuch einer Darstellung des dänischen Neutralitäts-Systems während des letzten Seekrieges. I-IV Hest. Koph. 1802 4. (All. Lit. Zeit. 1806. Jul. p. 145.)

Underretning om de gældende Pengesorter, samt Actier, Obligationer ic. Kjøbh. 1811. 2det Dplag. ibid. 1815.

Om den jødiske Nations hidtil varende Forhold til det kristne Børgersamfund, og dets Omdannelse i Fremtiden. Kjøbh. 1817. 8vo. Samme paa Tydsk. sammesteds 1817.

Ueber den Begriff vom Selb, und den Selbstverehr im State. Kopenhagen 1818.

Bar i Karene 1798-1810 Medudgiver af "Handels- og Industrietiden."

I Vid. Selsk. Skr. er af ham: Forslag til en Ord- bog for Philosophien til at fremme gjensidig Forkoelse blandt Philosopherne. i Skrifterne for 1805-6. 2det Hæfte p. 73-90. Om Isberne betragtede som Gjafter, Indbyggere og Børgere i kristne Stater, i Skrifterne for 1809-10 p. 169-212. (i I. Litt. tid. 1813 No. 23-24.) Om Forgivningen for Opdragelsesvæsenet, dens Beskaffenhed og Grundter, i Skrifterne for 1816-17.

I Scandinar. Litt. Selsk. Skr.: Om Livets Værd. for 1800. 3die Hæfte. p. 72-93. Et Blik over Menneskehedens Fremtid i det sidstforløbne Aarhundrede. 1802. I p. 1-38. Om den æsthetiske Dannelses Værd og vigtige Indflydelse paa Menneskelegens Forandring 1803. II. 2det H. 85-108. Om Isbernes Oprindelse og rigtige Brug i Philosophien. 1806. I. 135-54. Forsøg til at betragte Historien fra en philosophisk Synspunct med Hen- sèn til Menneskelegens Bestemmelse. 1810 p. 131-52.

Om Menneskeværerne i intellektuel Bemærkelse. 1814. 105-35.

I Sandelotid. for 1811. Underretning om de gældende Pengesorter, samt Actier, Obligationer og andre Pengesorter, der ere i Omløb i den danske Stat. I No. 65-70. (foran anført som særsk. trykt). Om Kjøbtage. No. 87-88.

Schmitto (Friedrich Carl) Blev 1786 Compastor, og fra 1802 af ene Pastor til Magleby paa Amager.

Ordnung des Heils nach den Catechismum Lutheri — tom Gebrük der deutschen Gemeine to Hollarbderorp op Amad. Kopenh. 1788.

Schnabel (Bernhard) født 1691 den 19de Februar i Bommelov i Sieland, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Slagelse 1707. Rejste 1714 udenlands. 1718 blev Rector i Kjøge. 1722 Magister. 1726 Rector i Roeskilde. Døde 1754. (Pans Biographie i Lorks Nachrichten I. 467-72.)

M. Woldikes Compendium theologiæ theicæ novis illustratum. ib. 1753 et 1756. (I. Lit. 1753 No. 48. Bäckings Nachr. I. p. 316-19. conf. I. Lit. 1764. No. II.)

Offterretning om hans Religionsdisput under hans Op- hold i Paris — see Maanedskriftet Arzene 1813 for Sept. pag. 211-17.

Schnabel (Christian) En Son af Naak forrige, født i Roeskilde 1728 d. 5 Julii. Deponerede 1745. Examinerede 1746 Examen philo- sophicum cum caractere *supra laudabili*. 1748 blev Magister. Rejste udenlands. Blev 1753 sin Faders abjureret som Rector ved Skolen, og succe- derede Karet derpaa som virkelig Rector. Døde 1760. (om ham og hans Fader see J. T. Sartorfs Pro- gram Memoria Schnabeliorum Patris et filii, quondam Rectorum scholæ Roeskildensis)

Agrumia, arabico et latino, notis illustrata. particula Ima. Amstelod. et Lugd. Bat. 1755. 4to. (rec. i I. Lit. 1755 No. 6 og Førr. A. 1755-543.) Continuatio, ibid. 1756. (rec. i Lillies I. Lit. 1757. p. 244-52.)

Schnabel (Marcus) f. 1744 i Gravens Præstegjeld i Hardanger, hvor hans Fader, Povel Schnabel (barnfødt i Korsør, og forfatter til en Prædiken om megen Regn og Mangel af Blæst, trykt i Bergen 1771) var Præst. Dep. fra Bergen 1762. Blev 1771 personel Capellan hos sin Fader. 1778 teftd. Capellan til Lier ved Bragnæs. Døde 1780. Videre om hans Levnet kan læses i Fortæ- len til hans

Udkast til en Beskrivelse over Hardanger, udgivet af S. Strøm. Kjøbh. 1781. 4. (En forkortet Oversættelse af dette Skrift er indført i Materialien zur Statistik der dän. Stat. I. 135-80.)

Prøve paa Forvidt det gamle norske Sprog endnu er til i det hardsangerke Bondemaal — indf. i det norske Videnskabs Selsk. Skr. Ny Saml. I. 297-322. (sammenfattede Selskabs Bogcatalog p. 535.)

Schneider (Christian Friderich) f. i Kjøbenhavn 1772. Hans Fader, Cancellieraad Schneider, var Fuldmægtig ved Politiekammeret og siden Inspecteur ved Forbedringshuset. Han depon. fra Kjøbenhavns Skole 1790. Tog theologisk Embeds-
examen 1796. 1797 blev Translatør i det engelske Sprog og fik kongl. Bevilling at holde offentlige Forelæsninger detsover. 1798 lærer i Engelsk ved Societætsacademiet. 1801 Lieutenant og Adjutant ved det da oprettede Kronprindsens Livcorps, ved hvilket han 1807 blev Capitain. 1805. fik han Titel af Krigsadjutant, og 1809 blev han Inspecteur ved det kongl. Theater. 1816 afsyt han med Pension fra Lærereembedet ved Societæterne og med Vartspenge fra Inspectoratet ved Theatret.

Thorvaldsnes Karakteristik af Kronprindsen af Danmark. overs. af Engelsk. Kjøbh. 1793.

Udtog af de engelske Oppositionsblade *the Courier* og *Morning Chronicle*. et Ugeblad. Kjøbh. 1795-97.

Several Essays and discoveries intending to improve the theory of navigation, by C. C. Loas, translated. ibid. 1798. Og Regulations for navigating the Catalog. overs. efter Løvensørns danske Manuscript.

Forløb til en kort Lærebog i det engelske Sprog tilligemed en Læsebog indeholdende Udtog af de vigtigste engelske Skrifter omkring Jordkloden. ib. 1800.

Engelsk Chrestomathie. ib. 1802. Engelske og danske Samtaler. ib. 1804 og Robinson Crusoe paa Engelsk med danske Noter. ibid. Ligeledes: Collection of jengill's Plays med danske Noter. ibid. 1807. Item Encyclopædia of wit og english. Miscellanies 1815.

Danish Grammar, adapted to the use of Englishmen. ib. 1803.

Haandbog i den engelske Litteratur. ib. 1805.

Engelsk og dansk Marinelexicon. ib. eod.

Forelæsninger over det engelske Sprog. ibid 1806.

Orlogscapitainen eller Sømands Liv og Sæder. overs. af Engelsk. ib. 1808. (I. Hft. 1809 No. 8.)

Lord Sidmouths Tale d. 17 Maj 1808, foreslaaende Løsgivelsen af de danske Skibe, tagne for Krigserklæringen. overs. ib. eod.

Short Introduction to the danish Language for Englishmen. ibid. 1815.

Et Par enkelte Skuspil, oversatte af Engelsk, det ene udtommen 1793, det andet 1803.

Til Ugekriftet Samleren V Bind har han leperet adskillige, mest af Engelsk oversatte, Stykker. Hans Bidrag til Minerva nævnes i sammes Registre. Ligeledes findes mange Artikler af ham i Prof. O. Wolfs Journaal og i Dagen.

Schneider (Jens Christian) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn 1793. Udgik 1813 fra Societætsacademiet som Officier.

Veiledning i Sømandskabet. Kjøbenh. 1817. 4to.

Schnel (Friderich Christian) først Præst paa Kysten Guinea. 1705 blev han Præst til Messrup i Ribe Stift 1707 til Listed og Listed i Aalborg Stift. Døde 1728.

En hellig Slangetrædskhed. Kjøbenh. 1705 og 1717. Samtale imellem en Kræmmervend og en papistisk Præst. ib. 1705. Trifolium sacrum eller Forklaring over de 3 første Capitler af 1ste Moyses Bog. ib. 1707. Alle 3 i Octav.

Schonning (Anders) født d. 31 Jul. 1752 i Løndern, hvor hans Fader, Peder Schonning, som siden blev Sognepræst i Nyborg, da var Diaconus. Deponerede fra Nyborg Skole. 1780 blev residierende Capellan i Etive og 1785 i Nyborg. 1801 Sognepræst for Stamstrup og Frydenbal i Slesland.

Prædiken for Kullerup og Næstnærlige Menigheder til Amindelse af deres Præst, Laurids Engberg, som døde og kausete sit Hoved. Døde 1796. 8. Prædiken holden Søndagen efter den store Ildebrand i Nyborg. ibid. eod.

Schonning (Peder) Den Næstforriges Søn. Dep. fra Borgerdybskolen. Conditionerede i nogen Tid paa Lindhoel ved Friderichshald.

Ryttaarsgave for 1809, indeholdende Romantiser, Ober og Sange m. v. Christiania 1809.

Schonning (Søren) Broder til foranførte A. Schonning; født d. 14 Nov. 1745 i Løndern. Deponerede 1763 fra Nyborg. 1773 blev Hører ved samme Skole. 1787 Præst til Bølling og Søding i Ribe Stift. Døde 1799.

Seanders Jord i et libet Rum, 2: geographiske Taabeller. oversat. Odense 1776. 8.

Schonvig (J* A***)** Er ubentvil den Keltpræst Schonvig, der i Fortællingen til Worms Monumenter roses som god Antiquar.

Dr. Willchii Sørgefæng over Prints Ulrich. overs. af Latin. Kjøbh. 1633. 4to.

Schou (Jacob Henrik) født i Kippinge paa Fælster d. 8 Jul. 1745. Hans Fader, Jens Henriksen Schou, var Præst sammesteds. (See Nyserups Kjøbh. Univ. Annaler pag. 321). Blev først privat informeret; kom derpaa 1760 i Bordingborg Skole, hvorfra han 1762 blev dimitteret til Academiet. Han tog 1769 theologisk Attestats med Laudab., hvorpaa han 1770 fik Sted paa Borchens Collegium, og 1771 blev Decanus paa Communitetet. Blev 1773 Hovmester ved Dronn. Juliane (68)

Marics Pøger, og 1778, efterat have taget juridisk Attestats med Laudab., tillige surnumerairt Assessor i Kjøbenhavn Hof- og Stadsret. 1781 Kammere-ter ved Drefunds Toldkammer. 1805 dispenseret, formedelst svageligt Helbred, fra dette Embeds For- retninger. 1813 Statsraad.

Disert. l-III. de Probationibus Theologicis. Havn. 1770-72. 8.

Chronologisk Register over de kongl. Forordn. og aab- ne Breve, som fra 1670 af ere udfomne, tilligemed et nøjagtigt Udtag af de endnu gjældende, for saavidt samme i Almindelighed angaae Undersaatterne i Danmark og Norge, forsynet med et alfab. Register. 10 Dele. Kjøbh. 1777-93. (rec. i Nye frit. Journal f. 1777 No. 37. l-Æst. 1778 No. 9. 1781 No. 34 og 1793 No. 37 og 38.)

Saandregister over de gjældende trykte Anordninger, som til 1786 Aars Udgang ere udfomne. Kjøbh. 1787. 12.

Anhang til den 1ste Udgave af Chronol. Register over Forordn. l-X Del (indeholdende de trykte Anordninger, som ej ere i Saml. af Forordn.) Kjøbh. 1795. 8.

Chronol. Register over de kongl. Forordn. og Kabne Breve, samt andre trykte Anordninger, som fra 1670 af ere udfomne, o. s. v. 2den Udgave. 10 Dele. Kjøbenh. 1795. 8. med sammes Fortsættelse til 1815 Aars Udgang. 11:17 Del. ibid. 1797-1816. 8.

Alfab. Register over de kongl. Forordn. og Kabne Breve samt andre trykte Anordninger. 2den Udg. ib. 1795. 3die Udg. ib. 1812. 8.

Har og frevet nogle Recensioner i Fortegnelse paa Trykkefrihedens Skrifter, samt nogle Stykker i politisk og fysisk Magazin.

Schou (Johan Nicolai) f. d. 7 Aug. 1779 i Esbønderup i Sjælland, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Helsingør 1796. Blev 1807 Lærer ved Midtelskolen i Vordingborg. 1809 Lærer i Reli- gion og Historie ved Skolehøiherseminariet paa Jons- trup. Er nu Sognepræst til Thorslundemagle i Sjælland.

Udførlige afsprede Poesier, saasom i Tilskueren 1806 No. 88. Sandstgeren 1811 No. 22 og 43. Minerva 1807. IV. 77.

Sole paa det Jonstrupke Seminarium — i Athen 1814 i Maj.

Schouboe (Friderich Christian) f. i Kjø- enhavn. Var Student og blev Copist i Hof- og Stadsretten. Anlagde et Undervisningsinstitut i Kjø- enhavn. (conf. Collegialtid. 1802. S. 500. En- gelstofts Annaler 1806. I. 271:78. Pallas I. 281.) Blev 1809 Raadmand samt By- og Raad- stue-River i Solding, Cancellieraad og Ridder af Dannebrog.

Undervisning i Sjæle- og Naturlæren, Kjøbh. 1796. (Cris 1799. III. 108. jævnfør Fortalen til den 1799 ud- komne danske Overtættelse af Selveuestillingens Sæn- delser.)

E. C. A. Runtzes Karakteristik — indført i Dagen 1814 No. 69.

Schouboe (Peder) f. 1745 i Bøvlinge i Ribe St., hvor hans Fader var Præst. Døde 1777 som Andenlectieholder i Metropolitanakademiet.

Avintillans Xde Bog, oversat. Kjøbh. 1776. (Cris. Journ. 1777 No. 1.)

Schousboe (Peder Kosob Anker) født i Rønne paa Bornholm, hvor hans Fader var Pro- curator. Dep. 1786. Gjorde 1791-93, tildels paa Gehejmerraad Bülows Bekostning, en botanisk Rejse i Spanien og Marocco. Blev 1797 Assessor i Deconomie og Commerce-Collegiet. 1800 Con- sul i Marocco.

Bigtigheden af Naturvidenskabernes almindelige Ud- bredelse. — i For Sandhed III. 2det Hæfte.

I Naturhist. Selsk. Skr.: Jagttagelser over Læn- derne hos nogle Fiskerarter. IV. 1ste H. p. 180-211. Dert- tvende sjeldne Krebsarter. V. 2det H. 1-18.

I Vidensk. Selsk. Skr.: Jagttagelser over Bærtriget i Marocco — i Skrifterne for 1800. I D. I H. 1:204. paa Tydsk ved J. F. Marcussen i Kasus Schritten der phys. Classe der dan. Ges. der Wiss. I B. 1ste H. og tillige særskilt aftrykt. Koph. u. Leipz. 1801. (Cris. A. 1801. 132.)

I Kasus Phys. Bibl.: udsigt over Kaareavlens Frem- gang i Europa med en Efterretning om de maroccanse Gaar — i II. 233-55. Om arabisk Summi XV. 178- 85 og 207-15. Coqueberts Afhandl. om de Planter, hvoraf de ældste Folkeslag i Europa have betjent sig for at forgifte deres Pile, overs. med Anm. ib. 332-39. Om et nyt Middel istedenfor Overarmens Amputation i Slutberedet, af Sabathier, overs. XVII. 195-99. Noel om Fordelene af at forplante Saltvandsstik i det ferste Vand. overs. ib. 254-56. Om Almetraerne. 256-59. Om Brand i Korne. 259-60. Chemisk Undersøgelse af Rødvandet ved Vauquelin. overs. XVIII. 123-28. Ud- tog af anstillede Forsøg over Amputationen af de yderste Led paa de lange Ben, ved Chaussier. overs. 231-36. Om den smitsomme Syge som herker i Cadix og andre Steder i Spanien. 475-88. Dødsolles Forsøg an- gaende Epsets Indfyldelse paa nogle Bærter. i Nyt Bibliotek I. 276-81.

Schousboe (Gejer) Var Student, dimit- teret fra Horsens Skole.

Saxonis Grammatici danske Historie paa ny af La- tinen oversat. Kjøbh. 1752. 4to.

Schoultz (Jochum Friderich) f. 1789 d. 7 Februar i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Win- handler. Dep. privat 1808. Blev Undercancellist i det danske Cancellie. Tog 1816 den filosof. Doctorgrad, og rejste derpaa samme Aar udenlands til Tydskland og Italien.

De sedibus plantarum originariis. Sectio Ima de plu- ribus cujusvis speciei individuis originariis statuendis. Dial. inaug. Havn. 1816. 8. (Lit. tid. 1819 No. 1.)

En Excursion til Monte Solca og Campo di Fontana i det Beronesske — i Athen IX. 210.

Schow (Christen) f. d. 3 Oct. 1738 i Hølsbæk, hvor hans Fader var Controlleur, Vejer og Maaler. Dep. fra Roestilde 1757. Drog 1764 til Göttingen, hvor han studerede et Par Aar; rejste derpaa igjennem Frankrig, England og Holland, og kom hjem 1767. Sit samme Aar som Volontair ind i det danske Cancellie, hvor han efterhaanden avancerede indtil at blive uden Deputeret og Conferentsraad. Døde 1806.

Disfert. contra eos, qui statuunt arrestum per se jure Danico operari jus pignoris. Particula 1ma. Hafnii 1761. 8vo. Disfert. 1-ll. de juramento litis decisorio jure danico. ibid. 1762-63. 8vo.

Schow (Niels) født 1755 d. 16 Junii i Kjøbenhavn. Hans Fader, Ivar Nielsen Schow, kom siden til Aarhus, og blev der Visiteret. Sønnen deponerede fra Aarhus 1775. Blev 1779 Magister Philologiae. Rejste udenlands og laae en 3 Aars Tid ved Universitetet i Göttingen. Rejste til Wien 1782. Var i nogen Tid Bibliotekar hos Fyrsten Esjtoriskp. Sit derpaa til Rom og Venedig. Rejste 1790 igjen tilbage til Lydskland og kom hjem 1792. Blev samme Aar Professor Philologiae extraordinarius og Directeur for Prints Christian Friderichs Opdragelse. 1805 overordentlig Professor i Archæologien. 1813 Professor ordinarius i det græske Sprog. Et Justitsraad siden 1803.

Disp. de vera interpretatione Cap. II. Elais. Havn. 1777. 4. Animadversiones philologicae et criticae in Ecclesiasticum. ib. 1778. 8.

Allegoriae Homericae quae sub Heraclidis Pontici nomine seruntur; quibus accedit ejusdem Commentatio critica in Stoicorum et Grammaticorum allegorias Homeri. praemissa est epistola Heynii ad Autorem. Gött. 1782. (Gött. Anz. 1782. 193-94.)

Charta papyracea graece scripta Musei Borgiani Velitris, cum adnotatione critica et palaeographica. Romae 1788. 4. (l. Lst. 1789 No. 20. Gött. Anz. 1789 p. 1011.)

Epistola ad Cardinalem Steph. Borgiam in qua numerus Ulpiae Pantalae ineditus, ex Museo Borgiano Velitris, illustratur. ibid. 1789. 4. (l. Lst. 1790 No. 33.)

Duae epistolae criticae, continentes Specimina ex Horone de machinis bellicis. ibid. 1790. 4to. (Gött. Anz. 1791 No. 119.)

Helychii Lexicon, ex codice manuscripto Bibliothecae Divi Marci restitutum, sive Supplementa ad editionem Helychii Albertinam. Lipsi. 1792. (Gött. Anz. 1792 No. 164. N. Allg. D. Bibl. VII, p. 432.)

Descriptio codicum graecorum epigrammatum manuscripti, Barbari et Palatino-Vaticani. Havn. 1792. Et Program ved Forelæsningerne Begyndelse. (l. Lst. 1792 No. 36.)

Anecdota Joh. Lydi de mensibus ex Museo Barberino. Lipsi. 1794. (Gött. Anz. 1794. No. 27.)

Sermones Stobaei. Pars I. Lipsi. 1797. (Allg. Litt. 3. 1800 No. 294-95. Gött. A. 1797. No. 204. Leipz. gel. A. 1797 No. 37. conf. Erlang. gelehrte Zeit. 1797 No. 651 og derfra indf. i l. Lst. 1798 S. 92.)

En Tale og et Program paa Karobagen i Efterfølgens Skole. Kjøbh. 1802 og 1803. 8vo.

Nonni Dionysiaci, et Program til den aarlige Reformationsspekt. Havn. 1807. 4to. Paa Frank overf. i Maagz. Encyclop. for 1809. Vol. I. pag. 49-73.

Lærebog i Archæologien. Kjøbh. 1815. 8. (Litteraturtid. 1815 No. 45-46.)

Specimen novae editionis Lexici Photii. Havniae 1817. 8vo.

I det Kjøbenhavnske Videnskabselskabs Skrifter er af ham: Historisk-philosophisk Afhandling over Spørgsmaalet: hvorledes kan Barbarie eller Raahed og Uorden i Mennekesamfundet bestaae med Kultur? i Skrifterne for Aaret 1800 2det Hæfte. S. 217-60. En Afhandling hvori der vises, at den nu herskende Skepticisme eller Kritik i Philosophien ikke kan være farlig hvoerten for videnskabelig Kultur eller Moraliteten. i Skrifterne for 1801-2. 2det Hæfte p. 197-220. Et Tillæg til det 1806 af Videnskaberne's Selskab belønnede Prisdiskurs over det for Aaret 1805 udsatte historiske Prisdspørgsmaal. i Skrifterne for 1805-6. 1ste Hæfte. S. 81-112. En Afhandling, hvori gives en Dærsigt af Grundbeerne i de diognyffaste Drgier. ibid. 2det Hæfte p. 63-72. En Afhandling, hvori følgende Spørgsmaal oplyses og besvares: i hvilken Henseende kan det græske og latinske Sprog Studium især bidrage til det danske Sprog Kultur? ibid. pag. 91-118. En Afhandling om de phrygiske Mytteri oplyste af Konstminder. Skrifterne for 1807-8. 2det Hæfte p. 1-30. En Beretning om Georg Zoegas Liv og Fortjenester, især med Hensyn til ældre Litteratur og Archæologie. ibid. p. 135-252. Minde over Jørgen Klerulf — i Selsk. Skrifter for 1809-10. 1ste H. p. 4-8.

I Minerva: Skildring af Cardinal Borgias Land og Indflydelse paa humanistiske og antiquariske Videnskaber. — i Aargang. 1805. I. 115. Og om Vadens Norges Riges Historie i Iris 1804. IV. 59-64.

Han besørgede Somers Iliad, efter Wolfs Recension, optrykt i Kjøbh. 1815. to Dete i Octav, og Ddyelsen i 2 Dete. 1816. (Litteraturtid. 1818. S. 257-59.)

Schram (Andreas) f. 1785 i Bergen, hvor hans Fader var Kobbersmed. Depon. fra Bergens Skole. Blev 1811 Lærer og ordineret Catechet ved Døvsstummeinstituttet i Kjøbenhavn.

Om Døvsstummeundervisningens Mulighed og Graden af dens Fuldkommenhed — et Program ved Institutets aarlige Højtidelighed. Kjøbh. 1812. 4to.

Schram (Hans Sochim) Bodee 1761 i Bergen.

Den opløste Styrmandskonst. Bergen 1761. 8vo.

Schreiber (Johan Sars) f. 1772 i Hølsbæk. Deponerede fra Roestilde 1791. Var Alumnus paa

Borchs Collegium. Blev 1809 reffd. Capellan til Fredensborg og Sognepræst til Åsminderød. 1814 Sognepræst til Næstbø i Sieland.

Recensus quæstionis Suhmianæ: cur Othini doctrina christianæ cesorit. Disp. Havn. 1804.

Aftenerne i Sieland — ogsaa under Titel af: Bæsbog for Faderlandets Sønner og Døttre. I. II B. Kjøbh. 1805. (1. Udg. 1805 No. 47.)

Bemærkning over Bøgds Forslag til en ortographisk Lovgivning — i Minerva 1805. III. 175. IV. 177. (Literaturtid. 1813 No. 46.)

Schreuder (Hans Samuelsen) f. i Kalundborg, hvor hans Fader skal have været Børgemester. Blev først Collega ved Skolen i Sorø. 1616 Rector i Aalborg og 1617 Magister. I nogen Tid Præst i Horsens. 1628 Capellan og 1632 Sognepræst til Domkirken i Bergen.

Kandelig Fagtefote, eller Sigprædiken over Jens Jensen Skive, Raadmand i Bergen. Kjøbh. 1645. 4.

Schröder (Carl Frants) f. 1756 d. 22 Det. i Rendsborg. Hans Fader var Regimentsfælliar. Dep. ved Kjøbenhavns Universitet 1775. Studerede Medicinen, og gjorde 1779 paa kongl. Befaling en Rejse til Finmarken for at hemme den veneriske Smittes Udbredelse. Døde 1787.

Han har paa Tydsk oversat efterfølgende alle i Kjøbh. udkomne Skrifter: P. C. Fabricius von der Kunst zu zergliedern, aus dem lateinisch. mit eingeschalteten Stellen aus Lyfert Cultro anatomico vermehrt. 1776. Jahre von der Erkenntnis und Cur der venerischen Krankheiten, aus dem Franzöf. mit Vorrede und Anmerkungen von Tode. Außerlesene vollständige Abhandlungen von der Golt von Poitoo; aus dem latein. der Hrn. de Saen. Grasheis, Tronchin und Serack übersetzt. 1781. Buchhaves neue Mittel, das die Stelle der Chinarinde vertreten kann. aus dem lateinischen mit Zusätzen des Verfassers und Anmerkungen von J. C. Tode. 1782. Sarrors Umris der Geburtshülfe. 1783. P. C. Abilgaardts Pferd- und Vieh-arzt, in einem kleinem Auszuge. 1784. Russisches Apothekerbuch. aus dem lateinischen. 1788. (Arit. 1788 No. 46.)

Schröder (Christoffer) Søn af den nednævnte Rector Johan Schröder; fødte i Frederichsborg d. 15 Nov. 1743. Deponerede 1762. Blev 1768 Præst til Slaglille, og 1777 til Gilleleje i Sieland. 1793 Præst ved Dlat Kirke i Helsingør. 1800 Præst i Ringsted. Døde 1813.

Ejgprædiken over Professor J. E. G. Pontoppidans Pusku. Sorø 1778. 8. (trykt uden Forfatterens Bibeinde.) En retskaffen Lærers Nidkærlighed for sine Tilhøreres Dphsning, en Landemodeprædiken. Kjøbenh. 1791. (I. Udg. 1795 No. 26.)

Schröder (Hans Christoffer) f. 1729 d. 26 April i Posen, hvor hans Fader var Bygemester

over de pløenke Gæder. Han lærte Bogtrykkerkonsten, og satte sig 1775 ned som Bogtrykker i Kjøbenhavn, hvor han døde 1788.

Blandede Poesier for Religion og Beskab, samt nogle Doversættelser. Kjøbh. 1775. 4.

Kogle Vers i 2det Bind af J. J. Grames Arier og Sange.

Schröder (Johan) fødte 1696 d. 4 Februar i Helsingør, hvor hans Fader var Præst ved St. Dlat Kirke. Deponerede 1715. Rejste 1719 til Wittenberg. 1720 blev Sjerdelectie-hører i Helsingør Skole. 1722 Rector i Frederichshald. 1730 Rector i Frederichsborg. 1756 fik Prædicat af Professor. Resignerede 1766 for Svagheds Skyld, og døde 1774. (Gjesfings Jubellær II. 1ste Bind. p. 220-53.)

Historisk Beskrivelse over Frederichshald, paa Rim. Kjøbh. 1727. 4. (Jesens Norge S. 116-17)

B. Reichmans Immannets Kirkes Jubelise i Frederichshald. udgivet af Schröder. ibid. 1730. 4.

Schröder (Johan Friderik) Bykriver i Rudkjøbing og Hædereskriver paa Langeland.

Neue Anmerkungen über alle Theile der Naturlehre, aus denen englischen Transactionen, denen Gedendtschriften der Academie der Wissenschaften in Paris, und andern mehr. zusammengezogen und gesammelt. 1 Theil. aus dem Franzöf. Kopenh. und Leipzig. 1753. (Wöchlings Nachrichten I B. p. 162-66.)

Schröder (Lorentz) Organist ved Helliggeists Kirke i Kjøbenhavn.

Ein nützliches Tractätlein vom Lobe Gottes, ober der herzerfreuender Musica. Kopenh. 1639. (kohf. Nidzeu 1813. S. 437-38.)

Schubart (Herman, Baron von) Geheimeconferentsraad, Kammerherre, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, General-Handels-Intendant i de italienske Havne samt for Levanten og de ioniske Øer ic.; er fødte i Norge 1757. Hans Fader var Oberstlieutenant Carl Rudolph von Schubart.

L'Asedio di Copenhagen nell' anno 1807 del Sig. Federigo Münter. Traduzione libera. L. L. 1809. 8vo.

Tale ved Festen 1811 i Anledning af det norske Universitets Stiftelse. indf. i denne Fests i Kjøbenhavn afkomne Forhandlinger S. 110-16.

Schuckman (Moriz von) En Proprietair fra det Mecklenborgske, som et Par Aars Tid opholdt sig i Kjøbenhavn, og her udgav

Aphorismen über die Veränderung im Geldwesen der dänischen Staaten. 1813. Forslag zur Tilgung der Mecklenburgschwerinschen Schulden. eod. a. Janus:

aber mein Glaubensbekenntniß über den Ausgang des großen Kampfes um Freyheit der Europäischen Staaten. eod. a. alle 3 i Octav.

Schulz (Carl Friederich) f. d. 10 Nov. 1763 i Roestilde, hvor hans Fader var Domprovst. Dep. 1781 fra Roestilde Skole, ved hvilken han 1785 blev Collega, 1797 Subrector, 1801 Conrector, 1810 Rector. Døde 1812. (conf. Engelstofts Annaler 1812. S. 95-97. 104-15.)

De disciplina vstorum tam Græcorum quam Romanorum cum ea, quæ apud nos viget, composita. Disf. inaug. pro gradu Magisterii, 1791. (Krit. 1792. No. 39.)

Ciceros Brutus, overs. ib. 1805. (I. Sft. 1805 No. 15.)

Quibus modis efficere potest præceptor, ut bonus vigeat inter discantes vitæ mos et consuetudo — et Sto-leprogram, som, tilligemed dansk Oversættelse af Adjunct Fibiger, udfom i Kjøbh. 1810. (Engelstofts Annal. 1810 l. 128-31.)

Schulz (Christian Eschenbrod) født 1763 i Middelfart, hvor hans Fader var Farver. Dep. fra Odense 1784. Blev 1797 resid. Capellan i Mari-bo. Er nu Pastor emeritus og Bogtrykker, Redac-teur og Forlægger af de 1806 begyndte

Køllands Kæiser Stifts Adressecointoires Efterretning-er. Maribo. 4to.

Schulz (Johan Abraham Peter) f. i Län-sborg d. 30 Martii 1747. Var under Frid. II Mu-sikdirecteur ved det franske Theaters Orkestret i Ber-lin. Opholdt sig som kongelig dansk Capelmester i Karene 1787-95 i Kjøbenhavn. Fik sin Afked med Pension og rejste igjen til Tydskland, hvor han døde i Schwedt 1800. (conf. Meusels verstorben. Schrifsteller. XII, 541-42. Tilskueren 1800 554-58 og 869. Minerva 1790. II. 256. 391. 1795. I, 403.)

Gebanten über den Einfluss der Kunst auf die Bil-dung eines Volks und über deren Einführung in den Schulen der dänischen Staaten. Kopenh 1790. (Allg. D. Bibl. 107 B. S. 172.) Blev paa Dansk indført i Mi-nerva 1790. I. 254. Tillige udfom en anden dansk Overs. som er rec. i Krit. 1790 No. 44.

Ueber Herrn Professor Rabbe's dänische Liedertexte. — i Musikalisch Monatschrift. 1793. 6tes St. S. 152 o. f.

Schulz (Johan Heinrich) født 1714. Blev kongl. Mechanicus og Modelmester. Døde 1791.

Ferslag ved Maanens Hjelp at udfinde Havets Læng-de. indgivet i Maret 1779 til Constructionskommissionen. Kjøbh. 1788. 4. (conf. Minerva 1789. II. 281. III. 1. IV. 273. 1790. I. 37. 398. II. 149. 1794. II. 327. 1797. III. 92. It. Krit. 1789 No. 20.)

Schulz (Eyder) f. i Bergen d. 19 Martz 1706. Døde som Justiterraad og Kjøbmand i sin

Fødeby 1779. (conf. hans Graaskitse i Nordal Bruns Digte S. 204-5.)

Om det er gavnligt, at Rundstift virkes i Romsdalens Fogderie? Bergen 1775.

Schulz (Nicolai Stoffleth) f. d. 14 Mar-tii 1780 paa Gaarden Olberg i Sigdals Præstegjeld i Aggerøhus St., hvor hans Fader var resid. Capel-lan. Dep. fra Christiania 1799. Tog Attestats 1802. 1808 blev Capitain ved Studentercorpsen. 1809 resid. Capellan ved Frue Kirke i Trondhjem. Var Medlem af Stortingene 1814 og 1815-16.

Praktisk engelsk Sproglære, uarbejdet efter Ebert og Fid. Kjøbh. 1807.

En Prædiken. ibid. 1808.

Santate opført i Trondhjems Domkirke d. 11 Decbr. 1811 i Anledning af det norske Universitets Oprettelse. aftrykt i den Platonske Samling.

Schulz (Peder) Døde som Studiosus eme-ritus paa almindeligt Hospital i Kjøbenhavn, 82 Aar gammel.

Om det danske Sprogs Skrivelrigthed. Kjøbh. 1724. (r. i den wielandtke lærde Tid. 1724 No. 22.)

Schulz (Philip Wilhelm) født i Sønder-borg, hvor hans Fader, som var Capitain i Søetæ-ten, laae paa Enrollering. Sønnen avancerede fra Søcadet til Capitain. Blev i Maret 1801 affat og dømt til Munholm. Lever nu i New-York som Etiksconstructeur i nordamerikansk Tjeneste.

De unge Styrmands Haandbog. Kjøbh. 1795. (I. Sft. 1795 No. 20.)

Schulze (Benjamin) f. 1698 i Sonneburg i det Neumarkiske. Studerede i Halle Theologie og gik 1718 som dansk Missionair til Tranquebar. Da han havde arbejdet halvsyvende Aar ved den danske Mission, begav han sig i den engelske Missions Tje-neste i Madras, og var der i 17½ Aar. Drog der-paa 1743 for sin svagelige Hilsen Stjeld tilbage til Europa, og begav sig til Halle. Hans paa Rejse-ne til Missionsverkets Fremme holdte Dagbøger, Rapporter, og Brevverling habes afspredte i de af G. A. Francke udgivne ostindische Missionsbe-richte, foran hvis Vte Rome staaer Schulze's Por-trait.

Eigprædiken over J. G. Grændler. paa Malabarisk, Portugisisk og Tydsk. Tranquebar 1729 4to.

Institutio sacrae coenæ. paa Tamulisk. ibid. 1721. 8.

Christoph. Wittens værdige Communicant. af Tydsk paa Dansk overs. ib. 1722. 8.

Hymnologia Damulica. ib. 1725. Historia passionis Jesu. Damulice. ib. eod. begge i Octav.

- Institutiones lingvæ telugicæ. ib. 1728.
- Summula doctrinæ christianæ in lingvâ indostanicâ translata, edit. a *Joh. Henr. Callenberg*, Halm 1743. 8vo.
- Alcorani refutatio, indostanica. Tranquebar 1744. 8vo.
- Versio indostanica 4 priorum capirum Genesios, edita a *Joh. Henr. Callenbergio*, Halm 1745. 8vo.
- Grammatica indostanica. ibid. eod. 4to.
- Catechismus minor, telugice. 1746. Ordo salutis, ligelede paa Tælugiff ell. Warugiff. eod. a. Colloquium de Christo. ligelede 1747. Regulæ centum moros Christianorum delineantes. eod. a. alle 4 i Octav eller Duobets.
- Pfalterium Davidis in lingvâ indostanicâ translata. Halm 1747. 8vo.
- Conspectus litteraturæ telugicæ vulgo warugicæ. ibid. eod. 4to.
- Joh. Arndt* hortulus paradisi, damulice. ib. 1749. 8.
- Historia passionis et mortis Christi, ex lingvâ Lusitanica in Syriacam transcripta, Halm 1755. 8vo.
- Schulke** (Christian Ernst Wilberg) født i Norge. Hans Fader, om hvem see *Jris* 1791 IV. 84-86, var Præst til Øvre- og nedre Rendalen i Aggershus St. Sønnen var som Student i Årene 1770-71 Alumnus paa Communitetet. Conditionerede i nogen Tid som Huslærer i Christiania. Blev 1790 Klokker og Skolelærer i Kragerø.
- Tentamen physicum de causa solutionis. Disp. Havn. 1770. 4to. De convenientia lunæ et terræ. 1771. 8vo.
- Kanter om Planternes dyriske Lighed. Kjøbh. 1772. (I. Lst. 1772 No. 48. Krit. Journ. 1775. p. 250.)
- Christiania maanedl. Tidender. Christian. 1782.
- Christiania physiske Kærbog. ib. 1783, blev forfat under Titel af: Physiske Kærbog I-V Kærg. samt Tillæg dertil eller den Vite Del. Kjøbh. 1786. 91.
- Plan til et Minerbasselskab i den nyeste tybste Litteratur. ib. 1790.
- Physiske Grublerier. ib. 1803. (I. Lst. 1803 No. 25. 29. 31.)
- Criticus attonitus eller den nedtorne Journalist. ib. 1805. (conf. *Wolfs Journal* 1805. III. 289.)
- I Politisk-phys. Magaz. er Bidrag af ham i VI. 228-43. 595-610. VII. 228-35. I Samleren III. 57. Kanter om Beskriften i de nordiske Lande. Antk imod Universitetsbibliotheket. indl. i I. Lst. 1793. 664-65.)

Schumacher (Andreas) f. 1726 i Kjøbenhavn. Hans Fader, Paul Gerhard (hvis Farsfader Gottfried Schumacher, Postmester og siden Borgmester i Hadersleb, var Sødsvendekærn til Griffensfeldt) var Bogholder ved det af ham selv stiftede Asserantsecompagnie, og, som vel bevandret i Litteraturen, leverte han Jochem Wielandt adskillige Bidrag til dennes lærde Tidende. Sønnen, An-

breas, blev 1757 Cancellisekretair og gik samme Aar som Gesandtskabssekretair til Rusland. Blev 1762 Legations- og 1765 Etatsraad 1767 Gehejmecabinetsekretair og Deputeret i det danske Cancellie. 1773 Amtmand i Segeberg. Døde, som Conferentsraad og Ridder af Dannebrog, 1790.

J. W. Ravns Bericht von dem, was während seine Gefangenschaft in Marocco vorgefallen, aus dem Dän. Kopenh. 1734.

Efterretning om den hartad utrolige urentige Tilfæld i Snøde Præstegaard paa Langeland i Aaret 1711. ibid. 1757. (Lydorfiana S. 158-51.)

Gelehrter Männer Briefe an die Könige in Danmark von 1552-1663. I III Theil. ibid. 1757-59. (Lorfs Nachr. I. 20-28. Sær, Anz. 1759. 103. 1760. 529.)

Schumacher (Christian Friderich) født 15 Oct. 1757 i Glücksburg. Hans Fader var Major. Han freqventerede Skolen i Rendsburg, og lagde sig derpaa efter Medicin og Chirurgie. Kom 1777 til Kjøbenhavn, hvor han blev Professor hos Rottbøl. 1785 blev han Underchirurg ved Friderichs Hospital. Reiste 1786-89 paa det Cappelle Stipendium udenlands til Paris og London. 1793 blev Regimentschirurg ved Artilleriecorpset. 1795 Overchirurg ved Friderichs Hospital og Professor i Chirurgien ved det chirurgiske Academie. 1811 Hofchirurg og Ridder af Dannebrog. 1813 tog han Afsted fra sine Embeder for at boe paa Landet. Kom 1816 atter tilbage til Kjøbenhavn, og blev 1817 Doctor Medicinæ honorarius. (Hans Autobiographie i Universitetsacterne ved Jubelfesten 1817. I Naturhist. Selsk. Skr. VI. 122 har Dahl givet en ny Plantefløg Navn efter ham *Schumacheria*.)

Versuch eines Verzeichnisses der in den dänisch-nordischen (norwegischen) Staaten sich findenden einfachen Mineralien. Kjøbh. 1801. 4to.

Enumeratio plantarum in partibus Sielandiæ septentrionalis et orientalis. Pars prior. ib. 1801. (Lærde Lst. 1801 No. 32. Hall. Litt. 1807. Jan. p. 193. Leipz. Litt. 1805 p. 406.) Udkom i dansk Oversættelse ved Kielsen 1804.

Lærebog i Anatomien. Iste Del. Benlæren. ibid. 1807. (Lærde Lst. 1809 No. I.)

De officinelle Legemidler af Planteriget, som vore vildt eller kunne dyrkes i de danske Stater, ved Schumacher og Serpholtz. ibid. 1808. 4to. (I. Lst. 1809 No. 47.)

Essai d'un nouveau Systeme des habitations des vers testacés. Copenh. 1818. 4to.

I Naturhist. Selsk. Skr. Tre smaa Afhandlinger i III. Iste Hæfte. S. 115. Om Slægten *Paullinia* Linn. ibid. 2det Hæfte. 115-82. Den krypskalbarende Haarzoolith. ibid. 133-36. Rogle Mineralier af Gejseren IV. 2det Hæfte. 188-205. med mere, som opregnes i det almindelige Register over dette Selskabs Afhandlinger. I Bibliothek for Læger adskillige medicinske Optræ-

tioner, nemlig i 1ste B. p. 725. II. 162-68. III. 28-40. 41-45. *J The med. and phys. Journal* 1801. Oct. to Afhandlinger om Peccharim; Sonne og om cortex caribaeus.

Schumacher (Heinrich Christian) Søn af foranførte Conserentsraad A. Schumacher; f. d. 3 Sept. 1770. Studerede i Kiel 1799-1800, i Göttingen 1800-1801, og i Kiel igjen 1801-4. Blev 1806 Doctor Juris i Göttingen. 1810 udnævnt til Professor i Astronomien ved Kjøbenhavns Universitet. 1813 blev Director af det Manheimfke Observatorium. 1818 efter Bugges Død Professor ordinarius i Astronomien ved Kjøbenhavns Universitet.

Dispunctionum juridicarum Specimen. Dorpati. 1805. 8vo.

De servis publicis populi Romani, diss. inaug. Göttingæ 1806.

Carnot Geometrie der Stellung. öberfset. I-II Band. Altona 1807. 8vo.

De latitudine speculæ Manheimiensis. et Programma. Hafn. 1816. 4to. (Gøtt. Anz. 1817 No. 76.)

Almanakkerne for Karene 1817. 1818 og 1819.

Adskillige Smaaafhandlinger i Sachs monatli. Correspond. og i den i Times udkommende *Journal de Mathematique* (conf. Gøtt. Anz. 1811. pag. 1290. Öfens Jhs 1818. 3die Hæfte. pag. 424.)

Schumacher (Jens Reimert) født 1742 d. 7 April i Kjøbenhavn, hvor Faderen, Etatsraad Cornelius Schumacher, var Commisitet i Generalsoldkammeret. Deponerede 1756. Var Secretair ved den til Bergen 1765 opstillede Commission. 1767 blev Bogholder ved Extrastatten i Kjøbenhavn. 1773 Regeringsraad paa Et. Croix i Vestindien, hvor han døde 1774.

Betænkning, hvorvidt en Efterkommer i Regeringen er forbanden til at betale sin Formands Sjæld. Kjøbh. 1771. övers. paa Tydsk. Gøtt. Anz. 1772. (Crit. Journ. No. 12.)

Ill Oeconomisk Magazin har han tilfælgemed sin Broder P. C. Schumacher. leberet, adskillige Afhandlinger, saasom: Om Raaden at lave Most. i Tome IV. p. 184. Om den almindelige udsæd af alt Slags Korn. ib. pag. 192. Anslag paa en fordelagtig Lærskemagline. ib. 357. (översat paa Fransk. Paris 1769. fol.)

I Magazin for patriot. Stribentere er af ham: Svar paa en Promemoria i Magazine, angaaende Herregaardens Inddeling til Bøndergaard. 1771. No. 95. conf. No. 100. I Bibliothek for nyttige Skrifter: Om Nyttens af Kjøkken- og Frugthavens Anlæg paa Landet. 1772 No. 5. En Fortælling i No. 39 og i No. 29 et Brev til Tjilman. Forslag til en Agerdyrkningskole i No. 48 et seqv.

Schumacher (Peder). See: Griffenfelt.

Dansk Litteraturlericon.

Schumacher (Peder Christian) Broder til nydanførte J. R. Schumacher; f. 1743. Blev 1771 Consul i Marocco. 1777 Legationssecretair og Ministerresident i Perersborg. 1789 Amtmand over Svendborg Amt. Døde 1817, som Conserentsraad, Kammerherre og Ridder af Dannebrog.

Adskillige i periodiske Skrifter afspredte oeconomiske Anmærkninger, Underretninger og Opfindelser; f. Gr. i Handelsid. 1804 No. 106. 1805 No. 1 og No. 16. conf. No. 55. i Phys. Bibl. XIII. 89-91. i Escreem. fra Selsk. om indent. Kunstid. i B. G. 461 og 681. i Annalen der niederächs. Landwirtschaft. II Jahrg. 1stes St.

Svad han har ubearbejdet i Hællefab med sin Broder, er bleven anset under Broderens Naavn.

Schwach (Conrad Nicolai) født 1792. i Norge. Hans Fader er Sognepræst til Solum ved Stien i Norge. Deponerede ved Kjøbenhavns Universitet 1812. Rejste 1813 op til Norge, tog juridisk Embedsexamen ved det norske Universitet, og er nu Procurator.

Kor, poetiske Rytaarsgaver for 1815 og 1816. Christiania 1815 og 1816.

Doctor Neumanns Offer paa Sagas Altet vurderet. ibid. 1817.

Fortegnelse over en Del af indenlandske Forfattere fremde bragte Konstarbejder. ib. 1818.

Schwartz (Friedrich) født i Kjøbenhavn af Borgerfolk den 15 Jun. 1753. Var i sin Ungdom Dandsler ved Theatret. Blev 1773 kongelig Skuespiller Giørde 1775 en Rejse til Paris. Blev 1777 Instructeur ved Skuepladsen. 1812 Ridder af Dannebrog (hans Portrait foran Goetsoms 1812 udgivne Læsning for Skuespilnydere.)

Sammebog for Skuespilnydere, for Karene 1784-85. Kjøbh. 12mo. (I. Hft. 1785 No. 38. 1786 No. 86. Jværsens Progress. IV. 81-92. Sønningens Bibl. 1ste Hæfte.)

Han har översat: Rejstageserne af Goldsmith. Den løgnagtige Tjener, af Garrick. Den naturlige Søn, af Cumberland. Rejsen til Ødelæggelse, af Holcroft, og flere, af Engelsk. Barberen i Seville, af Beaumarchais. Den bedragede Formynder, af Caillhava. Den virkelig Bise, af Sedaine. Clementine og Désormes, af Monvel. Rabenat Krig ell. Dog over Dog, af Dumanian. Det gode Hgtefab, af Florian, og flere, af Fransk; og af Tydsk: Engels taknemmelige Søn, Grossmans Kun ler Netter, Stephanies Pelbaarne Bro, Gemmingens Bærdige Fader, Gøtters Medes, Schröders Ringen, og Hendriken. Jüngers Bortførelsen, Das böse Børgerslytte, Islands Advocaterne og Gamle og ny Eader, Kozebues Mennekehød og Anger, samt Forsoningen.

Schwartz (Hans Georg Gottfried) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn. Blev Student

1799. Er Regimentsquartermester ved Kongens Livcorps og Scoufeur ved Theatret.

Kortkanerne af Kosebue. overs. Kjøb. 1800. Farberaven af Island. overs. ibid. 1804. Caragosas Beskrivelse af Kosebue. 1813.

Schwarz (Sofa) født 1632 i Waldau i Pommern, og død i Rendsborg 1709, som Generalsuperintendent i Hertugdømmene. (Hans Levnet og Skrifter i Cimbr. Litt. II. 819-28. Zwerg. 675-96. Pontoppid. Annal. IV. og derfra i Wolfs Journ. Aug. 1808.) Han var fra 1681 til 84 kongelig Hofprædikant ved det danske Hof. Der udgav han

Drey ausfönderte Kriegespredigten 1778 zu Lund gehalten, um deren willen er nach Kopenhagen entflohen u. Kopenh. I. 2. 4to.

Schwarz (Niels) Søn af Næstforrige, f. i Land i Staane 1670. Rejste i sine unge Aar udenlands. 1718 blev Assessor i Dberhofretten i Norge. Tilbragte sine sidste Levnaar paa sit Gods Buckerud i Modums Præstegjeld ved Drammen, hvor han døde som Justitsraad 1753.

Divinitas commatum veteris Testamenti. Amstelod. 1741.

Vera et unica methodus quomodo lingua sancta veteris Testamenti in alias linguas describenda, quatuor prioribus Sacrae Scripturae capitibus ut et Davidis Psalmis demonstratur. Havn. 1751. 4to. (Lilles lærde Skr. 1756. 207-17.)

Regis Davidis duo priores Psalmi translati et Papae Benedicto XIV missi. ibid. eod. 4.

Schweder (Joachim) Bøede 1701 i Christiania, thi derfra er Fortalen dateret til hans

lette Regnekunst, hvori findes alle Slags Ubregninger. Christiania 1701. 12mo.

Schwenzen (Carl Jacob Waldemar) født i Norge. Hans Fader var Generalmajor og Chef for det oplandske Regiment. Han dep. 1797 fra Christiania Skole og tog 1801 juridisk Attestats. Døde i Kjøbenhavn 1804.

Skjærn til en Kommebog for Damer. Kjøb. 1801. Poetter i Minerva 1802. I. 219. IV. 82. og Karl og Emil en Roman, overs. 1ste Del. Kjøb. 1803.

Schwingel (Geert Christian) Over-Bergscaffeter ved Sølvverket i Rongsberg. Døde i en høj Alder i Laurvig, hvorhen han tog efterat have mistet sit Embede.

Anhang til det frivillige Slaverie. Kjøb. 1771. (Jorregn. over Skrivestryk. Skr. I B. 208. conf. Lufsdorf. 514. Er imod et Skrift af J. J. Vojs, men hvortil Schwingel urettelig holdt Statsraad Hans Schierwin Knopff at være Autor.)

Schyd (Sorgen Lottrup) f. d. 12 Nov. 1756 paa Drviggaard ved Vejle i Jylland. Hans Fader var Skolefoged over et District i Goldberg Amt. Depon. fra Odense Gymnasium 1776. Blev 1790 Assessor i Kjøbenhavns Hof- og Stadsret. 1797 i Stiftsretten i Bergen, hvor han nu er Justitiarius, har Statsraads Titel, og er Ridder af Nordstjerneordenen.

Brev til en Bønde i Fyen, i Anledning af T. Koches Skrift om den danske Hgerdyrkers Kaar. udgivet. Kjøb. 1784. 8vo.

Schyth (Niels) f. d. 6 August 1760 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Andreas Schyth (Forsfatter til en 1752 trykt Prædiken om Gethsemanes Hauge), og til et Brevklupsvers, trykt 1754.) var overst residerende Capellan ved Nicolai Kirke. Dep. 1777. Blev 1785 Catechet ved bemeldte Nicolai Menighed. 1788 Sognepræst til Linnerup og Hammer i Aarhus Stift. 1792 Præst til Haarsløv og Lingjellinge i Sieland. 1797 Doctor Theol. i Kiel. 1798 resid. Capellan og 1799 Sognepræst i Kallundborg. 1804 til Weggesløse paa Falster.

En Bølgprædiken. Kjøb. 1785.

Obberleins forklarende Omfrynsing af Faderver. overs. ib. 1791. (lærde Skr. 1792 No. 21.)

Forsøg til en metrisk Oversættelse af Højsangens Bog. Sors 1796. (Wffards Journ. 1796. 266-73.)

Canticum Canticorum recens verbum, commentario exegetico atque critico illustratum. Diss. inaug. Havn. 1797.

Ovidii Breve fra Pontus. overs. med Anmærkning. ib. 1802. (I. Lit. 1807 No. 34.)

Schythe (Niels). See: Schythe.

Schytte (Anders ell. Andreas) f. 1726 i Uggersløv i Fyen, hvor hans Fader, Kasinus Schytte, var Præst. Deponerede fra Odense 1744. Kom 1755 til Sors som Hofmester hos Højsanger Caspergaard, med hvem han rejste udenlands en 3 Aars Tid. 1761 blev Professor Juris publici et Politices ved Sors Academi. Døde som Justitsraad 1774. (conf. Minerva 1785. Julius pag. 7. 1800. I. 161.)

Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag om den frædelige danske Regering. Sors 1763. Om Sidenkøbers Rette. ib. 1765. (rec. i de Sorske Saml. 3die St. S. 134-40.) Om den bedste Regering. ibid. 1770. Om Rigerens Eftatslighed under en vis og dydig Regering. ibid. 1774. alle fire i Quart.

Staternes indvortes Regering. I-V Del. Kjøb. 1773-76. (Crit. Journ. 1775 No. 19-22. 1774 No. 23-25. 1775 No. 1-3. item No. 48. 1776 No. 49.)

Staternes udvortes Regering. I-II Del. Sors 1774-75

Nitophyllus og Sincerus i Anledning af (Frid. Andr. Pfluegs) Rejser ved Schyttes Lære om adskillige Græne i den danske Stat. Sors 1775. (Arit. Journ. 1775 No. 19.)

Danmarks og Norges naturlige og politiske Forsatning. 1ste Del. Kjøbh. 1777. (overs. paa Tydsk. Hensburg 1784. conf. Litteraturens Paakend 1778 p. 24 og pag. 40.)

Schytte (Carl Gustav) Den Raskforriges Broder, født 1729. Blev 1762 Procurator ved Over- og Underretterne i Fyn. 1779 Regiments-
quartermester ved det andet siellandske Cavalleriregiment. 1790 fik han herfra sin Afsked. Døde i Odense 1809.

Dommerembedets Bigtighed, til Svar paa Krigsraad Hedegaards Afskedstale. Sors. 1770. Læser over det Spørgsmaal: Skal vi gifte os. Odense 1772. Landsfaderens Fortrin for Broderen, Tale paa Kongens Fødselsdag, holden i det typographiske Selskab i Odense. Odense 1786. alle 3 i Octav.

Schytte (Erik Gerhard) f. d. 30te Junii 1729 i Stadsfad Præstegaard i Nordlandene, hvor hans Fader var Vicepastor. Var først Missionarius ordinatus til Kjøngens Capel i Finnmarken. 1762 Sognepræst til Buxnæs og Høul i Nordlandene, samt Provst i Westeraalens og Lofodens Provstie. 1775 Præst til Bodsens Præstegjeld og Provst i Saltens Provstie. 1782 fik Titul af Professor. Døde 1808.

Agte-Rabet habertlige hos Alle ic. i Anledning af Forordningen af 4 Aug. 1788 og Monitorium af 18 Jan. 1791. Bergen 1791. 4to.

Adskillige (naturhistoriske) Anmærkninger — indførte i det Trondhjemske Vid. Selsk. Skrift. 1ste Del pag. 284-93.

Rogte saa rare norske Ord efter den Dialect, som i Lofodens Fogderie i Nordlandene er brugelig — i Skandnav. Selsk. Skrift. 1807. II. 59-112.

Schytte (Peter) født i Norge. Var Contorist paa den Cappelns Handelscontoir i Drammen, hvor han, efterat have gjort en Rejse til Danmark og Frankrig, selv etablerede sig.

De rette Grunde for Foderværternes Dyrkning, af S. C. Medicus. overs. Kjøbh. 1803.

Julius Montar, en Kæmpehistorie, overs. ibid. eod. (I. Aft. 1805 No. 13.)

Schæffer (Martin Gottlob) er født d. 22 Dec. 1745 i Kjøbenhavn. Hans Fader, Friderich Schæffer, var Hoffmedic og Willebuhger ved Christiansborgs og Hirschholms Slotters Bygning. I Aaret 1763 blev han ansat som Elev ved den kongelige Fortættat, ved hvilken han 1769 erholdt Bestalling paa at være Polshærster, og i Aaret 1801

Bestalling paa at være Forskplantageinspæcteur. 1811 blev han Kammeraad.

Burgdorfs Anvisning til at oprette inden- og udenlandsk Træarter i det Fris, oversat og omarbejdet af M. F. Schæffer, og forskuet med Anmærkninger af E. Viborg. 1ste Del. Kjøbh. 1799. ogsaa under Titul af Anvisning til Skovdyrkning og Plantagevæsenet i Danmark. ibid. eod. (1erde Afskr. 1799 No. 23. conf. No. 35.) Samme havet med omtrent Titulblad, hvorpaa faaet Aarstal 1802.

Afhandling om Skoves Dykkning med Hensyn til den danske Skovs Skibsbyggerie. ib. 1811.

Bemærkninger over Bejrliget og dets Virkning paa Trævegetationen ved Hirschholm i Sielland i Aarene 1800-1803 — i Landhusholdningsselsk. Skr. VII. 257-85. og i Pdyf. Dtbl. IV. 326 46. VI. 353-68.)

Schæffer (Friderich Christian) f. d. 24de Martii 1773 i Kjøbenhavn. Hans Fader var kongelig Overbereder. Han blev inscriberet som Student 1789. 1793 ansat den siden ophævede Finantskaffes direction. Blev 1818 Borgmester i Kjøbenhavn. Har Justitsraads Karakter.

Undersøgelse af det Spørgsmaal om man i Danmark for Forordn. af 5 Januar 1813 gylldigen har kunnet conscrifere i grov Courant. Kjøbh. 1815.

Schøler (R* P***)** Skolelærer og Kirkesanger i Hammel i Aarhus St.

Berberiffens Radelige Indflydelse; Iser paa Rugen. Aarhus 1813. (Lit. tid. 1814 No. 31.) Om Risvart paa Rugen — i Handelsrid. 1805 No. 1 og 3. og om Brand i Horden. i Oluffenss Annal. X. 346-62. Brev til Pastor Rønne — i Landoconom. Tid. under IV. 24-46.

Samtale i en jydsk Bondeskue paa Kongens Fødselsdag. 1815.

Schøler (Caspar de) f. d. 24 Jun. 1756 i Odense. Hans Fader var Generatmajor Christian de Schøler. Han avancerede i Krigstjenesten indtil at blive 1804 Oberst og 1805 Chef for det 2det jydsk østre Landeværns Regiment. Døde 1808.

Swalds Afhandling om de lette Kroppers Hjemske. overs. Kjøbh. 1802.

Forsøg til en Taktik for Infanteriet. I-II Del ibid. 1805.

Schonau (Friderich Christian) f. i Kjøbenhavn 1728 d. 9 Martii. Hans Fader, som var Perspektmager, blev siden Tolder i Aarhus. Hans Moder var Kong Friderich Vtes Amme. Han dep. 1743. Var i nogen Tid Catechet ved Guldhustets fattigskole. 1755 blev resid. Capellan til Frue Kirke i Aarhus, samt Hospitalspræst og tillige Sognepræst til Nabye. 1764 Præst til Kregome og Bindsø i Sielland. Døde 1772. (conf. Suhms Levnet p. 225.)

A. Perki *Er Satirer, overs. i danske Vers, med adskillige Anmærninger. Kjøbh. f. a. 4to.* (Det er ikke alle ser, men blot den 1ste Satire som her leveres oversat og udkom den 1746.)

Journal over danske Bøger saavel gamle som ny. 1ste Stykke. ib. 1749.

Prodomus til Phædri Anmærninger. ib. eod.

Antipamela. ibid. eod. (conf. hans Lærde Fruent. pag. 59 i Noterne.)

Historiske og kritiske Betænkninger over Grifsenfeldts Levnet og kritiske Anmærninger over Pibls fornødne Anmærninger. — Udkom under det foregivne Ravn Phælander von der Linde. ibid. eod.

Phædri Fabler med danske Anmærninger. ib. 1750.

Martini Lutheri opbyggelige Levnetsbeskrivelse, paa Tydsk udgivet af J. D. Serrenschmidt, og nu paa Dansk oversat. Kjøbh. 1750. 8vo. (I. Tid. 1750 No. 19. conf. ibid. No. 21 og 24.)

Følger Dancks Levnet. ib. 1751. (Lofvs Nachr. III. 177-78.)

Forsøg paa en Historie om Naturens Ret. ibid. eod. Høitidsbrængende Apologie for sig og sin Uden Bogen Forsøg o. s. v. ibid. eod. (Den sidste er 5 Blade i Octav og angaaer den fordelagtige Censur over hans Naturretshistorie, den Kosod Ancher havde affattet i den Formening, at Bogen var af O. M. Ranzov, men som han siden, da han fik at vide, at Schönau var Kursor, fragil i de berlingiske Aviser for 1751 No. 70.)

Kraft- og saftfulde Kjerne af de evangeliske Sandheder, udbragen af Lutheri Postiller. overs. ib. eod. 4to.

Luthers korte bog emftændelige og opbyggelige Levnetshistorie, tilfjæmed en udsørgt Efterretning om Reformationen. ibid. eod. 4to. (Wöchlinge Nachr. III. 692-94.)

Cornelius Nepos, udgivet med Anmærninger. ibid. 1752.

J. D. Schuppis usige og utro Sjæfepiger, overs. med Tilæg. ib. eod. 8vo.

Samling af danske lærde Fruentimre. I-II Del. ibid. 1753. 8vo.

Solbergs Sendebrev angaaende Arkenholts's Remoiter om Dronning Christine. overs. ib. eod.

Dirgils Celoger, overs. med Anmærk. ib. eod.

Sjensvar paa C. Schmidts Beskyldninger. ibid. 1756.

Fortalen til Zeimans Sphærica.

Schenberg (Hans Henrich) Stofson af S. P. Seibelin, og Søn af den hos Glesning III. pag 208 og i Minerva Registeret forekommende. Bent Schenberg, der 1789 i Kjøbenhavn udgav: *Uparriske Oplysninger angaaende Catalogarbejdet i det thøttiske Bibliothek.* Han er f. i Kjøbenhavn d. 20de August 1785. Dep. 1801. Blev Stuespilsler ved det kongl. Theater, men forlod det igjen 1807, og blev Regimentssquarttermester ved Sapeurcorpset.

Er nu Overrigtscommissair og Regimentssquarttermester ved Livgarden tilføds.

Det 19de Aarhundredes Krønike af Drebog 1ste Hæfte, for 1801. overs. Kjøbenh. 1806.

Fridolin, Stuespil af Solbein, overs. ib. 1814. Schweitserfamilien, et Svangespil af Caselli. overs. ibid. eod. Clara af Montalban, og flere Stuespil.

Schenberg (Sørgen Johan Albrecht) Den Næstforriges Broder, f. i Kjøbenhavn d. 27de Sept. 1782. Dep. 1800. Lagde sig efter Medicinen. Rejste 1807 udenlands og begav sig først til Göttingen, hvor han tog Doctorgraden. Har siden rejst i Tydskland, Holland, Frankrig og Italien. Er nu Læge ved et Militairhospital i Neapel. 1817 blev Ridder af Dannebrog.

Underhornet, en Ryttaarsgave for 1808. trykt i Kjøbenh. 1807.

De indurations telæ cellulose in neonatis observata, Disl. inaug. Gött. 1808. (Litt. tid. 1811. No. 28. Bibl. for Lager IV. 18486.)

Gerholdt über die Lungenkrankheiten. aus dem Dän. Kärnberg 1814.

Over Pesten i Roja. Kjøbh. 1817. Paa Tydsk overs. af Charles.

Udsprede Poesier i Dagen 1803 o. f. Karg. i Tilskæren 1806. Minerva 1807 og 8.

Forsvar for Mæskerader — indført i Politivennens No. 256, hvilket Ugeblads Redaction han i nogle Nummere af Karg. 1804 stod for. Var ogsaa i nogen Tid Redacteur af Dagen, see Ørstedes Arkiv No. V. p. 137.

Schönfeldt (David Nicolai) f. 1715 d. 23 Martii i Kjøbenhavn, hvor han depon. 1732. Blev 1751 Præst ved den tydske Kirke i Bergen. Døde 1781.

Abhandlungen von den geistlichen Leidenschaften in dem Gottesdienste der Christen. Kjøbenhavn 1754. P. Poppidans Hærbrev paa Tydsk overs. ibid. 1755. Die Lehre vom Glück und Unglück. Bismar 1757. Anweisung zur Erkenniß seiner selbst. Båhov. 1764.

Schenhejder (Johan Christian) f. d. 9de Aug 1742 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Licentiat Johan Franz Gottlieb Schenhejder, var practiserende Læge og Etadsaccoucheur. Dep. 1756. Blev 1763 Decanus ved Communitetet. Rejste udenlands 1765 og studerede i Leipzig og Göttingen. Blev 1768 Rejsepræst hos K. Christian VII. 1769 Compastor ved Kirkeliste i Rendsborg. I samme Aar Slotspræst ved Christiansborg Slot. 1771 Sognepræst ved Trinitatis Kirke. 1774 Doct. Theol. 1782 Sognepræst til Frue Kirke og Stiftsprovst. 1788 Biskop i Trondhjem. 1791 Vicepræsides for det kongl. norske Videnskabselskab. D. 1803. (I. Lst. 1803 p. 272. Sallensens Maanedstr. 1803. I B. 704-8. Willes Mindetaler 321-60. Hans

Autobiographie i de i Anledning af Arveprindsens Formaling 1774 udfomne *Acta Academica.*)

Madame Deanmonts Magazin for Børn, overs. I-V Del. Kjøbh. 1764.

Fuldstændig udkast til Søn- og Festsages Prædikener til Højmesse fra Trinitatis Søndag til Kirkearets Udgang 1771. Ib. 1771.

Brev Struenses Efterretning om Naaden, hvorledes han er kommen til Forandring i sin Tankemaade i Hensigt til Religionen, oversat paa Dansk, og trykt med den Rünterke af J. Wolf oversatte Omvendelseshistorie. ib. 1772. 8.

Ricodemus, en Samtale efter Platons Naade — indført i Bibliotek for nyttige Skrifter 1772 No. 34 seqv.

Undervisning i Christendommen I-II Del. Ib. 1774-78. (Krit. Journ. 1774 No. 33.)

Analecta ad Theologiam propheticam. Disp. inaug. ib. 1774. 4.

Indhold af Højmesseprædikener. 7 Karg. Ib. 1775-81. 8vo. (Krit. Journ. 1777 No. 10.)

Christendommens Igentagelse af Bibelen. Ib. 1777. 18.

Salomons Tantesprog, overs. ib. 1781. overs. paa Tydsk. Hamb. u. Leipz. 1784 (Ivers. lic. Progr. III. 209-19. Gøtt. Anz. 1784. S. 2058.)

PaaKæfens Historie af Evangelisterne. Ib. 1782.

Tvende Prædikener til Grundring af Stiftsprovst Jacob Svold, den 1ste af J. C. Schönheider, den anden af J. W. Benson. Ib. eod.

Luthers Ilden Catechismus i en ny udgave med Læsesveller og Sententser. Ib. 1733. (I. Lst. 1784 S. 23.) 2det Dpt. Ib. I. a. (I. Lst. 1792 No. 6.) 3die Dptag. Trondbjem 1798.

Prædigt zum Andenten des Pastors J. Lorch. Kopenh. 1785.

Menneskets Opdragelse eller Christelig Opbelære, afhandlet i Fredagsprædikener. Ib. 1787. (Krit. 1788 No. 11.)

Haandbog til Christendommens Studering. Trondbjem 1798. (I. Lst. 1799 No. 2. conf. Autors Replik i Dagens Univers. Journ. 1799. S. 86-87.)

I Minerva er af ham indført 5 Taler nemlig 1793. I. I. II. I. 1795. III. I. 1796. II. 273. 1803: I. 265. og desuden i Karg. 1794 i Sunthæstet Bidrag til Deliberationerne om et norsk Universitet.

I det norske Vidensk. Selskabs Skrifers nyeste Samling 1ste Bind, hvortil han har skrevet Fortalen, er af ham: Et med Læberne i Berden Menneskeslagens Dyrkelse gaar frem til Forbedring. pag. 159-82. Planternes Liv. pag. 183-202. Kobenbaret Lære eller Subs Ord som Rilden til Folketyskalsighed. pag. 203-28. (ogsaa aftrykt i Minerva, see ovenfor.) Tale paa Kongens Fødselsdag 1797. p. 275-306. Indbydelseskraft til den nye Højtidelighed. p. 307-16. Tale paa Kongens Fødselsdag 1798. p. 317-50.

I Sermoder er af ham: Om den rene Fornuft i Sammentigning med sund Fornuft, i en Tale paa Kongens

Fødselsdag 1796. i No. VI. p. 88-113. rec. i Nordia IV. 269-74.

Et Bibliotek der skønen Videnskaben leverede han nogle Recensioner: ligesom og i den danske Litteraturjournal den Recension i Karg. 1779. er af ham, som gav Anledning til Davidsesfelden, hvorom han udgav Det endnu Fornødne. Kbh. 1780.

Fortaler til Jerusalemets Betragtninger og Sermes's Haandbog i Religionen.

Rogle enkelte Prædikener, en Efterretning om Indføds-Rolen. Kjøbh. 1777. 4to. og om Frue Sogns Arbejdsanstalt. 1788.

Et Brev af ham dat. Trondbjem d. 14 Jul. 1788 er indtrykt i Handeltidenden for samme Aar No. 61. Brev til Halle bag i dennes Levnet ved Koll. p. 149-58.

Programma til Vidensk. Selsk. Højtidelighed i Anledning af Kongens og Kronprindsens Fødselsdag 1798. trykt i Trondbjem. — er optrykt paa ny med Tilføjninger i Naanedskriftet Samleren for 1798 2det Bind S. 38-59.

Schönheider (Johan Henrik) Broder til Næstforrige, f. i Kjøbenhavn d. 7 Junii 1744. Dp. i sit 13de Aar 1757. Lagde sig efter Medicinen. Rejste 1765 udenlands og opholdt sig dels i Leiden, dels i Edinborg. Kom hjem 1768 og tog samme Aar Doctorgraden. Blev 1771 Medicus ved Plejeanstalterne i Kjøbenhavn. 1782 fik Prædicat af Professor i Medicinen. 1811 blev Hofmedicus. (Hans Autobiographie i det ved hans Doctorpromotion udstedte Program. conf. Prams Tale ved hans Doctorjubileum, indf. i Minerva 1818 for Decemb.)

J. S. Lanterss Geschichte der Krankheiten um Wien, aus dem Latein. überf. Kopenh. 1759. (Gøtt. Anz. 1779. Zugabe.)

De resolutione et impotentia morus muscularis. Diss. inaug. ib. 1768. 4to. (rec. af Abildgaard i Krit. Journ. 1769 No. 48.)

Den indbildte Hanrej, Comœdie. overs. ib. 1779.

Miltons tabte Parabis, overs. af Engelst. I-II Del. ib. 1790. (I. Lst. 1790 No. 31. Neue Bibl. der skøn. Wiss. 44 B. S. 108) Ejusb. Ovenvundne Parabis. overs. ib. 1792. (Krit. XIV Hæfte. No. 30 og 32.) Ejusb. Samson, overs. ib. 1815.

Jacines Athalia, overs. ib. 1790.

Virgils Æneide, metrisk overs. I-II Del. ib. 1812. (Litt. ud. 1813 No. 34-35.) Prøve deraf stod i Sandfiguren 1811 No. 17.

I det Kjøbenhavnske medicinske Selskab er af ham: Observatio de carcinomate colli et cancro labiorum ope acetii lythargyrii sanatis, i *Collectan.* Tom. 1. pag. 53. Experimenta cum mulco Islandico in phthisi et tussi purulenta. ib. p. 126. Observationes circa aërem in langvine et humoribus contentum, quibus simul nova pathologia scorbuti adjungitur. ib. p. 209. Foliorum bardani efficacia in excoriationibus et ulceribus aperitis. ib. p. 225. Observationes circa maniam. ib. *Vol. II.* p. 107. De nævo materno, nulla arte medi-

cabili, observatio. ib. p. 112. De insultu apoplectico. i *Acta* Vol. I. p. 99. Morbus hystericus. ibid. Vol. II. p. 150. De syphilitide infantum. ib. p. 207. Sanationes improvisæ. ib. p. 288. De morbo hypochondriaco. ib. p. 313. Observaciones medicæ varii argumenti. i *Acta reg. Soc. med.* I. pag. 166. De virtute ipecacuanhæ antemetica. ib. Vol. II. p. 139. Qvædam de usu antimonii in rheumatismo et scabie. ib. p. 229. Vesicatorii usus in hydrope pectoris notatus. ib. pag. 369. Virtus opii in syphilitide confirmata. ib. p. 445. Casus febris hæcticæ ex diuturna inflammatione abdominali hirudinibus sanatus, et hæmoptoici ope fonticuli restitui. ib. Vol. III. p. 271.

J Minerva: Sangene i Athalia. i *Karg.* 1788. II. 122. Præver af Doverskæffen af Miltons tabte Paradis. 1789. III. 241. og af det glevvundne 1791. IV. 157. Børnlige Oplæstelser. 1790. I. 177. Cantate i Anledning af Kronprindsens Formaling. ibid. IV. 93. Sang d. 28-29 Jan. 1791. I. 288.

Schønhejder (Johan Martin) De tvende skibskførtes yngre Broder, f. d. 4 Febr. 1752. Dep. 1765. Blev 1772 Procurator ved Hof- og Stadsretten. 1774 ved Højesteret, og 1785 tillige Kammeradvocat. 1805 Etatsraad. Er ogsaa Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

Et Bilag til forrige Cofferet ved det astatiske Compagnie Jacob Holms Efterretning. *Kjøbh.* 1787.

Procedure for Højesteret i Sagen G. Gølbjørnsen contra Rättichan. ibid. 1791. (I. Lit. 1791 No. 50-51)

Roget til Oplysning for Publikum angaaende Højbergs Forfælling om Reddiged, som skal være forsvet af C. C. ib. 1799. (v. i I. Lit. 1799 No. 20. Autors Svar ibid. No. 22.)

Procedure i Sagen anlagt paa Justitiens Begne imod Grev Schulz, Etatsraad de Coninck og Præsten Rønne. ib. 1809.

Løstale over K. Christian V. ib. 1810.

Indlæg og Procedureer af ham i Astræa I. 252. II. I. III. 379. Declamationer ved Højesterets Kabinet. i Minerva 1791. I. 452, og i Ørstedes Arkiv XIX. 181-85. Og en Declamation af ham. fremsagt i Sagen, er trykt særskilt. *Kjøbh.* 1802. Hans Gravstift over J. C. Gølbjørnsen staar i Minerva 1802. I. 212. Angaaende et Epigram af Baggensen har han afgivet juridisk Erklæring, som er indført i *Archene* for Nov. 1816.

Schønhejder (Johan Franz Gottlieb) Søn af foransførte Biskop Schønhejder, f. i Kjøbenhavn d. 11 Jan. 1773. Depon. 1789. Blev 1793 Secretaire ved Protocolen i Højesteret. 1801 Justitiarius i Kjøbenhavns Særet. 1813 Directeur ved Riggsbanken og samme Aar Etatsraad.

Archiv for Præsesager, for saavidt angaar de til Stenlands Stift opbragte Skibe. Iste Hæfte. med en Indledning. *Kjøbh.* 1808.

Recensionen over Ørstedes Betragtning over Pengedæsnen, i *Littrætd.* 1816 No. 34 36. samt over Nathanson om Pengedæsnen i 1817 No. 11 S. 171 og No. 12 S. 177.

Schønning (Glaus Ursin) Broder til den Næstfølgende. Efter nogle Aar at have ligget ved Akademiet som Student blev han Sørenskriver over Sælden i Nordlandene, hvor han døde 1768.

Tractatus oeconomico-physicus de habitu Norvegiæ ad agriculturam. Havn. 1754. 8. (Blev udgivet af hans Broder, som havde Del i dens Udarbejdelse. conf. *Jesens Norge* S. 133-34.)

Schønning (Berhard) født 1722 d. 2 Maj paa Gaarden Skatnæs i Borum Sogn i Roskens Fogderie i Nordlandene, hvor hans Fader var kongelig Tiendeforpagter. Deponerede fra Trondhjems Skole 1742. Blev ved Akademiet Magister og Decanus paa Communitetet. 1751 Rector i Trondhjem, hvor han 1760 tilligemed Suhm og Sunnerus oprettede det trondhjemske lærde Selskab, som 1767 fik Prædicat af kongelig norsk Videnskabselskab. 1765 blev Professor Eloquentiæ et historiarum i Sors. Gjorde 1773-74 paa kongelig Bekostning en antiquarisk og oeconomick Rejse i Norge. 1775 blev Gehejmarchivar. Døde 1780. (See mere i hans Biographie af Suhm i Suhms samlede Skrifter VI. Del og i Fortællingen saavel til Schønninges Norges Historie 3die Del som til Langgebels *Scriptores Rer. Dan.* Tom. V. conf. Suhms Sammenligning mellem ham, Kosof Anker, Langebek, Gram og Holberg i Minerva 1790. I. 162. item L. Wittrups Tale over ham — indført i Willes Samling af Mindetaler p. 193-238. og Wolfs historiske Ordbog X. 241-44. Hans Portrait er stukken af Kleve.)

Disp. de origine philosophiæ orientalis. Particula I-IV. Havn. 1744-47. 4.

Anmærkning over de gamle Nordiske Giftermaale og Bryllupper, en Udførelse til Prof. Mantskes Bryllup. ib. 1750. 4.

Foerøg til de nordiske Landes især Norges gamle Geographie. ib. 1751. 4. (*Jesens Norge* S. 123-25.)

Forbedringer til den gamle danske og norske Historie af Schønning og Suhm — (heri er Harald Haardraades og Erkebiskop Eikens Biographier af Schønning.) ibid. 1757. 4.

Om Agerdyrtaingens Forbedring i Norge. (5th. 1758. 8. (conf. Suhms *Levnet* p. 276.) paa Tydsk i *Mengels Kopenh. Magaz.* Iste B. 9ter Th. S. 1-56.

Beskrivelse over Domkirken i Trondhjem. Trondhjem 1762. 4.

Afsandling om de Korffes og endel andre nordiske Folks Oprindelse. Sors 1769. 4. (Sær. *Ans.* 1770. 577.)

Norges Riges Historie I-III Del. Sors 1771-81. 4to. (Sær. I. 1773. p. 961. 1774. p. 515. *Acit. Journ.* 1772. p. 293.)

Heimskættling eller Snorro Sturlesens norske Konges Historie. udgivet paa Islandsk, Dansk og Latin I-B

Del. Kjøb. 1777-78. Fol. (rec. af Abrahamson i L. Lit. 1778 No. 40. Litteraturjourn. 1779 p. 332-40. Cøst. Aug. 1780. Aug. 210. Gættersø's Hist. Journ. II. 120-33.)

Rejse igennem en Del af Norge. I-II Hæfte. 8v. 1778-82. (Af 2det Hæfte er et Udtag paa Tydsk indf. i Material. zur Statistik der dän. Staat. I. 181-250. Af de utrykte Hæfter er der Underretning om Stenvigsholms Fæstning i Kjøb. Skild. 1807 No. 48, 49, 50. Rejse til Stillefærd. i Topograph. Journ. XII. 63-123. Lit. Størtdalen i N. S. S. Blochs Blandinger p. 60-70, 97-121.)

Taler holdne i høitidelige Anledninger. ved Sorens Aca- demie og sammesteds trykte i Quart. a) Tale paa Kong Grib. Vtes Begrævelsesdag. 1766. b) de antiquissima reipublicæ constitutione, Regum Speciestim potentia et auctoritate, apud gentes boreales. 1767. (Lærde Lst. 1768 No. 17. Krit. Journ. 1768. p. 115.) c) de anti- tiqvo jure succedendi. 1767. (I. Lst. 1768 No. 16. Krit. Journ. 1768 No. 3.)

Programmer ved bestige Anledninger, ligeledes trykte i Quart i Sorens: de lecto post occidui solis reditum in septentrione olim celebrato. 1766. De anni ratione apud veteres Septentrionales. eod. a. Fundamenta narrationum Herodoti de Sphythia et vicinis regionibus, progr. I-III. 1768-70. (Krit. Journ. 1769 p. 165, 1770. No. 23.) De sinu Codano et monte Sevo. 1772. De fide monumentor. histor. septentrional. 1773.

I Videnskab. Selsk. Skrift. Om Nordlysets Næde. i Rome VIII. 167-316. Afhandling om de gamle Græker og Romeres Kundskab om de nordste Lande. IX. 151-360. (Paa Tydsk i Feinze's histor. Abh. 4te B. Oversattes ogsaa paa Tydsk af Schibzer med kritiske Anmær- ninger og indføres i Allgem. Weltgesch. 31ster Th. Nord- disse Anmærkn. Krev Schönning et Svar, som under Si- gurd Sigurdson's Ravn udkom i Sorens 1773. 8.) Om Gejstets og Lustens Forandringer i Trondhjem 1759-60. i IX. 596-610. Om Darii Spkaspis Tog til Sphythien. X. 61-103. Fortættelse af Afhandl. angaaende de Gam- les Kundskab om vort Norden efter Ptolemaei Liber. XII. 1-50 samt i den Ny Saml. Tom. II. 1-24. (Disse 3 sidstnævnte Afhandlinger ere overs. paa Tydsk i Fein- ze's 5te Band.)

I det Trondhjemske Vidensk. Selsk. Skr. Om Naar og Kornmagazinet i 1ste Del. Om Petri Avirini Skibs- brud i Nordlandene 1732; samt Anmærkninger ved nogle Kort over Norge i 2den Del. Om det verdalste eller Eskens Kobberværks Opfindelse i 3die Del. Lovtale over Biskop Gunnerus i 5te. (Denne Tale udkom sær- skilt i Trondhjem 1774. og er ogsaa indført i den Wille- ke Samling.)

I Hermoder No. XIV. Beregning over Kornavlingen i Trondhjems Stift ved de Aaringer 1589, 1625, 1628, 1644. og i Thaarups Arkiv 2det H. Anmærkninger angaaende de saa kaldte Lemand.

Han har med Fortale udgivet C. Dlassens og B. Paul- sens Rejse i Island. Han havde ogsaa Del i Udgivelsen af "Lungurval", hvortil han Krev Fortale.

Breve til Salm — i Subms Revner C. 440-61.

Om et Compendium i Fædrelandets gamle Historie af Sahl, som et Boghandlerfallum tillægger Schönning, see under Sahl.

Scribontus (Nicolaus) fra Donabrud i Westphalen.

Rosa Scanica vel Florilegium Londinens anagram- maticum, Hafn. 1636. 4.

Scyth (Niels) f. d. 8 Nov. 1727 i Chri- stian sand, hvor hans Fader var Vintapper. Dep. 1746. Blev Collega ved sin Fødebyes Skole 1754, Magister 1755. 1763 ansat som Adjunct ved Doct. Eriksen, der da bestyrede Colonievæsenet i Slesvig. (S. Fortal. til Oecon Magaz. VIII B.) 1770 Foged over Nedenæs Fogderie i Christian sands St. 1783 entlediget med Pension. Døde 1811.

Norges civile Stat eller Fortegnelse over alle kongeli- ge civile Embedsmand og Betjentere i Kongeriget Nor- ge. Kjøb. 1767. ligesaa for Norene 1768-69.

Danmarks og Norges samt Hertugdømmenes academi- ske, skoleafstift og lærde Stat. 8v. 1769.

Udførlige Bidrag indførte i de Christian sandske Adres- secontours Efterretninger, f. Er om de gamle Priser, som har boet paa Gaarden Landvig. 1791 No. 8 og 10. Tabel over Præsterne i Biskopslæns Præstegjæld siden Reformationen, 1794 No. 13-20.

Efterretning om J. G. Eriksen og P. S. Carboe. i Minerva 1803. I. 147.

Fortegnelse over Skoledistrikterne igennem Jædderens og Dalernes Fogderie, med et geographisk Kort — i Ka- werts Magaz. 3die Hæfte.

Sebbelov (Vincent's Lasfen) fød i Dan- mark var Lieutenant ved det fynske Infanterieregim- ment. Tog dansk jurid. Examen 1792. Opholdt sig en Tid i Bergen. Dødsatte sig siden i Christian sand, hvor han har drevet Handel. Har Titel af Overtrigs- commissair.

Beskrivelse over Statsfangens Magnus de Beringfjølde's Transportrejse til Stavanger. Bergen. 1796.

Det Spørgsmaal: kan der ifølge vore Love gjøres Execution i et Fallitbo efter Domme, som ere affagte for Debitor gjorde Fallit? negativt besvaret. Christian sand 1807.

Om Kapers og Priser, 8v. 1808.

Hvad har Nationen ønske, enten Krig eller Fred med Engelland? 8v. 1810.

Svar paa det fremsatte Spørgsmaal om Norges til- kommende Regjeringsform. Christiania 1814.

Norges Fæder og Feld — Nogle Ord i den Anledning om Norges Bank m. m. 8v. 1815.

Kong Christian Frederik mis-handlet — Beviser derfor i afsvungne Ord om Capellanen Dr. Wergeland og hans Episcopal "Et Ord til Publicum". 8v. end.

Ragle Deb i Anledning af L. Mariboos Forslag til det norske Pengevæsens Forbedring, *ibid.* eod.

Seckman. *Sec:* **Seckman.**

See (Friderich de). *See:* **See.**

Seeberg (Gerhard) f. i Lønsberg, hvor Faderen, Hans Seeberg, var Handelsmand. Blev fra Candidat 1779 Præst til Thunø i Smaalehnens Amt. For sin sanatiske Adfærd blev han ved Højeesteretsdom i Nov. 1795 dømt fra sit Embede. Døde i Kjøbenhavn 1811. (*conf.* Kjøbenh. maanedl. Statstid. 1795 Nov. pag. 86. Sallesens Maanedskr. V. 88.91. Kjøbenh. Skilderie 1804. S. 1443. 1805 S. 489.)

Deilige Betragtninger over den allerhøieste og byrdereste Troes og Kjærligheds Barndomme. Kjøbenh. 1771. Jesus-Sange af min Kjæreste, Regina Margaretha Seeberg, udgivne af S. Seeberg. *ibid.* 1802. (1. Læse 1805. S. 815) Jesu Navns rette saliggjørende Forstand og Brug. *ibid.* 1804. Jesus-tidende, *ibid.* 1806. (1. Læse 1807 No. 42.)

Seehus (Hans Michael) født 1734 d. 11 Sept. i Sundfjords Provstie i Bergens St. Hans Fader var Kjøbmand. Deponerede fra Bergen 1752. 1767 blev nederst Capellan til Domkirken i Aarhus. 1781 Sognepræst for Saxild og Næls i Aarhus St. Døde 1784.

Paragens, en Grafers og høbenst Philosophs gudelige Undersøgelse. Kjøbh. 1763. En Samtale mellem Aragon og Arathes Riborg. 1776.

Seehus (Morten) født i Stavanger 1697. Var i Krigens Tid under Friderik IV Proviantskriver ved Fløden. Døde i Kjøbenhavn 1744.

Amors Hytte med Anhang; paa Bers. Kjøbh. 1726. 4.

Beskrivelse over Illuminationen paa Kongens og Dronningens Fødselsfester 1731. 1735 og 1740. 4to. Beskrivelse over Høvetasterne paa Friderichsberg paa Dronningens og Kongens Fødselsfester 1733'35. 4to.

Uchaande Kjærlighedsvers, saasom naar Skibe løb af Stabelen.

Seeman (Jacob) f. i Fens i Fyen, hvor hans Fader, Jørgen Kjeldsen, var Præst. Blev 1667 Doctor Medicinæ. Ejede siden Markgaard i Fyen.

De foetus humani generationis et nutritionis in utero. *Disl. inaug. Hafn.* 1667. 4to.

Seerup (H*** J***) f. i Slagelse, fra hvilken Byes Skole han til Universitetet blev dimitteret.

Sophie, eller Læstindigheds Følger, af Julia Berger. oversat. Kjøbh. 1809. (1. Læse 1810. No. 25.)

Moraliske Kærbøger. oversat. 1616. 1815. (*Litt. tid.* 1817 No. 12.)

Bidrag til en Udsigt over den danske Stat ved Christian den 7des Regjerings Tiltrædelse, udgivet. (af J. K. Søff's Papirer.) Kjøbh. 1812. (*Litt. tid.* 1812 No. 37.)

Seerup (Jørgen) Son af Stiftsprovst N. Seerup i Ribe, om hvem *Mølleri Cimbria* II. 531. og *Gjessing* II. 333'35. Han er f. i Ribe d. 13 Sept. 1660. Dep. fra sin Fødebyes Skole 1676. Blev Høret sammesteds 1680. 1686 Rector i Friederichs og Magister. 1693 Rector i Ribe. Kom 1698 til Kjøbenhavn for at konsuleres med Hensyn til Kongens Evangelighed. Blev 1699 Prof. Philos. et Medicinæ designatus. Tog Aar 1700 den medicinske Doctorgrad. Døde 1701. (Hans Diagræfi i det i Anledning af hans Doctorpromotion udstedte academiske Program.)

Disp. Havn. 4to. De auguriis rma et ada. 1678. Renatus Des-cartes ab Atheismo vindicatus. 1679. Methodus logica didactica 1689. Triumphus Lithargyriatorum, *Disl. inaug. medico-chymica*, qua vindicantur faccharum Saturni et Mercurius Lithargyrii ab animadversionibus J. Vict. Jäger Schmidtii 1700. (*Cimbr. Litt.* I. 620.)

Seerup (Niels) Broder til Røssforrige; f. i Ribe 1664 d. 10 April. Studerede først ved Kjøbenhavns Universitet og var i Ole Borchs Hus. Rejste udenlands. Blev Professor Philos. et Medicinæ designatus og rejste derpaa atter udenlands. Døde i Paris 1691.

Diapp. Havn. 4to. De disputationibus philosophicis Burcheri de Volder de rerum naturalium principiis. 1681. Paradoxa J. B. van Helmont. 1682. Animadversiones ad judicium F. Hofmanni de auro potabili C. A. Balduini. eod. a.

Seerup (Søren) Den tredje Broder, født 1654 d. 27 Maj. Deponerede 1671. 1677 blev Magister, og var da sin Faders abjureret. Siden han 1685 succederede som Sognepræst ved Ribes Domkirke og Stiftsprovst. Døde 1736.

Disp. de admiratione. Havn. 1675. 4. *Miscellanea* ib. eod. 4to.

Eigprædiken over Biskop C. Løbberg.

Seerup (Nads Worm) Son af opnævnte Stiftsprovst S. Seerup, født 1708 d. 15 Nov. Deponerede fra Ribe Skole 1728. Rejste udenlands. Blev siden Høret i Ribe, Catechet ved Holmenskolen i Kjøbenhavn 1736, Capellan ved Vaisenhuset 1739 og endelig 1741 Sognepræst i Faaborg. Døde 1753.

Vindicia sacra scripturae. Lips. 1753. 4to.

Seget (Georg) født i Thorn i Preussen. Studerede i Kjøbenhavn under Th. Bartholin. Blev siden, omtrent 1660, Doctor Medicinæ i Basel, og tilsidst Professor Physicæ et Medicinæ i Danzig.

Disf. Hafniensæ 4to: De febrî tertiana intermitte epidemica maligna. 1652. — De opio. eod. a. De lymphæ Bartholiniana. 1655. De usu commariûm legumentorum corporis 1656. de lymphæ Bartholinianæ quidditate et materia. 1658.

Synopsis methodica rariorum, quæ servantur in musæo Olai Wormii. ib. 1655. et 1658. 4to.

Cordis triumphus. Havn. 1654. et Basil. 1664. 4to.

Versio germanica Centur. I et II historiarum anatomicarum Th. Bartholini. Havn. et Francof. 1657. 8.

Åbstrakte Breve indf. i Thom. Bartholini *Epistolarum medicinarum*.

Sehested (Jens Sten) Ægte Søn af Hans Nibal Sehested, født i Kjøbenhavn af en Dørgerdatter 1635. Faderen lærte ham i Kuld og Kjøb. Han blev ved Giftermaal Ejer af *Sehesteds* Gaard i Fyn. Som Militair avancerede han til Oberstlieutenant og døde 1698. (See danske Digtekunsts Historie, 3die Del S. 280, 291. og 306, 11. it. *Nova Litterar. Maris Balti.* 1698 p. 63.)

Der untæbelige States-Beltzman. f. l. 1669. 8.

Pigernes Dyd- og Laster: Spejl. Kjøbh. f. a. Dybernes Prøvesten. ib. 1671. begge i lille Rode-Format.

Fyens Berømmelse. ib. eod. 8. (oplagt paa ny af A. Nyerup. Kjøbh. 1784. 8.)

Vredigt til R. Jul. Kjøbh. 1677. 4. (optrykt paa ny i den hofsnæske Samling 2den Del p. 103-7. ligeledes aftrykt i Dangs Samling 2det B. p. 726-30.)

I den hofsnæske Samling er, foruden det allerede anførte, af ham: Kædelige Jubelpsalmer, i 1ste Del S. 22-27. Rogle har urigtig tillagt Sehested "det fynske Skakspil", som foran blev anført under J. A. Schæfers Navn.

Sejdelin (Christian) født 1740 d. 14 Maj i Gamtofte i Fyn, hvor hans Fader, David Sejdelin, Søn af Apotheker Friderik Sejdelin i Nykjøbing paa Falster, var Præst og Provst i Bog Herred. Deponerede 1757 fra Densle Skole. Rejste 1761 til Göttingen og Leipzig. 1770 blev residierende Capellan og 1776 Sognepræst til Frue Kirke i Densle. Døde 1799. (Blochs fyeniske Gesellighed I B. p. 770.)

Ævnde offentlige Aaler holdte ved en Søbendes Daad. Densle 1780. og Prædiken paa Bededagen i Anledning af Christiansborg Slots Ibebrand. ibid. 1794. (l. Ltr. 1794 No. 50.)

Soar paa Metophilæ Banker om Præsteklubben. ib. 1784. 8.

Dansk Litteraturlæxicon.

Sejdelin (David Nicolai Dorph) Broderføn af Næstforrige, og Søn af Ivar Sejdelin, Præst i Kjøng i Fyn. Han er født i Kjøng 1779. d. 13 Decemb. Dep. 1797. Blev 1805 Undercancellist i Cancelliet. 1807 Protocolsecretair i Højesteret. 1810 Bysfoged i Ringkjøbing og Herredsfoged i Bøvling Herred. 1814 Herredsfoged og Skriver i Halse, Vesterlissberg ic. Herreder i Aarhus Stift.

Om hvorvidt Pengestraffe fremme overeens med rigtige Lovgivningsprincipper — i Jurid. Maanedstid. II. 260 476. 541. Om Retshandlingers Gyldighed med Hensyn til Tillysningstiden — i Jurid. Arkiv No. 8 og No. 9.

Sejdelin (Friderik) Broderføn af foranævnte Apotheker Friderik Sejdelin, og Søn af Claus Sejdelin, der efter sin Fader havde faaet Apotheket i Nykjøbing. Sønnen er født d. 8 April 1733. Dep. 1751. Rejste udenlands til Tyskland, Frankrig, og Italien. Kom hjem 1759 og blev 1762 Doctor Medicinæ. Døde i Næstkov 1775. (Hans Autobiographie i det ved hans Doctorpromotion udstædte Programma.)

De incontinentia urinæ ex rupto collo vesicæ inicante et peracto partu. Hafn. 1762. 4to.

Sejdelin (Friderik) Søskendebarn til Næstforrige, født 1755 i Holland, hvor hans Fader, den nedennævnte Hans Sejdelin, var Præst til Slosslunde. Deponerede fra Næstkov 1775. 1783 blev personel Capellan hos sin Fader. Døde 1789.

Den første Bog af Virgilius Æneis forbandet. Kjøbh. 1778. (rec. i l. Ltr. 1778 No. 25. Crit. Journal. 1778 p. 41. Crit. Tiltf. 1778 No. 26.)

Sejdelin (Friderik) Broder til foranførte Christian Sejdelin, født i Gamtofte d. 5 Sept. 1750. Blev Student 1768. Kjøbte 1783 Adressesecontoiret og Bogtrykkeriet i Densle.

Det smukke Kjøns Procurator. overf. Densle 1784. Adolfs samlede Breve, overf. ibid. 1785.

Roget Allehaande af Poesier. 1ste Samling. ibid. 1785.

Han udgav Densle Adressesecontoirs Efterretninger fra 9 Maj 1783 til Kærets udgang i Octav, og Karene 1784-91. 4to.

Sejdelin (Hans) Farbroder til foranførte Doct. Friderik Sejdelin, og Søn af Apotheker Friderik Sejdelin i Nykjøbing paa Falster. Han er født i Januar 1701. Dep. 1717. Blev 1719 Decanus ved Communitetet. Rejste udenlands og studerede i Kassel og Wittenberg. Blev 1727 Præst til Slosslunde i Holland. Døde 1791.

Oversættelse af den gode Sang i Somers Iliade — indf. i *Minerva* 1795. IV. 175 o. f. I-III Sang af samme, overs. og tilligemed Daggessens Oversættelse af 2te Sang, it. Anacreons 2den og 3die Dde ved Dram — udg. af A. S. Seidelin under Titel af *Poetiske Oversættelser* 2den D. (1ste Del er J. Smiths Overs. af Godes Hymen og Dorothea.)

Seidelin (Hans Diderik de Brink) f. d. 18 Jan. 1780. Hans Fader er den hos Gjesing i 2den Dels 2det B. S. 301 anførte Conferensraad Hans de Brink Seidelin, Ejer af Stambuset Ericsholm i Sjælland. Han er Candidatus Juris og Proprietair.

Digte. Kjøbenhavn 1814. 8vo. Samtillig have disse Digte for en Deel staaet i period. Skrifter, saaledes i *Tilskueren* 1802. *Jris* for samme Aar. *Sandsigteren* 1811. i *Athene* III B. S. 173 og i *Skildriet* 1813. o. s. f.

Seidelin (Jens) f. d. 25 Jul. 1750 i Ulsted i Aalborg Stift, hvor hans Fader, Jens Seidelin, var Præst. Dep. fra Aalborg 1770. Tog Magistergraden 1785. Blev 1787 resid. Capellan til Nysted paa Falster. 1790 Sognepræst til Aarlb i Ribe St. Døde 1806.

Ciceros Beretning om Scipios Drom. overs. Kjøbh. 1779. (I. Lst. 1779. No. 23.)
Varia lectiones, quæ nomine *Ketib* et *Kert* veniunt. ibid. 1784.

Tractatus philologicus de vocibus quibusdam hebraicis. Diss. inaug. ibid. 1785.

Ciceros Paradoxa, overs. — i *Jris* for Oct. og Nov. 1795. ogsaa særskilt aftrykt.

Seidelin (Klaus Henrik) f. 1761 i Gloskønde, hvor hans Fader var den foranførte Hans Seidelin, Præst sammesteds. Tog i sin Dydert Styrmandsexamen og foer tilføes indtil 1778, da han kom i Raskov Skole, hvorfra han deponerede 1780. Gik 1787 til St. Thomas som Huslærer, og ansattes 1790 til Lærer i Mathematik, Regning og Skrivning ved det sammesteds værende Institut. Aaret efter kom han tilbage til sit Fæderland, og levede i Maribo, indtil han 1795 med sin Moder flyttede til Kjøbenhavn. Her nedsatte han sig 1797 som Bogtrykker, og anlagde et Skriftsæberie, i hvilket Antebning han 1799 gjorde en Rejse til Tydskland, Holland og Frankrig. Miste 1805 sin Bogtrykkerbevilling. Blev 1807 Lieutenant ved Kjøbenhavns borgerlige Artillerie. Døde 1811. (conf. hans Levet ved ham selv i *Læsendes Aarbog* for 1800. S. 101. *Politivennen* for 1805. No. 368.)

Plan til en offentlig dansk Provincialbogsamling i Maribo. Kjøbh. 1795. 8. (rec. i *Thaarups Arkiv* I. pag. 403-4.)

C. J. Dahrdes naturlige Religions Katechismus. overs. Kjøbh. 1796. (I. Lst. 1796. No. 20.; i *Jris* og *Sebe* 1796. II. 399-401.)

See og bøl eller Lutheranernes Troesbekjendelse ved Siden af den Fornufttroendes. ibid. 1797. (*Jris* og *Sebe* 1797. IV. 368-69.)

Condorcets Skilberie af den menneskelige Forstands Fremfærd. overs. ib. eod.

Lafontaines Heymeran von Flaming. 2den Del. overs. ibid. 1798. (De andre Dels ere oversatte af Andre, see I Lst. 1801. No. 49)

Sokratisk Samtaler under Forklaringen af Dahrdes den naturlige Religions Katechismus. overs. ib. eod. (*Jris* og *Sebe* 1798. II. 244-46.)

Til Rygte og Hornsølle. 1ste Hæfte. (indeholder Begyndelsen af en Oversættelse af Straks Malerier af det huslige Liv.)

Politivennen, et Ugeblad; begyndte i Aaret 1798 og gaar i fortsat Nummerering til No. 673 i Maj 1811. (Blev af S. C. Amberg continueret fra No 674 til 693 i Aaret 1812.) Begyndelsen af Politivennen blev rec. i *Lærde Lst.* 1799. No. 4-5, i *Jris* 1798. II. 368 af Nieman i *Blætt* for *Polizei* 1799. S. 335. it. i *L. Lst.* 1800. pag. 25-28. Siden blev den ogsaa bedømt i *hollandske Lit.* 3. 1810. Oct. p. 673. (I dette Blad blev han sig undertiden under Naam af Knud Hansen, *Litteratus*; f. Gr. i *Forvaret* for *Wædviser* i No. 240-43.)

Læsendes Aarbog. 3 Aargange for Aarene 1799, 1800 og 1801. Kjøbenh. 8vo. (1ste Aarg. er rec. i *L. Lst.* 1800. No. 11.)

Krigstilbragelser imellem Danmark og Engelland fra 30 Marts til 2den April 1801. Kjøbh. 1801. 8vo. Hertil udkom Fortsættelse ib. eod. 8vo. (oversattes af Forfatteren selv paa Tydsk, fransk og Engelsk, og er rec. i *Allgem. Literar. Zeitr.* 1802. No. 353.)

Krig for Havens Frihed. No. 1 og 2. Kjøbh. 1801. (er en Samling af Krigsange.)

Sange for danske og norske Sømand, samlede. Kjøbh. 1802. 8vo. ogsaa under Titel: *Ryptaarsgave* for danske og norske Sømand for 1803.

XBC eller Ryptaarsgave for gode Smaabørn. ib. eod.

An Admonition upon the Account of the bombardement of Copenhagen by *Sommer*. Copenh. 1807. 8.

Dagen, et Dagblad. begyndte 1803 d. 10 Jan. udkom i *Udval* i Aarene 1803-5, siden i *Folio*. Fortsattes efter hans Død først af Prof. Rahbek, siden af R. S. Bloch, og nu af Justitsraad Diderichsen. (Hjælpeaktioner imod dette Blad under *Erjebelins* Redaction see *Hjælpe* jur. *Arkiv* No. 5 pag. 132-42. No. 7. p. 96; og den, da han efter en den 24 Jan. 1807 falden Højesteretsdom blev henfat i *Kængsel* paa *Band* og *Strab* i 14 Dage, see ibid. No. 10 pag. 196-215. conf. *Hjælpe* *Misceller* for 1807 pag. 56-58. og *Kjøbh* *Skilberie* 1807. No. 56.)

J Minerva: Om Landbejeres Beplantning med Træer. 1796 I. 334. Noget af hans Rejsejournal. ib. III. 301. Om *Altona* og det ny altonæske *Nationaltheater*. 1797. I. 218 og 273. (See ogsaa 1796. III. 332. og IV. 90.)

J KvartalKrisitet for Sandhed: Et Blik paa Mang-
lerne ved Oplysningens Meddelelsesmidler. I. 148-59.
Nogle iollandse Provincialord og Talemaader II. 150-76.
Beretningsbogens fuldtomme Afskaffelse. III. 184-94.
Forslag til forbedrede Landkort. IV. 75-78. Mathema-
tik for Bønder. V. 34-49.

J phys. oecom. med. chir. Biblioth. : Parrors Be-
skrivelse over en Sparksomhedsbovn, overs. med Anmær-
ninger. VII. 139-65. (haves ogsaa særskilt. Kjøbh. 1796.)
Om Røde Tæge. ibid. p. 223-33. Vejledning til at
bygge Huse af Tr. d. VIII. 1-27. (ogsaa særskilt udg.
1796.) conf. IX. p. 101 og XI p. 332. (er oversat paa
Svensk og udkommen med Fortale af Rezius. Lund
1798.) Om Hamborgs Badeanstalt. IX. 228-31. Om
Merkladriken i Dittensen. ib. 231-37. Om en nyttig Ind-
retning i Hamborg. ib. 392-99. Om Salpeter. ib. 408-
10. Om Svømmekonstens Vigtighed. X. 112-14. Ro-
get i Anledning af Kjøbenhavns Opbygning. XI. 23-28.
Om Stereotypien. XVI. 238-43. Anmærelse af en Rau-
titus eller selvstændig Dylkermaskine i Nye Bibliotek
for Pbyist III. 233-35.

J polit. phys. Magaz. er af ham: Om Koret paa
Kalket i Kær. 1795. II. 368-82. J Thaarups Journ.
for Kjøbenhavnere I. p. 370-73: Til Kjøbenhavns Ma-
gistrat i Dec. 1795. og i I. Lst. 1796 No. 21 Recension
over Spiriter om Souverainitetens Indførelse.

Sejdelin (Ludvig Christian de Brink)
Broder til ovennævnte H. D. de Brink Sejdelin; f.
d. 20 Dec. 1789. Dep. 1808. Er Kammerjun-
ker og Amtsforvalter i Hjøring.

Var det gavnligt, om Forpagtningstiden af Bønder-
jord var overladt til Contrahenternes Lykke, og om
Bøndergaardens Størrelse var ubegrænket? Et Pris-
Krisit. — i Landhusboldningsselsk. Skrift. IV. B. 1ste
Hefte, og tillige særskilt aftrykt. Kjøbh. 1815.

Sejp (Christian Caspar) født i Kjøbh. 1751.
Deponerede fra Hellsings 1772. Lagde sig efter Me-
dicinen og var 4 Aar paa Friderichs Hospital som
Medhjælper. Tog Doctorgraden 1782. Blev ber-
paa Landphysicus i Smaalehnedes Amt. Døde
1806.

Diapp. Havn. 8vo. de angina inflammatorico 1776
— de nutritione 1777 — de menorrhagia lochialia
1778 — de amauroli periodica 1779 — de plenitudo
biliosa, particula I-II. 1780-81 — de scarlatina epide-
mica 1782 — Sylloge observationum varii argumenti,
diss. inaug. 1782.

Hans Erklæring om Doctor J. C. Nelle — see I. Lst.
1793 No. 31.

Selman (Balthasar) født 1645 d. 29 Jan.
i Kbh. hvor hans Fader af samme Navn var Borgeme-
ter. Blev 1675 Cancelliesecretair 1688 Justitssec-
retair i Højesteret. 1711 Deputeret i Ecomiisariatet og
Kæsesfor i Højesteret. Døde som Etatsraad 1722.

Oratio in excessum Friderici III. Lugd. Batav. 1670.
folio.

Selman (Diderik) Den Næstforriges Svi-
gersen, født i Kjøbenhavn. Deponerede 1702.
Blev 1709 Cancelliesecretair og siden Justitssecretair.
1726 Kæsesfor og 1737 Justitiarius i Højesteret.
Døde som Etatsraad 1743.

Disp. I-II de illustri Veterum militia. Havn. 1704.
1705. 4to.

Han oversatte i Aarene 1723-25 til Theatrets Brug ad-
skillige af Molières og Regnards Comoedier, saasom
Fulensfasten 1723: Tartuffe, Amphitryon, Fruentimmer-
Kolen 1724; de forliebte GalenRaber 1725.

Selbye (Carl Borre, Baron af) f. d. 31
Aug. 1778. Hans Fader er Kammerherre, Major,
Carl Baron af Selbye, Ejer af et Gods i Holsten
og et i Lolland. Sønnen blev 1809 Kammerherre
og 1812 Ridder af Dannebrog.

Observations sur la Declaration de S. M. Britanni-
que publiée en Septemb. 1807. Copenhagen. Octob.
1807. 8vo. (Dette Skrift, som gik under kongl. Livjæ-
ger Contoirist J. S. Bjørnsens Navn, udkom samme
Aar i dansk Oversættelse ved Prof. Rabbe og med hans
Noter.)

Selmer (Christen) f. 1717 i Østersnede i Ribe
Stift, hvor hans Fader var Præst. Var først Ca-
techet ved Vor-Frelseres Kirke paa Christianshavn.
1747 nederste Capellan ved Domkirken i Bergen og
1762 øverste Cap. ved Korskirken sammesteds. D.
1763.

Andelige Fortællelser i aanderige Sange. Christiania
1742. Christi Martyrsange. Bergen 1754. Selters
Menneskeven overs. — indført i de Kjøbh. lærde Tid.
1758 No. 3, og tillige særskilt aftrykt.

Selmer (Friderich Christian) f. 1756 paa
Gaarden Frog paa Ringerige. Hans Fader var
Oberstlieutenant ved det tredje trondhjemske Regiment,
og hans Moder en Datter af Biskop Nyrop i Chris-
tianssand. Han blev i sin Ungdom ansat som Ca-
det i Artilleriecorpset, hvori han avancerede til at
blive Capitain. Var derefter Landinspecteur ved de
kongelige Godser paa Frederiksborg Amt. Er nu
Amtmand i Veile Amt.

Efterretning om Afbheden og Randsbølleheden i Nørre-
Jylland — i Oluffens Annal. III. 123-98.

Selmer (Peder) Den Næstforriges Broder
født 1758. Kom i sin Ungdom paa Escadettacad-
miet, og avancerede i Staten, indtil at blive Com-
mandeur. Døde 1819.

Kort Efterretning om de vigtigste Lærdomme i Her-
rens Ny Kirke kaldet Ny Jerusalem. overs. af Englifk.
Kjøbh. 1794. (I. Lst. 1797. No. 32.)

Septimius (Petrus) See: Syv.
(70°)

Seile (Werner Nicolai de) f. 1742 d. 29 Aug. paa Gaarden Vestby i Rallestad Sogn i Smaalshenees Amt i Norge. Hans Fader, Generalmajor Peter de Seue, var Søn af en fransk Oberst, som for Religionsfølgelses Skyld under Ludvig XIV flygtede til Danmark. W. N. de Seue tjente sig op i Militairetaten fra Corporal til Generalmajor og Chef for det 1ste Aggershusiske Infanterieregiment. Var 1808 Commandant paa Kongsvinger. Sik samme Aar sin Afsked.

W. N. de Seues Levnetsløb og Livshistorie, forfattet af ham selv. Christiania 1811.

Militaire Afhandlinger, eller vigtige Sandheder for Soldaterstanden. ibid. 1813.

Sevel (Friderich Christian) Sønneson af Søren Knudsen Sevel, Stiftsprovst ved Frue Kirke i Kjøbenhavn, der 1718 lod trykke en Kirkebøn, og Søn af Slotspræsten til Fredensborg Prof. Johan Just Sevel, der 1723 udgav en Disputation indrholende Supplementum partis 1mæ Criticæ sacræ Edw. Leigh. Han er f. i Kjøbh. 1723 d. 25de Maj. Dep. 1739. Rejste 1743 udenlands og blev 1745 Licentiatus Juris i Jena. Kom hjem og blev 1749 Doctor Juris. 1751 Notarius ved det jurid. Facultet. 1755 Sotrigsprocureur. 1756 Prof. extraord. 1764 Generalauditeur ved Sæetaten, og Afsesfor i Overadmiralitetstretten. 1772 Deputeret i Admiralitetets og Commissariatscollegiet. D. som Conferentsraad 1778.

Notitia juris feudalis Dano-Norvegici. Jena 1745. 4to.

De termini retrahendi bona gentilitia in Norvegia propagatione — Diss. inaug. Havn. 1749. 4.

Svar paa nogle Spørgsmaal til det Juridiske Facultet. gløne af Stampe og Sevel. Ib. 1782. 4.

Theses de jure naturæ et danico — søjede som et Anhang bagved Kosod Anders Disp. de successione ab intestato. 1743.

Severini eller **Severinus** (Fridericus og Petrus) See: **Sørensen**.

Sendlitz (Johan August) f. 1705 d. 8. Febr. i Grimnitzau i Chur-Sachsen, hvor hans Fader var Rector. 1729 blev han Informator hos Grev Henrich Ernst af Wernigerode, og 1731 Hofdiaconus sammesteds. 1738 kaldet til tpdsk Præst ved Ralls Stift i Sjælland. Samme Aar Prof. Theologiæ extraordinarius og kongelig Hofprædikant i Kjøbenhavn. Døde 1751. (conf. Dän Biblioth. VI. 732-44. Zwergs st. Cl. 843-51.)

En stor Del tpdsk Prædikener, holdte dels i Wernigerode og dels i Kjøbenhavn, hvoraf en Samling er

indført i Evangelische öffentliche Zeugnisse I-IV Theil. Kjøbh. 1738-40. (rec. i Ol. Dangs Saml. IV. 444-70.) En Samling udtom under Titlen af Die verklärte Herrlichkeit unsers Heylandes in öffentlicher geistlicher Reden über den Brief an die Hebræer. I-II Theil. Copenhagen 1743-44. 8.

Absküllige særskilt trykte opregnes hos Worm, hos Zwetg., samt i Meusels verford. Schrifst. XIII. 134-135.

Sendlitz (Christian Gotthold) Søn af Raskforrige, født i Kjøbenhavn 1738 d. 11 Junii. Deponerede 1753. 1769 blev Provst paa Klosteret. 1773 Magister. 1774 Professor Philosophiæ extraordinarius. 1777 Prof. græcæ lingvæ ved Gymnasium i Odense. 1782 Prof. designatus Logices et Metaphysices ved Kjøbenhavns Universitet, men endnu samme Aar Prof. lingvæ hebrææ og Lector Theologiæ ved Gymnasium i Odense. D. 1796.

Disp. Havn. de genuino dei timore ex amore oriundo. 1760. 4to. de gradibus peccatorum part. I-II 1761-62. 8vo. de moralitate actionum liberarum. 1763. 8vo. (rec. i Gøtt. Anz. 1766. S. 168.)

Episkola ad commilitones de spuria sentiendi licentia inter ipsos etiam grassante Theologos. ib. 1778. 8.

Taler ved Kongens Fødselsfests Højtidelighedsfeste paa Gymnasium i Odense og trykte sammesteds i Octav, saasom: om den sande Kretsløst 1779. Ideen om Overherren som Fader og Belgjører forestillet som den stærkeste Drivekræft til vilig Lydighed. 1784. — Avarser imod Skrivefrihedens Misbrug 1788. — Om visse Poster i den offentlige Substjeneste 1792. — Om den gode og vise Hyrkes tilbørlige Berømmelse 1795. — Den Færdomme og Fejl hos vore Dages Oplysningmand 1796. — Egeledes udgav han i samme Anledning nogle sammesteds trykte Programmer, hvoriblandt Den ved Christenbommen oplyste Fornufts Fortjenester af Christendommen 1-3die Hefte 1784-88. (rec. i Arit. og Antikrit. 1788 No. 21.)

Aletophili Tanker om Præsteskubben. Odense 1784. 8.

Sergetale over Biskop Ramus. ib. 1786. 8.

Han har været Medarbejder i Lortz Nachricht vom Zustande der Wissensch. in Dänn.; han har leveret Bidrag til de algenlige Tilæg til Adresscontoirets Extracter. 1767; og i Danmarks litterariske Progresser ere de Recensjoner af ham, som ere undertegnede med et 7, blandt andet den om Bastholms liturgiske Forsøg, hvilken Bedømmelse ogsaa særskilt udkom i Odense 1785. — Hjørnståls Breve, som ere indførte i Overseus Samlinger, ere af ham oversatte.

Sibbern (Friderich Gabriel Gottlieb) født d. 7 Dec. 1743 i Segeberg, hvor hans Fader, Friderich Sibbern, var Chirurg. Kom 1767 til Kjøbenhavn, hvor han var Compagnichirurgus ved det Faldske Regiment indtil 1771, da han blev Chirurgus ved Børnehuset i Kjøbenhavn. Led sig 1772 indskrive som civis academicus. Døde 1794.

I Geschichte und Versuche einer Chirurg. Privatgesellschaft. Kopenhagen 1774. 8vo er af ham: **Von einer glücklichen Heilung durch den Scherling. S. 8.** **Von einem von selbst geheilten innerlichen Eitergeschwür. S. 79.** **Von einem kramphastigen Zufalle nach Ausziehung eines Zahns. S. 88.** **Von einer besondern Blasenkrankheit. S. 95.** *Collectan. Societ. Med.* **Inlania a morbo capitis externo. Vol. I. p. 86.** **Observatio de tænia, ope stanni rasi expulsa. Vol. II. 116.** i *Acta Societ. med.* **De herniolo triorchide. Vol. I. p. 320.** og i **Todes medicin. chirurg. Bibliothek. Praktische, kleine Beyträge i III B. 2tes St. p. 192-96.** item i **X B. p. 401 og 406.**

Sibbern (Friedrik Christian) Søn af Rættforrige, f. i Kjøbenhavn d. 18 Jul 1785. Dep. fra Herlufsholm 1802. Vandt ved Universitetet 3 Gange Prisen for Besvarelse af philosophiske Opgaver. Tog 1811 den philosophiske Doctorgrad. Rejste samme Aar til tydske Universiteter. Kom hjem 1813 og blev Prof. extraordinarius i Philosophien ved Universitetet.

De principiis philosophicis disciplinæ juris. Disl. inaug. Hafniæ. 1811. 8vo.

Undersøgelse, fornemmelig i logisk juridisk og ætthetisk Henseende, over Theatereensforerens Fremfærd ved at forsøge (Ohlenchlägers) Treias Alter; med nogle Ord om usædelige Skuespil. Kjøbh. 1816.

Om Gæld og samles Straf — i *Jurid. Arkiv XXVII. S. 183.* Om Ran og Straffen derfor. *ibid. S. 243.*

Bidrag til **J. C. Hauchs** som Ryttaarsgave for 1819 udgivne *Tis.* Af ham er *Rec. II. Hfr.* 1810 No. 50-52.

Sibbern (Hans) født 1734 d. 13 Junii i Odense, hvor hans Fader var Urmager samt Organist ved St. Knuds Kirke. Deponerede 1754. 1760 blev Hører, 1778 Subrector, 1782 adjungeret Conrector, ved Skolen i Odense, 1785 virkelig Conrector ved Skolen og Professor ved Gymnasium. 1780 Magister. Døde 1804. (Blochs fynske Gejstlighed I. 520.)

Accessiones et annotationes exiguæ ad Præcepta Grammaticæ latinæ in compendio Severini Ancherlon. Othenis. 1760. (I. L. 1782 No. 13. rec. af Tauber i *Ioversens litt. Progresser* II 145-50.)

Taler paa Gymnasiet i Anledning af Kongens Fødselsdag trykte i Odense i Octav, saasom: om Taleevnens Bigtighed 1781 — en Tale 1783 — om en vis Brug af Ragten som et Middel til at befordre almindelig Velstand 1787 — at store og nyttige Gjeringer have Ret til Eftertidens Minde 1792 (Læde Lst. 1792 pag. 334-35) — i samme Anledning har han ogsaa udskabt Indbydelleskrifter ligesom og ved Sørgetalerne over Conrector Holm 1785 og Biskop J. Ramus 1786.

Tale ved Conrectoratets Tiltrædelse. Odense 1783.

Siemens (Johan Daniel) f. d. 17 Nov. 1703 i Godlar i Thyringen, hvor hans Fader var

praktiserende Læge. Studerede Medicinen i Jena, kom til Danmark og tog her Doctorgraden.

De Plethora. Disl. inaug. Havn. 1731. 4.

Stigurdson (Einar) f. 1539 i Hraune i Reykiadal i Island. Hans Fader var Præst. Frequenterede Skolen i Holum i 4 Aar. Blev derpaa Præst i sit 18de Aar. D. 1626

Kandelige Sange, der udgjøre den første Del af den saa kaldede *Visnabok*, som Subbrand Thorlaffen udgav i Holum 1612 og som udkom igjen *ibid.* 1748.

Odæ Evangeliorum. *ibid.* 1612. (conf. *Salsd. Linnæus* p. 63.)

Stigurdson (Hugo) Døde som Præst til Breidabolskald i Eliots Hlid i Islands østre Fjelding.

Ponroppidans Catechismusforklaring overs. paa Islandsk. Kjøbh. 1746. Holum 1759, og oftere. (Sed udgaven af 1759 er en Fortale af den holmske Biskop Gisle Magnussen, hvori opregnes de i Island udkomne Forklaringer over Luthers Catechismus.)

Stigurdson (Johan) Eysfeldmand i Dale Eysfel i Island.

Tima-Rima. Kjøbh. 1772. (Einarf. Pag. 84-85.)

Stigfusson (Samund) See: Samund.

Sigvard (Matthias) f. 1770 i Grevskabet Jarlsberg, og formodentlig Søn af Søren Sigvard, Præst til Borre. Blev først personel og 1798 ref. Cap. til Baale sammesteds. 1799 Aftenangspræst til Lønsberg. 1804 Sognepr. til Dpslo Hospital og Lugehuset i Christiania.

Taler holdne paa Bedebagen den 25 Febr. i Dpslo Kirke. Christiania 1814. Tale holden paa Skoleholdersseminariet i Lønsberg — i *Sermoder. XV. 113-24.* — Bidrag til den norske Bondeven (vid. *Neumanns Atnal.* II. 361.)

Sigvardsen (Peder) I det 16de Seculii Begyndelse Cantor ved Domcapitlet i Trondhjem. Medudgiver af

Misale Nidrosienske. 1519. (*Nyerups Litterat. i Middeald.* 448.)

Silber (Carl Andreas) f. d. 6 Maj 1734 i Elbingen, hvor hans Fader var Kjøbmand. Conditionerede nogle Aar som Huslærer i Kjøbenhavn. Var derefter dansk Legationspræst i Neapel, og siden i nogen Tid Pastor til Hollingsfied i Gottorf Provst.

Die Lehre vom Gebet. Soph. 1758.

Einleitung zur Erbbschreibung. Koph. u. Leipz. 1764. (Kjøbh. Adresf. Cour. Esterr. 1764 No. 107.)

Silchmüller (Gottlieb Wilhelm) Doctor Medicinæ og Regimentschirurg ved det hollandske Infanterieregiment. Døde i Cappel 1806.

Forsøg om Beenlæren. Kjøbh. 1768. 8. Forsøg om de ædende Saar. ib. 1769. 8. (Brit. Journ. 1770. No. 52.)

Silchmüller (Johan Friderich) Inspecteur ved Landcadetacademiet.

Kort Underretning om det franske Sprog. Kjøbh. 4to.

Silvius See: Sylvius.

Simon (Ludvig Herbert de Saint) En fransk Maltheseridder, som emigrerede og 1800 i Kjøbenhavn blev Secondlieutenant i Sættaten. 1807 Premierlieutenant, og samme Aar entlediget, hvorefter paa han igjen rejste til Frankrig.

Frankbank Drbbog for Orlogs- og Søudtryk. Kbh. 1805. (l. Lr. 1808 No. 16.)

Simonsen (Solben) Dpholder sig paa Aarnæs i Dystrens Sogn i Nordfjord under nordre Bergenshus Amt, hvorefter han ogsaa kaldes sig Solben Simonsen Aarnæs.

Kort og ensfoldig Efterretning om Agers og Enges Dyrkning og Haandteringer. Bergen 1795. 8.

Simonsen (Jørgen) født i Odense, 1563 blev han Rector Theologiae sammesteds. 1567 Præst i Flødsrup i Fyen. 1572 Præst til St. Albani Kirke og Provst i Odense Herred. Døde 1602. (Blochs fynske Gejstl. I B. p. 272.)

Historie om Davids Synd og Straf, da han lod tælle Folket, i 10 Prædikener forklaret. Kjøbh. 1586. Davids 9de Psalmes i 6 Prædikener forklaret. ib. eod. Nogle Prædikener om Pestilents Straf og Kranthed. ib. eod. Alt i Detav.

Pædagogica eller Underviisning om Børns Optugtelse. ibid. 1587. 8.

Kræfterkrift for kristne Mennesker udi beres Benneres Død. ib. eod. Kræfterkrift for frugtfulde Kvinder. ib. eod.

Simonsen (Lauritz Schebye Wedel) født 1780 d. 20 Dec. paa Elvedgaard i Fyen, som hans Fader ejer. Deponerede 1798. Tog 1799 juridisk Forberedelseexamen, og medicinsk Examen 1803. 1804 blev Doctor Medicinæ. Dpholdt sig et Par Aars Tid ved tydske Universiteter. 1808 blev Amanuensis ved Universitetsbibliotheket i Kjøbh. hvilken Post han Aaret derpaa forlod. 1811 fik Prædicant

af Professor og gjorde samme og i det følgende Aar en antiquarisk Rejse i Fyen, ligesom i Aaret 1814 i Jylland. (Conf. Collegialtid. 1811 p. 268. Hans Selvbiographie i det ved hans Doctorpromotion udstedte Programma.)

Disf. inaug. sistens momenta analytico atmosphærici aëris. Hain. 1804.

Udsigt over Rationalhistoriens ældste og mærkeligste Perioder. Dette Bæst (anmeldt i Kjøbenhavns Skilderie 1813 No. 17-18) bestaaer af følgende Afdelinger:

1ste Dels 1ste Hæfte indeholdende Udsigt over Rationalhistoriens især dens haanbfrevne Kilders forskjellige Stjebne i Norden. Kjøbh. 1813. (Littr.tid. 1813 No. 19.)

1ste Dels 2det Hæfte: Bort Nordens første Beboelse, ældste Indvaanere og tidlige Stjebne. ibid. eod. (ret. ibid. No. 22)

2den Dels 1ste Hæfte: Historisk Undersøgelse om Ringesædet Jomsborg. ib. eod.

2den Dels 2det Hæfte: Udsigt over nordiske Balsarter og Korstog til det hellige Land. ib. eod. (ret. i Littr.tid. 1813 No. 4. 5. 6.)

3die Dels 1ste Hæfte: Den danske Aelds og Ridderskabs Historie indtil den i Danmark indførte Souverænitæt. ib. 1816. (Littr.tid. 1816 No. 27.)

Borgruinerne. 1-ll Hæfte. Kjøbh. 1813. (Littr.tid. 1813 No. 39. Kjøbenhavns Skilderie 1813. No. 87. 88. 91.)

Fyens Billaar i Grevens Hæjde. Kjøbh. 1815. (Littr.tid. 1814 No. 43.)

J Minerva er af ham Beretning om Dpdagelsen af den glæventruppe Runesten i Fyen — i Aarg. 1808 S. 1272 J Antiquar. Anal. Palnatokes Gravhøj. i ll Bind 1ste S. 193-202. Efterretning om tvende private Samlinger af nordiske Oldsager i Jylland — ibid. i 2det S. 309-27. Fortegnelse paa de ved ham for det antiquariske Museum i Karene 1807-14 indsamlede Oldsager. ibid. 328-56. Archæologisk Rapport til den antiquariske Commission. ibid. 365-73. Ogsaa har han leveret Bidrag til 3die Bind af det ny danske Magazin.

Sindberg (Karl Konen) formodentlig f. i Dannemark. Var 1724 Procurator i Kongsberg.

En Bergoise over Kongsberg Solvark. l. l. 1727. 8.

Sinding (Niels) Examinatus juris. Blev 1803 Herredsskriver i Bjeverskov Herred i Sjælland. 1804 Bykriver og Postmester i Ebeltoft, samt Herredsskriver i Mols- og Sønder-Herredet.

Juridisk Lære over bestemte Aalders Expeditioner af Betjente ved Underretterne i Danmark. Kjøbh. 1805. 8.

Sinding (Povel) Deponerede fra Goldberg Skole. Blev 1772 Catechet ved Nicolai Kirke i Kjøbh. 1775 Præst til Skuldelov og Sells i Sjælland og 1782 til Bjerregav i Jylland Døde 1786.

Disf. de iis qvæ ad materiam concionis sacræ pertinent. Havn. 1771. 4.

Prædikener holdne ved adskillige Kirkegælder. ib. 1776. Tvende Prædikener, den første til Afsted fra Skuldelov,

den anden til Indtrædelse til Bjerregrav. *ibid.* 1782. og desuden et Par enkelte særskilt udfomne Prædikener.

Sinnesen eller Sjunesen (Hans) See: Synningius.

Siverts (Bernt) f. omtrent 1646. Døde som *Stubiosus emeritus* 1696.

Compendium Grammaticæ latinæ. Hafn. 1671. 4.

Grammatica latina. *ib.* 1675. 4to. og siden mange Gange oplagt i Octav. ogsaa omarbejdet paa Dansk. 1684. (conf. *Nyerup* om de latinste Bøger p. 186-88.)

Introductio in philosophiam veterem et novam. *ib.* 1680.

Syntaxis reformata. *ib.* 1682. og *Tyrocinium latinis.* *ib.* 1691.

Tvende Skolemethoder, den gamle og den ny. *ibid.* (*Nyerup* l. cit. p. 333-38.)

Salighedsmidler eller Guds Raad til Salighed. *ibid.* 1684, 1686 og meget oftere. (Af denne Bog skal det ifølge det Stiftkruppe Legat aarlig uddeles 275 Exemplarer. *vid. M.* Møllers *Repertor.* 5te Hæfte p. 1-14.)

Siversen (Christoffer) See: Blinager.

Siverud (Hans) f. 1726 i Norge. Blev 1758 Præst til Børnehuset paa Christianshavn. 1762 til Sjantofte i Sjælland. 1768 Magister. D. 1783.

Psalmer om Sjælens blodige Brudgom. Kjøbh. 1759. Joh. Bunians hellige Krig, overs. af Tybft. *ib.* 1771. Sj. den himmelske Løber. overs. *ib.* 1772. Saulers Omvendelseshistorie. overs. *ib.* 1775. udgivet paa ny af Sauge. Christiansand 1803.

Staaning (Erland Nielsen) Var først Capellan i 4 Aar til Balling og Wolling Menigheder i Salling, og blev siden Sognepræst til Lyby og Teberg sammesteds.

Trykt Krønike. Kjøbh. 1616. 8.

Staaning (Hans Hansen) født i Skaane 1577. Boede først i Aalborg. 1617 blev han Kloster ved Domkirken i Aarhus. Dprettede her, omtrent 1614, et Bogtrykkerie, hvori en Del Bøger, baade hans egne og Andres, blev trykte. Han blev efter fra sit Klosterembede 1641, resitueret 1649, og døde 1650 (conf. *Worm* II. 1384. *Danske Digtekunstens Historie* III. 69, 83. *Minerva* 1794. III. 351. *Keenberges Skrifter* II. 340. *Langebekiana* p. 386. 87. *Hertel Aarhus Domkirke.* 2den Afdel. Indledn. XXVII.)

Flosculi patrum quorundam : Blomster af adskillige lærerfædres Bøger om Verdens forsangelige Bilkær.

Kjøbh. 1611. 8. udkom i en ny forbedret Udg. under Titel af: *Sursum Corda.* Aarhus 1637.

Memento mori : Kom ihu at Du skal døe. Kjøstø. 1614. 8. Aarhus 1646. 8.

Peder Lølles Drdsprog — ordnede efter det danske Alphabet. Kjøbh. 1703. Skal første Gang være trykt i Aalborg 1614. (conf. Fortalen til Peder Syvs Drdsprog *Nyerups* Udgave pag. XIII og XXVI-XXVII.)

Mortens Gaas. Aarhus 1626. og Kjøbh. 1705. 8.

Collegium Philosophorum : Hedenst Philosophie. Aarhus 1636. 4.

Philosophisk Klagemaal over dette Livs Stenighed. *ib.* eod. 4.

Mirabilia naturalia eller Naturvundere, dernæst en drabelig papistisk Løgn om Johan Chrysostramus. Aarhus 1639. Kjøbh. 1657. 8. (Udtog deraf ved N. Blicher er indført i *Tris* 1796. I. 149-56.)

Ars adulatoria : Hyllerkunst eller Discours om Hyllere. Aarhus 1640. 4.

Geographia historica orientalis eller adskillige østerste Landes og Hers Beskrivelse. *ib.* 1641. 4.

De odio fugiendo et amore amplectendo : de fornemste Aarsager som skal bevæge et Menneffe fra den forbandede Såd. *ibid.* 1642. 4.

En sandfærdig Relation om Aarhus Domkirkes Spirer yttelige Undergang. *ib.* eod. 4.

Den 51 Psalme bønvis udlagt ved Hieron. Savanarola, forbandet. *ib.* 1643. 8.

En lystig Samtale imellem St. Povel og St. Peder. *ib.* eod. 4.

Naag op Du som sover. Ephes. Cap. V. En kort Tractat og Opvækkelse af Syndens Søvn. *ibid.* 1644. 4to. (Var i Anledning af de Svenskes Indfald i Jylland.)

Trohjertig Formaning om en alvorlig Poenitentse angaaende Irlands Jammer. *ib.* eod. 4to.

Lærtebog. *ibid.* 1647. i Kobformat.

De ugudelige og forvirrede Verdens Børns Klagemaal og Kettergang imod den arme Justitiam og ildhørte Sandhed. *ibid.* 1648. 4to.

Et underligt Monstrum eller vanstædt Fødsel, som er født i Sødeland i Christi Tid, nemlig den uretfærdige Husfoged ved Kavn Kabsch, hans Contrafey og Afmaalning. *ibid.* 1649. in fol. *patenti.*

Kattenes Kettergang med Hundene. *ib.* 1650. 4.

Verdens trende begrædelige Tilstand. *ibid.* in fol. *patenti.* cum figg.

Staaning (Holger Dvesen) See: Dvesen.

Staaning (Laurids Nielsen) Var Biskop eller Generalprovst paa Sulland og Sognepræst i Bisby.

Ligprædiken over Herman Jul. Kjøbh. 1610. 4to. (Extract deraf i *Koches* *Læstermæle* for Maj.)

Staaning (Mikkel Ibsen).

Hieronymi Savanarolæ Synderens Spejl. overs. Kjøbh. 1582. 1587. og 1617. 8.

Staaning (Peder Nielsen) født 1597 i Flensborg. Deponerede fra Odense 1619. 1627 blev Capellan ved St. Hans Kirke i Odense. 1628 Sognepræst til Frue Kirke i Svendborg. Døde 1662.

Sigprædikten over Niels Iversen. Kjøbh. 1629. 8.

Udlægelse over Matth. XXII Range ere satte. ibid. 1643. 8.

Staaning (Søren) See: Schonning.

Stanke See: Schanke.

Skardså (Bjørn fra) f. paa Island 1574. Boede i Stagesfiords Spysel og anvendte al sin Tid paa at dyrke sit Fædrelands Historie og Lovkyndighed. (Worm III. 717. Johnsens Kirkeb. III. 583.) Annalar Björns á Skardlá f. Annales Björnonis de Skardlá. cum interpretatione latina. Tom. I-II. Hrappefeyr. 1774-75. 4.

Skavbo See: Scavenius.

Steel See: Scheel.

Skelderup See: dels Schelderup og dels Skjelderup.

Skibsted (Poul Friderich) født d. 23 Maj 1773 i Kjøbh. hvor hans Fader var Brygger. Studerede Jura og blev 1776 Advocat i Højesteret. 1789 Generalskifal. Døde som Justitsraad 1812.

Et Par fornodne Ord til de af mine Medborgere som læse de 8 første Nummere af Brevverling mellem tvende Brødre. Kjøbh. 1799. 8. Rettelser i Collecteur Rosobes Till mine Medborgere. ib. eod. 8. Stevning til Hof- og Stadsretten og Indlæg i Væresagen imod Collecteur Rosob. ib. eod. 8. Finalerretning — om denne Sag. ib. eod. 8. Afskillige andre Indlæg i Sager især i Antledning af Skrivestribens Misbrug.

Skjelderup (Jacob Worm) født 1723 i Laurdal i Jærtsberg Provsti, hvor hans Fader Michael Augustinuszen Schelderup da var Capellan, men siden blev Sognepræst til Stofte i samme Provstie. Han deponerede 1742. 1756 blev Sognepræst for Hof sammesteds Døde 1787.

Den kristelige Lærdom i Spørgsmaal og Gjensvar efter Luther's Catechismi Deben. Kjøbh. 1771. 8.

Sorattis første Satire af den 1ste Bog overs. Christiania 1777. (I. Lst. 1781. No. 36.)

Ellis Liv og Levnet. ibid. 1778. 8. Elisæi Liv og Levnet. ibid. 1779. (I. Lst. 1781 No. 35.)

Om Herxle og Koglerie. Kjøbh. 1778. 8.

Et Brev fra Simplicius a sancta sede till Prudent Tomplarius, som Besvarelse paa dennes Brev i de norske Intelligentsedler. Christiania 1779. Den offentlige Subskriptions ubillige og sammeliggte Foragt og Forsømmelse. Kjøbh. 1782. 8.

S. S. Chaulows Tanker om Altarens Sacramente eftertænkte, prøvede og veiede. ibid. 1783. 8.

Skjelderup (Mikkel) en Søn af Næstf. forrige, f. d. 22 Oct. 1769. Blev først sat til en Apoteker i Friderichstad for at lære Pharmaceutik. Begav sig 1789 til Kjøbenhavn, hvor han lagde sig efter Chirurgie og Medicin. 1794 blev Reservecirurg ved Søværnshuset og 1796 ved det chirurgiske Academie. 1799 Regimentsskiftjør ved første hollandske Batalion. 1800 Adjunct og 1805 Prof. Extraord. i Medicinen ved Kjøbh. Universitet. 1803 Doct. Med. 1813 Prof. i Med. ved det norske Universitet. 1815 Ridder af Nordstjernen. (Hans Selvbiographie i det ved hans Doctorpromotion udstædte Programma.)

Dis. inaug. sistens vim frigoris incitantem. Hafn. 1803. (I. Lst. 1804. No. 13. Leipz. Lit. 3. Mai 1805. p. 1028.)

Anatomisk-physiologiske Forelæsninger. I-II. Del. ib. 1807. (rec. i Bibl. for Læger. II. 212-21.) er forfattet af S. Siden, og udkommen i Skara 1815. 2 Dels. 8.

Historia studii anatomici in Universitate Hafniensi, et Programma til den aarlige Reformationstid, ibid. 1811. 4. (en forkortet Oversættelse deraf, meddelt af Forf., er indf. i Engelstorfs Ann. 1811. II. 161-97.)

I Scandinav. Lit. Selskabs Skrift. Kogle physiologiske Betragtninger over det absorberende System fra diætetisk Synspunct. 1809. 84-106. Physiologiske Betragtninger over Oldingens Død 1812. 98-130. Betragtninger over de indvortes inciterende Potenger, med Henfyn til Menneskets psykiske og intellektuelle Velbefindende. 1813. 387-403.

I Bibl. for Læger: Betragtninger over Forfjelles imellem den vegetative og animaliske Incitabilitet i therapeutisk-diætetisk Henseende. II. 1-24.

Stomager (Hans Rasmussen) f. i Kjøbh. 1551. Dep. 1568. Studerede siden i Wittenberg. Blev 1580 Professor pedagogicus; 1602 Matheseos; 1603 Physices ved Kjøbenhavns Universitet. D. 1614. (Windingii Acad. Havn. Pag. 151.)

Oratio de dignitate et utilitate Philosophiæ. Hafn. 1581. 4.

Oratio Ciceronis pro Archia logica resoluta. ib. 1590. 4. (conf. Winding. I. cit. p. 151. Minerva 1790. III. 291.)

Dispp. Havn. 4to. De præstantia astronomiæ 1603. — de excolendo studio physico 1604 — de divinationibus eod. a. — de traducere animæ humanæ 1608. — introductio ad discendam linguam latinam eod. a. — Theses de corde 1610 — Disquisitiones phys. de pulmone

1611. — de materia et qualitate coeli 1612. — de calore 1613.

Progr. in locum Syrac. 38. de Medicis, udgivet 1611 — optrykt paa ny i *Bartholins Cista Med.* loculus XVIII.

Stonning. See: **Staaning.**

Stov (Franz) f. 1747 i Sølling i Viborg St. Hans Fader Kammerraad Peder Stov var Ejer af Bustrup. Dep. 1764. Rejste 1773 paa det Rosenkransiske Stipendium til Göttingen og Leipzig og blev Mag. i Kiel. 1777 Præst til Oddense i Viborg Stift. 1781 til Sønder Sogn i Viborg. 1790 til Nysted i Holland. 1791 fik Titel af Prof. 1811 med Pension entlediget. (conf. Krit. Journ. 1776. p. 216.)

Disp. inaug. de difficultatibus ingenii juvenilis literis recte elegantioribus instituentibus nec non prudenter honesteque regendi part. 1ma. Kilon. 1776. (rec. i Krit. Journ. I. cit.)

En Prædiken, trykt i Viborg 1784.

Stoubo og Skousbo. See: **Schoubo og Schousbo.**

Stougaard (Johan Tørgen) f. paa Bornholm. 1701. Raad som Student paa Valkendorfs Collegium. Blev Rector i Ronne og 1746 Magister. 1758 Bysfoged i Hasle. 1773 Landsdommer. Døde 1776.

Dispp. Havn. 4to. De religione Constantini Magni nonnullis fallis suspecta 1734. De usu vocum peregrinarum in lingua danica. 1736. De domo Maris Lau. retanz. eod. a. Nonnulla Codicis Christianei loca ope antiquitatis explicata. 1737.

Bornholms Vedtægt om Afgangret til Selvejersgaard. Kjøbh. 1772. (conf. lærde Est. 1755 No. 51.)

Stovgaard (Peder Nicolai) f. 1783 paa Bornholm i Nærheden af Ronne. Hans Fader var Lieutenant ved Dragonerne. Depon. 1798. Blev sig 1807 til Kjøbenhavn. 1810 blev Translator i Engelsk, Fransk, Hollandsk, Tysk, og Svensk. 1814 Ræglar.

Beskrivelse over Bornholm. 1ste Del. Kjøbenhavn. 1804. (For dette Skrift blev Autor dømt til at sidde 14 Dage paa Bænd og Bænd vid. Collegialtid. 1804 p. 681. Jusrid. Nr. V. 142-55. Hans Erklæring om Excerpterne til Bogen vid. Dagen 1804 No. 160. Recension derover haves i Derruchs geograph. Ephemerid. Jahrg. 1812. Februar p. 176-80.)

Chesterfeldts Brev til sin Søn. 1ste D. overs. ib. 1806.

Spaniens og Portugals amerikanske Besiddelser. Kjøbenhavn 1812.
Dansk Litteraturlæxicon.

Skriver (Søren). See: **Søren Paaludan.**

Skrof (Christen) Levede i Reformationstiden og var den første evangeliske Prædikanant i Assens. 1537 blev han Præst til Nicolai Kirke og 1549 til Frue Kirke i Svendborg. Døde 1572. (Blochs fynske Geselskabet II. p. 145.)

En søje Forklaring og Bevisning, at then hellige Stat Egteskaf tilstedes og ikke forbydes Prester eller Klerker. Ratisma 1529 og 1531. 4to. (Udtog heraf i Malmers Reformationshist. II. p. 60-66.)

Luthers Sermon, hvorledes man skal berede sin Sjel til Døden, oversat. Kjøbenhavn. 1538. 8: En Sermon om Troen og dens Kraft. ib. 1539. 8.

Skulesen (Thorlak) f. 1597 d. 24 Aug. i Svartardal i Island. Hans Moder var en Datter af Biskop Gudbrand Thorlakken. Depon. 1616 fra Holum Skole, ved hvilken han efter sin Tilbagekomst 1619 blev Rector. 1624 Præst ved Domkirken sammesteds, og 1627 Biskop. Døde 1656. (Johnsen. III. 715:25.)

Biblia, habet et illius heiligis Rikning utlagd a Korrænu. Holum 1644. fol. (Dan. Bibl. VIII. 102:127.)

Joh. Gerhards Haandbog, overs. paa Islandsk, Holum 1656. Ejusd. Meditationes overs. ibid. 1660, 6te Dplag. Stalholt 1728.

De usu litterarum runicarum in Poesi — en Afhandlung der er lagt som Appendix til *Wormii Litt. Dan. antiq.* og adskillige Breve til Worm, som Raad i dennes Brevvevling p. 95 et seqv.

Liste paa de under hans . . . jrelse fra Bogtrykkeriet i Holum udfomne Skrifter lev. . . . Johnsen III. p. 719:20.

Skytte (Anders) paa Latin Toxotius, født i Smaarup Præstegaard i Jylland. Rejste som Student udenlands og blev 1608 Doctor Med. i Basel. Opholdt sig 1610 i Paris. Blev siden Livsmedicus hos Enkedronning Sophie. Døde 1630.

Theoremata et problemata philosophiatica inauguralia. Basil. 1608. 4to.

Brev til Worm — i dennes Epistols pag. 4.

Slagelse (Niels Jensen). See: **Jensen.**

Slange (Niels) født d. 26 Jul. 1657 i Slagelse, hvor hans Fader, Peder Vilhadsen (bekendt fra Rigsdagen 1660) da var Præst, men siden Biskop i Viborg. Rejste i sine unge Aar udenlands og opholdt sig 1679-80 i England. Blev ved sin hjemkomst 1681 Secretair i det danske Cancellie. 1702 Assessor i Cancelliecollegiet og Højesteret, og Præsident i Hofretten. Døde, som Conferentraad og oplyst i Adelsstanden, Aar 1737. (Hans Portrait (71)

foran hans Historie om Christ. IV. Hans Biographie hos Gjesfing III. 253)

De latinismis lacris in N. Test. Havn. 1676. 4to.

Christian IVdes Historie I-IV Part (udgivet af Gram) Kjøbenh. 1749. fol. (første Udg. 1750 p. 297) paa Tydsk overf. med Anmærkninge af J. S. Schlegel I-IIItes Buch, ib. 1757-71. 4to.

Cancelliets Historie — i Ny Saml. til den danske Sift. I B. p. 128.

Historie om Regjeringsforandringen 1660. — Excerpter heraf indf. i bemeldte Samling 243-49.

Slangstrup (Hans Olsen) paa Latin: Johannes Olai Slangendorfus. Udentvilt f. i Slangstrup. Gik 1582 Tilladelse at læse offentlig ved Academiet. 1586 blev han Professor Theologiae. Døde 1596. (Winding. p. 157-58)

Dispp. Havn. 4to. Expositio 5 capitum priorum Epistolae Pauli ad Romanos. 1585. De baptismo infantum 1589. De unico Christi sacrificio 1591. Problema de utraque specie sacramenti. 1592. Falla perfectionis destructio. 1594. De magistratu politico. 1596.

Ciceronis liber 2dus de officiis, graeco translatus, Witteb. 1578. Demosthenis Olynthiaca prima. graeco et lat. ib. 1580. Comment. in secundum tractatum primi libri Analyticorum Aristotelis. ib. 1585. alle 3 i Octav.

Oratio funebris in obitum Regis Friderici II. Havn. 1588. 8. (Paa Dansk overf. af Niels Hansen Sapfild. ib. 1589. 8.)

Commentatio in Ecclesiasten Salomonis. ib. 1590. 8.

Oratio de initiis doctrinae, religionis propagatione et incrementis in Dania et reliquarum Septentrionalium regnis. ib. 1591. 8.

Oratio de vita et morte Nicolai Kaalii. ib. 1594. 8.

Han, tilligemed Biskop Hans Rabsen og Professor Anders Lauridsen, var Medarbejder ved Friderik den adens danske Bibeloversættelse, som udkom 1589. fol.

Sletter (Christopher) født 1629 i Halmstad, hvor hans Fader var Borgemeester. Depon. 1650 fra Kjøbenhavns Skole. 1658 blev kaldet til Rector paa Herlufsholm 1668 Rector Theologiae i Roskilde. 1669 Professor Theol. designatus og 1672 virkelig i Kjøbenhavn. 1675 Doctor Theol. 1678 Biskop i Trondhjem. Døde 1688.

Pröscenium Terentianum, seu tractatio personarum comicarum in Terentio. Havn. 1667. 12mo.

Theologiae secularis tractatio prophetica de Theologia in genere considerata, Havn. 1675. 4to.

Slottved (Jens Peter) kaldet sig paa sine senere Skrifter Palmer. See: Palmer.

Smød (Niels) født 1655 i Bergen, hvor hans Fader var Raadmand. Dep. 1670. Rejste længe udenlands. Kom hjem 1680 og blev Mag. samt Vicefactor i Bergen. 1684 virkelig Rector og 1711 Biskop. D. 1716.

Eggsprædiken over K. Christian V. Kjøbh. 1702. fol.

Smith (Axel Christian) født i Stavanger. Blev 1773 Capellan til Elverum og Trypsild i Østfoldalen. 1780 Sognepræst til Trypsild, som da blev Ritt fra Elverum. 1787 forflyttet til Elverum. 1795 til Djestad i Nedre Amt.

Afhandling om Børnekoppernes Indpøbling. trykt paa Landhusholdn. Selskabets Bekostning. Kjøbh. 1773. (Cordes Bibl. VIII. 70.)

Beskrivelse over Trypsild Præstegjæld — i Topograph. Journ. XIX. 1.97. XX. 1.70. XXI. 1.111. XXII. 1.79. XIII. 1.144.

Smith (Christen) f. i Octob. 1785 i Drammen. Hans Fader havde en Landejend. Dep. fra Kongsberg Skole. Studerede Medicinen og blev Reservelæge ved Friderichs Hospital. Gjorde i Aaret 1807, ifølge med Prof. J. W. Horneman, en botanisk Rejse i Norge. Blev Professor i Botaniken ved det norske Universitet, og gjorde i Sommeren 1812 en botanisk, økonomisk Rejse i Norge. (conf. Budstikken 1812 No. 45-46.) Rejste i Aaret 1814 paa Botaniken til Engelland. (conf. den norske Rigs-tidende og derfra i Kjøbenhavns Skilderte 1815 No. 56.) I Aaret 1815 gik han til de canariske Der. 1816 døde han paa Congofloden i Afrika.

Rogle Jagttagelser, især over Blisfjeldene paa en Fjeldrejse i Norge 1812. — indf. i Topographisk-statistiske Samlinger, udgivne af det Kongl. Selskab for Norges Vel. 2den D. 2det Bind. Christiania 1817. Højde-Observationer med Barometret i Norge, igjennem Sommeren 1812. ibid. Bemærkninger over nogle norske medicinske Fjeldplanter. ibid. En kort Skizze af hans sidste Rejse i Norge i Sommeren 1813. ibid.

The Journal of Professor Smith overf. efter Forfatterens Dagbog og udgivet med narrative of an expedition to explore the river Zaire in south Africa in 1816, under the direction of Capt. J. K. Tuckey. London 1818. 4to. (heri findes tillige S. Smiths Biographie.)

Hans botaniske Opdagelser i Afrika ved Congofloden blide udgivne i et eget Bælt af J. Banks ved Botanikeren K. Brown.

Smith (Friderich Christian) f. d. 28 Jan. 1761 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Bogholder ved et Livrentesocietet. 1782 blev han Fuldmægtig ved Admiraltetet. Er nu Etatsraad og Chef for Admiraltetets og Commissariatscollegii andet Departementscontoir. Blev 1809 Ridder af Dannebrog.

Spørtebes Salpeter kan frembringes, overs. af Ovensk, er af ham udgivet med en Indledning. Kjøbh. 1802.

Smith (Daniel Peter) født d. 24de Sept. 1782 i Mehren ved Præstøe, hvor hans Fader da var Præst. Dep. fra Roskilde 1800. 1806 blev Adjunct ved Roskilde Skole. 1816 Sognepræst i Sørløbing.

Mindeblomster paa Capitain Abrahamsons og hans Søn E. A. Abrahamsons Grave. Kjøbh. 1815.

Skulle ere Grandserne og Forskjellen mellem den geistlige og senelegemlige Betsalenhed — i Siell. Landdemodsforshandl. I. 349-70.

Smith (Hans) f. d. 26 Oct. 1758 i Slagelse, hvor hans Fader var Apotheker og Borgemeester. Depon. 1776. Blev 1784 Doct. Med. og samme Aar Landphysicus i Romsdalen i Norge. D. 1785.

Dial. inang. de podagra regulari. Havn. 1784.

Smith (Henrik) f. i Malmø. Studerede i sine unge Aar i Wittenberg. Gatte sig ned i sin Fødeby, hvor han blev Bieermeester. Skrev sig paa Latin *Henricus Faber Malmogius* ell. *Elisabethensis*.

Christen Pedersens Bor-Ærne-Ælder, udgivet paa ny. Leipzig 1517. Ligeledes Sammes Messedag, udgivet ib. eod. og hans Vocabularium latinocan. ib. 1518.

Hortulus Synonymorum. Havn. 1520, 4to. (conf. *Nyerupii Mantissa* p. 30-39.)

En Bog om Pestilents's Aarsag, Forvaring og Læge- dom derimod. ib. 1835. en forsøgt Udg. ib. 1857.

En liben Dialogus eller Lutheri liben Catechismus, uds. Malmø 1537. 4.

En Fion, lystia, ny Urtegaard, prydet med adskillige Urter som tjene til Sundhed. Malmø 1546. 8vo. Kjøbh. 1557. 4to. Kjøbenhavn 1599. 8vo.

Tredie Urtegaard tilhøbefamlet af de beste og lærdeste Lægers Bøger. Kjøbh. 1555 og 1557. 4to og 1598. 8vo. (Af Dedicassen foran dette Skrift sees, at Autor regner sin Gløsebog "Hortulus Synonymorum" for den 1ste Urte- gaard.)

Fjerde Urtegaard, for Qvindfolks og spæde Børns Syg- domme: ib. 1557. 4to.

En Fion, nyttelig Lægebog, indeholdende Lægeboms- mer, hvilke som tjene Bartfærerne og dem som vilke læge ferste og gamle Gaar. ib. eod. 4to.

En liben Bog om Rennefens Band, freven af Laur. Frisius, forbandtes. ib. eod. 4to.

Lægebog i 6 Parter. Kjøbh. 1557 og 1577 i Quart. 1650 i Octav, item Udbed. 1599. (De paa Titelbladet angivne 6 Parter ere de 6 nysnævnte medicinske Tractas- ter, som her ere samlede i et. conf. Mangors Forteg- nelse over danske medicinske Skrifter i Hafns Bibl. X. 339 o. følg.)

Levle og Megister over den hellige Skrift. Kjøbh. 1560. 4to. Alle D. Morten Luthers Fortaler, som han skrev over det gamle og ny Testamente. overs. ib. eod. 4to.

Libellus vocum latinorum cum interpretatione danica; ibid. 1563.

Smidth (Jens) f. d. 19 Jul. 1769 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Inspecteur paa det claus- senke Gods Korfeldtse paa Falster. Han depon. fra Bordingborg 1787. 1800 blev Præst til Allse og Nærbhoveds Broby i Sjn. 1804 til Kastup paa Falster. Har Prædicat af Professor.

Kommebog for Historie og Selskabelighed, Ryttaarsga- ve. Kjøbh. for 1795 og ligeledes for 1796. (I. Bst. 1795 No. 7. 1796. 7. Iris 1796. I. 185-87. 219-20. 1796. I. 120.)

Göthes Herman og Dorathea, overs. udkom under Ti- tel af: Poetiske Oversættelser af Fremmedes Ulfeser- digte 1ste Del. ib. 1799. (2den Del som indeholdt Dagge- sens Oversættelse af Iliadens 1ste Bog ic. udkom 1800.)

Juonna, Almanak for 1799, udgivet af S. Høeg Guld- berg og J. Smid. Kjøbh. 1799. ogsaa under Titel: Poetier af S. S. G. og J. S.

Fortællinger til Rytte og Fornøjselse. ib. 1800.

Fortælling om en vidunderlig Pige i Danabrød. overs. Bden 1801.

Sværmeres og Bedrageres Biographie. Kjøbh. 1806.

Poetier. 1ste Del. ib. 1807. (L. Litstid. 1811 No. 23. i Kieler Lit. Zeit. No. 27. 28. 29. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46.) Udsprebt have disse Poet- tier staaet i Minerva, Iris, Dana og flere periodiske Skrifter.

Messenierne, et tragisk Drama. Kjøbh. 1812.

Oversættelse af Plinii Breve — i Iris 1796 i Marts, April, August, og 1798 i Maj.

Ideer til en Ritualsreform — i For Sandhed VI. 326-87.

Smith (Jeppe) f. 1759 d. 1 April i Skjold- borg i Aalborg Stift, hvor hans Fader var Ksins- smed. Dep. privat 1788. Studerede Medicin og blev 1794 Licentiat Medicinæ. 1806 Professor og 1809 Ridder af Dannebrog.

Mæggers udkast til en Medicina ruralis eller med- tefnst Haandbog for Landmanden. overs. og forsøgt. Kjøbh. 1794. 2det Dpl. ib. 1797. (i. i Hafns Bibl. II. 111-15 og I. Bsterr. 1797 No. 7.)

Smith (Laurids) født 1754 d. 19 April i Kjøbenhavn. Hans Fader var Toldbetjent. Deponerede fra Kjøbenhavns Skole 1772. Blev 1773 Alumnus paa Klosteret. 1776 Lærer i Philosophie og de Rionne Videnskaber ved Landcabetacademiet. Blev 1779 Prædicat af Professor. 1780 blev Infor- mator i Historie og Geographie ved Societetsaca- demiet. 1781 Rector i Ryløbing. Samme Aar

Rector i Trondhjem. 1784 Secretair ved det kongel. norske Videnskabselskab. 1785 Præst i Veile. 1788 til Frederichsberg og Hvidovre. 1789 nedest Capellan ved Holmens Kirke. Samme Aar Doct. Theol. ved Universitetet i Göttingen. 1792 Slotspræst til Fredensborg og Sognepræst til Åminde-rød. Døde 1794. (conf. l. Lst. 1795 pag. 704. Hans Biographie i Salles. Mag. IV. 623-36.)

Disp. qva electionem Judæorum perfectionibus divi-nis consentaneam esse probatur. Hafn. 1774.

Hellige Taler. ibid. 1776.

Den naturlige Religions første Grunde. ib. 1778. (r. i Crit. Tilskuer 1779. No. 1. Alm. Dansk Bibl. l. 116. og, da han var bleven Redudgiver deraf, omrecensert i ill. 99-108.)

Sjælelærens første Grunde. ibid. eod. (l. Lst. 1779 No. 21.)

Lovtale over Cort Xbeler. ib. 1779. (Crit. Tilskuer 1779 No. 21, og rec. af Dastholm i Litteraturjournalen 1780 S. 417-22.)

Om Philosophiens Natur og Rytte især for Krigshævedsmanden. ib. eod.

Indledning til den aabenbarede Religion til Brug for Enfoldige. ib. 1781.

Prædikener holdne i Trondhjems Domkirke. Trondhjem 1783.

Sorars om Digtekunsten, overs. ibid. 1784.

Samleren, et Ugeblad — heraf udkom 1ste Hæfte. ib. 1784 og 2det Hæfte (indeholdende Forfatterens Tanker om Dyrene) ib. 1789.

Anledning (Besledning) til den naturlige Religion. ib. 1785.

Om Begravelser i Kirker og Kjøbsteder. Kjøbh. 1785.

Hellige Taler. Fredericia 1787.

Om Klendepelsen og dens uuelige Forandring. Hæderled 1787.

Ligtale over Oberst G. G. Krabbe. ib. eod.

Undersøgelse om det danske Fattigvæsen. Kjøbh. 1788. (l. Lst. 1788 No. 34.)

Tanker om Dyrenes Natur og Bestemmelse og Men-neffets Pligter imod Dyrene. ib. 1789. overs. paa Tydsk med Forfatterens Tillæg. ib. 1790. Et udtog deraf blev udgivet af A. Diurendal. Christiania 1795. (r. l. Lst. 1790 No. 1. Allg. Litt. Zeit. 1789 No. 376 og 1791 No. 205. Allg. D. Bibl. 100 B. 1stes St. conf. Østl. Litteraturbl. 1799 p. 356-58.)

Er den høje Beretnings gavnlig eller skadelig for Staten? Kjøbh. 1789.

Fem hellige Taler. ib. eod. 3t. To hellige Taler. ib. eod.

Disq. inang. de libertate humana atqve divina hac potissimum in primævo hominis statu ordinando spec-tata. ib. eod. (Bret. Anz. 1789. 1249.)

Archæologisk Udsigt over det brittiske Folks Historie for Aarene 1788-92, 1ste Del overs. med Anmærkn. ib. 1790.

Communionsbog. ib. eod. 2det Dyl. 1793.

Forsøg til en fuldstændig Bærebbygning om Dyrenes Natur og Bestemmelse og Menneffets Pligter mod Dyrene. ib. 1791. (Allg. Litt. Zeit. 1792 No. 41.) overs. paa Tydsk med Forfatterens Tillæg. ib. 1793. paa Svensk, forkortet af A. Berhen, Stockholm 1799. (l. Lst. 1800. p. 378-81.) En ny dansk udgave med de i Tydsk til-sejede Tillæg blev besørget ved Rahbek. Kjøbh. 1800.

Betænkning over nogle liturgiske Spørgsmaal. Kjøbh. 1794.

I det norske Vid. Selsk. Skr. er af ham Undersø-gelse om hvorvidt man i Lovtale bør anføre Heltens Feil. i Ny Saml. 2det B. p. 312. Nogle Bidrag af ham staae i Alm. D. Bibl. og nogle i Iris. I Iris for 1791 2det Qvartal staaer Afhandlingen om de jydskke Leerskar, som ogsaa særskilt er aftrykt. I Minerva 1807. Ill. 39 og 140 have et Par af hans i det danske Litteraturselskabs Archiv opbevarede Critiquer. Et hans Digt over Indfødsretten staaer i den over dette Æmne 1777 af et Selskab udgivne Samling pag. 9-13. Som Rector i Trondhjem lod han trykke et Program, og et Par Skole-taler, og udgav samme Tid: Dypstaainger over J. A. Druns Forsvar for hans Tale om Stiftelsest. Kret. Trondhjem 1783.

Som Reducensent i den danske Litteraturjournal deltog han i den ved denne Journals Retension over Hen-nings's Davides optomne Stridighed, og udgav a) Be-tænkning over hvad Schønheider og Hænnings have sagt i Anledning af Bogen Davides, som baade staaer i Jour-nalens 2den Kærg. og tillige særskilt er aftrykt 1780. b) Erklæring over det, was i den Streitigkeiten über das Buch Davides noch dunkel und zweydeutig seyn möchte. 1780.

I den berlingske lærde Tidende blev han fra 1778 af nogle Recensioner betegnede med Mærket 3. Ved sit seneste Dypst. i Kjøbenhavn var han Redarbejder i Critik og Antikritik. Her anmeldte han 1791 pag. 646 48 Professor Coopmans's Ansættelse ved Kjøbenhavns Uni-versitet, og foranledigedes derved siden til at udgive a) Rødberge mod den berlingske Anonym og Hr. Prof. A. Kall, i Anledning af Angrebene paa Coopmans. Kjøbh. 1791. (Iris 1791. IV. 106.) b) Fuldstændig Deduction over Stiden imellem Professorerne A. Kall og Forfat-terne af Kritik og Antikritik i Anledning af Professor Coopmans's Ansættelse. ib. eod. (conf. l. Lst. 1793 No. 29-90. 32-33.)

Hans ved enkelte Anledninger holdte Taler og Prædi-kener ere efter hans Død blevene samlede under Titel af: Fuldstændig Samling af tilforn trykte, men adspredte Prædikener og Taler ved forskjellige Lejligheder holdte af A. Smith, udgivne efter hans Død. Kjøbenh. 1794. (l. Lst. 1795 No. 35. Crit. 1795 No. 45.)

Smith (Morten) født d. 12 Febr. 1722 i Stavanger, hvor hans Far var Kjøbmand. De-ponerede fra Bergen 1742. Blev først personel Ca-pellan i Stavanger. 1750 Magister. 1751 Sog-nepræst til Soborg og Gilleleje i Siesland. 1765 Sognepræst til Hillerød og Slotspræst til Frederichs-borg. 1778 Sognepræst i Christiansand og Stiftes

provst. 1779 Doct. Theol. 1787 Præst i Ringsb. Døde 1800.

Dis. inaug. de excellentia cognitionis Jesu Christi, seu de clave cognitionis ad locum Lucæ XI. 52. Hafn. 1779. 4.

Smidt (Ole Olsen) Borger og Høvsmed ell. Curfmed i Christiania.

Andisning om Hestenes Sygdomme og Guur. Christiania 1764. 8vo.

Smith (Thomas). See: Schmidt.

Smyther (Ditlev) født i Brabant. Var Doctor Juris, Præst ved Frue Kirke i Kjøbenhavn, og Professor ved Universitetet i Kong Christian den 2dens Tid. Han var ogsaa Kongens Secretarius og blev af ham brugt i adskillige Gesandtskaber. (Winding. pag. 59. *Thura Infant. Acad. Hafn.* pag. 31.)

En latinsk Tale holden i Haag 1514 til Kong Christian den 2dens Dronning Elisabeth, er der Prævet af i *Ayerups Litteratur i Middelalderen* S. 485-86. Derimod er hans "Oratio ad Magistrum Teutonicum" 1516, formodentlig ligesaa libet trykt som hans samme Kar holdte "Oratio ad Rempubliam Nigenleim."

Sneedorf (Sens Schelderup) født 1724 i Sors, hvor hans Fader, Magister Hans Sneedorf, var sidste Rector ved Skolen. Deponerede 1739. Blev Alumnus paa Borchs Collegium og Decanus paa Klosteret. 1746 Magister. Studerede i Göttingen. 1751 blev Professor Juris et Politicæ ved Sors Academie. 1761 Informator hos Kæmpstrups Friherf. Død 1764. (conf Bisp. henh. Adressecont. Lst. 1764 No. 62. *Minerva* 1800. I. 161. *Wolfs hist. Ordb.* X. 321-23. Om hans Fortjenester see *Krit. Journ.* 1769 No. 45. og *Krit. Tilskuer* 1775 No. 34. Hans Portraet foran Udgaven af hans Samlede Skrifter.)

Dispp. Havn. 4to. De natura et necessitate satisfactionis. 1742. De fundamento securitatis. 1744. Eadem continuata. 1745. Idem philosophiæ antiquæ de providentia. 1746.

Recueil de lettres memoires et autres pieces de notre siecle. Gött. 1750. 8.

Essai d'un traité du stile des Cours. ib. 1751. 8vo. og revu et corrigé par J. de Colom. Hannover 1776. 8. (Gøtt. N. 1776 pag. 681.)

Tale paa Kongens Fødselsdag. Kjøb. 1752. 4.

Om den borgerlige Regering. ib. 1757. (ret. i Gøtt. N. 1758. 427. og i *Mercure Danois* 1758 i Februar 22-28. Mars 20-32.) overs. paa Tydsk af J. S. von Walde heim. Wien 1780.

Berden som den er eller Babues Syn og Remnon, af Voltaire. overs. Sors 1758. Fortsættelse af Babues

Syn. ibid. 1759. (*Mercure Dan.* April 1759. 3 Anledning heraf blev Rothe sine "Breve til Babue.") Babues Svar paa nogle Breve til ham, og Bidere Fortsættelse af Babues Breve. Sors 1760. (Denne Breve-veksling mellem Sneedorf og Rothe er oversat paa Tydsk. see *Bibl. der schøn. Wiss.* X. 103. i Noter)

Breve. Sors 1759. paa Tydsk overs. af Baden. Kbh. 1764. (Gøtt. Anz. 1759 p. 659. *Mercure Danois* Jan. 1832.)

Tubeltale. Sors 1762. 4. (paa Tydsk ved Basedow og indf. i hans "Reden über die glückliche Regierung Friedrich des Vten".)

Den patriotiske Tilskuer, et Ugeblad. Sors 1761-63. (r. i *Lorks Nachr.* IV B.) overs. paa Tydsk af S. J. Schmalz og Ebeling. Flensborg 1769-74. (r. i Gøtt. N. 1770 p. 1220. conf. *Kordes* pag. 498.)

Fragmenter, efterladte af den patriotiske Tilskuer, udgivne af C. M. Olrik. Helsingør 1769. (Lærde Lst. 1770 No. 29-30.)

Samling af Prof. Sneedorfs Smaaskrifter. udgivet af Lindgren. I-II Bind. Sors 1770. (*Krit. Journ.* 1771 No. 24.)

Sneedorfs Samtlige Skrifter, I-IX Bind. Kjøbenh. 1775-77.

Udsprodt findes hans Ry Gbba eller Spises uden Rejse i Forsøgene til de Sjønne Vid. 1ste Stykke (Paa Tydsk i Gerstnerbergs Briefe über Merkwürd. der Litterat. 3ter B. 330 u. f.) og Oversættelse af Thomas's Fortæller over Duguai-Trouin i 2det. Betænkning om det danske Sprog, Anhang til No. 16 af de lærde Lst. 1760. Brev til (R. N. With.) Forfatteren af den i Anhanget til No. 33 indrykkede "patriotiske" Betænkning om samme, var trykt særskilt 1760. Han blev Fortæller blandt andet foran Seters Oversættelse af Grassigens Genie og foran det 1761 udkomne 1ste St./af Forsøgene, hvilke tvende Fortæller ikke ere optagne med i hans samlede Skrifter.

Sneedorf (Friedrich) Søn af Næstforrige; f. i Sors 1761. Dep. 1778. Blev Alumnus paa Borchs Collegium. Rejste 1783 udenlands og studerede i Göttingen og Leipzig. Kom hjem 1786 og blev samme Kar Magister. 1788 Professor extraordin. i Historien ved Kjøbenhavns Universitet. Gjorde 1790 en Rejse til Norge. Rejste med tvende unge Adelsmænd til Tydskland, Schweiz, Frankrig og England. Her omkom han 1792 ved et Spring af Voguen, da Hestene bleve løbte. (Hans Biographie af Bischof Birch foran hans Skrifters 1ste Del, hvor ogsaa hans Portraet. conf. I. Lst. 1792 pag. 413. *Minerva* 1792. II. 445. III. 108 og III. *Tilskueren* 1792 p. 415-16.)

Dispp. Quanto doctrina morum Christi præstiterit philosophiæ veterum gentilium. Havn. 1781. 8. Demonstratio defectus veræ cognitionis de Deo et immortalitate animæ in antiquis mysteriis ex Platone deducta. Particula 1ma. ib. 1782. 8. De hymnis veterum Græcorum. accedunt 3 hymni Dionysio adscripti.

Havn, et Lipsi, 1786. 8. (I. Lst. 1787 No. 39. Gætt. N. 1786. 2103.)

Kort Udsigt over de vigtigste europæiske Staters Forsætning mod Slutningen af det femtende Aarhundrede, som Indledning til Forelæsning over de vigtigste Statsrevolutioner i de sidste 3 Aarhundreder. Kjøbh. 1787. 8.

Breve fra Göttingen og Leipzig — i Minerva for 1787. Breve om Keiser Joseph med Bozenhards Anmærkninger. ib. 1790. I. 366. II. 53. 164. Breve fra en dansk Rejsende. ibid. i Karg. 1791:92. (Disse sidstnævnte ere oversatte paa Tydsk. Züllichau 1793. vid. Gætt. N. 1793 p. 1200. I. Lst. 1793. p. 805.)

Breve til Suhn — i Suhn's Levnet p. 461:84, og Vigtigheden af de tre nordiske Rigers Forening — i det Skandinav. Mus. 1798. II. 122:34.

Samlede Skrifter. I-IV Del. Kjøbh. 1794-98. (I. Lst. 1794 No. 36. 43. 44. 1795 No. 24.)

Sneedorf (Hans Christian) Den næstførriges ældre Brøder, født i Kjøbenhavn 1759 den 22 Mart. Blev Secadet og avancerede i Etaten indtil at blive 1816 Contre Admiral. Blev 1789 Lærer i Sømandskabet ved Secadecorpsen. 1797 Chef for Secadecademet. 1809 Ridder af Dannebrog og 1813 Kammerherre.

Statistik, en Særehøg for Secadetterne. Kjøbenh. 1799.

Hans i periodiske Skrifter afspredte Digte forefindes f. Ex. i Folks Sorrig og Glæde 1776 pag. 82. 110. 112. i Sangene over Judsdrækten 1777 p. 43. i almind. dansk Dibl. 1778. III. 1-6. 1779. II. 76. 100. III. 75. i Schulz's Poesiesamling 1788. p. 108. i Minerva 1797. I. 230. II. 305. i Iris 1791. I. 118 21. 1796. I. 206:10, i Nyerups Nytaarsgave for 1813. Blandt disse Poesier er der et Par Sange, som siden ere bleve indførte næsten i alle Klubvisesænger.

Hans i Minerva 1798. I. 54. 183 indførte til Publicicum i Anledning af Amtmand Højbergs Bekjendtgørelse om hans Søns Død, er paa Svensk oversat i Baron D'Albedyhs 1799 i Rydsping udkomne Skrifter af blandede Junehåi.

Snorro [ell Snorre] Sturlesøn

er f. paa Gaarden Hvam i Dale Syffel paa Vesterlandet i Island 1178 af fornem Familie. I sin Ungdom blev han undervist af den John Loptesen, hvis Encomium J. Erichsen har udgivet. I sit 20de Aar rejste han udenlands og opholdt sig dels ved det svenske og dels ved det norske Hof som Etald, eller som Høspøet og Historiograph. Gjorde oftere Rejser til sit Fædreland, hvor han et Par Gange var Laugmand. Han blev myrdet af nogle Sammenrottede, hvoriblandt af hans egen Familie, Aar 1241. (Hans Biographie af J. Johnsen dels i hans *Histor. eccles. Isl.* I. 202:206 og 379, og dels foran 1ste Tomes af Schønning's Udgave af *Heimskringla*. Ligesaa i Fortællingen foran Schøn-

ning's norske Historie 1ste Bind og *Halfd. Rinnari Hist. litt. Isl.* p. 125:26. Wandals Jægerspris Menum. p. 157:80. conf. Zegewisch i Kiel. Litt. Zeit. 1807 No. 12. 13. Nyerups Litteratur i Middelalderen S. 85. 90. P. Er. Müller über Island. Historiographie S. 79 og 87. Dahlman i Kieler Blätter ater W. Grundtvig i Fortællingen foran den af ham forfattede Norges Kongekrone.)

Heims Kringla, eller Snorre Sturlesøns Norrländska Konunga Sögur, sive Historie Regum Septentrionalium a Snorrone Sturlonide, patrio sermone antiquo conscriptæ, edidit, versione gemina (latina et Ivecica) et notis illustravit Joh. Peringskjöld. Tom. I-II. Stockholm. 1697. fol. (*Warmholtz Biblioth. Svtogoth. V.* 157:163.) Heims Kringla, edr Koregs Konunga Sögur af Snorra Sturlesøni. island. dan. et latine. edid. Gerhard Schöning. Tom. I. Halmis 1777. fol. Tomus II. ibid. 1778. Tomus III. post Gerh. Schöning. operi immortuum, accuravit Skulius Thordactius. ib. 1783. Tom. IV. curarunt Birgerus Thordactius et Ericus Christianus Werlauf. ib. 1813. Tom. V. per eosdem. ib. 1818. (Jesens Norge S. 60:70. Krit. Jour. 1778. No. 31:32. Litteraturjourn. 1779. S. 332:40.) Snorra Sturlesønar Heimskringla edr Koregs Konungasögur. I-II. Hestl. islandice. Feirargærdum. (i Island) 1804. 8vo. Konunga-Sögur af Snorra Sturlesøni. islandice. Tom. I-II. Holmiæ 1816:17. 8vo. Oversat paa Dansk af Peder Clausen Undal, udg. af W. Worm Kjøbh. 1633. 4to. Ryt foresat Dplag. ibid. 1757. 4to. Paa ny overl. af N. S. Grundtvig 1ste Del. ibid. 1818. 4to. Udrog beret af paa Dansk ved Jens Mortensen, udkom Kjøbh. 1594 i 1ste Octav. og paa Svensk i Norlandz Chronika. trykt paa Blifingsborg 1670 i folio.

Edda Islandorum conscripta qer Snorronem Sturle. islandice danice et latine. cura et studio Patri Reseni. Havnis 1665. 4to. (conf. Schibzers Island. Litterat. S. 16 seqv. Nyerup om Nordens ældste Poesie. S. 13:19, og de der citerede Skrifter. item Müller i Nachber der Afalehre, og Grundtvig i Fortællingen til hans Oversættelse af Heimskringla i Del S. XXVII-XXX.) Paa Islandsk, Sattin og Svensk begyndte Jo. Örbranson en Udgave. Upsala 1746. 4to. (*Warmholtz I. cit.* III. 176:77. Gætt. Ans. 1778. Aug. pag. 225.) Paa Fransk er den indf. i Mallets Monuments etc. 1756. 4to. Paa Engelsk i *Percy's Northern Antiquities*. Paa Tydsk udgivet af J. Schimmelman. Stettin 1777. 4to. Paa Dansk af Rast og Nyerup. Kjøbh. 1808. Denne sidstnævnte Oversættelse udkom oversat paa Svensk. Stockholm 1810, og paa Tydsk. Berlin 1812.

Snorresen (Gunnlaug) var Sognepræst til Helyafell i Skatholts Stift paa Island. Døde 1796, omtrent 83 Aar gammel.

Psalterium natale eller Psalmer over Christi Fødsels-historie, paa Islandsk. Holum 1747. 51 og 71. Psalmer over Høstangen, paa Isl. Holum 1778.

Alphabetum hebraicum s. de pronunciations lingvæ hebraicæ, versibus islandicis, Havn. 1775. (er udgivet af J. Erichsen.)

Snorreſen (John) født i Island. Blev Student og derpaa ſiden Eſſilmand i Skageſtorbs Eſſel i ſit Fødeland. D. 1771, noget over 40 Aar gammel.

Tractatus hiſtorico-phyſicus de agricultura Islandorum priſcis temporibus cum ſuccesſu uſitata poſtea ex-olita et jam reſtauranda. Hafn. 1757. (Gætt. N°. 1759 p. 1357.) Udtog deraf i Oeconom. Journ. 1768. 57-96.

Soelberg (Rasmus) f. 1732. Dep. fra Kjøbenhavns Skole. Blev Regiſſeur ved det danſke Theater. Døde 1777.

Laterale Overſættelſer af de ſteſte italiſke Operaer, ſom i Aarene 1748-78 ere bleve opførte paa den kongelige Skueplads. Udfammen trykte i Kjøbenhavn i Detav.

Soldin (Salomon) født d. 15 Mart. 1774 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand. Han var i nogle Aar Participant i den Høghandel, ſom hans ældre Broder, Abraham Soldin, baade før og ſiden har ført for egen Regning.

Konſejan om Oprindelſen til Ulligheden blandt Menneſkene. overf. Kjøbh. 1800.

Krigen imellem Danmark og Engelland. Kjøbh. 1801.

Marſk Stig, et romantiſk Skilderie af det 13de Aars hundrede. ibid. 1802.

Patriotiſke Handlinger af Danſke og Norſke, en Exempelvog for Ungdommen. ib. 1806. (L. Lit. 1807 No. 19.)

Gudenænen, et Ildſkrift. No. 1:2. ibid. eod. (conf. Skilderiene 1813 No. 10.)

Exempelfamling til Beſtedning for Enhver der vil ſee fig i danſk proſaiſk Stil. ibid. 1815.

Napoleon Buonapartes Regjeringshiſtorie. 1ſte Bind. Kjøbh. 1815. (Sall. Lit. 3. 1817 No. 103.) Paa Gænk overf. af J. P. Wählin. Stockholm 1817. (Svensk Litteraturerid. 1817 No. 34, hvor Recenſenten troer, at Dr. ginalen er tydſk.)

J Minerva er af ham: Om Følſe for Aere og om Vredſtraffe, 1799. III. 272. Udtog af Udkast til et Livs-afſuranceliſt 1803. I. 223.

Kyſte Skilderie af Kjøbenhavn. Et Ugeblad. Begyndt 1804 og bliver endnu fortſat 1819. Deraf beſtaar I-II Bind for Aaret 1804 af 1452 S. 8vo, hvoraf de 1352 ere forfattede eller ſamlede af Soldin. III-IV B. for 1805, udfdm ligeledes i Detav. De Stykker heri, ſom ere forfattede af Soldin og gaae igjennem flere Nummere, ere f. Ex. Alderſen; Rejſen til Jagerspris; En Samtale i Elyſium; Rejſen til Kemmetofte. Det 5te Bind og alle de følgende ere i Kvart. I 5te-6te B. ere, blandt andet, af ham: Trykſpillet; Gyretyve Limer i Kjøbenhavn; Breve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Sammenligning imellem ældre og nyere Livets Levemaade; Indbrantninger og Friheder i Ræringsveje; Fodpoſten; Hovedſkabens og Landlivets Glæder; Rejſen til Tryndborg; En Gudsbedrigsbalerſkødelſe Gænderſer; Luſtmachintr. I 7de og 8de Bind: Fragmenter af en

Reiſe til Kjøbenhavn 1837; Gypigheben; Breve til en Ven paa Landet; Rejſen til Hovedſtaben 1807; Gert Beſtphalers Reiſe fra Haderslev til Kiel; Til mine Næbborgere (Krevet under Kjøbenhavns Belejring.) Kjøbenhavn betragtet ſom Gaſtning. I 9de og 10de Bind: Betragtninger over nærværende Krig; Lars Pedersens, en Selvbiographie; om indenlandſke Manufacturers Underſtøttelſe; Breve fra Kjøbenhavn til en Ven paa Landet; Kjøbenhavn i det 19de Aarhundrede; Om Krig og Krigs-tilſtand; hvilke Ræringsveje og Stænder have lidt meſt ved Krigene? I XI og XII Bind: Om Vredſelonnin-ger og Vredtegn; Om et nyt Ridſkrift mod Danemart; om Penge og Pengecourſ; Breve til en Ven paa Landet; Rejſen til Birkerød; Om Klædebragten. I XIII og XIV B.; Obligationen eller de to Speculante; De ſem Sødfænde; Hr. Simon Studenſtrups naadigſte Gænk ſvar paa Senior Peder Pedersens underdanige Rapporter. I XVde Bind 1811. blandt andet pag. 74 o. f. Ryttilge Abarſter. Pag. 177 o. f. Planerne. I No. 15 Brev til en Ven i Norge. I Aarg. 1812 Zugt: Forbedrings- og Raſphuſer i No. 54-55. Hvilke ere Karſagerne til den tiltagende Dyrthed i No. 60, 61 og 62. I Aarg. 1814 Hiſtoriſk Kronike og Bidrag til Dagens Hiſtorie, i ad-killige Nummere. I Aarg. 1815 ligeledes til en Ven paa Landet og Syrogbemærkninger i en hel Del Nummere. I Aarg. 1816. Friederichsberg, et Digt, i No. 100. No. 104. ſamt i Aarg. 1817 No. 18. 20. 24. I ſamme Aarg. 1817. Om overbreven Ryddelſe af ſpirituøſe Drikke i No. 18. 21. 24. Fire Dages Reiſe i Gjølland. i No. 62. 63. 64. 66. 67. 69. 71. 72. 73. 77. 78. 79.

Sommer (Chriſtopher Hinrich) f. 1783 d. 3 Februar i Ribe. Hans Fader var Major. Blev Cadet paa Landcadetacademiet. Lieutenant 1801. Samme Aar inſcriberet ſom Student. Var fra 1804 af Lieutenant og Lærer ved det norſke Landcadetcorps i Chriſtiania. Kom ſiden til Kjøbenhavn, hvor han 1809 blev Commiſſair ved det militaire Varedepot. Er Major.

Dilſagers Ervordighed — i Kjøbh. Skilderie 1806 No. 5. p. 73-74. (Han ſkænkede en betydelig Samling af Dilſager til det antiqvariſke Muſeum.)

Digte og ſmaa proſaiſke Uarbejdelſer af ham findes afſpredte i Chriſtiania Intelligensſedler, i Tiden, Budſikken, Kjøbh. nyeste Skilderie for 1806. 7. 8. 9. i For-handlinger ved Feſten i Kjøbenhavn 1811 i Anledning af det Norſke Univerſitets Dyrrettelſe, ſamt ſærſkilt trykt.

Sommer (Hans Morten) født 1732 den 24 Maj i Nordlands Amt, hvor hans Fader var Præſt til Alſhaboug. Deponerede fra Trondhjem 1752. Blev, efterat have taget juridiſk Examen, 1762 Aſſeſſor i Hofretten. 1766 rejſte til Nordlands-bene, hvor han levede ſom Proprietair indtil 1775, da han atter rejſte til Kjøbenhavn, og, efter anden Gang at have taget juridiſk Examen, blev Aſſeſſor i Højreſteret 1777. Døde ſom Juſtitraad 1792.

Disp. de luctu Romanorum. Hafn. 1764. 4to. De injuſto ſolidioris eruditionis contentu. ib. 1766. 8-

(conf. *Suhms Levnet* p. 234.) Samme med *Tractat* til af *Miscellanea*, ib. 1758. 8.

P. S. *Suhms* Brev til Kongen, oversf. ib. 1774. 4.

Undersøgelse om det ny Testaments danske Oversættelses Rigtighed paa en Del Steder, ib. 1778. (I. *Lst.* 1778 No. 38.)

En Fortale for Alb. Chr. Dasfers Udgave af P. Dasfers Nordlands Trompet, Kjøbh. 1763.

Sommer (Laurids).

Kandelig Grofsk. Kjøbh. 1671. *Vita Christiani*, paa Dansk, ib. 1673.

De Dancks Triumffsang d. 11 Febr. aarlig Sub til evig Tros og Lov, ib. 1685.

Sange over Catechismi 5 Parter, ib. 1687.

Sommer (Magnus) En Degnesøn fra Hjerlarskjar Sogn paa Bornholm. Deponerede fra Helsingør Skole. Blev Decanus ved Communitetet og Magister. 1790 Præst til Fems. 1798 i Sorø. 1813 Doctor Theologiæ ved Kjøbenhavns Universitet. 1817 Ridder af Dannebrog.

De catholicis, quas dicunt, epistolis et speciatim de epistola Jacobi ejusque autore, *Disf. inaug.* Sorø 1813. 4to.

Oversættelse af Jacobs Brev — i de flede *Landemors* forhandl. II B. 254. 58.

Rogle enkelte og særskilt trykte Lejlighedsprædikener, hvoraf en holden i Sorø ved Kiødens Ankomst 1807; en indrykket i *Minerva* 1801. IV. 56.

Sommer (Morten) f. d. 26 August 1768 i Lyngs Eiders Præstegaard i Finmarken, hvor Faderen var Missionair. Dep. privat fra Bergen 1787. Blev 1798 ansat som Lærer hos Arveprinds Frederiks Døtre og 1801 hos Prinds Ferdinands. 1810 fik Titel af Professor.

Italiensk Grammatik, oversf. efter G. W. Müllers tydske Original, Kjøbh. 1801. (I. *Lst.* 1801 No. 30.)

Italiensk Læsebog, ib. eod. (I. *Lst.* 1804 No. 11.)

Sommer (Peder) f. i Mørke Præstegaard i Aarhus St., hvor hans Fader var Præst. Rejste som Student udenlands omtrent 1731. Blev ved sin Hjemkomst Informator hos Printsesse Lovise. 1742 Secretair i Cancelliet. 1745 Vicelandsdommer i Jylland. 1755 Landsdommer paa St. Croix. Døde paa Rejsen derhen 1756.

A. Sjølers Forestilling paa en dansk Jurist, forfattet med Tilfæg om Forfjellen paa den danske og norske Lovbog, Kjøbh. 1737.

Sommerfeldt (Christian) f. d. 6 Jan. 1746 i Totens Præstegjeld i Aggershus St. Hans Fader var Sørenskriver. Læse som Student paa

Wallenbotfs Collegium. 1776 blev han Secretair i Deconomie- og Commencecollegiets norske Comtoir. 1779 Rentekriver i Rentekammeret. 1781 Amtmand over det vestre Oplands eller saa kaldte Christians Amt i Aggershus St. 1811 Ridder af Dannebrog. Døde samme Aar.

Dispp. de ordine et tempore creationis. Hafn. 1760. 4to. De religione, 1765. 4to. Theoria novarum in Norvegia coloniarum ell. Forsøg om Rydningsverdet i Norge, lat. et dan. ib. 1768. 8.

Tanker om Dverbaadighed, ibid. 1772.

Geographie til Ungdommens Brug, Kjøbh. 1776. med Tilfæg og Forbebringere igjen oplagt 1779. 1785. 1792. 1797 og 1804. Paa Tydske oversf. Flensburg 1784. (I. *Lst.* 1792 No. 50. 1793 pag. 223. 1797 No. 46. r. i *Jris af J. C. Berg* 1798. I. 88-93. *Bort. A.* 1784. p. 1080.) Kort udtog deraf for Begyndere — et udbommen af Kjøllige Sange. Det 5te Dpl. er rec. i I. *Lst.* 1797. 731-35.

I Landhusholdn. Seiff. Skr. Om de vigtigste Naturproducter af Planter og Dyrriget i Norge, især i Aggershus St. I. 1-34. Om Jordbrugets Forbedring i Norge ved Rydning, ib. 35-96. Agerdyrningscatechismus for Norge. II. 1-124. (ogsaa særskilt trykt 1779.) Afhandling om nyttige Havedærtes Dykning i Norge, ib. 125-244. (ogsaa særskilt aftrykt.) Afhandling om Kornørringen i Straa, ib. 625-76.

I *Minerva*: Tale over Indfødsretten 1789. II. 1. Karakterfildring af hans Kone, 1791. II. 251.

I *Topograph. Journ.* Efterretning angaaende Christians Amt. XV. 1774.

Sommerfeldt (Ole Hannibal) Den Næstforriges Broder, og ligesom han født paa Løsten. Var først Lehnsmænd esteds i Subbrandsøsten og siden Foged i Vest- og Øst-Finmarken. Den næst Amtmand over Finmarkens, 1800 over Romsdals, og 1811 over Christians Amt. 1813 Ridder af Dannebrog og 1815 af Sasa-Ordenen.

En Tale — i Samleren 1788. Noget om Brændevinsbrænden paa Landet i Norge, underkrevet S. A. i *Minerva* 1793. I. 322-34.

Beskrivelse over Finmarken — i *Topograph. Journ.* XLIV. 101-179.

Sommerhjelm (Matthias Otto Leth) f. i Danmark. Hans Fader, Otto Matthias Sommer, Major ved Husarerne, blev nobiliteteret 1764. Sønnen blev Professor i Overhofretten i Christiania. Siden Generalauditeur i Norge. Blev 1810 Amtmand over Smaalenes Amt, og samme Aar Conferentraad. 1812 Ridder af Dannebrog. 1814 Regjeringsraad og f. A. Statsraad. Er Ejer af Lønb Sødegård ved Moss og Commandeur af Nordstjersneordenen.

Efterretning angaaende det aggershuske patriotiske Selskabs Tilfand. Christiania 1793.

Sommerschildt (Henrich Christophersen) Oberst af Infanteriet og Chef for det overholdte nationale Infanterie-Compagnie. Vorde paa Gaarden Skage i Dvezhavns Præstegjeld i Nummedalen. Døde en høj Alder.

Beskrivelse over Nummedalens Fogderie, forfattet 1797 — i *Topograph. Journ.* XXIII, 159-81.

Sonnin (Hans Christopher) var Examinateur Juris og blev Forvalter ved Konstacademiet. 1801 Bogholder ved det kjøbenhavnske borgerlige Artikillerie og siden Auditeur og Regimentsquartiermester ved samme Corps. D. 1811.

Forsøg til Forandring i Bondhuses Indretning og Revolution. Kjøbh. 1797. (I. Lst. 1797 No. 4. Collegialtid. 1798 No. 41.)

Sorgenfrey (Friderich Julius) af den mosaiske Troesbetjendelse. Antog 1758 den kristelige Religion.

Lebensgeschichte, benebenst sein Glaubensbekenntnis. Kopp. 1775. Paa Dansk overs. Viborg 1783.

Sorterup (Jørgen Jørgensen) blev 1690 Magister. 1692 Præst i Lyderslov og Froselov i Sieland. Døde 1722. (conf. Danske Digtekongsts 5te Del. S. 75. 110. og Minerva 1794. III. 362)

Skjæmt og Alvor til Holger Rætz's Bryllup. Kjøbh. 1688 4to. og Bindebrev til Holger Gyldenkrone. Ibid. 1691. 8vo.

Den almægtige Guds græsfulde og naabige Jordens Aag — som ihjelstog en Rude og Pestene for en Vogn etc. betragtet af Jobs XXXVII. 5. i en Eigprædiken. o. f. v. Ibid. 1695. 8. it. et aandeligt Træstestift til en ærlig og hjærlig Fader. ib. eod. 8.

Glaus Rasch's Evnets Iuhomælsse. ib. 1705. 4.

Poetisk Slandsferuv. Ib. 1709. 8.

Poetiske Smaasagers 1ste Part, indeholdende adskillige Ryttaarsnesker, Bindebreve, Trøstigte etc. Ibid. 1714. 8.

Ny Heltesange om Kong Friderich IVdes lykkelige Sejrvindinger tillands og vands 1715. Ibid. 1716, 4to. (Kjøbeks Tilskuer 1800 No. 64.)

Anmærkninger over det gyldne Horn. ib. 1717. 8.

Ævnde hans antiquariske Afhandlinger — de difficultatibus in monumentis runicis occurrentibus og de mensa Iliaca — ere indrykkede stykkevis i den wielandiske lær. de Tidende for 1723, nemlig i No. 15:24, og No. 37:50.

Adskillige Poesier — indførte i den Wielandiske Versamling i 2det, 6te og 7de Bind, samt i den wielandiske anden Samlings 10de Bind hans Poem med Opkrift *Cacoethes Carminificum.*

Spandemager (Hans) Stal først have været Munk, blev siden Præst og Provst i Lund og Dansk Litteraturhistorikon.

var en af de første evangeliske Lærere sammefeds. (conf. Langebeks *Scriptor.* II. 583. Gemmin-gii Dedicatio foran hans *Commentar. in Epist. ad Ephesios.*)

Den ældste danske Psalmesbog — havde han nogen Del i. See Danske Digte. 5te. I. S. 192. 196.

Spartjær (Peder) Kongelig Hof-violon, og Hoforganist, eller Organist ved Holmens Kirke.

Xandelig Efteramling i 10 Prædikener af J. D. Wallectius, overs. af Svenst. Kbh. 1741. 8.

En hel Hoben Lejlighedsvers til de kongl. Herkæber.

Spengler (Lorenz) født i Schaffhausen i Schweiz 1720 i Midten af Sept. Hans Fader var Muurmester. Rejste i sin Ungdom paa sin Profess-ion som Konstdrejer til Tydskland og Engelland. Kom 1743 til Kjøbenhavn, hvor han blev Hofkonstdrejer. 1769 blev han Konstkammerforvalter. Døde 1808. (conf. Büschings *Nachricht.* III. 663. 66. I. Lst. 1808 No. 2. *Tis og Zebe* 1808. I. 148:92. og en historisk Lovtale over ham af Mourier i *Tis* 1808. ogsaa særskilt trykt.) Hans Portrait er stukket i Kjøbenhavn 4 Gange.

Briefte, welche einige Erfahrungen über electrischen Wirkungen in Krankheiten enthalten. Kopenh. 1754. 8.

Kindliches Denkmahl seinem Vater errichtet. Ibid. 1755. fol.

Fortegnelse paa Grev Thots Samling af Konstfager. Kjøbh. 1788.

I det danske Vid. Selsk. Skrift. er af ham: Om et besynderlig Coralproduct — i *Ny Saml.* I Del S. 240:45. Nogle ny opbagede smaa Eneffers Beskrivelse. Ibid. S. 365:72. Beskrivelse over nogle i Havlandet nylig opbagede Kofillier. Ibid. 374:83. Om en ny Slægt af toskallede Muskeler. II. 173:83. Om Eisenbenets Egenfæber og den Kunst at holde de deraf ubearbejdede Berker hvide. ib. 201:14. Anmærkninger over de forskjellige Meninger om hvorledes de mangfoldige Eslegemer ere komne i Jorden. Ibid. 581:94. (Disse 6 Afhandlinger ere efter Forfatterens tydske Manuscript forvandede af D. C. Sandvig.) Beskrivelse over en meget sjelden Pholade — i III. S. 128:38. Om en ny Art Krebs, *Scyllarus Guineensis*, i V. 333:40. (Staar paa Tydsk i *Scheels og Degens* pphf. naturhist. Abhandl. I B. 2te Aftheil.) Beskrivelse over en sjelden Korallart, kaldet *Madrepora limbriata*, Ibid. pag. 607:14.

I *Naturhist. Selsk. Skrift.* Beskrivelse over den Slægt af mangskallede Conchylier, som Linnæ kaldet *Lepas* — i I B. 1ste Hæfte S. 158:212. Anmærkninger ved den linnæiske Slægt *Pholas* blandt de mangskallede Muskeler. II B. I S. 72:106. Beskrivelse over to ny Arter af *Lepas*. Ibid. 2det S. S. 103:10. Om Slægterne *Chama*, *Mya* og *Unio*, i III B. 1ste S. 16:69. Nøjere Bestemmelse af det linnæiske Slægt *Solen* Ibid. 2det S. 81:114. Beskrivelse over Slægten *Chiton*, IV B. I S. 62:103. Om den toskallede Conchylielægt *Tellinæerne*. Ibid. 2det S. 67:121. Om Conchylielægten (72)

Siercampalingen. V B. 1 S. 160. Om Sletten *Maetra*. *ibid.* abet S. 92-128.

Zil det berømte naturforskende Selskabs Skrifter er af ham leveret: Beskrivelse des Meerinsects, welches bei den Isländern *Skabjörn* heisset. i Beskrivningerne 1 B. S. 292. Beskrivelse einer ganz neuen *Ulline*. *ibid.* S. 387. Beskrivelse einer neuen Art *Schnecken* aus der Südsee. *ibid.* S. 395. Ueber die *Moluckische Krabbe*. *ibid.* S. 446. Beskrivelse eines kleinen *Papieronauti*. *ibid.* S. 458. *Conchyliologische Entdeckungen*. *ibid.* S. 564. Fernere Nachrichten von seltenen *Dünnmuschel* des mittelländ. Meeres. III B. S. 315. Von der sänftiglichten *Holzholade*. IV B. S. 167. Beschr. *ibid.* eines seltenen *Turbo*. *ibid.* 179. Von der großen *maldivischen Cocusnuß*. *ibid.* S. 630. Beskrivelse zweyer neuen *Leoparden*, nebst der *Isländ. Kammschel*. i *Schriften* I B. S. 101. Beskrivelse einiger neuentdeckten *Muscheln*. IV B. S. 321. Beschreib. einer merkwürdigen *Isländ. Versteinernung*. V B. S. 400.

I der *Naturforscher*: Von den *Conchylien* der *Südsee* i *Xtes St.* S. 145. XVII S. 24. Von dem *Einwohner* der *Perluesteute*. XIII. S. 53. XX. S. 1.

End videre have af ham: *Hvorledes Jernvinde* med store *Rytte* kan indrettes — i *Oecon. Mag.* 3de Bind. (udkom ogsaa paa *Lydsk.* Kopenh. 1759. 8vo.) Von einer kleinen *Metallkugel*, die in einem *Elephantenzahn* eingeschlossen war — i *Lorks Nachr.* I. 183-87. samt i *Titus Neue gesellschaftl. Erzähl.* I Th. S. 11-16. *Erläuterungen über eisenbeternerne Kunstwerke* — i *Heynes antiqu. Aufst.* 2tes St. *Berichtigung einiger Teuschungen* des *Hrn. von Ramdohr* über die *königl. Kunstammer*. i *Leggers's Magaz.* 1792. Nov. S. 527-44.

Han havde, tilligemed *Africanus, Chernig, og Krageskein*, Del i *Texten* til *Regenfuz's Conchylioverk.*

Spengler (Johan Conrad) Son af *Næstforrige*, født i *Kjøbenhavn* d. 22 *Julii* 1767. Har til forskellige *Tider* rejst i *Tydsland, Frankrig, Holland, Schweiz, Engelland* og *Italien*. Ansattes som *Konstammerforbaltter* i *Året* 1808.

Kort udsigt over den *Spørgsterke Materie*: Samling. *Kjøbb.* 1809 8.

Kunstige Efterretninger som *Bidrag* til *Dansk Kunst-historie*. *ibid.* 1818. 8.

Marcus Tulliers Levnetsbeskrivelse. indført: de af det danske *historiske Selskab* 1818 udgivne *Samlinger* i Bind abet Hæfte.

Spentrup (Niels Christensen) født 1576 i *Spentrup* i *Aarhus Stift*, hvor hans *Fader* var *Præst*. 1602 blev han *Rector* i *Randers*. 1604 *Magister*. 1605 *Sognepræst* til *Domkirken* i *Aarhus*. Døde 1636.

Parentatio in *Joh. Chriik, Spondorpium*. *Witeb.* 1598. 4.

Sperling (Jacob) født 1591 i *Dense*. Deponerede 1614. Rejste udenlands 1623 blev *Corrector, Magister, og kort derpaa Rector* ved *Sko-*

len i *Dense* samt *Professor* ved *Gymnasium*. 1628 *Sognepr.* til *St. Knuds Kirke* og *Provst* i *Dense* *Per-* ved. D. 1658. (*Blods fynste Gejstl.* S. 368-78.)

Eigprædiken over *Bisshop Hans Mikkelisen*. *Kjøbenh.* 1652. 4.

Sperling (Otto) født 1602 d. 30 *Decbr.* i *Hamburg*, hvor hans *Fader, Povel Sperling*, var *Rector* ved *Skolen*. Studerede ved *tydske Univer-* siteter. Kom 1622 til *Danmark*, hvor han i *Selskab* med *Jørgen Fiuren* 1622-23 gjorde *botaniske Rej-* ser. Gik 1624 til *Italien* og blev 1627 *Doctor* *Med.* i *Padua*. 1630 blev han *Provincialmedicus* i *Dre-* gen. Flyttede 1632 til *Christiania* og 1634 til *Stekand*. 1637 blev han *Medicus* ved *Bornehuset* i *Kjøbenhavn*. 1638 *Hofbotanicus*. 1641 *Stads-* medicus i *Kjøbenhavn*. Fulgte *Ulfeld* paa hans *Ambassader* i *Engelland, Holland* og *Frankrig*. I *Anledning* af sin *Forbindelse* med *Ulfeld* maatte han 1652 forlade *Danmark*, og praktiserede siden *Læge-* konsten en halv *Års* i *Hamburg*. Blev 1664 udenfor *Hamburg* arresteret (*Ny danske Magazin* III. 30-41) og ført fangen til *Kjøbenhavn*, hvor han døde i *Castellet* 1681. (conf. *Cimbr. litter.* I. 146-47. og *Nyerups* *Udtog* af hans *Selvbiographie* i *Ny Samlinger* til den danske *Historie* III. 127 et seqv. hvortil maa lægges om hans *Frierie* og *Giftermaal* i *Journal* for *Politik* 1794. I. 133-151. *Wahl* har nævnt en *Planteskægt* efter ham. See *Naturhist. Selsk. Skrifter* VI. 112.)

Hortus Christianæus s. *Catalogus plantarum quibus Christiani* IV. *Regis Dan. Viridarium Hafniense* anno 1642 *adornatum* est. *Havn*, 1642- 8vo igen oplagt og indført i *Simonis Pauli Viridaria varia* *ibid.* 1653. 8. *Appendix* eller *Catalogus plantarum indigenarum* in *Reg. Majest. Viridarium Hafniense Anno 1645* *translatum* — er indført i *Bartholini Cista medica* *loculus* 45.

Rogle Breve til *Die Worm* — indførte i den *Worm-* ske *Brevsamling* pag. 385 seqv.

Ulfelds *Højtrængende* *Æresforloar* paa *Latin* oversat. See de *Submste* *ny Saml.* III. 240.

Sperling (Otto) en *Søn* af *Næstforrige*, født i *Christiania* 1634 d. 3 *Januar*. Studerede ved *Universtitet* i *Helmstadt*. Rejste 1658 *uden-* lands til *Holland, Frankrig* og *Engelland*. 1674 blev *Doctor Juris* i *Kiel*. Opboldt sig nogle *År* i *Hamburg* som *praktiserende Jurist*. 1687 blev *Æ-* fessor i den *Stadtskadske Dverret*. 1690 blev kaldet til *Kjøbenhavn*, hvor han blev brugt i *adskillige* *Commissionser*. 1692 blev *Prof. Juris* et *hiskoria-* rum ved det *ny* *ridderlige Academie* i *Kjøbenhavn*. Døde 1715. (*Mölleri Cimbr. Litt.* II. 849-56.)

Sehauf *M. Petri* *Geoffelii*. *Altona* 1685. 4

Carmen nuptiale Petro-Schumachero dicatum. Havn. 1670. fol.

Disp. inaug. de Antichresi. Kilon. 1674. 4.

Monumentum hamburgense Benedictinum. ibid. 1676. 4.

Disf. ad nummum Furie Sabine Tranquilline, Imp^o Gordiani III uxoris, Amstel. 1688. 8. (*Acta Erud. Dec. I. VI. 645.*)

De danicæ lingvæ ac nominis antiqua gloria. Havn. 1694. 4. (*Acta Erud. Dec. adum. III. 357.*)

Testamentum Abalonis Archiepiscopi Lundenfis notis illustratum. ib. 1696. 8. — Siden indført i Langebets *Scriptor. Rer. Dan.* Tom. V. p. 422.

Diatrise de crepidis Veterum vulgo Pantoffelen dicitur. Havn. 1698. 8. (aftrykt i *Gronovii Thesaur. Antiqu. græc.* Tom. IX.)

Disf. de baptismo Ethnicorum. ib. 1700. 8.

De nummorum bracteatorum et cavorum origines et progressus ad Jac. a Mellon epistola. Lubæcæ. 1700. 4. (*Nova Litt. Mar. Balti.* ann. 1700 p. 111. *Sibberns Bibl. histor.* p. 317 18.)

Disf. de numis non cufis. Amstelod. 1700. 4.

De numo svecico aereo per errorem Francicorum Severensibus adscripto. Havn. 1703. 4to. — Siden indført i *Nova Litt. Mar. Balti.* 1704. Februar. p. 55.

Boreas ejusque laudes. Havn. 1707. 8.

De summo regio nomine ac titulo Septentrionalibus et Germanibus omnibus aliis ulitato Romulus ejusque apud Danos origine et majestate. ib. eod. 4to.

Disf. de nomine et festo Jul. ib. 1711. 8.

Epistola XVIII archæologica ad C. D. Rhodium, Fiskerem Bramsted, — indførte i *N. N. Rhodens Cimbriæ-holst. Antiquitaten. Aemargues*; Append. p. 389-425 conf. *Nova Litt. Mar. Balti.* 1700. p. 14. Epistola VII ad Th. Brod. Bircherod — indførte i *Daniske Hæbitotæfæ* Tom. VII. Epistola variæ ad G. Cuperum — indførte i *Joh. Poleni Novus Thesaurus Antiquitat. Roman. et Græc.* Tomus IV. Epistola ad G. E. a Franckenau — aftrykt foran dennes *Sacra Themiæ Hispanæ Arcana*. Epistola ad Joh. Möllerum de laminiis Holsticorum Nobilium — indført i *D. S. Möllers Nacht. von dem Geschlechte derer von Ahlesfeld.* p. 38. conf. ibid. 44. 56. hvor udtog af 4 hans Breve til Kellinghusen anføres. *Vita Magni Mathie, Episcopi Lund.*, danicæ ab ipsomet conscriptæ, Versio latina — aftrykt foran *Magni Martiniæ af Th. Barsholms udgivne Series Episcop. ecclæs. Lund.* Adami Bremensis Historiæ ecclæs. libri IIII Capita XXXII notis illustrata — indført i *Westphalens Monum.* Tom. II. p. 615-91.

J Nova Litteraria maris Baltici: Commentationumcula de vestitu Danorum veteri — i *Menf. Nov.* 1698. p. 204. De Ambactis apud Julium Cæsarem scholia. Ann. 1699. p. 111. De origine veterum Gallorum a Dite h. e. a Germanis et Septentrionalibus. *Menf. Jun.* 1699. p. 174. cum Apologia. i *Menf. Dec.* p. 365. Epist. ad C. D. Rhodium. Baskor. *Kramsk.* ibid. p. 368. Epistola apologetica pro numis bracteatis. *Menf. Dec.* 1700. p. 373. Disf. de nummo Constantini Magni

zasilimo. ib. p. 148 et 177. Schediasmæ de numis 126 in Julia Septentrionali in Alice reperitis. ib. *Menf. Aug.* 1700. p. 245. (conf. *August. ann.* 1701.) *Korflaring* over en Runeinscription paa et gammelt Drikkehorn. ann. 1701. p. 61.

Fortale til Joch. Wielandts *Tabula Scandin.*

Af hans *Valerius Maximus Danicus*, seu Exempla virtutum, rerum fortium ac prudenter gestarum et dictorum memorabilium apud Danos; cum explanationibus, blev ikke mere trykt end 1ste Xst. Det er i *Doart*, uden Trykkaar og Tryksted, og udgaves som en Prøve eller en Stags Subscriptionseplan.

Spidberg (Jens Christian) født 1684 d. 8 Dec. i Skibved i Aggershus Stift, hvor hans Fader var Præst. Deponerede 1701. 1710 blev Cappellan hos Faderen, og siden Feltpræst Kiste nær gen Tid udenlands. Blev 1721 Sognepræst og Stiftsprovst i Christiansand. 1723 Magister. 1759 Biskop i Christiansand. 1760 Doctor Theologiæ. Døde 1762. (*Acta Jubil.* 1760. pag. 22-26. *Besøsing I.* 524-29. conf. *Grams Brev til Ranzow i Journal for Politik* 1810. I. 207-8. *Jessens Norge S.* 31. og *Wilkes Spydeberg* p. 559.)

De causa et origine ventorum. trykt i *Holland.*

Historiske Demonstration und Anmerkungen über die Eigenschaft des Nordlichts, mitgetheilt Joh. Bernh. Seinzelman. Halle 1724. 8. (En Efterretning af Spidberg om Nordlyset, som observeredes i Nov. 1737, er indført i *Wielandts lærde Tid.* 1738 No. 8.)

Disf. inaug. de Spiritu Dei aquis incubante. Havn. 1760. 4.

Relation om Jordkjædet i Norge, Eissalon og andre Greber d. i Nov. 1755 — indført i *Vidensk. Selskabs Skrift.* 7de Tome p. 101-12.

Efterretning om Jordkjædet i Christiansand d. 7 Febr. 1745. indført i *Svenske Væsenkap. Acad. Sandlinger for Aaret* 1747 p. 233-34.

Brev til Pontoppidan — i *Fortalen til 1ste Tome af Norges Naturhistorie.*

Spierling (David) født 1707. Var 1755 Regimentskirurg ved Grenadeercorpsen, og blev ved Frederichs Hospitals Stiftelse i Kjøbenhavn ansat som Chirurgus derved. Døde 1777.

Efterretning om tvende paa Frederichs Hospital forettede Been-amputationer — indførte i *de berlingfke L. Lst.* for 1763 No. 5. og andre medicinske Casus i *Anhængen til No.* 51.

Om et nyt Slags Brokbaand. og om Hareulds Rytte. i *Jurid. med. ocean.* Tidende 1767 No. 9.

Spjelderup (Jens Jacobsen) - Rimelignois en Søn af Mag. Jacob Pedersen Spjelderup, Sognepræst i Høllested i Sjælland.

Danmarks Kongers Rimstot. Kjøbenhavn, 1676. 8.

Spithovius (Johannes Monasteriensis) formodentlig født i Münster. Blev 1542 indført til Kjøbenhavns Universitet. 1545 Magister og samme Aar Professor Pædagogicus. Siden Professor græcæ lingvæ og 1557 Physicæ. 1563 Doctor Medicinæ. Døde 1563. (Winding. pag. 87.)

Oratio in funere D. Jacobi Bordingi. Witeb. 1562. 8.

Propositiones quædam medicæ, Disf. inaug. præside Joh. Francisci Hafniæ 1563. 8.

Speth (Sohan Herman) f. 1768 d. 24de Jun. i Odense, hvor hans Fader var Lømmersvend. Dep. fra Odense 1786. Døde 1801. (conf. l. Lst. 1801 No. 46. Tilskueren 1801 No. 83. Hans Minde af Tauber i Philosoph. Afhandl. udgivne af Thomsen. 2den Saml. pag. 235-64.)

Galæctis Lærebog i Historien for Begyndere. overs. Kjøbh. 1796. i 4de Dptag af 1803 forset med et kort Udtag af Fædernelandets Historie ved J. Hierulf. (Lærde Lst. 1810 S. 130.)

Gjusb. Lærebog i den europæiske Statshistorie, overs. ibid. 1798.

Schillers Afhandling om det Raive. overs. og indf. i Philosoph. Afhandlinger til Sandheds Udbredelse i B. 166-209.

Han ordnede C. Hornemans af Schlegel 1795 udgivne philosophiske Skrifter.

Spilid (Laurids) Fuldmægtig i Rentekammeret.

Røgt til Eftertanke i Anledning af Lømmersvendens Forbring. Kjøbh. 1794. 8. (conf. Kritik og Anst. 1794 No. 32.)

Sporman (Peder) født 1608 d. 28 Sept. i Helsingør, hvor hans Fader var Borgemeister. Deponerede fra Odense Stole. Rejste udenlands i de berømteste Lande i Europa. Blev 1635 Prof. Histor. et Geographiæ ved Kjøbenhavns Universitet. 1641 Magister. Døde 1661. (Winding. 234-37. conf. Suhms Ny Saml. til dansk Hist. III. 79.)

Dispp. Havn. 4to. Conclusiones 40, partim geometricæ, sphericæ, et geographicæ; partim chronologicæ et historicæ. 1636. Geographiam omnibus litterarum studiosis esse summe utilem. 1647. Chorographia Palestinae 1651. Diatyposis Aegypti. 1657.

Sporon (Nicolai) født d. 11 Jun. 1699 i Ringkjøbing. Deponerede fra Stolen sammesteds 1718. 1729 blev Rector i Kjøge. 1732 Magister. Reklagde Rectoratet 1776 og fik Prædicat af Professor. Døde 1777.

Bagtalerens Contrafej. Kjøbh.

Udførlige Brev, hvoriblandt No. 5 af de 1739 for den af Kjøngaard udsatte Pris udkomne Ser Doversættelser

af Famiani Strada latinke Brev over en Kattergals Endeligt.

Sporon (Benjamin Georg) Son af Næstforrige, f. 1741 d. 3 Jun. i Kjøge. Dep. 1756. Blev Alumnus paa Valkendorfs Collegium. 1765 Decanus paa Klosteret. 1771 Informator hos Dronning Juliana Marias og Prints Frederiks Pæger. 1773 Informator hos Kronprindsen (nu Kong Frederik VI.) og fik Prædicat af Professor. 1784 Cabinetssecretair og Casferer hos Kronprindsen og tillige Seheimecabinetsecretair hos Kongen, men efter 8 Dages Forsløb entlediget. 1793 Amtmand i Solvinghus Amt. Døde som Conferentsraad 1796. (Gravskrift over ham i l. Lst. 1796. S. 256. Rogle Træet til hans Levet af L. Sejberg foran hans Udgave af Sporons Enstydige Ord, hvor ogsaa hans Portraet findes. conf. Badens Univerf. Journ. 1796. S. 65-66 og 138. Bårens's Lommebog for 1797 S. 265.)

Diapp. Hafn. de lecta Heslenorum 1761. De satyrico scribendi genere in refutationibus theologis non adhibendo. 1762. De contendendi studio circa res theologicas vitioso. 1764. De eo, quod iustum est circa uium Philophilis in Theologia. 1765. alle disse ere i Octav. De astrologia. 1763. et i Quart.

Breve i Anledning af ny udkomne Skrifter. Kjøbenh. 1768. Fortsættelse deraf. ib. 1769. (Dän. Journ. II. 85-90.)

Grundede Tanker over Philopatris Anmærkninger saavidt Sejfligheden især angaar. ib. 1770.

Philokalus om Studeringers nærværende Tilstand og bedre Indretning. ib. 1771. (Krit. Journ. 1771 No 30.) Nærmere Betragtninger af Philokalus om Studeringers nærværende Tilstand. ib. eod.

Brev (af Rosod Anker) til Forfatteren af de Kjøbenhavnske Samlinger (P. Suhm) udgivet paa ny med Anmærkninger. ib. eod. (l. Lst. 1771 No. 35.) optryktes paa ny af Kjerup. ib. 1797.

Enstydige danske Ords Bemærkelse I-II Bind, hvert af 3 Stykker. udkom skiftevis. Kjøbh. 1775-92. Det Hele blev paa ny udgivet med nogle Tillæg af L. Sejberg. Kjøbh. 1807. (l. Lst. 1775 No. 49. 1790 No. 20. 1791-40. 1793. 28. 1808 No. 24-25.)

Triadne paa Rozos. overs. af Lydf. Kjøbenh. 1778. Passionsfang til Pergolests Stabet mater — udgivet af W. Schjørring ib. 1778, og indført i den ny Psalmebog under No. 422.

Den kristelige Religions Soveblaromme. Til Kronprindsens Brug. Kjøbh. 1779. og Til Stolernes Brug i Danmark og Norge. ib. 1780. 2det Dpt. 1782. ogsaa overs. paa Lydf. ib. 1781.

Tale holden i Landhusholdningselskabet. Kjøbh. 1779. Ditto. ibid. 1780.

Om Nøds og Sindigheds nødvendige Forening — et Priskeft i Forsøg til de Kjøgne Vid. VIII St. — Rogle Poesier i den danske Musenalmanak for 1781 pag.

1038. (Disse Brev havde nogle Aar forud faaet i Kjøbb. Adressaavis og Anledningen til dem var nogle Yttringer af S. L. Stolberg, saasom hans: Den Dænen, sey es Gott getragt, Ward Wein und Geist zu gleich verlagt.

Det Brev i Bibliothek for nyttige Skrifter No. 25, hvor Martjele forsvarede imod J. R. Schumacher.

I de berl. l. Lst. Frev han i Aaret 1782 Recensionen i No. 34. 35. 39. 48 og 49 over Wedel Jarlsbergs Besjledning og de i den Anledning udkomne Skrifter. Hans Recensioner i Arit. Journ. opregnes i G. L. Vadens histor. Bibl. pag. 7.

Sporon (Friderik Gottlieb) Den Nassforriges Broder, s. i Kjøge 1749. Dep. 1764. Blev Alumnus paa Valkendorfs Collegium og 1769 Decanus paa Klosteret. Studerede 1770-72 i Göttingen. Kom hjem og blev 1778 Assessor i Hof- og Stadsretten, 1782 i Højesteret, 1810 entlediget. D. som Etatsraad 1811.

Dispp. Havn. de negativa definiendi ratione 1766. De planta Jonæ Kikajon 1767. De principio individuationis 1768. De elementis metaphysicis 1769. alle i Octav. De criterio possibilitatis et impossibilitatis. ib. 1770. 4to.

Entrepreneuren i Anise; og den hemmelige Forlovelse, to Spyngepil, oversatte for Theatret. Kjøbb. 1797.

En Fortælling — i Alm. dansk Bibl. II. 5te S. S. 16. No. 6. I Minerva Det i en Ruf sammensatte Bibliothek. 1789. IV, 86. og i Samleren V. No. 45 en Gang.

Hans Gravskrifter over J. G. Solbjørnsen, over S. Snebors m. fl. samlede og udgav han under Titel *Carmina Amicis*. 8vo. (vid. Engelstofts Annal. 1808. II. 237)

Sporring (Jens) født i Aggershus Stift, men opdraget i Bergen. Var Fuldmægtig hos Amtmand Friman i Finmarken. Opholdt sig i nogen Tid i Kjøbenhavn. Rejste igjen til Norge, hvor han døde i Aggershus St.

Relation angaaende Finmarken, forfattet 1734 — i Topograph. Journ. VI. 52-144.

Spydberg (Jens Christian) See: **Spidberg**.

Spørd (Johan Henrik) Faderen var Assessor Spørd, Foged først i Nummedalen, siden paa Toten og endelig paa Hedemarken. Han blev Lieutenant siden Capitain ved det søndensfeldske Infanterieregiment. 1810 Ridder af Dannebrog.

Om Tjenesten i Felten for Underofficerer, af General Kwald. overs. Christiania 1802.

Staal (Ditlef Flindt) Depon. fra Worhingborg Skole 1781. Døde som Student 1797.

Hans Skrifter, bestaaende i Overtættelser, alle trykte i Kjøbenhavn i Octav, ere enten Samlinger, saasom Samling af Overtættelser i Prosa til Rytte og Hornsjelse, 3die og 4de Del. 1790-91. Maanedskrift for Damer I-II Hæfte 1793; eller oversatte Stuespil, nemlig Patteren i Eissalon af Schröder, Strelizerne af Dabo, De to Gebler af Florian, Stamtraet af Anton Wall 1791. Pøbersvendene af Island 1793. Jüngers Pan har sin Kæle allevegne 1794 og Eusb. Høstfolkene fra Landet 1796. Kjørbues Armod og Højmodighed 1796. og endelig Jaordet 1795. (som er rec. i Arit. XIV. No. 34 og i Øst. Intelligenzbl. 1797 p. 295 o. f.) og endelig andre Skrifter, som efter Tidssfølgen ere: Prædikener af Maurenbrecher 1789. Campos Sjaelære 1790. 2det igjens nemset og efter den sidste Originaludgave rettet Dplag ved S. Poulsen 1801. Øst. Advarsel for den mandlige Ungdom. 1791. Campos Sandford og Merton. I-III S. 1793. Aneboter om Ludvig XVI. 1ste Hæfte. 1794. Pochmans Visdomsbog for den kristelige Landmand, omars bejdet. 1794. 2det Dpl. 1798. 3die 1806. (r. i Iris 1794. I. 105-12. conf. ib. 319-23.) Lafontaines Fortællinger for det smukke Kjøb, en Nytaarsgave. 1795. Maurenbrechers en Prædiken ikke efter Roden 1796. Fragment om Trykkesfriheden, af Sinterus's Theobors glæde. Rorsgen — indført i Morgenposten for 8 Oct. 1790.

Stabel (J. W. B. von) Oberst, Generaladjutant og Chef for den norske Generalstab. Ridder af Dannebrog og Sværdordenen.

Bemærkninger over Skiftet Seltoget i Norge. Christiania 1815.

Stabel (Hans) Søn af Nicolai Stabel, Præst, først i Sunds, siden til Enevigs Præstegjeld i Bergens Stift, der 1704 lod trykke sin Ligprædiken over K. Christian V., og døde 1725. Han er født i Sunds Præstegaard 1698. Dep. 1716. Rejste udenlands til Lybland og Holland. Blev ved sin hjemkomst Regimentsfeldtkjær. 1735 Doct. Med. ved Kjøbenhavns Universitet. Siden Apotheker og praktiserende Læge i Viborg. Døde 1738.

De doloribus parturientium spurii, disl. inaug. Havn. 1735. 4.

Stadfeld (Snebjørn Asgeirsen) s. i Snefjeldnæs Spffel paa Vesterlandet i Island. Deponerede ved Universitetet og lagde sig efter Jura. 1791 blev Bysfoged i Randers, Herredsfoged og Skriver i Østerlisberg o. fl. Herreder. 1801 Doctor Juris i Göttingen. 1804 Borgemeester i Randers. Til 1809 Prædicat af Justitsraad.

Disl. inaug. de officio judicum inferiorum in Danis. Havn. 1801. 4. (I. Lst. 1807 No. 8.)

Chorographisk og oeconomic Beskrivelse over Randers. ibid. 1804. 4to. (I. Lst. 1804 No. 20. conf. Vadens histor. Bibl. pag. 184.)

Staffelt (Adolph Wilhelm Schad von) født 1770 d. 31 Martii i Kjøbenhavn, hvor hans

Fader var Major. Opdroges paa Landcadetacademiet og blev Lieutenant. Forlod Militærtjenesten og rejste 1791 til Göttingen, hvor han studerede halvtredie Aar. Tiltraadte 1795 en Rejse til Tydskland, Italien, Schweiz, Frankrig og Holland. Kom tilbage 1800. 1801 blev Assessor i Deconomie- og Commercecollegiet. 1807 opvartende Kammerjunker hos Dronningen. 1810 Amtmand i Eismar og 1813 Amtmand i Gottorf Amt. 1810 blev Kammerherre. 1814 Overdirector i Staden Schlesvig.

Adskillige Digte — afspredte omkring i *Minerva*, *Samleren*, *Poulsens Nyraaragaver*, i *Nordia*, *Lj* blot til *Lyt*, og andre periodiske Skrifter.

Digte. 1ste Bind. Kjøbh. 1803.

Ny Digte. Kiel 1808. 8vo. (Litteraturtid. 1808 No. 24-25.)

Staffelt (Otto Diderich von) Fætter til forrige, født 1763 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Overstaldmester *Sehejmeraad* Staffelt. Han studerede 1784 ved *Sors* Academie. Kom siden til Kjøbenhavn og blev Kammerjunker. Er nu Kammerherre, Amtmand over Travendal, Reinsfelds og *Metzowisch* Amter.

Tale paa Kongens Fødselsdag 1784. trykt tilligemed Prof. G. B. Steenstrup's Tale paa samme Dag. *Sors* 1784. 4to.

Adskillige Digte i *Minerva*. (see sammes Register.)

Critiske Betænkning ved Læsning af *Waggesens* comiske Fortællinger. Kjøbh. 1785.

Den nordiske Baire. *ibid.* eod. (L. Lit. 1785 No. 21.)

Undervisning for Forfatteren af "Endnu et Par Ord om *Norden*", i *Minerva* for Decemb. 1799. Kjøbh. 1799. 8. (rec. af *Abrahams*. i L. Lit. 1792 No. 25.)

Theaterfest i Aalebning af Kongens og Kronprindsens Fødselsdage 1799. i *Jris* og *Sebe* 1799. II. 214-22. og Et Brev til *Rahbel*, i *Tilskueren* 1801 No. 43.

Staffenson. See: **Stephanus.**

Stahl (Christian) Philosoph. *Baccalaureus*.

Oversættel'se af *Asopi* Fabler. indførte i den nielandske lærde Tidende i en Række af Nummere. See *Xaret* 1724 No. 11.

Stampe (Henrik) født d. 29 Januar 1713 i Hammer Præstegaard i Aalborg Stift, hvor hans Fader var Præsten *Mag. Jens Stampe*. Deponerede fra Aalborg 1728. 1732 blev Decanus paa Klosteret. 1733 Conrector i Aalborg. 1735 *Margister*. 1737 rejste udenlands. Kom hjem 1740 og var med at disputere for den vacante *Professio juridica*. Samme Aar blev Doctor *Juris*. 1741 Professor *Philosophiæ*. 1743 Assessor i det juridiske Facultet og Professor *Consistorialis*. 1746 As-

essor i *Overadmiralitetetsretten*. 1748 *Generalauditeur* ved *Søetaten* 1753 Professor *Juris naturæ et gentium* samt *Generalprocureur*. 1756 Assessor i *Cancelliecollegiet*. 1784 Statsminister. Døde 1789 som *Sehejmeraad* og Ridder af *Dannebrog* Var 1759 bleven optaget i den danske *Adelsstand*. (conf. *Badens Laudatio Stampii* Havn. 1789. 4, af *Kutor* selv oversf. paa *Dansk. ib. eod.* og af *Munthe* i *Minerva* 1790 IV. 157. conf. *ibid* 1789. IV. 391. *Bårens's Lommebog* for 1796. 26-35. *Gjesfing* III. 466 o. f. *Subm* X. 29. Hans Portrait foran 1ste Bind af hans Erklæringer og hans *Silhouette* foran *Bårens's Lommebog* 1796. Om det *Stampe'ske Rejsestipendium* see *Badens Univ. Journ.* 1796. S. 140)

Dispp. Havn, 4to. *De generatione insectorum* 1732. *De erroribus circa sensationes Particula* I-II, eod. a. *De testamentis*, *disl* inaug. 1740.

Svar af *Stampe* og *Sevel* paa nogle *Spørgsmaale* til det juridiske Facultet. Kjøbh. 1782. 4.

Erklæringer, Breve og *Forestillinger* *Generalprocureur* embedet vedkommende fra 1753 til 1782 I-VI Del udg. af *J. L. Koch* II. 1793-1807. 4to. (*Badens Journ.* 1794. 124-132. I. Lit. 1793 No. 41.)

Talrer over *Langene* og *Langsartillerne*. Kjøbh. 1794. (er et separat Aftryk af en af *forestaaende* Erklæringer.)

Undersøgning af *Finmarkens gamle* og *igige Tilstand*, *Indvaanere* og *Grændser* og den deraf hængende *Danmarks* eller *Sverrigs Rettighed* dertil. i *17 dansk Maag.* II. 65 o. folg.

Stanley (Simon Carl) født 1703 d. 12 Dec. i Kjøbenhavn af engelsk *Æt*. Lagde sig efre *Willedhuggerkonsten*, rejste udenlands og opholdt sig 20 Aar i London. Kom tilbage til Kjøbenhavn, hvor han blev kongel. *Willedhugger* og 1752 Professor for ved *Konstacademiet*. Døde 1761.

Hjeldings Joseph Andrews, oversf. Kjøbh. 1749. 8.

Den sande *Subfrygtigheds Begyndelse* og *Fremgang* i et *Menneskes Sjæl*, af *Doddridge*. oversf. *ib.* 1753. 8.

Betragtning over *Frelserens sejerlige Lidelse* og *Død*. *ib.* 1759.

Fabler for det smukke *Kjøn*, oversf. *ib.* 1761. 8. og *Fruentimmerets Ven*. oversf. *ibid.* (Denne sidste tilføjet af *Rogle S. G. Münster*.)

Stanning (Søren) født d. 28de *Martii* 1739 i *Norup* i *Ribe* Stift, hvor hans Fader var *Præst*. Deponerede fra *Ribe* 1756. 1765 blev *Hospitalspræst* og *residerende Capellan* ved *Frue Menighed* i *Aarhus*. 1777 blev han *Sognepræst* for *Waalse Menighed* paa *Falster*. 1779 til *Maribo* og *Hillested*. 1799 i *Steye* paa *Næsen*. Døde 1814. (conf. *Litt* tid. 1814 No. 23 og 24.)

Korte *Umærkninger* over enkelte *Stæder* af det gamle og ny *Testamentes* *Bøger*, tagne af *Skertlandenes* samt

Orakernes og Romernes Alderdomme og Stille. 1ste Del. Kjøbenhavn 1773. (rec. i Fortegn. over Skrifter siden Trykkesfriheden. III. 273-74.) 2det Stykke. Siborg 1774. 8. Commentatio in Matth. V. v. 3. ad D. Paulum Matthiam Bildsø. Sorø 1775. 8.

Kort Beskrivelse over Grønland. Siborg 1775. (rec. af Egede i Krit. Journ. for 1776 No. 32.)

Beskrivelse over Egypten og Rubien. Kjøbh. 1775. 8. Epistola ad clerum Dioecelis Aarhufiensis de morte Episcopi Doct. P. M. Bildsø. ib. eod. (I. St. 1778 No. 74.)

Jagttagelser over Arabien til Oplysning over enkelte Steder i den hellige Skrift. ib. 1779.

Jagttagelser over Egypten, som et Tillæg til den forenede udgivne Beskrivelse over Egypten og Rubien. ibid. eod.

Kaboverens Sacramente som et vedvarende Bevis for den kristelige Religions Sandhed. 1781.

Anvisning og Opmuntring til en forbedret Jagttagelse og Anvendelse af den udvortes Gudstjeneste. 1ste Hovedstykke. Odense 1785. 2det og 3die. Kjøbenh. 1786-87.

Jagttagelser over Orienten, udbragne af J. J. Bjørnshjæls Breve paa hans Rejser, især hvad som kan tjene til videre Besvarelse af Michaelis's Spørgsmaale. ibid. 1787.

Efterretning om Orienten af Parmar, Riebuhr, Forstål og Bjørnshjæl. Kjøbenh. 1787. 8.

Samling af oplysende Anmærkninger over Bibelen for Uærde. 1-Vte Hæfte. Odense 1785-89.

Michaelis Indledning til det ny Testamente. overs. 1-III Del. Kjøbh. 1790-92.

Anmærkninger over Matthæi Evangelium. i Blochs Theologen 2det Hæfte. Odense 1791.

Beskrivelse til at bruge Lærebogen. 1793.

Salmes Indledning til det ny Test. overs. 1-III Del. Kjøbh. 1798-1801.

Snells Kritik over Follemoralen. overs. 1ste Del. ib. 1799. 8.

Forsøg til at forebygge mulig Forvirrelse af den i Religionsvoesenet optomne Sjæring. i nogle offentlige Taaler. Odense 1799. 8.

5 enkelte Casual Prædikener.

Steen (Johan Christian) Gartner paa Hølsø Gaard i Kjøbenhavn.

Kort Undervisning i Gauekonsten. Odense 1795.

Steen (Ole Andersen).

Om nogle vildtvorende Bærs Rytte og Anvendelse i Husholdningen. i Didrichsens Magazin. VIII. 149-60.

Steenberg (Jacob) Candidatus Theologiae, Kirkesanger og Skolelærer i Hjørring i Aarhus Stift.

Kritik over den kongelige Psalmebog, hvorvidt den kan ansees som en medvirkende Aarsag til den lidende Grad af Hengivenhed for Gudstjenesten, som findes i mange Landsbymenigheder. Aarhus 1813.

Steenberg (Schach August) født i Vibye paa Hindsholm i Fyn, hvor hans Fader var Præst. 1759 blev resid. Capellan i Frederichsborg. 1762 Sognepræst til Gjerlev og Draabye i Sjælland. Resignerede 1799 som emeritus.

Sørgedale over Laurids Skilten. Kjøbh. 1774.

Steenbloch (Cornelius Enevold) født d. 27 Febr. 1773 paa Bynæsset ved Trondhjem, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Trondhjem 1794. Blev 1806 Adjunct og 1812 Overlærer i Frederichsborg Skole. 1816 Professor i Historien ved Universitetet i Christiania.

Frederichsbalds Besæjring. en dramatiseret Historie. Kjøbh. 1808. (conf. Tilskueren 1808 p. 389.)

Om de gamle Scandinavers Baaingshuse, et Skoleprogram. Kjøbh. 1814. 4to. optrykt paa ny i Århus 1814 for Nov. Universitets-Program paa Latin udskabt i Anledning af Kong Carl XIII's Død. Christiania 1818. 4to.

Et Gventyr i Nyerups Tidning, Nytaarsgave for 1812 og et Ditto i Friggis ell. Nytaarsgave for 1813.

En Del Beskrivelser i de af Lahde udgivne Prospecter af Stæder og Slotte i Danmark.

Han har leveret afsligge Melodier til de af Abrahamson, Nyerup og Rahbek udgivne Viser fra Mideldalderen. See Fortalen til 5te Tome p. XIII-XV.

Steenbuch (Augustinus Herman) født i Uggerløv i Fyn, hvor hans Fader var Præst. Depon. fra Odense 1798. Blev 1805 Sognepræst til Sønderbø i Fyn. 1818 til St. Hans Menighed i Odense.

Et Stab til Hr. Generalmajor Gustav Græner von Schollers Egtebrands. Odense 1810.

Steenbuch (Christian) født 1625 d. 25de Sept. i Kjøbenhavn. Hans Faders Navn Hans Steenbuch. Han deponerede 1642. 1647 blev Magister. Rejste 1648 udenlands til Holland, Frankrig, Italien og Tydskland. 1655 blev Prof. ebrææ lingvæ ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1665. (Winding pag. 413-15.)

Exercitatio physico-mathematica de assertionibus quibusdam Scip. Claramontii. Hafn. 1648. 4.

Den danske Almanak for Aarene 1648 og 49.

Dis. Havn. 4to. Exercitatio philologica in qua 3 vaticiniorum Genesios XLIX Comm. 2 usque ad 13 versiones græcæ, latinæ, arabicæ etc. cum textu ebræo conluntur. 1656. De usu principiorum rationis ac philosophiæ in controversiis theologicis. 1663. Assertiones aliquot philologicæ, eod. a.

Steenbuch (Hans) Søn af Næstforrige; født i Kjøbenhavn d. 5 Julii 1664. Deponerede 1683. Rejste 1686 udenlands. 1703 blev Prof. lingvæ Ebrææ og 1709 Theologia. Døde 1740. (Hans Levnet i Dän. Biblioth. II. 411.20. Fun- datsen til hans Legatum til Regentzen see Engels- tofts Annaler 1809. II. 62.64)

Dispp Havn. 4to. *αλετροφορμικῶς* AElitano conformata Christi verbis Matth. XIII 35 fundata. Havn. 1684. 4to. Samme med Tractattitel. ib. eod. Decas thesium de Syllogismis secundæ figuræ. 1685. *Παλλυγυσια* Ioudæay 1693. De Lexicorum ebraicorum et Concordantiarum defectu. Disp. I-VI. 1694-98. Examen versionis vernaculæ ad stateram ebræi Codicis Disp. I-VI. 1699-1704. Exam. vers. vernaculæ ad stateram Græci Codicis Nov. Test. 1705. *Παρομοια* versionis vernaculæ Disp. I-VI. 1706-09. De emendatione scholiorum vernaculorum qua- tuor Evangelistarum. 1712. De emendat. schol. vernac. Actuum Apostolorum. 1715. og desuden en Svite af 26 i Karene 1710:38 udgivne og saavel af Worm som i dän. Bibl. I. cit. specificerede Disputatser, som alle handle om Christus og tilsammen udgjøre en Slags Chris- tologie.

Steenbuch (Hans) født 1722 d. 20 Maj paa Væden i Rombdalen i Trondhjems Stift. Hans Fader, Præsten der paa Stedet, Provst Erik Pedersen Leganger, opkaldte sin Søn efter sin Hjertens- ven den nyopnævnte Professor Hans Steenbuch. Han deponerede fra Trondhjem 1743. Conditionerede nogle Aar i Norge. 1757 blev Præst til Meelhus i Trondhjems Stift. Døde 1800. (conf. Nordahl Bruns Tale over ham, indført i Willes Samling af Mindetaler, samt Willes Fortale til denne Saml. p. XIII.)

Tale over Stiftamtmand D. D. Grambov. indført i Willes nyopnævnte Samling p. 77-132.

Jessens Kongerigets Norges Beskrivelse — var for eu for Del hans Arbeide. see Jessens Fortale 2det Blad og Nordahl Bruns i. cit. pag. 305 og 309.

Steenbuch (Friderik Christian) En Søn af Næstforrige. Deponerede fra Trondhjem. Blev 1786 først personel og siden residierende Capellan til Meelhus. 1798 Sognepræst til Bolsø, Kleve, Molde &c. i Trondhjems Stift.

Tale ved Statsraad og Amtmand G. Hammers Grav. indført i Minerva for Sept. 1800. Tale paa Univer- sitetsfesten d. 11 Dec. 1811. trykt i den Platouffe Sam- ling af Indberetninger om denne Høstid.

Steenbuch (Henrich) Den Næstforriges Broder, f. 1774. Dep. 1793. Er nu Lector Ju- ris ved Universitetet i Christiania.

Anmærkninger over Norges Grundlov. Christiania 1815.

Steenfeld (Jens Hansen) født 1669 i Borob, en Landsby ved Sorø. Hans Fader var Ting skriver ved Sorø Herreds Ting. Han depo- nerede 1688. Blev 1694 Præst for Albæk og Boost i Aalborg Stift. Døde 1743.

Ejgprædiken over Holger Pagh. Kjøbh. 1699. fol.

Steenløse (Hans) født paa Væs, hvor hans Fader var Præst til Bregninge og Søby. Deponere- rede fra Døense Skole 1733. 1740 rejste til Halle, hvor han opholdt sig i 2 Aar. 1746 blev Præst for Jersie og Solrod Menigheder i Sieland. Døde 1755.

Disp. de ritibus in veteri Synagoga Judaica usitatis. Hafn. 1736.

Introductio in opus *Godwint* circa ritus diei expia- tionis. Disp. I-III. ib. 1737-39.

Invitationskrift til Prænumeration paa et Kobberskyl- te om Christi herlige Rige af alle Slags Folk. ib. 1744. 4

Steenfen (Friderik).

Norske Lovs Conference med danske Lov, og en Tale paa hvad Tid Rigsdetingene skal holdes. Kjøbh. 1758. 8.

Steenfen (Jacob) f. paa Langeland 1696. Var 1716 Candidatus Theologiae og blev 1717 Rec- tor i Herlufsholm. 1718 Magister. 1729 Rec- tor i Bergen. fik Titel af Overretsassessor og siden af Justitsraad. Døde 1749. (conf. Bøschings Nachr. III. 399.)

Epigrammatum centuria prima. Havn. 1727. 4to.

Overlættelse af Horatii 1ste Bogs 1ste Satire, og an- dre Vers, indførte i den wieslandtske Samt 6te og 11te B.

Extract af hans 1732 baderede Betænkninger om Skolevæsenet — i Nyerups Skoleannaler p. 184-94.

Steenstrup (Arent) født 1745. Var Land- væsens Sandflugts- og Forsigtigheds-commissair i Jyl- land. 1802 blev Bysfoged i Vejle og Herredsfoged i Nørvangs og Torrilds Herreder. 1805 entlediget fra sit Bysfogedembede. Døde som Justitsraad 1815.

Den danske Bondes Pligter og Rettigheder. Kjøbh. 1798. atter oplagt 1801 og 1813. (I. Cit. 1799 No. 36.)

Undersøgelse om den Raade, hvorpaa Selvejerdsbønder- nes Stærobeer behandles, er saa passende — i Minerva 1802 i April pag. 1-25.

Steenstrup (Christian Bogelius) f. 1745 i Sjøring i Thye, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Aalborg 1762. Blev 1775 Repetent og 1777 Professor juris publici et politiciæ ved Sorø Academie. Gjorde 1779-80 en teknologisk Rejse i Nor- ge. Døde 1801.

Indledning til den almindelige og særdeles europæiske Statskyndighed af E. Toze, overs. og forbedret. 1ste Del. Kjøbh. 1787. (Søndelst. 1788 p. 86.)

Nogle Programmer i Anledning af Kongens Fødselsdags Højtidelighedsfeste, trykte i Cors; hvoriblandt Stemma Regum Danicæ a Friderico III. ad hodiernum diem. 1785. folio. Om borgerlig Frihed. 1795. 4to. Om Bidenkaberens Trang til hinanden. 1796. 4to.

Nogle Taler i samme Anledning, trykte i Cors i Dvart, saafom: en af Aar 1784, en af 1795. Den første handler om den offentlige Opdragelses Rytte især for den Unge af Stand.

Nogle Stykker i den Bog som udkom i Cors, 1778, i Anledning af Kammerjunker Reipenstein's Død.

Recensioner i Skrivestubens Skrifternes Forregneelse 1771-73, samt i de berlingske l. Ust. 1780 81.

Steenstrup (Geert) f. 1765 paa Kjelbjær ved Vejle. Hans Fader var Proprietair. Som Student lagde han sig efter Lovkyndighed og blev Auditeur. 1791 Hof- og Stadsrets-Procurator. D. 1796. (Tis 1796. II. 281-83. Bårens Lom: meb. 1797. p. 266. Sallens Mag. VI. 699.)

Forsvar for Bogtrykkerensden Wilum Stephanson i den med ham af Generalskiben anlagte Sag — i Stats- tist. Jurid. Bibl. III. 347-435.

Et Indlæg for O. Wolf, i Sagen det philosoph. Facultet contra Wolf — i Gudenraths jur. Bibl. 56-79, og i Morgenstjernes jurid. Maanedstid. 1796. II. 171 201.

Steenstrup (Hans Resen) Den Raskfor- riges Broder, f. 1770 d. 24 Dec. Tilnavnet Resen fik han i Daaben, som den der paa mødrene Si- de nedstammer fra Biskopperne H. P. og H. H. Resen. Han dep. fra Golding 1789. Blev 1796 Præst til Uldum i Ribe St. 1803 til Karleby paa Fal- ster. 1806 Provst.

Tanter over nogle af de ved Biskop Boisen foreslaaede Forandringer i den offentlige Substjeneste — i Sallens Maanedstid. for August 1806 og Januar 1807.

Prædiken den 1ste Januar 1801. Kjøbh. 1801. Præ- diken paa Fredsfeften d. 1ste Januar 1802. ibid. 1802. Tale holden ved Landemødet i Maribo i Aaret 1808 — indf. i Sallens Maanedstid. XII. 352-66.

Tale, holden i Selskabet til Oplysnings og Industries Fremme i Hollands Høfsters Stift, i Anledning af Kon- gens Fødselsdag 1815. — indf. i Selskabets Forhand- linger.

Han har indleveret Bidrag til den danske Ordbog; og saa er der i Begrups Beskrivelse over Høfster Adfælt- ligt fra hans Pen.

Steenstrup (Sohan) Landmaaler og Telegraphbestyrer. Døde 1804. Beskrivelse over den danske Telegraph, med en Afbil- ding af samme. Kjøbh. 1801. Paa Tydsk overs. af De- gen med Anmærkninger. Københ. 1802. Dansk Litteraturlæxikon.

Steenwinkel (Peter Christian) f. af bor- gerlige Forældre i Horsens 1742 d. 17 Dec. Depo- nerede fra Aalborg 1761. Blev 1768 personel Ca- pellan til Dronninglund i Aalborg Stift. 1773 Præst for Herringe i Fyen. 1778 Præst til Nicolai Kirke i Svendborg. 1782 Præst i Afsens. 1792 fik Prædicat af Professor Theologiae. Døde 1799. (conf. Sallens Magazin X. p. 768)

Højmesseprædiken paa Takke- og Bedefesten i Decbr. 1773. Tilligemed Høleiser i samme Anledning i Vers for- fattet. Odense 1774.

Kabeners Skrifter overs. I-VI Del. ibid. 1779-82. 2det og rettet Dvlag. ib. 1785.

Tanter om et Middel til Rette Oplysning og Sæde- lighed for Almuen paa Landet. ib. 1782. (rec. af C. C. Birch i Jversens lirt. Progr. II. 273-87.) Paa Tydsk overs. i Materialien zur Statistik der dänischen Staaten 2ter B. 215-51.

Til Indvaanerne i Afsens (om Forbedring i Skolevæ- senet). ibid. 1784. (Jversens lirt. Progr. III. 224-25.)

Forslag og Møtter om en Forbedring i det ubvortes af Substjenesten. ib. 1785.

Til Kjærlighed for Christendommen hos Christne. ib. 1790. 8. (l. Usterr. 1792 No. 20. Kritik 1792 No. 22 og 23.)

Forelæsninger i Overensstemmelse med den anordnede Lærebog i den evangelisk-christelige Religion. Kjøbenh. 1795. 8.

Et Forsøg i Emnet om Fangens moralske Forbedring. Odense 1798.

I Jversens almenlyttige Samlinger er af ham Se- lim og Elmire, eller den helbige Forening. 1780.

Steffansen. See: - **Stephanus.**

Steffens (Henrik) er født 1774 i Stavang- ger. Hans Fader, som var Districtschirurg i Dds- herred i Sieland, og som var kommen derop for at anlægge et Egehus for dem som led af Radesyge, boede siden en tre Aar Tid i Trondhjem som Regi- mentschirurg. Han kom siden ned igjen til Dan- mark, og Sønnen deponerede fra Roeskilde Skole 1790. Han lagde sig efter Naturhistorien, lod sig 1794 examinere af Naturhistorieselskabet, og fik Un- derskattelste for at gjøre en mineralogisk Rejse til Norge. Han opholdt sig kort Tid i Bergen, kom siden til Altona, og derfra til Rendsborg, hvor hans Fader nu var ansat. 1797 blev han Doctor Phi- losophiæ i Kiel. Studerede derefter Mineralogie i Freyberg. Var 1802 i Kjøbenhavn, hvor han holdt philosophiske Forelæsninger. 1804 blev han Pro- fessor i Mineralogien i Halle. Han tog 1811-12 Del i Landværnskrigen imod Napoleon. Er nu ordentlig Professor i Physik og den philosophiske Na- turvidenskab i Breslau. (Hans udførlige Biogra- (73)

phie i det tydske Tidsskrift Die Zeitgenossen XIV Hefte og derfra paa Dansk i Dagsposten 1818 No. 304 og 1819 No. 2. 4. 5. 6. 7.)

Willdenows Færebog i Botanikken, overs. og forøget med Anmærkninger samt med et Tillæg om Botanikens Stjebne i Danmark. Kjøbh. 1794. (første Udg. 1794 No. 16. Krit. 1794 No. 18.)

Ueber Mineralogie und mineralogisches Studium. Kitzna 1794.

Beiträge zur innern Naturgeschichte der Erde. i Th. Freyberg 1801. (Wolfs Annal. der Chem. Litt. 1. 482 502.)

Indledning til philosophiske Forelæsninger. Kbh. 1803. (1. Udg. 1803. 35-36.)

I Phys. oecon. Bibl. De fornemste Hypotheser ved hvis Hjælp man har søgt at forklare Metallerne's Foralkning. 1. 42-77. 161-64. Bidrag til Hypothesen om den almindelige Organisme XV. 215-40. Beskrivelse over nogle ny opdagede norske Mineralier. ibid. 319-31. Geologiske Bemærkninger paa en Rejse mellem Thuringer- og Waldbjergene. XVIII. 32-67.

Steffens (Jacob) ældre Broder til den næstførrige; f. i Kjøbenhavn. d. 13 April 1773. Blev 1790 Lieutenant og 1802 Capitain ved Artilleriecorpset. 1803 Lærer i Mathematik ved Artillerieskolen og 1804 ved Ingenieurcorpset. 1808 afskilt fra Artilleriet og blev 1809 Major ved Ingenieurcorpsets danske Detachment. 1811 Ridder af Dannebrog. Døde 1815.

Journal for Militaire I-VII Hæfte. Kjøbenhavn. 1801-1805.

Om de Regler som følges ved Fæstningers Angreb — i Kaverns Krigsbibl. III. 1-23. Underløgelse af en Fæstnings Construction ved 4 givne Sider, saaledes at Indholden bliver den størst mulige. ib. 23-56. Om Miblerne mod et Bombardements Virkninger — i Dagen 1808 No. 68.

Stege (Hans Thomsen) Sognepræst til Fanefjord paa Møen.

Kragist Historie om Cleopatra, paa Rim. Kjøbh. 1609. (conf. danske Digtekunst's Hist. II. 154. og Wandal i Fortalen foran 2det Bind af Ny orig. Skuesp.)

Stegman (Ernst Philip Heinrich) født i Warburg, hvor hans Fader var Professor. Wat ostindisk Missionair og blev 1798 dansk Præst i Tranquebar. 1808 til Ulfborg og Raasted i Ribe Stift.

Erholdungskunden in Ostindien. Koph. u. Leipz. 1799. (1. Udg. 1799 No. 35.)

Steneck (J. C. M.) fra Brunsvig. Kalbte sig i Kjøbenhavn ogsaa Mejer. Studerede 1781-82 i Kiel, hvor han kaldte sig Steinholz. Blev i Kjøbenhavn Informator ved et Undervisningsinstitut. D. 1795. (1. Udg. 1795. p. 334-35.)

Versuch eines Entwurfs von einer Geschichte der Entdeckung der Bitter. aus dem Dänischen des Kammerherrn P. S. Suhm. Lübeck 1790. (conf. Suhms Levnet S. 419.)

Kolleveneren, et Ugeblad. Kjøbh. 1794. (conf. Morgenstjernes jurid. Maanedstid. 1796 pag. 131. Samleren i 1ste Aarg. I B. S. 424-42. Tilskueren 1795. S. 573.)

Steinkuhl (Christopher) Doctor Juris og Auditeur ved et jydsk Nationalregiment tilfods.

Topographia Norvegiæ d. i. Beskrivelse des Königreichs Norwegen, aus dem dänischen (des Peder Clausen Undal) ins Deutsche übersetzt, verbessert und vermehrt. 1685. 4. (conf. Sibbern's Bibl. hist. p. 138-39. Jessens Norge S. 104-5.)

Stellwagen (Sohan Hinrich Christian) f. d. 17 Jul. 1782 i Helsingør, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Odense 1801. Blev 1808 Auditeur ved Kongens Livcorpset. Derefter Protocollsecretair i Højesteret. 1812 surnumeralt og siden virkelig Assessor i Landsoverretten i Kjøbenhavn.

Ugebladet Borgervennen var han i Karene 1811-15 Medudgiver af.

Steman (Just Valentin) født d. 27 Junii 1629 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Magister Johan Steman, var Præst ved Petri Kirke. Studerede ved tydske Universiteter. 1655 blev tydsk Præst samt Slotspræst i Helsingør. 1687 Doctor Theologiae. 1688 Generalsuperintendent i Holsten. Døde 1689.

Ecclesia romana monstrum triceps. Rostochii 1659. 4. Etichpredigt über Fribetica Sophia Holst. Kopenhagens 1665. 4.

Stender (Gotthard Friedrich) født 1714 d. 27 August i Curland, hvor han døde som Præst. Opholdt sig 1764 i Kjøbenhavn, underviste Cadetterne i Geographie, og forfærdigede den store Globus, som opbevares paa det kongel. Bibliothek samt mesteds. (Hans Biographie i Mensels verstorb. Schriftstell. XIII 360.)

Der Schulische Vorschlag die Meereslänge zu finden. Istes und 2tes Stück. Kopenh. 1764. 14to. (conf. Joh. Seimr. Schulz.)

Beskrivelse der in Kopenhagen vefertigten Erdkugel. Alga 1766. 8.

Stendrup (Jacob) født 1718 d. 13 April i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Liv- og Hofchirurgus hos Kong Frid. IV. Deponerede 1737. Blev 1740 Secretair i Cancelliet. 1743 Auscultant og 1745 Secretair i Højesteret. 1746 Assessor i Hof-

retten. Tilføjede sig 1747 Forstander-Embedet ved Bartov Hospital. Døde som Etatsraad 1791.

Bartov Hospitals Beskrivelse og Tilstand fra Begyndelsen til 1759 — indf. i Hofmans Sundatser X Tome p. 21 seqv.

Stenersen (Peder Christopher) født 1723 i Steig i Sudbrandsdalen. Hans Fader, Svend Stenersen, var Foged. Deponerede 1738. 1747 blev Decanus paa Klosteret. 1748 Magister. 1749 Præst til Udby og 1764 til Tølløse i Sjælland. Døde 1776. (conf. Rahbeks og Nyerups Digtekunst under Kong Srid. V.)

Dispp. Havn. 4to. De Papa foemina. 1746. De interpretatione verbalis. Particula I-III. 1748 49.

Critiske Betænkninger over Mag. F. C. Wilschows danske Konstord. Kjøbh. 1748. 8.

Critiske Tanker over rimsele Bers af Frøning Steyveringens L. a. et l. 1½ Aft i Octav. (conf. Svar herpaa i L. Aft. 1752 No. 9.)

Sørgcantate til Sørgemusik over Hoffjunker Claus von Caspargaard til Tølløse. Sors 1765. fol.

Krages Dde til Hr. Simson Fogner Esqv. Kalborg 1769. (Brit. Journ. 1769 p. 475. Digtekunsts Hist. IV. 475.)

Poesier — i Forsøg til Fjønne Vid. 6te og 7de St. i L. Aft. 1758 No. 6 og 9. i Graaets Arier II. 376-77. i Minerva 1786. II. 473. 74 og 76.

Recensionen i Ugebladet Proetus over Forsøg i Fjønne Vid. conf. Minerva 1800. I. 219 og 342.

Stenersen (Stener Johannes) f. 1789 d. 18 August paa Gaarden Mo i Jevnager Sogn paa Hadeland, hvor hans Fader var Landmand. Dep. fra Christiania 1808. 1814 blev Lector og 1817 Professor i Theologien ved det norske Universitet.

Universitetsaarene betragtede som den vorbende Embedsmands Dannelsesperiode. Christiania 1815.

Udsigt over Luthers Reformation. 1ste D. ib. 1818.

Adskillige Smaastykker indførte i Nor, og i andre periodiske Skrifter, saasom i Christiania Intelligensbulletin 1814, i det norske Nationalblad 1816, og i Rigsvidenden for samme Aar.

Stenersen (Svend) f. d. 2 Martii 1752 paa Gaarden Dvergsle paa Hadeland. Hans Fader var Procurator. Han selv døde, som Procurator, i Vestindien 1784.

Loofsynlighed for den norske Landmand. Kjøbh 1783. 8.

Stenersen (Svend Christopher) f. 1771 paa Gaarden Esjersted i Trondhjems St. Hans Fader var Capitain. Dep. fra Trondhjem 1783. Tog Attestats 1799. Blev Skolelærer paa Kysten af Guinea, hvor han døde 1804.

Moraliske Fortællinger, en Lesebog for Børn. Kjøbh. 1803.

Stenkelstrup (Anders Eriksen) Deponerede 1661 fra Kjøbenhavns Skole. 1675 blev Magister. 1676 Præst til Thoreby i Lolland. Døde 1678.

Dispp. Havn. 4to. De libertate philosophandi. 1669. De abstractione philosophica. eod. a. De Lycanthropia. 1672. De generali ratione subsistentiæ. 1673. De usu Metaphysicæ in Articulo de Christo Theanthropo 1676. De latinismis in textu græco Novi Test. eod. a. De chaldæismis in textu Ebræo. f. a.

Tractatus de duellis. Hafn. 1677. 8.

Stenkul. See: **Steinkuhl.**

Steno (Niels). Lat. Nicolaus Stenonius eller Stenonis. født 1631 d. 1 Januar i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Guldfmed. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet under S. Pauli og Th. Bartholin. Rejste udenlands til Holland, Sydskand, Frankrig, Italien, og fik ved sine anatomiske Opdagelser et stort Navn i Europa. Gik i Italien over til den catholiske Religion. Blev 1667 hjemkaldet til Danmark og befulgt til Anatomicus ved Universitetet. Men han drog kort efter igjen til Italien. Her forandrede han Studium tilligemed Religion, og opholdt sig siden, som Vicarius apokolicus per Saxoniam inferiorem generalis, dels i Hamborg og dels ved Hoffet i Hannover. Døde 1686. (conf. Cimbr. Litt. II. 867-69. Stobels Beytræge zur Litteratur. V Band. S. 373-77. Wolfs Histor. Ordb. X. 365-66.) At man af J. Møller kan vente en Biographie af Steno, sees af Forerindringen til den bredmannte Levnetsbeskrivelse i Histor. Aarb. 3die Bind. Her anføres de hans Skrifter, som han udgav inden han for bestandig forlod Fædrelandet og sine Fædres Tro.

Disp. de glandulis oris et valis inde prodeuntibus nuper observatis. Leidæ 1661. 4. Observationes anatomicæ de glandulis oris. ib. 1662. 8vo et 4to. Responsio ad Vindicias hepatis redivivi, contra Deusingium. ib. eod. 8. De mulculis et glandulis observationum specimen. Havn. 1664. 4to. Amstelod. eod. a. 8vo. Leidæ 1683. 8.

Elementorum Myologiæ specimen. seu musculorum descriptio geometrica, cui accedunt canis charchariæ dissectum caput, et dissectus pilcis ex canum genere. Florentiæ 1667. 4to. Amstel. 1669. 8. Genevæ 1684. fol.

Breve til Th. Bartholin, indførte i dennes *Epistolæ medicinales* Centur. III. No. 24. 57. 65. IV. No. 2. 26. 55. 70.

Observationes VIII anatomico-medice, cum proœmiis demonstrationum in Theatro Havniensi Anatomicarum. i Bartholini *Acta Medica* Vol. I et II. (Derat et (73)

Observationes Spectantes ova viviparorum indserte i *Mangetti Bibliotheca anatom.* Tom. I. p. 637 et seqv. og Observationes circa motum cordis. ib. pag. 921-23.

Stephanus (Stephan Hansen) Søn af Prof. Logices, siden Forstander i Sorø og endelig kongel. Historiograph Hans Stephanson eller Strassenfson (lat. *Stephanus*) som foruden et Par Disputatser blot har skrevet *Judicium de exorcismo* — indført i *Dänische Bibl.* IV. 138. Sønnen er født i Kjøbenhavn 1599 d. 23 Jul. Depon. fra Herlufsholm. Rejste udenlands. 1624 blev Rector i Slangerup. 1626 rejste atter udenlands. 1630 blev Professor Eloquentiæ i Sorø. 1639 Professor i Historien sammesteds, og siden kongelig Historiograph. Døde 1650.

Brevs emendationes et notæ in Saxonem Grammaticum. Lugd. Bat. 1627. *Florilegium sententiarum ex Saxone.* ib. eod. Begge i Duodetsformat.

De regno Daniæ Norvegiæ insulisque adjacentibus tractatus varii. cura *Steph. Joh. Stephanii.* ibid. apud Elzevirios, trykte to Gange i Karet 1629. Duodets.

Oratio de eloquentia nobili viro necessaria. Havn. 1623. 4.

Colloquiorum majorum familiarium libri quatuor. ib. 1624 et læpius. *Colloquia minora.* Götheborg 1691. Stockholm 1718. *Nomenclator latino-danicus.* Havn. 1624 et læpius. *Nomenclatoris latino-danici pars altera, quæ Verba omnium conjugationum exhibet.* ib. 1638 et læpius. Alle i Octav.

Sententiæ ex Quintiliano. Sorø. 1641. 8.

Svenonis Aggonis filii Opuscula notis illustrata, accedunt *Leges cæcærenses Canuti Magni et incerti Autoris Genealogia Regum Daniæ.* Sorø 1642. 8.

Saxonis Grammatici Historiæ Daniæ libri XVI. Sorø 1644. med tilhørende Notæ uberioræ in *Histor. Dan. Saxonis Gramm.* ibid. 1645. fol.

Historiæ Daniæ libri duo, qui complectuntur res in Dania gestas regnante Christiano 3tio. Sorø 1650. 4to. atter udgivet af Gram tilligemed *Cragii Annales Christiani IIIii* 1737. fol. og paa Danst udgivet tilligemed Krug 1776. 4to.

Adskillige Breve til Worm, indserte blandt Worms Epistlet pag. 129 seqv.

Chronologiæ Daniæ Systema — heraf er Roget indført i *Kønbegs Scriptor. Rer. Dan.* Tom. II, pag. 169 et 520.

Han skrev Fortælle til *Nørnisoms Kronike.*

Stephansen (Johan) Sagfører, boende paa Hæbjerggaard ved Sorø.

Adskillige Bidrag i *Landoeconomiske Tidenders 5te B.* (conf. VI B. S. 146.)

Stephansen (Johan Jacob) Var som Student Lærer ved Borgerskolen i Kjøbenhavn. 1806 blev Overlærer ved Middelskolen i Næstved.

Liber Geneleos latine in usum juventutis editus. Havn. 1801.

Latinsk Læsebog for Begyndere. Kjøbh. 1813.

Stephanson (William) Var Bogtrykker i Kjøbenhavn, da han formædelt nedensaaende Raadslutning blev dømt til Fængsel paa Vand og Brød. (conf. *Werfels Kjøbh. Skilderie* I B. p. 683.) Han bosatte sig siden i Trondhjem.

Skim til Kronprindsesse Lovisa Augustas d. 13 Sept. 1789 — i *Morgenposten* for 1790 p. 28-50.

Et Par Ord angaaende Fr. Kiegs. Kjøbh. 1790. (*Krit.* VII, 45.) Et Par Ord til Berstenbinderen 2c. 2det Dplag. ib. eod. (see *Kritik* I. cit. pag. 46-47. *Mus. nerva* 1790. Octob. p. 117.)

En Raadslutning, hvortunde de danske Heste, Kærr, Faar 2c. vilde give mange Penninge til Christiansborg Slots Opbygning. ib. 1794. (*Krit.* 1794 No. 47.)

Procedure og Dom ubi Sagen anlagt af Generalkasselen paa Embeds Vegne mod W. Stephanson, udgiven af Stephanson — i *Statist. jurid. Bibl.* III. 327-458. tillige særskilt aftrykt. (I. Est 1795 No. 17. *M. Nislers Repertor.* Vte S. 65 67.)

Lommebog for Børn. Trondhjem 1797.

Cyprianus eller Svartebogen, ibid. eod.

Kortfattet Naturlære for den norske Ungdom. efter det 2dte. ib. 1803.

Stephensen (Olaf) Søn af Stephen Olafsen, Præst paa Høstuldstad i Nordreamt paa Island. Han er født 1731. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet og tog juridisk Attestats. Blev først Bogholder ved den i Rejsedag anlagte Klædesbutik 1756 Vicelaugmand i Nordre, og Vestrelaugsdommet. 1764 abjureret og 1766 virkelig Laugmand. 1770 Amtmand i Nord, og Østeraamt, 1787 Amtmand i Væsteraamt. 1790 Stiftamtmand og 1791 tillige Amtmand i Sønderamtet. Blev 1803 dispenseret fra Embedet i Anledning af Klager over hans Embedsførelse, til hvis Undersøgelse en Commission blev nedsat. 1806 efter Anførsning i Naade entlediget. Døde 1812.

Arithmetik paa Islandst. Kjøbh. 1785.

Kort Underretning om den islandiske Handels Forælle fra 874 til 1788. Kjøbh. 1798. (*Skand. Mus.* 1798. I B. 378.)

3 fol. *Litt. Selsk. Skr.* er af ham: Om Edderfuglens Ynglen og Fredning i IV B. om Gaarvaal i Vte. Rytten af Hornqvag i Vte. Salt- og Hestvands-Fiskerier i Island i Vilbe. Rætingsmidlernes Rigevægt i Island ibid. Om Heste i Vilbe B.

Stephensen (Magnus) Søn af Næstforrige, f. d. 27 Dec. 1762. Dep fra Skatholt Skole. Studerede Jura og blev Volontair i det danske Cancellie. 1784 blev han Copiist, medens han, efter Egl. Besøling, var paa en Rejse i Island, for at undersøge den

1783 ubrubte Jordbrands Befæstning. 1788 blev han Viceaugmand og 1789 virkelig Augmand for Nord- og Vesterlaugdommet i Island. 1800 Justitiarius i Landsoverretten sammesteds. Han stiftede det saa kaldte islandske Landoplysningselskab. Har Prædicat af Conferentsraad. (Collegialtid. 1800. p. 425. conf. Mackenzies Travels in the Island of Iceland. Edinburg 1811. S. 92. 130. 133. 145. 300. 301.)

Beskrivelse over den ny Vulcans Udbrudning i Vester Staptrefels Byssel i Aaret 1783. Kjøbh. 1785. overs. paa Tydsk i Philosoph. Schilderungen Islands, og paa Engelsk bag i Hookers Tour in Iceland Lond. 1813. rec. i l. Ust. 1787 No. 42.

Minisverb Tidindi fra Axtari 1795 til Midsumars 1802. I og II Bindi og III Bindis 1ste Deel. Leirargærdum vid Feira 1796-1803. (conf. Stephen Stephensen.)

Eksemplig Bina-Gledi. I Bind. ibid. 1797. Saman og Avarr. 1ste Hæfte. ibid. 1799.

Forsvar for Islands fornærmede Ædrighed samt for dets Ansøgning om ubdvide Handelsfriheder. Kjøbh. 1797. (rec. af Lønder Lund i Skandinav. Mus. 1ste B. S. 377.) Stephensen menes ogsaa at have været Hovedconscienten af bemeldte, 1797 i Kjøbenhavn trykte, Ansøgning, som er rec. i Iris 1797. l. 234-38. conf. ibid. IV. 249. Collegialtid. 1799 No. 16.)

Optirmali afjandur Aldar eytir Krists Þingabburd, fra Eyfkonunni Islandi. Leirgærd. 1806. Udkom paa Dansk med Tilæg, under Titel af: Island i det 18de Aarhundrede, historisk-politisk Skildret. Kjøbenh. 1808. (I. Ust. 1808 No. 26-29. conf. Kjøbh. Skilderte 1808 No. 85-86. 89. 90. 92. 93.)

Samling af islandske Kirkepsalmer. Leirgærd 1801. Hugvekia til goda Jansua a Islandi. Kaupmannh. 1808. (I. Usterr. 1808 No. 32.)

Haandbog forir hvoru Mann med Utklringu Þreppfjornar Instruiris, innihaldandi Agra þu Safn og Utlikur þessu gyldandi Lagaboda um Islands Landbuktjorn. Leirargærdum 1812.

Han har skrevet om Meteorer i det islandiske Litt. Selsk. Skr. 3die Bind; om de til Mennekesføde i Island brugelige Tangarter — i Landbudsholdn. Selsk. Skr. Ny Saml. l. 487-520; Om de vigtigste Pudsdyr i Island — i Veterinair-selsk. Skrift. l. 157-252. Han skrev Recensionen i l. Ust. 1787. No. 23. 24.

Stephensen (Stephen) Yngere Broder til Næstforrige født d. 27 Dec. 1766. Studerede ved Universitetet Jura og blev 1790 Viceaugmand i Islands nordre og vestre Laugdomme. 1800 surnummerair Assessor i Landsoverretten. 1806 Amtmand for Islands Vesteramt.

Minisverb Tidindi fra Rorbogum 1798 til Rarbaga 1799, eller de islandiske Tidenders 2det B. 1ste Hæfte. Leirgærd 1799.

Sterpin (Jean) kom herind fra Frankrig og blev Sprogmeester hos Canzler P. Kees's

Sønner. 1662 lod han sig indskrive blandt Studenternes Tal. 1666 blev han Vicebibliothecarius ved Universitetsbibliotheket, men igjen assat 1670. (conf. Rothes Christ. Vtes Rescript. I. 96.)

Institutiones glotticæ seu Grammatica triplex, lingvæ gallicæ anglicæ nec non danicæ præcepta methodicè complectens. Hafniæ s. a. 8vo.

Trifolium medicum univèrsam medicinam tribus tabulis complectens. Havn. 1670. fol.

Henrici Oldenburgii philosophical Transactions (ann. 1669.) in latinum veris. Francof. 1671. 8.

Description of the island et inhabitants of Færoe, by L. J. Debes, englished by John Sterpen. London. 1676.

Steuben (Christian Ludvig von) Fra Hessen(?) Stod først som Capitain ved Artilleriet. Blev siden Major ved Ingenieurcorpset i Kjøbenh.

Kunst die Canonen in die Höhe zu heben. Kopenhagen. 1748. 4to.

Bericht wie es mit der Probe einer neuen Invention Canonen vortheilhaftiger zu gebrauchen abgegangen. ib. 1749. 4. Reantwortung einiger Einwurfs gegen neu erfundenes Geschwindschleßen. ib. 1750. 4to.

Beschreibung des Weltgebäudes und einer neuerfundenen astronomischen Maschine. ib. 1752. 4to.

Angemerkte Fehler in der Kriegsbaukunst. ib. 1761. 4.

Wahre Ursachen, warum die heutige Festungen so gar bald übergehen. ibid. 1762.

Stewener (Hans Lydersen) Capellan til Nyrkirken i Bergen. Døde 1693.

Kandelige Epitætimer. I-II Part. Kjøbh. 1686-87. C. Sutors Mennekes! lar at bæ. overs. af Engelst. ib. eod.

Sten (Hans Christensen) f. i Roestilde 1544 d. 25 Nov. Blev Magister og først Rector samt Præst i Helsingør, siden Præst i Malmø.

Jo. Sabermans ell. Avenarii Bønnebog. fordancket. Kjøbh. 1577. Haandbog, indeholdende adskillige Gudelighedsbøvelser. ibid. 1578. og oftere.

C. Cypriani Prædiken, som han holdt i en svær Pestilentsid, med Forklaring over den 91 Psalme. fordancket. ib. 1578. Forklaring over den 1ste Davids Psalme. ib. 1584. og Rudsraad: Forklaring over den 123de Psalme. d. 1592.

Trøsteskift for Forældre, hvis Børn blive syge eller dør. ib. 1581.

Lyffens Hjul: Undervisning om Lyffens Ubestandighed, paa Vers. ib. eod. 4to. 1737. 8vo. (conf. danske Digtekunstens Hist. II, 83.)

Eigprædiken over Rette Ulfstand. Kjøbh. 1603. 8.

Bandrebog, indeholdende adskillige Bønner og Sange med nyttige Livsregler, ubi Rim besattet. Christiania 1659. 8. Kjøbh. 1666. forma oblong. Lund 1673. 8.

Hans Psalme: *Åh levende Gud! Jeg bekjenner for Dig — findes i Bingos casserede Psalmebog, og hans Alphabetum biblicum i Casubens af 1677. p. 751.*

Sten (Sorgen) født i Dpslo. Var Præst til Rannæs &c. i Jærtsbergs Provstie.

Solens Circul eller Forklaring over alle Søndagers og og Helligedages Evangelia udi 185 Bønner. Kjøbenh. 1630. 8.

Sten (Lorenz Halvardson) fra Norge.

Speculum amoris divini, hoc est Commentarius ad Cantica Canticorum. Witeb. 1620. 8.

Stibolt (Andreas Henrik) født d. 10 Junii 1739 paa Christiansø, hvor hans Fader, Commandeurcapitain Caspar Henrik Stibolt (som var af tydsk Adel, men 1777 blev naturaliseret dansk Adelsmand ved Descendentere), var Commandant. Han blev 1755 Sæcædet, og avancerede i Staten indtil Commandeur. 1781 blev han Equipagemester ved Sammelholm. 1792 Chef for Sæcædetcompagniet. Tog samme Aar sin Afked fra Sæcædet, og levede siden paa Gaarden Sømandshvile ved Hirschholm.

Tale da Sæcædet for Borgerbyd blev aadnet. Kjøbh. 1785.

Ållun Tanker. ibid. 1786. Atter Ållun Tanker. ibid. 1790. (I. Lst. 1790 No 18.) Fortsættelse af Atter Ållun Tanker. ib. 1793.

En aldrende Faders Ord til sine Børn, hvortil Læberne gav særdeles Antledning. ibid. 1803.

Åffandling om Saltvandsffæriet omkring de danske Åer og Kyster. ib. 1814. (Litr. tid. 1814 No. 36.)

J Minerva: en Tale i Sæcædetacademiet. 1792. IV. 46. Om Bornholms Bequemhed til en Fajancesfabrik, samt om Ørenk 1807. IV. 192. J Landhuusholdn. Sælf. Skr. Åffandling Hvalffærierne Hindringer og Dplomst, et Priskræft, i 1ste Bind af den ny Saml. S. 287.322 og 323.94.

Stibolt (Ernst Wilhelm) Den Næssforeiges Broder, f. paa Christiansø d. 14 Februar 1742. Blev 1763 Second- og 1767 Premierlieutenant i Sæcædet. Rejste fra 1768 til 74 paa Skibssyggerkonsten i Engelland, Holland og Frankrig. I Krigen 1778-82 bivaaned han, ombord paa franske Orlogskibe, en Del vigtige Togter og Sæcæfninger. 1787 blev Interims-, og 1790 virkelig Fabrikmester. 1790 blev Commandeurcapitain. 1796 sattes han paa Wartpenge. Døde samme Aar. (conf. Borgervennen 1797 No. 2.)

Om Skibes Kjøbrækkelighed, Åarsagerne dertil og Midlerne derimod. et Priskræft. Kjøbh. 1784. 4to.

J Vid. Sælf. Skr. Om Jernmalms bedste Anvendelse for Canonffærier Ny Saml. S. 210.33. Om Fyrsmøse eller Morteret, om Krudtets Natur, samt en

Del Canonffæriet vedkomme. ibid. S. 312-65. 413. 47. Anmærkninger og Underretninger. Artilleriet og Canonffæriet betreffende. i 3die Del. S. 301-20.

Udtag af tvende Breve veksle imellem Fabrikmesteren Commandeurcapitain C. B. Stibolt og Lieutenant Jøhnlberg. f. l. et a. (See Jøhnlberg.)

Stibolt (Thomas Christian) Den tredje Broder; f. d. 5 Sept. 1744. Var Capitain i Sæcædet og i nogle Aar Commandant paa Christiansø. Levede sine sidste Aar i Kjøbenhavn, hvor han døde 1816.

Kort Forbelling og Commando ved Mansvren tilsted. Kjøbh. 1809.

Lesli's Kort og let Methode imod Delskerne. oversat. ib. 1815.

Stirn (Niels Nielsen) født i Kallundborg. Var Præst til Christianopol.

Eigprædiken over S. Lange. Kjøbh. 1646. 4.

Stockholm (Sens) f. i Horsens, hvor hans Fader var Organist, Dep. 1788. 1798 blev Præst til Dallerup, 1801 til Bammen i Viborg Stift. 1812 Amtspræst.

Religionen efter Fornuft og Bibel af G. J. Seiler. overs. Aarhus 1800.

Om HæteKæbsffælmisser. Viborg 1804. (I. Lst. 1806 No. 42.)

Bejledning til Hæravl. ib. 1810.

Esagtigthed er ingen Synd. Denne Mening bestræbet af J. St. og: Devis, at Jacob Andresen farer med Usænde o. s. v. er to i Aaret 1818 særffælt udkomne Stridskræfter. Ciceros Sæto den ældre — i Minerva 1797. IV. 265. En Prædiken — i Sællens Mag. VII. I. 264. Bærs bejbede af Sæta 5te Cap. — i Møllers Bibl. IV. 304. og en enkelt Prædiken udgiven 1807.

Stochman (Johan Christian) En tydsk Magister fra Sachsen, som en Tid lang opholdt sig i Kjøbenhavn.

Breviarium Logicæ pragmaticæ. Havn. 1758. 8.

Stoffeth (Henning) født i Haderslev af borgerlige Forældre. Rejste i sin Ungdom udenlands. 1635 blev Rector i Christiania og kort efter Professor Logices et Metaphysices ved Gymnasiet sammesteds. 1637 Magister. 1646 Biskop i Ågerhus Stift. Døde 1664.

Disp. de prædestinatione filiorum Dei.

Eigprædiken over Margrethe Schnells. Christiania 1647. over Daniel Bildt. ib. 1652. over Thomas Dyre. ib. 1653. over Sophie Brockenhus. ib. 1656. over Særgers Kræbe. Særs. eod. a. over Margrethe Reflenburg. Kjøbh. 1661. Alle 6 i Quart.

Stoffeth (Thomas Rosing de) en Søn af Præsten til Faaberg i Sudbrandsdalen, Niels Stoffeth, der 1749 i Christiania lod trykke en Indlæp-

diken. Han er f. i Faaberg 1743. Dep. 1758. Blev 1768 Byfoged i Friderichshald. Sit 1776 sin Families gamle Adel fornyet. 1781 blev Sorensskriver i Egers Mødem og Sigbalds Tegneri. Døde 1808.

Forsøg til originale danske Fabler efter Lafontaines Maade. Kjøbh. 1772.

Reides Øyttte, et Digt. ib. 1780. (første Udg. 1784 No. 34.)

I Forsøg til Skønne Vid.: Voltaires Aljire. overs. i 10de St. Forsøg over Sarpen i 12te. (Arit. Journ. 1777. p. 131. Minerva 1812. IV, 159.) I norske Selsk. Saml. Philippa til Criff, en Heroide. i 2det Stykke. (I. Udg. 1786 No. 3. Minerva 1800. III, 343.) I Minerva: Forsøg til Huslarskue for Guldbrandsbalerne i Aarg. 1790. III, 220. I Hermoder: Heimatkommen. et Dvad i den nordre Guldbrandsballe Sprogart. med dansk Oversættelse. i No. XII, 24-77. Sang paa Kongens Fødselsfest. i No. XV, 103-4. I norske Jætteligninger for 1795 No. 6. Bers til Kongens og Kronprindsens Fødselsdage.

Storm (Edvard) født d. 21 Aug. 1749 i Raage Præstegjeld i Guldbrandsdalen, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Christiania 1765. Dp. ofrede i en Del Aar sin Tid til Efterfølgelseskabets Skole i Kjøbenhavn. Blev 1794 Meddirecteur ved det kongel. Theater, men døde samme Aar. (conf. I. Udg. 1794. p. 828. Minerva 1794. IV, 228 og 1800. I 165. Iris for Dec. 1794. For Sandhed. V. 6:7. Dagens Journal II, 166.)

Dræger, et Feltedigt. Kjøbenh. 1774. 4. (Arit. Journ. 1774. No. 42.)

Udfølgelig paa Bers af Erland Sivertsen. ibid. 1775. 4to. (rec. ib. 1776 p. 59.)

Indfødsretten, et Digt i 4 Sange. ib. 1778. 4to. (ib. 1779 No. 13. og Litteraturjourn. 1780. 204-27.)

Fabler og Fortællinger i den gællertiske Smag, og en Sang om Søndalen, ib. ood. 4to. eller stor Octav. (I. Udg. 1779 No. 49. Arit. Journ. No. 11) udkom i en forbedret Udgave (dog med Udelæse af Sangen om Søndalen) under Titel af Originale Fabler og Fortællinger. ib. 1782. 2det Dpl. 1783.

Samlede Digte. ib. 1785. (I. Udg. 1786 No. 30. 33. 34 og 35)

Helige Sange af 113, Eichenburg, Kleist o. fl. med Schulz's Melodier. udgivne paa Dansk. ib. 1785. fol.

Sange ved Printers Christian Friderichs Bugge, udgivne med Schjærings Musf. ib. 1787. (optrykte paa ny i Morgenposten 1788 No. 1-4)

Ende Taler holdne i Selskabet for Efterlægten tiligjend. b en Forerindring angaaende Selskabets Bestrelse. ib. 1787.

Skrivefrihed, et poetisk Forsøg. ib. 1788. (optrykt to Sange i Minerva 1798. III, 220. 1805. I, 336.)

En ny og sandfærdig Historie om Jesper Hansen, en Efterligning af Salzmans Sebastian Kluge. ib. 1791. (I. Udg. 1791 No. 46.)

Crast eller den bebragne Varsomhed, en Comœdie. ib. ood. (Iris 1791 II, 104-5. I. Udg. 1793 No. 1.)

Kortfattet Jordbeskrivelse til Brug i Landsbykolonierne. ib. 1792 (I. Udg. 1792 pag. 790-91.)

Udsprede findes hans Digte i Alm. d. Bibl. 1778-80. i dansk Musf. 1784, i Iversens Poesier for 1785, i Tilfueren og i Klubvisesøgerne. Hans saavel prosaiske som poetiske Bidrag til Minerva ere specificerte i sammes Register.

I Aaret 1787-88 udgav han nogle enkelte Gadeviser. (See Sandelstid. 1788 No. 28.) Hans Verse om Zinklar er rec. af Rabbet i Tilfueren No. 22. conf. ibid. pag. 188.

Storm (Nicolaus Nissen) født d. 19 Sept. 1731 i Svendborg, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Friderich 1750. Rejste 1757 udenlands, opholdt sig et Aar i Upsal for at høre Linné og Wallerius, og 2 Aar i Göttingen. Kom hjem og blev 1762 Doctor Med.; strax efter Provincials medicus i Holbek og 1765 Bergmedicus samt Lector ved det kongelige Seminarium paa Kongsberg. Døde 1771.

Dispp. Havn. De origine Philistæorum. 1754. 4. De aere luberraneo ejusque effectibus. Particula-I-II, 1755-56. 4to. Theoria visciditatis fluidorum 1757. 8vo. De rubro langvinis colore, Disp. inaug. 1762. 4to. (Gestr. Anz. 1762. 615. 708.)

Storm (Die) født 1646 i Vessens Præstegjeld i Nordlandene. Hans Fader var Mikkel Mulsen Storm. Deponerede fra Trondhjems Skole. 1683 blev Præst til Korskirken i Bergen. 1705 Præst til Domkirken og Stiftsprovst. Døde 1721 ell 23.

Egoprædiken over Dorothe Cathrine Wandel, Biskop Niels Randsulfs. Kjøbenh. 1710. fol.

Stoud (Friderich) f. d. 5 Febr. 1759 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Cort Stoud, var Procurator. Deponerede fra Frue Skole 1777. Rejste to Gange udenlands til Tydskland, Holland, Engelland, Schweiz og Italien; den første Gang med Grev A. G. Moltkes næst yngste Søn, anden Gang med Grev Wille Bræbe. 1797 kom han ind i Generaltoldkammeret, i hvilket Collegium han nu er den næstældste Deputered, og siden 1812 Etatsraad. 1799 blev han beskikket til at være Politimesterens Medhjælper ved at gjenne læse de i Kjøbenhavn udfomne Skrifter, fra hvilken Forretning han 1811 blev entlediget.

Wiellands Oberon, overs. trykt paa det Skønne Bibe- faderselskabs Bestøtning. Kjøbh. 1792 (I. Udg. 1794 No. 17. Neue Bibl. der schön. Wiss. 55 B. 1stes St.)

Tanter ved Tabet af Norge. Kjøbh. 1815. (Dette saavel som de to næstfølgende Skrifter udgav han under Navn af Friderik Corstjen.)

Om Stridemaaden i Embedesager. *ibid.* 1816. (Litteraturtid. 1818 No. 38-39.)

Bæde om almen Velstand i Forbindelse med Statshusboldning, efter J. D. Say. *ibid.* 1817. (Søstis Søndagsblad 1818 No. 4-5.)

Tordensvejret, et Digt — indf. i Forsøg til de skjønne Vid. XVde St. (rec. i Lærde Vst. 1784 No. 48-49.)
Udførlige Bidrag i de første Aargange af Rabbets Tilsvær, mærkede y.

Stoud (Ludvig) født 1649 i Bergen, hvor hans Fader var Præst til Nylirken. Deponerede 1667. Rejste 1669 udenlands. 1673 blev Vicepastor i Holbek og samme Aar Magister. 1675 Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst. 1699 Biskop i Christianssand. Døde 1705. (See Blochs fyenske Gejstlighed 3die Hæfte. pag. 636-39.)

Ejgprædiken over Karen Klisbrich, Doctor Christopher Balslevs. Odense 1688. 4. over Jens Griffen, Borgemeister i Odense. Kjøbh. 1691. 4. over Margrete Grichs datter, Magister Elias Raur. lb. 1696. 4to.

Stoud (Otto) f. d. 1 Jul. 1743 i Kjeldby paa Møen, hvor hans Fader, Ludvig Stoud, var Præst. Dep. fra Bordingborg 1759. Ansattes 1761 som Hører ved bemeldte Skole. 1773 blev han Magister. 1774 adjungeret og 1788 virkelig Rector sammesteds. Til 1806 Prædicat af Professor. Døde 1818. (Hans Biographie, forfattet af Prof. Rasmussen, i Litt.tid. 1818 No. 45.)

Chrestomathia Ciceroniana, eller udvalgte Stykker af Ciceros Skrifter med danske Anmærkninger. Kjøbh. 1799. (Badens Univers. Journ. 1799. S. 131-33.)

Stougaard (Christen) født 1600 d. 14de Mart. i Stenløsemagle i Sieland, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Herlufsholm. Rejste, tiidels som Informator for unge Adelsmænd, udenlands i 15 Aar. 1639 blev Prof. eloquentiæ. 1640 Doctor Medicinæ. 1641 fulgte med Grev Waldemar til Moskva. Døde 1645.

Disp. de lingua latina. Havn. 1639. 4to.

Inauguraldisputationen — universalis affectibus corporis humani bene medendi methodus. Havn. 1640. 4. — var han blot Responsens ved; Præs. Ole Worm, var Autor.

Brev til Worm, see dennes Epist. p. 375-78.

Stougaard (Jens) født Mortensdag 1762 i Rye i Aarhus Stift, hvor hans Fader var Snekker. Dep. fra Aarhus 1783. 1788 blev han Hører i Roeskilde. 1789 Viceconrector i Aarhus. 1791 virkelig Conrector. 1805 Vicarius Rectoris, og endelig efter den ny Skoleform virkelig Rector sammesteds.

Udførlige Bidrag i Maanedskrifterne Jydernes Ven og Lito udfomne i Aarhus i Aarene 1797-99.

Stral (Laurids) har efter al Rimelighed levet i 16de Aarhundrede.

Annales Danici ab anno 1084 — i Langebeks Scriptores III. 302-16.

Strelov (Hans Nielsen) f. i Biskop paa Den Gottland, som da var dansk. Var Præst til Bald og Housgren Sogne sammesteds. 1645 blev han Superintendent over bemeldte Gottland eller Gulland. (Hans Biographie i Wallins gottlandska Samlingar S. 180-86.)

Chronica Gothilandorum 3; den Gouthilandske Chronica o. s. v. Kjøbh. 1633 4. (Sibberns Bibl. hist. 52-55. Wallin l. cit. pag. 181-83.)

Stricker (Jost Alexander von) født i Norge, hvor Faderen Carl Alexander v. Stricker tilsidst var Generalmajor og Chef for andet agershusiske Infanteri-Regiment. Erholdt sin Dannelse i det norske militaire Institut i Christiania, hvorfra han blev dimitteret 1794. Var da Lieutenant i det nordensjeldske Regiment. Kom ned til Danmark og var Capitain af Infanteriet, da han udgav følgende Skrift:

Om den militaire Tjeneste, for Solbater, Underofficerer og Officierer af Infanteriet, samt anvendelig for Kystforsvarerne, et Forsøg i 3 Dele. Kjøbh. 1812.

Struense (Johan Friderich) f. 1737 d. 5 Aug. i Halle, hvor hans Fader, Adam Struensee, der siden blev Generalsuperintendent i Hertugdømmene, da var Præst. Sønnen studerede Medicinen og blev Doctor i Halle 1757. 1758 Stadsphysicus i Altona. 1768 Livmedicus hos Kong Christ. VII. 1769 Lector hos ham og Statsraad. 1770 Maître des Requêtes og Conferentsraad. 1771 Gehejmecabinetminister og ophøjet i den grevelige Stand. Den 17 Jan. 1772 styrtet og kort efter henrettet. (Wolfs histor. Ordbog X. S. 376-77.)

Defensionskrift an die über ihm niedergelegte Comission — indført i Besondere Nachrichten von Opfern der Staaten. II. Th. S. 81 u. f. Efterretning om Maaden, hvorledes han er kommet til Forandring i Tankemaade i Hensigt til Religionen, freeden af ham paa Lybke og siden paa Dansk oversat af J. C. Schönhejer, for at tilføjes den danske Oversættelse af Månsters Historie om hans Omvendelse. (conf. Gdtt. Anz. 1772. S. 1033.)

Spaad han udgav under sit Dphold i Altona, har Præm oversat en Del af i Borgervennen for 1818 No. 19-23. (conf. Dagen for Mai 1818. Wolfs Journal 1809. IV. 179-88.)

Strunk (Erhard) Cantor ved Bømmetofte Kloster. D. 1791.

Denne Berden i 3 perlobiffe afværende Bestemmelser, bevist at være den allerbedste af alle mulige, paa Dansk og Tydsk. Kjøbh. 1772. 4.

Strube (Joachim Ludvig) Auditør ved Artilleriecorpset.

Der Held, ein epissches Gedicht, an Prints Carl von Hessen, Kopenh. 1765. 4.

Stræt (Sorgen) f. d. 16 Nov. 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand. Dep. 1772. 1787 blev Doctor Med. Var praktiserende Læge i Helsingør.

Observationes de inflammationibus pectoris chronica, angina pectoris, atque vermibus, Disf. inaug. Havn. 1787. (I. Est. 1788 No. 19.)

Strøm (Børre) blev 1739 Bogholder ved Vallo Saltverk. Var 1753 Sørenskriver i Laurvigs Grevskab og Hysfoged i Laurvigen.

Om Svandets Græbering til Saltspænde formeddelt Vinterens Frost saa og om Salttyberie af Længasse i Bændlyst. — i Oeconom. Magaz. III. 191-98. Paa Tydsk i Mengels Kopenh. Magaz. II. 293-300.

Strøm (Hans) f. 1726 d. 25 Januar i Borgunds Præstegaard paa Søndmør, hvor hans Fader, Peder Strøm, var Præst. Dep. fra Bergen 1743. 1750 blev personel Capellan hos sin Faders Estermand, Augustinus Melbal. 1764 Sognepræst til Volben i Søndmørs Prouvie. 1778 til Eger i Aggershus St. 1780 fik Prædicat af Professor Theologiae. 1790 blev Doctor Theol. Døde 1797. (Hans egen Levnetsbeskrivelse i Sallesens Mag. IV. 636-44. conf. Willes Tale over ham, der særskilt er udkommen i Trondhjem 1799, og tilslige indtrykket i den vildeste Samling af Mindetaaler. Kodevids Erminde over ham i Hermoder IX. 12-24. og Sivert Larssodts i Minerva 1798. III. 278. Hans Portrait foran hans Postil og tillige foran den særskilte Udgave af den vildeste Mindetaale. Om hans Donation til det Reichmanke Bibliothek see I. Est. 1796. p. 589-92 og norske Intel. ligentsfedler 1796 No. 40.)

Physik og oekonomisk Beskrivelse over Søndmørs Fogderie. I-II Del. Bors 1762 69. 4. (Estr. A. 1770. 973. Dan. Journ. I. 145-85. 349-74. Maanedl. Tillæg til Adressecont. Est. p. 82. I. Est. 1763. Anhang til No. 4.)

Tilskueren paa Landet. I-II Del. Kjøbh. 1775. (Arit. Journ. 1775 No. 37. 1776 p. 85.)

Underretning om de i Bergens Stift mest gjængse Sygdomme og Helbredelsesmidler. Bergen 1778.

udkast til en Beskrivelse over Farbanger, samlet og sammenskrævet af Marcus Schnabels efterladte Papirer. Kjøbh. 1781.

Physik og oekonomisk Beskrivelse over Eger. Ib. 1784. Dansk Litteraturlexicon.

Underretning om den islandiske Mos, Mariegræsset og Sejtnaskoven, deres Tilberedelse til Raab. Ib. 1785. (Ibden oftere og paa flere Steder udgivet paa ny. f. Er. i Christiania 1807.)

Om Kirkeskifte, med Besvarelse af Spørgsmaalet om det er tilkabeligt at Folk træde i Egteskab, som ere over Alder at kunne avle Børn. Kjøbh. 1785. (Er. uden Forfatterens Vidende og Villie, aftrykt udaf hans Tilskuer.)

En Nordmands Forbringer til sine Landsmænd i Anledning af Norges Danmarks og Norges Forbringer til hinanden. Ibid. 1788. (I. Est. 1795 No. 46.)

De adorationes in spiritu et veritate. disf. inaug. Havn. 1790. 4to. (I. Est. 1792 No. 1. Arit. 1792 No. 35 og 37.)

Prædikener over alle Søn- og Festsdages Evangelier, for Almuen. Ibid. 1792. 4. 2det Dpl. Ibid. 1797. 4to.

I norske Vid. Selsk. Skr. Meteorologiske Jagttaegsler fra Aaret 1761 af, i 2det og 3die B. af den gamle Saml. i 1ste B. af ny Saml. og ligeledes i 1ste B. af den nyeste Saml. Beskrivelse over norske Insecter, i 3 og 4 B. af den ny Saml. (Comment. de rebus ad scient. nat. XVI, 677.) Om nogle rare norske Fugle, i 3die og 5te Bind af den gamle Saml. og 2det Bind af ny Saml. Beskrivelse over en norsk Fisk kaldet Bjerteslange, i 3die Bind af den norske Saml. p. 446. Anmærninger til Søndmørs Beskrivelse i Ny Saml. I. 103-70. (Comment. de rebus in scient. nat. gesf. XXXIV. 336.) Om den ved Norges Skyster gjængse Spedalffhed. Ibid. S. 171-84. (rec. Ibid. pag. 337.) Om Silde- eller Rødsaat. Ib. 185-92. Om Paastorjen. Ibid. II. 335-44. Fortegnelse over norske Sværter. Ib. pag. 345-56. Om det norske minerale kaldet Hakmette. Ib. 357. Om Lemmenden. p. 369. Om Korffeskieret med Børn. Ibid. p. 401. Om salte Bænder og Jordarter paa Eger p. 505.

I Schultz's Christian. phys. Aarbog 1783. Prognosticon af sorte Orme paa Sneen. Om islandsk Mos, (lichen islandicus) og om indenlandske brugbare Stene.

I Topograph. Journ. Om nogle Abertommens Levinger i Norge. II. 92-99. Om de søndensfjeldske Præstegaarde. Ib. 99-107. Udskilt i IV. 121-30. Meteorologiske Jagttaegsler paa Eger for Aarene 1792-94 i No VII. XII og XV. Forslag til Kallestakets Afpasselse nordensfjelds i No. XV. 75-83.

I Hermoder: En hjærlig Begjæring til vore nu værende Journalister og Bogskrivere, i No. IV. 18-37. (conf. S. Møllers Tanker VI. 37-45.) Forslag til Raad med visse skadelige og nu omstunder herskende Meninger i politiske og religiøse Materier. VII. 26-54.

I det danske Vid. Selsk. Skr. Beskrivelse over norske Insecter. I-V Stykke. i 9de og 10de, samt i den ny Samlings 1ste, 2den og 3die Tome. Beskrivelse over norske Sværter, i Xde og XIste Tome. Om Væpursnegle i XI Tome p. 146. Tolv Aars meteorolog. Jagttaegsler paa Søndmør. Ib. 309-428. Om det norske Minerale kaldet Hakmette. i XII Tome p. 317-20. (Samme Afhandl. som i Norske Vid. Selsk. Skr. Ny Saml. 2det B.) Om minerale Sundhedsbænder især Børns Rildvand paa Søndmør, i Ny Saml. II. S. 408-29. Om Eger Sognekald. Ibid. S. 569-80. En omkring et

Sneglehus omfnoet **Sople** eller **Sanelbe**, hvori en **Sue-**
hammer indloger sig. III. 250-54. Fortegnelse over en
Del norske Bæster især Cryptogamister. I-II Stykke. i
III Bind 348-82. og IV. 369-97.

I **Nm. dansk Bibl. Rotten og Fornødenheden af Na-**
turens Rundskab for Alle i Almindelighed og for Gejst-
ligheden især, fornemmelig i Norge, i 5te og 6te Hæfte
1778. (Herimod findes en Afhandling, af en anonym
norsk Præst, i Litteraturens Paquetbaad 1779 p. 15
o. følg.)

I **Dansk Museum** 1782. Sammenligning imellem de
norske og svenske Fiskerier. i 1ste Hæfte. S. 121. og i
Pbys. oecon. Bibl. Noget om Spebalskhed i V. 223-45.

I **Minerva**: Om Skolerne især paa Landet i Norge.
1786. I. 307. To Naturprædikener 1787. IV. 16. og
1788. II. 302. Om Byggeskæftningen i Norge 1789. I. 129.
Om Sygehuse paa Landet i Norge, 1793. I. 20. An-
mærkninger til en Recension i L. Lit. No. 23. 1793.
III. 247.

I **Ugekriftet Samleren**: Noget om Bergens Handel
I. 10-16. II. 5-9. Om Korfemoseens Brug i Farverier.
ib. No. 5. Tillæg til Eggers Naturh. i No. 17 og 19. Om nor-
ske Fabrikker No. 21. Anmærkninger paa en Rejse fra
Eger til Tellemarken II. 17-64. Om Fabrikker i Aggers-
hus Stift 11-36. Anmærkninger paa en Rejse fra Eger
til Grensøen og Jarlsberg. 342-62. Om vildtvorenbe-
lige Bæster III 22-26. Om en norsk Saltjord. 103-11.
Honden Henrik Endals Betænkninger over Bejret, Vin-
dene, Strømmene o. s. v. ib. 177-91. Udtog af en Bes-
krivelse over Møbums Præstegjeld. 289-313. Anmærk-
ninger paa en Rejse fra Eger til Blaaafarveverket paa
Möbum. ib. No. 74. 75. 76. Forslag til Kallebskæbets
Afskaffelse, nordensjælds i Norge. IV. No. 15.

I **Naturhistoriskelst. Skr.**: Om en rød Materie paa
Fiskeblomme. I B. 2det Hæfte. 18-24. Om en lidet be-
kendt Slange i Norge. ib. S. 25-29. Om nogle sjældne
Mosarter i Norge. S. 30-38. Om et Par rare Fiske. i
II. 2. S. 216. Om norske Petrefacter. III. I S. 110-15.

I **Svenske Vet. Acad. Handl.** for 1782. 2det St.
Beskrivelse over nogle Sminsecter; i Svenske Husbådn.
Journal Sammenligning imellem norske og svenske Fi-
skerier. (Den som ogsaa staaer i Dansk Museum) og i
Svenske Medicinskr. för Läkare en Beskrivelse over Sil-
beaet. (Samme som i Norske Vid. Selsk. Skr. Ny
Saml. I. 185.)

Nogle Recensioner over naturhistoriske Skrifter i de
berlingske lærde: Lit. fra 1786 af, f. Er. den udførlige
over Gleisners Naturhistorie (conf. Pbyf. Bibl. X
S. 226.)

Strøm (Jens Henrik) Broder til Næssfor-
rige. Havde rejst udenlands og var Page, Hofmes-
ter. Døde 1799 eller først i Aaret 1800 som Bor-
gemeester i Christiania og Bragnæs, paa hvilket sidste
Sted han boede.

Noget om Drageruæs — i Ugekriftet Samleren II.
No. 32.

Noget om et Academie i Norge — i Minerva 1790.
I. 1-37.

Strøm (De) Broder til de tvende Næss-
forrige, og Hans Strøms yngre Tvillingbroder.
Deponerede 1743. Lagde sig efter Jura. Blev
først Amanuensis hos Biskop Hersted, siden Stifts-
kriver i Sieland og Forvalter ved Roeskilde Dom-
kirkes Gods. Døde som Etatsraad 1782.

Den danske Ordbogs 1ste Tome, som udkom 1793, er
især hans Arbejde. See: Minerva 1793. I. 175-78.

Strøm (Christian Ludvig) en Søn af Næss-
forrige, f. i Roeskilde 1771 d. 8 Februar. Depon.
1788. Blev Alumnus paa Worchs Collegium.
1801 Vicarius for Rector Woldbye i Slagelse. Sam-
me Aar Lærer i Religion og Catechetik ved Stolar-
seminariet paa Blaaagaard. 1802 gjorde han en
pædagogisk Rejse til Tydskland og 1803 til Schweiz
for at lære at kjende Pestalozzi's Institut i Burg-
dorf (vid. Collegialtid. 1803 p. 67-68) 1809 blev
Præst til Kregome i Sieland.

Disf. Havn. 8vo. De parabolis Christi 1797. deno-
tionibus vitæ futuræ inter Judæos obviis 1799.

Den pestalozziske Elementarundervisnings Hovedpæn-
ter. Kjøbh. 1804. (Marb. theolog. Annal. for Junii
1804.)

Precis succincte de la methode d'instruire de Pestalozzi.
Copenhague 1805. (Leips. Litt. 3. 1810. Jul.
p. 1390.) Denne Precis er indf. i Archives litteraires
1806. Fevr No. 26.

Salzmans Andvisning til Opdrageres Opdragelse.
overs. Kjøbh. 1807.

Forstandsopviser til Brug ved Undervisningen i Almue-
skoler. Kjøbh. 1816. 2det Dpt. ibid. 1817. (Jen. Lit.
Zeit. Ergänz. 1818. No. 19.)

Bibelske Fortællinger af det gamle og ny Testamente,
tiligemed udvalgte Stykker af de bibelske Bøgers Ind-
hold. Kjøbh. 1816. Udtog af samme. ibid. eod.

Bibelhistorie for Begyndere. ibid. 1817.

I **Egeria**: Om Pestalozzi's Institut og Læremåde. I.
121-39. 486-502. Efterretning om adskillige mestendels
udenlandske Læreanstalter II. 118-64. Bidrag til den pe-
stalozziske Methodes Historie. ib. 204. og 469, item i
2den Karg. I B. p. 315. Om den catechetiske Methodes
Værd og Anvendelse i Religionsundervisningen. ib. 364
84. (Neue theol. Ann. 1805. S. 433.)

I **Standman. Litt. Selsk. Skr.**: Om Opdragelse
til Mandighed 1807. I. 249-88.

Recensioner i de lærde Skr. f. Er. over Deichmans
danske Grammatik, Holz's Tankeleare, Gudes Forstands-
opviser, Holsts catechetiske Skrifter. o. fl.

Strøm (Ludvig Henrik) den Næssforrige
Broder, f. i Roeskilde 1767. Dep. 1784. Blev Ama-
nuensis hos Biskoppen i Sieland og Bogholder ved
Sielands Stifts geistlige Entekasse. Er Kammeraad.

Efterretning om Capitelstærterne i Sieland fra 1751
til 1812. Kjøbh. 1813.

Strøm (Magnus) De to Næstførtes søn. Broder, født i Roskilde d. 28 Aug. 1766. Dep. 1782. Blev Doctor Med. 1795. Er praktiserende Læge i Kjøbenhavn. (Hans Autobiographie i det ved hans Doctorpromotion udstædte Programma.)

Disf. inaug. theoriæ inflammationis exhibens. Hafn. 1795. (I. Lf. 1795 S. 654.)

Observationes practicæ — indf. i det 1803 udkomne IVde Bol. af *Acta Regiæ Societ. med.* pag. 274-338. Heraf ere de to første: de usu seri lactis aluminosi, og Dysphagiæ metallicæ Historia, paa Tydsk overf. i Abhandlung: zum Gebrauche praktischer Aerzte. XXI B. 2tes St. S. 6-26.

Åvende praktiske Observationer — i Phys. Bibl. II. 73-77. Om Tarsagen til de inoculerede Koppers mindre Farlighed. Ibid. 77-79.

Strøm (Peder) født paa Kongeborg, hvor hans Fader var Casserer.

Om Forbindelsen imellem Norge og Sverrig. Christiania 1814.

Strömberg (Michael Friedrich) Chemist de) f. 1680 d. 29 Maj i Reichweiler i Elsas. Studerede i Strasborg. Kom til Kjøbenhavn, hvor han 1703 tog Doctorgraden i Medicinen. Blev derefter Stadsphysicus i Aalborg.

Disf. inaug. de Essere Arabum. Bibbel: oder Reseissucht. Havn. 1703. 4to.

Ancidotalia magna, a Christiano Friedenreichio pharmacopoeo Aalburgensium preparata. Havn. I. a. 4to.

Epistola de porcello monstrolo — i *Nova Litt. Maris Balti.* 1765. pag. 127.

Strømbo (Gustav) født i Strømsø 1721. Var Proprietair til Kjørbogaard og Næssen i Næsheden af Christiania og havde Titel af Kammeraad. Døde 1798.

Philobanenorvagi Tanker til begge Eftertanke. Christiania 1771. (rec. af Autor selv i norske Intelligentscedler 1772 No. XI.)

Erindringer i Anledning af Marfelses Forslag til en Reformatiønscommissiøn. Kjøbh. 1772.

Udførlige anonyme Bidrag i de norske Intelligentscedler f. Cr. 1772 No. 4 og 8.

Stub (Ambrosius) menes at være født 1707 i Ribe; og døde som Student, formodentlig samme Aar 1758. (Danske Digtel. Sift. IV. 437-48.)

Arier og andre poetiske Stykker. Kjøbh. 1771. (udgiveren var S. T. Sejberg, som ogsaa indlemmede nogle af Stubs Verser i den hos Graae udkomne Samling af Arier og Sange.) adet rettede og forøgede Dptag besørgt af Autors Søn Christian Stub (Dejn paa Langeland) Odense 1780. Anhang dertil (med nogle Vers af Sønnen) ib. 1782.

Stub. Lat. Stubæus (Christian) En Sønesøn af Kjeld Stub (om hvem i Koches Eftermæle II. 412-33 og hos Gjesling III. I. 314.) Hans Fader, Mathias Stub, var Justitssecretair ved Oberhofretten i Norge. Deponerede fra Christiania 1714. Læse som Student paa Giesens Collegium. Blev Generaltoldforvalter i Bergen, hvor han døde.

De lege et legislatoribus Danorum. Disf. I-IV. Havn. 1716-19. 4to. (conf. Anfers Loubist. 1ste Del i Fortalen.)

Stub (Ivar) født i Svendborg. Var 1582 Rector ved Kjøbenhavns Skole. 1589 blev Professor for pædagogicus og 1594 lingvæ Ebrææ. I Anledning af a) at han havde ladet trykke nogle Theses uden Censur b) lastet Biskoppens, Hans Povelsen Resens, offentlig authotiserede Bibelversion. c) var mistænkt for Cryptocalvinismus, blev han ved en Confessorii Dom 1609 dømt fra sit Embede. Døde 1611. (conf. Winding. pag. 158-60. Pontoppidans Ann. Rom. III. pag. 586 seqv. Zwerg 137-39.)

Lacrymæ ad tumulum Friderici II. Havn. 1588. 4.

Salutatio metrica ad Christ. IVtm. ib. eod. 4to.

Dispp. Havn. 4to. De oratione erudita et latina. 1590. De orthographia orationis eruditæ et latinæ. 1592. De causis et speciebus conscientim. 1594. Theses dialecticæ et rhetoricæ. 1595. De doctrina christiana ejusque libris eorumque legitima interpretatione. Disp. I-VII. 1597-1604. Ex libro Job Disp. I-II. 1605-7. De dicto Pauli Coloss. II. v. 7. 8. 1608.

Studsgaard (Christian) (Beverlin) født 1727 d. 12 Jun. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Formand for Kornmaalerne. Deponerede 1745. 1751 blev Decanus paa Klosteret. Rejste paa Stipendium Vinstrupioresenianum til Halle og Jena. 1757 blev Magister i Kjøbenhavn. 1759 blev han Præst i Hertufsholm og Lector ved Skolen sammesteds. 1769 Prof. Theologiæ ordinarius ved Kjøbenhavns Universitet. 1773 Præst til Budolphi Kirke i Aalborg. 1778 Biskop i Aalborg. 1779 Doct. Theologice. Døde 1806.

De sectarum Judaismi ortu et interitu, inprimis de Karais. Disp. I-IV. Hafn. 1750-54. 4. De novi foederis stylo non puro græco. Disf. inaug. Aalburgi 1779. 4to.

Breve fra ham til Halle — bog i bennes Levnet ved J. Møller. S. 124-34.

Sturle f. i Island Aar 1214. Havde Tilnavn af Srode (sin Lærde) eller Thordarsen, efter hans Fader Thorde Sturlesen, som var Broder til Snorre. Var i nogle Aar Historieforfatter og Stald ved den norske Kong Magnus Lagabæters Hof. Blev siden Langmand i Island, og døde 1284. (Hans Bis- (74*)

graphie foran den 5te Tome af *Heimskringla*. conf. *Johannæi Histor. eccles. Isl.* I. 210. Fortalen foran den 1817 trykte *Sturlunga Saga* S. IX.)

Hakon Hakonsons Saga. — heraf er et udtog i *Clausens* Udgave af *Snorro*. Det hele udkom paa *Islandsk* Latin og *Dansk*, 15te Tome af den ny Udgave af *Heimskringla*. Kjøbh. 1818. fol.

Af *Sturlungasaga*, hvoraf 1ste Del udkom i *Kjøbenhavn* paa *Islandsk* 1817-18. 4to, er han Autor til den 2den Del. *Landnamasaga*, som udkom 1688 i *Stattholt* paa *Isl.*, og 1774 i *Kjøbenhavn* paa *Islandsk* og *Latin*, menes han ogsaa at have havt nogen Del i. (Om *Sturlungasaga* see *Subms Ny Saml.* IV. 34 Hæfte S. 44. *Guntangsaga* p. 6 i *Röten*. *Subms Crit. Zistor.* IV. Fortalen S. 32.)

Sturzh (Helfric Peter) født d. 16 Februar 1736 i *Darmstadt*. Studerede 1754-57 i *Göttingen*, *Jena* og *Gießen*. Blev 1760 *Secretair* hos *Rantzler von Eyben* i *Stückstadt*. Kom 1762 til *Kjøbenhavn*, og i Huset hos *Grev Bernstorff* som hans *Secretair*. 1765 blev han *Secretair* i det nydannede *Cancellie* og 1767 i *Departementet* for de udenlandske *Affairer*. 1768 fulgte med *Kong Christian VII* paa hans *Udenlandsrejse*. 1769 blev *Directeur* i *Generalpostamtet*. 1772 *Inspecteur* ved *Elfsøeths* *Bold*. 1773 *Regjerings-Assessor* i *Ddenborg*. 1774 blev han *Statsråd*. Døde i *Bremen* 1779. (*Meusels* *verftorb. Schriftstell.* XIII. 525-27. *Jördens* *Lericon* IV. 744-54. *Høfts* *Llio* 1ste Hæfte. Hans *Portrait* foran 1ste Bind af hans samlede *Skrifter*.)

Julie, ein Trauerspiel. *Kopenhagen* 1767. 4to. (rec. i *Göt.* X. 1767. 1168. *Kloz's* *Bibl. der schön. Wiss.* I B. 1stes St. S. 112.)

Der ächte nordische Sittenfreund. ib. eod. Die Rechnen, oder zwey Wochenschriften von gleicher Statut. ib. eod. 8. (Er Satire over *Dredings* *Sittenfreund*.)

Gespräche zweyer Müßiggänger. 1stes St. ib. 1771. 8.

Erinnerungen aus dem Leben des Grafen J. G. E. von Bernstorff. *Leipz.* 1777. (*Krit. Journ.* 1778 No. 27.) overs. paa *Dansk* af *S. . . . F.* *Altona* 1779. Ogsaa oversat paa *Dansk* af *Student Schlozheim* og indført i *Politisk* og *histor. Magazin* 1805. 4de B. og 1806. 1ste Bind.

Briefe aus Engelland und Frankreich. *Leipz.* 1779.

J. P. Sturz's *Skriften*. 1ste Samml. *Leipz.* 1779. 2te Samml. ibid. 1782. Neue Ausgabe 1-1te Samml. ibid. 1786. (*Göt. Anz.* 1780. S. 135. 1783 S. 40. *Jördens* *Ler.* IV. 747-50.)

Afsligge af *Afsandlingerne* i hans samlede *Skrifter* havde forud været indtrykte i *Deutsches Museum*. Han har ogsaa havt Del i de *Slesvigske* *Briefe* über *Merkwürdigkeiten* der *Litteratur* og den *Gothaer* *gelehrte Zeitung*.

Sturwich (Carl Hjort) Blev 1800 *residerende* af *Capellan* til *Olai Kirke* og *Hospitalpræst* i *Hels-*

finger. 1804 *Sognepræst* til *Korskirken* i *Bergen*. Døde 1812. 42 Aar gammel.

Prædiken paa *Fredsfesten*. *Kjøbenh.* 1802. 8. *Præd.* paa *Fastelavns* *Søndag* ib. eod. 8. En *Paaførelse* af *ten*. *Bergen* 1808. 8.

Stygge (Ulrik) blev 1423 *Biskop* i *Aarhus*. Døde 1449. (conf. *Pontoppidans* *Annal.* II. 472.)

Decreta Aarhøllensia, indførte i *Thorcelinus* *Samling* af *danske Kirkelove*. pag. 151.

Styffe (Peter von der).

Handbøch der *Chirurgie*. *Køpenh.* 1651. 8vo.

Stählin (Peter von) født i *Petersburg*. Var nogentid *russisk* *kejserslig* *Legationssecretair* i *Kjøbenhavn*, hvor han udgav

Kurze *fastes* *Jahrbuch* der *russischen* *Regenten*, aus dem *Russischen* des *Nich. Lomonosoff*. *Køpenhag.* und *Leipz.* 1765. 8.

Styrmer — en *Islander* i det 13de Aarhundrede, som for sin *Ærdoms* *Skuld* fik *Tilnavnet* *Srode* eller *Polyphistor*. Han var *Geistlig*, og fødte sig *tillige* *Laugmands* *embedet* i *Aarene* 1210 og 1232. (*Johannaus* I. 213. *Einari* *Hist. litt.* p. 126.)

Thattr of *Isleifi* *Biskupi* *live* *Narratio* de *Isleifo* *Episcopo* — trykt bag i *Kristusfaga*. *Havn* 1773. pag. 130-41.

Han menes ogsaa at have, *tilligemed* *Sturke* *Thorblen* leveret *Materialier* til *Landnamasaga*, som *Sant* *Erlandsen* redigerede.

Støedt (Ole) født 1701 d. 5 Oct. i *Kolank*, hvor hans *Fader* var *Præst* til *Horslunde* og *Noord-* *lande*. Deponerede fra *Raskov* 1721. 1739 blev *personel* *Capellan* til *Sjærringe* og *Tirsted* i *Kol-* *land*. 1741 *Sognepræst* til *Næraa* og *Aarsted* og 1748 til *Gubbjerg* i *Syn*. Døde 1773.

Ybmyggheds *Bersømmelse*. paa *Bers.* *Kbh.* 1760. 4

Gratulationsode til *Danmark* og *Norge* over den *sej-* *gel*. *Enevolds* *magts* *milde* *Dyrindelse*. ib. eod. 4to.

Dansk *Oversættelse* af *D. W. Lærdorfs* *latinske* *Digt* om *Carl* *Gustavs* *Marsch* over *Beltet*. ibid. 1762. 4to.

Støhr (Johan Veit) En *Chirurg* fra *Hels-* *ten*, som studerede ved *Universitetet* i *Kjøbenhavn*.

Disertatio *inauguralis* *medica* de *generatione* et *prop-* *agatione* *hominis*, quam, sub *præsidio* *Christoph.* (*lic*) *Gottl. Kratzensteinii*, pro *gradu* *Doctoris* *summisque* in *Medicina* *honoribus* ac *privilegiis* *legitime* *con-* *sequendis* *eruditorum* *exami* *sub* *jecit* *autor* *Joannes* *Sto-* *chus* *Stoehr*. *Hafniae* 1767. 4 *Art* i *Quart.* (Denne *Dis-* *putat* havde *Forf.* ladet trykke paa sin egen *Paand*, det

medicinske Facultet ganske uopviede. Den blev heller aldrig holdt, men Dplaget supprimeret.)

Støren (Henrik Eiler) Søn af Præsten til Stordalen og Provst til Vster Jndherred, Johan Støren, der var født 1715 d. 26 Jan. af Bønderfolk i Størens Præstegjeld, og døde 1792, Forfatter til den Efterretning om Niels Justesen Ejdet i Masgag. for patriot. Skribent. 1771 No. 46, som Aaret derpaa blev særskilt trykt i Trondhjem. Sønnen er født d. 4 Nov. 1755. Var Sognepræst til Holme. 1794 blev forflyttet til Bølse i Romsdalen, og desfra 1795 til Sognekaldet i Christiansand og Stiftsprovst. 1804 Sognepræst i Stavanger. Er tillige Provst i Stavanger Provsti.

En Prædiken. Christiansand 1798.

En Confirmationstale. ibid.

Suhm (Peter Friderik) er født i Kjøbenhavn d. 18 Oct. 1728. Hans Fader var Admiral Ulrich Friderik Suhm; hans Moder, Hilleborg Catharina Leffe, var en Datterdatter af den lærde Marsgaard Gude. Suhm blev Student ved Kjøbenhavns Universitet 1746; studerede Jura og blev 1748 Assessor i Hofretten, hvilket Embede han dog snart igjen frasagde sig. Rejste 1751 til Trondhjem, hvor han giftede sig med Karen Angel, en Datter af en der værende rig Kjøbmand. 1765 drog Suhm igjen ned til Danmark og boede siden bestandig i Kjøbenhavn indtil sin Dødsdag d. 7de Sept. 1798. (conf. Thorlacii Gravskrift over ham i lærde Lfr. 1798 No. 37. Badens Universitetsjournal 1798. pag. 140-41. 1799 p. 84-85. 1800 p. 85-87. Politisk og phys. Magazin XIII p. 247-52. Rahbeks Tilskuer 1798 No. 69. 1799 p. 236. Østs Litteraturblade 1798 p. 313-18. 355-58. 369-76. og Ejudd. Arkiv 1799 p. 239-43. (Jævnfør a) N. S. Müllers Nachricht von dem adel. Geschlecht derer von Suhm. Hensb. 1775. b) Nyerups tvende Udsigter over hans Levnet og Skrifter; den første og udførligste, der, som 15de Del, hører til Samlingen af Suhms Smaaskrifter, er overs. paa Tydsk af S. Elkard. Kopenh. 1799. Den anden, som staaer i anden Del af den lauhde Samling af fortjente Danke, er paa Fransk oversat af B. Thorlacius og indført i Millins Magaz. Encyclop. Thermidor. An VII. c) J. Badens Laudatio i det 1799 udtomne Supplement til hans Opuscula. paa Dansk overs. af C. Baden d) Mindefskrifter over ham i Minerva: af Rahbek og Liebenberg i Aarg. 1798 IV. 200. af J. Rjerulf 1799. II. 36. af J. Junge ib. 196. af Kampman ibid. III. 18. af N. Blicher 1800. I. 94. af C. Molbech i Athenæ for Dec. 1814. S. 477.

549. (Haves ogsaa særskilt med sit eget Titelblad). Suhms Billede er stukken i Kobber af Schürer, og to Gange af Lahde, begge Gange til de nyrupke Levnetsbeskrivelser. Man har ogsaa hans Portrait i en Gidsmedaillon af Zuschlag, i en Buste af Gianelli, og i en Medaille af Bauert. Juels Originatmalerie af ham opbevares paa det store kongel. Bibliothek.)

Hans Skrifter synes bedst at kunne classificeres saaledes:

a) Hans store Værk i Overt over Sædernelandets Historie.

Først udkom: Forsøg til Forbedringer i den gamle danske og norske Historie ved P. J. Suhm og G. Schønning. Kjøbh. 1757. 4to.

Derpaa udgav han efterfølgende, alle samtlige i Kjøbenhavn trykte, Quartbind:

Forsøg til et Udkast af en Historie over Folkenes Oprindelse i Almindelighed som en Indledning til de nordiske Folks i Særdeleshed. 1769. (Er paa Tydsk overf. af Steinsel under Titel Versuch eines Entwurfs von einer Geschichte der Entstehung der Völker. Länd. 1790. 467. S. 890. (Originalen er rec. i Gøtt. Anz. 1769 p. 897.

Om de nordiske Folks ældste Oprindelse 1770. (Gøtt. N. 1770. p. 609.)

Om Ddin og den hedenske Subelære. 1771. (rec. i Gøtt. Anz. 1772 p. 609. i Badens crit. Journ. 1772 No. 46-47. Gættersers hist. Journ. II. 140-61.)

Historie om de fra Norden udvandrede Folk. 1ste Tome 1772. 2den 1773. (Gøtt. Anz. 1772 p. 1202 og 1774 p. 541.)

Critisk Historie af Danmark i den hedenske Tid. II V. B. 1774-81. (Gøtt. N. hører et Bind i Folio med 96 Aasbeller, som udkom 1779. (rec. i Gøtt. Anz. 1775. 204. 1776. Aug. 298. 1777 pag. 833. 1780 pag. 785. 1782 p. 682.)

Historie af Danmark. 1ste Tome 1782. (Haves ogsaa paa Tydsk overf. af S. D. Græter. Leipzig 1804. 8. rec. i l. Lfr. 1804 No. 32. og i Kieler Litt. Zeit. 1808 No. 2 og 3.) 2den 1784. 3die 1787. 4de 1790. 5te 1792. 6te 1793. 7de 1808. 8de Tome udgivet af A. Hall. Kjøbh. 1800. 9de af Samme 1808 (1816). 10de Tome udgivet af A. Nyerup. ib. 1809. 11de af Samme 1812. (De første 6 Tomer ere rec. i Gøtt. Anz. 1783 p. 1489. 1785 p. 1683. 1788 p. 226. 1790 p. 2006. 1793 p. 1693. 1794 p. 1270. Ogsaa haves en Recension over dette Værk i Allgemeine Litt. Zeit. 1785 No. 99 og 1791 No. 151. Den VIII Tome er rec. af G. Baden i l. Lfr. 1807 No. 29-32. og i den Xde af samme. ibid. 1810 No. 27-28.)

b) Hans i Octav særskilte udgivne mindre Skrifter.

Samtale efter Luciani Raade, imellem Lyciscum og Aristidem. Kjøbenh. 1748. Imellem Lyciscum, Aristidem og Lampriam. ib. 1749.

Trondhjemske Samlinger, udgivne af Philaletho. I-V Bind. Trondhjem 1761-65.

Om Deconomien, særdeles Norges. Kjøbenhavn. 1771.

Essai sur l'état présent des sciences des belles lettres et des beaux arts dans le Danemark et dans la Norvegue, par un Anglois ibid. eod. (Udkom samme Aar sammesteds i en dansk Oversættelse. conf. Forregnelser over Skrivestribedens Skrifter 2den Aarg. p. 102-5. Originalen blev 1772 optrykt paa ny med gjendrivende Anmærkninger af C. S. Sellsfriedr. conf. Suhms udsørlige Biographie ved Myerup p. 55-56.)

Samlinger. 1ste Bind bestaaende af 4 Stykker, og 2det B. 1-2det St. ib. 1771-76. (conf. Crit. Journ. 1772. p. 172.)

Ibysler og Samtalet. ib. 1772. (rec. i Crit. Journ. 1774 No. 4.)

Til mine Landsmænd og Rebboerere, de Danske, Norske og Holstenere. ib. eod.

Om Danmarks og Norges Tilstand i Henseende til Handelen. Cøbenhavn 1772. (Gdrt. Ans. 1772. p. 1220.)

Levraale over Crist Gregob. Kjøbenhavn. 1772.

Xdolph Drøm. ib. eod.

Samtaler i de Dødes Rige. ib. eod.

Tidsregning til Ungdommens Nytte. ib. eod. (Heraf er en Udgave med Fortættelse af Prof. O. Wolf af Aar 1792. rec. af Sleischer i Krit. og Antikr. Xll Hæfte No. 12.)

Xitrus, en Hyrdetildragelse. 1774.

Gyrithe, eller Danmarks Besættelse, Prisen for Kjærlighed. ib. eod. (Crit. Journ. 1774 No. 22.)

Probe, en Fortælling. ib. eod. (Brit. Journ. 1775 No. 7.)

Xbu Taleb, en Fortælling. ib. eod. (rec. ibid. 1774 No. 8.)

Xviskigheden, en Iybl. ib. eod.

Xbalban, en Hyrdetildragelse. ib. eod.

Xvine Handelser. ib. eod.

Suphron, en Fortælling. ib. eod. udkom igjen ibid. 1779. men uden "Regjeringsreglerne". 1776 udkom den i en tydsk Oversættelse. (Bogen er rec. i Krit. Journ. 1774 p. 401. conf. Myerups udsørlige Biographie af Suhm p. 74-76.)

Skilberie af Berden. I-III Hæfte. ib. 1775-76.

Om Norge. ib. 1776.

Danmarks, Norges og Holstens Historie i tvende Udgaver, til den skubende Ungdoms Nævneste. ibid. 1776. (rec. i Gdrt. Ans. 1779 p. 74. i Badens Brit. Journ. 1776 No. 43.) udkom omarbejdet af J. Kjerulff ibid. 1802 og af L. W. rlaus 1814. udkom i en tydsk Oversættelse. Flensburg og Leipzig. 1797.

Til Sviten af hans mindre Skrifter høre endnu tvende, som ikke blev udgivne i Octavoformat, nemlig Samtale imellem Eiben og Dyden i Antebning af Jubelsæften. Kjøbh. 1749. folio. Til Kongen. ibid. 1772. 4to. (rec. i Brit. Journ. 1772 No. 1 og 8. conf. Suhms Biographie i de samlede Skrifters 15de Del p. 57-66. item Kjøbens havus Allehaande for 1772 No. 9-10.)

c) I Videnskabsfællesskabets Aar og i andre periodiske Skrifter indførte Afhandlinger.

Kærværende 18de Seculi Karakter. I-IV Stykke. Kjøbenhavn indf. i det norske Videnskabsfællesskabs Skrifter I-IV Del. af hvilke Skrifter de 3 første Tomer ogsaa existere i tydsk Overs. Kjøbh. u. Leipzig. 1765-67. Anmærkninger over Verdens almindelige Historie. Kjøbenhavn indf. sammesteds i samme Tomer. og Fortættelse deraf i den Ny Samling af det norske Vid. Selsk. Skrifter 2det B. (Da disse Anmærkninger blev indførte i Samlingen af Suhms Smaa Skrifter, sejede Autor yderligere Continuation dertil.)

Forsøg til en Afhandling om de Danske og Norske Handel og Sejlads i den hedenske Tid — i det danske Videnskabs Selskabs Skrifter VIII Del (paa Tydsk i de af Heinze udgivne Historiske Afhandlinger 3ter Afdel.) Den danske Konges Svend Tvedkjægs Dabbeaar undersøgt. ibid. (Paa Tydsk med Tillæg af Autor i 1ster Afd. af Heinzes Afhandlingen.) Tanker om Bankefærdighederne ved at Frive den gamle danske og norske Historie. ibid. i IX Del. (Paa Tydsk med Forfatterens Tillæg hos Heinze i 1ster Afdel.) Den danske og norske Handels Historie i det ellevte Seculo. ibid. i Samlede Skrifter VIII. 113-216. (Paa Tydsk hos Heinze i 6ter Band S. 185-324.) Om Finerne, deres alteste Sæde og Herkomst. ibid. i Xde Del. S. 50-60. i Samlede Skrifter XI. 275 o. f. hos Heinze VII. 117-38. Om Pajinatkerne. ibid. S. 260-310. i hans Samlede Skrifter X. 159 o. f. hos Heinze VII. 1-26. Om Slaverne, deres Herkomst og alteste Sæde. ib. i XII Del. 271-84. i Samlede Skrifter X. 267 o. f. hos Heinze VII. 93-116. Om Ghajarerne. i Selskabets Skrifters Ny Samling. 1ste Del. i Samlede Skr. XII. 1-126. (hos Heinze i VIII Band. S. 1-116. Om Gallicia og Rudomiria. ibid. 2den Del Forordning at Schweizerne komme fra Scandinavien. ibid. i 5te Del.

Sigrid, eller Kjærlighed Tapperheds Beskæffning — i Forsøgene i de skjøne Videnskaber 10de Stykke. (Brit. Journ. 1774 No. 1.) overs. paa Tydsk i Erzählungen zur Kennen des nordischen Heydenhums. Hamb. und Kiel 1778; af C. S. Reichel. Leipzig. 1785; og af Aink i Suhms nordische Kämpferromane 1ster Band. Magdeburg. 1797.) De tre Venner, ell. Hjalmar, Kbjørn, og Orvarod. en Fortælling. ibid. 11de Stykke 1774. udkom Aaret derpaa særskilt med eget Titelblad. (oversat paa Tydsk i nysnævnte Erzählungen, samt af Reichel, udgivet i Leipzig. 1785.) Signe og Habor, eller Kjærlighed stærkere end Døden. ibid. i 12te Stykke. paa Tydsk overs. af W. L. Christiani. Leipzig. 1778. (Gdrt. Ans. 1778 p. 1165.) Alfio; en Fortælling. ibid. i 14de Stykke. Oversat og særskilt med eget Titelblad. Paa Tydsk af Reichel 1785. (rec. Gdrt. Ans. 1785 pag. 124.) Det Skrift Sigrid, die drey Freunde und Alfio, drey Erzähl. von Suhm übers. vom Reichel. Leipzig. 1785. 8. har faaet et nyt Titelblad, hvorpaa det heber: Gemälde aus der nordischen Vorzeit, ausgekelt von S. . . . copiert von R. . . Leipzig. 1798. vid. Melanger Litt. Zeit. 1799 p. 79.)

I Minerva er af ham Karakteristik af Holberg og af Christian IV. i Aarg. 1786, paa Tydsk i Wienslands Mercur for October 1795. af Lürdorf 1788. Karen Angels Minde 1789. Karakteristik af Lürdorf 1790. paa Tydsk i J. F. Schüz's Sammlung angenehmer Reisebeschreib. und Auffsätze allerley Inhalts. Leipzig. 1792. over S. Gne

borf 1792. og flere Bibeag, som specificeres i Registeret over *Minerva*. I Ugebladet *Ennumerus's Samler* for 1787. Rogle Tanker om *Porter* og *Talere*; i *Nabys Samleren* for Landboen 1789 udtog af *Faderne* landets Historie og Geographie; i *Scandinaviske Museum* 1ste B. Hvorfor den christne Kære fortrængte *Odins*. (hvilken Afhandling er paa Svensk oversat i det i *Stockholm* 1816 udfomne *histor. Museum* 1ste Hæfte.)

Han har desuden frevet Afhandling von den *Ugen* eller *Polowjern*, som er tilføjet *Scherers* Udgave af *Kærsors Jahrbücher* (jevns *Crit. Journ.* 1774 p. 354.) og siden indført i 7de Del af de *Prinzesse* Afhandlinger; *Arten* til *Gorn*. *Høiers Billeder* af *berømte Danke*. 1ste Hæfte; *afskillige Fortaler*, saalom til den danske *Doversættelse* af *Cragii Annales*; til *Schönings Norges Historie* 3die Del; til *Naturhistorieselskabets Skrifter* 1ste Del; til *Beskrivelsen* over *Myntkabinettet*; til *Sammonds Missionshistorie*.

d) Oversættelser af gamle Classikere.

De *Samles Krigsskole*, aabnet ved de gamle *Striben* teres *Frontini*, *Polyæni*, *Miliani* og *Arriani* *Doversæ* tteiser. 2 *Romer*. *Kjøbh.* 1749. 4to. *Pythagora's gyldne* *Reks* med *Sicræolis Commentarii*, *Publici Syri* *Sen* tentiser, og *Phædri* *Fabler*, overs. af *Græffen* og *Lat* inen. *ibid.* 1750. 8vo.

Af de under *Litt. b. c. d.* her foransorte *Bøger* og *Af* handlinger har *S. Poulsen* sammenfattet sin Udgave af *P. J. Suhms* samlede *Skrifter* 1-*XVI* Del. *Kjøbenh.* 1788-99. Deraf indeholder den 16de *Rome*, som tillige har *Titel* af *Suhmiana*, nogle forhen utrykte *Smaating* er *Suhm*. *Beræts* 15de *Rome* indeholder, som ovenfor blev erindret, hans af *Ryerup* forfattede *Biographie* med Udtag af hans lærde *Brevvevling*. Denne *Collection* af *Suhms* *Smaa*skrifter er fra *Xid* til *Xid* hieven *rec.* af *Abrahamson* i de *berlingiske* lærde *Efterretninger*. 1-*IV* D. er *rec.* i *Gdtr. Anz.* 1790. p. 386 og 1867. i *Allg. Litt. Zeit.* 1790 *Ro.* 241. og den *VIII-XI* Del i samme *Litt. Zeit.* 1794 *Ro.* 60. Paa *Lybke* udfom *Suhms* *ge* samlede *Skriften* 1-*II* B. *Magdeborg* 1798-99. 8vo, og saa under *Titel* af *Nordiske Kæmperromane*, indehol dende *Syrithæ*, *Sigrid*, *Signe* og *Sabor*, de tre *Ben* ner, og *Affel*. (*Gdtr. Anz.* 1798 p. 344. *Neue allg. D. Bibl.* 47 B. p. 333.)

Han har end ydermere udgivet *Scriptores Rerum Danicarum medii ævi*, fra *Tomus IV* som *Langebek* bød de fra, og til den *VII* inclusive. *Hafnia* 1776-92. folio.

Han bestyrede Udgivelsen af *Sandvigs* og *Ryerups* *Samlinger* til den danske *Historie*, og frev *Fortalerne* dertil.

Han beløste *Abulfeda's Annales* 5 *Voll.* udgivne af *Adler*; *Luzdorsiana e Platone* ved *Worm*; *Symbola ad Litteraturam Teutonicam* ved *Sandvig* og *Ryerup*; *Landnamabok* ved *Jensen*; *Toræana* ved *Jensen* og *Jönæus*; *Kymbegla* og *Servaratsaga* ved *Hjær* sen; *Orkneyingasaga* ved *Jönæus*; *Vigaglunnisaga* ved *Petersen*; *Syrbyggiasaga* ved *Thorkeilm*.

Af *Suhm* haves *Breve* til *Lurdorf* i *Lurdorsiana* pag. 455-59. Han har frevet *Recensionen* over *Thorkeilm's Diplomatarium* i *I. Skr.* 1786 *Ro.* 16.

Rogle hans *Domme* over *Bøger* skæe i de 1793 i *Mag* tegndte *Efterretninger* om *udenlandt-Litteratur*.

Suhr (Nicolai Rudolph) f. 1747 i *Kjøbe* løv i *Kolland*, hvor hans *Fader* var *Præst*. *Depo* nerede fra *Raskov* 1763. Blev først *Hører* i samme *Skole*. 1777 *resid.* *Capellan* til *Raskov* og *Brans* derstev. 1785 i *Callundborg*. 1796 *Sognepræst* i *Rudkjøbing*. Døde 1811.

Diapp. *Havn.* de pauperibus spiritu *Matth.* V. 3. 1768. De disolutione et conflagratione mundi *paral.* II. 1769-70. De natura animæ humanæ atque brutalis *part* 1-II. 1771-72.

Anmærkninger over *Philopatretas* Afhandling om *Sæstlighedens* *Indkomster*, af *Philopatretas*. *Kjøbh.* 1770.

Betragtninger over *Mennekets* *Bestemmelse*. *ibid.* 1775.

Korte Afhandlinger over *vigtige Sandheder*. *ib.* 1782.

Afhandling over det *Spørgsmaal*, hvorfor tale *Menne* nekene saa lidet i *selben* om *Gud* i *Omgang*. *ib.* 1791 (*I. Skr.* 1791 *Ro.* 46. *conf.* *ib.* p. 788-89.)

Et *Par* *Prædikener* i det *theologiske Selsk.* *Taler* i *B.* og 3 *skriftl.* udgivne *Taler* holdne i det *patriotiske* *Præ* mieelskab i *Callundborg*, af hvis 1793 udgivne *Løve* han var *Concipienten*.

Om hans *Andet* i *Asensino's* *Beskrivelse* over *Raskov*, see *Dadens* *hist. Bibl.* p. 179.

Sulzer (Johan Melchior) f. i *Frankfurth* ved *Mayn*. Besøgte *afskillige* *tydske* *Universiteter*, som derpaa til *Kjøbenhavn*, hvor han 1675 fik *Dote* torgranden.

De *Icorbuto*. *Disl.* *inaug.* *Hafn.* 1675. 4to.

Sunde (Hans Rødborg) *Søn* af *Magi* ster *Sunde*, *Præst* til *Sund* i *Bergens* *Stift*. Blev *Auditeur* og *Lieutenant*. Døde i *Kjøbenhavn* 1806.

Matth. *Henry* *Om* *Ulykke* og *Glendighed*, der flyder af *ædsagtighed*. overs. af *Engelst.* *Bergen* 1773.

Politisk og *historisk* *Magazin*, et *Maanedskrift*. *Jan.* til *Jun.* *Kjøbh.* 1806. (*conf.* *Duchhave* og *Doeck.*)

Sunefen (Anders) *Lat.* *Andreas Suno* nis. Født i 12te *Aarhundrede* i *Sjælland* af *adelig* *Familie*. *Studerede* i mange *Kar* *udenlands* i *Lybke*, *land*, *Engelland*, *Italien* og *Frankrig*, og blev *Doc* tor *Juris* og *Professor* i *Paris*. Ved sin *Hjemkomst* blev han *Canceller* hos *Kong* *Knud* *Vlte*, som 1195 sendte ham i et *Statsbærende* til *Rom* til *Paven*. 1201 blev han *Erkebiskop* i *Lund*. *Grasagde* sig, for *Evagheds* *Etyid*, *Embedet* 1223, og døde 1228. (*conf.* *Pontoppidans* *Annal.* *Tom.* I. S. 550-55. *Mülleri* *Hypomnemata* pag. 161-63. *Ryerups* *Litteratur* i *Middelald.* S. 301-16.)

Leges *Scanis provinciales*, *latine* *reddita*, udgivet af *X.* *Spitsfeldt*. *Havn.* 1590. 4to. og siden *optrykt* i *West*

phalens Monumenter Tom. IV. See Ankers Lovhistorie Udgaven 4to. 1ste Del. pag. 69-74. Udgaven i Octav 1ste Del. pag. 112-28.

De Statuter, som ere aftrykte i Lovhistoriens 2den Tome i Quart p. 525-30.

Heræmeron, er endnu utrykt, men Extract beraf findes indført hos Nyerup l. cit. p. 306-16.

Suur (Jacob Rosted) født i Dramen, hvor hans Fader var Rjebmand. Deponerede fra Christiania 1796. Blev 1782 personel Capellan til Jeonager i Aggershus St. 1813 resid. Capellan til Stibre i samme Stift.

Kale paa Festen d. 11 Dec. 1811 — indf. i den Plakouste Samling.

Svabo (Jens Christian) født 1746 paa Baagoe, en af de færste Der, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Thorsbavns Skole 1765. Rejste 1781 til Færserne for derover at kunne udgive en fysisk-oeconomisk Beskrivelse. Blev siden der boende. (Forekommer under Navn af Svabonius i Fortalen til Landhusholdn. Selsk. Skrift. 1ste Del pag. LVII.)

Deconomisk Underretning om Rjebfæltning, Svin, Kæstoffer og Hæger, til den færste Landmands Nytte. 1ste Hæfte. Kjøbh. 1773. 8. (conf. A. P. Mohr.)

Om Marsvinsfangst paa Færserne og om Fiskebanker — to Afhandlinger, indtrykte i det almindelige danske Bibliothek. 1779. III. 39-53.

Gjenvar til Sysselmænd John Weyhe paa Færø Kbh. 1783.

Beskrivelse over de færste Hægne. ib. 1785.

Svabo (Samuel Christopher) Den Næstforrige Broder. Blev Sognepræst til Midvaag, Sorvaag ic. paa Baagoe.

En Brudetale paa Benceklai Hammersheimbs Bryllupsdag. Kjøbh. 1706. 8.

Swane (Andreas) Bogtrykker og Boghandler i Christianssand.

Christiansandske Ugeblade. 4to. udgav han fra 1780 af.

Swane (Friderik) Degn og Skoleholder til Havrebjerg og Gubbum i Sielland. Er født paa Kyften Guinea og kaldes sig derfor Africanus.

Afkillige Evlenskningsvers til de kongelige Personer fra 1761 af. f. Er. Takoffer til Dronning Sophia Magdalena 1766. 4to. Gratulationsvers til Kongens Fødselsdag 1780. 4to. Falsomme og løselværdige Betragtninger ved Anblid af Eystcampementet 1781. 4to. (rec. i l. Kst. 1781 No. 52 og 1782 No. 4.)

Swane (Hans). See: **Svaning.**

Svaninge (Hans) Lat. Johannes Svaningius. Født 1503 i Svaninge i Fyn af Bønderfolk. Deponerede fra Kjøbenhavns Skole og studerede ved Kjøbenhavns og fremmede Universiteter. Blev 1540 Informator hos Prins siden Konge Frederik II. 1553 Rigshistoriograph. Døde 1584. (conf. Cimbr. Litt. II. pag. 875-77. Nyerups Fortegnelse paa kongl. danske Historiekrivere pag 65-68. Joh. Francisci, Ripensis, Carmina p. 42.)

Refutatio calumniarum cujusdam Johannis Magni Gothi Upsalensis, quibus in Historia sua danicam gentem incesit. Accedit Chronicon sive Historia Johannis Regis Danie. 1560 et 1597-4to. (udkom under Peteri Parvi Rosfontani Ravn. conf. Norske Vid. Selsk. Bibliothek p. 419. og Lurdorfiana p. 285-87.)

Christiernus adus, Danie Rex, e vetero protractus Mito Johannis Svaningii. Francof. 1658. 12. (conf. Sibberns Bibl. pag. 174-75. Warmholz Biblioth. histor. V. pag. 287.)

Afkillige hans historiske Collectanea, Extracter og Observationer ere bleve indtrykte i Ny Saml. til den danske Hist. i det 3die Bind. S. 267-84, samt i Ny danske Magaz. III. 23-28.

Svaningius (Hans) En Datterfæn af den Nysanferte; født 1600 d. 28 Mæj i Ribe, hvor hans Fader var Raadmand og Tolber. Depon. fra Skolen i Lund 1620. Rejste 1624 udenlands. 1630 kom hjem og blev samme Aar Magister og Rector ved Sorø Skole. 1635 Præst til Vedser og Dnsberg paa Samsø. Døde 1675. (Cimbr. Litt. I. 668-69)

Colosus Nebucadnezaria sive Libri IV de Monarchiis. Havn. 1651. 8.

Chronologia Danica. ib. 1650. folio.

Parva Biblia, ordius alphabetico scripta, ib. 1656. 8.

Rigsprædiken over Fru Sidsel Lunge. ib. 1657. 4.

Tractatus de religione danica. ib. 1665.

Aureum Chronologorum Horologium, ibid. 1669 et 1672. 4to.

Senecæ Theologia naturalis contemplativa, cum præfatione Sev. Lintrupii, ib. 1710. 4. (rec. i A. Er. Suppl. VI. 335.)

Stephani Joh. Stephanii Historiarum Danicarum libri duo, de rebus gestis Christiani III. a Svaningio editi. Sorø 1650. 4to.

Svaning [ogsaa Svane kaldet] (Hans) Søn af en anden af den ældre Svanings Døtter, som var gift med en Borgemeister i Horsens. Der er denne Svaningius født 1606 d. 27 Martii. Deponerede fra Sorø 1626. Rejste udenlands. Blev først 1633 Professor lingvæ sanctæ designatus og 1646 Professor og Doctor Theologiæ. 1656 Biskop i Sielland. For sin virksomme Deltagelse i Souve

rainitetens Indførelse 1660 fik han Titel af Etatsraad og Erkebiskop. Døde 1668. (Zwerg 255-89. J. Møller i historisk Calendar 1ste Aarg. S. 212, 316. Hans Portrait findes saavel af N. Saelweg som af J. Saas.)

Dispp. Havn, 4to. Versio vulgata Psalmi XXII cum textu hebræo collata. 1635. De anima in genere 1641. De anima in specie. eod. a. Dispp. quatuor in Daniele 1641-43. Amnologia sacra 1642. Miscellanea 1646. Disp. grammatico logico-rhetorica; eod. a. Dispp. I IV de Augustana confessione 1648-53. De unitate essentia divina et personarum trinitate 1649. De peccato originali 1651. De Christo Theanthropo 1653. Capitis Vllmi Danielis succincta expositio. 1657.

Laudatio funebris in Christianum V. Principem Danie. Havn. 1648. fol.

Idea boni Principis, oratio in inauguratione Friderici III. habita. ib. 1651. 4.

Commentarius in Daniele Tomus unus. Havn. 1654. Tomus 2dus ib. 1666. fol. (Sistor. Calendar 1ste Aarg. p. 291-93.)

Bededagsprædiken. ibid. 1657. 8.

Eggsrædiken over Christen Schæel. ib. 1661. 4.

Konstitutiones om Skoler — see Nyerups Skolehistorie p. 123.

Resenii danske Bibeltørfion blev af ham, som havde den yngre Resen og yngre Winstrup til Hjælp, paa ny igjennemseet efter den hebraiske og græske Text, og udgivet Kjøbh. 1647. 4to og 8vo. og saa Exemplarer aftrykte i Goltio. See Hjelmfiernes Catalog i Tom. p. 2.

Svansøe (Niels) Præst i Warde i første Halvdel af det 16de Aarhundrede.

Descriptio Danie — heraf Extract i Ny Samling til den danske Hist. I. 33-43.

Svave (Peder) paa Latin Svavenius eller Svabius. Født omtrent 1496 i Pommern af adelig Familie. Studerede først i Leipzig, siden i Wittenberg, hvor han blev en af Luthers Tilhængere. 1523 blev han antaget som Raad af Frid. I. som da var Hertug i Holfsten. Fulgte Kong Friderich til Kjøbenhavn og blev Informator hos Prints Johannes. Kong Christian III. tog ham blandt sine Raad, brugte ham i adskillige Gesandtskaber, og aflagde ham tilsidst med Sjerslev Slot arvelig. Han var ellers tillige Professor ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1551. (conf. *Cimbria Litterata* Tom. II. 878. Hans Liv og Levnet ved Sandvig. Kjøbh. 1777. 4to. Wandals Jægersprisliste Monumenter 1ste Del p. 252. Weinwich Esterretninger om Stevns Herred.)

Epistola apologetica pro Petro Mosellano, contra Jo. Cellarium. Lips. 1519. 4to.

Friderici, Regis Danie, ad Christianum patrualem responso. Havnia 1524. 4to. 1525. 4to.

Dansk Litteraturhistorion.

Sveging (Peder Dissen) Sognepræst for Storsens Menighed i Sundhordlehn i Bergens St. fra 1648 til 1671.

Aurora eller ny Morgentøde, det er aandelige Psalmer og Bønner paa hver Dag i Ugen. Kjøbh. 1669.

Carmina ad Christianum Vtum. ib. 1670. 4.

Sveistrup (Friderik Christian) født 1764 i Ribe, hvor hans Fader var Chorbegn. Han var først Copist i Hof- og Stadsretten Blev 1798 Secretair ved Kjøbenhavns Forligelsescommission. Har Prædicat af Cancellieraad.

Forordninger, Placater og Rescripter, hørende til Forligelsesvæsenet. Kjøbh. 1801. 2den Udg. ib. 1806.

Sveistrup (Hans Guldberg) f. d. 31te Martii 1770 i Ringsbæd. Hans Fader var Cancellieraad og Vireledommer. Han blev Student 1788. Blev 1800 Translater i det spanske, portugisiske, franske, tyske, engelske, svenske, hollandske og 1808 i det russiske Sprog. 1808 Second Lieutenant ved det norske Livregiments annecterede Batailloner. 1813 Notarius publicus i Bergen, hvilken Post han 1814 forlod for atter at komme ned til Kjøbenhavn, hvor han siden har opholdt sig.

Philosophisk Repertorium. 1ste Bind. Kjøbh. 1798.

Angivelsen. ib. eod. Genlepersen. ib. eod. (Iris 1798. II. 358-59. conf. I. Lst. 1798 p. 432 og 460-64.)

Fremitidens Staal. ib. eod.

Klagesang over Suhm. ib. eod.

Underjordisk Urtebog. ib. eod. (conf. Tilskueren 1798 S. 212 24.)

Samling af en Rængde Exempler paa Rindede Personer. overs. ib. 1804.

Christi Dag, et Forsøg i den hellige Sang. ib. 1815.

I Minerva: Deduction af Trokkesfriheden. 1797. III. 76. I Iris adskillige Bidrag, saasom i 1796. II. 203-5. 210-50. III. 192-211 1798. III. 113-36, og den, ogsaa særskilt aftrykte, Idyl Silketørklædet 1797. I. 290-312. I For Sandhed: Smagen en Almeensands. I. 349-65. I Politivennen No. 1-5. Afhandling om Politiets Rettighed til uddeling af Stokkeprugl i Tilfælde af Døds. Bets i Nytaarsgaven for 1800. I Tilskueren er der Stykker af ham i 1796 No. 53. i 1797 No. 33. 37-41. 45-54. 1799 No. 4. En Sang til 2den April er aftrykt i Østs Journal for 1802 p. 125-27.

Sven ell. Svend (Lat. Svenno Aggonis). See: Klagesen.

Svendsen (Andreas) f. i Kjøbenh. 1757. Deponerede 1772. Blev Landmaater. Døde 1802. (conf. I. Lst. 1803 No. 20. it. ib. pag. 335-36. Østs Journal for 1802 pag. 239 og 272.)

Sirchfelds Haandbog om Frugttræers Dyelkning. oversf. Kjøbh. 1790.

Chesterfelds Klogskabregler for unge Menneker, i Udtog af Campe. oversf. ib. 1792.

Den magiske Spille- og Kortkunstbog. ib. 1794. Naturlig Magie I-III Del. ib. 1794 98. (Phyf. Bibl. II. 311.) Doctor Fausts Herkonster, af Engelschal, oversf. ib. 1795. Det magiske Stuespil eller Beskrivelse og Udvikling af Pierres og Degabriels Konster. ib. 1795. 2det forsøge de Dptag. ib. 1800. (Iris 1795. I. 326. I. Ust. 1795 No. 28.) Beskrivelse over Engstens Konster. ib. 1797. (I. Ust. 1797 S. 723-24.) Magiske Forlystelser. 1801.

Barremagazin eller Indledning til Kundskab om de fornemste udenlandske Vare. I-VIII Hæfte. ib. 1795-97. (I. Ust. 1797. p. 702-4.)

Deconomiske og teknologiske Forsøg og Erfaringer for Jordbrugere, Konstnere, og i Husboldningen. ib. 1796.

Kuntes Elementarbog i det tydske Sprog. oversf. ibid. eod. Gjuud. Naturhistorie for Ungdommen. ibid. 1797. Gjuud. Tegnemesteren. ibid. 1800.

J. Beckmans Technologie. oversf. ibid. 1798.

Regnebog for dem der ville lære sig selv at regne. ib. eod. 2det forbedrede Dpt. ib. 1800. 3die Dpt. ib. 1804. Arithmetiske Vorkabsarbejder. ibid. 1802. Arithmetisk Magie eller Konstregning. ibid. 1803.

Den danske Husfaber. 2det samarbejds Dptag. ibid. 1800.

Lafontaines Fortællinger. 2den Del. ib. 1800.

Anvisning til at salte og røge Kjød og Klef, at lave Ost og Smør, at bage Brød og brygge Ml. oversat ib. eod. Deconomisk Sundheds- Kogebog. oversf. ibid. eod. Syltebog. oversf. ib. eod. (I. Ust. 1800 No. 38.)

Grøens Haandbog i Chemien, oversf. ib. 1800.

Naturhistorisk Billedebog for Børn. oversf. ib. 1804. 8.

Han blev Recensoren over Krebs's Mathematik i Almind. dansk Biblioth. 1779. 2det Aartal.

Svendsen (Brynjolf) f. 1605 d. 14 Sept. i Holti Præslegaard i Dnundarfjord i Island, hvor hans Fader, Ewen Johnsen, var Præst. Dep. 1624 fra Skalholt Skole. Blev 1632 Conrector i Roeskilde. 1639 Biskop i Skalholt. D. 1675. (Worm III. 453-56. Johannæus III. 602-51.)

Conjectanea in Saxonem — af Stephanus anbragte i hans Roter til Saxo Grammaticus.

Breve til D. Worm, som ere indførte i dennes Brevsamling. I dem forekomme blandt andet: Observaciones tumultuarie ad Wormii Litt. Dan. Antiqu.

Svendsen (Christopher). See: **Glimager.**

Svendsen (Subløg) Døde som Præst til Vatnesfjord i Island i en høj Alder, omtrent Aar 1812.

Campe's Sadelere for Børn, oversf. paa Islandsk. Leiraagarde. 1799.

Om Seters Rytte — i det Isl. Litt. Selsk. Skr. VII B. S. 194-204. Om Sigstæder. ib. S. 248-50 Om den bedste Bogningsmaade i Island. XI B. S. 242-78.

Svendsen (John) Søn af den nedennævnte Laugmand Ewend Selvefen i Island. Læse som Student paa Walkenborfs Collegium. Blev siden Landphysicus i sit Fædreland.

Observatio circa tineam capitis in Islandia grassantem. Havn. 1777. Disp. de circumspecto gargarizanthus ulu. ibid. 1779. brygge i Octav.

Saxtorfs Udtog af Jordemodervidenkaben. oversf. paa Islandsk. Kjøbenh. 1789.

Om Landfarot eller Dmgangsføge — i det Isl. Litt. Selsk. Skr. IV B. S. 49-96. Kogle sammenfattede Lægemidler til et lidet Husapothek. ibid. 97-111. Some om Skjorbug. oversf. i XII B. Om de letteste og simpleste Lægemidler. i XV B.

Svendsen (John) Den Næstforriges yngre Broder, og af samme Fornavn. Studerede ved Universitetet, og blev siden Spyssemand i Island.

De usu plantarum in Islandia indigenarum in arte tinctoria, Disp. Havn. 1776. 8vo.

Om Lunenes eller Hjemmemærkerne Røgt paa Nordlandet i Island — i Isl. Litt. Selsk. Skr. I B. 162-91.

Svendsen (Sørgen).

Sigprædiken over Laurids Brokkenhus. Kjøbh. 1608. 8.

Svensen (Niels). See: **Chronich.**

Svensen (Peter Nicolai) født d. 29 Oct. 1722 i Husum, hvor hans Fader var Skoleholder. Lagde sig efter Bogholderiet i Hamborg, Lübeck og Holland. Var siden Collega og Skriv. og Regnemester ved Stadskolen i Husum. 1765 kom han til Kjøbenhavn og blev Skrive. og Regnemester ved St. Petri Kirkes Skole. 1771 Inspecteur og Revisionsschef ved Lallotteriet.

An Thro Rdn. Maj. zu Danmark. allerunterthänigste Vorstellung samt Plan und Conditiones einer combinatorischen Zahlenlotterie, bestehend aus 100 Nummern. Kopenh. 1769. 4.

Lallotterier, deres Natur og Beskaffenhed. Kjøbenh. 1771. 8. (er efter Forfatterens tydske Haandskrift forordnet af N. Prahl; og af Autor selv til Trykken forbedret.)

Berechnung über eine von dem Hrn. Justizrath Stephanen projectirten, beyrn Finanzcollegio eingegebenen, aber nicht approbirte Leibrententontine. Kopenh. 1788.

Tabellen aller Factorum der ungeraden Zahlen von 1 bis 500,000. ibid. 1791.

Har desforuden opløst adskillige mathematiske Problemata, som han har ladet indføre i offentlige Blade,

kom for *Gr.* i Kjøbenhavns Xbreslecont. Efterretn. 1765 No. 57. Tilæg til No. 73. No. 82.

Svendfen (Rasmus) f. i Odense. Blev 1616 Conrector ved Kjøbenhavns Skole. 1617 Magister. 1620 Præst til Fars i Sieland. Døde 1645.

Evangelisk og episkopi Haaubog paa Rim. I-II Del. Kjøbenh. 1643.

Sverdrup (Bernt) hvis Fader var Kammeraad Sverdrup, Ejer af Halledal Jernverk, blev først resid. Capellan til Lands Præstegjeld i Aggershus St., derpaa Præst til Waisenhuset i Kjøbenhavn. 1772 Slotspræst til Aggershus Slot og Sognepræst for Aggers Menighed. Døde 1809 efter at han forud havde resigneret.

En Christens Forhold i Henseende til gubelige Løfter, en Tale holden til Grindring om Waisenhusets Stiftelse. Kjøbh. 1772. (I. Lfr. 1772 No. 38.)

Sverdrup (Hannibal) f. 1705 paa Hedemarken, hvor hans Fader, Niels Sverdrup, var Præst. Dep. fra Christiania 1725. Blev Doctor Med. 1738

Disp. inaug. de pulvere specifico in quartana. Havn. 1738. 4.

En Haaubfuld Samling af adskillige Markværdigheder for og efter Christ Hofel. Ib. 1774. (Arit. Journ. 1775 No. 17. Arit. Tilf. 1775 No. 2.)

Sverdrup (Georg) f. d. 2 April 1773 paa Lugegaard i Narsøens Præstegjeld i Nordre Trondhjems Amt. Faderen, Peter Jacob Sverdrup, var Gods ejer. Dep. fra Trondhjem 1789. Rejste 1798 og 99 udenlands og studerede i Göttingen 1½ Aar. Blev 1799 Overtaler i Historie og Geographie ved Skolen i Christiania. 1803 Overtaler i samme Videnskaber ved Kjøbenhavns Skole, og tillige Adjunct og Examinator i den græske Philologie ved Universitetet. 1805 Lærer i den historiske og geographiske Classe ved det pædagogiske Seminarium. Samme Aar Prof. extraord. i det græske Sprog ved Universitetet. 1813 Professor i den græske Philologie og Bibliothekar ved det norske Universitet. Var 1814 Repræsentant ved Rigsforsamlingen paa Eidsvold. Er Ridder af Nordstjerneordenen.

Elegia Callini notis illustrata. Disl. Havn. 1795. (Arit. 1795 No. 55)

Secretens Haaubog i de gamle Staters Historie og Geographie. overs. Ib. 1800.

C. G. Brøders latinske Læctoner, overs. Ib. eod. Ejusd. latinske Grammatik. overs. Ib. 1802. 2det Dypag 1807. Ejusd. mindre lat. Grammatik for Begyndere.

overs. Ib. 1803. Ejusd. Lektionen latinæ in usum scholarum excudi curavit G. Sverdrup. Ib. 1801.

Hesiodi Theogonia et Scutum Herculis, in usum prælectionum edid. Hafn. 1806. (I. Lfr. 1807 No. 6.)

Thucydidis, Platonis, et Lysias orationes funebres. Æschinis in Ctesiphontem et Demosthenis pro corona orationes, in usum scholarum. Havn. 1809.

Platonis libri 8. Apologia Socratis, Crito, Alcibiades uterque, Meno, Hippias major, Symposium, Phædrus. in usum scholarum, pars Ima. Hafn. 1811.

Æschyli Tragoedia. in usum Scholarum, Vol. I. Ima Agamemnon, Choephora. Eumenides, ibid. 1812.

3 Skandin. Litt. Selsk. Skr. Historiskpolitisk Udfigt over den græske Isar den athenienske Handel indtil Alexander den Stores Tid. 1807. II. 192-275. 1813. 53-142.

Sverdrup (Laurids Pedersen) f. 1623 paa Mos. Blev 1653 Præst til Bang paa Hedemarken.

Eigprædiken over Duf Andersen Lønsberg. Christiania 1671. 4.

Sverdrup (Niels) Søn af Næssforrige. Blev, ligesom Faderen, Præst til Bang. Døde 1712.

Beskrivelse over Hammer Domkirke. indført i den vidensk. lærde Tid. 1741 No. 26, 28 og 30. (conf. Subms Levnet S. 315.) siden med Forerindring og Anmærkninger udgivet af J. C. Berg i Thaarups Mag. II. 289-304.

Swiger (Sorgen Christian) Søn af Justitsraad Swiger, tilførn Ejer af Gislingegaard i Holbøks Amt, er f. 1764 i Dnæs By i Dds herred. Deponerede 1784 fra Odense latinske Skole, og tog theologisk Attestats 1787. Som Feltpræst ansattes han ved den norske Armee 1788, 1789 som Delogerspræst, 1790 som Sognepræst for Keerdløv og Vedby Menigheder i Sieland, og 1818 blev han kaldet til Herstedøster og Vester Menigheder paa Kjøbenhavns Amt, hvor han 1813 havde det Uheld at see sin Præstegaard afbrændt og derved miste sin Bogsamling.

Afhandling om Sommerkaldfodring. — indf. i Dirichsens Magazin for Næringsstanden. Han er Forfatter til nogle Smaastykker i den Oeconomiske Correspondent, f. Gr. det Stykke i Aarg. 1817, der gjør Forslag til Capitelstartens Bestemmelse efter andre Regler end de hidtil antagne, og det første Stykke i No. 25 i Aarg. 1818.

Sylv (Ludvig Christian) f. 1758 i Badsøe i Finmarken. Faderen, L. E. Sylv, blev siden Sognepræst til Sentaasen. Dep. 1775. D. 1813 i Kjøbenhavn som Generallottoinspecteur samt Inspecteur ved Transportcontoiret for de bestandig transportable Statsfunds.

Om de ny transportable Statsfonds. Kjøbh. 1801.

Sylvius (Christian).

Compendium practico-geometricum mechanicum ubi segnet. Kjøbh. 1736.

Sylvius (Johannes) f. i Haderslev. Blev Præst ved Dølo Hospital, siden til Næs i Hallingdal. D. 1637. (Lærde Tid. 1732. S. 419. Norske topograph. Journal 3de Hæfte, S. 102-3.)

Oratio de rosis, ad Holig. Rosenkrantzium. Havn. 1601. 4to. Oratio de angelis. ibid. 1602, 4to.

Musæi poema de Hero et Leandro de lingua græca danice translatum, nuptiisque Sigv. Beckii consecratum. ib. eod. 4.

Reisefrønikke, paa Tydsk. ib. 1617 og 1632. Trøstebog om Guds Kjærlighed imod Menneksen. 1616. 1620.

Alexandri Magni Krønike. ibid. 1630 i Dvart. 1664 i Octav. (conf. Nyerups Morskabslæsning S. 40-43.)

Synningius (Johannes) — den latinske Benævnelse af Hans eller Jens Sjunesøn eller Sinnesen. Han skal være født i Jylland og have gaaet i Aarhus Skole under Morten Borup. Blev først Magister artium et Theologiæ Baccalaureus, derpaa 1538 Professor Dialecticæ ved Kjøbenhavns Universitet, og var med, 1539, at bringe det igjen paaføde. 1544 blev Prof. og Doct. i Theologien. Døde 1548. (conf. *Winding. Acad. Havn. 68*)

Annotationes in dialecticam Philippi Melancthonis, anno 1541 studiosis propositæ.

Salomons Bøger, item Tobis Bog, paa Dansk. Bittensb. 1552.

Oratio de jungendo studio theologico et philosophico, editæ ab A. S. Vallejo. Ripis 1591. 4.

Syv (Peder) f. 1631 i Byen Syv nær ved Roskilde. Var først Høret ved Skolen i Kjøbenhavn, derpaa Rector i Næstved omtrent 1663. 1664 Præst til Hellested i Stevns Herred. Fik Titlen af Philologus regius lingvæ danicæ. Døde 1702. (Danske Digtek. Sift. III. 95.)

Betænkninger over det cimbriske Sprog. Kbh. 1663. 8. Forrøst over Jens Juels og Niels Juels rygske Søtog. ib. 1677. 4.

Danske Dredprog. 1ste Del. ib. 1682. 2den Del. ibid. 1688. (vid. Fortalen til Nyerups Udtog af disse Dredprog. p. XXXV-XLVIII.)

Det gamle og ny Cimberland. ib. 1684. 4.

Den danske Sprogkunst eller Grammatica. ib. 1685. 8. Tre bedste Raag — til Baron Jens Juul Bryllup. 1686. 4to. og Freminde over Jens Jul. ib. 1700. 4.

Prøve paa en dansk og latinsk Ordbog. ib. 1692. 8.

Et Hundred udovalgte danske Viser om allehaande mærkelige Krigsbedrifter og anden selsom Eventyr, forøget med det andet Hundred. 1695. og oftere. (See den Kjøbel-nyerupske Udgave. Tom. 5. i Beslutningen, pag. 55-56.)

Udtog af hans danske Boglade og af hans haandfrevne Samlinger. i Suhms Saml. til den danske Sift. I B. 2det Hæfte. Brev til Rossgaard i Ny Saml. IV. 186-88.

Szentkeresti (Daniel) f. 1666 i Siebensbürgen, hvor hans Fader var evangelisk Præst. Studerede Medicinen ved tydske Universiteter. Tog Doctorgraden i Kjøbenhavn 1694, og rejste derpaa igjen til sit Fædreland.

De aquis mineralibus salutaribus, discl. inaug. Havn. 1694. 4.

Sæbhe (Hans Peter) f. i Sogn i Norge. Dep. 1754. Døde i Kjøbenhavn som Alumnus paa Borchs Collegium 1760.

Diap. de annona Norvegiæ incolis levanda, Helm. 1758. 4. De vi salis. Matth. V. 13. ib. 1759.

Sæmund Sigfusson med Tilnavn Frode (o: Polyhistor) er født i Island omtrent 1056. Hans Fader, ved Navn Sigfus, var Præst i Islands Sønderdel. Rejste for Studeringens Skyld udenlands til Tydskland og Frankrigs Rom tilbage 1076; blev Præst; boede paa sin Fædrengaard Døde og anlagde der en Skole. D. 1133. (Hans Biographie af Arne Magnussen foran den poetiske Eddas 1ste Tome. conf. *Johannæi Hist. eccles. I. 199. H. Einari Hist. litt. Isl. pag. 131-32.*)

Edda Sæmundar hinn Froda. Edda rhythmica seu antiquior, vulgo Sæmundina dicta, isl. et lat. Pars I. Hafniæ 1787. 4to. Pars II. ibid. 1818. (Pars I. er rec. af Abrahamson i I. Lst. 1788 No. 17.) Edda Sæmundar hinn Froda. Collectio carminum veterum Scaldorum Sæmundina dicta. Qvam ex codicibus pergamenis chartaceisque ex recensione *Erasmii Christiani Rask* curavit *A. A. Afzelius*. islandice. Holmiæ, 1818. 8vo. Lieder der Ältern oder Sæmundischen Edda. herausgegeben durch *J. S. von der Hagen*, islandico. ogsaa under Titel af: Altnordische Lieder und Sagen welche zum Fabelkreis des Heldenbuchs und die Nibelungen gehören. Mit einer Einleitung über die Geschichte dieser Dichtungen. Berlin 1812. Lieder der alten Edda. aus der Handschrift herausgegeben und erklärt durch die Brüder Grimm islandice et germanice. 1ster Band. Berlin 1815. Doversættelser af adskillige af disse eddiske Sange hævet paa Dansk af Sandvig i to Hæfter. Kjøbh. 1783-85. Paa Tydsk af Gräter i Nordische Blumen. Leipzig. 1789. og i hans Pragur; af von der Hagen i hans Die Edda-Lieder von den Nibelungen. Breslau 1814. og af *S. Majer* i Mythologische Dichtungen und Lieder der Scandinavien. Leipzig. 1818.

Om de Samund tilføjte Annales Oddenles conf. *Halvd. Etnari* p. 130-31.

Samundsen (Jon) Præst til Skutustad og Reikjahlid i Island.

Relation om det ubi Island brændende Fjeld Krabla. *Kjøbh.* 1726. 4.

Søderberg (Ole) En Svensk, som havde studeret i Upsala, blev indvirket i politiske Stridigheder og forlod i den Anledning 1756 sit Fæderneland. Opholdt sig nogle Aar i Kjøbenhavn. Sik Vocation at gaae som Professor til Halle; men paa Rejsen til Lübet satte Etiket til under Næsen og han med flere Passagerere omkom.

Den danske Partigjænger. *Kjøbh.* 1758. 4.

Søeborg (Peder) f. i Solbing af Borgerfolk d. 23 Maj 1747. Dep fra Odense 1769. Var Observator paa det astronomiske Taarn i Kjøbenhavn fra 1772 til 1779, da han blev Præst til Hagested i Sieland. Døde 1818.

Disq. de seriebus fractionum infinitis nec non de fractionibus continuis. Hafn. 4to. De altitudinibus correspondentibus. ib. 1774. i Octav.

Ligtale over Provst L. S. Weyle. ib. 1782.

Stiernekatekismus. ib. 1788. (Krit. 1788 No. 26.)

Kyeste astronomiske Lærebog for almindelig Mand, med Fortælle af Bugge. 2det Dplag. *Kjøbh.* 1799. 8vo. Udtog af den astronomiske Lærebog, til Brug i Landsby-Skoler. ib. 1811.

Sølvesen (Svend) f. i Island i Jullii Maa-ned 1721. Dep. 1739. 1743 blev Vicelaugmand og 1746 virkelig Laugmand for Norden og Westen paa Island. Døde 1782. (Hans Levnet er beskrevet paa Islandsk af Spyselmand John Jacobsen.)

Tyro juris edur Barn i Bogum. islandica. Havn. 1754. og med Tillæg. ib. 1799.

Lovisu Lilia f. Encomium Lovise Danicæ reginæ, cum paraphrasi danica.

Den engelske Robinson, overs. paa Islandsk. Holm 1756.

Spyselmand John Johnsens Levnet. *Kjøbh.* 1769.

Det islandske jus criminalis, paa Dansk. ib. 1776.

Rimur af Gisfuri Jarli Thorvaldsfyni. Seiraagarde 1800.

Søndergaard (Niels) f. 1763 d. 3 Oct. i Kjøbenhavn. Hans Fader var Husgeraadskarl paa Christiansborg Slot. Dep. 1782 fra Klins Institut. Blev 1786 Skriver og Regnemester ved Waisenhuset i Kjøbenhavn. 1790 Copiist i Statsgjeldscontoret. 1795 Bogholder ved den almindelige Forsørgelsesanstalt. Har Prædicat af Kammerraad.

Praktisk Regnekunst. *Kjøbh.* 1790. 2det Dpl. 1796. 3die 1802. 4de 1808. (l. Lit. 1791 No. 14.)

S. S. Vogels Undervisning for Forældre og Opdragere. overs. *Kjøbh.* 1792.

J. N. Terens Efterretning om den almindelige Enkelasse. overs. ib. 1802.

Tre Tabeller i Anledning af Forordningen om Pengevæsenet. ibid. 1813.

J. Weber om den dyriske Magnetisme. overs. ibid. 1817.

Brauns Lægen i Rød. overs. *Kjøbh.* 1819.

Af Aftenposten udgav han i Aaret 1815 tvende Avarsalter.

Sønberg (Inger Jensdatter) f. i Jylland ved Aalborg. Hendes Fader, Jens Andersen Sønberg, var Præst til Wisby og Heltborg ved Aalborg fra 1648 til 1690 (conf. Sorterups *Cacoethes Carminificum*. Note 10. Schönhaus lærde Struentimm. S. 1363-64.)

Sjelens daglige Regoffer for Herren, oplyst i Morgen- og Aftenbønner, Psalmer og Hjertesukke. *Kjøbenh.* 1700. 8.

Sønnitsen (Søren) f. d. 9 Jun. 1765 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Grosserer. Dep. 1780. Redfattede sig i Kjøbenhavn som Musikatthandler og anlagde et Robetrøfferie 1787. Var i Aarene 1788-90 Souffleur ved det kongl. Theater.

Bibliothek for Musik og Skuespil elskere. 1-11 Hæfte. *Kjøbh.* 1784. (l. Lit. 1784 No. 39.)

Apollo, et musikalsk Maanedsskrift. to Aargange Kbh. 1795-96. i stor Robeformat.

Han har af Lydfæ oversat efterfølgende i Kjøbenhavn trykte Skuespil: Goeters den sorte Mand 1788. Jungers Stregen i Regningen. 1792. Kozebues Indianer i Engelland 1793. Jyllands Høstbagen. 1794.

Han har beløstet Trykningen af adskillige Skuespil for Theatret og man har paa hans Forlag: Ny Samling af Skuespil, opsarte paa den kongel. danske Skueplads. 1ste Del. *Kjøbh.* 1787. og Ny Samling af Syngepsil. 1ste Del. ib. eod.

Sørensen (Anker) f. 1608 d. 21 Junii i Egtvad i Ribe St., hvor hans Fader var Præst. Blev 1633 Capellan hos sin Fader og omtrent 1635 Sognepræst i Solbing. 1637 Magister. D. 1682.

Ligprædiken over Erik Pers. Aarhus 1647. 4.

Sørensen (Christian) f. i October 1765 i Christiansand, hvor hans Fader var Emed. Dep. 1782. 1791 blev Aftenfangspræst paa Strømsøe og Overlærer ved den derværende danske Skole. 1797 Sognepræst til Herrerisør. 1804 til Domkirken i Christiansand og Stiftsprovst. 1811 Biskop sam-

meffeds. 1813 Ridder af Dannebrog og 1815 Com-
mandeur af Nordstjerneordenen.

William Blighs Rejse til Sydøhavet. overs. af Engelft
Kjøbh. 1800.

Minors Mindetale over Washington. overs. af Eng.
Christiansand 1805.

Robertsons Undersøgelse angaaende de Gamles Kund-
skab om Indien. overs. af Eng. ib. 1806.

Adskillige enkelte Prædikener og Leilighedstaler, hvori-
blandt Tale ved Dr. Gistefens Bryllup. Christiania 1795.
Tale over Biskop Keyser. Christiania 1810. Tale
paa Universitetsfesten 1811, indført i den Platouffe
Samling.

Han redigerede og udgav Bladet Bellona i Christian-
sand fra Efteraaret 1807 til samme Tid 1809.

Adskillige Leilighedsdigte i forskellige Blade.

Sorensen (Friderik) kaldes ogsaa **Seve-
rinsen**. Paa Latin Fridericus Severini.
Han er Søn af nedennævnte Peder Sorensen, og
født i Kjøbenhavn. Studerede i Wittenberg og
Heidelberg, og praktiserede først i Glensborg siden i
Kjøbenhavn.

Oratio metrica de miraculis, quæ in tempus nativi-
tatis Christi incidisse seruantur. Witeb. 1608. 4to.

Formula aliqnot medicamentorum, indførte i Bar-
tholins *Cista medica*, locus XXIX.

Sorensen (Jens). See: **Nornisfom**.

Sorensen (Niels) Præst til Fjnderup i
Sielland.

Mærkeligt Brev og Digt om Friderik den 2dens Lev-
net og Edeligt. Kjøbh. 1589. 8vo.

Sorensen (Niels) Sognepræst i Malmø.

Evangelisk Lykthave. 1ste Part. Kjøbh. 1657. 2den
Part. Malmø 1662. (Heraf er nogle Psalmer indførte i
Kingos første Psalmebog.)

Eigprædiken over Levin von Belov, Kjøbh. 1657. over
Peder Rasmussen, Bagermester i Malmø. ib. eod. over
Christian Barnekov. ib. 1666. over Borgemester Joh.
Worbet. Lund. 1671. alle i Quartformat.

Eigprædiken over R. Carl Gustav. Malmø 1660. 12mo.

Sorensen (Niels Berner) Broder til for-
anserte Biskop Sorensen, født d. 14de Juli 1774 i
Christiania. Dep. 1790. Blev 1804 Doctor
Med. 1807 constitueret Physicus i Jarlsberg Gre-
skab. 1809 Landphysicus i Eken. 1814 Profes-
sor for Med. ved det norske Universitet.

Disq. inaug. anatom. sistens neurologiam narium in-
ternarum. Havn. 1804. (I. Lst. 1806 No. 44. Puffs
nord. Archiv IV B. 2tes St.)

Programma til F. Holsts Doctorpromotio. Chri-
stiania 1817. 4to. (handler om syphilistiske Gaars Kjen-
demærker.)

Sorensen (Nicolai Friderik) født i Nyborg,
hvor hans Fader var Handkemager. Dep. fra sin
Fødebyes Skole. Var først Chinapræst. 1808 Sog-
nepræst til Weilløe i Sielland.

Han har af Lybft oversat Sneboeren. Kjøbh. 1802.
Lafontaines Ludolph og Hanne. ib. eod. Den van-
drende Jomfrue. ib. eod. (Høste Ej blot til Lyft III.
181:82. 270:74.) Lafontaines Raalesjet. ib. 1803.

Sorensen eller Severinsen (Peder)
paa Latin Petrus Severinus. Født 1542 i Ri-
be, hvor hans Fader, Søren Jessen, var Raadmand.
Deponerede fra Ribe Skole og blev Professor Poe-
ses ved Universitetet før han endnu var 22 Aar gam-
mel. Rejste udenlands paa Medicinen. Blev 1570
kaldet hjem for at blive kongelig Livmedicus. Tog
derpaa Doctorgraden i Frankerig og drog hjem. 1602
blev han Professor i Medicinen ved Universitetet,
men døde samme Aar. (*Mølleri Cimbr. Litt. I*
623:26.)

Idea Medicinæ philosophicæ, fundamenta continens
totius doctrinæ Paracellicæ Hippocraticæ et Galenicæ.
Basil. 1571. 4. Erfurt 1616. 8vo. et Læpius.

Epistola ad Paracellum, in qua ratio ordinis et no-
minum totiusque Philosophiæ adeptæ methodus osten-
ditur. ib. 1572. 8.

So hans Brev, det ene til Jac. Bongarsius, betæn-
det til Pistorius, ere indførte i Bartholins *Cista medi-
ca* locus XII. p. 123. Tyge Drages, Johannis Pra-
sentis og Bongarsii Brev til ham ere indførte i Dan-
Bibl. VIII. pag. 469:90.

Sorensen (Peder).

Eigprædiken over Allegaard Schæfted. Sors 1655. 4.

Sorensen (Zacharias) Sognepræst til Faa-
berg i Gulbrandsdalen.

Eigprædiken over Mten Nielsen. Christiania 1653. 4.
over Anne Andersbatter Skent. ib. 1665. 4.

Søtoft (Jens) f. i Åfens, hvor hans Fa-
der var Bager. Døde som Guldmægtig i et Contoir
under Kjøbenhavns Magistat.

Tradslateur Kædss Fremferd mod Baggelsen. — i Kjø-
benhavns Skilderie 1807 No. 84:86.

Søtoft (Nicolai Bierfreund) Den Ræst-
færriges Broder, f d. 31 Mart. 1790. Dep. 1811 fra
Nykjøbing Skole. 1813 blev Alumnus paa Communi-
tetet. 1816 residerende Capellan til Kjøbenhavn og Bja-
debpe i Holland.

Admantiſke Digte. 1ſte Del. Kjøbh. 1815. Ander-
nes Maſſeyate 1816.

Poefter i Athenæ II. 162 og 483. V. 195.

Søtoft (Niels Henrik) Den 3die Broder,
f. d. 21 Mart, 1788. Tog danſk juridiff Examen
og lagde ſig ved Univerſitetet efter de ſjonne Vi-

denſaber. Gik 1810 til Wien. Blev ſiden Lieu-
tenant i preuſiff Tjenefte og Ridder. Døde i Bonn
1815.

Lyna, en Nytaarsgave for 1810. Kjøbh.

Enkelte Poefter i Tilſkueren 1807 og 1808 og i Kjø-
benhavnſ Skilderie.

Tanke (Jacob).

Rogle' alvorslige og tyſtige Rim. Kjøbh. 1729. 4.

Tarnovius (Johan) født Juleaften 1624
i Koſtof, hvor hans Fader var Prof. i Theologien.
Studerede ved tyſke Univerſiteter. Blev 1655 Dia-
conus ved St. Petri tyſke Kirke i Kjøbenhavn. D.
1661.

Leichprebigt über Eliſabeth Fabricia. Koph. 1657. 4.

Tauber (Johan Henrik) f. 1743 d. 7 Sept.
1743 i Aalborg, hvor hans Fader var Kobbersmed.
Dp. 1762. Var i ſin Tid Alumnus paa Borchs
Collegium og Decanus paa Kloſteret. 1773 blev
Magiſter og begyndte at holde theologiff Forelæ-
ninger. Blev 1775 Rector i Horsens. Tog 1779
theologiſt Accettaſ. 1781 blev Rector ved Skolen i
Ddenſe og Prof. ved Gymnaſiet. 1787 Rector i
Roerſkilde. 1790 Prof. og Doct. Theologiae. 1808
fra Rectoratet entlediget. Døde 1816. (Hans Au-
tobiographie indtil Aar 1788 i Blochs fynſte Geſte-
lighed I. 432-55. tildels gjentaget og forſat indf.
i Univerſitetets Acter ved Højtideligheden i Anledning
af Indtoget 1790. conf. Nekrolog over ham i Lit-
teraturtid. 1816 No. 7.)

De delectu obſervationum philologicarum in Nov.
Foedus editarum rite adhibendo libellus. Havn 1770.

3 epiftoliſke Diſſertatſer, af eregetiff Indhold, trykte i
Auart, til G. M. Kottbol. ibid. 1771. til J. A. Gra-
mer. ib. eod. og til L. Bloch. Ddenſe. 1786. It. Lykonſ-
ningsbrev fra Philomusus til R. G. Walle. Kjøbh. 1772
i Octav. (om den ſidſte conf. Dalles Levnet ved J. Møll-
er p. 67-70. og Crit. Journ. 1772 No. 15.)

Lyende academiſke Taler ved ſine Forelæſningers Be-
gyndelſe. ib. 1773.

Tiltraadellſteſtale til Rectoratet i Horsens, Aalborg
1774. Eigeſaa i Ddenſe, om den ſidſte Skoleforordnings
uſpatterlige Barb. Ddenſe 1782. Uſtraadellſteſtale fra dette
Rectorat 1787, og Tiltraadellſteſtale paa Latin, til Recto-
ratet i Roerſkilde. ibid. 1788. (Aris. 1789 No. 34.)

Program og Tale i Anledning af Kongens Fødselsdag.
Ddenſe 1782. Eigeſaa i ſamme Anledning 1786. ib. eod.

Forſlag til Skolearbejds ligelſge Deeling imellem Læ-
rerne ved Ddenſe Skole. ib. 1783. It. Oratio de dilci-
plina ſcholastica in ſchola Othonienſi. ib. 1786.

Amindellſteſtale over Krolen Ernſt. Ddenſe 1784; og
over Prof. Povel Holm. ib. 1785.

En Skolelærers Nynbigghed og offentlige Anſeelfe, en
Tale ved nogle Høreres Indſættelſe i Roerſkilde Skole.
ib. 1789. (I. Lit. 1789 No. 44.) Gang og Tegning ſom
Foradellſesmidler for unge Menneſker, en Tale ved Can-
tor Jenſens Indſættelſe. er indf. i Iris Oct. 1792, og
tillige ſærſilt aftrykt.

Brøſſelſedighederne i det lærde Skoleveſen. Kjøbenh.
1789. (Aris. 1789 No. 22. 25. 28. 30.)

Rogle uſorgribelige Tanker om den nærværende Øſe-
ring i Underviſningsſaget. en Skoletale. ibid. 1790.
(Nyerups lat. Skolers Liſt. 287-91.)

J. G. Rosenmülleri Scholia in novum Teſtamentum,
Tom. I-II elaborationem et multis partibus locupletio-
rem, cum præſatione edidit — ad finem capitis octavi
Evangelii Johannei, reliqua parte ad exemplar editio-
nis tertium, in Germania emiſiſe, ad verbum expreſſa,
Tom. I-V. Havnii 1790-91. (I. Lit. 1790 No. 46. An-
nalen der theolog. Litteratur 1794 pag. 18.)

Personalia betrefſende Statsraad F. Bagger, ſammen-
frevne af ham ſelv o. ſ. v. tilligemed en Indledning og
nogle Grundtræk til et Skilderie over Menneſkevennen.
Kjøbh. 1792. 4. (Aris. 1793 No. 43.) Denne Indle-
ding havde forud ſtaaet i Iris for Maj 1792, og Grund-
trækkene i Juliidæſtet ſamme Aar. — i Iris for 1800
III. 29-39 er Udtoz af en hans Tale om Dpoſtelſe for det
Almindelige.

I de af Thomsen udgivne Philoſoph. Afhandl. 2den
Samling er af ham Strøtanter til J. S. Solerhs Min-
de. Brev fra ham til Walle findes bog i Dalles Lev-
net ved Møller pag. 169-71. *

1788 udgav han i Ddenſe i Octav en Subſcriptionſ-
plan til en Clavis novi Teſt., men den kom aldrig ud,
eſterdi Prof. Sahl ſamme Tid ogſaa tyſte til at vilde ud-
give en ſaadan Clavis.

Han har leveret Overſættelſer af Tyſk og Frank,
ſamt nogle Recenſioner, til de aalborgſke jydiſke Lærere-
ninger; tog ogſaa Del i Fortegnelfe over Skriveſtjeds
Priſt. 1722-73, ſaavelſom i de fynſke litteraire Pro-
grefſer 1781-83.

Tauber (Erik Sjørup) Søn af Ræstforri-
ge, f i Horsens. Deponerede fra Roeskilde Skole.
Blev først Adjunct og siden Overlærer i Religion,
Dansk, Latin og Græsk ved Skolen i Aarhus. 1818
Rector i Solbing.

Historia scholæ Cathedralis Arhusiensis, Arhusii
1817. 8vo. (Litt.tid. 1818. No. 8.)

Taulov (Berthel) Søn af Berthel Jørgen-
sen Taulov, Rector i Middelfart. Dep. omtrent
1701. Var først Rector i sin Fødeby. Blev 1751
Præst til Rorbøl i Viborg Stift. Var besængt
med fanatiske Principier, hvorover han blev suspen-
deret. Døde kort efter, 1737.

Corbital for brængstebe Samvittigheder. Flensborg
1718. 8.

De 4 Evangelisters Overeensstemmelse. Kjøbh. 1724. 8.

Taulov (Hans Henrik). See: **Thau-
lov.**

Tausen (Christen Madsen) Blev 1635
Magister. Var 1637 Slotspræst i Kjøbenhavn.
Deretter Sognepræst i Lyderslev, og 1643 i Kjøge.
1661 Biskop i Stavanger. 1668 Doctor Theolo-
giæ. Døde 1680.

Eigprædiken over S. G. Humblet. Kjøbh. 1645. over
Christian Holdt. Aarhus 1648. over Anne Lunge. Sørs
1653. over Margrete Lunge. ib. 1654. alle 4 i Noart.

Tausen (Hans) født 1494 i Birkinde i Fyn,
af Bønderfolk. Hans Faders Navn Tøge eller Tø-
ve. Gik i Skole i Odense, samt i Aarhus under M.
Dorup. Blev Munk i Antvorskov Kloster. Rejste
udenlands og studerede først i Leven og Esln, men
siden i Wittenberg. Ved sin Hjemkomst prædikede han
den lutheriske lære først i Antvorskov, men siden især
i Viborg. 1529 blev Præst til Nicolai Kirke i Kjø-
benhavn. 1537 Præst og Rector Theologiæ i Roes-
kilde. 1542 Biskop i Ribe. Døde 1561. (conf.
Brøndlunds Memoria Tausani 1721. P. Køn's
Vita Tausani 1757. Dänische Bibliothek.
1stes Stüd; Wandals Jægerspris Monum.
I Del 283-323. i Münters Reformationshisto-
rie, og paa flere Steder. Hans Portrait i Dän.
Bibliothek I. cit. samtkoran den Køn'ske Biographie.

En christelig Fadon at christne Børn med. Viborg
1528. 8. (conf. Køn I. cit. S. 121.)

Et ankeligt Klawemaal oc et wenlight Tilbudd, huors
ledes then Herre Christus beklawer, atz wii ere saldhne
hannum fæaa 2c. ib. eod. 4to. (Køn S. 118.)

Et kort Antwar til Biskop Jens Andersøn af Dthense
hans Schrift, hvilled han tilstreff de Borgere i Viborg
og Diborg 2c. ibid. 1529. 4. (Münter I. cit. II. S. 51.)

Den christelige Troesbekjendelse overleveret ved Herre-
dagen i Kjøbenhavn 1530. (See Svidtselt VIII. 1322. M.
Waldikes 1736 som Inauguraldisputat for Licentiat
Graden udgivne *Confessio Havnensis* og Münter II.
92 o. følg.

Svar paa de 27 Artikke, som Papisterne indgave imod
denne Troesbekjendelse. See Svidtselt paa anførte Sted
og Waldikes Apologia Confessionis Havnensis. Disp.
I-XII.

Svar til den falske oc uchristelige Undervisning som
Rector Povel Krev om den papiske Messe. Kalmø
1531. 4. (Münter II. 176. Køn S. 419.)

De 5 Mose Bøger forbandede. Magdeborg 1535 og
1537. 8. (See Vid, Seiff. Skr. I Del S. 1-24. og
Münerva 1789. III. 57.)

Justi Menit Oeconomia christiana udsat paa Dansk.
København 1538. 8.

Nor Herres Jesu Christi Passles og Pinsels Historie,
udbragen af de 4 Evangelister, med en søje Forklaring.
Magdeborg. 1539. 8.

Vinterdelen og Sommerdelen af Postillen. ibid. eod.
8. 2 Bøll. (Køn S. 121-23.)

Paternofter med en søje Forklaring, og den 71 Psal-
me kortelig forklaret. Wittenb. 1552. 8.

Han har dels oversat dels original forfatter adskillige
Psalmer, hvorom gives Underretning i den danske Dig-
tekonsts Hist. 1ste B. S. 198-200. Om hans Parabel:
"Sandhed og Løgn", som er trykt i *Helvaderi Morfus
Diaboli*, i Dän. Biblioth. I B. p. 29-33. i Sandvigs
Levninger af Middelalderens Digtekunst, handles paa
sifsbemeldte Sted p. 229-32.

Tavannes (R. P. Paradis de) Fransk
Sprogmeester først i Berlin og i Hamborg, siden i
Kjøbenhavn.

Poeme a l'occasion de Jubilé de la Souveraineté des
Rois de Dannemark. Berlin 1760. 4to. (aftrykt paa ny
i Kjøbh. Nr. Cont. Bst. 1761 No. 39.) a l'occasion
du jour natal de Frederic V. ib. 1761. 4. (indsert ibid.
1762 No. 26.)

Le Naufrage. opera comique. Copenhague 1763. 8.

Nouveau Systeme pour faciliter l'étude de la gram-
maire, du stile, de la rhetorique, et de la poetique
françoise. Copenh. et Leipz. 1763. 8.

La fete de l'amour. ib. 1765. 8.

Tausen (Henrik). See: **Tenssen.**

Tegneby (Henrik Jensen) Præst i Tegne-
bye i Slaane.

Eigprædiken over Sidsele og Sophie Bildt. Christiania.
1651. 4. over Karen Tensdotter, Jacob Røring's. 1654.

Teilmann (Andreas Charles) Ejer af Rør-
holm og Lunderupgaard i Ribe Stift. Hans Fa-
der, Etatsraad Christian Teilmann, var Amtmand
over Lundenæs og Bøvlings Amter. Hans Moder
var en Datter af Digteren Løgger Keenberg. Han

er født 1723, beponerede 1740 fra Roestilde Skole. Blev 1751, med to af sine Brødre, optagen i den danske Adelsstand. Døde som Etatsraad 1790.

Anders Christensens Betænkninger over de i Aaret 1768 fra Landvaesenscollegium foretagne Spørgsmaale. Kjøbh. 1771. 8. (I. Lst. 1772 No. 3.)

Et Brev af Anders Christensen — om Kornpriser, Folkemængde, Proprietairer, Bønder m. v. ibid. 1771. 8. — blev recenseret i Bibliothek for nyttige Skrifter No. 14. hvorpaa Teilmann replicerte i No. 35:37. conf. No. 53. Bemeldte Teilmanns Svar udkom ogsaa særskilt. Kjøbh. 1772. 8vo.

Betænkninger over Lütkens og Clausens Afhandlinger om Bøndergaardens tjænligste Starrelse. Kjøbh. 1773. (Arit. Journ 1773 No. 25. Denne Recension lod Autor, med sin Besoarelse derpaa, indrykke i Viborg Samler 1774 No. 8 og 10.)

Skotlanderinden, Comœdie. overs. af Frank. Kjøbh. 1775. og Crispin som Fader, overs. af Eddff. ib. 1776.

Register over Rescripter og Collegialbreve, med et Afsnit af hidtil utrykte Rescripter. I-II Del. Kjøbh. 1782.

Betænkning over de Postter, som Commissionen til Landvaesens Forbedring ere foretagne. ibid. 1787, og Anmærkninger over O. L. Bangs Afhandling om Bønderstanden i Danmark. ib. eod. (begge rec. i I. Lsterr. 1787 No. 18. Autors Replik derpaa i Morgenposten 1787 No. 12.)

Tvende Præmier Udsættelse for tvende juridiske Problemer i Landvaesens- og Gæstebøndesagen deres Oplosning. ib. eod.

Forsøg til et Landvaesenssystem. ib. 1788. (Disse sidstnævnte 4 Skrifter lod Autor, tilligemed O. D. Lütkens, i Aaret 1771 udkomme: Anmærkninger ved et af Eodde overs. Skrift, oversatte paa Eddff. og de udkom under Titel af: Afhandling om den Däniske Landvaesen. Koph. u. Leipz. 1788. De bleve anm. i I. Lst. 1788 No. 29. hvorpaa Teilmann svarede i Arit. 1788 No. 47.)

I Bibliothek for nyttige Skrifter. 1772: om sur og ubrugelig Jordes Forbedring No. 2. Om Plejeanstatter paa Landet. ib. No. 23. I Samleren 1787 No. 20 blev han Anmærkt. over en Afhandling om Exeresisteriets Afregning. I Morgenposten 1789 No. 71-76 blev han Grundbringer imod en Recension af L. Smith over Halses lykkelige Aften. Smith tog til Gjenmæle i I. Lst. No. 27-28 for samme Aar.

Teilmann (Christian) Søn af Hans Teilmann, der 1765 døde som Præst til Bragnæs og Strømsø, og i Aarene 1739 i Kjøbenhavn udgav Oversættelse af Collins's velkomne Indtrængelse i Guds Rige og af Speners Sprog af den hellige Skrift. Sønnen depon. 1757. Præceptorede derpaa nogentid i Norge. Blev 1771 residerende Capellan til Rodum Præstegjeld i Busskeruds Amt. 1788 Sognepræst til Borge og Fosnæs i Smaalenes Amt. 1791 Sognepræst til bemeldte Rodum. 1813 med Pension entlediget. (Bidrag til sin Lev. Dansk Litteraturlexicon.

netsbeskrivelse har han selv leveret i Fortalen til den nedennævnte Anvisning ic.)

Anvisning til norske Frugttræer. Kjøbh. 1797. 8. (rec. i I. Lst. for samme Aar No. 44. Over denne Recension findes Anmærkninger i Hermoder No. XII. pag. 104-128. og Teilmanns Replik imod samme Rec. er indf. i I. Lst. 1797 No. 51.)

Tilbørlig Tak til Fr. C. Holst for hans Bys i Mærket. ib. 1800. 8.

Om Frugttræplantning — i Neumanns Annal. II. 61-74. og S. 234

Han besørgede 1770 udgaven af Tullins samtlige Skrifters 1ste Del.

Teilmann (Christian Gintenhof) Søn af Næstforrige, født 1775 paa Rodum. Depon. fra Christiania 1795. 1800 blev personl. Capellan til Stotte i Jarlsberg Grevskab. 1801 residerende Capellan for Ravnæs Præstegjeld. 1815 Sognepræst til Laurdal sammesteds.

Et Brev angaaende det Spørgsmaal; hvorledes det gaar til, at Hans Hauge kan gjøre saa stærke Fremskridt. i Salletens Maanedsskrift VI. p. 523-34. Et Par Ord om Landsbypræsten og hans Pligter. ibid. 379-402.

Temler (Christian Friderich) født 1717 d. 20 Mart. i Børbst. Han var først dansk Legationssecretair i Constantinopel; blev siden Secretair ved Departementet for de udenrigske Affairer. Døde som Etatsraad 1780. (Suhm X. 43.)

Cento (ex Virgilio), to Blade i Detav. I. l. a. (trykte i Kjøbh. i Anledning af Begivenhederne d. 17 Januar 1772.)

Om Spor af en Overensstemmelse mellem det illyriske og celtiske Sprog i de nordiske og øvrige Mundarter, som komme af dem begge. — indført i Videnskabs Selskabs Skrifters 12te Del. p. 101-32.

Om den Tidspunkt, da Bøffekrød og Skybegevar ere opfundne i Europa — ibid. i den ny Samlings 1ste Tome S. 1-54. Begge ere efter Forfatterens tydke Haandskrift forarbejdede af J. Junge. Den sidstnævnte af dem er igjen tilbageværet i Seines Historiske Abhandl. I Band.

Terkelsen (Christen). See: Morsing.

Terkelsen (John) paa Latin Jonas Torkillius. Er f. 1697 i Guldringe Syssel i Island. Dep. 1718. Efterat have fulendt sine academiske Studia, opholdt han sig et Aar i Kiel. Var Rector i Stalholt fra 1728 til 1736, da han drog ned til Kjøbenhavn, og foranledigede, at L. Harboe blev sendt som Generalliegevisitator til Island. Han fulgte med Harboe som hans Secretair. Kom 1745 igjen til Kjøbenhavn, hvor han døde 1759. (Johannai Hist. eccles. III. 547.)

Han oversatte paa Islandsk og lod i Høle trykke: *Confessio Augustana*. 1742. *Jerfins Skrifter* 1743. *Laasenii bibelfke Rierne* 1744. *Dehvarding de Sjæns fødtes Kjendetegn*. 1748.

Avvertissement om den under Borgemeester Andersens Navn paa Lybft udlomne Tractat om Island — trykt p. 276-93 i den 1748 i Kjøbenhavn udlomne danske Oversættelse af Johan Andersens Efterretninger om Island, Grønland og Strat Davis. Sammensteds er p. 297-356 trykt hans Tilgift samt videre Efterretning og Notice om Island.

I den berlingfke lærde Tid. for 1752 er i No. 10 og folg. indført hans *Memoria celeberrima aliquot Islandorum*. Den i Dreiers *Monum. anecdotis* Tom. 1. pag. 175-288 under Sibberns Navn indførte *Idea histor. literar. Islandorum* skal især være hans Arbejde. Og saa ere de i Schldzers isl. *Litteratur S.* 150-55 aftrykte Anmærkninger af ham, og ikke, som Schldzer mener, af Magnæus.

Terkelsen (Søren) paa Latin Severinus Torkilli. Var Christian d. IVdes Kammertjener, da han 1633 blev Soldat i Glücksfad, (conf. *Danske Digtekonst* III. 25-68.)

J. W. Mosherosch en from Faders kristelige Sjælegave. fordanfket. Lyckfad 1645. 8vo. Gjødd. Børnetugt. fordanfket. Kjøbh. 1646. 8vo.

Honor af Uffe Hjerdiinde af Astræa, overs. af Frank. Glücksf. 1645 og 1648. 4to.

Astræa Sjunge-Chor eller allehaande artige og lystige ny verdslige Viser med deres Melodier. I-III Snes. den 1ste prentet i Lyckfad 1648, den 2den i Kjøbenhavn 1653 og den 3die ibid. 1654. i Octav-Rodeformat. (af den 1ste Snes havde en Udgave trykt i Kjøbenh. 1657. i Rodeformat.)

Jacob Cats Evende Avinder om een Mand, d. e. Jacobs Giftermaal med Lea og Rachel. overs. Kjøbenh. 1653. i samme lille Rodeformat. Sj. Grundgistermaal eller Adam og Evas Bryllup, overs. ib. 1656 i samme Format.

Opisg Daphnis's Rattetflage over sin Galathea Ubesindighed &c. overs. ib. 1636 i samme Format.

Joh. Rist's Passionviser, fordanfkede. ib. 1661. 8.

J. Cats kristelige Husfru, fordanfket af Severin Terkelsen, foridum Soldat i Glücksfad, forjiret med Kobberplader, forlagt og til Trykken besordret af Abraham Wuchters. ibid. 1675. 4to. (Danske Digtef. III. 36-37.)

Af ham ere de danske Vers, som staae under A. Saelwegs *Icones Regum Danicæ*. Havn. 1646. folio. (de latinske ere af Jo. Venusinus og tydske af X. S. Werner.)

Terkelsen (Terkel) født 1749 d. II Jan. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Capellan til Nicolai Kirke. Deponerede 1766. Blev 1796 Chorsdegn og Klotter i Ringkjøbing.

Hjertets Følelser ved Betragtning af de byre Lieder. Odense 1783. Den sande Adel, bevist ved den adelms-

digste Handling i nærværende byre Lieder. ib. 1784. begge i Octav.

Den adeltankende Bonde, et Originalstykke i 3 Handlinger — indført i Almeennyttige Samlinger 11de B. Odense 1785.

Terpager (Peder) født 1654 d. 22 Maj i Ribe, hvor hans Fader var Raadmand. Deponerede 1674. 1676 blev Conrector i sin Fødeby. 1677 Magister. 1684 Vicelector og Præst til Vester Bedsted Menighed. 1736 Doctor Theologia. Døde 1738. (conf. *Dän. Bibliothek 2tes St.* p. 524-31. *Treschow's Jubelær.* 211-15.)

Primitiva Græco-latina. Havn. 1677. 8.

Tabula rhetorica. ib. 1678. fol. et 1703. 8.

Kraft imod Døden, det er Kraft til Bønnen over Mads Clemensens Ribers jammerlige Død. ib. 1679. 4to.

Prodromus Bibliothecæ sacræ. ib. 1680. 8.

Seculum illustre, seu de Seculo nostro ejusque illustrioribus doctrina ingenii. ib. 1682. 8.

Decades exordiorum. Francof. 1682. 8.

Kraftskrift over Laurids Friis paa Tyrrestrup hans Død. Kjøbh. 1700. 4to.

W. Sengwerds Skrift om de apuliske Ederkoppe. overs. ib. 1702. 8.

Inscriptiones Ripenses. Havn. 1702. 4to. Appendix *Inscriptionum Ripens.* ib. 1714. 4to.

Ripensium Episcoporum Series et vitæ tetraclitichis comprehensæ per Joh. Laurentium, à Terpagero continuatæ. ib. 1704. 4.

Rituale ecclesiarum Danicæ et Norvegicæ latine redditum. ib. 1706. 8. (conf. *Thaarups udsørlige Statist.* III. 176.)

Chronicon ecclesiæ Ripensis. ib. 1708. 8vo.

Oratio jubilæa. ib. 1718. 8vo.

Egprædiken over Magister Peder Sjørding. ibid. 1720. 4.

Ripæ Cimbricæ. Flensburg. 1756. 4to. (*Dän. Bibl.* I. 137-87)

Samlingen af Dordings Vers, som Rostgaard 1735 udgav i Dvart med Grams Fortæle, Ryldes tilbids hans Omhyggelighed.

Terpager (Laurids) en Søn af Ræstforrige, født i Ribe d. 28 Febr. 1684. Depon. 1702. Rejste udenlands. Efter sin Hjemkomst 1713 blev han Magister og 1720 Præst til Mehrn i Sieland. 1736 Provst i Baarse Herred. Døde 1772.

Petri Terpageri, parentis, tabularum rhetoricarum editio 3tia auctior. Havn. 1703. 8.

Dispp. Havn. 4to. *De ambone Veterum.* 1703. *Reliquiarum sancuarium sive de sepulchro altaris.* 1704. *De sacris Danorum vigiliis.* 1705. *De alytia per Daniam olim apertis vulgo Darsfredet.* 1706. *De Typographis natalibus in Dacia* 1707.

Programma over Justitsraad Matthias Worm, for-
dattet. Kjøbh. 1707. 8.

Lanbmedreprædiken over Litum II. 7. — indført i
Serolebs *Sermones ad clerum* 1ste Samling.

Brev til Laugebel af 1750 — i *Langebekiana* pag.
61-67.

Testrup (Christen Sørensen) født paa Tes-
strup Gaard i Viborg St. Blev 1731 Virkefoged
til Lerkenfelds Birketing, siden Herredsfoged i Bis-
lum og Rinds Herreder. Var Ejer af Wifferts-
holm og Restrup, og havde Cancellieraads Karakter.
Døde 1761.

Relation om Tingene og Tingstederne. Flensborg
1747. 4.

Danmarks og Norges Krigsarmatur. ibid. 1757. 4to.
(Lorks Nachr. I. 480-501. Schwes Lovnet p. 271.)

Genealogisk Tabelle over Dronning Juliana Maria.
I. a. et loco, in pat.

Brev til Laugebel — i *Langebekiana* 92-98.

Testrup (Søren) Dep. fra Aalborg. Con-
ditionerede som Student i mange Aar. Blev tilfældt
Casferer ved Coloniæetablissementet paa Alheden i
Sjælland. Døde 1763.

Forflag om Heberne i Nørrejylland — i *Oeconom.*
Magaz. III. 91. Om Jordmør eller Mergel. ibid. IV.
61. Om Rinds og Vejkriftes Paaagtselse. i V. 179 og
VII. 375.

En paragraffisk Oversættelse af Horatii IV Bogs 5te
Dre, i Anledning af Kongens Fødselsdag. Kjøbenh.
1756. 4.

Testrup (Søren) Son af foranførte Can-
cellieraad Christ. Testrup, født paa Vestervig i Vi-
borg Stift. Var Krigscommissair.

Om Stoves Opvækning med Hensyn til den danske
Flodes Stikbyggerie — i *Landhuusholdn. Selsk. Skr.*
Ny Saml. II. 123-62. — tillige særskilt trykt.

Tetens (Johan Nicolai) født 1736 b. 16
Sept. i Tetendæt i Landstabet Eyderstedt. Studer-
ede i Karene 1755-58 først i Kjøbenhavn siden i Kjøben-
havn. Blev 1763 Prof. i Physik i Byhov og 1776
Prof. i Philosophien, siden ogsaa i Mathematiken i
Kiel. 1789 kom han til Kjøbenhavn og blev Med-
lem af Finantscollegiet. 1791 Deputeret. Døde
som Conferentsraad 1807. (conf. Kordes. I. Sft.
1807 No. 36 p. 574. Kiel. Litt. Zeit. 1807. In-
stellbl. No. 8-9. Jördens's Lexicon V. 33-37.
Hans Minde af Bugge i Vid. Selsk. Skr. for
1807-8. 5te B. I Hæfte S. 1-14. derfra paa Tybst
i Kiel. Zeit. 1808 No. 34-36.)

Heber die letzten Veränderungen der Bank und Geld-
wesen in Danmark. Koph. 1793.

C. E. Lous Versuche und Vorschläge betreffend die
Theorie der Navigation. aus dem Dän. Kiel 1795.

Nachricht von dem Zustande der allgemeinen Witwen-
casse zu Kopenhagen. Kopenh. 1803. overs. paa Dansk af
Søndergaard. ib. ood. (Orig. et rec. i Hall. Ergänz-
ungsbll. 1812. p. 780.)

Considerations sur les droits reciproques des puis-
sances belligerantes et des puissances neutres sur mer.
ib. 1805. (Hall. Litt. Zeit. 1810. Maj. S. 116. Kieler
Litt. Zeit. 1807 No. 42. 47-51. 1808 No. 1-4. og 9-15.)

I Videnskaberne Selsk. Skrift.: Integration af
logarithmiske Differentialer af den Form ax^k , hvor a
er en Function af x . i 3die Tome af den ny Samling
pag. 498-516. Arithmetisk Problem angaaende Anven-
delsen af de synkende Fonds. ib. i Tome IV. pag. 210-46.
Om Sterbeden af collective Stemmer og Probabiliteten
af samme. ib. Tome V. pag. 116-43. En almindelig
Formel for Coefficienterne ubi Polynomier. ib. pag. 253-
86. paa Tybst i Scheels u. Degens physikal. chem. u.
f. n. Abhandlungen 1ster B. i Aftheil.

I Minerva: Om den synkende Fond. 1790. I. 346
Om Gjelds Afbetaling ved Communer. ib. IV. 181. Ko-
ger af et Brev til Prof. Ehlers. 1791. I. 266. Forle-
des det mindre Antal kan udgjøre de fleste Stemmer,
tilligemed nogle Anmærkninger over Rousseaus Contract
social og over den nyere franske Statsret. 1793. II. 64.
331. III. 1.

I de schlesw. hollst. Provincial Berichte: Was wird
erfordert zu einer völlig zweckmäßigen Brandanstalt in
großen Städten? 1795. 5tes Hest. I D. A. Feinze's
Sammlung zur Geschichte u. 1ster B. haves af ham
Anmerkungen zu Richard Prices Abhandlung von öffent-
lichen Credit und Nationalschulden. S. 203-260.

Tetens (Peder) født 1728 d. 27 October
i Nykøbing paa Falster, hvor hans Fader var Wa-
ger og Kjøbmand. Deponerede 1745. 1750 blev
Magister og Decanus paa Klosteret. 1754 Hører
ved Skolen i Kjøbenhavn. 1756 Rector i Horsens.
1773 Præst til Domkirken i Ribe og Stiftsprovst.
1779 Doctor Theologiae. 1781 Biskop i Viborg.
Døde 1805. (conf. Sallensens Maanedsskrift V.
622-24. VI. 119-20.)

Dispp. Havn. 4to. De nomine Martyris. 1748. Hi-
storia systematis influxus physici 1749. De impedimen-
tis studiorum physicis et moralibus I-III. 1750-52. De
peccato Jesuitarum philosophico I-II. 1753.

Et latinff Carmen over Dronning Louise i den 1752
udkomne 3die Samling af Sørgeedigte ved denne Dron-
nings Død. S. 108-14.

Brev til Kongens Fødselsdag 1760.

Sørgetale over Statsraad Gerhard de Sichtenberg.
Sots 1765. 8.

En enfelttaler i Anledning af Kong Christian
VII's Fødselsdag. Deraf er en optrykt i I. Sft. 1769
No. 20 og en i Viborg. Samler for 1773 No. 14-15.

Dansk Dvers. af Lurdoerfs Poëma in Caroli Gustavi
transitum maris baltici — indført i Viborg Samler
(76*)

1774 No. 2. Afstedtale fra Horsens Skole, i bemeldte Samler for 1775 No. 15 et loqv. er ogsaa udkommen særskilt.

Diap. inaug. continens quasdam disquisitiones in Sapientiam Jolu Siracidis. Hafn. 1779. 8.

Tale ved Capelletts Indvielse paa Kæstrup. Siborg 1784. 8.

Afskiltige latinske Vers f. Ex. Lesus in obitum reginae Lovise, hæftet til Ancheriens Consecratio Divæ Lovise. Havn. 1750. Epicedium in obitum *Ellschovii* nomine totius Collegii Medici. eod. a. Epicedium in obitum Episcopi *Petri Hygom*, sejlet til Programma over ham 1764.

Breve til Balle, bag i dennes Levnet ved J. Møller pag. 110-24.

Tetens (Henrik) Søn af Ræstforrige, født 1759 d. 21 Maj i Horsens. Deponerede fra Ribe 1777. 1783 blev Decanus paa Klosteret. 1786 Biscelandsdommer i Jylland. 1789 Bysfoged og By-Priver i Mariager samt Herredsfoged og Herredsskriver i Dnsild og Gjerslev Herreder, tillige Biscelandsdommer og Skriver i underliggende Mariager Klosters Birket. 1803 Major ved Landvæbnet. 1814 Herredsfoged og Herredsskriver i Siends og Rør Lyng-herreder i Viborg Stift. Døde 1816.

Dispp. Havn. 8vo. Testamenti factionis secundum principia juris danici, in specie Cap. 4. Lib. V. Codicis Christiani VII expositio. Particula I-II. 1782. 83. Brevia delineatio juris cambialis danici. 1785. De legum civilium et naturalium natura. 1786.

Tetens (Stephan) Den Ræstforriges Broder, født i Horsens 1773 d. 7 Maj. Deponerede fra Viborg Skole 1789. Var Alumnus paa Worchs Collegium. 1794 rejste udenlands paa Stipendium Hopnerianum. 1797 blev Conrector i Ribe og Doctor Philosophiæ. 1804 Præst til Trinitatis Menighed i Frideritia. 1811 til St. Knuds Kirke i Odense og Stiftsprovst. 1813 Ridder af Dannebrog.

Dispp. Havn. 8vo. Nonnulla in epistolam Pauli ad Philemonem. Particula Ima. 1793. Difficiliora in libro Hermogenis *supra* *supra* loca illustrata, præmissis disciplinæ Hermogenæ conspectu. Dis. inaug. 1797.

Plutarchs Levnetsbeskrivelser, overs. I-IV Del. Kjøbh. 1800-1811. (I. Lst. 1801 No. 3. Dagens Journ. 1801. 36-39.)

Efterretning om nogle af Høens Stifts Segater og offentlige Stiftelser. Odense 1814.

Evende Prædikener holdne i St. Knuds Kirke i Odense. ibid. 1816.

J Minerva er af ham: Tale paa Kongens Fødselsdag 1802. I. 260. J Dvortastiftet for Sandhed: Om Undervisningsanstalterne i Frankrig. I B. S. 18. 49. Platos Dialog Kriton. overs. III. 325-62.

Tetens (Peter) Brodersøn af de to Ræstforrige og Søn af Provst Tetens til Gannerup i Viborg Stift. Dep. fra Halsborg Skole.

Tale til Universitetets Studerende i Anledning af (Ohlenslagers) Frejas Alters Forkæftelse af Theatercensorerne. Kjøbh. 1816. (Sall. Litt. Zeit. 1818 No. 172.)

Teyser (Henrik) født i Norge. Var i sin Tid Alumnus paa Valkendorfs Collegium og Decanus paa Klosteret. Blev 1732 Magister. 1738 Rector i Bordingborg. D. 1756. (conf. J. Baudens af Lahde udgivne Biographie. S. 4. o. f.)

Disp. de ariete Naziræi. Havn. 1732. 4.

Analysis Geneleos. Havn. Læpius,

Thaarup (Friderik) f. d. 9 Dec. 1766 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Christen Thaarup, var Havnecasserer. Dep. 1784. Blev 1789 Fuldmægtig i Rentekammeret. 1793 extraordinair Professor i Statistik ved Universitetet. 1797 Foged i Esler og Dubalen i Nygershus St. 1804 Amtmand paa Bornholm. 1809 entlediget. 1810 Committeret i Generalaltoldkammeret. 1812 Statsraad. 1816 Told- og Consumtionscasserer i Helsingør. 1819 efter Ansøgning derafra i Naade entlediget med Bartpenge.

Kort Beskrivelse til det danske Monarkies Statistik. Kjøbh. 1790. (I. Lst. 1790 No. 34 og 38. conf. 1791 p. 398 og 726. Edt. Aug. 1792. pag. 412. Helmst. Litt. Zeit. 1791. 14tes St. conf. Arit. 1791. p. 706-12.)

Beskrivelse til det danske Monarkies Statistik. 2den udgave. ib. 1794. overs. paa Tydsk med Tillæg. 2 Bøll. ibid. 1795. (I. Lst. 1794 No. 25-27. Edt. Aug. 1796. S. 1151.)

Udførlig Beskrivelse til det danske Monarkies Statistik. I-VI Del. Kjøbh. 1812-19. (Dette Bøll, hvis to første Dele ogsaa førte Titel af Samlinger om Fædrelandets Producter, Manufacturer og Fabriker, Hæringsvejs, Skibsfart og Handel, er rec. i Geograph. Ephemeriden 1816. 49 B. S. 185-200.)

Noget om hans Statistik samt om en statistisk Prøveopgave. ib. 1794. (Herimod blev Schlegel et Svær, som fulgte med No. 39 af I. Lst. og Thaarup udgav derpaa Rødværge, som fulgte med No. 40)

Materialier for det danske Monarkies Statistik. I-IV Hæfte. 1791 = 94.

Beløvede Tillæg og Rettelser i Thaarups Beskrivelse o. f. o. 1ste Hæfte. ib. 1795. (I. Lst. 1795 No. 32.)

Den virkelige Emanuel Balling. ib. 1795.

Arktid for Statistik, Politik og Husboldningsvidenskaber I-V B. ibid. 1795-1800.

Fragmenter om hvad hidtil hos os er foretaget i Henseende til Brændebevarelse, samt Efterretning om dens i Kjøbenhavn i denne Henseende opstaaende Economiske Belfærdsforhold. ib. 1796. (Littards Journ. 1796. 521-24.)

Journal for Kjøbenhavnere. I-IV Hæfte, ibid. 1796-1813 8vo.

Fabri Geographie for Ungdommen. overs. med Fædernelandets Geographie ny ubearbejdet. ibid. 1796. (Lfs. Kards Journ. 1796. S. 527.) En ny Udgave. ibid. 1798.

Toze's Europæiske Statistynlighed. 2den Del 1ste Stykke. overs. ib. 1796.

Magazin for Danmarks og Norges topographiske, oeconom. og statist. Beskrivelse. I-II B. ib. 1797-1803.

Oversigt over Bornholms Amt. Kjøbh. 1810. 4to. (Berruchs geograph. Ephemer. 1812. Febr. 180. 86.) Samlinger udgivne af det bornholmske Selskab for Efterlægten. I-III Hæfte. Kjøbh. 1808. Bekjendtgjørelser fra det bornholmske Amtmandskab, indeholdende Anordninger m. m. I-III Hæfte, ogsaa under Titel Smaaidrag til Bornholms Statistik. ib. 1806-10. Afstryk af et Brev fra Amtmand Thaarup, hvori Roget om en fra den bornholmske Præst Halle gratis uddelt Pjece. Kjøbenh. 1810. 8. (Disse 4 Skrifter ere rec. i Dansk Litt.tid. 1811 No. 10.) Bidrag til Bornholms Statist. Kjøbh. 1810.

Penia eller Blade for Skole-, Industrie-, Medicinal- og Forsørgelsesvæsenet. Kjøbenh. 1815-16. (conf. hans Statistiks 5te Del. S. 165.)

Nogle Underretninger om det Lauenburgske. Kjøbenh. 1815. 8vo. udtogsvis paa Tydsk. overs. i Schlesw. hollt. Ber. 1816. 2tes Hæft. S. 142-60.

Samling af Love og Anordninger, kongl. Resolutioner og Collegialbreve, vedkommende Sold- og Consumtionsvæsenet i Danmark, fra 1797 Aars Begyndelse. Kjøbh. 1817. 8vo. (Saaleskes i Junii Maaned anmeldt. Salget stros standset. Udgaves siden med nogle Tillæg og smaa Forandringer under den ny Titel: Samlinger om Handel og Esfart, samt Sold- og Consumtionsvæsenet i Danmark, fornemmeligen de disse Gjenstande vedkommende Love og Anordninger, kongelige Resolutioner og Collegialbreve. 1ste Bind. Kjøbh. 1817.)

Tale ved den første offentlige Examen i Dattreinstitutet i Helsingør. Helsingør 1818. 8vo.

Helsingørsvennen. No. 1-2. Kjøbh. 1818.

Til Minerva har han leveret: Om en statistisk Aarbog i Aarg. 1791. II. 432. Om Norges Skovvæsen, i Aarg. 1792. III. 281. (ogsaa særskilt aftrykt og rec. i I. Lst. 1782 No. 47.) Anmærkninger ved denne Afhandling, i Aarg. 1793. I. S. 40-53, under det foregaaende Ravn af Joh. Frid. Voss. (Dette Stykke bliver i Minervaregisteret, saavel som her foran S. 343. urigtig tillagt P. Leschly. Det var derimod ham som forfattede den nyudvante i I. Lst. 1792 No. 47 indførte Recension.) Om Norges Kobber- og Jernværker. 1793. II. 161 og 319. Om Videnkaberne. 1792. IV. 37 130. Et Par Ord om en ny Amtsinddeling i Norge. 1800. III. 90. under det fingerte Ravn af Gotfried Janssen. (Det ham i Minervaregisteret tilfugte om Landhusholdnings-selskabet er ikke af ham, men af Pram.)

I Ugebladet Samleren: Om Norges Fiskerier. i IV Bind. No. 1-5, ogsaa særskilt: Om Danmarks Fiskerier. V. No. 50-51. I Oluffens Annaler. Oeconomiiske Efterretninger om Bornholm. i XI. 321-70. I Sam-

delstidenden. 1805 No. 57. Om Oeconomen med Rædg paa Bornholm.

Borgervennen var han i Karene 1793-98 Medudgiver af.

Ved Redaction og smaa Afhandlinger har han virket til Udgivelsen af Konstfidselskabets Litteretninger saaledes som i Slutningen af sammes 2det Binds 12de Hæfte er opgivet.

Nogle Recensioner frem, han i Hølofensindstyverne i lærde Lst. mest under Mærket 7.

Samleren for Landboen udgav han i Forening med Th. Nabye i Karene 1789-90.

Af Mallings og hans statistiske Aarbog I-II Hæfte, trykt i Quart. Kjøbh. 1793, brandte hele Oplaget, paa to Exemplarer nær, i Kjøbenhavns Ildbrand 1795. Berket citeres adskillige Steder i hans Statistik af Aar 1794. Subscriptionsplanen dertil faaer i I. Lst. 1791 No. 27. conf. Minerva 1791. II. 432. (Forresten faaer de thaarupske Arbejder om Fædernelandet nøjagtig opregne i hans ovennævnte udsørlige Vejledning 4de Del S. 19. 29. 31. 59. 69.)

Thaarup (Kristen) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn d. 15 Aug. 1795. Depon. 1813. Blev 1816 Adjunct ved den lærde Skole i Slagelse. 1819 derfra efter Ansøgning i Naade entlediget.

Gjenklang af Theodor Ahnens Lyra og Sværd. Slagelse 1817. 8vo.

I Minerva 1816 i Julius: Elegiske Smaastykker; og sammesteds i Augusthæftet S. 89-105 Nogle Bemærkninger til G. L. Badens Fortegnelse paa Oversættelser af Glasfærterne.

Thaarup (Thomas) f. 1749 d. 21 Aug. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader da var Isekræmmer, siden Tolder paa Læssø. Dep. fra Helsingør 1768. Blev 1781 Lærer i Historie, Geographie, Philosophie og de skjønne Videnskaber ved Escadetacademiet. 1794 entlediget. Var i Karene 1794-1800 Medlem af Theaterdirectionen. Har siden boet i Emidsstrup ved Hirschholm. 1809 blev Ridder af Dannebrog.

Breve til en Ven angaaende Baron Bedels Død, tilligemed en Tale, holden paa Escadetacademiet. Kjøbh. 1782. (I. Lst. 1782 No. 10.)

S. O. Scheels Udlaft af Krigen Skueplads — forbanket efter Forfatterens tydske Manuscript. ibid. 1785. 4.

Sora, et musikalsk Drama, overs. til Raumanns Musik. ib. 1788.

Alina, en Opera, overs. af Franck. ib. 1789. (I. Lst. 1789 No. 38. conf. Minerva 1789. I. 241.)

Østgildet, et Syngepsalm. ib. 1790. 2det Dpl. 1791. overs. paa Tydsk. (I. Lst. 1794 No. 30. Iris 1791. I. 207. Neue Bibl. der schdn. Wissench. 55 B. 1tes St.)

Hymne, opført i Slotskirken d. 24 Januar. Kjøbh. 1792. aftrykt igjen tilligemed tydske Oversættelse af J. S.

Doof. ib. eod. Ligeledes med tydf. Dvers. af J. G. Maurenbrecher. ib. eod. (l. Ltr. 1792 S. 111 og 154. Arit. 1792 No. 38.)

Passionsfang. ib. eod. (Arit. 1792 No. 41.)

Peters Bryllup. et Syngepiel. ib. 1793. (l. Ltr. 1794 No. 30. N. Dowl. d. schdn. Wiss 55 B. 1 St.)

SilkeRoene, et Syngepiel, omarbejdet efter det Frans. fe. ib. 1794.

Embedsloeren, Comoedie af Iskand, overs. ib. 1795.

Hjemkomsten, et Syngepiel, ib. 1802. (Tilskueren 1802 No. 5. Østs Journ. for 1802 S. 30-32. 46-48.)

Califen af Bagdad, et Syngestykke af St. Just. overs. ib. 1803.

Herman von Anna, et Drama, overs. af Svoenk. ibid. 1802.

Rante Aurora, en Dpette, overs. af Frank. ibid. 1812.

Moses og Jesus, af Friedr. Buchholz. overs. ibid. 1813. og Aftvunget Svar til Statsraad Wærens i Anledning af hvad han i No. 45 af Kjøbenhavns Skilderie har ladet indrykke. ib. eod. (Litr. tid. 1813 No. 24-25.)

Vor Haandtering, en Comoedie, fælt overs. Kjøbenh. 1816. Over Føderens Fordringer paa tydf. Borgerret, af J. Kåbs, overs. tilligemed et Anhang. ibid. 1816. (Dette Anhang er bleven besvaret af Nathanson.)

Adskillige Taler, saasom over Berner, over Commandeur Bille, i Anledning af Kongens Fødselsdage o. s. v. deraf ere 6 indførte i Minerva (See sammes Register, hvor dog Talen 1787 S. 88-101 er glemt) og een i Dansk Museum.

En stor Del enkelte Poesier, Hymner og Cantater, Prologer og Epiloger, Biser og andre Smaavers, indførte i Sange om Indfødsretten, Alm. dansk Bibl., Jørfens Poesiesaml., Minerva, Tilskueren, Nyeaarsgaver, Lommebøger for Skuepilyndere o. fl. desl. Af disse er et af de ældre Stykker, Sagen om Fædrelandets Hærlighed, forskerbiget 1782, indført i Seifkabsangene med Roder 1783 No. 7, siden i alle danske Bisesamlinger; paa Islandsk overs. i det ist. Litr. Seifk. Skrif. 3die Del. Et af de nyere er i Kjøbenhavns Skilderie 1808 No. 21 b. 20 Dec. en Sang ved N. T. Lunds Afrejse til Norge. Ligeledes Psalmer ved Kroningsfesten i Minerva 1815 i Septemberhæftet. o. s. v.

Thalbiyer (Carl Henrik) Hofagent og Grosferer i Kjøbenhavn. Døde 1786.

Fragmente von politischen, oeconomicchen und moralischen Betrachtungen. I. I. (Kopenhagen) 1784. have ogsaa det forandrede Titeldblad: Abhandlungen über Industrie, Handlung, Münze und Luxus. Kjøbh. 1785. (l. Ltr. 1785 S. 604.)

Thanch (Friderik Lytken) Blev 1758 Capellan og 1769 Sognepræst i Skjelker. 1815 entlediget. Var i sin Tid Ejer af Agerse og Dmøse. (conf. Arit. 1794 No. 36 S. 573-75.)

Betænkninger til Prøvelse om mulige Forbedringer i Bondestandens Vilkaar uden Fornærmelse for Proprietærene. Kjøbh. 1787. (l. Ltr. 1787 S. 436.)

Thanch (Wilhelm Adolph) Søn af Major Hans Christian von Thanch. Var Lieutenant og derefter Capitain ved Arveprindsens Regiment. Fil sin Afsked 1808. Døde 1809.

Ordenen for Sandhed og Ret. 1ste S. Kjøbh. 1800.

Zubelhymne ved det 19de Aarhundredes Indtrædelse. ib. 1801. (l. Ltr. 1801 No. 1.)

Fremstilling af Karfagen til Krigen mellem England og Danmark. ib. eod. Actstykker i Anledning af Misforstaaelsen mellem Danm. og Eng. af Eggers. overs. ib. eod.

De markværdigste Tilbragelser i Sieland og Eoland under Kjøbenhavn's Besættning. ib. 1807. 2det Dpl. 1808.

Han har overs. Spies's tolv sovende Jomfruer. 1799. Løffenspillerier eller Ropencourts Ruiner 1ste D. 1800. Glorioso af Vulpius. 1802. (l. Ltr. 1808 No. 21.) Gj. Digeunerne eod a. (Søfts L. bier til Lyft III. 177-80.) Cramers Erasmus Schleicher I-II D. 1803-4. Smaa Fortællinger 1804. (l. Ltr. 1804 No. 40.) og endelig Om Dverrofficiereenes Pligter, overs. efter det gamle Ajenestereglements 3die Del. 1806.

Adskillige Bidrag til Iris og Sebe for 1810 et laqv.

Thaulov (Hans Henrik) født i Norge, saavidt vides paa Kuberud ved Moss. Faderen var Cancellieraad Hansen, Laugmand i Smaalænen. Blev 1779 personel Capellan og 1790 Sognepræst til Moss. 1800 til Stadsbøjsiden i Trondhjems St. 1806 til Sandsvær og 1808 til Gusdal i Aggerhus St.

Tanker om Alterens Sacramente. Kjøbh 1782. (lærdede Ltr. 1782 No. 45. Imod denne Recension udgav Au for et Svar. ib. eod.)

Et Raad imod Brandevin. Kjøbh. 1795.

En Del Psalmer til Rieleanragt. trykte i Trondhjem. Skrivelse til Almuen i Stadsbøjsdens Præstegjeld, angaaende den ny Psalmesogs Indførelse. ibid.

Efterretning om det i Norge ved Hans Nielsen Hauge udbredte Sværmerie — i Falckens Maanedsskr. V. 88-106.

Thesste (Magnus) f. 1729 i Norge. Rejste som Student udenlands. Blev Secretair i Detconomie- og Commercecollegiet. 1768 Amtmand i Lister og 1771 i Nordre Bergenhus Amt. Afsattes ved Højesteretsdom 1779 i Anledning af et Brev han d. 29 April 1776 havde tilskrevet Stiftamtmand Levegau. Døde i Kjøbenhavn 1791.

Jøfens Universalhistorie. overs. Kjøbh. 1752. (Første Halvpart blev kun oversat af ham, Resten af M. Sofie.)

Melons Forsøg om Handelen. overs. ib. 1759.

Grundregler for det danske patriotiske Præmiefestkabs Drettelse. ib. 1768. (See Fortalen til Landhusholden. Seifk. Str. I. pag. IV-V.)

ubtog af hans Optegnelser paa Rejser i Norge 1761-63 i *Thaarups Mag.* II. 45-77.

Recensionen over O. J. Müllers *Zoologia Dan. Prodomus* i *Krit. Tilskuer* 1776 No. 51-52.

Theocari (Petrus). See: **Thøgersen.**

Theodoricus ell. **Thiodrek.** En Munk i Trondhjem mod det 12te Aarhundredes Slutning. (conf. *Langebeks Scriptor.* V. 311.)

De regibus vetustis Norvagicis — blev tilligemed en Anonymus Efterretning de projectione Danorum in terram laeticam udgivet første Gang af D. C. Kirchman. *Amskelod.* 1684. 8., siden indført i *Langebeks Scriptorum Rer. Dan.* Tom. V. p. 311-41. conf. *Sibberns Bibl. Hist.* p. 123-25. *Jessens Aerge* 72-74. *Joh. Phil. Murray* i *Deutsche Schriften von der königl. Societät der Wiss. in Götting.* herausgegeben. I. Band. Gøtt. u. Götta 1771.

Theophilus (Nicolaus) har uidentvilgentlig hedt **Niels Gottlieb.** Er født 1541 i Flensborg, hvor hans Fader, Niels Hansen, var Præst. Studerte ved tydske Universiteter. 1569 blev Doctor Juris i Rostock. Var først Secretair og Raad i hessisk Tjeneste og brugtes i GesandtKaber, tilbødt til Danmark 1581 blev Prof. Juris i Kjøbenhavn; men brugtes ogsaa her i GesandtKaber. Blev 1539 kongl. Bibliothekar (*Minerva* 1788. III. 259) Døde 1604. (*Cimbr. Litt.* I. 680-81.)

Elegia, qværelam Musarum continens. Havn. 1565. 4.

Dispp. Havn. 4to. De diversis regulis juris antiqui. 1584. De thesibus forensibus. 1591. De homicidio. 1596. 4. De homicidio legitimo. 1599. De privilegio Studiosorum. 1603. (*Nyerups Univ. Ann.* 37-38.) De tutela. eod. a.

Theophilus (Dlaus) har ventelig hedt **Ole Gottlieb.** Er født i Jylland. Reiste udenlands ved Paa 1560. Var Rector ved Kjøbenhavns Skole 1566-76, og skal siden være bleven Præst i Kjøbenhavn.

Parænesis seu Præceptiones sapientes et utiles de vita et studiorum honesta formatione. Hafn. 1573. 4to. (Extract deraf i *Nyerup* om de latinske Skoler S. 20-24.)

De scholarum origine et utilitate. *ibid.* 1574. (citeres af *Lyschander.*)

Hans "leges de musica exercenda in scholis, templis, et alibi" ere indrykkede i *Kavns Heptachordum* p. 201.

Thessen (Christian Frederik) Klavepiller ved det kongl. Theater i Kjøbenhavn. Sit deraf sin Afsked og var siden i Aaret 1796 Instructeur ved Theatret i Odense. Døde 1798 sammesteds 60 Aar gammel.

Appel til Publikum's Domstol imod den Baggelsen, der har frevet Fortællingen Døden og Doctoren. *Kjøbh.* 1791. (r. I. Lit. 1791 pag. 420-22. En kvantøvis fremfat Benægtelse om at han er Autor. vid. *Minerva* 1791. II. 155-56.)

Beligstøret, et originalt Klavepil. *Kjøbh.* 1796.

Thestrup (Frants) født 1653 d. 6 Jul. i Dalby i Fyn, hvor hans Fader var Præst; hans Moder en Søster til Doctor Povel Roth. Depon. 1670 og blev Decanus paa Klosteret. 1675 Mag. og Rector i Nyborg. 1684 Præst i Rastkov. 1698 til Helligestis Kirke i Kjøbenhavn. 1709 Biskopi Aalborg. 1735 sit Rang med Stadsraader og bede samme Aar. (*Rhodes Laaland* p. 122. *Gjess. Jubelær.* I. 472-85. Hans Portrait foran hans Fortæling over Brevet til de Colossenser.)

Tæds nuptiales. Havnia 1698. 8. (overs. paa Tydsk af G. Cramer. Leipzig. 1699. 8.)

Eigprædiken over Mag. Henrik Stampe. *Kjøbh.* 1715. 4. og over Kirstine Bek. *ib.* 1723. fol.

Catechismi Fortæling. *ib.* 1721 og 1757. 8.

Fortæling over Pauli Epistel til de Colossenser, i nogle le Prædiken. *ib.* 1735. 4. (r. i *Dango Saml.* II St. S. 87-102.)

Thestrup (Georg Frederik) født d. 4 Jan. 1708. Blev 1735 Collega, 1741 Conrector og 1763 Rector ved Skolen i Aalborg. Døde som Justitsraad 1778.

Programma scholasticum de festo *Junii.* Aalborg. 1769. 4to. (r. i *Crit. Journ.* 1769. p. 267.) Annotations in Matthæi Evangel. Specimen unum. loco programmaticis. Aalborg. 1770. 4to. (anmeldt i *Crit. Journ.* 1770. No. 34.)

Thiele (Just Matthias) f. 13 Dec. 1796 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Bogtrykker Johan Rudolph Thiele, om hvem see *Læsendes Aarbog* for 1800. S. 89-90. Han depon. i October 1816.

Bjergmandebalen. En Fortæling. *Kjøbh.* 1817. (rec. i *Archæ.* IX. 175-84. Roget deraf overs. i *Der Gesellschafter.* Berlin 1818 d. 26 Januar.

Prøver af danske Folkesagn. *ibid.* eod. (r. i *Archæ.* IX. 477-80, og af J. Grimm i *Wünschelrutsche* 1818 No. 50 S. 100.)

Rosenblade 1818. (rec. i *Litteratur.* 1818 No. 39.)

Danske Folkesagn. I II Del. *ibid.* 1819.

Poesier i Baggelsens Danfana 1816 og i *Nyerups Hertske*

Thiele (Thomas Rudolph) Den næstforriges Broder, f. d. 22 Oct. 1778. Dep. fra *Kjøbh.* Skole 1795. Studerede først Theologie og Naturs historie, siden Jura. Blev 1808 Copist og 1809 Fuldmægtig i Rentekammeret. 1814 Forvalter for

Sors Academies søndre Godsdistrict, og Kammerassessor.

Rytaarsgave for Gæfere af Norfabelæsning. Kjøbh. 1799.

Naturlære for Fruentimmer, med Fortale af Thom. Bugge. ib. 1800.

Moralff: historisk Læsebog for Ungdommen. ib. 1801. Sande og underholdende Historier for Børger- og Bøndestanden. ibid. eod.

Bonapartes Korstog til Egypten og Indien, samt hans første Ungdoms- og Krigshistorie. ibid. 1801. Interessante Anecdoter og Karaktertræk samt mærkværdige Kæmpstykke af Napoleons Levet. ibid. 1802.

Geographie for Ungdommen. ib. 1802.

Han har af Lydf overf. Philosophif Helvedsvang. 1798. En Faders Rejse med sine Sønner igjennem Lydf Land. 3 Dele. 1799: 1802. Buefjotten af Schreiber. 1799. Hemmeligheden af Rægtstanden. 1801. Lafontaines Kubolspil og Julie. 2 Dele. 1801. Speciel Udvælselse i de latinske Declinationer. 1802. Fortællinger af Karamzin. 1803. Rådningers Sørgepil Erik og Abel. 1804. Lafontaines Baron von Bergendorf. 1804. Edward og Margrethe, 2 Dele. 1805. Thiemes nyttige Opmuntringer for Ungdommen. 1808.

Han har omarbejdet Feddersens Jesu Levetshistorie for Børn. 1801. og Læsebog for den tilvørende Ungdom, det 6te Dplag. 1802.

Ugebladet Kjøbenhavns Aftenpost var han Redacteur af i de 7 Aar fra 1796 til 1802.

Thielo (Carl August) f. i Lydfland 1702. Fil en lærd Opdragelse. Blev Organist ved Citadelskirken i Kjøbenhavn. Var i nogle Aar Entreprenør af den danske Skueplads. Døde 1763.

Læser og Regler om Musikken. Kjøbh. 1746. fol. Regeln, wie man sich selbst die Fundamente des Claviers lernen kan. ibid. 1753. 4to ohlongo.

Hans Stykker for Theatret ere: Molières Tartuffe, overf. 1747. (I. Lst. 1747 No. 38.) Spøgeslet med Kloften, en Nachcomœdie i 1 Act. 1747. Den nyeste Mode, en Nachcomœdie i 1 Act. ibid. eod. Den alt for silblig angrede Svir, Nachcomœdie i 1 Act. ib. eod. Fruentimmerhusholdningen. Comœdie i 3 Acter. ib. eod. Det ubekjendte Land, en heroisk musikalisk Comœdie i 1 Act. ibid. 1757. Nogle korte satyriske og moralske Originalslyngespil. Kjøbh. uden Aarstal (bestaaer af de to Stykker: Championa eller det altfor hastige Giftermaal, i tvende Afhandlinger. Sors 1758. og Den inbildte og omvendte Philosoph, i tvende Afhandlinger. Kjøbenh. 1759.)

Samling af de Dier, som paa den danske Skueplads ere blevene opførte, I-IV Samling. ibid. 1751-54 i aflang Dvart. Salanterestykker til Claveret. ibid. 1752 i aflang Folio. Dden mit Meloben. ibid. 1754. 4to. Musikalske Comœdiestykker, som paa den danske Skueplads ere blevene opførte. I-IV Samling. ibid. 1755-61. i ordinair Mode-Format.

Fraken Charlotte von Weisensøe, en Roman i 3 Dele. Kjøbh. 1756. ogsaa overfat paa Lydf.

Spionen, et Ugeblad. Kjøbh. 1757.

Den unge Ugeblad eller det flet opdragne Knekket. ibid. 1759.

Matrosen som blev Keiser og igjen Matros. Sors. 1759.

Fruentimmerhospitalet. ibid. eod.

Den borgerlige Hofmesterinde eller Samling af moralske, kritiske og oeconomicke Læser for Fruentimmer. I-III Del. Kjøbh. 1759. (I. Lst. 1760 No. 36.)

Den grønne April. ibid. 1760. (conf. I. Lst. 1760 Afgang til No. 33.) Den angennemme Ra]. ib. 1762.

Den gudfrygtige og arbejdsomme Bønde, en Bønderoman. Sors 1760.

Wilhelmine eller den rige Kone i America. Kjøbenh. 1761. ogsaa overfat paa Lydf.

Cecilia, eller den ugadelige Datter. ibid. 1763.

Thielo (Carolina Amalia) Den Næstforriges Datter, f. i Kjøbenhavn 1735. Hun var Skuespillerinde ved Theatret, men døde i sin Alders 19de Aar 1754. (Hendes Portrait af J. M. Bernigeroth og J. M. Preisler. conf. Suhms Levetnet S. 219.)

Deucalion og Pyrrha. Comœdie i 1 Act. Kjøbenh. 1753.

Thiodrect. See: Theodoricus.

Thode (Jacob) født 1692 i Bergen. Læse som Student paa Borchs Collegium. Blev Magister og 1731 Sognepræst til Domkirken i Trondhjem, samt Stiftsprovst. D. 1771.

Disp. I-IV. de clypeis scutisque Veterum. Hafnia. 1715-18. 4.

Laudes, quibus pax fidelissimum et prudentissimum suum ministrum Paulum Lövenöru fello pacis 14 Nov. 1720 prolecta est, heroico carmine celebratæ. ibid. 1720. 4. (Sjers Nova Lit. No. 2.)

Thomas (Friderich Christian) født 1768 i Vestindien paa St. Christopher, hvor hans Fader var practiserende Læge. Han kom 1784 til Kjøbenhavn og tog her den medicinske Doctorgrad 1789.

De frambælia, Disf. inaug. Hafa. 1789. (I. Lst. 1789 No. 19. Crit. 1789 No. 38.)

Thomsen (Jacob) født 1771 i Landsbyen Mjæng paa Als, hvor hans Fader var Bønde. Depon. fra Kjøbenhavns Skole 1789. Blev Alumnus paa Vallendorfs Collegium. Underviste i Børgerbydskolen og i Schouboes Institut. 1799 blev han Læser i Mathematik og Handelsvidenskaberne ved Christianis Institut paa Vesterbroe ved Kjøbenhavn. Blev 1805 Controlleur i det kongelige Bank- og Bærel-Contoir. 1810 Bogholder og tillige Secre-

tair ved Commissionen til de danske Skolers bedre Indretning. 1813 Medadministrator ved Rigsbanken og tillige Myntrevisor. 1818 Meddirecteur ved Nationalbanken og Justitsraad.

Briefvekker den kritiske Philosophies vigtigste Sandheder. overs. Kjøbh. 1797.

Tillæg til Christianis Grundlæner til en Plan for Haandværkstandens Forandring i Danmark. overs. ibid. 1101.

Christiani over sit Dyrageselskabs Instituts Forfatning. Udkom ogsaa under Titlen af ny Bidrag til Videnhedsens Forandring. 1ste Bindes 11 Stykke. overs. ib. 1801:2. Christiani's Efterretninger om Dyrageselskabet tilligemed andre smaa Afhandlinger. overs. 1-11 Stk. ibid. 1803:4.

Garves Afhandling om Raadvildhed, overs. og indf. i Philosoph. Afhandlinger til Sandheds og Døds Besjæring 1ste Del, og Sjæds Anmærkninger over den Kunst at tænke, overs. og indf. ib. i 2den Del. (Disse Afhandlinger udgaves af ham, Collin, C. J. Lassen og Splorch.)

Hvad udfordres til en bedre Dannelse for Haandværkstanden i Danmark? — i Skandinav. Litt. S. 117. Skr. 1810. 247:336. ogsaa særskilt aftrykt.

Recensioner i lærde Ust. og oversatte Recensioner af fremmede Tidsskrifter i de af ham og Collin 1799 udgivne 3 Hæfter. udenlandsk Litteratursidende.

Thomæsen (Anders) født paa Toten, hvor hans Fader, Thomas Laugesen, da var Præst, men som siden til Dpfl. Han rejste udenlands til Holland og Tydskland og studerede 1633-35 i Wittenberg. Blev Magister og Præst til Højelse i Slesland, hvort han døde.

Analysis Psalmi XXII. Hafn. 1639. 4.

Elgprædiken over Sophia Belov. ib. 1652. 4.

Thomæsen (Hans) f. d. 1 Martij 1532 i Hjøgom ved Ribe, hvor hans Fader, Magister Thomas Knudsen, var Præst. Blev 1557 Rector i Ribe. 1561 Sognepræst til Krue Kirke i Kjøbenhavn. 1567 Baccalaureus Theologiae. D. 1573.

Oratio de rege Christiano III. Basil. 1560. aftrykt i 3die Tome af Schardit Orationes in obitum Principum, samt i Kragil Annal. p. 435.

Den danske Psalmebog, formeret og forbedret. Kjøbh. 1569. 1592. 1611. og oftere. (conf. Dan. Bibl. IX. 702:12. Digtef. Sift. I. 205:17.)

Elgprædiken over Jøer Krabbe ib. 1573. og over Gunther Greve af Warby. ib. 1577.

Almindelig Kalender — som nævnes i Brunomans Fortælle til hans Stedseverende Kalender, er ventelig det som staaer foran Psalmebogen.

Thomæsen (Hans). See: Pauelsen.

Thomæsen (Hans). See: Stege.

Dansk Litteraturlæxicon.

Thomæsen (Niels) f. i Dpfl. Rejste som Student udenlands. Blev Magister og 1631 Rector i sin Fødeby. Siden Sognepræst til Toten.

Celtus sapphicus, tempore succisivo primum penicillo rhyporographi picturatus, nunc vero æntis figuris et pingvioris Minervæ scholiis illustrior redditus. Christianus 1661. 4.

Thomæsen (Sevald) f. i Dpfl. Broder til foranførte Anders Thomæsen, og formodentlig var den næstforrige den 3die Broder. Han rejste som Student udenlands. Blev ved sin Hjemkomst først Conrector siden Præst i Christiania, og tilsidst til Ramnæs i Fartøbergs Provstie.

Oratio de Spiritu sancto. in Academia Witeb. habitata. Witeb. 1622. 4.

Vallerii Herbergeri Horoscopia passionis Domini, et Jesu Christi sangsbog i 24 Timer afdeelt, overs. Kjøbh. 1637. paa ny oplagt. ib. 1773.

Thombo (Peter) født 1769 paa Bremerbald i Holland, hvor hans Fader var Inspecteur over de Rabenske Godser. Depon. fra Roestilde 1788. Blev residierende Capellan for Kjøbenhavn og Vindeby i Holland 1797, og 1801 i Nyborg. Døde 1806. (conf. Sallensens Maanedsskrift VIII. 666:68. og I. Ust. 1806 No. 48.)

Læsebog og Exempelsamling til Brug i Landsbykoler. Kjøbenh. 1800. 2det Dpl. ibid. 1803. 6te Dpl. ibid. 1816.

En Tale paa tiende Søndag efter Trinitatis. ibid. 1800.

Åbete til Brug i Landsbykoler. ib. 1801. 2det Dpl. 1807. 3die 1810. 4de 1812.

Om Borgerkolerne, deres Mangler og Mibterne til at afhjælpe samme. ib. 1802. (I. Ust. 1802 No. 14:15.)

Bibelske Historier som Indledning til Religionsundervisningen i de danske Skoler. ib. 1804. 2det Dpl. 1805. 3die 1806. 4de 1807. 5te med Tillæg af A. A. Solm. 1808. 6te 1810. 7de 1811.

Bønner til Brug ved Andagtsøvelser i de danske Skoler. ib. 1804.

M. Sallagers danske Læsebog for de første Begyndere, omarbejdet. ib. 1804. 2det Dpl. 1805.

Dansk Grammatik til Brug i de danske Skoler. ibid. 1805. 3die Dpl. ibid. 1816.

Gedikes danske Læsebog, omarbejdet. ib. 1804. 3. (I. Ust. 1808 No. 16. II. Litt. tid. 1813 No. 6.) 2det Dpl. omarbejdet af A. A. Solm. Kjøbh. 3die 1816. 8. paa Svensk oversat og omarbejdet af J. P. Wåhlin. Stockholm 1817.

Geographie for Begyndere. ib. 1806. (s. i Penia 1806 pag. 125.)

Pigespillet, en Læsebog for Pigebørn i Almuskoler, efter J. G. Reinhard. 2det Dpl. 1807.

Om Undervisning i Landsskoler. i *Minerva* 1799. l. 176. Luthers Fortjenester, en Prædiken paa Reformationsfesten. indf. i *Sallefens Maanedsskrift* III. 204-16.

Om Gadeviser og Historier for Almuen — i *Politievennen* 1802 No. 228. conf. Foraar for Gadeviser. ib. i No. 240. 241. 242. 243.

Thonning (Henrik). See: **Touning.**

Thonning (Peter) f. d. 9 Dec. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Læge. Lagde sig som Student efter Naturhistorien. Blev af Generalstoltdammeret i Aaret 1799 sendt til Guinea, for at kaffe nøjere Kundskab om Landets Naturproducter. Kom 1803 derfra tilbage. Var i Karene 1805. II Lærer hos Prinds Ferdinand. Er nu Committeret i Generalstoltdammeret og Justitsraad. Bahl har kaldet en Plante efter ham *Thonningia*. (conf. *Naturhistoriefelskabets Skrifter* VI. S. 124-25.)

Dahls Eclogæ Amer. Fasciculus III. udgav han med Tander Lund 1807, og hans *Symbolæ botan.* Tom. III. Havn. 1814 var han med *Sorneman* og *Kathke* Medudgiver af.

Thorarensen (Arne) f i Island. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet. Blev derpaa Præst og Provst i Guldbringe Syssel, og omfærd 1784 Biskop i Holum. Døde 1787.

Betneente Tanker om geistlig Samvittighed i Anledning af Kirkerne og Præstefabet paa Island deres nærværende Tilstand. Kjøbh. 1770.

Thorarensen (Stephen) Søn af Sysselman Thoraren Johnsen i Dfiord Syssel i Island. Var som Student Alumnus paa Communitetet og Regentten. Gjorde 1779 paa kongelig Beføstning en oeconomic Reise i Norge. (See *Erichsens* Forberedelse til Olavii Rejse S. 187-94.) Blev siden først Laugmand og derpaa, 1783, Amtmand i Nordre- og Østremtet paa Island. Er Conferentsraad og Ridder af Dannebrog.

De homicidio secundum leges Islandicas antiquas. Disl. Particula I. Havn. 1773. 4to.

Tanker om Uaar og dets Birkninger, samt over Kornmagazinets Anlæggelse i Island. Kjøbh. 1792.

Tanker ved Islands Ansejning om ubviede Handelsfriheder. Kjøbh. 1798.

Om Myrers eller Rosers udgravning og Anvendelse til Engbund — i det isl. Litt. Selsk. Skr. 2det B. S. 30-56. Om Somagaziner. Ibid. i XIII B. S. 85-131. Om Hsantlingen i XIV. S. 227-59. Om Ridler til at ubbrede Kæfelyst i Island i XIII. S. 249-50. Ubtog af *Flahns* Afhandling om at forvare Kartofler — indført bag i den islandske Tidendes 2det Bind.

Thorarensen (Thorlaf) Præst til Modruvælle Kloster i Island. Døde 1773.

Poemata sacra et moralia — samlede og tilligemed hans Levnet udgivne af *Saldan* Linarsen. Sole 1775 og 1780.

Thord Degn ell. **Lille Thord Degn.** Var af Adel og levede omtrent i Midten af det 14de Aarhundrede. Han var Landsdommer i Rørrisland og boede paa en Gaard kaldet Bjerregaard i Aarhus Stift. (See *Rosod Ankers* Afhandling om ham og hans Artikler i Lovhistoriens 2den Del S. 159-197 og i den ny Udgave S. 674-727)

Constitutio Valdemari Regis per *Thordonem* legiferum: Articuli et correctiones legis quas *Lille Thord Deghn*, Dacia legifer, composuit. Ripis 1504. Havn. 1508. 4to. Med *Baldemars* Lov udsat paa Latin, og siden indførte i *Ludwigs Reliquiæ Mstorum* Tom. XII. p. 166 et seqv. desuden paa Plattysk ved *Erik Krabbe*, indført i *Westphalens Monumenta* Tom. IV. p. 1875 et seqv.

Thordsen (Sturle). See: **Sturle.**

Thoresen (Erlend) f. 1734 d. 26 Martii i Kongsberg, hvor hans Fader var Materialhugger. Blev opdraget ved Jarlsbergverket. Var i 23 Aar Stiger ved Eidsfos Verk, og i nogle Aar Inspecteur ved Rosse Kanonverk. Døde 1795.

Materialier til Beskrivelse over det Jarlsbergke Styr og Kobberverk — i *Topograph. Journal* i 24de og 25de Hæfte.

Thorgrimsen (Bjørn) Søn af Thorgrim Sigurdsen, Sysselman i Myre Syssel. Blev 1775 Præst til Saurba i Borgarfjords Syssel, men er nu Præst i Sneefjeldnæs S.

Ættilaga Prófalsa Sirs Björns Haldorsonar. Kjøbh.

Thorgrimsen (Gudmund) Broder til Ræffertige. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet. Blev 1782 Præst til Kejsrevig og annecterede Menigheder, i hvilket Embede han døde.

Düschings Tidregning, overs. paa Islandsk — i isl. Litt. Selsk. Skr. I B. Giusd. Naturhistorie, overs. ibid. i II. III. V og X B.

Thorhallsen (Egil) f. i Island den 10de Nov. 1734. Død 1758. 1765 blev Missionair paa Grønland. 1776 Præst til Bøgen i Syen og Provst i Skovbo Herred. Døde 1789.

Den islandske Lov kaldet *Jonsbogen*, overs. Kjøbh. 1763. 8vo. Svar paa *J. Sinsens* Anmærkninger over den danske Oversættelse af *Jonsbogen*. ib. 1765. (conf. I. Eft. 1765 No. 18 og 30.)

Efterretninger om *Kubera* paa Grønland. ib. 1776.

Schema conjugationis grönlandicae verborum in *ok vok*, et *ppok* delinquentium, ib. eod. Precationes et hymni grönlandici in singulos septimanæ dies, ib. eod. Expositio catechismi grönlandici, ib. eod. (*Halfd. Einar* Hft. litt. Isl. pag. 56.)

Underretning om Grønlandernes Berebning af Sølvhundeskind til Waade og Søllader — i Jol. Litt. Selsk. Skr. VIII B.

Thorild (Thomas) en svensk Magister ved Upsala Universitet, som formedelst politiske Pjecer blev 1792 landsforvist. Opholdt sig derpaa nogle Aar i Kjøbenhavn, og derefter blev Professor i Greiswald.

Om den almindelige Frihed. overs. af Svensk. Kjøbh. 1793. (I. Lst. 1793 No. 50-51. Molbechs Aetene 1816 August pag. 115-37.)

Ket, eller alle Staters evige Lov. overs. af Svensk. I III Stykk. ib. 1795. (Udenl. Litteratur abet B. S. 39.)

Thoring (Klaus Keenberg) født i Horsland i Holland, hvor hans Fader var Præst. Deraf Raasbo 1785. Var Alumnus paa Dorches Collegium og Detanus paa Klosteret. Blev 1806 Lærer i dansk Grammatik, i Historie og Geographie ved Escabetaacademiet. Har Prædicat af Professor.

Han har af Tydsk oversat efterfølgende i Kjøbh. i Det ubdionne Skrifter:

Evige eller de uaflekkelige Følger af Eetsindighed 1801. Augusta du Port eller en Uaflekkelig Historie 1802. Spilleten af Island. eod. a. Morderen Martin af Jilibert. 1804. (I. Lst. 1805 No. 1.) Schidzers Forberedelse til Verdenshistorie, med Fortale af J. Kjerulf. eod. a. (I. Lst. 1805 No. 12.) Putsmageren, af Kozebue. 1805. Gjøds. Præstebatteren 1806. Salestjaven Almontade I-II Del 1805. (I. Lst. 1805 No. 51.) Brevbog for unge bømmer 1806. (I. Lst. 1809 No. 25.) Broders lutinske Læsebog. 1808. Seerens europæiske Statshistorie 1813.

Thorkelin (Grim Johnsen) f. 1752 d. 8de October paa Bø ved Hrutassord i Island. Depon. fra Staelse 1773. Blev Alumnus paa Dorches Collegium. 1777 Secretair ved den Magnæanske Commission. 1780 blev ansat i Gehejmearchivet. 1783 fik Prædicat af Professor. Rejste i Aaret 1786 paa det antiquariske Studium til Engelland, Island og Scotland. 1788 blev Doctor Juris ved Universitetet i St. Andrews. Kom 1791 tilbage og blev Archivarius ved Gehejmearchivet. Er Etatsraad og Ridder af Dannebrog. (Hans Autobiographie indtil Aaret 1784 i Worms 3die Del.)

Jus ecclesiasticum vetus sive Thorlaco-Kerillianum. isl. et lat. Havn. 1775. (Gætt. Anz. 1777 p. 202.) Jus ecclesiasticum novum Arnæanum, isl. et lat. ibid. eod.

Kongaerfba af Rikis Stjerna o: Successio regia et regni administratio. isl. et lat. ib. 1777. 8vo. (Krit. Journ. 1777 No. 23.)

Analecta ad historiam, antiquitates, et jura regni Norvegiae. ib. 1778. 8vo. (Krit. Journ. 1778 No. 46.)

Statuta provincialia. statuta synodalia, calus episcopales etc. eod. ib. eod. (Krit. Tidsk. 1778 No. 15.)

Haftbrudalsmat f. Odarum Eddæ Sæmundinnæ una. isl. et lat. ib. 1779. 4. (Litt. Journ. 1779. p. 341-49. Gætt. Anz. 1780 p. 625.)

Index geographis Veterum ductu scriptorum islandicorum; og Jus criminale islandicum vulgo *Vigsloda* af disse tvende Skrifter er her ikke trykt mere end det første Art af hver, og samme ere udtomne som Disputationer pro Stipendio Collegii Medici 1779-80. (conf. Jæis 1791 III. 276-78.)

Diplomatarium Arnæmagnæanum sive Collectio diplomatium historiam atque jura Danicæ Norvegiæ et vicinarum regionum illustrantium. Tom. I-II, Havn. 1786. 4. (r. af Subm i I. Lst. 1786 No. 16.)

Fragments of english and irish History in the ninth and thient Century, translated from the original icelandic. London 1788. 4. (I. Lst. 1789 No. 29. Gætt. Anz. 1790 S. 633.)

Edwardi Rowei Morefi de Aelfrico Dorobernensi Archiep. Commentarius. ibid. 1789. 4. (I. Lst. 1790 p. 638.)

Essay on the Slavetrade. ib. 1788.

Sketch of the Character of his royal Highness the Prince of Denmark. To wich is added a short view of the present State of Literature and the polite arts in that country. London 1791, Second edition enlarged with an appendix. ib. eod. paa Dansk oversat af Schneider. Kjøbh. 1793. paa Tydsk af A. Reinhard. Kjøbh. u. Leipzig. 1793. (Gætt. Anz. 1792 No. 62. 1793 p. 740. Allg. Litt. Zeit. 1792 No. 296. Jæis 1791. III. 105-9. Krit. 1794 No. 21. I. Lst. 1791 No. 26. 1793 No. 30. 1794 p. 208. Tilskueren 1793 p. 436.)

De Danorum rebus gestis Secul. III et IV. Poema danicum dialecto Anglosaxonica. Ex bibliotheca Cottoniana Musei Britannici edidit. Havn. 1815. 4to. (Litt. tid. 1815 No. 26-28. Kieles Blæder III. 307-29. Jæis. Ergänz. bl. 1816 No. 45-46. Iduna Stockholm 1817 7de Hæfte S. 133-59. conf. Grundevigs Et Par Ord derom i Kjøbenhavns Skilderie for 1815 No. 60. 63. 64. 65. 66, med Thorkelins Svar i No. 67-68, og Grundevigs Duplik i No. 70. 71. 72.)

Magnus Lagabæters Gulathingssaug, som paa Islandsk og Latin udgaves af den magnæanske Commission, Kjøbh. 1817. er især hans Arbejde. Den blev rec. i Litteraturtid. 1818 No. 24-25.

Samling af danske Kirkelove — blev, i Aalebning af Forlæggerens Dødsfald, ikke fuldført, men mangler Fortale, Register o. s. v. udgaves dog af Executorerne i Forlæggerens Sterbo. Kjøbh. 1784. 4to.

I Vid Selsk. Skr. er af ham: Bevis, at de Irke i det 8de Aarhundrede fortjene en udmærket Rang blandt de mest oplyste Folk i Europa paa de Tider — i Ny Saml. IV. 550-82.

10 Breve angaaende hans Rejse 1790 paa den østre Side af Skotland ere indførte i *The general advertiser* for 1790. Adskillige politiske Artikler angaaende Danmark indrykkede i engelske Aviser, som oftest med Underkrift *Aleophilus*.

Anhanget til *Swintons Travels*, der indeholder en Samling af Ord, som Islandere, Korfke og Danske have tilsættede og som ere gængse i Skotland, er af ham. Saa har han ogsaa forfattet Glossariet til den 1780 udtomne Orkneyingafaga.

Til Ny danske Magazin 2det og 3die Bind har han leveret Bidrag.

Han besørge Udgaven af det i Kjøbh. 1807 trykte islandske Ny Testamente. See i. Lst. 1808 No. 31 og Tillæg til No. 32.

Et Brev i Minerva 1791. l. 168.

Thorkillius (Jonas). See: Torkelsen.

Thorslacius (Skulo Thorsen) f. 1741 i Island, hvor hans Fader, Thord Brynjolsen Thorslacius, var Forpagter ved Lykvebøgs Kloster. Dep. 1758. Blev 1765 Alumnus paa Worchs Collegium og Decanus paa Klosteret, og 1768 Magister 1769 Rector i Goldberg. 1777 ved Frue Skole i Kjøbenhavn. Entlediget 1803. Døde, som Justitsraad, 1815. (Hans Biographie i Litteratürtid. 1815 No. 13.)

Diapp. Havn. 4to. De infinito 1762. De lingua humana 1765. De mundo 1766. De animæ per mortem cataracta. part. I ll. 1707-68.

Eusebie triumphans. Hafn. 1774. 4 — ogsaa aftrykt i de samme Aar i Folio udtomne *Acta academica*.

Antiquitatum borealium observationes miscellaneæ. Specimina I-VII. Hafn. 1778-99. (udkom som Skoleprogrammer). Heraf handler det første Specimen De Veterum maxime Borealium historia et poesi, earumque usû et ætatibus, Specimen adum indeholder Hakonar Qvada *Sturlu Thordarsonar* island. et lat. Specimen 3ium. De Hludana Germanorum gentium Dea. Specimen IVtum. Borealium veterum Matrimonia. Vtum. Grottesangen island. dan. et lat. (r. af Bræter i Jen. Litt. Zeit. 1796 No. 80. og af ham overs. paa Tydsk i hans *Alerthums-Zeit.* 1812 No. 52.) Spec. Vtum Ethnici in laudem Thori pœanis, vulgo Høstfang dicti, Fragmenta duo isl. et lat. cum explanatione mythico-philologica, (ubserlig anmeldt i Magazin Encyclop. for 1800 Tom. III. No. 19.) Specimen VIium a) De Thoro, Geirrogardos profecto; Mythus Eddæ Snorriane, isl. dan. et lat. b) Thoradrapæ, sive de eadem Gigantomachia Thori Geirrodiana carminis fragmentum continuam, autore *Killvo Gudratnæ flito*, Seculi Xmi poeta. isl. dan. et lat. c) Ejusdem autoris reliqua, qvæ in Edda supersunt, fragmenta poetica. island. dan. et lat.

Borealium veterum Matrimonia cum Romanorum instituta collata ex monumentis historicis magnam partem inedit, illustrata. ibid. 1785. (er det 4de af de nyssævante Specimina, Det udkom først stykkevis i Skoleprogrammer, men høves ogsaa med Tractatititæl under sævante Aar.)

Heimstringla eller Snorre Sturlesens Norske Kongers Resuite. 3die Del. ibid. 1783. fol. (i. Lst. 1787 No. 11-23.) Om hans Andel i den 1813 udtomne 14de Tome, see Fortalen til samme.

I Vidensk. Selsk. Skr. Om det gamle nordiske Lovsprog — i Ny Saml. IV. 169-218.

I Skand. Litt. Selsk. Tillæg til Ækerblads Afhandling om Marmorlegonet i Benedig — i Karg. 1800. IV.

12-13. Noget om Thor og hans Hammer, de dermed beslagtede ældste Waaben samt de saa kaldte Stridshamre, Dfferknaive og Torbenkiler, som findes i Gravhøje. 1802. 4de Ø. 1-67. og 5te Dæfte 1-63.

I Antiquar. Ann. Om den saaldede Koneften i 1ste Bind S. 293-322. Forklaring over de i Hovisenlands Høve opfattede sævrigste Runestene. II B. I Ø. 1-33. I Sallensens Maaanedskr. Epicedium in obitum Frederici principis regionum danicarum hæreditarii, i VII. 126-31.

Han har forfattet Fortalen til den 1ste Tome af *Eda Samundi*.

Thorslacius (Børge) en Søn af Næstforrige, født i Goldberg den 1ste Maji 1775: Depon. 1791. 1797 blev Doctor Philosophiæ og rejste derpaa udenlands til Tydskland, Holland og Frankrig. 1801 blev Rector i de gamle Sprog ved det pædagogiske Seminarium, og siden i samme Aar tillige ved Universitetet. 1802 overordentlig Professor i den romerske og græske Philologie. 1803 Professor lingvæ latinæ ordinarius. 1807 gjorde han en lærd Rejse i Sverrig. 1808 blev ham ved kongelig Resolution overdraget indtil videre at holde Forelæsninger over den bibelske Eregese og at deltage i theologisk Examen. I den Anledning tog han 1815 den theologiske Doctorgrad. 1815 blev han Ridder af Dannebrog. 1818 Statsraad. (Hans Autobiographie i de ved Salvingen 1815 udgivne *Solennia Academica*.)

Disquisitio historico-critica, in qua Dio Cassius Josephus et Philo in imperio Caji Caligulae invicem et cum aliis comparantur. Diss. inaug. Hafn. 1797. (Æst. Anz. 1798 No. 5.)

Fabula de Psyche et Cupidine, disquisitio mythologica. ib. 1801. (rec. i *Magaz. encyclop.* an X. No. 23.)

Efterretninger om Undervisningens, Litteraturens og Religionsvæsenets Tilstand i Frankrig udenfor Paris. ib. 1801. (i. Lst. 1801 No. 12.)

J. J. Lichenburgs Haandbog i den classiske Litteratur. I-II Del. overs. ibid. 1805. (i. Lst. 1807 No. 4.)

Populære Afsæge des Griechische, Rdmische und Keltische Alterthum betreffend. aus dem Dän. übersezt von L. C. Sander. Kopenh. 1812. (Litt.tid. 1812 No. 43. Æst. Anz. 1812 pag. 1283.)

Libri Sibyllistarum veteris ecclesiæ crisiqvatenus monumenta christiana sunt subjecti. Diss. inaug. Havn. 1815 8vo. (rec. i *Journal des Savans*, Januar. 1818. pag. 109 17.)

Til Brug ved sine Forelæsninger har han i Kjøbenhavn i Octav udgivet *Hesiodi Opera et Dies*. græce. 1801. *Demosthenis Oratio in Lepimein*. græce. 1802. *Lycurgi Oratio in Leocratem*, gr. 1803. *Lucretius* 1813. (Litt.tid. 1813 No. 39.) Til Skolernes Brug: *Cornelius Nepos*. 1811. (Litt.tid. 1811 No. 26.) *Julius Cesar*. 1812-13. (Litt.tid. 1812 No. 8. 1813 No. 39.) *Sallustius*. 1813.

Han besørge til Trykken Diogen Laerz's filosoffe Historie oversat og med Anmærkninger oplyst af D. Riisbrigh. 1-11 Del. Kjøbh. 1812. 8vo.

I Forening med E. C. Werlaus udgav han den 4de Tome af Helmskringla. Kjøbh. 1813. og den 5te 1818. (De to første vare udgivne af Schønning, den 3die af E. T. Thorlacius.)

Hans ved adskillige Lejligheder paa Latin særskilt udgivne Afhandlinger, Programmer og Taler ere samlede udfomne under Titel af *Prolusiones et opuscula academica, argumenti maxime philologici*. Tom. I-V. Havnia 1806-19. 8vo. (ret. i Gbtt. Anz. 1807 S. 1572. Sall. Ergänz. bl. 1810 No. 88. Litt. tid. 1813 No. 36. Engelstofts Annal. 1806. l. 116-20.) Entelt er Taler: Lutheri de Scholis, præcipue doctis, merita rec. af S. N. J. Bloch i l. Est. 1806 No. 48. og paa Dansk overs. i Engelstofts Annaler 1806. l. 1-228. I bemeldte Annaler findes under Rubriken academiske Højtideligheder de's Anmeldelser og de's summariske Udtog af hans Programmer indtil 1813 inclus. Hans Mindetale over Halle er paa Dansk indført i Minerva for Martz 1817 og sammefæds hans Mindeqvad over ham i Ghoriamber. I Minerva for Februar s. A. Oversættelse af hans Programma, som indeholder Forsingerens Bedrifter. I Junius s. A. Brandtressa. I Minerva for Januar 1819 en af Rahbel forfatter Oversættelse saav. l af hans Programma ved Universitetsbøjtideligheden over Grev J. G. Rolste, som af hans ved samme Lejlighed holdte Mindetale. (Den sidste overs. efter Forfatterens Manuscript.)

I det Scandinaviske Litt. Selsk. Skr. er af ham: Bemærkninger over Benstabsarbeidens Stjebne hos Grækerne — i Scand. Museum 1803. 1ste B. p. 25-56.) Om de romerske Folkefæders Natur og Hensigter — i Skrifterne 1805. l. 335-81.

Om Sammenkøbs- og Underkastelsesfælleskaber i den gamle Dibtid. 1806. II, 63-104. En nordisk Helt fra det 10de Aarhundrede Thorgills, katet Orrabeens: Stiffens, Historie. oversat af det gamle Scandnaviske. 1808. pag. 194-336. (ogsaa med særskilt Titelsblad.) Bemærkninger over de i Danmark endnu tilværende Hedenolds-Høje og Stenætninger. 1809. p. 107-72. (ogsaa med særskilt Titelsblad.) Om Ghorjængene i det gamle Trykspil. — 1810. pag. 337-98.

I Videnskaberne'selskabs Skrift. Om Tvekampe i det hedenske Norden, i Skrifterne for 1809-10. 1ste Hæfte S. 213-56.

I de af Månster udgivne *Miscellanea Hafniensia* Tom. I. Fasc. 1. *Conspectus doctrinae christianæ*. quælis in Sibyllistarum libris continetur. (Denne Afhandling er Continuation af Autors 1815 udgivne *Libri Sibyllistarum*.)

I den badenske Universitetsjournal for 1798 S. 148-57. Beretning om adskillige tydske Bibliotheker.

I de antiquariske Annaler, hvoraf han har været Redacteur, er af ham: Beskrivelse over en mærkelig Stenfreds i Christiansand Stift — i 1ste B. S. 105-19. Beretning om den saaldedeske Runesten. S. 278. Flendborgske Markværdigheder 2det B. S. 388-406. Om Dæbefade i de danske Kirker. i 3die B. S. 161-203.

Thorlacius (Christian Peter) Den Næstforriges ældre Broder, og ligesom han fød i Colbing. Dep. 1789. Blev først Collega og 1798 Overlærer ved Frue Skole i Kjøbenhavn. 1797 Doctor Philos. 1803 Rector i Rypborg og samme Aar i Goding. 1818 entlediget.

De Hycsolorum Ahari disl. Havn. 1791.

Disl inaug. de Græcorum gustu antiquitatis ambizioso, virisque quorum erat monumentorum veterum memoria invigilare. ib. 1797. (Gorpaische gel. Zeit. 1799. No. 44.)

Thorlacius (Thorlak) Søn af den nedennævnte Biskop Thord Thorlaksen i Stalholt. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet i Aarene 1692-94. 1696 blev Rector i Stalholt, men døde Aare derpaa.

Disl de ultimo Hæclæ incendio. Havn. 1694. 4to. (Paa Tydsk i Hamburg. Mag. VI B.)

Thorlaksen (Gisle) f. i Holum paa Island 1631 d 7 Nov. Hans Fader var Thorlak Skulesen, Biskop i Holum. Dep. 1649. Rejste 1652 tilbage til Island og blev 1654 Rector, 1657 Biskop i Holum. Døde 1684. (Johannæus III. 725-30.)

Luthers lille Catechismus paa Islandsk. Holum 1660. og oftere.

Postilla eller Forklaring over de aarlige Søn- og Festsdages Evangelier. paa Islandsk. 1ste Part. Holum 1668. 2den Part 1670. Samlet oplagt ib. 1686 og 1706. 4. En Bønnebog. ib. 1670. En Psalmebog ibid. 1671. og Bededagsprædikener. ib. 1684.

Thorlaksen (Gudbrand) f. 1542 paa Staarbakke i Island. Hans Fader, Thorlak Hallgrimsen, var Præst. Frequenterede Holum Skole og studerede siden ved Kjøbenhavns Universitet. 1564 blev han Rector i Stalholt. 1567 Præst til Brejdebølshad. Var siden i kort Tid Rector i Holum, indtil han endelig 1571 fik Bispestolen sammefæds. Han anlagde et Bogtrykkerie først i Rypusel, og snart derefter forflyttede han det til Holum. Han døde 1629. (Einarsen S. 214-16. Johnsen III. 368-443. Gjesfing I. 158-210. Hans Portrait i Kæfens Fortale til Gudm. Andersens isl. Lexicon)

Han oversatte paa Islandsk og lod i sit Bogtrykkerie trykke: *Hemmingii Via vitæ*. 1575 og oftere. *P. Paladii Catechismus*. 1576. *Joh. Pseffinger de justificatione*. eod. a. *Urbani Regii Annototum animæ* 1578 og 1591. *Jo. Spangenberg's 15 Sigprædikener*. 1578-1598. Luthers Bibel. 1584. (Dän. Bibl. VIII. 55-80.) *Vitæ Theodori Summarier over Bibelen*. 1589. 1591. 1602. *A. Musculi Bønnebog*. 1590. og oftere. *Mart. Mülleri Soliloquia animæ*. 1599. og ofst. *Ej. Meditationes sanctorum Patrum*. 1607. *Ejusd. Manuale de*

præparatione ad mortem 1611. Ej. Myfterium magnum. 1614 og oftere. Jo. Avemanns Biblia Laicorum. Viti Theodori Postil. 1603. N. J. Mariagers 12 Prædikener over Faberdoc. Ph. Nicolai Speculum vitæ æternæ 1607 og 1608. Det ny Testamente. 1609. (Dän. Bibl. VIII. 90.) A. Pancratii Postil 1610. og oftere. N. L. Arcandri Speculum Pœnitentiæ. 1611.

Han udgav desuden islandfke Calendaria i Aarene 1576. 1602 og 1611. Den islandfke Lov 1576 og 78. Dominicale 1581 og oftere. Psalmebogen 1589 og oftere. Islandfke Gradual 1594. En Huspostil 1597. Bidnabok i 2 Dele. 1612. og flere, som opregnes i den Liste over hvad det er udkommen fra hans Dfficin, som Tobuizen har l. cit. p. 378-81 og Gjesfing pag. 167-73. og udgjør i alt 86 Nummere. (conf. Worm II. 480-83.)

Thorlaksen (John) Præst til Bøggisa i Svaffords Syssel i Island. (conf. MacKenzie's Travels in the Island of Iceland. Edinburg 1811. S. 298.)

En Samling af Vers, deriblandt en Del af Tullins i islandfke Oversættelse. Grappley 1774. udgivet paa ny med Tilæg. ibid. 1783.

Popes Forsøg om Menneket. oversf. paa isl. Vers. Seiraagarde 1798.

Miltons tabte Paradis, oversf. paa Isl. efter Schønheiders danske Oversf. Heraf er de 3 første Bøger trykte i det isl. S. Seif. Skr. XIII. XIV. XV B.

Nogle Psalmer i den nyeste udgivne islandfke Psalmebog, samt enkelte Smaadigte dels i Minnisverd Tidens di, dels i Saman og Alvora.

Thorlaksen (Thord) Broder til foransførte Biskop Gisle Thorlaksen. Dep. 1656. 1660 blev Rector i Holum. Rejste 1663 til Tydskland, Frankrig og Nederlendene. 1667 blev Magister ved Kjøbenhavns Universitet. Efter nogle Rejser imellem Kjøbenhavn Norge og Island fik han Bentebrev paa Statholt Biskopstol, den Brynjolf Svendsen resignerede til ham 1674. D. 1697. (Johnsen III. 664-81.)

Disertatio chorographico historica de Islandia, Wittebergæ 1666. 4to et læpius. (er ogsaa optrykt i J. O. Martini's Thesaurus disertationum i Tom. II. Pars II. pag. 265-328. men tillægges der urigtig Tegibius Strauch, som ved Disputatens Høidelse var Præst.)

Calendarium perpetuum. Holum 1673, udgivet paa ny i Statholt 1692.

Adskillige Fortæller til de af ham udgivne og af Johnsen pag. 677-78 opregnede Skrifter, hvis Antal betæder sig til henimod et halv Hundred. conf. Worm II. 484-85. III. 787. Deraf ere de mærkeligste de i Aaret 1688 i Quart paa Islandfke udkomne Landnamaboc, Kristnisaga, og Ane Frodes Sæde, samt den 1689 paa Islandfke udgivne Oluf Trygveiens Saga.

Thorleiffen (Bjørn) f. 1663 i Ddø paa Island, hvor hans Fader var Præst. Han studerede ved Kjøbenhavns Universitet. 1690 succederede han sin Fader. 1692 blev han Magister og blev designatus Episcopus til den første Vacante i Island. 1696 Bisp i Holum. D. 1710. (Johnsen III. 739-43.)

Conr. Saasli aandelige Regatter, oversf. Nogle Prædikener, indlemmede i Gislefens Postil, og nogle Fortæller til de fra det holumfke Bogtrykkerie i den Tid udkomne Skrifter, over hvilke man har en Liste hos Johnsen l. cit.

Thorleiffen (John) Præst til Holum Domkirke og siden til Mule Menighed i Island. Døde 1777 i sin Alder 67 Aar.

Eigprædiken over Biskop Steen Johnsen. Holum 1741. 4.

Thorleiffen (Isleif) En Islænder, som studerede ved Kjøbenhavns Universitet, og i nogen Tid i Stockholm var Haandskriver ved Antiquitetscollegiet. Ved Hjemkomsten til sit Fæderneland Island blev han Præst først til Grapsdal siden til Eyre i Stutulsfjord, hvor han døde 1710.

Ketil Hæng og Grimm Robinsk samt Drøer Dds Saga, oversf. paa Latin, udgivet af O. Rudbek. Upsal. 1697. fol. (conf. Nyerups Ribbetald. Litt. S. 104-7.)

Thorlund (B B**)** Degn i Saltum i Kalborg St. og Sandflugtscommissair. D. 1807.

Om det-Isaa kaldte Havgræs — i Oluffens Annaler V. 162-68. Om Agerdyrkingens Tilstand i Saltum Soga — i Phys. Bibl. III. 410-26.

Thorning (Dve) født 1720 i Sjøl i Vendsyssel, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Kalborg 1745. Blev 1750 Præst til Mandø. 1760 til Koflund og 1774 til Sevel, alt i Ribe Stift. Døde 1801.

Disp. de distinctione Psalmorum, hymnorum, et odorum spiritualium. Hafn. 1748. 4to.

Bibel- og Kirkehistorie I-II Del. ib. 1772. (Crit. Journ. 1773 No. 15-16. og Fortegn. over Skriveisrh. Skr. III. 161-66.)

Om Fødernes Paaftæ — i E. Blochs Theologen. I B. 1-2det. S.

Thoroddi (Thord) En islandfke Student. Opholdt sig i Aarene 1773-79 i Eversrig paa Kongeligt Stipendium, og gjorde siden en Rejse i Island. (conf. Erichsens Forberedelse til Olavii Rejse S.

179:82. og S. 185:86.) Døde, som Præstionist, i Island 1797.

Santer om Agerdyrningen paa Island. (paa Islandsk) Kjøbenh. 1771. (conf. Ericson l. cit. pag. 36.)

Thorouy (Adam Gottlob) f. 1751 paa Thurebyholm i Sieland. Hans Fader var Herredsfoged i Ringsted Herred og siden Borgemeister i Nestsved. Dep. fra Herlufsholm 1767. Antoges 1779 til at oversætte Syngestykker for Theatret, og tillige at forfatte Cantater til Taffelmusiken paa de kongel. Herkæbers Fødselsdage. D. 1804.

Hans Dversættelser ere: Arsene af Savarr, (r. af Kædet i Jverfens Litt. Progr. II. 68. 70.) Armida af Coltellini 1781. Lehnsherrrens Ret af Jentaine. Anton og Antonette. De samnitiske Kætefaber af de Ros 301. 1784. Bagtattelsens Stole af Sheridan 1788. Kong Theodor i Bønebig af Casti 1792. (r. l. Est. 1794 No. 2.) Hatten af Capacelli. Hemmeligheden af Ovestant. Beddemaaler. 1798. Manuskriptet. Entammeret af Hofman. 1803. (En Del af dem ere indførte i den guldendalke Samling af Skuespil.)

Udførlige Brev i Schwarz's Theaterlommebøger for 1784:86 og i Kæbets for 1788.

Thorsen (Bengt). See: Torsen.

Thorstenen (Bengt) Laugmand i Island.

Gfsterretning om den Jordbrand, som Aar 1724 og følgende Aar har grasseret i Bjerget Arofla og deromkring. Kjøbh. 1726.

Thorsteinson (Bjarne) f. 1781 i Vestre Skaptessjelds Spsfel paa Island. Dimitteredes fra Rejsevig Skole 1800. Begyndte sine Studeringer ved Kjøbenhavns Universitet 1804 og tog juridisk Attestats 1807. Blev Copiist i Rentekammeret 1808. Fuldmægtig 1811. 1816 udnævnt til Secretair.

Om kongelige og andre offentlige Afgifter saavel som Jordebøgs Indtægter i Island. Kjøbh. 1819. 8vo.

Sturlunga Saga, som det islandke litteraire Selskab begyndte at udgive i Kjøbenhavn, 1817, 4to, Krev han Fortalen til.

Nogle Smaastrykker indførte i periodiske Skrifter.

Thorstenen (Solban) Præst til Middele i. i Statthold Stift i Island.

Halgr. Petri Plalterium passionale latine redditum. Hafn. 1778.

Thorstenen (Sohn) Præst paa Vestmans i Island. Blev 16:27 dræbt i det Anfald, som nogle algierke Særøvere i dette Aar gjorde paa Island, og som blandt andre Steder omtales i Dan. Bibl. VIII. 151.

Psalmer paa Islandsk. Holum 1652. Davids Psalter overs. i islandke Psalmer. ibid. 1662 og 1746. Sange over iste Rosebog. ib. 1655. og oftere.

Thorstenen (Peder) Spsfelmand i nordre Mute Spsfel i Island. Fader til ovennævnte Spsfelmand Gudmund Petersen og Sivert Petersen. Døde omtrent ved det 18de Aarhundredes Slutning.

D. Serslebs Prædikener over de 7 Skrifti Ord paa Korset, overs. paa Islandsk. Kbh. 1770.

Oda latina in obitum prædidis Islandiæ Magni Gislonis. Hafn. 1771.

Thorstenen (Peder) Søn af Islænderen Sigurd Thorstenen, der 1742 nedfattede sig som Guldsmedmester i Kjøbenhavn og blev Capitain ved Borgeskabet, Forfatter til Afhandlingen om at foregibe, i isl. Litt. Selsk. Skr. I. 20:25 Sønnen er født i Kjøbenhavn d. 1 Nov. 1750. Dep. 1767. Blev Alumnus paa Worchs Collegium. Tog den medicinske Doctorgrad 1775. Blev Bergmedicus paa Kongsberg samt Landphysicus for Nummedal og Sandsoerd. 1786 Inspecteur ved Bergseminariet samt Lærer i Chemie, Mineralogie og Naturlære ved samme Stiftelse. D. 1792. (Tris 1792. III. 224.)

Disf. Havn. 4to. De scirpis in Dania sponte nascentibus 1770. De noxiis ulu vasorum cupreorum et stanneorum in oeconomia domestica 1771. De perverla infantum nutritione in Islandia 1772. De contagio. 1773.

De ligni qvasis ulu medico, disf. inaug. Hafn. 1775. (Codes Bibl. III. gtes St.)

Torfæi Beretning om Indbyggernes Bedrifter paa Færøerne overs. ib. 1770.

Sale ved Indvielsen af det kongl. Bergseminarium i Kongsberg — i Minerva 1787. I. 310. Om Seminariets Forsatning — i Iris 1791. I. 309; 33. conf. ib. II. 132:39.

Thortsen (Thomas Peter) f. d. 8 Sept. 1788 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader er Kjøbmand og Capitain ved Bergeskabet. Dep. 1804. Tog juridisk Attestats 1809 og blev derpaa Auditeur i Armeen 1810. Har fra 1806 af arbejdet i Deconomi- og Commercecollegiet og er nu Chef for Handels- og Consulat-Bureauet. Fil 1813 Prædicat af Kammeraad.

For Skuespilnydere; et Ugeblad, udgivet i Kjøbenhavn i Aarene 1806:7 i 3 Bind.

Handels- og Industritidende, begyndt i Maj 1818.

Han har oversat Hugo Grotius af Rozebue, 1807. Fierste af Schiller 1814. Primureren af Rozebue 1818.

Smaaafgite og Afhandlinger, adspredte i periodiske Skrifter.

Thornup (Peter Niels) f. d. 3die April 1780 i Guldbager i Ribe Stift, hvor hans Fader var Præst. Depon. fra Ribe 1796. Blev først Adjunct, 1807 Overlæter, derpaa Vice-Contractor og 1814 Rector ved Skolen i Ribe.

Skolefæder. Kbh. 1806. (I. Lst. 1808 No. 38.)

Hentil den IVdes Plan til evig Fred. et Skoleprogram. Ribe. 1813. Nogle Oder af Horats, metrisk oversatte. ibid. 1816.

Thorvaldsen (Arne) født i Island, hvor hans Fader var Præst. Han var først Amanuensis hos Biskep Thorlakken i Skalholt, derefter Præst til Ringvalle. Døde 1702.

Catechismus Wittebergenlis overs. paa Islandsk, udg. af Thorb Thorlakken. Skalholt 1691. Den anden Del af Kingos Psalmebog, overs. paa Isl. ib. 1693.

Thostrup. See: **Tostrup.**

Thott (Birgitte) født i Tjen paa Boltinggaard 1610. Hendes Fader var Christen Thott og Moderen Sophie Belov. Blev 1632 gift med Dcto Gise til Lurebygaard. Døde 1662. (Schönau S. 1376-1431. Hendes Portrait foran hendes forbandkede Seneca, samt i Hofmans 1ste Tome.)

Phil. Mornøi Betænkninger over nogle Skriftens Bprog, overs. af Franck. Kjøbenh. 1652. Job. Salls Tractat om Sindets Fornøjelse, overs. af Engelst. ibid. 1654.

L. Ann. Seneca's Skrifter, af Latin forbandkede. So. 1658. fol.

Leberts Tavle, forbandket. Kjøbh. 1661. 12mo.

Lyctærii Haandbog, forbandket. ib. eod.

Thott (Elisabeth) til Gladsaxe. Brodersdatter af Næssforrige; født i Landskrone i Slaane 1636 d. 13 Dec. Hendes Fader var Hentil Thott til Boltinggaard og hendes Moder Elisabeth Hvitsfeldt. 1656 blev hun forlovet med Eric Sehested til Stovgaard; men døde før Brylluppet samme Aar. Gubernes Gæstebud. Kjøbh. 1655. 4to.

Thomæ Julers gode Tanker ubi onde Tider, af Engelst. forbandket. til Trykken befordret af Thom. Barsholin. ib. 1664. 8.

Thrane. (Anders, Nads o. f. v.) See: **Trane.**

Thrane (David) var Kjøbmand i Christiania og blev Directeur ved Norges midlertidige Rigsbank.

Udkast til en Plan for Indløsningen af den nærværende Eddelmasse, og Oprettelsen af en ny Bank. Christiania 1815

Et Par Ord om Søsvardie. ib. eod.

Thue (Anders) Apotheker i Frederikshald i Norge. Havde Titel af Kammerassessor.

Descriptio salis culinaria vulgaris ejusque examen chymicum — i Contin. Acta med. Hafn. 29:59. (Comm. de rebus in Med. gest. VI. 110 59.)

Belmeent Grindring imod Linckes Rongs Rildvands Beskrivelse. Christiania 1745. og Ydermere belmeent Grindring. ib. eod.

Thue (Frederich Wilhelm) f. d. 7 Decbr. 1741 i Aggershus St. Blev 1777 Sold- og Krydsinspecteur, samt Toldprocureur i Porsgrund, 1783 Consumtionsinspecteur i Frederichshald, 1790 Told- og Consumtionsinspecteur i Christianslund. Døde 1808 (Hans Selvbiographie i Topograph. Journal XVI. S. 59.)

Kort Anvisning om Toldvæsenets Behandling. Kjøbh. 1774.

Beskrivelse over Kragers Kjøbsted og Langesundsfloden eller Skeens Kjøbsted med dens Ladesteder. ib. 1789. (I. Lst. 1789 No. 41.)

Bejledning til Told- og Consumtionsvæsenets Behandling. ib. 1794.

Register over Told- og Consumtionsforordningen af 12 Febr. 1797. ib. 1799.

Statistisk Bidrag om Christianlund. i Thaarups Archiv II. 269:76.

Bidrag til Hoffes Beskrivelse over Frederichshald. i Topogr. Journ. XI. 71:132. Efterretninger om Christianlunds Kjøbsted. ib. XVI. 1:114. XXVIII. 149:80.

Thue (Ears) Søn af foransførte Assessor Thue, f. 1736 d. 11 Jun. Dep. fra Christiania 1756. Døde paa Halkedals Jernværk 1762. (See Kjøbh. Adresscont. Lst. 1765. No. 13.)

En brende norsk Students Svanslang, frevet af ham selv kort for hans Død. Kjøbh. 1762.

Thueseng (Thoril) f. i Tjlland. 1651 blev han Magister. 1662 var han Sognepræst i Helsingborg. Blev 1664 Sognepr. til Holmens Kirke. 1666 kongl. Hofprædikant og Confessionarius. D. 1668. (Swærg. 638:59.)

Forklaring over 1 Cor. XV. om Christi og vores Opstandelse. Kjøbh. 1662. 12mo.

Eigprædiken over Niels Krabbe. ib. 1665. 4.

Thulstrup (Magnus Andreas) født d. 13 April 1769 i Kjøbenhavn, hvor Faderen var Justitsraad og Raadmand Thulstrup. Dep. fra Købstidde Skole 1786 Studerede Medicinen, og blev 1799 Reserverchirurg ved det chirurgiske Academie. 1793 Underchirurg ved Frederichs Hospital. 1797 Regimentsfeldtkjær ved det oplandske Infanterieregiment

og Chirurg ved det militære Institut i Christiania. Efter 1801 at have gjort en Rejse til Tydskland og Frankrig blev han tillige Stabschirurg ved den norske Armee. 1814 Professor i Chirurgie og Jordemødervidenskaben ved det norske Universitet. 1815 Ridder af Wasaordenen. 1817 Doctor Medicinæ honorarius ved Kjøbenhavns Universitet. (Hans Autobiographie i de ved Reformationsjubileet 1817 i Kjøbenhavn udstedte *Acta Academica*.)

Beskrivelse over en betydelig Hævelse i Eggestokken. i *Phys. Bibl.* I. 400-403. Beskrivelse over et dødeligt Hovedsaar. *ibid.* 403-7. Historisk Udsigt over Operationen mod Vandbrød. *ibid.* II. S. 121-33, og 353-71.

Thun (Peder) født 1701 i Ribe, hvor han først i nogle Aar var Høret ved Skolen; blev derpaa 1741 Præst til Hørtlund og Kalklund i Ribe Stift. 1778 forflyttet til Aflerlinneb. Døde 1783.

Efterretninger om Dværghegens Indpobning. *Kjøbh.* 1770. S. og indført i *Jurid. med. Tidende* for 1770 No. 18. 28. 39.

Deinde originale Lanter, den 1ste at Ordet *Framea* i *Tacitus de moribus German.* kommer af fram ad i Tydsk; den 2den at Maria efter Jesu Fødsel har havt Børn ved Joseph. *Pædretlev.* 1781. 8.

En Anmættelse om Inscriptionen paa Guldhornene — i *Adressconct.* Efterretn. 1766 No. 106.

Thune (Rasmus Georg Fog) f. 1785 d. 7 Junii i Lolland, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Odense 1801. Rejste udenlands og studerede i Göttingen og Königsberg. Kom tilbage 1812. 1815 blev Doctor Philosophiæ. 1815 Lector og 1818 Professor extraordinarius i Mathematiken ved Kjøbenhavns Universitet. (Hans Autobiographie i de i Anledning af Søvningen 1815 udtomne *Acta Academica*.)

Theses pro summis in Philosophia honoribus rite obtinendis. Havu. 1816. 4to.

Tentamen circa Trigonometriam sphaeroidicam. *ib.* eod. 4to. (rec. i *Leipz. Litt. Zeit.* 1818 No. 49.)

3 *Herbars* i Königsberg 1812 udtomne *Theoriae de attractione elementorum principia metaphysica, et de bagi et Additamentum af Thune de origine perceptionum.*

Thura (Christian) født i Kjøbenhavn. Aar Student. Hans i den Struenske Ektivisthedspæriode under Sandfigerens Navn udgivne Skrifter tiltrak ham en sikkast Action. Han blev i Aaret 1773 dømt til at miste Hæ og Gods. Dog blev Dommen saaledes formildet, at han, istedenfor at miste sin Hæ, blev sat paa Munkholmene paa Kongens Raade. Derfra blev han 1779 transporteret til Bornholm, hvor han døde. (conf. *Luxdorsians Danst Litteraturlæxicon.*

S. 157-82, og den patriotiske Sandfigers Bedrøftelse, Bedømmelse og Dom, af N. Prahl.)

Svar paa Publici Begæer til Philopatrefas, af en patriotisk Sandfiger. *Kjøbh.* 1771. Brev fra Sandfigeren til Adskillige om Adskilligt i hans nyligen udgivne Pjece. *ib.* eod. Sandfigerens Betænkning om den Pjece: Jeg ligger for Døden, som eg beret mig i *ib.* eod. Jeremia Brev imod den hykkelige Afgudspræst, som taaler i Magazinet No. 73. *ib.* eod. Sandfigeren om Religionen og dens Sammenhæng med Regeringerne, og om geistlige Personer. *ibid.* 1772. Xlt i Octav.

Thura (Ferdinand) f. i Jylland. Depon. fra Aalborg Skole. Blev 1788 Præst for Dallerup i Viborg St. 1792 for Sjern i Aarhus Stift.

Langs Forsvarskrift for Jesu Forsoning. *overs. Kjøbenh.* 1785.

Dverbrevet Kirketro i Jylland — i *Jallefens Overtalelseskrist* I. 114-30.

Thura (Laurids Pedersen) født 1598 den 3 Oct. i Skjelker. Hans Fader, Peder Lauridsen Hoist, var Chirurg. Deponerede fra Slagelse Skole 1619 og blev samme Aar Høret sammesteds. 1620 skafte han sig Skoleembedet og rejste udenlands. 1623 kom hjem og blev Rector i Næstved. 1625 Magister. 1626 Conrector i Kjøbenhavn. 1628 Rector i Herlufsholm. 1630 Præst til Nykjøbing paa Falster. Døde 1655. (vid. danske Magazin V. 215-20. hvor man pag. 217 ser Etymologien af Bivnavnet Thura.)

Canticum canticorum Salomonis paraphrasatum ligata hebræa et danica tum prosa latina adornatum a *Laurentio Petro.* Hafn. 1640. 8vo. (conf. *Danske Digtekunstens Hist.* 3die D. S. 21-22.)

Thura (Laurids Lauridsen) En Datter af Næstfærrige, f. d. 20 Aug. 1657 i Næstved, hvor hans Fader, Mag. Laurids Widsted, var Præst. Dep. 1676. Blev 1680 Høret og 1681 Rector i Kjøge. 1682 Magister. Resignerede 1690 og rejste udenlands. Ved Hjemkomsten blev han 1696 Præst for den hollandske Menighed til Holmens Kirke i Kjøbenhavn. 1703 Sognepræst til Frue Kirke i Aarhus. 1706 til Domkirken sammesteds og Stiftsprovst. 1713 Biskop i Ribe. D. 1731. (Danske Digtel. IV. 57-62. Gjesfing I. 454-71.)

Adskillige poetiske Sager, tilligemed de *Bers*, som findes hos Særo Grammaticus. *Kjøbh.* 1721. 4.

S. Rossgaards Liv og Levnet, paa *Bers.* *ib.* 1726. 4. (Udtag deraf i *Wolfs Journ.* 1813. IV. 97-161.)

Serm. Sagnets Sjælens gubelige Attraa. *overs. ibid.* 1738. 4.

Forklaring over Amos IX. Færet d. 18 Octob. 1717. indført i *Cyprian Hilar. Evang.* p. 902-4.

Thura (Albert) en Søn af Ræstforrige, f. i Kjøbenhavn 1700 d. 6 October. Deponerede fra Ribe Skole. Blev Alumnus paa Borchs Collegium, derefter 1724 Rector i Goldberg. 1726 Præst til Lejrekov i Ribe Stift. Havde det Vanheld at hans Præstegaard og Bibliothek brændte 1728. Døde 1740.

Diapp. Havn. 4to. De gradu baccalaureatus philologici. l-ll. 1719-20. De Collegiis cathedralibus et academicis Danorum. 1721. De studio philologico in Dania. l-lll. 1722-23.

Idea historiarum litterarum Danorum. Hamburgi. 1723. 8.

Betænkninger og Indsæd paa Børs. Kjøbh. 1726. 4.

Falvandet Hundrede meklenbol moraliske Betænkninger og Indsæd paa Børs. ib. 1728. 4to. (om dette og næstforrige Skrift see Danske Digter. Sift. IV. S. 214-18.)

Episkola ad Populares. Havn. 1728. 8vo. (rec. i den wieslandtske lærde Tid. 1728 No. 24.)

Om Lejrekovs og Kjøbenhavns Iibebrand. ibid. 1730. 4. 2det Dyl. ibid. 1731. i (vid. lærde Tidende 1731. No. 21.)

Beretning om Jerslev Herreds Kirker. ib. 1732. 8.

Epistologestale til Goldberg Skoles Indvielse. ib. eod.

Gynæceum Danicæ litteraturæ. Altona 1732. 8.

Series Episcoporum qui Diocesi Børglumensi hodie Aalburgensi præluerunt. Hafn. 1733. 8. (conf. de Halsborgske maanedl. Tillæg for 1788 pag. 5te.)

Th. Thura og Coralines (:) Conrachine Sophie Bruns født Høstgaards) Brevverling. ib. 1734. 8. (aftrykt paa ny i Schönhauss lærde Juvent. S. 1343-57. conf. Digter. Sift. IV. S. 219.)

Regim Academiæ Hafniensis Infantia et puercitia. Flenab. et Alt. 1734. 8. (rec. i Suppl. ad N. A. Er. Tomus III. p. 513-15.)

Gubellige Lænter over nogle Skriftens Sprog. Kjøbh. 1736. 4.

Bæfter i søvnagtige Christnes Drer. ibid. 1738. 4.

Conspectus Danorum, qui de lingua romana et græcæ scriptoribus optime meruerunt. ibid. 1740. 8.

Sørgearie over Dronning Lovise, indført i den wieslandtske Børsesamling.

Adskillige smaa Afhandlinger mest af litterairhistorisk og antiquarisk Indhold — indførte i de lærde Tidender for Karene 1731-37. især er der i Aargangene 1732-33 adskillige Supplementer til hans *Idea historiarum litterarum Danorum*. Eigeledes i Aargangen 1753 No. 14. Conspectus over hans *Umbra Sorana*.

Thurah (Diderik) Den Ræstforriges Broder, født i Aarhus 1704 d. 1ste Maj. Rejste i sin Ungdom udenlands paa kongl. Bekostning. Avancerede siden i Sæetaten indtil at blive 1738 Commandeurcapitain. Nobiliteredes 1739. Døde 1788.

Sherlocks 3 Skrifter om Forsynet, Døden, og Dømmen, overs. Kjøbenh. 1754 og 1771. 8.

Blatts Forklaring over Christi Berøpelsen. overs. ibid. 1761. 8.

Fruentimmerets Raad. overs. af Engelst. ib. 1764. 8. Randfolkens Raad. ib. 1765. 8.

Th. Neurons Afhandlinger over Prophetierne. overs. ibid. 1765 og 1771. 8.

Samling af lærerige og opbyggelige Materier af fremmede Skrifter. l-lll Aarg. ib. 1768-70. 8vo. Samling af endel gubelige Betragtninger som et Indgang til de i Karene 1768-70 udgivne Samlinger. ib. 1776. 8.

Svar til Tutor af det nylig udtomne Forslag til at finde bedre Udveje til Kristjeneres Besoldning. Kjøbenh. 1771. 8. Bisdomsskole til Grimobighed imod Døden. overs. ib. 1777. 8.

En kort Beskrivelse over Guds Forsynsveje med ham selv. ibid. 1784. 8.

Forsøg til upartiske Anmærkninger ved Dr. Bøstholms Plan. ib. 1785.

Thurah (Laurids Lauridsen) Den tredje af Biskop Thuras Søner, født i Aarhus 1706 en af de allerførste Dage i Martii. Rejste i sine unge Aar paa kongl. Bekostning udenlands, og lagde sig efter Architectur og Fortification. Blev ved sin Hjemkomst først Oberconducteur, derpaa 1733 Hofbyggemeester og Ingenieurcapitain. 1739 Adelsmand. 1744 Oberst og 1753 Generalmajor af Infanteriet. 1754 Generalbyggemeester. Døde 1759. (conf. Extract af hans Autobiographie i Iris og Hebe 1803. II. 17-50 og 97-134.)

Den danske Vitruvius. l-ll Del. Kjøbh. 1746-49. fol. Hælaia hodierna. 1748. 4.

Beskrivelse over Bornholm og Christiansø. ib. 1756. 4. (Klæbes i. Kst. 1756 p. 779-816.)

Beskrivelse over Amager og Saltholm. ib. 1758. 4.

— over Den Samsø. ib. 1758. 4.

Om hans store geographiske Værk over de danske Statter see *Mercur Danois* 1754. Juin p. 92-94.

Thøgersen (Peder) f. i Randers, hvor hans Fader var Præst. Rejste udenlands og studerede i Leiden. Blev først Hører, siden, 1608, Præst i Randers. D. 1634.

To Comœdier, om Rabal, og om den Fattige og Bedden, hvoraf leveres Prøver i danske Digter. Sift. II. 123-36.

Tideman (Hans).

Prints Christians udtvarelses-Højtids Beskrivelse, i Rim. Kjøbh. 1608. Rim over K. Christian IVdes Beskrifter. ib. eod. Om Dronning Anna Catharina Afsted fra Werden, sangvis. Pelsinger 1612. alle 3 i Dvart.

Tidemand (Ole) Født i Christiania 1710 d. 31 October. Hans Fader var Kjøbmand. Han deponerede 1728. 1734 blev personel Capellan og

1741 Sognepræst til Laurvigens og Hedrums Menigheder. 1743 overste Capellan til Rytterien i Bergen. 1746 Vicepastor ved samme Menighed. 1747 Sognepræst til Domkirken og Stiftsprovst. 1755 Vicebiskop og 1757 virkelig Biskop i Bergen. 1760 Doctor Theol. 1762 Bisp i Christiansand. Døde 1778.

Disf. inaug. de Audio honoris illicito. Havn. 1760. 4to.

Affædsprædiken fra Bergen. Bergen 1762. 8.

Sigtale over Kammerherre Tillig. 1768. 4to.

Tidemand (Peder) Var i 16de Aarhundrede Præst til Hersted Øster og Hersted Vester i Sieland før 1577.

Dommerens Bog, forbandet. Kjøbh. 1539.

Jerusalæms Forskyrting. forbandet. Magdeburg. eod. ann. 8.

Salomons Wiisbed- og Jesus Syrach, udgivne samlede. ib. 1541.

Han har fremdeles oversat Casp. Suberini Samtale imellem Theobidactum og en Christen. ibid. 1542 og 1543. Låbet 1548. Melanchthons Ilden Bog, der det gamle Kristelige Evnnet er forrettelig besattet ubi. Magdeburg 1543. Hortulus animæ: Sjælens Urtegaard med dejlige Figurer og Calendarium. Witteb. 1552. (conf. Noeffe Vid. Selsk. Bibl. p. 70.) En ensfoldig Andervisning paa Fabernor, som Vicus Theodorus færv, og om det højverdige Sacramente, og hvortledes hver Christen skal fikke sig til Døden. prentet i Wittenberg 1552, findes tilføjet hos Povel Knusloch i Låbet. Catechismus for Barn. 1552. V. Theodori Børneprædiken om Ibe besynderligste Østtiber. forbandet Magdeburg. 1556. 8. Låbet 1569. (conf. Langebekiana 293.) J. Spangenberg's Forklaring over Evangelierne. Magdeburg 1556. Kjøbh. 1562. V. Theodori Prædikener over Ibeisens Historie. prentet i Magdeburg 1556. findes tilføjet hos Povel Knusloch Bøgbinder i Låbet. Phil. Melanchthons Skrift om den Kristelige Kardoms Artille. Kofol 1558. Spangenberg's Udlæggelse over Epistlerne. Magdeburg 1560. Hieron. Savaarola over den 8ode Psalm. Låbet 1561. En dejlig Bønnesbog, tilfammenbragen og forbandet. Kjøbenh. 1563 og 1606. Låbet 1568. (conf. Hebene 1813 pag 401-2.) Alle disse ere i Detav eller i Duodetsformat.

Luthers Huspostil. Kjøbh. 1564 og 1577. fol.

Spangenberg's nysansorte Forklaringer saavel over Evangelierne som over Epistlerne, udfom ogsaa samlede i Låbet 1595. 4to.

Tideman (Nicolai) født i Norge, formodentlig i Dramen. Var 1792 Premierlieutenant ved det 1ste jydsk Infanterieregiment. 1812, da han blev Ridder af Dannebrog, var han Oberstlieutenant og Commandant i 2det jydsk Infanterieregiment. 1815 blev han Oberst i den norske Armee. 1816 Ridder af Sverdordenen.

Scharnhorsts Taktik. overs. Kjøbh. 1792. 8vo.

Tilføj (Hans) f. 1754 d. 18 Sept. i Kjøbenhavn. Depon. fra Frederichsborg Skole 1772. Gik som Student Information i Frank og Engelsk. Har fra 1785 af været Boghandler i Kjøbenhavn, og siden 1808 Bestyrer af Realkolen Haabet samlesteds.

I det under C. G. Rafns Redaction udkomne af 26 Bind og 3 Hæfter bestaaende, ved Kjøbenhavns Bombardement standsede og ved Rafns Død aldeles ophørte Bibliothek for Dhyftek, Medicin og Oeconomie har han af Frank, Engelsk og Lybisk oversat en betydelig Mængde Afhandlinger.

Tilseman (Sohan Nicolai) født 1771 paa Als. Hans Fader var Landfoged og Præst i Stads- og Landstretten paa Vrøe. Han dep. fra Dnense 1791. Var Lærer i det tydske Sprog ved Frue Skole i Kjøbenhavn. 1796 blev Katechet ved Holmens Kirke. 1800 retd. Capellan ved Domkirken i Viborg. 1809 Sognepræst i Ringkjøbing.

Lybisk Sproglære. Kjøbh. 1798.

Dänisches Lesebuch für Deutsche. ib.

Dugges Rejse nach Paris. aus dem Dän. 1801.

Er Vigekoler i deres nærværende Forsatning nyttige eller skadelige? — i Iris 1800. II. 27-36. (conf. Tilfueren 1800 No. 41. 45-55-57-58.)

Skrev i l. Lst. 1799 en Recension over Thiemes Gømand og i 1800 over Gallagers Kort Begreb af menneskelige Færdigheder.

Tilsemand (Erik) f. i Danmark. Var i 9 Aar Commandant paa Fæstningen Christiansborg paa Guinea. Vendte derpaa tilbage til sit Fæderland.

Beretning om Guinea. Kjøbh. 1697. 8vo.

Zimmermand (Soachim) f. i Rendsborg. Studerede Medicinen i Kjøbenhavn og siden i Rønigsberg, hvor han 1641 tog Doctorgraden. Præfiserede i Ribe og i Dnense. Døde 1648. (Cimbr. Litt. I. 683.)

Disp. inaug. de paralyti. Regimonti. 1641. 4. Theles medicæ de pulmonum ulcere phthisicorum. ib. eod. 4. De morbis occularum qualitatium. ib. 4.

4 Breve til Ole Worm, trykte i dennes Brevsamling p. 770 et seqv.

Tistad (Christen Pedersen). Rejste som Student udenlands. Blev 1618 Conrector ved Aarhus Skole og tilføj Sognepræst til Hæst og Kæbpe Menigheder. 1619 Magister. 1620 Professor i Dhyftek og Geometrie ved Gymnasium i Lund. (conf. Krærup Series Conrectorum Aarhus. p. 5.)

Evangelium votivum, ved Magistergraben 1619. — Trykt ved Slutningen af *Ol. Wormii Laurea philosophica summa*. Havn. 1619. 4. og ved *Casp. Bartholini Epigrammata extemporanea*.

Transitus Arhusio — Harniacus, orationibus binis designatus, una Arhusii cum Conjectura istius scholæ abiit, altera Hafniæ ante disputationem publicam pronuntiata. Adjunctum est Programma, cum lectiones in Collegio Lundenli regio inchoarentur anno 1623. Rostoch. 1623. 4.

Hymnus de peste. Havn. 1623. 4.

Han har samlet og med Fortale udgivet *Casp. Bartholini Epigrammata*. Havn. 1621. 8vo. hvorudi han har indført sine egne "Erotopagnia".

Listorf (Mikkel Henriksen) født d. 13 Sept. 1628 i Odense, hvor hans Fader, ovennævnte Mag. Henrik Wittelsen, da var Præst. Gil i Skole i Lübet og Hamborg. Deponerede ved Kjøbenhavns Universitet 1648. 1652 blev Slotspræst i Kjøbenhavn. 1653 Magister. 1660 Sognepræst til Nicolai Kirke. Døde 1701.

Ejgprædikener, hvoraf nogle tilførn ved Trykken ere udgange, men den største Del nu først til Trykken befordret af C. Worm 1-IV Del. Kbh. 1705-6. 4. (Deraf har Ejgprædiken over Joh. Adolph Borneman været trykt. Kbh. 1706. fol. over Margrethe Finke. ib. 1666. 4. over Dve Sjedde. ib. 1663. 4. over Otto Krag. ibid. 1668. 4. over Klesfor Peder Pedersen. ibid. 1671. 4. over Birgitta Rosenkrants. ib. 1679. fol. over Jørgen Rosenkrants. ibid. 1665. 4. over Niels Rosenkrants ib. 1680. fol. (Extract deraf i Rothes Eftermale for April) over Christen Scheel. ib. 1679. fol. over Erich Olsen Form. ib. 1669. 4to. (Extract deraf i Rothes Eftermale for Maj) over Christoffer Ulfeld. ib. 1670. 4to. (ertrykket ibid. for October.)

Lobiesen (Eudolph Herman) født i Husum 1771. Studerede i Göttingen, hvor han 1793 blev Doctor Philosophiæ. Opholdt sig derpaa et Par Aar i Kjøbenhavn, hvor han var Lærer i Christianis Opdragelsesinstitut. Privatiserede fra 1796 af i Husum. (confer. Kordes, item Meusels gel. Deutschland 5te Ausg. VIII Band p. 84-85.)

A. W. Sauchs Ansangsgrunde der Experimentalphysik aus dem Dänischen. I-II Theil. Schleswig 1795-96. 8.

Lode (Johan Clemens) er født d. 24 Junii 1736 i de saa kaldte Vierlande ved Hamborg, hvor hans Fader var Tolder ved Tollenspieker. Kom 1752 til Løndern, hvor han begyndte at lægge sig efter Chirurgie. 1757 kom han til Kjøbenhavn og blev en Elev af Wohlerst. Fik 1765 et Rejsestipendium og begav sig til Holland, Engelland og Frankrig. Kom hjem 1768. Tog Aaret derpaa Doctorgraden. 1771 blev han Hofmedicus 1772 Prof. designatus i Medicinen ved Universitetet. 1793 Professor ordinarius. Døde 1806. (vid. I. Lst. 1806 S. 191. Tilføer

ren 1802 No. 15. 1806 No. 19. Kjøbh. Skild. 1806 No. 46-47. Hans Autobiographie udgivet af Rahde og Nyerup 1801. item i hans Fortale foran 1ste Del af hans poetiske Skrifter. conf. Berstet Danden og Digteren i Poulsens Nytaarsgave for 1801, og Begyndelsen af en poetisk Autobiographie i Skandin. Mus. 1802 3die H. S. 87-88. Sallesens Maanedskr. V. 472. VII. 435-43. Hans Portrait hos Rahde I. cit. ligetedes er han stikken af Clemens.)

Hans Skrifter kan henføres til følgende Classer:

A. Medicinske.

1) Særskilt udkomne Bøger.

Disq. inaug. de duplici febrium indole. Hafn. 1769. (r. af Abildgaard i Brit. Journ. 1770 No. 22. Comment. de rebus in Med. gest. XVI. 702.)

Den medicinske Tilføer. ib. 1771. (var et Ugeblad, som standsede med No. 20.)

Efterretning om de fattige Syge paa Christianshavn. ib. 1772.

Som Tripper. ib. 1774. (Gbrt. Anz. 1775. Aug. 323.) Antericht für Aerzte die den Tripper heilen wollen. ib. 1777. (rec. ib. 1778. 1269.) Erleichterte Kenntniss und Heilung des Trippers. 2 Theile ib. 1778. Heraf udkom 3te Ausg. 1790 (r. i Allg. Litt. Zeit. 1790 No. 349, og i Baldingers Journ. VII. 26 St. p. 22.)

Beretning om Dvagsygens Indpobning i Danmark i Aarene 1770-72. ib. 1775. Samme paa Lydf. ib. eod. (Gbrt. Anz. 1776. 180.)

Berichte und Bedenken, die Kriebelkrankheit in Schleswig-Holstein betreffend. ib. 1775.

Adversaria clinica. falciculus rmus. ib. eod.

Den danske Sages 1ste Del. 1ste Hæfte. ib. 1776.

Pathologiens første Grunde. 1ste Del, indeholdende Koslogien. ibid. 1781.

Praktiske Fieberlehre. 1 Th. Copenh. und Leipz. 1786. (Allg. d. Bibl. 85 B. 2tes St. 423.)

Das Receptschreiben I-V Theil. ib. 1792-98. (af de første to Dele er ny Udgaver.)

Die allgemeine Heilkunde I-II Theil. Koph. 1797-98. (Baldingers A. Journ. I B. 3tes St. p. 34. Sartens Feils Zeit. 1797 No. 93.)

Krzneymittellehre oder Materia medica I-II Th. ibid. iisd. ann. (Gbrt. Anz. 1797 S. 1816. 1799. S. 608. Allg. Litt. Zeit. 1798 No. 192.)

En kort Afhandling om Hippochondrie. ib. 1797. 2det Dpl. 1802. overs. paa Lydf. ib. eod. (rec. i Gbrt. Anz. 1798 S. 13.)

Klinische Berichte. 1ster Th. Koph. uub. Leipz. 1799. (Suselands Bibl. V. No. 1. S. 39-47.)

En kort Afhandling om den guldne Karr. Kjøbh. 1800.

Om Snue og Hæste. ib. 1804. (I. Lst. 1808 No. 8.)

Han har overs. a) paa Lydf. Fordyce Grundfæje for ansåbenden Krzneygelahrtheit aus dem Engl. 1769.

Perchval Pott vom Wasserbruche, aus dem Engl. 1770. Buchhave om et Surregat for Chinabark, aus dem Latein. 1782. Zerholder und Kafs von dem Perkinismus, aus dem Dän. 1798. Sartoris Umritz der Entbindungswisf. aus dem Dän. eod., a. Mangors Arzneymittel, aus dem Dän. 1800. b) paa Danff Jausks Sundheds-catechismus 1794 og et nyt foreget Dplag 1803. Cadogan om Sigt 1796. Djenraab 1796. Mellins Husmidler 1799. Erfaringer om Midler mod Sigt zc. 1799. Weikards Kjernen af Diaten 1799. Inselands Raad til Nædre 1799. (I. Lst. 1799 No. 44.) Deers Djnenes Pleje 1800. Cheyne Regler til Sundheds Bebligeholdelse 1800. Struve om Frugtommeliges Sundhed 1801. Lillian Diatetik for Tobakrygere 1803. G. W. Beckers Raad til Piger og Kvæer. 1804. (I. Lst. 1806 No. 28 og 30.)

- 2) Afhandlinger, som Raad i Forbindelse med de medicinske Selskaber, som han var med at oprette og bestyre.

Geshichte und Erklärung einer chirurgischen Privatgesellschaft zu Kopenhagen. Kopenh. 1774. (I dette chirurgiske og beretter i det lægetynde Disputereselskab har han ladet trykke omtrent 60 smaa Disputatser, som blev uddelede mellem Medlemmerne.)

Til det medicinske Selskabs Forhandlinger har han leveret Observationer i *Collectanea* Vol. I. p. 22. 95. III. 171. 205. 219. 227. 284. Vol. II. p. 100. 146. 318. i *Acta* Vol. I. p. 334. II. 228. i *Acta regia Societ.* Vol. I. p. 90. 394. 424.

- 3) Skrifter af medicinsk og tillige morende Indhold.

Sundhedstidende, et Ugeblad. 1778-81. 4to. Ny Sundhedstidende 1782-83. Sundhedstidende 1785-86. Sundhed og Underholdning 1786-87. Hygaa og Muserne. 1787-88. (I. Lst. 1788 No. 43-44.) Museum for Sundhed og Sundhedssejere 1788-89. (I. Lst. 1789 No. 28 og 30.) Sundhedsbog 1789. 4to. Medicinalblade 1790-93. Sundhedsjournal 1793-94. Sundhedsraad i Anledning af Iidebranden 1795 96. Nyeste Sundhedstidende 1799-1800. (I. Lst. 1800 No. 40) Der unterhaltende Arzt. I-IV Band. Koph. u. Kripz. 1785-89. (I. Lst. 1788 No. 35.)

B. Skrifter henhørende til de skønne Videnskaber.

- 1) Romæner.

Smollets Graf vdn Fathom og Launcelot Greave. oversf. paa Tydsk. Koph. 1771 og 1772.

Gjæsb. Peregrine Pickle, Humphry Klinker, Launcelot Greave, og Roderik Ransom, forandere, og udsomne i Karne 1787-1802.

Die drei Charlotten oder Geschichte dreier Togen. I-III Theil. Kopenh. 1798. (Originalen, som udkom 1803 under Titlen af Kjærligheds Rytte, stod først trykt i *Jris*, og er rec. i I. Lst. 1793. p. 573.)

Moraliske Erzählungen. I Theil. ib. 1799. (I. Lst. 1800 No. 25.)

Julius eller de tre Søstre. oversf. af Tydsk. I-II Del. ib. 1799-1800.

a) Skuespil.

Sæofficiererne. Kjøbh. 1782. (Paa Tydsk. ib. 1783.) If Originalen udkom 1782 to forførte Udgaver. (See I. Lst. 1788 S. 199 o. f. *Minerva* 1787. I. 264.)

Raadforerne. ibid. 1783.

Watteffabsbjavelen eller Kanterotten; ibid. eod. (*Jris* 1795. II. 96, 102.)

Palmturen. ib. 1784.

Rændenes ny Skole. ib. eod.

Bussemænd eller Dilsfur's Forvandlinger. ib. 1788. (*Minerva* 1788. IV. 367.) Branteborg, en Dmarbedelse af Bussemænd. ib. 1789 (I. Lst. 1790 No. 29.)

Die og Sidse. Parodie paa Seibergs Selim og Mirza. ibid. 1790. (I. Lst. 1790 No. 38.)

Husarerne, et Syngestykke, ib. 1794. Samme omarbejdet og udgivet under Titlen af *Theresia*. ib. eod. (*Jris* 1794 No. 47. S. 745-48. *Minerva* 1794. I. 216.)

Natur und Liebe. ib. eod.

Ridsen und Pannchen. ib. 1798.

Die Erscheinungen. Goph. u. Kripz. 1800.

C. Ugeblade af blandet Indhold.

Blandinger. Kjøbh. 1772. (Heraf udkom kun 7 Nummere.)

Kjøbenhavns Universalmagazin. ib. 1784. (Heri vare flere Deltagere.)

Hertza. ibid. 1789. Freya. ib. 1789-90. Balhalla. ib. 1790 91.

Til Ugebladet: Bibliothek for nyttige Skrifter, som udkom 1772, leverte han adskillige Bidrag.

D. Lingvistik.

Det engelske Sprogs Udtale. Kjøbh. 1787, og desuden Dveller i et lase engelsk Ord, 3 Pjecer. ib. 1788-89.

Engelsk Grammatik. ib. 1790.

Melanges francoises et angloises, ibid. 1782. *Bouquets litteraires*. ib.

Dänische Sprachlehre für Deutsche. ibid. 1796.

E. Recenserende Journaler.

Medicinsk-chirurgisk Bibliothek I-X Band. Kopenh. 1775-87. *Arzneikundige Annalen* I-XIII Heft. ib. 1787-92. *Medicinisches Journal* I-V B. ib. 1793-1800.

Kritik og Antikritik Iste Bind. Kjøbh. 1787. (I denne Journal vare flere Medarbejdere. Tode var i Begyndelsen Redacteur; men med første Bind's Slutning fragik han Redaktionen; vedblev dog at give Recensioner deri indtil 1790.)

Kritik og Analyse. ibid. 1790. (Blev siden forfat i Raanedkriftet *Jris* i Aargangene 1791-94.)

Rogle Recensioner i *Krit. Journ.*, som opregnes i G. L. Badens *Histor. Bibl.* S. 7.

F. Controverskrifter.

Et imod Baldinger, i Karet 1778; et imod Jørfen om Typographien 1782; et angaaende Skriftet om ungdommens hemmelige Synder 1785; imod Buchhave 1788; et Par imod Seiberg 1789.

Gymnag Bøn og Begjæring til Forfatteren af Skriften "Aufforderung" saavel som til andre den franske Revolutionens Benætt. Kjøbenhavn. 1792, (l. Ltr. 1792 No. 3. Crit. 1792 No. 25.)

G. Samling af hans Skrifter.

Johan Clemens Todes samlede danske Skrifter I-VI Del og 2 Supplementbind. Kjøbenhavn. 1793-1805. (Der af er to Dele Poetiske Skrifter 1793-97. rec. i l. Ltr. 1793 No. 17. 1798 No. 27. Univ. Journ. 1793 p. 37-38. III. 136. Fire Dele prosaiske, r. i l. Ltr. 1794 No. 35. 1802 No. 1. 7 og 18. Supplementerne I-II ere rec. af Raabbe i l. Ltr. 1805 No. 31.)

H. Artikler, som ikke passe under nogle af de foregaaende Rubriker.

En Tale i Anledning af den aarlige Reformationseft 1778; en Tale ved Aabning af Døttrekolen 1792. En tydsk Oversættelse af Gauchs Naturlære og af Sammes Afhandlina om Electriciteten. Prologer og Epiloger ved Forestillingen af hans Stuepæl. Dramatiske Tillæg til Musæum og Hertha. (i. Ltr. 1790 No. 15-17.) Adskillige Bidrag, baade i Bers og i Prosa, til Iris, hvori han, blandt andet, Krev den maanedlige Udsigt over Europa. Om Raugrettigheder. i Statist. Jur. Bibl. I. 50-65. 212-24. Om Herholdts Forsøg paa levende Dyr, Aandedrættet og Bryktsaar betæffende, i Phys. Bibl. XV. 30-35. Bidrag til Aabyes Samleren for Landboen. Adskillige Fortællinger, saasom til Døerf. af Amtmand Gutmands Tildragelser, Sæpers diætet. Komm. bog. Anmærninger til Duchmans Huslage; til Vogels Lexicon o. fl.

Tode (Johan Diderich) Søn af Rættforsige, f. i Kjøbenhavn 1776 d. 24 Sept. Dep. prisvat 1793. Studerede Medicin og blev 1810 ansat som Medicus i Sætatens Tjeneste.

Han har af Tydsk overf. efterfølgende i Kjøbenhavn i Octav trykte Bøger: W. Duchmans Huslage med Sprengels Tillæg, og Anmærninger af J. C. Tode I-III Del. Kjøbh. 1795-97. Diætetisk medicinsk Haandbog for Søfarende og Rejsende af Hennings, med Anmærk. af J. C. Tode. 1801. Den omhyggelige Landlæge, med Fortæll. og Anmærk. af J. C. Tode. eod. a. (l. Ltr. 1801 No. 45.) Diætetisk Lexicon af L. Vogel. 1ste Del. 1804. (Den 2den Del er af Frankeman.) Julie Grønthal af Frid. Sel. Unger I-II Del 1799-1800. Agnes von Willenburg af Kammerherinde Wolzogen. 1799. Antiques Hr. von Willenburg I-III Del. eod. a. Den Høje Gæmte af Forfatteren til Julius. 1802. Hofattes Hemmeligheder. eod. a. Grifterinderne af Schilling. 1806.

Toft (Georg Nicolai) f. d. 25 Julii 1793 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Justitsraad Toft, er Committeret i Generaltoldkammeret. Dep. 1810.

Digteriske Forsøg. Kjøbh. 1813.

Udsprede faaee Poesier af ham i Kjøbenhavns Skilberic, i Dagen, Athen, Hertha, og nordiske Udkuer,

Tommerup (Knud) f. i Syn, formodentlig i Byen Tommerup. Blev Magister 1692 og var

først dansk Præst ved Garnisons Menigheden i Kjøbenhavn. 1726 til Helligestenes Kirke. D. 1730.

Bryllupsprædiken over Doende og Egesprædiken over Levende. Kjøbh. 1722 og 1739. ogsaa overf. paa Tydsk. ib. 1723. (Anledningen hertil see hos Worm II. S. 497-98.)

Bers i Anledning af Slotskirkens Indvielse i Gastræet Frederichshavn 1704 — i den wiesandtste Bercesamling IX.

Tommesen (J* L**) Inspecteur paa Grevskabet Frisenborg i Jylland og Commerceraad.**

Bidrag til Berberiffernes Forsvar, udgivet af N. S. Just. Viborg 1813. (Lit. Zeit. 1814 No. 31.)

Om Høveds- og Søndergaardens Udpærcerkering i smaa Lødder — i Oluffsens Annaler IX. 19-30. conf. ibid. 281-83.

Bidrag til 2det Hæfte af de af D. Larsen udgivne Aarhus Amts oecon. Annaler.

Om Konfliktens Tilstand i Egnen af Grevskabet Frisenborg — i Literatur. fra Selsk. for indent. Konflikt. I B. S. 445.

Tønning (Henrik) Bar hører i Trondhjems Skole. Rejste til Upsal og blev 1768 sammesteds Doctor Medicinæ. Blev siden Lapadeur ved Løsboden i Trondhjem. D. 1796.

Rariora Norvegicæ. Diss. inaug. botanico-medica. Upsal. 1768. 4. (Gort. Anz. 1770. 3. 174.)

Norsk medicinsk og oconomisk Flora. I Del. Kjøbh. 1773. 4. (Todes Bibl. II B. 1tes St.)

Himmelsk Vejrcalendar. Ib. 1775.

Dagstollen for 1780. Ib. 1780.

Ryttige og lærerige Samlinger, et Maanedstidblad. Trondhjem 1790. 4. (l. Ltr. 1792 No. 25.)

Om Gift-Sympen — i det norske Vid. Selsk. Skr. II. 345-50.

Tønning (Peter). See: Thonning.

Top (G) født i Kjøbenhavn. Er Capitain ved Kongens Livjægere.**

Moraliske Betragtninger og Grundsætninger af Rochefoucauld. overf. Kjøbh. 1808.

Torfesen (Snøbjørn). Lat. Torfæus. f. i Island. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet.

Lærus homagii islandici Mercurius. Hafn. 1650. 4.

Annal om alle Islands Lehnsherrer, siden det kom under Danmarks Krone. ibid. 1656. 4to.

Torfesen (Thormodur) Lat. Thormodus Torfæus. Født 1626 d. 27 Maj i Guldbringe Syssel paa Island, hvor hans Fader var

Proprietair, og siden Syffelmand i Arne Syffel. Deponerede fra Stalholt 1654. Blev 1660 Interpres regius ved de islandſke Antiquiteter, og 1662 sendt til Island for at samle gamle islandſke Manuscripter. Kom 1663 tilbage. 1664 blev Kammererter eller Stiftamtſkriver i Stavanger Stift. Nedlagde dette Embede 1667 og blev kongelig Antiquarius. I Anledning af et af Nædværges begaaet Drab mistede han 1673 sin Station som Antiquarius regius. 1682 blev han beſtillet til Historiographus regius rerum Norvagicarum. Døde 1719. (Hans Biographie af Erichsen er ſtykkeviſ indført i *Misnera* for Karene 1786-88. med hans Portrait ſkrevet af Preiſter i Aargangen 1786. Af denne Biographie er nogle ſaa ſeparate Afſkr. conf. *Minerva* 1803. II. 295. *Jesſens Norge* S. 83-99.)

De rebus gestis Færöensium. Havn. 1695. 8vo. overſ. paa Tydſk af Mengel. Kopenh. 1757. og paa Danſk af P. Thortsen ib. 1770. (den tydſke Overſ. er r. i *Göt. A.* 1757 p. 667.)

Historia Orcadam. ib. 1697. fol. (rec. i *Acta Erud. Supplem.* III. 337.)

Series Dynastiarum et Regum Danic. ib. 1702. 4. (Paa et omtrykt Titelblad heber Bogen Universi Septentrionis Antiquitates Seriem Dynastiarum et rerum Danic. exhibente. Havn. 1705. (den er rec. af Sibbern i hans *Bibliotheca histor.* p. 87-89. *Nova litt. mar. balth.* 1702. p. 174. *Bartoliini Antiquit.* Disl. IV. 204. VII. 415.)

Historia Vinlandiae antiquae. Hafniae 1705. 8.

Historia Holsii Krakii. ibid. eod. 8.

Grönländiae antiquae. ib. 1706. 8.

Trifolium historicum L'de tribus Danic. regibus Gormone Grandævo Haraldö cærulidente et Sveone furcatae barbæ. ibid. 1707. 4.

Historia rerum Norvagicarum. Vol. I-IV. ib. 1711. fol. (er udgivet af C. Zeiger og med hans Fortale. rec. i *A. Erud. Suppl.* VI. 9. og i *Jesſen* S. 87-97. *Daumgartens Nachr.* VI. Theil. conf. *Solbergs* 171. Epistel.)

Torkmana I. Torkmodi Torkmæ Notæ posteriores in Seriem Regum Danic. Epistolæ latinæ. et Index in Seriem Reg. Dan. — ex Mæis legati Magnæmæi edidit P. F. Subm. ibid. 1777. 4to. (*Göt. A.* 1777 p. 979.)

Han har forfærdiget den latinſke Oversættelse af den af Hesen udgivne *Læda Snorrónis* fra 69de Aabel og til Enden.

Torkillus (Jonas). See: Torkilsen.

Torkilſ (Johan Henrik Anton) født i Holsten. Frequenterede Blaagaards Skolelærerseminarium. Blev Lærer ved Borgerkolen i Slagelse. Gjorde ifølge med C. L. Strøm en pædagogisk Rejse til Pestalozzi. Efter sin hjemkomst gik han til Petersborg, hvor han blev Huslærer i en fornem russisk Familie.

Thèmes første Raring for den sande Kæmpeforbund. overſ. med en Foreindbring af J. Plum. Kjøbh. 1803.

Schweiger-rejſen i Aaret 1803 — udgjør det 6te Bind i den guldendafte ny Samling af Rejſebestrelſer. Kjøbh. 1805. 8vo. Havs ogsaa med særſilt Titelblad. Et overſ. paa Tydſk. Kopp. und Leipz. 1807. (I. Lf. 1806 No. 1. it. r. i *Jall. Litt. Zeit.* 1805. Oct. S. 83. *Göt. A.* 1807 pag. 2078. *Leipz. Litt. Zeit.* 1810. Jul. S. 1390.)

En Haandbog for Ungdommen i Borger- og Almueſkoler. Kjøbh. 1806. 2det Dpl. 1809. (r. i *Penia* 1806. S. 75-77.)

Kirkegaarden i Egenſe. — i *Jalles Maanedſkr.* XII. 458-69.

Torm (Erik Olsen) født 1607 d. 13 Sept. i Lille Torm i Torum Sogn i Salling. Hans Fader, som var Landmand, nedſatte ſig ſiden ſom Borger i Skive. Sønnen deponerede fra Viborg 1627. Rejſte udenlands. Blev 1635 Profeſſor Matheseos. 1637 Magiſter. Derefter Universitets-Bibliothecarius. 1645 Sognepræſt til Frue Kirke i Kjøbenhavn og Stiftsprovſt. Døde 1667. (conf. *U. S. Tistorfs* Eignædiken over ham; heraf ſaavelſom af Universitetsprogrammet over ham er Udtog i *Koches Eftermæle* for Mai. conf. *Blochs Trondhjemſke Samlinger* pag. 150-51.)

Dispp. Havn. 4to. *Disquisitiones ex universa Mathesi depronæ.* 1636. *De interalorum mensuris* 1642. *De instrumentorum necessitate, numero etc* 1645. *Disquisitionis mathematicæ continuatio, præcipue de globo Tychonico.* 1645.

Effigies Regum Danic. med en kort Beſtrelſe paa Danſk. Kjøbh. 1640. 4to. (om en Udgave af ſamme i *Folio* uden Kobberer ſee *Hjelmskjernes Catalog* 1ste Del p. 41-42. conf. *Nyerups Fortale* til 1ste Bind af *Sædres* *Portraitſamling* p. VII.)

Antiquitatum Danicarum Sermones XVI ex *Jo. Aventini* Bojaricæ Historiæ libr. I. selecti et commentariis *Jo. Lyschandri* illustrati. ib. 1642. 4. (conf. *Sibberns Biblioth. Hist.* p. 55.)

Επιτομή. ib. eod. 4to.

Eignædiken over Blle Ballenburg. 1661. over *Georgie* Brabe. 1649. over *Jesper* Brochman. 1652. (conf. *Treskovs Jubellærere* p. 69.) over *Jens* Høegh. 1655. over *Rette* Rosenkrants. 1647. over *Ingeborg* Ulſtand. 1655. Alle i *Quart.*

Torm (Erik Jensen) en Datterſøn af Røſts forrige. Hans Fader var *Jens* Henriksen til *Dker*gaard i Salling. Han er født 1684 d. 11 Sept. Deponerede 1697. Blev 1714 Regimentsſkriver ved det forſte Districts Ryttergode i Fyen. 1727 Kong *Friberik* IVdes Livtjener (conf. *Mallings* gode *Handlinger* pag. 192.) 1731 Politimester og Borgemeſter i Kjøbenhavn. 1761 afſtod Politimesterem-

bebet til sin Svigersøn S. Horn. Døde som Etats-
raad 1764.

Kort Underretning om Agerdyrkning og Andet som til-
hører til Landvæsnet overalt i Danmark, især i Sjælland
og Fyn. Kjøbh. 1757. 8. (rec. i Lillies lærde Lst. 1757
p. 77-98.)

Antegnelser til Kong Frederich IVdes Historie — i Ny
Saml. til den danske Historie II B. I. 1-48.

Torm (Ulrich Frederich) Søn af Rættforrige,
født i Frederichsborg 1721 d. 22 Febr. Deponerede
1739. 1746 blev Præst til Gjerlev og Vallendrup
i Sjælland. 1755 til Stillinge og derefter Provst i
Løve Herred. Døde 1781.

Forklaring over Brevet til de Phillippener. Kjøbh.
1761. 4.

Praktisk-oeconomiske Tanker over Landvæsnet og Ager-
dyrkingen. ib. 1756. 8. (conf. Fort. til Occ. Mag. S. 3.)

Tostrup (Hans Peter) s. i Fjlland. De-
pon. fra Aalborg. 1786 blev Hospitalspræst i Ri-
be. 1791 Sognepræst til Cathrine Kirke samme-
steds. 1805 til St. Knuds Kirke i Odense og
Stiftsprovst. 1811 Sognepræst i Sørlisjøbing. 1813
efter Ansøgning entlediget.

Ode til Kongen, et Digt — i Samlingen med Tis-
tel: Over Indfødsretten. 1777. (Krit. Journ. 1777
No. 5. conf. Minerva 1807. III. 17. 53.) No. 23 i
Selkabsangenes 1ste Hæfte. 1785.

Disq. de vita, erroribus, scriptis, et morte Simonis
Magi, Havn. 1779.

Et Par enkelte Præfener.

Et Par Ord ved Sehejmeconferentsraad Bersdorfs
Egts Vilsetelse — i Iris 1810. III. 69-73.

Torotius (Andreas). See: Skytte.

Torverd (Peder) Sognepræst til Lundum og
Hansled i Aarhus St. D. 1735.

Eggsprædiken over Anders Tonbo. Kjøbenh. 1699. 4.

Trane (Anders).

Den mantuanke Hyrde-Comœdie eller Virgils 10de
Ecloge overs. Kjøbh. 1709. 8.

Ægthed pibende Trane. ib. 1710. 8.

Trane (Nads) var først Seltpræst. 1693
blev Præst til Hammel og Roldby og 1697 til
Drmslev og Roldt i Aarhus Stift. 1694 blev
Magister. 1711 Sognepræst til Domkirken i Bi-
borg og Stiftsprovst. Døde 1718.

Den christelige Pilgrim. første Journal og Rejselog.
rimis. Kjøbh. 1699. 4. (conf. Kenbergs Skrifter 2den
Del S. 124-25.)

Trane (Peder Hansen) født i Viborg, hvor
hans Fader var Borger. Han var 1639 Rector i
Søding. Døde 1658.

Oratio in obitum Magni Bille. Aarhus, 1648. 4.

De utilitate Matheseos substracta delineatio, ib. 1654.
8. (Vagved findes nogle Breve ham angaaende fra Bi-
kop Scavenius og Prof. Scandorf. conf. Subms Saml.
til den danske Lst. I B. 3 S. p. 150.)

Trane (Povel) var 1607 Rector i Dypsa.

De dignitate et præstantia studii Jurisprudentie.
Genevæ 1606. 4.

Trant (Frederich Carl) født d. 28 Martii
1738 i det Oldenborgske. Kom i sit 11de Aar til
Kjøbenhavn. Blev først Copiist siden Fuldmægtig
i det Oldenborgske Contoir i Rentekammeret. Under
det Struenseffe Ministerium blev han Finantssecr-
tair. Siden Committered og 1790 Deputeret for de
tpdske Sager i Generaloldtkammeret. 1788 Medlem
af Universitetscommissionen. Døde som Confe-
rentsraad 1798. (conf. Universitetsjourn. 1798
S. 189-90 og hans Biographie af Mad. Anders-
sen i Lahdes Mindesm. 3die H.)

Ugentlige Tilæg til Adresscontoirets Efterretninger.
Kjøbh. 1767. 4.

Misofatias imod Philopatris. 1771. (Fortegn. over
Skrivefrih. Skr. I. 38.)

Ueber Schulen und Schulanstalten. Koph. 1789. (første
Lst. 1789. No. 51-52. Krit. 1793. No. 27 og 29.)

Om det er raadeligt at indbrage Professorernes Cor-
pora — i Minerva 1790. I. 244. De Puncter som
Universitetscommissionen i Henseende til Communitet
har aftalt. ib. 1793. II. 385. III. 221. Dom over Pris-
afhandlingerne angaaende Baisenhufets Sjensprettelse.
ibid. 1796. IV. 286.

Tregder (Eiler Hagerup) s. d. 25 Martii
1778 paa Kongsberg, hvor hans Fader, Poul Treg-
der, da var Kjøbmand. Efterat han i 4 Aar ved
den daværende latinske Skole sammesteds havde lagt
sig efter de almindelige Skolevidenskabers, begyndte
han i Aaret 1791 at studere ved det kongelige norske
Bergseminarium, hvor han 1797 tog Examen.
Samme Aar blev han udnævnt til Fuldmægtig og
konstitueret Guarbein ved den kongsbergske kongelige
Mynt, og sit 1802 Beskalling som Myntguardein.
I 1806 rejste han til Kjøbenhavn, hvor han gav
Undervisning i Mathematik. 1810 tog han dansk
juridisk Examen, blev 1812 Myntrevisor, og ved
samme Aars Udgang Revisor og Contoirchef i Gene-
ralpostdirectionen.

3 Abhøns Skilderte 6te Aarg. No. 20 Affæren ved
Præsteballe, i No. 28 Thor Hodlands Minde, i No. 36
Fægtningen i Pøland. Disse Stykker ere Fragmenter af

Den norske Substille i 1808, et poetisk Forsøg. Kjøbenhavn. 1809. 8. (I Norge blev dette historiske Digt efter Foranstaltning af den daværende Regjeringscommission, til hvis Medlem Falken det i Msc. var indsendt, besørgt trykt, og udgivet i 4to ved Stoud Platou med en Efterkrift af Udgiveren.) Affairen ved Eier, et Tillæg til den poetiske Substille, i Kjøbh. Skilderic 6te Karg. No. 52. (conf. Christiania Intelligenscedler for 1809 No. 16, og Dagen for samme Aar No. 59)

Deduction af Geometriens Grundbegreber tilligemed dens Grundsetning om den uendelige Deelighed, overf. og udgivet som et geometrisk Indledningskrift med en Fortale og Anmærninger af philosophisk: mathematisk Indhold. Kjøbh. 1811. 8. (rec. i Litteratid. for 1811 No. 20. S. 305-11.)

I Hermoder No. IX er af ham en Elegie pag. 49-51 og i No. X p. 124-28 et poetisk Brev til en Ven paa Landet.

Trellusburg (Evend Jensen) Præst til Karup i Halland.

Rette Vej til det ny Jerusalem, over Erik Rosenkrants. paa Rim. Kjøbh. 1625. 8.

Casp. Mellisandri Skrifter: og Bønnebog. overf. ibid. 1640. 8.

Trellund (Hans) født 1669 d. 5 October i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand. Deponerede 1686. Rejste 1692 udenlands. Kom 1697 hjem og var imidlertid bleven Prof. Philos et Theolog. designatus ved Kjøbenhavns Universitet. 1699 blev Lector Theologiæ i Christiania. 1701 Feltprovst ved de danske Hælsetropper i Italien. 1705 kom hjem og blev Prof. eloquentiæ. 1707 Stiftsprovst i Christiania. 1712 Prof. Theologiæ i Kjøbenhavn. 1725 Biskop i Viborg. Døde 1735. (Hans Krønne og Skrifter vid. i Tychonii Parentation.)

Dispp. Havn. 4to. Quæstionum miscellaneorum trias. 1691. De absoluto decreto contra Theologum Marpurgensem, cum præfatione *Masil.* eod. a. Exercitatio de hæresi Adoptiana 1699. De theologia paradisiaca. 1707. De pastoribus et doctoribus l-III. 1712-14. Assertio plenior genuini status controversiæ Orthodoxos inter et Adoptianos. 1715. Quæstionum theologiarum Felicianæ controversiæ affiniam decas. 1716. De potestate judiciaria Christi quæ hominis. eod. a. Reformationis evangelicæ ad vitam reformationem fidelis directio. 1717. Lutherus doctrinæ absoluti decreti suspitione absolutus. eod. a. Vindicis veritatis contra personatum quendam Christianum Aleophilum in negotio Missionis regiæ. 1718. De humilitatis et majestatis Christi exinaniti temperamento. 1719. Exercitationes biblicæ l-VII classicorum aliquot scripturæ locorum vindicias exhibentes. 1720-24. Defensio sectionis 2dæ Exercitationis biblicæ 2dæ de loco II Cor. V. 19. contra anonymi ejusdam retorsionem. 1721. Consideratio disertationis irenicæ de influxu dogmatis absoluti decreti in praxin fidei et pietatis. 1724.

Dansk Litteraturlæxicon.

Laudatio funebri Comitis Christiani Gyldenløve. Havn. 1707. fol. (extraheret i Koches Eftermate for Februar.)

Skriftmæssige Biberlegung der sogenannten Bekenntnis Hr. O. Sraudigers, betreffend die Kindertauschung und den öffentlichen Gottesdienst. Kopenh. 1716. 8.

Ausführliche Bertheidigung seiner Schriftmässigen Biberlegung. Leipz. 1718. 8.

S. F. Massi Unterricht samt heilsame Betrachtungen gottfeßlicher Communicanten, continuirt und edit. Koph. 8. fordancket af Conrad. Soph. Rostgaard, ibid. 1733.

Tressund (Wilhelm Pedersen) Skoleholder i Kjøbenhavn.

Undervisning om Blodsot. Kjøbh. 1652. 4.

Treschow (Gerhard) født 1705 d. 4 Julii paa Læsø i Guldbrandshalen. Hans Fader, Herman Treschow, var Ejer af Læsø Fjernværk, men blev siden Toldforvalter i Trondhjem. Deponerede 1720. 1723 blev Alummus paa Borchs Collegium. 1731 Præst til Birkerød i Sjælland. 1765 Sognepræst til Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn. Døde samme Aar. (See Fortællingen til Gjesfings Jubellærer 1ste Del, hvor ogsaa hans Portrait findes.)

Vestigia christianæ doctrinæ in scriptis gentilium Philosphorum deprehensa. Dial. l-IV. Hafn. 1724-27.

Brev til den danske Sandemand. ib. 1745. 4. (conf. Læstichovs Sjensbar paa Betænkt. over hans Konstbord. p. 138.)

Jubelprædiken. Kjøbenh. 1750. 4.

Danske Jubellærere. ibid. 1753. 4. (Eder. Ans. 1753. p. 1130.)

En Del danske Poetter, deriblant et Passionsratorium og nogle Psalmer; samt adskillige Leilighedsdigte f. Gr. i Anledning af Christian Vites Død 1746, Grams 1748, og Biskop Hersteds 1757. De berømteste ere Afsted med Parnasset — i l. Lst. 1751 No. 36, hvortilmod P. C. Stenersen og N. Vannestad Krev; og Dde til Bispen 1752. 4to. hvorom see Duschings Nachr. l. 591.

Treschow (Herman) Brodersen af Nærst forrige, og Søn af Herman Treschow, Præst først til Vaage i Guldbrandshalen, siden til Karise og endelig til Søllerød i Sjælland, der 1766 udgav to Taler; og døde 1774. Sønnen er født 1739 den 11 Dec. paa Vaage. Blev som Student Alummus paa Borchs Collegium. Rejste 1768-72 udenlands til Tødkland, Frankrig, og Italien. Blev 1773 Professor Theologiæ ved Universitetet. 1774 Præst ved Garnisonkirken i Kjøbenhavn. Døde 1797 (conf. Sallesens Magaz. VII. 1ste Hæfte p. 396.)

Diapp. Havn. 4to. De sensu Sacrae Scripturae non depravato. 1759. De diversitate exemplarium legis ad Deuteronomium XXXI 9 et 24. 1761. De sensu S. S. a Judæis non depravato. eod. a. De sensu S. S. a Christianis non depravato. 1763.

Prædikener over adskillige af de forordnede Læster. Kjøbh. 1773. 8.

Tentamen descriptionis codicum veterum aliquot græcorum novi foederis manuscriptorum, qui in Bibliotheca Cæsarea Vindobonensi asservantur. ibid. eod. 8. (Edd. N. 1774. p. 121 og i Walshs philolog. Bibl. III. 177.)

Serjettale over Prinsesse Charlotte Amalia. ib. 1782. 8. og Rogle saa Træl af Prinsesse Sophia Frederica. ib. 1794.

Betragtninger over Christi Lidelseshistorie tilligemed tvende Prædikener i samme Materie. ib. 1787. 8. 2det Dpt. 1799.

Prædikener over Højmesselester. I-III Del. ib. 1787. 8.

Bidrag til Grev Frederich Danneffelds Samsvæde Sættelsesbeskrivelse. ib. 1796. 8. (rec. i Iris 1796. III. 124. Badens Journ. 1796 p. 170-75.)

Ky Samling af Prædikener over Højmesselesterne og ved andre lejligheder holdte Læser, samt Passionspredikener. ib. eod. 8. 3 Dele.

Om Inscriptionerne paa Bjerget Sinai — indført i Vid. Selsk. Skrift. Ky Saml. 2den Del p. 547-68.

Et Par enkelte Prædikener.

Treschow (Michael) Broder til Rættforsøger, født paa Waage 1741 den 5te Martii. Var som Student Alumnus paa Eslersens Collegium. Rejste udenlands. Blev derefter Secretair i det danske Cancellie og Assessor i Højesteret. 1784 blev Conferentsraad. 1800 Amtmand over Roeskilde Amt, hvorfra han 1808 blev entlediget. 1811 Ridder af Dannebrog og samme Aar nobiliteteret. Blev 1798 Forstander for det kongel. danske histor. Selskab. Døde 1817.

Diapp. Havn. 4to. De solemnitatibus Juris danici. 1759. De interpretatione legali juris Dano-norvegici. eod. a. De obitagio, to Partikler i ret med Karotal 1762; men den 1ste Part. blev holdt 1761.

Det ny danske Magazin — heraf er det 1810 udgivne 3die Bind for største Deelen hans Arbejde. (Litteratur. 1811 No. 11 og 13.)

Brev til Suhm — i Suhms Levnet p. 484-89.

Treschow (Niels) født d. 5 Sept. 1751 i Drammen, hvor hans Fader, Peder Treschow, var Kjøbmand. Deponerede 1766. Blev Decanus ved Communiteret 1773. 1774 blev Magister og Conrector i Trondhjem. 1780 Rector i Helsingør. 1789 Rector i Christiania. 1790 Doctor Theologie. 1800 fik Prædicat af Professor. 1803 Professor Philosophiæ ordinarius ved Universitetet. 1809 Rid-

der af Dannebrog. 1811 Statsraad. 1813 første Professor i det philosophiske Facultet ved det nyoprettede norske Universitet. Var 1814 Medlem af det overordentlige Storting, hvorved Norges Forening med Sverrig vedtoges, og blev 1815 i Nov. Statsraad og Chef for det geistlige og litterære Departement i den norske Regjering. 1815 Ridder af Nordstjernen. (conf. Hist. Kalender for 1815 S. 181-85.)

Disf. qva creaturas felicitatis capaces unica esse bonitatis divinæ objecta demonstratur. Havn. 1770. De argumento a tuto. ib. 1771. De Anthropomorphismo, Disf. inaug. Christiania 1790. 4to. (I. Lst. 1790 No. 37. Krit. 1792 No. 23.)

Om offentlig Undervisning i Bidskaberne. Kjøbh. 1786.

Forsøg om Subs Altværelse af theoretiske Grunde i Anledning af den kantiske Philosophie. ib. 1794. (I. Lst. 1795 No. 10. conf. No. 17 p. 267.)

Xporismer over den kantiske Philosophie. Christiania 1797.

Forelæsninger over den kantiske Philosophie. I. II Del. Kjøbh. 1798-99. overf. paa Tydsk. Kopenh. u. Leipz. I-II Theil. 1798-99. (I. Lst. 1798 No. 33. Allgem. Litt. Zeit. 1799 No. 264. Erfurt. gel. Nachr. 1798 No. 46. 1799 No. 76.)

En Mindetale i Anledning af 2den April. Christiania 1802.

Kort Udførelse til Kundskab om Mennesket eller Anthropologie til Brug for de lærde Skoler. 1ste Del. Kjøbh. 1802. (overf. paa Tydsk af S. Jacobi. ibid. 1803.)

Indledning til den hele Philosophie og de vigtigste Lærebegreber af samme. ibid. 1804. (Acht. Litt. 3. 1807 No. 30-34.)

Philosophiske Forsøg. ib. 1805. (I. ibid. 1808 No. 43-46. I. Lst. 1810 No. 33-36.)

Om Philosophiens Natur og Del. ib. 1811.

Elementer til Historiens Philosophie. I-II Del. ib. eod. (Litt. tid. 1811 No. 7-9.)

Moral for Folk og Stat. I-II Del. ib. eod. (Litt. tid. 1812 No. 20-22.)

Om den menneskelige Natur i Almindelighed især dens aandelige Sider. ib. 1812.

Almindelig Logik. ibid. 1813.

Adskillige særskilt udforne Skoleprogrammer og Lejlighedsstater. Af Programmerne er det af 1800, hvori vi ses at Fædrenelandets Forsvar ej ganske burde overlades til en vis Stand alene, aftr. paa ny i Engelstoffs Ann. 1807. II. 185-200. Reformationsfestprogrammet 1804, aftr. paa ny ib. 1807. I. 243-66. Taler om nogle Grunde til at frygte for et nyt Barbarie, holden den 16 Jun. 1809, er udgivet paa Latin med dansk Oversættelse, og anmeldt i Engelstoffs Ann. 1808. II. 214-23. En Tale holdt i den jødiske Synagoge, er rec. i Litt. tid. 1813 No. 24.

Seculi XVIII etas ukima. Christianis 1800. 4to. blev oversat paa fransk af D. Anker ib. 1801. 4to. udkom ogsaa paa Dansk. ib. eod.

Tale d. 11 Dec. 1811 i Anledning af det norske Universitets Stiftelse — udgivet tilligemed Festsens øvrige Forhandlinger. Kjøbh. 1812.

Fortalen til Fortegnelsen paa de academ. Forelesninger i det kongl. Frederichsuniversitets 1ste Halvaar fra Begyndelsen af August 1813 — er aftrykt paa ny i Lunds gelestets Annaler for 1813 2det Hæfte.

3 Bibliorhel for nyretige Skrift. 1772 No. 15. Om det Godes Dervedagt i Verden.

3 Minerva: Afhandling om Verdens moralske Forbedring skal begynde med Opdragelsen. 1788. II. 161. Om Lykkeligbed 1789. I. 1. Om Materiens Evighed. 1795. II. 271. og 3 Taler, i Karg. 1787. III. 1790. IV. og 1805. I.

3 Vid. Selsk. Skr.: Om Karsagen til Legemets Glasficitet, med en almindelig Indledning — i Samlingen for 1805. 6. 1ste Hæfte p. 50-80. Om Menneffslegens Udartning — i Skrifterne for 1807-8. 1ste Hæfte p. 99-144. Gives der noget Begreb eller nogen Idee om eenslige Ting? besvaret med Hensyn til Menneffeværd og Menneffedel. ibid. p. 223-54.

3 Skandinaviske Museum: Bidrag til en Theorie om Rattesvanden eller Somnambulisme — i Karg. 1803. II. 2. p. 126-46. Philosophiskpolitiske Betragtninger over Rangs og Titlers Værd og Anvendelse i monarkiske Stater. i Karg. 1806. I. 239-81. Nogle Betragtninger over de Spørgsmaal: er en almindelig og evig Fred ønskelig? er den ogsaa muelig? 1807. I. p. 413-58. Om Sprogens Oprindelse og Fremgang. 1809. p. 233-80.

3 Sermoner: Aphorismer om Statsfygdomme og almindelige Grundsaetninger om deres Helbredelse. i No. V. 15-40. (r. i I. Est. 1796 p. 190.) Oversættelse af B. Ankers Plan pour une banque locale a Christiania. i VI. p. 26-36. Tale i Anledning af Christiania Cathedraleskoles ny Indretning. i XV. 1-36.

Nogle Recensioner i lærde Esterr.

Fortalen foran den 1ste Del af Topograph. Journ.

Treschow (Peter) Broder til Rastforrige. Var i adskillige Aar det evangeliske Brødreunitets Agent i Kjøbenhavn.

Erklæring imod nogle Yttringer i en Recension i lærde Est. 1797 No. 32. — indf. ibid. No. 34.

Han skal være den som har oversat Broderens Forlesninger over den Kant. Philosophie paa Lydf.

Treu (Carl Ferdinand) født i Kjøbenhavn 1710 d. 4 Februar. Hans Fader var Secretair hos Grev Ferdinand Anton Danneberg Laurvig. Han deponerede 1726. Rejste udenlands og studerede noget i Jena. 1735 blev personel Capellan til Jyske og Sundsemagle. 1741 Sognepræst til Brunlaugns Præstegjeld i Laurvigs Grevskab. 1751 tillige Svarnisonspræst til Frederichsværn. Døde 1765.

Rejste Christnes hellige Forhold og herlige Forbøl. Kjøbh. 1741. 8.

Ærligt Echo fra de søndensjællske Bjerge, i Anledning af Prins Christians Fødsel. ib. 1746. 8.

Det jubilerende Frederichsværn i Anledning af Souveræniteten. ib. 1760.

I de berl. I. Est. er af Treu i No. 9 en Skrivelse, om nogle Udtryk i de første No. af de lærde Est., som recenseret i No. 23.

Treu (Ferdinand Ulrik Frederik) En Søn af Rastforrige. Født 1737 d. 3 Jun. Deponeret 1753. Blev 1772 Sognepræst for Hjørdemaal i Aalborg Stift. 1777 til Lervigen i Trondhjems Stift. 1781 for Rinds Præstegjeld i Bergens Stift. 1784 for Vaarbasse og Grene, og 1789 for Hobbe og Listrup i Ribe Stift. Døde 1798.

En Prædiken over Psalm. XCIV. 19. — indført i Prædikener indsendte efter en Patriots Indbydelse. Kjøbh. 1766. 8. (for denne Prædiken vandtes en af en Patriot udsat Pris.) rec. i Dan. Journ. 18. V. St. 99-109.

Samlede Tanker over den kongelige Rigstert den 18de Mart. 1766. og samme Aar over de samtlige Helligdages tekster, bladvist udgivne.

Et Par enkelte Prædikener.

Treubler (Johan Frederik) født i Schweinfurth i Franken. Var Doctor Medicinæ og 1657-60 Stadsphysicus i Bergen.

Disp. de Dysenteria. Lugd. Bat. 1653. 4.

Epistolæ IV medicæ ad Thom. Bartholinum, indf. i Bartholini Epistolæ medicinales Centur. II. No. 85-91. III. 17.

Observationes de morbillis malignis, Aphthis serinis, miro fulminis effectu et fulminis percussorum cura. — indført i Ephemer. natura curiosior, Decur. I. Ann. II. pag. 59.

Trige (Jens Hansen) født 1709 i Trige i Aarhus Stift, hvor hans Fader, Hans Jensen Smidstrup, var Præst. Han blev 1635 Præst for Birring og Essenbøl i Aarhus Stift. 1670 Provst i Sønder-Hald-Herred. Døde 1674.

Cantica biblica, d. e. de hellige og fornemteste Sange i Bibelen forfattede i Rim efter danske Psalms Melodier. Aarhus 1647. 8.

Vita militantium et corona triumphantium d. e. de stridende Guds Børns Liv paa Jorden og Krone i Himlen. Aarhus 1647. 8.

Trondhjem (Glaus Andersen). See: Trundhjem.

Trojel [udtales Trøjl eller Trøjel] (Hans) født 1674 d. 14 Febr. i Himmelov ved (79°)

Roeskilde, hvor hans Fader, Thomas Franzen Trojel, var Præst. 1700 succederede han sin Fader som Præst i Himmelsø, og samme Aar blev han Magister. 1714 Præst paa Christianshavn. I Anledning af nogle hans til Kongen indgivne Beskyldninger imod Dronning Anna Sophia og hendes Familie, blev han 1725 ved en Commissionsdom dømt efter Lovens VI. 4. 1. Men Dommen blev af Kongen bidhen formildet, at han mistede sit Kald og henfattedes paa Munkholmen paa Livstid. Han døde omtrent 1740. (conf. Suhms Ny Saml. til den danske Hist. III. 297-98.)

Statsraad Peder Hjorts Levnet. Kjøbh. 1709. 4to.

4 Jubelprædikener. ib. 1718. 4to. Jubelsang eller Musikken til Højmesse i Vor Frelseres Kirke paa Christianshavn i Anledning af Jubelfesten. ib. eod. 4.

Brudeprædiken til Adam Smiths Børn i Kjøbenhavn. 4to.

Den vidtberømte danske Sømagt ved Admiral Tubbach bygget og udbredet. ib. 1723. (Et Brev paa 3 Ark i Folio.)

Trojel (Albert) en Søn af Næstforrige, f. i Himmelsø d. 16 Maj 1714. Dep. fra Helsingør 1734. Blev 1742 Catechet ved Garnisonkirken i Kjøbenhavn. 1747 Præst paa Kethraborg. 1748 til Retup. 1754 til Duffed i Sieland. 1760 Cappellan til Frelseres Kirke paa Christianshavn. Døde 1779.

Betragtning over Jesu Lidelse. Kjøbenh. 1762. 4to. Majere og ubørligere Betr. over Jesu Lid. ibid, 1763 i Octav.

Tale ved Stibet Fredensborgs Udslæ af Bankestollen. ib. 1764. 4.

Klage. Naab, og Kræft for et saaret og bedrøvet Folk, i 5 Prædikener. ib. 1766.

En Prædiken efter Kongens Hjemkomst. ibid. 1770. (Krit. Journal 1770 No. 17.)

Trojel (Hans Bertram) Brodersøn af den Næstforrige, født i Frederiks, hvor hans Fader var Juvelerer. Som Student blev han først Hielpædagog ved Nicolai Menighed i Kjøbenhavn; derpaa 1806 Sognepræst i Kræstjøbing.

Afledsprædiken holden for Nicolai Menighed paa dens Reddagelsesdag 3die Søndag efter Trinitatis d 30te Jun. 1805. Kjøbh. 1805. 8vo.

Trojel (Frants Wilhelm) Ogsaa en Brodersøn af Albert Trojel og Søn af Thomas Trojel, Forfatter af en evangelisk Sang til Jubelfesten 1717. Kjøbh. 4to, der først var Præst til St. Poul's Kirke paa Bornholm, siden til Bissenberg i Høen, gift med Søster af Peder Rosod Andersen. Frants Wilhelm Trojel er født i Fuglevig

Præstegaard i Bissenberg Sogn d. 27 Febr. 1746. Dep. 1762. Var først Forvalter paa Billeføv i Høen, siden paa Anneberg Gaard i Odsherred i Sieland. 1781 kongl. Inspecteur ved de ny Indretninger i Odsherred. 1809 entlediget. Har siden boet i Kjøbenhavn.

Afhandling om den bedste Maade at forvalte et bank Jordegods paa. Kjøbh. 1784.

Afhandling om alle Slags Indbegninger omkring Mark, Haver og Plantager. ib. eod. (Dette, saavel som forrige Skrift, er belønnet af Landhusboldningsseksbet.)

Oeconomiske og politiske Betragtninger over Danmarks især Landvæsenets nærværende Forfatning. 1787. (I. Krit. 1787 No. 36.)

Betænkning over hvorledes store Stæder og især Kjøbenhavn kunde forsynes med Levnetsmidler. ibid. 1789. (Krit. 1790 No. 27.)

Aufforderung zu einem Kreuzzuge gegen die französl. Nationalversammlung. aus der dän. Handschrift (des J. W. Es) übersetzt. Hamburg. (Kopenhagen) 1791. (I. Krit. 1791 No. 48. Krit. 1792 No. 25.)

Skvad er fremdeles at foretage efterat vort Pengevæsen nu er forandret? Kjøbh. 1813.

Skvad bør vi Danke tænke om Freden med Sverrig? Kjøbh. 1814. Samme overs. paa Svensk. eod. a.

Invitation til Indførelse af Sommerstadsforing. Kjøbh. 1816.

J Karene 1817-19 udgav han i Forening med Degtrup og Ararup den oeconomiske Correspondent, i Dvart.

J Minerva: Om de publiqe Rejsebefordringer 1786. l. 26. Om en national Klædebrugs Indførelse. 1788. l. 167. Efterretning om en uædel Handling. 1791. l. 442. Forslag at nobilitere alle Uædelige. 1796. l. 323.

J Landhusholdn. Selsk. Skr. Om de vigtigste Sorter af Popler og Pile, som kunne lykkes i Danmark — i V. 117-90. J Naturhist. Selsk. Skr.: Om en Svamp som undertiden findes paa Solsikken — i 1 B. 2det H. S. 39-51. J Lit. fra Selsk. for Kunstvid: Om Fabricationen af de saa kaldte Randers Handsker — i l. S. 281. Egeledes adskillige politiske og oeconomiske Stykker i de senere Aargange af Dagen og Kjøbenhavns Skilderie.

Trojel (Hans Sorgen) Den Næstforriges Broder, f. i Fuglevig Præstegaard d. 27 Septemb. 1741. Dep 1759. Var Alumnus paa Valkensdorfs Collegium. 1772 fik Procuratorbestalling. 1778 blev Virekommer og Skriver ved Baroniet Skelensborgs Birk i Høen 1793 ligesaa ved Baroniet Høstenhus's Birk og 1795 ved Langense. 1797 Raadmand i Odense. D. 1809.

Dispp. I-II. De colonis jure Danico. Hafn. 1763-64. 4to.

Beretning om Lyboernes Plage af Røtter og Mus, og Naab derimod — i Landhusholdn. Selsk. Skr. Ny Saml. II. 1-24.

Trojel (Jacob Kosob) ældre Broder til de to Næstforrige, født 1736 paa Bornholm, hvor Faderen da var Præst. Dep. 1751. Har informeret alle sine yngre Brødre. Blev 1765 personel Capellan hos sin Fader. 1771 resider. Cap. til samme Menighed. 1774 Sognepræst til Nebbelunde i Lolland. Døde 1812.

Om Kartoflers Aal og Brug. Kjøbh. 1766. opl. ibid. 1772. Ironbjiem 1772. Odense 1773. oversattes paa Zealand, og blev i Island, efter Landhusholdningssekkrets Forankaltning, gratis uddelt, ligesom den danske Udgave i Danmark og Norge.

Afsandling om Humleavlen, et Pristkrift. Kjøbenh. 1769. oplagt med Tillæg Odense 1773. og indført i Landvæsenkommissionens Oeconom. Pristkrifter. Kjøbenh. 1774.

Trojel (Peder Kosob) Broder til de 3 foregaaende; f. i Fuglevig Præstegaard 1754 d. 5te Maj. Dep. 1768. Studerede Jura og blev Procurator ved Hof- og Stadsretten. 1777 Decanus paa Communitetet. 1779 Doctor Juris. 1782 Udfoged i Gaaborg og Herredsfoged i Salling Herred. D. 1784. (Biographiske Efterretninger om ham af Broderen Franz Wilhelm Trojel foran Samlingen af P. K. Trojels og P. M. Trojels Digte.)

Kritik over Hebeegaards juridiske Anmærkninger — indført i P. M. Trojels juridiske Tilfuer 1776 No. 10-11.

Ny alphabetisk Register over Love, Forordninger og Rescripter, efter Bulls Raade, 1ste Del Kjøbh. 1778. 4to. (Fortsattes af Fogeman.)

De acquisitione juris in re juxta leges Daniae et Norvegiae. Hafn. 1779-4.

Commentaire eller Forklaring over den danske og norske Lovs første Bog. I-II Bind. ib. 1780-81. (I Lit. 1780 No. 11. 1783 No. 34. Literaturjournal. 1780 S. 294-302.)

Tale ved Sallinges Herredsrets første Sættelse paa Gaaborg Raadhus. Odense 1783.

Ode — i Skriftet: Over Indfødsretten (conf. Tilfueren 1806 No. 47-48. Minerva 1807. III. 20 og 36.) Adskillige Poesier i Alm. d. Bibl. og i Dansk Museum. Nummerne 1. 4. 5. 6. 11. 16. 17. 25 i Selskabsangene med Noder. 1783 1ste Hæfte. og No. 30 i 2det Hæfte.

Udvalgte Digte af Brødrene P. M. og P. K. Trojel, udgivne af A. S. Sejdellm Kjøbh. 1801. (Heri er, foruden den omtalte Biographie, en Karakteristik af Række af Trojelernes Poesier.)

Trojel (Peder Magnus) Broder til de 4 Næstforegaaende, f. d. 6te Jun. 1743. Dep. 1759. Var som Student Informator paa adskillige Esteder. Tog juridisk Examen og blev derpaa 1773 Auditør ved det fælles Regiment. 1778 entlediget. Døde paa Anneberg Gaard i Sieland 1793. (Hans Biographie sammesteds som Broderens P. Kosob.)

Disf. de legum Daniae atque Norvegiae in naufragos humanitate. Hafn. 1764. 4. (fuldstændigere udført paa Dansk i Jurid. med. oecon. Tidende 1767 No. 1-41.)

Prøver af danske Satirer. Odense 1773. (Arit. Journ. 1773 No. 31. Minerva 1794. III. 373.)

Juridisk Tilfuer No. 1-37. Kjøbenh. 1775-76. 4to. (Prøver heraf ere indf. i Maanedl. Till. til Kalb. Lfr. 1775. p. 91. 1776. p. 67 og 122)

Han overs. Millots Verdens Hist. I-II Del 1781-82. Sirkelselders Biblioth. I-IV. og Jerusalems Betragtning 3die D. 1783.

Forslag til en efter dansk Maal og Vægt indrettet Kornprøve — i dansk Museum i S. 1782. Om Revolutionen i Frankrig. — i Iris 1797. I. 354-67.

Poesier i Alm. dansk Bibl. (f. Gr. Ode til Dumhed, see Arit. Journ. 1779 S. 55) i Selskabsangene med Musik; i Tilfueren 1802 No. 63. og endelig i Minerva de som opregnes i sammes Register. conf. Aarg. 1807. III. 2. 83. 133.

Udvalgte Digte ved P. M. og P. K. Trojel — (See P. K. Trojel.)

Recensioner i Arit. Journ. som nævnes i G. L. Dagens Hist. Bibl. p. 7-8.

Trojel (Thomas) Søn af foranførte Jacob K. Trojel; f. i Nebbelunde i Lolland. Han blev 1807 sin Fader adjungeret og fik Kalbet efter hans Død.

Om Agerdykningsmaaden af Asperges. Kjøbh. 1813.

Trojel (Thomas) Søn af foranførte Hans Jørgen Trojel; f. i Odense d. 15 Dec 1774. Dep. 1790 fra Odense. Blev 1794 Lærer og 1802 Overlærer sammesteds. 1811 Rector i Frederiks. 1815 i Nykøbing.

Rogte i Odense i Octav trykte Skoleprogrammer, saasom: Bidrag til Besvarelse af det Spørgsmaal: anstranges Disciplene i herværende omformede Skole over deres Kræfter? 1804. Commentationis de re veterum borealium servili particula Ima. 1805. Om Nordens Fersfatning mod Slutningen af det 14de Aarhundrede. 1808, aftrykt paa ny i Engelstorfs Annaler 1811 I. 1-30. Gamle Efterretninger om Fugle Herred i Lolland. 1811. anmeldt i Annal. 1811. II. 105-12. 1812-115-25.

Trost (Martin) født i Westphalen 1588. Var Professor i de østerlandske Sprog i Helmstad, hvorfra han kom til Sorø omtrent 1626. Fra Sorø kom han til Universitetet i Rostock, og 1629 til Wittenberg, hvor han døde 1636. Blandt hans Skrifter, som opregnes i *Cimbria Litt.* og hos Worm, forekommer

Grammatica oebrae generalis. Hafn. 1627, et alibi saepius.

Trugelsen (Niels) paa Latin Nicolaus Trugilli. Var først Corrector ved Skolen i Chri-

Kiania og blev 1647 Magister. 1652 Præst i Fri-
deriksklod.

Krøst og Glæbe midt i Korsens Hebe, eller II Corinth.
XII. 7. 8. 9. forklaret. Christiania 1651. Udfyldige Spa-
retimer. Ibid. Begge i Octav.

Trundhjem (Glaus Andersen) Broder til
de Pag. 121 anførte tvende Brødre af Navnet Clau-
dianus ell. Clausen. Faderens Navn var Andreas
Clandianus eller paa Dansk Anders Clausen. Den-
ne Søn er født i Trundhjem 1642. 1669 blev han
Præst til Gosmer i Aarhus St. og 1676 til Dom-
kirken i Aarhus. 1677 blev han Magister. Døde
1684. (AarhusDomL. II. 408.)

Heptaëmerion eller Subs Dulle paa den syvende Dag,
tit et Supplementum og Afgang til Hexaëmeron Kres-
boense. Kbh. 1676. 4to. (conf. danske Digter, Sift. III.
268-71.)

Senr. Mållers himmelske Kjærligheds Kys, forban-
ket, Ibid. 1683. 8.

Truslev (Niels) Contoirist og Kobberstikker
i Kjøbenhavn. f. 1762 d. 14 Febr. i Løkken i Vendsyssel.

Clementarbog for Ungdommen. Kjøbh. 1803. 4. (Da-
gen 1803 No. 208.)

Tryde (Eggert Christopher) f. d. 8 Dec.
1781 i Fensmark i Sieland, hvor hans Fader var
Præst. Dep. fra Borgerdybskolen 1799. Blev
1807 Sognepræst til Fensmark og 1812 til Slum-
fse og Davelse i Sieland.

Brev til Hr. A. Jørgeman, som Forfatter af Fortæ-
len til Skriften: "Til en kristelig Præsts Rodstand." Kjøbh. 1819. 8vo.

Er Sandheden funden eller skal den endnu søges?
En Indledning til et Forslag til at vise Overensstem-
melsen mellem Philosophiens Idée om det Guddommelige
— i Siell. Landemodforhandl. I B. S. 330-48.
(Litt. tid. 1812 No. 32.) Om det man kalder Tro. — i
Aethene VI. 199.

Tryde (Friderik Christian) Broder til
Næstforrige, f. d. 17 Maj 1785. Dep. fra Borger-
dybskolen 1805. Ansat 1810 som Copiist i Deco-
nomie- og Commercecollegiet, hvor han siden forfrem-
medes til Registrator og Commercesecretair. Døde
1818.

Rogle frimodige Tanker om det Kjøbenhavnske Fattig-
væsen. Kjøbh. 1816. Malthus mod Grome, eller om
Danmarks alt for store Befolkning, Karlsen til Armob.
ibid. eod. (Sall. Litt. Zeit. 1818. No. 267-68.)

Kom Jesum Christum ihu o. f. v. Ibid. 1817. (Litt.
tid. 1817 No. 46.)

I Athen er af ham: Om det højere Liv alt i denne
Verden. i 2die B. S. 314. Hvorledes vi bevare Sjælen
fri under Livets Nødvendighed. V. 537.

Trygontus (Niels) f. i Gylsted i Slaane.
Var Præst i Vadum i Fers Herred. 1619 blev han
Magister.

Poematum pars syncharistica. Gryphisw. 1606. —
pars eucharistica. Rostock. 1614. Epigrammatum li-
ber Ioptimus. Hafn. 1619.

Trojel. See: Trojel.

Tscherning (Andreas) født i Helsingør,
og beslægtet med den næbennævnte Poul Tscherning.
Gav i Kjøbenhavn Information i Bogholderie. Blev
siden Capitain i Armeen og Exercermester ved Bor-
gerflabet i Kjøbenhavn.

Unterweisung von dem italienschen Buchhalten. Ko-
penhag. 1741. Gründlicher Unterricht, wie über eine
Winklerhandlung richtig Buch zu halten. ib. eod.

Tscherning (Ejler) Søn af Næstforrige,
f. d. 2den Februar 1767 i Kjøbenhavn. Dep. fra
Kjøbenh. Skole 1783. Ansat 1786 som Volontair i
Generalitetet. Blev Lieutenant i Artilleriet 1788.
1794 Inspecteur ved Friberichsverk. Er nu Oberst-
lieutenant og Ridder af Dannebrog.

Om Fartligheden af at sove i Kalos — i Minerva 1799.
II. 21. conf. Phys. Bibl. XV. 249-53.

Tscherning (Johan Friderich) ældre Brø-
der af Næstforrige, og, ligesom han, født i Kjøben-
havn. Var Major, Stabsadjutant, og Exercermes-
ter ved det borgerlige Militaire i Kjøbenhavn. Døde
1808.

Efterretning for Borgerofficererne i Kjøbenhavn,
hvorledes de sig ved foresaldende Commando under Sevæ-
r have at forholde. L. a. et l.

Tscherning (Johan Henrich) Broder til
de tvende Næstforegaaende. Er Sognepræst til Admin-
derup og Grandløse i Sieland.

En Præken paa den anordnede Jubel- og Takfælses-
fest d. 1 Januar 1801. Kjøbh. 1801. 8vo.

Tscherning (Poul) Var fra Lybftland og
hører til den berømte schlesiske Digter Andreas Tschern-
nings Familie. Han var i sin Tid Generalauditeur
i dansk Tjeneste og særdeles yndet af Seltmarckall
Schad. Døde 1666.

Gratulatio ad Frid. III. et Sophiam Amaliam. Hafn.
1655. fol.

Epistola de ordine subditorum in regno Danie. ad-
kom anonym f. l. et a. (1663) 4to. (Herimod udgav
Ole Rosenfrants anonymt Nobilitatis Responsum ad
famofum lactiosi calumniatoris libellum de ordine sub-
ditorum in regno Danie, f. a. et l. (1663) 4to.)

Tulle (Hans) f. i Norge. Deponer. 1733.
Blev 1740 Præst i Hjortunde i Sieland. Døde
1743.

Billedes møblet det exegetiske Mærke. Kjøbh. 1740. 4.

Tullin (Christian Braunman) f. 1728 d. 6 Sept. i Christiania, hvor hans Fader var Kjøbmand. Dep. 1745. Rejste 1748 igjen til Christiania, hvor han var Ejer af en Spiger- Stivelses- og Pudderfabrik. 1759 blev Tolbinspecteur, 1760 Viceraadmand. 1763 virkelig Raadmand i Christiania og 1765 Tolldirecteur, men døde samme Aar. (See Fortalen til 3die Del af hans Skrifter og den foran hans udvalgte Digte. conf. Biblioth. der schøn. Wissensch. XII. S. 361. Minerva 1789. I. 166. 1799. III. 324. IV. 333. Adressconct. Efterr. 1765 No. 19 og 20. Tilskueren 1806 No. 47. Hans Portrait foran saavel hans samtlige som udvalgte Digte.)

Et Par Ord til de Skjønne i Anledning af et Brøllup i Christiania, fra Cato. perlonatus. 1752. 4. (Suhms Skr. X. 378.)

En Raabag. Kjøbenh. 1758. 59 og 61. 4to. paa Frankf i *Mercure Danois* 1758. Decemb. p. 1-15. (I. Ust. 1758 No. 46 og 52. *Cramers Auffscher* No. 53. *Lorks Nachr.* III. 414.)

Om Esfarten — i 1ste St. af Forsøg til de Skjønne Vid. (rec. af Stenerien i *Proteus* p. 155-68. *Lorks Nachr.* III. 231-34.)

Om Slabningens Hpyerlighed — i Forsøgenes 3die St. Paa Tydsk overs. af P. Aleen. Coox 1765. (*Prorens* p. 183-92. *Dusch Briefe zur Bild des Geschmacks* III. 7de Brev. *Dän. Journ.* 1 B. 1 St. 48-53.)

Samling af Tullins Vers. Kjøbh. 1763. 4. (Denne Samling er forankalfet uden Autors Bihende. conf. *Lorks Nachr.* III. 414-26.)

Hans Raabag og nogle andre hans Digte ere paa Islandsk overs. af J. Thorlaksen og udgivet af Olavius i Grappley 1774. Titelen er: *Noctur Tullins Bvæde*, med liikum Dibdæter annars efnes. Bagi er af Thorlaksen et Encomium over Tullin paa Latinsk og Islandsk.

Samtlige Skrifter I-III Bind. Kjøbh. 1770-73. (Arit. *Journ.* 1770. No. 40.)

udvalgte Digte, med en Fortale af Rahbek. ibid. 1799.

Tullius (Thorkildus). See: Thorkild Thuesen.

Turson (Jon) Lat. Jonas Turonis. Født i Svendborg. Var Magister og Rector ved Skolen i Lund. Døde 1577. (*Er. Lat. Res Dan.* p. 492.)

Forklaring over den 71de Psalm. Wittenb. 1551.

Chronica Job. Carions, fordanfket. ib. 1554. 8.

Urb. Abegii Samtale imellem en Jøde og en Christen om Vor Herre Jesu Christo, med en liben Forklaring over de 10 Bud og Fadervor. fordanfket. Kjøbenh. 1562

og 1572. 8vo. (I den sidste Edition er Tillægget om de 10 Bud Ord og Fadervor udeladt.)

Vocabularium latino-danicum. Hafn. 1561 og 1579. 8.

Undervisning for Ungdommen, naar man vil gaae til Alterens Sacramente. Kjøbh. 1570. 8.

Christelig Bønnebog. Kjøbh. 1572 og 1584. 8.

Hieron. Wellers aandelige Recept Præservatio og Besødem mob Døden, og besynderlig naar Pest regierer. fordanfket. ibid. 1577. 8.

Tuxen (Manderup Peder) Døde som Capellan ved Vor Frelseres Kirke paa Christianshavn 1760.

Nogle aandelige Psalmer, forfattede til Guds Fæ, og til Dybdgælle og Dymuntring for alle til Jesu Raade trængende Sjæle. Kjøbh. 1783.

Tvilling (Søren Hansen) Var kongelig Sanger, og fik 1631 Degnekaldet paa Cronborg Slot.

Et Pliktanker, alle trohjertige og gudsfygtige Christne, som nu ubi denne sidste Verdens sulende og brusende Storm udaf de gruelige ophævedes Bølger ankligen hid og did faaes, til en liben Trost. (paa Vers) Kjøbh. 1625. 4to.

Qvid Tua? det er: Hvad kommer det Dig ved? Kbh. 1634. 1648. 1677. 1749 og flere Gange, 8vo. (conf. *Minerva* 1794. III. 348. og *Danske Digtek.* Sistor. III. pag. 2-8.)

Tybo (Anders Kjeldsen) Er sandsynligvis født i Thy. Gik i sin Ungdom i Viborg Skole. Var Hører i Bergens Skole, da han 1601 blev Præst til Hinderaa og Stjerneris i Christiansand St.

Abolon, historia sacra, comœdievis bekrævet. Kjøbh. 1618. 8vo. (conf. *Wandal* om danske Skuespil foran 2det Bind af Originale danske Skuespil item Digtek. Sift. II. p. 154-59. og 178-87.)

Sjalens Ladskrift, af Matth. XI. i 4 Prædikener. ib. 1625. 8.

Wrens Konges Jesu Christi Testamente og sidste Billie — i 7 Prædikener. ib. 1627. 8.

En Taksigelle til Gud for aandelige og legemlige Belsgjærninger ubi den grafferende Pestilentses Tid i Bergen. Kjøbh. I. a. 8vo.

Tybring (Hans Henrik) født d. 18 Febr. 1732 i Djeftad Præstegaard i Christiansand Stift, hvor hans Fader var Præst. Deponerede 1749. 1759 blev Skibspræst. 1763, da Freden var Autsat, blev han nederste 1766 øverste Capellan og 1777 Sognepræst til Holmens Kirke i Kjøbenhavn. 1789 Biskop i Christiansand. Døde 1798. (Hans Levnet er tilføjet hans Afskedsprædiken i Holmens Kirke.)

En Prædiken paa Talle- og Bedesken d. 1 Dec. 1773. Kjøbh. 1774. 8. Indtrædelsesprædiken holden for Hol-

mens Menighed. ib. 1778. Sørgetale over Printesse Charlotte Amalia. ib. 1782. Afkædsprædiken i Holmens Kirke; med Forfatterens Levnedsløb. ib. 1790. 8.

Tybring (Søren) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn; var først Lærer ved Christianslands Skole og personel Capellan ved Domkirken. Blev 1798 Aftenangspæst og Rector ved den danske Skole i Bragnæs. 1802 Sognepræst for Karleby paa Falster. Samme Aar Sognepræst i Dramen.

Tale paa Festen i Dramen d. 11 Dec. i Anledning af Universitetets Oprettelse. Christiania 1812.

Taler holdne paa den anordnede festlige Bededag d. 21 Febr. Christiania 1814.

En hans Tale ved Dr. Arboes Grav er indført i Ugebladet Tiden.

Tychonius (Christen Lassen) født 1680 d. 17 Aug. i Sal Præstegaard i Ribe Stift. Hans Fader, Lars Thygesen, var Præst. Dron. 1695. 1701 blev Capellan og 1702 Sognepræst i Stive. 1706 Magister. 1709 Provst i Hindborg Herred. 1727 Stiftsprovst og Sognepræst til Domkirken i Viborg. Døde 1740. (conf. hans Biographie i Gjesfings Tychoniana 2den Tome.)

Idea consummati Episcopi ex antiquitate ecclesiastica delineata et Episcopi Bartholom. Deichmanni meritis in Diœcesin Viburgensem dicata. Havn. 1713. 4to. (ogsaa aftrykt i Gjesfings Tychoniana.)

De noctis præ die prerogativa. ib. 1722. 8. (haaer ligeledes i Gjesfings Tychoniana.)

Den augsburgske Bekjendelses Historie. ibid. 1732. 4. (rec. i Wielands lærde Tidende 1732 No. 6.)

Ligprædiken over Biskop Trellund. ib. 1737. fol.

En Morgen- og en Aftenpsalme, trykte i Viborg 1738

Ligprædiken over Anders Riisulf. ib. 1739. fol.

Tolv Etims Kilder til Husvætske for Gehejmeraad C. E. v. Plessen og hans sat. Fru Charl. Amal. Scheel. udgivet af W. Sjøberg under Navn af Tychoniana i 2det Bind af Kjøbenhavnske Samlinger 1756.

Samling af Vers og Indfald, udgivne af C. G. Biering. Odense 1776. 8. (Arit. Tilst. 1776 No. 19. Arit. Journ. for 1777 No. 3. Digtek. Sist. IV. 205-12.)

Betænkning om Tøernes Omvendelse inden Dommebag; Forestilling om et Universitet at oprette i Viborg; Designatio librorum Theologiae studiose necessariorum m. m. et af C. Gjesfing udgivet i 2de Bind under Titel af Tychoniana 1770-72. 8vo. (Crit. Journ. 1770 No. 29. og 1772 No. 43.)

Oratio jubilea de meritis beati Lutheri — er indført saavel i *Cypriani Hilaria Evangel.* Pars I, C. 2. som i Tychoniana 2det B.

Tychsen (Nicolai) f. d. 14 Junii 1751 i Tøndern, hvor hans Fader var Kjøbmand. 1766 kom han til Kjøbenhavn i Lære hos Hospitals-Apo-

theker Gappel. 1781 tog Examen Hemicum et pharmaceuticum. 1785 blev Lector og Demonstrator i Chemien ved det chirurgiske Academic. 1788 Apotheker og Lector paa Kongsberg. Flyttede 1800 til Kjøbenhavn, hvor han fik Privilegium paa et af ham anlagt Apothek Hjortapotheket kaldet. Døde 1804. (Hans Autobiographie i det norske Vidensk. Selsk. Skr. i det 19de Aarh. 1ste B. 1ste Hæfte S. 235-44.)

Chemisk Haandbog I III Bind. Kjøbh. 1784. forsøgt og forbedret Udgave I-III D. ibid. 1794. (I. Lst. 1785 No. 21. Codes Bibl. X. 20413. Iris 1795. I. 210.)

Kurzes chemisches Handbuch. ib. 1787.

Franst Chemisk Nomenclatur, paa Dansk med Anmærninger. ibid. 1794. (rec. Pbyf. Bibl. I. 2046. Den blev beskrevet af C. E. W. Schulze i Polit. Pbyf. Magaz. VI. 228-43. Tychsen replicerede i VII. 356-75.)

Theoretisk og praktisk Indvisning til Apothekerkonsten, udgivet af J. S. Bergsøe. I-II Del. ibid. 1804. (I. Lst. 1805 No. 16.)

I norske Vid. Selsk. Skr. Om norsk Khabarber og dens Nytte til Færdning. i Nyste Samling. I. 69-82. (Denne Afhandling udarbejdede han ogsaa paa Tydsk og lod den indrykke i *Crelles chem. Annal.* 1795.) Forsøg med den Syre, hvilken Bladstilkene af *Rhcam palmatum* indeholde. ibid. S. 83-90. Forsøg med Potaske ihens seende til dens Renhed. ibid. 91-100. I danske Vidensk. Selsk. Skr. Sammenlignende Forsøg med lichen islandic, og lichen nival. — i den Ny Saml. V. 372-90. Paa Tydsk i *Sche. Is u. Degens Abhandl.* I Band 2te Aeth. I Naturhist. Selsk. Skr. Forsøg med islandsk Weitnastov og Rensdyrsmos. IV. 2det H. 133-52. I Scandinav. Muieum. Noget om Chemiens Nytte og Indsydelse i en Del Sidenfaber, Konster og Haandverker. i 1803. II. 2det H. S. 109-25. I Topogr. Journ. Forsøg med norsk Kobolt for deraf at tillave Rimmans grønne Mineralsfarve. IV. 88-109. I Nyt Bibl. for Pbyf. Forsøg med nogle Sorter Kogsalt o. s. v. i II. 229-49. I Codes Sunhedsordende: Afhandling om islandsk Mineralsvand.

Tyrholm (Niels Henrik) En Søn af Consistorialraad Michael Tyrholm, Præst til Wandts i Christianssand Stift. Blev først Capellan pro persona hos Faderen. 1760 Præst ved Friderichs Høspital i Kjøbenhavn. 1765 Præst til Dragernæs og Strømsø. Døde 1766.

Oeders Indledning til Plantekænen. 1ste Del. overs. Kjøbh. 1764. 8.

Den Gamels Underretning, hvorledes Træer, Urter og Frø best kan forleendes tilføes. overs. ib. I. 2, 8vo

Anmærkninger ved Bränniches Beskrivelse af Ederfuglene — tilføjede samme Beskrivelse.

Tyrholm (Peder Christian) Cancelliraad og Sorenskriver over Gulebals Fogderie i Trondhjems St. D. 1794 67 Aar gammel.

Til Kronprindsen ved Ankomsten til Trøndelagen. — i *Minerva* 1788. III. 243-54.

Lånzer (Johan).

Der Dianen: Jagd: Geheimnisse 1ster Theil. Kopenh. 1682 und 1699. folio. 2ter Theil. ib. 1686. (conf. Norske Vid. Selsk. Catalog p. 230.)

Lødsleuf (Niels Bjørn) født i Aalborg. Var Alumnus Collegii regii 1739-44, siden Alumnus paa Valkendorfs Collegium, og blev 1751 Decanus paa Gleskeret. Blev 1756 Præst for Bakkendrup og Gjerløv i Sieland, 1762 til St. Mikaelis Kirke i Slagelse, og 1769 i Mariager. Døde 1779.

Diapp. Havn. 4to. De infallibilitate Episcopi Romani. l. 2. De onomatologia Pauli. 1740. De prima veritate morali. 1743. De contingentia mundi aspectibilis. 1744. De lumine debili in opaca lunæ parte. 1745. De maculis solaribus. 1747. De præcellentia Baroscopii Toricelliani 1749.

Brev fra Misotophus — trykt bag ved Stenersens kritiske Betænkninger over Lichovs Terminologie. 1748. 8vo.

Løndebinder (Glaus Mortensen) første evangeliske Lærer i Malmø. Han hjalp ogsaa Hans Spandemager at prædike den Evangeliske Lære i Lund. Levede endnu 1569.

Dansk Psalmebog. Malmø 1528. 1529. 1534. 8. (Om denne den ældste danske Psalmebog see Danske Digte. Sift. I. 192-93.)

En ganske nyttelig og alle Sognepræster og Prædikanter nødvendig Haandbog om den rette evangeliske Medse. ib. 1539. 4.

Thet kristelige Messerembede, paa Danske, efter den Skik som holdes i Malmø. l. 2. et l. 4to. (er rimeligvis ogsaa af ham, og udkommen før den nyudsatte af Aar 1539.)

Lønder (Jens Christopher) født 1749 d. 13 Nov. Hans Fader var Inspecteur paa nogle Godser i Fyen og Lolland. Han deponerede fra Horsens 1768. 1775 blev han Præst ved det grevelige Capel paa Frisenborg. 1778 Præst for Haurum og Søby paa bemeldte Grevskab. Døde 1790.

Udførlige smaa Afhandlinger indførte i den Viborger Samler 1ster i Aargangen 1774.

4 forskjellige Prædikener særskilt trykte i Siborg i Aaret 1776. 8.

Benfæbelige Breve, Færene af tvende danske Venner (Balling og Lønder). Kjøbh. 1780. 8. (r. i l. Lst. 1780 No. 6.)

Lønder (Jens Peter) Son af Admiral Lønder; f. i Kjøbh. d. 19 Febr. 1773. Blev Student 1793. Dansk Literaturlexicon.

Sammeit og Ryt. Et Ugeblad. Kjøbh. 1796. Forfatter. ibid. 1811. En halv Times Læsning (en ikke nummereret Kælle af Blade.) ib. 1815-19. (Hvert Stykke er to Blade i Octav.) Breve over vigtige Sandheder. Kjøbh. 1800.

Lønder (Ole Christoffersen) Sognepræst til Frue Kirke i Trøndhjem. Døde 1683.

Eigprædiken over Christen Rasmussen. Kjøbh. 1679. 4. Ugeledes over Niels Lorentsen, samt over Margrete Pølses.

Lønsberg (Otto) født 1748 i Rjøge, hvor hans Fader var Gulbsmed. Deponerede fra Rjøge Skole. Rejste 1781 med kongl. Understøttelse til St. Croix for der at oprette en Realskole, som dog ej kom istand. 1788 blev han Auditeur og 1794 tilføjede Proviant-, Ammunitions- og Materialforvalter sammesteds. 1804 entlediget. Døde i Rjøbenhavn 1816.

De samnittede Reglefaber. et Syngestykke. Kiøbenhavn. 1778. (l. Lst. 1779 No. 4. Crit. Journ. 1779 p. 22.)

Betænkninger i adskillige moralske Materier. ibid. 1779. 8.

Tvende Tale af Epictet. overs. ib. eod. 8. (l. Lst. 1779 No. 37. Literaturjourn. for 1779 p. 390-94.)

Kjærlighed grundet i Dyrtighed, en moralsk Afhandling, trykt paa St. Croix 1782. 8. (er den første der trykte danske Bog.)

En Prædiken paa Kongens, og en Tale paa Kronprindsens Fødselsdage, holdte paa St. Croix. Kjøbh. 1787. 8.

Gitterretning (paa Rim) om den Dekan, som d. 2de. August 1792 indtraf ved de vestindiske Eplaner — indf. i Morgenposten for 1793 p. 153-56.

Sange i Anledning af den April. Kjøbh. 1802. 8.

Samlede Skrifter. i 11 Bind. Kjøbh. 1805.

Lørslev (Morten Hansen).

Eigprædiken over Maren Thomas's Datter Tyde. Kbh. 1681. 4.

Løttrup (Ferdinand) Blev først Borgemeester og Bysoged i Næstved, derpaa 1781 Vice-Landsdommer i Lolland og Falster. 1800 Assessor i Højesteret. Derefter virkelig Landsdommer i Lolland og Borgemeester og Bysoged i Næstved. 1803 entlediget fra Bysogedembedet og 1810 fra Borgemeesterembedet.

Hvilke Midler kan i Danmark anvendes for at forebygge Barnemord? indf. i *Minerva* for August 1801. p. 151. Om at forebygge Tyverier paa Landet. ibid. 1804. III. 233.

Om Rytten af Amtspolitimestere. Mariboe 1809.

Foreløbige Grundtræk til en dansk Politivet. Kjøbenhavn. 1812. 8.

Roget om vor Nationalbank. ibid. 1814.

Afhandling om det Spørgsmaal: hvilke ere de mest hensigtsmæssige Midler til, i en stor Stad og navnlig i Kjøbenhavn at forebygge Tyverier. *ibid.* 1815.

Løren (Sorgen Karstens Blot) er født d. 9 Februar 1776 i Hertugdømmet Schleswig, Amtet Hadersleben, Landsbyen Rødding, hvor hans Fader, Niels Løren, var Præst. Efterat han havde tjent halvandet Aar som Frivillig i det schleswigke Jægercorps, under Ewald, blev han, om Efteraaret 1795, af sin Fader dimitteret til Universitetet i Kiel. I Foraaret 1798 rejste han til Universitetet i Kjøbenhavn, hvor han fik academisk Borgerret. Efterat have conditioneret som Huslærer i Jylland blev han 1801 Alumnus i den historiske Classe i Seminariet for Universitetet og de lærde Skoler. Et halvt Aar derefter blev han ansat som Adjunct og Lærer i det tydske Sprog ved Kjøbenhavns lærde Skole. Dog Afsked fra denne Post, og oprettede, i Aaret 1803, et Undervisningsinstitut i Kjøbenhavn. Dette overlod han, i Aaret 1809, da han blev Landmand, til sin Medbestyrer, Student og Boghandler Titzel. Efterat han havde solgt sine Landejendomme, blev han om Foraaret 1811 ansat som Overlærer ved Holmstrands Borger- og Døttre-Skole, men formedelst den i Norge tiltagende Dyrhed, rejste han om Foraaret 1812 tilbage til Kjøbenhavn, hvor han siden har levet som Videnskabs- og Forretningsmand.

Tydske Sproglære med en foreløbig kort Udsigt over almindelig Sproglære. Kjøbh. 1806. (I. Lst. 1806 No. 51.)

Indledningsfang til Norges Universitetsfest. Kjøbenh. 1812.

Tabel til Overfugt og Beskrivelse over Grundejendomme med Jord. Kjøbh. 1813, og uden Jord. *ib.* *eod.*

Den Brodlærde og det philosophiske Hoved af Schiller — i Wolfs Journ. 1808. II. 56.

Afslidte Poesier i Tilfueren, i Minerva, og andre periodiske Skrifter.

Løren (Martin) Den Næstfortriges Broder. Er Candidatus Philosophiæ et Philologiæ.

Erst den Trede. Original Særgespil. Kjøbh. 1811.

Han har overs. Thiemes Godmand 1798. (I. Lst. 1799 No. 52.) Elisa eller Mønstret for Koner. 1799. Robert eller Mønstret for Mand. 1800. Anton eller Mønstret for den mandlige Ungdom. 1801. (I. Lst. 1801 No. 5 og 6.) Pigeres og Koners Forhold i Omgang med Mand. 1801. Gustav Adolph af S. G. Baumgärtner. 1803. Victoria af Julius Pdan. 1810. (I. Lst. 1810. S. 782.)

Løren (Nicolai) Søn af Næstfølgende, født i Warde 1686 d. 9 Dec. Deponerede fra Colbing 1707. Blev 1714 personel Capellan i Nebbel i Ribe Stift, 1718 i Højelse i Sieland, 1721 i Bordingborg. 1728 Sognepræst for Vrejst og Bække Menigheder i Ribe Stift. Blev 1747 aflat, forbi han aldeles vægrede sig ved i sin Menighed at indføre Pontoppidans Forklaring. Døde 1755. (conf. Worm II. p. 507-9. *Catal. Bibl. Thott.* Tom. VII. p. 350.)

Historisk Opmustring, eller kort Begreb af den almindelige Historie, saavel verdslige som geistlige, (paa Vers) Kjøbh. 1734. 8.

Løren (Peder) født i Odense. Var Præst til Nicolai Kirke i Warde. Døde 1705.

De Christnes Frihedsbrev, overs. af Engelst. Kjøbh. 1689. 8vo. Solens blodrøde Nedgang, *ibid.* 1703. 4to. og 1710. 8vo.

II.

Ubeneus (Wilhad ell. Willads Nielsen)
Præst i Udbyneder. See: Nielsen.

Udval (Peder) født d. 29 Junii 1743 i Aarsens, hvor hans Fader var Borgemeester og Bysfoged. Deponerede 1755. Blev 1763 Alumnus paa Eilersens Collegium. 1769 Advocat i Højesteret. 1772 var han Advocat for Dronning Caroline Mathilde i hendes Sag, og tillige Struensens Forsvar. 1783 blev han Generaliskal. 1788 Viceborgemeester i Kjøbenhavn. Døde 1798. (conf. *Dadens Univ. Journ.* for 1798 p. 189.)

Diap. I II. de jure pignoris secundum principia juris Danici Lib. V. cap. 7. Cod. Christ. 1763. 64. 8.

I Skriften die in Sachen des ehemaligen Grafen J. S. Struense wider und für ihn übergeben sind. 1772. forefinder man Udvals Forsvarsskrift. Derimod er Indhalt der Rebe, welche Udval bey Bertheibigung einer hohen Person gehalten hat — i Opfern der Statuater Theil p. 57 — ikke af ham.

Tale holden til Kongen ved høieste Rets Kæmning d. 5 Mart. 1772 — indført i Aftenposten No. 2 for 1772. (Blev erklaret at være ikke ganske rigtig, og Bladet taget tilbage.)

Grundt for den i det asiatiske Compagnies Generalforsamling d. 3 Aug. 1772 approberede Convention med Svar paa de saa kaldte Betænkninger. Kjøbenh. 1772.

Spørgsmaale fra nogle Interessentere i det asiatiske Compagnie, ibid. 1775. Convention for det asiatiske Compagnie, vedtaget i Generalforsamlingen d. 11 og 12 Februar. ib. 1778. alle 3 i Octav.

Rapport fra Commissionen til Cassemangelens Undersegning ved det asiatiske Compagnie samt Revisionscommissionsens Forretning. ib. 1784. 4to.

Grindringer ved P. A. Anchers Oplysninger om Lehnfølgen i Grevskabet Laurvig. ib. 1785. 8. oplagt paa ny med Anmærkninger af Ancher. ib. eod. 8.

Erklæring angaaende den Lybyske nyrupste Sag — i Lurdorffiana pag. 225-48.

Han har tillagt ham de under Navn af N. D. Kejersens 1791 udgivne Grindringer i Anledning af Colbjørnsens Betragtninger.

Uldal (Wilhelm August) En Søn af Næstforrige; født i Kjøbenhavn 1781 d. 2 Martii. Deponerede 1797. Gjorde 1803 en Rejse til Paris. Blev 1809, efter C. G. Rafns Død, Bestyrer af det kongelige Brændevinsbrænderie i Kjøbenhavn. Har Prædicat af Commerce-Ræssessor.

Om Brændevinsbrænderen af Kartofler. Kbh. 1816. Om Fordeleene ved Kartoflers Anvendelse. ib. eod. conf. hans Beretning om Forsøg foretaget paa det kongelige Brændevinsbrænderie i Kjøbenhavn — i Handelsvid. 1810 No. 44. 47 og 68. i Usterret. fra Selsk. for ind. denl. Kunst. I B. S. 231-55 og 557.

Bemærkning paa en Rejse til Paris — i Minerva 1804. II. 134-67. III. 1-34.

Ulfeld (Jacob) til Selsø og Koksbohle, Danmarks Riges Raad. Han var Hovedet for et Gesandtskab, som 1578 gik til Rusland. Dette Erindrede forrettede han ikke til Fornøjelse, men mistede i den Anledning sin Rigsraadsværdighed. Døde 1593. (Sofman II. 219-21.)

Eutheri og andre Kærefædres adskillige Udlaggesser over nogle Skriftens Sprog, med N. Hemmingsens Fortale. Kjøbh. 1573. Dav. Chyrcat Strift om Døden og det evige Liv, forbandet. ib. 1591. S. Sammelmanns Tractat om Døden, Dømmesdag, Helvede og Himmerig. ib. 1593.

Jacobi, nobilis Dani. Hodoporicon Ruthenicum editum a M. Goldasto, Francof. 1608 4to. atter oplagt under Titel af Jacobi Ulfeldii Legatio Moscovitica. accessere Cl. Christ. Lyschandi epistolæ de; autore hujus opulculi. ibid. 1627. Paa Dansk staaer den ved Enden af Kænsens Friberichts d. 2dens Krønike. conf. hans Beretning om denne Ambassade i de Sandvigtigste Saml. I B. I S. S. 165-68.

Ulfeld (Jacob) Søn af Næstforrige, født d. 25 Jun. 1567. Han studerede hjemme og ved fremmede Universiteter. Rejste i 12 Aar udenlands, og var i alle 3 Verdenspartier. Han blev efter sin Hjemkomst brugt i Gesandtskaber, blev omsider Rigs-canceller og døde 1630. (Sofman II. 221-27)

Compendium historicum Regum Danie ab anno 1333 ad ann. 1559 — i Westphalens Mon. III. 486. Paa Dansk overs. af C. P. Korbe. Kjøbh. 1752. 4.

Ulfeld (Gorfig) Søn af Næstforrige; født 1604. Rejste i sit 10de Aar med nogle af sine mange Brødre og en Hofmester udenlands til Tydskland, Italien og Schweiz. Efter sin Hjemkomst kom han til Hoffet, blev gift med Kongens Datter Eleonora Christine, og avancerede op til at blive Rogens Raad, Statholder i Kjøbenhavn, Rigsstatmester, og endelig 1641 tydsk Rigs greve, samt 1643 Danmarks Riges Hofmester. Fra den Tid Friberik den 3die var kommen til Regjeringen, var Hoffet og Lykken ham imod. Han blev tilsidst dømt som en Landsforræder, og han endte sit Liv i Landfjængighed 1664 (conf. Le Comte d'Ulfeld par Rouseau de la Valette. Paris 1678. Ulfelds Levnet af Paus: to Dele 1747-48. Hofmans Efterretn. om danske Adelsmænd II. S. 233-317.)

Gjætrængende Kæreforsvar imod den uandsfarbige Beretning om Dina og Walthers Sag. Hamburg 1652. 4. Paa Tydsk overs. af S. Jennings. Greifswald 1652. 4. Paa Latin af O. Sperling. udkom ogsaa paa Frans og paa Hollandsk. vid. de Suhmske Ny Saml. III. 240. (Seb Frid. 3dies aabne Brev af 18 Sept. 1652 blev denne Apologie erklæret for et Slandskrift.)

Ulfeld (Eleonora Christina) Datter af R. Christian IV og Fru Kirstine Munk, født paa Friberichsborg d. 28 Jul. 1621. Blev 1636 gift med Gorfig Ulfeld, med hvem hun delte Skiebne til hans Død; sad fra 1663 til 1685 i Arrest i Blaataarn. Døde i Maribo 1698. (See Hofman II. S. 316-38. Schönau lærde Fruentimre 319-437. og hendes Levnet af hende selv beskrevet, af Fransk paa Dansk oversat — indført med Tillæg i Bangs Samling adet Stykke S. 125-59. conf. Sjærs Nova Litteraria No. 11.)

Adskillige Poesier — aftrykte hos Hofman, samt hos Schnaaf l. citat. Et Par af dem i Thuras Gynaecium p. 45-46.

Ulrich (Michael) Kongelig Majestæts Torbenist og Musicus.

Des Kongelighen Rittersordens des guldne Elephants denskærdige Ursprung. Kopenh. 1651.

Virtutum catena matrimonialis Cornificio Trolle et Birgitæ Ranzov oblata. 1660. cum figg. folio.

Ullensvang (Svar) født 1737 paa Gaarden Ullensvang i Bergens Stift. Deponerede fra Bergen 1755.

De paa Brødrene Berlings Forlag udgivne Kjøbenhavnske Ny Tidender om lærde Sager var han i Aaret 1766 Redacteur af; men da det theologiske Faculter udtode (80*)

ham til at afskade den i No. 35 indførte Revocation, fratraadte han Rebaetionen.

Ulrich. Søn af Kong Christian IV og Dronning Anna Catharina, født 1611 d. 2 Februar. Efterat han havde udmærket sig baade i dansk, svensk og sachsisk Krigstjeneste, blev han mordiskvis stød i Schlesien 1633. (conf. Pontani Poemata. Amstel. 1634. p. 286-89.)

Strigilis vitiorum, Havn, 1631. 4.

Ulrichsen (Wilhelm).

Aphemi cujusdam Philomusi *πομπυτων* græcorum ad viros Danie nobiles et doctos libri tres. Havn, 1630, 8vo. Liber 4tus. Roskochii, 1633. 8.

Ulsøe (Hans Nielsen) født 1694 i Bendsbøfel; hans Fader, Krigsraad Marcus Ulsø, var Regimentskrieger. Han deponerede 1712 fra Herlufsholms Skole. Tog juridisk Examen. Blev 1722 antaget som kongelig Skuespiller. 1730 blev By- og Herredsfoged i Grenaa, hvor han døde 1733.

Prologus som de danske Skuespillere 1722 opførte paa Kjøbenhavns Slot til den første Comødie, som var Wothers le bourgeois gentilhomme og Mariage forcé, begge oversatte paa Dansk. Et Blad i folio.

Kaffigelse, som Fete af Teatro til Spectatores for afvigte Aar 1722, og sluttede med Danke til det begyndte Aar 1723. Foruden en Del Lejlighedsvers og Arier til Theatrets Brug.

Undal (Peder Clausen). See: Clausen.

Unger (Erik Christian) født i Svendborg 1745 d. 30 Maj. Deponerede 1763. 1783 blev residierende Capellan for Humble Menighed paa Langeland. 1794 Sognepræst til Bødstrup sammesteds. Døde 1799.

Jesu Religion, en Prædiken af Baskholm over Joh. II. 16:21. overs. af Eyb. Odense 1780. 8.

Baskholms Prædiken om Helvedsstraffenes Ewighed. versf. 16. 1781. 8.

Smukke og nyttige Handlinger. 1ste Samling. Odense 1782. 8.

Udførlige Oversættelser — indførte i Iversens almen-nyttige Samlinger.

Urberg (Sver Hesselberg) født i Christiania d. 11 Aug. 1744. Hans Fader var Kammerraad og Krieger Oluf Urberg. Rejste i sin Ungdom udenlands paa Bergverksvidenskaberne, og opholdt sig dels i Warschau, dels i Königsberg. Kom hjem og led sig engagere som Acteur 1773; hvilken Post han igjen efter en halv Snes Aars Fortieb quittede (conf. hans Autobiographie hos Worm III. 828.)

Hippels Manden efter Rolfeskettet, oversat. Kjøbh. 1784. 8. (indført i Ny Samling af Skuespil 1ste Del.)

Giermont eller Spilleren af Rødvindighed. En original Comødie. 16bd. 1784 8. (lærde Lst. 1785. pag. 826-27.)

Ministeren, en Comødie. 16. 1784. 8.

Urne (Christian) født paa Kalkholm i Føl-land. Hans Fader var Cancellær Christopher Urne. Han selv var kongelig Kammerjunkfer. Døde paa Søgaard i Gyn 1669.

Oratio de utendo juvenilis ætatis flore. Sorø 1644. 4. De ratione status. Argentorati 1648. 4.

Urne (Lave) født i Odense 1468. Hans Fader var Jørgen Urne til Brolykke. Rejste i sine unge Aar udenlands og blev Doctor Artium et Decretalium. Var Cancellær i Roestilde Capitel, og blev omfribet 1512 Biskop i Roestilde og kongelig Cancellær. Døde 1529. (conf. danske Magaz. III. 289-95. Hofman III. 272. Nyerups Litteratur i Middelalderen i S. 484.)

Diurnale Roeskildende. Paris 1511. 8vo. holdes han for at have havt megen Del i.

Canon secundum usum ecclesie Roeskildensis, cum aliquibus misis et communi Sanctorum. Nyburg. 1522. 4.

Udskriftningstale til Dronning Elisabeth, Christian 4. d. d. Bemalinde, ved hendes Antomf til Kjøbenhavn 1515. vid. Svitsfelt Tom. II. 1105. Gravkristen over Kong Erik i Ringsted. vid. Svitsfelt pag. 225.

Urfin (Claus) født i Nordlandene. 1701 blev Hører i Bergens Skole, siden Magister og Lector Theologiæ i Christiania samt Sognepræst til Ved og Birkenæs. Døde 1721.

Carmen octoglotton in natalem Friderici IV. 1705. in patentii.

Oratio jubilæa historico-theologica anno 1717 publice recitata. Hafnia 1717. 4to.

Urfin (Jørgen) født 1670 d. 19 Dec. i Jerslev i Aalborg Stift, hvor hans Fader, Laurids Urfin eller Bjørn, var Præst. Deponerede 1689. Han var en stor Lingvist, blev Alumnus paa Borchs Collegium, Decanus paa Klosteret, og holdt theologiske og philosophiske Forelæsninger. 1698 blev Conrector ved Kjøbenhavns Skole. 1702 Præst for den danske lutheriske Menighed i London. 1715 Præst i Nakkov. Døde 1727. (conf. Worm II. 530-31. Rhodes Holland p. 125-27. lærde Lsterr. 1752 No. 52.)

Anatomia monstrorum logicorum vel exercitium philo-
sophicum de vitio sophismatum. Hafn. 1692. 4.

Dispp. XIII. de scholis et academiis Hebræorum. Hafn. 1693-98. 4to. Kom samlede ud under Titel af An-

equivitates hebraicae scholastico-academicae ib. 1697. 4to. ogaa indført i *Ugolini Thesaurus*, XXI No. 12.

Forklaring over Jobs Historie. *ibid.* 1726. folio.

St. Jacobs almindelige Skrivelse med korte Udtydninger. *ibid.* 1748. 8.

Udtydning over Jobs Bog, Psalmerne, Ordsprogene, Prædikerens og Højsangen. I-II Romæ. ib. 1740-41. 4to.

Paraphrasen over Højsangen, paa danske Vers. *ibid.* 1740. 4.

Tale holden i Næstved Kirke d. 24 April 1715 just under Slaget paa Solberger Høje. *ibid.* 1742. 8.

Kort forfattet Samling af de apostoliske Fædres Levnet. *ibid.* 1744. 8.

Kort forfattet Beskrivelse over St. Jacob Apostels Liv og Levnet, ib. eod. 8.

Af de ovennævnte ere de, som ere udfomne efter hans Død, udgivne af hans Søn

Ursin (Friderik) Han er født i Næstved. Gik i mange Aar som gammel Student og solliciterte for-gjæves. Blev tilsidst beskikket til Bysoged paa St. Croix, men døde paa Rejsen derhen.

Tale i det juridiske Selskab, om det juridiske Studii Tilde og Anseelse. Kjøbh. 1754. 4.

Ussing (Henrik) født i Lille Lyngby i Sieland, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Friderichsborg 1760. Blev 1776 residerende Capellan ved Fredensborg og til Asminderød og Grønholt Sogne. 1779 residerende Capellan i Ringsted. 1790 blev han Sognepræst for Lille Lyngby. 1797 Provst i Stes Herred. 1809 suspenderet. (conf. Ørstedes Arkiv XVII pag. 33. Skilderie af Kjøbenhavn 1809. 2den Dec. No. 16.)

Hyrbrev til Guds Menighed i Hamborg. oversat. Kjøbh. 1765. 8.

Billige Tanker om Helvedes Evighed og Arvesynden. *ibid.* 1772. 8. (L. Lit. 1772 No. 36.)

Svar paa et Spørgsmaal om Sabbathen — indført i Bibliothek for nyttige Skrifter 1772 No. 57.

2den hellige Tale. Kjøbh. 1774. 8.

Raadens Karet i Danmark, dets Jura og Rettigheder. *ibid.* 1776. 8. (Arit. Journ. 1776 No. 35.)

Et Par Ord til det danske Publikum. Copenh. 1781. 8.

Oplysende Anmærkninger til bedre at forstaae og nyttigere at bruge Sangene i den nyeste Psalmebog. Kjøbh. 1782. 8.

Kirkeforfatning i de danske Stater. I-IV Del. Kjøbh. 1786-88. (1ste og 2den D. rec. af Worm i L. Lit. 1787 No. 2 3. 4 7. 8. 3die Del rec. af L. Smith *ibid.* 1789 No. 17. 18. 24. 25. Berket er rec. i Kritik og Antikrit. 1788 No. 34 og følg. 1789 S. 611. 651. 675. 691. og i Allg. Litt. Zeit. 1792 No. 298.)

Eigtale over Jomfru Elisabeth Smith. Copenh. 1788.

Betænkninger over Biskop Bøjsens Plan. Kjøbh. 1807.

Provst Aggerups Sophismer betræffende det geistlige Brandfocieret. *ibid.* eod.

Appel til Kongen og Folket, i Sagen anlagt af Byfoged Karse. *ibid.* 1808. (conf. Ørstedes Bemærkninger derover i Jurid. Arkiv XVII. 142. 69.)

Hvi tænke I saa ondt i Eders Hjærter? en Prædiken. *ib.* eod.

Den danske kristelig-glade Eremarksmand, eller Procedure for Højeesteret i Sagen anlagt af den konstituerede Amtsforsvalter Rasmussen mod forrige Provst Ussing. Kjøbh. 1818.

Recensioner i den Critiske Journal, som optegnes i G. L. Dødens historiske Bibliothek S. 8.

Ussing (Nicolai) f. 1739 d. 13 Novbr. i Greis i Ribe Stift, hvor hans Fader var Præst. Blev privat inscriberet som Student 1760. Studerede Lovkyndighed og opholdt sig et Par Aar i Leipzig. Blev 1772 Copist ved Inquisitionskommissionen. Døde som Cancellieraad 1786.

Historisk Beretning om Inquisitionskommissionen i Kjøbenhavn. Kjøbh. 1781. 8.

Tanker om den ved Inquisitionskommissionen brugelige Karpe Examination. *ibid.* 1786. 8.

Ussing (Rasmus) født 1778 i Ribe, hvor hans Fader var Hospitalsforstander. Dep. fra Ribe Skole 1800. Blev 1810 personel Capellan hos Amtsprovst Krarup i Borris, og tillige Lærer ved Seminariet sammesteds. 1819 Sognepræst for Uddum og Langkov Menigheder i Ribe Stift.

Undervisning til Frihaandstegnning samt Illuminering med Wandfarver. Borris 1816.

Lærebog i Physiken. *ibid.* 1817. (Dette Skrift er i Literaturlidenden 1817 No. 32 S. 500 ved en Fejlsagetse bleven tilkøbt Hr. Amtsprovst Krarup.)

ham til at afstøde den i No. 35 indførte Revocation, fratraadte han Redactionen.

Ulrich. Søn af Kong Christian IV og Dronning Anna Catharina, født 1611 d. 2 Februar. Efterat han havde udmærket sig baade i dansk, svensk og sachsisk Krigstjeneste, blev han mordiskvis sludt i Schlesien 1633. (conf. Pontani Poemata. Amstel. 1634. p. 286-89.)

Strigilis vitiorum. Havn. 1631. 4.

Ulrichsen (Wilhelm).

Aphemi cujusdam Philomusi *κονμιατων* græcorum ad viros Danicæ nobiles et doctos libri tres. Havn. 1636, 8vo. Liber 4tus. Rostochii. 1633. 8.

Ulsø (Hans Nielsen) født 1694 i Wendsby; hans Fader, Krigsraad Marcus Ulsø, var Regimentskriver. Han deponerede 1712 fra Herlufsholms Skole. Tog juridisk Examen. Blev 1722 antaget som kongelig Skuespiller. 1730 blev By- og Herredsfoged i Grenaa, hvor han døde 1733.

Prologus som de danske Skuespillere 1722 opførte paa Kjøbenhavns Slot til den første Comœdie, som var *Moïeres le bourgeois gentilhomme* og *Mariage forcé*, begge oversatte paa Dansk. Et Blad i folio.

Kaffigelse, som Rete af Theatro til Spectatores for afsigtede Kar 1722, og sluttede med Dasse til det begyndte Kar 1723. Foruden en Del Ejlighedsvers og Xrier til Theatrets Brug.

Undal (Peder Clausen). See: Clausen.

Unger (Erik Christian) født i Svendborg 1745 d. 30 Maj. Deponerede 1763. 1783 blev residierende Capellan for Humble Menighed paa Langeland. 1794 Sognepræst til Bødstrup sammesteds. Døde 1799.

Jesu Religion, en Prædiken af Bastholm over Joh. II. 16:21. overs. af Lybke. Odense 1780. 8.

Bastholms Prædiken om Helvedsstraffenes Evighed. overs. ib. 1781. 8.

Smukke og nyttige Handlinger. 1ste Samling. Odense 1782. 8.

Udføllige Overtættelser — indførte i Jversens almen-nyttige Samlinger.

Urberg (Sver Hesselberg) født i Christiania d. 11 Aug. 1744. Hans Fader var Kammeraad og Renteskriver Oluf Urberg. Han rejste udenlands paa Bergverksvidenskaben, og holdt sig dels i Warschau, dels i Glogau, og kom hjem og lod sig engagere som Postskriver. Efter Posten afslod han igen efter en halv Aars Tid. Døde 1828. (conf. hans Autobiog. 1828.)

Hippels Manden efter 1784. 8. (indsført i Ny

Giermont eller Spi-
nal Comœdie. ibid.
826-27.)

Ministeren, en Co-

Urne (Christen)
land. Hans Fader
Han selv var f.
Søgaard i Gyn

Oratio de ute
De ratione stat

Urne (Christen)
der var Jørgen
ge Kar uden
talium. 2
omsider 151
ler. Død
95. Hofn
Middela

Diurn.
for at h

Cano
aliquib
1522. 2

Epl.
adens
1515
Kon

bl
tc
c

2det S. 31-41.) Jagttagelser ved en Rejse gjennem Norge, 2det B. 1 Hæfte 1771. Fortættelse i 3die B. 2det Hæfte 167-206. (Disse Rejsjagttagelser ere paa Tydsk skrevne i Admirs Neues Mag. für Botanik 1ster B.) Beskrivelser til Oberstlieutenants Rohrs beskrevne Planter, 205-21. Beskrivelse over 2 ny Planter en af dem er en Rudbeckia, ib. 2det Hæfte p. 25-30. Beskrivelse af en ny Carabus hortensis, ib. 42-50. Beskrivelse af en ny Solvamp, ib. 51-55. Beskr. af *Strophogaster* *virginosus* i 3die B. 1 Hæfte, 116-22. Smelins Gdr. Journ. der Naturk. 1761. Beskr. af en ny Fiskeflagt *Cæcula*, 2det B. 1 Hæfte, 116-22. Anmærkninger ved nogle Fugle. III. Beskrivelse af en ny Fugl, som paa Tydsk indført i Smelins Journal der Naturk. 1761. Beskrivelse over tre nye ubekjendte Fugle af Smelins Journ. der Naturk. p. 56-61. paa Tydsk i bemeldte Smelins Journ. 1761. Tre ny Arter Klagermus. To ny Arter af Bredstabsfligten (*Loxia*), 16. Om *Tantalus pavonius*, ibid. 2det B. 1 Hæfte, 126-32. Beskrivelse af Slægten *Patella* i det første Band. Beskrivelse over en ubekjendt Fugl, *Pipra*, 156-57. To Arter af Fiskefligten *Polynoe* og *Stellaris grönlandica* og *Dryas integrifolia*, 72. Beskrivelse over en Del cryptogamiske Planter, St. Croix, i V Bind 2det Hæfte S. 29-47. Beskrivelsen over Slægten *Garcia*, ibid. 2det B. 1 Hæfte, 128. Beskrivelse over nye Planteflagter i VI Bind, 128. Om Bortraet fra Puerto Rico, ib. 129. Beskrivelse af Bortraet fra Puerto Rico, ib. 132-24.

Den 17de Decbr. 1787 No. 23-25 Bemærkninger paa en Rejse til Tunis.
 Leverte Bidrag til Müllers *Zoologia Danica* og i *Artic. Journ.* 1778 No. 13 recenserte hans *Mineralogie*.

Walden (Friedrik Herman von) en svensk Naturhistoriker, som ved, under sit Ophold i Nord-Amerika, 1788, at læse nogle af Swedenborgs Skrifter forstod sig til Swedenborgianismen. Kom siden til Kjøbenhavn, hvor han boede i adskillige Aar, og døde 1809.

Adskillige af hans i Aarene 1791-95 i Kjøbenhavn udgivne Skrifter ere rec. i *Lærd. Est.* 1797 No. 3; nogle senere i *Aarg.* 1805 No. 50. 1806 udgav han endnu Swedenborgs Brevet, og 1807 Oversættelsen af Johannis Abenbaring fremst i det Nye Jerusalemets Brev.

Walgesten (Thomas Rasmussen) Navnet paa en af de gamle Sten, som kaldes *Walgesten*, findes i O. Holmboes Jubelprædiken 1749 S. 72 i Noter, og Kircher i sin *Ars magna lucis et umbrae*. Amstel. 1671 pag. 768. beretter om ham, at han havde opfundet Forbedringer ved *laterna magica*.

Almanakkerne for Aarene 1651-82.

Waldendorf (Erst) først Provst i Roeskilde og Christian 2dens Cancellar. 1516 Erkebiskop i Trondhjem. Kom siden i Unnaes hos Kongen, og drog til Rom, hvor han døde i Landspygstighed.

11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.
19.
20.
21.
22.
23.
24.
25.
26.
27.
28.
29.
30.
31.
32.
33.
34.
35.
36.
37.
38.
39.
40.
41.
42.
43.
44.
45.
46.
47.
48.
49.
50.
51.
52.
53.
54.
55.
56.
57.
58.
59.
60.
61.
62.
63.
64.
65.
66.
67.
68.
69.
70.
71.
72.
73.
74.
75.
76.
77.
78.
79.
80.
81.
82.

Wad (Gregers) f. d. 24 Junii 1755 i Viborg, hvor hans Fader var Handkemager. Depon. fra Viborg 1773. Var Informator hos Conferentsraad Hoppes Sønner og rejste med den ene af dem 1790 i de danske Provindser og 1791 i Norge og Sverrig. Sidst i Aaret 1791 gik han med dem til Göttingen, og derfra 1792 til Wien, Schweiz og Italien. 1795 blev han overordentlig og 1803 ordinarius Professor i Naturhistorien ved Kjøbenhavns Universitet. 1800 blev han Lærer i det pædagogiske Seminarium. 1803 fik han Opsynet over det kongelige Museum. 1814 blev Statsraad. 1815 Ridder af Dannebrog. 1817 Medlem af Consistorium.

Fossilia Aegyptiaca Musei Borgiani. Romæ 1794. 4. (Gdtt. Anz. 1795. S. 353. Dalsingers Journ. 36stes St. S. 9. l. Lst. 1795 No. 4. conf. Badens Journ. 1795 S. 142.)

Tabulæ synoptica terminorum systematis oryctognostici Werneriani. latina, dan. et german. Hafn. 1798 fol. (Gdtt. Anz. 1798 No. 184. l. Lst. 1798 No. 49.)

Sausures Haandbog for Geologer, overs. med Anmerk. ibid. eod. 8.

Cuviers Begyndelsesgrunde i Dyrhistorien. II Del, overs. ib. 1801:3. (l. Lst. 1801 No. 50 og 52.)

I Skandinav. Lit. Selsk. Skr. Om Stentul, i Karg. 1798. l. 303:16. Om Bigtigheden af de hvirvelløse Dyrs Studium 1803. II. 2det D. 61:74. Om de Ryeres Inddeling af de hvirvelløse Dyr og om Stimbyrene i Almindelighed. 1805. l. 513:34. Om nogle islandiske Mineraltier. 1806. l. 458:71. Om Kjællensaltets og Stenkulenes Forekommende med Hensyn til Fædernelandet. 1807. II. 421:45.

I Physik. Bibl. Beskrivelse af det fossile Simoliten VII. 125:29. Cuvier om Forskninger af Pattebyr m. m. overs. XV. 191:98. 241:45. XVI. 188:93. Forsøg gjorte i Paris med Diamantens Forbrænding XVII. 98:103. Om Forskninger af Tapirer fundne i Frankrig. ibid. 178:80. Om et nyt Blyerts. ib. 380:83.

Hans i Aaret 1800 i Anledning af Reformationssfesten i Qvart udgivne Universitets-Programma handlede "de origine telluris."

Wadstjær (Christian Friberit) født 1712 paa Orsted Kloster i Viborg Stift. Hans Fader var Forpagter og hans Farsfader ejede Wadstjærgaard. Han gik i Skole i Søby. Depon. 1728. Skrev som Student Aviser for Wielands Enke, og var Amanuensis hos Pontoppidan. Blev 1747 Professor for historiarum ved Sorø Academie. 1752 Professor for Poeseos og siden tillige eloquentiæ ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1779, (Minerva 1789. I. 163. conf. hans Biographie, indført i O. Wolfs Journ. for Sept. og Oct. 1816, og forfat-

ter af hans Søn T. L. Wadstjær, Brøgger og Major ved Borgerfabet i Kjøbenhavn, som 1816 lod trykke, men ikke sælge, "Gjæstebudet — intet Skuespil.")

Qvirritatus collegii regii in obitum Præpositi Christiani Noldii. Hafn. 1735. 4.

Om Bogtrykkerkonsten i Danmark. Riborg 1738. 4. (Tilleg dertil har Autor leveret i lærde Tid. 1740. No. 15. 16. 17)

Poetisk Skueplads paa Christiansborg Slotsplads. Kjøbh 1741. 4. (Suhms Skr. X. 386. Welss Journ. 1816. 3die B. S. 206 o. f.)

Samling af udvalgte Vers. ib. 1743. 4.

Det afsagte Lære og kristelige Læsebrø. ibid. 1747. 4. (Et et Gratulationsvers til Grev Holsten af Læsebrø.)

Sørgevers over Prinds Christians Død. ib. eod. 4.

Poetiske Reflexer til Friberit den 5tes og Dronning Lovises Salvingesfest. ib. eod.

Forandrings Skueplads paa Amalienborgs Skueplads. ib. 1751 og 1754. 4.

Hilaria Sorana. 1751. 4.

Dispp. Havn. 4to. Aula eruditi Septentrionis tergemina, idest de principibus doctis Danis, Svecis, Norvegis Proaulion de eruditione Augusta et purpurata. 1767. Prologus ejusdem commentationis de principibus doctis Danis, Svecis, Norvegis, sive Propylæum aulae eruditi Septentrionis tergeminae 1768. Aula Norvegiæ erudita. De Principibus doctis Norvegis. 1774.

Leverte i Aarene 1737 o. følg. adskillige poetiske Bidrag til den wieslandske lærde Tid., lod ogsaa entelt trykke en stor Mængde Festlighedsvers, især i Anledning af hans Venners Bryllupper. (conf. Danske Digter. 51st. IV. 336 51.)

Wadum (Sens) f. d. 31 Jan. 1746 paa den hans Fader tilhørende Gaard Rørgaard i Salling Herred i Aalborg St. Dep. fra Aalborg 1763. Blev 1772 Copiist i Generallandboenscommissioenen. Døde 1804 som Justitsraad og Committeret i Rentekammeret. (Minerva 1804. III. 312. Tilskueren 1804. 228:32, Borgervennen 1805. S. 173.)

Fritankeren, et Sørgepil, overs. Kjøbh. 1772.

Haandbog i Digtens og Middelalderens Historie. Kjøbh. 1810.

Døe — i Skrifter Over Indfødsretten (conf. Krit. Journ. 1777. p. 37. og Min. 1807. III. 7.) Forsknets Beje, Fragment af et Læredigt, i Tilskueren 1805 No. 53. Om Ribenskabers Forhold til Regeringsform, Søder og Folketorsfatning — i Minerva 1804. III. 1.

Om hans begyndte Samarbejde af Karstens's Anfølgere der Mathemat. see l. Lst. 1804 S. 448. og om hans Deltagelse i andet Anhang til Continuation af Bulls Register over Lov og Forordn. see Sogsmann her foran.

Wagner (Daniel) født 1678 i Rönigsberg, hvor hans Fader var Chirurg. Kom 1702 til Kjøbenhavn, hvor han 1706 tog den medicinske Doctorgrad.

Disf. inaug. de asthma, Hafn. 1706. 4.

Wagner (Reinhold) Broder til den Næstforrige, f. 1672. Studerede først i Rönigsberg, siden i Kjøbenhavn, hvor han 1695 blev Doctor og 1702 Medicus paa Stoben.

De meliceria Celsi, disf. inaug. Hafn. 1695. 4.

De hædo islandico hermaphrodito — i *Ephemer. Naturæ Curios.* Cent. lll. Obsev. 113.

En Del Observationer og Casus — i *Nova Litt. mar. Balih.* for Aarene 1699, 1700 og 1701.

Wahl (Martin) f. d. 10 Oct. 1749 i Bergen, hvor hans Fader var Kjøbmand. Dep. 1766. Studerede i Aarene 1769-75 Botanik i Upsala under Linné, og har til Fremme af denne Videnskab, hvori han agtedes som en af de første i Europa, gjort adskillige saavel inden, som udenlandske Rejser. Blev 1779 Lector i Botaniken ved Kjøbenhavns Universitets botaniske Have. 1789 blev første Læser ved Naturhistorie-selskabet. 1801 Professor Botanicæ ved Universitetet Døde 1804. (Hans af Horneman forfattede Biographie i lærde Lst. 1805 No. 1. paa Tydsk indf. i Schraders N. Journ. für Botanik I B. 2tes St. S. 166-77, conf. Minerva 1804. IV. 320. Physiskal. Bibl. XVII. 424. Sallesens Maanedst. V. 258-63. Collegialtid. 1805. S. 108-9.)

Flora Danica — det XVI-XXI Hæfte. Kjøbh. 1787-1803. fol. (conf. Oeder, Müller og Horneman.)

Symbola botanica. Pars lill. Hafn. 1790-94. fol. (Gber. 2. 1792 S. 474. Allg. Litt. Zeit. 1792. No. 243. l. Lst. 1790 No. 42. 1792 No. 11.)

Eclogæ Americæ seu descriptiones plantarum præsertim Americæ meridionalis nondum cognitæ. Fasciculus lill. Hafn. 1796-1807. fol. (l. Lst. 1808 No. 47 og 49.)

Enumeratio plantarum vel ab aliis vel ab ipso observatarum, cum earum differentiis specificis, synonymis, selectis et descriptionibus succinctis. Vol. I-II. Hafn. 1801-5. (l. Lst. 1805 No. 1. Sall. Litt. 1805 S. 362. Aidel. Litt. 1807 No. 21-22. Jen. Litt. 1807. Nov. p. 329. Schraders Neues Journ. I B. I St. S. 137.)

3 Naturhist. Selsk. Skrift Om Slægten Cinchona og dens Arter, 1ste B. I Hæfte. S. 1-25. (Tilæg til denne Afhandling i VI B. S. 23-33.) Om Perdicium og Rohria, ib. 2 Hæfte S. 1-18. (med Tilæg i 2det B.

2det B. 31-41.) Jagttagelser ved en Rejse gjennem Norge. 2det B. 1 Hæfte 1-71. Fortsættelse i 3die B. 2det Hæfte 157-206. (Disse Rejsejagttagelser ere paa Tydsk indførte i Admers Neues Mag. für Botanik 1ste B.) Anmærkninger til Oberstlieutenants Kohrs beskrevne Planter. ib. 205-21. Beskrivelse over 2 ny Planter en Tradescantia og en Rudbeckia, ib. 2det Hæfte p. 25-30. Om en Clavaria funden paa carabus hortensis, ib. 42-50. Beskrivelse af en ny Svamp, ib. 51-55. Best. af Fio Ren Holocentrus lentiginosus i 3die B. I Hæfte, 116-22 paa Tydsk overf. i Gmelins Gber. Journ. der Naturwiss. I Hest. Best. af en ny Fiskeflægt Cœcula, 2det Hæfte. pag. 149-56. Anmærkninger ved nogle Fugle. III B. I Hæfte 1-15. paa Tydsk indført i Gmelins Journal 2tes Hest. Beskrivelse over tre nye ubekjendte Fugle af Sjøgslægten, ib. p. 56-61. paa Tydsk i bemærkede Gmelins Journal 3die Hæfte. Tre ny Arter Flagermus. ibid. p. 121-38. To ny Arter af Bredflabslægten (Lophius) ib. 212-16. Om Tantalus pavonius. ibid. 2det Hæfte. 122-25. Om Myceteria orientalis, ib. p. 126-32. Om en ny Art af Slægten Patella i det første Band. ib. 153-55. Beskrivelse over en ubekjendt Fugl, Pipra barbata. ib. 156-57. To Arter af Fiskeflægten Polyommus. 158-68. Stellaria grönländica og Dryas integrifolia. ib. 169-72. Beskrivelse over en Del cryptogamiske Planter fra St. Croix. i V Bind 2det Hæfte S. 29-47. Tilæg til Beskrivelsen over Slægten Garcia, ibid. 2det H. S. 48-53. Beskrivelse over nye Planterflægter i VI B. S. 84-128. Om Bortræet fra Puertorico. ib. 129-31. Om Atlastræet. ib. 132-24.

3 Samleren 1787 No. 23-25 Bemærkninger paa en Rejse til Tunis.

Han leverte Bidrag til Müllers *Zoologia Dantea* Vol. IV. og i Krit. Journ. 1778 No. 13 recenserte han Brännichs Mineralogie.

Walden (Friderik Herman von) en svensk Capitain, som ved, under st Dphold i Nord-America 1788, at læse nogle af Svedenborgs Skrifter forsaftede til Svedenborgianismen. Kom siden til Kjøbenhavn, hvor han boede i adskillige Aar, og døde 1809.

Adskillige af hans i Aarene 1791-95 i Kjøbenhavn udgivne Skrifter ere rec. i lærde Lst. 1797 No. 32; nogle senere i Aarg. 1805 No. 50. 1806 udgav han endnu Svedenborgs Levnet, og 1807 Opsydselsen af Johannis Aabenbaring fremfat i det Ny Jerusalem's Aare.

Walgesten (Thomas Rasmussen) Nævnede i O. Solmboes Jubelprædiken 1749 S. 72 i Noter, og Kircher i sin *Ars magna lucis et umbræ*. Amstel. 1671 pag. 768. beretter om ham, at han havde opfundet Forbedringer ved laterna magica.

Almanakkerne for Aarene 1651-82.

Walfendorf (Erik) først Provst i Roeskilde og Christian adens Cancellar. 1516 Erkebiskop i Trondhjem. Kom siden i Unaade hos Kongen, og drog til Rom, hvor han døde i Landspytighed.

Misale pro usu totius regni Norvegiæ secundum ritum sanctæ metropolitanæ Nidrosiensis ecclesiæ, cura *Erici Valkendorfi*. Hafn. 1519. fol. (*Nyerups Litteratur i Middealderen* S. 447-49.)

Breviarium Nidrosiense, cura *Erici Valkendorfi* editum, Paris 1519. i Octav. (*Nyerup*. l. cit. 449-51.)

Breve til Christ. II, i danske Mag. II. 25-32.

Wallenberg (Henrik) f. 1654. Blev 1688 Degn paa Christianss. D. 1711.

Sallustius, overs. paa Dansk Kjøbenhavn. 1702.

Wallensbøl (Henrik) født i Wallensbøl i Sieland. Hans Fader var Præst til Ude, og Dyppe Sundbø, hos hvem han 1654 blev Capellan. 1659 Capellan til Holmens Kirke og Dvæsthuset. Døde i Paris 1663 som Legationspræst hos den der værende danske Ambassadeur Hannibal Sehested.

Epigrammata, Hafn. 1652. 8.

Lucubrationum lunebrium primitivæ eller 3 Eigræfener. ibid. 1655. 8.

Diarium obsidionis havniensis latino-danicum metricum. ib. 1660. 4. (Heraf er Adskilligt extraheret i *Nyerups Friderik III.*)

Delineata strenuæ regis ptochotrophæi Holmenis topographia. ib. eod. 4to. (conf. *Pentia* 1813 p. 300-304.)

Underretning om hans Dagbog over Dvæsthuset er leveret af N. Birch i Ny danske Mag. II. S. 339-44.

Wallich (Immanuel) født d. 14de August 1793 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kjøbmand. Blev 1811 Student ved Kjøbenhavns Universitet og tog 1819 medicinsk Examen.

Moses og Christus, oder eine Kleinigkeit zu Beherzigung. Kjøbenhavn. 1813. (Udkom under Navn af *Friderichsen*, ligesom han og samme Aar, under samme Navn, udgav "Antijudas".)

Renard om den veneriske Syge. overs. ibid. 1815.

Han er Forfatter til den Dagbog over en af ham foretagen magnetisk Cur, som af Blot Thoren 1817 udgaves under Titel af *Rogle af Magnetismens Virkninger*.

Wallich (Nathanael) Beslægtet med den næstforrige; er f. d. 28 Januar 1787 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader er Grosserer. Han blev 1803 Student, og lagde sig først efter Veterinairvidenskaben, siden efter Medicin og Chirurgie. Studerede ogsaa med Flid Botanik. Tog 1806 medicinsk Examen. Gik 1807 til Indien som Læge ved det danske Etablissement i Serampore. 1817 blev han Directeur ved det engelske ostindiske Compagnies botaniske Have i Calcutta. 1818 Ridder af Dannebrog. Foruden at han har sendt en stor Del Frø og Planter til den botaniske Have i Kjøbenhavn, har han til Universitetsbibliotheket sammesteds skænket en be-

tydelig Mængde engelske og indiske Bøger, hvorom see *Litteraturtid.* 1819 No. 7-10.

Descriptions of two new Species of *Sarcobolus* and some other Indian plants — indført i det 1816 i Calcutta i Dvart udkomne XIIde Bind af *Asiatick Researches* pag. 566-76, og tillige særskilt aftrykt. (rec. i *Litteraturtid.* 1817 No. 48.) Om den store indiske Flora, som kan ventes fra ham, see *Litteraturtid.* l. cit. Som en Forløber for dette Brev kan den hans Afhandling anses, som angaaer en Del ny ostindiske Planter, og som er indtrykket i det 1818 udkomne 13de Volumen af *Asiatick Research.*

Waltersdorff (Ernst Friedrich) f. i Lønbern 1755. Hans Fader var Major af Cavaleriet, Christian von Waltersdorf. Han tog 1777 latinisk juridisk Examen, og blev derpaa Auskultant i Generalstoltkammeret. 1786 Generalgouverneur paa de vestindiske Der. 1797 første Directeur i Generalpostamtet i Kjøbenhavn og samme Aar første Directeur ved Theatret. 1801 Medlem af Regeringscommissionen, som gik til Vestindien for at modtage de danske Der af Engeland. 1808 Oberst og Chef for det nordre Sielandiske Landeværnsregiment. 1809 entlediget fra sine Embeder. 1810 overordentlig Gesandt og Minister ved det franske Hof. 1811 fik Prædicat af Generallieutenant. Er Storlors af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

Almindelig Militærlov for Borgerkædet paa St. Croix. paa Dansk og Engelsk. Christiansted 1789.

Erferretninger om Kænglerne i Philadelphia — i *Minerva* 1796. IV. 166. 548. 1799. III. 200. paa Tydsk overs. i *Sennings's Genius* der Seit. 1797. i *Martshæftet*.

Walther (Christian Friedrich) En Præsteføn fra Tydskland. Hans Moder var Kammerfrue hos Dr. Sophia Magdalena. Han blev 1753 Casseferet og 1764 tillige Cabinetssecretair hos bemeldte Dronning. 1773 Kammerer ved Bresunds Toldekammer. D. som Conferentsraad 1785.

Register über Dandwerths Landesbeschreibung der Herzogthümer Schleswig u. Holsten. Glückstadt. l. a. fol.

Walther (Christophor Theodosius) f. d. 20 Dec. 1699 i Neumark, hvor hans Fader var Præst. Var Præceptor ved Pædagogium i Halle, da han 1724 blev antagen til at gaae som kongl. dansk Missionaire til Tranquebar. Kom 1740 tilbage fra Ostindien til Kjøbenhavn. Var kaldet til at være tydsk Capellan ved Frelseres Kirke paa Christianshavn, men døde 1741. (Hans Levnet paa Tydsk og Latin af C. Schöttgen. Halle 1742 4. ogsaa indf. i *Ostind. Missionsberichte* 5ote Continuation S. 361-83.)

Historia sacra rerum in ecclesia ab orbe condito ad nostram statem gestarum. malebarica. Tranquebar. 1733.

Observationes Grammaticæ ad linguam tamulicam. Tranquebar, 1739. (conf. *De riches aus Ostindien* l. cit. S. 255.)

Doctrina temporum Indica — trykt i *Bayeri Histor. regni Bactr. Peitropol.* 1737. 4.

Walther (Jens) Dep. 1796. Blev 1806 Præst til Åsnæs og samme Aar til Vallerkilde, begge i Sieland.

Den haugiste Fanatisme i Jylland — i *Sallefens Maanedskr.* IV. 611-16. Bevis, at det ingenlunde er ligegyldigt for Menneket, hvad han troer — *ibid.* V. 155-67.

Walther (Lorentz Wilhelm) f. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Taxateur. Blev 1796 Doctor Med. og 1798 Landphysicus i Stokkessjord og omliggende District.

De asphyxia præsertim Neonatorum. Hafn. 1796. (*Sartorius Zeit.* ifter *Ergänz.* b. 1798 No. 29.)

Walther (Thomas Christian) f. i Kjøbenhavn. Var Commercesecretair, da han 1777 blev Gouvernementssecretair, Notarius publicus, og Auctionsdirecteur i Tranquebar. 1782 Justitiarius og Medlem af Gouvernementet sammesteds. D. som Justitsraad 1788.

Arsene, Comoedie af Savart, oversat og i Musik forærdiget. Kjøbh. 1774. ogsaa indf. i den guldendalste Syngespilssaml. 3die B. (*Krit. Journ.* 1776 No. 36. *Jørgens Progr.* II. S. 69.)

Poesier i Kabbets Lommebog for 1788.

Walz (G* H***)** En Württenberger, som i Aarene 1793-94 studerede Medicin og Veterinærvidenskaben i Kjøbenhavn. Blev siden Landdyr læge i sit Fæderland.

Undersøgelse af Meningerne om de saa kalbte Sæbblævers Bestemmelse — indf. i *Phyf. Bibl.* l. 286-311. og paa Tryk i de viborgske Aarhandlingens für *Chierärzte* IV B. S. 65 o. f.

Wamberg (Niels) f. d. 12 Nov. 1738 i Odense. Dep. 1759. Blev 1770 Bysfoged og Byretskriver i Kragerø. 1782 Sorenskriver i Dorettelemarken. D. som Cancellieraad 1800.

Andvisning til en Underdommers Forhold under Retten. Kjøbh. 1775. *Sjette juridiske Lommebog* S. 271.)

Undervisning for Almuen om en Kjøkkenhaves Anlægn og Dyrkning i Norge. *ibid.* 1781.

Dpmuntringsbrev til Almuen i Dorettelemarken angaaende Landhusboldningens bedre Indretning. *ibid.* 1785. Andet Dpmuntringsbrev — ifter angaaende Lægen og Jordbrønden. *ibid.* 1788.

Wandal (Bagge). See: **Wandel.**
Danst Literaturlericon.

Wandal (Hans) født 1579 d. 20 August i Ribe, hvor hans Fader var Borger; hans Farfader var Biskop Johannes Wandalus. Han depenerede fra Ribe, blev Magister, og rejste i adskillige Aar udenlands. 1614 blev Sognepræst ved St. Albani Kirke i Odense. 1617 Biskop i Viborg. 1620 Doctor Theologiae. Døde 1641. (*Bløchs fynske Geistl.* I B. p. 623.)

Ligprædiken over Claus Belov. Kjøbh. 1621. over Hans Wille. *ib.* 1638. over Axel Brahe. *ib.* 1623. over Jens Juul. *ib.* 1634. over Helvig Lindenov. *ibid.* eod. over Kirstine Lunge. Aarhus 1638. over Ulrich Sandberg. Kjøbh. 1636. alle i Quart.

Wandal (Hans) Søn af Ræstfortige, og Broder til Prebbsjörn Wandal, der 1665 blev Slotspræst paa Anderstov, 1684 Sognepræst i Korsør, og som udgav en Ligprædiken over Jde Rosenkrants. Han er født i Viborg 1624 d. 26 Januar. Deponerede 1642. Rejste 1648 udenlands. 1652 blev Prof. lingvæ hebrææ. 1653 Magister. 1655 Professor og 1657 Doct. Theologiae. 1668 Biskop i Sieland. Døde 1675. (*Zwerg.* p. 290-308.) Hans Portrait er stukken af J. Saas.

Dispp. Havn. 4to. De necesario et contingente. 1645. De prima entis divisione in substantiam et accident. eod. a. De ventis 1646. Explicatio quatuor oraculorum veteris et novi Testamenti. 1648. Diatriba de ferria passionis et triduo mortis Jesu Christi. Lips. 1651. (er ogsaa indført i *Grævil Syntagma disertat. rarior.*) Exercitationes quinque in historiam sacram et profanam antediluvianam 1652-58. De vocis Eberinæ הבר quæ anno Judæorum Jubilæo nomen dedit, etymologia et significatione. 1652. Vestibulum in Esdræ librum 1654. Disertatio theologica imo de Theologia in genere considerata. 1658. Vestibulum in Judæ epistolam. 1663. Scriba edoctus ad regnum coslorum. eod. a. De antistitum ecclesiæ evangelicæ orthodoxæ legitima vocatione et ordinatione (contra Jesuitam librum *Nordstern* auctorem) item de sanguinis et suffocatorum animalium esu inter Christianos haud illicita (contra Thom. Bartholinum, conf. *Schdnans lærde Fruentimre* pag. 810.) 1675. Den blev holdt ved Doctorgraden under G. Wiglebs Præsidium, da Wandal fort forhen var død.)

Juris regii solutissimi lib. LVI. Havniæ 1663-72. 4to.

Nubes sine aqua, seu caligo nubis falso dictæ lucidæ, in declaratione judicii D. Valerii Maccionii ostensa per C. A. H. *ib.* 1665. 8vo. (See *Sjøyogaard.*)

Memoria gloriosa Regis Friderici 3tii, oratio funebris. Havn. 1670. 4.

Christiani VII Salvingsact, paa Dansk og Latin. *ib.* 1671. folio.

Lectiones sacre in Psalm. 143, diebus supplicationum explicandæ. *ib.* 1673. 8.

Wandal (Hans) Søn af Ræstfortige, født i Kjøbenhavn 1656 d. 14 Januar. Deponerede (81)

1671. Rejste 1675 udenlands. 1680 blev Rector i Sorø. 1682 Magister. 1683 Professor linguarum orientalium og samme Aar Theologiae ved Kjøbenhavns Universitet. 1687. Doctor Theologiae. Døde 1710.

Dispp. Havn. 4to. De prophetis et prophetiis, 1683. De fundamento fidei et salutis, Particula I-IV. 1687-91. (oplagt igjen 1705. 4to.) Synopsis controversiarum antilycretisticarum. 1688. De vaticinii patriarchalis Genes. XLIX v. 10. vero sensu. 1689. De susceptoribus apud baptismum. 1689. Chiliasmi veteris et novi orthodoxa consideratio, 1692. De gratia convertentis. 1693. De discrimine peccatorum actualium primario ex Psalm. XIX. 13. 14. 1694. Historia Achabi poenitentis. 1695. De statu animarum fidelium post excessum a corporibus. 1696. De notis veræ ecclesiæ. 1699. Discussio spei speciosa de conversione Judæorum. 1702. eadem alia editio. Havn. 1. a. 4to. (Overt disse Disputationer hæved en Riste i Nova Litt. maris bath. 1705. p. 155.)

Underretning om den calviniske Lærboms Urigtighed. Kjøbenh. 1690. 8. (paa Tydsk overs. af N. L. Franck. u. Leipz. 1697. 8.)

Pia memoria Dni Marci Gise. (Et Universitetsprogram.) Havn. 1698. folio.

Parentatio in obitum Christiani Vti. ib. 1699. fol.

Hypotyposis sanorum verborum I. brevis expositio Theologiæ in thesi et antithesi. ib. 1700. 8. et cum additamento casuum conscientiarum. ib. 1708. et sæpius 8vo.

Prælectiones in Epistolam Pauli ad Romanos. ibid. 1739. 4to. udgivet af

Wandal (Hans) Den Næstforriges Søn; født i Kjøbenhavn 1694 d. 9de Junii. Deponerede 1710. Rejste udenlands 1716. Blev 1718 Professor Theologiæ et Philosophiæ designatus og kom samme Aar hjem. 1720 blev Provst paa Klosteret. 1723 Magister. 1726 Præst til Taarnhøj Menighed paa Amager. Døde 1757.

Secularia Jubilæa sive pia memoria reformationis per M. Lutherum duobus abhinc seculis factæ. Londini 1717. 4to. (er ogsaa indført i *Cypriani Hilar. Evan. gel. 1 Theil 2 Cap. p. 87.*)

Udgav med Fortale sin Faders Prælectiones over Brevet til Romere.

Wandal (Johan Frederik) Den Næstforriges Broder, født i Kjøbenhavn 1686 d. 26 April. Deponerede 1701. 1703 blev Decanus paa Klosteret. 1708 blev Professor Philosophiæ et Theologiæ designatus og rejste udenlands. 1709 kom hjem og blev Professor Metaphysicæ. Døde 1717.

De Melita Pauli, Actor. 28. disert. Havn. 1707. 4to.

Christeidos sive Dramatis sacri actus secundus, qui exhibit alteram trisecularem ecclesiæ sortem, a Constantino Magno ad triumphum Heraclii Imperatoris, ex J. C. Danhaveri Mto. editus, ib. 1708. 4.

Wandal (Johan) En Dattersøns Sønnesøn af Biskop Hans Wandal i Viborg, født 1731 d. 11 August i Bindinge i Fyen, hvor hans Fader, Peder Friis Wandal, var Præst. Deponerede 1751 fra Ddense Gymnasium. 1758 blev personel Capellan ved Frue Kirke i Aalborg. 1772 Capellan til Budolphi Kirke sammesteds. Han tillige med et Interessentskab købte 1765 Bogtrykkeriet i Aalborg, hvortil han siden allene blev Ejer. Døde 1797.

Bisse og vigtige Sandheder fremsatte til ensfoldig Undervisning for dem som skulde gaae til Confirmation. Aalborg 1767 og 1771. 8. (rec. i Fortegnelse over Skrift. siden Trykkesrib. III. 281-88.)

Sørgtale over Rab. Balling. Aalborg 1773. 8.

J. A. Ernesti Prædiken om Børnetugt. overs. Aalborg 1775. 8.

C. C. Scurms Morgen- og Aften-andagter paa hver Dag i Ugen. overs. ib. 1780. 8.

J. W. Berge Samling af Forordninger og Rescripter angaaende Geistligheden, med mange Tillæg fuldstændigere udgivet. I-II Del. ibid. 1782-84. 8vo.

Patriotiske Samlinger. ib. 1785-88. 8vo.

Prædiken paa Bebedagen for Christiansborgs Tilbrand. ibid. 1794. 8vo.

Nyttige og fornøjelige Tydske Efterretninger, et Ugeblad 1767-74. ib. i Octav. Blev fra 1775 af forandret til en ordentlig Avis som først udkom een Gang, men fra 1794 to Gange i Uart. Ogsaa udgav han maanedlige Tillæg til de aalborgske Efterretninger i Aarene 1775-99.

Wandal (Peder Friis) Søn af Næstforrige, født i Aalborg d. 13 Dec. 1765. Depon. 1789. Lagde sig i Kjøbenhavn efter Typographien. Drog derpaa tilbage til Aalborg for at forestaae det hans Fader tilhørende Bogtrykkerie, hvilket 1795 blev ham overdraget til Ejendom. Han har som Redacteur udgivet

Samleren. Aalborg 1798.

Rytaarsgaver. ibid. for Aarene 1802-4.

Wandal (Peder Lopp) formodentlig beslagtet med den vidtloftige Wandalske Familie. Han er født d. 25 Dec. 1737 i Nyborg, hvor hans Fader var Stadtmusicus. Deponerede 1756. Var i sin Tid Alumnus paa Communitetet og Regentens. 1771 blev Underbibliothekar ved det kongelige Haaendbibliothek. Fik 1784 Prædicat af Professor. Døde 1794. (vid. Badens Univ. Journ. II. 167. conf. I Lft. 1794 p. 829) Han ejede en betydelig Samling af danske Bøger, den han havde afhændet til Etatsraad Scavenius, og som brændte op med Christiansborg Slot. Fortegnelse over en Del af

denne Samling lod den sidste Fjer trykke under Titel af *Bibliotheca Scavenniana*. Kjøbh. 1795.

Stedmoderen, en Comœdie. Kjøbh. 1767. Paa Tydsk overf. af Scheibe, ib. eod.

Tanter til hvilke den dramatiske Journals anden Aargang har givet Anledning. *ibid.* 1773.

Efterretning om gamle danske Skuespil — er som Fortælle til 1ste og 2det Bind af Samlingen af de 1776-78 udgivne ny originale Skuespils 1ste og 2det B. (*Litteraturjournal* for 1779 S. 45 49.)

Et Hørdestykke den 4de Sept. 1778 — indf. i Alm. dansk Bibliothek for Sept. Maaned 1778, og tillige særskilt aftrykt. Til dette Maanedskrift har han desuden leveret nogle flere Bidrag.

De paa Jagerspris ved Mindestene hedrede Mandes Levnetsbeskrivelse i Bind og 2det B. 1ste St. Kjøbh. 1783-94. 4to. 1ste Bind udkom overf. af C. J. U. Dan i to Octavbind. Melders u. Scipz. 1787. (Af Edcho Brahes Levet, som er det sidste i 1ste Bind, er der særskilt Aftryk.) (rec. i L. Lit. 1795 No. 23. conf. *Minerva* 1816. Jul. 21-24. Tilfueren 1804 No. 98.)

De 3 Strædere, en laudcomisk Fortælling i Alm. 1ste Bog. Kjøbh. 1792. (J. 18 1793. l. 209-12. l. Lit. 1793. S. 798.)

Han har skrevet No. 15 og 16 i Ugebladet *Oversættelser* 1770; nogle Smaadigte i *Biblioth.* f. nytt. Skr. 1772; nogle Stykker i de hos Graae udkomne *Krier* og *Sange*; *Wisen* i *Tilfueren* 1791 No. 22; *Brev til Kæseren* i *Minerva* 1789 Ill. 84, og 3 *Biser* om *General Rumfen* ib. 1790. II. 408; nogle *Santater* ved *Understøtthøjtideligheder* 1769, 74 og 77; item, efter *Drdre*, *Santater* og *Krier* til 4 Sept. og 11 Dec. 1778, til 29 Jan. og 4de Sept. 1779.

Han har af *Franck* overf. *Comœdien* den butte *Skæer*. 1778. *Frimurersangene* udkomne *Kjøbenh.* 1776, er af ham udgivne og for første Delen af ham fra Tydsk oversatte. *Selv* har han forfærdiget en som staaer S. 60 i den i *Dense* udkomne *Samling*.

Han har af Tydsk paa Dansk overf. efterfølgende i Kjøbh. i Octav udkomne *Skrifter*: *Gesners Abels Død* 1764 og *Sammes første Stipper*. 1771. *Azemas Ails dragelser*. 1769. *Fjeldings Rejse* til den anden *Verden*, eod. 1766. *Tanter* om *Morgen* &c. 1770. (conf. *Maanedl. Tillæg* til de aalb. Lit. 1776 No. 5.) *Wielands prosaiske Digte*, eod. 2. *Arügers Forsøg* over *Loggionins* gen. eod. 2. *Catechismus* for *Ungdommen* som lægger sig efter *Finantsevalsenet*, eod. 2. og oftere, *Lesnings Minna von Barnhelm* 1771. *Jøderne* 1773. og *Fritans Leven* 1775. *Kabeners syv Gange syv Spaadomme* om den 1ste April 1771. *Patrioten* eller den gode *Borger*, eod. 2. *Beretning* om *Wordinglaget* imod *Rongen* af *Polen*. 1772. *Reimarus* om *Kornets* fri Ud- og Indførsel. eod. 2. *Jerusalems Betragtninger* I-II Del. 1772 75. 2det Dpl. 1780. *Sellers* moraliske *Forelæsninger* I-II Del 1773. 2det Dpl. 1778. *Gjæst. Breve* 1778. *it. Sellers* Levet. 1776. *Zimmerman* om *Rationalistols* heb. 1773. *List* over *List*, en *Comœdie*. 1774. *Nielins* filosofiske og patriotiske *Drømme*, eod. 2. *Fruens* *Zimmerets* *Pligter*, eod. 2. *Rjøbmanden* i *Smyna*, 1775. i den *gyldenbalke* *Svangespil* I-II Del. Det *uventede* *Møde*. 1776. i *bemeldte* *Samlings* anden Del.

Serene, et *Skuespil*. 1779. *Arthur Herbert* *Gerne* af *Torringtons* *Levet*, trykt ved den anden Udgave af *Bings* *Levet*. 1780.

Wandel (Bagge) født d. 22 Jan. 1622 i *Magstrup* ved *Hadersleb*, hvor hans *Fader*, *Jens Jøersen*, en *Broder* til *Biskop Wandal* i *Wiborg*, var *Præst*. *Rejste* i sin *Ungdom* *ubentands* (formodentlig til *Holland*) for at øve sig i *Navigationen*. I sit 20de Aar blev han *Styrmand* paa *Skibe* som gik til *Norge*, *Engelland* og *Ind* i *Strædet*. *Alle* rede 1649 var han *Informator* i *Navigationen* og *Directeur* paa den af ham oprettede kongl. *Navigationsskole* i *Kjøbenhavn*. D. 1683.

Saaendes *Nje* eller en *Grabbog* for *Sesfarende*. Kbh. 1649.

Triangulær *Demonstration* om *Solens* og *Maaned* *hø* d. 3 *Martii*, som er *Formøttelsens* *Lid* i *Maanen*. *ibid.* 4to.

Astrologisk *Observation* paa den *Comete*, som lod sig tilsynne 1661 i *Januar*. *Christiania* 1661. 4to. Paa Tydsk. *Copenhagen*. eod. 2. 4to.

Ny *Correcttavler*, indeholdende *Solens* *Declination* *longitudinens* og *ascensionem* *rectam*. Kjøbh. 1674. fol.

Memoriale nauticum eller kort *Undervisning* om *Sejlskabs*. ib. 1675. 1682 og 83. 4to.

Rapdologia *Neperi*, befattendes *underlig*, *konstig* og *lettelig* med nogle *Talstokke* at *regne*. *ibid.* 1678 og 1682.

Tractat om en *Natviser*. ib. 1681. 4. item *Om* den *mathematisk* *Hammer* paa *Stollen* f. l. et a. 4.

Udførlighed om *Solens* *Dp* og *Redgangstimer*, *Dages* og *Ratters* *Længde*, *Solens* *Azimuth*, o. f. v. Kjøbh. 1682.

Balth. *Ostens* *christelige* *Dagverf*. overf. ib. 1683. og *Anledning* til *Andagt* over vor *Frelfers* *Yng* og *Død*. ib. 1684. 4.

God *havn*. Kjøbh. 8vo.

Almanack for *Aarene* 1655-84. (conf. *Subms* *Ny* *Saml.* II B. 2det P. S. 135.) *Eigeledes* udgav han *Aar* 1673 *Marincalendere*, som recens. i *Bartboldus* *Acta Med.* Vol. II. 374.

Wandel (Niels) født d. 13 Jul. 1752 paa *Fjese* under *Sielland*, hvor hans *Fader* var *Præst*. *Deponerede* fra *Nakov* 1770. *Gik* 1779 som *Overskirurg* med *Drøgt* *Hofstein* til *Guinea* og det gode *Haabs* *Forbjerg*. 1785 blev *Doctor* *Medicine*, og *Landsphysicus* i *Aggershus* *Stift*. 1788 *Stadsphysicus* i *Christiania*. Døde 1792.

Disf. *inaug.* *liltens* *clincen* *nautarum* *iter* *ad* *Guineam* *et* *promontorium* *bonæ* *spei* *cum* *navi* *bellica* *Hollatia* *dicta* 1779-80 *facientium*. *Havnin* 1785. 8 (L. Lit. 1787 p. 545.)

Wandeler (Peter Rudolph) født 1714 d. 4 Junii i *Esledig*, hvor hans *Fader* var *Musikus* (81')

ved det kystfrelige Hof. Deponerede fra Odense 1736. 1746 blev Doctor Medicinæ. 1748 Stadsphysicus i Kjøbenhavn. 1759 Professor Medicinæ designatus. Døde 1775.

Dispp. Havn. 4to. De corde 1741. De auriculis et valvulis cordis 1743. De malo hypochondriaco 1ma 1744. 2da 1745. De emendatione praxeos medicæ in nolocomiis inveniendâ. diss. inaug. 1746.

De steatomatibus cerebri et pulmonis in cadavere juvenis cujusdam repertis. — indført i *Nova Acta Med. Havn.* p. 117.

De calculis vesicæ, qui per ductum choledochum transierunt. *ibid.* p. 124. (ret. i *Comment. de rebus in scient. nat. gestis* Vol. VI. p. 116-17.)

Bandstad (Niels Andersen) paa Latin Nicolaus Hydropolitanus. Rejste som Student udenlands og var i Tübingen 1654, i Venedig 1658. Blev siden Præst til Torbenfeldt og Stamstrup i Sieland. 1665 Magister. Døde 1677.

Parergon de Psychectisâ et peccati propagatione, contra Rob. Baronium. Amstelod. 1650. 8.

Ejgprædiken over Mandrup Brahe. Kjøbh. 1671. fol.

Barberg (Glaus Jensen) født 1610 d. 1 Sept. i Barberg i Halland. Deponerede omtrent 1627. 1633 blev Magister og derpaa Rector i Worhingborg. 1636 Præst til Rasted i Lolland. 1666 Provst i Møse Herred. Døde 1671.

Epigrammata. Havn. 1642. 8.

Compendium theologicum ex Sacra Scripturâ et Theologorum scriptis concinnatum. *ib.* 1644. 8.

Kjærligheds Kjærlighed. paa Rim. *ib.* 1654. 4.

Philologiæ generalis et specialis nova delineatio. forma patent. *ib.* 1669.

Den guddommelige Lærdoms korte Begreb. *ib.* 1684. 8.

Barde (Niels Nielsen) Præst paa Holmsland i Hinds Herred Ribe Stift.

Ejgprædiken over Hans Krabbe. Aarhus 1648. 4to.

Bargas Bedemar (Edvard Romeo, Greve af) Ridder af Maltha, født af spanske Forældre i Lybftland 1770 d. 15 Junii. Kom 1808 til Danmark, og blev her 1813 Kammerherre.

Om vulcaniske Producter fra Island Kjøbh. 1817. 8. (*Hall. Lit. Zeit.* 1818 No. 164. *Dansk Lit. tid.* 1819 No. 10.)

Die Insel Bornholm in geognostischer Hinsicht. Helldberg 1818. 8.

Om nogle Oldtidsmonumenter i Norge. — indf. i *Antiquar. Annal.* 3die B. 1ste Hæfte.

Barthberg (Peder) født 1713 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Vejermester ved Sættas

ten. Deponerede 1731. Disputerede 1740 for den da ved Universitetet ledigværende juridiske Professur og blev samme Aar Doctor Juris. Blev siden Advocat i Højesteret.

Dispp. Havn. 4to. De philantia 1732. Compendium Ethicæ Wolfianæ Cap. 1. 1734. De conscientia. 1734. Theses philosophicæ. 1735. De utilitate Mathematicæ et Philosophiæ in studio juris 1736. Observationes juridicæ circa juramentum, 1ma et 2da. 1737. De nexu studii Theologici cum studio Juris. 1758. Annotationes ad Legis libr. V. cap. XIV. art. 8-28, cum compendio juris cambialis. 1740.

Barwik (Sohan) var Doctor Medicinæ og kongl. Livmedicus i Frederik den 2dens og Christian 4des Tid.

Bon der Pestilenz, ein kurz Tractetlein in diesen gefährlichen sterblichen Zeiten. Kopenhagen 1577. 8. (conf. *Actene* 1813 p. 412-14.)

Beber (Jens Jacob) født d. 22 Julii 1742 i Soderup i Sieland, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Hertusholm Skole 1758. 1765 blev Amanuensis ved Universitetsbibliotheket. 1776 Registrator ved Gehejmearkivet. 1800 Revisor i det danske Cancellie. Døde 1805.

Dispp. Havn. 4to. De sensu verborum Christi Matth. XXXII. 8. 1764. De peccato Davidis nmerantis populum 1765. De autore epistolæ ad Hebræos 1ma. 1766. 2da 1767. De utilitate historiæ litterariæ 1768.

Samling til den danske Historie og Lovkyndighed. 1ste Hæfte. Kbh. 1775. 8.

Hjelmstjernes Bogsamling. I-II Del. *ib.* 1782-85. 4to. Ejend. Medaille: Mynt: samt Stikberie: og Kobberfamsling. *ib.* 1786. 4to. (I. Lst. 1786 No. 47.) Han har ogsaa udfærdiget Auctionscataloget over Langebøls Bibliothek 1776 og over P. Rygaards Mynter 1780, begge i Octav.

Magazin til den danske Adelshistorie I II Hæfte, som udkom Kjøbh. 1783. 4to, havde han som det genealogiske heraldiske Selskabs Medicin nogen Del i Udgaven af. Af ny danske Magazin udgav han, som Secretair i Selskabet for dansk Historie og Sprog, den sidste halvdel af 1ste Tome, og i 2den Tome leverte han afskilte Bidrag, hvoriblandt Efterretninger om danske Konstaere udsat Justitsraad Vos's Optegnelser.

Bedel [eller Vejle] (Anders Sørensen) paa Latin Andreas Severini Vellejus. Født d. 3 Nov. 1542 i Vejle, hvor hans Fader, Esren Sørensen, var Raadmand. Deponerede fra Ribe 1561. Rejste udenlands med Tyge Brahe. Efterat have bragt ham tilbage rejste han igjen ud, og tog 1566 Magistergraden i Wittenberg. 1568 blev han kongl. Hofprædikan. 1580 erlediges fra dette Embede, fik derimod et Cannikedom i Ribe og blev bestiftet til kongl. Historiograph. Mistede denne Post 1595.

men blev dog snart derefter igjen restitueret. Havde et Bogtrykkerie i sit eget Hus i Ribe. Døde 1616. (conf. *Mülleri Cimbr. Litt.* II. p. 904-9. danske Digtekunstes Hist. I Del S. 589-302. *Nyerup* om de danske Historiographier p. 68-72. *Zwergs Cleressie* p. 484-509. *Paludans Magazin* 2det Hæfte S. 35-45.)

Joh. Petri Grundth, pastoris Ripensis, liber post-humus, continens similitudines, quibus præcipua capita religionis christianæ explicantur, editus una cum vita autoris. Witteb. 1567. 8.

Idyllium ad Dan. Ranzovium. Slesvig 1569. 4to.

Carmen gratulatorium ad Petrum Munck, classis Friderici II. Ammiraldum, post victoriam partam de piratis in Oceano orientali mense Julio 1569. Havn. 1569. in potenti.

Paraphrasis psalmi 127 scripta latino versu. Havn. 1569. 8.

Augurium cum voto in electionem Christiani IV, Danie regis. Hafn.

Antichristus romanus : de romerske Pavers Levnet og Sjerninger, efter Platina, paa danske Rim af Niels Lang, Bisp i Aarhus, forbedret og fortsat af Wedel. Kjøbh. 1571. 8. (Danske Digtekunstes Hist. I. 294-301)

Vita hominis : Underviisning om Menneskens Levnet, af Hr. Michel i Odense, udgivet moderniseret. ib. 1571 og 1576. 8vo. (Digtek. Hist. I. 292-93.)

Eigprædiken over Johan Fris. ib. 1571. over Claus Blambel. Ribe 1591. over Prebbsjorn Pødebusk. ib. eod. over Ingeborg Spidenstjerne. ib. 1592. alle i Octav.

Septem Sapientes Græciæ : Sjette Sprog og mærkelige Sententser af de 7 vise Mænd i Grækenland. Kbh. 1571. it. Ribe 1572. 8.

Hemmingii Livens Vej overs. paa Latin. Lips. 1574 et Francof. 1580. 8.

Saxo Grammaticus, oversat. Kjøbh. 1575 og 1610. folio. Den første Bog deraf igjen oversæet og med Anmærkelser udgivet af Joh. Laurentsen. Kjøbh. 1713. 4to.

Historia ecclesiastica Adami Bremensis. Havn. 1579. 4.

Oratio panegyrica oblata Friderico II. Regi Danie, cum Ottonis leudo Ducatus Slesvicensis invelliret Ducis Holstatiæ. Havn. 1580. 4.

Oratio de origine appellationis regni Danie. Slesvig 1584. 4. Havn. 1705. 8.

Eigprædiken over Kong Frederik II. tilligemed Chronologicke over hvad sig i hans Regjeringstid haver tilbraget. Kjøbh. 1588. 4.

Carmen gratulatorium ad Jacobum Scotie regem. ib. 1590.

Joh. Synningii oratio de studiis philosophicis Theologicis studiosis necessariis. Havn. 1591. 4to et Ripis eod. anno.

Et Hundred udvalgte danske Biser. Ribe 1591. Christiania 1664. Kjøbh. 1632. 1643. 1671. siden forøget af P. Syv 1695, og ofte oplagt, og atter paa ny bearbej-

dede af Abrahamson, Nyerup og Kshbek. Kjøbenh. 1810-14.

Den gode Davids Psalme ubi 9 Prædikener forklaret. Ribe 1592. 8. og 1593. 4to.

Jesu Christi Pines og Døds Historie, med gudelige Bønner, Sjønne Figurer og mærkelige Sententser. ibid. 1592. 8vo.

Gudbrandi Thorlacii Descriptio Islandie Iob han Riffe i Kobber ved Abraham Ortelius. Antwerp. 1601.

Tragica eller gamle danske historiske Etfortællinger — udgivne i Kjøbh. 1657. 8. (conf. Udgaven af *Kjæmpeviserne* 1810-14. 5te Del. Beslutningen. S. 53-55.)

Evend Løffels Bredster — udgivne af Joh. Laurentsen. Kjøbenh. 1705. 8. (den heri indrykkede Fortælle til hans utrykte danske Krønike, er efter et Manuscript bleven som et Anekdote indført i *Supps Saml.* til den danske Hist. 1ste B. 2det Hæfte.)

Om den danske Krønike at beskrive, forfattet 1581, og udgivet af K. Nyerup. Kjøbh. 1787. 8.

Hans Promus condus scriptorum histor. Dan. ere indf. i *Westphalens Monum.* IV. 1585-95. *Historia Canuti Ducis.* i *Scriptor. Rer. Dan.* IV. pag. 230-56. (conf. *Supps Danm. Hist.* V Del S. 254.) En Psalme om mærkelige Mænds Død — i *Jans Thomesens Psalmebog.*

Wedel-Jarlsberg (Friderich Hartvig, Baron af) yngere Søn af General Greve Friderich Christian Otto Wedel-Jarlsberg, og Broder søn af den næstfølgende Baron Frid. Wilh. Wedel-Jarlsberg. Stod først ved Dragonerne i Norge. Kom siden til Cavalieriet i Danmark. Var 1774 Kammerherre og Major a la Suite ved det 2det Husarcorps. Gil 1789 af som Oberstlieutenant. Døde 1805 i Fridericia, hvor han i de senere Aar opholdt sig.

Youngs yderste Dag. i 3 Sange. overs. Kjøbh. 1787. (Krit. 1789 No. 15.) Trækk mod Skjebnens ublideste Raar, tagne af den visse Forsikring om Sjælens Ubødelighed, en Lantefølge af den yderste Dags Sange. ibid. eod.

Fortælling af Sagen imellem Oberst Spåth og Kammerherre Frid. Hartv. Wedel-Jarlsberg. ibid. 1787. med Lillay 1788.

Sodrus, et Sørgespil af Cronest. overs. ibid. 1788. (l. Lfr. 1788 No. 35.)

Wedel-Jarlsberg (Frederik Wilhelm, Baron af) anden Søn af Generalmajor Greve af Frederik Anthon Wedel-Jarlsberg, som var Søns søn af Feltmarskalk Baron G. W. Wedel, der var den første Greve til Jarlsberg. Han er født d. 7 Martii 1724. Efter sin Faders Død sattes han af Formynderne i Pædagogiet i Halle. Siden studerede han i Göttingen. Blev Officier ved da værende Grenadeercorps i Kjøbenhavn. Forlod Militairba-

nen og blev 1752 Kassefor i Højesteret. 1755 Deputeret i Rentekammeret. 1759 gik ud af Rentekammeret og igjen ind i Højesteret. 1768 blev Amtmand i Apenrade og Lyngom Klosters Amter. 1772 Oberlanddrost i Oldenborg og Delmenhorst. I Anledning af disse Landes Omtusning imod den forsyttelige Del af Holsten blev han entleddiget af kongelig Tjeneste. Levede siden paa sin Gaard Ravnstrup i Sieland. Døde under et Vinterophold i Kjøbenhavn 1790 og var da Gehejmeconferentsraad og Ridder af Elefanten.

Empfindungen bey dem Tode des Königs. Kopenh. 1766. 4 to Gange oplagt. (overs. paa Dansk af J. S. Mejer. ib. eod. 4to. En anden Oversættelse af en Anonym. ibid. eod. 8. begge ere rec. i danske l. Lst. 1766 No. 14.)

Entwurf der bürgerlichen Gesetze der Juden. Kopenh. u. Leipzig. 1769. 8. (Obr. N. 1771. 229.)

Abhandlung über die ältere scandinavische Geschichte, von den Cimbern und den Gothen. Kopenh. 1781. 8. (paa Dansk af J. S. Mejer. ib. eod. 8. r. i Gort. N. 1781 p. 643.)

Anmerkungen gegen diese Recension. Kopenh. 1782. 8.

Chronologisch-historische Tabel über die ältere und neuere Scandinavische dänische Geschichte. ib. 1780. in patoni. forbeskrevet af J. S. Mejer. ib. 1780.

Beslæbning til rigtige Begreb om de danske Forbeggers Indretning i Hovedgaarde og underliggende Hovningsbønder. ib. 1782. 8. Paa Tydsk Hamburg 1784. af J. Petersen. Af dette Werk udgav Forfatteren Forsættelse ib. 1784. og anden Forsættelse ib. 1787. (r.c. af B. G. Sporon i l. Lst. 1782 No. 34. kons. Martfeldts Anmærkn. i Minerva 1790 IV. 215. Den anden Forsættelse er rec. i l. Lst. 1787 No. 37.)

Anmærkninger over Betænkningen af En i Sieland i Anledning af nogle Poster i næstforrige Skrift, tilliges med Svar paa Recensionen i de Kjøbh. lærde Efterretn. Kjøbh. 1782. Forklaring over Urigtighederne i Inspecteur Klestrups Antegnelser. ib. 1783. Gjensvar i Anledning af (Kotbes) Anhang til Bogen: Om vort Landvæsenssystem. ib. 1784. Ansatte Forestillinger til Publicum i Anledning af en Recension (over Fabricius om den ny Indretn. i Landvæsenet) i de l. Lst. for 1786 No. 5. ibid. 1786. 8.

Bersuch der genauesten Uebereinstimmung der biblischen Zeitrechnung mit der Profangeschichte. ib. 1786. 8.

Aftvungen Besvarelse paa Hr. Provst N. Clausens Calumnier i hans Skrift: Proprietæiternes Gjendoms ligesaa hellig som Bondens Frihed. ib. 1787. 8.

Wedel-Jarlsberg (Frederik Christian, Baron af) Søn af Næstforrige, født d. 7de Febr. 1757. Studerede i sin Ungdom i Göttingen og Leipzig Jura og Kameralvidenskaberne. Blev 1777 Afsultant i Rentekammeret. 1779 tjenstgjørende Kammerjunker ved Prins Frederiks Hof. Tog Afked fra Hoffet 1783 og blev da Kammerherre. Ar-

vede 1790 Ravnstrup efter sin Faber. Gik 1801 ind i Landværet, ved hvilket han blev Major. I nogle Aar søffelsatte han sig med at besyre et nationalt Provincialtheater, opholdende sig med sin Truppe især i Næsved, Helsingør og Odense. 1807 var han igjen i Felten, men forlod derpaa Militærtjenesten samme Aar. Efterat have folgt Gaarden Ravnstrup kjøbte han sig en anden Landejendom i Sieland, som han om Sommeren beboer; om Vinteren betimod opholder han sig i Kjøbenhavn.

Bonteddy. et Lykspil. Kjøbh. 1782.

An das Ehre und Redlichkeit schützende Publicum. l. l. (Pådn) 1783. 4to. mit Zusätzen. Lübeck 1783. 800. Paa Dansk overs. samme Aar 800. uden Steds Rævnelse.

An Dänemark und seine braven Bürger. l. l. 1786. (Udg. D. Biblioth. 69 B. S. 609-12.)

Breve til Christian Gotbjørnsen i Anledning af Landbosagen. Kjøbenh 1790.

Rytaarsøkker for mit Fæderland. ibid. 1793.

Den sletne unge Herremand. et dansk Skuespil. ibid. 1794. Det var omsonst, et dansk original Skuespil. ib. eod. Til den danske Tilfuer (l. Lst. 1794 No. 20.)

Til Publicum i Anledning af Artiklen "Skuepladsen" i Minerva for Marts Maaned. Af Forfatteren til Belkomfungen, hvormed Kongehuset d. 13 Martii i Skuespilhuset blev modtaget. Kjøbh. 1794.

Blade, Fæderlandets Borgere helligede. No. 1. om fri Kornhandel &c. ibid. 1795.

Den geistlige Stand bør affattes. l-III Hæfte. ib. 1795-97. (l. Lst. 1798 No. 1. Iris 1795. III. 228.)

Roget om Publicitet, Skrivefrihed og Anonymitet i Anledning af M. G. Bruuns Avertissement i Adresseavisen No. 62. Kjøbenh. 1796. Til P. A. Hejberg. ibid. eod. (Iris 1796. l. 390.)

Kongen af Dahomet, en virkelig Tildragelse. ibid. 1797.

Fragment af min Biographie. ibid. eod. (l. Lst. 1798 No. 2.) Blandinger. 1ste Stykke. En Folge af Fragment af min Biographie. ibid. 1798.

Promemoria til Hans Kongl. Højhed Kronprindsen. ibid. 1797.

Fragmenter af Breve til en Ven paa Landet i Anledning af Tradatour Hejbergs Tiltale. ib. 1799.

Frimodige Forestillinger i Anledning af Trykkefrihedsloven d. 27 Sept. Kjøbh. 1799. (l. Lst. 1799 No. 49.)

Mindet. Skuespil i een Act. Odense 1805.

Bidrag til det i Bladet For Skuespilvendere No. 11 af Redaktionen Indrykkede angaaende det kongl. privilegerede Provincialteat. Kjøbh. 1807.

Fæderlandets Betragtninger. No. 1-5. Kjøbenh. 1807-13.

Dvites Rømning eller Pizarros Fortvivlelse. Skuespil i 5 Acter. En Fortsættelse af Spanierne i Peru eller Kollas Død. Kjøbh. 1808.

Ueber die Nothwendigkeit bedeutender Streitkräfte für Dänemark vorzüglich zur See. Germanien 1809.

Late til Grinbring af den April 1801. *ibid.* 1813.

Forflag, offentlig fremsat 1793, nu igjentaget i Anledning af Prøst Pejbers Afsandling om Markfred. *ib.* 1815.

Betragtninger foredragne Kong Ludvig XVIII ved Carnor. overs. *ib.* *opd.*

Rogle Ideer om Bank, om Pengevæsenet og om sammes Indflydelse paa Statens Bæe og Bel. *ic.* *ib.* 1816.

Jøben Philip og Bonden. originalt Skuespil i 3 Acter. *ib.* *eod.*

Det forhindrede Selvmord eller det adopterede Barn. originalt Skuespil. *ib.* *eod.*

Beskrivelse over en Dyllerponten, udført i Aarene 1808 og 1809, med Bilag. *ibid.* 1817.

Forflag til at sikkre Landets Ejenkommers Barde. Kjøbh. 1818. Continuationsforflag til Regjering og Riddborgere, vort forvirrede Pengevæsen vedkommende. *ibid.* *eod.* Til Directionen for Rationalbanken, med senere Forestillinger Pengevæsenet vedkommende. *ib.* *eod.*

Tempelsen. Skuespil paa Vers i 5 Acter. *ibid.* 1819.

Bejledning ved Gornuften til Erkjendelse af Gud, Mennekets Sjæl, Rennekets Bestemmelse, Rennekets Pligter og Rettigheder m. m. *ib.* *eod.*

Bolingsbrokes Breve om Patriotismens Natur lod han fordanke efter den franske Udgave, og dedicerede den med en Fortale til hans Kongl. Højhed Kronprindsen. Kjøbh. 1792.

Wedel (Jacob) født d. 28 Julii 1731 i Munketo i Fyen, hvor hans Fader, Consistorialassessor Claus Wedel, var Præst. Han blev Student, og siden Ejer af Kjerregaard og Hølsegaard i Fyen. Døde som Krigsraad 1807.

Anmærkninger over Conferentstraad Dangs Afsandling om Bondestanden. Ddense 1787. 8. (et særskilt Afskrift af Iversens Samlinger 15de B.)

Humleavtens Historie i Fyen — i Handelsvidendens 1805 No. 79-80.

Wedel (Johan Frederich) en Sønnensøn Sønnensøn af Anders Sprensen Wedel. (vid. Worm III. 840) Hans Fader var Præst i Nustrup ved Haderslev. Han er født 1722 d. 28 Jun. Deponerede 1746 fra Ribe Skole. Var nogen Tid Ejer af Gubdom Kloster, kjøbte siden en Selvejer-gaard i Ribe Stift.

P. Dvidil Rafonis Sendebrev fra Ponto, overs. Kbh. 1749. 8. (Allies lærde Est. 1757 p. 162-69)

Wedel (Lago Matthias) En Søn af Næstforrige, født 1752 paa Gubdom Kloster. Deponerede fra Ddense 1774. 1785 blev personel Capellan til Mehren i Sleeland. 1786 Sognepræst for Everdrup sammesteds.

Originale danske Poesier for Aar 1783. 8. (L. Litern. 1783 No. 48. Iversens Progresser III. 142-44.)

Samlinger om Agerdyrkning og Landvæsen. I-IV Del. Kjøbh. 1792-96. 8. (L. Est. 1794 No. 48.) Deconomisk-patriotiske Afsandlinger og Forflag, som et Tilæg til Samlingerne. Kjøbenh. 1796. 8. (Lærde Est. 1797 No. 48.)

Litfueren for Landvæsenet. udgivet af ham og P. D. Sæber. I-VII Hæfte. *ib.* 1798-99.

Indenlandsk Rejse igjennem de betydeligste og fjøneste Egne af de danske Provindser. I II Bind. *ibid.* 1803. (L. Est. 1804 No. 16 og 17.)

Selvejerbonden, en Fortælling til Oplysning og Advarsel for unge Landmænd. Ddense 1806. (L. Est. 1807 No. 1.)

Ralg af Fjønne Tanker og lærerige Sententser fra danske og fremmede Skrifter. *ib.* 1809.

Baderejse til Pyrmont, Oldesløse, Dobberan o. s. v. Kjøbh. 1817. (Hall. Lit. Zeit. 1818 No. 229.)

Jens Johnsens Historie, eller Underretning om Alts hvad en Bønde bør at gøre hjemme og i Marken. 1818.

Topographie over Hørbingsborg Amt. 1819.

3 Landhusholdn. Selsk. Strikt. Afsandling om en udgravet Roses bedste Odyrkningsmaade. i VI D. S. 191-236.

3 Oluffens Annal, Om Everdrup VIII. 3-21. og 42-61. Om Bekkekov. *ibid.* 62-75. Anmeldelse af Schædes Beskrivelse over Mors. IX. 55-57. 3 Phyf. oecon. Bibl. Adskillige Landoeconomien især betræffende Gmaafkutter, saasom i IV B. S. 79-82. 172-76. 269-78. V. 30-34. VI. 222-31. 361-69. VII. 129-38. 317-86. XI. 126-37. 219-29. XII. 23-26. XVI. 31-37. 3 Kjøbenh. Skilderte: Om Agerdyrkning og Landvæsen — i Aarg. 1812 No. 85. 90. 95. 100. 101.

Wedel (Peter August) født d. 26 Januar 1768 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Søren Henrik Wedel, var Bogholder ved Brandforsikrings-societetet. Deponerede 1783. Blev 1789 Decanus ved Communitetet. 1790 Doctor Philosophiæ ell. Magister. 1792 Vicepastor for Aless og Næstbyhoveds Broby ved Ddense. 1794 Sognepræst i Skaarup. 1803 stiftede han i sin Præstegaard et Skolelærerseminarium. 1807 blev han Amtsprovst over Svendborg Amt. 1809 Ridder af Dannebrog.

Merita Danorum in latinis scriptoribus edendis atque illustrandis. Specimen inaugurale. Havn. 1790. 8vo.

Klara du Plessis og Klakrant af Lafontaine. oversat. Ddense 1798. 2det Dplag *ib.* 1803.

Om Tjenestfolk paa Landet — indført i Minerva 1800. II. 136. Oversættelse af to af Moachi Jbhyllet. *ib.* IV. 103. Undersøgelse om de vigtigste Aarsager til Landboudkommens Uvoldenhed og Mangel paa Oplysning. *ibid.* 1801. I. 227. II. 1. Bevis, at Danmark ved utydelige Tilfælde taber aarlig mange Borgere *ib.* IV. 177. Om at optage danske Navne i Almanakken. *ib.* 1803. III. 233. (hvorefter ogsaa af Rabbe i Litfueren 1802 No.

93 og 101. og af Engelstoft i hans Bog om Nationalopdragelse. item Tilfueren 1803 No. 1.)

Roget om den store Forskjellighed i den spanske Dialect. i Iris og Sebe 1800. II. 172-183. Doversættelse af nogle af Plateniseren Hieroclis Ejer. ib. 1802. III. 187-90.

Beretning om Seminariet i Skaarup. i Algeria uden Aarg. 2det B. p. 329-46.

Wedel-Simonsen. See: **Simonsen.**

Weelhaven. See: **Welhaven.**

Wegener (Jens Ernst) f. d. 5te October 1782 i Odense, hvor hans Fader var Maler. Dep. fra Odense Skole 1800. 1809 blev Vicarius hos Amtsprovst Herz i Roedskilde, og underviste fra Aaret 1813 af tillige i KathedralSkolen sammesteds. 1819 blev han Forstander og første Lærer ved Seminariet paa Jonstrup.

Dogaver til danske Udarbejdsler i de lærde Skolers øverste Klasser. Kjøbh. 1817.

Besledning til bibelskristelig Religionsundervisning i de lærde Skolers Mellemklasser. ibid. 1818.

Husvennen. Underholdninger i Familiekreds. I Binde I-II. Hæfte. ib. eod.

Afhandling om Religionslærerens Hensyn paa sin Eidsalder — i Siellands Scifis videnskabelige Landemødeforhandlinger.

Nogle Smaapoetier i Arzene og Tilfueren.

Wegener (Wilhelm Theodor) født d. 8de Marts 1724 i Cutin, hvor hans Fader var ansat i Justitscollegiet. Studerede i Helmstad. Blev Lærer i Mathematik ved Landcadetacademiet i Kjøbenhavn. 1766 Ingenieurmajor og Oberstlieutenant af Infanteriet. 1770 Hofintendant. 1773 Generalmajor. 1779 Deputeret i Admiralitetet. 1785 Chef for Landcadetacademiet. Døde 1792 som Ridder af Dannebrog. (Vorgervennen 1792 No. 8.)

Beskrivelse af et Micrometer — i Videnskab. Selsk. Skr. Ny Saml. IV Del S. 219-22.

Weghorst (Henrik) født 1653 d. 23 Sept. i Kiel, hvor hans Fader var Rector. Deponerede fra Kjøbenhavns Skole 1670. 1681 blev Doctor Juris i Kiel. Efter nogle Aars Udlandsrejse blev han 1692 Prof Philosophiæ moralis ved Riddercademiet i Kjøbenhavn, og kort efter tillige Professor Metaphysicæ ordinarius og Juris extraordinarius ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1722. (*Cimbria Litter.* I. 715. G. L. Badens Lovkyndigheds Historie S. 65-66.)

Theses 48 inaugurales ex jure civili canonico et feudali, præside B. Schulzio, Kilon. 1681. 4to.

Dispp. Havn. 4to. De judiciis titulorum in Pandectis occurrentium. 1693. Comparatio juris Danici et

communis in causis matrimonialibus. eod. a. Introductio in Jus feudale 1ma. 1694. ultima 1695. Compendium Juris naturæ. Disf. 1ma 1696. De differentia juris Danici et Romani I-III. 1701-4. Accessit dissertatio de cautione Mutii Scævola. 1701. De regulis, in quibus Jus Danicum cum Romano concordat, cum Labyrintho graduum cognitionis. 1702. De Imperii romano-germanici conventu generali, eod. a. De differentia juris dan. et Romani in materia delictorum dissertationes tres. 1704. Labyrinthus moralis juri naturali pervius, pars I-II. 1713. De transmissione actionum. 1714. Schediasma Phalaris juris naturæ gnarus. 1719.

Prima Philosophiæ rudimenta. Hafn. 1694. 4to.

Christiani VII regis Danicæ Jus danicum latine redidit. ibid. 1698. 4. med et nyt Titulblad. Havn. 1715. (conf. Badens Lovkyndigheds Sift. p. 65-66.)

König Christian des Vten dänisches Gesetz, aus dem Dänischen. ib. 1699. 8.

Wegner (Thomas) født i Skaane 1594. 1615 var han Sognepræst i Callundborg. 1618 blev han Præst til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. 1627 Biskop i Stavanger. Døde 1654.

Ejgprædiken over Sten Bræbe. Kjøbh. 1621. over Sigvard Beck. ib. 1623. over Michael Wibe. ib. 1625. over Axel Urne. ib. 1630. alle i Qvart.

Taktsigelsesbøn for Guds Ords Fremgang, som paa A. Iehelgensdag 1647 udi Stavanger Stift fulde oplestes. Samt Geistlige og gudelige Sange, udtagne af samme Bøn. 8vo. Eiden Haandbog 3: Forklaring over Lutheri 5 Hovedstykker. ib. 1648. 8.

Hans formentlige "Descriptio Norvegiæ" angaaende see Minerva 1788. I. 186. Breve fra Worm til ham see Wormii Epist. p. 379-84.

Weyde (Johanne Maria) født Gamst og Søster til ovenanførte Jacob Gamst. Var i sin Tid gift med Brygger Weyde i Kjøbenhavn, hvor hun døde.

Senelon om Pigeberns Opdragelse. overs. Kjøbh. 1770. 8. (Krit. Journ. 1776. p. 163.)

Kjøbenhavns Besæjring, en Tragedie. ib. 1772. (rec. i Fortegnelse over Skrivetrig. Skrift. uden Aarg. pag. 289-93 og af B. G. Sporon i Crit. Journ. 1772. pag. 108.)

Verners Betragtninger over Søderne og Religionen. overs. ib. 1774.

Susanna eller den opbagede Ufskyldighed, et Sørgespil. ibid. 1775. (Krit. Journ. 1775. p. 278.)

Proyarres Dauphins Etv og Krønec, oversat. ibid. 1780.

Wejer (Niels). See: **Weyer.**

Weygers (Friedrich) Kammerjener hos Kong Christian V.

Panegyricus Sophiæ Amaliæ Daniæ reginæ dictus. Trajecti ad Rhen. 1685. fol.

Wejgere (Herman) [all. **Wejer**] Borger i Kjøbenhavn ved det 16de Seculi Midte, og, efter Lyschanders Beretning (Westphal III. 463.), Broder til Henrik Smith i Kalms. (See **Dansk Digter**. Sift. I. 237-66.)

Regnebog, fordanfket. Wittenb. 1552. (Athenei. 401.) En Rævebog, som kaldes paa Tydsk Keineke Joes, fordanfket. Lübeck 1555. 4to. Kjøbh. 1656. 4to, og en senere Udgave i l. et a, i Octav, samt udsat paa ny Vers af J. S. S. Kjøbh. 1747. (S. Iris 1796. II. 2451. Digter. Sift. I. 238-66.)

Wejle (Anders Bredal). See: **Bredal**.

Wejle (Anders Christensen) paa Latin Wellejus.

Votum pro ecclesia et Statibus Danicæ, poema græcum. Havn. 1576.

Encomiasticum ad Nic. Kass.

Wejle (Anders Sørensen). See: **Bedel**.

Wejle (Christen Østerfon). See: **Østerfon**.

Wejle (Hans Sørensen) f. i **Wejle** 1571. Var Magister og 1603 Præst i Nyborg. Døde 1622.

Eigprædiken over Henr. Friis. Kjøbenh. 1613. over Bibelen Gyldenstjerne. ib. 1615. Begge i Octav.

Wejle (Jacob Radsen) født 1538 i **Wejle**, hvor hans Fader var Borgemeester. Deponerede fra Viborg Skole 1555. Rejste 1561 udenlands. 1563 blev Magister i Wittenberg. 1565 Professor Pædagogicus i Kjøbenhavn og kort efter Rector i Ribe. 1567 Præst ved Domkirken i Ribe og Stiftsprovst. 1588 Biskop i Odense. Døde 1606. (conf. Blochs fynske Gesft. Sift. I. 50-66.)

Catechismus eller vor kristelige Børnelærdom i Spørgsmaal forfattet. Høisinger 1603. 8.

Drats som han havde i alle sine Kirker i Høens Stift Aar. 1588-89 den første Gang han viftrede Kirkerne — or aftrykt hos Bloch l. cit. p. 67-73.)

Wejle (Laurids) født 1625 d. 25 Novemb. i **Wejle**, hvor hans Fader, Doctor Christen Jensen, som siden blev kongelig Confessionarius, da var Præst. Han blev 1658 Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense og Provst i Odense Herred. Døde 1672. (Blochs fynske Gesftlighed 3die Hæfte. S. 629-33.)

Eigprædiken over Doctor Laurids Jacobsen, Biskop i Høen. Kjøbenh. 1664. over Thomas Brodersen Kilsbrich. ib. 1666. over Birgitte Ottens Datter. ibid. eod. alle 3 i Quart.

Dansk Litteraturlæxicon.

Weinreich (Sohan Martin) Blev 1773 Præst ved den evangeliske Menighed i Smyrna. 1780 Præst til Friderichsberg og Hvidovre. Døde 1785 42 Aar gammel.

Prædikener over alle Søn- og Festdages Evangelier. overs. af Riber. 2 Dete. Kjøbh. 1786. 8.

Recensioner i de berlingke lærde Lst. i Aargangene 1778-82.

Weinschenk (Georg Friderich) f. i Kjøbenhavn. Hans Fader var Livtjener hos Kronprinsessen. Deponerede fra Herslussholm 1791. Blev Adjunct i det latinske Sprog i Bor-Fruer-Skole i Kjøbenhavn. 1812 Præst til Krummerup i Slesland.

Om latinske Stiløvelser. Kbh. 1801. 8.

Öbringe Anleitung zum Ueberlesen, fordanfket. ib. 1810.

Weinwich (Niels Henrik) født d. 3die Maj 1755 paa Hømegaard i Mandals Amt. Hans Fader var Laugmand. Deponerede fra Seminarium Fridericianum i Bergen 1773. Var i nogle Aar Secretair i det genealogisk-heraldiske Selskab. Blev 1805 litterair Medarbejder og Bibliothekar ved Kronprinsens civile Departements Contoir. 1808 Bibliothekar ved Kongens Haandbibliothek. Blev 1811 Justitsraad.

Historiske Efterretninger om Stevns Herred i Slesland. Kjøbh. 1776. 8. ny Udgave ib. 1798. 8vo.

Wielands og Cronegks Sympathier til Hjerets Danneise. overs. ib. 1777.

Sormey's Begyndelsesgrunde i de Fjonne Bidekaber. overs. ib. 1787.

Enighedselskabet's første Fremvart. 1ste H. ib. 1801.

Tale i en Forsamling af Kjøbenhavns Fattigvæsens Forsørgelses-Forskandere. ibid. 1803.

Kjeld Stub, en dramatisk Historie. ib. 1808.

Water- Billedhugger- Kobberstik- Snydings- og Stempelstærketonsens Historie i Kongerigerne Danmark og Norge samt Hertugdømmene under Kongerne af det Danborgske Hus. ib. 1811. (Litt. tid. 1811 No. 37.)

Psalme i Antebning af det trehundrebaarige Reformationensjubilaum. Kjøbh. 1817.

Han har oversat følgende, i Kjøbenhavn trykte, Stuepilt: Ervin og Elmire 1779; Alongo og Elmire 1780 Gørhes Claudine af Billabella; Lefsewig's Julius af Trent 1783. Bozebues de to Kilingsbergere 1803. Guld Broder Moritz den Gætt. 1804.

Han har, i Forening med C. A. Fuld, udgivet Sange for Smagen og Hjeret 1785; og Sange ved Claveret 1786. (l. Lst. 1788 No. 11 og No. 24.)

3 Minerva: Om Pyramiderne i Egypten 1790. II. 289. Om Canalen som forenede Rilen med det røde Hav. ib. IV. 169. Om Seminarium Fridericianum i Bergen. 1800. IV. 169. Tale i Enighedselskabet 1801. II. 133. conf. ibid. 141. Overs. af Stolbergs 8de, 11de, 15de (82)

og 16de Jambé. i 1802. II. 187. 323. III. 207. 1803. I. 49. II. 171. 1804. I. 287. Rogle Raad af Salomons Ordsprog efter *Baco de Verulamio*. 1804. III. 164.

J Iris: Somfruen fra Orleans, Johanne d'Arce, Historie. 1805. I. 97-148 og 163-216. (ogsaa særskilt aftrykt). Underretning om en almindelig Statskundskab for den tilkommende Borger. ib. 1806 i Januar (ogsaa aftrykt særskilt.) Om en gammel dansk Bracteat, som man tillægger Harald Hein 1808. II. 225-28.

Var Redudgiver af *Ny criticisk Tilskuer 1777-78*. (See *Submis L'vner S. 492*.)

Hertugdømmets Slesvigs nyere Historie, og Beskrivelsen over Lygom Klosters Amt — i Danske Atlas 7de Bøme er fornemmelig hans Arbejde.

Weisse (Johan Heinrich) født 1770 i Aarhus, hvor hans Fader var Chirurg. Dep. 1791. Blev Doctor Philos. i Kiel. 1805 Sognepræst til Buxst. 1813 i Slagen. 1817 til Volsstrup og Hørby, alt i Aalborg Stift.

Paandbog i Dyrdragelsen. Odense 1803.

Weise (Samuel Simon) var Organist til Gasterkirken i Kjøbenhavn, og gav i sin Tid Information paa Claver og Harpe.

De danske syngende Rymphedor. 1ste Samling. Kjøbh. 1753. i afgang Lwart.

Weiser (Gaspar Jacobsen) Studerede ved Kjøbenhavns Universitet. Blev Rector ved Skolen i Lund og Professor ved Academiet sammesteds. Da Kong Christ. V. 1676 havde erobret Slaane, overrakte Weiser ham et latinisk Lykonfningssverd, som, da de Svenske siden igjen bleve Herrer af Landet, nær havde kostet ham Livet. Han slap med Landsforviining. Blev derpaa Lector Theologiae i Christiania, hvor han døde 1686. (conf. Pontopp. Ann. Tom. IV. p. 582.)

Disputatio de mundo. Havn. 1648. 4.

Musarum tripudium in Caroli XI regis Sveciae coronationem. Londini Scanor. folio.

Laurea Apollinis et Musarum Londinensium, ibid. folio.

Weiß (Hieronymus) født 1606 b. 24de Martii i Thüringen. Blev 1638 kaldet til Glücksborg for at informere de unge Printser, med hvilke han nogetid opholdt sig paa Friderichsborg Slot og siden paa Sorø. Drog efter Kongens Død til Mosk. Blev strax igjen antaget af Kong Friderik III. til at være Kronprintsens Informator. 1653 tog han Magistergraden i Sorø. 1663 blev han Professor Eloquæntiæ ved Sorø Academi. Døde 1679.

Christiani, principis Danicæ, natalis quintum celebratus. Havn. 1664. 4.

Fortuna Augusta Friderico III. adorata. en Tæst. ibid. 1660. fol.

Via regia ad linguam latinam. ib. 1661. 4.

Lustiger Bert. und Thakrieg von soldatiskan Studenten und studentiskan Soldaten. ib. eod. 4to.

Welding (Christian) f. paa Ebelgave i Sieland. Depon. fra Friderichsborg Skole 1748. Blev først Præst til Naasø Præstegjæld i Finmarken, siden til Vadso og Næsby sammesteds, og endelig til Indersøen i Trondhjems Amt. Døde 1801.

Introductio in historiam Samsonis. 1753. De situ Paradisi. 1755. De loco Rom. XI. 25-26. 1756. Er tre i Kjøbenhavn i Lwart trykte Disputater.

Rogle Psalmer oversatte paa Cappst. Kjøbh. 1764. 8.

Welhaven (Johan Ernst) født i Bergen, hvor hans Fader var Skolelærer. Blev først personsel Capellan til St. Jørgens Hospital i Bergen. 1808 Præst til bemeldte Hospital og Sognepræst til Aarstad. 1817 geistlig Medlem af den svenske Vasaorden. (conf. Svenske Läkarselsk. Handl. III B. S. 188.)

Tale paa 1ste Søndag efter Trinitatis. Bergen 1802.

Wellejus. See: **Wedel** og **Bejle**.

Wemmeløv (Henrich Christian) Residerende Capellan til Friderichstad i Norge. Døde 1762.

Sparetimer, ubt hvilke ere samlede aandelige Sange. Kjøbh. 1756. 8.

Wemmenhøj (Gustav) Søn af Morten Wemmenhøj, Præst til Uggerløv i Byen, der, som Student, har i Aaret 1735 i Kjøbenhavn udgivet *Dicta classica ebraea veteris Testamenti*, med en Fortale af M. Wøldike. Sønnen, som er nævnet op efter General Gustav Grønner, der ejede Margaard, dep. fra Odense Skole 1765. Efterat have conditioneret i adskillige Aar, var han længe Correcteur i Hofbogtrykker N. Wøllers Officin i Kjøbenhavn, og han er for nærværende Tid Correcteur ved Adressecomtoirets Bogtrykkerie sammesteds.

Rogle Recensioner i de berlingke Lærde Afscrætt. for 1778-82, samt i Kritik og Auctritut.

Som Correcteur og Redacteur havde han under Suhms Bestyrelse Del i Udgivelsen af *Scriptores Rer. Danicarum*. See Slutningen af Suhms Fortale foran den 5te Bøme.

Wendt (Carl) født 1731 i Sorau i Lausitz, hvor hans Fader, efterat have i Danmark været Hofmester hos Printsesse Sophia Hedevigs Piger, var bleven Præst. Sønnen, som i sin Tid var Hof

mæster for Reventloer og Scheel-Plester, blev Doctor Medicinæ i Halle 1752. Praktiserede nogle Aar i Norge. Blev siden Tid efter anden Meddirecteur for den almindelige Plejeanstalt i Kjøbenhavn. 1780 Bancocommissair. Samme Aar Directeur for Giro-Banke og Bærel-Contoiret, og endelig 1784 Deputeret i Finantscollegium. 1804 Ridder af Dannebrog. 1812 Gehejmeconferentsraad. Døde 1815.

De astmatis vera pathologia et rationali therapia. Disl. inaug. Halm 1752. 4.

Wendt (Johan Christian Wilhelm) født d. 16 Septbr. 1778 i Eckersforde i Hertugdømmet Slesvig. Hans Fader var Kjøbmand. Han lagde sig, efter fuldendte Elesestudier, især efter Pharmacie og Chemie, og dyrkede tillige Chirurgie ved at besøge Invalidernes Sygehus, det kongl. Christians Plejehus. 1796 blev han Esquadronschirurg ved Livregimentet Ryttere. Tog Aaret derpaa sin Afrejs, og gik til Kjøbenhavn for at studere Chirurgie og Medicin. Blev snart ansat som Volonteur ved almindelig Hospital og 1800 tillige som Underchirurg ved Søetaten. Indskreves som Student ved Universitetet 1801 og tog Examen Chirurgicum 1802. Blev samme Aar Districtslæge ved Fattigvæsenet og Docent ved den kongelige danske Veterinærskole. 1803 Bataljonschirurg ved norske Livregiment, samme Aar Læge ved Vartou Hospital og Districtslæge ved Fattigvæsenets 1ste og 2det Hoveddistrict. 1804 tog han Examen medicum. 1813 blev han Overmedicus ved Almindelig Hospital. 1815 Ridder af Dannebrog. 1816 Professor.

Undersøgelse af de Raader man hidtil har betjent sig af til at transportere haardt soarede og quæstede Krigere. Kjøbh. 1808. 8. Paa Tydsk med Forordninger. Ibid. 1816. (I. Lst. 1708 No. 25. Bibl. for Læger I B. p. 136-37. Jen. Lier. 3. 1811 No. 24.)

Anvisning til at indsamle tørre og conservere de i Danmark og Norge vildvoksende og dyrkede medicinske Planter. Kjøbh. 1810. (I. Lst. 1810 No. 18. og i Bibl. for Læger III. 164 70.) 2det Dptag ib. 1812. 8vo. (i Bibl. for Læger. IV. 219-20.)

Anvisning til Receptteekunsten. Kjøbenh. 1811. 8vo. (Bibl. for Læger IV. 188-91.)

Om Midler imod Fnat — i Nyt Bibl. f. Phys. o. f. v. IX. 260-64. Jagttagelser om Helbredelsen af Skurv i Hovedet — i Nyt Bibl. for Læger I. S. 120-25. Om hvor nødvendigt det er, at den militære Underchirurg bedre end hidindtil undervises om Lægemidternes Forbindelse og Sammenblanding. — i Frankemans Svandebeskr. for 1809, og tillige særskilt aftrykt. (i. i Bibl. for Læger II. 226-30.)

3 Acta Societ. med. Havn. Volumen V et af ham: a) Analysis chymica radices cucubali viscoli. b) Nonnullæ observationes de usu medico radices cucubali viscoli. c) Summa curationis venereo morbo affectorum,

qui ad unum omnes ops mercurii præcipitati rubri sunt lanati. d) Historia scirrhi cardiaci dissectione cadaveris illustrati.

3 Kunstskilderskabets Skrift: Forfæg anstillede med Tangafte og om sammes Anvendelse som Soda — i 2det B. S. 159-63. Om Linæes Tilberedning. ib. 164-66. Om Tilberedelsen af Zernsafran. ibid. S. 193-200. Om Forædling af Honning til en sukkeragtig Saft. ib. 280-85. Noget om Thee, og Thee-Surrogater. S. 414-40. (tillige særskilt aftrykt.) Om konglig Spermacet eller Fedtvax. 453-63.

Venusinus (Jonas Jacobsen) født paa Hveen, hvoraf han fik sit Tilnavn. Tog 1550 Magistergraden i Wittenberg. Var først Præst i Hertsøgle. 1587 blev Præst til Helliggeist's Kirke i Kjøbenhavn. 1600 Professor Physices. 1602 Professor eloquentiæ et historiarum samt kongelig Historiograph. Fulgte 1606 med Kongen til England som Drator og Historicus. 1607 blev Forstander for Sorø Skole. Døde 1608. (conf. Windigii Acad. Havn. 201-2. Lagerbrings Samling af Handlingar o. s. v. III. 22-24.)

Thomas a Kempis om Christi Efterlæggelse, oversat. Kjøbenh. 1559. 1626. 1632. og oftere. 8vo.

Vive le Roy. Christiano IVto, regi. ib. 1600. 8.

Diapp. Havn. 4to. Sententia Platonis de illa quaestione: sitne mundus factus an vero æternus? 1602. Theses de beatitudine hominis. eod. s. Secunda in Timæum Platonis exercitatio, qua asseritur universum cum tempore coepisse, 1603. De historia. 1604. De fabula, quæ pro historia Ispisimæ venditur, 1605. de comparanda eloquentia. 1606.

Dilectio in Reges Danicæ latina, horum iconibus una cum danicæ Severini Thorckilli et germanicæ A. F. Werneri adjecta. Halm. 1646. fol. (conf. Myerups Forstale foran Lahdes Portraitsamlings 1ste B. p. 1X.)

Werdel (Erik) var Staleholder ved en af GarnisonsKølerne i Kjøbenhavn. 1753 blev Præst ved Krigshospitalets Ladegaard. 1761 Sognepræst til Tingsted paa Falster. 1774 atter Præst til St. Hans Hospital og Clandii Rosses Stiftelse. Døde 1784.

Den naturlige Religions fornemteste Sandheder af S. S. Reimarus. overs. Kjøbh. 1775. Rounge's Cattrer over Aerebegierligheden, overs. ib. eod. Falckers Breve over nogle Britanternes Indvendinger imod den kristelige Religion. I-III Del. overs. ibid. 1777-80. Alt i Octav.

Werfel (Johan) født 1764 i Kjøbenhavn. Hans Fader var Dyrtæller hos en Tracteur Winterber. Han var i Aarene 1780-90 i Tjeneste paa Theaters inspecteur Justitsraad Lassens Contoir, især som Volontair siden som Copiist. Har siden privatiseret og i mange Aar boet i Hirschholm, hvor han 1818 blev Postmæster.

Compos Revisionsværk 1-XVIII Del. Kjøbenhavn. 1789-1809. (Heraf er de 6 sidste Tomer fra XIII-XVIII Komposaus Emil, som ogsaa sælges som et særskilt Bælt Kom. I-VI. (I. Lst. 1800 No. 48-49. 1805 No. 42 og 43.)

Karikater, et Bælt efterladt af Degnen til Kummelsborg I II Del. overs. Kjøbh. 1789-90. (Krit. 1790 No. 19.)

Historisk Bibliotek for alle Stænder. 1-IV Bind. Kjøbh. 1790 o. følg. (I. Lst. 1790 No. 10. Krit. 9de S. No. 1.)

Oversættelse af Breccourt No. 1-9. ib. 1793. (I. Lst. 1795 No. 26. Tilskueren 1793 S. 501 og S. 750-51.)

Ugeblad for Borgerskabet. ib. 1793.

Magazin for vorne Folk udkom nummervis. ib. eod. (I. Lst. 1795 S. 478.)

Recension over (Altingsbergs) Quid juris. ibid. 1794. **Anmærkninger** ved den anonyme Forfatters Apologie for Theaterbestyreren. ibid. eod.

Folketjenden, et Ugeblad, ib. eod. (Formedelt nogle i de 4 første No. af dette Ugeblad og i de tvende næstfølgende Pjecer indrykkede Beskyldninger imod Theatersdirectøren Gedejmeraad Grev Kheselt blev Kutor ved Dom tilfundet at betale 1000 Rdlr. (conf. Østs Intelligentsblade 1797 S. 348 og 448. Collegialtid. 1798 No. 6. Processacterne foresendes i bemeldte Ugeblad.)

Beskrivelse til at lære det danske Sprog. Kjøbh. 1794. 2det Dplag 1798. (Badens Journ. 1794 S. 179-81. Krit. 1795 No. 46. I. Lst. 1796 No. 10 og No. 27. conf. Østs Intelligentsbl. 1797 S. 94.) **Dansk Brevbog**, indeholdende (den nyopnævnte) Beskrivelse til at lære det danske Sprog; **Samling af Familje- Genfskabs- 2c. Breves Regler** for det Udvortes i Breve o. s. v. ibid. 1795. 3die Dpl. 1803. (Krit. 1795 No. 29. 1806 No. 18.) **Dansk Grammatica** tilligemed Anvisning til Forstands- øvelser og en Samling af Synonymer. ibid. 1798. **Dansk Grammatica** for Fruentimmer. ib. 1803. **Brevbog for Fruentimmer**. ib. 1804. **Brevbog for Skolerne paa Lands**. det. ibid. 1806. **Kort dansk Sproglaere** 1811.

Suselands Kunst at forlange det menneskelige Liv. overs. ib. 1797. (Lærde Lst. 1797 No. 29. I Anledning af denne Recension udgav Dverf. et Blad (conf. Østs Intellig. bl. for samme Aar S. 18.)

Tillæg til Diderichsens Magazin for Kærlighedsanden I-IV B. ib. 1798-1801. (I. Lst. 1802 No. 19.) **Item Nytt Tillæg** til dette Mag. I-II B. (Med særskilte Tiltriblade indbefattes under denne almene Benævnelse en Farvebog; en Fiskebog; Jagtbog; Dmgang med Heste o. s. v. End videre har man taget de 6 første Blade af Farvebogen, og givet dem Titel af Plettebog o. s. v.)

ErfaringsKole for alle dem der elsker Livet, Helbredden og deres Tilfredshed. I-III Del. overs. Kjøbh. 1799-1800.

Meidingers franske Grammatica. overs. ib. 1799. 2det Dpl. 1801. (I. Lst. 1802 No. 27. 29. 30.)

Kunsts Weneffekt indbyrdes Forhold eller Beskrivelse over Kunst og Haandværker, overs. ib. 1800. **Gjussdem Exempler i Regnekunsten** for Pigebørn. ib. 1801. **Gjussdem Kasebog for Borgerskole**, to Dele. 1803. **Gjussdem Nyeste Billed- og Arbeets- og Kasebog**. ib. eod.

Compos Robinson — udgivet paa Tydsk med dansk Oversættelse af de væsentligste Drl. ib. 1800. Paa samme Maade har han udgivet den paa Fransk 1802.

Wielands Agathon. 1ste og 2den Del. overs. ib. 1800-1801. (I. Lst. 1801 No. 6.)

Jacobs Religion for hver Mand. overs. ib. 1800.

Suzettes Medglift. overs. ib. eod. (I. Lst. 1801 No. 9.)

Luras franske Grammatica, den forrige danske Oversættelse, gennemseet, rettet og forandret. ib. 1801.

Anvisning til at regne i Hovedet. 1801.

Rejsen til Kjøbenhavn, efter Knigge. ib. eod. (I. Lst. 1801 No. 37. **Fall. Litt.** 1806. Jun. S. 432.)

Bibelske Historier for Ungdommen. ibid. 1806. 2det Dpl. 1809.

Efterretning om de danske vestindiske Hørs Indtagelse af den engelske Fløde, tilligemed en Beskrivelse over disse Hø. ibid. 1801.

Historie og Geographie til Brug i PigeSkoler. ib. 1802. (I. Lst. 1810 No. 9.)

Bonapartes Liv og Levnet af J. A. W. Dech. overs. ib. 1801.

Kamlers allegoriske Haandbog. overs. ib. eod.

Anecdoter om Keiserinde Catharina den anden af Rusland, Keiser Poul I., Keiser Alexander o. s. v. overs. af Fransk. ib. eod.

De mærkværdigste Begivenheder i det 18de Aarhundrede. I-III Del. ib. eod.

Kortfattet Udtog af Geographien. ib. eod.

Almindelig Verdenshistorie for Ungdommen, efter Kemmer og Schrøder I-III Del. ib. 1802-5. (I. Lst. 1810 No. 13.)

Maret 1801 det første og følgerigste i det 19de Aarhundrede. overs. ibid. 1803. (Dagen 1803 No. 16.)

Bondephilosophie, indeholdende en Samling af virkelige Tildragelser, som formedelt Landalmuens Uvidenhed have havt de fædeligste Følger. overs. ibid. eod.

Cadet de Daur Anvisning til at tilberede og smale med Mellesarver. overs. ib. eod.

Galleris Lærebog i den gamle Historie. overs. 1804.

Schillings Quid von Schönheit. I-IV Del. overs. ib. 1804. (I. Lst. 1805 No. 34.)

Den franske Revolutions Historie. overs. ib. 1804.

Juridisk Haandbog for Kjøbmand og Haandlende I-II Del. ibid. 1804-7.

Grevens og hans Hjerte, overs. af S. C. Graulund og J. Wersel. Friberia 1805.

Den unge Kunstner og Haandværker. ib. 1809.

Ny fransk Kasebog. ibid. 1812.

J. N. Schwerg Om Landbruget i Belgien. I Del. overs. ib. eod.

Strikket Moses og Jesus, og dets Oversættelse Thomas Phaarus Forerindring, for Sandhedens Undersejlseskol. Kjøbh. 1813. (Litteraturtid. 1813 S. 492.)

Solterhøjs Farvebog. overs. ib. eod.

Armenianeren eller den største Intrigues Gejer over Kornukten. I-III Del. overs. ib. 1814. (Litterat. tid. 1814 No. 31.)

De Alesveds Bekktog 1813 og 14. oversf. ib. 1814.
Beskrivelse over Pommern og Rugen. ib. eod.

Familien Reubed, oversf. ibid. 1815.

Han har end videre oversat Haramonds Familiehisto-
rie i 4 Bind; Melsners Dialoger og Fortællinger 1ste
Del; Persfort og Klare 1ste Del. Han Krev i nogle Kar-
tstempelen. I Pbyi. oecom. Bibl. er af ham: An-
mærkninger angaaende de arabiske Feste i Orkenen. i
XVIII. S. 236-44. Bidrag til Historien om de nordame-
ricanske Landopdagere. ibid. 245-52. Hans allerførste
litteraire Arbejder. Note i det 1784. 1786 i Kjøbenhavn
udkomne Munter Bibliotek, som han og Brødrene
Herz vare Udgivere af. (I. Hft: 1784 No. 37. 1786 No.
16.) Endnu kan erindres, at ligesom her i denne For-
tegnelse og andet Product af hans Pen kan savnes,
saa skaar her vel og Adskilligt, der ikke er af ham, men
som han kun har laant sit Navn til.

Wergeland (Nicolai) født i Bøndestanden
i Bergens Stift. Dep. fra Bergen 1799. Blev
1805 Adjunct ved Skolen i Christiansand. 1811
resid. Cap. til Djeftad i samme Stift, men kom ikke
derhen, da han kort efter blev Capellan til Domkir-
ken i Christiansand. Var 1814 Medlem af den Eids-
voldske Rigsforsamling Blev 1815 Ridder af Nord-
stjerneordenen. 1816 Sognepræst til Eidsvold paa
svre Romerige. (conf. Christiania Intelligents-
fedler 1817 No. 3.)

Haldor Smets smaa Tidragelser i Livet, hans Egen-
tyr og Bemærkninger, i den Fjerde Smag. Kjøbh. 1805.
Fortsættelse deraf udtom i Christiansand 1810.

En Prædiken. Christiansand 1807.

Rnemofyne. et Forsøg paa at besvare den Opgave om
et Universitet i Norge; et Prisfrift. Udgjør 1ste Dels
1ste og 2de B. af Hist. philosoph. Saml. udg af Geis-
Rabet for Norges Vel Christiania 1811. (Litteraturtid.
1811 No. 33-43. Forsfatterens Svar herpaa i Karg.
1812 No. 7 og 8. conf. Kjøbh. Skilderie 1812 No. 11
S. 168-69. No. 27. 31. 32.)

Santate til Universitetsfesten d. 11 Dec. Christiansand
1811. siden indført i den Platouffe Samling.

Slaget ved Lyngør, et Digt. Christiansand 1812.

En politisk Tale til det norske Folk. Med Bilag af dem,
Fors. fremsagde i Rigsforsamlingen paa Eidsvold. Chris-
tiansand 1814. (Extract deraf i den Stockholmske Alm.
Journ. 1814 No. 285 et seqv.)

Et Ord til Publicum, foranlediget af de Fornærmel-
ser, hvormed W. Sebbelow har angrebet Forsfatteren
til den politiske Tale til det norske Folk. ibid. 1815.
(conf. Sebbelows Svar i "Kong Frederik misandlet etc.")

En Tale i Anledning af Fæden og Foreningen med
Sverrig, holden til Aftenang Rytarsdag 1814. Chris-
tiansand 1815.

Beretning om Danmarks politiske Forbrydelser mod
Norge. ibid. 1816. 2de Dptag. Christiania 1817. conf.
Nationalbladet 5te Hæfte No. 29-32. 9de Hæfte No. 53-
56. Forretten er der taget til Gjenmæle imod Skriften
af Salsen, Seroleb, N. A. Doyc, og flere Berge-

land forsvarede sig i "Ekkintetgjorelse af alle Kændlige
Ansald paa det af Sandheden selv Kadsættede Skrift:
Beretning" o. s. v. Norge. 1817. 8vo.

I Ugeria er af ham: Dianoetisk Undervisningsmetho-
de, i den Karg. 1ste B. S. 121-72. I Kallefens Ma-
gazin Forsøg til at forklare den tilsyneladende Modsigel-
se i Apostlernes Ideer om Opstandelsen, Dommehag, og
Udødelighed, i VI. 497-511. Om de janattiske Nordmænd,
VIII. 519-24. (I. Lst. 1807 No. 44.) Theologiske Stu-
dier. i det Kallefenske Maanedsskrift. I. 257-98.

Werlauff (Erich Christian) Er født den
2den Julii 1781 i Kjøbenhavn; hans Fader var
Korft af Fødsel og Koffardie-Capitain, hans Moder
en Datter af nedenslaende Dr. Med. L. C. Wirth.
Deponerede 1796. Tog Exam. Jurid. 1802. Blev
efter nogle Aars Tjeneste ved det store kongl. Biblio-
thek, anden Bibliotheksecretair 1805. Tog Magi-
stergraden 1808. Blev Adjunct ved Kjøbenhavns
Universitet 1810; Professor extraordinarius ved sam-
me i nordisk Historie og Oldsager 1812; første Bi-
bliotheksecretair 1814; og Justitsraad 1818.

De Ario multiscio, antiquissimo Islandorum histori-
co. Specimen inaugurale. Hafn, 1808. 8. (rec. i Lst.
1808 No. 43. af Abrahamson, i Zeit. für Lit. und
Kunst in den dänischen Staaten 1809 No. 14. og i
Engelerofts Annaler 1808. II. S. 69-91.)

Bemærkninger i Anledning af den til de nordiske Old-
sagers Samling og Opbevaring nedsatte Kommission.
Kjøbh. 1808. 8. (r. af Abrahamson i L. Lst. 1809 No.
39 og 41.)

Katnedela Saga of Saga af Finnoga hinnum rama,
med dansk Overtættelse og Anmærkninger, paa Jac. Nals
Beføxtning. Kjøbh. 1812. 4. (rec. i dansk Litteraturtid.
1813 No. 21 af Prof. P. E. Müller.)

Noregs Kæntunga Sæger. Tom. IV. Hafn. 1813. Tom.
V. Hafn. 1818. fol. (See D. Thorslacius.)

Suhms udtog af Danmarks, Norges og Holsteens
Historie, paa ny udgivet med Rettelser og Tillæg. Kjø-
benhavn. 1813. 8.

Anecdoton historiam Sverrori Regis Norvegiae illu-
strans, e cod. membr. cum verl. lat. et comm. Hafn.
1815. 8. (rec. af Prof. P. E. Müller i dansk Littera-
turtidende 1817 No. 21. og i Hall. Lit. Zeit. 1816.
No. 28.)

Beskrivelse over Kong Erik Menveds og Dronn. In-
geborgs Gravminde i Ringsted Kirke. Kjøbh. 1815. 4.
med Kobb. (udgivet med Tillæg i Antiquariske Amaal.
3 B. I. S. 3-18.)

N. Kalls almindelige Verdenshistorie; tredje Udgave,
besørgt og fortsat. Kjøbh. 1815. 8. (rec. af Prof. J.
Müller i dansk Litteraturtid. 1818 No. 30 og 31.)

Udtog af N. Kalls Alm. Verdenshistorie til Brug for
Skolerne. Kjøbh. 1817. 8. (rec. af Samme, sammst.
No. 31.)

Forsøg til det danske Sprogs Historie i Hertugdøm-
met Slesvig; et Prisfrift. indf. i Prisfrifter om det
danske Sprog i Hets. Slesvig. Kjøbh. 1819.)

I *Scandinaviske Museum* 2det Bind S. 170-87. Om et Reise det nordiske Keigs- og Søværns Historie. (overs. i *Zeitung für Literatur u. Kunst in den dän. Staaten* 1808 No. 28-29.) I *Scandinav. Lica. Selsk. Skr.* 3die Aarg. (1807) 1ste Bind S. 1-51. Udlaft til den nordiske *Archæologies Historie* i vort Fædreland indtil Die Worms Tid. I 2det B. S. 276-88. *Cursus posterior* til Capt. Abrahamsens Forklaring over den Glavens drupste Runesteen. I 10de Aarg. (1814) S. 38-104 Om Skandinavernes Bekjendtskab med den pyrenæiske Halvø indtil det 10te Aarhundredes Udgang. I 14 Aarg. (1818) S. 184. Tre Afhandlinger til Kong Christian den Fjerdes Historie.

I *Vid. Selsk. Skr.* for 1805-6. 4de D. 2det Hæfte S. 153-68. Historiske Efterretninger om Hækkedøds Brug til Menneskesøde i ældre og nyere Tider. (overs. paa Tydsk i *Zeitung für Litt. u. Kunst in den dän. Staaten* 1808 No. 38-39.)

I *Nye Minerva* 1807. Octob. S. 83-96. Om Inderlandernes Forsøg paa at finde Documenter til deres Historie i Danmark. S. 97-105. Efterretninger om det gamle Rige Aethiopia paa Kallundborg. I *Minerva* 1817. Jan. S. 1 seqv. Efterretninger om Italieneren D. J. Borro's Ophold ved det danske Hof i Aarene 1667-70.

I *Antiquariske Annaler* første Bind 1812 S. 16-53. Historisk Antiquarisk Beskrivelse over Den Samsø indtil Aaret 1675. S. 74-81. Om den sølsterke Runesteen. S. 82-104. Forsøg til Forklaring over en mærkelig nordisk Eikten.

I *Athene* 1815. Mart. S. 193-231. Bemærkninger over Folkesagnene om en nordisk Kampeslag i Oldtiden.

Har desuden leveret mindre Bidrag og hidtil utrykte Sager til *Engelstoffs Universitets- og Skole-Annaler* 1806, *Ny danske Magazin*, *Biographen* 1806, *Antiquariske Annaler*, *Athene*; som ogsaa afskillige Recensioner i *Kjøbenhavnske lærde Efterretninger* og *Dansk Litteraturtidende*.

Werlose (Peder) f. i Raabov d. 1ste April 1705. Hans Fader havde været Præst i Tranquebar. Depon. d. 20ten 1723. 1730 blev personel Capellan ved Bynæsfets Menighed i Norge. 1735 Sognepræst til Rjøllefjord i Østfinmarken. 1742 resid. Cap. og 1751 Sognepræst til Maribo. Døde 1759.

Danske Emblemata. Kjøbh. 1732. 38 og 39. 4to.

Kong Frid. Vtes og Dronn. Lovises Navne, Høfjeld- og Kroningsbæge samt Karstæl, cabbalistisk udregnede. 166. 1747. fol.

Werneck (Christian Levin) f. i Roskild 1727 d. 11 April. Hans Fader var Levin Anders Werneck, som siden blev Provincialmedicus i Ribe. Sønnen afsattes 1744 ved Raadskapshuset i Læbek. Kom 1753 til Danmark og var i to Aar Provisor paa Aarhus Apothek. Drog derpaa til Kjøbenhavn, hvor han blev indskrævet iblandt Studenternes Tal. 1760 Doctor Med. Derefter Landphysicus i Skotland. Døde i Restved 1775.

De febri scarlatina. Diss. inaug. Hafn. 1760. 8vo.

Werner (Adam Friderich) født i Salselt i Preussen. Var Notarius publicus i Kjøbenhavn og kongelig Hofpoet.

Tydske Vers, som tilligemed *Venusini* latinske og *Lers Hildsens* danske bleve tilføjede *Alb. Paetzwegs Icones regum Danicæ*. Hafn. 1646. fol.

Teutsche Poemata. Kopenh. 1647.

Natalium choræ, cum Friderica Amalia, regis Friderici 3ui filia, sacro fonte tingeretur. tb. 1649. fol. Epicedia in Fridericum, principem hæreditarium Norvegiæ. ib. 1652. fol.

Poematum libellus 2dus. ibid. 1670. 8vo.

Werner (Matthias) født i Sverrig 1712. Studerte i Lund og Upsala. 1740 blev Rector i Warberg. 1743 blev Hovmester for Baronerne Ribbing, som studerede i Lund. 1749 blev kongel. Hofsecreter. 1752 Ombudsmand eller Inspecteur ved den store Stofb i Stockholm. Formedelst indløbne Fortrædeligheder og forfulgt af Creditorer forlod han sit Fædreland, og begav sig til Norge, hvorfra han 1759 i October kom til Kjøbenhavn. Her døde han 1779.

Ureminde over Lave Beck-Frits, Oberst ved et Carasferregiment i Danmark og Major ved Adelsbaneregimentet i Sverrig. Kjøbh. 1764. 8.

Biographie eller kort og sansfærdig Berættelse om min fædres Wandel. I. 1. (Kjøbh.) 1766. 8vo. (Deras Fal der kun være bleven trykt meget faa Exemplarer.)

Gratulationsvers til Kronprinsesse Sophia Magdalena paa Geburtsdagen i det danske Sprog og paa Formælingsdagen i det svenske. ib. eod. 8.

Om Ejs- og Utigheden imellem det danske og svenske Sprog. ib. eod. 8. (rec. i *Dänisches Journal* I B. p. 279-81.)

Clavis lingvæ latinæ. I-V Del. 166. 1766-78. 4to. (Maanedl. Tillæg til Adressconct. Literr. p. 15.)

Samling af alt det som ved den ny Regjering i Sverrig 1772 er udkommen. overs. ib. 1772. 8.

Tanker i Anledning af den 17de Jan. 1772, paa svenske Vers. Til Dronning Juliana Maria paa Geburtsdagen den 4 Sept. 1772. 4to. og Til Hans Majestæt Kongen, i danske Vers, om en liden Raadegave i hans Fattigdom. ib. eod. 4to.

Relation om Christian Carl Wedels Forhold i Hensende til Uplysningen af *Clavis lingvæ latinæ. 166. 1775. 4to.*

Werning (Knud Kold) f. i Fjotland. Blev 1792 af Højskeret dømt til Forbedringshuset paa 6 Aar. Kom 1795 til Sverrig. Siden igjen tilbage til Kjøbenhavn, hvor han gav sig af med at være Commissionair, og lagde sig da blot Knud Kold. Drog derefter til Norge, hvor han for Bedragerie

blev dømt til Lughusstraf i Christiania. Derfra frigiven 1815 og kom da igjen til Kjøbenhavn.

Winterbetragtninger. Kjøbh. 1787. Benfabelige Lanker eller Daphnis til sin Kønne Phyllis. ib. eod. og Daphnis og Phyllis, en rørende Roman. ibid. 1788. (I. Aft. 1789 No. 43.) Ketsferdigheds Bederlag. ib. eod. (conf. I. Aft. 1788 p. 508.) Tale holden i høieste Ret. ib. 1792. (Arit. 1792 No. 38.) Politiske Betragtninger öfver Sveriges och Danmarks Ställning. Stockholm 1795. Afslammen i Octav.

Werring (Rasmus) Var Magister og blev i Aaret 1730 Rector ved Skolen paa Perlestræde.

Foundation til et sirobbelt forenet Kjerlighedsselskab og en sirobbelt Pensions- og Brude- Afsted- og Rejseselskab for Enler, Faderløse, Ragserte og blinde Børn, oprettet den 13 Sept. 1748. Kjøbh. I. a. 3 Aft. 4to.

Wesenberg (Daniel) fra Schlessien. Kom her til Danmark i 1770'erne, og udførte oeconomic Landmaaling i Jylland i mange Aar. Blev 1801 Stiftslandinspector i Ribe Stift, og lever endnu i Solbjerg i en Alder af omtrent 80 Aar.

Anvisning hvorledes de konstige Græsarter bør dyrkes i Jylland. Siborg 1779. 8.

Anvisning til Raigræssets Dyrkning — i Didrichsens Magazin VIII. 282-95.

Öffentlig Beskjæmmelse Kræver og tillader offentlig Ketsferdiggjærelse. Siborg 1805. (For dette Skrift blev Autor ved Landstinget 1806 tilsendt at bøde 200 Rdr. til Besje Amts Justitskasser.)

Wesing (Søren).

Underretning om Brandredskabers Brug og Anbringelse i Købstædte, samt hvad Ildbrænde have overgaaet Ironhjem fra 1328 til 1740. Ironhjem. I. a. 4to.

Wessel (Caspar) Broder til den efterfølgende Joh. Germ. Wessel. Var Landmaalingssinspector, og blev 1815 Ridder af Dannebrogens. Døde i Kjøbenhavn 1818.

Om Directionens analytiske Betegning, et Forsøg anvendt fornemmelig til plane og spheriske Polygoners Oplosning — i Vid. Selsk. Skr. Ny Saml. V. 469-518.

Wessel (Friedrich) En Jøde, født i Kreuznach. Blev i Anledning af Krigsuroligheder fordreven fra sit Fæderneland, og i Hamborg omvendt til Christendommen. Fra Hamborg kom han til Kjøbenhavn, og udgav

Der geistlich todte Jude, in 2 Theilen. Koph. 1721. (Sjærs Nova Litt. No. 2.)

Giftige Duelle des Salmuds mit ihren Auspässen. ib. 1724.

Wessel (Johan Herman) f. d. 6 October 1742 i Vestby Segn i Aggershus Stift, hvor hans

Fader, Jonas Wessel, en Broder af Torben Wessel, var Præst. Dep. fra Christiania 1761. Blev 1778 Oversætter ved Theatret. Døde 1785. (Hans Biographie foran Udgaven af hans Samtlige Skrifter. conf. Elegis ved hans Grav ved Pram, med Anmærkninger, i Minerva 1786. I. 95, som ogsaa er aftrykt af Rahbek foran Udg. af hans udvalgte Digte. Hans Portrait foran Theaterkommebogen for 1785 samt foran begge Udgaver af hans samtlige Skrifter.)

Kjerlighed uden Strømper, et Særgespil. Kjøbenh. 1772 og senere i Octav, ogsaa indf. i Saml. af orig. Skuesp. 1ste B. (Arit. Journ. 1772 No. 36. Codes Bladninger 1772 No. 3. 4. 6. Dram. Journ. 1773 No. 21.)

Døe til Kjølsomhed, og Sønnen — i Poester udgivne af det norske Selskab. 1ste St. (Arit. Tilk. 1775 No. 37-38.)

Lykken bedre end Fortænder, et Spil. Kjøbh. 1776. ogsaa i Ny orig. Skuesp. 1ste B. (Arit. Tilk. 1776 S. 288.)

Gaffelen, en Fortælling — i Jveriens Poetisaml. for 1783.

Brovne Potter i alle Land — i Selskabsange med Melodier. 1ste Hæfte. Kjøbh. 1783.

Votre Serviteur, otiois, et Ugeblad. ib. eod.

Prologer — i Schwarz's Kommebøger for 1784-85.

Anno 7603, en Comodie. Kjøbh. 1785.

Samtlige Skrifter. I-II Del. Kjøbenh. 1787. (I. Aft. 1790 No. 8.) 2det Drlag, udgivet af B. L. Rahbek. ib. 1799-1800.

Udvalgte Digte, valgte og udgivne af B. S. Seidelin. med Fortale af Rahbek. ib. 1801.

Han har overlat til Theatrets Brug efterfølgende Spil: de 3 Forpagtere, Grovsmøden, Feen Urkel, det talende Skildervæ, Julie, alle indførte i den guldendaliske Samling den 5te og 6te Tome; ogsaa Sten og Lise, rec. af Abrahamson i I. Aft. 1790 No. 25.

Wessel (Ole Christoph) Broder til den Næstførtige, f. d. 12 April 1744. Var først Landmaaler; studerede siden Jura, og blev 1771 Assessor i Hof- og Stadsretten. 1775 i Oberhofretten i Christiania. Endelig Generalauditeur i Norge og Deputeret i det norske Generalitet. Døde 1794. (Tale over ham i Hermoder No. 1. S. 35-62.)

Upartiske Betragtninger over Prof. Legangers Lanker i Anledning af benificerede Gaardes Udænnelse til Officerboliger. Kjøbh. 1788.

Angaaende en ny Landmiliceforordning i Norge — i Minerva 1796. IV. 59-90.

Wessel (Evend Thoftrup) Son af Andreas Bredal Wessel, der var f. i Vestfinmarken og døde 1798 som Præst til Agerøen i Roskilde

Amt, Forfatter til Opmuntringstanker i Anledning af Jubelfesten 1760, trykt i Trondhjem i Quart. Sønnen er født i Aassford i Fosens Fogderie, hvor Faderen da var Præst. Blev 1787 personel Capellan til Agerøen. 1798 reisd. til Bynæsset ved Trondhjem. 1814 Sognepræst til Børsen og Børsflogmen, da dette blev separeret fra Bynæssets Raad.

Omfrønting af Faderens. Trondhjem. eet Aet i Octav.

Wessely (Hartvig) født 1727 i Hamborg. Kom i sit 10de Aar til Kjøbenhavn. Lagde sig efter Videnskaber, men var tillige Negotiant. Drog 1772 til Berlin.

Rebe an dem Geburtsfeste des Königs Christ. VII. in einer jüdischen Versammlung in hebraischer Sprache gehalten, und nachhero vom Verfasser übersezt. Koph. 1772.

West (Hans) født Aar 1758 i Messinge By paa Hindsholm i Fyen, hvor hans Fader var Præst. Dep. fra Dnse 1776. Lagde sig ved Universitetet især efter de levende Sprog. 1788 blev Rector ved Skolen i Christiansted paa St. Croix 1800 entlediget, og derimod constitueret til Notarius publicus. Kom tilbage til Europa og gik 1802 som Consul til Nederlandene. Døde i Cassel paa en Hjemreise fra Frankrig 1811, og var da Statsraad og Ridder af Dannebrog. (Efterretn. om ham i Litteraturtid. 1811 No. 13. conf. Naturhist. Selsk. Skrift. VI. 217, hvor Wahl har benævnt en ny Plantestægt med hans Navn)

Griffenfelds Gaib. et Digt. Kjøbenh. 1784. (I. Lst. 1784 No. 18. Iversens Progr. III. 189-92.)

Glovers Leonidas. I-II Del. oversf. ib. 1786-88.

Ultradelsfestale holden da Skolen i Christiansted blev aabnet. Christiansted 1789. 8. (I. Lst. 1790 p. 384.)

Beretning om det danske Eiland St. Croix fra Junii 1789 til Junii 1790. Kjøbh. 1790. 8. særskilt aftrykt af Iris i Julii Raanedehæfte 1791. og paa Lybste i Eggers Deutsches Magazin. 1791 Maj. (rec. I. Lst. 1791 No. 42.)

Tale i Anledning af Kronprindsens Fødselsdag. ibid. 1791. 8. (Kritik XI Hæfte No. 8.)

Sacrotala eller den ubelige Ring, et østerlandsk Drama, oversf. af Engelsk. ibid. 1793. 8. (Iris 1793. III. 209-13.)

Bdrag til Beskrivelse over St. Croix, med en kort Udsigt over St. Thomas, St. Jean, Tortola &c. ibid. 1793. 8. (rec. i Lffards Journ. 1796 p. 240-51. lærde Lst. 1793 No. 1 og 3.) oversat paa Lybste mit Berberingen des Verfassers. Koph. 1794. (I. Lst. 1795 No. 26. Jen. Litt. Zeit. 1794 for Januar. Gört. Anz. 1794 No. 172.)

En Skrivelse, dat. St. Croix d. 27 Maj 1797 — indført i Pphy. Bibliothek XI. 211-14.

Raisonnéet Catalog over hans Materiefamling. Kbh. 1807. 8. (I. Lst. 1807 No. 22.)

Brevet fra Hionabanas i Tilfueren 1793 No. 86.

Westen (Christian Ulrich von) født d. 19 Jun. 1733 i Dnse, hvor hans Fader var Agent og Apotheker Johan Christoffer von Westen. Han deponerede 1751. 1766 blev Sognepræst til Eem og personel Capellan til Nasum i Fyen. 1770 Sognepræst til Brøndkilde og Belling. Resignerede 1792, og døde som Conssistorialraad 1808.

J. S. Jacobi om den; Højsagelse som Mennesket Folker Gud. oversf. Kjøbh. 1759. Gellerts Betragtninger over Religionen, oversf. ib. 1765.

Westen (Peder von) Broder til Næssforrige, født i Dnse 1731. Deponerede 1751. 1753 reiste udenlands og blev 1759 Doctor Medicinæ i Rosk. 1760 kom hjem og blev Professor Philosophiæ designatus ved Dnse Gymnasium Practicerede i Fyen indtil han 1764 succederede sin Fader som Apotheker i Dnse. 1779 blev han Sjef af det kongel. privilegerede Adresscontoir og Bogtrykkerie sammesteds, hvilket han igjen folgte, da han 1782 blev Løbder og Postmester i Friderits. 1783 fik han Privilegium paa at oprette et Bogtrykkerie og Adresscontoir i Friderits for Ribe Stift. Døde som Justitsraad 1789. (Blochs fyenke Gejstl. i D. p. 567. og Fyens Stifts almindelige Aviser for 1783 No. 55.)

Discursus de medicamentis quibusdam adulterationi obnoxia. Rostochii 1757. Quæstionis, esse Mathematicos usus adeo universalis, negativa sectio, sma. ibid. 1758. Meditatio de chymia præstantia et utilitate ad medicam praxin. ib. eod. De febrium ortu non e putredine sed ex humorum vel nimia tenuitate vel spissitudine immodica disl. epiltolica, ib. eod. De inflammatione sanguinea, caula tympanitis, disl. inaug. ibid. eod. Alle i Quart.

Natalis Friderici VII solenni oratione concelebratus, ibid. 1759. folio.

De philosophiæ utilitate. Othenis 1761.

Oratio in natali Regis Friderici VII. de medicinæ certitudine, ib. eod. 4to.

De lue bovina 1762 in Dania grassata — indført i Nova Acta Acad. Nat. curios. Tom. III. hvor ogsaa tvende andre medicinske Dbl. af ham ere indførte.

Naturhistoriens Rytte; et IndbyggelsesKrift til Forelæsninger derudi, med en Oversættelse af Båschings Underviisning i Naturhistorien. ib. 1776. 4to. (At disse Forelæsninger ingen Fremgang havde, sees af Fortalen til bemeldte Båschingske Skrift, der udkom med Anmerkainger. ib. 1780. 8.)

Om Pøbagra. ib. 1779. 8.

Adresscontoircers Natur, Oprindelse og Rettigheder. ib. 1780. 4.

U. C. Saldhows Anvisning hvorledes Dvæghygen kan afhjælpes; en Oversættelse med tilføjet Afhandling om Dvæghyge-Indpobningens Fremgang og Udfald i Danmark, England, Holland &c. ib. 1781. 4

Om Krappens eller Farverodens Plantning. oversf. ib. eod. 8.

Vine ganz neue Art zu punctiren. ib. eod. 8. paa Dansk ib. 1782. (r. l. Lit. 1782 p. 351. Ivers. Progr. I B. p. 132. og II. 327-28)

Den philosophiske Bondes Deconomie i Schweiz. oversf. ib. 1782. 8.

Plan og Charte til en botanisk Haves Anlag ved Odense Gymnasium. ib. eod. 4.

J. G. Effens Underretning om urters og Rødders Læring. oversat af von Westens Søner **J. G.** og **J. W.** von Westen, med et Tillæg (af P. von Westen selv) om Havevæsenet. ib. eod. 8.

Divie, et Sørgespil af Brandes. oversf. ib. eod. 8.

Brevs at Tvekamp er et æreløst og taabeligt Foretagende. oversf. ib. 1783. 8.

Efterretning om Tobakken og Krappen. ib. eod. 8.

Forsøg til en Handelshistorie. ib. eod. 8.

Om Sildebetrællen eller Udvandring og Sildebangsten. ib. eod. 8.

Capitelstæfter fra 1660. ib. eod. 4.

L. C. Schmalings Naturlære. oversf. med Anmærkn. og Fortale. ib. eod. 8.

Efterretning om Bogtrykkerkonsten. ib. eod. 8.

Westen (Johan Christopher) Søn af **Mæst.** forrige, f. i Odense d. 9 Sept. 1770. Dep. 1787 fra Odense Skole. Anlagde 1799 et Undervisningsinstitut i Kjøbenhavn. 1800 blev Translator i det tydske, franske, italienske, spanske og portugisiske Sprog.

Villaumes Prisaafhandling om et Institut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn. oversf. Kjøbh. 1799. 8.

Bouclair fransk Læsebog for Begyndere udgivet efter den tydske Udgave. ibid. 1808. 8vo.

Han har oversat trede Skuespil. a) Malerns af **Bas.** Kjøbh. 1795. b) Roberen, eller hun kan ikke vælge. ib. eod. c) Ægtefælsforlaget eller de to Officierer. 1802. Af disse er det førstnævnte ikke kommen i Boghandelen.

Westen (Thomas von) født d. 13de Sept. 1682 i Trondhjem, hvor hans Fader, **Arnold von Westen**, var Apotheker. Deponerede 1691, og tog Attestats med **Laubabile** 1694 i sit 12te Aar. 1710 blev han Sognepræst til Vedsen i Romsdalen. 1716 Lector Theologiæ i Trondhjem og **Vicarius** for Missionscollegiet ved Missionen i Finnmarken og øvrige nordlige Norge. Døde i Trondhjem 1727. (Hans Liv og Levnet er udførlig beskrevet i **S. Sammonds** den nordiske Missions Historie.)
Dansk Litteraturlexicon.

Stungende Substjenske hjemme i Huset, samlet og udgivet af **Oluf Seroleb**. Kjøbh. 1731 og oftere i Deten. (Sammond I. cit. pag. 590.)

Casus ministeriales Vedøenles — indført hos **Sammond** I. cit. p. 69 et seqv.

To Breve til Jemtelanderne ere ifølge **Suhms** Levnet p. 176 oversatte paa Svensk af **Sam. Ldnbom**, **Stodholm** 1773. 8. under Titel af **Twa** Berättelser om Tappares Omvändelse.

Westenholtz (Johan Dietrich Wilhelm) født 1731 i Wilsler. 1766 blev Adjunct og Compastor for **Gjerlev** og **Englev Menighed** i **Archus Stift**. 1775 Sognepræst for **Solberg** og **Sundby** paa **Nordsø**. 1776 for **Sejerslev** og **Gjerlev** samme Steds. Døde 1794.

Hvorledes de Banfæligheeder kan hæves, der hindre Vedkommende fra at lede Bandet fra Agre, Enge og Moser et Priskrift belønnet af **Generallandvæsenocollegiet**. Kjøbh. 1772. 8.

Om de Aarsager som hindre Folkemængdens Tiltagelse i Bondestanden, ligeledes et Priskrift. ib. eod. 8vo. (rec. i l. Lit. 1773. No. 41. og i **Crit. Journ.** 1773 No. 4.) Dette og forrige Skrift udkom igjen indførte iblandt de af **J. P. Schlegel** udgivne **Deconom. Priskrifter**. Kjøbh. 1774. 8.

Bondespejl, hvori kan sees, hvorvidt Landmanden selv er Aarsag til den grasserende Syge blandt Hornkvæget, saa og til den høje Kornpris og deraf skydende dyre Tid. ib. 1772. 8. (**Crit. Journ.** 1773 pag. 7.)

Westerholt (Jørgen) født i Odense 1705. Hans Fader var Skildrer. Deponerede fra Odense, og blev 1725 Alumnus paa **Valkendorphs Collegium**. 1728 Rector i **Svendborg**. Han forlod dette Embede 1730, rejste ud til tydske Universiteter, og blev Magister i **Wittenberg**. Ved Hjemkomsten kom han til at ligge paa **Ejlersens Collegium**, hvor han i en Del Aar holdt offentlige Forelæsninger. Geraadebe tilfids i trængende Omstændigheder, og døde 1766.

Dispp. Havn. 4to. De Joye Herceo. 1725. De vero sensu et explicatione vocis $\pi\upsilon\mu\upsilon$ Marci VII. 3. 1726. De palladio ima et ada. 1726. Meletemata spalachia. 1727. Historia Symboli apoltolici præliminaris, eod. a.

Themidis et Palladis mutua gratulatio cum **Christ. VI. Johannem Grammium** designaret **Justitiæ consiliarium**. Havn. 1731. folio.

Disert. epist ad **G. Detharding** de Medicinæ et poeleos commercio. Rostok 1732.

Methodus probandi operationes arithmeticas per novenarii abjectionem. ibid. 1734.

De medici circa veritatom officio; gratulatio ad **Sev. Hee**. Havn. 1734. 4.

Tillæg til **Kami Kirkehistorie** som udkom Kbh. 1736. fol.

Westhoviuss (**Willichius**) født 1577 i **Wosov** i **Stiftet Lübet**, hvor hans Fader var Præst. (83)

Crabbe ved 1778 Universiteter og vestre i Italien, Böhmen og Polen. 1604 blev Rector i Herlufsholm, hvortil Embede han skafte sig 1608. Aar 1615 betredt Kongen ham at være Informator hos Hertog Christian af Brunsvig. 1619 blev han afsat med et Canonical i Lund, hvor han døde samme Aar. Han var 1613 af Keiseren bleven creeret til Comes Palatinus. (Mülleri Cimbr. Litt. L. 723, 28.)

Libellus epigrammatum adversus Conrad. Rittershuthi et Fjild., Taubmannum pro Poetis laureatis. Lips. 1603.

Opus postica cum Gymnasii Herloviani regimen susciperet. Hahu. 1604. 4to.

Autoschellasma poeticum in laudem regis Danorum Academicum Havniensis. ib. eod. 4to.

Ilagoge sive Introductio ad Rhetoricam Phil. Melanchthonis. Lips. 1606. 8.

Epigrammata miscellanea, Francof. 1606. 8. Poematium pars una, Lips. 1607. pars ada. Rostoch. 1621. 8.

Urbes et oppida Scandiam epigrammatis delineata. Havn. 1607 og 1616. 4to. ogsaa indført i Stephanii Scriptor. de regno Dan. et Norveg.

Meditatio de bello per Christ. IV. contra Carolum IX. jussu suscepto et prospere continuata. Havn. 1621. 4to.

Emblematum liber. Rotisbon. 1625. 4.

Isocratice oratio parva de legitimo Regis officio. carmine latino heroico reddita. Havn. 1625. 4.

Multos sententiarum Flores e Saxon Grammatico lecti. Lips. 1617. 8.

Arbucula parnasea tres ramos explicans. Rostoch. 1629. 8.

Epigramma ad Christianum V. Regem Danie designatum. Havn. 1629. 4.

Poematum in festum nuptiale Christiani V. et Magdalene Sybilie. ib. 1634. 4.

Epigrammum liber tertius. ibid. 1636. 2. Epigrammatum libri quingenta. Vol. I. ib. 1637. et 1638. 2.

Emblemata, Christiano IV. Regi Dan. dicata. ibid. 1640. 8.

Wener (Niels) f. d. 25de Jun 1737 paa Etromsø. Hans Fader, som havde Krigsskole Karakter, var Krigscommissair ved Søværnets Havn i Agershus Et. Han tog sin Studenters Etid 1763. Døde 1782. conf. Hørgenskjoldes liv 1788 No. 39-40 Minerva 1788 II 203 og foruden foran hans familjers Prester.

Indvortes Prester — det var i Hørgenskjoldes 1768 og 1769 i Morsø i samme Krigs.

Indt. til Prester i Hørgenskjoldes 1768 og 1769 i Morsø i samme Krigs.

Sunder Brev om 1768 Hørgenskjoldes 1768

Poetiske Forløb (udgivne af Kappel). 1616. 1789. Kl. 2ft. 1789 No. 49.)

Wenhe (Johan Pentil) Præst til Thorshavn, Kirkeby ic. paa Færøerne.

Prædikener over vigtige Troens Artikler. Kjøbh. 1733.

Wenhe (Johan) Udentvil Søn af Ræstforrige.

Kort Underretning og Svar paa den af Svabo udgivne oekonomiske Beskrivning over Færø. Kjøbh. 1783.

Whitte (Hans) født i Trondhjem. Deponerede 1697. Var Alumnus paa Borchs Collegium og Magister. 1714 blev Præst paa Hanger i Bergen Stift. Døde 1728.

Diapp. Havn. 4to. De lingvis tradendis. Havn. 1706. De Wollg. Raticibus in lingvis tradendis methode 1706. De Autoris Medicinis mentis in lingvis tradendis methode. 1707. (Alle tre samlet udgivne under Titel: Dissertationes philologicae de lingvis tradendis. Havn. 1707. 4to.)

Et Dissertationer om Sættelse af rigtige og frugtbare Preter i Embedet Rectoratus. Kjøbh. 1707. 4to.

Fæderlige og Sættelse om en lille Deel og Maade til det sidste Epoc og lev. ibid. 1706 og 1709. 8vo.

Whitte (Johan) En Søn af Ræstforrige, født i Hanger Færøerne 1719 d. 19de Marts. Deponerede 1736 i Hanger Etid. 1747 blev Magister for Sjømands Skole i Trondhjem. 1751 perlede Capitan og 1762 udnævnt ved Sættelse i Bergen. Døde 1773 (conf. Sættelse Færøer historie p. 153)

4 Prædikener om det sidste Epoc. Kjøbh. 1745. 8.

Indvortes ad Indvortes om den sidste Epoc. Kjøbh. 1745. 8.

Indvortes om det sidste Epoc. Kjøbh. 1745. 8.

Indvortes om det sidste Epoc. Kjøbh. 1745. 8.

Whitte (Johan) f. d. 25de Jun 1737 paa Etromsø. Hans Fader, som havde Krigsskole Karakter, var Krigscommissair ved Søværnets Havn i Agershus Et. Han tog sin Studenters Etid 1763. Døde 1782. conf. Hørgenskjoldes liv 1788 No. 39-40 Minerva 1788 II 203 og foruden foran hans familjers Prester.

Indvortes Prester — det var i Hørgenskjoldes 1768 og 1769 i Morsø i samme Krigs.

Indt. til Prester i Hørgenskjoldes 1768 og 1769 i Morsø i samme Krigs.

Sunder Brev om 1768 Hørgenskjoldes 1768

Wibbel, hvorved Skovene i Norge kan spares — indført i *Oeconom. Magazin* Tome V. p. 155. og *Oecon. Journ.* 1757. Februar. (Lillies lærde Ltr. 1757 pag. 194-202.)

Wibe (Ditlev von) var Sø- og Land-, Krigscommissair i Trondhjems St. 1811 blev Generalkrigscommissair. 1813 Ridder af Dannebrog. Et Broder til næstfølgende Joh. v. Wibe.

Dplysninger ved Lieutenant Kamms Jagttagelser over Lunden i Norge — i *Phy. Bibl.* XVI. 38-43.

Wibe (Johan von) f. 1748 paa Bragnæs. Hans Fader var Major ved de sydensfjeldske Dragoner. Dep 1766. Blev 1778 Kammersecretair. D. 1782. (conf. *Christiania Intelligentsedel.* 1782 No. II.)

De nybyggjerrige Mandfolk, en Comœdie. Kjøbh. 1783. ogsaa i 4de Tome af den guldendalske Saml. af orig. Skuesp. (I. Lst. 1785 S. 813.)

Abfjellige Poesier, saasom Epilog d. 4 Septbr. 1779, og Under Bessels Portrait, i Schwarz's Lommebog for 1784; Et Par Stykker i Blochs Trondjemste Saml. 157-59; *Wisen: Farvel, norske Selskab!* o. l. v. i *Christianslands Ugeblad* 1782 No. 9. Den Skaberen Pjante o. l. v. i alle Klubvisebøger, ogsaa i *Graaes Ariet* og *Sange til Del* S. 290, hvor den har til Underkrift D. N. S. 2: det norske Selskab.

Wiborgh (Anders Davidsen) En Sømand i Arendal.

Kjernen af Navigationen. Kjøbh. 1770. 8. En ny Bidskab angaaende Navigationen. ib. 1774. 8. (*Brit. Journ.* 1775. No. 8.)

Wiborg (Christen Bernsten).

Bildur Danfur 2: den danske Bilde eller Raarde, præsenterende en gammel Kjempevisse om danske Waands Tapperhed, digtet af Regner Loddrog, og udsat paa Dansk. I. l. 1652. 4.

Wiborg (Christen Olsen) Skoleholder i Malmø.

Konstige arithmetiske Spørgsmaal af Regula de tri. Malmø 1678. 4to.

Wiborg (Erik) født d. 5 April 1759 i Bedsted i Aabenraa Amt i Slesvig, hvor hans Fader var Præst. Deponerede ved Kjøbenhavns Universitet 1777. 1783 blev Lector ved den botaniske Have og anden Lærer ved Veterinairskolen. 1787 rejste udenlands paa kongelig Bekostning. 1791 blev Professor i Veterinairvidenskabene. 1797 Professor i Botanikken ved Universitetet. 1801 Forstander og første Lærer ved Veterinairskolen. Blev 1802 fraværende Doctor i Medicinen ved Universitetet i Kiel. 1809 Ridder af Dannebrog. 1812 Justitsraad. 1816 Etatsraad.

Tentamen Eudiometriæ perfectionis. Havn. 1784. 8. (Et af Bidskabernes Selskab belønnet Priskekrift.)

Botanisk og oekonomisk Afhandling om Bygget, et Priskekrift. ibid. 1788. 4to. oversat paa Tydsk. ib. 1802. 4to. (Noue allg. D. Bibl. 80 B. 1stes St. S. 267.)

Efterretning om Sandværterne og deres Anvendelse til at dæmpe Sandflugten paa Bøkeranter i Jylland. ibid. 1788. 8vo. overs. paa Tydsk af J. Petersen. ibid. 1789.

Forløg og Erfaringer om abfjellige Sifters Birkning paa Dyr. ibid. 1792. 4to. (conf. I. Lst. 1791. S. 592)

Efterretning om Trommeslygens Behandling hos Hornqvæget. ib. 1792. 8vo. Paa Tydsk i Forfatterens Samling for Thierårzte 1stes Båndchen.

Efterretning om Veterinairkolens Indretning. ibid. eod. 8vo. Paa Tydsk i bemeldte Samml. f. Thierårzte I B. (I. Lst. 1793 No. 27.)

Forløg til systematiske danske Navne af indenlandske Planter. ib. eod. overs. paa Tydsk 1795. (I. Lst. 1794. No. 4.)

Efterretning om Karmysen og dens Anvendelse til Føde for Rennekter og Creature. ibid. 1795. 8vo. (Trykkes paa offentlig Bekostning for at udbedes i Norge.)

Sammlung von Abhandlungen für Thierårzte und Deconomen. aus dem Dänischen. I-V B. ib. 1795-1807. (I. Lst. 1806 No. 3 og 4. 1808 No. 30. *Dechmanns Bibl.* XI. 150 53. 554-61. *Sartentells medicin.* Zeit. 1797 No. 68.)

Beata ruris otia fungis danicis impensa a Theod. Holmskjold. Vol. adum, post obitum autoris curavit E. Viborg. Havn. 1799. fol. (conf. *Physikal. Bibl.* XVI. 401-2.)

Indledning til almindelig Naturkyndighed for Dyrleger, af P. Abildgaard og E. Viborg. Kjøbh. 1800. Dovers. baade paa Tydsk og paa Svensk. (I. Lst. 1801 No. 19. 1802 No. 5. *Fall. Ergänzblätter* 1807. Januar S. 62.)

Danske Benævnelser til Hestens Anatomie, Bygning og Behandling. samlede af E. Viborg og J. (W.) Neergaard. ib. 1800.

Bejledning til en forbedret Faareavl af Abildgaard og Viborg. ibid. eod. oversat paa Svensk og med Anmærkninger forøget af Rezius. Stockholm 1806.

Wolsteins Anvisning til at opdrage (2: opføde) Føl. overs. 2det Dyl. ibid. eod. (Den første danske Udgave som udkom 1798 havde Wiborg ingen Del. De af Wiborg i hans Udgave tilføjede Anmærkninger udkom samme Aar paa Tydsk i det af J. A. Marcussen udgivne Skrift: Kurze Anweisung zu einer richtigen Zucht und Wartung der Füllen 2c. Kopenh. u. Leipz. 8vo.)

Anvisning til at kjende og behandle Lærte, Svine og Hestepopper. ibid. 1801. (rec. i *Olausens Annal.* X. 161-63.)

Haandbuch der Naturlehre. ibid. 1802.

Bejledning til Svinets Behandling som Husdyr. Kjøbh. 1804. samarbejdet og forøget paa Tydsk ib. 1806. (I. Lst. 1804 No. 16. 1807 No. 2.)

Studerede ved tydske Universiteter og rejste i Italien, Böhmen og Polen. 1604 blev Rector i Hertusholm, hvilket Embede han frasagde sig 1608. Aar 1615 betroede Kongen ham at være Informator hos Hertug Christian af Brunsvig. 1619 blev han afsat med et Canonicat i Lund, hvor han døde samme Aar. Han var 1613 af Keiseren bleven creeret til Comes Palatinus. (*Mölleri Cimbr. Litt. I. 723-25.*)

Libellus epigrammatum adversus Conrad. Rittershulm et Frid., Taubmannum pro Poetis laureatis. Lips. 1603.

Όμλια poetica cum Gymnasii Herloviani regimen susciperet. Hafn. 1604. 4to.

Autoschediasma poeticum in laudem regis Danorum Academicis Havniensis. ib. eod. 4to.

Ilagoge sive Introductio ad Rhetoricam Phil. Melanchthonis. Lips. 1606. 8.

Epigrammata miscellanea. Francof. 1606. 8. Poematum pars ima. Lips. 1607. pars ada. Rostoch. 1621. 8.

Urbes et oppida Sielandis epigrammatis delineata. Havn. 1607 og 1616. 4to. ogsaa indfæret i *Stephanii Scriptor. de regno Dan. et Norveg.*

Marsipus de bello per Christ. IV. contra Carolum IX jusse suscepto et prospere continuato. Havn. 1611. 4to.

Emblematum liber. Ratisbon. 1613. 4.

Isocratis oratio pænetica de legitimo Regis officio, carmine latino heroico reddita. Havn. 1615. 4.

Illustræ sententiarum flores e *Saxone Grammatico* lecti. Lips. 1617. 8.

Arbascula parnasæa tres ramos explicans. Rostoch. 1619. 8.

Epigramma ad Christianum V. Regem Daniæ designatum. Havn. 1629. 4.

Poematum in festum connubiale Christiani VII et Magdalensæ Sybillæ. ib. 1634. 4.

Epicorum liber tertius. ibid. 1636. 8. Epigrammatum libri quinque. Vol. I-II. ibid. 1637 et 1640. 8.

Emblematum, Christiano IV. Regi Dan. dicata. ibid. 1640. 8.

Weyer (Niels) f. d. 25de Jan 1767 paa Strømsø. Hans Fader, som havde Krigsraads Karakter, var Krigscommissair ved Søenrouseringen i Agerhus St. Han dep. fra Helsingør Skole 1783. Døde 1788. (conf. *Morgenposten* for 1788 No. 39-40 *Minerva* 1788. II 263. og Fortælsen foran hans samtlige Poesier.)

Adskillige Poesier — indf. dels i *Morgenposten* 1786-88 og dels i *Minerva* i samme Aaringer.

Appel til Publicum i Anledning af (hans Digt) Adams og Svæs Morgensang. Kjøbh. 1787.

Junker Bryno, en comiff Baggattel. ib. 1788.

Poetiske Forsøg (udgivne af Kjøbh.). ibid. 1789. Kl. 2t. 1789 No. 49.)

Wenhe (Johan Henrik) Præst til Thorsbavn, Kirkeby ic. paa Færøerne.

Prædikener over vigtige Troens Artikler. Kjøbh. 1733.

Wenhe (Johan) Udentvil Søn af Næstforrige.

Kort Underretning og Svar paa den af Svabo udgivne oeconomiske Beskrivning over Færø. Kjøbh. 1783.

Whitte (Hans) født i Trondhjem. Deponerede 1697. Var Alumnus paa Worchs Collegium og Magister. 1714 blev Præst paa Wanger i Bergens Stift. Døde 1728.

Diapp. Havn. 4to. De lingvis tradendis. Havn. 1706. De Wollg. Raticii in lingvis tradendis methodo 1706. De Autoris Medicinæ mentis in lingvis tradendis methodo. 1707. (Alle tre samlet udgivne under Titel: Dissertationes philologicæ de lingvis tradendis. Hafn. 1707. 4to.)

Ser Observationer om Bærelsens rigtige og frugtbare Væelse i Ungdommens Undervisning. Kjøbenh. 1707. 4to.

Forberedelse og Underretning om en fletter Orden og Raade til det latinske Sprog at lære. ibid. 1708 og 1709. 8vo.

Whitte (Johan) En Søn af Næstforrige, født i Wangers Præstegaard 1719 d. 19de Martii. Deponerede 1736 fra Bergens Skole. 1747 blev Missionair for Lyngens Capel i Nordlandens. 1751 personel Capellan og 1762 residerende ved Korskirken i Bergen. Døde 1775 (conf. *Sattings Præsters historie* p. 153)

4 Prædikener over Jesu Christi Tilkommelse. Kjøbh. 1745. 8.

Invitatio ad Specimina oratoria audienda. Bergis 1760. 4to.

Betragtninger over alle de apostoliske Brevter paa Søns og Døllige Dage. Bergen. 1770. 4to.

Morgenposten. Bergen. 8vo.

White (Joris) født i Trondhjem 1731 d. 24 Julii. Hans Fader, Thorsten White, af hvem have et Sørgevers over Dronning Lovise i den 3die Samling af de over denne Dronning 1752 udkomne Brev p. 123-26, var Proprietair. Han deponerede 1749. 1760 blev Doctor Medicinæ. 1761 Bergmedicus paa Kongsbjerg. Døde 1765.

Diapp. Havn. De torpore irritabilitati contrario. 1750. 4to. De dysenteria contagiosa Havnis et in vicinis pagis epidemice 1757. grasilante. 1758. 8vo. (Samme med Tractattitel ib. eod.) De dysenteria autumnali Havnis 1758. grasilante. 1759. 4to. De morbis epidemice huic loco propriis. 1760. 8. De multiplici molocomiorum usu, Discl. inaug. 1760. 4to.

Wibbel, hvorved Skovens i Norge kan spares — indført i *Oeconom. Magazin Tome V. p. 155.* og *Oecon. Journ. 1757. Februar.* (Lilles lærde Ltr. 1757 pag. 194-202.)

Wibe (Ditlev von) Bar *Geog.* og *Landsk.* Krigscommissair i Trondhjems St. 1811 blev Generalkrigscommissair. 1813 Ridder af Dannebrog. Er Broder til næstfølgende Joh. v. Wibe.

Dybsætninger ved Lieutenant Kamms Jagttogelser over Auden i Norge — i *Phyſ. Bibl. XVI. 38-43.*

Wibe (Johan von) f. 1748 paa Bragnæs. Hans Fader var Major ved de sydensjælske Dragoner. Død 1766. Blev 1778 Kammersecretair. D. 1782. (conf. *Christiania Intelligentsedel. 1782 No. II.*)

De nysgjerrige Mandhoff, en Comœdie. Kjøbh. 1783. ogsaa i 4de Tome af den guldnebalste Saml. af orig. Skuesp. (I. Lst. 1785 S. 813.)

Adskillige Poesier, saasom Epilog d. 4 Septbr. 1779, og Under Bessels Portrait, i Schwarz's Lommebog for 1784; Et Par Stykker i Blochs Trondhjemske Saml. 1775-59; Bilen: Farvel, norske Selskab! o. s. v. i Christianjands Ugeblad 1782 No. 9. Den Skaberen Rjante o. s. v. i alle Klubvisesøger, ogsaa i Graaes *Arter og Sange II Del S. 290*, hvor den har til Underkrift D. N. S. v: det norske Selskab.

Wiborgh (Anders Davidsen) En Gømand i Arendal.

Kjærnen af Navigationen. Kjøbh. 1770. 8. En ny Bidskabs angaaende Navigationen. ib. 1774. 8. (*Arzt. Journ. 1775. No. 8.*)

Wiborg (Christen Berntsen).

Bilbur Dankur v: den danske Blide eller Raarde, præsenterende en gammel Kjempevis om danske Mandes Tapperhed, digtet af Regner Eddbrog, og udsat paa Dansk. I. I. 1652. 4.

Wiborg (Christen Olsen) Skoleholder i Malms.

Konstige arithmetiske Spørgsmaal af Regula de tri. Malms 1678. 4to.

Wiborg (Erik) født d. 5 April 1759 i Bedsted i Aabenraa Amt i Slesvig, hvor hans Fader var Præst. Deponerede ved Københavns Universitet 1777. 1783 blev Lector ved den botaniske Have og anden Lærer ved Veterinærskolen. 1787 rejste udenlands paa kongelig Bekostning. 1791 blev Professor i Veterinærvidenskaben. 1797 Professor Botanicæ ved Universitetet. 1801 Forstander og første Lærer ved Veterinærskolen. Blev 1802 fraværende Doctor i Medicinen ved Universitetet i Kiel. 1809 Ridder af Dannebrog. 1812 Justitsraad. 1816 Etatsraad.

Tentamen Eudiometria perfectioris. Havn. 1784. 8. (Et af Bidskabernes Selskab belønnet Prisdisk.)

Botanisk og oekonomisk Afhandling om Bygget. et Prisdisk. ibid. 1788. 4to. oversat paa Tydsk. ib. 1802. 4to. (Noue allg. D. Bibl. 80 B. 1stes St. S. 267.)

Efterretning om Sandvarterne og deres Anvendelse til at dampe Sandflugten paa Bæstelanter i Jylland. ibid. 1788. 8vo. oversat paa Tydsk af J. Petersen. ibid. 1789.

Forsøg og Erfaringer om adskillige Sifters Birtning paa Dyr. ibid. 1792. 4to. (conf. I. Lst. 1791. S. 592)

Efterretning om Frommesøgens Behandling hos Hornkvæget. ib. 1792. 8vo. Paa Tydsk i Forfatterens Sammling for Læger og 1stes Båndhen.

Efterretning om Veterinærskolens Indretning. ibid. eod. 8vo. Paa Tydsk i bemeldte Samml. s. Læger og 1 B. (I. Lst. 1793 No. 27.)

Forsøg til systematiske danske Ranne af indenlandske Planter. ib. eod. oversat paa Tydsk 1795. (I. Lst. 1794. No. 4.)

Efterretning om Karmysen og dens Anvendelse til Føde for Rennekter og Creature. ibid. 1795. 8vo. (Tryktet paa offentlig Bekostning for at ubedes i Norge.)

Sammlung von Abhandlungen für Læger og 1stes Deconomen. aus dem Dänstchen. I-V B. ib. 1795-1807. (I. Lst. 1806 No. 3 og 4. 1808 No. 30. Beckmans Bibl. XIX. 150 53. 554-61. *Fartentells medicina. Zeit. 1797 No. 68.*)

Beata ruris otia fungis danicis impensa a Theod. Holmskjold. Vol. adum, post obitum autoris curavit E. Viborg. Havn. 1799. fol. (conf. *Phyſikal. Bibl. XVI. 401-2.*)

Indledning til almindelig Naturkyndighed for Dyrkæger, af P. Abildgaard og E. Viborg. Kjøbh. 1800. Dvert. baade paa Tydsk og paa Svensk. (I. Lst. 1801 No. 19. 1802 No. 5. *Sall. Ergänzblätter 1807. Januar S. 62.*)

Danske Benævnelser til Hestens Anatomie, Bøgning og Behandling, samlede af E. Viborg og J. (W.) Aarsgaard. ib. 1800.

Beskrivelse til en forbedret Faareavl af Abildgaard og Viborg. ibid. eod. oversat paa Svensk og med Anmærkninger forset af Rezius. Stockholm 1806.

Wolsteins Anvisning til at opdrage (v: opføde) Hø. oversat 2det Dpl. ibid. eod. (I den første danske Udgave som udkom 1798 havde Wiborg ingen Del. De af Wiborg i hans Udgave tilføjede Anmærkninger utkom samme Aar paa Tydsk i det af J. A. Marcusen udgionne Skrift: Kurze Anweisung zu einer richtigen Zucht und Wartung der Hüllen zc. Kopenh. u. Leipzig. 8vo.

Anvisning til at kjende og behandle Dverke, Snive og Hestepopper. ibid. 1801. (rec. i *Olausens Annal. X. 161-63.*)

Handbuch der Naturlehre. ibid. 1802.

Beskrivelse til Svinets Behandling som Husdyr. Kjøbh. 1804. omarbejdet og forset paa Tydsk ib. 1806. (I. Lst. 1804 No. 16. 1807 No. 2.)

Veterinairfælledets Skrifter. (Udgivne af Viborg) 1-11 Del. Kjøbenhavn. 1808-1813. 80v. (Der staar i 2den Del Afhandling om Hestefejdsplagsning som særskilt udkom 1809, og tillige er indf. i Almanakken for Aar 1811 og rec. i Biblioth. for Læger II. 221-25.)

Analyse des travaux de la societe veterinaire de Copenhague, premier rapport, Copenh. 1808, fol. second rapport, ibid. 1815. 4to.

Nachricht von der im Jahre 1814 in den Herzogthümern Schleswig und Holstein ausgebrochenen Viehseuche. Stüdt. 1814. 4to. **Aufsatz an die Schleswig-Holsteinische Einwohner wegen der ausgebrochenen Viehseuche.** Schlesw. 1814. 4to.

J Videnf. Selsk. Skrift. Om de almindeligste hidtil bekjendte Gifternes Virkning hos adskillige Dyrarter. i Vid. Selsk. Skr. Ny Saml. IV Del. S. 485-512. (r. i I. Lst. 1795 No. 6.) Paa Tydsk i Saml. für Thierärzte I B. Beretning om de Forsøg, som Vid. Selskab har ladet anstille for at undersøge hvorvidt Længsel og andre vandrede Hænder i Havet og for Vegetationen, i Selskabets Skrift. for 1803-4. p. 209-32. paa Tydsk i Abh. f. Thierärzte IV B. S. 411 u. f. Beretning om de Forsøg Vid. Selskab har ladet anstille med Høns Udrukning i uaanndbare Gasarter. ibid. p. 233-54. Paa Tydsk ib. S. 443 u. folg.

Til Phsykisk oeconom. medico-chirurg. Bibliothek har han, foruden nogle mindre Notitser, leveret følgende: **Botanisk Bestemmelse af Sandvædter og Gfetterning om Sandflugtens Dampning.** i VII Bind 3die og 4de Hæfte, ogsaa særskilt paa Tydsk overs. af J. Petersen, ogsaa indført i Saml. für Thierärzte II B. 133 et leqv. **Om Kronens Brud hos Hesten og Muligheden af at læge det.** ib. p. 319-26 paa Tydsk i Abh. f. Thierärzte IV B. **Om Kiarnemellets Stabelighed for Heste.** ib. IV. 73-79. paa Tydsk i Abh. f. Thierärzte III B. **Gfetterning om Snide, Hestelopper og Dværg.** ibid. p. 113-61. og 211-58. VI. 313-63. paa Tydsk i Saml. f. Thierärzte II. p. 253 et leqv. og III B. p. 259 leqv. **Om Marsvinets Anatomie af Autenrieth,** overs. med Anmærkninger. V. 115-37. **Om en Krybslamhed, som Angel Molen Kulde forarsage hos Heste, Hornqvæg og Svin i Rarresjælland, fra en Anonymus, med Anmærkninger af Siborg.** ib. p. 246-55. **Om Urigtigheden af et i Spanien anpræst Mittel mod Kræft (bestaaende i en vis Firden-art) ib. p. 290-93. Om den konstige Aftagning af Hestens Luftposer i den omværende Krop eller Dværg.** VI. 9-32. paa Tydsk i Abhandl. f. Thierärzte III B. **Forslag til en forbedret Behandling af Spytstierne hos Menneket og Pusdyrene.** ib. p. 118-31. paa Tydsk i hans Saml. f. Thierärzte II B. p. 31 et leqv. samt i Arnebens Magazin III B. I St. **Bemærkninger over Kaareavl i Slesvig og Holsten.** IX. 205-28. paa Tydsk i Saml. für Thierärzte lites B. p. 1 leqv. **Bemærkninger over Kavler og Pungebrok hos Hesten.** XII. 1-22. paa Tydsk i Abh. für Thierärzte III Band. **Gfetterning om Kølopperne.** XVII. 1-13 og 331-36. **Gfetterning om Premiernes Uddeling for Singler.** ib. 72-79. **Gfetterning om en Kasuars Anatomering.** ibid. 211-22. paa Tydsk i Abh. f. Thierärzte IV B. **Indbydelse til Forelæsninger over oeconomisk Botanik og Veterinærvidenskab.** ib. 306-9. **Jagttagelser af ham og Hvilgaard om Byggens Brug til Hestefoder isteden**

for Havre — i phys. oecom. Biblioth. XVII B. 2det H. paa Tydsk i hans Abhandl. IV. 21 et leqv. **Bidrag til en historisk Udsigt over Danmarks Hestavl.** XVIII. 253-85. paa Tydsk i Abh. für Thierärzte IV B. S. 33 u. f. **Fortegnelse over Veterinairkolens Præmier 1799-1800.** i Nyf. Bibl. I. 283-87. **Ny Forsøg med Indsprøjtning af Lægemidler i Dyrenes Karer.** ib. 373-408. paa Tydsk i Nordisches Archiv II B. 3tes St. og i Abhandl. f. Th. IV. 107. **Børnelopper er en fælleds Sygdom for Menneket og flere Pusdyr, bevist ved Forsøg som ere anstillede paa Veterinairkolens.** ib. 442-50. paa Tydsk i Nordisches Archiv für Naturkunde zc. II B. 2 St. og derfra i Viborgs Abhandl. für Thierärzte II B. **Gfetterning om den molbauffe Dværg.** ib. II. 177-86. i bemeldte Abhandl. IV B. **Hjerg-Holbjerf (Arnica montana) foresat som Lægemiddel paa Pusdyr.** ib. III. 48-68. **Betrægtninger over den amerikanske Kanin zc.** ibid. pag. 69-82. paa Tydsk i Abh. für Thierärzte IV B. **Forsøg med Indsprøjtning af arabisk Gummi i Dyrenes Karer.** ib. 161-65. paa Tydsk i Nord. Archiv II Band 3 St. og i Abh. für Thierärzte IV B. **Bemærkninger over Parreflughen hos Hornqvæget.** ib. 174-76. **Hans og Etutmester F. C. C. Nielsens Indberetning til Directionen for Stutterievaesenet og Veterinairkolens om Dværgaracer undersøgte paa en Rejse 1796.** ib. V. 132-47. **Gfetterning om engelske Kartofler dyrkede i Danmark.** ib. VI. 188-93. **Gfetterning om Undervidningen som gives ved den danske Veterinairkole.** ibid. 197-213. paa Tydsk i Abh. für Thierärzte IV B. **Om Svovlfittens Indflydelse paa Kærnes Rejs** ibid. VII. 47-49. **Besvarelse af Landhusholdningssekskabets Prisopgave, hvortil man bebt forvandlet Ben til en nærende Føde, af Viborg og Rain, VII B. 3die Hæfte, ogsaa særskilt trykt.** (rec. i Oluffens Annal. X. 115-41. En Bedømmelse derover er bleven indført i Handelsvidenden 1805 No. 29.) **Pathologiske Bemærkninger over drukne Dyr.** i Nyf. Bibl. VIII. p. 1-34. **Bidrag til Køloppernes Historie.** ib. p. 267-98. **Om convolvulus lepinum som afsevende Mittel.** ib. 355-66. **Om Identiteten af Hestens Blut med Koens agte Kopper o. f. d.** ibid. IX. p. 1-20. **Om Usikkerheden af et i Preussen bekjendtgjort Præparativmiddel mod Dværgsyge.** ib. p. 20-35. **Om det græske Hø som Foder og Lægemiddel for Pusdyrene.** ibid. p. 233-59.

J Standmavisk Museum Recension over Stormans Disertatio de vi venenata nucis vomicae — i Aarg. 1800. Iste B. 2 H. p. 174-80. Undersøgelse om Karfagernes til de sjældne Egenheder hos hvidfødte Heste. ib. 1803-1 B. p. 267-82. i Abhandl. für Thierärzte IV. p. 1 et leqv. **Historisk Udsigt over det kongelige Bert Flora Danica.** Aarg. 1806 II. p. 221-65.

J Landhushold. Selsk. Skr. Botanisk oeconomisk Beskrivelse over de vigtigste Ape- og Pilearter. i VI Del. S. 1-116. **Om Forholdet hvori Hø og Havre faae til hinanden som Fødemiddel for Gæs VII. 316-19. (Paa Tydsk i Abh. f. Thierärzte IV B.) Om at afsjætte Hø i Kæller; og Forslag til en dansk Kornvægt.** VII. 316-26, ogsaa i Handelsvid. 1803 No. 88-96. **Om Stivelsesbærme og spiret Hø til fede Svin med.** ibid. No. 92. i Abh. f. Aarg. IV B. **Om de Græsarter, hvis Dyrkning Jens Dejn i Saltum Sogn i Hjørring Amt har foresat at udbrede.** 1805 No. 95. **Om Rytten af Kartoffelænglerne.** ibid. No. 107.

Adskillige Afhandlinger i S. J. Tenfels Magazin für Thierheilkunde und thierärztliche Polizey, og i Tennerss Zeitung für die Pferdezzucht. J. J. Gehlens Neues Journal der Chemie VI. 605-15. Beretning om de af D. Jacobsen med Andronik anstillede Forsøg. J. Siebolds Chiron 1 B. 2tes St. Beantwortung mehrerer die Castration bey Thieren betreffende Fragen. Schädlichkeit und Unschrädlichkeit des Eibenbaums — i Anzeige der Leipz. oconom. Gesellsch. in der Michaelis Messe 1788 p. 18. Fortgesetzte Beobachtungen über die Wirkungen des Larusbaumes i Riems neue Saml. ökonom. Schr. 4 Th. S. 29. Memoire sur l'education et l'emploi du Porc — i *Memoires d'Agriculture d'Economie rurale et domestique*. Paris 1814. Grundtrække af Xbitgaards Levnet og Fortseener — i *Nyt Tidsskrift*. f. Læger adet Bind, ogsaa særskilt udgivet. Om Boghvede, Markmus og Spelt — i *Olufsens ny Annal*. IV. 63-122 og ligeledes særskilt. Nachricht von der dänischen Veterinairschule. i *Willis u. Schwabs Taschenbuch der Pferdekunde auf das Jahr 1817*.

Forholdregler for at forable Gæsten — indførte i *Almanakkerne* for Aarene 1806-10.

Wiborg (Hans Jensen) født i Wiborg 1613. Reiste som Student udenlands. Efter sin Hjemkomst blev Provst paa Klosteret. 1646 Conector ved Kjøbenhavns Skole. 1649 Sognepræst i Lund, siden forflyttet dertfra til Møen, hvor han døde 1682.

Diapp. Havn, 4to. de principiis rerum naturalium in genere et in specie de internis, 1ma et 2da 1644. De notitia Dei Diap. I-III, 1648.

Perpicua et brevis Metaphysica exemplis theologicis et philosophicis illustrata. Havn, 1648. Brevis Metaphysicæ synopsis. ib. eod. Compendium Physicæ. ib. 1649. Summa fidei ex novo Testam. græco. ib. 1649. De prolegomenis Philosophiæ. ib. 1655. Alle i Octav.

Poemata varia, f. G. Minerva 1807. III. 247-58.

Wiborg (Jacob) født paa Bornholm. Dep. 1791. Blev 1800 Bysfoged i Rønne og Herredsfoged i Vesterherred. 1811 Assessor i Landsoverretten i Viborg. Er nu Bysfoged i Faaborg, samt Herredsfoged i Salling Herred.

Pligts- og Retstare for ungdommen. Kjøbh. 1799. (I. Udf. 1800. No 3-4)

Kort Undervisning over Misgjerninger og Straffe efter Loven. ib. 1800.

Om Arv efter Naturens Ret — i *Dårens's Lommebog* 1795 S. 82-99. De vigtigste Egenkaber ved en god Borger, en Tale ib. for 1796. S. 425.

Forsøg til Fortolkning over enkelte Materier og Steder i Christ. Vtes Lov. 1ste St. om der hviler nogen Plet paa vægte Børn — i *Stat. Juris*. Bibl. V. 1-44.

De vigtigste Hindringer for Bornholms Befstand — i *Minerva* 1807. II. 58. Om Handelsplanternes Dyrkning paa Bornholm — i *Saml. udg. af Bornholms Selsk. 1or Aftenst.* Om den i Loven befaldte Forklaring over Bidners Ved ber affattes? ib. Declamation paa Ditlev Nicolai Ammonds Fødselsdag. ibid.

Wiborg (Laurids Christensen) født i Viborg, hvor han siden praktiserede som Læge. Tog Doctorgraden 1677.

Dial. inaug. de Ictero. Hafn. 1677. 4to.

Wiborg (Nicolai Christian) ældre Broder til foransførte Erik Wiborg, født i Bredsted 1747 d. 22 Maj. Ved Kjøbenhavns Universitet studerede han først Theologie og siden i adskillige Aar de medicinske Videnskaber, især Chemie. 1782 blev Directeur ved det kongelige Dugmanufaktur paa Blaa-gaard, og flyttede med samme til Frederiks, hvor han tillige blev Commerceconsulent. Døde 1801.

Græs, eller den lykkelige Dyd, et Forsøg efter Kleff. Kjøbh. 1772. 8.

Dijonvals kemisk Undersøgning af Indigoen og om dens Anvendelse i Farvekonsten, oversat med høstrøpt fransk Original. ib. 1779. 8.

Efterretning om Anvendelsen af en ny Linopløsning til Skarlag i Farveriet. ibid. I. 2. (1779) 8.

Dansk Musealmanal for hvilket Aar man vil. ibid. 1781. 8. (Iversens Progresser I B. p. 27-32. I. Udf. 1781 No. 16.)

Bredstrups Oserken, en Mål fra Frederiks, besjungen — i *Minerva* 1792. III 96.

Wiborg (Peder Jespersen).

Ligprædiken over Christen Scheel Kjøbh. 1595. 4.

Wiborg (Peder) født i Norge; hans Fader var Kjøbmand. Deponerede fra Christiansands Skole 1741. Reiste som Student udenlands dels paa egen Bekostning og dels som Hofmester. Conditionerede siden paa adskillige Herregaarde. Døde i Kpn 1786 nogle og halvtredstindstyve Aar gammel.

Den retsindige Kyrste og Dommer. Comoedie i 5 Acter. Kjøbh. 1776. 8. overs. af ham selv paa fransk og paa Tydsk. ibid. eod. 8. (Arit. Journ. 1777. p. 167 og 1778 p. 239.)

Wibye (Christen) født i Wibye Præstegaard i Aarhus Stift, hvor hans Fader, Jens Lauritsen Mariager, var Præst. Han blev 1665 ordineret at være sin Faders Medhjælper og Succesor. Døde 1686.

Kytkemiske Erindring over Catechismus. Kjøbenh. 1684. 4.

Gubelige Hjertesul og Betænkninger, rimvis forfattede, i adskillige gubelige Occasioner at bruge. ib. eod. 8.

Wicard (** P****)** var 1765 kongelig Fagtemester ved Societacademiet.

lectioner ubi Fagtelonken. Kjøbh. 1765.

Wichmand (Berthel) født i Odense d. 4 Febr. 1617. Dep. fra Odense Skole. Blev 1645 Magister. 1650 personel Capellan og siden Sognespræst til Særløv i Fyn. Blev Provst i Skovby Herred 1661. Døde 1665.

Ræshyolm, eller om Sindets Rolighed, paa Vers. Sors 1644. 4.

Jeremia Begræbelse paa Rim. Ibib. 1645. 4.

M. Opiz's Daphnis's Rattestage over sin Salthea Bestandighed og villige det rolige Bondelevnet og Agermandens Eyst. oversl. Kjøbh. 1656. 8.

Wichmand (Niels) Den Næstforriges Broder, født i Odense 1610 d. 20 Maj. Var praktiserende Læge først i Kjøbenhavn, og siden i Lund, hvor han blev Professor Medicinæ ved det ny Universitet, men døde 1668. samme Aar det blev indviet. Han nævnes i Bartholins *Cista med.* pag. 461.

Disp. de morbo regio. Lugd. Bat. 1642. 4.

Wichmand (Berthel) En Broders Sønnesøn af foranførte Magister B. Wichmand, født 1720 i Nykøbing paa Falster, hvor hans Fader var Kjøbmand. Hans Farfader, Hans Wichmand, var Raadmand i Odense. Han deponerede 1742. Studerede Medicin. Rejste udenlands 1747 til Tydskland og Frankrig. Kom hjem 1749 og blev samme Aar Doctor Medicinæ. 1752 drog han til Kjøbenhavn for der at være praktiserende Læge. Blev 1762 Landphycicus i Kjøbenhavn med flere Amter. Døde 1770.

Disp. inaug. de partu difficili ex funiculo umbilicali. Hafn. 1749. 4.

Kort Undervisning for Jordemødre. Ibib. 1755. og Kjøbenhavn 1771. 8. (rec. i Lilles I. Lit. 1756. S. 154. og i Forregn. over Skrivefrih. Skilt. 3die Aarg. pag. 145-54.)

Vidalin (Arngrim Johnsen). See: Johnsen.

Vidalin (Arngrim Bertelsen) født i Island, hvor hans Fader, en Søn af nyopnævnte Arngrim Johnsen, var Præst. Dep. ved Kjøbenhavns Universitet. Blev Rector i Nakskov og Magister. D. 1704. (Minerva 1803. II. 329.)

Disp. de voce Ψ Plalm. XXII. 17. Hafn. 1689. (haves ogsaa med Tractattitel samt en Fortale af Lassenius. conf. Winarsen p. 34 et 37.)

Isocratis Encomii Evagoræ cap. I. vers. I, illustrat. Disp. Ibib. 1698.

De scenopegia christiana — i Birkerods *Palæstra antiquaria* p. 212.

De meliorando statu Islandiæ — heraf er Udtog i Poul Vidalins Skrift om Islands Opløst.

Vidalin (Joh) Den Næstforriges Broder, f. 1666 d. 21 Mart. Dep 1687. 1689 gav han sig til det Militaire og blev Soldat ved et Nasireregiment. 1691 berfra afflediget. 1692 drog hjem til Island og blev Hører ved Skolen i Skalholt. Noget Aar efter Sognepræst ved Domkirken sammesteds. Assisterede i nogle Aar den gamle Biskep P. Thorslaksen, og 1698 blev han selv Biskop i Skalholt. D. 1730. (Minerva 1803. II. 300)

Eigprædiken over Gisle Magnussen. Holm. 1704.

Heptalogus eller 7 Prædikener over de 7 Christi Ord paa Korset. Holm 1731. 1745. 1754.

Conciones passionales. Holm 1722. 1740 og oftere.

En Huspostil hele Aaret igjennem. Holm 1718. 4to. og siden flere Gange oplagt.

Forklaring over Luthers Catechismus. Kjøbh. 1729 og oftere. oversl. paa Dansk af Hans Decher. Kjøbenhavn. 1733.

En Bønnebog, oversl. paa Islandsk. Holm 1738. og Et Mennekes Skyldighed mod Gud. oversl. ib. 1744.

Vidalin (Ddr) født paa Island. Studerede ved Kjøbenhavns Universitet. Blev 1788 Syffelmand i Vardestrands Syffel. D. 1803.

Disp. de usu lingvæ islandicæ in terminis juridicis enodandis. Hafn. 8.

Vidalin (Poul) født i Island omtrent 1667, og var en Dattersøn af Arngrim Johnsen. Depon. fra Holm Skole. Drog 1688 tilbage til Island, hvor han 1690 blev Rector ved Skalholt Skole. 1696 Herredsbomnier i Dale Syffel. 1697 Syffelmand og Vicelaugmand for Sønden og Østen, 1705 virkelig Laugmand. D. 1727.

Afhandling om Islands Opløst — udgiven af J. Erichsen. Sors 1768. See Erichsen.

Skrivelse til Biskop John Arnesen om Jus patronatus i Island, paa Dansk oversl. af Magnus Keilisen S. M. J. D. (= Syffelmand i Dalene) Sors 1771.

De lingvæ septentrionalis appellatione dōnft Tungu, oversl. paa Latin og indført bagi Sunlaugi Ormskunga Saga, som udtom 1775.

Archæologia Juridica — heraf findes en Del paa Dansk oversat af Arnesens Islandske Rettergang. Udtog paa Islandsk af det hele Skrift findes i det isl. Lit. Selskabs Skr. i II Bind S. 97-138. III. 230-54. IV. 252-82. V. 259-67. VI. 117-51. VII. 210-47. VIII. 214-31.

Vidalin (Poul Bjarnesen) En Dattersøn af den Næstforrige. Hans Fader, Bjarne Haldorsen, var Syffelmand. Han dep. 1744. Blev Alumnus paa Communitetet og Collegium regium. Studerede siden i Leipzig, hvor han døde 1758. (Ejnarssen p. 92. Minerva 1803. II. 330.)

Diapp. Havn, 4to. de methodo mathematicophilosophica 1745. Num Philosophia Facultatis inferioris nominis recte possit appellari. 1747. De voluptatibus innocuis et licitis, 1ma, 1748.

Oratio in natalem Friderici Vti. Lipsi, 1757. fol. (Sæc. Aug. 1757 S. 1177.)

Commentatio ad Joh. Ertel Tentamen de nominibus propriis Island — indf. i *Comment. Lipsi*. l. 5te fascikel. Udtog af L. Garboes Afhandling om Johannes a Esco, overs. paa Tydsk og indf. i *Devtræge von alten u. neuen theolog. Sachen* 1756. 5tes u. 6tes St. Thord Torkelsen Vidalins Afhandling de montibus chryskallinis Islandiæ overs. paa Tydsk med Anmærkninger — i *Samburg. Magazin* XII B.

Afstillige i Leipzig særskilt trykte latinske Ober. f. G. en til Kong Frid. V. 1754: en til P. R. Røgaard Baron von Gartenberg 1755; en til Grev D. M. Ranzovs Bryllup 1756.

Widsted (Laurids Mortensen) født 1614 i Bidsted i Vendsyssel af Bønderfolk. Deponerede fra Kalborg 1634. 1638 blev Præst i Natkov. 1641 Magister. Afstattes fra Kalbet 1666. Døde 1674. (conf. Rhodes Laalands Beskrivelse S. 118:22)

Eggsprædiken over Borgemeister Nabs Bergen. Kjøbh. 1640. 4.

Salomons Højsang forklaret i en Samtale imellem den afdøde Prinds Christian og hans efterladte Enke Magbalena Sibylla. ib. 1648. 4. (vid. *Danske Digtek. Sjt.* III. 24:26.)

Christelige Smaa Psalmer. ib. 1667. 2 gudelige ny Psalmer. ib. eod. 8.

Kong Davids Skole eller Paraphrasen i Bønner over de 7 Poenitentspsalmer. ibid. 1669. 8.

Widsted (Morten Lauridsen) en Søn af Næstforrige, og Broder til Biskop Thura i Ribe. Var født i Natkov og blev Degn i Laarneby paa Amager.

Harernes Klagemaal paa gammel Amager. Kjøbenh. 1699. 4to. optrykt paa ny i den højsærlige Samling af Rim. 4de Del. S. 237:48. og flere Gange særskilt udgivet.

Wied (Peder) født 1770 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Bager. Deponerede 1788 og døde 1798.

Forsøg til at besvare det i Æsthetiken ved Universitetet fremkomte Spørgsmaal: Hvilken Alder er bedst til at danne store Digtere — indført i *Minerva* 1796. l. 195. conf. ibid. II. 168. og III. 24.

Wiedeman (Gregers) født 1736 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Kobbermed. Deponerede fra Skolen sammesteds. 1761 blev Magister, efterat han havde gjort en naturhistorisk Rejse i Sverrig og Tyskland. Døde 1762.

A. Cronstedts Versuch einer Mineralogie, aus dem Schwedischen Kopenh. 1760. 8.

Wiedewelt (Johan) født 1731 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Billedhuggeren Just Wiedewelt. Han rejste 1750 udenlands til Frankrig og Italien paa Billedhuggerkonsten. Kom tilbage 1758. 1761 blev Professor ved Konstkademiet. Gjorde 1768 atter en Rejse til Frankrig, England og Holland. 1772 blev Directeur ved Akademiet. Døde som Justitsraad 1802. (conf. *Worms Lexicon* III. 857. *Øhlsnøgerss Vers* over ham i *Tilskueren* 1803 No. 5. P. L. Måslers Nekrolog i *I. Lst.* 1802 No. 39. samt *Weinwicks Konsthistorie* S. 214:15. Hans Portrait og Biographie udg. i *Lahdes og Nyerups Saml.* 2 B.)

Lanker om Smagen i Konster. Kjøbh. 1762. 8.

Forklaringer over Tegninger til Kongen. ib. eod. 8.

Samling af ægyptiske og romerske Didsager. 1ste Del. Kjøbh. 1786. fol. (r. i *I. Lst.* 1788 No. 1.)

Wiehe (Johan Heinrich) Grosserer i Kjøbenhavn.

Bemerkungen über Banken, wie auch über die Altösterreichische Bank etc. Kopenh. 1787. 8. (Allg. D. Bibl. 93 Band S. 233.) Ueber die dänische Bankettel, Handelsbalanz etc. Kopenh. 1788. 8. (r. i *Allg. D. Bibl.* 93 B. p. 249. og i *I. Lst.* 1788 No. 44.)

Bemerkungen über den dänischen Wechselkurs. ibid. 1789. 8. (r. ibid. p. 251. it. i *I. Lst.* 1789 No. 2.)

Wiel (Iver) var 1743 Foged over Ringeriges og Hallingbals Fogderie, uden tvil fød i Drammen.

Beskrivelse over Ringeriges og Hallingbals Fogderie — i *Topograph. Journ.* XXX. 110:92. XXXI. 136:92. XXXII. S. 100:192.

Wieland (Jochum) født i Kjøbenhavn 1690 i Martz. Hans Fader var islandsk Kjøbmand. Deponerede fra Cors 1707. Blev Alumnus paa Borchs Collegium. 1712 blev han Secretair i danske Cancellie og derefter Justitssecretair i Højesteret. Kjøbte sig et Bogtrykkerie 1719, og fik 1728 Bestalling paa at blive Directeur ved det kongelige Bogtrykkeri efter Assessor Laurentsen. Denne døde 1729 og Wieland 1730. (conf. *Danske Digtekonsts Historie* Tome IV. p. 276:82. og *Lafendes Arbog* for 1800 p. 61:64.)

Disp. I-II de Thoro veterum Septentrionalium principe idolo. Hafn. 1709-10. 4to.

Tabula Cistercium Sorana. ibid. 1712. 8vo. Siden indf. i *Aetzelblads Bibliotheca Svecica fasciculus III* og i *Langebets Scriptor. Rer. Dan.* Tom. IV. p. 53:50.

Prints Christians Slægtregister. overs. paa Tydsk. Kjøbh. 1717. fol. Forstinde Anne Sophies Slægtregister. ibid. 1718. fol.

Achilles og Polixene, en Tragoedie. ib. 1725. 4.

Genealogisches Jahr- und Tagebuch für Karene 1725-27. ibid. 4to.

Brosstrup Sjebbes Åhner. ib. 1725. fol.

Girschholms Slæde ved Prints Christians Hjemkomst fra Carlsbad. ib. 1728. 4to. Kjøbenhavns Talsgælle til Prints Christian. ib. 1729. 4to.

Den forbandtede Patriot. 4to.

Erici Pomerani Krønike, forbandtet. Kjøbh. 1729. 8.

De lærde Tidender udgav han for Karene 1720:30 og er Autor til de fra Kargangen 1724 af deri indførte Notitser om danske adelige Naabener og Genealogier.

Samling af smukke og udvalgte danske Vers og Miscellanea. I-XIV Bind. Kjøbh. 1723-28. 8vo. (Danske Digter. 1. del. l. cit. p. 286.) 2det Oplag, besørget af Kjøbenhavn. ibid. 1742 1ste-10de Bind. 8vo. conf. den wieslandske lærde Tidende 1741 No. 49.

Wienken (Oltman Gerhard) f. 1713 d. 27 Maj i Oldenburg, hvor hans Fader var Raadmand. Studerede 1731 i Leipzig. Kom 1736 til Kjøbenhavn, hvor han 1741 blev Præst ved Frelsers Kirke paa Christianshavn. 1745 forflyttet til Oldenburg.

Extracter af to Aars tydske Prædikener, holdte for Menigheden paa Christianshavn. s. l. et. s.

Wieth (Emanuel Gerhard) blev 1741 Feltpræst. 1742 Sognepræst til Sønderup og Nordrup i Sieland. D. 1783.

Thom. Kingos Morgen- og Aftenpsalmer, udgivne med Frid. Brandts tydske og C. Rojes latinske Doversættelse. Bors 1768. 4.

Wiingaard (Hans) født i Bergens Stift. Var fra 1749-55 personel Capellan hos sin Fader Hans Wiingaard til Balsøe i Romsdalen. Blev derefter Sognepræst til Indre Holmedal og Provst over Søndfjords Provstie i Bergens Stift.

Åmærkninger over Biskop Boiens Plan til en forbedret Subdyrkelse. Bergen 1806.

Wiingaard (Rads og Rogens). See: **Wiingaard.**

Winholt (Glaus Eward) f. 1777 d. 6te Jullii i Brandstrup i Lolland. Hans Fader var Præst til Skjerringe og Thirsked sammesteds. Han var Skovrider og Landmaaler, og i nogen Tid Oversørker i Laurvigs Grevskab. 1816 quitterede han denne Post og rejste til Danmark.

Åmærkninger samlede paa en Forfærelse i Storbritannien i Aaret 1802 — i Landhusholdn. Selsk. Skr.

27 Saml. l. 172. udtog deraf i Oluffens Amaal. IX. 125-50.

Ånvisning til Humleavl — i de norske Oecon. rechnolog. Saml. 1ste Del 1ste B. 181-96. ogsaa særskilt aftrykt. Christiania 1812.

Efterretning om Kulbrænden af Løv — i Oluffens Amaal. IX. 321-47. Handelsrid. 1808 No. 15. Pbyf. Bibl. XVI. 311-28 og 27e Bibl. f. Pbyf. l. 512. Om Kalkbrændingen af Muslinger ved Uettersen — i Pbyf. Bibl. XVI. 243-48. Forslag til Skovopælsning paa de tydske Heber — i 27e Pbyf. Bibl. IV. 1-66, og deraf i Lunds Landbo-Magaz. 1802 f. Oktober. ogsaa særskilt aftrykt.)

Wigant (*)** En Datter af den Kjøbmand Johan Wigant, efter hvem Wigantsgaden i Kjøbenhavn har faaet sin Benævnelse. Hun er født 1666, og kom 1687 i Ægteskab med Cancellieraad og Borgrets-Præsident Dypfeldorf. Hun døde 1722.

En høffornemme Rabames Kogebog. Kjøbenh. 1710. og 1731. 8vo.

Wilde (Johan Gottlieb) Stædefabrikant og Farver samt Oiddermand for Dugmagerlauget i Kjøbenhavn.

Farve- og Fabrikationsbog, forfattet efter egen Erfaring. Kjøbh. 1807.

Wilhelm, (med Eilnavn den Hellige) en fransk Munk i Genovevas Kloster i Paris, som 1161 af Biskop Absalon blev kaldet herind til Danmark og befuldmægtiget til Abbed over Augustinerklosteret paa Eskildsø ved Roskilde. Efter nogle Aar styrede han med sine Munke til Ebelholt ved det nu værende Frederichsborg. I Ånledning af Sagen imellem den franske Kong Philip August og den danske Printesse Ingeborg, var han den danske Konges Gesandt i Rom. Døde i Ebeltoft 1202, 98 Aar gammel, og blev efter sin Død canoniseret. (Hans Biographie eller Legende i *Acta Sanctor.* Menl. Apr. Tom. I. og deraf i *Script. Rer. Dan.* V, S. 458-95. Hans Portrait ibid. conf. Engelskøst Om Kong Philip August og den danske Printesse Ingeborg. S. 17-23.)

Epistola — i *Script. Rer. Dan.* VI. 179.

Han holdes ogsaa for at være Autor til den *Genealogia Regum Danorum*, som er udg. af S. Ernst. Bors 1646, siden indf. i Ludvigs *Reliqu. Mstorum* IX. 591-650, samt deraf i S. R. D. II. S. 154.

Willadsen (Peder) f. i Viborg 1605. Rejste som Student udenlands i 5 Aar. 1636 blev Præst til St. Michels Kirke i Slagelse. Var som en af Geistlighedens Deputerede ved Rigsdagen 1660 et vigtigt Hjul ved Souverainitetens Indførelse. 1661 blev han Biskop i Viborg. Døde 1673. (conf. Gjesfings Jubellærere III D. 1ste B. S. 252-53.)

Konstig Efterretning om Gouvernalleten. Kjøbenhavn. 1760. (I. Lst. 1760 No. 47.)

Willamme (Peter) f. d. 18 Juli 1746 i Berlin. Blev 1787 Professor i Moral og Kjønnelære ved det Joachimbsk Gymnasium sammesteds. Nedlagte dette Embede 1793 og har siden opholdt sig i Danmark, først paa Baroniet Trolleborg i Fyen, og fra 1807 af paa Grevskabet Holstenborg i Sjælland. (conf. Meusels gelehrtes Deutschland 5te Ausg. 8ter B. S. 218-22.)

Prisafhandling over Dpgaven: hvorledes bør et Institut for unge Haandværkere i Kjøbenhavn være indrettet? overs. (efter Forfatterens Manuscript af J. C. v. Westen) Kjøbh. 1799. udkom paa Tydsk ibid. 1800. (I. Lst. 1799 No. 50. Erlang. Litt. Zeit. 1801 No. 191.)

Bersuch einer Theorie der Criminalgesetzgebung. Kopenhagen 1818. 8vo.

Om Handlingers moralske Værd tages i Betragtning, naar det kommer an paa at forfatte eller anvende en Straffelov — i Minerva 1804. 1ste Aavartal. S. 139-77. Grundsatninger og Indretninger angaaende de mere vandre Stænders Fælledsopdragelse, tilligemed en Beretning om Opdragelsesankalten Bernstorffsminde. (overs. af Prof. Ost.) — i Egertia 2den Aarg. 1 B. S. 236-68. (haves ogsaa særskilt.) Om Konfiskationens Opløst i de danske Stater — i Lst. fra Selsk. for Konstvid. 1 B. S. 617. Om Industriens Tilstand paa Grevskabet Holsteinborg. ib. II, S. 41.

Han har ventelig Andel i de smaa Afhandlinger af oeconomic Indhold, trykte i Cors 1811 i Octav, som recenseres i Literaturtid. 1812. No. 41-42.

Under sit Ophold i Danmark har han udgivet det 4de Dypag af sin *Histoire de l'homme* og 8de af sin Praktiske Legik.

Willamme (Carl Anton) Søn af Næstforrige; f. 1773 i Schwedt an der Oder. Kom 1807 til Danmark, og har siden 1816 boet i Kjøbenhavn, hvor han har oprettet et Handelsinstitut.

Danemarks Handelslage, und was dieser Staat in der handelsladen Welt ist und werden kann. Kopenh. 1817. 8. (Literaturtid. 1818. No. 10.)

Wille (Hans Jacob) født 1756 i Stornæs Præstegaard i Sillejords Præstegjeld i Tøllemarken, hvor hans Fader var Præst. Blev 1779 personel Capellan hos sin Fader. 1786 personel Capellan til Eger i Aggerhus Stift hos Professor P. Strøm. 1788 Sognepræst til Grytten i Trondhjems St. 1792 til Frue Kirke i Trondhjem. 1798 Stiftsprovst samt Secretair i det norske Videnskabselskab. D. 1808.

Rekrivelse over Sillejords Præstegjeld. Kjøbh. 1786. (I. Lst. 1786 No. 42.)

Udtog af den nordiske Mythologie. ib. eod. Dansk Literaturlexicon.

Physik og antiquarisk Rejse igennem Tøllemarken. 1ste Hæfte. ib. 1800.

Samling af Mindetaler holdne i det kongel. norske Videnskabselskab. ibid. 1805. (I. Lst. 1805 No. 52.)

Nogle enkelte Prædikener og Festligedstaler. Af Taalerner ere to indf. i Minerva 1803 l. 152 og 1804. l. 262. Sørgetale over Prof. P. Strøm, trykt i Trondhjem 1799. og siden indført i Samlingen af Mindetaler. Grundringstale over Arveprinds Friderik udgav han i Trondhjem 1806.

All ugekriftet Samleren har han leveret Bidrag i II. B. S. 10-16, 100-103.

Wille (Sens) født 1750. Var 1783 første Correspondent ved den grønlandske Handel. Blev 1806 tredje Directeur ved Fiskeris- og Handelsinstitutet i Altona.

Skrøders 4 Formyndere, overs. Kjøbh. 1795. Brandkatten, af Kjøebue, overs. ib. 1806.

Willemoes (Friderich) f. d. 12te Junii 1778 i Alesens. Hans Fader, Kammerraad Willemoes, var Amtsforsvalter. Dep. fra Friderichsberg 1795. Blev 1803 Doct. Med. ved Kjøbenhavns Universitet. Rejste udenlands til Engelland og Skotland. 1808 blev Landphysicus for Viborg Stift, samt Læge og Morsøe i Aalborg Stift.

De acidi generatione in ventriculo, diss. pro stipendio Collegii Med. Havn. 1801. Nonnulla expharmacologia generali momenta, secundum principia theoriam incitationis modificata. Diss. inaug. ib. 1803. (rec. i Nord. Archiv für Naturf. IV. B. 2tes St.)

Afhandling om den i Skotland herskende "Syphilia infontium" med Hensyn til den norske Radesyge — i Bibl. for Læger II. 25-42. Afhandling om Raaden at rebuscere den organiske Temperatur ved ubvendig Brug af det kolde Vand og sammes Rytte i Feberer — i Kufus nye Bibl. IX. 276-310.

Willer (Jacob).

Schöne Erinnerung benebst 100 Reimen von Geliebterzeit der Alten. Copenh. 1663. 4.

Willesen (*)** Forsvalter paa Bygholm ved Horsens.

Om Jords udparcellering — i Oluffens Annal. VII. 17-31. Om Bondens Bygninger. ibid. 62-105.

Willius (Sohan Valentin) Formodentlig en Tydsk, da man af Bartholins *Acta Medica* Vol. III. p. 152 seer, at han havde en Farbroder i Frankfurth. Han var kongelig Feltmedicus i Kong Christian den 5tes Tid. Døde 1676

Anniversarius primus supremorum, quibus Christianus Vtus merita Petri Comitiss de Griffenfeldt ornavit, expressus. Havn. 1674. Anniversarius adus florentis

Petri Griffenfeldt. ib. 1675. Programma invitatorium ad regiam Universitatis Havniensis civis, Havn. 1675. De morbis castrensis tractatus. ibid. 1676. Bezuar septentrionalis, poema medicum, ib. eod. Alle 5 i Avert.

De philiatorum germanicorum itineribus dissertationes tres, Friburgi 1678. 8vo. (Avtor har paa Titelsbladet antaget Navnet Joach. Vit. Wigand. conf. Bibliotheca Societ. Scient. Norveg. pag. 139.)

En Del naturhistoriske og medicinske Bidrag til Bartholins Acta Medica. Vol. III. Et langt Consolationsvers til Bartholin i Anledning af hans Kones Død faaer i Mantia postica bag i dennes Bog de libris legendis.

Willumsen (Jacob) født i Restved.

Syntaxeos præcepta in tabulam miranda brevitate redacta. Hafn. 1561.

Elementale ebraicum. Witob. 1569. 8.

Willumsen (Thomas) født i Dønsø. Har først Rector og siden Lector Theologiae i Lund. Døde 1602.

Oratio de conjungendo Theologiae et Philosophiae Studio, Havn. 1586. 8.

David's Psalter paa danske Rim efter Lobwassers Melodie, udgivet af J. Michelsen. Kjøbh. 1641. 8. (conf. Bidrag til danske Digtekunstens Historie II. 1024.)

Wilsø (Jacob Nicolai) født 1736 den 24 Januar i Lemvig, hvor hans Fader da var Collega ved Skolen, men blev siden Præst i Thy. Han deponerede 1752. 1768 blev han Præst til Egebjerg og 1785 til Egebjerg i Aggershus Stift. 1778 gjorde en kort Rejse til Lybkiand. 1784 fik Prædicat af Professor. Døde 1801. (conf. hans egen 1786 udgivne Biographie og Christiania Intelligentsjedler for 1801 No. 41 og 47.)

Lucile ou l'Étudiant infortune. Christiania 1762. 4. Fredericia Stads Beskrivelse. Kjøbh. 1767. 8. (Lort's Journ. II. 68:76.)

Maanedlige Afhandlinger. Christiania 1777. 8.

Meteorographia compendiosa 3: Maaden, hastig og let at antagne Vejret. Kjøbh. 1778. (conf. hans Autobiographie S. 16.)

Beskrivelse over Egebjerg Præstegjeld. I-III Del med Bilag og Afsnit. Christiania 1779-80. 8vo. De til Bogen hørende ogsaa særskilt udgivne Skrifter, ere: a) Phyloneus eller Eftertiden i Norge. en Fortælling. Christiania 1779. (conf. Norske Vid. Selsk. Bibl. pag. 616 og Topograph. Journ. XXVII. p. 195:96.) b) Korff Ordbog. 1780. (r. i Gdt. Anz. 1781 No. 913.) c) Forsøg til en stedevarende meteorologisk Natur- og Husholdnings-Calendar for Norge søndensjæls. 1780. (Gdt. Anz. 1781 p. 913.)

Hans eget Bevnet og Fortegnelse paa hans Skrifter. Kjøbh. 1786. 8.

Indtrædelsesprædiken i Egebjerg Kirke. Kjøbh. 1786. 8.

Rejseagttagelser i nogle af de nordiske Lande. I-Vte Del. Kjøbh. 1790-98. 8vo. (Arit. 1795 No. 8. og 12. 13. 14.) De har tildeels først været trykt paa Tydsk og under Titel af Gelegentlige Reisebeobachtungen auf einigen Reisen in Danmark und Norwegen und in einigen nahegelegenen Gegenden von Schweden und Deutschland von 1756 bis 1776 — indført i Bernoullis Samling Kurzer Reisebeschreibungen 7ter Ater Band og tildeels i Sammes Arch v 3ter und 4ter Theil.

Indbydelse til mine norske Medborgere og Landsmænd for med mig at ansøge om et Academie i Norge — fulgte som Tillæg med de norske Intelligentsjedl. 1793 No. 13 og ligesaa med de norske lærde Lst for 1793 Aar (conf. Arit. XIII. No. 2. I. Lst. 1795 No. 40. Univ. Journ. 1793 S. 41:42. conf. Autors Replique. ibid. S. 140.)

Tale holden i Christiania d. 7 Jun. 1793 ubi det blev besluttet om et norsk Academies Oprettelse. Christiania 1793. 4. Samme tilfældig udto af en Plan for et norsk Academie udto samme Aar i Kjøbenhavn i Octav (conf. Minerva 1793. II. 116. 416. IV. 285. 1794. I. 132. I. Lst. 1795 No. 47:48.)

Plan til et norsk Academie, stulken i Kobber med trykt Fortælling. Christiania 1797.

Indbydelse og Opfordring til Publikum i den norske Universitetsdag. indf. i I. Lst. 1797 No. 49.

Entwurf eines allgemeinen europäischen mahlerischen Normal- und Vergleichungs-Caleners für die Natur- und Bitterungslehre und Haushaltungskunst. Berlin 1796. 4. (See I. Lst. 1796 S. 767-68. Norske Vid. Selsk. Catal. S. 558.)

Vigtige Betænkninger over Alt hvad som Sognepræsterne paa Landet i Norge have at modtage og tilsvare. Kjøbh. 1796 (lærde Lst. 1797 No. 36.)

I Kjøbh. Nr. Avis. Adskillige Landes Jordmaal reducerede til parisiske Kvadrattønder i 1764 No. 96. I Minerva: Nogle pia desideria for Norge. i 1793. IV. 285. I topograph. Journ. Topograph. Beskrivelse over Egebjerg Præstegjeld. II. 1:91. XVI. 115:28. XVII. 1:76. Indbydelse til at ansøge om et Academie i Norge. IV. 130:40. Mine geo- og topographiske Foretaender XXVII. 175:200. I Hermoder: Om den norske Lovsandighed med Hensyn til periodiske Skrifter for Norge. i I. 87:100. Om nogle sædvanlige Festdage i Aggerhus paa Moraliteten i Sjøgderne i Norge. IV. 70:91. Nogle Ord til Publicum (angaende Redactionen af Hermoder) i VIII. 1:32. (conf. Kofsted's Svar derpaa i IX. 66:87.) En Tale om den nationale Dødsighed især med Hensyn til den norske Academiesdag. X. 1:73. (ogsaa særskilt aftrykt.) Udto af Planen til et Selskab for Konsterne i det søndensjælske Norge. XI. 40:49. Sangen i mine Rejsebetænkninger XIII. 104:25. Anmeldelse af en academiskt Værk eller Nationalmuseum. XV. 126:28.

Han har desuden leveret Beskrivelsen over Thyholm i Danske Atlas V. 5:3:27. (ogsaa i hans Rejseagterag. Vte B.) udto af Strøms Beskr. af Sønder og Bernoullis Rejsebeskr. VI. Om den danske Ordbog. i I. Lst. 1795. 607:8. Brev til Lærdorf i Lurdoresiana S. 507. Æsthetiske, maaleriske og meteorologiske Be-

træktungen über Lusterscheinungen, besonders in Norwegen, extractois i *Gder. Anz.* 1794. No. 149. Brev til Walle, bag i dennes Levet ved *J. Müller* pag. 165-68.

Wilster (Carl) f. i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Commandant paa Rosenborg. Blev Student 1788; derefter først Procurator ved Hof- og Stadsretten og 1793 ved Højesteret. Forlod 1799 Kjøbenhavn og drog til Berlin, hvor han skal have givet sig et fremmed Navn. (conf *Øst's Miscellen.* 1810 No. 9. *Kjøbh. Skilderie* 1810 No. 34. S. 539.)

Edvin til Selma — i *Minerva* 1790. 1. 415.

Indlæg i Sagen imod R. G. Wst, i Anledning af benægtet Udsald imod Theaterdirectionen. i *Trio* 1799. III. 8:20.

Wilstrup (Glaus Nicolai) f. d. 25 Januar 1784 i Viborg, hvor hans Fader var Organist ved Nørre-Sogns Kirke. Dep. 1800. Ved Seminariets Dprettelse i Borris blev han befuldmægtiget til ad den Lærer sammesteds. 1815 Sognepræst for Vordasse og Heinsvig Menigheder i Ribe Stift.

Første Læsebog med Bogstav- og Stave-tabeller. Ribe 1814. Anden Læsebog for Almuekoler, indeholdende Fortællinger for Børn. ibid. 1815. 2det Dplag. ibid. eod. Vejledning til Samtaler med Børn for at opvække og øve deres Forstand. Aarhus 1815. (alle 3 rec. i *høllische Ergänz.-bl.* 1818 No. 73.)

Wind (Die) født 1590 i Hyltinge i Sieland, hvor hans Fader var Præst. Deponerede fra Roeskilde 1609. 1617 blev Rector i Slangerup og Magister. Dmtrent 1619 Conrector i Roeskilde. 1620 rejste udenlands. 1625 Rector i Kjøbenhavns Skole, men strax derpaa kaldet til Sognepræst ved Helligste Kirke og 1642 ved Frue Kirke i Kjøbenhavn. 1645 kongl. Hofsprædikant og Confessionarius. Døde 1646 (Zwerg siell. Cleres. p. 588-92.)

Tatvigelse til Gud, at de Hamborger sig nu som Undersaatter hos vor allernaadigste Konge har indskillet. *Kjøbh.* 1643. 8.

Egprædiken over Folger Rosenkrants. ibid. 1643. 4. (Extract deraf i *Kolbes Aftermæle* for October.) over Rette Rosenkrants. ib. 1647 4.

Brev til Folger Rosenkrants — indf. i *Dän. Bibl.* II. 184-89.

Windkilde (Hans Hansen) født 1625 d. 25 Januar af Bønderfolk i Bøen Windkilde ved Dragsholms Slot i Sieland. Deponerede fra Roeskilde 1648, og blev samme Aar Collega ved Skolen sammesteds. Rejste derefter udenlands som Hovmester for Christopher Urnes Børn. 1654 blev Præst til Stenløse i Sieland. Døde 1711. (conf *Gjessing* III. 1. 373.)

Disp. de generali Metaphysices Theoria. Hahn. 1652. 4.

Anatome quæstionum paradoxarum Cl. Nic. Leclæd de motu terræ, anima hominis a sola matre, et servatore Jesu die Jovis pasce. ib. 1662. 4.

En ret kristelig Husfader. overs. af Engelf. *Kjøbh.* 1676 og 1739. 8vo.

Windkilde (Gregers) Søn af Næstferrige, født 1662. Blev 1688 Præst til Varsø og Præst i Lofoten i Nordlandene, hvor han døde 1690. Tolv gubelige Raanedskjemmer. *Kjøbh.* 1682. 8.

Windfelt (Jens) Blev 1761 personel Cappellan i Warde. 1763 Sognepræst for Raur og Cier Menigheder i Ribe Stift. Døde 1781.

Conjecturæ de duobus vexatis locis epistolæ Paulinæ ad Romanos. indført i *L. Est.* 1765. No. 8.

Erindringer om det Heruhatige Partie og Basen. *Wiborg* 1778. 8.

Betænkninger over Miraklerne i det gamle Testamente. ib. eod. 8.

At de menneskelige døde Legemer fulle af Gud igjen blive opvakte, bevist især af den hellige Skrift. ib. eod. 8. (rec. i *Litteraturjournalen* for 1780 p. 256-75. Herimod blev Forfatteren en Reptil, som er aftrykt ibid. p. 681-702. Ligeledes r. i *Svens Stiffs Journal* 1780 No. 27, hvorimod Autor blev i No. 68.)

Anvisning til Beskyttelse i nogle vigtige den rene evangeliske Troes Stykker og de modsatte urigtige Meningers Ijendrivelse. ibid. 1781. 8.

Et Par enkelte Casualprædikener.

Winding (Hans Laurids Struch) født i Kullerup i Bøen, hvor hans Fader, Peder Winding, var Præst. Deponerede fra Odense 1774. Var i en Del Aar Bogtrykker i Kjøbenhavn.

Fridrik den Stores sidste Samtale i hans Dødstime med Peter Pavian, en Drom af Fridrik Friherre af Trenck. overs. *Kjøbh.* 1790. 8.

David's Psalmer af G. C. Knapp, (1ste Bog) overs. *Kjøbh.* 1791. 8. (r. af A. Birch i *L. Est.* 1792 No. 10.)

Stählins Anecdoter om Peter den Store, overs. ib. 1793. 8.

253 Gaader eller mørke Taler til nyttig og lærerig Lidsfordriv, samlede og oversatte. ib. 1793. 8. (1. *L. Est.* 1793 p. 828.)

Hos ham, som Beskyer af den Svareffe Officin, udkom i sin Tid Maiche Bruns satiriske Skrifter og Raanedskriftet Samleren, 1793 udgav han Mejers Beskrivelse over Roeskilde.

Winding (Jens Philip) født 1733 i Westervig Præstegaard i Thye, hvor hans Fader, Anders Winding, var Præst. 1759 blev han Compasstor hos sin Fader, som han siden succederede. Døde 1798.

Forordstale for Forordningen af 15 Junii 1771 om Straffens Eftergivelse i Lejermaale, Aalborg 1771. 8. (i. i. Forregn. over Skrivefr. Skr. III. 246-47.)

Winding (Johannes) f. i Trondhjem, hvor hans Fader var Bogtrykker. Depon. 1792. Et Vicecontrector i Bergen.

Skildring af Jacob Edward Golbjørnsen — i *Minerva* 1803. II. 1:42.

Winding (Peder) En Søn af Rector Theologiae i Odense Hans Povelsen Winding, født i Odense 1637 d. 25de Junii. Rejste udenlands og blev Licentiatus Juris. Siden Assessor i Cancelliecollegiet. Døde 1684 paa sin Gaard Kammerhaage i Fyn. (vid. *Resenii Catal.* pag. ultima.)

Disquisition politico-juridica de jure principis primario. og Disquisition ethica de actione invita.

Disp. inaug. de feudis. Aureliæ ad Ligurim. 1662. 4.

Winding (Peder) Broder til foranførte Jens Philip Winding; født i Vestervig Præstegaard. Var paa 13de Aar Skoleholder ved Nicolai danske Skole i Kjøbenhavn. 1765 blev Sognepræst til Høshing og Willerslev i Thy. 1781 til Pvidberg og Lyngsøe i Aalborg Stift. Døde 1786.

Bejvidning til de saliggjørende Sandheder. Kjøbenh. 1765. 8. Present Communionbg. overs. ib. eod. 300. (heraf udkom 6te Dptag besørget med en Forerindring af S. J. Birch.)

Winding (Rasmus) født 1615 d. 19de Mart. i Bindinge i Sieland, hvoraf hans Tilnavn. Hans Fader var Sognepræsten sammesteds Magister Povel Jensen Golding. Han deponerede fra Perslufsholm 1632. 1635 blev Vicerector i Slangerup og staa derpaa samme Aar Hører i Kjøbenhavns Skole. 1638 resignerede dette Embede og rejste udenlands. 1640 kom hjem og blev Rector i Sorø. 1646 nedlagde Skoleembedet. 1648 blev Professor græcæ lingvæ og 1664 historiarum et Geographiæ ved Kjøbenhavns Universitet. 1660 Assessor i Cancellie-Collegio og Højesteret. 1670 Reserensarius i Højesteret. Døde som Etatsraad 1684. (Hans Biographie udkom samme Aar ved Søren Jonæson. ib. 4to.)

Oratio in obitum Christiani Casp. filii Brochmand, Paris 1638. fol.

Oratio de regno hæreditario et electivo. Flexæ Andegav. 1640. 4. (conf. *Catalog. Bibliothecæ P. Resenii* pag. 273. Ro. 5.)

Dispp. Havn. 4to. de dubiis quibusdam græcænicis 1648. Commentar. in Euripidis Hecubam, Particula 1-11. 1648 56. In Euripidis Medeam particula 1-11. 657-58. De lingvæ græcæ et ægyptiæ affinitate 1660.

De literarum græcarum origine 1661. Imaginis Nebucadnezaro vixæ descriptio. 1663.

Marclani Heraclæotæ περιγεννησιν, I. orbis descriptio cum interpretatione latina. Havn. 1662. 8.

Regia Academia Havniensis in Regibus, Conservatoribus, Rectoribus, Professoribus suis representata. Havn. 1665. 4.

Hellen, in quo singulorum antiquæ Græciæ populorum incunabula, migrationes, res gestæ etc. exponuntur — indført i *Gronovii Thesaurus Ant. Græcæ* Tom. XI. p. 1-561.

Rogle Festlighedsvers paa Graff.

Han var en Medarbejder paa Christian Vtes danske Lov, og, efter Møllers Bidnesbyrd i *Speculog. Hypomnem.* p. 14, dens egentlige Concipist.

Winding (Povel) en Søn af Ræstforrige, født i Kjøbenhavn 1658 d. 8 Sept. Deponeres de 1675. Blev 1677 Professor designatus ved Kjøbenhavns Universitet og rejste strax derpaa udenlands. 1681 kom hjem og blev Professor græcæ lingvæ. Derefter Assessor i Hofretten og i Højesteret. Døde som Etatsraad 1712. (conf. Universitetets ved hans Død udstæbte Programma, som paa Dansk er indført i *Kotbes Eftermæle* for April. Fundatfen for det af ham stiftede Legat til Regentisen vid. *Enghelst. Annal.* 1807. II. 101-2.)

Dispp. Havn. 4to. De idolis 1676. De gallicinio. eod. 4. Tractatus Talmudicus de novi anni initio, latine redditus et notis illustratus 1678. Exercitatio philologica in Luciani dialogum de morte Peregrini. 1682. De variis lingvæ græcæ Scriptoribus. 1ma live ver græcum 1693. 2da live æstas græca 1699. 3tia I. autumnus græcus 1705.

De Strona, ad Patrem. Havn. 1677. 4to. Epistola ad Patrem. ib. 1678. 4.

Oratio parentalis in obitum Ulricæ Eleonoræ, Sveciæ reginæ. ib. 1693. fol.

Wormiana decora I. laudatio funebris in obitum Wilhelmi Wormii, ib. 1704. fol.

Regia merita divi Principis Georgii oratione funebri expolita, ib. 1709. fol.

Comitas Reventloviana, I. oratio funebris in obitum Conradi Comitis de Reventlau, ib. 1714. fol. (er overs. paa Dansk af Rostgaard. ib. eod. fol. og udkom ogsaa paa Tydsk.)

Oratio funebris in excessum Olai Borrichii — indf. foran Dorchs af Lintrup udgionne *Orationes*.

Epistola de scriptis adespotis — indført i *Jo. Deckherri Tractat de scriptis adespotis* og i *Placii Theatrum Anonymorum et Pseudonym.*

Notæ in Dictum Cretensem de bello Trojano — indført i *Perizonii* Udgave af Dictys Cret. og Dares Phrygius. Amstel. 1702 p. 65 88.

Winding (Rasmus) Søn af Ræstforrige, født i Kjøbenhavn. Blev 1704 Cancellisecretær.

Ejede Bistrupgaard i Sjælland. Døde som Justitsraad 1727.

Eutechni paraphrasis prolaica in Opplant Ixeutica, græce et lat. Hafn. 1702, 8.

Windmølle. See: **Wintmølle.**

Wingaard (Hans). See: **Wingaard.**

Wingaard (Nads) Bogtrykker i København fra 1568-1599 og rimeligvis Søn af den fra Aar 1532 i København bosatte Bogtrykker Hans Wingaard. (Læsendes Aarbog S. 18-19.)

Historien om Jesu Christi Pine og Død med herlige Fjønne Figurer. Kjøbh. 1587.

Wingaard (Rogens) f. 1639 d. 9 Decbr. i Nørholm Præstegaard i Viborg (See **Worm III.** 864.) Dep. fra Aalborg 1660. Blev 1666 Conrector og to Aar efter Rector ved samme Skole. Formedelst Uduelighed og Efterladenhed blev han afsat 1684. (*Nova Litteraria Mar. Balh.* 1699 S. 273. *Pontoppidans Annaler IV.* S. 582.)

Dispp. quatuor ontosophicæ. Havn. 1665. 4to.

6 aandelige Sange. ib. 1690. og Kandelig Sakter paa Hjertets Strengelæg. ib. 1692.

Jovis Tarpeji custos. eller den tamme Gaas. paa Vers. ib. 1696.

Et latinff Vers over Niels Zuel 1697 og over Marcus Sjøe 1698, begge i Folio.

L. A. Florus oversf. paa Dansk. ib. 1699.

Bulla aurea S. Reg. Maj in Friderici IV unctione. ib. 1700. fol.

De 5 første Bøger af Curtius, oversf. ib. 1704.

Winkel-Horn. See: **Horn.**

Winneke (Christian) Myntmester i København i mange Aar. D. 1746.

Gratulation til Christiansborg Slots Bygning. Kbh. 1740. fol.

Beschreibung des wahren Opobalsambaums de Wechh. ib. 1745.

Winslov (Peder) f. 1636 d. 20 Martii i Winslov i Slaane, hvor hans Fader, Jacob Hanssen, var Præst og Provst i Gyngø Herred. Dep. fra Roskilde 1655. Studerede først i København siden paa fremmede Academier. 1663 blev Conrector i Odense. 1666 Præst til Frue Kirke sammesteds. 1692 i Præstø. D. 1705. (Bløchs fynske Gejslighed 2det Hæfte S. 491-501. *Scandinav. Selsk. Skrift.* 1815 S. 139 o. f.)

Spicilegium arctoum. Havn. 1695. (Scand. Selsk. Skr. I. cit. pag. 145-51.)

Farrago Arctoa s. Cogitationes de Tacti Tanfana et Sturlæi Tanse aliisque Danicam historiam et lingvam spectantibus. ib. 1704. (L. cit. p. 151-56.)

Winslov (Hans) Søn af Næstforrige. Blev Hospitalsforstander i Slagelse. Døde 1740. (Scandinav. Selsk. Skrift. 1815 S. 164-68.)

Friderich IVdes priselige Bedrifter i Aarene 1700 og 1705. Kjøbh. L. a. 4to.

Jenrich Müllers Eoangeliske Hjertespeil, oversat af Lybf. ib. 1705. 4. Høraf udkom det 18de Dplag. ib. 1781. 4to.

Winslov (Jacob [Benignus]) Den Næstforriges Broder, (og den ældste af 8 Brødre) fød i Odense d. 17de April 1669. Han deponerede 1687 fra Odense Gymnasium. Læse som Student paa Borchs Collegium. Studerede først Theologie, men derpaa Medicin og Anatomie. Fik kongl. Stipendium at rejse udenlands paa. Kom 1698 til Paris, hvor han 1699 antog den papistiske Lære, og saae ikke Danmark mere. (See mere om denne berømte Lærde i *Scandinav. Selsk. Skrift.* for 1815. S. 171-236. Hans Biographie staaer ellers i *Histoire de l'Academie des Sciences, annes 1760. Paris 1766.* og derfra oversf. i *Comment. de rebus in Med. gestis* Vol. XIV. 583-86. i *Dän. Journ.* I B. 2tes St. 307-34, og i *Crit. Journ.* 1768 p. 441. Hans Portrait er stukken i Kobber af J. Rosmanet.)

Disp. de machinæ plantanimalis oeconomia analogica. Havn. 1694. 4.

Disp. de alvi solutione ex ira et morore. Ima et 2da. Havn. 1695 et 1696. 4.

Winslov (Ludvig) Broder til de to Forrige. Læse som Student paa Borchs Collegium. Blev Magister og i Aaret 1707 Præst til Baaler i Aggershus Stift. Døde 1710.

Anima locata. Havn. 1704. 8. udkom igjen i Kjøbh. 1708. 8vo. "cum appendicula complectente moralia quædam de cura animæ mouita, nec non disertationem de philosophiæ rationisque in Theologia usu et abusu". (conf. *Scandinav. Litt. Selsk. Skr.* 1815. S. 163-64.)

Salvator a Deo desertus. ib. 1706. 8.

Dan. Dykes Hjertets Selvbedragelse, fordanffet. 1618. 1706 og 1737. 8.

Niels Pedersens Cimbrers og Gotthers ælbgamle Herkomst og Handeler. oversf. ib. 1706. 8. (Scandinav. Selsk. Skr. 1815 S. 158 61)

Winslov (Niels Bruno) Broder til de trende Foregaaende, fød i Odense 1670 d. 2 Dec.

Deponerede 1690. Rejste 1701 udenlands paa det medicinske Studium, og kom 1702 til Paris, hvor han opholdt sig to Aar hos sin Broder Jacob. Kom 1704 tilbage. 1709 blev Doctor Medicinæ. Døde i Pestens Tid 1711.

Disq. inaug. de quæstione, an Medicus debeat esse anatomico-chymicus. Havn. 1709. 4to.

Winsløv (Friderich Christian) født d. 12 Mart. 1752 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Peter Christian Winsløv, Broder af den berømte Jacob Winsløv, var Medailleur. Han lagde sig i sin Ungdom efter Chirurgien. Blev 1769 Compagnichirurg. 1771 Underchirurg ved Søværsthuset og blev samme Aar privatim inscriberet Student. 1773 Professor ved Anatomiekammeret. 1775 Reserverchirurg ved Friderichs Hospital. 1777 rejste til Frankrig og England. Kom tilbage 1780. 1781 blev Overchirurg ved Friderichs Hospital. 1785 Professor ved det ny chirurgiske Academie. 1794 Overchirurg ved Søkrigshospitalet. 1801 tillige Hofchirurg. 1809 Ridder af Dannebrog. 1811 Etatsraad. Døde 1811. (conf. hans Biographie i Litteraturtidl. 1811 No 14. Guldbergs Mindebog i Sandfigeren 1811 No. 25 og Bibl. for Læger IV. 305-15. Penia 1811 p. 216. Hans Portrait foran bemeldte IV Bind af Bibl. f. Læger. Desuden er han stikken af G. Haas.)

Nachricht von den erfolglosen Versuchen in dem königl. Friderichshospital die Getrunkenen wieder zum Leben zu bringen — i Todes Journ. IV. 1stes Heft. Wahrnehmung von dem vorzüglichen Nutzen der Chirurgicalischen Schindel — i den 1774 udgivne Gesch. u. Versuche einer chirurg. Gesellsch. S. 25-29. Wahrnehmung von den innern Theilen eines Brandweinsäufers. ibid. 69-70. Observatio de salutari opii effectu in tetano et trismo symptomatico — i Collectan. Soc. med. Vol. I. 304. Om et farligt saaret og tilfyneladende dødt Rensnefte, der i denne Tilstand blev amputeret og siden kom tillive — i Phys. Bibl. XIV. 259-62.

Winsnæs (Hans Madsen) født i Norge 1739. Blev 1770 Regimentsquarttermester ved det oldenborgske Infanterieregiment. Efterat være blevet entlediget levede han nogle Aar i Søfjording. D. 1813.

Subbatteren, en Comœdie. Kjøbh. 1779.

Vinterastener anvendte paa Betragtninger over Lovslingfolkets Sprog. Kjøbenh. 1807.

Santate opført paa Kongens Fødselsdag — i Christiansands Aviser 1795 No. 13.

Winstrup (Peder Jensen) født 1549 d. 18 Martii i Kjøbenhavn, hvor hans Fader, Magister Jens Winstrup, var Præst til Nicolai Kirke. Han deponerede fra Roeskilde 1568. 1572 rejste udenlands med Rigets Raads Bjørn Andersens Sø-

ner. 1576 blev Magister i Bittenberg. Kom hjem samme Aar og blev Rector Theologiæ i Aarhus. 1578 Præst til Helliggeist's Kirke i Kjøbenhavn. 1588 Biskop i Aarhus. 1591 Biskop i Sieland og Doctor Theologiæ. Døde 1614. (Zwerg 106-162. Hans Portrait er stikken af J. Haas.)

Paraphrasis passionis Christi, carmine græco herico. Witteb. 1576. 4.

Undervisning om det evige Liv og Død. Kjøbenh. 1587. 8.

Eigprædiken over N. Raas. ib. 1594. 8. og over Hæd ulfstand. ib. 1595. 8.

Bebudelsesprædikener paa Latin for Xarene 1592-1601. 1604. 1608. 1610-12. 8vo.

Synodalia live antiqua admonitio *republicæ*. Havn. 1610. 8.

Exhortatio vorum: Et Hjertens Bønne daglig at bede om et saligt og kristeligt Endeligt. Kjøbh. 1614. 8.

Litteræ ad Jac. Joh. Holmium de exorcismo — indført i Dän. Bibl. Tom. IV. p. 103.

Winstrup (Elias) En Søn af Næstforrige. Rejste i sine unge Aar udenlands. Døde kort efter sin Hjemkomst i Kjøbenhavn 1633.

Manipulus stratagematum. Amstelod. 1632. 8.

Winstrup (Peder Pederesen) Den Næstforriges Broder. Deponerede fra Sorø 1623. Rejste 1625 udenlands. 1633 kom hjem og blev Professor Physicæ. 1635 kongelig Hofprædikant. 1636 Doctor Theologiæ. 1638 Biskop i Slaane. 1668 Gangler ved Lunds Universitet. Han blev i Sverrig adlet med Navnet Himmelstjerne. Døde 1679. (Zwerg. p. 566-76.)

Libri tres epigrammatum. Jenæ 1630 og Havnæ 1654. 8vo.

Disp. de usu lingvarum et disciplinarum philolophicarum in Theologia. Havn. 1633. 4.

Cornicen danicus bellica patriæ discrimina et liberationem ex illis ex cornu aureo 1639 invento prædicens. Hafn. 1644. fol. (Paa Dansk overs. af Peder Sermanssen, Rector i Nalms. Kjøbh. 1647. 4.)

Oratio parentalis Oligero Rosenkrantzio dicta. ibid. 1643. 4.

Kongens Brev i Krigstid: aandelig Anordning til Omvendelse for Slaane Stift. Afleveret i Bøn af Doct. P. Winstrup; Sangvis af Sven Riisén. ib. 1644. 8.

Belli Sveco-danici *Comœdia*, oratio latina. Havn. 1646. 4to. (paa Dansk af P. Sermanssen, ib. 1647. 4.)

Oratio synodica, an sacerdotibus tempore belli perlectionis et pestis fugere liceat. ib. 1647. 4.

Lesus synodicus in obitum Christiani Principis Danicæ, ib. eod. 4to.

Rex Danorum davidicus I. Oratio in obitum Christi Biani IVti. ib. 1648. fol.

Pandectarum sacrarum sive Commentarii locupletissimi in historiam Servatoris ac Domini nostri Jesu Christi a Matthæo conscriptam, Tomus unus. Londini Scanorum 1666. Tomus adus 1674. fol. (bet norske Vid. Selsk. Catalog p. 7.)

Oratio synodalis de calumniis et calumniatoribus. ib. 1667. 4.

Oratio synod. de Academiis in genere et præcipue de nova Gothorum Academia Carolina. Londini Scanor. 1668. 4.

Inaugurationsprædiken, da Akademiet i Lund blev indviet. Malmø 1668. 4.

Orat. Synod. de patientia. Lond. Scan. 1670. 4.

Epistola de pulchritudine Christi — Indf. i Bartholins *Epistol. Med. Cent. II. No. 17.*

Ugprædikener: Oder Christian Belov. Kjøbh. 1648. over Elisabeth Belov. ib. 1643. over Friderik Belov. ib. 1650. over Birgitte Brahe. Aarhus 1642. Iytte Gyldenstjerne. Kjøbh. 1640. over Lene Gyldenstjerne. ib. 1641. (ertraheret i Rothes *Estermæle for Junius.*) over Henrik Hvitfeldt. Kjøbh. 1657. over Malthes Juul og Iver Juul. Malmø 1650. Else Kammel. ibid. 1660. Hille Stens Datter. Kjøbenh. 1641. Otto Thot. Sorø 1656. Tage Thot. Kjøbh. 1666. alle i *Dvart.* (af den sidnævnte er Udtog i Rothes *Estermæle for Januar.*)

Brevvevling med Worm i Wormit Epist. p. 758-62.

Winterfeldt (Søren Balthasar) er f. 1732. Hans Fader, Erik Winterfeldt, var Cuirassers-Officier. Blev i sin Ungdom ansat i Søetaten, hvor han avancerede til at blive 1804 virkelig Admiral. 1811 blev han Ridder af Elefanten. Han var i Aarene 1782-86 Chef for Søcadetacademiet i Kjøbenhavn.

Adskillige Tanker, som Skrivefriheden har givet Anledning til. Kjøbh. 1771.

Tanker, som Meningerne angaaende disse Liders vigtige Bidragelser have givet Anledning til. Kjøbh. 1794. (I. Udg. 1795 No. 25. Iris 1795. I. 212-14. Iris. XVII. No. 23. Møllers Repertor. I. 381-83.)

Trøstens Bolig, dens Oprindelse og Fremværet. ibid. 1813. 4. (Pcnia 1813 S. 265 o. følg.)

I Minerva: Dagens Moral. 1807. III. 243. Til mine yngre Krigskamerater. IV. 75. Angaaende Gullerne, som under Kjøbenhavns Belejring huggedes i de danske Krigsfide. 1808. 85.

I det 1772 udfomne Bibliotek for nytt. Skrifter, har han anonymt skrevet imod Overbaadighed.

Winther (Christen Christensen) Præst til Antvorskov Slot, Døde i Slagelse 1621.

Ugprædiken over Karen Høeg. Kjøbh. 1611. 8. (Extract deraf i Rothes *Estermæle for Maj.*)

Job. Gerhardi Sjælens Klenodie, forbandet. ibid. 1614. 8.

Winther (Daniel Jensen).

Lasenii Bibleske Virak. overs. Kjøbh. 1688. 8vo. (conf. Sorterups *Cacoethes carminificum* Note 7.)

Winther (Jens Carl) født 1775 i Aarhus Stift. Hans Fader var Gartner. Han deponerede 1794 fra Horsens Skole. 1808 blev Præst til Storring og Galthen i Aarhus Stift.

Han har oversat efterfølgende i Kjøbenhavn i Dctav udfomne Bøger: S. S. Fest over Forbelene af det menneskelige Livs Lidelser og Sjensvordigheder. overs. 1ste Del. 1801. Meineskes franske Stilovelsesbog. overs. af 2de R. 1804. C. S. Callisen Omrids af den kristelige Lære i Bidelsprog. overs. 1805. W. Månshers Kirkehistorie, overs. med Tillæg af Biskop Månser. eod. a. (I. Udg. 1809 No. 15 og 17. conf. Jens Møller.) Atheniensiske Brev, overs. af Engelsk. I III Del. 1806. (Se ogsaa under Ravn af 33:35de Del af det Goldiniske Archiv af Kæiser.)

Winther (Johan Friderich) født i Løbeck. Er Districtschirurg i Nordlands Amt i Norge.

Brev om en græssende Kopperpidemie og Forsøg paa at indføre Vaccinationen — i Nye Bibl. for Pysik S. 233-48.

Winther (Peder) født d. 14 Sept. 1734 i Egen, hvor hans Fader var Præst til Udbye. Deponerede fra Nyborg. Var først Pakhus skriver ved det kongelige Hoved-Tobaks-Magazin i Kjøbenhavn, siden Commissionair. Døde 1799.

Adskillige Besareres især Alberti Julii underlige Skjebner. 11V Del. overs. Kjøbh. 1761:65. (conf. Iris 1796. IV. 325:26. og Nyerups Morstabsbog p. 223:24.)

Anviisning angaaende Tobaks Plantning. Kjøbenh. 1773. 8.

Winther (Rasmus Sørensen) var Informatør paa Dypstørringehuset i Kjøbenhavn. Blev 1780 Præst til Thorshavn paa Færø. Døde 1799.

Disp. de Arnefasto, Regis Christophori smi interfectore. Hafn. 1776. 8.

Wintmølle (Jens) født 1728 i Randers, og Søn af den Rector Morten Wintmølle i Randers, om hvem handles i Kjøbenhavns Adressecons toirs *Esterr.* 1765 No. 19.

Den listige Onke, Comoedie af Goldoni. overs. Kbh. 1760. Parlequin Bildmand, Comoedie i 3 Acter.

L. A. Randerups Randers Marsch eller Randers Stabs Beskrivelse. udgivet. Sorø 1769. 8.

Wingleben (Jonas Thomsen von) Premierlieutenant og Garnisons-Fegtemester i Kjøbenhavn. Døde 1756.

Udelige Fegtekunst. Kjøbh. 1756. 8.

Winnum (Søren Svansen) Blev 1606
Præst til Rønninge og Kolsted i Sjen. Døde
1652

Eigprædiken over Caspar Markbanner. Kbh. 1619. 8.

Wirth (Tobias) født 1706. Blev 1734
Doctor Medicinæ ved Kjøbenhavns Academie. Prac-
tiserede i Kjøbenhavn. Døde 1760.

Disp. inaug. de morbis hæreditariis. Havniæ. 1734. 4.

Wirth (Tobias Christian) En Søn af
Ræskforrige, født d. 23 Sept. 1750. Blev 1774
Alumnus paa Borchs Collegium. 1779 residerende
Capellan i Slangerup og 1782 til St. Knuds Kirke
i Odense. 1799 Sognepræst til Frue Kirke i Odense.

Disf. de Hymenæo et Philæto. Havn. 1775. 4.

Paraphrasis Epistolæ Pauli ad Philippones cum no-
tis. Particula I-III, ib. 1776-78. 8.

I det theologiske Selskabs gudelige Taler er der af
ham 3, nemlig i 1ste Bind 2det Hæfte, og i 2det Bind
1ste og 2det S.

Wirtmand (Sten) Capellan til Aftahoug
paa Helgeland i Norge.

Epistlerne sangvis forfattede — udgivet med P. Das-
ses Sange over Evangelierne. Kjøbh. 1726. 1751. 8.

Wisnar (Nicolai) Var Archidiaconus i
Prenslau i Ufermark 1619. Siden Dronning So-
phie Hofprædikant paa Nykøbing Slot fra 1621 til
hendes Død 1631, da han igjen begav sig til Tydskland.

Drey Buppredigten. Kjøbenhavn 1623. Leichsermon über
Joachim von Barnewig. ib. 1626. über Daniel Habrum.
ib. eod. über Königin Sophia. Kopenh. 1631. Kjøbenhavn
1632. alle 4 i Dvart.

With (Jens) f. 1740 i Stubbebjerg, hvor
hans Fader var residerende Capellan. Blev 1774
Amtsforvalter i Holbæk Amt, hvilken Tjeneste han
1795 resignerede. Gjorde 1798 en oekonomisk Rej-
se i Sieland. D. 1814. (Om hans Familie See
Kjøbh. Skild 1812 No. 77.)

Plan til et Selskab med Hensyn til de danske Ryf-
teriers Ophjælpning og muligste Forbedring under Ravn
af det danske Fiskeriselskab. Kjøbh. 1799. med Fortættels-
se. ib. eod. (conf. Politivennen No. 293.)

Andvisning til at faae god Brandevin, Whiske og Li-
queur af Kartofler og Bygmalt, efter N. Måller, over-
i udtog. ib. 1802.

Andvisning til vindtørret Malts Ekvirkning. ib. 1804.

I Iris: Efterretninger med noget Eys og Stygge om
de skellandske Ridskaber, samledes ved en Rejsende i Aaret
1798. — i Aarg. 1798-99. I Lunds Landvæs. Mag.
Efterretn. om nogle af de danske Fiskerystyer. — i Aarg.
1802. Siden særskilt udgivet med Anmærkn. Kjøbh. 1802.

I Minerva: Om Holbæk Slot 1787. IV. 44. Om Brand-
besparelse i Kjøtkærne. 1790. III. 261. (conf. 1791.
II. 328. st. Borgervennen 1797 No 51. og Brit. 1791
No 40.) Om Rugsørring i Straæet. 1792 i April. Om
Utterslev Moses Bortforpagtning 1794. III. 224. Kan
Danmarks Landvæslen forbedres? ibid. 261. I Olf-
sens Annal. Om Storsønnerrodens Brug til Kaffe — i
II. 188-92. I Handelstid. Om Marvinsfangsten ved
Bramsnæs i Iffesforde. i 1804. No. 42-43. I Poltri-
vennen: Om Kornørring — i Aarg. 1802 No. 224.
conf. No. 230. 231 og 259. I Kjøbh. Skilderie: Ud-
villige Bidrag af oekonomisk Indhold fra Aar 1807 af
beriblandt Efterretning om det danske Fiskeriselskab, i
Aarg. 1811 No. 67-68 og No. 82. 1812 No. 23.

With (Toris). See: White.

With (Niels Mandulf) født i Slagelse 1720
d. 5 Julii, hvor hans Fader, Magister Joch Albert-
sen With, var Præst til St. Peders Kirke. Depo-
nerede fra Eolding 1739. Rejste 1742 udenlands
paa det Winstrup resente Stipendium. Kom hjem
1745. 1750 blev personl. Capellan, 1757 reside-
rende, og 1761 Sognepræst til Taarby paa Ama-
ger. Døde 1787.

Disp. de lacu asphaltite. Havn. 1741. 4.

Klagetale over Kong Frederik V. ib. 1766. 8.

Patriotisk Betænkning over det danske Sprog — ud-
givet som Anhang til No. 33 af de I. Lst. for 1760.

Nogle Stykker af den almindelige Historie over Kej-
ser til Lands og Vandts ere af ham oversatte.

I Oekonomisk Magazin: Om de Ridler, hvorved
Jordens Frugtbarhed kan forbedres, i Tom. II. p. 117.
Om de gule Blomster eller Morgenfruer at fordrive, og
om Marsagerne til de danske Stutteriers Forværelse.
Tom. III. p. 263. Betænkning angaaende Lestamenter,
hvorved den almindelige Velvære forbedres, Tom. VIII.
p. 87.

With (Sebastian) Sognepræst til Frue-Kir-
ke i Trondhjem.

Eigprædiken over Ingeborg Drejer. Kjøbh. 1712. 4.

Withamer (Claus) Parapluie- og Stole-
mager samt Bogbinder i Trondhjem.

Trondhjems Maanedskrift. Trondhjem 1798, og Sand-
figer. ib. eod.

Claus Withammers Biographie, af ham selv. Trond-
hjem 1809, med hans Portrait. (I. Lst. 1810 No. 26.)

Withamer (Die).

Sanker i Andledning af Langbranderiefesjen. Trond-
hjem 1799.

Withusen (Thomas Christian Ernst)
født i April 1774 i Kjøbenhavn. Hans Fader var
Kongens Sølvpop. Han depon. fra Sciderichsberg

1792. Blev først Vice-rector og 1814 virkelig Rector i Slagelse.

Lærebog i Geographien for Begyndere. Slagelse. 1816.

Rogle Skoleprogrammer, hvoriblandt Oversættelse af Persii 3die Satire. Sorø 1812. 4. Nonnulla de Ly-chophronis Casandra. ib. 1813. Virgils Æneide, 4de Bog, fordanstet. Slagelse 1815.

Witt (Peder) f. d. 15 Jul. 1669 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Rådmand. Dep. 1688. 1704 blev Præst for Sislum i Viborg Stift. D. 1728. (conf. lærde Tid. 1724 No 40.)

Subs Bognborg om den danske Gløde. Kjøbh. 1700 og 1737.

Læsenit bibelske Kjerne, continueret. ib. 1700. Gjøds. Communionsbog fordanstet. ib. 1702 og oftere.

Witte (Hans og Johan). See: **White.**

Wittmack (3* D***)** en Høstener, som nogen Tid boede i Frideris, hvor han var Bertshusholder.

Allgemein-nützliches Handbuch von der Landwirthschaft. Odense 1796. (I. Bt. 1796 No. 18.)

Wittrup (Lorents) født paa Andersen i Trondhjems Stift 1743 d. 8 Aug. Hans Fader var Fændrik Laurids Stabel, hans Moders Navn Anna Wittrup. Dep. fra Trondhjem 1761. Blev 1767 personel Capellan for Andersens Præstegjæld. 1772 resid. Capellan og 1774 Sognepræst ved Frue Kirke i Trondhjem. 1773 Magister og Secretair ved det norske Videnskabs Selskab. 1792 Præst for Stordalen i Trondhjems Stift.

Disq. exogot. in Math. XXVIII. 18. Hafn. 1765. 4.

Beskrivelse over den norske Hareoon. Trondhjem 1778. oversat paa Svenst. 1779.

Catalogus librorum et rerum naturalium et artificialium Societatis regim scient. Norveg. Nidrosim 1779.

Anvisning til Tobakkens Plantning og Behandling for Landmanden nordensjæds. ib. 1782.

En Bibelhistorie. ib. eod. Item en Regnebog. ibid. Eigesaa en enkelt Prædiken sammesteds 1770.

Fontale over Schønning — indf. i Willes Samling S. 193-238.

Svar paa Mag. S. Wolfs og Stiftsprovst Jrgens's Indtrædesestaler i det norske Vidensk. Selsk. trykt tiligemed bemeldte Aaler. 1772 og 1774. Svar paa Stiftsprovst Hagerups Tiltrædesestale i Selsk. Skrift. Ny Saml. I. 587-96.

Witzleb (Georg) født i Rudersdal i Thåringen 1616 d. 8 Aug. af borgerlige Forældre. 1644 blev han kaldet til Professor Theologiae ved Sorø. Dansk Litteraturhistorien.

Academie og tydske Præst sammesteds. 1646 blev Doctor Theologiae. Da Sorø Academie 1665 blev nedlagt, blev han 1668 forflyttet som Prof. Theologiae ved Kjøbenhavns Universitet, hvor han døde 1676.

Dispp. de prisorum Patrum Theologia, 1ma de Jobi gente et state, Sorø 1656. 2da Prolegomena de scriptore Jobi ejusque patria, ibid. 1657. De pactis Dei cum hominibus. 1ma. Hafn. 1669. 4to. De scriptura sacra. ib. 1671. 4to. In Augustanus Confessionis artic. de Trinitate. 1ma et 2da. Hafn. 1672-73. 4. Disputatio theologica contra *avroxypan* a Joh. Donnæ Anglo asertam. ib. 1675. 4.

Curfus verbi divini in Academia Sorana. Hafn. 1660. 4.

De modo docendi atque discendi Theologiam. Sorø I. a. 4to.

Bon der Jubel Sabbath. Kopenh. 1665. 8.

Expositio symboli apostolici in tabula synoptica. Hafn. I. a.

Wium (Edward) f. d. 7 Maj 1690 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Toldinspector. Depon. 1709. Læse som Student paa Clericus Collegium. Rejste 1714 udenlands til Holland, Frankrig og Tyskland. 1717 kom hjem og tog Doctorgraden i Medicinen.

Disq. Hafn. 4to. De respirations foetus in utero et urinatum vita sub aquis 1713. De foetificatione activa et passiva 1714. De via alimentorum et chyli. Disq. inaug. 1717.

Wivet; (Friderik Wilhelm) født i Friderichsborg 1728 d. 4 Dec. Hans Fader, Lorens Wivet, var Ritmester. Blev Student 1746. Procurator ved Over- og Underretterne 1754. Advokat i Højesteret 1755 og General-Fiscal 1763. Døde som Justitsraad 1790. (conf. danske Digtel. Sist. IV. 433-36.)

Retrikk Tale i det juridiske praktiske Selskab ved dets første Åbning paa Kongens Fødselsdag 1751. Kjøbenh. 1751. 4. (Prøve deraf i samme Aars lærde Tidende No. 23.)

Danske Epigrammata. ibid. eod. 4to. (anmeldt ibid No. 47.)

Den danske Mercurius efter Borbings Raade for Karene 1752-55. Kbh. 4to.

Den danske Robinson eller Peder Andersens Liv og Levnet. (paa Vers) ib. 1753. 8. (heraf udkom ikkun 10 Ark) r. i I. Bt. 1753 No. 37.

Retrikk Tale paa Kongens Fødselsdag i Karene 1753 og 1754 — indførte i de lærde Tid. for bemeldte Aar.

Sorøetale over Kong Frid. V. holden i Friderichs Hospital. Kjøbh. 1766. 4. (Kjøbh. Adressconcl. Bt. 1766 No. 89.)

Kata ved Højefferets Kæbning. ib. 1772. 4.
 Erindring om Højefferets Kæffor Lowsons berrømme-
 lge Liv. ib. 4to.

Afhandling om det flemplede Papir. *ibid.* 1773. 4to.
 (Krit. Journ. 1773 No 37:38.)

Forsøg til Fortælling om mærkbare Sager udførte
 ved Højefferet. I. II Bind. ib. 1774-75. 8vo. (Paa Tydsk
 overs. af Wilderling. *ibid.* 1779-80. 8vo.) I. II Bind
 1ste Hæfte. ib. 1776. 8. (Krit. Journ. 1774 No. 13.)

Datum in Blanco, eller den af sin egen East straffede
 Kagerkort. et Skuespil i 5 Acter. Kjøbenhavn. 1777. 8vo.
 ogsaa indført i 2det Bind af den gyldenbatte Samling
 af originale Skuespil. *ibid.* 1778. 8. (Literaturjourn.
 for 1779 p. 73-80. i Crit. Journ. 1777 p. 205.) er over-
 sat paa Svensk. Stockholm 1786.

Laurids Jacobsen Glindsholms Dagbog — udgivet.
 Kjøbh. 1779. 8.

Frisø Lauridsens Rejse tilføds igennem Sieland og
 Jylland. paa Vers. Kjøbenhavn. 1787. 8.

Kata holden i det danske Compagnie og kongelige Kjø-
 benhavnske Skydeselskab ved dets ny Bygninges Indvielse
 paa Skydebanen. ib. eod. 8.

Enke- og Lig-cassen ell. den forstyrrede Generalforsam-
 ling. Skuespil i 3 Acter. ib. eod. 8. (conf. *Minerva*
 1787. IV. 285. rec. af Tode i Kritik og Antikrit. 1788
 No. 27 og 28. og af Rahbet i l. Lst. 1788 No. 24. I
 Anledning af dette Stykke udlam: Til Theaterdirectio-
 nen. ib. eod. 7 Blade i Detav. og Brevet udgav da:
 Memorja til Dem som læse Brevet til Theaterdirec-
 tionen om Skuespillet Enke- og Ligcassen. ib. eod. 8vo.
 opaf. Sandelstidenden for 1788 p. 14.)

Wibet (Lorents) en Søn af Næstforrige,
 født i Kjøbenhavn. Blev Student i Kæret. 1775.
 Doctor Medicinæ 1786. Derpaa Provincialmedi-
 cus i Holland og Gæster. Døde 1808.

Observationum medicarum tetras. Dis. inaug. Hav-
 nia 1786. 8. (r. i l. Lst. 1787 p. 393. og i *Codes An-
 naler* 5tes. Hæft p. 66.)

Wleugel (Cornelius) er født i Kjøbenhavn
 1764. Hans Fader var Admiral Johan Peter
 Wleugel. Blev Secadet 1770 1782 Second. og
 1789 Premier. lieutenant. 1796 Capitainlieutenant.
 1803 Capitain. 1812 Commandeurcapitain og
 1815 Commandeur. I Efteraaret 1809 fik han
 Ordre af rejse til Antwerpen for at antage Comman-
 do paa et af de der liggende franske Skibe, i hvilken
 Anledning han 1810 blev Ridder og 1812 Officier
 af Hæreslegionen. 1815 blev han Ridder af Dan-
 nedrog.

Anmærkninger ved Kiegels's Christian den Vte. Sø-
 krigshistorien angaaende — i l. Lst. 1793 S. 59:62.
 Admiral Niels Juels Indberetninger til Kong Christian
 V. om den danske Flodets Foretagender i Kæret 1676 —
 i det kongelige Histor. Selsk. Samlinger, 1ste B. 1ste
 Hæfte S. 59:72.

Vogelius (Frants) født i Drøstos Præste-
 gaard i Panherred i Jylland, hvor hans Fader, Mi-
 chael Vogelius, var Præst; (Om Oprindelsen til
 Navnet Vogelius af Ugilt see Worm III. 870.)
 Han var residerende Capellan først paa Rosk siden
 paa Friderichshald; omfird Sognepræst for Kærs
 Præstegjeld. Døde 1755.

Drelincourts Træft med Døden, overs. af Frank.
 Kjøbh. 1739 og 1766. 4to. (Løfs Journal i B. 4tes
 St. 189:90.)

Vogelius (Magnus) født i Jylland. De-
 ponerede fra Aarhus Skole 1792. Blev 1809 re-
 siderende Capellan ved Domkirken i Viborg og Præst
 til Tugthuset sammesteds. Er nu Præst i Hobro.

Invisning til det mundtlige Forebrags Dannelselse for
 gejstlige og verdslige Talere. overs. af Tydsk. med For-
 tale af Rector Riffen. Kjøbenhavn. 1804. 8. (i Lst. 1809
 No. 7.)

Vogelius (Peder) født 1741 b. 10 Nov.
 i Hundslund Præstegaard i Aarhus Stift, hvor
 hans Fader, Mogens Vogelius, var Præst. De-
 ponerede fra Aarhus Skole 1757. 1773 blev Præst
 til Friderichsberg og Hvidovre. 1777 til Hellig-
 gejsts Kirke i Kjøbenhavn. Døde 1787.

Revtale over Biskop Absalon — et Prisdiskurs indført
 i Forsøg til de skønne og nyttige Videnskaber 8de St.
 Kjøbh. 1770. (Crit. Journ. 1770 No. 35)

Revtale over Kong Knud den Store; et Prisdiskurs,
 indført sammesteds i det 9de Stykke. Kjøbenhavn. 1771. 8.
 (r. i Crit. Journ. 1772 No. 45.)

Indtrædelsesprædiken for Helliggejsts Menighed. Kjø-
 1777. 8.

Vogt (Sorgen Herman) født d. 21de Julii
 1784 i Dramen, hvor hans Fader da var Kjøbmand,
 siden Sorenskriver i Bergens Stift. Deponerede
 fra Kongsberg Skole 1800. Blev Copiist i Finants-
 collegiet 1805. Fuldmægtig 1807. Sorenskriver i
 Nordhord i Bergens Stift 1809. 1812 Assessor i
 Finantscasse-Directionen samt Archivar. 1814 con-
 stitueret Referent i det norske Statsraad og Expedi-
 tionssecretair ved den norske Regjering.

Udsigt over det danske Monarkies Stattervæsen. 1ste
 Bind 1ste Hæfte. Kjøbenhavn. 1815. 4to.

Underretning om Matriculskylden som Waalekol for
 Stat af Forbejendomme i Norge. Christiania 1816. 4to.

Til Forfatteren af Stykket: "Englands Fremgangs-
 maade" — i Kjøbenhavns Skilderie 1807 d. 3die No-
 vember No. 7.

Vogt (Peder) Den Næstforriges Broder. Var
 Candidatus Juris ved Kjøbenhavns Universitet.
 Blev 1806 Fuldmægtig og 1810 Contoirchef under

Generalpostdirectionen. Er nu Expeditionssécrétaire i den norske Regjeringss første Departement i Christiania.

Love, Anordninger m. v. der vedkomme Norges Lovgivning for 1814. Christiania 1816. 8vo. Samme for 1815. *ibid.*

Wohlfrom (Christian).

Samling af Ridderne af Elefant- og Dannebrogordenen fra 1660 til 1757. 4to. Med tvende Continuationer till 1760 inclus. (conf. P. Hjørn.)

Compendium over de nu i live værende høje Herret af Elefanten- og Dannebrogordenen. *ibid.* 1762. 8. Samme paa Tydsk. *ibid.* eod.

Voigtlander (Gabriel) Hof- og Feltsrompeter hos Prinds Christian V. Kong Christian IV des Søn.

Allerhand Oben und Steber auf allerhand italiänischer, französischer, englischer und deutscher Componisten Melodien und Arten gerichtet. 1ste Theil. Cöln 1642. fol. 2dud 1650. fol.

Volcherfen (Abraham). See: **Volcherfen.**

Wold (Edvard Röring) født i Norge. Var Catechet paa St. Jan i Vestindien.

Creel X B C Bult voor die Deen Missien na Westindien. 1770. 8vo.

Wold (Svend Hvistendal) født 1753 ved Christiania. Døde som Student 1782.

Virgili Bucolica eller Hyrdefange. oversatte paa dansk Vers. Kjøbh 1781. 8. (r. i l. Lit. 1781 No. 18.)

Woldenberg (Jacob) født i Kjøbenhavn. Blev 1679 Doctor Medicinæ. Practiserede i Bergen fra 1687 til 1737, da han døde.

Disp. inaug. de Podagra. Havn- 1679. 4.

Wolf (Ernst) født i Christiania. Blev, tilige med Broderen, Generalconsul Georg Wolf, Handelsmand i London, hvor han døde.

Dansk og engelsk Ordbog. London 1779. 4to.

Samlinger til Historien af den danske og norske evangelisklutherske Kirke i London. Kjøbh. 1802. 8vo.

Den norske Sædbruger, eller Bordsreduction, indeholdende Tabeller, der vise dobbelte og tykkere Words Indhold fra 9 til 20 Fod 2c. — heraf er 4de Udgave udkommen i London 1804. fol. Samme havs ogsaa med engelsk Text.

Wolf (Jacob Jacobsen) født 1554 d. 24de Aug i Odense, hvor hans Fader var Kobbersmed. 1583 blev Rector i Ringsted, 1584 i Dpsla. 1594

Magister, og i samme Aar Professor og Rector Theologisk ved Gymnasium i Odense. Døde 1635. (conf. Blochs I. 280-87.)

Carmen de immortalitate animæ. Havn. 1582. 4.

Cenotaphium Friderici II Danicæ Regis Asiaticæ recitatum. Røltcho. 1588. 8.

Tragoediæ duæ, Didonis et Turni. Havn. 1597. Francof. 1595. 4. (conf. Norske Vid. Selskabs Bibl. p. 297.)

Jubelkrønike paa Rim. Kjøbh. 1603; 1634. 8. (danske Digtekunst II. 190.)

Wolf (Jacob) født 1749 d. 26 Jan. i Nykjøbing paa Falster, hvor hans Fader var Kjøbmand. Deponerede 1769. 1788 blev Professor Matheseos extraordinarius og 1803 ordinarius ved Universitetet. 1803 blev han Secrétair i Consistorium, samt Inspector over den mathematisk-physiske Classe i det pædagogiske Seminarium. 1811 blev han Etatsraad. 1815 Ridder af Dannebrog (conf. Worm III. 876.)

Han har af Tydsk oversat efterfølgende i Kjøbenhavn i Octav udkomne Bøger: Münners Otruenes Omvendelseshistorie. 1772. Michaelis Mosaiske Ret I III Del. 1780-83. Sermes's Sophies Rejse I VI Del. 1782-84. D. G. Niemeyers Prætebibliothek. I III Del. 1782-85. Kochovs Børneven. 1784 og oftere. det 6te Uplag udkom 1810. Münichs mathematisk Lærebog. I III Del Iste Hæfte. 1784-96. Råstners Begyndelsesgrunde af Arithmetik, Geometrie og Trigonometrie. 1ste Del Iste Afteiling. 1788. (r. i l. Lit. 1790 No. 9.)

Et Brev til Halle angaaende den kirkelige Lideregning — i Anhanget til Halle's Levnet ved J. Müller. pag. 171-74.

Et Universitetsprogram ved den aarlige Reformationssfest.

Wolf (Jens Lauridsen) født 1582. Blev Student 1607. Var først Borger og Boghandler i Roskilde, siden i Kjøbenhavn, og opnaaede en Alder af over 70 Aar.

Nyttige Fragtstøkker og Ordspreg. Kjøbh. 1624. 8.

Almanak og Prognosticon astrologicum for 1630, og ligesaa for 1633. Kjøbenh. 8vo.

En Plalmebog, hvori tillige er Jo. Martessius Husholdsundervisning paa Rim samt Joh. Arnds Sjælens aandelige Lægeboom. Kjøbh. 1631 og 1662. 8.

Beskrivelse hvoreledes det er tilgaaet ved Prinds Christian d. Vtes Eigs Indsættelse i Bor Frue Kirke. *ibid.* 1648. 4.

Diarium sive Calendarium ecclesiast. polit. et economicum. perpetuum d. e. Ewigvarende Kirkes politisk og Husholdsings-Calendar. *ib.* 1648 og 1662. 4.

Norrigia illustrata o: Norrliges Beskrivelse. *ibid.* 1651. 4. Siden ogsaa trykt i Octav (Jesens Norge S. 107-8.)

Encomion regni Danicæ o: Danmarks Riges Lov. *ib.* 1654. 4.

Et hans Brev til Oberberghauptmand Brostrup Sjebde af 16 Juli 1658 er aftrykt i Nyerups Frid. III. i Bilagene.

Wolf (Odin Henrik) f. d. 12 Oct. 1733 i Roske, hvor hans Fader, Johan Henrik Wolf, var Kjøbmand. Depon. fra Bergen 1751. Gik 1752 som Volontair ind i Livgarden tilføds, og blev siden Lieutenant. 1767 sattes han paa Wartpenge. Fra 1771-73 var han Secretair i det norske Kammer. Blev siden Administrator og Bogholder ved Lalloteriet i Kjøbenhavn. D. 1803. (conf. l. Lst. 1803 No. 38.)

Bise om de tvende Kjemper, stærken Kampensfelt og Hr. Dyrkarl. Kjøbh. 1786.

En Bise om den stærke Kjempe Mimring Land og den store Drage fra Sønderland. ibid. 1788. Forklaring over Bisen om Mimring Land. ibid. eod.

Et Syn paa Dooresfeld, tilligemed en Anmærkning om Norges og de norske Bjerges sandsynlige Højde. Kjøbenh. 1788.

Odens Njeb eller Ledingsfang efter gammel Raabe paa Indtogsfesten. ibid. 1790. (l. Lst. 1790 No. 37.)

Degnen Bringstrups Forklaring om den franske Revolution af Johannis Aabenbaring. 1ste Hæfte. ib. 1792. overs. paa Svensk samme Aar. (Krit. 1792 No. 25.)

Beregning over Tallenes arithmetiske Gang i Tottoet. ib. 1803.

Beregning over Norges Liender — i Thaarups Maa- ga3. l. 236:304.

Wolf (Odin) Søn af Næstforrige; født i Kjøbenhavn d. 23 April 1760. Dep. 1778. Blev 1792 Decanus ved Communitetet. 1795 Doctor Philosoph. i Göttingen. 1811 Professor. 1814 Communitetsarchivaricus.

Engelsk Læsebog. Kbh 1788. (r. af Tode i Krit. 1788 No. 12. Svar i den Anledning af Tutor i Morgenposten 1788 p. 89. 148. 240. 256. 287. 327. Tode repli- certe i Krit. 1788 No. 14. 22 og 24. conf. Atter en Paamindeelse til Professor Tode af O. Wolf. Kjøbenh. 1788. og Ejusb. Nogle Anmærninger til Prof. Todes Par Ord. ib. eod.

Over Friberit den Store og mine Samtaler med ham o. s. v. af Zimmerman. overs. ib. 1788.

Bers og Prosa. Kjøbenh. 1789. (l. Lst. 1790 No. 16. Krit. 1790 No. 15.)

Konsojeans Botanik for Fruentimre, overs. med Til- læg. ib. eod. 2det Dpl. 1790. og 3die 1802.

Tydske Læsebog. I-II Del. ib. 1790. 2det Dpl. 1795. 3die 1807. (Udg. af 1795 er rec. af Elkard i l. Lst. 1799 No. 25. Wolfs Svar ibid. No. 29, og Elkards Duplik i No. 34.)

Fransk Læsebog. ibid. 1792.

Ryttige Kundskaber for Ungdommen, samlet og overs. af Weisjes Kinderfreund. ib. eod.

Campes Nytaarsgave fra Jamaica, overs. ib. eod.

Latinsk Læsebog. ib. 1792. (Jris 1792. IV. 222.)

Efterretning om Anfisterne af det svenske Kongerik. ib. eod. Anecdoter og Efterretninger om Gustav III. Hertugen af Sødermanland m. m. overs. af Engelst. ibid. eod.

Gaaslig og underholdende Læsning i Naturvidenskaberne I-III Del 1793-1803. Den 3die Del har ogsaa Titel: Om Dyrenes Giftover og Kjærlighed af G. L. Wen- zel; fra den tydske Original med Samarbejdsler Wen- bringer og Tillæg. Kjøbh. 1803. (Prøver af sidknavnte staae i Jris 1802. III. 193. conf. l. Lst. 1806 No. 15. Dagen 1803 No. 14.)

De temperie aëris, Disl. Havn. 1794. (Phys. Bibl. III. 231:37.) udgivet paa Dansk ib. 1795. (Denne Dis- putats — rec. i Krit. XVIII. No. 32:34. conf. No. 38 — var ledsaget med Anmærninger som det philosophiske Facultet fandt fornærmelige, og foranledigede en Inju- rieproces, hvis Acter i Morgenstjernes Maaanedskfr. 1796. II. 130-302 og i Gudenruds Bibl. I:159. conf. Wolfs Klage til Cancelliet — i hans Journal 1795. I. 206-14. samt Expectoration. ibid. 1797. I. 113:32. og et lille Brev til Prof. Kæhlem ibid. 1796. II. 205:13. Kæhlems Proces contra Wolf ib. 1797. I. 15:97, og en- delig Hof- og Stadsretts Dom i Sagen 1797. IV. 71:81.) Den omarbejdede Original — ved hvis Overførelse Forsfatteren blev Doctor Philosophiæ i Göttingen — er fordanstet i Jris 1797. IV. 1:59.

Fransk-bank og dansk-fransk Lexicon I-II Del. Kjøbenh. 1796. (l. Lst. 1796 No. 9. Nordia III. 84:90. Krit. 1796 No. 46:47.)

D. Smellies Naturhistoriens Philosophiæ, overs. af Engelst. tilligemed Lichtensteins og Zimmermans Oplæ- ninger og med Oversætterens egne Anmærninger forsøgt ib. 1796. (l. Lst. 1796 No. 52. Elkards Journ. 1796. S. 225:40.)

L. Meyers Nye Skilderie af Paris. I-III Del. overs. ibid. 1797.

Zimmerman om Gensomhed. I-IV Del. overs. ibid. 1798-1802.

Bademecum for tankende Læsere. ibid. 1798. (r. i Phi- losoph. Repertorium 2det Bind. Grundringer i den Anledning af Høst i No. 16. Imod disse Grundringer forsvarede Wolf sig i Jris 1799. I. 216:24.)

J. N. Deckers Beskrivelse over sin Rejse i Donners- bergs Rhind og Rofsdepartementerne. overs. ib. 1799. (l. Lst. 1799 No. 37.)

Merciers nye Galerie af Paris. I-IV Bind. overs. 1800.

Xenophons Anabasis eller Cyri Ledingsfærd. oversat. ib. eod. (l. Lst. 1800 No. 46:47. conf. Wolfs Journal 1805. II. 326:29.) Anmeldelse og Prøve af denne Over- sættelse havde staaet i Jris 1799. III. 288:300- 1800. I. 264:80.)

Xenophon om Husforvalningskonsten. overs. ib. 1802. (l. Lst. 1802. No. 37.)

G. J. Wenzels biographiske Skizzer af de nyeste Forunderlighedsberette, Grilkensfængere og fra det sædvanlige afvigende Mennesker. oversf. ib. eod. (I. Lst. 1801 No. 37.)

Plan til et Lotterie, hvori der kan vindes uden at vove Tab. ibid. eod. (særskilt aftrykt af hans Journal for Januar 1801.) Rærmere Betragtning over denne Plan. ibid. eod.

Julius Cæsars Mindekrifter, oversf. I-II Del. ib. 1804. (I. Lst. 1804 No. 33.)

Vocaz's Fortællinger. oversf. 1ste Bind 1ste S. ibid. 1804. (t. i I. Lst. 1804 No. 44. conf. Doversætterens Anskrift i No. 45) 2det Hæfte ib. 1805. (I. Lst. 1809 No. 38.)

Levnetsbeskrivelse over den dobbelte Enigmorder Peter Johan Schäffer. oversf. ib. 1805. (I. Lst. 1806 No. 19.)

Historisk Ordbog eller forfattet Levnetsløb over alle Personer, som have gjort sig et Navn ved Gæver, Dyrer, Misgjerninger, Dyrindelser, Ridsfarelser o. s. v. I-IIde Del. Kjøbh. 1807-1818. (I Lst. 1810 No. 2 og 3. Litteraturtid. 1812 No. 39-40. 1814 No. 18-19. item No. 34 S. 1543-44. Autors Replikker herpaa i hans Journal 1810. II. 93-96. 190-92. III. 92-96. 279-84. IV. 88-96. 1812. IV. 277.)

Frankbank Ordbog for Ungdommen eller Lommelexicon. Kjøbh. 1808.

Repressalier (i Anledning af Uttringen i Athen 1814. August S. 178.) Kjøbh. 1814. (conf. Litteraturtid. 1814 S. 543-44.)

I Minerva er af ham: Antonins Betragtninger over sig selv 2den Bog. oversf. i Aarg. 1786. II. 180-92.

Morgenposten, et Ugeblad. Kjøbh. 1786-93, som S. Poulsen udgav, var han Hovedforfatteren af. (conf. Journal for Politik 1794. Jan. S. 112.) Deri stod, blandt Andet, Doversættelse af S. J. Martiners Rennessets physiske Beskrivelse, skuldes indført, som ogsaa udkom særskilt 1788 og paa ny blev oplagt 1795. conf. Iris 1795 IV. 327.)

Journal for Politik, Natur- og Menneskelundskab. En Fortættelse af Ugeskrifter Morgenposten; udgivet maanedlig af Poulsen 1794 et seqv. (Dette Maanedskrift, som vedværet endnu 1819, har Wolf lige fra Begyndelsen været saa godt som ene Redacteur af. Efterat Forordningen af 27 Sept. 1799 er udkommen heber det paa Titelsejdet: "udgivet, forfattet, og fra fremmede Skrif-ter sammendraget af O. Wolf".)

Tit Iris samt Iris og Zebe har han leveret adskillige Bidrag, blandt Andet: Et Newtons første Dyrfinder af Attractionshypotesen? i Aarg. 1791. II. 44-47. Danske Tomfruens Søder i Aaret 1594. i Aarg. 1793. I. 144-58. Et Par Ord om Korstilbe og Isseffjordens Egne. 1796. I. 273-87. Xenophons Sjæftedebud. oversf. ibid. III. 305-54. Ogiers Rejse gjennem Sverrige 1634-55. oversf. 1797. II. 178. 161-201. 289-304. III. 40-68. Et Par Ord imod P. S. Hæfte. 1797. II. 147-60. III. 96-109. Busbeks Rejser i Tyrkiet, sammendraget og oversf. 1799. IV. 140. 113-72. 209-26. Xenophons Levnetsløb 1800. II. 1-26. Xenophons Finantsproject, oversf. 1802. I. 189-243. (ogsaa særskilt aftrykt.) Ghus. Piero, oversf. 1805. II. 97-142. (ligeledes særskilt udkommen) Anco-

nins Betragtninger over sig selv. 1ste Bog. oversf. 1805. II. 273-84. Udtog af Hart Duus Kvanturer 1806. II. 1-22. Udtog af L. Diderichs Fortælling om de Christnes Slaverie i Barbariet. ib. S. 97-116. Svend Ingersens danske Historie. oversf. med Anmærka. 1807. I. 97-142. (tillyge særskilt aftrykt.)

Wolf (Simon) f. i Kjøbenhavn i Juni 1732. Døp. fra Aarhus 1749. 1755 blev Capellan eller Vicepastor til Strindens Præstegjeld. 1765 Magister. D. 1778.

Rogle udbalte Passionsspalmer og Sange af Amad. Creuzberg. oversf. Kjøbh. 1754. Trondhjem 1755.

En fuldkommen Biskop. Tit Biskop Kannekab, da han blev kaldet fra Trondhjems til Aggershus. Stift. Trondhjem 1758. 4.

Andagtige Sulle og Sange. Christiania 1765.

Prædikener til den kristelige Religions Forsvar. 1ste Saml. Trondhjem 1775.

Leetale over Biskop Kannekab. ibid. eod. optrykt paa ny i Willes Samling S. 133-92. (t. i Arts. Journ. 1776. S. 55.)

Rogle enkelte Prædikener og Leetighedstaler. conf. lærde Tid. 1759 No. 29 S. 243.

Den galante Ungdom, oversat af N. Graa, er af ham udgivet. Trondhjem 1760.

Wolfsburg (Korten Caspar) født 1685 i Sjellerup i Sjn, hvor hans Fader var Præst. Blev Student i sit 10de Aar. Gik Borchs Collegium 1704. 1706 blev Magister og Decanus paa Communitetet. 1712 Sognepræst for Avernaks. Rejste 1714 til Tyskland. Kom hjem og blev 1722 Præst til Mlgod og Strellev i Niber Stift. 1724 til Sølsleste og Vedtofte i Sjn. Døde 1729. (conf. Worm II. S. 620-21.)

Dispp. Havn, 4to. De paradiso 1704. Supplementum Criticæ sacræ Edv. Leigh. part. I-II. 1705-6.

Fortælling over Jude Epistel. Flensborg 1716. 4to.

Observationes sacræ in Nov. Testamentum. Francof. et Lips. 1717. et Havn. 1738. 4to. (conf. Zwerg. S. 372. Gjesling II. 82. Sallensens Maanedskrift VI. 686-706.)

Veritas suimet ipsius vindex contra Joh. Trelundii Vindicias veritatis. Amstel. 1718. 4. Examen sententia Joh. Trelundii de vero sensu verborum II Cor. V. 19. Havn. 1721. 4. Condimenta latinis. gulæ Trelundianæ porrecta. ib. eod. 4.

Betænkning over en Udvides udelige Gjerning i Norrejylland, som affjær sin Mandes Manddomsstyrke. paa Vers af Publius Amilius Lepidus. (Flensborg) 1724. 4to.

Volckersen (Abraham) født 1725. Hans Fader var Underofficier. Han blev 1772 Præst ved Christians Plejehus. 1778 residerende Capellan til

Olai Kirke og Hospitalspræst i Helsingør. 1793
Sognepræst for Rippinge paa Falkstr. Døde 1801.

Klageprædiken over Grevinde Maria Elisabeth af
Ahlsefeldt. Kjøbh. 1769. 4.

Erminde ved Justitsraad Dirks Grav. Kbh. 1793.
8. (Krit. 1793 No. 24.)

Ranker i Betragtning over Tidernes Tegn til det vær-
dige Forhold for det danske, det norske og Staternes
Folk. ib. eod. 8.

Bolmeister (Georg) Hofstømmermester og
Brandmajor i Kjøbenhavn. Døde 1794 75 Aar
gammel.

Anmærkninger over Lømmerebygningskonsten og Løm-
mermaterialier. indførte i Ugebladet Borgervennens
3die Aarg. No. 41-43 samt 46-48, ogsaa særskilt udg.
Kjøbh. 1791. 8. (udgaves ogsaa samme Tid paa Tydsk.)
rec. i L. Lfr. 1792 No. 38.

Bolquarh (Marcus Carstensen) f. i Trond-
hjem. Blev Student 1695. Siden Præst paa
Drelandet i Trondhjem Stift.

Stalens Euth, eller aandelige Sange. Kjøbh. 1714. 8.

Brudekammell tilfævet for afskilte Brudfolk paa
deres Breddebag, det er aandelige Sange 2c. ib. eod. 8.

Ligbaare. ibid. eod. (De ere oplagte igjen ib. 1759.)

Bolquarh (Peder) født 1717 i Trondhjem;
hvor hans Fader var Kjøbmand. 1742 blev Præst
ved Børnehuset i Kjøbenhavn, 1744 ved Abel Cas-
thrines Hospital. 1747 nederst og 1754 øverst Cas-
pellan ved Holmens Kirke. Døde 1766.

Om engeiske Gaar at sætte paa de norske Vær — i
Oeconom. Magazin Tom. I. p. 114.

Bolquarh (Richard Hagerup) f. 1748
d 25 Julii i Skognen i Trondhjems Stift, hvor
hans Fader, Carsten Bolquarh, som siden blev Præst
i Goldberg, da var Capellan. Blev 1763 dimitteret
fra Ribe Skole. 1768 Kollega sammesteds. 1776
blev personel Capellan hos sin Fader i Goldberg og
tillige Hospitalspræst. Døde 1779.

Den Videnskab at nyde en fornøjelig Sindstrolighed,
overl. af Engelst, med Anhang af 2de Prædikener. Kbh.
1776. 8. (rec. i Kris. Tilf. 1777 No. 40.)

Wolters (Hans) Doctor i Philosophien
ved Kiøben Universitet. Blev Soldsasseret og Post-
mester i Gladstrand.

Rogle Trakt af vor gode Kronrindses's Levnet og Om-
bedsforelse. Kjøbenh. 1800. 8.

Landsbøvennen eller Undervisning og Raad for Land-
vær udgivet af D. Hans Wolters og D. Friderik Ell.

Eard. et Maanedskrift. 1ste Aargang, og 2den Aarg.
indtil Maj inclusive. Kjøbh. 1798.99. 8vo.

Sang for ægte Danst — i Kjøbenhavns Skilderie
1810 No. 114.

Wordingborg (Die Dlsen). See:
Dlsen.

Worm (Die) født d. 13 Maj 1588 i Aarhus,
hvor hans Fader, Willum Worm, var Borgemeester.
Gik i Skole i Aarhus, kom paa Gymnasium i Lüneburg,
og lod sig 1605 indskrive som Student i Marburg.
Rejste siden til andre tydske Universiteter samt til
Frankrig, Schweiz, Italien, Nederlandene, og lag-
de sig især efter Medicinen. 1610 kom til Kjøben-
havns Universitet, og blev der inscriberet. Rejste
igen ud og tog 1611 Doctorgraden i Medicinen, i
Basel, drog igjennem Nederlandene til Engelland,
og kom saa atter tilbage 1613. Blev nu strax der-
paa Professor pædagogicus eller litterarum huma-
norum, 1615 græcælingvæ. og 1624 Medicinæ.
Døde 1654. (conf. Th. Bartholini Oratio in obitu-
tum Olai Wormii. Windingii Acad. Havn.
pag. 254-64. Baumgartens Viceron X Th. p.
80-89. J. Worms Lexicon II. 80-89. Hans
Portrait er stukket af 5 forskellige Mestere, blant
andre af N. Saelweg. Efter hans Navn er en
Planteplægt nævnet i Naturhistor. Selsk. Skrift.
VI. 104.)

Selecta controversiarum medicarum centuria. Dis-
inaug. Basil. 1611, 4to.

Dispp. Havn, 4to. Quæstionum Heliodicarum Hep-
tas ima 1616, ada 1617. Problematum philologico-
rum et philosophicorum decades duæ 1619. Laurea
philosophica summa cum oratione contra fratres roles
crucis, eod. anno. Disceptationes cosmologicæ I-IV.
1618-21. Quæstionum miscellarum decas. 1622. Exer-
citationum physicarum ima 1623. Controversiarum
medicarum exercitationes I-XVIII. 1624-52. Institutio-
num medicarum I-V. 1636 4o. (med Tractattitel: In-
stitutionum medicarum epitome. Havn. 1640.) De
calculo renum et vesicæ 1651. De febre tertiana 1652.
De febribus in genere. 1653.

Jubilum evangelicum à crocodilinis lacrimis Adami
Centen Jesuitæ Moguntinensis liberatum. Hafniæ.
1619. 4to.

Baccalaureus Philosophiæ cum suis requisitis et pri-
vilegiis. ibid. 1622. 8.

Liber aureus Aristotelis de mundi fabrica cum com-
mentariis. Rostoch. 1625. 8.

Fasti Danici. Hafn. 1626 og 1645. (conf. Sibbern
Biblioth. histor. p. 329-31.)

Tulshøj live Monumentum Strøense in Scania,
Havn. 1628. 4. (siden indført blandt hans Monumenta
Dan.)

Snorre Sturlesens norske Krønike (overs. af Clausen) udgivet med Kortale. Kjøbh. 1633. 4. udgivet paa ny. ibid. 1757. 4to.

Epistola de monumento Trygvaldensi, ib. 1636. 4. (siden optrykt i hans Monumenta Dan.)

De Cornu aureo. ib. 1641. fol.

Regum Danicæ series duplex et limitum inter Daniam et Sveciam descriptio. ib. 1642. fol.

Danica litteratura antiquissima vulgo Gothica, ibid. 1643. 4to et 1631. ibid. fol (Sibbersen l. cit. p. 326 28.)

Danicorum monumentorum libri sex. ib. 1643. fol. Hvert udkom Additamenta, sine tit. (1651) udgjørende 20 Blade i Folio.

Specimen lexicæ runicæ, collectum a Magno Olavio, ædid. 1651. fol. (De 3 sidstnævnte Folianter tilligemed Fasti Danici har Boghandleren samlet i eet Corpus og forsynet med et alment Titelblad, som heber Olav Wormii Antiquitates Danicæ, l. 1, et 2.)

Historia animalis, quod in Norvegia quandoque e nubibus decidit. Havn. 1653. 4to. — ogsaa indført i Musæum Wormi, p. 321:24. (conf. Norske Vid. Selsk. Bibl. 209. Jesfens Norge S. 131 32.)

Musæum Wormianum sive Historia rerum rariorum, quæ Havnæ in ædibus auctoris asservantur. Lugd. Bat. 1655. fol. (conf. Norske Vid. Selsk. Bog-Catalog S. 201.)

Hans Responsio ad Licetum de aureo cornu — er tilføjet Thom. Bartholini Tractat de armillis Veterum. Hans Diss. de ulu renum et tilføjet Bartholini et Meibomii Epistolæ de usu flagrorum in re veneria. Hans Corollarium de quæstione; an os illud, quod vulgo pro cornu monocerotis vendidatur, sit verum unicornu, som først stod i hans Disputationer, lod Th. Bartholin siden indrukke saavel i sine Observationes novæ de unicornu. Patavii 1645, som i sin Cista med. I bemærkede Cista medica har Bartholin flere Bidrag af ham, ligesom Breve i Epistolæ medicinales Centur. I-IV. og i Medicina Danor. domest. Judicium de cura dysentericæ empirica pag. 157.

Olav Wormii et doctorum virorum ad eum Epistolæ. Tom. III. Hafniæ 1728. 8vo. siden udgivet igjen 1751. 8. (Den første Udgave, som Gram besørge, gif me Reparten forloren i Iidebranden 1728. Den senere Udgave blev foranstaltet af det kongel. danske Selskab for Historien og Sproget), og i Acta Erud. 1752. pag. 94-96.)

Worm (Willum) Søn af Næstforrige, f. i Kjøbenhavn 1633 d. 11 Sept. Blev Student 1650. Rejste udenlands i 11 Aar, og blev 1657 Doctor Medicinæ i Padua. 1662 blev han Professor Physicæ experimentalis, siden Medicinæ. Derefter kongelig Bibliothekar og Historiograph. 1690 Justitiarius i Højesteret. Døde som Conferentraad 1704.

Disp. de fluidi et firmi natura et phaenomenis. Havn. 1664. 4.

Elegia in nativitate Christi. ib. 1651.

Programma over Anne Finte, fordankeet. 1676. 1677. 4. Oratio in excessum Thomæ Bartholini. ib. 1681. 4.

Hans Fabers Musæum Wormianum besørge han Udgaven af i Holland. Hans Epistolæ de vasis lymphaticis ad Thom. Bartholinum findes indførte i dennes Epist. medicæ. Centuria 2da. Dom over Herzholms Bert om Elefantordenens Røde — indf. i de Suidiske Saml. til den danske Historie l. 8. 3die S. 90. (conf. Nyerup om de danske Historiographier pag. 88.) Eigeledes er han Autor til Christian Vtes, i samme Werks 2det Hæfte indførte Krigshistorie. (At Forf. sammesteds antages at have hedet J. Worm, er en Fejltagelse.)

Af Bartholins Acta Vol. I. pag. 311:12 sees at han er Autor til 7 af de under Thomas Bartholins Rectorat 1671:72 udkomne Programmer, og af Vol. III. p. 204:16, at han er Autor til 34 af de i Aarene 1674:76 udkomne og sammesteds specificerte Programmer.

Worm (Christen) Søn af Næstforrige; f. i Kjøbenhavn 1672 d. 10 Junii. Deponerede 1689 fra Kjøbenhavns Skole. 1694 blev Philosophiæ ordinarius et Theologiæ designatus. 1695 rejste udenlands til Holland, Engelland og Tydskland. 1698 kom hjem, og blev her, istedenfor Professor, Præst ved Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. 1707 til Frue Kirke og Stiftsprovst i Siælland. 1710 Prof. Theologiæ ordinarius. 1711 Biskop i Siælland. 1736 Doctor Theologiæ bullatus. Døde 1737. (Zwergs stiel. Cleresse 359:80. Wsl. dyles Sørgetale over ham er indført i Dän. Biblioth. IV. 582:604. Hans Portrait er stukket af Stiitsh og af Haas)

Dispp. Havn. 4to. De vestigiis corruptis antiquitatum Hebraicarum apud Tacitum et Martialem l-IV. 1692:94. (er tillige indført i Ugolint Thesaurus Antiquitatum Sacrarum Vol. II.) rec. i Acta Erud. Dec. 11. II. 443. III. 109.) De veris causis cur delectatos humanis carnibus et promiscuo concubitu Christianos calamitati sint Ethnici. 1695.

Historia Sabelliana h. e. de origine et incrementis hæreseos Sabellianæ. Francof. et Lipsi. 1696. 8.

Eigprædikener udkomne i Kjøbenhavn i Folio; over Johan Adolph Borneman. 1706. over Charlotta Amalia Krabbe 1709. over Knud Thot 1713. over Doctor Hans Wandal 1715. over Doctor Peter Jespersen 1718. over Ditte Krabbe 1719. over Prints Carl 1732. over Birgitte Scheel 1737. over Christina Margrethe af Brandeborg Culmbach 1737.

Eigprædiken over Kong Frederik IV og Dronning Lovise. Kjøbh. 1747. 4.

Kong Christian d. Vtes og Dronning Sophia Magdalena Salvingbact. 1673. fol.

Om Barnebaabens Fornæbhed og Confirmationens Rytte. Kjøbh. 1737. 8. (r. i Dän. Biblioth. l. 242:55.)

Et velment Sendebrev angaaende den gubelige Confirmationssforretning. ibid. eod. 8. (r. i Dän. Bibl. l. 202:17.)

Bønnerne og Collecterne til Jubelfesterne 1717, 1730, 1736, samt til den aarlige Bededag, som holdtes den 23 October for Kjøbenhavns Iidebrand. Egeledes Confraternationsbønnen, samt Bønnen som om Søndagen læstes efter Prædiken.

Skrielse til Kong Frid. IV angaaende om det burde tillades Zøderne at holde christne Tjenestefolk — i *Sallef. Maanedeskrift* XII. 443-57.

Han har med Fort. udg. *Michel Henrichsen Tistorfs* Lignprædikener. Egeledes *Aril Mukifell Schedæ*. Oxon. 1716. 8. (conf. *Lurdorfiana* pag. 333-45.) Om hans paabegyndte Udgave af de saakaldte *Annales Esromenles* see *Langebøks* *Scriptor. Rer. Dan.* l. 213.

Worm (Die) Den Næstforriges Broder, f. i Kjøbenhavn d. 6 October 1667. Blev Student 1685. 1688 Professor Philosophiæ designatus. Rejste derpaa udenlands. Kom hjem 1691 og blev Professor Eloquentiæ. 1697 tillige Professor Eloquentiæ og historiæ ved Ridderacademiet i Kjøbenhavn, hvilket Embede han nogle Aar efter formedelt Svagelighed nedlagde. 1704 blev han Professor Medicinæ. Døde 1708.

Disp. Havn. 4to. *De glosopetris* 1686. *De harmonia sensuum eod.* a. *De viribus medicamentorum Specificis* 1688. *Cogitationes de lingua latina esuæque autoribus* 1703.

Præcepta grammaticæ latinæ majora Jant Dlonysii Jersini emendatius edita. Hafn. 1704. 8.

Æterni desiderii myrtus locia taxo, Principis Wilhelmii oratione parentali adumbrata. Havn. 1703. fol.

Worm (William) En Søn af Næstforrige, født i Kjøbenhavn 1698 d. 29 Aug. Blev Student 1715, og næstfølgende Aar Alumnus paa Borchs Collegium. Rejste derefter udenlands. 1723 blev Professor i Hofretten i Kjøbenhavn. Døde 1737. (conf. *Bidrag til danske Digtekunsts Historie* IV Del p. 316-21.)

Disp. de ordalio. Havn. 1716. 4to.

Adskillige danske Lejlighedsvers, hvoraf nogle ere trykte i det af Lurdorf besorgede andet Dplag af *Samlungen af danske Vers.* (See danske Digtekunsts Sist. l. cit.)

Beesfers *Celabon og Doris*, oversat. udgivet af Sandvig. Kjøbh. 1771. 8. vid. *Lurdorfiana* p. 257. (er r. i *Sortegnelsen* paa *Skrivefriheds* *Skrifter* l. p. 151.)

Worm (Matthias) Søn af den berømte Oluf Worm og Broder til den først anførte William Worm; født i Kjøbenhavn 1636 d. 29 April. Blev Student 1654. Rejste udenlands 1657 til Holland, England, Frankrig og Italien. Kom hjem 1667 og blev Præsident i Ribe, hvilket Embede han formedelt Alderdom og Svagelighed 1700 afstod til sin Søn Casper. Døde som Justitsraad

1707. (*Cimbria Litt.* II. 1016-17. Over ham blev af Universitetet udskædt et Program, som paa Dansk er indført i *Koches* *Eftermæle* for April)

Eylønning til Kong Christian Vtes Formaling. Kbh. 1667. fol. Kong Frid. 3dtes priselige Eftermæle. ibid. 1670. fol. Eylønning til Christian Vtes Salving. ib. 1671. fol. (er ogsaa indført i den wielandske *Versesamling* i Vite Bind p. 137.) Adskillige andre Vers. See danske Digtek. Sist. III. 161-69.

Worm (Casper) Søn af Næstforrige; født i Ribe 1676 d. 28de Martii. Deponerede 1693. Blev 1700 Præsident i Ribe. Døde som Justitsraad 1750.

Dispp. Havn. 4to. *De Fabæ Pythagorica* 1696. *De capitibus diminutione*, 1697.

Boileaus XI *Satirer*, oversatte paa danske Vers, og udgivne i Kjøbh. i Aqvart i Karene fra 1718-1727. (conf. den wielandske lærde Tidende 1723 No 34.) Udto som iben, tilligemed den af C. Martfeldt oversatte 12te *Satire*, og med en Fortale af J. E. Gunnerns. Kjøbenh. 1757. 8. (vid. *Danske Digtekunst* IV. S. 130-35.)

Worm (Jens) Den Næstforriges Broders søn; født 1716 d. 24 Aug. i Aarhus, hvor hans Fader, Oluf Worm, var Lector Theologiæ. Deponerede 1733. 1735 fik Borchs Collegium. 1736 blev Decanus ved Communitetet. 1740 blev Conrector, 1745 Vicerektor, 1752 Rector ved Skolen i Aarhus 1754 fik Prædicat af Professor. Døde som Justitsraad 1790, og med ham den mandlige Linie af den Slægt. (conf. *Fertel Aarhus Domkirke* uden Afdeling p. 478-83. *Gravskrift* over ham vid. lærde Lst. 1791 pag. 47-48 og *Fertel* l. cit. pag. 118-21. Udførlig handles om ham og hans Fortjenester i L. G. Taubers *Historia Scholæ Aarhusiensis* pag. 104-14.)

Dispp. Havn. 4to. *De metis in curriculo Romanorum*, 1735. *De analogia inter sacrificia Levitica et Romanorum*, Disp. I-IV. 1736-39.

Prodromus lexicæ litterariæ Danæ-Norvegici. Sorø 1768. 4to. *Animadversiones modestæ in Lexicon universaliæ litterarium C. G. Jöckeri*, Particula I-II, ibid. 1769-71. 4to.

Forfæg til et Lexicon over danske, norske og islandske lærde Mænd, som ved trykte Skrifter have gjort sig bekendte, saavel som andre Ustuderede, som Roget have skrevet. 1ste Del Helsingør 1771. 2den Del Kjøbh. 1773. 3die Del. ib. 1784. 8vo. (rec. i *Brit. Journ.* 1771 No. 37. 1773 No. 41. l. Lst. 1785 No. 26. (Om en ny udkommende Udgave deraf vid. Kjøbenh. Skilderie 1813 No. 27 og J. Møllers *Par Ord* i den Indledning. ib. No. 18.)

Forfæg til en dansk Stolehistorie med Anhang — indført i det danske Vidensk. Selskabs *Skrifters* XIde-Del. S. 345-98.

Worm (Die) en Søstersøn af Næstforrige; født den 22 Oct. 1756 i Tvede i Nals Herred i Aar-

hus Eft. Hans Fæder var Sognepræsten samme-
steds Christen Bagge. Deponerede fra Aarhus
Skole 1775. 1779 blev theologisk Decanus paa
Communitetet, 1784 Magister Philologiæ. 1788
Rector i Horsens. 1800 Professor extraordinarius.
1809 Ridder af Dannebrog.

Specimen opusculi philologico-philosophici de notio-
nibus vocum, quibus virtutes et vitia in Novo Foede-
re designantur, accuratius determinandis, pro summis
in philologia honoribus. Havn. 1784. 8. (rec. i Jversens
Progress. III. 229:36)

Luxoriana e Platone — sumtibus P. F. Suhmit
edidit O. Wormius. Specimen immum. ib. 1790. 4.
(rec. i l. Eft. 1791. No. 13. Kritik 1790 No. 25, i
Allg. Litt. Zeit. 1791 No. 116.)

Juvenals 8de, 13de og 14de Satire forandrede og
med en Commentar oplyste. ib. 1801. 8 (l. Eft. 1801
No. 39. conf. Tilskuer. 1801 No. 69.)

Ciceronis orationem pro Marcello *vobiscum* suspicione
liberare conatur contra F. A. Wolfium. Havn. 1803.
8vo. (Lærde Eft. 1804 No. 4. Kritik. Litt. Zeit. 1804.
Nov. S. 2333. N. Allg. D. Biblioth. 98 B. ates St.
S. 456. Sall. Litt. Zeit. 1808 Januar S. 25.)

Oratio, quam in schola Hothersnesiensis, cum eman-
datorum per Lutherum sacrorum secularia agerentur
solemnia, die 1 Nov. 1817 habuit. Havn. 1818. 8vo.

I Minerva er af ham: Kuctionen af Lucian, overs.
1786. J. 425. (En anden Oversættelse af Dæden staaer
i Univers. Journal. 1798 pag. 66. conf. pag. 142 ibid.)
Grafskrift over Jens Worm. 1791. l. 134. Sallust om
Xelen. overs. 1792. III. 167. Grafskrift over Billede
hugger J. Hjerno. 1801. IV. 176. over Biskop Janson
1805. II. 94. og over Guldberg 1807. IV. 326.

I Iris og Zebe: Gedikes Affedsang til det 18de
Aarhundrede, overs. i Karg. 1801 l. 100-104. I Aye-
rups Skolehistorie pag. 314-18. Erklæring afgiven i
Marts 1795 over Hertugen af Kugustenburgs Tbeer om
Skolevesenet. I de af Biskop Munter udgivne *Mi-
scellanea Havniensia* Fasciculus II, pag. 1-38. Ora-
tio habita in schola Hothersnesiensis 1807.

Afsligge theologiske Recensjoner i de berlingke lærde
Eft. for Aarene 1783-88. og beriblandt over den liturgi-
ske Controvers. conf. Dalles Levnet ved J. Müller
S. 103.

Worm (Jacob) Er ikke af den foransatte
vidtøftige Wormske Slægt. Han er født 1642 d.
8 Dec. i Kirkeheisinge i Sieland, hvor hans Fæder
var Præst. Deponerede fra Slagelse 1663. 1667
blev Magister. 1669 Rector designatus i Viborg.
1671 Rector i Slangerup. 1677 Sognepræst til
Graabrødre Kirke i Viborg. Formedelst hans ad-
skillige grove satyriske i Manuscript cirkulerende Skrif-
ter, saavel imod Private som mod de Regjerende,
blev han 1681 dømt fra Værelse, Liv og Gods, og
hans Skandkrifter af Væddelen at brændes. Dog
blev han bemaaded paa Livet, og samme Aar bragt

til Tranquebar i Ostindien, hvor han døde før 1694.
(conf. Pontoppidans Annal. IV. 606. *Falsteri
Amoenitates philolog.* III. 58-59 Keenberg II.
122. Minerva 1794. III. 352. Wolfs Journal
1812. I. 253-96. III. 1-19. og IV. 97-142. Kaha-
bels og Uyerups Danske Digtekunstes Historie
III. 261-67.)

Prover af hans Satirer og Pasquiller findes i cit.
hos Wolf og hos Uyerup. I sine Studenterdage har
han, som Alumnus paa Regentens og Ballendorfs Colles-
gium, fredeen over en Snes Disputatser, hvis Titler staa-
des hos Worm II. p. 626-27. De fire deraf udkom sam-
lede med en Hovedtitel: *Tempus disertationum philoso-
phicarum de tenebrosa lucis formalitate*, Havn, 1666.
4to. (dediceret til P. Schumacher.)

Jesu Klagemaal over Judas og Jødernes. Kjøbenh.
1680. 8.

**Wormordsen (Francis) Lat. Francis-
cus Wormordi.** Født i Amsterdam 1491. Kom
i sin Barndom til Danmark, hvor han først blev
Carmeliter-Munk i Helsingør, siden lutherisk Præst og
Rector Theologiæ i Nalms. 1537 første evangeli-
ske Biskop i Lund. Døde 1551.

Davidts Psalter udsat paa Dansk. Athanasi Bog om
Psalterens Kraft, udsat af Broder Paulus Sælle Car-
melita, er tilføjet. Kjøbst. 1528. 4. (conf. Dan. Bibl.
III. 73-125. *Bibliotheca Lorck.* IV. 91. *Münters Res-
form.* Sitt. II. 23.)

Appendix til Ole Gyldenmunds 1529 udkomne La-
mentatio ecclesiarum.

En saare nøttelig og alle dem som gifte ere eller giftes vilke
hugsvaldig Disputats mellem Hr. Abder, Prælat og
Santor ubi Lund, og Franciscum Wormordum Prædikes-
ubi Nalms. ib. 1531. 4to.

Apologia ad verlus Lundenses Canonicos. ib. 1533. 8.

En og tiende de allerkjønneste og ubdalgtefte Lærdoms-
artikle. ib. 1534 og Kjøbh. 1535. 8.

Den lille danske Catechismus. ib. 1537. 8vo.

En ganske nyttelig Haandbog om den rette evangeliske
Nesse. Med Franc. Wormordi Fortale. ib. 1539. 4.

Bennebog, Kjøbh. 1551. 1553. Magdeberg 1556. Lån-
bed 1569. Kjøbst. 1575. 8.

Wormskjold (Morten) Son af Confe-
rentsråad og Deputered i Rentekammeret Peder
Wormskjold, det 1770, som Studerende i Sorø,
udgav en latinisk Tale paa Kongens Fødselsdag, og
hvis Betænkninger i Landbosagen læses i den for
dette Anliggende nedsatte Commissions Acter. Son-
nen er f. i Kjøbenhavn d. 16 Januar 1783. Dep-
1801. Rejste med Prof. Horneman i Norge 1807.
Blev Lieutenant 1808. Tog Afsked fra Militærtjen-
esten 1812, og samme Aar gjorde en naturhistorisk
Rejse til Grønland, hvorfra han kom tilbage over

Norge 1814. 1815 gik han med den russiske Danselegingsexpedition med Stibet Kuril gennem Sydhavet til Kamtskatka, hvor han tilbragte to Aar, og hvorfra han venttes tilbage indeværende Sommer 1819.

Et Brev, dateret Godthaab i Grønland — i Arhene 1813. S. 77-85.

3 Scandinav. Selskabs Skrifter for 1814 S. 298-403 findes af ham: Sammet og Ryt om Grønlands, Sinitlands og nogle flere af Forskellene kjendte Landes formentlige Belliggenbe.

Wosf (Christian Eberhard) f. d. 20 Martii 1706 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Bundtsmager. Studerede i Lybfland. Var i mange Aar, først som Informator siden som Secretair, i E. A. Berckens Hus, der døde som Minister i Gehejmeconfeilet 1758. 1760 blev han Secretair og 1771 Archivarius i det tydske Cancellie. 1780 Archivarius i det kongl. Gehejme Archiv. Døde som Justitsraad 1791. (Hans Autobiographie hos Worm III. 282-83. conf. Suhms Efterretninger om ham i Fortalen til 7de Tome af *Scriptor. rar. Dan.*)

Bevtrag zu Verbesserung einer Stelle in der Lebensbeschreibung König Waldemars des 3ten — i W. A. Helms Magazin I. 89-108. Nachricht von einem Pra. von Reventlow der Friderich dem I. die Krone prophezeit haben soll — i II Th. p. 131-86.

Af hans Collectanea om danske Kunstnere har J. J. Weber i Ny danske Magazin anden Tome leveret nogle Extracter.

Wosf (Friderich Gerhard) født i Holsten 1711. Opholdt sig 1724-27 paa Kongsberg, hvor hans Broder var Dverbergcasseter. 1731 blev han Postmester og Bykriver i Hobro. 1763 tillige Herredskriver i Rindø og Solum Herredet i Viborg Stift. Døde 1-71.

C. H. Amthors Collegium homileticum de jure dcori. paa Dansk overs. Kjøbh. 1728. 8.

L. Solbergs Dänne-mærkische Staats-historie vertauscht. ib. 1731. 4.

Om en Troendes Bøn. Viborg 1738. 8.

C. S. Amehors Philosophia moralis, paa Tydsk udgivet. Lepp. 1738. 8. N. Struensens Afhandling om sandt Christendom. overs. Kjøbh. 1763.

Poetisk Eftertanke ved Friderik Vtes Død — indf. i Ugebladet Proteus 1766 No. 27.

Wosf (Johan Friderich) født 1749 paa Kongsberg, hvor Faderen var Dverbergcasseter. Blev Student 1767, tog theologisk Examen, men blev 1774 Chef for det norske Berg- og Saltverks-Con-tor, da under Bergverks- Directorium, siden under

Rentekammeret. Var tillige Committet i bemeldte Directorium, og, da dette gik ind, i Rentekammeret, for saavidt Berg- og Saltverks-Sagerne angik. Tog formedelst svageligt Helbred Afked 1800. Boer i Kjøbenhavn, og har Titel af Kammeraad.

Det frivillige Slaveri eller kort Begreb om Solvverket Kongsbergs nærværende Tilstand. Kjøbenh. 1771. 8.

Wosf (Peter von) Generalkrigscommisfair i Norge.

Aug. Ehrenswärds Tale om Ungbommens Opdragelse til Krigsmand, overs. — i Schmettons Militairtbløth. 4de St.

Woyt (Johan Jacob) f. i Ebingen 1671 d. 14 Aug. Studerede i Königsberg og Leipzig. Blev 1697 Doctor Med. i Kjøbenhavn, hvorpaa han atter drog til Königsberg.

De chylificatione, Diss. inaug. Hafn. 1697. 4.

Wrangel (Erik) en Svensk Baron og Laugmand, som 1756 opholdt sig i Christiania, hvorchon han var rømt som Deltager i den mislykkede Plan til en Regjeringsforandring i Sverrig. (conf. hans Brev til Grev Ferfen i Handlingar rörande Scandinaviens Historie III Del. Stockholm 1817. S. 273-83.)

Svea Rikes Tilstand. Christiania 1756. (blev conf. overet. See Suhms Levnet S. 261.)

Wulff (Peter Friderik) Son af Commandeur F. C. Wulff (om hvem see Kjøbh. Skilderie 1812 p. 1150), er født d. 26 November 1774, og blev Secondlieutenant i Sæetaten 1794. Blev Officier ved Escadet-Corpslet 1802. Næstcommanderende ved samme Corps 1806. Erobrede den engelske Brig Seagul 1808; og blev samme Aar Ridder af Dannebrog, samt Capitain-Lieutenant. Blev virkelig Capitain og Dannebrogsmænd 1813, og første Lærer i Sømandskabet ved Cadetcorpslet. Aaret efter. Fra 1813 til 19 commanderede, som Chef, den Brig som krydsede i Øster- og Nordøen til Cadettens ned Dvelfe.

Rimede Smaating. Kjøbenh. 1813. (Litteraturtid. 1814. No. 31.)

To Taler fremsagte ved Kongens Rørværelse paa Escadetacademiet. ibid. 1816.

Shakespears Tragiske Bøcker, hvorfra Joerfom havde oversat de 4 Dels, blev af ham fortsatte med 5te og 7de. Kjøbh. 1818-19. (Litteraturtid. 1819. No. 17.)

Wulfsberg (Andreas) født i Lensberg, hvor Faderen var Aftenangspræst og Skolelærer. Blev 1778 personel Capellan og 1786 Sognpræst til Namødt i Østerrøden i Norge.

Indbydelse til det aamobte patriotiske Selskabs Medlemmer om at tage Del i Selskabets Fabrikinbretning. Christiania 1785. Tale ved dette Selskabs Stole- og Fabrikbygningens Indvielse. *ibid.* eod.

Om Postvæsenet i Østbøden — i *Thaarups Magazin* I. 1:34.

Wulfsberg (Jacob) Broder til Næstforrige. Var først Kjøbmand i Lønsberg. Blev 1790 Bysfoged og Byskriver i Lønsberg og Holmestrand. 1798 Bysfoged i Strømsø. 1802 Bysfoged, Notarius publicus og Politimester i Christiania. 1803 Sorenksriver over Eger, Nodum og Sigbald Sorenksriveri. 1809 Justitsraad.

Om Ødelæretten i Norge. Christiania 1788. (I. Lst. 1789 No. 89) Rogle paaftaae at Ove S. Meyer har megen Del i denne Afhandling, der ogsaa er indført i *Minerva* 1788. III. 140.

Tale holden i Christiania angaaende et Universitets Øprettelse i Norge. Kjøbh. 1793. (r. af Mangor i I. Lst. 1795 p. 756.)

Indbydelse til at understøtte et Skolelærerseminarium for Landalmuen i Aggershus Stift — i *Thaarups Mag.* I. 35:46.)

Et Par Biser — i *Minerva* 1792. I. 396. 1793. III. 94. Ambassadeuten, en Fortælling, i *Morgenposten* 1799 S. 117:26. Om Orthographien — i norske *Indvigningsbl.* 1797 No. 4.

Wulfsberg (Gregers Winther) Søn af Næstforrige. Deponerede ved Københavns Universitet. Blev 1805 Undercancellist i danske Cancelliet. 1807 Auditeur ved det søndensjælliske Infanteriregiment i Frederichshald. Er nu Bysfoged, Byskriver, Vejer og Maalet paa Rosf.

Et Par Anmærninger henhørende til den danske Øproglære — i *Minerva* 1805. IV. 75.

Wulfsberg (Niels) Den Næstforriges Broder, f. i Lønsberg 1776. Dep. privat 1794. Blev Alumnus paa Borchs Collegium. I Krigens Tid 1801 var han Landværnsøfficer. Samme Aar tog theologisk Attestats og blev 3die Præst i Christiania. 1802 oprettede han en Boghandel i Christiania, og 1808 et Bogtrykkerie, som han drev indtil 1813. 1814 blev han Archivarius ved den norske Afdeling af Statsraadet i Sverrig og tillige Lærer hos Prints Oscar i det saa kaldte norske Sprog.

Plauti Comoedias, quæ Captivei inscribitur, actus primi Scen. I. II, versio danica, præmissa præfatione latina. *Disl.* Havn. 1799.

Om Skolelærerseminariets Besigtigelses- og Skoleræses Forbedring i Aggershus Stift — i *Minerva* 1800. III. 1:32.

Efterretninger og Opmuntringer angaaende de nærværende Krigsbegivenheder, et periodisk Skrift. Christiania 1807-8. 4to.

Liden, et Ugeblad af blandet Indhold. I-IV Bind. Christiania 1808-14. 4to. (I de sidste Bind var B. Deabl Medarbejder.)

Bondevennen, et periodisk Skrift for Almuen, som udkom i Christiania 1812-14 i Dvært, var han Redacteur af. Eigesaa af *Journal for Konginng, Rigsforsfatning og Politik* I-III Hæfte. *ibid.* 1814.

Han er Medarbejder i norske *Rigetidende*, som fra 1815 af udgaaer i Christiania i Folio.

Proclamationer fra Hans Kongl. Højhed Kronprindsen af Sverige og Bulletiner udstedte i den forenede nordtydske Armees Hovedkvarter overs. af Frankf. Christiania 1815.

Wæver (Christian) Blev 1792 Præst til Københavns civile Arresthus. 1798 til Castellet ved København. 1808 til Karlebo i Sjælland.

Sørgetalen over Arveprindsen Friherf. Kjøbh. 1806. og en Afspredskanden trykt i *Jallesens Mag.* VI.

Wøldike (Andreas) født 1687 d. 2 August i Sommersted i Haderslev Amt, hvor hans Fader var Præsten Peder Wøldike, om hvem kan læses *Rhodes Haderslev Amts Beskrivelse* S. 252. Han blev Student 1702. Feltpræst 1709, og samme Aar Præst ved den tydske Menighed i Helsingør. 1711 Præst ved St. Olai Kirke sammesteds. 1733 Sognepræst ved Holmens Kirke i København, samt Provst ved Søetaten. 1735 Biskop i Bisborg. Døde 1770. (Hans Biographie i *Lærde Lst* 1770 No. 52 og *Gjesfings Jubellar.* I. 529:41.)

Disp. de Nergal Cuthmorum II. Reg. XVII. 30. Witteb. 1707. 4. Axiomata miscellanea. Havn. 1708. 4to. Pentas Thesium miscellaneorum. *ib.* 1709. 4to.

Wøldike (Søren) Broder til Næstforrige, født i Sommersted 1699 d. 25 Nov. Deponerede 1716. Rejste 1717 udenlands. Kom hjem 1720 og blev Alumnus paa Valkendorphs Collegium. 1729 Rector i Frederichsborg, hvor han døde 1730.

Tractatus Talmudici Cagiga caput e Gemara Hiero. solymitana latine versum notisque illustratum. *Disp.* I-IV. Hafn. 1722:25. 4to.

Wøldike (Marcus) Broder til de tvende Næstforegaaende og Tvillingbroder til den Sidste. Blev Student 1716, og sekk, som Broderen, udenlands i Karene 1717-20. 1722 blev Samulus ved det kongelige Bibliothek. 1728 Præst i Warde 1731 Professor Theologiae i København. 1736 Doctor Theologiae. Døde 1750. (Hans Biographie er ind-

fort i den berlingfke lærde Tidende 1750 No. 41 og Ancherfens Sørgetale over ham. *ibid.* No. 43. 48. 49, og i No. 2 for 1751. *conf.* *Subms Skrifter X. 24*)

Disp. Havn. 4to. *Tractatus Mosis Maimonidis de cibus velitis latine versus et notis illustratus* Disp. I-VI. 1722-23. (udkom siden samlede. Havn. 1734. 8vo.) de unctione fidelium. 1732. De necessitate quotidianæ stantium poenitentiarum 1734. (Paa Dansk overs. af N. Bugge. *ib.* eod. 8vo.) Apologia pro cultu Dei publico Disp. I-II. 1734-36. Annotationes ad Tractatum Chagica Talmudis Hierosolymitani. Disp. I-IV. 1734-37. Confessio Havniensis de anno 1530, notis illustrata 1736. Talmudis Babylonici Tractatus Berachot Caput adum 1738. Apologia Concionatorum Evangelicorum adversus aculationem Pontificiorum, in comitiis Havniensibus 1530 exhibitâ. Disp. I-XII. 1739-50. Positiones fidei christianæ. Disp. I-II. 1740.

Positiones fidei in usum scholarum. Hafn. 1740 et sæpius. udgivne med Roter af D. Schnabel. *ib.* 1753. og af M. Fosle *ib.* 1757. Siden med Bisoppen i Lund Ved. Munks Anmerk. Londini Goth. 1763. (*conf.* I. Lst. 1764 No. 11.)

I Dän. Bibl. Oratio jubilæa 1736 — i Åres St. 309-35. Oratio in memoriam Christi Wormii. IV. 582-604. Oratio in promotione 5 Doctorum Theologiarum. V. 388-418. Sermo sacer in exsequiis Christiani VI. IX. 659.

I Vid. Selsk. Skrift.: Om Lausens Oversættelse af de fem Røst Bøger I. 1-24. Forklaring over en jødisk cæbbatistisk Penge *ib.* 77-86. Efterretning om en gammel dansk Bibel i det thottiske Bibliothek. II. 1-22. Beskrivelse om det granlandske Sprog Dyrindelse. *ibid.* 129-56. (Disse 4 Afhandlinger haves paa Latin i den latinske Oversættelse som udkom af de første Bind af disse lærde Acter.)

Pans Brev til J. B. Winsløv i Paris see den nyere rappede Afhandling i Skandinav. Litt. Selsk. Skrift. for 1815. p. 225-26.

Waldike (Jeremias) en Søn af Næstforrige, født i Kjøbenhavn 1736 d. 10 August. Deponerede 1753. Blev 1757 Alumnus paa Borchs Collegium og Decanus paa Klosteret. 1761 blev Magister og rejste udenlands paa det firsiffige Stipendium. 1766 Prof. Matheseos og Philosophiæ i Sors. 1787 Prof. i Mathematiquen ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1813 som Etatsraad.

Diapp Havn. 4to. de mutata materia terrestri sacra coenæ 1756. De nexu et differentia inter tranquillitatem animi et conscientiarum 1758. De mutato elemento terrestri baptismi. 1759. De natura calculi literalis. 1760.

Tale paa Kongens Fødselsdag 1768. Sors 1768. 4to. (i Crit. Journ. 1769 pag. 159.)

Index bibliothecæ militaris scriptorum veterum græco-latinorum. Sors 1782. 4.

Som Secretair i Consistorium forfattede han i Karene 1791-95. afskillige Universitetsprogrammer f. Ex. de li-

bella 1792. De tabulis logarithmicis 1793. Problema de describendo circulo, qui datos tres alios extrinsecus occurrendo tangat. 1793.

Waldike (Peder) Broder til Næstforrige; født i Kjøbenhavn 1741. Depon. 1756. Blev 1763 Præst ved Kjøbenhavns Cathedralskole. 1765 Magister. 1777 Rector i Slagelse. Fil 1788 Prædicat af Professor. D. 1811. (*conf.* *Røtters Rectorolog* over ham i Univ. Ann. 1811 4de Quart. l.)

Afskillige Skoleprogrammata — trykte i Sors i Quart.

Waldike (Andreas) født d. 27 Jan. 1752 i Haderslev, hvor hans Fader, Peder Waldike, da var Kirchenpræst (forhen Præst i Sommersted efter Faderen den ældre Peder Waldike.) Denne Andr. Waldike deponerede 1769. 1777 blev han Stifts- præst ved Walls Kloster. 1787 Slots- og Garnisonspræst i Helsingør. 1789 Sognepræst i Storeheddinge. (Pans Autobiographie hos Worm III. 873.)

Diapp. Havn. 4. de Clementis Romani vita et scriptis Part. I-III. 1771-73. De Assyriorum clade. 1774. De precum utilitate. 1775.

3 Prædikener. Kjøbh. 1775. 8.

Disf. ostendens ecclesiæ antiquissimam opinionem de statu animæ post mortem non favere Pontificiorum de purgatorio dogmati. Havn. 1776. 8.

Prædikener over afskillige af de anordnede og andre Acter. Kjøbh. 1779. 8. 2den Samling. Sors 1787. 8.

Sier Predigten. Sors 1780. 8.

J. Jochims Forsøg til at forbedre Undervisningen i Landsbykoler. overs. *ib.* 1781. 8. Langhans om de Laster som hævne sig selv paa Mennekens Feilbred. overs. Kjøbenh. 1783. 8.

Prædikener med flere kortere aandelige Taler holdte ved afskillige Lejligheder. I-II Bind. *ib.* 1794-1802. 8.

Spørgsmaale til Børn, udgivne af det æstetiske Selskab i Burch. overs. *ib.* 1797. 8. oplagt paa ny. Odense 1813. 8.

Afskilligt i theologiske Materier. Kjøbenh. 1800. 8.

Bed min anden Søns Confirmation i Storeheddinge Kirke. *ib.* eod. 8. (i af Hjorth i I. Lst. 1800 No. 41, *conf.* Waldikes Svar derpaa tillegemet Recensentens Replik i No. 45, og Waldikes Duplik i No. 52.)

Meninger, hvortil Bisop Doifens Plan gav Anledning *ib.* 1806. 8.

Prædikener, hvortil Rutidens Begivenheder gave Anledning. *ibid.* 1808. 8. (Ergänz. bl. zur hall. Litt. Zeit. 1810. Nov. pag. 966.)

En Bistatsprædiken og Sigale over en Skolelærer. i Sallenses Maanedsskr. XII. 170-88. og to andre Prædikener. *ibid.* 473-501.

Rogle enkelte Lejlighedsprædikener, særskilt udkomne. Beskrivelsen over Storeheddinge — i Læbdes Danmarks Kjøbstæder.

Börger (Franz) en Læge, som i Kong Friderik III. Tid i nogle Aar opholdt sig i Kjøbenhavn, hvor han var besvogret saavel med Præsten ved Petri Kirke Mag. Hier. Bueck, som med Christian Paulli, en Søn af den berømte Simon Paulli.

Detectio fraudis, quæ plerumque omnes, quibus hodierni Lojolitæ ad suas partes sollicitant orthodoxos, revelantur atque confodiuntur artes, ad Hieronymum Mülman e Societ. Jesu, super istius librum. cui titulum fecerat. Mylterium fraudis. Havn. (1656) 8.
Conciones coram Rege Frider. III. habitæ, Francof. 1678. 8.

ii.

Utrecht (Sohan) født i Westphalen 1608. Var Hospitalsforstander og Organist til Domkirken i Aarhus. Døde 1661.
Clavis arithmetica eller Ny Regnebog paa Linier og Giffre. Aarhus 1634 og 1646. 8vo.

i Aarhus 1637 d. 6 Januar. Var Statthalder Oplædelsesforvalter paa Rals og siden over Laurvigsk Jernverk, endelig Raadmand i Christiania. Døde i Armod i Kjøbenhavn i en meget høj Alder.

Utrecht (Sohan) Søn af Næstforrige; født

Alle Menneskers Tilstands Spejl. Kjøbh. 1716 og 1725. Ansagtede Sjæles Gul. ibid. 1717. Gullig Beskræftelse over Esais XLV, 3. ibid. 1726. Alle tre i Dvart.

ii.

Ydsted (Haagen Adamussen) Blev 1639 Cappellan hos Hr. P. J. Eolding paa Herlufsholm, 1640 i Restved; omfirdig Sognepræst for St. Peters Kirke sammesteds.

Bedrøvelse over Bedrøvelse og Trøst over Trøst. overf. af Tydsk. Kjøbh. 1629. 8. Philippi Regeliæ aandelige Kampffole. overf. Kjøbenh. 1636 og 1656. 8.

Den 56de Davids Psalme, og Davids gylne Klæde. ibi i 7 Prædikener. Cors 1649. 8.

Ydsted (Glaus Nielsen). See: Leskens.

Yelin (Henrich Gottfried) født 1725 i det Hohenlohske i den frantsiske Kreds, hvor hans Fader var Præst. Kom 1757 til Danmark som Informator for fornemme Folks Børn. 1770 blev Præst i Neuenbrok i Amtet Steinburg. Fil derfra Afsked 1777. (conf. Worm III p. 883.)

Ydsted (Simon Mikkelson) Naaiker født i Hstad i Slaane. Blev 1628 Præst til Tylster i Bergens Stift. Døde 1650.

Kleinodien der Weisheit die von oben her. Kopenh. 1783. 4. Friedrich des sechsten königliche Devotion. ibid. 1784. 8. Bellaria deliciaeque juveniles og ein Handvoll Studentenhaber. ib. 1788. 8. (anmeldt af Tode i Krit. og Antikr. 1788 No. 41.)

3.

Zahle (Christian Gottlieb) født 1752 i Holslingsted i Amtet Gottorf. Blev 1784 tydsk og 1790 tillige dansk Præst til Bemmetofte Kloster i Sieland. 1799 til Slaglille og Bjernede sammesteds. Døde 1817.

C. Dastholms Auserlesene Stæde aus dem alten Testamente, übersezt und mit Anmerk. erläutert; ins Deutsche übersezt. Hensb. u. Leipz. 1794. 8.

Warum reden die Menschen so wenig von Gott in Gesellschaften. aus dem Dän. des Prof. S. L. Bang. Kopenh. 1791. 8.

Welche sind die besten Mittel, den gemeinen Mann mit dem Innhalte seiner Bibel bekant zu machen? (rec. i Allg. Litt. Zeit. 1797 No. 107.)

Neuestes Handbuch der Sternkunde von P. Spöring. aus dem Dänischen. Kopenh. 1798. 8.

Serder om Gude Een. overs. af Lybf. Ib. 1799. 8.
N. E. Balkes Aufklärung seiner Vortellungen über die Bibel und der Bericht an die dänische Ganzley den aris-
tokratischen Katholicismus betreffend. aus dem Dänischen.
Kop. u. Leipz. 1800.

**Fredens hellige Fædersminde, en Prædiken paa Nye-
aarsdag 1803.** Kjøbh. 1803.

Zahrt (Jochum Friderich) Præst til St-
sktke i Sieland.

En Tale over Psalm. XCII. 14. 15. 18. — indført i
Jacob Muns's *Aloe Semifecularis*.

Zahrtman (Henrich Christian) s. i Listeb i
Viborg Stift, hvor hans Fader var Præst. Depo-
nerede 1775. 1786 blev Præst til Lughuset i Vi-
borg. 1791 Sognepræst til Cortebrodre, eller Sø-
dersogns Menighed sammesteds.

*Argumenta pro authentia librorum [Novi Testamenti
ex Hæreticorum scriptis. Disf. I-IV pro stipendio Col-
leg. Med. Havnia 1781-84. 8vo.*

Abt om Døden for Fædernelandet. overs. Viborg
1803. 8.

**Forslag til Kirkebøger under nærværende Krigsuroelig-
heder.** ibid. 1807. 8.

**Konstituentens Tilstand i Viborg og dens Omegn — ind-
ført i Efterretninger fra Seisfabet for indenlandsk
Konflikt** 1ste B. p. 504.

Zee (Friderik von) født d. 31 Oct. 1707 i
Holland. Blev 1739 Doctor i Medicinen i Har-
dervick; derefter Provincialmedicus i Christianiaand.
Døde som Cancelleraad 1781.

Disf. inaug. de hydropo in genere. Hardervici,
1739. 4to.

Zeger (Magdalene) var gift med Prof. Me-
dicina ved Kjøbenhavns Universitet Thomas Zeger,
der døde 1544. Hun boede i Goding, hvor hun
døde 1566. Hun var vel forfaren i Astronomie, og
skal have udgivet Almanacker. (S. lærde Tidender
for 1732 pag. 353-55 *Cimbria Litterata* II. p.
1022. *Thuras Gynæceum Dan. litterat.* pag.
132.)

Zetliß (Christian Magnus) født i Stavang-
er, hvor hans Fader, Sigismund Zetliß, var Re-
gimentsfeldtkjær. Sønnen var Apotheker og er nu
Præcurator i Stavanger.

Sternes Triftram Shandy. overs. 1ste Del. Kjøbh.
1794. (I. Lst. 1794 No. 46.)

Zetliß (Henrich Andreas Magnus) Bro-
der til Næstforrige. Han blev Licentiat i Mediti-
nen og 1789 Distriktskirurg i Viborg Distrikt;
1800 Kirurg i Skive og de 4 Salling Herreder i

1804 i Egersund, Jæbberen og Dalernes Distrikt i
Stavanger Amt 1807 entlediget, og derpaa Apo-
theker i Stavanger.

Afhandling om Hus- og Bønderaad. Kjøbh. 1789. 8.
(rec. af Tode i Kritik og Antikritik for samme Aar
No. 34.)

**Lanker i Anledning af den ny Pharmacopœa Danica
— i Physikal. Bibl. XVI. 178-88. Om Starlagensfe-
ber — i Nye Bibl. for Physik VIII. 130-42. og Om Bæ-
terfot Ib. p. 143-51.**

Zetliß (Jens) De to Næstforriges Broder,
er født i Stavanger 1761 d. 26 Januar. Depone-
rede fra Bergens Skole 1780. Conditionerede der-
paa adskillige Aar i Norge. Blev 1790 personel
Capellan i Lye paa Jæbberen i Christiansands Stift.
1800 Sognepræst til Vigebøl i Nyspille og 1811 til
Hvidefæ i Øvre-Tellemarken i samme Stift.

Grevskabet Karenstoft. et Digt. Kjøbenh. 1788. 8.

Poesier. 1ste Samling. Kjøbh. 1789. 8. (rec. af Abra-
hamson i L. Lst. 1790 No. 2. i Krit. 1795 No. 20.)

Sange for den norske Bøndestand. Bergen 1795. 8.
udgivet paa ny i Christiania 1812. 8. (rec. i lærde Lst.
1796 No. 32. jævnf. Autors Replik ibid. No. 44. et og-
saa rec. af Lffard i hans Journal 1796 p. 415-19.)

Psalmer. Kjøbh. 1795. 8. — et særskilt Aftryk af
Maanedskriftet Iris for Maanederne Jul. Aug. Sept.
1795. jævnf. I. Lst. 1795 p. 824.

En norsk Høst. et Digt. Kjøbh. 1800. (rec. i Kabbets
Tilskuer 1800 No. 28-29.)

Alcoran eller Capitulernes Bog. Kjøbh. 1806. 8. (r. i
L. Lst. 1806 No. 9. jævnf. Kabbets Tilskuer 1805 No.
83. 100. 103. og 1806 No. 33.)

Si forskellige Sange for den norske Armee. Tronds-
hjem 1808.

Hans enkelte i Tidsskrifter afspredte, Digte ere især
følgende:

Dde til Dumhed — i Kjøbh. Adressecont. Literr.
1780, og derfra i N. C. Viborgs Musæalmanal.
De med 3 betegnede Stykker i Alm. Dansk Bibl.
for 1780. 3die B. I Anledning af Bibes Død —
i Christiania Intelligenscedler 1782 No. 11. Poes-
ier i Maanedskriftet Minerva fra 1786 af (see
sammes Register.) I Ugebladet Samleren I-III.
Bind (1787-90) især Aftenen I. No. 15. (optrykt
paa ny i de aalborgske maanedlige Tillæg for 1789
S. 46-47.) Dde til Nordmand II. No. 35. Dnke
ib. No. 39. Til Norge. ibid. No. 43. Udfigen III.
p. 1-8. Lidt om mig selv. Ib. pag. 56-58. Mine
Længsler. ib. p. 113-15. Fortid og Aftid. p. 283-
88. I Ugebladet Morgenposten i Arene 1787-
88. jævnf. Aarg. 1788 S. 817. I det norske Se-
skabs Samlingens 3die Stykke: Til Gleon, en Sa-
tire; og den første Morgen, til Glisse. — r. af Sand-
der i I. Lst. 1794 No. 34. I Hermoder i No. V.
S. 99. VII. S. 73 og 101. IX. S. 60. XI. 32. 39. 63-
84. XIII. 68-72. 125-26. I topograph. Journal,
Genaas, et Digt. i V. S. 63-127. Afsang vertil.

ib. VII. S. 115-20. I Kabbels Tilsvær ere ifær at mærke: De adle Tyder i Aarg. 1792 S. 329. Sang for den forenede danske og svenske Flode 1794 S. 711. Til min Kone. ib. 733. Poetiske Breve 1795 No. 66-67 og 71-72. jævnl. S. 758. Foredragsninger paa det norske Academie. ib. No. 21. (aftrykt i Christianlands Aviser for 1795 No. 17.) mange af Sorars's Breve overs. i Aarg. 1808. Anna Gotbjørnsen ibid. No. 82. Endelig i Kabbels Charis for 1805 og Nyerups Jounna for 1812. I det norske Nationalblad 1815 1ste Hæfte No. 57-401 Til Stortingsmand Ole Bjørnsen.

I Prosa har man af ham: Anmærkninger til Recensionen over tvende af J. R. Bruns Læser i No. 25 af lærde Efterretninger. Kjøbh. 1793. 8. rec. af Hjorch i l. Lr. 1794 No. 7. jævnl. Jærlig's Repit. ib. No. 30. Noget om Gadeviser — i Samleren 2det B. S. 278-99. Brev til Forsfatteren af Kjøbenhavns Skilderie. ibid. 409-15. Læsebog for fremvørende Bønderbørn — i B. Kop Hansens Archiv i B. S. 105-52. Prædiken ved en Bispevisitors. ibid. II. S. 259-76. Forsvar for Odelseretten — i Minerva 1798. III. 1. J. R. Bruns Biographie i Lahdes og Nyerups Portraitfamilie.

Zeuthen (Hans Lauridsen) født 1573 i Jylland, formodentlig i Zeuthen i Aarhus Stift. Havde som Student rejst udenlands før han omtrent 1602 blev Rector i Aarhus. 1603 blev han Præst til Rosenholm og 1617 til St. Knuds Kirke i Odense. Døde 1628. (Blochs fynske Gejstl. 3die H. S. 626-29.)

De Domini nostri Jesu Christi contra hostes humani generis victoria Oratio, in Academ. Witeberg. recitata. Rostochii 1600. 4to.

Figurprædikener — udgivne i Kjøbh. i Detav: over Otto Rosenkrants 1606; over Otto og Jørgen Rosenkrants Hølgersønner 1608; over 3de Rosenkrants 1609; over 3de Margrete Rosenkrants 1617.

David's aandelige Hyrdesang eller Psalmen XXIII, i 16 troskelige Formanoer, holdne for Dorothe Lange til Skaffvgaard. Kjøbh. 1618. 8.

Zeuthen (Niels) født 1718 i Allsted i Fyen, hvor hans Fader var Præst. Blev 1738 Student, og 1743 Præst i Slambø i Fyen. Døde 1791. Han har oversat:

D. Hansens Forsvar for de usornuftige Slabninger. Odense 1774. 8. og Sammes den rette Egentjærlighed. ib. 1775. 8.

Jesu Himmelfarts Betragtning. Kjøbh. 1775. 8.

Salers Ufong. ib. 1780. 8. Sammes Aftred — indført i Jørgens almeennytt. Samlinger IV B.

Zeuthen (Peter Christian) født 1755 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Bogholder ved den civile og adskillige Stænders Enkeltasse. Deponerede 1771. Gik sin Faders Embede, og var tillige Lektor i Hof- og Stadsretten fra 1782 til 89,

da han blev Eier af Herregaardene Lølose og Sønerup i Sieland.

Diderots theatraliske Verker, 2den Del. overs. Kjøbh. 1779. 8. (1ste Del er overs. af Kabbel.)

Læse i Efterfølgelsesløbet i Anledning af Kronprindsens Formaling — indført i Minerva 1790. IV. 23. ogsaa særskilt aftrykt. Kjøbh. 1790. 8.

Anvisning til Opdyrkning af raa Jordlobber. Kjøbh. 1812. 8vo.

Ziegenbalg (Bartholomæus) født d. 24de Jun. 1683 i Oberlausitz, hvor hans Fader var Kjøbmand. Studerede i Halle. Blev ved Pastor F. J. Lütken's Mellemhandling valgt som første Missionair at gaae til Ostindien, og tog 1706 med et Skib fra Kjøbenhavn til Tranquebar. Gjorde 1715 en Rejse tilbage til Europa. Kom 1716 igjen til Tranquebar, og døde der som Provst for Missionen 1719. (See Worms Lexicon II. 642.) Hans Portrait er i den Müller'ske Kobberstiksamling paa det kongl. Bibliothek.

Merkwürdige Nachricht aus Ostindien. Leipzig. und Frankf. 1709. 4to.

Ausführliche Ostindische Missionsberichte. Halle 1710 und 1718. 4to.

Allgemeine Schule der Weisheit. Frankf. 1710. 8.

Nachricht von seiner Rejse aus Ostindien nach Europa. Halle 1715. 4.

Grammatica Damulica. ib. 1716. 4. (i A. Erud. Decem. II. VI. 253.)

Brevis delineatio operis Missionis. Tranquebar 1717. 8.

Explicatio doctrinae christiana. damulico. ib. 1719. 8.

Biblia Damulica, ibid. 1723. 4to. (Den er for en Del Denjam. Schulz's Arbejde.)

Uлага Nidi, oder Bestliche Gerechtigkeit, bestående in 65 Lebensregeln, von Malabarisch überfetzt — indført i Danische Bibl. Tom. I. S. 393-418.

Ziegenbalg (Ernst Gottlieb) Søn af Niels forrige, født 1716 paa et Skib, som gik til Tranquebar. Studerede i Jena paa kongel. Bekostning. Opholdt sig 2 Aar i Engelland og lagde sig efter Mathematik. Blev 1747 Professor Mathematicum inferiorum ved Kjøbenhavns Universitet. Døde 1758.

Euclidis første Grunde af Geometrien. overs. Kjøbh. 1744. 4.

Observationer over Bejrliget og Bøndene i Kjøbenhavn 1745-48 — indførte i Videnskab. Selsk. Skrifter Tome V. 376-90. Om en mærkværdig Egenkab funden hos Snegle. ibid. Tome VI. p. 241-48. Afhandling om Aarsagen til Is. Tom. VII. p. 567-85.

Ziener (Christian) født paa Kongsbjerg, hvor Faderen, Adam Ziener, var Lektor og Bergmester,

Sonnen blev Vicemarskfelde ved Sølvverket sammesteds. Gjorde 1775 i Selskab med D. Davius en oeconomick Rejse til Island. (jævnf. Wilkes Selskjord S. 38 og 40.)

Beskrivelse over de Bjerge, som indeholde Surturbrand — i Davii Rejse i Island. pag. 735-56, og Sammes Indhold i de islandske Maanedstidender for 1776 S. 125.

Ziervogel (Hans Gottlieb) Commandeur i Søetaten. Døde 1807.

Betænkning over Ruus's og Ryerups Afhandling om Bl og Alsbrygning, samt om Bryggerlaaget i Kjøbenhavn — i Iris og Zebe 1802 III. 47-65.

Zimmerman (Samuel Friedlieb) f. 1768 i Norge i Jæderens Provstie. Hans Fader var Præst til Hovland. Han deponerede 1785. Blev 1798 resid. Capellan til Nordrehoug i Aggershus Stift. 1799 Sognepræst til Hirschholm, 1805 til Gundslev paa Falster. Tog 1807 den theolog. Doctorgrad i Kiel. Døde 1819.

Specimen inaug. de disciplinâ Mosaicâ pretio morali temporario, deque accessionibus per doctrinam prophetarum deinceps ad illam factis. 1808. 8vo.

Zinck (Hartnack Otto Conrad) Son af den i Kordes's Lexicon S. 407 forekommende Organist Zinck, er f. i Husum 1746 d. 2den Julii. Var fra 1768-77 i Hamborg musikalisk Kirkesanger under C. P. E. Bachs Direction. Blev derefter antaget i det hertugl. mecklenborgymceinstke Hofcapelle i Ludvigslust. Kom 1787 i det kongl. danske Capelle som Singsmester og Accompagnateur. Fra 1789 til 1801 var han tillige Organist ved Vor Frelseres Kirke, og 1791 blev han Musiklærer ved Blaagaards Skolelærerseminarium.

Koralmelodier til den evangelisk-kristelige Psalmebog. Kjøbh. 1801.

Die nordische Harfe. Ein Versuch in Fragmenten und Skizzen über Musik und ihre Anwendung im Norden. ib. eod. 4to.

Borlesung über Musik und ihre nützlichste Anwendung. ibid. 1814.

Frimødige Ytringer om Musikkens Anvendelse i Staten. ibid.

4 Hæfter Compositioner for Sang og Claveret. ibid. Desuden afskillige enkelte Musiknummere, samt Smaaafhandlinger trykte i danske periodiske Skrifter, saasom i Minerva, Nordia, for Sandhed, Dagen og fl.

Zitscher (Peder) født 1652 d. 13 Martii i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var kongelig Herold. Blev opdragen paa Dronning Sophia Amalias Beskøftning, og blev, efter i nogle Aar som Student at

have rejst udenlands, Hofpræst hos denne Dronning. Efter hendes Død blev han 1685 Slotspræst i Glücksbad. (jævnf. Mölleri *Cimbria litterata* Tom. II. pag. 1038-39.

Disp. de fontium origine. Hafn. 1669. 4to. De spatio imaginario. ib. 1672. 4to.

Zoega (Johan) født 1608 i Kjøbenhavn af borgerlige Forældre. Efter privat Information hjemme rejste han 1625 til Wittenberg. Kom 1627 hjem og blev 1629 Rector i Viborg, men rejste fra igen udenlands. 1644 blev han Professor i Logik og Metaphysik ved Kjøbenhavns Universitet. Tog 1656 den theologiske Doctorgrad i Moskø. Døde 1673.

Afskillige i Kjøbenhavn i Dvart trykte academiske Disputationer af logisk og metaphysisk Indhold, saasom: de anti modo uno, vero, bono, deque quatuor causarum generibus 1639; de necessitate Logicos 1640; Dissertatio logica 1644; de natura et constitutione Logicæ 1646-47; Diatribæ ontologica 1648; de prædicabilitibus 1649; de antepredicamentis 1650 o. f. v. (jævnf. Wøem II. pag. 646-47.)

Disp. inaug. de purgatorio, et Deum non esse causam peccati. Rostochii 1656. 4to.

Zoega (Johan) født d. 7 Oct. 1742 i Kapsted i Amtet Tøndern, hvor hans Fader var Præst. Han gik i Skole i Åben, og var siden paa Gymnasiet i Altona. Studerede Botanik i Upsala under Linné i Årene 1762-64. Var fra 1765-70 Deters Medhjælper ved den botaniske Have i Kjøbenhavn. Blev 1771 Finantssecretair. Døde som Deputeret i Finantscollegiet og med Etatsraads Karakter 1788. (S. Biograph Efterretninger om ham i Lahdes Mindesmærker 4de Hæfte, i Minerva 1818 Dec. pag. 512-17. i Schless. hollst. Provincialber. 1789. 5te H. og derfra i Minerva 1789. II. 169; og Skildring af hans Karakter ved S. G. Oye i Et. wers Beyträge. Hans Portrait hos Lahde l. cit.)

Forsøg til at udville faste Begreb om Arbejde og Handdel samt om Penge og Formue, den i Fortugdommene indførende ny Mønt m. m. Kjøbenh. 1787. 8 Samme paa Tydsk. Kopenh. u. Altona. 1787. 8. (rec. i l. Skr. 1788 No. 4 og 5. Allg. Lit. 3- 1788 No. 79. Schl. zers Staatsanz. 42tes Hest. Allgem. D. Bibl. 79 S. S. 568.)

Afmærkninger til Professor Bangs nyere Betænkninger om den ny Myntindretning i Gølfen. Kjøbh. 1787. 8. ogsaa paa Tydsk. ibid. eod. (rec. i bemeldte Kjøbenhavns lærde Tidende No. 5.)

Notet til Oplysning om Myntvæsenet i Almindelighed og den danske Myntføds Oprindelse og Beskaffenhed. ibid. 1788. 8. overs. paa Tydsk af Kampffvenet. ibid. 1789. (rec. loc. cit. No. 44.)

I Maanedstidstet Minerva er af ham forsvet med Løbe angaaende den ny Myntplan i Kærg. 1787. IV.

244. 1788. II. 83. Om den danske Kobber-*Stillempat.* 1788. IV. 393. Om Myntvæsenet 1788. I. 249. (Paa Tydsk i Hamburg. Adressecont. Nachricht. 1788 No. 20-22.) Om dansk og svensk Bøgt. 1788. II. 84. Om Dvagsfogens Stændning i Danmark. 1789. III. 71-137. (Jævnf. Provinzialberichte 1789. 2tes Hest.)

Uf Zoega er: den forste Beskrivelse til Forfæls *Icones rerum naturalium* som Niebuhr udgav 1776. Flora islandica, som er tilføjet L. Olafsens og D. Paulsens Rejse i Island, og som han forfærdigede efter D. F. Wållers Enumeratio Kirpium in Islandia sponte nascentium, med Tilæg af Kønigs haandtegne Dptegneiser. Beschreibung des Geoliths, indført i Beschäftigungen der berlin. Gesellsch. naturforsch. Freunde IV B. S. 254. — Regie Planter Beskrivelse i Linnés *Mantissa plantarum altera.* Holmia 1771.

Bibliotek for nyttige Skrifter, (som udgaves i Kjøbenhavn 1772. 4to, af Abildgaard, A. Kall, Schumacher, Trant, Wandal) var han den egentlige Redacteur af, men blev selv intet andet deri end Recensoren i No. 17-18. over O. J. Wållers Skrift Von Wärmern, paa hvilken Recension Wåller svarede i No. 29.

Zoega (Matthias) fødte i Roeskilde. Studerede i Wittenberg, hvor han udgav

Oratio funebris in memoriam Joh. Lud. Trostii, 1636. 4to.

Zonæsen (Maltbe) fødte 1595 i Rypplinge i Byen, hvor hans Fader, Sune Hansen, var Præst. Han blev først Capellan og 1629 Sognepræst til Østerkjærninge i Byen. Døde 1633.

Val. Wudriani Schola crucis o: Undervisning om det gode Kors, paa Dansk udsat. Kjøbenhavn. 1634 og 1685. 8vo.

Zumpe (Johan Georg) fødte i Nærheden af Dresden. Studerede i Leipzig og Wittenberg. Kom 1736 til Kjøbenhavn, hvor han 1738 disputerede for den medicinske Licentiatgrad. Gjorde en Rejse til Rusland, hvor han blev ansat som Læge ved Krigs-

hospitalet. Kom igjen til Kjøbenhavn, hvor han 1740 tog Doctorgraden.

Centuria thesaurum miscellaneorum. Hafna, 1738. 4to.

Zwerg (Ditlev Gotthard) kaldes ogsaa Zwergius. Er fødte i Helsingør, hvor hans Fader var Præst ved den tydsk Kirke og Slotspræst paa Cronborg. Studerede 1720 i Wittenberg. Blev 1728 Præst til Amrum i Ribe Stift. 1732 Præst i Stangerup. Døde 1757.

Det sleslandke Cleresse. Kjøbenhavn. 1754. 4to. (Hertil er en Fortale af L. Harbo, hvori der gives Efterretninger om Johannes a Casco, dem Mangel oversatte paa Tydsk 1758.)

En Landmødebrevskiven — i Hertebes *Sermones ad clerum* VII. No. 4.

Zwerg (Gaj Henrik) en Søn af Næstforrige. Var Informator hos Landeadetterne; siden Chef for den danske Correspondentse ved Kallotteriet i Altona.

Oversættelse af tvende Satirer af Rabener. Kjøbenhavn. 1758. (*Mercur. Danols* 1758. Maj p. 79.)

J. A. Cramers Jubelprædiken, overs. Kjøbh. 1760. 8.

Ode til den artige Junker. Kjøbenhavn. 4to.

Zwillingmejer (Carl Heinrich) En Hannoveraner, som i nogen Tid var Underofficer i Kjøbenhavn. Blev 1788 Lærer ved det militære Institut i Christiania, og efter nogle Aar tillige Adjunct og Sprogmeester ved den latinske Skole sammesteds. Har taget sin Afsted og er nu bosat i Kas Præstegjeld ved Christiania.

Tydsk Sprogslære. Christiania 1798. 8. (rec. af *Lb* fard i L. Lst. 1799 No. 14 o. folg.)

Hvori adskilles den sande og gavnlige Handelsaand fra den fædelige og falske, klar med Hensyn til Norge — indf. i de af Selskabet til Norges Vel udgivne historiske philosophiske Samlinger 4de Dels 2det Bind.

W.

Zgidius (Janus). See: Gjødelsen.

Zinothus. En Munk fra Engelland, som menes at være kommen til Danmark Aar 1085, og at have været Præst ved St. Albani Kirke i Dønsø.

Historia vite Sti Canuti regis et martyris. udgivet af Zuisfeldt. Havn. 1602. 8. af Joh. Meursius. Ibid. 1631. 4. — og indført i *Acta Sanctor. Julii* Tomus III. p. 127. i Westphalens Monumenta IV. 1377. i *Meursii*

Dansk Litteraturlæsekon.

Opera, edit. Lamli; og i Langebets Scriptorum, M. 325-90. (conf. *Clements Biblioth.* Tom. I. p. 61-62.)

Zerrebo (Anders). See: Arrebo.

Zerrebo (Andreas) Var Kjøbmand da han 1754 blev dansk Consul i Marocco. Kom derfra tilbage 1756. Var siden Consul i Algier. Døde i Kjøbenhavn som Conferentsraad 1813. (Conf. J.

L. Rasmussens Historie om det africanste Compagnie S. 43. 87. 246.)

Breve til en Ven indeholdende Oplysninger og Berigtigelser til J. Pests Skrift om den marokkanse Keiser

Mahomed Ben Abdalla. Kjøbh. 1793. 8. (rec. i Krist XV Gæste No. 2. og i l. Lst. 1794 No. 7.)

Efterretning om hvad der mødte ham i hans Charge som Consul — indført i berømt Prof. Rasmussens Bog S. 224-46.

D.

Dder (Georg Christian) født d. 3 Febr. 1728 i Anspach, hvor hans Fader da var Conrector. Studerede i Göttingen, hvor han 1749 tog Doctorgraden i Medicinen. Kom 1752 i dansk Tjeneste og blev Professor i Botaniken. Gjorde 1754 en Rejse til de fornemste udenrigske botaniske Haver. 1755 begyndte han sine botaniske Rejser i Norge og endte danske Provindser, og fortsatte dem til 1760. 1770 blev han Finantstraad. 1771 Deputeret for det norske Rentekammer. 1772 Stiftamtmand i Trondhjem, men strax entlediget og sat paa Pension. 1773 blev han Landsfoged i Oldenburg. Døde 1791. (S. Høfts Clio i Bind. von Salems Andenken an Dder. Altona 1793. jævnf. Adresscont. Lst. 1791 No. 51. lærde Lst. 1791 pag. 127. Hans Portrait staaer foran Salems Andenken.)

Disp. inaug. de derivatone et revulsionis per vena sectionem. Göttingæ 1749. 4to.

Disp. de irritabilitate. Havn. 1752. 4to. (rec. i lærde Literr. 1753 No. 12. conf. Langebekiana p. 334-64.)

Dubamel Forschläge, nach welchen der Transport der Bäume, Pflanzen u. s. w. zu veranlassen ist. Kopenh. 1756. (rec. i Gdtr. Anz. 1759 p. 173.) Samme paa Dansk under Titel: Underretning som hvorledes Træer, Urter, Frø, best kan forsendes tilføet, oversat af Franck. Kjøbenh. 1760. 8vo.

Underretning om Udgivelsen af *Flora Danica*. Kjøbh. 1761. fol. (udkom paa Dansk og deraf paa Tydsk i Lorks Nachrichten. III. 77-92. Anmeldelse deraf i Gdtr. Anz. 1763. 39.)

Index plantarum in Linnæi systemate. Havn. 1761. 8vo. (S. Lork I. cit. p. 76.)

Flora Danica. Fasciculus I-IX, med dansk, tydsk og latin Romencatur. ibid. 1763-70 fol. (siden fortsat af Müller, Wahl, Horneman.) Disse Fascikler ere rec. i Gdtr. Anz. i hvert sit Aar fra 1763 til 1771. 1ste og 2det Bind i Vogels med. Bibl. VII. 229-35. i Aug. d. Bibl. VII. 1. 43. og i Dänisches Journal II. p. 113.)

Elementa botanica pars 1-2. Havn. 1762. 64. 8vo. udkom tillige paa Tydsk ibid. eod. (oversattes paa Dansk 1ste Del af R. S. Lyrholm, ibid. 1764. 2den Del af Løbbe 1766. Er bleven lagt til Grund ved Forelæsninger i Odinburg og Montpellier, see Aug. d. Bibl. IV.

Nomenclator botanicus. Hafn. 1769. 8vo. (r. i Gdtr. Anz. 1770. Aug. p. 246. Aug. d. Bibl. XI. 1. 221.)

Beskrivelse der zu der Flora Danica gehörigen Kräuter Kopenh. 1770. 8vo. (rec. i Gdtr. Anz. 1770. pag. 1325. Aug. p. 246), udkom paa Latin ibid. eod. rec. i Deutsch. Bibl. XV. 1. 187.

Bedenken über die Frage: wie dem Baurenstande Freiheit und Eigenthum verschafft werden könne. Frankf. u. Leipz. 1769. 8vo. (r. i Gdtr. Anz. 1770. p. 558. Dagens Kric. Journal 1769 No. 27. l. Lst. 1769 No. 27-28. Deutsch. Bibl. XIV. 1. 28. Udkom. paa Dansk, overs. af Løbbe. Kjøbh. 1771. 8vo.)

Zusätze zu dem Bedenken über die Frage u. s. w. Frankf. u. Leipz. 1771. 8vo. (rec. i Dagens Kric. Journ. 1771 No. 35 og af Hensler i N. Hamb. Zeit. 1771. S. 163-68. Wegge Dete baade Bedenken selv og Zusätze udkom samlede: von neuem aufgelegt. Altona 1786. 8vo. r. af Mandix i l. Lst. 1787 No. 18.)

Kalkonnemend über Wittwencaffen. Kopenh. 1771. 8. (rec. i Gdtr. Anz. 1777 p. 148.) Paa Dansk, med adskillige Tillæg af Forfatteren selv, indført i Bibliotek for nyttige Skrifter. 1772.

Råge einer Zubringlichkeit. Oldenburg 1781. 8vo. (er imod et Sted i Fabricius's Skrift von der Volkvermehrung.)

Deberiana. Schlesw. u. Leipz. 1792. 8vo.

Areal eller Indhold i Kvadratmaal af Danmark, Slesvig, Holsteen, Oldenburg og Delmenhorst — i Deutsch. Museum 1776. Paa Dansk overs. af J. S. Aarup og indf. i Jørgens Samlinger 2det Bind. Ueber die Inoculation der Hornviehseuche — i Deutsch. Mus. 1776. rec. i Gdtr. Anz. 1777. p. 141. Efterretninger om Handelen i Staden og Stiftet Trondhjem — i Almind. dansk Bibl. 1778. IV. p. 234. Breve til Suhm i Suhms Levnet ved Aarup S. 421-33. Politiske Untersuchungen über die Bevölkerung der dänischen Staaten im Jahr 1769 — indf. i Materialien zur Geographie der dän. Staaten II B. S. 1-48 conf. Fortalen til 3die B.

Ohlenschläger (Adam Gottlob) erf d. 14 Nov 1779 paa Vesterbro ved Kbhvn. Hans Fader var Organist og Slotsforvalter ved Frederichsberg Slot. Han debuterede 1799 som Stuepiller (See Høst Intelligentsblade I B. S. 562.), men forlod snart Theatret og blev 1800 indskreven som Student ved Kjøbenhavns Universitet. Tog samme Aar den ju-

ridiske Færdedelferamen. Rejse 1806 udenlands til Tydskland, Frankrig og Italien. Efter sin Hjemkomst fik han 1809 Prædicat af Professor, og blev samme Aar extraordinair Professor i Retikelen ved Universitetet. 1815 blev Ridder af Dannebrog. Gjorde 1817 efter en Rejse til Tydskland og Frankrig. (Hans Portrait foran Nyerups Idunna for 1812. Hans Buste er modelleret af Billedhugger A. Nitschreiber.)

Anden April, en dramatisk Situation. Kjøbh. 1802. Udsalde og Amsar af Anton Wall. to Dels. oversf. ibid. eod.

Githes Skj. von Werlichingen. oversf. ibid. 1803. Sammes Reineke Foss. oversf. ibid. 1806.

Digte. Kjøbh. 1803. (rec. i Dagen 1803 No. 1, 2. Kieler Litt. Zeit. 1809 No. 18. 19. 29. 30. 1. Lfr. 1803 No. 21-22. Paa den sidstnaevnte Recension svarede Whienflager i Dagen 1803 No. 111.)

Poetiske Skrifter. 1-ll Del. ibid. 1805. (Den her i anden Del indeholdte Daulunder Saga er i Stockholm udkommen paa Spenk oversat ved S. Adlerherb. Af Aladdin, som ogsaa staaer i anden Del, er der en tydsk Bearbejdelse af Autor selv, udkommen i Amsterdam 1808, hvis Bedømmelse i tydsk kritiske Blade er indf. i Lfr. 1810 No. 46 og 48. conf. Kabbels Tilskuer 1805. No. 70. 71.)

Nordiske Digte. ibid. 1807. (rec. af Abrahamson i L. Lfr. 1808 No. 4-5. og tilligemed de poet. Skrifter rec. i det i Stockholm 1810 udkomne Lyceums 1ste Hæfte S. 45-59. Paa hin abrahamsonske Recension svarede Autor i en Afhandling trykt i Kjøbenh. 1808. conf. Kjøbenhavns Skilderte for samme Aar b. 5 Nov. S. 120. Om Baldur hin fromme, som er det ene af disse nordiske Digte, er fævet af Grundvig i Minerva 1807. IV. 200. Den tydsk Overtættelse af Falcon Jarl, som er udkommen i Læbing. 1809, og er af Autor selv, er bedømt i Hall. Litt. Zeit. 1811 for Januar og Leipz. Litt. Zeit. 1812 for Januar. Paa Spenk er Falcon Jarl oversf. af Ludvig Dergstrøm. Udf. 1817. rec. i Ufsal. Litt. tidn. 1817 No. 52. i Allmanna Journalen 1817 No. 302.)

Svar til Baggelsen paa hans Brev fra Roureddin til Aladdin. Kjøbh. 1807.

Sovebrilken, et Syngestykke, omarbejdet efter Dreyers tydsk Original. ibid. 1809.

Palnatok, et Særgespil. ibid. eod. (conf. Kjøbenhavns Skilderte 1809 No. 57-58.)

Xrel og Balborg, et Særgespil. ibid. 1810. er af Autor selv fortrydret. (See Kjøbh. Skild. 1811 No. 22. S. 342.) Paa Spenk oversf. af Diikner, Stockholm 1811. (See Whienflagers Xrel og Balborg udenlands udbæret, fra det Spenke (i Walmarks Journal 1812 No. 75-81.) oversat ved J. B. Sest. Kjøbh. 1812. paa hvilken Recension findes Svar i det svenske Lidskrift Polytem 5te Samlingen No. 46-48.) Originalen Xrel og Balborg er rec. i Lfr. 1810 No. 46, samt af Baggelsen i 5ste nordiske Tilskuer 1814 No. 4 og 5.

Correggio, Tragoedie i 5 Acter. Kjøbh. 1811. (rec. i Litteraturtid. 1811 No. 12 samt af Baggelsen i 5ste

Dannora No. 24-26. jævnfør Kjøbenhavns Skilderte 1811 No. 61. 63. 66. 67.) Correggio er bleven oversat baade paa Spenk og paa Italiensk. (See Dagen 1812 No. 165.) Den italienske Overtættelse af Del Borgo. udkom Pisa. 1812. Stykket er af Forf. selv udgivet paa Tydsk, Stuttgart und Læbing. 1816. (rec. i Heidelberg. Jahrbücher 1818. Januar S. 62-64. conf. Dagspostens Søndagsblad 1817 No. 8.)

Digtninger. 1-ll Del. ibid. 1811-13. (1ste Del er rec. i Litteraturtid. 1811 No. 30. anden Del 1814 No. 1.)

Stærklobber, en Tragoedie, ibid. 1812. (r. i Litt. tid. 1814 No. 1. jævnf. S. C. Petersens Betragtninger i Athen 1813. S. 22-76.)

Farul, et Syngepil. ibid. 1812. Prolog og Epilog til Syngepillet Farul. ibid. eod.

Kanarifuglen, et Syngepil. ibid. 1813.

Retlighed varer længe; en Iybl. ibid. eod.

Hugo von Rheinberg. Tragoedie. ibid. eod. (rec. af Baggelsen i Dannora 1814 No. 23-26.) Hugo er paa Tydsk oversf. af Rudolph Christiani. Götting. 1817. (Hall. Litt. Zeit. 1818 No. 16.)

Eublam's Gule, et Syngepil. ibid. 1814. (Dette Stykke er tilligemed de 4 næstforegaaende bleven rec. i Litt. tid. 1814 No. 1 og 5.) Eublam's Gule, som er rec. i Athen VI. 270, og af Baggelsen bedømt i hans Dansfana i Maanederne Marts og April, (conf. den saaledte Det. Begener Om Eublam's Gule. Kjøbh. 1816.) er af Autor udgivet paa Tydsk. Berlin 1818. (rec. i Leipz. Litt. Zeit. 1819 No. 13. samt i Wiener Zeitschrift für Kunst und Literatur 1818 No. 1-4. hvilken Recension er indført i den danske Litteraturtid. 1818 No. 36.)

Helge, et Digt. Kjøbh. 1814.

Hagbart og Elgne, en Tragoedie, ibid. eod.

Roverborghen, et Iyrisk Stuepil. ib. eod. (rec. af Baggelsen i Dannora 1814. No. 23-26.)

Giffæren, et dramatisk Geventyr. ibid. 1816.

Shakespears en Hjærtsommernatdrom, oversf. ibid. eod.

Frederichsberg, et Digt. ibid. 1817.

Fregas Alter, et Syngepil. ibid. 1816. (Athen VII. 390.) Til Publicum i Anledning af Syngepillet Fregas Alter forfattet af Theaterdirectionen. ibid. eod. (Om den i Anledning heraf opkomne Controvers see under G. Olien og Kabbel, S. C. Sibbern og P. Terens junior) Paa Tydsk er Fregas Alter udkommen i Berlin. 1818. (Leipz. Litt. Zeit. 1819 No. 13.)

Geventyr af forskjellige Digttere, sammendragne og oversatte med Bemærkninger. 1-ll Del. Kjøbh. 1816. Märchen und Erzählungen 1-ll Theil. Stuttgart und Læbingen 1816-17. (Hall. Litt. Zeit. 1818 No. 50. Leipz. Litt. Zeit. 1818 No. 331.)

Proars Saga. Kjøbh. 1817.

Rejse fortalt i Breve til mit Hjem. 1-ll Del. Kjøbh. 1817-18. (rec. i 5ste Søndagsblad for 1818 No. 1-5. conf. Breve til A. Whienflager fra J. Baggelsen. Kjøbh. 1818, og Rejsen til sit Hjem i Udtog af Baggelsen. ibid. eod.)

Strikte. Stuttgart u. Læbingen. 1817. (Leipz. Litt. t. 1819 No. 45.)

Den lille Hjerdebænk, en Jyd. Kjøb. 1818.
Erklæring til Publicum om hans personlige Forhold
til Baggelsen. *Ibid.* 1818.

Robinson i Engelland, en Comoedie. Kjøb. 1819.

Ohlenslager havde Del i L. Kruses i Karet 1800 un-
der Titel af Almeen Læsning begyndte Ugeblad; og han
udgav 1801 Siofna, en Nytaarsgave for 1802.

Adprent findes hans Poesier i Minerva 1799. l. 215.
1800. l. 288. 1804. IV. 320. 1808. 127. — i Ellfneren
1799 No. 97. 1800 No. 78. Afledsprog til Baggelsen.
Ibid. No. 100. 1801 No. 25. 29. 47. 94. 1802 No. 23
Oversættelse af Schillers Hymne til Glæden (hvor tilføjede
to andre Oversættelser deraf omtales). *Ib.* No. 53 min
barnlige Dannelse. 1803 No. 5. Biebewelt. No. 14.
Phantasten af Liech. No. 39 en Elegie af Propertius.
1804 pag. 393-400. 1806. 44. 1807 No. 16. Digman.
No. 81-82. 85-88. 1808 No. 5. 23. 40-41. 102-9. 104.
3 Iris og Zebe 1800. II. 187-89. — i Charis for 1800
og 1804. — i Siofna's Lys 1810. — i Dagen i Karet
1805. 1810. 1812 og 18. — i Agerups Jonna og
Frigge 1818 og 13. — i Aethene paa flere Steder. De
af Ladde 1814 udgivne Thorvaldsenske Figurer til
Egnessølle har han ledsaget med poetisk Fortælling.
Profatte Afhandlinger af ham ere: Besvarelse af det
academiske Præspørgsmaal om den gamle nordiske My-
thol og et Antagelse af den for den græske — i Minerva
1801. l. 272. conf. II. 343. — og Smalbs Liv og
Berter, i Aethene 1813. p. 285-310. og pag. 355-99. —
Ell det Skandinavia. Litteraturhist. Skrifter har han
leveret Bele 28 Saga i Karg. 1809 pag. 356-403.

Orn (Christen) født i Kjøbenhavn, hvor hans
Fader, Jacob Larsen Orn, sidst i Kong Christian
IV'ss Regjeringstid var kongl. Capelmester. Var
Rector i Kjøbenhavn paa Halster 1663, da han blev
Magister. 1664 blev han Rector ved Sore Skole,
hvorfra han 1680 tog sin Afsked. Døde 1702.

Gratiarum actio ad Dnum Axelium Urup. Hafn.
1655. 4to. og andre latinske Ejtlighedsvers.

Exercitatio de successione eminentia. Hafn. 1663. 4.

Norvegia monarchica et christiana ex Snorroo Stur-
lsonio enucleata. Tycho-poli. 1712. 4to. (er udgivet af
R. P. Sibbern, men paa Titellbladet begaaet den Fejl, at
Forf. kaldes Christianus Jacobi Lørn, isteden for Christ.
Jacobi Larsen Orn.)

Dreberg (Hans Pedersen).

To Sange, til Trost for dem som trænges af Uvenner.
Kjøb. 1688. 8vo. To aandelige Sange for Søfarende.
Ibid. 1689. Aandelige Sange om Jesu Korsfærelse og
om Jesu Begravelse. *Ib.* 1691. Poenitents's Bøgeterhørn
Ib. 1692 og flere delige agetiske Pieter, hvoraf somme
ere flere Sange oplagte. (S. Sjælmstjernes Catalog
II. 680.)

Drelef (Jens Peter) født d. 20 Aug. 1766
i Holtug i Sjælland. Deponerede fra Kjøbenhavns
Skole 1780. Blev 1791 Doctor Medicinæ og rejste
sammen med til Narva i Liefland, hvor han blev
praktiserende Læge.

Specimen inaug. medicorum de docimasia pulmonum
Havn. 1791. 8vo. (rec. i l. Lst. 1792. No. 46. i For-
senkeils medicina. Zeitung 1795. II B. Besylage zu
No. 41.)

Drsted (Anders Sandse) f. 1778 d. 21de
Dec. i Rudkjøbing, hvor hans Fader var Apotheker.
Blev 1794 Student og Karet derpaa Annumus paa
Etersens Collegium. 1801 Assessor i Hof- og Stads-
retten. 1810 Assessor i Højesteret. Samme Aar Ridder
af Dannebrog. 1813 4de og 1816 3die Deputeret
i det danske Cancellie. 1815 Doctor juris. (Hans
Autobiographie i Universitetets i Anledning af Sal-
vingen 1815 udkomne *Solennia Academica*.)

Over Sammenhængen mellem Dyds- og Retslærens
Princip, et academisk Præskrift. to Dels. Kjøbenh.
1798. 8vo.

Forsøg til en rigtig Fortolkning og Bestemmelse over
Forordningen om Trykfridhedens Grændser. 1ste Del.
Ibid. 1801. (l. Lst. 1801 No. 42-45.)

Supplement til Rørrregaards Foredragninger over den
danske og norske private Ret. I-III Del. Kjøb. 1804-12.
(l. Lst. 1810 No. 50-52.)

Juridisk Archiv. No. 3-30. og Nyt juridisk Archiv No.
1-25. Kjøb. 1804-18. (No. 1 og 2 var udgivet af Krohg.
De første tyve Nummere af den første Svite ere rec. i
l. Lst. 1810 No. 50-52. Til Archivets 30 første Num-
mere findes et almindeligt Register forfattet af C. Korbe.)

Systematisk Udvikling af Begrebet om Lyverie og
denne Forbrydelses juridiske Folger. *Ibid.* 1809. 8vo. (l.
Lst. 1810 No. 1. 2. 4. 5.) Prøver af Bogen vare bleve-
ne indrykkede i Arkivet No. 9 og 11.

Ky dansk Formularbog. *Ibid.* 1811. 8vo. (Literatur.
1813 No. 33.)

Dybtønliger om Grundsatningerne i Forordningen
angaaende Forandring i Pengevæsenet. *Ibid.* 1813. 4to.

Gunomia eller Samling af Afhandlinger henhørende
til Moralphilosophien, Statsphilosophien og den danske
Lovlyndighed. I-III Bind. Kjøb. 1815-18. (Heraf er
Betragtninger over Danmarks Pengevæsen, som udkom
1815, et særskilt Aftryk, rec. i Lit. tid. 1816 No. 34-36.)
Af Gunomia er 1ste Del udkommen paa Tryk under Ti-
tel af Afhandlinger om det Gebiete der Moral- og
Besættelses-Philosophie. 1ster Theil. Kopenh. 1818.
ogsaa under Titel: über die Grundregeln der Straf-
sættung.

Han udgav Directors samlede Skrifters 4de Del.
Kjøb. 1800. Juridisk Maanedstidende, som udkom i
Karene 1802-3, var han Redudgiver af, tilligemed As-
sefforerne Fost, Lassen og Morgenstjerne. Collegialti-
denden udgiver han, fra Jul. 1815 af, i Forening med
Conferentsraad P. J. Monrad.

3 Philosph. Repertorium, som udkom 1798, er af
ham i Bidrag til at have en Risforstaaelse med Kants
Moraltheorie tilligemed Anmerkninger om den kritiske
Philosophies Skiebne hos os. S. 200-235. Brevs for
Dylands mulige Lovlighed efter den kritiske Philoso-
phies Grundsatninger S. 241-61. Kritik Revision af
(O. Forrebyes) Religionsblad Jesus og Formisten. S.

273-317. 353-68. 385-400. (ogsaa særskilt trykt.) *J* Raanebøkskriftet *Minerva*: Religionens moralske Grundvold. 1799. II. 44. Om Gesandters Hellighed. 1800. II. 1-37. Breve til Forretten den kritiske Philosophie angaaende. *ibid.* S. 296-345. Hvorpaa er Strafferetten grundet? *ibid.* III. 257-78. *J* Aartalskrifter for Sandheds: Er Staten berettiget at opheve eller forandre Stiftelser som Private har oprettet? i 5te B. S. 263 o. f. *J* Skandinav. Litt. Selsk. Skrifter: Er Staten berettiget til at give Love og gjøre offentlige Foranstaltninger til Religionens Fremme? 1807. I. 52-123. Om Grændserne mellem Theorie og Praxis i Sabelaren. 1812. S. 153-225. *J* Landoconomiske Tidender: Er Var Ord om Landmandens Statter. i VI B. S. 146-57. *J* de Kjøbenhavnske lærde Skr. har han skrevet adskillige Recensioner, f. Ex. over begge Udgaverne af Schlegels *Naturret* i *Karg.* 1799 og 1807; over *Viborgs Pligts- og Retolære* i 1800; over *Astræa* i samme *Karg.* over *Wergelands Pristskrift* om det norske Universitet, i *Karg.* 1811; over *Oluffens Statsoeconomie*, i *Karg.* 1816. Hans i *Nyt jurid. Archiv* No. 12 indførte Afhandling om, hvilken Procesmaade i Højesteret, den skriftlige eller mundtlige, er den bedste? er udgivet særskilt med nogle Bemærkninger, af *D. S. M. Morgensjerne*. Christiania 1816.

Drsted (Hans Christian) den Næstforrige's Broder, født d. 14 Aug. 1777. Depon. tilligemed Broderen 1794, og blev som han 1795 Alumnus paa *Esterens Collegium*, hvortil de som Descendenter af Fundators Familie vare berettigede. Vandt en academiisk Præmie for en æsthetisk Dugave 1797 og for en medicinsk 1798. Blev 1799 Doctor Philosophie. 1800 Adjunct ved det medicinske Facultet. Rejste 1801 udenlands paa det Cappeliske Stipendium. 1806 blev extraordinair Professor i Physiiken. 1810 Lærer i Naturvidenskaben ved Landcadetcorpset og Militairinstitutet i Borde 1812-13 en videnskabelig Rejse over Berlin til Paris. Blev 1815 Ridder af Dannebrog. Samme Aar Secretair i det kongelige danske Videnskabs Selskab. 1817 Professor ordinarius samt Secretair i Consistorium.

Disq. inaug. de forma Metaphysicæ elementaris naturæ externæ. Hafn. 1799. 8vo. (jævnf. *Physicalk. oeconom. Bibl.* XVI. 398.)

Naturmetaphysikkens første Grunde. *ibid.* eod. 8vo.

Videnskaben om Naturens almindelige Love. *ib.* eod. 8. (rec. i *Bibl.* for Læger III. 149.)

Ideen zu einer neuen Architectonik der Naturmetaphysik. herausgegeben von *M. G. Mendel.* Berlin 1802. (r. i *Allg. Litt. Zeit.* 1803 No. 212.)

Materialien zu einer Chemie des XIX Jahrhunderts. 1tes St. Regensburg 1802. 8vo. (rec. i *Neue allg. deutsche Bibl.* 88 B. S. 469. *Tromsdorfs chem. Bibl.* IV B. 2tes St. S. 127-41. og i *Salzburg. medicin. Zeit.* 1805. No. 25. conf. I. *Lit.* 1804. No. 27.)

Første Indledning til den almindelige Naturlære, et Indbydelseskrift. Kjøbh. 1811. 8vo.

Ansigt der chemischen Naturgesetze, durch die neuere Entdeckungen gewonnen. Berlin 1812. 8vo. (r. i *Leipz. Litt. Zeit.* 1814 No. 27. i *Sakliche* 1815 No. 131.) Samme Ansigt er paa Frank blev oversat af *Marcel de Serres.* Paris 1814.

L'ontamen nomenclaturæ chemicæ omnibus lingvis Scandinavico-germanicis communia, et Program. Hafnia 1814. 4to. Paa Tydsk oversat i *Schweigers Journal der Chemie* XII B. 2det Hæfte. conf. *Lit.* *tid.* 1815. pag. 575-76.

J *Phys. oecom. med. Bibl.* er af ham: Om Robers vandets Oprindelse og Rytte. *XIII.* 217. Breve over *Chemien.* *XIV.* 152 og 313. *XVI.* 18 og 165. *XVII.* 225. Om mineraliske Bænde i Paris. *XVII.* 230. Om den galvaniske Electricitet i *Nyt Bibl. for Physik* I. 91. 288. 408. (paa Tydsk overs. i *Scheels Nord. Archiv.* II. 1. medicin. Nachtrag 2tes St.) udtog af Breve til *Prof. Wanthep.* II. 158 og III. 241. Kritik over den saa kaldte *Cubiometrie* med Hensyn paa Vægtkonsten. *VIII.* S. 52. (rec. i *Ergänz. bl. zur hall. Litt. Zeit.* *Junius* 1808. S. 579. vid. *ibid.* 1809. *Sept.* S. 835; it. conf. *Edr. Ung. Regist.* for 1807.) Forsøg i Antledning af nogle Steder i *Winters* Skrifter. *IX.* 229. Om den Waade hvorpaa Electriciteten forplanter sig. *ibid.* pag. 268. Bidrag til Oplysning om de ny Ritterske Pendsforsøg. *ibid.* 329.

J det *Skandinav. Litt. Selsk. Skrifter:* Om Doerensstemmelsen mellem de elektriske Figurer og de organiske Former, i *Karg.* 1803. I. S. 1-22. Nu Undersøgelse over det Spørgsmaal: hvad er *Chemie*? *ibid.* II. 240-63. Forsøg til en ny Theorie om Selvdantendelse. *ibid.* p. 487-517. Betragtninger over *Chemiens Historie.* II. p. 1-54. Om Grunden til den *Chemiske*, *Loer* netre frembringe, en *Samtale.* 1808. S. 1-57.

J *Minerva:* Besvarelse paa Universitetets Prisopgavesmaal om Grændserne mellem *Prosa* og *Poesie.* 1797. II. 129. *J* *Athene:* *Edenskabsoverretningen* betragtet som *Religion* udvælsk. *IV.* 97. *J* *Vidensk. Selsk. Skrift.* Forsøg over *Klangfigurerne*, i *Skrifterne* for 1807-8. 2det Hæfte S. 31-64.

XII *Gehlens Journal der Chemie und Physik* har han leveret *Betragtninger* über die *Geschichte der Chemie* (a. d. *dän.* Manuskripte des *Berfatters* oversat, i 3ter B. S. 194-231. *Notizen* über *Klangfiguren.* *ibid.* 544-45. Og til *Sammes* *Neue Journal der Chemie* adskillige *chemiske* og *galvaniske* Bemærkninger meddelte i Breve i III B. S. 322-24. 578-80. VI. 292-302. 500-502.

J *Skandinavisk Museum* for 1800 recenserede han *Adolfs* *Chemie* og *Hjelm* om *Salpeter.* Af ham høves ogsaa *Recensioner* i. *Lit.* saasom over *Sauchs* *Physik* 2den Del i *Karg.* 1799. *Eigeledes* i *Lit.* *tid.* 1814 No. 12-13. over *Grundtrugs* *Spaabom.* *J* den *Antledning* *Frey* *Grundtrug:* "Hvem er den *fulste* *Propheet*?" *Abb.* 1814, hvilket *Skrift* *Drsted* besvarede i sin *Duplik:* "Imod den *store* *Anklager*." *ibid.* eod.

Drsted (Johannes) Laas som Student paa *Waldendorfs Collegium* i *Katene* 1753-55. Døde 1758.

Diapp. Havn. 4to. *De lingvæ universalis possibilitate* 1753. *Consilium historiarum inventorum condensæ, cum præmissa disquisitione de arte historica.* 1755. (Begge ere rec. i *Lorfs* *fortgef. Nachricht.* I. 549.)

Som en Takbrev til Prof. C. Hørrbovs Brevkup lod han trykke Specimen philosophie algebraicæ e regula binonii indeterminati, Hafn. 1751. 4to. og Kratzensteins Afhandling om løsende Løgemer, i Vid. Selsk. Skrifter. VI Tome, er af ham paa Dansk overs. efter Forsfatterens tydske Manuskript.

Dst (Johan Friederich) f. d. 10 Dec. 1756 i Neukirchen i Angeln, hvor hans Fader var Præst. Deponerede ved Kjøbenhavns Universitet. Han blev 1793 Lærer i Glücksborg ved et Opdragelsesinstitut for unge Fruentimmer. Gjorde 1794 en pædagogisk Rejse i Tydskland. 1795 ansat ved Skolelærerseminariet paa Brabælleborg i Fyen. Han fik 1803 Rang med Professoren. 1813 blev Ridder af Dannebrog Døde 1815. (Hans Biographie i Litt. tid. 1815 No. 11.) Under sit Ophold i Fyen har han udgivet:

Efterretning om en Opdragelsesanstalt paa Bernstorfs Vinde. Odense 1802. 8. (rec. af Prof. Bloch i l. Lst. 1802 No. 10.)

Villaumes Grundsætninger angaaende de mere bandede Stænders Fælledsopdragelse; tilligemed en Beretning om Opdragelsesanstalten Bernstorfsminde, overs. Kjøbenh. 1804. 8.

Ueber Eintheilung der Schulen in Classen — indf. i C. J. A. Christianis Beyerträge i B. 1stes Hest. Forslag hvorledes det fynske patriotiske Selskabs Medlemmer kunne bidrage til Opnaaelsen af Selskabets Formaal — indf. i bemeldte Selskabs Tidsskrift. 1ste Aarg. 1ste Heste. Odense 1811. Nogle Bemærkninger henbørende til Undersøgelsen om Bierens Skadelighed, ibid. i 3die Heste.

Dst (Niels Christian) født d. 10 Februar 1779 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader var Agent. Han tog i sin Tid dansk juridisk Examen. Blev 1808 Kystmilitærbefyret. 1813 Overkrigscommissaire.

Hædersminde over Niels Ebbesen. Kjøbh. 1798. over Erik Egebo, ibid. eod. over A. P. Bernstorfs. ib. eod. over den russiske General Brüggeman. ib. 1802. alle 4 i Octav.

Om Danmarks Interesse ved Fredsforhandlingerne i Raastadt. ibid. 1792

Udtog af Skuespillet Herman von Urna. overs. ibid. 1800.

Det første danske Skrift i det 19de Aarhundrede, kaldet nye Materialier til Trykkerens Historie, og Politimesterens Justitsraad Haagens samt R. C. Dst's Biographier. Kjøbh. 1801.

Samling af Programmer til Balletter. 1ste Hæfte. ibid. eod.

Om det lette Infanterie af General Ewald, udgivet med et Tillæg om militairvidenskabelige Kundskaber. ibid. 1808. Forslag til at banne en uovervindelig Øst. overs. ibid. eod. Om Kuffterne og deres Krigtsmagt. ib. 1813. alle 3 i Octav.

Hans periodiske Skrifter ere følgende:

a) Intelligentblade for Litteratur, Kunst- og Theatercasenet. Kjøbh. 1797-98. to Dele eller No. 1-48.

b) Litteratur, Kunst- og Theaterblade 1798-99. to Dele eller 48 Nummere. (No. 21-22 bleve supprimerede, see Collegialtidenden 1799 S. 156 og 639.)

c) Litteratur, Kunst- og Theaterarchiv. 1799. No. 1-16. (ophørte formeðelt Sags Anæggelse imod Udgiveren. conf. Læsendes Aarbog for 1799. S. 71. og Wærens's Ytringer i Iris og Sebe 1799. III. S. 2. IV. 64.)

d) Den danske Tilfuerinde. 1799.

e) Litteratur, Kunst- og Theaterjournal. 1800 No. 1-4. (Blev supprimeret og Udgiveren for en kort Tid af Politimesteren arresteret. See Det første danske Skrift i det 19de Aarhundrede, og Læsendes Aarbog for 1800. pag. 202-3)

f) Bidrag til Kundskab om Mennesker og Bøger. 1-III Del. 1801-3.

g) Mnemosyne. 1804.

h) Misceller. No. 1-32. 1807. (ophørte formeðelt Engellændernes Ankomst til Sverland.)

i) Misceller. 1810. 2 Dele og 3die Del No. 1-8, eller i alt 56 Nummere. (ophørte i Anledning af Censurens Indførelse over Journaler.)

k) Antegninger. nogle Nummere i Aaret 1814. 4to.

Dstrup (Jørgen) født 1725 af Wonderskøll i Fyen. Var først Skibspræst. 1760 blev nederste og 1773 øverste Capellan til Nicolai Kirke i Kjøbenhavn. Døde 1780.

Herrrens visse Gavn, en Prædiken. Kjøbh. 1772. 8.

Dstrup (Poul Mortensen) født 1576 i Aarstrup i Ribe Stift, hvor hans Fader var Præst. Rejste som Student længe udenlands. Efter sin Hjemkomst blev han 1604 Magister, 1605 Rector i Ribe, 1610 Prof. pædagogicus ved Kjøbenhavns Universitet. 1611 Biskop i Lund. Døde 1619.

Rigprædiken over Helvig Brage. Kjøbh. 1612. over Helvig Ranzov. ib. eod. 8. over Sten Rantzosen Sebested. ib. 1613. 4to.

